This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Über dieses Buch

Dies ist ein digitales Exemplar eines Buches, das seit Generationen in den Regalen der Bibliotheken aufbewahrt wurde, bevor es von Google im Rahmen eines Projekts, mit dem die Bücher dieser Welt online verfügbar gemacht werden sollen, sorgfältig gescannt wurde.

Das Buch hat das Urheberrecht überdauert und kann nun öffentlich zugänglich gemacht werden. Ein öffentlich zugängliches Buch ist ein Buch, das niemals Urheberrechten unterlag oder bei dem die Schutzfrist des Urheberrechts abgelaufen ist. Ob ein Buch öffentlich zugänglich ist, kann von Land zu Land unterschiedlich sein. Öffentlich zugängliche Bücher sind unser Tor zur Vergangenheit und stellen ein geschichtliches, kulturelles und wissenschaftliches Vermögen dar, das häufig nur schwierig zu entdecken ist.

Gebrauchsspuren, Anmerkungen und andere Randbemerkungen, die im Originalband enthalten sind, finden sich auch in dieser Datei – eine Erinnerung an die lange Reise, die das Buch vom Verleger zu einer Bibliothek und weiter zu Ihnen hinter sich gebracht hat.

Nutzungsrichtlinien

Google ist stolz, mit Bibliotheken in partnerschaftlicher Zusammenarbeit öffentlich zugängliches Material zu digitalisieren und einer breiten Masse zugänglich zu machen. Öffentlich zugängliche Bücher gehören der Öffentlichkeit, und wir sind nur ihre Hüter. Nichtsdestotrotz ist diese Arbeit kostspielig. Um diese Ressource weiterhin zur Verfügung stellen zu können, haben wir Schritte unternommen, um den Missbrauch durch kommerzielle Parteien zu verhindern. Dazu gehören technische Einschränkungen für automatisierte Abfragen.

Wir bitten Sie um Einhaltung folgender Richtlinien:

+ *Nutzung der Dateien zu nichtkommerziellen Zwecken* Wir haben Google Buchsuche für Endanwender konzipiert und möchten, dass Sie diese Dateien nur für persönliche, nichtkommerzielle Zwecke verwenden.

+ *Keine automatisierten Abfragen* Senden Sie keine automatisierten Abfragen irgendwelcher Art an das Google-System. Wenn Sie Recherchen über maschinelle Übersetzung, optische Zeichenerkennung oder andere Bereiche durchführen, in denen der Zugang zu Text in großen Mengen nützlich ist, wenden Sie sich bitte an uns. Wir fördern die Nutzung des öffentlich zugänglichen Materials für diese Zwecke und können Ihnen unter Umständen helfen.

+ *Beibehaltung von Google-Markenelementen* Das "Wasserzeichen" von Google, das Sie in jeder Datei finden, ist wichtig zur Information über dieses Projekt und hilft den Anwendern weiteres Material über Google Buchsuche zu finden. Bitte entfernen Sie das Wasserzeichen nicht.

+ *Bewegen Sie sich innerhalb der Legalität* Unabhängig von Ihrem Verwendungszweck müssen Sie sich Ihrer Verantwortung bewusst sein, sicherzustellen, dass Ihre Nutzung legal ist. Gehen Sie nicht davon aus, dass ein Buch, das nach unserem Dafürhalten für Nutzer in den USA öffentlich zugänglich ist, auch für Nutzer in anderen Ländern öffentlich zugänglich ist. Ob ein Buch noch dem Urheberrecht unterliegt, ist von Land zu Land verschieden. Wir können keine Beratung leisten, ob eine bestimmte Nutzung eines bestimmten Buches gesetzlich zulässig ist. Gehen Sie nicht davon aus, dass das Erscheinen eines Buchs in Google Buchsuche bedeutet, dass es in jeder Form und überall auf der Welt verwendet werden kann. Eine Urheberrechtsverletzung kann schwerwiegende Folgen haben.

Über Google Buchsuche

Das Ziel von Google besteht darin, die weltweiten Informationen zu organisieren und allgemein nutzbar und zugänglich zu machen. Google Buchsuche hilft Lesern dabei, die Bücher dieser Welt zu entdecken, und unterstützt Autoren und Verleger dabei, neue Zielgruppen zu erreichen. Den gesamten Buchtext können Sie im Internet unter `http://books.google.com` durchsuchen.

NYPL RESEARCH LIBRARIES
3 3433 06925160 5

Karl Ignaz Thams

neues

ausführliches und vollständiges

deutsch-böhmisches

Nazionallexikon

oder

Wörterbuch.

Mit einer Vorrede begleitet

von

J. C. Adelung,

Churfürstl. sächs. Hofrath und Oberbibliothekar in Dresden.

Zweite, sehr vermehrte und verbesserte Auflage
in zwey Theilen.

Mit dem Bildnisse des Verfassers.

Prag,
auf Kosten der Neureiterischen Buchhandlung.

1799.

THE NEW YORK
PUBLIC LIBRARY
652296
ASTOR, LENOX AND
TILDEN FOUNDATIONS.
R 1913 L

Vorrede

des Herrn Hofraths Adelung.

Die Slaven sind, wie ich als bekannt voraus setzen kann, ein altes und überaus zahlreiches Hauptvolk des heutigen Europa, welches sich durch seine Sprache, Sitten und Lebensart sehr merklich von allen übrigen unterscheidet. In den frühesten Zeiten wohnten sie, wie andere jetzt europäische Völkerschaften, tief in dem innern und östlichen Asien, und vermuthlich so, daß sie die nachmaligen germanischen Völkerschaften in Westen, die Hunnischen aber in Osten hatten; wenigstens sind sie bey der nachmaligen Völkerwanderung in dieser Ordnung auf einander gefolget. In der großen Bewegung, welche um den Anfang der christlichen Zeitrechnung, vielleicht auch schon geraume Zeit vorher, durch innere Volksmenge und unbekannte äußere Ursachen unter diesen noch sehr rohen und wilden Völkerschaften veranlasset wurde, drängten sie sich immer westwärts, und bevölkerten auf diese Art unter anderm auch Europa, welches durch ähnliche frühere Auswanderungen sogenannter Celtischer und Scythischer Völkerschaften aus Asien zwar schon besetzt, aber im Ganzen doch noch sehr kümmerlich und sparsam bewohnet war. Unter diesen werden die germanischen Völkerschaften den

Grie-

Griechen und Römern zuerst bekannt, und einige Jahrhunderte später treten auch die Slavischen auf, welche gegen das Ende des fünften bereits so weit vorgerücket waren, daß sie den größten Theil des östlichen und nördlichen Deutschlands besetzen konnten, welche Gegenden durch die Auswanderung germanischer Volksstämme waren geschwächet und entvölkert worden. Ohne Zweifel würden sie sich noch weiter westwärts ausgebreitet haben, wenn sie nicht durch die vorliegenden deutschen Völkerschaften wären eingeschränket worden, welche ihnen unter ihren Kaisern nach und nach viele von ihnen besetzte Provinzen wieder abnahmen, worauf sie in denselben mit den Deutschen zusammen schmolzen, so daß nunmehr in den meisten derselben bis auf die Leibeigenschaft alles Slavische bis auf die geringste Spur verschwunden ist. Aehnliche Schicksale hatten sie in manchen Gegenden des südöstlichen Europa; aber desto mehr glückte es ihnen in dem nordöstlichen, wo sie unter andern die zwey noch blühenden Reiche, das Pohlnische und Rußische gründeten.

Ein so zahlreiches Volk mußte nach dem natürlichen Laufe der Dinge, der Sprache nach, schon in den frühesten Zeiten, und bereits während seines Aufenthalts in Asien in mehrere Mundarten getheilet seyn, und war es auch wirklich, so wie es noch ist. Der mit ihren Volksstämmen längst erloschenen Mundarten nicht zu gedenken, so sind als noch jetzt bestehende Mundarten der slavonischen Sprache bekannt, im östlichen Deutschlande die böhmische, die mährische, die Wendischen sowohl in den beyden Lausitzen, als in dem Lüneburgischen, in Hinterpommern, in

Schle-

Schlesien, in Krain und andern österreichischen Provinzen; in Süden der Donau, die Kroatische, die Servische oder Raitzische, die Dalmatische, die Bulgarische und Bosnische, und in Norden dieses Flußes besonders die Pohlnische und Rußische, wovon sich jede, nach Maaßgebung ihres Umfanges, oft wieder in mehrere ihr untergeordnete Mundarten theilet. Ich verlasse diese Mundarten hier und wende mich bloß zur Böhmischen.

Diese ist unter den slavischen Mundarten eine der reichsten und ausgebildetsten, wovon die Ursachen in der Geschichte des Volkes sehr leicht zu finden sind. Sie ist die Muttersprache eines gewiß nicht unbeträchtlichen slavischen Stammes, welcher, aller historischen Wahrscheinlichkeit nach noch vor dem Ende des fünften Jahrhunderts, etwa um 480 in das von den Markomannen verlassene Böhmen einrückte. Welches der ursprüngliche Name dieses Stammes gewesen, ist, so viel ich weis, unbekannt; denn daß die neuen Ankömmlinge Czechen geheißen haben sollen, ist noch sehr unerwiesen. Genug, sie verloren ihren slavischen Namen sehr bald, und wurden von ihren Nachbarn die Böhmen genannt, weil sie das Land besetzten, welches ehedem die Bojer bewohnten, von welchen es den Namen Bojenheim, verkürzt Böhmen, bekommen hatte. Sie waren, so wie andere slavische Völker, anfänglich sehr rohe und wild, und kannten keine andere Erwerbungsmittel als die Jagd und den Krieg. Da ein solches Volk einen großen Bezirk zu seinem Aufenthalte gebraucht, so wird ihm auch sein Boden sehr bald zu enge, zumal wenn, wie hier der Fall ist, die Volksmenge durch neue Ankömmlinge von Osten

her

her immer vermehrt wird. Die Auswanderung ist alsdann immer das erste und gewöhnlichste Mittel aller rohen und unkultivirten Menschen, daher wandten auch die Böhmen nebst den mit ihnen verwandten Sorben und Wenden mehrere Jahrhunderte alle ihre Macht an, sich westwärts auszubreiten. Allein die vorliegenden deutschen Provinzen waren bereits zu stark besetzt, und die Beherrscher Deutschlands waren ihnen zu mächtig, daher sie nach langwierigen mit abwechselndem Glücke geführten Kriegen endlich in ihr Land eingeschränket, und genöthiget wurden, die Erhaltungsmittel in sich selbst zu suchen. Zunehmende Volksmenge in einem begränzten Raume ist die wirksamste und oft die einzige wirkende Ursache der Kultur, weil diese die Erwerbungsmittel vermehrt, und allein im Stande ist, viele Menschen in einem eingeschränkten Raume zu ernähren. Freylich sperret sich der rohe Halbwilde gegen dieselbe so lange als er nur kann, weil Thätigkeit, anhaltende Arbeit und die mit dem engern gesellschaftlichen Leben unzertrennlich verbundene Aufopferung seiner natürlichen Freyheit ihm anfänglich unerträglich und bitterer als der Tod selbst sind. Allein endlich zwinget der Trieb der Selbsterhaltung ihn doch, nachzugeben, und die Nahrungsmittel durch eigenen Fleiß zu vermehren, obgleich der Fortschritt immer sehr langsam ist, und die ihm natürliche Abneigung nicht anders als Schritt für Schritt überwunden werden kann. Bey den slavischen Böhmen ward die Kultur dadurch sehr erleichtert und beschleuniget, daß sie auf ihrem Zuge aus Asien längs den blühenden Provinzen des römischen Reichs manche Bequemlichkeiten und Zweige des Kunstfrei-

fleißes hatten kennen lernen, die sie daher jetzt in Uibung und Anwendung zu bringen anfiengen, als sie kein anderes Erhaltungsmittel bey der immer zunehmenden Volksmenge mehr übrig sahen. Daher finden wir den Bergbau, die Handlung und manche mechanische Arbeiten bey ihnen sehr frühe im Gange, und zwar früher als in dem mittlern und nördlichen Deutschlande, welches sich nicht schämen darf, manches in diesem Stücke von den Böhmen erlernet zu haben. In dem südlichen Deutschlande ist der Bergbau unstreitig ein Uiberbleibsel der römischen Kultur; allein in dem mittlern und nördlichen ist er allem Ansehen nach ein Abkömmling der slavischen. Indessen rückten doch die Böhmen in der Kultur des Geistes nur sehr langsam fort, bis gegen den Anfang des zehnten Jahrhunderts die christliche Religion Wurzel unter ihnen faßte, da sie denn mit derselben auch zugleich die Uiberreste der ehemaligen römischen Kultur kennen lernten, so wie sie sich unter den Christen dieser Zeit erhalten hatten.

Seit dieser Veränderung finden sich in der böhmischen Geschichte besonders zwey Zeiträume, welche für den Geschmack, die Sprache und die ganze Kultur des Geistes dieser Nation vorzüglich merkwürdig sind, die Regierung Karls IV. (in der böhmischen Geschichte des ersten) von 1346 bis 1377, und die Regierung Rudolphs II. von 1576 bis 1612. Beydemal gieng die Kultur von den Beherrschern aus, welche selbst aufgeklärt und ausgebildet waren, und die Wissenschaften und Künste gesitteter Länder in das ihrige verpflanzten. Was besonders den ersten Zeitraum betrifft, so streuete schon Karls Vater,

Kö-

König Johann, den Samen aus, welcher nachmals unter seinem Sohne so schöne Früchte trug, indem er der erste war, der seine Unterthanen näher mit den Ausländern bekannt machte. Der böhmische Adel, welcher ihn auf seinen häufigen Reisen nach den Niederlanden, Frankreich und Italien begleitete, lernte hier Geschmack und Pracht kennen, und legte nunmehr mit der alten slavischen Tracht auch seine Vorurtheile und rohen Sitten ab, lernte sein Haar kräuseln und enge Kleider tragen, und fieng an fremde Sprachen zu reden. König Johann unterstützte diesen Anfang theils durch die vielen Ausländer, die er an seinen Hof zog, theils durch seine eigene Pracht, unter deren Schutze die bisher unbekannten Künste des Luxus und des Geschmacks in Böhmen aufkeimten. Noch schneller war der Fortschritt unter seinem Sohne, Karln VI., der den Vater sowohl an eigenen Kenntnissen als auch an Geschmack und Neigung zu den schönen und bildenden Künsten noch übertraf. Böhmen hat unter seiner Regierung soviel, wo nicht noch mehr Schriftsteller, Gelehrte und Künstler aufzuweisen, als irgend eines der aufgeklärtesten Länder des übrigen Europa, und erst vor kurzem hat man entdeckt, daß sogar die Oelmalerey in Böhmen älter ist, als in Italien, oder vielmehr, daß die ältesten Oelgemälde, die wir kennen, in Böhmen aufbehalten worden, und sich noch aus der Regierung dieses Kaisers herschreiben.

Die innern Unruhen und Zerrüttungen unter den folgenden Regierungen hemmten den Fortschritt eines so schönen Anfangs, und da nachmals auch der Sitz des Hofes von Prag nach Wien verlegt wurde, so ver-

In-

ioren die Künſte des Uiberflußes ihre Aufmunterung, und der Geſchmack ſeine Leitung. Zwar blieb aus dem glänzenden Zeitraume Karls IV. noch manches Pflänzchen übrig, welches hier und da im Stillen fortwuchs, und bey der großen Revolution, welche in der erſten Hälfte des ſechzehnten Jahrhunderts in der Religion und allen Wiſſenſchaften vorgieng, ſich merklich ſtärkte und ſelbſt Blühten trug; allein ſie blieben nur immer einzeln, bis ſich unter Rudolph II. wieder eben dieſelben Umſtände vereinigten, welche den glänzenden Zeitraum unter Karln IV. hervorgebracht hatten. Rudolph hatte ſeinen Sitz in Prag und liebte Aufwand und Pracht. Er munterte die Wiſſenſchaften auf, belohnte die Künſte und war ſelbſt gelehrt. Er zog mehrere berühmte Ausländer nach Prag, und bewirkte dadurch einen ſeltenen Flor faſt aller Wiſſenſchaften.

Der Reichthum einer Sprache hängt immer von dem Fortſchritte eines Volkes in den Künſten und Wiſſenſchaften ab, ihre Biegſamkeit, ihr Wohlklang und ihre ganze Verfeinerung aber von dem Geſchmacke. Beyde erreichten in den jetzt genannten Zeiträumen einen bisher in Böhmen ungewöhnlichen Grad der Vollkommenheit, und hatten daher auch den gewöhnlichen Einfluß auf die Sprache. Beſonders geſchah dieſes unter Rudolph II. und da die Buchdruckerkunſt jetzt der Aufklärung zu Hilfe kam, und Kenntniſſe aller Art überaus ſchnell verbreitete, ſo waren die Fortſchritte, welche die Sprache unter ihm machte, nicht allein geſchwinder, ſondern ſie verbreiteten ſich auch über mehrere Klaſſen der Nation, als unter Karln IV. möglich war, weil die Mittheilung

der

der Begriffe durch Handschriften langsam, beschwerlich und kostbar ist. Die böhmische Sprache brachte es, in ihrem Reichthume und in ihrer Ausbildung schon so weit, daß fast alle Wissenschaften in derselben vorgetragen werden konnten, und wirklich vorgetragen wurden, wie es aus der großen Menge böhmischer Schriften aller Art erhellet, welche aus diesem Zeitraume noch übrig sind. Daß sie aber außer dem wissenschaftlichen Reichthum auch alles in sich besaß, was sie zu einer schönen Sprache erheben konnte, läßt sich mit der nicht kleinen Anzahl guter Dichter beweisen, welche dieser Zeitraum aufweisen kann. Mit einem Worte, diese Regierung ist der glänzendste Zeitpunkt in der Geschichte der Kultur Böhmens, und in Ansehung der Sprache ist er es so sehr, daß die Schriftsteller aus demselben für die Nation noch jetzt klassisch sind, und für einen jeden, welcher rein und schön böhmisch schreiben will, noch jetzt zu Mustern dienen müssen.

Wenn das in einer Nation der Fall ist, so ist es auch allemal ein Beweis, daß sie in der Kultur des Geistes und des Geschmacks wieder rückwärts gegangen ist. Die Ursachen davon sind sehr leicht einzusehen. Die Sprache ist der Ausdruck unserer Begriffe und Empfindungen, und ist diesen daher auf das genaueste angemessen. Sind diese arm, eingeschränkt, sinnlich, ungebildet, so ist es die Sprache auch, und eben so umgekehrt, weil beyde unzertrennlich in einander wirken und sich gegenseitig verfeinern oder vergröbern, wenn ich so sagen darf. So lange also ein

Volk in Kenntnissen und in dem Geschmacke wächst, so lange fährt auch die Sprache fort, immmer mehr bereichert und verfeinert zu werden; gehet aber die Nation in den erstern wieder rückwärts, so empfindet das auch die Sprache, welche nunmehr sowohl an Umfang des Ausdrucks, als an Reinigkeit, Wohlklang, und Feinheit abnimmt. Nicht, als wenn diese Vorzüge, wenn eine Sprache, als ein Abstraktum betrachtet, sie einmal erworben hat, sich aus der Reihe der Dinge verlören, welches seit der Häufung der Schriften, besonders durch die Buchdruckerkunst, nicht so leicht mehr möglich ist, obgleich die Feinheit der mündlichen Aussprache vorloren gehen kann; sondern bloß, weil der einmal erworbene Reichthum in Schriften ungenützt da liegt, und bey dem stümpfer gewordenen Empfindungsvermögen der Sprechenden sowohl die Reinigkeit und Richtigkeit der Sprache, als auch der Wohlklang vernachläßiget werden. Finden sich dann, bey einem solchen Verfalle einer Nation einzelne gute Köpfe, welche Geschmack genug besitzen, die Mängel ihres Zeitalters einzusehen, und Muth genug, sich über dasselbe zu erheben, so bleibt ihnen kein anderes Mittel übrig, als zu dem glänzendsten Zeitpunkte der Kultur zurück zu gehen, und wieder so zu schreiben, als die guten Schriftsteller der damaligen Zeit, die nunmehr für die Nation klassisch sind, geschrieben haben.

Das ist der einzige und der wahre Gesichtspunkt, aus welchem man die Wiederaufnahme veralteter Wörter und Formen, welche in manchen Sprachen zu

manchen Zeiten so sehr begünstiget wird, beurtheilen muß. So lange eine Nation noch an Kenntnissen und Geschmack wächst, ist diese Aufnahme wider die Natur einer jeden Sprache, ja wider den Begriff dieses Wachsthums selbst. Worinn bestehet derselbe anders, als in der Erweiterung, Veredelung und Verfeinerung unserer Vorstellungen? und da diese mit dem Ausdrucke durch die Sprache auf das genaueste zusammen hängen, und oft weiter nichts als dieser Ausdruck sind, so legt eine Nation während ihres Fortschrittes alle die ärmlichen, unbestimmten, rohen und sinnlichen Ausdrücke und Vorstellungsarten ab, welche Zeichen eben so ärmlicher, unbestimmter, roher und sinnlicher Begriffe sind, so wie sie sich bessere an ihrer Stelle erwirbt. Sie kann selbige auch nie wieder aufnehmen, sie müßte denn in der Kultur des Geistes und Geschmacks wieder zurückgehen, und eben wieder so eingeschränkt, unbestimmt, ärmlich und sinnlich denken, als ehedem. Manche unserer deutschen Schriftsteller und Kunstrichter, welche sich in Ansehung der Kenntnisse und des Geschmacks sehr weit über ihre Vorfahren des vierzehnten und dreyzehnten Jahrhundertes hinweg setzen, und doch die Wiederaufnahme veralteter Sprachformen empfehlen, machen sich dadurch eines Widerspruchs der ersten Größe schuldig.

Ganz anders verhält es sich freylich, wenn eine Nation in der Kultur des Geistes und des Geschmacks zurückgekommen ist, oder mit andern Worten, wenn ihre Begriffe sich im Ganzen genommen verenget haben, wenn

ihre Vorstellungsarten ärmlicher, schwankender und sinnlicher geworden sind, wenn ihr Empfindungsvermögen stumpfer geworden ist, so daß sie für die Reinigkeit und Richtigkeit der Sprache weniger Gefühl, und für ihre feinern Schönheiten weniger Sinn hat. Dann ist es nicht nur erlaubt, sondern selbst Pflicht, zu der schon vorhandenen schönern Sprache zurückzukehren, sich vermittelst derselben die Kenntnisse und das feinere Empfindungsvermögen der Vorzeit zu erwerben, und dann auf dem Wege fortzuschreiten, welchen die Sprache des glänzendsten Zeitpunkts vorbereitet und vorgezeichnet hat. Das ist nun der Fall in dem heutigen Böhmen, so wie in dem heutigen Italien, denn beyde sind in der Kultur in den neueren Zeiten zurückgekommen, und würde vermuthlich auch der Fall in dem heutigen Griechenlande seyn, wenn anders Geschmack, Wissenschaften und Kunstfleiß jemals wieder in demselben erwachen sollten. Alle übrige Staaten Europens sind hingegen noch in dem Wachsthume begriffen, obgleich der Fortschritt bey manchen schneller, bey manchen aber langsamer ist.

Was besonders Böhmen betrifft, so traten nach Rudolphs II. Tode und zum Theil noch während seiner Regierung wieder eben dieselben Umstände ein, welche nach Karls IV. Tode den kaum erweckten Wohlstand wieder vernichteten. Die innern Unruhen, welche das Reich auf das traurigste zerrütteten, sind bekannt genug. Durch die Verfolgung der Nichtkatholischen ward eine Menge gelehrter und fleißiger Männer und der größte Theil des aufgeklärten und begüterten Adels aus dem

Lande vertrieben. Die Nation ward dem Leibe und dem Geiste nach unterjocht; auf die Sklaverey folgte Armuth, zumal da auch der Sitz des Hofes wieder von Prag verlegt ward, und auf die Armuth, Trägheit, Muthlosigkeit und Eingeschränktheit der Begriffe. Auf einem solchen Boden sproßen keine Blumen der schönern Kultur, welche in Freyheit gesäet und mit Wohlstand gedünget seyn wollten.

Zwar hat Josephs Weisheit einen Theil dieser Hindernisse der schönern Kultur gehoben, indem er die Freyheit des Geistes wieder hergestellet hat, daher Böhmen unter seinem Zepter allerdings dem dritten Zeitraume seiner schönern Kultur entgegen sehen kann. Es wird alsdann desto schneller in derselben wachsen, da es der Nation weder an Fähigkeit, noch an Thätigkeit gebricht, und sie in ihrer Sprache schon alle Hilfsmittel vorbereitet findet, die ihr dazu nothwendig sind.

Ich habe dieses wenige von der Geschichte der böhmischen Sprache um deswillen vorausgeschickt, um die Nothwendigkeit eines Wörterbuchs derselben desto einleuchtender zu machen. So lange sich eine Nation noch in dem Fortschritte der Kultur befindet, kann sie ein solches Hilfsmittel eher entbehren, weil alle Schätze und Eigenheiten einem jeden Sprechenden und Schreibenden unmittelbar gegenwärtig sind, wenigstens ohne große Mühe und Aufwand ihm gegenwärtig seyn können. Allein bey einer Sprache, welche wie die böhmische, in dem Falle ist, daß sie zur Vorzeit zurückkehren muß, ist ein Buch, welches den ganzen in Schriften zerstreueten Reichthum der Sprache mit allen seinen Eigenheiten derselben in ei-

nem

nem engen Raume zusammenfasset, unentbehrlich, weil nicht jeder alle, oder auch nur die besten Schriften haben oder lesen kann. Das ist indessen nur ein Grund, welcher ein solches Buch für die böhmische Sprache nothwendig macht, es giebt deren noch mehrere; allein, da sie der Herr Verfasser bereits berühret hat, so kann ich sie hier füglich mit Stillschweigen übergehen.

Ich komme vielmehr auf das gegenwärtige Werk selbst, von welchem das Publikum jetzt die erste Hälfte, oder den deutsch-böhmischen Theil erhält. So viel ich, ohne böhmisch zu verstehen, urtheilen kann, hat der Verfasser alle seine Vorgänger sehr weit zurück gelassen, und sich durch dieses Werk eben so vieles Verdienst um seine Nation, als seiner Nation durch Bekanntmachung ihrer so alten, eigenthümlichen und reichen Sprache bey den Ausländern Ehre erworben. Die deutschen Artikel, welche in dieser ersten Hälfte voran stehen, sind überaus vollständig, sowohl in Ansehung der Anzahl und Auswahl der einzelnen Wörter, als auch ihrer Bedeutungen, und bey den Kenntnissen des Verfassers und dem von ihm angewandten vieljährigen Fleiße, ist zu vermuthen, daß auch die ihnen beygesetzten böhmischen Ausdrücke den deutschen und ihren Bedeutungen völlig angemessen seyn werden. Ich habe die ersten Bögen der zweyten, oder böhmisch-deutschen Hälfte, welche zugleich mit den angemessenen lateinischen Ausdrücken bereichert ist, mit mehreren älteren böhmischen Wörterbüchern verglichen, und auch hier alle Vorzüge der ersten Hälfte wahrgenommen. Der Verfasser hat daher wirklich alles geleistet, was man in die-

ser Art in einem so eingeschränkten Raume nur mit Recht erwarten kann, und hat daher die gerechtesten Ansprüche nicht nur auf den Dank seiner Landsleute und auf die Achtung der Ausländer, sondern auch auf die Belohnung eines Josephs, welcher Verdienste aller Art zu schätzen und zu vergelten weis.

Dresden den 3ten April. 1788.

Johann Christoph Adelung.

Einleitung.

Noch immer bleibt die böhmische Sprache, außer der deutschen, in den österreichischen Erblanden sowohl dem Begüterten *), Vorsteher, Richter, Rechtsfreunde und Beamten, als auch dem Seelsorger, Kriegsmanne, auch dem in Böhmen, Mähren, Schlesien und in den meisten Kommitaten Ungarns, oder bei einem Regimente angestellten Leib- und Wundarzte, Handelsmanne ꝛc. die nothwendigste, ja oft die unentbehrlichste. Wie sehr dies die unsterbliche Theresia, und der erhabene weise Monarch Joseph der zweite, unser allergnädigste Landesfürst einsah, beweisen die zu Wienerisch-Neu-

(*) Daß ein Begüterter, um mich mit den Worten der Erinnerung über einen wichtigen Gegenstand von einem Böhmen S. 132. gleich auszudrücken, mit seinen Unterthanen sprechen könne, erfordert wohl sein eigener Vortheil, da es sich leicht einsehen läßt, daß, wenn man sich auf einen Dolmetscher verlassen muß, man nicht nur oft der Betrogene seyn, sondern auch unwissend Irrthümer begehen könne. In der letzten Betrachtung wäre es sogar Pflicht, die Sprache seiner Unterthanen, so Landesleute sind, zu wissen. Es ist auch in der Natur gegründet, daß Unterthanen einem Herrn mehr zugethan sind, wenn sie mit ihm reden können; welches in verschiedenen Umständen kein kleiner Vortheil ist. Denen aber, welche sich dem Soldatenstande widmen, auch als Feldprediger, Feldmedici, oder Feldchirurgi, Auditeur ꝛc. dienen, da der größte Theil der k. k. Armee aus Böhmen, Mähren, Wasserpohlen und Slowaken, welche die böhmische Mundart sprechen, bestehet, ist diese Sprache nicht nur nützlich, sondern sogar nothwendig und unentbehrlich. Nach der Aussage der erfahrensten Offiziere werden diejenigen von dem gemeinen Manne, die mit ihm seine Sprache reden können, als seine Landsleute so geliebt, daß er gerne sein eigenes, um das Leben seines Landsmanns zu retten, in die Schanze schlägt ꝛc.

Neustadt im Jahre 1752 bei der Stiftung der theresianischen Militärakademie, und zu Wien im Jahre 1754 bei Errichtung der Militärpflanzschule auf der Leimgrube, und der Ingenieurakademie zu Gumpendorf, jetzt in dem Gebäude des aufgehabenen Theresianums, oder der sogenannten Favorite; dann im Jahre 1775 auch auf der Universität von ersterer errichteten, vom letztern aber bestätigten öffentlichen Lehrstühle der böhmischen Sprache und Litteratur.

Daß man bei gründlicher Erlernung einer jeden Sprache eines ausführlichen Lexikons bedarf, ist ausgemacht; wie sehr man aber schon seit geraumer Zeit eines vollständigen böhmischen bedarf, ist leider nur zubekannt, da alle bisher vorhandene gedruckte, sowohl Wodnians, Reschels, Weleslawins, als Loderreckers, (Rohns, Kropfs, Celarii,) eines Ungenannten und Wussins höchst unvollständig und mangelhaft sind, so zwar: daß, wenn man sie auch alle in eines zusammen brächte, dennoch nur ein Stückwerk daraus entstehen würde. Ohnehin haben alle diese Leute ihre Lexika blos für die lateinischen Schulen zu guten Hilfsbüchern bestimmt, und daher nie zweckmäßig bearbeitet. Selbst in der dritten Auflage des wussinischen werden Wörter, die noch täglich im Gebrauche sind, vermißt, und vergebens gesucht. Wussin erkläret die Wörter immer nur in einer, und das in der gewöhnlichsten Bedeutung, die erste ursprüngliche, eigentliche (primitive) Bedeutung aber giebt er entweder gar nicht an, oder unrichtig, unbestimmt und oft falsch. Uberdies ist fast allen diesen Wörterbüchern, ausser Wussins, das Latein dem Böhmischen vorgesetzt, folglich für den Deutschen, oder den Böhmen, welcher deutsch lernt, und des Lateins unkündig ist, unbrauchbar. Die übrigen alle sind theils blosse Wortregister, theils den niedern lateinischen Klassen gelieferte Handbüchelchen, welche zwar ihrer Bestimmung entsprechen, jedoch im Ganzen zur rechten, allgemeinen Absicht nie hinreichend sind. Und da ohnedies die deutsche Sprache seit vierzig Jahren immer mehr an der Ausbildung, Verfeinerung, und am Reichthume der Wörter gewann und zunahm, ja die höchste Stuffe der Vollkommenheit erreichte, so fallen diese damals verfaßten so-

wohl

wohl deutsch-böhmischen, als böhmisch-deutschen Diktionäre, besonders in Ansehung des Deutschen, sehr unvollkommen aus.

Schon längst äusserten zwar viele den Wunsch, ein ausführliches, förmliches deutsch-böhmisches Lexikon, indem man bisher, leider! gar keines hatte, an das Tageslicht treten zu sehen. Die Ursache, warum man bisher noch keines hatte, mag diese seyn: weil vielen, die vielleicht schon wirklich daran Hand anlegten, entweder am Vermögen fehlte, es selbst verlegen zu können, oder an Kräften und Musse, es zu vollenden. Warum man aber schon längst eines nicht haben konnte, oder vielmehr, warum es an Unterstützern wirklich thätiger und geschickter Leute, und an Verlegern wirklich guter schon vorhandener böhmischer Wörterbücher *) fehlte, und warum man die Erhaltung und Aufnahme einer vortrefflichen Nationalsprache so wenig beherzigte? dies zu entscheiden kömmt mir nicht zu; genug, nun erscheinet eines, unser besonders patriotisch gesinnte und um die böhmische Litteratur sehr verdiente Herr Johann Ferdinand Edler von Schönfeld ist der Veranlasser und zugleich Verleger desselben; blos ihm hat man es zu verdanken, daß ein Werk dieser Art zu einer Zeit erscheint, wo man ganz andere Schriften zu kaufen gewohnt ist.

Da ich bereits volle sieben Jahre aus den besten klassischen, sowohl gedruckten als ungedruckten böhmischen Werken **)

blos

*) Ich meine hier das rosaische, und zeberische, welche beyde, ersteres vielleicht seit hundert, letzteres etwa seit zwanzig und mehr Jahren schon noch im Manuskripte liegen.

**) Die prager k. k. Bibliothek war im Jahre 1783 die reichhaltigste und ergiebigste Quelle, ja eine wahre Goldgrube für mein Unternehmen, denn, da ich nebst meinem jüngern Bruder nach Aufhebung der Klöster und Einführung der Toleranz von dem dasigen Herrn Bibliothekar und k. Rath Raphael Ungar den Auftrag erhielt, einen Katalog aus den theils schon vorhandenen, theils später eingelieferten vielen tausend böh. Büchern zur Errichtung einer eigenen, besondern böhmischen Nazionalbibliothek zu verfertigen, den wir auch glücklich zu Stande brachten, benützte ich die so günstige Gelegenheit, und gewann Zeit, verschiedenes aus den seltensten und ältesten sowohl gedruckten, als ungedruckten böh. Werken oder Manuskripten zu meinem eigenen Gebrauche zu exzerpiren, aufzuzeichnen, und nun damit gemeinnützig zu werden.

blos zu meinem eigenen Gebrauche sammelte, wurde ich von diesem warmen Patrioten aufgemuntert, meine häufigen zerstreuten böhmischen Materialien in ein Ganzes zusammenzuschmelzen, und ein deutsch-böhmisches Lexikon daraus zu bearbeiten. Ich that es; entwarf mir den Plan, und wagte mich an diese schwere, mühvolle, unangenehme Arbeit. Quellen, aus den ich geschöpft habe, sind die Schriften eines Weleslawins, Komenius, Hageks von Libočan, Hageks von Hagkowa, Paprocký, Lupač, Pulkawa, Dalemil, Baryan von Kornic, Paul Židek, Hrubý von Gelenie, Hus von Hassinec, Kapiborský, Lomnický, Dobrenský, Harant von Poljic, Budowec von Budowa, Wratislaw von Mitrowic, Sixt von Ottersdorf, Scypio, Konstanc; dann die alten Landesverordnungen und Stadtrechte, die Uibersetzung der Annalen Trojens vom Jahre 1468. und 1488. der äsopischen Fabeln vom Jahre 1480. der martinianischen Chronik vom Jahre 1488. des alten Passionals vom Jahre 1489. des neuen Testaments vom Jahre 1475. der Bibeln von den Jahren 1488 — 89, und 1506. So auch die Version der Thaten Alexanders, des Aristoteles vom Thierreiche, der Ciripedie des Xenophon, Luzians, Ciceros, Petrarks, Laktenzens, Eusebs, Erasms von Rotterdam, Jovian Pontans, Edmund Kampians, nebst andern kleinern Schriften, die ich hier übergehe. Um die böhmischen Bedeutungen genau und richtig erklären zu können, benützte ich bei Uibersetzungen allezeit die Urschrift, mit der ich sie verglich. So that ichs z. B. mit der Geschichte von Troja, mit Aesops Fabeln, mit Petrarks Dialogen, und andern. Diese meine gemachten und verglichenen Exzerpten sollen zu meiner Rechtfertigung dienen, wenn etwa jemand wähnte, ich hätte mich neu erdichteter, chimärischer Benennungen nach Willkühr bedient. Viele, obwohl veraltete, ungebräuchliche, jedoch gute Wörter habe ich nicht verbannt, sondern vielmehr hervorgesucht und genützt, um sie der Vergessenheit zu entreissen, und nach und nach lieber in Aufnahme zu bringen.

Deutsche Lexika, die ich meiner Absicht gemäß fand, und zum Grunde legte, waren Bauer, Garrach, Hederich, Scheller, Trotz,

und

und das Dictionaire des deux Nations; doch zog ich hiebei den Herrn Hofrath Adelung immer zu Rathe, weil ich manches mehr zu erläutern, wie auch zu ergänzen suchte; daher bemühte ich mich, alle deutsche übliche Wörter in allen ihren gewöhnlichen Bedeutungen und Verbindungen zu bemerken; dann durch Beispiele verschiedener Redensarten zu erläutern, welche Beispiele zugleich die Wortfügung, besonders bei den Zeitwörtern anzeigen, und lehren, was für eine Endung bei einem Worte zu stehen komme, und wie die Wörter in einer ganzen Redensart zu ordnen sind. Selbst für den Böhmen, der sich der deutschen Sprache befleißt, zumal da dieselbe nun die allgemeine Staatssprache ist, in welcher sowohl in den Schulen, als in Dikasterien und Kanzleien alles behandelt wird, bleibt dieß ein sehr nützliches, brauchbares, ja fast unentbehrliches Handbuch.

Obschon ich weit entfernt bin, gegenwärtiges, mir fast abgedrungenes Lexikon für ganz vollkommen auszugeben, so glaube ich dennoch, daß man es, im Ganzen betrachtet, mit allem Grunde wenigstens für das erste vollkommene deutsch-böhmische ansehen kann. Ich unterwerfe es jeder bescheidenen Kritik, nehme jede wohlgemeinte freundschaftliche Erinnerung oder Belehrung an, ersuche auch alle der böhmischen Sprache mächtige Männer, mich mit ihren willigen Beiträgen und Verbesserungen zu unterstützen; jedoch prüfen will ich sie bevor, und dann benützen. Das, was ich bisher noch itzt hie und da auffand und anmerkte, bin ich gesonnen, nächstens in einem Anhange nachzuholen. Gegenwärtige Anfangsgründe habe ich blos für diejenigen meinem Lexiko beigefügt, die noch ganz Fremdlinge in der böhmischen Sprache sind, um ihnen zugleich wenigstens nur einigen Vorgeschmack von derselben beizubringen, und sie einigermaßen zu weitern Fortschritten allmählich gleichsam vorzubereiten.

Prag, den 25ten Dezemb. 1787.

Der Verfasser.

Vorrede

zur zweiten Auflage.

Dasjenige Wörterbuch von mir, welches bereits im Jahre 1788 unter dem Titel: deutsch-böhmisches Nationallexikon, mit einer Vorrede begleitet von J. Ch. Adelung kurfürstl. sächsischen Hofrathe und Oberbibliothekar. Prag und Wien auf Kosten der von Schönfeldschen Handlung,, erschienen ist, fand allenthalben Beifall; davon überzeugte mich theils der schnelle, häufige Absatz desselben, theils die günstige Beurtheilung vieler in der böhmischen Sprache wohl bewanderten Männer, die ich hier öffentlich nennen würde, wenn ich ihre Erlaubniß dazu hätte. (*) Ich hoffe selbst, daß ich in Rücksicht des beschränkten Zeitraumes, den man mir dazu bestimmte, und für die Umstände, wo mich dazumal bei meiner mühevollen, schweren Arbeit annoch lästige, saftlose Amts und Kanzleigeschäfte engten und fesselten, gewiß das geleistet habe, was ich nur vermochte, und was man von mir mit Recht erwarten konnte. Da ich aber nun das Studium der Sprache

uner-

(*) Uebrigens kann ich mich hier insbesondere sowohl auf die günstige Rezension in der berühmten jenaer allgemeinen Litteraturzeitung, als auch auf das unpartheyische, für mich sehr schmeichelhafte Urtheil und Zeugniß des Herrn Hofraths Adelung am letzten Blatte seiner vortrefflichen Vorrede beziehen, welches mir gewiß Stolz und zugleich Muth eingeflößt, meinen Fleiß verdoppelt, und mich bei gegenwärtiger Arbeit mächtig angefeuert hat.

unermüdet fortsetzte, und bei Durchsicht meines vorigen Versuches auf manche Mängel und Unvollkommenheiten stieß, die ich wegwünschte, so war ich bemüht, alle diese Fehler nach Möglichkeit zu berichtigen, die vorhandene Lücken auszufüllen, das Abgängige zu ergänzen, und so das Ganze der Vollkommenheit näher zu bringen. Das vom Herrn Hofrath und Oberbibliothekar Adelung seit dem fortgesetzte und vollendete vollständige grammatisch kritische Wörterbuch der hochdeutschen Mundart legte ich mir nun vorzüglich zum Grunde; auch habe ich in Ansehung des Böhmischen manchen guten Beitrag der Güte vieler meiner Freunde zu verdanken, der mir itzt zum Behufe diente und zu Statten kam; sodann entstand allmählich eine Umarbeitung und Vermehrung des Ganzen, die billig für eine neue Arbeit, ja für das Vollständigste, was bisher in diesem Fache erschien, oder vorhanden ist, angesehen werden kann, um so mehr, da sich solche von meiner vormaligen sowohl in Ansehung der Anzahl oder Menge einzelner Wörter, wie auch der Bestimmung ihrer verschiedenen Bedeutungen auffallend unterscheidet. Daher bin ich auch im voraus versichert, ja überzeugt, daß gegenwärtige Ausgabe *) nicht nur den Wünschen und Forderungen der Liebhaber, sondern auch dem Bedürfnisse der Lernenden vollkommen entsprechen wird, und dies sey der beste Lohn für meine Mühe, für meine Bienenarbeit. (**

Noch

*) Den Verlag derselben hat zuerst Herr Professor Meißner, dann Herr Doktor Albrecht übernommen, der aber verschiedener unvorgesehener Umstände wegen verhindert wurde, und unterblieb.

**) Der Verleger meines ersten Nationallexikons vom Jahre 1788. hatte solches dem großen Kaiser Joseph dem 2ten nebst einer an Denselben gerichteten, besonders in Wien gedruckten Dedi-

kat.

Noch muß ich erinnern, daß die eigene Namen der Länder, Provinzen, Gegenden, Städte, Städtchen, Marktflecken, Dörfer, Meere, Flüsse, Berge, Wälder, Edelsitze, Schlösser, Völker, Orden, Sekten, Gestirne, heidnischer Gottheiten, dann der Manns und Frauenspersonen in einem besondern Anhang erscheinen, welchen ich am Ende einzeln nachliefern werde, der eigentlich das Werk ergänzet, und vervollständiget.

Prag, den 13ten May, 1799.

Karl Ignaz Tham.

kazion überreicht, und sich dadurch bei Seiner Majestät viel empfohlen, ich aber, dessen Name, da das ächte Titelblatt nicht abgedruckt war, bei dieser Gelegenheit unbekannt, ja etwa gar ungenannt blieb, mußte mich an Virgils Versen erholen: Hos ego versiculos ——

A.

A, n. der erſte Buchſtabe des Alphabets, A, ich bin das A und das O, gſem počátek y konec. Er weis weder A noch B davon zu ſagen, zhola nic newj, ani zbla nezná.

Achen, n. eine freye Reichsſtadt, Ach, m. Cáchy, plur. von Achen, Achenſký, Cáchenſký.

Aal, m. ein Fiſch, auhoř, m. Seeaal, gezernj auhoř. Meeraal, mořſký auhoř. Den Aal beym Schwanz halten, auhoře za ocas držeti. Er entwiſcht einem als ein Aal, wyklauzne co auhoř. Das von Aal iſt, auhořowý, zum Aal gehörig, auhořnj.

Aalbeere, ſ. Alantbeere.

Aale, f. ein Werkzeug der Schuſter, ſ. Ahle.

Aalet, m. Alet, Alant, Alat, Alend, Alte, S.te, ein Fiſch, hlawatice f. prandnjk řičný m. pilec m.

Aalfang, m. lowenj n. low auhoře m.

Aalhälter, m. ſádka na auhoře, auhořowá f.

Aalneſt, n. auhokowé hnizdo n.

Aalraupe, f. Aalrupe, mnjk m. mjk a m.; piſkoř f., piſkorka f.

Aalteich, m. auhořowý rybnjk.

Aaronswurzel, f. Aronowá brada f. Aronowý kořen m.

Aas, Aaß, n. plur. die Aeſer, Aeßer, todter Körper, mrlec m. mrlina f. mrlčina f. mrtwina f. mrtwola f. 2) todtes Vieh, mrcha f. mrſſina f. Figürl. in niedrigen Redensarten eine laſterhafte Perſon, mrcha, mrſſina, obluda, neplecha, a) von einem Aaſe, mrlčj, b) das wie ein Aas ausſieht, aashaftig, zmrtwělý, mrlcj. 3) Aas, Lockſpeiſe, Atzung, Aureitzung, wnada, nástraha f. ein Aas legen, aaſen, mit Aaſe fangen, nástrahu ſtrogiti, wnadu kłásti, naſtražiti, wnaditi, na wnadu, nástrahu lapati, nawnaditi.

Aaſer, m. Sack, newod m. watka f.

Aasfreſſig, maſožrawý.

Aaskäfer, m. chraust m.

Ab, od, auf und ab, nahoru a dolů, den Hut ab, den Kopf ab, klobauk dolů, hlawa dolů, kurz ab, zkrátka.

Abächzen, ſich, vlkati ſe, vwzdychati ſe, vběhowati ſe.

Abackern, odworati, vworati, k ſobě přiworati.

Abändern, zginačiti, zonačiti, přeginačiti proginačiti, ginačiti, proměniti přeměniti, změniti, měniti, 2) deklinuren, ohybati.

Abänderlich, proměnitedlný, proměnný, změnitedlný, měnitedlný.

Abänderung, f. přeginačenj, zginačenj, proginačenj, ginačenj, přeměnenj n. proměna, (proměnenoſt f.) změnenj n. změna, měna f. měnenj n. 2) Deklination, ohybatelka f.

Abängſten, abängſtigen, ſehr ängſten, durch Angſt entkräften, eigen oder ſich, vlekati, vſtraſſiti, vſanžiti, vſwjrati ſtrachem.

Abarbeiten, ſich, durch Arbeit entkräften, vpracowati ſe, zpracowati ſe, vreyrati, zreyrati ſe, vtrhati ſe. 2) ein Pferd abarbeiten, koně zreyrati, zruditi, vtrhati, zrhati, zchwáciti. 3) einem etwas, eine Schuld, mit ſeiner Arbeit erſetzen, oddělati, odpracowati, oddělawati, s pracy zaplatiti, napraditi. 4) durch Arbeit wegſchaffen, durch vieles Arbeiten abnützen, glatt machen, oddělati, opraditi.

Abarbeitung oder Ermüdung, f. v. pracowánj, zpracowánj, vteyránj, zteyránj n. 2) Abnützung, Abglättung, oddělánj, ohlazenj n.

Abart, f. ausgeartete ungerathene Nachkommen, nerůdné, nezdařilé, nepotatilé pokomstwo n. (neruda)

Abarten, aus der Art schlagen, nezdakiti se, nepodákiti se, netatiti se, wyroditi se, zwrhnauti se, nepotatiti se, newrcy se po otcy, von den Tugenden seiner Voráltern, od ctnostj předků swých odstaupiti, odchýliti se.

Abartig, nepodakilý, nezdakilý, nezdárný, nepotatilý, nerůdný, neruda, wyrodilý.

Abartung, f. nepodakenj, nezdakenj, nepotanénj n. nepodakilost, nezdakilost, nezdárnost, nepotatilost, nerůdnost f.

Abärndten, völlig einärndten, sežjti, obilj sklidit. 2) die Aerndte, arbeit völlenden, dožjti, požjti.

Abätzen, nawnaditi, vlákati, vlauditi, zpáfti. 2) durch ätzende Mittel wegschaffen, vrýwati, vryti.

Abätzung, f. vrytj n.

Abbacken, verb. irreg. f. backen, 1) als ein activ. das Backen des Brodes vollenden, napecy, dopecy, vpecy. Der Bäcker hat bereits abgebacken, pekař giž napekl, v: pekl. 2) das Obst, owoce fuſſiti, vſuſſiti, neutr. das Brod bäckt ab, iſt abgebacken, chléb odpadá, odpadl, ge odpadlý.

Abbaden, ſkaupati.

Abbalgen, ſich mit einem, zhmožditi, vſápoliti, vhmožditi ſe s někým, vpotýkati ſe, 2) den Balg, das Fell abziehen, z kůže ſwlécy.

Abbalgung, f. ſwlečenj z kůže n. 2) mit Prügeln, zhmožděnj, vhmožděnj n.

Abbeißen, odkauſati, odkauſnauti, vkauſati, vkauſnauti.

Abbeizen, ſhladiti, ſtjrati, oddělati ſ. beizen.

Abbethen, wymodliti ſe. 2) etwas, odmodliti, modlitbau odwrátiti.

Abbetteln, einem etwas, wyžebrati něco na někom, wyproſyti, dožebrati ſe, doproſyti ſe něčeho.

Abbeugen, abbiegen, ohnauti, ohybati, odkloniti.

Abbeugung, f. Abbiegung, ohnutj, ohybánj, odklonénj n.

Abbilden, wyobrazyti, wypodobiti, wytwářiti.

Abbildung, f. wyobrazenj, wypodobenj, wytwářenj, n.

Abbinden, aufbóſen, losmachen, odwázati. 2) ein Faß, ſud zbedniti.

Abbiß, m. vkauſnutj, odkauſnutj, n. 2) Teufelsabbiß, ein Kraut, čertkus m.

Abbitte, f. odproſſenj n. Abbitte thun, odproſſowati.

Abbitten, odproſyti, odproſſowati.

Abbitter, m. odproſytel m.

Abbittsweiſe, odproſytedlně.

Abblaſen, odfauknauti, ſfauknauti. 2) die Nachtſtunden abblaſen, nočnj hodiny traubiti, odtraubiti.

Abblaſung, f. odfauknutj, ſfauknutj n. 2) der Nachtſtunden, traubenj n.

Abblatten, Blätter abbrechen, liſtj olamowati, olámati, otrhati, ſmjtati, odtrháwati, plýti, den Wein, liſtj winné ſmjtati, podlamowati.

Abblatter, m. liſtj trhač m. des Weins, ſmjtač, podlamowatel m.

Abblattung, f. liſtj trhánj, olamowánj, ſmjtánj n. ſmjtka f. des Weins, ſmjtka f. podlom m.

Abblättern, ſmjtati, olámati, otrhati liſtj. 2) ſich abblättern, opadati, z. B. der Kuchen, der Stein n. ſ. f. hat ſich ganz abgeblättert, koláč, kámen opadal, ſ. Abblatten.

Abblätterung, f. ſmjtánj n. ſmjtka liſtj f. 2) opadánj, ſ. Abblattung.

Abbläuen, zmodřiti, modřin nadělati, zbjti, ztepati, zpráti, zkřjſkati.

Abbleichen, zbjliti.

Abblühen, odkwétnauti, odkwjſti, odkweſti. Die Roſen ſind abgeblühet, růže odkwétly.

Abblühung, f. odkwétnutj, odkwjtánj n.

Abbohnen, ohladiti.
Abborgen, wydlužiti, wypugčiti se něco, einem etwas, od někoho něco.
Abborgung, f. wydluženj, wypugčenj n.
Abbraten, opecti, vpecti, am Spieße abgebraten, na rožni vpečený.
Abbrauen, das Bräuen vollenden, vjwo dowakiti.
Abbrechen, abreißen, z. B. einen Aſt, vlomiti, odlomiti, 1) eine Blume, Birne, einen Apfel, kwjtek, hruſku, gabljko vtrhnauti, 2) ein Gebäude, Mauer, Dach abbrechen, ſtawenj zbaurati, rozbaurati, rozbořiti, pobořiti, ſtřechu ſtrhati, ſtrhnauti, 3) ſeine Rede abbrechen, řeč ſwau přetrhnauti, přeſtati mluwit, abgebrochene Wörter, necelá, zkrácená řeč, přeſtáwka f. 4) laßt uns davon abbrechen, přeſtaňme, wmlkněme o tom, 5) erzählen ohne abzubrechen, něco bez přjſtrže wyprawowati, 6) einem am Lohne abbrechen, někomu na mzdě, mzdy, platu vtrhnauti, 7) ſich ſelbſt oder ſeinem Maule abbrechen, na ſwém hrdle přiſtrhniti, ſwé hubé vtrhnauti, ſwé žádoſti vgjmati, 8) dem Pferde die Hufeiſen, ein Schloß abbrechen, ſtrazyti, odrazyti, neutr. abgebrochen werden, lámati ſe, zlámati ſe, zlomiti ſe, das Meſſer bricht ab, nuž ſe láme, die Nadel iſt abgebrochen, gehla ſe zlámala, ſ. Brechen.
Abbrennen, etwas, ſpáliti, opáliti, popáliti, wypáliti, einem ſein Haus, die Scheune, dum, ſtodolu wypáliti, ſpáliti, die Feinde haben die Stadt, das Haus, das Dorf abgebrannt, nepřátelé ſpálili, zapálili, wypálili město, dum a t. d. 2) von der Flamme verzehrt werden, ſhořeti, vhořeti, popelem lehnauti, 3) das Licht brennt ab, ſwjčka dohořuge, 4) das Feuerwerk, zapáliti zanjrzi, 5) ein Gewehr, eine Kanone wyſtřeliti ze zbraně, z děla, wypáliti zbraň, 6) abbrennen, neutr. durch die Feuersbrunſt verunglücken, vertilgt werden, pohořeti, völlig, wyhořeti, ſhořeti, als: die Stadt iſt abgebrannt, město pohořelo, wyhořelo, ſhořelo, ich bin abgebrennt, pohořel gſem, das Haus, dum ſhořel, ein abgebrannter Mann, muž pohořelý, 7) Töpfe, Ziegeln, páliti, wypáliti hrnce, wypalowati cyhly.
Abbringen, abſchaffen, ein Geſetz, eine Gewohnheit, ein Recht, zruſſiti, zrazyti, zahladiti, 2) einen von etwas abbringen, někoho od něčeho odweſti, odtrhnauti, odrazyti, zrazyti, zrážeti s něčeho, 3) einen vom Wege abbringen, někoho s ceſty ſweſti, 4) das Getreide, obilj kliditi, ſkliditi, 5) wegbringen, ich kann den Schmutz nicht abbringen, nemohu ſpjnu odprawiti, pryč připrawiti.
Abbringung, f. Abſchaffung, zruſſenj, zkaženj, n. 2) odwedenj, n.
Abbröckeln, oddrobiti, odrobiti.
Abbruch, m. abgebrochenes Stück, vlomek, zlomek, m. 2) Abzug des Lohns, vtrhnutj, ſtrhnutj, ſráženj, poražení, ſtáhnutj n. ſrážka f. 3) Abbruch thun, vgmu dělati, 4) an jemandes Anſehen Abbruch thun, někj wážnoſt zlehčiti, Abbruch leiden, vgmu trpěti, er thut ſich keinen Abbruch an, on ſy nedá w ničem nauzy.
Abbrühen, pařiti, opařiti, zpařiti z Brühen, ein Schwein, opařiti prase.
Abbrühung, f. opařenj, pařenj n.
Abbuhlen ſich, zhubiti, zhubeniti ſe láskau, wychlipěti, wybugniti, wybaugeti ſe.
Abbürden, zſkládati, břemena ſproſtiti, zbawiti.
Abbürſten, z. B. den Hut, das Kleid, očeſati, ſtětkau ſtrati.
Abbürſtung, f. očeſánj ſtětkau n.
Abbüßen, nésti, konati pokutu, pokutau ſplatiti, zakauſſeti, zakuſyti, zažjti, ſeine Sünden, trpěti za hřjchy.
Abbüßung, f. neſſenj pokuty n.
A b c, n. Abeceda f. das A b c lernen, včiti ſe Abecedě.

A b c büchlein, A b c buch, n. Abeceda f. lístek, slabikář m.

A b c knab, A b c schütz, m. abecednj, abecedárnj pachole n. žáček, abecedář m.

A b c ordnung, f. abecednj řád, pořádek m.

A b c tafel, f. Abeceda f. abecedář m.

Abeirkeln, s. Abzirkeln.

Abdachen, sklonitě, obwýssně dělati.

Abdachung, f. die Schiefe eines Daches oder Walles, sklonitost, obwýssenost f.

Abdämmen, náspem, hrázý modu překraditi, das Wasser abdämmen, wodu náspem překraditi, obehnati.

Abdampfen, wydmychnauti, wypáčiti.

Abdanken, mit Danke entlassen, propustiti; rozpustiti, 2) neutr. sein Amt niederlegen, zsložiti z sebe auřad, zhostiti se auřadu, 3) einen seines Amtes entsetzen, entlassen, swrcy, wyhostiti, zsložiti někoho z auřadu, 4) der Welt abdanken, swěta se zhostiti, swětu weyhost dáti, nach geendigtem Schauspiele, poděkowati.

Abdankung, f. Niederlegung eines Amtes, zsložený auřadu, zhosstěnj se auřadu n. 2) Absetzung, wyhostěnj, n. wýhost m. 3) Entlassung, propustěnj, rozpustěnj n. nach dem Schauspiele, poděkowánj n.

Abdankungsrede, f. idem.

Abdankungsschein, m. weyhost, wýhost, list weyhostnj m.

Abdarben, vstřjdmiti, vskrowniti, vtrbiti, vtrhnauti, ich habe meinem eigenen Maule den Bissen abgedarbt, gá swé wlastnj hubě sen kauřek vstřjdmil, vtrhl.

Abdecken, odkryti, 2) das Vieh, stáhnauti, odřjti.

Abdecker, m. ras, bál m.

Abdeckerey, f. das Amt des Abdeckers, rasowstwj n. 2) des Abdeckers Wohnung, rasowna f.

Abdeckung, f. odkrytj n. 2) des Viehes, stáhnutj, odřenj n.

Abdielen, mit Dielen oder Brettern absondern, přepažiti, eine Kammer abdielen, komoru přepažit. 2) den Fußboden, podlahu klásti, prkny pokládati.

Abdienen, odslaužiti.

Abdingen, abbrechen, vtrhnauti na ceně. Er läßt sich nichts abdingen, nedá sy nic vtrhnaut. 2) freysprechen, oswoboditi, swobodného včiniti.

Abdingung, f. Abbruch m. vtrhnutj na ceně n. 2) Freysprechung f. oswobozenj n.

Abdisputiren, odhádati.

Abdonnern, wyhromowati, wyhřmjeti.

Abdorren, ganz, vschnauti. Die Blumen sind abgedorrt, kwjtj vschlo, 2) sehr dürre werden, wyssychati, schnauti.

Abdörren, sussiti, osussiti, 2) zur Genüge dörren, dosussiti, vsussiti.

Abdrath, m. ostružky, m. plur.

Abdrechseln, vkrauziti, 2) fertig drechseln, wykrauziti, dokrauziti.

Abdrehen, vkrautiti, vtočiti, 2) fertig drehen, wykrautiti, dokrautiti.

Abdreschen, das Getreide, vmlátiti, 1) das Dreschen beschließen, wymlátiti, domlátiti, 2) einen abdreschen, zmlátiti, 3) diese Sache ist schon abgedroschen, tato wěc gestiž zobecnělá, zobyčegelá, 4) etwas verabreden, abkarten, vpleti, zosnowati, osnowati, ein abgedroschener Handl, vpletená, zosnowaná wěc.

Abdreschung, f. des Getreides, vmlácenj n. 2) s. Ausdreschung 3) einer Sache, Verabredung, vpletenj, zosnowánj, osnowánj n.

Abdreuen, s. Abdroheu.

Abdringen, wynutkati, wydřjti, wymocy, wydáwiti, wydrati, wyhrdliti, wymučiti. Er hat mir 10 Thaler abgedrungen, on na mně 10 tolarů wydřel, wymohl, wyhrdlil, wynutkal.

Abdringung, f. wydřenj, wynutkánj, wymoženj, wyhrdlenj n.

Abdrohen einem etwas, wyhrožyti sobě něco, pohružkami wymocy.

Abdrof-

Abdrosseln, s. Erdrosseln.

Abdruck, eines Buches, einer Figur in Wachs, Thon ꝛc. eines Kupferstichs, m. wytiſknutj, wytlačenj n. 2) eines Geschosses, spuſtěnj n. 3) der Sohn iſt der Abdruck ſeines Vaters, ſyn geſt podoba otcowa, podobnjček otce m. 4) der letzte Abdruck, zdechnutj n.

Abdrucken, ein Buch, wytiſknauti, wytlačiti, tiſknauti, tlačiti, 2) von etwas herunter, odtlačiti, ztlačiti, 3) abbringen, einem etwas, mocý wytiſknauti, wymocy, 4) ſterben, zdechnauti.

Abdrücken, eine Flinte, ein Schloß, den Bogen, ſpuſtiti, ſpauſtěti ručnicy, zámek, luk, 2) jemand etwas, na někom něco wydřjti, wymocy, wynuriti. Die Angſt will mir das Herz abdrücken, auzkoſtj chce mi ſrdce pukuaut, ſe rozkočit, auzkoſtj mi ſrdce až vſedá.

Abdunſten, wypářiti.

Abdünſten, w páru vwesti, obrátiti.

Abebenen, zpřimiti.

Abeifern, ſich, vdychtiti ſe horliwoſtj.

Abend, m. wečer m. gegen Abend, k wečeru, pod wečer, okolo wečera, geſtern Abends, wčera v wečer, es wird Abend, es geht gegen den Abend, bude wečer, ſtěřj ſe, pozdj ſe, ſmrká, mrkne, připozdjwá ſe, chýlj ſe k wečeru, bey angehendem Abend, před ſamým wečerem, bis zum Abend, až do wecera, 2) der heilige Abend, ſtědrý wečer m. 3) der Abend, die Gegend des Himmels, záp ad, gegen Abend liegen, proti západu, k západu, na západ ležeti, der Wind weht von Abend, witr wěge od západu, 4) es iſt noch nicht aller Tage Abend, nenweyſeg, geſtěs nepřeſkočil, newjš co wečer zlého přineſe, zu Abend eſſen, wečeřeti, na wečer giſti, am Abend, des Abends, na wečer, na wečjr, wečer, wečjr, v wečer, s wečera.

Abendarbeit, f. wečernj djlo n. wečernj práce, f.

Abendbeſuch, m. wečernj nawſtěwenj, n.

Abendbrod, n. wečeře f. 2) das Klekne, ſwačina f.

Abenddämmerung, f. ſaumrak wečernj, mrkánj wečernj, ſmrknutj, n. in der Abenddämmerung, w ſaumrak.

Abendeſſen, n. wečeře f.

Abendgaſtmahl, n. hoſtina wečernj f. wečernj hody m. plur.

Abendgebet, n. wečernj modlitba f.

Abendgegend, f. západnj ſtrana f. wehel ſwěta m.

Abendglocke, f. lákuten, k klekánj zwoniti.

Abendländer, plur. západnj kraginy f.

Abendländiſch, západnj.

Abendlich, wečernj.

Abendlied, n. zpěw wečernj m.

Abendluft, f. wečernj powětřj n.

Abendluſt, f. wečernj weſelj n.

Abendmahl, n. Abendmahlzeit, f. wečeře f. Abendmahl halten, w wečeřeti, 2) Abendmahl des Herrn, wečeře Páně f.

Abendmuſik, f. wečernj hudba f.

Abendopfer, n. wečernj obět f.

Abendröthe, f. Abendroth, n. wečernj záře f.

Abends, v wečer, v wečjr, wečer, wečjr, b wečera, na wečer, vor Abends, před wečerem.

Abendſchein, m. ſaumrak m.

Abendſegen, m. wečernj požehnánj n.

Abendſeite, f. ſtrana západnj f.

Abendſonne, f. ſlunce západnj n.

Abendſtern, m. zwjkedmice, nedwědice, wečernj hwězda f.

Abendſtunde, Abenddämmerung, f. wečernj hodiny plu. f.

Abendſuppe, f. Abendtiſch m. ſ. Abendmahl.

Abendvogel ſ. Nachtvogel.

Abendvölker, m. západnj národowé m.

Abendwärts, k západu, na západ.

Abendwind, m. wjtr západnj m. od západu.

Abendzeit, f. čas wečernj m.

Abend-

Abendzeitvertreib, m. wečerný chwjle krácenj n. wečerný kratochwjl f.

Abenteuer, n. seltsamer Zufall, náhoda podiwná, potworná f. potworstwj n. wěc diwotworná, potworná f. 2) seltsames Gesicht, potwora f. wěc potworná f. odiwa, obluda, obludnoſt, potwornoſt f. auf Abenteuer ausgehen, podiwné, diwotworné wěcy před se brátí, 3) ungefährer Zufall, náhoda, příhoda f.

Abenteuerer, m. diwotworec, diwotworce, potwornjk, diwotworný, podiwný, potworný člowěk m.

Abenteuerlich, podiwný, potworný, obludný, diwotworný.

Abenteuerlichkeit, f. potwornoſt f.

Aber, ale, wſſak; pak, než, mich geht es aber nichts an, mne se to wſſak, ale nic netýče.

Aberben, zděditi, ich habe dir noch nicht viel abgeerbt, nezdědil sem geſſtě mnoho po tobě.

Aberglaube, m. powěra, powěrka f. powěrek, poboněk m. powěry plur.

Abergläubiger, m. powěrečnjk, poboňář, powěrec m.

Abergläubig, abergläubiſch, powěrný, powěrečný, powěrčiwý, powěrau nakwaſſený.

Abergläubiſcher Weiſe, powěrně, powěrčiwě, powěrečně.

Aberkennen, vor Gerichte, odſauditi od něčeho, právem odnjti, ſ. Erkennen.

Aberkennung, f. odſauzenj od něčeho, právem odnitj n.

Abermal, opět, zaſe.

Abermalig, opáčený, ſ. Wiederholt.

Aberndten, ſ. Abärndten.

Aberraute, f. Abraute, dřewinka f. brotan m.

Aberwitz, m. ztřeſtěnj n. ſſilenoſt f. poſſetiloſt f. ſmyſlem pominutj n. ztřeſtiloſt, neſmyſlnoſt, bezſmyſlnoſt f. in Aberwitz gerathen, ſ. aberwitzig werden.

Aberwitzig, ztřeſtěný, ztřeſtěnec, ſſilený, poſſetilý, poſſetilec, třeſtjk m. aberwitzig werden, poſſetiti ſe, ztřeſtiti ſe, ſmyſlem ſe pominauti. Aberwitziges Zeug, poſſetilſtwj, neſmyſlné, bezmyſlné wěcy.

Aberwitzig, adv. ſſilně, poſſetile, ztřeſtěně, bezſmyſlně.

Aberwitziger, m. poſſetilec, třeſtjk m.

Abeſſen, ein Bein, obgjſti, ogjſti, obrati, objrati, 2) aufhören zu eſſen, odgjſti, dogjſti, pogjſti, ſie haben noch nicht abgegeſſen, geſſtě nepogedli.

Abfahren, odgeti, odgjždětí, 2) die Hacke iſt vom Stiele abgefahren, ſekera ſe z topůrka wyſmekla, 3) abfahren, durch Fahren abſondern, ogeti, vgeti, 4) das Zugvieh abmatten, zchwátiti. Abfahren ſ. Sterben.

Abfahrt, f. odgetj n. odgezd m. Abfahrt aus dieſem Leben, wykročenj z tohoto ſwěta, odebránj ſe na wěčnoſt.

Abfahrtsgeld, n. plat za odgezd m.

Abfall, m. von jemanden oder von etwas, odpadnutj n. 2) der Weinbeeren, rez na wjno f. 3) er kömmt in Abfall, zle padá, hyne, mizj, ſchází, 4) Abfall des Waſſers, ſpád wody m. odpad m. 5) Abfall der Blätter von den Bäumen, padánj, opadánj n. 6) der Abfall von Glauben, von der Religion, odpadlſtwj, odtržení, n.

Abfallen, von jemanden, oder von etwas, z. B. von der Religion, odpadnauti, ſtrhnauti ſe něčeho, 2) vom Leibe, vom Fleiſche, ſpadnauti ſe, opadáwati, 3) die Blätter, das Obſt fällt ab, owoce padá, ſpadá, opadáwá, 4) das Waſſer iſt abgefallen, woda opadla, ſpadla, 5) activ. ein Stück von der Wand, ſich die Naſe, vrazyti.

Abfällig werden ſ. Abfallen.

Abfälliger, m. odpadlec, ſtržek m. odtržence m.

Abfärben, obarwiti, zbarwiti, 2) neutr. die Farbe fahren laſſen, panſſděti, t. g. (barwu) das Tuch färbt ab, ſukno panſſtj.

Abfahren, odjrati, odjrati.

Abfan-

Abfangen, schytati, pochytati, er hat dem Nachbar Tauben abgefangen, saušedu holuby schytal, pochytal, zlapal.

Abfassen, etwas in Gedanken, pogjti, počjti, w mysl wzýti, wložiti, hráti, w mysli zploditi, 2) etwas schriftlich als eine Bittschrift, składati, složiti, 3) etwas kurz abfassen, zkrátka pogmauti, krátce obsáhnauti, sewřjti.

Abfassung, f. der Gedanken, pogetj, w mysl wzérj n. twořené myssleňky f. 2) einer Schrift, složenj, składánj n.

Abfaulen, vhnjtiti, dohnjti.

Abfäumen, opěniti, 2) abgefäumter Mensch, chytrák, chytráček m. chytrá lissa, chytrá sselma f. chytřec, zchytralý člověk, zheyralec m.

Abfechten, wyssermowati, 2) sich abfechten, vssermowati se.

Abfegen, omesti, osmegčiti.

Abfeger, m. omeráč, osmegčitel m.

Abfegung, f. ometenj, osmegčenj n.

Abfeilen, mit der Feile abnehmen, odpilowati, vpilowati, ein Stück vom Nagel abfeilen, kus hřebjku vpilowati, odpilowati, 2) glatt feilen, opilowati, zpilowati, einen Nagel, hřebjk opilowat, einen Schlüssel, klič wypilowat, 3) zu Ende feilen, dopilowat.

Abfeilicht, n. odpilky plur. m.

Abfeilung, f. odpilowánj, vpilowánj n. 2) Polirung, opilowánj, zpilowánj n. 3) dopilowánj n.

Abfertigen, odbyti, odbýwati.

Abfertigung, f. odbytj, odbywánj n. nun hat er seine Abfertigung, teď gest odbyt.

Abfesseln, odkowati.

Abfeuern, eine Kanone, wypáliti dělo, pausstěti střelbu, vdeřiti z děla.

Abfeuerung, einer Kanone f. wypálenj děla, wystřelenj, vdeřenj z děla, pusstěnj střelby, n.

Abficken, wyssohati, wysswihati.

Abfinden, sich mit einem, shodnauti, pohodnauti, porownati se s kým, einen, wybyti někoho.

Abfindung, f. shodnutj, pohodnutj n. porownánj n. 2) wybytj n.

Abfischen, vlowiti, vchwátnauti, 2) einen Teich, soviel als ausfischen, wylowiti.

Abfischung, f. vlowenj, vchwátnutj n. 2) eines Teiches, wylowenj n.

Abflattern, sich flüchtig entfernen, vepřánauti, vletěti, b) vpláchnauti.

Abfleischen, zkuchati, zdjrati maso, masa zbawiti, geg odnjti.

Abfliegen, vletěti, odletěti, vljtnauti, odljtnauti.

Abfließen, hinab, zstecy, dolů tecy, zplýwati, zplynauti, 2) wegfließen, odtecy, odplynauti, odplýwati, vplynauti, pryč tecy.

Abfließend hinab, zplýwagicý, zstékagicý, dolů tekaucý. 2) wegfließend, odtékagicý, odplýwagicý.

Abfließung, f. zstecenj, dolů tečenj n. ztok m. zplynutj, zplýwánj n. 2) Wegfließung f. odplynutj, vplynutj, odtečenj n.

Abflöhen, die Flöhe von jemanden abhaschen, blechy wyhoniti, wychytati.

Abflößen, Holz, odplawiti.

Abfluß, des Wassers m. ztok m. 2) nach Abflusse der vier Tage, po tech čtyrech dnech, po wygitj, odplynutj čtyr dnj. 2) der Ort, durch welchen ein fließiger Körper abfließt, prutok m.

Abfodern, einem etwas, požádati. 2) wegrufen, odwolati, von dieser Welt, powolati.

Abfoderer, m. požádatel m.

Abfoderung, f. požádánj n. 2) Wegrufung f. odwolánj n.

Abfolgen lassen, wydati.

Abfolgung, f. wydánj n.

Abformen, das Modell zu einem Werke machen, wytwořiti, wylepiti, 2) nachmachen, wypodobiti.

Abforschen, wyssetřiti, wyssaumati, wyzpytowati, wyzwědeti něco.

Abforschung, f. wyssetřenj, wyssaumánj, wyzpytowánj, wyzwědenj, wyzwjdánj n.

Abfragen, einem etwas, dopitáwati, wypitáwati se někoho na něco.

Abfreſſen, ožrati, obežrati, ožrati, 2) einem das Seinige, wyžrati někoho, 3) Figürl: ſich das Herz mit Sorgen abfreſſen, srdce ſobě pečliwoſtmi vžrati.

Abfreſſung, f. ožránj, obežránj n.

Abfrieren, wymrznauti, vmrznauti, 2) ſich abfrieren, oznobiti ſe, es iſt ihm ein Glied, die Naſe abgefroren, aud, nos mu vmrzl, zmrzl.

Abfuhr, f. odwezenj n.

Abführen, odwesti, odwáděti, 2) mit Pferden, odwezti, odwážeti, 3) durch ein Kliſtier, und Vomitiv abführen, wyčiſtiti ſwrchem y ſpodkem, počiſtiti, 4) das Waſſer abführen, wodu odwáděti, 5) vom rechten Wege, vom Vorhaben, von der Tugend abführen, od prawé cesty ſwesti, s prawé cesty odwesti, od předsewzetj, od ctnoſti odwesti, odwrátiti.

Abführen, das, Abführung, odwedenj n. 2) odwezenj n. 3) durch Arzneymittel, počiſtěnj n.

Abführend, počiſťugicý, počiſtitedlný.

Abführer, m. odwoditel, 2) odwozytel m.

Abfüllen, Waſſer, Bier, Wein, vliti, odliti, das Faß, d. i. den Wein, Bier u. ſ. f. in dem Faſſe abfüllen, otočiti, ſtočiti, odebrati.

Abfüllnen, ohřebiti ſe.

Abfüttern, abweiden, die Wieſen, zpáſti, popáſti, opáſti, 2) das Vieh, nakrmiti, pokrmiti.

Abfütterung, f. der Wieſen, zpáſánj, popaſenj n. 2) des Viehes, pokrmenj, nakrmenj n.

Abgabe f. des Unterthans, daň f. berně f. poplatek m. 2) eines Briefes ꝛc. odewzdánj, dodánj n.

Abgängig, wie eine Waare, odbytný.

Abgang, m. was von einer Sache abgehet, oſtřepky, wymetky pl. m. a) vom Golde, Silber, Eiſen, Bley, okuge f. opilek, oſtřižek, oſtrużek m. b) vom Holz, odřezek m. 1) Abgang des Waſſers, an der Kaſſe, am Maaß und Gewicht ſcházenj n. 2) an Kräften, vbytj, vgitj, vcházenj n. 3) an Waaren, odbyt m. 4) Schaden, Verluſt, Verminderung, vgma, ſſkoda f. Abgang an etwas leiden, mjti vgmu, zlehčenj n. 5) Abgang, die Handlung des Abgehens von einem Orte, z. B. des Bothen, der Poſt, des Schiffes ꝛc. odgitj n. odchoz m. 6) in Abgang kommen, gerathen, zacházeti, pomjgeti, tuchnauti, zatuchnauti, potuchnauti, 7) tödtlicher Abgang, wymřenj. Nach Abgang des männl. Geſchlechts, der männl. Linie, po wymřenj mužſkého pohlawj. Der Abgang aus dieſem Leben, ze ſwěta wykročenj, odebránj ſe, wygitj n. weyhoſt ſwěta m.

Abgaukeln, wymámiti, wykřepčiti, wylaſſkowati, wyſſaſſkowati.

Abgearbeitet, durch Arbeit ermüdet, vpracowaný, zpracowaný, zmořený pracý, zreyraný, vreyraný.

Abgeben, davon, von ſich geben, odewzdáwati, dáwati, 1) einen Brief abgeben, odewzdati, dodati pſanj, 2) ſich mit etwas abgeben, beſchäftigen, obſrati ſe s něčim, zanášſeti ſe, 3) ſich mit einem abgeben, zacházeti s někým, obſrati ſe s někým, 4) gieb dich mit dem Narren nicht ab, neobjreg ſe s tjm bláznem, nech toho blázna, 5) er wird einen guten Luſtigmacher, Soldaten abgeben, bude hodným ſſprymownjkem, žertownjkem, wogákem, bude z něho hodný žertýř, wogák, einen Narren, bláznit, někomu bláznem, za blázna býti, 6) er giebt einen Boten ab, poſlem geſt, geſt za poſla, 7) das wird einen Lerm abgeben, z toho bude, naſtane powiku, to dá powiku, 8) abgeben, einen Theil von etwas geben, odwáděti, odwesti, dáwati z něčeho, 9) einem etwas, ſich rächen, oplatit.

Abgeben, das, odewzdánj, dodánj n. ſ. oben.

Abgeber, m. dodawač, dodawatel, odewzdawatel m.
Abgebildet, wyobrazený, wypodobený, wytwářený.
Abgebissen, odkausaný, odkausnutý, vkausnutý.
Abgeblüht, zmodkený.
Abgebrannt, spálený, abgebranntes Haus, durch Unglück, mit Fleiß, wypálený, spálený, wyhořený, shořený, pohořelý dům, 2) von der Sonne, opálený, osmahlý. 3) durch Feuersbrunst verunglückte Leute, pohořelj, wyhořelj lidé plur.
Abgebraten, opečený.
Abgebrochen, odlomený, vlomený.
Abgebrühet, opařený, spařený.
Abgecirkelt s. Abgezirkelt.
Abgedankt, von Soldaten, propuštěný, 2) mit einem Schimpf von einem Amt, wyhoštěný.
Abgedroschen, vollends, wymlácený, 2) abgeprügelt, zmlácený, 3) veralttet, verbraucht, zwssednělý, zwetsselý, als ein Lied, wymrskaný, 4) verabredet, zosnowaný, vpletlý.
Abgedrosselt, s. Erdrosselt.
Abgedrungen, wynuckaný, wydřený, wyhrdlený, wymučený.
Abgefallen, odpadlý, spadlý, 2) abgefallenes Obst, padlé, padané owoce n. pádel m.
Abgefallener, odpadlec, wypadlec, skřek m.
Abgefasset in Gedanken, pogatý w myssl, wzatý, w myssli složený, 2) schriftlich, složený.
Abgefault, ohnilý, vhnilý.
Abgefeilt, odpilowaný, vpilowaný, 2) glatt gemacht, opilowaný, zpilowaný, 3) zu Ende gefeilt, dopilowaný.
Abgefertigt, odbytý.
Abgefleischt, zkuchaný, zedřený.
Abgefordert, požádaný, 2) weggerufen, odwolaný,
Abgefressen, ožraný, obežraný.
Abgeführet, odwedený, 2) mit Pferden, odwezený.
Abgefunden, verglichen, shodnutý, pohodnutý, porownaný.
Abgegangen durchs Feilen, odpilowaný, 2) durchs Reiben, odřený, b) durchs Schneiden, odřezaný, 2) ungewöhnlich geworden, zaslý, pominulý, zatuchlý, potuchlý.
Abgegleicht, gleich gemacht, srownaný, wyrownaný, zarownaný, 2) nach dem Linial, zpřjmený.
Abgegossen, von oben, odlitý, vlitý, 2) übergossen přelitý. 3) slitý, vlitý,
Abgegrämt, vžraný, vsaužený, vtrápený, ztrápený, hořem zbědowaný, vhnětlý.
Abgegürtet, odpásaný, rozpásaný.
Abgehandelt, pogednaný, vgednaný.
Abgehärmt, zmořený, wymořený, vsaužený, ztrudněný.
Abgehärtet, ztwrdilý, zatwrdlý, vtwrdilý, otrlý, otužený.
Abgehauen, vtatý, odtatý, statý, straubený, vraubený, abgehauener Kopf, statá, vtatá, straubená hlawa.
Abgehauene, abgehackte Stücke, odtesky plur. m.
Abgehen, von einem Orte, odgjti, odcházeti, 2) vom Wege, sgjti s cesty, wycestiti, b) aus dem Lande, vgjti, vprázdniti, vhnauti, 2) vom Rechte, Vorhaben, Vorsatze abgehen, opustiti právo, vpustiti, vpaussteti, vstaupiti od swého práwa, předsewzetj, hiervon kann ich nicht abgehen, od toho nemohu vstaupit, vpustit, von seiner Meynung, vpustiti, vstaupiti, odstaupiti od swého zdánj, 3) von einem Amte abgehen, wzdáti auřad, Abgehen, d. i. von der Schaubühne abtreten, odegjti, auf und abgehen, přecházeti, die Post, der Courier ist abgegangen, possta, gezdec odegel, 4) mit Tode abgehen, ze žiwota wygjti, 5) die Waare geht ab, zbožj se oddáwá, gest odbytné, odcházý, 6) es geht nicht ohne Zank ab, nenj bez swády, nesegde bez swády, 7) das Feuer gehet ab, oheň dohořá, wycházý, 8) weniger werden, vcházeti, vgjti,

gjti, 9) es geht wohl ab, dobře se wede, dobře padá, dobře se daſj, 10) fehlen, mangeln, schá-zeti, nedoſtáwati se, es geht kein Heller ab, ani wideńſký neſchází, 11) Abnützen, die Abſätze abgehen, wchoditi ſy ſſpalíčky, 12) einen Weg, Platz, wygjti, 13) einen Ausgang finden, die Sache iſt ſchlecht abgegangen, ta wěc ſe zle powedla, es wird ohne Blutvergießen, ohne Thränen nicht abgehen, nesegde bez krwe prolitj, bez ſlzý, 14) er läßt ſich nichts abgehen, na ničem ſobě nedá schá-zeti, nedá ſobě w ničem nauze.

Abgehertzt, zcelowaný.

Abgehetzt, vhnaný, vſſtwaný, vři-čený, 2) er iſt wohl abgehetzt, geſt pohnaný, ſchytralý, wyhey-ralý, chytrá liſſka f. chytráček, chytrák m.

Abgehobelt, wyrownaný, wyhlaze-ný, 2) höflich gemacht, wypitwa-ný, wycepowaný, wyopálaný.

Abgehungert, wyhladowělý, hla-dem vmořený, wymořený, zhu-bený, zhubeněný.

Abgehuret, wykurwený, zkurwený.

Abgekartet, vmluwený, zoſnowa-ný, vpletený, ſpletený.

Abgekehlt, zarduſſený, vhrdlowaný.

Abgekehrt, abgewendet, odwrácený, 2) mit dem Beſen, vmetený, odmetený, ometený, oſmeyčený.

Abgeklaubt, abgenagt, obraný.

Abgekocht, obwařený, 2) vwařený, do-wařený, zwařený.

Abgekommen, ungewöhnlich, zaſſlý, zatuchlý, vtuchlý.

Abgekratzt, oſſtrábaný, odſſtrábaný.

Abgekühlt, wychlazený, ochlazený.

Abgekürzt, vkrácený, ſkrácený.

Abgeladen, zſložený.

Abgelaſſener Wein, ſtažené, ſtřzené wjno.

Abgelaufen, vběhlý, zběhnutý, 2) die Uhr iſt abgelaufen, hodiny do-ſſly.

Abgeläutert, vſedlý, vſtálý, bez-kwaſný.

Abgelebt, letitý, wěkem ſeſſlý, lety překwapený, ein abgelebtes Alter, ſeſſlooſt, letitoſt f. kmetſtwj n.

Abgelegen, wzdálený, oddálený, 2) abgelegener Wein, překležélé wjno.

Abgelegenheit, f. der Oerter wzdále-noſt f. podál, dálka, dalekoſt mjſta gednoho od druhého f.

Abgelegt, zſložený.

Abgeleitet, odwedený, překwedený, 2) wie das Waſſer aus dem Fluße, woda ſtečená, ſpuſſtěná, odwe-dená, ſwedená, wedená, pře-wedená.

Abgeleſen, přektený, 2) abgeleſene Blumen, trhané kwjtj, 3) abgeleſe-ner Wein, ſmſtané, podlamowa-né wjno n.

Abgelöſet, odwázaný, rozwázaný, 2) ſo angeleimt war, odlaučený, oddělený, odchljpený.

Abgemäht, poſečený, požatý.

Abgemahlt, wypodobený, wyobra-zený, wytwářený, barwami wy-neſſený, wymalowaný.

Abgemartert, vmučený, zmučený.

Abgemattet, vmdlený, zemdlený, vſtalý, vnawený.

Abgemergelt, wyzáblý, zhubený, wychkadlý, wykapalý.

Abgemeſſen, změřený, 2) mjrný.

Abgemeſſenheit, f. změřenj, wy-měřenj n. 2) Genauigkeit, ſmjrnoſt f.

Abgenagt, vhryznutý, ohryznutý, ohlodaný, ohryzený, okauſaný.

Abgeneigt, nenáchylný, nepřichylný, nenáklonný, nenakloněný, odchý-lený, er iſt ihm abgeneigt, není mu nakloněný, nachýlený.

Abgeneigtheit, f. odchýlenoſt f. od-chýlenj n. nenáchylnoſt, nenáklon-noſt f.

Abgenommen, entriſſen, odňatý, wzatý, 2) kleiner geworden, zmenſſený, zmalený, 3) mager geworden, zchkadlý, wychkadlý.

Abgenützt, durch den Gebrauch, zu-žjwaný, zpotřebowaný, 2) abge-tragen, okřelý, oſſumělý, zerkelý.

Abgeordnet, wyprawený, zřjzený, ein abgeordneter Bote, wyprawe-ný poſel m.

Abge-

Abgepflückt, vtrhnuty, abgepflücktes Obſt, ſcſesané owoce n.
Abgeprügelt, zpraný, ztepaný, ztlučený, zbitý, vbitý, ztřjſkaný.
Abgeputzt, očiſſtěný, cýděný, wycýděný.
Abgerben ſ. Abprügeln.
Abgeredt, vmluwený, ſmluwený.
Abgerichtet, nawedený, wycwičený, nawčený, wyučený, obrazený.
Abgerieben, otřený, oſſaustaný, zetřelý, vtřelý, ostrauhaný.
Abgeriſſen, odtržený, vtržený, vtrhnutý.
Abgeritten, zjezděný.
Abgerupft, oſſkubaný, orwaný, obetrwaný.
Abgeſagt, odpowěděný, odepřený 2) abgeſagter Feind, vhlawnj nepřjtel, odpowědnj nepřjtel, odpowědnjk m.
Abgeſandter, m. wyſlanec, poſlanec m.
Abgeſandtinn, f. wyſlankyně f.
Abgeſchabt, odſtrauhaný, oſtrauhaný, zſtrauhaný, odſſaustaný, oſſaustaný, ein abgeſchabter Rock, oſſmělý kabát m.
Abgeſchaft, zruſſený, zkažený.
Abgeſchält, olaupaný, oblaupaný.
Abgeſcharrt, oddrápaný, oddrbaný.
Abgeſchäumt, opěněný.
Abgeſchickt, odeſlaný, poſlaný.
Abgeſchieden, odlaučený, odpogený, 2) geſtorben, zeſnulý, s swětem rozlaučený, rozdělený, rozzehnaný, abgeſchiedene Seelen, zeſnulé duſſe.
Abgeſchiedenheit, f. ſaukromnoſt f.
Abgeſchift, odplawený, odplaulý.
Abgeſchirrt, wypřáhnutý, wypřáhlý.
Abgeſchlachtet, zabitý, abgeſchlachtetes Vieh, zařezaný, zabitý, porazený dobytek.
Abgeſchlagen, von etwas herunter, odražený, vražený, ſražený 2) abgeprügelt, otlučený, otřjſkaný, 3) verſagt, odepřený.
Abgeſchliffen, obrauſſený, nabrauſſený, 2) weggeſchliffen, odbrauſſený, vbrauſſený.
Abgeſchmackt, das keinen guten Geſchmack hat, eigentl. ungeſchmackt, nechutný, zmatený, 2) ein abgeſchmackter Menſch, nechutný člowěk, nechuta m. ein abgeſchmacktes Gedicht, nechutná báseň.
Abgeſchmackt adv. nechutně.
Abgeſchmacktheit, f. nechutnoſt f. nechutenſtwj n.
Abgeſchmeichelt, wylauděny, wychlácholený, wylahozený, wylſſaný.
Abgeſchmiſſen, ſ. Abgeſchlagen.
Abgeſchnappt, ein abgeſchnapptes Schloß, ſpuſſtěný zámek m.
Abgeſchnitten, ein abgeſchnittenes Stück Tuch, vſtřjhnutý kus ſukna, ein abgeſchnittenes Stück Brod, wěrogený kus chleba, kragic n. ein abgeſchnittenes Stück Holz, wřezaný kus dřewa, abgeſchnittene Kehle, podřezaný chřán.
Abgeſchoren, oholený, zholený.
Abgeſchoſſen, wyſtřelený, 2) abgeſchoſſene Farbe, wytáhlá barwa f.
Abgeſchreckt, odſtraſſený, odbrožený, obromený, vſtraſſený, přeſtraſſený, vbrozený, poděſſený, zděſſený.
Abgeſchrieben, opſaný, přepſaný, odepſaný.
Abgeſchunden, odřený, ſedřený.
Abgeſchuppt, ſ. Abſchuppen.
Abgeſchwächt, zemdlený, vmdlený, oſlabený, oſlablý.
Abgeſchwärzt, zčerněný, zčernalý, očerněný.
Abgeſchwemmt, abgewaſchen, opláklý, obmytý, vmytý, 2) durch das Waſſer abgeriſſen, vplawaný, odplawaný, vplaulý.
Abgeſchworen odpřiſáhlý odpřiſáhnutý
Abgeſeelt, bezduſſný.
Abgeſegelt, odplaulý, odplawaný.
Abgeſehen, ſ. Abſehen.
Abgeſendet, poſlaný, ſeſlaný, odeſlaný
Abgeſengt, opálený, popálený.
Abgeſetzt von einem Amte, zſazené, ſhozený, ſwržený, 2) von der Milch entwöhnt, odſtawený, odſazený.
Abgeſondert, oddělený, odpogený, odlaučený, 2) abgeſonderter Ort, ſaukromné mjſto, n. ſaukromj, n.
Abgeſotten, obwařený, odwařený, wřegjcý, zwjraný.
Abgeſpannt, abgeſpannter Bogen,

spuſſtěný luk, abgeſpannte Pferde, wypřáhnutj, odpřáhnutj koně, abgeſpannte Kräfte, Nerven, ztenčené, wytenčené, zlehčené, zemdlené, oſlablé ſýly, žíly.

Abgeſpeiſt, odgedlý, pogedlý, 2) odbytý.

Abgeſpitzt, ſ. Abſpitzen.

Abgeſponnen, odpředený, zpředený.

Abgeſprochen, odřeknutý, odepřený.

Abgeſtäubt, opláſknutý, obmytý.

Abgeſtanden, zmrlý; abgeſtandene Fiſche, leklé ryby.

Abgeſtattet ſ. Abſtatten.

Abgeſteckt, změřený, rozměřený, wyrknutý, ein abgeſtecktes Lager, rozměřené ſtanitſtě n.

Abgeſtellt, odſazený, zſazený.

Abgeſtochen ſ. Abſtechen.

Abgeſtohlen, vkradený, krádj wzatý, kradmo wzatý, vchwátnutý.

Abgeſtorben, zemřelý, pomřelý, vmřelý, zmrlý.

Abgeſtoſſen, odſtrčený, dolů ſtrčený, wyſtrčený, ſražený, 2) losgeſtoſſen, odražený, zodražený.

Abgeſtraft, ztreſtaný, potreſtaný.

Abgeſtreift, oſſaustaný.

Abgeſtriegelt, ſčeſaný, omykaný.

Abgeſtumpft, ztupený.

Abgeſucht, ſebraný, ſhledaný.

Abgeſungen, odzpjwaný.

Abgetaujt, odkápaný.

Abgethan, vdělaný, vgednaný, wykonaný, zprawený.

Abgetheilt, oddělený, b) rozwržený.

Abgetragen, abgenůžt, obnoſſený, obchodilý, oſſumělý.

Abgetrennt, odpáraný, rozpáraný, rozedřený, 2) von einem abweniq gemacht, odlaučený, odražený.

Abgetreten, eine abgetretene Mauer, rozſtaupená, rozſedlá zeď, ſ. 2) überlaſſen, vſtaupený, poſtaupený.

Abgetrieben, odpuzený, odehnaný.

Abgetrocknet, oſuſſený, oſchlý, vſuſſený, vſchlý.

Abgetrunken, von oben, odpitý, vpitý, 2) bis auf die Hefen, až do dna wywážený, wyžraný y s kwaſnicemi.

Abgetheilte Sache, vſauzená, rozſauzená wěc. f.

Abgewälzt, odwalený, ſwalený,

Abgewaſchen, obmytý, omytý, vmyſý, zmytý.

Abgewendet, odwrácený, odchýlený.

Abgewichen, vhnulý; odchýkený, vchýlený, wyſſinulý.

Abgewieſen, odmrſſtěný, odwržený, oſlyſſený.

Abgewickelt, odwinutý, rozwinutý,

Abgewinnen, einem das Geld im Spiele, obehrati někoho o penjze, wyhrati na někom penjze; einem den Vorzug, dem Feinde die Schlacht, obdržeti na někom přednoſt, na nepřjteli bitwu wyhrati.

Abgewirkt, dočkaný.

Abgewiſcht, otřený, vtřený, ſtjraný.

Abgewöhnen, einem etwas, odwykati, odwyknauti, odnaučiti, odwčiti, odwčowati, wčit někoho odwykat něčemu; ſich etwas abgewöhnen, něčemu odwykati, odwyknauti, něčemu ſe odnawčiti, odwčiti.

Abgewöhnung, ſ. odwyknutj n. odwykánj, odwykloſt ſ. odnawčenj n. odwčenj n.

Abgewöhnt, odwyklý, odwyknutý, odnawčený, odwčený.

Abgewogen, odwážený, zwážený.

Abgeworfen, von einem Pferde, ſhozený, ſmetený, ſwržený, ſražený s koně, 2) eine abgeworfene Brücke, zbauraný, pobokený, potrhaný, polámaný moſt m.

Abgezäumet, odyzděný, vzdy zproſtěný.

Abgezahlt, ſplacený, odplacený, zaplacený, vplacený.

Abgezapft, wytočený, otočený, čepem puſtěný.

Abgezählt, wypočtený, wypočjtaný, wyčtený.

Abgezehrt, hubený, zhubený, wyhubený wyzáhlý, wykapalý, wychkadlý, wyvdlý, wymokený.

Abgezeichnet, wyznamenaný, nawržený, naſtjněný, wypodobizněný.

Abgezielt, wyměřený, wymezený, wytknutý.

Abgezirkelt, wykraužený.
Abgezogen, strhnutý, stažený, štěhnutý, 2) abgezogener Wein, stržené wjno. n.
Abgießen, von etwas, odliti, odljwati, vliti, vljwati, sljti, sljwati. Das Fett von der Brühe, mastnotu s omáčky sljti. Das Geschirre iſt voll, man muß etwas abgießen. nádoba ge plná, musý se trochu vliti, odliti 2) wo anders hin, přeliti 3) ein Model von einer Sache, durch Gießen abbilden, sljti, vliti. z. B. einen Kopf, einen Vogel in Bley, Wachs, hlawu z olowa sljt, vljt.
Abgießer, m. litec, slitec. m.
Abglanz, m. oblesk. m.
Abglätten, vhladiti, ohladiti, wyhladiti.
Abgleichen, zarownati, wyrownati, wyrownáwati. 2) genau, zpřjmiti.
Abgleiten, als: von der Leiter, von der Treppe, sklauznauti, swezti se, smeknauti se, vom rechten Wege, vchýliti se s prawé cesty.
Abglimmen, dohořeti, wyhořeti; wyhasnauti, vhasnauti, pohasnauti, die Kohlen ſind ſchon abgeglommen, uhlj giž wyhořelo, wyhaslo, vhaslo.
Abglühen, rozžhnauti, rozsjriti.
Abgötter, der, modlosložebnjk, modlář, modly ctitel m.
Abgötterey, f. modlosložebnoſt f. modlářſtwj n. modlosložba f.
Abgötteriñ, f. modlosložebnice, modlářka, modly ctitelkyně f.
Abgöttiſch, modlářſký, modlosložebný, modlosložebnický.
Abgöttiſch, adv. modlářſky, modlosložebnicky, po modlářſku.
Abgott, m. modla f. bůžek m.
Abgraben, durchgraben, niedriger machen einen Hügel, Berg, okopati, ohrabati, vkopati, vhrabati, b) durch Graben wegſchaffen, wegnehmen, Waſſer oder einen Acker abgraben, odkopati, odhrabati.
Abgrabung, f. okopánj, vkopánj n. b) odkopánj, o hrabánj n.
Abgrämen, ſich, vžrati se, vsauženi se, vhnětſi se, vtrápiti se, ztrápiti ſe.
Abgrämen, das, Abgrämung, vžranj, vsaženj, vtrápenj n.
Abgraſen, zjsti, sekati, sežjsti, požjsti, posekati, völlig, wysekati, wyžjsti tráwu, die Saat, sežjsti, požjsti, die Wieſe, lauku posekat, wysekat, wyžjt
Abgreifen, zohmatati, die Finger, durch harte Arbeit abgreifen, prſty hrotnau pracý odhnětſi, ossaustati, otkřjt. ein abgegriffener Hut, ossaustaný, otkelý klobauk.
Abgrund, m. propaſt, hlubina bezedná f. theol. hlubina.
Abgunſt, f. nepřjzeň f.
Abgünſtig, nepřjznivý, nepřjznivec m.
Abgurgeln, zarduſyti.
Abgürten, odrásati, rozpásati.
Abgürtung, f. odpásánj, rozpásánj n.
Abguß, m. přelitj n. b) Abguß im Aerzte, slitina měděnná, f. c) im Silber, slitina stříbrná, f. d) abgegoſſenes Getränk, sljwka.
Abhaaren, die Haare fahren laſſen, ljnati, pauſtěti wlas, pelichati, opelichati.
Abhaben. ſ. Anhaben.
Abhacken, vsekati, vseknauti, osekati, vraubiti, vrubnauti, vkáſlati, vklestiti; odklestiti.
Abhäckeln. ſ. Aushäckeln.
Abhadern, einem etwas, wywaditi, wyhádati něco na někom.
Abhadern, n. wywaděnj, wyhadánj, něčeho na někom, n.
Abhäften, odpjnati, odepnauti.
Abhägen, obehnati, oploti, oboraubiti z. B. einen Garten, Hut.
Abhalten, zdržeti, zdržowati, 2) einen, zdržeti, odtrhnauti.
Abhalter, m. zdržitel, zdržowatel m.
Abhandeln, eine Sache, einen Satz, ein Thema ſchriftlich, gednati, pogednati, 2) abhandeln einem etwas, wykupčiti, 3) mit einem etwas, z. B. einen Frieden, Vergleich abhandeln, gednati, rokowati, vgednati, vrokowati.

Abhandlung, f. gednánj, vogednánj n. 2) Verabredung, Unterhandlung und Vollendung eines Geschäfts, vgednánj, vrokowánj n.

Abhang, m. Abhangung eines Ortes, obwýssenost, obwýssnost, sklonitost, položitost, pod se ohnutost f. 2) Abhang von einem andern Dinge, pocházenj n.

Abhangen, abhängen, ist französisch-deutsch, von dependiren, d. i. a) unterworfen seyn, podrobenu býti, b) auf einen, etwas ankommen, záležeti, pozůstáwati na někom, wiseti na něčem, a) das hängt vom Schicksal ab, to záležj, pozůstáwá na osudu, na výsudku, ich hänge von ihm ab, gsem w geho mocy, gsem mu podroben, 1) swáženým položitým být. z. B. der Fußbaden hängt ab, podlaha ge swážená. 2) das hängt weit von der Mauer ab, opodál, daleko to od stěnky wisý. s. Herabhangen.

Abhängig, obwýssený, sklonitý, položitý, pod se hnutý, 2) in einem andern Dinge gehörig, ihm unterworfen, záležjcý, pozůstáwajcý, podrobený, wissycý, die ganze Natur ist von Gott abhängig, d. i. hängt von Gott ab, celá přirozenost záležj na Bohu.

Abhängigkeit, f. podrobenost. f. podrobenj n. záleženost, pozůstáwagjčnost f.

Abhären s. Abhaaren.

Abhärmen, sich, mořiti se, zmořiti se, wymořiti se, saužiti se, wysaužiti se, wmořiti se, ztruditi se.

Abhärten, sich, ztwrdnauti, zatwrdnauti, zdrsnatěti, ztwrditi se, wtwrditi se, zatwrditi se, tužiti se, otužiti se, b) einen oder etwas abhärten, ztwrditi, zatwrditi, wtwrditi,

Abhärtung, f. ztwrdnutj, wtwrdnutj n. otrlost f. otužený n.

Abhaspeln, swjgeti, wswjgeti, wmotati na motowidle.

Abhaspelung, f. swjgenj, wwitj, wswitj na swigadle nyb motadle, wmotánj n.

Abhauen, odrjti, wtjti, otjti, sjti, wraubiti, sraubiti, wsekati, osekati, den Kopf abhauen, hlawu sjti, sholiti, sraubiti, wraubiti, srazyti, hrdlo srazyti, einen Ast, wětew wtjti, wklesiti, wraubiti, einen Baum, strom sjti, wtjti, wranbiti; Gras, Getreide, tráwu sekati, posekati.

Abhäuten, stahowati.

Abhauung, f. odnutj, wnutj, stnutj, otnutj, wraubenj, sraubenj, n. b) der Aeste, oklestěnj n.

Abheben, zdwihnauti, pozdwihnauti, odzdwihnauti, b) die Karten, sgmati, segmauti.

Abhebung, f. pozdwihnutj, b) segmutj n.

Abheilen, zhogiti, wléčiti.

Abheilung, f. od. das Abheilen, wléčenj, zhogenj, n.

Abheischen, s. Abfoderu.

Abhelfen, dem Uebel, zlému zamezyti, zabawiti, wházgiti, wstřic wgjti, 2) abhelfen einem, einer Sache, něčemu spomocy, pomocy, helfen sie mir den Rock ab, pomužau mi z kabátu, dem ist leicht abzuhelfen, tomu gest lehce k spomoženj.

Abhelfen, das, spomoc f.

Abhelfer, m. spomocnjk m.

Abhérzen, pocelowati, zcelowati, zmilkowati, zljbati.

Abherzen, das, pocelowánj, zcelowánj, zmilkowánj, zljbánj n.

Abhetzen, dosstwati, 2) sich, die Hunde abhetzen, wsstwati, whnati, wřjtiti, 3) die Hunde auf einen, psy na někoho posstwati, wysstwati.

Abhetzung, f. dosstwánj n. 2) wsstwánj. 3) posstwánj, n.

Abheucheln, einem etwas, wychláholiti, wylahoditi, wylissati, licoměrnostj wymocy.

Abheulen, (sich) wkwati se.

Abhobeln, vhoblowati, 2) glatt machen, ohladiti, ohoblowati, wyrownati, wyhladiti 3) einen Menschen, wypitwati, wycepowati, wyopálati někoho.

Abhobelung, f. vhoblowánj, 2) Das Glattmachen, ohoblowánj, wyrownánj,

wnánj, ohlazenj n. 2) die Abhoblung eines Menschen, wypitwánj, wycepowánj, wyopálánj nègakého člowèka n.

Abhold, ungünstig, nenáwistiwý, nenáklonný, odchýlený.

Abholen, jemanden, gjti, dogjti, přigjti pro někoho, 2) einen vor Gericht mit der Wache abholen, někoho před prawo s strážj pohnati, dohnati, 3) etwas abholen, pro něco přigjti, pro něco dogjti.

Abhorchen, zaslechnauti, doslechnauti, naslechnauti, wslyssety.

Abhören, wyslýchati, wyslyssety, wyslechnauti, 2) hörend, od. durch das Gehör erfahren, erlernen, doslýchati, doslechnauti, wslyssety.

Abhörung, f. der Zeugen, wyslyssenj, wyslechnutj swědků n.

Abhungern, hladem mořiti, wymořiti, zmořiti, wymořiti, sich, wyhladowěti, hladem se zmořiti, wymořiti, s. Aushungern.

Abhufen, die Pferde, odkowati, 2) die Hufe abnehmen, kopita, pazaury strazyti, odjsti, swundati.

Abhuren, sich, wykurwiti se, zkurwiti se, er hat sich ganz abgehurt, wssecek se wykurwil, kurwenjm zhubil.

Abhüten, spásti, popásti, pasenjm stráwiti, die Wiese ist ganz abgehütet, louka gest spáslá.

Abhütung, f. spasenj, popasenj n.

Abicht, adj. opáčný.

Abicht, adv. naopak, opáčně.

Abjagen, einen, odehnati, odpuditi, 2) dem Feinde die Beute abjagen, wchwátnauti, wchwátiti nepřjteli kořist, 3) das Jagen vollenden, dohoniti, honbu skončiti, 4) sich, ein Pferd durch Jagen ermüden, abjagen, uhnati se.

Abjammern, sich, uhořekowati se, urmautiti se, ztruditi se žalostj, hořem zbědowati, ubědowati se.

Abjochen, gha zprostiti, wypřáhnauti.

Abirren, zblauditi.

Abkämmen, zčesati, omykati.

Abkanzeln, jemand, žaltář, lewity čjst někomu, zehrati, gebati na zuby.

Abkappen, Bäume, klestiti, okleštiti.

Abkargen, wskrbiti, wskaupiti, wskrowniti, wlakomiti.

Abkarten, etwas, wmluwiti něco, osnowati, zosnowati, wpleti, zpleti, wpřesti, wtkati, zkartiti. Ein abgekartetes Spiel, ein abgekarteter Handel, zosnowaná, wpletená, wpředená, zkartěná wěc.

Abkauf, m. odkaupenj n. 2) kaupě f.

Abkaufen, odkaupiti, 2) durch Geld hindern, wykaupiti, wyplatiti.

Abkäufer, m. odkupitel m.

Abkaufung, f oder das Abkaufen, odkaupenj n. 2) wykaupenj, wyplacenj; wplacenj n.

Abkehlen, zardausyti, zardusyti, wrdliti; ein Kalb, einen Ochsen, zařezati, podřezati.

Abkehlen, das, oder Abkehlung, zardussenj, wrdlenj n. 2) des Kalbs, zařezánj, podřezánj n.

Abkehren, etwas mit dem Besen, wmesti, odmesti, mit der Bürste, očesati, zčesati, die Wolle vom Kleide durch vieles Kehren, očesati, den Staub vom Buche, Tische, vom Kasten, von Schuhen, von der Wand, prach se stolu, s ssatnice, se střewjc, se stěny smesti, smjtati, setřjti, stjrati, stěnu a t. d. oprásstiti. 2) abwenden, odwrátiti.

Abkehrung, f. mit dem Besen, wmetenj, odmetenj n. mit der Bürste, očesánj, zčesánj n. mit dem Flederwisch, Tuche, smetenj, setřenj n. 2) Abwendung, odwrácenj n.

Abkeltern, lisem, čekenem wyslačiti.

Abkeltern, das, oder Abkelterung, wyslačenj lisem, čekenem n.

Abklippen, zkjznauti, odkjznauti z předu, 2) die Schöslinge abklippen, wýstřelky oklestiti.

Abklippen, das, oder die Abklippung, zkjznutj, odkjznutj z předu n. 2) der Schöslinge, oklestěnj n.

Abklaffen, die Thürg klafft ab, dwře nedoliehagj.

Abklären, etwas flüßiges klar und lauter machen, ſceditì, proceditì 2) der Himmel klärt ſich ab, gaſnuj ſe, wygaſſinge ſe, wybjrá ſe.

Abklärung, f. das Abklären eines flüßigen Körpers, ſcezenj n. 2) des Himmels, gaſnénj, wygaſnénj ſe, wybjránj ſe, n. gaſnoſt f.

Abklauben, objrati, obrati.

Abklauben, das, oder Abklaubung, objránj, óbránj n.

Abklauber, m. obirač, obiratel m.

Abkleiden, rozſtrogiti, ſwlécy ze ſſatů, ſ. Auskleiden.

Abkleidung, f. rozſtrogenj, ſwlečenj ze ſſatů n.

Abklemmen, durch Klemmen abſondern, vſtſkjpnauti, ſich einen Finger, prſt ſy vſtſkjpnauti.

Abklettern, ſlezti, dolů lezti.

Abklopfen, oklepati, ſklepati, 2) einen abklopfen, zklepati, zpráſkati, zklaucy, oklaucy.

Abkneipen, etwas mit den Nägeln, odſtſipnauti, vſtſipnauti, etwas mit der Zange, vſtſlubnauti, oſtſubnauti, odſtſlubnauti, vſtſipnauti.

Abknöpfen, odepnauti.

Abknüpfen, rozwzliti, rozwázati.

Abknüpfung, f. rozwzlenj, rozwázánj n.

Abkochen, vorher, obwakiti, 2) zur Genüge, zwakiti, vwakiti, dowakiti.

Abkochen, das, oder Abkochung, obwakenj n. 2) zwařenj, vwařenj n.

Abkömmling, m. ein Nachkomme, potomek, potomnj m.

Abkommen, von etwas, vom Wege, ſgjti, odchýliti ſe, wyſtſnauti, von ſeiner Rede, von ſeinem Vorhaben, Zwecke, odchýliti ſe, vchýliti ſe, 2) aus der Gewohnheit kommen, oder ungewöhnlich werden, ſegjſti, ſcházeti, přecházeti, pogiti, z zwyku wygiti, wycházeti, zagiti, w nezwytloſt přigiti, zatuchnauti, potuchnauti, 3) nicht können, als, ich kann heute nicht abkommen, nemohu ſe dnes odprázdniti, odprawiti, wyprawiti, 4) um des Menſchen abkommen, bychom ſe toho člowěka zproſtili, zhoſtili, ho pozbyli, 5) von Kräften kommen, churawěti, chřadnauti, ſýlu tratiti, ſcházeti, 6) ſie können unter einander nicht abkommen, nemohau ſe mezy ſebau ſhodnauti, pohodnauti, ſeſnadniti, ſgednat, 7) abſtammen, pocházeti, pogiti, 8) von einem Amte, pryč přigjti.

Abkommen, das, oder Abkommung, zagitj n. zaſſloſt f. zatuchloſt, potuchloſt f. 2) der Kräfte, ſcházenj n. 3) Vereinbarung oder Vergleich, ſhodnutj, ſeſnadnénj, ſgednánj n. 4) Abſtammung, pogitj n.

Abköppen, Abköpfen, ſ. Abkippen.

Abköppung, Abköpfung ſ. Abkippung.

Abkratzen, odſtrábati, oſtrábati, zeſtrábati, oddrápati, oddrbati, 2) durch Kratzen leer machen, z. B. eine Wand, ſtěnu oſtrábati.

Abkratzen, das, oder Abkratzung f. odſtrábánj, oſtrábánj, zeſtrábánj, oddrápánj, oddrbánj n.

Abkratzer, m. odſtrábač, oſtrábatel m. oddrápač.

Abkrauen, odrbati, zdrbati, einem im Bade abkrauen, někoho w lázni odrbati.

Abkränken, ſich, vtrápiti ſe, vbědowati ſe.

Abkriegen, einem etwas, wywálčiti, wybogowati něco na někom.

Abkühlen, ochladiti, wychladiti, das Wetter kühlt ſich ab, ochlazuge ſe.

Abkühlfaß, n. chladnice f.

Abkühlung, f. ochladénj, ochlazenj n.

Abkümmern, ſich, vſtarati ſe, ſtarostj vbědowati ſe, péči ſe vmrtwiti, vtrápiti, vloporiti ſe.

Abkunft, f. pogitj n. rod m. er iſt von guter Abkunft, geſt, pocházý z dobrého rodu.

Abkündigen, zwěſtowati, ohlášyti, ohlaſſowati, oznámiti, prohlášyti, wyhlášyti, die bevorſtehende eheliche Verbindung zweyer Perſonen, ohlášyti.

Abkündigen, das, Abkündigung, Aufkündigung, f. zwěſtowánj, ohlášenj, prohlášenj, wyhlášenj, oznás

oznámenj n. verlobter Personen, ohlášſka f.

Ablüpfen, oſſjznauti, zſſjznauti ſwrſk, ich will nur erſt meine Feder ablüpfen, gen ſy zſſjznu pero.

Abkürzen, vkrátiti, zkrátiti.

Abkürzen, das, Abkürzung, f. zkrácenj, vkrácenj, n.

Abladen, zſſkládati, zſſložiti.

Abladen, das, Abladung, f. zſſkládánj, zſſloženj, n.

Abſader, m. zſſkladač, zſſkladatel, m.

Ablager, n. hoſpoda, f. 2) beſonderes Recht, pohoſtinſtwj. n. pohoſtinoſt, f. bei einem Ablager halten, nehmen, býti v někoho pohoſtinu, ſonſt an einem Orte, hoſpodau býti, hoſtiti ſe.

Ablanden, aus dem Haven, vom Lande abfahren, odplawiti ſe, odrlauti, odtrhnauti od břehu, odſtrčiti, odſaditi.

Ablang, obdýlný, obdlauhlý, obdlaužený, obdlaužný.

Ablangen, ſwundati.

Ablaß, der Sünden, der Strafe, m. odpuſtek, m. odpuſtky, pl. m. 2) des Waſſers, zkok, m. zpuſtěnj woddy. n. 3) der Ort, durch welchen das Waſſer abgelaſſen wird, průtok, m. 4) ohne Ablaß, bez přeſtánj, bez přjrazky.

Ablaßbrief. m. liſt odpuſtkowý.

Ablaßgeld, n. penjz za odpuſtky. m.

Ablaßtag, m. den odpuſtku, m.

Ablaſſen, abſtehen, z. B. von einer Perſon, von etwas, puſtiti, vpuſtiti, odſtaupiti, von ſeinem Vorhaben, od předſewzetj ſwého vpuſtiti, 2) ablaſſen einen Bogen, ein Schloß, ſpuſtiti lučiſtě, zámek, 3) einen Brief abſchicken, odeſlati, 4) einen Teich ablaſſen, rybnjk puſtiti, ſpuſtiti, 5) ein Faß Wein, wjno ze ſudu ſtočiti. 6) jemand eine Sache ablaſſen, někomu něco přepuſtiti, (prodati) puſtiti b) etwas am Preiſe nachlaſſen, (ſlewiti, vlewiti.

Ablaſſen, das, oder Ablaſſung, vpuſtěnj, odſtaupenj, n. 2) eines Bogens, ſpuſtěnj, n. 3) eines Briefes, odeſlánj, n. 4) eines Teiches, ſpuſtěnj, puſtěnj, n.

Ablauben, einen Baum, liſtj ſnjcrati.

Ablauf, m. des Waſſers, zpád, zkok, m. zběhnutj, n. 2) des Meeres, odſtupowánj, vbýwánj moře. n. 3) der Ort, durch welchen das Waſſer ablauft, průtok. 4) der Ablauf der Poſt, eines Briefes, u. ſ. f. odchod. m. odcházenj poſty. 5) Ablauf der Zeit, vběhnutj, proběhnutj, vtečenj, vplynutj času, n.

Ablaufen, hinabfallen, zpádnauti, zběhnauti, 2) die Zeit wird bald ablaufen, čas brzce proběhne, progde, vběhne, vteče, vplyne, 3) einem den Vortheil, den Preis ablaufen, někoho oběhnauti, předběhnauti, wjtězſtwj vchopiti, 4) die Sache wird gut ablaufen, ta wěc ſe dobře zdařj, dobře ſe powede, zwede, dobře wypadne, 5) weglaufen, vtecy, odběhnauti, zběhnauti, vběhnauti, odbjhati, 6) ſich, die Sohlen, Schuhe ablaufen, vběhnauti ſe, vběhati ſe. 7) ablaufen, wie das Waſſer, zrýkati, zstecy, běžeti, tecy dolu. 8) ein Schiff ablaufen laſſen, los puſtiti, odſtrčiti od břehu. 9) wie die Poſt, odgjti. 10) wie die Uhr, wöllig zu Ende laufen, dogjti. 11) wie der Wechſel, prögjti, ein abgelaufener Wechſel, proſſla ſměna, warte bis die Zeit ablaufen wird, čekeg, až čas proběhne.

Ablaufen, das, oder Ablaufung, odbjhánj, odběhnutj, zběhnutj, vběhnutj, vtečenj, n. vtěk, m.

Ablängnen, z. B. einem eine Schuld, zapjrati, vpjrati, popjrati, zapřjti, přjti.

Ablauren, Ablauern etwas, wyčjhati, wyhljdnauti. 2) dem Feinde die Beute ablauren, polapiti, poſtihnauti nepřjteli kořiſt.

Ablauſchen ſ. Ablauren.

Ablauſen, wſſi wybjrati.

Abläutern, přečiſtiti, ſ. Abklären.

Ableben, wyðnúti.
Ableben, das, smrt, f.
Ablecken, oblizati, wylizati, olizati.
Ablecken, das, Ableckung, oblizánj, wylizánj, olizánj, n.
Ablecker, m. oblizač, oblizatel, wylizač, wylizatel, m.
Ablecreu, abráumen, und leer machen, sklizeti, skliditi.
Ableerung, f. sklizenj, skliděnj, n.
Ablegen, von sich weglegen z. B. die Kleider, Schuhe, den Mantel, Degen, Hut, die Trauer, zložiti, odkládati, odložiti, auf immer, zložiti. Legen sie ab, odložegi. Seine Schuld, sein Kompliment, ein Zeugniß, Bekenntniß, eine Probe, Rechnung, einen Besuch, Eid, složiti. Ablegen, als Sorgen, Laster, Gewohnheiten, Vorurtheile, odložiti, složiti ze sebe, zanechati staroſti, neprawosti u. ſ. w. eine Gewohnheit, einen Unform, Brauch ablegen, odložiti swého obyčege, zanechati swé zwyčlosti, zložiti ze sebe obyčeg, 2) ein Amt ablegen, zložiti z sebe aukad, wzdáti od sebe aukad, 3) einem ablegen, Unrecht geben, odjrati, odporowati někomu, 4) ein Kind heimlich ablegen, poroditi, slehnauti tagně, 5) eine Rede ablegen, halten, držeti, činiti řeč. 6) Nelken, Pflanzen ſ. Absenken. 7) Schrift in der Buchdruckerey, rozmjtati.
Ablegen, das, Ablegung, odloženj, n. 2) zloženj, n. 3) wzdánj, 4) odpjránj, n. odpor, m. 5) rod tegný, 6) drženj, činěnj řeči, 7) rozmjtánj, n.
Ableger, m rozwod, m. hřjzenice, f.
Ablehnen, abwenden, odwrátiti, 2) ein Amt von sich ablehnen, powrhnauti, pomecy aukadem; opomecy, opowrcy aukad, 3) die Schuld von sich ablehnen, odwrhnauti winu od sebe, einen Antrag, eine Gevaterschaft, einen Verdacht. u. ſ. w. odwrátiti, odwrcy od sebe, 4) die Streiche, Stöche im Fechten ablehnen, zmjstati ſſewmy, zamjstati se proti ſſermům, frážeti, odwáděti rány, 5) einen Einwurf ablehnen, entkräften, zmjstati, frážeti, porážeti, russiti, zrussiti, wywraceti namjtku, 6) abborgen, wypúgčiti, 7) von einem Orte etwas weglehnen, odstawiti. 8) Ablehnen, als ein Darlehn bekommen, wydlužiti se, wypúgčiti.
Ablehnung, f. meist in der figürl. Bedeutung üblich, der Schuld, des Antrags, Vertrags, odwrácenj, odwržení, der Einwürfe, Entkräftung, zmjtánj, frážení, porážení, russenj, wywrácenj n.
Ableimen, odklížiti, odklegowati.
Ableinen, etwas von sich ſ. Ablehnen.
Ableiten, das Wasser, odwáděti, odsweſti, 2) figürl. durch Beweggründe von etwas abbringen, z. B. vom Vorhaben, vom rechten Wege, odweſti, sweſti, 2) herleiten, die Abſtammung von etwas beweiſen, z. B. ein Geſchlecht, ein Wort aus dem Griechiſchen, odbjrati, odwáděti, odwozowati rod, slowo.
Ableiten, das, Ableitung, odwáděnj, odwedenj, n. 2) odbjránj, odwádění, odwozowánj, n odwod m.
Ablenken, die Pferde, ohybati, obraceti wzdau koně, 2) vom guten Wege ablenken, vchýliti se, odchýliti se z dobré cesty, vhnauti, ſinauti z dobré cesty, jemanden, odchýliti, odweſti, sweſti z prawé cesty, 2) figürl wie ablehnen, odwrátiti, odwrcy, odstraniti.
Ablernen, einem etwas, navčiti se něčemu od někoho.
Ableſen, herleſen, čjſti, čjſti na hlás, čjſti wen, zu Ende, dočjſti, 2) abpflücken, die Blumen, trhati, ſſklubati, 3) das Obſt, česati, 4) die Weinbeeren, smjtati, plýti, podlamowati, die Raupen, haurſenky smjtati.
Ableſen, das, Ableſung, čtenj, na hlas čtenj, wen čtenj, dočtenj, n.

2) Ire

s) trhánj, n. 3) česánj, n. 4) smjtka, f. podlom, m.

Ablesen, m. čtenář, m. 2) trhač, m. 3) česač, m. 4) smjtač, podlamowatel, m.

Ablenchten, einem übel, poswjtiti někomu, naložiti s někým zle.

Abliefern, ein Buch, odwesti, 2) das Getreide, odwážeti, 3) Rekruten, Geld, odwádeti branné wogáky, penjze.

Ablieferung, f. odwedenj, n. 2) odwáženj, 3) odwádenj, odwedenj, n.

Abliegen, durch Liegen absondern, im Liegen abdrücken, wležeti, 2) im Gefängnisse abbüssen, odležeti, 3) zur Genüge liegen, wyležeti. Der Wein, das Bier muß erst abliegen, wjno, pjwo musý prw wyležeti, 4) sich abliegen, d. i. durch vieles Liegen entkräften, sležeti se, proležeti se.

Ablisten, wychytriti, podwoditi lahodnau řečj, wylichoriti, lichotau wymocy.

Ablocken, odlauditi, wylauditi, odwábiti, wywábiti, wywnaditi.

Ablockung, f. wylaudenj, odlaudenj, wywábenj, odwábenj n.

Ablohnen, wyplatiti.

Ablohnen, das, Ablohnung, wýplata f.

Ablohner, m. wyplátce m.

Ablöschen, das Licht, shasnauti, 2) das Feuer, die Kohle, den Durst, vhasyti, ein glühendes Eisen im Wasser, Oel, hasyti, wyhasyti. 3) wegmischen, vtřjti, setřjti, smazati.

Ablösen, etwas, so angebunden war, odwázati, odpogiti, rozwázati, rozpogiti, b) so angeleimt war, odlauciti, oddéliti, odchlypnauti, 2) ein Glied; das Fleisch, aud odegmauti, odnjti, odpogiti, oddéliti, 3) die Wache ablösen, zastaupiti straž, střjdati, 4) sich ablösen, wie das Fleisch von den Zähnen, oddéliti se, odchlypiti se, 5) los schießen, als ein Geschütz, Kanone, wystřeliti.

Ablöslich, wyplatitedlný.

Ablösung, f. des Geldes, wyplacenj, 2) odlaučenj, n.

Ablugsen, wyssuliti, wyssáliti.

Ablügen, odelhati; wylhati.

Abmachen, etwas untereinander, beilegen, vgednati, zprawiti, zaprawiti něco mezy sebau, 2) etwas wegthun, odwundati.

Abmähen, das Getreid, sžjti obilj, das Gras, sžjti, sekati trávu.

Abmahlen, beff. abmalen, ein Gemählde, wyobrazyti, wytwářeti, wypodobiti, wynesti barwami, wymalowati, 2) das Getreide abmahlen, semljti, vmljti, zu Ende, domljti.

Abmahlen, beff. Abmalen, das, Abmahlung, wyobrazenj, wytwářenj, wypodobenj, wynessenj barwami, n. 2) vmljtj, semljtj, vmlenj, semlenj n. 3) domlenj n.

Abmahnen, odraditi, srážowati.

Abmahnen, das, Abmahnung, odrazenj, srážowánj, odrážowánj n.

Abmarken, wymezyti.

Abmarsch, s. Abzug.

Abmarschiren, s. Abziehen.

Abmartern, vmučiti, zmučiti, otrápiti, vtrápiti, ztrápiti, vmořiti, zmořiti ttrápenjm, 2) einem das Geständniß, wymučiti.

Abmartern, das, vmučenj, zmučenj, otrápenj, otrapa, f. ztrápenj, vtrápenj, trápenj, mokenj, n.

Abmatten, vmdliti, zemdliti, vnawiti, sich, vstati se.

Abmatten, das, Abmattung, vmdlenj, zemdlenj, vnawenj; vstanj, n. vstalost f.

Abmergeln, abmárgeln, zhubiti, wyhubiti, zhubeniti, zamořiti, sich, sechádnauti, schřádnauti, wyzábnauti.

Abmerzeln, das, zhubenj, zamořenj n.

Abmerken, vznamenati, porozuměti, wyrozuměti, vrozuměti, spozorowati, seznamenati.

Abmessen, změřiti, rozměřiti, 2) das Getreid abmessen, odměřiti obilj.

Abmeſſen, das, Abmeſſung, změřenj, rozměřenj, n. 2) odměřenj n.

Abmiſten, wykliditi hnůg.

Abmooſen, wymechowati, odſtrauhati mech, očiſtiti od mechu.

Abmůden, vmdliti, zemdliti, durch ſtarke Arbeit, vpachtiti, ſich, vſtati.

Abmůden, das, Abmůdung, vmdlenj, vſtauj, n. 2) vpachtěnj n.

Abmůßigen ſich von Geſchäften, odprázdniti ſe od pracý, vprázdniti ſe, vljniti ſobě.

Abmůßigung, f. odprázdněnj, vljnění, vprázdněnj, n.

Abnagen, vhryznauti, výrýzti, 2) durch Nagen leermachen, als einen Knochen, ohryznauti, 3) benagen, z. B. ſich die Nägel, ohryznauti, ohlodati, obhreyzti, 4) dieß nagt mir das Herz ab, to mně ſrdce hnete, hrýze, žere, vžrá.

Abnähen, reyhowati; přireyhowati, 2) Blumen, wyſſiti.

Abnahme, f. der Kräfte, vbeywánj, vgitj, ſcházenj, vcházenj ſýly, n. vbytek, m. in Abnahme kommen, ſcházeti, ſegiti, hynauti, ztuchnauti, zagiti, zacházeti, 3) der Nahrung, vgma f. 4) der Waaren, odbyt, m. odbeywánj, odbytj, n. 5) der Rechnung, des Eides, wzerj, přigmutj, n. ſ. Abgang, Abnehmen.

Abnarren, wyblázniti, wyſſaſſkowati.

Abnaſchen, zmlſati.

Abnehmen, wegnehmen, odgjmati, vgjmati, odnjti, vbjrati, odebrati, 2) neut. an Kräften, vcházeti, vbýwati, chřadnauti, ſcházeti, er hat ſehr abgenommen, im Geſichte, Geſtalt, on ſe tuze ſpadl, er nimmt ſehr ab, welmi ſchází, die Tage, Soldaten nehmen ab, dnů, wogákůw vbýwá, 3) den Hut, die Karten abnehmen, ſegmauti, ſnjti klobauk, ljſtky, klobauk ſnjmati, ſmeknauti, 4) der Mond nimmt ab, vbýwá měſýce, měſýc vbeywánj trpj, 5) abnehmen, ſchließen, pohodnauti, ſezneſe, ſrozuměti, porozuměti, wyrozuměti, vgmauti, poznati, ſauditi, domyſliti ſe, dowtjpiti ſe, es läßt ſich leicht daraus abnehmen, ſnadně ſe muž wyrozumět, poznat, ſeznat, 6) dem Feinde die Beute abnehmen, vchwátnauti, vchwátiti, odnjti nepřjtelí kořiſt. 7) den Eid, die Rechnung abnehmen, přigjmati auěet, přiſahu, 8) abnehmen im Stricken, vgjmati, 9) die Früchte, owoce ſezat, 10) einem eine Laſt, Bürde, z někoho tjž ſnjti, 11) die Milch, mljko zbjrat, ſebrat, 12) abnehmen, als die Hitze, Kälte, ſ. nachlaſſen, das Gedächtniß nimmt ab, vcházy, 13) einem eine Waare, zbožj od někoho wzýti, brátí, kaupiti.

Abnehmen, das, Abnehmung, vgjmánj, odgjmánj, odnitj, odebránj, n. 2) ſcházenj, vbeywánj, 3) ſegmutj, ſnitj, 4) vbytek, m. n. 5) pohodnutj, ſeznánj, ſrozuměnj, porozuměnj, wyrozuměnj, n. 6) odnitj, n. 7) přigjmánj, n. 8) vgjmánj, n. 9) čeſánj, n. 10) zbjránj, 11) vlewa, 12) des Tages, Mondes, vbeywánj, n.

Abnehmer, m. der Waare, kupec, odbiratel, odgjmač, m.

Abneigen, ablenken, odchýliti, odkloniti.

Abneigung, f. nenáchylnoſt, nenákloſt, f. odchýlenj, n. neliboſt f. Abneigung gegen einen haben, nebýti nakloněn, nachýlen někomu, mjti neliboſt.

Abnůthigen, wynutiti, wymocy.

Abnůthigung, f. wynucenj, wynutkánj, wymoženj, n.

Abnuckeln, abnutſchelu, wydurmati.

Abnützen, ſpotřebowati, zwjjwaci, ein Meſſer abnützen, nůž wykazyti, der Stein nützt ſich ab, kámen ſe wykazý.

Abnützung, f. ſpotřebowánj, zwjzowánj, n.

Abödden, zapuſtiti, zpuſtiti,

Abödung, f. zpuſtěnj, n.

Abor-

Abordnen, wyſýlati, wyſlati, wyprawiti poſelſtwj.
Abordnung, f. wyſlánj, wyſýlánj, wyprawenj poſelſtwj, n.
Abortiren, nedochoditi, potratiti.
Abpachten, nagjmati, nagmauti, pronagmauti.
Abpachter, m. pronagimatel, pronagimač, pronágemnjk, nagimač, nagimatel. nágemnjk, m.
Abpachtung, f. nagjmánj, pronagjmánj, n. pronágem, m.
Abpacken, odwzliti, rozwzliti, ſ. Abladen.
Abpaſſen, počjhati, wyčjhati, počekati.
Abpeitſchen, eine Blume, wmrſknauti, wſſlehnauti, wſſwihnauti, 2) einen, zmrſkati, zpráſkati, ſeſſlehati.
Abpfählen, wyrknauti kůlmi, wymeżiti, wymezyti.
Abpfänden, w zástawu wzýti.
Abpflücken, die Blumen, trhati, 2) das Obſt, zčeſati, čeſati, očeſati, otrhati, 3) die Vögel, Gänſe, ſſklubati, oſſklubati.
Abpflücken, das, Abpflückung, trhánj, 2) češánj, n. zſſklubánj, oſſklubánj, n.
Abpfügen, zpodworati, 2) durch Pfügen entziehen, odworati.
Abplagen, wrmantiti, wſužowati, wſaužiti, wtrápiti, wtrpyrati
Abplätten, zpiglowati, wypiglowati.
Abprallen, odrazyti ſe, oſkočiti, odmrſſtiti ſe.
Abprägen, eine Münze, wybiti, 2) 1) die Geſtalt einer Sache durchs Gepräge abbilden, wyrlačiti.
Abpreſſen, ſ. Auspreſſen.
Abprügeln, zpráti, zrepati, potrepati, zlaucy, zbiti, vbiti, zkřjſkati.
Abpuffen, wybauchati, zbauchati.
Abputzen, očiſtiti, 2) das Licht, die Naſt, wtřjti, wtjrati, 3) einen wacker abputzen, d. i. ihm einen derben Verweis geben, wymluwiti někomu, wyhubowati, wypljſnuti, zpljſniti, někoho.
Abputzen, n. očiſtěnj, n. 2) zpljſnění n.
Abquälen, einem etwas, wymučiti, wymořiti na 2) ſehr quälen, zmořiti, wtrápiti, ztrápiti, otrápiti.
Abquälung, f. wymučenj, wymořenj, 2) ſtarke Quälung, wtrápenj, otrapa, f. ztrápenj, n.
Abquetſchen, wſkřjpnauti, wſtřjpati.
Abrahmen, zbjrati ſmetann.
Abrädeln, okraużiti, okružowati.
Abraſpeln, oſtruhowati, oſtrauhati.
Abrathen, einen von etwas, odraditi, odrazowati někoho od něčeho.
Abrathen, das, odradění, odrazowánj, n.
Abrather, m. odráditel, odrádce, m.
Abrauchen ſ. Ausrauchen.
Abräumen, kliditi, odkliditi, wkliditi, zkliditi, odſtraniti, den Tiſch, die Bank, ze ſtolu, z lawice ſkliditi, ſkljzeti, man räumet itzt ab, teď ſe klidj, ſkljzý.
Abraumſchüſſel, f. okřin, m. welikáa mjſa f.
Abraupen, ſmjtati, obſrati hauſenky, einen Baum abraupen, hauſenky ze ſtromu obſrati.
Abrechen, odhrabowati, odhrabati.
Abrechling, m. ſhrabek, odhrabek m.
Abrechnen, porazyti, ſrazyti, ſtrhnauti, 2) mit einem abrechnen, Rechnung machen, ſpočjtati, počet dělati, počer činiti, klásti, držeti, 3) etwas mitſammen abrechnen, wgednati něco ſpolu, zprawiti, zaprawiti.
Abrechnen, das, Abrechnung, porażenj, ſrażenj, ſtrhnutj, n. ſrážka f. 2) ſpočjtánj, n. 3) wgednánj, zaprawenj, n.
Abrechten, wyſauditi.
Abrede, f. ſmlauwa, námluwa, zámluwa, wmluwa, f. ſmluwenj, n. 2) der Abrede gemäß, dle ſmlauwy, Abrede nehmen, ſmlauwati ſe, ſmluwiti ſe, ſmlauwa wčiniti, Abrede halten, w ſmlauwě, k ſmlauwě ſtáti, w ſmlauwu ſe dáti, ſmlauwu držeti, die Abrede brechen, zrušiti, protrhnauti ſmlauwa, nicht in Abrede ſeyn,

nicht

nicht läugnen, nepřjti, nezapjrati, nesprati.

Abreden, smlauwati, smluwiti, vmluwiti, 2) einen von etwas abreden, přemluwiti někoho.

Abregnen, wyprsseti se.

Abreiben, durch Reiben wegschaffen, z. B. den Koth, den Rost, ztirati, setřjti, vtjrati, 2) reiniqen, glätten, ossaustati, otjrati, ssaustati, cřjti, 3) durch Reiben abnützen, als die Schuhe, ossaustati, sessaustati, otřjti, das Geld reibt sich durch vieles Ausgeben ab, penjze se ossaustagj, 4) die Farben abreiben, barwy cřjti, stjrati, 5) den Koth von den Schuhen, ostrauhati.

Abreiben, das, Abreibung, ztjránj, ytřenj, otřenj, 2) ossaustánj, n. 3) ostrauhánj, n.

Abreifen, völlig reif werden, dozráti, vzráti, wyzráti.

Abreichen, verabfolgen einem eine Summe, wydáwati, wydati, einem einen Brief, dodati, odewzdati.

Abreise, f. odchod, odgezd, m. odgitj, odgerj, odebránj se, n.

Abreisen, odgjti, odebrati se, in Wagen, zu Pferd, odgeti, odebrati se.

Abreißen, odtrhnauti, vtrhnauti, das Siegel, Schloß, pečet, zámek odtrhnauti, ein Stück vom Papier u. s. f. vtrhnauti kus papjru, (das Pferd hat sich abgerissen, kuň se vtrhl, 2) die Schuhe, Kleider abreißen, ztrhati, otrhati, odrati, roztrhati, potrhati střewjce, 3) abzeichnen, podobizniti, nastjniti, ponawrcy, čárau táhnauti, 4) neutr. vtrhnauti se, der Strick, Knopf riß ab, prowaz, knoflik se vtrhl. Die Kleider sind abgerissen, ssaty gsau ztrhány, otrhány, sich von einer Gesellschaft abreißen, ztrhnauti se, odtrhnauti se od společnosti.

Abreißen, das, Abreißung, odtrhánj, odtrhnutj, vtrhnutj, n. 2) rozterhanj, otrhánj, potrhánj, n. 3) podobiznénj, nastjnénj, ponawrženj, čárau taženj, n.

Abreiten, ein Pferd, sgezditi koně, dem Pferde die Hufe, vgeti, 2) wegreiten, vgeti, odgeti.

Abrennen s. Ablaufen.

Abrichten, wycwičiti, wyučiti, nawesti, navčiti z. B. einen Hund, oder Bedienten auch, obrazyti, 2) anstiften, nastrogiti, nawesti.

Abrichten, das, Abrichtung, nawedenj, naučenj, n. nauka, f. wycwičenj, wyučenj, obražení, n. 2) nastrogenj, nawedenj, n.

Abrieseln, oddrobiti, opregskat, se.

Abrikose, f. merunka, f.

Abrikosenbaum, m. strom merunkowý, m. merunka f.

Abrinden, zlaupati kůru, kůru sedřjti.

Abrinnen, ztecy, ztékati.

Abriß, m. wyobrazenj, podobiznénj, nastjnénj, ponawrženj, čárau taženj, n. nástin m. wyobraz m.

Abrollen, swaliti, skutáleti se, 2) wie die Thränen von Wangen, walíti, liti se. 3) activ. (a) hinabrollen z. B. einen Stein vom Berge, swaliti, skutáleti, skuliti, (b) auseinander rollen, als ein Stück Zeuges, rozwinauti.

Abrücken, act. hinwegrücken, poodstawiti, odstrčiti, poodstrčiti.

Abrudern, odstrčiti od břehu.

Abrufen, von einem erhabenen Orte, wywoláwati, hlásati. Die Stunden, hodiny wywoláwati, 2) zum leztenmale, odwolati, 3) von einem Orte, einen aus der Kirche, aus der Komödie, von seinen Geschäften, die Kunden, wywolati, odwolati. 4) wie der Tod, die Vorsicht, jemand aus dieser Welt, powolati.

Abruf, m. odwoláwj, wywoláwj n.

Abrühren, die Eyer, mjchati, zamjchati weyce.

Abrunden, skulatiti, okulatiti, okrauhliti, okrauhlé dělati.

Abründung, f. ſkulatěnj, okulacenj, okrauhlenj, n.

Abrupfen, oſſklubati, oſſkubati, orwati, oberwati, eine Gans abrupfen, huſu oſſklubati.

Abrupfen, das, oſſklubánj, oſſkubánj, oberwánj, orwánj, n.

Abrütteln, ztřáſti, wytřáſti.

Abſäbeln, vraubit, ſholiti.

Abſägen, přezati, třjti pilau.

Abſagbot, m. wypowidatel pokoge neb wálky wyſlaný, wogenſký řečnj, m.

Abſage, f. odpowědenj, odepřenj, odřeknutj, 2) odřečenj, n.

Abſagen, einem etwas, odpowědjti, odepjti, 2) der Welt, einer Perſon, der Wolluſt, den unordentlichen Ergötzungen, odreknauti ſe, zyoſtiti ſe ſwěta, ſwětu weyhoſt dáti, ſ. Entſagen.

Abſatteln, ein Pferd, odſedlati koně.

Abſatteln, das, Abſattlung, odſedlánj, n.

Abſatz, m. Innehaltung, odročinutj, přeſtánj, n. přeſtáwka, odpočjwka, ſ. Pauſe, 2) am Gebäude, wýſtupek, 3) in einer Schrift, přeſtáwka, f. 4) Abſatz der Rede, částka řeči, f. kus řeči, m. 5) Abſatz am Schuhe, ſpaljčak, kramſtik, m. 6) in der Gärtnerey, záhon w zahradě, m. 7) ohne Abſatz laufen, bez přeſtánj běžeti, 8) Abſatz der Waare, odbyt, m. prodag zbožj, m. prodáwánj zbožj, n. ſtarken Abſatz haben, ſylný odbyt mjti, 9) Abſatzweiſe, po kuſých, na kuſy, na djly, částečně, po částkách.

Abſatzſchneider, m. ſpaličkář, m.

Abſaubern, očiſtiti, wyčiſtiti.

Abſaufen, eine Schuldforderung, wpiti, 2) durch Saufen einer Sache berauben, propiti, 3) ſich abſaufen, přežjrati ſe, přežrati ſe, přepiti ſe, ochlaſtati ſe.

Abſaugen, das Aeußere, ocucati, durch Saugen entkräften, wyſáti, wyſtřebati, wycucati.

Abſäugen, zur Seuche ſäugen, odkogiti, odſtawiti od mléka.

Abſchaben, odſtrauhati, zſtrauhati, odſſaustati, odſſkrábati, 2) durch Schaben reinigen, oſtrauhati, oſſaustati.

Abſchabung, f. odſtrauhánj, odſſkrábánj, zſtrauhánj, odſſaustánj, 2) oſtrauhánj, oſſaustánj, n.

Abſchabſel, n. oſtrużek, m.

Abſchälen, oblaupati, olaupati, laupiti, olaupiti, wegſchälen, odlaupati.

Abſchälung, f. oblaupánj, olaupánj, laupenj, olaupenj, n. Wegſchälung, odlaupánj, n.

Abſchaffen, einen, odbyti, od ſebe dáti, wyhoſtiti, 2) eine Gewohnheit, zruſſiti, zkazyti.

Abſchaffen, das, Abſchaffung, wyhoſtěnj, n. 2) zruſſenj, zkažení, n.

Abſcharren, oddrárati, odſſkrábati.

Abſchärfen, obbrauſyti.

Abſchattiren, naſtjniti.

Abſchattirung, f. naſtjnění, n. náſtjn, m.

Abſchauern, als, den Keſſel, das Geſchirr, odrhnaut, drhnaut, odrhnaut, den Schmutz abſchauern, ſpjnu odrhnaut.

Abſchaumen, odpěniti, opěniti, ſpěniti.

Abſchaum, von einem Menſchen, m. weymětek, pkewrhlec, padauch, zlofyn, lotr, mrcha člowěk, m. Abſchaum der Natur, ohawa přirozenoſti, f. 2) was abgeſchäumt wird, pěna f. ſpěnění, opěnění, n. odpěnění.

Abſcheeren, die Schafe, oſtřjhati, 2) den Bart, obraditi, oholiti bradu, 3) den Kopf, oholiti hlawu.

Abſcheeren, das, Abſcheerung der Schafe, oſtřjhánj, n. ſtřiž, f. 2) obradění, oholenj, n. 3) oholenj, n.

Abſcheiden, rec. odlaučiti ſe, odlučowati ſe, odcházeti, rozcházeti, odbjrati ſe, 2) von der Welt, wykročiti, odebrati ſe ze ſwěta, ſ. ſwěs-

tem

tem ſe rozlaučiti, rozžehnati, wygjti z žiwotta, zhoſtiti ſe ſwěta, 3) act. odlaučiti, rozlaučiti, na rúzno dělíti, rozpoločiti, oddéliti.

Abſcheiden, das, odebránj ſe, n. odchod, odgezd, m. odcházenj, n. odlaučenj, n. 2) Trennung, odlaučenj, rozlaučenj, rozpoločenj, oddělenj, na rúzno dělenj.

Abſcheu, m. oſſkliwoſt, ohawnoſt, (ohawa) neljboſt, neljdka, (ohyzda) mrzkoſt, mrzutoſt, f. 2) vor einem Dinge ein Abſcheu haben, něco w oſſkliwoſti, w ohawnoſti, w mrzkoſti mjti, oſſkliwiti, zoſſkliwiti ſobě něco, 3) zum Abſcheu werden, w oſſkliwoſt wgjti, 2) figürl ein Gegenſtand des Abſcheues, ohyzda, ohawa,

Abſcheulich, oſſkliwý, ohyzdný, ohawný, mrzký, mrzutý, ſehr groß, doch nur in niedrigen Ausdrücken, hrozný, vkrutný.

Abſcheulich, adv. abſcheulicher Weiſe, mrzce, oſſkliwě, ohyzdně, ohawně, mrzutě.

Abſcheulichkeit, f. oſſkliwoſt, ohyzdnoſt, mrzkoſt, ohawnoſt, ohyzda, f. ohawenſtwj, n. ohawa. f.

Abſcheuren, zdřjti, zdrbati, oddrbati, odrhnauti.

Abſchichten, obrownati, wyrownati.

Abſchicken, odeſlati, pryč poſlati.

Abſchicken, das, odeſlánj, n.

Abſchieben, odſtrkati, odſtrčiti, poſtrčiti, 2) die Schuld von ſich abſchieben, zſložiti z ſebe winnu, od ſe odwrhnauti, 3) neut. vom Horn- und Schafvieh, die Zähne verlieren, padáti, (zubowé.)

Abſchied, m. Abreiſe, odchod, odgezd, m. odebránj ſe, odgitj, odgezj, odcházenj, odlaučenj, n. Abſchied von einem, rozlaučenj, laučenj ſe, n. 2) Abſchied nehmen, rozlaučiti ſe, noch zum Abſchied, geſſtě na rozlaučenau; 3) Entlaſſung, propuſſtěnj, Abſchied geben einem Soldaten, weyhoſt dáti wogáku, wyhoſtiti, propuſtiti wogáka, 4) der Welt Abſchied geben, zhoſtiti ſe ſwěta, ſwětu weyhoſt dáti, 5) Abſchied aus dieſer Welt, weyhoſt ſwěta, odebránj ſe z tohoto ſwěta, wygitj, wykročenj; rozlaučenj ſe ſ ſwětem, n. 6) Abſchied nehmen von ſeinem Herrn, odgjti ze ſlužby, ſlužby ſe zproſtiti, zhoſtiti, ze ſlužby ſe wyproſtiti, ſlužbě weyhoſt dáti, 7) der Schule Abſchied geben, s ſkolau ſe laučiti, rozžehnati, ſkole weyhoſt dáti, rozweſti ſe s wměnjm, včenj zawrcy, knihámi o zem wrcy, 8) ohne Abſchied, bez propuſſtěnj, bez weyhoſtu.

Abſchiednehmen, das, laučenj, rozlaučenj ſe, n.

Abſchiedsbeſuch, m. nawſſtiwenj odchodnj, n. na rozlaučenau, na odlaučenj, na rozlaučenj.

Abſchiedsbrief, m. liſt weyhoſtnj. m.

Abſchiedscompliment, n. poklona odchodnj, f. na rozlaučenau.

Abſchiedskuß, m. hubička na rozlaučenau, na odlaučenau.

Abſchiedslied, n. pſſeň odchodnj, f.

Abſchiedsrede, f. řeč odchodnj, f. na odlaučenau, na rozlaučenau.

Abſchiedsſchmauß, m. hody na rozlaučenau, odchodnj, m.

Abſchiefernſich, oddrtiti, opreyſkatiſe.

Abſchießen, den Pfeil, den Bogen: die Flinte, die Büchſe, wyſtřeliti ſſp, ze) ein Geſchütz, wyſtřeliti z ſtřelby, 3) den Vogel abſchießen, zſtřeliti ptáka, 4) einem eine Hand, den Fuß, vſtřeliti, 5) einen abſchießen, odſtřeliti, das Schießen endigen, wyſtřjleti, doſtřjleti, 6) das Waſſer ſchießt ab, woda zpadá, zřéká. 7) die Farbe ſchießt ab, figürl, barwa pauſſtí, měnj ſe, měniwá geſt.

Abſchiffen, odplauti, odplawiti ſe, 2) etwas zu Schiffe abſenden, odplawiti, na lodi odeſlati.

Abſchiffen, das, Abſchiffung, odplawenj, odplutj, n. 2) na lodi odeſlánj, odplawenj.

Abſchilderu, wypodobiznit, wyobrazyti, wypodobit, wytwářiti.

Abſchilderung, f. wypodobiznénj, wypodobenj, wyobrazenj, wytwářenj, n.

Abſchinden, odřjti, ſedřjti, zdjrati, ſwlécy z kůže.

Abſchirren, die Pferde, odpřáhnauti, wypřáhnanti koně.

Abſchlachten, das Vieh, zabjgeti, 2) das Rindvieh, poráżeti, zabiti, Lämmer, Schweine, und das Geflügel, zařezati.

Abſchlachtung, f. zabjgenj, zabitj, n. 2) poráżenj, n. poráżka, f. 3) zařezánj, n.

Abſchlag, der Waare, m. zlewčenj zbožj, n. ſpadnutj, 2) Abſchlag, m. Abzug an einer Summe, odrážka, f. ſrážka, poráżka, f. auf Abſchlag nehmen, na poráżku wzýti. Abſchlag der Kälte, vlewa, f.

Abſchlagen, verſagen, odpowědjti, odepřjti, er hat ihm ſeine Bitte rund abgeſchlagen, on mu gehoprosbu zhola odepřel, 2) herunter ſchlagen, odklaucy, ſrazyti, ſrážeti, oprážeti, odrazyti, auf einmal, ſrazyti, odrazyti, ein Bettgeſtelle, eine Bude, Bůhne, rozbjgeti postel, rozbaurati, rozklaukati, rozrážeti, einen Streich, Stoß, ſrážeti, zmjtati, odrážeti, poráżeti, 3) den Kopf abſchlagen, ſrazyti, ſtjti, vtjti, ſholiti, ſraubiti s krku, ſtrogiti hlawu, ſrazyti hrdlo, einem die Hand, vtjti ruku, einem den Hut, klobauk ſrazyti, 4) das Schloß abſchlagen, odrazyti, vrazyti zámek, 5) abprügeln, ztlaucy, otlaucy, ztřjſkati, zbiti, zſepati, potepati, zhmožditi, 6) das Waſſer abſchlagen, moč, wodu puſtiti, močiti, ſcáti, ſtřjti, pikati, čičati, čurati, ſich von dem Wege, odrazyti ſe, 7) wohlfeiler werden, ſpadnauti w cené, lacyněyſſj býti, 8) von der Summe abſchlagen, porazyti, ſrazyti, ſtrhnauti, vtrhnauti, 9) zurück treiben, odpuditi, odehnati, 10) Früchte, Nüße, Aepfel, Birnen abſchlagen, owoce, ořechy, gablka, hruſſky klátit, zklátit, ſrážet, den Reif von einem Faſſe, dem Pferde ein Hufeiſen, obruč ze ſudu, podkowu ſrazyt, odrazyt, 11) ein Stück von etwas, als, von einem Steine, u. ſ. f. kus něčeho vrazyti, 12) einen Teich, ſ. ablaſſen, 13) einen Fluß, řeku obrátiti, ginudy weſti, einen Teich, ſpauſtěti, ſpuſtiti rybnjk, 14) den Feind von der Stadt, nepřjtele od města odpuditi, odrazyt.

Abſchlagen, neutr. wohfeiler werden, ſpadati, padati, das Getreid ſchlägt ab, obilj padá, ſpadá, 2) die Kälte ſchlägt ab, zyma vlewuge, oblewuge.

Abſchlägig, odprawý, 2) abſchlägige Antwort, odepřenj, oſlyſſenj, n. abſchlägige Antwort bekommen, oſlyſſánu, odſtrčenu býti, abſchlägige Antwort geben, odepřjti, oſlyſſeti, odſtrčiti.

Abſchlämmen, bahno wypláknauti, ſpláknauti.

Abſchlaudern, odmrſſiti, lučiti, wymrſſiti, einen Stein, abſchlaudern, kamen wymrſſiti, kamenem lučiti.

Abſchleichen, odlauditi ſe, vlauditi ſe.

Abſchleifel, n. odbruſek. m.

Abſchleifen, durchs Schleifen abnützen, obrauſyti, 2) wegſchleifen, odbrauſyti, vbrauſyti.

Abſchleimen, ſebrati, ſcediti ſſlem.

Abſchleiſſen, odrati, ſedrati.

Abſchlenkern, odklátit ſ. Schlenkern.

Abſchließen, das Schloß, die Thore, das Haus, dum, wrata zamknauti, zawřjti, ſpuſtiti zámek, 2) die Thüre abſchließen, zamknauti, zawřjti dwéře, 3) die Rechnung abſchließen, zawřjti počet, 4) losſchließen, rozepnauti.

Abſchluß

Abſchluß, der Rechnung, des Vertrages, zawrenj počtu, n. záwěrek, m.

Abſchleppen, odwlěcy, odwljknauti, 2) Abſchleppen Kleider, ſeſſmeykati, zſtahati.

Abſchlürfen, vſrknauti.

Abſchmauſen, pohodowati, zhodowati, pokwaſyti, 2) einem ſein Vermögen, prohodowati, prokwaſyti.

Abſchmeiche'n, wylichotiti, wychlácholiti, wylahoditi, wyljſati.

Abſchmeißen, ſ. Abſchlagen.

Abſchmelzen, durch Schmelzen losmachen, rozpauſtěti, rozpuſtiti, rozhřjti, přepuſtiti, přehnati, 2) n. durch Schmelzen abgehen, rozpuſtiti ſe, rozhřjti ſe, 3) die Butter, přepuſtiti máſlo.

Abſchmelzen, das, Abſchmelzung, rozpuſtěnj, rozhřjti, přepuſtěnj, přehnánj, n. 2) rozpuſtěnj.

Abſchmieden, losſchmieden, odkowati, 2) das Schmieden cudigen, dokowati, wykowati.

Abſchmieren, odmazati, 2) abprügeln, wymazati někomu, někoho zmazati, zmlátiti, potkjti zlau hřbet někomu.

Abſchmutzen, ſ. beſchmutzen, einſchmutzen.

Abſchnallen, odpjnati, odepnauti.

Abſchnappen, neut. ſpauſtěti ſe, ſpuſtiti ſe, das Schloß iſt abgeſchnappt, zámek ſe ſpuſtil, 2) act. das Schloß, die Thüre, ſpuſtiti, ſchnappe die Thüre ab, ſpuſť dwěře, zámek, c) ſkaŭrl, im Reden u. Schreiben plötzlich abbrechen, vtjti, vmlknauti; einem, daß er nie mehr wagt zu reden, odtjti někomu.

Abſchneiden, ein Stük Brod, vkrogiti, 2) ein Stück Tuch, Wolle, den Faden, odſtřjhnauti, vſtřjhnauti, 3) ein Stück Holz, vřezati, odřezati, 4) die Haare, vſtřjhati, 5) das Getreid, das Gras, ſzjti, 6) die ſchädlichen Nebenſchößlinge, wykleſſiti, ſich die Kehle oder einem, podřezati, podřjznauti, die Nägel, vſtřjhnauti, ſtřjhati, 7) die Hoffnung odnjti naděgi, 8) die Gelegenheit, den Weg, den Zugang abſchneiden, zabawiti, zaháſiti, zamezyti, 9) die Ehre abſchneiden, vtrhati na cti, ze cti laupiti, na cti dotřkati, vrazyti, 10) die Kommunikazion der Armee abſchneiden, ſpogenj wogſka přetrhnauti, zamezyti.

Abſchneiden, das, Abſchneidung, vkrogenj, n. 2) odſtřjhnutj, vſtřjhnutj, n. 3) vřezánj, odřezánj, n. 4) ſtřjhánj, n. 5) ſjetj, n. žeň, f. 6) wykleſſtěnj, n. 7) odnětj, n. 8) zabawenj, zaháženj, zamezenj, n. 9) vrhánj, laupenj zecti, dotřkánj, vrazenj, n. 10) přetrhnutj, zamezenj, n. 11) rodřjznutj, n.

Abſchnellen, odmrſſtiti.

Abſchnitt, m. odřezek, odřjzek, m. oſtřižek, m. odſtřižek, m. odřezánj, n. 2) der Rede, částka řeči, f. rozwrh řeči, m. 3) im Verſe, přjbeh, m. přetinalka, f.

Abſchnittlein, n. odſtřižek, zřjzek, m.

Abſchnittsweiſe, po kuſých, po částkách, částečně.

Abſchnizeln, abſchnitzen, vſtřjhati; vřezati, odřezati, zřezati, vkrágeti, zkrágeti.

Abſchöpfen, den Schaum, odpěniti, den Rahm, das Fett, die Sahne, zbjrati, ſezbjrati, ſebrati, 2) den Zucker, das Wachs, ſ. abſchäumen.

Abſchöpfen, das, Abſchöpfung, odpěnění, 2) ſebránj, n.

Abſchöpfer, m. zbjrač, m.

Abſchräpfen, ſ. abkratzen, 2) abgeſchräpfte Saat, ſezaté obilj, n. ſ. Schräpfen.

Abſchrauben, odtočiti, wytočiti, odſſraubowati.

Abſchrecken, odſtraſſiti, odbrozyti, bohromiti, vſtraſſiti, přeſtraſſiti, roděſyti, zděſyti, vděſyti, c) einem etwas, wyſtraſſiti, wyděſytiznékoho.

Abſchreiben, als, die Feder, opſaci, (wykazyti) eine Schrift, ein Buch, kopiren, přepſati, nachſchreiben ein Stück woraus, wypſaci, přepſati.

Abſchreiben, das, Abſchreibung, opſánj, přepſánj, n. 2) wypſánj.

Abſchreiber, m. přepiſowatel, m. wypiſowatel.

Abſchreiten, odſtaupiti, odkročiti.

Abſchreyen, ſich, wřičeti ſe, 2) etwas abſchreyen, mit Schreyen fodern, okřičeti něco.

Abſchrift, f. wepis, přípis, m.

Abſchriftlich, přepſaný.

Abſchriftlich, adv. přepſaně.

Abſchuppen, den Fiſch, ſtrauhati, odſtrauhati, oſtrauhati rybu.

Abſchuß, des Waſſers, m. ſpád wody, m. praud, m. odplawa, f. 2) des Hügels, des Daches, poloſzitoſt, podſe ohnutoſt, ſklonitoſt, ſklonenoſt pahrbku, přikroſt, f.

Abſchüßig, přikrý, položitý, pod ſe hnutý, poklonený, ſkloněný.

Abſchüßiger Ort, m. přikré mjſto, n.

Abſchüßigkeit, f. přikroſt, položitoſt, ſklonitoſt, pod ſe hnutoſt.

Abſchütten, odliti, vliti.

Abſchütteln, odtřáſti, otřáſti, ſtřáſci, 2) das Joch abſchütteln, ghoſwrcy, ſtřáſti, gha zniknauti, 3) Früchte von einem Baume, den Baum, ztřáſati, třáſti, klátiti, ſklátiti owoce.

Abſchwächen, ſich, oſlabiti, zemdliti, vmdliti ſe.

Abſchwämmen Abſchwemmen, abſlößen, odplawiti, 2) wegſchwämmen, den Koth, bláto ſpláknauti, ſmyti. 3) die Pferde, koně zmegti, obmyti, oplákнauti, der Regen hat die Felder abgeſchwämmt, d. i. die obere Fläche weggeſpühlt, deſſt ſplákl pole.

Abſchwämmung, f. odplawenj, 2) ſplákнauti, oplákнutj.

Abſchwären, odbnogiti ſe.

Abſchwärmen, ſich, vtaulati ſe, ztaulati ſe, vtrmáceti ſe, vtaláceti ſe, vtřeſſtiti ſe, b. wytaulati, wytrmáceti ſe, wytřeſſtěti. 2) von den Bienen, wyrogiti ſe.

Abſchwärzen, zčerniti, očerniti, včerniti, počerniti, 2) die Schwärze fahren laſſen, pauſſtěti černoſt.

Abſchwatzen, odlauditi ſtěberem tlachem wylauditi, wyžwachrati, wyſſtěberati, pěkně wymluwiti, wymocy.

Abſchweifen, oplákнauti, oplakowati, ſplákнauti, 2) vom Wege abſchweifen, wyſſinauti, vſſinauti, odchýliti ſe, vchýliti ſe, odſtaupiti, wytrženauti, wyrazyti z cesty, wyceſtiti.

Abſchwelgen, ſich, zheyřiti ſe, zmrhati ſe hodokwaſſenjm.

Abſchwimmen, odplawati, vplawati, odplauti, vplauti, vplynauti.

Abſchwinden, ſ. Schwinden.

Abſchwingen, ſich vom Pferde, mrſſtiti ſebau s koně, ſkočiti s koně, 2) den Haber abſchwingen, opálati owes, přewjgeti owes. 3) den Staub vom Tuche, opráſſiti, omeſti. ein Tuch, wypráſſiti. den Flachs, len ſſwihati, mrſkati. zu Ende, wyſſwihati, wymrſkati.

Abſchwitzen, 1) durch das Schwitzen wegſchaffen, wyporiti. 2) durch Switzen büßen, z. B. ſeine Sünden im Fegfeuer, poriti ſe za hřichy. 3) ſich abſchwitzen, vporiti ſe, zaporiti ſe,

Abſchwören, einen Eid, přiſſahu ſkládati. 2) ſich eidlich von etwas losmachen, odpřiſáhnauti ſe něčeho, s přiſſahau ſe odſwědčiti, s přiſſahau odepřjti, zapřjti.

Abſäbeln, zſſawlowati, poſſawlowati.

Abſegeln, odplauti, odplawiti ſe.

Abſegeln, das, Abſeglung, odplutj, odplawenj, n.

Abſehen, das Ende einer Sache mit dem Geſichte erreichen, zu Ende ſehen, prozřjti ku koncy, prohlédnauti, prohlédati, 2) einem etwas abſehen, ſhlédnauti něco

na někom, vzříti, vhlídati, vzrážděti, z figürl. mit den Augen des Verſtandes, ſrozuměti něco, prohlídnauti, prozříti k nečemu, ich kann nicht abſehen, nemohu tomu porozuměti, ſrozuměti, wyrozuměti, nemohu k tomu prohlídnauti, nemohu s to býti, das iſt darauf abgeſehen. to k tomu zří, 4) Augenmaaß nehmen, nach etwas zielen, figürl. zur Abſicht nehmen, sezříti, splédnauti, zřenj, zřetel, ſhled mjti na něco, patřiti na něco. 5) aufmerkſam ſein, ſpatřowati, ſhlížeti něco, zříti, patřiti, hleděti na něco, vhlídati, ſeinen Zeitpunkt abſehen, vhlídati, vzříti, ſwau chwily.

Abſehen, das, zřenj, prozřenj, prohlédnutj, n. 2) ſplédnutj, vzřenj, n. 3) porozuměnj, ſrozuměnj, wyrozuměnj, n. prozřenj, 4) sezřenj, n. 5) ſein Abſehen auf einen richtenj haben, zřenj, ohled, na někoho mjti, přikaukati někomu, 6) in dem Abſehen, z toho ohledu, ſhledu, z toho vmyſlu. 7) ſein Abſehen erreichen, dogjti vmyſla ſwého, 8) es hat das Abſehen, to má ten pohled, 9) Abſehen am Geſchoß, muſſka, f.

Abſeigen, Abſeichen, odcediti, zcediti 2) metaphoriſch, procediti.

Abſeigung, f. odcezenj, zcezenj, n.

Abſeite, f. an einem Gebäude, křjdlo při ſtawenj, n.

Abſeits, abſeitig, po ſtraně, ſtranau, ſtranný.

Abſenden, wyſlati, odeſlati, ſeſlati.

Abſendung, f. wyſlánj, odeſlánj, ſeſlánj, n.

Abſengen, páliti, popáliti. 2) durch Sengen reinigen, als, ein Schwein, eine Gans, opáliti, opalowati.

Abſenken, pohřížiti, pohřižowati. 2) einen Weinſtock, Baum, fortpflanzen, rozwoditi oblauky, klásti rozwody.

Abſenker, m. eine Rebe, welche fortgepflanzt wird, rozwod, m. hřížence, m. hříženiče, f. rewj, n.

Abſenkung, f. pohříženj, n. 2) Fortpflanzung der Reben, rozwodkladenj, n.

Abſetzen, von einem erhabenen Orte, zſaditi, von einem Amte, zſaditi, odſaditi, ſhoditi, ſwrcy z wřadu, 2) von der Milch enthöhnen, odſtawiti, oſtawiti, od mléka odſaditi, 3) den Hut abſetzen, ſnjti klobauk, odkryti hlawu, 4) den Stuhl, Tiſch wegſetzen, odſtawiti. 5) Farben abſtechen machen, rozſtawěti, völlig zu Ende ſetzen beſonders in den Buchdruckereien, doſázeti. 4) im Trinken, přeſtáwati, im Reden, Schreiben abſetzen, přeſtati, pomlčeti, 5) die Waaren abſetzen, zbožj oddýti, rozprodati, odbýwati, odprodati, zprodáwati, prodáwati zbožj, 6) das Geld abſetzen, ſrazyti peněžnj cenu, wmenſſiti ceny na peněžých, 7) abwerfen, ſwrcy, ſhoditi, 8) das Gewehr, odſaditi, 9) ohne Abſetzen, bez přeſtánj, bez přjtrže, bez přeſtrženy, bez oddechu, es wird Schläge, Thränen abſetzen, bude wegpraſku, ſlzý.

Abſetzen, das, Abſetzung, zſazenj, zſhozenj, ſwrženj, n. 2) odſtawenj, n. 3) ſnětj, odkrytj, n. 4) přeſtánj, pomlčenj, n. 5) prodáwánj, zprodáwáuj, odprodáwánj, n. prodeg, m. 6) ſrážení, n. 7) přjtrž, 8) ſwrženj.

Abſenken, ſich, wzdychati ſe.

Abſeyn, nepřjtomným býti, 2) Wegſeyn, pryč býti.

Abſeyn, das, nepřjtomnoſt, f. nebytj. n.

Abſicht, f. 3)enj, n. ohled, (ſhled) zřetel, m. im figür. Verſtande eigentlich dasjenige, was ein Geiſt will, der Entzweck, aumyſl, wmyſl, m. das iſt ſeine Abſicht, to geho ohled, aumyſl, ſeine Abſicht erreichen, dogjti ſwého aumyſla, ich habe es in guter Abſicht gethan, z dobrého aumyſlu, z dobrého ohledu gſem to učinil, ſeine

ſeine Abſicht auf etwas richten, ohled, vmyſll, zkenj, zketel na něco obrátiti, er hat ſeine Abſicht auf die junge Wittwe hier im Hauſe, má zkenj na mladau wdowu, Abſicht an Schießgewehren, muſſka, f in dieſer Abſicht, z toho ſ. ledu, z toho ohledu, z toho zketele, z toho vymſla, tjm vmyſlem, in Abſicht auf die ſtrenge Kälte, auf ſeine Aufführung, wzhledem kruté zymi, geho chowánj.

Abſieden, wyročiti na keſſeté, Mežl, podſýwati.

Abſiechen, ſich, zchurawěti, znedužiwěti, zhubeněti, wyhubeněti, wyzábnauti, wychřadnauti.

Abſieden, owařiti, obwařiti, 2) zur Genüge ſieden, vwařiti, zwařiti, 3) durch Sieden reinigen, odwařiti, wywařiti.

Abſiedung, f. owařenj, obwařenj, odwařenj, wywařenj, wywjránj, n.

Abſingen, herſingen, zaſpjwati, poſpjwati, 2) odzpjwati, dozpjwati, wyzpjwati, odpěti, die Seelenmeſſen abſingen, odpěti, odzpjwati, záduſſnj mſſi.

Abſingen, Herſingen, zazpjwánj, pozpjwánj, 2) das, zu Ende Singen, odzpjwáni, dozpjwánj, wyzpjwánj, n

Abſitzen, vom Pferde, zſlezti, zſtaupiti, zſednauti s koně, 2) eine Schuld, odſeděti.

Abſonderlich, adjec. obzwláſſtnj.

Abſonderlich, adver. obzwláſſtně, oddělenè, po kuzu, 2) durchaus, dokonce.

Abſondern, odpogiti, oddělíti, odlaučiti, rozděliti, rozlaučiti, na kuzo dělíti, ein groſſer Fluß ſondert uns von einander ab, welikà řeka nás odſebe oddělugge, rozděluge, rozlučuge, dělj, ein abgeſonderter Ort, ſaukromne mjſto, ſaukromj.

Abſonderer, m. rozdělitel, m.

Abſonderung, f. odpogenj, oddělenj, odlaučenj, b) rozděljenj, rozlaučenj, n.

Abſonnig, wegſlunj, ein abſonniger Ort, wegſlunj. n.

Abſorgen, ſich, wſtarati ſe.

Abſpalten, odſtipnauti, odſtjpati.

Abſpaltung, f. odſtipnutj, odſtjpánj, n.

Abſpannen, einen Bogen, den Hahn, ſpauſtěti, ſpuſtiti, 2) die Pferde, odpřáhnauti, wypřáhnauti.

Abſpänſtig, odcyzený, odrazený.

Abſpänſtig machen, odlauditi, bamčiti, zbančiti, odrazyti.

Abſparen, dem Munde, přiſtrbniti, na ſwém hrdle, wtrhnauti ſwé hubě, ſobě wſtřídmiti, wſtrownizi, wſpořiti, abkargen, wſkrbiti, wſkaupiti.

Abſpeiſen, aufhören zu eſſen, pogiſti, odgiſti, dogiſti, 2) abſpeiſen, zu eſſen geben, pokrmiti, nakrmiti, 3) mit leeren Worten abſpeiſen, kogiti někoho marnau nadějj, držeti, lahodnými ſlowy, 4) einen abſpeiſen, kurz abfertigen, odbyti, z prázdna, zkrátka odbyti.

Abſpielen, einem das Geld, odehrati, obehrati někoho, wyhrati na někom penjze.

Abſpinnen, odpřiſti, durch Spinnen leer machen, z. B. den Rocken, wypřiſti kužel, 2) eine Schuld einen erhaltenen Vorſchuß, odpřiſti, 3) etwas unter einander abſpinnen, ſpleſti, ſoſnowati, wpřeſti, něco mezy ſebau.

Abſpitzen, zaoſtřiti, oboſtřiti.

Abſplittern, ſ. Splittern.

Abſprechen, einem etwas, odřjcy, odepřjti, einem das Leben, wie der Arzt, odpowědjc, die Hoffnung, naděgi odnjti, odepřjti, etwas miteinander verabreden, ſmluwiti, 2) gerichtlich abſprechen, odſanditi.

Abſprengen, eine Saite, ſtrunu přetrhnauti, ein Stuck von der Mauer mit Pulver, dem Pferde ein Hufeiſen, odmrſſtiti, odrazyti.

Abſpringen, odſkočiti, wſkočiti, die Saiten ſpringen ab, ſtruny ſe trha-

gi, odſkakugj, praſkagj, pukagj ſe, 3) der Kalk ſpringet von der Wand ab, preyſká ſe wápno, odſkakuge, padá ze ſtény, 4) in Bergwerken abſpringen, dúl geben zauechati, opuſtiti, a dr[illegible] otewřjſti, von dem Pferde, von dem Wagen abſpringen, z koně, z wozu ſkočiti, 6) die Axt ſpringt von dem Aſte ab, ſekera odſkakuge, odrážj ſe od wětwe, die Kugel ſprang von der Wand ab, kaule odſkočila, odrazyla ſe od ſtény, 7) abſpringen von der Religion, odpadnaut, odtrhnaut ſe od náboženſtwj, ſtrhnaut ſe náboženſtwj, ein Stück iſt davon, z. B. vom Holze, vom Gypſe, oder ſonſt einer Maſſe, abgeſprungen, kus wſkočil, odſkočil.

Abſproßen: pocházeti, půwod bráti.

Abſpröſling, ſ. Abkömmling.

Abſpruch, m. odepřenj, odřeknutj, odekčenj, n.

Abſprung, odſkočenj, wſkočenj, 2) der Abſprung von der Religion, von einer Parthey, odpadnutj, odtrženj, ſtrženj, odſtaupenj.

Abſpühlen, durch Spühlen wegſchaffen, als den Koth vom Gefäße, ſplákaut, odplákaut, 2) durch Spühlen von auſſen reinigen, oplákaut, vom Waſſer, ſplákaut.

Abſpuhlen, odwjgeti, odmotati, w klubko motati.

Abſtammen, pogjti, pocházeti, půwod bráti, počátek wzýti.

Abſtammling, m. poſſlý.

Abſtammung, ſ. pogitj, pocházenj, půwodu branj, n.

Abſtämmen, vraubiti, vkálati.

Abſtand, m. Ueberlaſſung, vſtaupenj, poſtaupenj, n. 2) Unterſchied rozdjl, m. 3) Entfernung, wzdálj, n. wzdálenoſt, dál, ſ.

Abſtarten, einem ſeine Schuldigkeit, ſložiti, ſkládati, dokázati, prokázati, ſwau powinnoſt, 2) Dank abſtatten, djky wzdáti, činiti, 3) Gelübd abſtatten, wypliniti, wykonati ſlib, 4) einem den letzten Dienſt abſtatten, činiti, prokázati někomu poſlednj ſlužbu, prowoditi někoho k hrobu, 5) Bericht abſtatten, dáti zpráwu, 6) die Schuld abſtatten, dluh ſložiti, zaplatiti, 7) Beſuch abſtatten, nawſſtjwenj ſložiti, wykonati, 8) einen Gruß von jemand abſtatten, pozdrawenj od někoho wyřjditi, 9) ein Zeugniß, ſwědectwj wydati, dáti.

Abſtattung, ſ. ſloženj, dokázánj, prokázánj, n. 2) wzdánj, n. 3) wyplněnj, wykonánj, n. 4) prowodčenj, n. průwod, m. činěnj, 5) dánj, n. 6) zaplacenj, 7) ſloženj, wykonánj, n. 8) wykjzenj, 9) wydánj ſwědectwj, doſwědčenj, wyſwědčenj, n.

Abſtäuben, oprášiti, 2) oſmeykiti.

Abſtäuber, m. ſmeták, m.

Abſtäupen, wypráſkati, wymliti, wydrbati, wytřjſkati.

Abſtechen, mit Punkten bemerken, wyznamenati, 2) das Lager, einen Garten, Platz abſtechen, wyrknauti, wyměřiti, rozměřiti: ſtanisſtě, 3) einen Teich abſtechen, ſpuſtiti rybnjk, den Wein, ztočiti wjno, 4) einen Fluß damit er anderswohin laufe, přewěſti řeku, 5) übertreffen, wynikaut nad druhého, gjného předčiti, přewýſſiti, přeſáhnauti, přepanoſſiti, 6) abſtechen einen, herabſtehen vom Pferde in dem Ritterſpiel, zbodnauti někoho s koně, ſrazyti, vrkati, 7) einen Trumpf im Spiele abſtechen, zabiti we hře, 8) ein Kalb, Schaf, Huhn, eine Gans, zapjchnauti, zakrzati, zabiti, die Kehle, Gurgel, abſtechen, zapjchnauti, podřezati, zakrzati, 9) das ſticht ſehr gut ab, to welmi dobře ſtogj, ſluſſj, ſe ſrownáwá, der alte Hut ſticht ſchlecht gegen das neue Kleid ab, ten ſtarý klobauk nedobře ſluſſj k tém nowým ſatům, 10) ein

Bild

Bild, Gemählde, Kupfer abſtechen, wyryti obraz.

Abſtecken, ein Lager, einen Garten, změřiti, rozměřiti, wytknauti, 2) den Putz abſtecken, odpjnati, odepnauti, 3) abſtellen, odſtawiti.

Abſtecken, das, Abſteckung, změřenj, rozměřenj, wytknutj, n. 2) odpjnánj, odepnutj, n. 3) odſtawenj. n,

Abſtehen, entfernt ſeyn, ſtáti podál, ſt. odſtáwati, 2) ablaſſen von ſeiner Meinung, von ſeinem Vorhaben, Anſpruche, Kaufe, ꝛc puſtiti, vpuſtiti, přeſtati, odſtaupiti, odpadnauti od swého zdánj, od počatého vmyſla, 3) die Fiſche ſtehen ab, ryby lekagj, 4) der Wein ſteht ab, wjno zwětrá, 5) der Baum ſteht ab, ſtrom wyſýchá, 6) ſich abſtehen, vſtáti ſe,

Abſtehlen, vkrádati, pokrásti, odkrádati, vkrásti, vchwátnauti, poſtihnauti, heimlich ablernen eine Kunſt, vkrásti.

Abſteigen, herabſteigen, zſtaupiti, 2) von dem Pferde, von dem Wagen, z koně, z wozu, bey einem abſteigen, ſlezti v někoho, die abſteigende Linie, poſlaupnoſt.

Abſtellen, einen, odſaditi, zſaditi, 2) abſchaffen, zkazyti, zruſſiti.

Abſtellen, das, Abſtellung, odſazenj, zſazenj, n. 2) zkazenj, zruſſenj, n.

Abſterben, zemřjti, vmřjti, von vielen, pomřjti, wymřjti, ſeine Eltern ſind ihm frühe abgeſtorben, geho rodiče mu brzo zemřeli, vmřeli, der Welt, den Wollüſten abſterben, ſwětu, rozkoſſem vmřjti, dieſe Familie wird bald abſterben, ten rod brzy pomře, wymře, 3) wie ein Baum, ſchnaut, vſchnaut, wyſchnaut, wyhynaut. ein abgeſtorbener Baum, ſuchý ſtrom, 4) von den Gliedern des menſchlichen Körpers, fühllos werden, zmrtwěti, ein abgeſtorbenes Glied, zmrtwělý, zdřewěnělý, mrtwý, vſnulý, zrnulý aud.

Abſterben, das, zemřenj, vmřenj, n.

Abſteuern, odſtrčiti od břehu, odplawiti ſe.

Abſtich, m. Kontraſt, m. rozdjl, rozdjlnoſt, f. 2) alles was abgeſtochen worden, wyrycj, n. rytina, f.

Abſtiften, wykmenowati.

Abſtiftung, f. wykmenowánj, n.

Abſtillen, odſtawiti.

Abſtimmen, die Saiteninſtrumente, njž ſtruniti, 2) die blaſenden und die Orgel, njž hlaſowat, 3) eigentl. nicht zuſammenſtimmen, neſrownáwati ſe w hlaſu, 4) anderer Meinung ſeyn, odſtaupiti.

Abſtoſſen, herunter ſtoſſen, ſrazyti, dolů ſtrčiti, ein Stück von der Mauer, odrazyti, einem zum Galgen verurtheilten das Genick, einem zum Rade verurtheilten das Herz abſtoſſen, ſrazyti, 2) mit einem Stoße entfernen, odſtrčiti, den Kahn abſtoßen, d. i. von dem Ufer, den Stuhl von der Wand, odſtrčiti, eine Schuld abſtoſſen, dluh odrazyti, zapraswiti, ſich abſtoſſen, durch vieles Stoſſen abgenützt werden oſſauſtati ſe; zodrážeti ſe, zwrážeti ſe, die Kleider, Schuhe, ſtoſſen ſich ab, ſſaty ſe oſſaukagj, ſtřewice ſe oſſaupagj, 3) vom Lande, odplauti, odplawiti ſe od břehu, odſtrčiti, odſaditi, 4) dem Ochſen ein Horn abſtoſſen, odrazyti, zodrážeti, 5) das ſtößt mir das Herz ab, nad tim mně vſedá ſrdce, 6) in der Muſik die Noten, abſtoſſen, wyrazyti, wyrážeti.

Abſträhen, odcyditi, odčeſati.

Abſtrafen, potreſtati, ztreſtati, zkárati, pokutowati.

Abſtrafen, das, Abſtrafung, potreſtánj, ztreſtanj; pokutowánj, n.

Abſtreichen, etwas vom trockenen, oſſauſtati, 2) von etwas naſſen, ſetřjti, 3) im Maaße, was zu viel iſt, ſkáněti, 4) ein Kind mit der Ruthe abſtreichen, ſſwihati, wyſſwihati, die

Wolle

Wolle, Haare, wie der Weißgerber, ſtrážeti.

Abſtreichen, das, Abſtreichung, oſſanſtánj, n. 2) ſetřenj, n. 3) ſhánenj, n. 4) ſſwihánj, n. 5) ſtráženj.

Abſtreifen, drhnaut, odrhnaut; ſmjſtat, einen Zweig, die Blätter eines Zweiges abſtreifen, ratoleſti liſtj z ratoleſti odrhnauti, odrati, die Haut, den Balg, odkſti z kůže, ſtáhnauti, wylaupiti z kůže, kſizt oddělati, ſtáhnauti, ſedřjti, odkſti, das Laub abſtreifen, otrháwati, drhnauti liſtj.

Abſtreifen, das, Abſtreifung, odřenj, z kůže ſtazenj, wytáhnutj, kůže oddělánj, n. 2) otrhánj, otrháwánj, odrhnutj, n.

Abſtreiten, einem etwas, odhádati, odpjrati, odepřjti, wypřjt, přepřjt, přehádat, das laſſe ich mir nicht abſtreiten, to ſy nedám wpřjt, odhádat, ſe přehádat, nedám ſe přepřjt. 2) im Streit gewinnen, wyſauditi, er hat mir hundert Gulden abgeſtritten, ona mně wyſaudil ſto zlatých.

Abſtricken, odpleſti, 2) fertig ſtricken, dopleſti, vpleſti.

Abſtriegeln, zčeſati, omykati.

Abſtülpen, ochljpiti.

Abſtülpen, n. ochljpenj, n.

Abſtümmeln, zohawiti, kuſe odělati.

Abſtümpfen, ſtumpf machen, ztupiti.

Abſturz, m. přjkroſt, ſ. Sturz

Abſtürzen, ſmerati, ſwrcy, 2) im Stürzen abſondern, ſrazyti, vrazyti.

Abſtürzung, f. ſmerání, ſwrženj, n. 2) ſraženj, vraženj. n.

Abſtutzen, okleſtiti, kuſým, kuſatým vděłati, 2) bei den Tuchſcherer, poſtřihati.

Abſuchen, obrati, ohledati.

Abſüßen, oſladiti.

Abt, m. Opat, m.

Abtey, f. opatſtwj, n.

Abteylich, ábtlich, opatſký.

Aebtißinn, f. Abatyſſe, f.

Abtakeln, zbrog odnjti, z zbroge ſwlécy.

Abtäfeln, prkny położiti, pokládati, wykládati.

Abtanzen, odſtákati, odtancowati, ſich die Abſätze an Schuhen, otancowati wſtákati, ſich durch Tanzen entkräften, vtancowati ſe, vſtákati ſe.

Abtauſchen, ſměniti, wyměniti.

Abtheilen, odděliti, ein Buch abtheilen, knihu rozděliti, rozwrhnauti, odděliti, mit einem Theile eines gemeinſchaftlichen Vermögens abfinden poděliti.

Abtheilung, f. oddělenj, n. rozwrh, oddjl, m. oddělenj, 2) podělenj, n. podjl, m.

Abthun, herabthun, ſwundati, den Hut, klobauk ſegmauti, 2) abſchaffen, ſhladiti, zruſſiti, zkazyti, 3) etwas untereinander abthun, zprawiti, zaprawiti, wegednat, něco mezy ſebau 4) einen Uebelthäter abthun, odpraſwiti, vtratiti zločince, ein Schwein, Huhn, Gans, Taube, zakezati, den Ring, prſten ſtáhnaut, ſwundat, den Mantel, die Schürze, ſwundati, odwundati, die Hand vom einem, ruku ſtáhnauti.

Abtoben, ſ. Austoben.

Abtrag, m. in den Rechten, zpráwa, f. bezſſkodj, n. náhrada, 2) Abtrag der Abgaben oder Gefälle, odwedenj, odwádění dannj a cel, n. 3) einen Abtrag thun, odſlaužiti ſe, nahraditi.

Abtragen, ein Dach, Gebäude, Mauer, zbaurati, baurati, 2) die Schuld, den Zoll abtragen, odwesti dluh, 3) das Eſſen vom Tiſche, das Getreid von der Tenne, odneſti, odnáſſeti, 4) ein Kleid abtragen, obnoſyti, obchodit, kabár.

Abtragen, das, Abtragung, zbaurání, n. 2) odwedenj, n. 3) odneſſenj, n. 4) obnoſſenj, n.

Abträufeln, doln kapati, zkapati.

Abtreiben, odháněti, odehnati, odpuditi, ſehnati, den Feind abtreiben, nepřjtele odehnat, od-

pur

pudit, jemand von seinem Gute, Besitze, seynati, spuditi ze statku, für immer, zahnati, 2) die Frucht abtreiben, wyhnati plod, 3) das Pferd abtreiben, vhnati koně, das Vieh, Zugvieh, dobytek, dobytek tažný schwátiti, překnati, Gold, Silber, hánětí, přehánětí zlato, stříbro.

Abtreiber, m. odhanitel, zahanitel, odpuditel, m.

Abtreiben, das, Abtreibung, odehnánj, zahnánj, odpuzenj, n. 2) wyhnánj, n. 3) schwácenj, vhnánj, n. 4) schwácenj, překnánj, n. b) Abtreibungsmittel, wyhánégjcý prostředky, m.

Abtrennen, zpárati, odpárati, rozedříti, 2) von einem abwendig machen, odlaučiti, odrazyti, odpogiti, rozpogiti.

Abtreten, durch Treten ob. im Treten absondern, vsšlápnauti, vsšlapiti, imgleichen metonymisch durch vieles Treten abnützen, z. B. Schuhe, Absätze, sešlapati, vsšlapati, 2) abtreten von der Religion, von seiner Meinung, von einem Kaufe, odstaupiti, 2) neutr. bey Seite gehen, odstaupiti, vstaupiti, abtreten (bey Gericht) wystaupiti; überlassen, als: einem sein Haus, seine Güter, sein Recht, Amt, postaupiti někomu, vstaupiti swého domu, swých statku, dum, statky pustit, 3) vom Wagen abtreten, zstaupiti, slezti z wozu, 4) bey einem abtreten, slezti, zastawiti, stawiti se v někoho, wir werden in keinem Gasthofe abtreten, my w žádné hospodě neslezeme, se nestawjme, von der Schaubühne, odstaupiti, 5) die Füsse abtreten, ochoditi, osšlapati, schoditi, odhnesti sobě nohy, 6) die Schuhe abtreten, zšlámati, zšmathati, ochoditi, na opatku schoditi střewjce, 7) einen Weg im Garten, cestu vsšlapati, wychoditi w zahradě, einen Weg sonst überhaupt, cestu vsšlapati, vchoditi, den Leimen, den Thon abtreten, hlinu dobře wyšlapat.

Abtreten, das, Abtretung, vsšlapanj, 2) neutr. odstaupenj, vstaupenj, postaupenj, n. 3) zstaupenj, n. 4) slezenj, n. 5) ochozenj, osšlapánj, schozenj, odhnetenj, n. 6) zšlámánj, zšmatlánj, ochozenj, n.

Abtreufeln, kapati, kanauti, kwapati, krápěti.

Abtreufeln, das, Abtreufelung, kapánj, kanutj, kwapánj, krápánj, n.

Abtreugen, osušiti, wysušiti.

Abtreugen, das, Abtreugung, osušenj, wysušenj, n.

Abtriefen, kapati, s. Abtreufeln.

Abtrinken oben weg, odpiti, vpiti, das Glas ist zu voll, man muß wenig abtrinken, střenice ge pina, musý se trochu vpit. Den Schaum abtrinken, pěnu vpit, eine Schuld s. vertrinken. 2) bis auf die Neige, až do dna wywážiti, wyžrati y s kwašnicemi. 3) eine Schuld, Rechnung, vpiti.

Abtrinken, das, odpitj, vpitj, n. 2) wywáženj, wyžránj, n.

Abtritt, m. odstaupenj, poodstaupenj, vstaupenj, n. vstupek, m. 2) ein heimliches Gemach, saukromj, saukromné mjsto, n. 3) Absatz vor einer Thür, austupek, m. 4) Abtritt zur Nothdurft, záchod, prewýt, sroň, stráč, m. 5) Abtritt nehmen, poodstaupiti, poodgjti, 6) Abtritt vor Gericht, wystaupenj, n. ihn nehmen, za wystaupenau wzýti, 7) Abtritt bei jemand, zastáwka, f. ihn nehmen, včinit zastáwku, zastawe so, 8) Abtritt, Abtretung, postaupenj, vstaupenj, n. 9) Abtritt von der Religion, Meinung, odstaupenj, n.

Abtrocknen, trocken machen, vůsšiti, osušiti, 2) sich den Schweiß von der Stirne, pot sy vtřjti, otřjti, die Thränen abtrocknen, slzy vtřjti, setřjti, sich die Augen,

Hände, Füsse, das Gesicht, den Tisch mit einem Tuche, vtřjti, otřjti; Obst, vsussiti, 3) trocken werden, oschnauti, vschnauti.

Abtrocknen, das, osussenj, vsussenj, wysussenj, n. 2) otřenj, vtřenj, n. 3) oschnutj, vschnutj, n.

Abtropfen, abtröpfeln, s. Abtreufeln.

Abtrotzen, wyzdorowati, způrnosti, zdorem wymocy.

Abtrotzung, f. wyzdorowánj, n.

Abtrünnig werden, oddéliti se, odřezati se, strhnauti se, odtrhnauti se, odpadnauti, 2) abtrünnig machen, odwesti, odtrhnauti, odcyzyti, odrazyti.

Abtrünniger, m. odpadlec, wypadlec, poběhlec, proběhlec, wylupek, strjžek, mamaluk, oddělenec, odtrženec, odřezanec, m. 2) der des Gegners Parthey zugleich nimmt, přestupnjk, přestupitel, m.

Abverdienen, wyslaužiti sobě něco, 2) durch Dienste den Werth bezahlen, odsluhowati.

Ab und auf, nahoru a dolů.

Ab und zu gehen, odcházeti a přicházeti.

Abvieren, čtvrhranit, zčtyrhranit.

Abwarten, einem etwas, odsaudit někoho od někoho, 2) entscheiden, vsauditi.

Abwachen, sich, vmdleti bděnjm.

Abwägen, das Gewicht einer Sache bestimmen, zwážiti, 2) nach dem Gewichte abtheilen, odwážiti.

Abwäger, m. zwážitel, odwažitel.

Abwägung, f. zwáženj; odwáženj, n.

Abwälzen, odwaliti, herabwälzen, swaliti.

Abwandeln, die Zeitwörter, kloniti, skloňowati slowa.

Abwandelung, f. skloňowatelka, f.

Abwärmen, rozhřjti, rozhřjwati.

Abwarnen, weystrahu dáwati, wystřjhati, wystřicy.

Abwarten, očekáwati, čekati, dočekati, zče ati, dočkati se, wir müssen die Zeit abwarten, musýme očekáwati času, dočkati, čekati, zčekati času, 2) dem Gottesdienste abwarten, poslauhowati při službě Božj, 3) seiner Handthierung abwarten, hleděti swého obchodu, 4) sein Amt abwarten, swůg aufad pilně konati, westi čjditi.

Abwärts, dolů, 2) seitwärts, stranau.

Abwartung, f. očekáwánj, dočekánj, n. 2) poslauhowánj, n. 3) hledění, n. 4) konánj, wedenj, čjzenj, n.

Abwaschen, odmyti, smyti, smeywati, den Koth, den Wust von etwas, kláto, nečistotu z něčeho smyti, odmyti, 2) reinigen, als das Gesicht, die Hände, twář, ruce umyt, omyt, obmyt, sich, vmyti, omeyti se. Das Geschirr, vmyti nádoby, wie der Regen, der Fluß, smyti, spláknauti, 3) einen Schandfleck abwaschen, shladiti, smyti poskwrnu.

Abwaschbecken, n. vmywadlo, n.

Abwaschwasser, n. vmywacý woda, f.

Abwaschung, f. smytj, obmytj, omytj, vmytj, vmywánj, smeywánj, n.

Abweben, odtkati, vtkati, plátno dodělati, odpleti, vpleti.

Abwechseln, durch Wechsel d. i. Tausch an sich bringen, proměniti, wyměniti, změniti, 2) die Kleider abwechseln, přeoděti, změniti sšaty, 3) das Fieber wechselt ab, zymnice se mění; s. ablösen, wechselweise folgen lassen, 4) die Pferde abwechseln, střjdati koně, es wechselt immer einer mit dem andern ab, střjdagj se, Glück und Unglück wechselt immer mit einander ab, střjdagj se, střjdagj se wzdy střjdá, wie die Bergleute, lozowati, 5) das Silbergeld abwechseln, proměniti stříbrné penjze.

Abwechselnd, proměnný, proměnitedlný.

Abwechselnd, adv. proměnně, proměnitedlně.

Abwechſeln, das, Abwechslung, proměnění, n. proměnnoſt, proměna, změna, f. 2) přeonačenj, změnění, n. 3) měnění, n. 4) ſtřjdání, n. 5) proměnění, n.

Abweg, m. neſceſtj, odceſtj, n. oklika, f. wynutj z ceſty, n. augezd, m. auf Abwege bringen, přiwesti, wwesti na neſceſtj, auf Abwege gerathen, na odceſtj, neſceſtj přijiti, 2) Figürl. was der Tugend, der Rechtſchaffenheit entgegen geſetzt iſt, Ausſchweifung, zceſtnoſt, f.

Abwegſam, zceſtný.

Abwegs, zceſtně; z ceſty.

Abwehen, wegwehen, odfaukati, odfauknauti, odwáti, 2) herabwehen, ſfaukati, ſfauknauti, ſwáti.

Abwehren, z. B. einem Uebel, der Theurung, zbraňowati, zabrániti, zbrániti, zhágiti, vhágiti, zahágiti, die Fliegen, mauchy ſ. mámiti, er läßt ſich nicht abwehren, nedá ſobě vbránit, zbránit, zabránit, 2) abwehren, das Waſſer, zabawiti, zamezyti, wodu zaſtawiti.

Abwehrung, f. zbraňowánj, zabránění, zhágenj, zahágenj, vhágenj, n. 2) zbránění, zabawenj, zamezenj, n.

Abweichen, vhnauti, vchýliti ſe, odchýliti ſe, wyſſinauti, von dem Wege, vhnauti, odchýliti, wychýliti ſe z ceſty, wyceſtiti, von dem Wege der Tugend, od ceſty ctnoſti ſe vchýliti, odchýliti, 2) durch Erweichen abſondern, odměkčiti, 3) weich werden und abfallen, odměknauti, odměkčiti ſe.

Abweichung, f. vhnutj, vchýlenj, odchýlenj, wyſſinutj, n. 2) odměkčenj, n. 3) odměknutj, n.

Abweiden, ſpáſti, popáſti.

Abweidung, f. ſpáſánj, popáſánj, ſpaſenj, popaſenj, n.

Abweinen, durch Thränen erhalten, wyplakati, wyſlzeti, ſich, vplakati, vſlzeti ſe.

Abweiſen, einen, oſlyſſeti, einen Bettler, Bittenden, odmrſſiti, oſlyſſeti, odbeyti, er will ſich nicht abweiſen laſſen, nedá ſe odbeyt; haſt ihn abgewieſen, odbyls ho, einen mit Schlägen, s weyprasſkem odbýwati, mit Spotte, odbyti, odpuditi, odwrhnauti někoho.

Abweiſung, f. oſlyſſenj, nedopřenj, 2) odmrſſtěnj, 3) odwržení, n.

Abweiſſen, objliti, zbjlíti, proběliti.

Abweiſſer, m. bilič, bělič, m.

Abweiſſung, f. objlenj, zbjlenj, probělenj, n.

Abwelken, welk werden, ſwadnauti, vwadnauti.

Abwenden, odwrátiti, odwraceti, abwenden von einem das Glück, odchýliti, odwrátiti od někoho ſtěſtj, 2) einen Streich, Hieb von ſich abwenden, zmjkati, odwáděti, odwraceti ránu od ſebe.

Abwenden, das, Abwendung, odwrácenj, n. 2) zmjkánj, odwracenj, n.

Abwendig machen, odwrátiti, odrazyti, odchýliti.

Abwerfen, 1) mit einem Wurfe abſondern, abſchneiſſen, ſrážeti, ſrazyti, 2) herunter werfen, shoditi, ſmetati, ſwrhnauti, sházeti, 3) das Joch abwerfen, gho ſwrcy, gha zniknauti, das Pferd hat den Reiter abgeworfen, kuň ſhodil, ſwrhl gezdce. Eine Brücke abwerfen, moſt rozházet, 4) eintragen, Nutzen abwerfen, wynáſſeti, 5) der Hirſch wirft jährlich ſein Geweih ab, gelen každoročně ſwé rohy zſkládá, wie Katzen, Hunde, ſ. werfen.

Abweſend, nepřjtomný, (nebytný.)

Abweſenheit, f. nepřjtomnoſt, f. nebytj, n. nebytnoſt, f. in Abweſenheit des Herrn, w nepřjtomnoſti pána, w nebytj doma.

Abwetzen, obrauſyti, vbrauſyti, die Spitze vom Meſſer, den Roſt von einer Klinge, das Meſſer abwetzen, ſſpiſku v noże obrauſyt, vbrauſyt, rez z kordu obrauſyt, nuž obrauſyt, zrenčit, 2) die Schuhe, die Aermel, oſſaustat.

Abwickeln, odwinauti.
Abwickeln, das, Abwicklung, odwinutj, n.
Abwiegen, odwážiti, zwážiti.
Abwinden, ſ. Abwickeln.
Abwirken, dotkati.
Abwirthſchaften, dohoſpodakiti.
Abwiſchen, otřjti, otjrati, vtřjti, vtjrati, ſetřjti, 2) durch Wiſchen reinigen, als den Tiſch ꝛc. vtřjti, otřjti.
Abwuchern, wylichwiti, lichwau wymocy.
Abwürdigen, ſnjžiti, pokořiti.
Abwürgen, zaſſkrtiti, poſſkrtiti.
Abwürgung, ſ. zaſſkrcenj, poſſkrcenj, n.
Abwürzen, okořeniti, 2) die Rede abwürzen, řeč wyljčiti, wykwětowati.
Abwürzen, das, Abwürzung, okořenénj, n. 2) wyljčenj, wykwětowánj, n.
Abwüthen, dowztěkati, wywztěkati ſe.
Abzacken, oklesſtiti.
Abzahlen, völlig bezahlen, durch Bezahlen tilgen eine Schuld, Rechnung, vplatiti, zaplatiti, odplácetj, odplatiti, ſplatiti, vom Ganzen etwas, vplácetj, vplatiti, ſplácetj, ſplatiti, einen abzahlen im Scherze, wyplatiti.
Abzahlung, ſ. oplácenj, zaplacenj, odplacenj, ſplácenj, n. odplátka, odplata, f.
Abzählen, zählend wegnehmen, odpočjtati, 2) herzählen, wypočjtati, wypočjſti, wyčjſti.
Abzählung, ſ. odpočjtánj, odpočtěnj, n. 2) wypočtěnj, wypočjtánj, n.
Abzanken, einem etwas, wywaditi, 2) ſich abzanken, nawaditi, wywaditi ſe.
Abzapfen, den Wein, das Bier aus dem Faße, otočiti, wytočiti.
Abzapfung, ſ. otočenj, wytočenj, n.
Abzaudern, odrauzliti, odčarowati.
Abzauſen, oderwati, oberwati, 2) auszauſen, ſerwati, porwati, wyrwati, vrwati, za pačeſy wytahati, wypačjſati.
Abzäunen, odvzditi, z vzdy puſtiti.
Abzäunen, oplotiti, plotem ohrahnati.
Abzehren, mager werden, ſich abzehren, chřadnauti, zchřadnauti, wychřadnauti, wyzábnauti, wyprahnauti, wykapati, zhubněti, wydnauti, tljti, 2) mager machen, durch Zehren vermindern, tilgen, ſtrawiti, vtrawiti.
Abzehrung, ſ. ſauchotiny, plu. ſ. ſauchotj, n. tlenj těla, n. chřadnutj, n. wyzábloſt, wychřadloſt, hubenoſt, wydloſt, f.
Abzeichnen, abbilden, wyznamenati, nawrcy, naſtjniti, wypodobizniti, 2) bezeichnen, durch Zeichen bemerken, poznamenati, naznamenati, wyznamenati.
Abzeichnung, ſ. wyznamenánj, nawrženj, naſtjnění, wypodobiznění, n. ein durch Abzeichnen entſtandenes Bild, náſtin, m. 2) Bezeichnung, poznamenánj, nazna-menánj, wyznamenánj, n.
Abzerren, ztrhati, zedrati, roſápati, ſerwati, porwati,
Abziehen, neutr. weggehen, odtáhnauti, odtrhnauti, odebrati ſe, odchýliti ſe, der Feind iſt von der Stadt abgezogen, nepřjtel od města odtrhl, odtáhl. Das Geſinde, die Magd, der Knecht zieht ab, čeládka, děwečka, pacholek ſtěhuge ſe, odcházy (ze ſlužby) a) einem die Larve abziehen, larwu ztrhnauti, die Hand von jemand, ruku ztáhnauti, a) dem Vieh die Haut abziehen, ztáhnauti, ſwlécy, ſlicti, 3) etwas von der Summe, porazyti, ſrazyti, ſtáhnauti, 4) den Wein oder das Bier abziehen, ſtočiti, ſtrhnauti wjno, pjwo, 5) Brandwein abziehen, táhnauti kořalku, 6) ein Scheermeſſer, obtáhnauti, zbřiditi, 7) den Hut, ſegmauti, ſmeknauti, ſtáhnauti, die Saiten, ſtrůny ſtáhnauti, 8) einen von jemanden abziehen, odtrhnau-

trhnauti, odwesti, sich von etwas, odtrhnauti se od někeho, 9) die Karten, segmauti, 10) die Kleider, sſuknauti, sljcy, swlácheti, swlécy, 11) einem etwas von seinem Lohne, von der Besoldung, někomu něco strhnauti, otrhnauti, srazyti, z geho mzdy, služby, 12) einen vom Wege der Tugend, někoho z cesty swesti, odwesti, 13) sein Gemüth, sein Herz von etwas abziehen, mysl swau, swé srdce od někeho odwrátit. 14) Das Wasser von den Wiesen, wodu z luk swest, odwest, das Wasser aus einem Teiche, einen Teich wodu z rybnjka, rybnjk pustit, spustit. 15) Den Ring vom Finger, prsten stáhnaut, snjt, die Handschuhe, rukawice swlécy, stáhnauti, 16) abdrucken in der Buch- und Kupferdruckerey einen Bogen abziehen, otáhnauti, 17) sich abziehen wie das gemeine Zugvieh, vtahati, zrahati se.

Abziehen, das, Abziehung, f. odtaženi, odtrhnutj, odebránj, n.

Abziehstube, f. swláčebna, zuwadlna, f.

Abzielen, směřowati, dieses zielt darauf ab, to k tomu směřuge, zří.

Abzirkeln, wykranžiti, okranžiti.

Abzug, m. Abreise, f. odchod, m. odgitj, n. 2) der Soldaten, odtah, odtaženi, odtrhnutj, n. 3) zum Abzuge blasen, zpět trauditi, 4) Abzug in Rechnungen, srážka, porážka, f. 5) Abzug nehmen, wie die Soldaten, odtáhnauti, odtrhnauti, 6) Abzugsgelder, srážky, 7) Abzug, Abnahme, vgitj, n. srážka, f. 8) Abzug des Wassers, průchod, průtok, tratiwod, m.

Abzupfen, ossklubati, ossklubnauti, vssklubnauti, Seide, hedwábj sſklubati.

Abzwacken, vstipnauti, 2) vom Lohne, otrhnauti, vssklubnauti.

Abzwecken, s. Abzielen.

Abzwicken, s. Abkneipen.

Abzwingen, odnutiti, wynutiti, wynucowati, die Furcht zwingt ihm das Bekenntniß ab, bázeň z něho wyznánj wynutj.

Accent, m. das Erheben oder Erniedrigen einer Silbe in der Aussprache, přizwuk, m. prodrobenj, n. 2) das Zeichen des Accents (') znamjnko, n. znamenec, m. čárka, f. den Accent auf eine Silbe setzen, oder accentuiren, znamjnkowati, čárkowati, in der Aussprache, prodrobowati hlasu.

Accidentien, s. Einkünfte außer der ordentlichen Besoldung, přjpadné auplatky, přjpadky, m.

Accis, m. Accise, f. plat, m. clo, n.

Ach! ach!

Achat, m. agát, m. von Agat, agátowý.

Achse, f. od. Axe, am Wagen, f. wos, m. wosa, f. beim Pflug, náprawka, náprawa, f.

Achsel, f. paždj, rámě, rameno, n. unter der Achsel, pod paždj, die Achsel ziehen, pokrčit rameny, auf beiden Achseln tragen, na obau ramenách nosyti.

Achselbein, n. kyčelnj kost, f.

Achselgestank, m. prk, m. smrad pod paždj, m.

Achselhemd, n. kytle, kyelice, f.

Achselküssen, n. podhlawnice, f.

Achselträger, m. na obě strany braný sſený, obogetnjk, m.

Achsnagel, m. zákolnjk. m.

Achsring, m. obraučka wosnj, f.

Acht, Achtung, f. pozor, m. pozorowánj, n. sſetrnost, f. sſetřenj, n. Acht, Achtung geben, nehmen, pozor mjti, dáti, sſetřiti, pozorowati, zřenj mjti, dáti, mjti wssetrnosti, in Acht nehmen, hleděti, sſetřiti někeho, opatrowati něco, wssjmati sy, bedliwost mjti na něco, wzýti něco w bedliwau sſetrnost, sich in Acht nehmen, wzýti se na pozor, mjti se na pozoru, hleděti se, aus der Acht, außer Acht lassen, z mysli pustiti, newssjmati, za hřbet za-

lozi-

ložiti, 2) Achtung, so viel als Hochachtung, Hochschätzung, sſetrnost, f. zřetel, kn. zřenj, n. eine Achtung gegen jemanden haben, sſetrnost k někomu pronásſeti, mjti zřetel, zřenj mjti k někomu.

Acht, f. Verbannung, kladba, klatba, klerba, f. wypowědenj, wyobcowánj, n. einen in die Acht erklären, do klatby dáti, wypowědjti z wlasti, z země wyhnati, wylaučiti.

Acht, osm, der achte, osmý, ich habe ihn vor achten, d. i. acht Uhr, widěl gsem ho před osmau hodinau, die achte Zahl, der Achter, osmička, f.

Achtbar, wie ein Mann, wzácný, slowutný, mnoho wážný.

Achtel, n. der achte Theil, osmý djl, m. osmička, f. drey Achtel Takt, třj osmičkowý takt, m.

Acht und achtzig, osm a osmdesát, der acht und achtzigste, osm a osmdesátý, acht und achtzigmal, osm a osmdesátkrát.

Achte, die Ordnungszahl von acht, osmý, osmá, osmé.

Achteck, n. osmihranjk, m. achteckig, osmihranný.

Achten, meynen, domnjwati se, za to mjti, držeti, nadáti se, 2) schätzen, halten, wážiti, wſſjmati sy, dbáti, er achtet der Ermahnungen nicht, on nedbá na nas pomenutj, on sy napomenutj newſſjmá, er achtet darauf, on sy toho wſſjmá, on oto, nato dbá, hoch, mnoho sobě wážiti, welice a wyſoce sobě wážiti, mnoho na někom zakládati, welikě zřenj k někomu mjti, mehr, wjce a wjce sobě wážiti, wětſſj zřenj mjti, wjce patřiti k někomu, wſſjmati sobě, geringe etwas, auf etwas wenig, málo sy wážiti, wſſjmati něčeho, malo dbáti, báziti na něco, málo sſetřiti něčeho, das muß ein Soldat nicht achten, na to wogák nemuſý dbát, sy toho wſſjmati, málo sobě wážiti, lehce sobě wážiti, etwas für Gewinn, Schaden, něco za zyſk, za ſkodu, za hanbu, za čeſt pokládati, für gut, za dobrě pokládat, nichts, nic nebaziti, nic nic sobě newážiti, ani za balátku newážiti, za nic nemjti, za hwizd sobě newážiti, za wě: nyničemněgſſj sobě pokládati, nic nedbati, nic na to nedbati, nic na to nedáti, za hřbet položiti, wornach man ſich zu achten hat, eine Schlußformel, dle čehož, čjmž se každý zprawowati má.

Achtens, za osmé.

Achter, m. in der Karte, osmička, f. eine Münze, osmák, m.

Achterklärung, f ſ. Acht.

Achterlei, osmerý.

Achtfach, achtfältig, osmnáſobný, osmerý.

Achtfüßig, osmnohý.

Achthalb, půlosmý, ſedm a půl.

Achthundert, osm ſet, der achthunderte, osmiſtý, achthundertmal, osmſtýkrát.

Achtjährig, osmiletý.

Achtlos, nepozorný.

Achtlosigkeit, f. nepozornoſt, f. nepozor, m.

Achtmal, osmkrát, zum achtmal, po osmkrát.

Achtmalig, osmkrátený.

Achtſam, pozorný, pozorliwý, ſſternný, wſſjmawý.

Achtſam, achtſamtlich, pozorně, pozorliwě, ſſternně, wſſjmawě.

Achtſamkeit, f. pozornoſt, pozorliwoſt, ſſternoſt, wſſjmawoſt, f.

Achtſeitig, osmſtraný.

Achtserklärer, m. prowolač, m.

Achtserklärung, f. dánj do klatby: n. ſ. Acht, dazu Luſt haben, dychtěti po wypowědenj.

Achtſäulicht, beſſer achtſäulig, osmiſlaupowý, w osmi ſlaupjch.

Achtſpännig, osmſpogený.

Achtſtündig, osmhodinný.

Achttägig, osmdennj, osmidennj.

Achttheil ſ. Achtel.

Achtung, f. pozor, m. pozornost, ſſetrnoſt, f. Achtung geben auf etwas, dáti, mjti pozor na něco, ſſetřiti něčeho, pozorowati, Achtung, ſoviel als Hochachtung, wážnoſt, ſſetrnoſt, f. zkřenj, n. zkřetel, m. Achtung gegen einen bezeigen, haben, ſſetrnoſt k někomu pronáſſeti, zkřetel, zkřenj k někomu mjti, mjti we wažnoſti někoho, nur eine kleine, zkřenjčko, n.

Achtzehen, oſmnácť, der achtzehnte, oſmnáctý, achtzehnmal, oſmnáctkrát.

Achtzehnjährig, tágig, oſmiletý, oſmidenní.

Achtzehnte, oſmnáctý.

Achtzig, oſmdeſát, der achtzigſte, oſmdeſátý, achtzigmal, oſmdeſátkrát, achtziger, achtzigjährige, oſmdeſátiletý, oſmdeſátník, m.

Achtzigſte, oſmdeſátý.

Acker, m. pole, n. rolj, worná rolj f. (dědina, f.) neuer Acker, klačina, den Acker bauen, beſtellen, rolj, pole, dědinu zděláwati, zdělati, rolj dělati, ſtrogiti.

Ackerarbeit, f. ſedlſké, rolnj djlo, woránj, n.

Ackerbau, m. worba, f. země dělánj, woránj, ſtrogenj rolj, n. Ackerbau treiben, zemi dělati, pole worati, rolj ſtrogiti.

Ackerfeld, n. worná rolj, f. pole, n.

Ackerfurche, f. rozwor, rozhor, m. brázda, f.

Ackerklette, f. wilde, petrželj planá, f.

Ackerland, n. worná rolj, f.

Ackermann, m. worář, m.

Ackermiſt, m. mrwa, f. Acker miſten, pole hnogiti.

Ackermünze, f. wilder Poley, kocaurnik, m. planá máta, f.

Ackern, worati, rolj, dědinu pole zdělati, rozworáwati, Erde, die ſich ackern läßt, worná zem, f.

Ackerſcholle, f. hruda, f.

Ackermann, m. worář, m. lhařnik.

Acten, Akten, Schriften, f. pl. ſpiſy, m. in die Acten bringen, w ſpiſy wložiti, wweſti, Acten verfertigen, ſpiſy ſkládati, Proceßacten, zpráwy, f. gednánj ſaudné, n.

Actenbehältniß, n. ſpiſownа, ſpiſotelna, ſpiſoſchowna, ſpiſů ſklad, m. chowárna, f.

Adamsapfel, m. Adamowo gablko, n.

Addreſſe, f. nápis, nadpis, m. napſánj, n.

Addreſiren, einen Brief an einen, napſati, 2) ſich an einen addreſiren, hlášiti ſe k někomu.

Adel, Adelſtand, m. wrozenoſt, f. wrozenj, zemanſtwj, m. wrozený, zemanſký, ſſlechtický rod, ſtaw. m. ſſlechtictwj, ſſlechtſtwj, n. ſſlechta, f. 2) die adelichen Edelleute. wrozený, wznešený lid, m. wrchnoſt, f. panſtwo, zemanſtwo, n. zemaně, ſſlechta, f. von gutem Adel ſeyn, dobrého rodu neb kmene býti, z wrozeného rodu poſſlým býti, von ſchlechtem, niedrigem Adel ſeyn, z rodu chatrného, ſproſtného, nizkého poſſlým býti, 3) figürl. Adel der Tugend, des Herzens, ſſlechtſtwj, n. ſſlechtictwj, ſſlechetnoſt, wrozenj, wrozenoſt cnoſti, ſrdce.

Adelheit, f. ſſlechta, f. ſſlechtſtwj, n.

Adelich, adelig, wrozený, ſſlechtický, ſſlechetný, zemanſký, wrozenec, zeman, ſſlechtic, zeměnin, m. 2) adelichen Geſchlechts, von adelichem Geſchlechte, z wrozeného, z ſſlechtického, zemanſkého, ſſlechetného rodu, kmene poſſlý, wrozenec, m.

Adeln, in den Adelſtand erheben, wrozeným činiti, zemaniti, ozemaniti, na zemanſtwj waſowati, wſſlechtiti, ſſlechtiti, 2) figürl. erheben über andere, der innern Würde nach, ſſlechtiti, oſſlechtiti, ſeine Sitten, Tugenden adeln ihn, cnoſti geho ho ſſlechtj.

Adelsbrief, m. liſt ſſlechtický, zemanſký, liſt, ſſlechtictwj, wrozenoſti, m.

Adelſchaft, f. zemanſtwj, ſſlechtictwj, n.

Adelſtand, m. ſtaw wrozený, zemanſký, m. wrozenoſt, f. 2) die Edelleute, ſ. Adel.

Ader, f. žila, f. 2) Ader laſſen, žilau pauſtěti, 3) Ader ſchlagen, žilu zatiti.

Aderhöhle, f. lunožily, n.

Aderig, žilatý, žilnatý, žilowitý, žilowatý.

Aderlaß, m. Aderlaſſung, pauſtěnj, puſtěnj žilau, n.

Aderlaßer m. pûſtědlnjk m.

Aderlaßbinde, f. obwazek, wwázek. m.

Aderlaßeiſen, n. Aderlaßſchnepper, puſtkadlo, puſtátko, n.

Adjunkt, m. připogený, přidaný, m.

Adjutant, m. přiruěnj, nápomocný, m.

Adler, m. orel, m. junger, orliče, n. das Weiblein, orlice, f.

Adlerorden, m. řád s orlem, orlowý.

Adlerpfenning, m. penjz s orlem.

Adlersklaue, f. orličj pazaur, m.

Adlerſtein, m. orličj kámen, m.

Admiral, m. plawnj zbrognoſta, m.

Adventzeit, f. přjchod Páně, m. přjſſtj Páně, n.

Aebtiſſin, f. Abatyſſe, f.

Aecht, prawý, ſprawedliwý.

Aechten, do klatby dáti.

Aechter, m. wypowědenec, wyhnanec, m.

Aechtheit, f. der Schriften, Bücher, Geſinnungen, der Metalle, Edelſteine, prawota, prawoſt, ſprawedliwoſt, f.

Aechzen, lkáti, wpěti

Aederchen, n. žilka, f.

Aederig, ſ. Aderig.

Aedern, žilowatiť.

Affchen, n. ein kleiner Affe, m. opička, f. opičátko, n. opiče, n.

Affen, nachahmen, wyrwáříti, 2) zum Narren haben, k posměchu mjti, z někoho ſmjſſky, posměſſky mjti, dělati ſobě.

Affererey, f. posmjſſky, fraſſky, ſſaſſky, plur.

Affinn, f. opice, f.

Aehern, vom Aerz, rudowý, měděnný.

Aehnden, podobiti ſe, nápodobný býti.

Aehnlich, podobný, faſt áhnlich, nápodobný, ſehr áhnlich, přepodobný, podobnjk, podobnjček, m. jemanden ſich áhnlich ſtellen, někomu ſe podobiti, připodobniti, připodobňowati, áhnlich ſeyn, ſehen jemand, podobiti ſe, podobným býti někomu.

Aehnlichen, podobiti, připodobniti,

Aehnlichkeit, f. podobnoſt, podoba, f. podobenſtwj, n.

Aehre, f. klas, m. Aehren bekommen, klas pauſtěti, w klaſe růſti, w klas kládati ſe, Aehren leſen, klaſy zbjrati, paběrowati w poli, was Aehren hat, klaſný, klaſowný, klaſowitý.

Aehren, Aehren ſammeln, klaſy zbjrati, paběrowati.

Aehrenkranz, m. klaſowý wěnec, m.

Aehrenleſe, f. zbjránj klaſů, n. zbjrka klaſů, f. paběrowánj po poli, n.

Aehrenleſer, m. zbirač klaſů, m.

Aehrenmonat, ſ. Auguſt.

Aelſter, f. ſtraka, f. davon, ſtračj.

Aelſteraug, ſ. Hühneraug.

Aelteln, ſtárnauti, werſſeti.

Aeltermuttet, f. prababa, f.

Aeltervater, m. praděd. m.

Aeltern, ſ. Eltern.

Aeltern, altern, alt werden, zſtárati ſe, ſtárnauti, ſtakiti.

Aelteſte, der, das, plur. die Aelteſten, ſtarſſj, bey Innungen ſonſt, neyſtarſſj.

Aeltlich, obſtárný, obſtarožný.

Aemſig, adv. bedliwě, pilně, ſnažně.

Aemſig, bedliwý, pilný, ſnažný:

Aemſigkeit, f. bedliwoſt, pilnoſt, ſnažnoſt, f. ſnaženſtwj, n.

Aemtchen, n. wřadek, m.

Aemtlich, aukadnj, wřadnj.

Aendern, ginačiti, měniti, změniti, zginačiti, zeine Arbeit, z. B. ein Schloß, eine Mahlerey, übermachen

den, onačiti, ginačiti, zginačiti, die Kleider, přestiti, es ist nicht mehr zu ändern, nemuž se to zginačiti, změniti, přeginačiti, sich in seiner Denkart, Gesinnung ändern, změnit se, seinen Vorsatz, Entschluß, předsewzetj, wmyssl změniti.

Aenderung, f. ginačenj, n. zginačenj, změna, f. onačenj, n. měna, proměna, f. es wird eine große Aenderung darinn geschehen, welikà změna, proměna se stane.

Aengstigen, swjrati, sauziti, vlekati, 2) den Feind ängstigen, lekati nepřjtele.

Aengstiglich, ängstlich, rezkliwý, rezký, sotný, auzkostliwý.

Aengstigung, f rezkost, auzkost, rezkliwost, sauzenost, f. sauzenj, swjránj, n. daw, m.

Aerger, f. Verdruß.

Aerger, horssj.

Aergern, adv. hůř, ärger machen, hůř, horssj wdělati, zhorssiti.

Aergerlich, pohorssliwý, pohorssit redlný.

Aergern, jemand, horssiti, pohorssiti, zhorssiti; zlobiti, sich, mrzeti se, horssiti se; zlobiti se, b) sich an etwas stossen, horssiti se na někem, dieß ärgert mich, to mne mrzý, zlobj, mele.

Aergerniß, n. Unrille, mrzutost, f. pohorssenj, n. 2) Anstoß, böses Beyspiel, horssenj, pohorssenj, zhorssenj, n.

Aermel, m. rukáw, m.

Aermlich, chudobný, chudina, m.

Aernte, Aerndte, f. žeň, f. žetj n.

Aernten, ärndten, žjti, žnauti, Ehre, Lob, Beyfall, pochwaly nabýti.

Aerster, m. žnec. m.

Aespe, f. Espe.

Aeste, m. plu. wětwj, n. wětwowj, n. wětwe, ptu. f.

Aestig, wětwowatý, wětwowý.

Aestlein, Aestchen, n. wětwička, f.

Aetzen, krmiti, pásti.

Aetzung, f. krmě, f. krmenj, n.

Aezen, rýti, wrýti.

Aeugeln, očkowati.

Aeußerlich, zewnitřnj.

Aeußerlich, adv. zewnitřně.

Aeußern, (sich), zgewiti, wygewiti, na gewo dati, wydáti, wynesti, pronesti, wygádřiti.

Aeußerst, pokragný, zadnj, neyzadněgssj, neyposledněgssj, poslednj, in dem äußersten Ungluck stecken, w neywětssjm nessstěstj wězeti, der äußerste Theil der Welt, krag swěta, m. das Aeußerste thun, versuchen, wagen, o poslednj se pokusyti, co neyweyš se wynasnažiti, es ist auf das äußerste, zum äußersten gekommen, přissło k posrednjmu, na neyweyss, auf das äußerste es ankommen lassen, nechati wkigje až na neyweyš, die äußerste Zeit, swrchowaný čas, die äußerste Gefahr, Noth, Armuth, neywětssj, překáramně nebezpečenstwj, neywětssj, náramná nauze, chudoba, die äußerste Gränze, pokragná, posledni, zadnj, neyzadneyssj, neydálssj hranice.

Aeußerst, adv. co na neyweyš, překáramně, äußerst betrübt, ebohšt, co na neyweyš zarmaucený, rozlobený, rozhněwaný.

Aeußerung, f. zgewenj, zgewowánj, wygewenj, na gewo dánj, wydánj, wynesenj, pronesenj, wygádřenj, n.

Aeptlein, n. kleine Axt, sekyrka, pobigečka, f.

Affe, m. opice, f. wie ein Affe, opičj, das Männlein, opičák.

Affekt, m. heftige Leidenschaft, Gemüthsbewegung, wássen, náružiwost, f. in Affekt kommen, zwássněti, in Affekt bringen, zwássnitj, in Affekt seyn, we wássni, w náružiwosti býti, wássnitj, náružiti.

Affektion, f. přijlissnost, f. přehnánj, twořenj se, n.
Affektiren, přijlissným býti, přehnaně něco, twořiti se.
Affektvoll, wášnliwý, plin wášnj.
Affengesicht, n. opičj podoba, f. sserednj gako opice.
Affenliebe, f. opičj láska, f.
Affennase, f. opičj nos, m.
Affenwerk, n. opičj djlo, n.
Affholderbaum, m. dřjn, m.
Affodillenwurzel, f. kopičko králowské, n.
After, klamawý, křiwý, neprawý.
Afterbürde, f. Aftergeburt, f. mázdřička, branička, w kteréž djtě w žiwotě matky obwinuté leží, f.
Afterdarm, m. konečnjk, m.
Afterglaube, m. powěra, neprawá wjra, f.
Afterkind, n. pohrobek, m, syrůbě, n. na syrobě narozené djtě, n.
Aftermehl, n. zadnj mauka, f.
Afterphilosoph, m. mudrlant, m.
Afterphilosophie, f. mudrlanstwj n.
Afterpabst, neprawý papež.
Afterrede, f. nářek, m. pomluwa, f.
Afterreden nářjcy, nakřiwo mluwiti, pomlauwati.
Agley, n. ein Kraut, worlíček, orlíček, m.
Agrimone, ein Kraut, řepíček, starček, m.
Agtstein, m. Agtstayn, m.
Aha, aha.
Ahle, f. šidlo, n.
Ahnden, neut. vorgehen, eine dunkle Empfindung von etwas haben, předcházeti, zdáti, mir ahndet nichts Gutes, nic dobrého mne nepředchází, něco zlého mne předchází, předzwjdám, předznamenám něco zlého, mir ahndet daß, zdá se mně že, mám zdánj že, předznamenám že.
Ahnden, verb. reg., act. eine Sache bestrafen, mstiti, pomstiti, zpomstiti, wymstiti.
Ahndung, f. Bestrafung, pomsta, mstiwost, f. mstěnj, pomstěnj, wymstěnj, n. a) Ahndung, die dunkle Empfindung des Zukünftigen, znamenj, předznamenánj, wyznamenánj, předzwjdánj, n. Ahndungen haben, předzwjdati, znamenati, wyznamenati.
Ahnen sich lassen, dáti sobě hádati.
Ahnen, plu. m. die Vorfahren, předkowé, otcowé, m. ředowé.
Ahnfrau, f. prababa, f.
Ahnherr, m. praděd, m.
Ahnung, f. hádánj, n.
Ahorn, m. Ahornbaum, břek, gawor, m.
Ahornen, břekowý, gaworowý, gawornj.
Ahornschwamm, m. houba břekowá, f.
Ahornwald, m. gawrowý, gawornj les, m.
Ais, n. wřed, nečist, m. Blutais, wřed krwawý, m.
Aischen, n. wějdek, nečistek, m.
Aley, ein Kraut, f. Agley.
Alabaster, m. Alabastr, m. vom Alabaster, alabastrowý.
Alabastersalbe, f. alabastrowá mast, f.
Alant, m. Alantwurz, woman, m.
Alant, ein weißlicher eßbarer Flußfisch, hlawáč, m.
Alantwein, m. wománkowé wino, n.
Alarm, m. pokřik, powik, m. zhůru, Alarm blasen, zhůru troubiti, strubowati, Alarm machen, pokřik činiti.
Alaun, m. ledek, kamenec, m. mit Alaun zugerichtet, kamencowý.
Alaunartig, kamencowý, ledkowý.
Alaunen, kamencem, ledkem trjti.
Alaunig, alaunhaltig, ledkowitý, kamencowitý.
Alaunstein, m. ledkowý, kamencowý kámen, m.
Alaunzucker, m. ledkowý cukr, m.
Alber, albern, hlaupý, hlupec, hlupoň, newtipa, hlup, m. albernen, hlaupěti, werden, zhlaupěti.
Albern, adv. hlaupě, nemaudře.
Albernheit, f. hlaupost, f. hlupstwj, hlupstwj, n.
Alchimie, f. čistnářstwo, n.

Alch-

Alchimist, m. čistník, m.
Alchimistisch, čistnický,
Alet, s. Aalet, Alaut.
Allbereits, giž giž.
Allda, tu, zde; tam.
Alldort, tam, tamto, hyn.
All, wssechen, wssechna, wssechno, wssecken, wssecek, wessken, wessken, alle Augenblicke, každau chwily, alle Tage, každý den, alle fünf Jahre, každých pět let, auf alle Tage, na každý den.
Allebeyde, oba, obadwa, weiblich, obě, obědwě.
Allein, sám, sama, samo, samotný, allein verbleiben, ganz allein, samotnický, sama a sám, osamělý, der gern allein ist, genž rád osamotě bywá, samotu miluge, allein bleiben, osaměti, samotným, sám gediný zůstati, allein wohnen, essen, trinken, sám zůstáwati.
Allein, adv. samotně, osamotě, 2) gedině, toliko.
Allein, aber, ale, wssak, než, nicht allein sondern auch, negen, netoliko, ale, alebrž, anobrž, y.
Alleinherrscher, m. samowládak, samowládce.
Alleinherrschung, f. Regierung, samowládaktwi, n. samowláda, f.
Alleinig, gediný.
Alleinig, samostatný,
Allemal, wždy, wždycky, pokaždé.
Alle miteinander, oba spolu, obapolně.
Allenfalls, snad, pokudžby.
Allenthalben, onde y onde, wůbec, wssudy, wssady, allenthalben her, odewssud.
Allerdings, owssem.
Allererst, teprw, toliko.
Allerhand, wsselicos, wsseliký, wsseweligaký, rozličný, rozmanitý.
Allerheiligst, negswětěgssí, n.
Allerhöchst, neywyssí, das allerhöchste Gut, swrchowané, neywyssí dobré, der allerhöchste Gott, neywyssí, swrchowaný Bůh.
Allerley, wsseliký, wsseligaký, rozličný, rozmanitý, různý, Allerley n. smessyce, f. hakmatyka, f.
Allermassen, na wssechen spůsob 2) weil, poněwadž.
Allermeist, neywice, obzwlásstně.
Allernächst, adv. neybližegi, neybližegi.
Allesnächst, der Zeit nach, nedáwno.
Allerseits, wssudy, wssady, wůbec, powssechné strany, 2) insgesammt, společně.
Alles, wssechno, wsseckо.
Allesammt, wssickni spolu, wchickni společně, dohromady.
Allezeit, wždy, wždycky, každého času, pokaždé.
Allfärbig, wssebarewný, různé barwy.
Allfanzereyen, f. titěrka, darečka, daremnice, f. lasskowánj, n. sswikinek, sslassek, frassek, m. 2) Allfanzereyen treiben, titěrky, ssasslky, frassky prowáděti, dowáděti, lasskowati, titěrkowati, darečkowati, ssasskowati, frasskowati.
Allgegenwart, f. wssudybytnost, f.
Allgegenwärtig, wssudybytný, wssudy přítomný, der überall gegenwärtig ist, wssudybyl, wssudybud, m.
Allgemach, pomalu, pomalaučku, z nenáhla, poznenáhlu, polehaučku, zlehka, zlehaučka, z powolna.
Allgemein, wsseobecný, allgemein werden, zobecněti.
Allgemein, adv. wsseobecně, wůbec.
Allgemeinheit, f. wsseobecnost, zobecnělost, f.
Allgenugsam, dostatečný.
Allgenugsamkeit, f. dostatečnost, f.
Allgewalt, f. Allmacht.
Allgewaltig, wssemohaucý, wssemocný, wssemohaucný, wssemocný, wssemohaucný.
Allhier, tuto, tu, zde, tady.
Alljährlich, každoročný.
Alljährlich, adv. každoročně.
Allmacht, f. wssemohaucnost, wssemocnost, wssemohutnost, f. wssemohuciwstwj, n. die Allmacht, Allgemalt, der Liebe, ihrer Reize, wssemohaucnost, wssemocnost lásky, wtad.

Allmächt-

Allmächtig, wſſemohaucý, wſſemocný, wſſeho mocný, wſſemohuci, der allmächtige Gott, wſſemohaucý, wſſemohucý Bůh, der allmächtige, wſſemoha.

Allmählich, ſ. Allgemach.

Almoſen, n. almužna, f. ein kleines, almužnička, f.

Almoſenamt, n. Pflege, almužnj auřad, m. zpráwa, f.

Almoſenbüchſe, f. almužnice, pokladnice, f.

Almoſengeld, n. almužnj penize.

Almoſenherr, Almoſenpfleger, m. almužník, m.

Almoſenier, ſ. Almoſenherr.

Almoſentafel, f. dcka almužnj, f.

Allſachte, welmi zlehka, welmi polehku, zticha, lehaučce, polehaučku, pomalaučce, pomalaučku.

Allſehend, wſſewidaucý, wſſewidaucí, m.

Alltäglich, alltägig, każdodennj.

Alltäglich, alltägig, adv. każdodenně.

Alltagsgeſicht, n. ſproſtá twář, f.

Alltagshut, n. wſſednj, każdodennj klobauk.

Alltagskleid, n. każdodennj ſſat, wſſednj ſſat, ſſat na każdý den, m.

Alltagsmantel, m, wſſednj pláſſť, pláſſť każdodennj, m.

Alltagsmenſch, m. ſproſták, m. ſproſtý člowěk.

Allvermögend, wſſemohaucý, wſſeho mocný, wſſemoha, m.

Allvermögenheit, f. wſſemohutnoſt, wſſemohaucnoſt, f. wſſemocnoſt.

Allwaltend, wſſm wládnaucý, wſſebodržec, m. wſſemoha.

Allweiſe, přemaudrý, adv. — ře.

Allweisheit, f. nejwyššj maudroſt, f.

Allwiſſend, wſſewědaucý, wſſewěděmý, wſſewěda, m.

Allwiſſenheit, f. wſſewědomoſt, wſſewědaucnoſt, f.

Allwege, wždy, pokaždé.

Allwo, kde.

Allzu, přílíš, přílíſſně, welmi, náramně, allzubald, welmi, přílíš brzo, allzugroß, welmi, přílíš weliký, hrubý, přeweliký, allzuſehr, welmi, přílíš, hrubě, přes přílíš, přenáramně.

Almanach, m. minuce, f.

Almer, f. almara, f.

Aloe, f. Aloes, n.

Aloeholz, n. ragſké dřewo, n.

Aloſe, f. ein Seefiſch, haloz, m.

Alp, m. můra, f. ſtříjek, m.

Alpdrucken, n. můra, f.

Alpen, f. plu. Alpengebürg, Alpy, wyſoké, krkonoſſké hory, f.

Alphabet, n. Abeceda, f.

Alphabetiſch, abecednj, abecedárnj.

Alphabetiſch, adv. dle abecedy.

Alraun, f. mandragora, f. muzjk, pupenec, m.

Alraunöl, n. mandragorowy olej.

Als, da, když, gakž, gak, ich erſchrack, als ich hörte, wekl gſem ſe, když, gak gſem ſlyſſel, oder, ſlyſſe, oder, ſlyſſew, 2) nach den Vergleichungsſtaffeln, než, nežli, mehr als ich wollte, wjce než ſem chtěl, ich ſehe dirs ihr mehr verſtehet als ich, widjm, že wjce rozumjte než ode— nežli gá, bitterer als Wermuth, hořčj než pelunka, od nad pelunku, 3) als, wie, zum Beyſpiel, gako, er iſt ſo groß, als er, on geſt tak weliký, gako on, ich muß mich ſtellen, als wenn ich unſchuldig wäre, muſſým ſe ſtawět, gakobych byl newinný, 4) gleichſam, als, rownč, gakož, gakožto, 5) ſowohl, als auch, gak tak, z. B. ſowohl der Peter als als auch der Paul, gak Petr, tak Pawel, 6) ſo, als, ačkoli, ač, ačkoliwek tuze, welmi, ſo reich als er auch iſt, ſo ſcharrt er dennoch zuſammen, ač, ačkoliw welmi bohatý geſt, tak gak, — tedy přede ſhánj dohromady, ſo krank als er war, ſo gieng er doch aus, ačkoli tuze nemocen byl, přede ſy wyſſel.

Alsbald, alsobald, hned, hnedky, hnedičky, brzo, brzy, brzce, brzyčko; záhy, wčil.
Alsdann, pak, tehdy, alsdann erſt, tu teprw.
Alsob, gakoby.
Alſo, tak, takto, 2) tedy, alſo iſt deine Ehre nichts, tedy twá čeſt nenj nic.
Alſobald, ſ. a lsbald.
Alſter, f. straka, f.
Alt, ſtarý, wetchý, alter, ſehr alter Mann, člowěk starý, letitý, wěkowitý, staroletý, wěkem ſeſſlý, dlauhowěký, lety přebraný, ſtakec, kmet, ſtaříček, ſtařiček, m. altes Weib, žena ſtará, letitá, wěkowitá, ſtaroletá, wěkem ſeſſlá, dlauhowěká, lety přebraná, ſtakice, ſtařena, baba, babka, babice, babička, f. ſchon etwas alt, obſtaralý, obſtárný, obſtarožný, 2) aus dem Alterthume, ſtarý, ſtarožitný, ſtarobylý, ſtarodáwný, staroletý, 3) ſehr alt ſtařičký, přeſtarý, von unbelebten Dingen auch, wetchý 4) die Alten, ſtářj, m. 5) alt werden, ſtárnauti, ſtařeti, ſtarati ſe, zſtarati ſe, wěkem ſcházeti, ſtaroſti ſe ſhrbiti, von unbelebten auch wetſſeti, zwetſſeti, 6) 20 Jahr alt ſeyn, dwadceti let ſtářj býti, er iſt 6 Jahr alt, ge ſſeſt let ſtarý, ge mu ſſeſt let, geſt ſſeſt let wſtářj, 7) alt ſeyn, ſtarým, wěkowitým, wěkem ſeſſlým býti, 8) alt machen, wetſſiti, ſtarý činiti, auf ſeine alten Tage, k stáru, na ſtaré kolena, 9) alt ſchon etwas, obſtárný.
Altane, f. wýkuš, pawlač, pawlátka, f. altán, m.
Altar, m. oltář, m. obětnice, f.
Altarblatt, n. oltářnj obraz, m.
Altardecke, f. přikrywka oltářnj, f. přikrywadlo, n.
Altärchen, Altärlein, n. oltářík, oltářiček, m.
Altarift, Altardiener, Mann, m. oltářnjk, m.
Altartuch, n. oltářnj ſſat, vbrus, m.
Altbacken, dáwno pečené.
Altdeutſch, staroněmecký.
Altdeutſch, adv. po staroněmecku.
Alte, Alten ſ. Alant.
Alten, ſ. Altern.
Alter, n. überhaupt, stářj, n. wěk, m. ſtaroſt, f. er iſt in meinem Alter, geſt w mém wěku, stářj, 2) angehendes Alter, mládenec; twj, n. 3) mannbares, wěk muž; ſký, doſſlý, dospělý, m. doſſloſt, dospělost wěku, f. staroſt dospělá, f. hohes, ſtarý wěk, starý wěk, m. letitoſt, wěkowitoſt, dlauhowěkoſt, staroſt, f. 4) das ſpäteſte Alter, ſeſſloſt, f. kmetſtwo, n. 5) das volle weibliche Alter, babinſtwo, n. 6) gleiches Alters, w gednom stářj, spoluwěký, rowrownowěký, rownoletý, gednowěký, gednoſtegného wěku, wrſtewnjk, m. 7) von Alters her, od ſtarodáwna, za ſtarodáwna, der ein hohes Alter hat, dlauhowěký, wěkowitý, 8) Alter eines Dinges, einer Sache, eines Gebäudes, eines Baumes, Buches, von unbelebten Dingen überhaupt, ſtaroſt, f. stářj, n. wěk, m. wetchoſt, f.
Altern, alt werden, ſ. Alt.
Alterthum, n. ſtarý wěk, m. ſtaroſt, byloſt, ſtarožitnoſt, ſtarožitoſt, ſtarodáwnoſt, ſtaroſtnoſt, ſtaroſt wěkoſt, wetchoſt, f. einer Stadt, eines Gebäudes, ſtarožitnoſt, f. Alterthum eines Geſchlechts, ſ. Alter.
Altgeſelle, m. ſtarſſj towaryš, m.
Altgläubiger, m. ſtarowěrec, m.
Altgläubiſch, adv. ſtarowěrně.
Altmutter, f. baba, babička, f.
Altreis, m. wetcheſſnjk, m.
Altſtadt, f. ſtaré město, n.
Altvater, m. děd, dědek, dědeček, m.
Altväteriſch, ſtarodáwný, ſtarobylý, ſtarožitný, ſtarowěký, ſtaroletý, ſtarodáwnj.

Alt-

Altväterisch, adv. po starodáwnu.
Altväterlich, od předků, dědowský.
Altvetterlisch, babský, po babsku.
Am, statt an dem, na, z. B. am Kopfe, am Auge, na hlawě, na oku; am Fenster, am Thore, v okna, v brány, am Dienstage, w auterý, am leichtesten, nejlehčegi, am bestes, nejlépe, am heutigen Tage, dnessjho dne, am Anfange, z počátků, am Ende, ku koncy, am Leben seyn, při živobytj býti.
Amarant, m. kwěr milosti, m.
Amarelle, f. Obst, merunka, f. Baum, merunka, f. 2) eine Art Kirschen, wlaské, bjlé třessně, f. hamrale.
Amarellenbaum, m. merunkowý strom, 2) třessňowý strom.
Amazone, f. ehemalige kriegerische Frau, bezcecknė, amazonka, f.
Amazonenkleid, n. amazonský sšat, m.
Amboss, m. nákowadlo, nákowadlj, n. kowadlina, kowadlna, f.
Ambosstock, m. sspalek na kowadlině, m.
Ambra, f. pjžmo, n.
Ambrosienkraut, n. stozrnicko, n. nesmrtedlnost, f.
Ameise, f. mrawenec, brabenec, m.
Ameishaufe, m. Ameisenhaufe, m. mrawenisstě, brabenisstě, n. mrawenečnjk, m. mrawenčj kopec, m.
Ameischen, Ameislein, n. mrawenček, brabeneček, m.
Ameiseyer, plur. n. mrawenčj weyce.
Amelkorn, n. ein Gewächs, žito, n. rež, m.
Amen, n. stať se, wěrně.
Amerling, m. strnad, m.
Amethist, m. Amatyst, m.
Amme, f. chůwa, chowačka, odchowatelkyně, kogicelkyně, kognáná, kognáchůwa, f.
Ammer, f. wlaská třessně, f.
Ammey, m. černý kmjn, ameos, m.
Amorelle, s. Amarelle.
Ampfer, m. sstowjk, m.
Amsel, f. kos, m.
Amt, n. auřad, wkad, m. von Amtswegen, dle, z powinnosti, ein Amt verrichten, verwalten, auřad konati, kjditi, westi, wykonáwati, zprawowati, činiti, ein Amt annehmen, auřad prigjti, ein Amt geben, anvertrauen, auřad někomu dáti, podati, auřad na někoho wzneti, wložiti, někomu auřad wstrčiti, na auřad někoho wsaditi, posaditi, dosaditi, ein Amt erhalten, auřadu dosáhnauti, dogjti, 2) ein besonderes Gebiet mit seinem vorgesetzten Richter, wkedlnictwj, n. 3) Amt in der Kirche halten, službu Božj konati, zpjwati.
Amtfrau, Amtmännin, f. zprávcowa, auřednice, f.
Amthaus, n. dům auřadnj, saudnj, m. saudnice, f. 2) dům zprávců.
Amtmann, m. auřednjk, zprávce, m.
Amtmannschaft, f. zprávcowstwj, n.
Amtsbot, m. wřadnj posel, posyłák, posel z wřadu, m.
Amtsdiener, m. auřadnj služebnjk, m.
Amtseifer, m. horliwost wřadnj, wřadná, k wřadu.
Amtsgebühr, f. powinnost, přislussenstwj auřadnj, n.
Amtsgenoss, Amtsgesell, m. spolu wřadnj, m.
Amtsgeschäft, n. Amtsarbeit, f. wřadnj, wřadná práce, f.
Amtshandel, m. Amtsgeschäfte, kjzenj, gednánj auřadnj, n.
Amtskanzlei, f. wřadnj kancelář, m.
Amtsknecht, m. auřadnj sluha, pacholek, m. holomek, m.
Amtspflicht, f. wřadnj, wřadná powinnost, f.
Amtsschreiber, m. důchodnj, auřadnj pjsař, m.
Amtssiegel, m. wřadnj peket, f.
Amtsverrichtung, f. wřadnj kjzenj, n. zpráwa, f.
Amtsverwalter, m. zprávce, m.
An, na, an den Baum, an die Wand hängen, na zeď, na stěnu powěsyt, an der Wand, an dem Baume hangen, na stěně, na stromě wisset, einem etwas an den Kopf werfen, něco někomu na hla-

hlawu hodit, an die Tafel ſchreiben, na tabuli napſat, 2) v, při, an der Tafel, an dem Fenſter ſitzen, an der Thüre lauſchen, v tabule, v okna ſedět, v dwerj poſlauchat, 3) po, einen an der Sprache, Stimme erkennen, po řeči, po hlaſe někoho poznat, 4) k, ke, ku, bis an das Thor, an die Schanze, an den Wald, Berg, Fluß laufen, až k bráně, k hradbám, k lesu, k wrchu, k řece běžet, an den Pfahl binden, u. ſ. w. ke kůlu přiwázat, 5) do, von vier Uhr bis ſechs, od čtyr hodin až do ſeſti, von dem Morgen bis in den Abend, od rána až do wečera, 6) o, an Weihnachten hab ich ihn geſprochen, o wánocých gſem s nim mluwil, den Kopf an die Wand ſtoßen, hlawau o ſtěnu wdeřit, 7) za, einen an der Hand führen, za ruku westi někoho, 8) w, am dritten Tage, w třetj den, tretjho dne, am jüngſten Gericht, w ſaudný den, am Sonntage, w neděli, ſich an einem ſatt eſſen, gednoho se nagjſti.

Ananes f. ananaß, m.

Anbau m eines Hauſes, Dorfs, wſtawenj, eines Feldes, zdělánj, des Korns, der Gerſte, zaſetj, n.

Anbauen, den Anfang mit Bauen machen, wſtawiti, wzdělati, ein Haus an das andere, přiſtawěti, přiſtawiti, 2) einen Acker anbauen, pole zdělati, změlniti, Korn, Gerſte, Hirſe u. ſ. w. zaſyti, ſich an einem Orte, wſaditi ſe.

Anbefehlen, befehlen, nakjditi, kázati, rozkázati, přikázati, přikazowati, poraučeti.

Anbefehlung, f. nařizenj, poručenj, přikázanj, n. přjkaz, rozkaz, m.

Anbefohlen, nařjzeno.

Anbeginn, m. wznik, začátek, prwopočátek, m. počátečnoſt, prwotnà, f. začetj, početj, n. vom Anbeginn der Welt, od počátku ſwěta.

Anbeißen, als einen Apfel, nakauſnauti, nahryzti, 2) wie ein Fiſch an die Angel, naſtrčiti ſe, 3) nicht recht anbeißen wollen, nechrjt gak náležj do něčeho kauſat.

Anbeißung, f. nakauſnutj, nahryznutj, n.

Anbellen, einen, ſtěkati na někoho, zaſtěkati na někoho, der Hund bellte mich an, als ich eintrat, pes na mne zaſtěkal, když gſem tam weſſel.

Anberaumen, wrčiti, wložiti, wykázati, 2) einem den Tag anberaumen, den někomu położiti, wložiti, wrčiti.

Anberaumung, f. wrčenj, wloženj, wykázánj, n.

Anberegt, dotčený, prawený, řečený, připomenutý.

Anbeten, Anbethen, klaněti ſe, modliti ſe k někomu.

Anbeter, m. klanitel, klanič, m.

Anbeterinn, f. klanitelkyně, klaničkа, f.

Anbethenswerth, anbetenswerth, klanění hodný.

Anbetreffen, dotýkati ſe, tknauti ſe.

Anbetteln, einen, proſyti někoho, žebrage žádati, žebrati něco na někom.

Anbetung, Anbethung, f. klanění, modlenj, n.

Anbey, ſpolu, přitom.

Anbiegen, přikloniti, přihnauti, přichýliti, 2) beifügen, přiložiti, připogiti.

Anbieten, obětowati, podati, 2) einem ſeinen Dienſt, ſeine Freundſchaft anbieten, zakázati ſe někomu službau, přátelſtwjm, 3) ſich anbieten, etwas zu thun, nabjzeti ſe, nabjdnauti ſe, wſwoliti ſe, podwoliti ſe k nějakému ſkutku, 4) ſich zu einer Arbeit, Verrichtung anerbieten, podwoliti, wwoliti ſe k nějaké práci, k nějakému pokjzenj, po-

žádati wyžádati sy nègaké pořjzenj, prácy, nabjzeti, nabjdnauti se k nègaké prácy, k ſjzenj, 6) einen Kauf, podáwati, dáwati, podati, 6) ſich eráugnen ſ. Darbieten.

Anbieten, Anerbieten, das, Anerbietung, obětowánj, n. 2) zakázanj, n. 3) wwolenj, nabjzenj, n. 4) požádánj, wyžádánj, podánj, n.

Anbinden, wwázati, přiwázati, nawázati, an einen Band, an ein Buch, přiwázat k ſwazku, ku knjze, 2) einen an ſeinem Namenstage, wázati někoho, 3) mit einem, ſwaditi ſe, nesnadniti ſe, přjti ſe, hádati ſe s někým, 4) mit dem Feinde, potýkati ſe, kurz angebunden ſeyn, býti prchliwým, náhlým, z horka nakwaſſeným.

Anbinder, m. wwazakel, wwazač, nawazač, přiwazač, přiwazatel, m.

Anbindung, f. wwázánj, přiwázánj, nawázánj, n. wwazek, m.

Anbiß, m. nakauſnutj, nahryznutj, n. 2) für die Fiſche, náſtraha, f.

Anblaſen, nadýmati, nadchnauti, nafaukati, dmychati měchem, rozdýmati, rozfaukati, rozfaukati, einen, ofaukati, das Feuer, die Kohlen, rozdýmati, rozfaukati, 2) anblaſen den Ton, zapiſknauti, zatraubiti.

Anblaſen, das, Anblaſung, nadýmánj, nafaukánj, rozfaukánj, rozdýmánj, n. 2) der Winde, duſj; ofaukutj, n. 3) göttliches, nadchnutj, n. 4) des Tons, zapiſknutj, n. zapiſk, m.

Anblecken, einen, ſſlebiti zuby, wyſſlebiti, oſſljbati ſe, oſſljbnauti ſe na někoho.

Anblick, m. wzhled, m. wzhledněnj, n. der unvermuthete Anblick des Feindes, nenadálé ſpatřenj, shlednutj nepřjtele, ein anmuthiger, angenehmer, herlicher Anblick, rozkoſſné, weſelé, výborné pohleděnj, wzezřenj, ſpatřenj, pohleděnj, n. pohled, m. bey dem erſten Anblick, w prwnjm wzezřenj, ſpatřenj, das war ein Anblick, to bylo diwadlo, podjwánj.

Anblicken, wzezřjti, wzhlédnauti, ſpatřiti, pohleděti, pohljdnauti.

Anblitzen, oblesknauti.

Anblöcken, von Schafen, zabečeti na někoho, 2) vom Rindvieh, zabučeti, zařwáti na někoho, přiřwati, 2) anfahren, oſupiti ſe, obokiti ſe, zařwati, zabraukati na někoho.

Anbohren, nawrtati, 2) přiwrtati.

Anbohren, das, Anbohrung, nawrtánj, n. 2) přiwrtánj, n.

Anboth, n. podánj, n.

Anbrechen, etwas ganzes, nalomiti, načjti, načnauti, 2) ein Faß Wein, Bier, Flaſche, načnauti, načjti, 2) anfangen zu faulen, wie das Obſt, nahnjti, hniličeti, 3) wie das Fleiſch, zluknauti, 4) wie das Holz, prachnauti, prachniwěti, 5) ſauer werden, wie das Bier, zokřkřeti, 6) der Tag bricht an, ſwjtá, dnj, zaſwjtá ſe, bey anbrechendem Tage, na wſwjtě, 7) die Nacht, der Abend bricht an, noc připadá, noc ſe dělá, den ſe nachyluge, mrkne, ſmrká ſe, ſſerj ſe, k wečeru ſe cheylj, pozdj ſe, bey anbrechender Nacht, na noc, s nocy, w ſmrknutj, mit, bey anbrechendem Tage, při ſwjtánj, ſednem, na wſwjtě, die Morgeröthe iſt ſchon angebrochen, rannj zářе giž wyſſla.

Anbrechen, das, ſ. Anbruch.

Anbrennen, napáliti, zapáliti, podpáliti, zanjciti, 2) ein Licht an dem andern anbrennen, rozſwjtiti ſwjčku nadruhé, napáliti, einen Holzſtoß, hranicy dřjwj zapáliti, podpáliti, 3) einem ein Mahl anbrennen, někomu připáliti, 4) připáliti, die Magd hat

das

das Essen angebrennt, dowekka gjdlo připáliła, 4) anfangen zu brennen, rozpáliti, zapáliti se, rozhořeti se, rozníceti se, zanjceti se, zažjnauti, 5) anbrennen, wie das Essen, připáliti se, přísmudnauti; Der Brey ist angebrennt, kasse se připálila, přísmudla, angebrennt riechen, schmecken, připáleninau smrdět, er läßt nicht leicht etwas anbrennen, ne do wsseho se plete, mjchá, wtrá.

Anbrennen, das, Anbrennung, napálenj, zapálenj, n. podpálenj, zanjcenj, 2) rozswjcenj, n. napálenj, 3) rozpálenj, rozhořenj, n. 4) připálenj, přísmudnutj, n.

Anbringen, berichten, pronesti, donesti, přednesti, er hat seine Sache gut angebracht, dobře swau wěc přednesl, 2) einen zu einem Dienste, připrawiti, službu opatřiti, 3) verheurathen seine Tochter, sinaubiti, wdáti, oženiti dceru, 4) eine Stelle aus einem Buche, přiwoditi, přiwáděti, wwáděti, položiti, klásti, pokládati, 5) sein Geld, seine Waare, penjze obrátiti, wynaložiti, zbožj oddeyti, der Spaß ist wohl angebracht, žert ge dobře wwedeu, 6) etwas bei Gerichte, gehöriges Ortes, v práwa zadat, donesť, 7) einen Streich oder Hieb anbringen, wrážeti ránu, wděkiti, vhoditi někoho, einem Thiere einen leichten Schuß, postřelit zwjře 8) anbringen ein Zimmer, einen Ofen, ꝛc irgendwo, wprawiti, postawiti pokog, kamna.

Anbringen, das, Anbringung, pronesseni, donesseni, předneseni, n. 2) připrawenj, n. 3) sinaubenj, wdánj, n. 4) přiwáděnj, wwáděnj, položenj, kladenj pokládánj, n. 5) zadánj, 6) wráženj, n. wděkenj.

Anbringer, m. donosyč, donášeřa, donášitel, přednášitel, m.

Anbruch, m. nálomek, wlomek, m. nalomenj, wlomenj, n. 2) Fáulnis, porussenost, prožlukłost, sprachlost, f. sprachnutj, n. 3) Anbruch des Morgens, Tages, swjtánj, wdněnj, 4) der Nacht, smrknutj, n. bey Anbruch des Tages, při swjtánj, sednem, na wdněnj, na wsswjsé, Anbruch des Abends, saumrak wečernj.

Anbrüchig, porussený, nakažený, prožlukłý, sprachlý, stuchlý, žluklý, anbrüchig werden, porussiti se, žluknauti, stuchnauti, prachnauti, anbrüchig an der Brüst, na prsech nedužiwý, anbrüchiger Zahn, nakažený, kotlawý zub; anbrüchiges Obst, porussené, nakažené, nahnilé owoce, Bier, Wein nákyslé, zwětralé, zákyslé piwo, wjno.

Anbrühen, zewřiti, napakiti, spařiti.

Anbrüllen, zakwati na někoho.

Anbrummen, einen, zamumlati na někoho.

Anbrüten, eine Henne zur Anbrut setzen, nasaditi slepicy.

Andacht, f. pobožnost, náboženost, zbožnost, zbožilost, f. seine Andacht verrichten, konati swau pobožnost.

Andachtsübung, f. cwičenj se w pobožnosti, n.

Andächteley, f. pobožnůstka, f.

Andächtig, nábožený, pobožný, zbožný, zbožilý.

Andächtler, m. náboženjček, pobožnjček, swatáček, očenášek, m.

Andächtig, adv. pobožně, náboženě, zbožně, zbožile.

Andenken, n. paměť, památka, f. pamatowánj, n. seligen Andenkens, swaté paměti, einem etwas zum Andenken hinterlassen, nechati někomu něco na památku, im frischen Andenken seyn, w čerstwé paměti býti.

Ander, der, die, das andere, ein anderer, giný, ginačegišš 2) druhý, der andere Bruder, druhý bratr, einer

einer nach dem andern, gedem po, za druhým, aus einer Sprache in die andere übersetzen, zgedati kteri do druhé překládat, das ist eine andere Arbeit, to ge ginačegssi, giná práce, djlo.

Andermal, andersmal, gindy, jum zweytenmal, po druhé.

Anders, ginač, ginák, anders machen, ginaciti, zginačiti, přeginačiti, zonačiti, werden, ginými býti, zginačiti se, přeginačiti se, zonačiti se, So! das ist ein anders, tág! to ge něco ginébo, to ge giná, ginác.

Anderseits, ooginud, z giné strany.

Anderswo, ginde.

Anderswodurch, někudy, ginde, ginudy, ginady.

Anderswoher, zginud, odginud.

Anderswohin, ginam, anderswohin ziehen, giuam se stěhowati

Anderthalb, půl druhého, hý, anderthalb Ellen, půl druhého lokte, anderthalb Tag, půl druhého dne, anderthalb hundert, půl druhého sta, anderthalb Stund, půl druhé hodiny, anderthalb Finger, půl druhého prstu.

Anderwärts, někde ginde.

Andeuten, anzeigen, bekannt machen, oznamowati, na rozum dáti, oznámiti, w známost westi, einem sein Urtheil andeuten, oznámiti někomu geho ortel, 2) etwas als eine Vorbedeutung, znamenati, předznamenati, wyznamenati, die frühe Kälte deutet einen langen Winter an, raná zyma znamená dlauha zimu.

Andeuten, das, Andeutung, oznámenj, oznamowánj, w známost wwedenj, n. 2) znamenánj, předznamenánj, wyznamenánj, n.

Andeuter, m. oznamowatel, m.

Andeutungsschein, m. prowkázánj, n.

Andeutungsschrift, f. náwěstj, n. list oznamugjcý, m.

Andichten, přimysliti, slowy přidati, přičiniti, smysliti, wymysliti, einem etwas, smysliti, wymysliti na někoho néco.

Andichten, das, Andichtung, přimyslenj, slowy přidánj, n.

Andichter, m. přimyslitel, přidawatel, m. smyslitel, m. wymyslitel, m.

Andingen, zgednati.

Andonnern, an einen, přihřmiti na někoho.

Andorn, m. ein Kraut, gablečnjk, m.

Andrang, m. potrżka, f. auprk. m.

Andrängen, durch Drängen einer Sache náhern, přitlačiti, tlačiti, přitisknauti, tisknauti, sich, přidrati se, dráti se, přiřjtiti, přiwaliti, přihrnauti se.

Andrehen, natáčeti.

Andringen, an einen, dorjrati, doriskati, dotlačowati na někoho, tisknauti, tláčiti, dráti, tkjti se, nutkati se na někoho, der Feind dringt an, nepřítel se tlačj, 2) sich wohin andringen, tkjti, wtjrati, čtiti se, wedrati se do něčeho.

Andringen, das, Andringung, tlačenj, přitlačenj, tisknutj, přiktěnj, n. dotjránj, dotlačowanj, dotisknutj, n. 2) tkenj, wtjránj, n. wedránj, n.

Andringender, Kläger, nutkawý,

Androhen, přihrožowati, pohrožowati, hrozyti, wyhrožowati, einem Schläge androhen, někomu weypraskem wyhrožowati, pohrožowati, hrozyti

Androhen, das, Androhung, přihrožowánj, pohrožowánj, wyhrožowánj, n. pohrůžka, f. hrozenj, n.

Andrucken, z. B. ein Buch an das andere, přitisknauti.

Andrücken, přitlačiti, přitisknauti, einen an die Wand andrücken, někoho k stěně přitisknauti, přitlačiti, přimačknauti.

Andrücken, přitlačeny, přitisknuty, n. přimačknuty, n.
Aneinander, 1) auf einander, na sebe, b) eines an das andere, k sobě, z. B. an einander hängen, k sobě přiwěsyti, přiwázati.
Aneinander bauen, nastawěti, 2) sestawěti.
Aneinander binden, nawázati, 2) swázati.
Aneinander fahren, sběhnauti w hromadu, stěknauti w hromadu, b) na sebe wrazyti, wgeti.
Aneinander flicken, w hromadu splácati, zlátati.
Aneinander fort, na pořád.
Aneinander fügen, whromadu spogiti; přispogiti.
Aneinander gerathen, napadnauti se.
Aneinander hangen, spolu se držeti, w hromadu se držeti.
Aneinander henken, nawěsyti.
Aneinander kleben, nalepiti, naljpati.
Aneinander kommen, sgiti se.
Aneinander laufen, nabéhnauti.
Aneinander legen, naklásti.
Aneinander liegen, na sobě ležeti.
Aneinander rennen, na sebe wrazyti.
Aneinander schlagen, w hromadu sklaucy.
Aneinander stossen, w hromadu se strazyti, 2) gränzen, přiseděti, dotýkati se.
Aneinander stossend, dotčitý, přisedlý, pomezny.
Anempfehlen, s. Empfehl.
Anerben, zděditi, s. Erben.
Anerbieten, s. Anbieten, Erbieten.
Anerkennen, erkennen, wznáwati, wznati, poznáwati, poznati, znáti se, hlásyti se, k něčemu, seine Handschrift anerkennen, k swému pysmu, podpisu se znáti, anerkennen jemandes Verdienste, wznáwati někomu zásluhy, einem etwas, přisauditi.
Anerschaffen, přistwořiti.
Anerschaffen, adj. přistwořený.
Anermogen, nebo zagisté
Anfacheln, přisofrowati.
Anfachen, zažhnauti, zažjti, rozsažjti, zanjtiti, podnjtiti; rozsauzkati, rozdrazmati.
Anfahen, s. Anfangen.
Anfahren, mit dem Schiffe an einen Felsen, zawaditi, wrazyti, wstrčiti s lodj o skálu, anfahren an das Haus, wgeti k domu, der Ball fuhr an die Wand an, mjč zawadil o zed, angefahren kommen mit sechsen, přigeti šesti koňma, 2) an das Land, připlynauti, připlauti, přistati, lodj přistawiti, připlawiti se k břehu, 2) mitdem Wagen, přigeti, an die Mauer, wrazyti, wgeti z. B. der Fuhrmann ist mit dem Wagen an die Mauer angefahren, woza wgel, wrazyl s wozem do zdi, zawadil s wozem, o zed, 4) einen mit Worten anfahren, o křiknauti někoho, někoho zakřiknauti, vpodit, křikati, žehrati, osupiti se na někoho, obořiti se na někoho, opřjti se na někoho, 5) anfahren, act. das Holz, Steine ze přiwezti, přiwážeti, wozyti.
Anfahren, das, Anfahrung, wrażenj, wstrčenj, n. 2) připlutj, připlawenj, přistánj, přistawenj, přigetj, n. 4) okřiknutj, křikánj, žehránj, osupenj se, obořenj se, opřenj se.
Anfall, Angriff, m. autok, útok, wpád, pohrom, m. einen Anfall thun, autok, wpád, pohrom učiniti, odolati, dopadnauti, dem Anfall widerstehen, odolati, 2) Anfall einer Krankheit, Leidenschaft, nápad, m. napadnutj, n. er bekömmt einen Anfall von Fieber, napadá ho zymnice.
Anfall, m. padánj, pád, m. 2) die unvermuthete Erlangung einer Sache, besonders durch den Todesfall eines andern, Erbschaft, (nápad, m.) 3) der Anfall des Feindes, autok, pokrženj, s. přepadnutj, s. Angriff.

Anfallen, im Falle an etwas ſtoßen, wpadnauti, padnauti, vpadnauti, er iſt an mich angefallen, padl, wpadl, vpadl na mne, der Baum fiel an die Mauer an, ſtrom na zed padl, vpadl, wpadl, die Vögel fallen hier gerne an, ptácy zde rádi padagj, 2) feindlich angreifen, připadnauti, dopadnauti na někoho, doſtřjti, dorazyti, přikwačiti na někoho, er hat mich mit dem Degen in der Hand angefallen, připadl, dorazyl, dorkel, přikwačil na mne s kordem w pěſti, der Feind fiel das Land an, nepřjtel wpadl, padl do zemé, der Hnud fällt alle Leute an, pes do každeho ſe dá, puſtj, dorazyť, dorážj, 3) einen mit Worten anfallen, dorážeti, dorjrati, dogjždeti na někoho ſlowy, 4) durch einen Zufall, beſonders durch einen Todesfall in eines andern Beſitz gerathen, připadnauti, doſtati ſe, es iſt mir eine Erbſchaft angefallen, připadlo mi dědictwj, vom Ausbruche einer Krankheit in der Annäherung eines Paroxismus, napadati, napadnauti.

Anfällig, baufällig, na obokenj, na zbořenj, na vpadnutj, na ſamém obokenj, vpadnutj, 2) eine anfällige Krankheit, nákažliwá, nákažčiwá, nadchliwá nemoc, f.

Anfang, m. začátek, počátek, m. počátečnoſt, f. začetj, početj, n. Anfang nehmen, začátek wzýti, bráti, vom Anfang her, od počátku, od začátku, z počátku, z prwu, im Anfang, na počátku, in Anfange, zpočátku.

Anfangen, začjti, začjnati, počjti, počjnati.

Anfangs, anfänglich, zpočátku, ze začátku, zprwu, počátečné, po zprwu, zprwopočátku, prwopočátečné.

Anfangsbuchſtabe, m. začátečnj čtena, prwočtena, f.

Anfangsgründe, m. prwnj začátkowé, základowé plur. m.

Anfangslied, n. začátečnj, počátečnj pjſeň, f.

Anfänger, m. začinatel, počinatel, m. 2) der erſt anfängt zu lernen, počátečnjk, m. začátečnjk.

Anfaſſen, vgmauti, vchopiti, vchwátiti, popadnauti.

Anfarzen, prdnauti na někoho.

Anfaulen, nahnici, hnjti, die Aepfel ſind angefaulet, gablka gſau nahnilá.

Anfärben, nabarwiti.

Anfechten, einen Satz, Vertrag, Meinung, odporowati, odpjrati, odpor wěſti, kláſti, opjrati, odbogowati, 2) dieß ficht mich wenig an, málo na to dbám, bažjm, 3) von einer Krankheit, Schwermuth, Unwillen, Gorzen, u. d. gl. angefochten werden, pokauſſjnu býti, (anfechten), das Ding ficht mich ſehr an, ta wěc mne tuze pokauſſj, drážděj, das Frauenzimmer ficht mich an, ta Ženſká ſe mné líbj, zalibuge, zlibuge, hybá, pokauſſj mne, drážděj mne, weliká miloſt ſe mi wſtwá od tě oſoby, der Teufel ficht ihn an, čert ho pokauſſj, was ficht ihn an, co mu napadá, připadá.

Anfechten, das, Anfechtung, eines Satzes, Kaufes, Meinung, odporowánj, odpjránj, odporu wedenj, n. odpor, odbog, m. 2) dbánj, baženj, n. 3) pokuſſenj, pokauſſenj, n. 4) zalibenj, zlibenj, hybánj, n. pokauſſenj, n. drážděnj, n. Anfechtungen, Reizungen haben, mjti pokuſſenj.

Anfechter, m. odbognjk, odbůrce, odpornjk, odpůrce, m. 2) pokuſſitel.

Anfeilen, napilowati.

Anfeinden, newražiti, ſočiti, wrčeti na někoho, von einem angefeindet werden, w nepřjzni býti

ti, omrzeti, einen bey jemanden anfeinden, osočiti, obanzeti.

Anfeinder, m. newražitel, nevražný, sok, osočitel, obanzyrel, m.

Anfeindung, f. nevraženj, sočenj, wrčenj, n.

Anfesseln, přikowati, vkowati.

Anfesselung, f. přikowánj, vkowánj, n.

Anfeuchten, swlažiti, swlažowati, nawlažiti, wlažiti, obwlažiti, das Mehl anfeuchten, mauku swlažiti, nawlažiti, smočiti, zawlažiti, das Feld anfeuchten, swlažowati pole.

Anfeuchten, das, **Anfeuchtung**, f. swlaženj, nawlaženj, zawlaženj, smočenj, n.

Anfeuern, **Anflammen**, podpáliti, napáliti, zapáliti, 1) einen zu etwas, podpalowati, podpáliti, podsstjwati, podnécowati, podnjati, porauzeti, podnét, podpal dáwati.

Anfeuern, das, **Anfeuerung**, f. zapálenj, podrálenj, napálenj, n. 2) podsstjwánj, podnécowánj, podnjcenj, popauzenj, n. podnét, m. podpálenj, n. podpal, m.

Anflammen, požhnauti, in Flammen setzen, zažhnauti, zanjtiti, podnjtiti, podnécowati.

Anflechten, připlétati, přitkati.

Anflehen, pokorné prosyti, žádati, wzýwati, Gott um Hilfe anflehen, Boha o pomoc wzýwati, prosyti.

Anflehung, f. pokorné prossenj, žádánj, n. pokorná prosba, žádost, f. wzýwánj, n.

Anflicken, připlácetí, naplácetí, přilátati; přilepiti.

Anflickung, f. připlácenj, naplácenj, n. přjlepek, m.

Anfliegen, přileténi, přileteti, es kommen ganze Schaaren von Heuschrecken angeflogen, welká stáda kobylek přileteagj, auf zerstückten Brettern kommen Kriegesheere angeflogen, na kusých prknech wogska se hrnau, letj, walj, 2) im figürl. Bedeutung in dem Forstwesen, plemenit se, das Holz fliegt an, stromowj w lese se plemenj, es ist vieles Holz angeflogen, mnoho stromů se rozplemenilo, 3) im Fluge an etwas stossen, wleréti, wrazyti, vhoditi, prásstiti do něčeho, der Vogel flog an das Haus an, ptáč wrazyl, vhodil, prásstil, do domu vhodil, vděkil o dum sebau, der Pfeil, der Stein, die Kugel ist an die Mauer angeflogen, střela, kámen, kaule do zdi wletěla, wrazyla, vhodila, vděkila, prásstila.

Anfliegung, f. přileténi, n. s. Anflug.

Anfließen, přitekati, přitecy, das Wasser fließt an, woda přiteká, der Teich fließt an, woda do rybnjka přiteká, wody w rybnice přibeywá, das Wasser kam sehr schell angeflossen, woda se rychle přiwalila, přihrnula, přiběhla, 2) im Fließen berühren, berühren, wedle tecy, das Wasser, der Bach fließt an die Mauer an, woda, potok wedle zdi teče.

Anflößen, Holz, připlawiti.

Anfluß, m. přjtok, m. zwodnění, n.

Anfodern, snažné žádati, vpomjnati.

Anfodern, das, **Anfoderung**, f. snažné žádánj, n. snažná žádost, f. vpomínánj, f.

Anfoderer, m. horliwý vpominatel, m.

Anfrage, f. dotázka, optánj, zeptánj, potázánj, otázánj, n. potaz, m. Anfrage thun, doptáwati se, dotazowati se, zeptati se, dotázku činiti, einfache Frage, otázka, f.

Anfragen, optati se, ptáti se, zeptati se, otázati, doptáwati se, poptáwati se, otazowati, dotazowati se, bey einem um etwas

anfra-

fragen, někoho se na něco dotazowati, doptáwati, zeptati, dotázati, ich fragte bey ihm an, ob die Wauren abgesandt würden, doptáwal dotázal, dotazowal gsem se ho máli se zboží pryč poslat, er fragte bey mir an, ob ich seinen Freund nicht gesehen hätte, ptal, zeptal optal, tázal, otázal se mne zdali gsem jeho přjtele newiděl.

Anfrager, m. zeptáwač, dotazowatel, m. dotázatel, m.

Anfressen, etwas, nažirati, nahrýzti, nahlodati, ožrati, ožrati, okausati, ohrýzti, die Mäuse haben die Käse angefressen, myssi ožraly, okausaly seyry, der Rost hat das Eisen angefressen, rez železo ožrala, žrala, 2) sich anfressen, nažrati, nahltati, obgjsti se.

Anfressen, das, Anfressung, f. ožrání, nažjrání, nakausánj, nahlodánj, nahryznutj, 2) nažranj, nahltánj, n.

Anfrieren, přimrznauti, das Papier ist an das Fenster angefroren, papjr k oknu přimrzl.

Anfrieren, das, přimrznutj, n.

Anfrischen, frisch machen, obcerstwiti, den Wein anfrischen, frischen zugießen, čerstwého přilili, 2) aufmuntern, wzbuzowati, powzbuditi, nabádati, popauzeti, pobádati, nabjzeti, pobuditi.

Anfrischen, das, Anfrischung, f. obcerstwenj, n. 2) wzbuzenj, nabádánj, popauzenj, nabjzenj, n.

Anfuge, f. přjwěsek, m.

Anfügen, připogiti, přispogiti, přiwěsyti.

Anfügen, das, Anfügung, připogenj, přispogenj, n. přiwěsenj.

Anfühlen, omakati, dotýkati.

Anfühlen, das, Anfühlung, f. omakánj, dotýkánj, n.

Anführen, herzuführen, přiwezti; přiwesti, Steine, Kalk, Getreide anführen, kamenj, wápno, obilj přiwezt, přiwážet, im Schiffe, připlawit, připlawowat, 2) lehren, unterrichten, nawesti, nawáděti, westi k něčemu, ich habe dich zu allem Guten angeführt, ko wssemu dobrému gsem tě nawáděl, wedl, wssemu dobrému gsem tě učil, 3) einen Beweis aus einem Buche, wwesti, wwoditi; přiwesti, přiwoditi, přiwozowati, přiwáděti, wwáděti dkwod z nějaké knihy, Zeugen, zawáděti, wwáděti, přiwáděti swědky, 4) Vorgänger seyn, westi, někoho průwodčjm, průwodcem, wůdcem býti, die Soldaten zur Schlacht, die Truppen zum Sturme anführen, wogsko k bitwě k autoku westi, zawáděti, 5) betrügen, nawesti, podwesti, oklamati, zklamati, ossidit.

Anführen, das, Anführung, f. přiwedenj, n. 2) nawedenj, n. nawka, f. 3) wwodánj, wwáděnj, přiwáděnj, n. 4) wedenj, 5) wůdwod, podwod, m. ssizunk, m.

Anführer, Vorgänger, m. wůdce, předchůdce, průwodce, průwodčj, m. Anführer der Soldaten, der Schlacht, wůdce.

Anfüllen, naplniti, 2) sich mit Essen, přeplniti, přecpati se, naklásti břicho gidlem, přegjsti se, 3) die Tauben anfüllen, holuby nadiwati.

Anfüllen, das, Anfüllung, f. naplněnj, n. 2) přeplněnj, přecpánj, n. 3) nadjwánj, n.

Anfurt, f. stanowiště, n. přjwoz, m. přjstaw, m. angezd, m. ohne Anfurt, kterýž přjwozu nemá.

Angabe, f. nádawek, m. 2) der erste Entwurf einer Sache, als eines Hauses, Gartens, ponawrženj, n. 3) heimliche Anklage, zadánj, n. 4) dasjenige Geld, welches zum Zeichen eines geschlossenen Kaufes oder Kontraktes gegeben oder angenommen wird, záwdawek; základ, bozj penjz, m.

Angaffen, lelkowati, zewlowati.

Angaffen, das lelkowánj, zemlowánj, n. lelky, zewly. plu.m.

Angähnen, ozýwnauti.

Angeben, melden, ohlásyti, hlásyti, powědjti, sein Vermögen angeben, swé gmění ohlásyt, powědjt, sich bey Gerichte angeben, v práwa se vdat, einen angeben bey Gericht, bei einer Behörde, Obrigkeit, vdati někoho, einen Dieben angeben, vdati zloděge, der Mörder hat sich selbst angegeben, wrah se sám vdal, es giebt sich ein Käufer an, hlásý se kupec, es hat sich Niemand angegeben, der es übernehmen wollte, žádný se nehlásyl k doby to přigmauti chtěl, angeben, Bedeutungen, Worte, Ausdrücke, (in der Sprachkunde) wyznamenati, wyčjtati, powjdáti, nawjtati, klásti, položiti, 2) zeigen, pokládati, 3) erfinden, wynagiti, 4) eine Arbeit angeben, nalezdíti, nawrcy dilo, ein Gebäude, einen Garten angeben, dum, zahradu nawrcy, wyznamenati, 5) im Kaufe angeben, daraufgeben, zawdáti, 6) den Ton in der Musik, předzpjwati, zazpjwati, 7) angeben im Kartenspiel, dáwat, neyprw dáwat, wydáwat, ich habe angegeben, gá neyprw dáwal, wydáwal, wer giebt an, kdo dáwa? wydáwá, 8) angeben, anzeugen, z. B. sein Vermögen, den Grund, den wahren Verfasser, wykázat, wyznamenat. s. Ton.

Angeben, das, Angebung, s. vdánj, powědénj, n. einer Arbeit, nalezenj, n. eines Autors, kladenj, pokládánj, n. des Tons in der Musik, předzpjwánj, n. předzpěw, m. zazpjwánj, n.

Angeber, m. vdawatel, ač, m. donášťka, Urheber, původ, původce, nástrůjce, m.

Angebinde, n. Geschenk am Namens od. Geburtstage, wázanj, n. wazba, f.

Angebissen, nakausnutý, nahryznutý.

Angeblasen, nafauknutý, nadýmaný, 2) rozfaukaný, rozdýmaný, 3) ofaukaný.

Angeblich, tak řečený, prawený.

Angeborren, přirozený, přjstwokený, přirodilý.

Angeboth, s. Anbot.

Angebothen, obětowaný, im Kauf, podaný; procerěný.

Angebraunt, napálený, zapálený, wie das Essen, připálený, přismudlý, podaný.

Angebunden, přiwázaný.

Angedeihen lassen, propugčiti, propugčowati.

Angedenken, s. Andenken.

Angedeutet, oznámený.

Angedichtet, přimyssleny, přidaný.

Angedrohet, pohrožowaný, wyhrožowaný, přihrožowaný.

Angedrückt, přitlačený, přitisknutý.

Angeerbt, zdědený.

Angefallen, wpadnutý, dopadnutý.

Angefangen, začatý, počatý.

Angefeindet, ošočený, obauzený.

Angefeuchtet, nawlažený, swlažený.

Angeflammt, podpálený, zapálený, angefeuert, podnjcený, 2) popuzený, podpálený.

Angeflickt, připlácený, přilepený, naplácený.

Angefochten, odporowaný, odpsaný, von einer Krankheit, pokaussený.

Angefrischt, abgekühlt, občerstwený, angereizt, wzbuzený, rozwzbuzený, nabádaný, pobádaný, popuzený.

Angefroren, přimrzlý, přimrznutý.

Angefüget, připogený, přispogený.

Angeführet, hergeführet, přiwedeny, gelehret, nawedený, geleitet, wedený, betrogen, nawedeny, podwedeny.

Angefüllet, naplněný, angefressen, přeplněný, překopaný, angefüllte Tauben, nadjmané holuby.

Ange-

Angegeben, gemeldet, ohlássený; b) vdaný, eine angegebene Arbeit, nakázené dílo, angegeben im Kaufe, zawdaný, in der Musik, předzrjwaný.

Angegriffen, berührt, vgatý, dotknutý, popadnutý, vchopený, feindselig angefallen, přikwačeny, přepadnutý.

Angegürtet, připásaný.

Angehalten, zastawený.

Angehänge, Angehenke, n. wisátko, n.

Angehängt, přiwěšený.

Angehaucht, nadchnutý.

Angeheftet, připnutý.

Angehen, einen, docházeti, přistupowati, přikročiti, přicházeti, přigíti, dokročiti, přistaupiti k někomu, einen mit dem Degen in der Faust, dokročiti na někoho s kordem, 2) betreffen, týkati se, dieß geht mich nichts an, to se mne nic netýče, do toho mně nic není, er gehet uns etwas an, on ge drobet nás přjtel, die Sache gehet dich an, ta wěc se tebe tegká, tkne, es gehet uns alle an, nás wssech se to tkne, týče, was gehts mich an, co ge mně potom, es geht mich nichts an, nic mi potom není, nic mi do toho není, 3) anfangen, nastáwati, před se gíti, začjnati, der Sommer wird bald angehen, lero giž brzy nastane, die Predigt, das Schauspiel geht an, diwadlo se začjná, počjná, před se gde, bey angehender Nacht, bey angehendem Sommer, w nastawagicý noc, w nastawagicý lero, 4) sich thun lassen, progíti, ihm wirds kaum angehen, gelingen, es wird sich kaum thun lassen, sorwa mu to progde, 5) von Statten gehen, progíti, zwesti se, powesti se, der Streich ist ihm nicht angegangen, ten kausek se mu nepowedl, erträglich seyn, progíti, der erste Tag gieng noch an, prwnj den gestě prosel, 6) aufgehen in brennen, znjmati se, des Nachbars Haus geht an, sausedu dum se chytá, zapaluge, 7) wie das Obst, nahnjti, kazyti se. 8) jemand bittlich ersuchen, prosebně se wcházeti, s prosbau přicházeti.

Angehend, počjnagicý, angehendes Alter, nastáwagicý stárj, angehender Soldat, Schauspieler, nastáwagicý, nowotný wogák, herec, angehendes, angegangenes Obst, nahnilé owoce, Fleisch, oslizlé maso, n.

Angehetzt, posstwaný, dosstwaný, popauzený.

Angehören, patřiti, náležeti, přináležeti, 2) verwandt seyn, natřiti, přináležeti, spřátelenu býti.

Angehörig, zuständig, patřicý, náležjcý, přináležjcý, 2) přináležicý, spřátelený, meine Angehörigen, mj přináležjcý.

Angeifern, wslinowati, wslimiti, slinau wyprskati.

Angeklagt, obžalowaný.

Angeklammert, připnutý, wkružený skobau, wpnutý petlicý.

Angekleidet, oblečený, ossacený.

Angeknüpft, přispogený, přiwázaný.

Angekündigt, ohlássený, oznámený.

Angel, f. u. m. womit man die Fische fängt, udice, f. 2) Angel der Thüren, žihadlo, n. osten, m. 3) an einer Thüre, stežege, f. weregný hák, m. eine Thüre aus den Angeln heben, dwěře wysaditi, wypáčiti.

Angelangen, přibrati se, dogíti, s. Anlangen.

Angeld, n. zákwdawek, základ, Boží penjz, m.

Angelegen seyn, záležeti, z mysli býti, na péči mjti, sich etwas angelegen seyn lassen, dáti sobě na někem záležeti, popečowati, popsiti o něco, dbáti na něco.

Angelegenheit, f. dbalost, péče, f. 2) wichtige Angelegenheit, důležitost, f. pilná důležitost, ich komme in der Angelegenheit meiner Tochter, přicházjm w důležitosti

žitosti mé dcery, häusliche Angelegenheiten, domácý důležitosti.

Angelegentlich, důležitý, podstatný, pilný, eine angelegentliche Bitte, důležitá prosba, angelegentliches Geschäft, důležitá, pilná práce.

Angelegentlich, adv. důležitě, pilně.

Angelegt, angezogen, oblečený, oděný, 2) an die Brust angelegt, přiložený, přistawený, 3) angeleztes Feuer, založený, wložený oheň, m. 4) angeleztes Geld, wložené penjze, m.

Angelehnt, podepřený, zpodepřený, zpolehnutý.

Angeleimt, přikljžený, přiklegowaný.

Angelhaken, m. udice, f. kleiner, udička, f.

Angelikenwurzel, f. Angelika, Angelička, f. sw. ducha kořenj, n.

Angeln, auf die Angel fangen, rybu na udicy lapati, chytati, nach etwas, lapati po něčem.

Angelobeu, zaslibiti, zaslibowati, slibiti, zakazowati se, zamlauwati se, přislibiti.

Angelobung, Angelöbniß, f. slib, m. zámluwa, f. zaslibenj, n. Angelobung sich zu stellen, rukogemstwj, n.

Angelockt, přiwábený, přiwnadělý, přilauzený, přichlácholený, přiláskaný.

Angeloffen, nadělý.

Angelotte, f. s. Engelotte.

Angelruthe, f. prut na udicy, m.

Angelschnur, f. wlas, m. nit od udice, f.

Angeltugenden, plur. f. stežegné ctnosti, plur.

Angelweit, dokořen.

Angemeldet, ohlášený, oznámený.

Angemerkt, aufgezeichnet, naznamenaný, poznamenaný, 2) wahrgenommen, pozorowaný, sserkowný, wznamenaný.

Angemessen, přimířený, 2) gleich, smjrný, s. Anmessen.

Angenehm, přijemný, milostný, wděčný, wděčný, ein angenehmer Ort, eine angenehme Aussicht, přijemné, milostné mjsto, přijemná, milostná wyhlidka, ein angenehmer Geruch, přijemná, pochorná wůně. Diese Neuigkeit u. s. w. ist mir angenehm, tato nowina ge mi přijemná, gsem gi powděčen.

Angenehm, adv. přijemně, milostně, wděčně, wděčně.

Angenommen, přigatý, přigmutý, 2) an Kindesstatt, za syna wzatý, zastjbený, přiwtělený, zwolenec, m.

Angeordnet, angestellt, nařjzený, ustanowený, zgednaný, 2) anbefohlen, poručený, nařjzený.

Anger, m. palauk, m. draha, plur. s. Aue, Wiese, Schindanger.

Angerezt, pohnutý, 2) erwähnt, dotčený, připomenutý.

Angereizt, přiwábený, přilákaný, nawnadělý, nawábený, nalákaný, 2) zum Zorne, popuzený, zdrážděný.

Angerührt, dotknutý.

Angesagt, opowědený.

Angeschlagen, přibitý.

Angeschmiert, namazaný, 2) betrogen, ossrábaný, ossizený.

Angeschnitten, nařjznutý, nakrogený.

Angeschossen, durch einen Schuß verwundet, nastřelený, postřelený.

Angeschrieben, napsaný; popsaný.

Angesehen, mit den Augen, spatřený, 2) vornehm, slowutný, wznessený, mnohowážný, 3) bei einem angesehen seyn, wzácným býti u někoho, 4) für etwas angesehen seyn, gmjnu, držánu býti za něco, 5) es ist darauf angesehen, k tomu gest sylédnuto, prohlédnuto, wzeřeno, na to se to wztahuge, to smjřuge.

Angesessen, der irgendwo Güter hat, usedlý, usazený.

Angesicht, n. twář, f. oblič, m. chůze von Angesicht, krásné twáře, krásného obličege, im Schoße

se

se seines Angesichts, w potu twáře, ich kenne ihn von Angesicht, znám ho dle twáře, ins Angesicht, do očí, vor dem Angesichte Gottes, w twáři Božské.

Angespannt, aufgezogen, napnutý, natažený, napiatý, 2) angespannte Pferde, zapřažené, zapřáhnuté koně.

Angespeit, angespien, popliwaný, popliwnutý, poplitý, vplitý.

Angespielt, naražený

Angesprengt, ostnem pobodnutý, pobjdnutý.

Angesteckt, von einer Krankheit, nakažený, naprzněný, 2) angezündet, zapálený.

Angestellt, vstanowený.

Angestiftet, nawedený.

Angestrengt, donucený, 2) angestrengte Kräften, wynaložená sýla, f.

Angestrichen, mit Farben, nabarwený, namazaný, barwau potřený, im Gesicht, naličený, líčený.

Angethan, angekleidet, vstrogený, oblečený, 2) angethane Schande, včiněná hanba, f.

Angetragen, obtrowaný.

Angetrieben, dohnaný, pohnaný.

Angewachsen, přirostlý.

Angewandt, naložený, wynaložený.

Angewiesen, wykázaný.

Angewöhnen, nawykati, nawyknauti, zwykati, zwyknauti, přiwykati, přiwyknauti, obwykati, einen zum Fleiß; sich das Spielen, někoho pilnosti nawykati učiti; hře nawyknauti, přiwyknauti, zwyknauti.

Angewohnheit, f. náwyk, zwyk, m. nawykłost, obwykłost, f.

Angewöhnt, přiwyklý, nawyklý.

Angezeigt, okázaný, b) oznámeny.

Angezogen, oblečený, ossacený, oděný, odjn.

Angezündet, rozswjcený.

Angießen, naliti, wliti, wie angegossen ist das Kleid, gakoby ho na něho wlil, ge ten kabát, gak by ho vlil, 2) einen bei einem, obauzet.

Anglimmen, rozpáliti se, rozhoketi, chytiti, der Schwamm will nicht anglimmen, hauba nechce chytit.

Angloßen, wywalit, wywkesstit oči.

Angränzen, Angrenzen, spolu mezyti, mezowati, hranicowati. Deutschland gränzt an Ungarn an, Německá země hraničj, mezuge s Wherskau.

Angränzend, pomezny, mezugjcý, hraničný, angränzende Länder, pomézny země.

Angränzung, f. mezowánj, n.

Angreifen etwas, dotknauti se něčeho, hmatati, popadati, ossmatati něco, něco do rukau wzýtis gewaltsam einen beim Kopfe, beider Brust, mit den Zähnen, Zangen, ein glühendes Eisen, popadnauti, vchytiti, vchopiti, vgjti, vgjmati, 2) den Feind, einen mit dem Degen in der Hand, auf der Strasse, dorážeti, dorazyti, na nepřjtele připadnauti, vdeřiti, 3) das Werk, ruku k něčemu přičiniti, přiložiti, 4) figürl. seinen Schatz, das Kapital, Vorrath, sahati, sáhnauti k pokladu, 5) angreifen und festhalten, postihnauti, vchwáciti, polapiti, popadnauti, 6) einen mit Worten, slowmi dorážeti, dogjmati, dotýkati, an der Ehre, na cti wrazyti, vrážeti, dotýkati, wie die Krankheit, popadnauti, dokročiti. Das Feuer grif die Kirche an, oheň vchopil, vchwátil kostel, 7) sich anstrengen, sein Aeußerstes zu thun, namahati se, wynasnažiti se. Er hat sich heute sehr angegriffen, on se dnes wstředkil. Das Herz, die Augen angreifen, na srdce, oči dorážeti, srdce dogjmati. Ich weiß nicht, wie ich das angreifen (anfangen) soll, nowjm, gak to počjti mám, er will nichts angrei-

fen, (arbeiten) nic nechce začjti, k ničemu nesahá, se nemá.

Angreifer, m. autočnjk, m.

Angreifiſch, hmatawý.

Angreifungsweiſe, autokem.

Angriff, m. wo man etwas angreift, rukowět, f. držadlo, vcho, n. 2) Anfall im Kriege, autok ve pře, potrżka, f. pohrom, Angriffe, autoky, pohromy, m. einen Angriff thun, připadati, wpadnauti, wpád, wtok učiniti, vdeřiti na nepřjtele, vprkem doskočiti, dorazyti, dotřjti, 3) ſ. Griff. 4) Beleidigung, vrážka, dúrka, f.

Angſt, f. auzkoſt, těžkoſt, tesknoſt, sauženoſt, f. sauženi, swjrání, n. es iſt mir angſt, gest mně auzko, tesknó, einem angſt machen, činit, dělat auzkoſt.

Angſtgeſchrei, n. kwilenj, n. žalostný křik, nářek, m.

Angſtſchweiß, m. pot auzkoſti, m. der Angſtſchweiß bricht ihm aus, pot auzkoſti se na něm wyráží.

Angſtvoll, plin auzkoſti.

Angucken, nakauknauti, pokauknauti.

Angürten, připásati, das Schwerd angürten, meč přtpásati, opásati.

Anhaben, ein Kleid, na sobě mjti, 2) einem etwas, stihati w něčem někoho.

Anhäften, etwas mit Nägeln anmachen, mit Stichen, Nadeln, přirazyti, připjnati, připnauti, přistehnauti, 2) anbinden, ſ. B. ein Buch an das andere, připojiti, přiwázati, 3) den Wein ſ. Anbinden.

Anhäftung, f. Anhäften, das, přiráženj, připnutj, připjnánj, 2) přiwázanj, připogenj, přistehnutj, n.

Anhäkeln, zastehnauti, 2) ſich wie die Vögel an den Klauen feſt halten, zajti se.

Anhängen, an etwas hängen, powěsyti, přiwěsyti, den Mantel, das Kleid ꝛc. plášť, oděw ꝛc. powěsyti, das Siegel, pečet přiwěsyti zawěsyti. 2) meine andere Sache befeſtigen, meiſt reciproce, lepiti se, chytiti se, lnauti, přilnauti. Der Brey hängt ſich in dem Topfe an, kaſſe se chytá hrnce, přilne k hrncy, lepj se na hrnec, das Pech hängt ſich an die Hände an, smůla se lepj na ruce, chytá se ruka, die Kletten hängen ſich an, řepjcy se chytagj, ſich an den Wagen anhängen, wozu se chytiti, ſich an einen anhängen, wěſſeti se, powěsyti se na někoho, chytati, chytiti se někoho, přichytnti, einem ein Maul, hubu někomu zawěsyti, 3) beifügen, připogiti, přiwěsyti, zawěsyti, přidati, ſ. B. paar Zeilen, 4) ſich an jemand anhängen, někoho se přichytiti, chytiti, chytati, er hängt ſich überall an, wſſudy se připlete, plete, přichytj, 5) zufügen einem einen Schimpf, einen Schandfleckeu anhängen, někomu hanbu způsobiti, poſſwrnuti zawěsyti, (ostudu učiniti, ſt. pohelbaft; ſo euch einem eine Krankheit, die Krätze někoho nemocý, swrabem nakazyt, naprznit. 6) Zuwenden, strkati, strčiti, postrčiti, er hängt ſeinen Freunden alles an, on wſſecko swým přátelům strčj. Man muß nicht einem Kinde alles anhängen, nemusý se na gedno djté wſſecko strčit.

Anhänger, m. stupenec, následowník, přilepek, rynýš, holwmek, m.

Anhänglich, následowný.

Anhänglichkeit, přidržugicý se, přilnauscý. Dieſer Menſch iſt ſehr anhänglich, ten člowěk se hrozně chytlawý, rád se připlete, ge gakolep, kljſſe, nutkawý, 2) přilezlý, 3) anhänglich machen, klagbar anbringen vor Gerichte, zadati, eine vor Gericht anhängige Sache, wěc v práwa zadaná.

Anhängiſch, ſ. Anhänglich.

Anhängſel, n. přjwěſek, zawěſek, přilepek, m.

Anhal-

Anhalten, das einer nicht weiterkann, zadržeti, zastawiti, imgleichen Güter, Waaren, zadržeti, zabawiti, auf der Gasse anhalten, zdržeti na ulicy, im Arrest, držeti v wěznj, 2) antreiben, přidržeti, mjti někoho k někemu, 3) den Zügel anhalten, za wzdu podržeti, den Lauf unterbrechen, die Pferde, koně zadržeť, den Wagen, wůz zastawit, zadržeť. 4) sich an etwas anhalten, držeti, přidržeti se něčeho, zadržeti se na něčem, 5) um etwas anhalten, wsylowati, nastaupati, mit Ungestimm, naléhati, 6) fortdauern, trwati, setrwati, nepřetrhnauti se, 7) um einen Dienst anhalten, wsylowati, nastupowati, státi o službu, 8) eine Sache an die Seitenfläche der andern, přidržeti, 9) stille halten, zastawiti, stawati se.

Anhalten, das, Anhaltung, f. das Fortdauern, nepřetrženj, přidrženj, setrwánj, n. 2) Antreibung, přidrženj, n. 3) Gesuch, nastupowánj, naléhánj, wsylowánj, n.

Anhaltend, an einander hangend, spolu w hromadě se držjcý, 2) fortwährend, nepřetržený, trwajicý, setrwajicý, trwalý, eine anhaltende Krankheit, dlauho trwajicý nemoc, anhaltender Fleiß, stálá, nevstálá pilnost, Arzney, swjrajicý lék.

Anhalter, m. držadlo, závradlj, n.

Anhang, m. Zusatz zu etwas, přilepek, přjwěsek, přjdawek, dostawek, m. 2) Beytritt, přistaupenj, n. 3) Rotte, holomstwo, holomectwj, komonstwo, n.

Anhangen, einem, přidržeti se někoho, 2) an etwas kleben, verbunden seyn, přidržeti se, lnauti, přilnauti, 3) genau mit etwas verbunden seyn, držeti se, das Böse hängt uns von Natur an, zlé se nás od přirozenj držj.

Anhauch, m. nadchnutj, nadutj, n.

Anhauchen, nadchnauti, nadychati, dychati, dychnauti.

Anhauchung, f. nadchnutj, dchnutj, dychnutj, nadychánj, n.

Anhauen, natnauti, natjnati, nařjzti.

Anhauung, f. natětj, natjnánj, n.

Anhäufen, s. Häufen, 1) der Zahl nach vermehren, rozhogniti, rozmnožiti, sich anhäufen, rozhogniti se, nahromaditi se, rozmnožiti se. Die Erde um die Kohlpflanzen, země okolo hlawatice nahrnauti.

Anheben, anfangen, začjti, čjti, počjti, započjti (gjti se.)

Anheckeln, s. Anhäckeln.

Anheften, s. Anhäften.

Anheften, das, Anheftung, s. Anhäftung.

Anheilen, přihogiti.

Anheimfallen, zu Theile werden, zufallen, připadnauti, dostati se, die Erbschaft ist ihm anheimgefallen, dědictwj mu připadlo, gemu se dostalo, 2) anheimstellen, geben, poddati, zanechati, pozůstawiti, ponechati, odewzdati wůli, wsudku giných.

Anheischig, sich machen, zaslibowati něco někomu, zakazowati, zakázati, zawazowati se něčim, powinowati, podwoliti, wwoliti se.

Anherr, m. praděd, m.

Anhetzen, figürl. reizen, anfeinden, posstjwati, dráždíti, ponaukati, popauzeti, 2) die Hunde an einen, psy posstwati.

Anhetzen, das, Anhetzung, f. figürl. posstjwánj, dráždění, ponaukánj, popauzenj, n. 2) posstwánj, n.

Anhetzer, m. posstiwač, přisstiwač, posstiwáček, přisstiwáček, m.

Anhetzerinn, f. posstiwačka, f.

Anhöhe, f. přjwrssj, n. pahrbek, kopec, m.

Anhören, poslauchati, poslechnauti, přeslýchati.

Anhören, das, Anhörung, f. poslauchánj, poslechnutj, přeslýchánj, n.

Anhörer, m. posluchač, poslauchač, m.

Anjagen, nahánětj.

Anja-

Anjagung, f. nahánka, ſi

Anjochen, pod gho dáti.

Anieß, m. anýz, m. davom, anſu zowý.

Anizt, anjezt, ſ. izt.

Ankauf, m. zákup, m. zakaupenj, n. 2) Angabe, f. záwdawek, m.

Ankaufen, an ſich kaufen, kúſiti ſich an ſich bringen, zakaupiti, 2) ſich, zakaupiti ſe.

Anke, f. gánka. f.

Ankehren, přimjcati.

Anker, m. kotwice, kotwá, kotew, f. den Anker werfen, kotew metati, vmjtati, wmetati, vwrcy.

Ankerhaken, m. kotewnj hák, m.

Ankerring, m. kotewnj kruh, m.

Ankern, ſ. den Anker werfen, 2) in der Baukunſt, ſepnauti.

Ankerſeil, n. kotewnj prowaz, m.

Anketten, řetězy připnauti, přituziti ſich an einen, přilnauti k nékomu ſe.

Anklage, f. žaloba, f. obžalowánj, n. žalowánj, požalowánj, n.

Anklagen, obžalowati, žalowati.

Ankläger, m. žalobnjk, m.

Anklägerinn, f. žalobnice, f.

Anklammern, mit Klammern befeſtigen, ſkobau, petlicý připjnati, vpjnati, připnauti, vpnauti, přituziti, tužiti.

Ankleben, neut. lepiti, ljpati, přilepiti ſe, mit Leime, Wachſe, přilepiti, 1) wie die Klette, chytati ſe, 2) figürl. verbunden ſeyn auf ſittliche Art mit etwas, z. B. eine Unart, Schwachheit, ein Fehler, lepiti, držeti ſe, dieſer Fehler klebt mir nicht an, ta chyba na mně nelepj, mnau newládne, einem anklieben, ſeine Parthey nehmen, ihm anhängen, lnauti, přilnauti, přiwinauti ſe k někomu.

Anklebend, lipawý.

Anklecken, wrýdati, wrýdnauti, poſkydnauti, ſwiniti, poſwiniti.

Ankleiben, mit Leime, mit einem Kleber, přilepiti, přilipnauti.

Ankleiden, oblecy, obljkati, obláceti, odjti, oſſatiti.

Ankleiſtern, přikljžiti, přikliti, přiklegowati, mazem přilepiti.

Ankleiſterung, f. přikljženj, n. přilepenj, n.

Anklemmen, přiſtr̃pnauti, přiſtr̃pnauti.

Anklingeln, zwonkati, zazwoniti, ſ. Anſchellen.

Anklíſchen, vſtrčiti, přirazyti, zawaditi.

Anklopfen, zaklepati, zatkaucy.

Anklopfer, m. an der Thür, klepadlo, klepátko, n.

Anknöpfen, připnauti, zapnauti na knoflik.

Anknüpfen, připogiti, přiwázliti, přiwázati, 2) an den Galgen, připnauti, powěſyti, oběſyti.

Ankommen, an einen Ort, přibrati ſe, zu Fuße, přigiti, přicházeti, zu Pferde oder im Wagen, přigeti, zu Schiffe, připlawati, připlawiti ſe, 2) die Luſt iſt ihm angekommen, přiſſla mu chut, napadla ho chut, zachtělo ſe mu, 3) es kömmt auf einen Krieg an, přigde, dogde k wálce, na wálku, 4) es kömmt ihm leicht an, dies zu thun, lehce mu to přigde, ſnadné mu to geſt, 5) es iſt aufs äuſerſte angekommen, k poſlednj potřebě přiſſlo, k poſlednu, ku koncy doſſlo, 6) übel ankommen, na pinau někomu přigiti, bei mir kömmt er nicht an, v mne nepřigde na pinau, v mne ſy nabýhne, 7) den Grund enthalten, ein Gegenſtand ſeyn, záležeti, es kömmt darauf an, na tom záležj, 8) es kömmt mich die Furcht an, ſtrach na mne přicházý, gde, připadá, hrůza mne obcházý, obſtupuge, napadá, ein Froſt, zyma rozrážj, 9) ankommen, befördert werden, docházeti, dogjti, doſtat ſe do ſlužby, přigjt k ankadu, er iſt bald angekommen, brzy ſe do služby doſtal, als Schreiber, za pſaře ſe doſtat, 10) heurathen, wdáti ſe,

ſehr

sehr schlecht, zle se wdáti, dowdati se, 11) bei einem, dostati se k někomu, 12) es kömmt auf Leib und Leben an, běží to o žiwot, 13) hier kömmt es blos auf Geld, Glück an, záleží tolik na penězých, 14) was kommt ihm an, co ho napadá, er ist als Offizier angekommen, dossel aukedlnictwa.

Ankommen, das, an einem Orte, zu Fuße, přigitj, n. zu Pferde, přigetj, n. zu Schiffe, připlawenj, n. 2) Beförderung, dogitj, n.

Ankömmling, m. přjchozý, nowopřissly, m. přjchudcý.

Ankoppeln, přiwzditi, přitáhnauti, přitáhnauti.

Ankörnen, Ankörnern, s. Anlocken.

Ankündigen, ohlásyti, oznámiti, zwěstowati.

Ankündigen, das, Ankündigung, f. ohlássenj, oznámenj, zwěstowánj, n. ohlássky, oznáma, f. náwěstj, n.

Ankündiger, m. oznamitel, oznamowatel, zwěstowatel, m.

Ankunft, f. přjchod, přjchoz, m. přjssti, přigitj, n. 2) Geburt, Geschlecht, rod, wzchod, m. porgitj, n. von geringer Ankunft, z sspatného, z chatrného, z ujzkého rodu possly.

Ankuppeln, přispogiti, 2) einem ein Frauenzimmer, kuplowati,

Anlächeln, einen, smjwati se na někoho.

Anlachen, einen, smáti, zasmáti se na někoho, wssmáti se.

Anlage, f. Auflage, Steuer und Gaben, poplatek, m. daň, f. Anlage machen, pogjmati w počet, 2) Grund, Grundlage zu einem Gebäu, základ, podwal, m. 3) zur Musik und andern Künsten und Wissenschaften, powaha, zrůsobnost, důwtipnost, důmyslnost, f. důwtip, m. 4) in den Kanzleyen, přjloha, f. přjwěsek, m. 5) Kapital, gmětnj, n. 6) der Entwurf und erster Anfang einer Sache, als, die Anlage eines Gebäudes, Gartens, zc nawržení, n. nastjnění, n.

Anlände, f. přjstaw, m. čerpadlo, n. stanowissě, n.

Anlanden, připlawiti se, připlawiti, přistawowati k břehu, k zemi přistati, mit dem Schiffe, přistati, přistawiti s lodj k přjstawu, k čerpadlu, wehnati lodj do čerpadla, připlawit, doplawit se k přjstawu lodj.

Anlandung, f. připlawenj, přistánj, přistawenj, n.

Anlangen, ankommen bei einem an einem Orte, ibrati se, přigjti k někomu, 2) anlangend, was anlanget, týkagicý, dotýkagicý se, was mich anlanget, co se mne týká, tkne, týče, dotýká, dotýče.

Anlaß, m. Veranlassung, Gelegenheit, ponuknutj, n. přičina, f. náwěssti, n. Anlaß geben, náwěssti dáwati, přičinu, ponuknutj dáti, podati, ponaukati, Anlaß zu argwohnen geben, někomu dát přičinu, ponuknutj k podezrenj, Anlaß bekommen, ponuknutu býti, Anlaß nehmen, přičinu brátí, 2) Anschein, podoba, f. es hat allen Anlaß dazu, podobá se k tomu.

Anlassen, sich zeigen, ukázati se, dáti se widěti, 2) einen übel anlassen, zle s někým naložiti, nakládati, dogjžděti, obokrti se na někoho, osupiti se, 3) anbehalten lassen, nechati, ponechati, z. B. ich will ihm den Rock immer anlassen, wždy mu ten kabát nechám, ponechám, nechám ho w kabátě, 4) anlaufen lassen, anhezen, pustiti, einen Hund auf etwas anlassen, pustiti, posstwati psa na něco, 5) das Wasser eines Teiches anlassen, wodu pustiti, paussteti, einen Teich, rybnjk napustiti, 6) scheinen, das Ansehen haben, podobati se, zdáti se, es läßt sich zum Kriege an, podobá se k wog-

k pognè, die Sache läßt ſich gut an, dobře ſe to podobá, der Knabe läßt ſich gut an, chlapec ſe chápá, es läßt ſich zum Regen an, má ſe, chyſtá ſe k deſti.

Anlauf, m. rozbjzka, f. běh, m. běh ženj, einen Anlauf nehmen, rozběhnauti ſe, der Anlauf des Waſſers, přibýwánj wody, des Meers, přibýwánj, wyſtupowánj, zewřenj moře, přístok, zwodnění, n. der Anlauf des Feindes, d. i. zum Sturme, autok, wprk, pohrom, zték, m. der Anlauf von Bettlern, sběh, vielen, groſſen Anlauf haben, mjti welký sběh, Anläufe, Angriffe des Teufels, der Sünde, pohromy, autoky, das Haus liegt im Anlaufe, den dum leží, ge na ráně.

Anlaufen, neut, (heranlaufen,) angelaufen kommen, ſich laufend nähern, přibjhati, přiběhnauti, im Laufe an etwas anſtoßen, naběhnauti na něco, wběžit, wboditi ſe o něco, er iſt mit dem Kopfe an die Wand angelaufen, naběhl naſtěnu, běžel a wbodil, wběžil hlawau o ſtěnu, im Finſtern läuft man überall an, potmě člowěk wrazý, naběhne, zawadj, wſſudy ſe wbeſj, 3) figürl. úhel bey einem anlaufen, naběhnauti ſy w někoho, přigiti na plnau někomu, wtrhnauti, wbomiti ſobě něco, feindlich anfallen, wpadnauti, ztecy. wtok činiti, wprkem doſkočiti, dorazyti, wběžiti, obořiti ſe, einem anlaufen laſſen, nechati někoho naběhnauti, 4) wie das Waſſer, přibýwati, přibýwati, i. B. der Fluß iſt ſehr angelaufen, wody w řece přibylo, von Zahlen, ſeine Schulden laufen täglich höher an, dluhů mu každý den přibýwá, anlaufen laſſen, das Wild, nechati naběhnauti 5) vom Roſte den Glanz verlieren, naběhnauť, nabjhat, potit ſe, der Spiegel, das Glas läuft an, zrcadlo, ſklenice ſe rotj, der Stahl, ocel nabjhá, polirten Stahl blau anlaufen laſſen, kaliti, zkaliti, zakaliti, der Wein läuft an, wird anbrüchig, b) wjno zrofoluge, zoctěge ſe, 6) ſchwellen, naběhnauti, naſkočiti, otecy, der Hals iſt angelaufen, krk naběhl, otekl, die Wange läuft an, ſwáť nabjhá, 7) act. einen anlaufen, běhati wždy na ně oho, k někomu, nabjhati, dobjhati na někoho, der Menſch läuft mich täglich an, ten člowěk denně na mne běhá, nabjhá.

Anlaufen, zazwoniti.

Anlegen, die Hand an etwas, přiložiti, přičiniti, položiti ruku, chopiti ſe, wtjpiti ſe, das letztemal dodělati, 2) anwenden, nakládati, wynakládati, naložiti, nákład činiti, weſti, 3) die Kleider anlegen, oblecy, obliſkati, oblačeti přodjti, odjwati, Schuhe, Strümpfe, ſpewjce, punčochy obuti, 4) Feuer anlegen, d. i. an ein Haus, es in Brand zu ſtecken, oheň založiti, wložiti, 5) den Zügel, den Zaum, wložiti, dáti wzdu, 6) eine Sache nahe an die andere legen, přiložiti, přiſtawiti, přiſaditi, přičiniti, 7) ein Kind, djtě přiſaditi k prſům, 8) einen Reif, obruč přibit, wrazyt, einem die Ketten, do řetězů, do paut dáti, pauta dáti, 10) einen Hund anlegen, pſa na řetěz dáti, připnauti, 11) Holz anlegen, an das Feuer, dřjwj přiložit, 12) einen Rocken, kužel nadjti, 13) ſich anlegen auf etwas, kláſti ſe, položiti ſe, podepřjti ſe na něco, 14) ſich anlegen, wie die Speiſen an den Topf ankleben, hargen bleiben, chytiti ſe, lepiti ſe, der Roſt legt ſich an das Eiſen an, rez ſe železa chytá, 15) ein Schloß, zámek přiwěſyti 16) ei-

ne

ne Stadt, ein Haus, založiti, wzdělati, 17) neue Steuern, vložiti, 18) einem Inquisiten die Daumschrauben, palečnice přiložiti, 19) bei den Malern, barwau wynesti, 20) sneſti se, smluwiti se, s. verabreden, spiknauti se o něco, osnowati, zosnowati, nasnowati, sie haben es miteinander angelegt, sneſli, smluwili, spiknuli se o to, 21) eine gewisse Absicht zu erreichen suchen, obmeyſſlet, wyloswar, pikel stkwati, es ist darauf angelegt, to se obmeyſſlj, o to se wyluge, to se strogj, luge, slewá, 22) neut. mit dem Schiffe anlegen, s lodj k břehu přistat, připlawit, die Leiter, žebřjk přiložiti, přistawiti, Geld auf Interessen anlegen, položiti, naložiti, klásti penjze pod aurok, der Staub hat sich darinn angelegt, wložil, wsadil se wtom prach.

Anlegen, das, Anlegung, f. der Hand, přiloženj, přičinění, położenj, n. Anwennung, nákład, m. naloženj, n. des Feuers, założenj, wloženj, n. des Geldes, położenj, naloženj, n.

Anlegſchloß, n. wisutý zámek, m.

Anlehn, n. půgčka, f.

Anlehnen, an etwas anders lehnen, podepřjti, postawiti, położiti na něco, ein Brett anlehnen, d i. an die Wand, so auch einen Pfahl an die Mauer, k stěné postawiti, na stěnu podepřjti, o stěnu opřjti, die Thüre, dwéře přiwřjti, ſich an etwas, podepřjti, zpodepřjti, zpolehnauti se na něco, opřjti se o něco.

Anlehren, powčowati, wyučowati.

Anleimen, přikljžiti, přikljti, přjklihowati, přitlegowati.

Anleiten, leitend einer Sache náheru, westi, přiwesti, wwesti, 2) unterrichten, nawáděti, nawesti, přiwesti, ponaražyti, wyučowati, powčowati.

Anleitung, f. uawedenj, powčenj, n. nauka, f. 2) Anleitung, Anlaß geben, náwěſſtj, ponaukánj, přjčinu dáwati, auf eines Anleitung etwas thun, někým náwodem něco činiti.

Anleuchten, poſwjtiti, ſwjtiti, ozſwjtiti, obgaſniti

Anliegen, am Meere, přilehati, 2) das Kleid liegt glatt an, ſtat přilehá, 3) einen um etwas ſehr bitten, hroditi někoho, naléhati na někoho, 4) die Sorge liegt mir immer an, staroſt mně wždy přilehj, na mně lehj.

Anliegen, das, přileženj, 2) Bekümmerniß, hnětliwoſt, těžkoſt, f. staroſt, hnětenj, n. der ein Anliegen hat, hnětliwý, koho něco hněte.

Anloben, verſprechen, ſlibiti, zaſlibiti, 2) empfehlen, pochwáliti, ſchwáliti.

Anlocken, přiwábiti, přilákati, wlákati, přiwnaditi, přichlácholiti, přilauditi, wlauditi.

Anlockend, přiluzugjcý, přiwnadjcý, wábicý.

Anlockung, f. přilaudenj, přiwábenj, přiwnadenj, n. wnada, f.

Anlöten, přikljti, přitlegowati.

Anlügen, einen, obelhati, přelhati, 2) einem etwas, ſelhati, nalhati na někoho.

Anmachen, etwas an etwas, přidělati, přičiniti, připrawiti, 2) Feuer, oheň rozdělati, 3) das Bier, den Wein, piwo, wjno, oprámiti, připrawiti, 4) ſich einſchmeicheln, dwáren, ſtárl. přiſatiti, přiljſati, přilepiti ſe, 5) das Mehl zum backen, těſto zadělati, den Kalk, rozdělati wápno.

Anmahnen, napomjnati, 2) aufſporen, nabádati, nabjzeti, pobjzeti, wzbuzowati.

Anmahnen, das, Anmáhnung, f. napomjnánj, n. 2) nabádánj, nabjzenj, pobjzenj, wzbuzowánj, n.

Anmah-

Anmahner, m. napominacel, napominač, nabadač, nabizytel, pobizytel, m.

Anmalen, pomalowati, omalowati, 2) durch Malen verbinden, přimalowati, napodobiti.

Anmaßen, ſich etwas, oſobiti, oſwobozowati, oſwogiti ſobě něco, přičjtati ſobě, vgjmati ſe, přiwlaſtňowati, ſich fremdes Lob, fremde Gůter, cyzý chwálu ſobě přičjtat, oſobiti, cyzých ſtatku ſe vgjmaw, ge ſobě oſwogic, oſobit, přiwlaſtnit.

Anmaßung, f. oſobenj, oſwogenj, přioſobenj, n. přičitánj, n..

Anmarern, přijdjti, nazdjti

Anmelden, einem etwas, oznámiti, připomjnati, 2) ſich zu etwas, hlásyti, ohlásyti ſe k někemu, 3) einen anmelden, opowědjti, ſich anmelden laſſen, dáti ſe opowědjt.

Anmelden, das, Anmeldung, f. gmenowánj, oznámenj, připominánj, n. 2) hlášenj, 3) opowědenj, n. opowěd, f.

Anmengen, přimjſyti, wmjſyti, přimjchati (připlichtiti); promjſyti, promjcháti, zmjchati.

Anmerken, anzeichnen, poznamenati, naznamenati, zaznamenati, 2) einem etwas, wahrnehmen, pozorowati, ſeznamenati, wznamenati, znamenati, ich habe ihm ſeine Angſt angemerkt, znamenal, pozorowal gſem na něm geho ſtrach, znal gſem na něm geho ſtrach, 3) ſchriftlich melden, oznámiti.

Anmerkung, f. znamenánj, n. známka, f. zaznamenánj, poznamenánj, n. 2) was man angemerket hat, pozorowánj, znamenánj, wznamenanj, ſeznamenanj, ſtrkenj, ich habe eine wichtige Anmerkung gemacht, dulezitau wěc gſem wyſſetřil, wznamenal, pozorowal, imgleichen die Erläuterung einer dunklen Stelle, bey den Schriftſtellern, pozorugičnoſt, f Anmerkungen machen zu einer Schrift, činiti pozorugičnoſti, weyklady.

Anmeſſen, j. B. einem ein Kleid, mjru brátí, wzýti na něco, 2) figürl. přiměřiti, naměřiti.

Anmurren, přirepтáwati, orepтati.

Anmuth, f. rozkoſs, f. přjgemnoſt, f. 2) einer Gegend, eines Gartens, vtěſſenoſt, f. vtěcha, f. des Geruchs, pochotnoſt, f. der Muſik, der Sprache, lahodnoſt, f. přjgemnoſt, lahoda, f.

Anmuthen, begehren, žádati, 2) zumuthen, myſliti, ſmýſſleti.

Anmůthig, přjgemný, vtěſſený, pochotný, lahodný, rozkoſſný, ein anmuthiger Wald, rozkoſſný, vtěſſený les.

Anmůthig, adv, přjgemně, vtěſſeně, pochotně, lahodně, rozkoſſně.

Anmuthsvoll, pln vtěchy, přeptěſſený, přerozkoſſný.

Anmuthung, f. žádánj, n. 2) myſſlenj, ſmýſſlenj, n.

Annageln, přibiti, hřebjky přibiti.

Annagen, nahryzti, nahlodati.

Annahen, bljžiti, přibljžiti, přibližowati ſe.

Annähern, ſ. Annahen.

Annahme, f. přigecj, přigjmánj, wzetj, n.

Annahung, f. bljženj, přibljženj, přibližowánj, n.

Annaten, ročnj daně, f.

Annehen, rect. annähen, přiſſiti, přiſſjwati.

Annehen, das, přiſſitj, přiſſiwánj, n.

Annehmen, přigjti, přigjmati, přigmauti, brátí, wzýti, 2) einen an Kindesſtatt, zwoliti, zaſljbiti ſobě, přigmauti někoho za wlaſtnjho, 3) ſich eines Dinges annehmen, vgmauti, vgjti ſe něčeho, vgjmati ſe něčeho 4) mit dem Verſtande annehmen, behaupten, einräumen, zaſtáwat

wat, za prawé wznat, swolit, das werde ich nimmermehr annehmen, to sy nedám říci, 5) aufnehmen, auslegen, pokládat, wykládat, man nahm es für Scherz an, pokládali, měli to za žert, 6) auf sich deuten, obracetj, wykládati na sebe.

Annehmend, přigjmagjcý, přigjmawý.

Annehmer, m. přigimač, přigimatel, m.

Annehmerinn, f. přigimačka, f.

Annehmlich, wtěssený, angenehm, přjgemný, lahodný, 2) přigmutedlný.

Annehmlichkeit, f. wtěssenost, lahoda, lahodnost, přjgemnost, f. des Geruchs, pochotnost, f. der Aussicht, des Wetters, des Umgangs, wtěssenost, přjgemnost, f. 1) přigmutedlnost, f.

Annehmung, f. přigetj, přigjmánj, n. 2) zwolenj, zaslibenj, n. 3) wzjmánj, n.

Annesten, připnauti.

Annetzen, namočiti, pomočiti.

Annuethen, přinytowat.

Annoch, gesstě, předce.

Anordnen, wie etwes seyn soll, spořádati, zřjditi, zpřjsobiti, strogiti, wstrogiti, 2) befehlen, daß etwas seyn soll, nařjditi, einen Tag, den wstanowiti, zřjdit, ein Gaßmal, zgednati, poručiti.

Anordner, m. spořadatel, zřiditel, m. 2) nařiditel, m.

Anordnung, f. spořádánj, zřjzenj, n. 2) nařjzenj, n. 3) wstanowenj.

Anpacken, popadnauti, popadati, wchopiti, wchwáciti.

Anpappen, přilepiti, nalepiti, nalipati mazem.

Anpassen, anpassend seyn, srownalým, přjsluſſnym býti, srownatj se, přisluſſeti, hoditi se, sgednáwati, srownáwati se, 2) anpassend machen, přirownáwati, přirownatiřimětkowati, přimětkiti.

Anpassend, srownalý, přisluſſný, přimětkený, přirownalý.

Anpfählen, přikoliti, k kůlu přiwázati, spießen, nakoliti.

Anpfeifen, zapjskati, zapjskowati.

Anpflanzen, nasazowati, nasaditi.

Anpflügen, přiworati.

Anpichen, přismoliti, mit Pech beschmieren, nasmoliti.

Anplerren, okřiknauti, zakřiknauti.

Anpöchen, zatlaucy.

Anpoltern, zabauchati, zarkjstati.

Anprallen, vdeřiti, vhoditi o něco, 2) wie der Feind, přihřmiti, vdeřiti, dorážeti.

Anpreisen, schwáliti, schwalowati, wychwáliti, welebiti, zwelebowati.

Anprellen, vdeřiti, vhoditi něčim o ně.o, wrazyti, zawaditi.

Anprobiren, skusyti, zprubowati.

Anputz, m. strogenj, sperkowánj, n. alle zum Anputze gehöri, ge Kleidungsstücke, sperk, strog, ein schöner, okrasa, ozdoba, f.

Anputzen, strogiti, wystrogiti, přistrogiti, wstrogiti, sperkowati, wysperkowati, nasperkowati, wysperkowati.

Anrathen, poraditi, doraditi.

Anrathung, poradčnj, n. doradčnj.

Anrauchern, nakaukiti, podkaukiti.

Anrechnen, auf eines Rechnung schreiben, počjtat, napočjtat, man hat mir zu viel angerechnet, mnoho se mi napočtlo, počjtalo, 2) figürl. einem etwas als eine Wohlthat, za dobrodinj pokládati, přičjtati.

Anrede, f. řeč, promluwa, f. promluwenj, n. Anrede halten, promluwu držeti, promlauwati.

Anreden, einen, promluwiti, mluwiti na někoho, k někomu, einen öffentlich, d. i. eine öffentliche Anrede an ihn halten, promlauwati na někoho, einen um etwas anreden, ihn zur Rede setzen, říci někomu o něco.

Anredung, f. promluwenj, n.

Anregen, nabádati, pobádati, pobjzeti, nabjzeti, ponaukati, 2) etwas erinnern, erwähnen, připomjnati, podotýkati, podotknauti.

Anre-

Anreger, m. ponaukatel, ponaukač, m.

Anregung, f. nabádánj, pobjzenj, pobjdka, f. 2) Ermáhnung, připomenutj, podotknutj, n. ponaukánj, n.

Anreiben, natřjti, natjrati, zgjtřiti, nadrbati.

Anreiben, das, Anreibung, f. natjránj, zgjtřenj, nadrbánj, n.

Anreihen, pořádati gedno na druhé, gedno k druhému.

Anreiten, wgjždětj, dogjždětj, wgeti, wrazyti koněm, 2) übel anreiten, zle sy naběhnauti, 3) im Reiten an einem Orte anhalten, na koni se zastawiti, 4) herzureiten, přigeti, přitočiti se na koni.

Anreißen, natrhnauti, einen Holzhaufen, hranicy baurat; načjt.

Anreizen, přiwnaditi, přilákati, dieß reizt mich an, to mne láká, 2) antreiben, dráždìti, ponaukati, pobjzeti, nabjzeti, ponauzeti, einen zum Zorn, Aufruhr, zum Bösen anreizen, ponauzeti, ponaukati, pobjzeti, zur Tugend, k ctnosti wzbuzowat, probuzowat.

Anreizend, přiwnadjcý, přilákagjcý, 2) dráždjcý, ponaukagjcý.

Anreizer, m. dráždič, ponaukač, pobjzytel, m.

Anreizung, f. přiwnadènj, přilákánj, n. wnada, f. 2) dráždènj, ponaukánj, pobjzenj, nabjzenj, n. popauzenj.

Anrennen, wider den Feind, dorazyti, wrazyti, přihnati, wkititi se, kititi se, waliti, přiwaliti se, wtekuauti, autor. wčiniti na nepřitele, im Finstern, oder sonst sich stossen, wrazyti, naběhnauti, du wirst übel anrennen, zle sy naběhneš, angerennt kommen, přihnati.

Anrichten, ein Gastmahl, strogiti, připrawiti hostinu, nastrogiti, přistrogiti hodowánj, 2) Krieg, Lerm, Zank, wognu, powik, swádu způsobiti, swesti, stropiti, Unglück, Schaden, nesstěstj, škodu způsobiti, působiti, 3) anlegen eine Gesellschaft, ein Reich, Magazin, ze wstawiti, wyzdwihnauti, 4) die Speisen anrichten, gjdla připrawiti, přistrogiti, wstrogiti, přichystati, 5) ein Kleid, oprawiti, zprawiti, 6) sich etwas übels anrichten, vhoniti, způsobiti sobě něco zlého, was hast du angerichtet, co gsy dowedl, způsobil, dokázal.

Anrichter, m. swůdce, způsobitel, tropič, tropitel, nástrůjce, m. der Speisen, přistrogitel, strůjce, m. der Kleider, oprávce, m.

Anrichttisch, m. stůl kredenčnj, kredenčnjk, m.

Anrichtung, f. strogenj, připrawenj, n. 2) způsobenj, swedenj, stropenj, 3) wstanowenj, wyzdwiženj, n. 4) připrawenj, přistrogenj, wstrogenj, n. 5) oprawenj, zprawenj, 6) vhonènj, n.

Anriechen, přiwonèti, přiwánèti, 2) dieß riecht mich an, to mne zawánj.

Anritzen, natrhnauti, nassjpiti.

Anrollen, sich rollend nähern, přirachotiti se.

Anrosten, přizrzawěti.

Anrücken, an etwas, přistaupiti, přistupowati, 2) mit der Armee an die Stadt, přitrhnauti, přitáhnauti s wogskem k městu, 3) mit den Truppen an den Feind, přirazyti, wrazyti, 4) der Feind rückt an, nepřjtel přitrhuge, přistupuge, tápne, rückten sie doch näher an, sednau pak bljž, der Winter rückt an, zyma se bljží, přibližuge, act. rückweise näher bringen, přistrčiti, přičiniti, den Tisch anrücken, stůl přistrčiti, přistawiti k stěně, s. Rücken.

Anrückung, ſ. přiſtaupenj, n. přiráženj, n. 2) přitrhnutj, n. 3) přiráženj, wraženj, n. 2) přiſtrčenj, n.

Anrudern, weſlem přirazyti, přitrhnauti, 2) im Reden an etwas ſtoßen, weſlem wrazyti.

Anrufen, um Hilfe, wzýwati, wolati k někomu o pomoc, Gott um Hilfe, wzywati Boha, wolati k Bohu o, za pomoc, Gott zum Zeugen, Boha ſe dokládat, zum Zeugen, za ſwědka bráti, wolati, einen ſonſt, zwolati, wolati, zawolati, powolati na někoho, hervorrufen, herbeirufen einen, zawolati někoho.

Anrufung, ſ. wolánj, zwolánj, 2) um Hilfe, wolánj, wzýwánj, n.

Anrühmen, ſchwáliti, wychwáliti.

Anrühren, dotknauti, dotýkati ſe něčeho, 2) erinnern, erwáhnen, připomjnati, podotýkati, podotknauti, 3) figürl. einen, eines Ehre, dotknauti, dotýkati čeſt něčj, 3) davon rühren, zamjchati, zadělati.

Anrührlich, dotýkawý.

Anrührung, ſ. dotýkánj, n. dotknutj, n. dotčenj, n. 2) zamjchánj.

Anruchtig, zlopověſtný.

Anrüchtigkeit, ſ. zlopověſtnoſt, zlopověſt, ſ.

Anſage, ſ. opowjdka, opowěd, ſ. 2) Herſagung, nápowěd, ſ.

Anſagen, opowědjti, 2) herſagen, napowjdati, napowědjti.

Anſager, m. opowidač, opowidatel, 2) napowidač, m.

Anſäen, oſýti, oſýwati, zaſýti.

Anſägen, pjlau nařezat, nařezawat.

Anſäßig, vſedlý, oſedlý, oſazený.

Anſäßigkeit, vſedloſt, oſedloſt, ſ.

Anſäuern, nakwaſyti, zakwaſyti.

Anſaugen, ſich, nacucati, nacyſati ſe.

Anſatz, m. erſter Angriff, útok, m. 2) Anſatz einer Krankheit, nadchlivoſt, ſ. nadchnutj, n. er hat einen ſtarken Anſatz zur Abzehrung, chytagj ſe ho ſauchotiny, ge k ſauchotinám podobeu, 3) Anfügung, přiſſada, ſ. 4) der blaſenden Inſtrumente, náſada, ſ. des Trompeters, přiſazenj, n. in figürl. Verſtande, natürliche Fähigkeit zu etwas, powaha, ſ.

Anſchaben, naſtrauhati.

Anſchaffen, etwas, nařizowati, 2) verſchaffen, zgednati, opatřiti, ſich Kleider, Schuhe anſchaffen, ſſaty, ſtřewjce ſobě zgednat, způſobit, pořjdit, Holz auf den Winter, dřjwj na zymu opatřit, ſich ein Haus, einen Garten, dum, zahradu ſy zgednat, způſobit.

Anſchaffer, m. nařiditel, zgednatel, m.

Anſchaffung, ſ. nařizenj, n. 2) zgednánj, n. opatřenj, n. způſobenj, n.

Anſchäften, ein Gewehr, opaziti, ein paar Stiefel, boty podrazyti, podſſiti.

Anſchälen, nalaupiti.

Anſcharren, von den Hühnern, přihrabati.

Anſchauen, pohleděti, popatřiti, wzezřjti na něco, ſhlédnauti něco, patřiti na něco ſpatřowati něco.

Anſchauung, ſ. pohledénj, popatřenj, n. Anſchauung Gottes, patřenj na twář Bożſkau.

Anſcheeren, pooſtřihnauti.

Anſchein, m. pohled, m. pohlédnutj, n. podoba, ſ. zřetel, m. dem erſten Anſcheine nach, na pohled, na zřetel, na pohlédnutj, na pohledénj, podlé podoby, es hat gar keinen Anſchein dazu, dokonce ſe k tomu nepodobá, nemá ſe dokonce k tomu, dem Anſcheine nach, wie der Anſchein dazu iſt, gak ſe podobá, gak ſe k tomu má.

Anſcheinen, přiſwěcowati, naſwěcowati, přiſwjtiti, oſwěcowati, ſwjtiti na něco, die Sonne ſcheint uns an, ſlunce na nás ſwjtj, nás oſwěcuge.

Anſchere, ſ. cywka, ſ.

Anſchei-

Anſcheinend, ſcheinbar, zdánliwý, liwý, 2) das Anſehen habend, zdagicý ſe, podobagicý ſe, bey anſcheinender Gefahr, při zdagicém ſe nebezpečenſtwj.

Anſchellen, zacynkati, zařinčeti, zazwoniti.

Anſchicken, přichystati, přiſtrogiti, připrawiti, ſchystati, ſtrogiti, ſich allem zu etwas, hlaupě ſe mjti k něčemu.

Anſchickung, f. přjprawa, f.

Anſchieben, přiſtrčiti, naſtrčiti.

Anſchielen, zaſſlhati, einen anſchielen, ſſlhati, zaſſlhati na někoho.

Anſchießen, ein Wild, poſtřeliti, ein Gebäude an das andere, dum k domu přiſtawěti, den Aermel an den Rock, rukaw k kabátu přiſſit, naſſit, 2) neutr. heranſchießen, přitecy, přiběhnauti, das Waſſer ſchießt an, woda ſe wali, die Fluth kam ſchnell angeſchoßen, powodeň ſe rychle přiwalila, přihrnula, er kam wie ein Pfeil angeſchoſſen, přiletěl, přiběhl co střela, 3) im Laufen an etwas anſtoßen, wrazyti, naběhnauti na něco, er iſt an die Mauer angeſchoſſen, wrazyl do zdi, naběhl na zed, 4) angrenzen, dotýkat ſe, das Feld ſchießt an den Weg an, pole ſe dotýká cesty, leží v cesty, 5) in die Höhe ſchießen, wyrazyti, wyſtaupiti, das Salz iſt bereits angeſchoßen, ſůl giž wyrazyla.

Anſchiffen, připlawiti ſe, připlauti, přiſtati, přiſtawiti k břehu.

Anſchimmern, obleſknauti, oblýſkati.

Anſchirren, wpkahati, wpkáhnauti.

Anſchlag, m. Rathſchlag, nález, m. rada, f. razenj, n. domyſl, m. wmyſſlenj, n. 2) öffentliche Bekanntmachung, wyhlášenj, n. 3) kurzer Anſchlag, oder Berechnung der Koſten zu einem Werke wypočtáni, wypočtenj, 4) Schätzung, procenění, n. in Anſchlag bringen, proceniti, 5) ihn machen, wwpočjſti, dies kömmt nicht in Anſchlag, to ſe nepočitá, 6) Anſchlag an eine Glocke, mit einer Glocke, whozenj, wdeřenj, n. rána na zwon, 7) einer Flinte, zaměřenj, zaſazenj, n. 8) eine öffentlich angeſchlagene Schrift, wywěſek, m. 9) Rathſchlag, überlegter Entſchluß, durchdachter Entwurf mehrentheils zum Böſen, nález, obmyſl, dúmyſl, einen Anſchlag an etwas machen, faſſen, obmeyſſleti, obmyſliti, Anſchläge auf eines Leben haben, machen, obmeyſſleti něčj bezžiwotj, hleděti bezžiwotj, ſtáti o žiwot, ein Mann voller Anſchläge, d. i. ein kluger, verſchlagener Mann, muž plný obmyſlů, dúmyſlů, Anſchläge ſchmieden, obmyſly, nálezy, pikel kowati, ſlewati, ſtrogiti 10) der Anſchlag in der Mühle, pružinka, f.

Anſchlagen, anheften, annageln, přitlaucy, přibiti, 2) öffentlich anſchlagen, prowolati, wyhlášyti, 3) zum öffentlichen Verkaufe, dát prowolat, že naprodeg geſt, 4) zu Gelde, k penězům přirazyti, 5) anpochen, tlaucy, zatlaucy, zabauchati, 6) mit dem Kopfe an etwas, wrazyti hlawu do něčeho, vrazyti, vhoditi ſe, vdeřiti hlawau o něco, 7) mit der Glocke, vdeřiti, vhoditi, biti, tlaucy na zwon, 8) mit dem Gewehre, zaſaditi, při od. zaměřiti, 9) gut anſchlagen, ſwědčiti, ſlauziti, die Arzney ſchlägt ihm gut an, to lékařſtwj mu dobře ſwědčj, ſlauží, dělá, 10) wie die Vögel, tlaucy, 11) wie die Wellen ans Ufer, obrážeti ſe o břeh, 12) wie die Hunde, ſtrkati, zaſſtrkati, 13) Feuer anſchlagen, křeſat, zakřeſat; rozkřeſat, 14) berechnen, ſchätzen, z. B. ein Vermögen u. ſ. f. počjtati, ſpočjtati, wypočjtati, dieß iſt zu hoch angeſchlagen, to ge wyſoko počjtáno, 15) anſchlagen an etwas, vděkiti ſe, vhoditi ſe, praſſiti ſe, ich

ug mit dem Kopfe an die
ind, hlawau sem o zeb vho-
, vdeřil, prassil.
lágig, verschlagen, obmyslný.
lämmen, zbahniti..
ländern, mrsknauti o néco.
leichen, angeschlichen kommen,
landiti se, přikrásti se, přis-
zyti se.
eifen, nabrussowat, nabraus
, 2) einen Stein, zbrausy-
lámen.
leifen, auf der Schleife he-
führen, přiwlecy, přiwlíz-
ti, 2) přivzliti.
lenkern, omrskowati.
leppen, s. Anschleifen.
lichten, narownati.
ließen, einen an Ketten, v-
zati někoho na řetěz, swázati
oho řetězy, do pout, do o-
ů dáti, vkowati, přikowas
vpnauti, 2) sich an einen
chließen, přitisknauti, přitlas
, přirazyti se k někomu, přis
nauti se, připogiti se, 2) figürl.
ügen, beyfügen, přiložiti, ich
e das verlangte Schreiben mit
eschlossen, psanj požádané při-
ožil gsem, 3) sich anschließen
die Soldaten, srazyti se w
madu, sich an die Reuterey
chließen, k gezdcům se při-
yti, připogiti, 4) neut. ge
an etwas passen, přilehati,
Thüre schließt nicht an, dwe-
nepřilehagj, der Rock schließt
ht an, kabát nepřilehá.
luß, m. Beschluß, m. přj-
a, přjwěsek, m.
meicheln, připochlebowati se,
ochlabit, přilísati, přilichotiti se.
meißen, an die Thüre, zas
ati, zabauchati, 2) an etwas
n, vdeřiti, vhoditi, prassti-
e o něco.
melzen, flüßig werden, roz-
státi se.
mettern, přirazyti, wrazyti.
nieden, přikowati, vkowati.

Anschmiegen, sich, přitaulitise, přiw-
wnauti se, přichauliti se.
Anschmieren, namazati, 2) betrü-
gen, oschrábati, ossidit.
Anschminken, zlíčiti, vlíčiti, nalí-
čiti.
Anschmitzen, postříknauti.
Anschmücken, vsslechtiti, vkrásli-
ti, wystrogiti, ozdobiti.
Anschmutzen, nassprinit, naprznit.
Anschnallen, zapnauti, vpnauti,
připnauti přeskau.
Anschnarchen, zabraukati, osupiti se,
obokiti se, vbraukati, gebati.
Anschnauben, trotzig anreden, an-
fahren, s. Anschnarchen.
Anschnaufen, s. oben.
Anschneiden, das Tuch, nastřihnau-
ti, das Brod, den Braten, na-
krogiti, das Holz, nakřznauti,
2) einem etwas an das Kerbholz
anschneiden, nawraubiti.
Anschnellen, wmrsknauti, mrsstiti
2) angeschnellt werden, mrsknau-
ti se, mrsstiti se.
Anschnitt, m. nawraubenj, wrau-
benj, n. 3) das Holz was ange-
schnitten wird, wrub, m.
Anschnüren, přitužiti, vtáhnauti
sznůrau, přisznérowati, vsznéro-
wati.
Anschrauben, přisšraubowati.
Anschreiben, napsati, einen übel
anschreiben, zle někoho wypsati,
porsati.
Anschreyen, okřikati, okřiknauti,
nakřiknauti, zakřiknauti, 2) ei-
nen auf der Gasse, zakřiknauti,
zkřiknauti.
Anschrote, s. Leisten, Auwurf.
Anschroten, s. heranwälzen.
Anschuhen, die Stiefeln, podssit,
podrazyti boty.
Anschüren, das Feuer, rozdělati
ohen, rozgjskřiti.
Anschuß, m. eines Wildes, postře-
lenj, n. 2) des Wassers, přj-
wal, m. 3) der Ort wo das
Feld an die Strasse anstößt,
dálka, f.

Anschüt-

Anſchütten, naſypati, das Getreide an die Mauer, obilj na, ke zdi naſypat, Waſſer an die Wand, naliti wody na ſtěnu, 2) vollſchütten, einen Boden mit Getreid anſchütten, podlahu obilim naſypat.

Anſchwängern, obežkati, otěhotiti.

Anſchwärzen, načerniti, očerniti, zčerniti, 2) verläumden, zčerniti, očerniti, oſočiti.

Anſchwärzen, das, Anſchwärzung, f. načernění, n. 2) zčernění, n. očernění.

Anſweif, m. záwada. f.

Anſchweifen, zawaditi.

Anſchweißen, anlóten, klíti, ſtlegowati, w hromádu ſpogiti, ſwařiti.

Anſchwellen, dmauti ſe, nadmauti ſe, 2) act. nadmauti.

Anſchwimmen, připlawiti ſe, připlauti, připlynauti.

Anſehen, einen, pohledéti, hledéti, patřiti, kaukati, popatřiti, djwati ſe, podjwati ſe, das iſt ſchön, häßlich, herrlich anzuſehen, to ge krásné, oſſkliwé, wýborné podjwánj, anſehen und betrachten, hledéti, ſſetřiti, ohlédnauti ſe, ohledat ſe, man muß die Zeit, den Ort anſehen, d. i. in Betrachtung ziehen, muſýme hledéti, ſſetřiti času, místa, 3) anſehen und urtheilen, dafür halten, mjti, držeti, er ſah mich für ſeinen Bruder an, držel mne za ſwého bratra, 4) anſehen und ſchlüßen, widéti, znáti, poznati, man ſieht ihm noch keine Noth an, nenj na něm geſſté nauze widét, znát, er thut alles was er mir nur an den Augen anſieht, onby mi pomyſſlenj wědělal, 5) anſehen, und empfinden, widéti, poznáwati, hledéti, ich ſehe hier ſeine Jugend, ſeine Dürftigkeit, u. ſ. w. an, hledjm zde na geho mladoſt nauzy, die Koſten nicht anſehen, nedjwat, nepodjwat ſe na auträty, Gott ſieht das Herz an, Bůh hledj, djwá ſe, kaukáná ſrdce, jemanden anſehen, auch, ſhlédnauti, wzezříti na někoho, man ſieht es ihm an den Augen an, was er im Schilde führt, z očj mu to hledj, co obmeyſſlj, 2) ein Schauſpiel anſehen, djwati ſe, 3) für gut anſehen, billigen, wznati za dobré, 4) worauf iſt das angeſehen, k čemu to ſměřuge, k čemu ſe tjm čelj, mjnj, oč ſe tu gedná.

Anſehen, das, Anſchauen, pohlednénj, patřenj, wzezřenj, podiwánj, n. dem äußerlichen Anſehen nach, podlé zewnitřnjho wzezřenj, na zřetel, na pohled, na pohledénj, 2) Reſpekt, zřetel, m. zřenj, ſlowútnoſt, wážnoſt, wzneſſenoſt, wzácnoſt, f. im großen Anſehen bey einem ſeyn, weliký zřetel u někoho mjti, w welikě wážnoſti býti, ein Anſehen machen, ſtrojti ſe, ſich ein Anſehen geben, wážně ſobě weſti, počjnati, 4) die Handlung des Anſehens, podjwánj, als: tato wěc neſtogj za podjwánj, aby ſe na ni podjwal, nenj hodná podjwánj, du wirſt mir doch das Anſehen nicht verbüten, nebudeſs mi snad bránit na to ſe podiwat, das Anſehen mit Ueberlegung, Betrachtung, ſ. Anſehung, 5) Geſtalt, pohled, m. wzezřenj, n. vom unfreundlichen Anſehen, nelibého wzezřenj, pohledu, iſt hat das Haus ein beſſeres Anſehen, teď má ten dum pěknégſſj pohled, ich kenne ihn nur von Anſehen, znám hogen po pohledu, 5) Schein, obraz, zřetel, m. podoba, f. es hat nur das Anſehen der Sache, gen ſo má podobu tě wěcy, gen obraz tě wěcy na ſobě neſe, zdá ſe, ma zřetel, es hat das Anſehen, als wenn nichts aus der Sache werden wollte, nepodobá ſe k tomu, aby co zeho bylo,

Allem

allem Anſehen nach, gak ſe podobá k tomu, gak ge widěti, es hat kein Anſehen dazu, nepodobá ſe k tomu, ſich ein wichtiges Anſehen geben mit Mienen, bezeugen, wážně ſobě weſti, počínati, ważnoſt, zketel na ſobě vkazowati.

Anſehnlich, in die Augen fallend, ſhledčiwý, vhledčiwý, ſpatřitedelný, 2) vornehm, vkázalý, wzneſſený, mnohowážný, ſlowútný, wzácný, znamenitý, hlučný, anſehnliche Familie, wzneſſený rod, m. ein anſehnlicher Mann, vkázalý, wzácný, zkretedlný, ſlowútný muż, anſehnliches Landgut, znamenitý ſtatek, Haus: dum, er iſt von einer anſehlichen Geſtalt, geſt znamenité, wýborné poſtawy, ein anſehnliches Begräbniß, hlučný, ſlawný, znameuitý pohřeb, ein anſehnliches Vermögen, znamenitý ſtatek.

Anſehnlich, adv. wzneſſeně, mnohowážně, vkázale, ſlowútně, znamenitě, hlučně, die Leiche anſehnlich begraben, hlučně, znamenitě pohřbiti.

Anſehnlichkeit, f. vkázaloſt, mnohowážnoſt, wzneſſenoſt, ſlowútnoſt, znamenitoſt, f. hlučnoſt.

Anſehung, f. Anſehen der Perſonen, wážnoſt, f. 2) in Anſehung deſſen, z ohledu, wzhledem toho, die Handlung des Anſehens, podiwánj, diwánj, dohlednj, n.

Anſengen, připáliti; přiſmudnauti.

Anſetzen, přiſaditi, přiſtawiti, přiložiti, den Stuhl zu nahe an die Wand, ſtolicy bljzko k ſtěně přiſtawiti, einen Topf anſetzen, přiſtawiti hrnec k ohni, das Glas anſetzen, ſklenicy k vſtum přiložit, pčinit, die Klauen, pazaury wrazyt, zarjt, ſich einen Blutigel, pigawky přiložiti, die Lanje, kopj přiložit, die Feder, pero přiložiti, Bauern anſetzen, ſedláky oſaditi, Wáume, ſtrómy ſadit, ſázet, rozſazowat, Eſſig, Dinte, piwa na ocet, na ingauſt naliti, 4) einen betrügen, oklamat, oſſidit, ſſauſtnauti, ſtrihnauti, 5) Leibeskräfte anſtrengen, pokuſyti ſe, 6) empfangen, von einigen Thieren, oſtat, zůſtat březý, die Stutte hat angeſetzt, klisna zůſtalahřebná, 7) anſetzen, beſtimmen einen Termin, eine Strafe, vſtanowiti, vrčiti, vložiti, vkládati, położiti, 8) den Degen an die Gurgel anſetzen, naſaditi, přičiniti meč k hrdlu, 9) annähen, naſtawiti, naſaditi, naſſiti, přiſaditi, 10) an den Feind anſetzen, připadnauti, wpadnauti, vtok včiniti na nepřitele, vděřiti, obokiti ſe na nepřitele, 11) etwas hoch anſetzen, wyſoko něco poſtawiti, počítati, ſtawěti, 12) Knoten anſetzen, vzliti, 13) ſich anſetzen, anlegen wie eine Speiſe, der Wein, ſaditi ſe, vſaditi ſe.

Anſetzen, das, Anſetzung, f. vſtanowenj, vloženj, położenj, gmenowánj, n. 2) naſazenj, přiſazenj, přičinénj, n. 3) připadnutj, wpadnutj, n. 4) poſazenj, n.

Anſicht, f. wyhljdka, pohled, zketel, m. wzezřenj, n. ſpatřenj, n.

Anſichtig, jemandes werden, ſpatřiti, vzřjti, ſezřiti, vwiděti, zočiti, ſhlédnauti, zahljdnauti, vhljdati někoho.

Anſieden, obwakiti, owakiti, 2) přiwakiti.

Anſiegeln, přitiſſtiti, připečetiti.

Anſiegen, einen, pobogowati někoho.

Anſingen, zazpjwati, prozpěwowati.

Anſinnen, einem etwas, žádati na někom něco, 2) erinnern, vpominati.

Anſitzen, přiſeděti.

Anſpalten, naſtjpati, naſtjpiti.

Anſpan-

Anſpannung, das Mies, die Pferde, zapřáhnauti, přepřáhnauti, es iſt ſchon angeſpannt, ge giž zapřeženo, zapřažno, 2) den Bogen, napnauti, nápjnati, 3) das Leder, Tuch, roztahowati, napnauti, natahowati, 4) die Kräften, přičiniti ſýlu, wynaložiti.

Anſpann, m. zápřež, přſpřež, f.

Anſpeyen, napliwnauti, napliti.

Anſpielen, auf etwas, im Reden, oder in einer Schrift, narážeti, pohráwati ſlowy, obraceti, wztahowati ſe ſlowy na něco, 2) auf einen Handel, hráti, bſti na něco.

Anſpielung, f. narážka, f. naráženi, n. pohráwánj ſlowy, obraceni, wztahowánj, n.

Anſpießen, nakuliti, na kůl napſchnauti, narazyti, naſtrčiti, nabodnauti, nabůſti, probodnauti, propſchnauti, protknauti, propſſiti, einen Froſch, žábu napſchnauti, naſtrčiti, nabodnauti, propſchnauti, einen Braten, pečeni naſtrčiti.

Anſpinn, f. ſ. Spindelwirtel.

Anſpinnen, přitkati, připleſti, přiſtřſti, einen Faden an den andern, nit k niti připřiſt, 2) etwas Böſes, oſnowati, zoſnowati, naſnowati, kůti negaké ſſibalſtwj, obmýſſleti, pikel ſlěwati, ſtrogiti, tropiti, ſtropiti, Unruhe und Zank, ſtropiti nepokog a ſwádu, 3) reciproce. es hat ſich etwas angeſponnen, zoſnowalo, ſpletlo ſe něco.

Anſpitzen, oboſtřiti, zaſſpičkowati.

Anſporuen, oſtnem bůſti, nutkati, ponaukati, pobůſti, 2) ſtgůrl. aureizen, podněcowati, ponaukati, powzbuditi, oſtnem pobodati.

Anſpornung, f. podnět, oſten, m.

Anſprache, f. promlauwánj, promluwenj, n. promluwa, f. eine Anſprache haben, promluwenj, rozpráwku mjti.

Anſprechen, promluwiti k někomu, na někoho, 2) laut werden, d. iſt. einen Ton von ſich geben, wie die Pfeifen in der Orgel, ozýwati ſe, 3) einen um etwas, říct někomu o něco, promluwiti s někým o něco, žádat někoho za něco, einen um ein Allmoſen, žadat někoho za něco. 4) vor Gericht fordern kpráwu pohnat.

Anſprecher, m. promluwač, promluwatel, m.

Anſprechung, ſ. Anſprache.

Anſpreizen, ſ. Anſtämmen.

Anſprengen, anſpritzen, pokropiti, 2) zu Pferde, dorazyti, doſkočiti, dotřjti na koho.

Anſprengung, f. Anſpritzung, pokropenj, n.

Anſpringen, přiſkočiti, doſkočiti, 2) angeworfen werden, wrazyti, wdéřiti, wſkočiti.

Anſpritzen, poſtřjkati, poſtřjknauti, 2) neut. wſtřjknauti, ſtřjknauti, der Koth ſpritzte an den Wagen, bláto ſtřjſtlo na wůz.

Anſpruch, m. Foderung, žádoſt práwnj, práwa, právo, požádánj, n. naděge, f. einen Anſpruch auf etwas machen, haben, žádati něčeho brátí ſy, mjti k něčemu práwo 2) Anſpruch auf jemanden haben, žalobu proti někomu včiniti, ſauditi ſe s někým o něco.

Anſprung, m. Anſatz, doſkok, m. doſkočenj, n. 2) eine Krankheit, der kleinen Kinder, ohnipera, f. aurečky, plur. m. laupánj, n. ſtupnatoſt, f.

Anſpülen, přitekati, přilýwati ſe.

Anſtalt, f. Zurůſtung, přjprawa, f. připrawowánj, ſtrogenj, n. Anſtalt zu etwas machen, trefen, připrawowati, hotowiti, chyſtati, ſtrogiti ſe, přjprawy dělati k něčemu, opatřiti proſtředky, 2) eine jede gemachte Einrichtung, zprawá, f. zřjzenj, založenj, 3) jede Anordnung, opatřenj, n.

Anſtalt,

Anſtaltmacher, m. připrawitel, m. oparkitel.

Anſtämmen, opirati, opřiti, podpirati, podepřiti, bočiti.

Anſtand, m. Aufſchub, průtah, odklad, m. hogemſtwj, n. ohne Anſtand, bez dlenj, bez prodlenj, bez meſſkánj, bez wáhánj, bez odkladu, průtahu, newáhawě, Anſtand der Gerichte, odloženj, zaſtawenj, n. odklad, m. práwa a ſaudu, 'pře do giſtého času, f. Anſtand im Kriege, přiměřj, přeſtrojj, poodloženj boge, n. poklid, m. lhůta, f. pokog do giſtého času, m. Anſtand des Reichstags, odklad, m. odloženj ſněmu, n. Anſtand des Regiments nach dem Tode eines Königs, mjſtozpráwa, f. die Sache leidet keinen Anſtand, s tau wěc nesmi ſe prodljwat, keinen Anſtand nehmen, nemeſſkat, 2) Anſtand, Anſtändigkeit, das Schickliche, ſluſſnoſt, náležitoſt, f. 3) Zweifel, Bedenklichkeit, pochyba, pochybnoſt, etwas in Anſtand ziehen, Anſtand in etwas nehmen, Anſtand in etwas haben, rozpakowati, býti na rozpacých, mjti na pomyſſlenau, na rozmyſſlenau, býti w pochybnoſti.

Anſtändig, ſluſſný, náležitý, 2) gefällig, wděčný, whodný, ſpůſobný, ochotný.

Anſtändig, adv. ſluſſně, náležitě, ſpůſobně, whodně, přjhodně, dieſes iſt mir nicht anſtändig, to mně nenj wděčné, whod, wděk, mjlo.

Anſtändigkeit, f. (Convenienz) ſpůſobnoſt, whodnoſt, wděčnoſt, 2) eine Sache die unſern Abſichten gemäß iſt, wděk, whod, 3) das Schickliche, ſluſſnoſt, náležitoſt, f.

Anſtandsbrief, m. liſt poklidnj, m.

Anſtarren, einen, wpřiti oči na někoho, zkuha, zoſtra pohleděti.

Anſtarrung, f. zkuha hleděnj, wpřenj očj, n.

Anſtatt, mjſto, na mjſto.

Anſtäuben, připrášſiti, naprášiti.

Anſtauuen einen, zhrozyti ſe, zdeſyti ſe někoho, s wžáſnutjm na někoho hleděti, hrozyti, děſyti ſe někoho.

Anſtechen, einen, poſichowati, dotýkati, damit ſticht er mich an, s tjm mne dotýká, pjchá, popichuge, 2) das Pferd, vbodnauti, rozbodnauti, pobůſti, zabůſti, rozbůſti, pobádati oſtruhami.

Anſtecken, anheften, přiſknauti, zaſtrčiti, připnauti, ein Band, penzli připnauti, 2) einen Ring, naſtrčiti prſten, 3) einen Degen, zawěſiti kord, 4) das Fleiſch an den Bratſpieß, napichnauti, naſtrčiti maſo na rožen, 5) einen mit Krankheit oder mit böſen Sitten anſtecken, nakazyti, naprzniti, nadchnauti někoho, 6) ein Feuer, eine Stadt, ein Haus, zapáliti, zanjtiti, oheň položiti, založiti, 7) ein Licht anſtecken, rozžjci, zažžiti, rozſwjtiti ſwíčku, 8) ein Faß, natočiti, načjti.

Anſteckend, nakažliwý, nakažčiwý, chytlawý.

Anſteckung, f. Anheftung, připnutj, připjnánj, zaſtrčenj, n. 2) naſtrčenj, 3) zawěſſenj, n. 4) napichnutj, napichánj, n. 5) nakaženj, naprznění, nadchnutj, n. nadchliwoſt, nákaza, f. 6) zapálenj, zanjcenj, založenj ohně, n. 7) rozženj, zažženj, rozſwjcenj ſwíčky, n. 8) natočenj, načtj, n.

Anſtehen, an etwas dicht, přiſtáti, 1) an etwas ſtehen, das dadurch die Bewegung deſſen, das da ſtehet, gehindert wird, wáznauti, z. B. der Wagen ſtehet an, als an einem Steine, an der Mauer, wůz wázne, zawazuge, 2) wohl anſtehen, dobře státi, ſluſſeti, dies Kleid ſteht ihm wohl an, ten ſtat mu dobře ſtogj, ſluſſj, 3) dieß ſteht einem ehrlichen Manne nicht an, nepřiſtluſſj to poctiwému muži, neſluſſj to na poctiwého muže, 4) gefallen, dieß

ſteht

ſteht mir nicht an, gefällt mir nicht, to ſe mně nelíbj, to mně nenj whod, libo, 5) dies ſtünde mir wohl an, to by mně přiſluſſelo, ſluſſelo, 6) bei ſich anſtehen, zweifeln, pochybowati, 7) etwas anſtehen laſſen, ponechati něčeho, nechati něčeho ſtáti, 8) in ſeinem Fortgange unterbrochen, od. an der Ausführung gehindert werden, počkati, poſečkati, trwati, státi. Es iſt lange genug angeſtanden, dosti dlauho to čekalo, ſtálo, trwalo, anſtehen laſſen, nechati státi, odkládati, odkálowati. Ich will die Sache noch anſtehen laſſen, nechám tu wěc geſtě ſtát, pomeſſkám, prodljm swěcý, 9) fortdauern, währen, trwati, wegen lang anſtehender Kälte, pro dlauho trwagicý zymu, 10) Bedenken tragen, rozpakowati ſe, býti na rozpacých, mjti na rozmyſſlenau, rozmeyſſleti ſe, likowati ſe, wáhati, meſſkati. Ich ſtehe noch an, ob ich dieſes auch thun will, geſtě gſem na rozpacých, zdali to také včinjm. Ich werde keinen Augenblick anſtehen zu dir zu kommen, ani chwilku neobmeſſkám k tobě přigjt.

Anſteifen, ſ. Anſtämmen.

Anſteigen, wyſtupowati, wſtupowati wzhůru, 2) angeſtiegen kommen, kráčeti.

Anſtellen, poſtawiti, Arbeiter zu etwas, dělnjky poſtawit, zgednat k něčemu, ſich an einen, přiſtawiti, poſtawiti ſe k něčemu, ſich auf einen Haaſen, čjhat na zagjce, 2) anſtiften, naweſti, 3) ſeine Sache klug, wěc ſwau maudře zkjditi, 4) ein Gaſtgebot, přiſprawiti, přiſtrogiti, naſtrogiti hoſtinu, 5) Spiele, ſtrogiti hry, 6) wie wollen wir es anſtellen? gak to naſtrogjme? wdělame? 7) ſich anſtellen, ſtawěti ſe, 8) etwas anſtellen, doweſti, prowesti, dokázati, ſtropiti, ſpáchati, 9) jemanden zu einem Amte anſtellen, někoho k nějakému vkadu vſtanowiti, vſaditi, vſtawiti, poſtawiti, na vkad zkjditi, 10) eine Klage anſtellen, žalobu včiniti, 10) anſtellen etwas unter einander verabreden, ſjcy ſy, ſnesti, ſmluwiti ſe, vmluwiti, naſtrogiti, 21) Betrachtungen, Vergleichungen, činit rozgjmánj, 13) einen als Einnehmer, někoho weyběrčjm vſtanowit, 14) ſich klug, geſchickt, dumm, chowat ſe, mjt ſe maudře, hlaupě při něčem, 15) im Aeuſſern eine Geſtalt annehmen, ſtawěti ſe, ſtě freundlich, zornig, ſtawěr ſe, dělat ſe přjwětwým, hněwiwým, 16) verurſachen, naſtrogiti, působiti, způſobiti, ztropiti, dokázati.

Anſtellen, das, Anſtellung, ſ. přiſtawenj, poſtawenj, n. 2) přjprawa, ſ. připrawenj, přiſtrogenj, naſtrogenj, n. 3) ſtrogenj, n. 4) dowedenj, prowedenj, 5) vſtanowenj, vſazenj, vſtawenj, poſtawenj, zkjzenj, n. 6) včinění žaloby, n.

Anſtemmen, Anſtämmen, opřjti, opjrati, zpodepřjti, zpolěhati, nazpolěhati.

Anſticheln, popichowati.

Anſtiefeln, obauti w boty.

Anſtiften, naweſti, nawáděti, nakluwiti, 2) aureizen, nabádati

Anſtiften, das, Anſtiftung, ſ. náwod, m. nawedenj, n. 2) nabádánj, n. 3) náſtrog, m. naſtrogenj, působenj, způſobenj, ztropenj, n.

Anſtifter, m. náwodce, nawádič, náwod, náwodnjk, m. 2) nabádač, 3) náſtrůgce, působce, tropič.

Anſtiftung, ſ. das Anſtiften.

Anſtimmen, ohledáwati ſobě, předzpjwáti, předpjſkáwati, ſtenowati

Anſtimmen, das, Anſtimmung, ſ. ohledáwánj, předzpjwánj, předpjſkáwánj

pjſſánj, n. předpiſ, m. ſſtemowánj, n.

Anſtinken, zapáchati, napáchati, zſmraditi, páchnauti.

Anſtoß, m. auraz, vſtrk, m. wráżka, vſtrčka, záwada, f. zawazenj, n. 2) Aergerniß, wráżka, f. wżaženj ſe, n. einem einen Anſtoß legen, činiti překážku, záwadu, překážeti někomu, zawazowati o někoho, wráżeti, horſſiti někoho, 3) was an etwas angeſtoſſen, d. i. mit demſelben verbunden wird, dúrka, f. ein Gebäude, ſo an ein anderes angebaut wird, ſ. Anbau, 4) ohne Anſtoß, bez překážky, bez auraz, bez vhony, bez záwady, bez zawazenj, 5) von einer Krankheit, vom Fieber einen Anſtoß haben, leiden, pokauſſjnu býti od někaké nemocy, 6) das Anſtoſſen im Reden, zagikánj, bebránj, zawazenj, 7) Anſtoß bei den Schneidern, nástawek, m.

Anſtoßen, an etwas, vſtrčiti, wrazyti, zawaditi, vhoditi, vdeřiti o něco, wrazyti do něčeho, einen mit dem Ellenbogen, o někoho lokrem zawaditi, vhoditi, vſtrčiti ſe, wrazyti lokrem do někoho, 2) ein Gebäude an das andere anſtoßen, dum k domu přiſtawěť, eine Röhre an die andere, traubu s traubau ſpogit, ge ſrazyt. Anſtoßen bei den Schneidern, naſtawiti; in eigentlicher Bedeutung, wrazyti, vhoditi, vdeřiti ſe, zawaditi, das Schiff iſt an den Felſen angeſtoßen, lod wrazyla do ſkály, vdeřila, zawadila o ſkálu, 3) zuſtoßen, napadnaut, es ſtößt ihn ein Fieber an, napadá ho zymnice, es ſtieß ihn eine Krankheit an, napadla ho nemoc, roznemohl ſe, rozſtonal ſe, 4) angrenzen, mezowati, přilehati wedle, dotýkati ſe, der Acker ſtößt an den Weg an, rolj leží v cestu, Deutſchland ſtößt gegen Mittag an Italien an, Německá země mezuge s Wlaſſkau. Mein Zimmer ſtößt an das ſeinige an, pokog mug ge wedle geho pokoge, 5) mit der Zunge, zawazowoti gazykem, bebtati, brebtati, zagikati ſe, 6) fehlen, pokleſnauti, ſklauznauti, poblauditi, pochybiti, zawaditi, das Pferd ſtößt an, kuň kleſá, ein ſolches Betragen ſtößt wider die Freundſchaft an, takowé chowánj wrážj přátelſtwj, 7) in einer Schrift ſich an einen Satz anſtoßen, wrážeti, horſſiti, zarjuati ſe nad někakau položenkau w někakém ſpiſu.

Anſtößig, wráżliwý, wrážčiwý, záwadný, dúrkliwý, pohorſſliwý, 2) ein anſtößiges Pferd, kleſawý kůň, m.

Anſtößigkeit, f. der That, pohorſſliwoſt, f. des Ausdruckes, wráżliwoſt, wrážčiwoſt, dúrkliwoſt, f.

Anſtoßung, f. ſ. Anſtoß, 2) mit der Zunge, zawazowánj gazykem, bebtánj, n.

Anſtralen, paprſſkowati, odgaſnúti, obleſknauti paprſſkem.

Anſträngen, ſ. Anſtrengen.

Anſtrecken, alle Kräfte, wynaſaditi wſſecku ſýlu, ſ. Anſtrengen.

Anſtreicheln, pohlazowati.

Anſtreichen, namazati, pomazati, 2) etwas mit Farbe, napuſtiti barwau, figürl. einer Sache eine Farbe, ličiti, vličiti, zličiti, bjliti, 3) ſich anſtreichen, ličiti ſe, naličiti ſe, 4) mit einem Striche anmerken, podmáznauti.

Anſtreichen, das, Anſtreichung, f. namazánj, pomazánj, 2) napuſtěnj, napauſſtěnj, 3) naličenj, n.

Anſtreifen, zawaditi o někoho, dotknauti ſe někoho.

Anſtrengen, anhalten, antreiben, přidržeti, dohánęti, mjti někoho k něčemu, 2) die Kräfte anſtrengen, přičiniti, wynaſaditi wſſecku ſýlu, namáhati ſe welmi, die Pferde, dohánęti, ſonſt přiſtužiti, vynauti.

Anſtren-

Anſtrengen, das, Anſtrengung, ſ. přidržení, dohánění, n. 2) přičinění, wynaſnažení, namahánj, n. 3) přituženj, n.

Anſtrich, m. ljčidlo, n. 2) Vorwand, barwa, předstěra, ſ. 3) ljčenj, n. ſeinen Handlungen einen Anſtrich geben, činy swé bjlit, ljčit, barwu gim dáwat.

Anſtricken, připlesti, přitrati.

Anſtücken, nastawiti, nassiti.

Anſtürmen, přihrnuti, an die Thüre, zatřjskati na dweře.

Anſtützen, podpjrati, podepřjti, zpodepřjti.

Anſuchen, wcházeti se o něco, něco pohledáwati, wyhledáwati, žádati o něco.

Anſuchen, das, Anſuchung, ſ. wcházenj, pohledáwánj, wyhledáwánj, n. žádoſt, ſ.

Antackeln, ein Schiff, wyprawiti, wyſtrogiti lodj.

Antaſten, omakati, oſſmatati, pěſtowati, einen, etwas, dotýkati ſe, dotknauti ſe něčeho, 2) auf eine gewaltthätige, feindſelige Art berühren, angreifen, dorážeti, dogjmati, dorazyti, einen mit Worten, eines Ehre, dotýkati, dorážeti ſkowý, čeſt, na cti wrážeti, čeſt dotknauti.

Antaſten, das, Antaſtung, ſ. omakánj, oſſmatánj, pěſtowánj, n. 2) doráženj, dotknutj, n.

Antauſchen, změniti, wyměniti.

Antheil, m. podjl, m. 2) einen Antheil an etwas haben, ančaſtnu býti něčeho, přiwčaſtniti ſe něčeho, podjl mjti.

Anthun, ankleiden, oblecy, odjti, wſtrogiti ſe, ſſaty na ſe wzýti, 2) erweiſen einem eine Ehre, Schande, včiniti, wdělati někomu čeſt, hanbu, 3) ſich den Tod anthun, ſmrt ſobě včinit, ſpůſobiti.

Antiphoné, ſ. odzpěw, m.

Antlitz, n. twář, ſ. obličeg, m.

Antoniusfeuer, n. eine Krankheit, ohniwý wřed, oheň ſw. Antonjna, m.

Antrag, m. öffentlicher an eine Verſammlung, wznesſenj, podánj, předložení, n. an das Volk einen Antrag thun, něco na lid wznesti, podati, lidu něco předložiti, předkládati, 2) Anerbietung, nawržení, obětowánj, podánj, n. einem einen Antrag thun přednesti někomu něco, nawrcy, někomu něco.

Antragen, anbieten, obětowati, podáwati, podati; einem ſeine Dienſte, zakazowati ſe službau někomu, ſich antragen, podwolowati ſe, wwoliti, zakazowati, obětowati ſe, 3) antragen auf etwas, in Vorſchlag bringen, nawrhnauti něco, předſtawiti, 4) veranſtalten, opatřiti, zgednati.

Antrager, m. Umfrager, předkládatel, m.

Antrauen, einem eine Frau, někoho oddat, ſich eine Frau antrauen laſſen, dát ſe oddat, ſie iſt ihm angetrauet, ge s nj oddán.

Antrauung, ſ. oddawky, f. pl.

Antreffen, finden, napadnauti, zaſtihnauti, 2) betreffen, dotýkati ſe, dieß trift meine Ehre an, to ſe mé cti dotýká, dotýče, týče, týká.

Antreiben, dohánětí, popauzeti, pobjzeti, připuditi, nabádati, pobádati, nabjzeti, ponaukati, 2) ein Schiff, eine Holzflöße, hnáti, ein Pferd, cwalem hnáti.

Antreiber, m. dohanitel, dohaněč, popuzowatel, nabizytel, nabadač, nabadatel, ponukač, m.

Antreibung ſ. ſ. Antrieb.

Antreten, Erde an einen Baum, zemi k ſtromu přiſſlapati, einen um etwas antreten, někomu o něco, ſrze něco přigjti; an jemanden, jemand an etwas, přiſtaupiti, přiſtročiti, ein Amt, eine Erbſchaft, přiſtaupiti k wřadu, přigjti, wgjti, wſtaupiti w auřad, wgjmati dědictwj, wſtaupiti w dědictwj, die Regierung, naſtaupiti

pit na králowstwj, das so Jahr antreten, docházet 50 let, přicházeti do 50 let, eine Reise, dáti, wydati se na cestu, die Schlacht, biwu začjti, ein Gut, Haus, vgmauti, přigmauti statek, dum.

Antretung, f. přistaupenj, přikročenj n. eines Amtes, přistaupenj, wstaupenj, wgitj, n. einer Reise, wydánj se, na cestu, n. eines Guts, vgmutj, přigmutj, n. der Regierung, f. nastaupenj, n. ein Anfang, přjstup, m.

Antrieb, m. dohánénj, popauzenj, ponuknutj, pobádánj, pobizenj, nabjzenj, ponaukánj, nabádánj n. pobjdka, pobjzka, f. aus eigenem Antriebe etwas thun, wlastnjm ponuknutjm něco učiniti, 2) göttlicher Antrieb, wnuknutj, n. 3) dasjenige, was uns zu etwas antreibt, sinnliche oder vernünftige Bewegungsgründe, podnět, ostn, m. dies war mir ein Antrieb es zu begehen, to bylo mi podnětem k tomu.

Antritt, m. přjstup, m. des Pferdes, klus, den Antritt gehen, klusem gjti, klusati, solches Pferd, klusák, m. worauf man mit dem Fuße tritt, sslapadlo, n. s. Antretung.

Antrittsrede f. přjstupnj řeč, f.

Antrocknen, pk jschnauti, přisýchati.

Antvogel, m. Antracht, Aenterich, der Hahn von Aenten, kačer, m.

Antwort, f. odpowěd, f. odpowjdánj, n. Rede und Antwort geben wegen einer Sache, odpowjdat na nějakau wěc.

Antworten, odpowědjti, odpowjdati.

Anversuchen, anprobiren, okusyti, zkusyti, ein Kleid, sslat na se zkusyti.

Anvertrauen, swěřiti, poručiti, einem das Geld, swěřiti penjze někomu, einem seine Kinder, swěřiti, poručiti někomu swé děti, sich jemandem anvertrauen, někomu se swěřiti, einem die Herrschaft über etwas, zprawu někomu poručiti.

Anvertrauen, das, Anvertrauung, f. swěřenj, poručenj, n.

Anvertrauet, swěřený, poručený.

Anverwandt, přjbuzný, Anverwandter, přjbuzný, přjbuznjk, m. Anverwandte, přjbuznice, f.

Anverwandtschaft, f. přjbuznost, f. přjbuzenstwj, n. přjbuzni, pl. m.

Anvettern, sich, připřáteliti se, přilissati, přilichotiti se.

An- und Ablauf des Meeres, m. přjtok, ztok moře, m.

Anwachs, m. přirostek, wzrost, m. přirostánj, přibýwánj, n.

Anwachsen, an etwas, přirosti, přirůsti, přirostati, 2) heranwachsen der körperlichen Ausdehnung nach, zunehmen, wzrůsti, zrůsti, wyrůsti, přirosti, přirostati, wzrůst bráti, die Kinder wachsen allmählig an, děti pomalu rostau, zrostau, dorostau, wyrostau, das Buch ist angewachsen, ta kniha wzrostla, sonst 3) přibjrati se, přibýwati, přibyti, die Schulden wachsen täglich an, dluhů denně přibýwá, die Krankheit, das Uebel, die Betrübniß, das Glück, Ansehen, rozmáhat se, zmáhat se.

Anwachsung, s. Anwachs.

Anwälzen, přiwaliti.

Anwalt, m. gednatel, poručnjk, ochranee, zástupce, řečnjk, prownj přjtel, m.

Anwaltschaft, f. poručenstwj, poručnictwj, n.

Anwandeln, einem, (einen,) wie Hunger, Frost, Schrecken, Krankheit, napadati, pokausseti se, poklaukati se, die Krankheit wandelt ihm an, napadá, pokausst ho nemoc, nemoc se o něg pokaukáwá, pokausst, ich weiß nicht, was ihm angewandelt ist, newjm, co ho napadlo, es wandelt ihn eine Lust an, chce, zachce se gi, dostáwá chuť.

Anwandelung, f. vom Fieber, Hunger, Schauer, Freste, Unwillen, nápad, m. napadnutj, rokaussenj, potlaučánj, n. der Lust, zachcénj, n.

Anwandern, angewandert kommen, přibrati se, připntowati.

Anwärmen, wyhřiwati.

Anwarten, očekáwati.

Anwartung, f. očekáwánj, n.

Anweben, přikati.

Anwedeln, mit dem Fächer, nasochrowati, nawětřiti.

Anwehen, zawáti, zawanauti.

Anwehung, f. zawánj, zawanutj, n.

Anweisen, einem den Weg, einem an einen, okázati, wkázati, pokázati; 2) einen Platz, Ort, Geld, Holz, wykázati, 3) unterweisen, wycwiciti, zprawiti, powčowati, westi, er ist zu allem Guten angewiesen worden, wssemu dobrému byl wyučen, včen, cwičen, ke wssemu dobrému byl weden, 4) befehlen, wesleti, kázati, poručiti, ich bin darauf angewiesen, dergleichen Anordnungen nicht zu gestatten, ge mi poručeno, přikázano, bych takowých nekádů nedowolowal, 5) ein Gut anweisen, statek odhádati, wykázati.

Anweiser, m. wkazatel, wkazowatel, m. 2) wykazatel, m. 3, cwičitel, powčitel, m.

Anweisung, f. wkázánj, powkázánj, n. 2) wýkaz, m. wykázánj, n. 3) wycwičenj, zprawenj, powčenj, n. nauka, f.

Anwenden, das Geld auf etwas, obraceti, obrátiti, wynakládati, wynaložiti penjze na něco, 2) Fleiß, Mühe anwenden, přiložiti, přičiniti, wynaložiti, naložiti pilnost, Umlossen, autrasy wynakládati, westi, etwas zu eines Nutzen, Schaden, Vermügen, obraceti k něčjmu wžitku, k škodě, k wyražení.

Anwendung, f. des Geldes, obrácenj, wynaloženj, n. 2) přiloženj, přičinění, n.

Anwerben, Kriegsvölker, zbjrati wogsko, (werbowati) 2) um eine Braut, požádati, jemand zu einem Spiele, Plitenik ꝛc. nabjdnauti, nabjzeti, pobjdnauti.

Anwerbung, f. der Kriegsvölker, zbjránj, n. 2) požádánj, n. 3) nabjzenj, n. pobjdka, f.

Anwerfen, nahazowati, nametati, nawrhowati, whazowati, einen Stein an die Mauer, hoditi kámen na zed, vwrcy, whoditi, vdekiti kamenem na zed, Kalk an die Mauer, obwrhowati, obmjtati zed wápnem, die Leiter anwerfen, přihoditi řebřjk, den Schlafrock, whoditi.

Anwerfung, f. Anwurf, m. nahazowánj, n. nametánj, whazowánj, n. des Steins, vhoděnj, vwrženj, whozenj, vdekenj, des Kalks, obmjtka, f. obwrhowánj, obwrženj, obmjtánj, n. der Leiter, přihozenj, n.

Anwesend, přjtomný.

Anwesenheit, f. přjtomnost, f.

Anwiehern, zakechtati.

Anwirken, připleti, připlétati, přikati.

Anwischen, natřjti.

Anwohnen, blizko obýwati, wedle někoho bydleti, bytem býti, přibydleti.

Anwohner, m. saused, přiležjcý, přibydlitel, m.

Anwohnung, f. sausedstwj, n.

Anwuchern, rozmáhati se.

Anwuchs, m. přirostek, wzrost, m. 2) das Angewachsene, přirůstek, m.

Anwühlen, přihrabati.

Anwünschen, žádati, přjti, přáti, popřjti, wděčiti, powděčiti, (winssowati, powinssowati) s. Wünschen.

Anwurf, m. Ueberzug einer Wand mit Kalk, obmjtka, f. s. Anwerfung, 2) im Spiele, wrh, m.

Anwurzeln, kořenowati se.

Anzahl, f. počet, m. (číslo, n.)

Anzahlen, spláceti, splatiti.

Anzap-

Anzapfen ein Faß, načnauti, načjti, odtočiti, 2) mit den Worten, dogjmati někoho, dotkliwými slowy, dotýkati někoho, popichowati.

Anzaubern, čarowati.

Anzeichen, n. znamenj, n.

Anzeichnen, naznamenati, poznamenati, zaznamenati, einem etwas d. i. auf seine Rechnung schreiben, zaznamenati.

Anzeichnung, f. známka, f. naznamenánj, n. zaznamenánj.

Anzeige, f. Ankündigung, oznámenj, n. 2) was angezeigt wird, náwěstj, n. zpráwa, oznámka, známost, f. 3) Angabe, Angebung künftiger Dinge, předwázanj, znamenánj, znamenj, n. eine Anzeige thun, oznámiti.

Anzeigen, ankündigen, oznámiti, w známost westi, náwěstj dáti, na rozum dáti, ohlásyti, etwas in dem Gerichte, wdati, einen Dieb, wdati zloděge, 2) etwas als ein Wunderzeichen, předwázati, znamenati, wkázati, wyznamenati.

Anzeiger, m. oznámitel, 2) wdawtel, Register, wkazatel, m. wkazadlo, n.

Anzeigung, f. Anzeige.

Anzettel, m. f. Zettel.

Anzetteln, etwas anfangen, začnauti, něco začjti, započjti, 2) anstiften, Kabale, Zwist, strogiti, tropiti, kowati, osnowati, nasnowati, sosnowati sſibalstwo, rozepři, pikel stěwati, nastrogiti, stropiti, einen Krieg, Aufruhr, zdwihnauti, stropiti wálku, 3) bei den Webern, ein Garn, Gewebe, osnowati.

Anzettler, m. tropič, tropitel, strugce, nástrůgce, kňgce, m.

Anziehen, aufziehen, tahati, táhnauti, trhnauti, natáhnauti, natahowati, 2) zu sich ziehen, přitáhnauti, přitahowati, 3) Kleider anziehen, wstrogiti, obléci, obláčeti, odjwati se, Schuhe, Strümpfe, obauti, ein neues Panzer, připrawiti se w brnění, 4) ein Beſpiel aus einem Buche, oder Zeugen, přiwesti, přiwoditi, wwoditi, 5) Glocken, zazwoniti, wdeřiti, biti na zwon, 6) den Athem, dychati, duch popadati, 7) an den Feind, přitáhnauti, 8) feſt halten, držeti, der Nagel, der Leim zieht an, ten hřebjk, klih drží, 9) ankommen, přitáhnauti, přitrhnauti, táhnauti, přitjžiti se, 10) wie die Pferde, táhnauti, trhnauti, die Pferde anziehen laſſen, s wozem trhnauti, 11) wie der Magnet, přitáhnauti, 12) ein Seil, napnauti, přitužit prowaz, 13) Schafe, Kálber, chowat, wychowat, 14) auf ſich ziehen, deuten, obraceti, potahowati na sebe, rozuměti, 15) anführen, wwáděti, pokládati, dokládati, angezogen kommen, přicházet, táhnaut, 16) den Dienſt anziehen, do služby přijgti.

Anziehend, přitahugicý, přitahawý

Anziehung, f. natažení, n. 2) přitažení, n. 3) strogenj, oblačenj, odjwánj, n. 4) přiwáděnj, wwáděnj, n. 5) wdechenj, n. 6) dychánj, n. 7) přitažení, přitáhnutj, n. 8) držení, n. 9) přitažení, přitrhnutj, n.

Anzieher, m. obauwák, m.

Anziſchen, zasyčeti.

Anzucht, f. stok, zátok, wýpad nečistoty, tratiwod, m.

Anzug, der Kleider, m. oděw, m. odění, wstrogenj, n. 2) Ankunft, přitažení, přitrženj, přitjženj, n. der Feind iſt im Anzug, nepřitel táhne, der Anzug eines Bedienten, des Geſindes, služowánj, n.

Anzüglich, důtklíwý, dogjmawý, ſpičatý, wrážliwý.

Anzüglichkeit, f. důtka, důtkliwoſt, ſpička, f. dogjmánj, n. wrážka, n.

Anzünden, ein Licht, Feuer, rozswjtiti, rozsjti, zazsjti, zažjhnauti, zanjtiti, roznjtiti, 2) ein Haus,

eine

eine Stadt, zapáliti, podpáliti, oheň położiti, wložiti.

Anzünder, der Lichter, m. rozswěcowatel, rozswěcowač, m.

Anzündung, f. eines Lichtes, oder Feuers, f. rozswjcenj, rozžitj, zažhnutj, zanjcenj, roznjcenj, n. 2) zapálenj, podpálenj, n.

Anzupfen, posſklubowati, potahowati.

Anzwacken, ſ. Angreifen.

Anzwecken, přirazyti.

Apfel, m. gablko, n.

Apfelbaum, m. gabloň, f, gablonowý ſtrom, m.

Apelbirn, f. gablečnj hruſſka, f.

Apfelbrey, m. kaſſe z gablek, n.

Apfelgarten, m. gablečnice, f.

Apfelgrau, gablkawitý.

Apfelgrün, bělohlinatý, gdaulowé barwy.

Apfelhändler, m. gablečnjk, m.

Apfelkuchen, m. gablkowý koláč, m.

Apfelmus, ſ. Apfelbrey.

Apfeln, geapfeltes Pferd, gablkowitý kuň.

Apfelſchimmel, m. gablkowitý, koſtkowatý kůň, m.

Apfeltorte, f. torta z gablek.

Apfelwein, m. wjno z gablek.

Apologie, ſ. Schutzſchrift.

Apoſtel, m. Apoſtol, dobrozwěſt, m.

Apoſtelamt, n. apoſtolſtwj, dobrozwěſtſtwj, n.

Apoſtelgeſchichte, f. ſtutkowé apoſtolſſtj, m.

Apoſtoliſch, apoſtolſký, dobrozwěſtſký.

Apoſtem, f. pryſkýř, m. ſebraná hljza, f. ſebránj, n.

Apoſtemkraut, n. kawias, m.

Apotheke, f. ljkárna, ljkowna, ljkownice, ljkodilna, f. (apatyka)

Apotheker, m. ljkárnjk, ljkownjk, ljkoſtrogič, ljkoſtrúgce, m.

Apothekerinn, f. ljkárnice, f. ljkownice, f.

Apothekerjunge, m. mládenec ljkárnický, m.

Apothekerkunſt, f. ljkářſkéwmělj, wměnj ljkárnické, n. ljkořſtrogné.

Appellation, f. apelacý, ſ. Berufung.

Appellationsrath, m. apelačnj rada.

Appelliren, ſ. Berufen.

Appetit, m. chut, chutnoſt, f.

Appetitlich, chutný.

Aprikoſe, f. meruňka, f.

April, m. duben, m. in den April ſchicken, aprilem poſlat.

Aprilwetter, n. neſtálé powětřj, n.

Arbeit, f. práce, f. djlo, n. 2) der Wein, das Bier iſt in der Arbeit, wjno, pjwo kyſſe, 3) Mühe, práce, das koſtet mich viel Arbeit, to mne ſtogj mnoho práce, bei einem Meiſter in Arbeit ſtehen, in Arbeit gehen, aus der Arbeit gehen, w djle býti, do djla, z djla gjti, Arbeit ſuchen, djlo hledat; gelehrte Arbeit, včená práce.

Arbeiten, dělati, pracowati, prácy wěſti, konati, bei den Handwerkern meiſt, dělati, an einer Schrift, pracowati w něčem, für eines Glück, Beförderung, pracowat, ein Pferd zu Tode, zpracowat, wpracowat koně, der Kranke arbeitet, nemocný pracuge, ein Feld, wzdělawat rolj.

Arbeiter, m. dělnik, pracownjk, m.

Arbeiterinn, f. dělnice, pracownice, f.

Arbeitſam, pracný, pracowný, pracowitý, dělný.

Arbeitſamkeit, f. pracowitoſt, pracnoſt, dělnoſt, f.

Arbeitshaus, n. dělna, f. dělnj dům, m.

Arbeitsleute, m. dělnjcy, pracownjcy, m.

Arbeitslohn, m. mzda, f.

Arbeitstiſch, m. dělnj ſtůl, m.

Arche, f. koráb, m.

Archiv, n. ſpiſowna, ſpiſoſchowna, ſpiſotelna, ſpiſochowárna, liſtowna, f.

Archivarius, m. ſpiſů, liſtů chowatel, ſchowatel, ſpiſotelnjk, liſtownjk, m.

Arg, zlý, nedobrý.

Arg, adv. zle, nedobře, ářgeo machen, horssj činiti, zhorssiti.
Arobeit, f. zlé, n. zlota, f.
Arglist, f Argliſtigkeit, chytrost, schytraloſt, lichota, f.
Argliſtig, chytrý, schytralý, lichotný, ein argliſtiger Menſch, chytrý člowěk, chytrák, chytrácek, chytřec, ſſibalſký, ſſibal, m.
Argliſtig, adv. chytře, schytrale, lichotně.
Argwöhn, m. podezřenj, domněnj, domýſſlenj, n. dúmyſl, m. einen in Argwohn ziehen, Argwohn wider jemand faſſen, ſchöpfen, hegen, někoho w podezřenj, w domněnj wzýti, Argwohn auf einen haben, mjti někoho w podezřenj, w domněnj, Argwohn erwecken, verurſachen, w podezřenj wwesti, den Argwohn benehmen, z podezřenj, domněnj wywesti.
Argwöhnen, argwohnen, domnjwati ſe, domýſſleti ſe, podhljdati, hádati; etwas bei einem argwöhnen, něčeho ſe na někoho domeyſſleti, man argwohnet auf ihn, na něho ſe domeyſſlj, domnjwá.
Argwöhnig, den man in Verdacht hat, podezřelý, domnělý.
Argwöhniſch, auch argwöhnig, podezřiwý, podhljdawý.
Argwöhnigkeit, f. podezřeloſt, f.
Arlesbeere, f. eine Frucht, woſſkeruſſe, f. (bkeryně f.
Arm, bedürftig, chudý, chudobný, chwdina, pſotný, ſehr arm, přechudý, chudičký, arm werden, chudnauti, ochudnauti, zchudnauti, einen arm machen, chuditi, ochuditi, zchuditi někoho, armer Sünder, wbohec, nebohec, m. 2) der arme Mann, ten chudák, chudáček, chudinka, chudátko, ten nebohý, wbohý, wbožátko, nebožátko, chuditel, chudas, m.
Arm m. am Leibe, rameno, rámě, n. 2) der ſtarke Arme hat, ramenatý. Die Arme nach einem ſtrecken, roztáhnauti ruce po někom, ein Kind auf den Armen tragen, dítě na rukau nosyti, Arm voll Holz, náručj dřjwj.
Armband, n. náramenice, náramnice, zaufnice, f. náramek, m. náramenj, n
Armbinde, f. wwazek, m.
Armbruſt, f. napjnagicý kuſſe, f. luk, klut, m.
Armee, f. Kriegsheer.
Armenbüchſe, f. pokladnice pro chudé, f.
Armenhaus, n. chudý dům, m.
Arme Ritter, eine Art Gebackenes, chudý rytjř, koláček, m.
Armlehne, f. zpolehadlo, n. lenoch, m.
Armröhre, f. Armbein.
Armſchiene der Drechsler, f. náramek, m.
Armſelig, elend, klopotný, lopotný, ſtraſtný, pſotný, 2) wbohý, nebohý, ein ármſeliger Menſch, wbožátko, nebožátko, n. 3) ſchlecht, übel, gering gerathen, z. B. eine armſelige Rede, Gedicht, bjdná řeč, bjdná báseň, f. armſelige Kleidung, chatrné, ſproſtě ſſatſtwo, n.
Armſelig, adv. klopotně, lopotně, ſtraſtně, pſotně; wboze, nebohe, bjdně, chatrně, ſproſtě.
Armſeligkeit, f. klopota, klopotnoſt, f. lopotowánj, n. ſtraſt, pſota, pſotnoſt, f. einer Rede, bjda, f. der Kleidung, chatrnoſt, ſproſtnoſt, f.
Armſtuhl, m. Armſeſſel, lenoch, ſtolec, m.
Armuth, f. Dürftigkeit, chudoba, chudobnoſt, pſota, chudoſt, f. in Armuth gerathen, přigjt na chudobu, in die gröſte, na mizynu, in Armuth ſtürzen, na chudobu, na mizynu přiweſt, 2) Bettelarmuth, žebrota, f. žebrátwj, n.
Aronwurzel, Aronowý koren, m. Aronowá brada f.

Arreſt

Arrest, n. Gefängniß, Jalář, m. wězenj, n. wazba, f.
Arrestant, m. jalářný, wězeň, m.
Arsch, m. řit, prdel, zachule, f. zadek, m.
Arschbacke, f. podřitek, m. kyty zadnice, f.
Arscheisen, n. ořech, m.
Arschig, prdelatý.
Arschpauker, m. prář, bitec, m.
Arschpreller, m. fláka na prdel, f.
Arschwisch, m. zadnj wtěradlo, n.
Arschwolf, m. wlk w zadku, m.
Arschzotte, f. sissowec, chuchel, m.
Arsenal, s. Zeughaus.
Arsenik, m. wtrejch, m.
Arsenikalisch, wtrejchowý.
Art, f. Weise, způsob, m. angebohrne, natürliche Art, z. B. Landes, Erdreichs, Thiere, powaha, způsobnost, f. auf was Art, gakým způsobem, na gaký způsob, kterakým způsobem, 2) Gattung, způsob, druh, m. způsoba, wrstwa, f. es giebt eine gewisse Art Leute, gest gistý způsob, druh lidi, von eben dieser Art, téhož způsobu, téhož druhu, též wrstwy, 3) aus der Art schlagen, z rodu wystaupiti, s. Abarten, Art, läßt nicht von Art, přirozenj se neměnj, kočka myssi, lisska slepic nenechá.
Arten, nach dem Vater, tatiti se.
Artig, fein, schön, způsobný, čacký, hezký, milostný, wtěssený, 2) im Reden, kratochwilný, wmluwný, způsobný w řeči.
Artig, adv. způsobně, čacce, hezky, milostně, wtěssené, 2) kratochwilně, wmluwně.
Artigkeit, f. způsobnost, čackost, hezkost, milostnost, wtěssenost, 2) kratochwilnost, wmluwnost, způsobnost w řeči, f.
Artikel, m. ein Theil einer Rede, Schrift, článek, kus, m. bei den Kaufleuten, kus, in der Sprachkunst, přjslowce, n. s. Abschnitt.
Artischocken, f. zahradnj kardus, artyčoky, plur. m.
Arzney, f. Arzeney, lék, ljk, m. lékařstwj, n. zur Arzney gehörig, lékařský.
Arzneyen, Arzney geben, léčiti, lékařstwj dáti, dáwati, 2) brauchen, wžjwati, 3) immer Arzney brauchen, na ljcích býti, 4) treiben, bereiten, lékařiti, lékařstwj prowozowati, strogiti.
Arzneyen, das, lékařenj, n.
Arzneybüchse, f. pussa lékařská, f.
Arzneykasten, m. police lékařská, f.
Arzneykunst, f. Arzneykunde, Arzneywissenschaft, lékařstwj, lékařské wměnj, n.
Arzneymittel, pl. n. lékařstj prostředkowé, m.
Arzneypulver, n. lékařský prášek, m.
Arzt, m. lékař, léčitel, hogič, hogitel, m.
Arztinn, f. lékařka, f.
Arztlohn, m. mzda lékařská, f.
Asch, m. Aschnapf, ein Gefäß, slewák, m. slewka, djžka, f.
Asche, f. ein Fisch, lipan, kwětowoň, m.
Asche, f. popel, m. glimmende, pýřenj, peyřj, n. gisrnatý popel, m. zur Asche werden, wie ein Haus, Dorf, eine Stadt, popelem lehnauti, w popel se obrátiti, obrácenu býti, in der Asche liegen, popelem ležet, zur Asche verbrennen, popela napáliti z něčeho.
Aschenbrod, n. podpopelnj chléb, m. podplamenice, popelka, f. 2) Hanns Aschenbrod, ein dummer Mensch, nebossjk gehňátko, m.
Aschenbrödl, m. popelka, 2) jeder schmutzige Speichellecker, dymač, nadymač, nadymáček, pochlebnjk, m.
Aschenfarbe, f. popelawá barwa, f.
Aschenfärbig, popelawý.
Aschenheerd, m. popelisstě, n.
Aschenkrug, m. Aschentopf, osudj, orudj popelnj, n. na popel hrnec, m. popelnj nádoba, f.

Aschenkuchen, m. popelka, f. podpopelnj kolář, m.
Aschenmann, m. popelář, m.
Aschenmapf, m popelowý okřin, m.
Aschenschaufel, f. lopata popelnj, f.
Aschenscherbe, m. kuthan, m. střepina, střepege, f. střep na popel, hliněná neb zemnatá nádoba, f.
Aschenweib, n. popelářka, f.
Aschermittwoch, m. popelawá, popelečnj středa, f. popelec, m.
Aschfarbig, popelatý, popelawý.
Aschgrau, s. Aschfarbig.
Aschicht, der Asche ähnlich, popelawý, popelatý.
Aschig, popelnj, popelčj; popelatý, ein aschiges Brod, popelatý, od popela, chléb s popelem.
Aschkuchen, m. podplamenice, plačka, f.
Aspe, f. ein Baum, wosyka, f. topol černý, m. von Aspen, ášpen, wosykowý, topolowý.
Aß, n. rauš, eš, m.
Assel, Aß, f. stonožka, stonožka, beruška, f.
Ast, m. wětew, rústka, f. der sich weit ausbreitet, rozkladitá, sich in Aeste ausbreiten, w wětwj se rozkládati, 2) die Spur, oder der Ueberrest eines Astes im Holze, suk, m. sukowina, f. das voller Aeste ist, sukowitý; kleiner, saučck, m.
Athem, m. duch, dech, m dýchánj, n. schwerer, těžký duch, m. dýchawičnost, dussnost, dussnota, f. der einen schweren Athem hat, dýchawičný, dussný, dýchawičnjk, m. den Athem an sich halten, duch zatagit, zadržet, in einem Athem, bez oddechu, sich aus dem Athem laufen, reden, zc. běžet, mluwit, až nemoct oddychat, duch popadat, wi der zu Athem kommen, opět popadat ducha, oddychati.
Athemen, athmen, Athem holen, schöpfen, dychati, oddychati, oddechnauti, wydechnauti sobě, duch popadati, duch a wjtr do sebe táhnauti, 2) vermittelst des Athems mittheilen, wdechnauti, 3) ausdünsten, wydychati, dýchati, dýmati.
Athemholung, f. ducha popadánj, dychánj, oddychánj, oddechnutj, n. oddech, m. tiefe, dýchawičnost, f.
Athemloch, n. průduch, m. průdussnj djra, f.
Athemlos, bezdussnj, bez ducha, sich athemlos laufen, běžet až nemoct ducha popadat, oddychat, athemlos werden, pozbyt ducha.
Athemzug, m. wzdechnutj, oddechnutj, wydechnutj, dchnutj, n. bis zum letzten Athemzug, až do posledněho dchnutj.
Atlaß, m. atlas, m. hawon, atlasowý,
Atlaßband, n. atlosowá pentle, f.
Atlassen, atlasowý.
Attich, m. ein Gewächs, chebdj, n. nizký bez, m.
Atz, atzen, s. Aas, ätzen.
Atzel, f. ein Vogel, straka, f. 2) ein Wurm, stonožka, stonožka, f. wlasatý červ, m.
Atzung, s. Aetzung.
Auch, také, taky, též, es geschehe, wie oft es auch wolle, nechť se to kolikrátkoli, kolikrátkoli wěk stane, wer es auch ist odsey, nechť ge to kdokoli, so sehr ers auch wünscht, ač, gakkoli toho žádá.
Audienz, f. s. Gehör.
Aue, f. palauk, m. lauka, f. (drasha)
Auerhahn, m. tetřew, m.
Auerhenne, f. krůta, Wlašká, Indyánská slepice, f.
Auerochs, m. zubr, bůwol, diwoký wůl, býk, beyk, m.
Auf, na, auf mein Einrathen, mým náwodem, auf und ab, nahoru a dolů, auf damit, aby, auf das eheste, co nejdřiwe, auf das wenigste, co nejminěj, co

na neymjň, při neymenſſim, auf, auf! wzhůru, wzhůru! auf dem Thurme ſeyn, na wěži býti, auf dem Baume ſitzen, na ſtromě ſeděti, auf den Thurm, Baum ſteigen, na wěž, na ſtrom lezt, 2) po, auf der Gaſſe, auf dem Dache herumgehen, po ulicy, po ſtřeſſe chodit, 3) w, auf dem Dorfe, auf dem Schloſſe, Zimmer, we wſy, w zámku, 4) do, auf das Zimmer, auf das Dorf gehen, do pokoge, do wſy gjti.

Aufackern, rozworáwati, 2) wyworati.

Aufarbeiten, das Eis, led dělati, 2) fertig werden, dodělati, dopracowati, zpracowati.

Aufbacken, ſpecy, wypecy.

Aufbauen, wyſtawěti, vſtawěti, poſtawiti, wzdělati, von Brettern, wyraubiti.

Aufbäumeln, wypnauti ſe.

Aufbäumen, nawinauti, nawinowati, 2) vom Pferde, ſpjnati ſe.

Aufbehalten, ſchowati, 2) nechati na hlawě.

Aufbeißen, Nůſſe, lauſkati, rozlauſknauti, rozlauſſtiti okechy, 2) rozežrati.

Aufberſten, rozpuknauti, rozſednauti ſe, 2) die Blumen berſten auf, kwjtj ſe rozkládá, rozwigj.

Aufbetten, vſtlati, ſtláti.

Aufbicken, mit dem Schnabel, rozklofati, rozkopati.

Aufbiegen, wyhnauti.

Aufbieten, aufmahnen, nabjdnauti, nabjzeti, pobjdnauti, wybjdnauti, pobádati, wyzwati, ein Frauenzimmer zum Tanze, wyžádati, požádati, pobjdnauti, wyzwati k tancy, 2) in einer öffentlichen Auktion, prowolati, 3) Soldaten, ſwoláwati wogſko, k bogi wzbuzowati, 4) ein paar Verlobte von der Kanzel, ohlášyti, 5) alle ſeine Kräfte, wſſecku ſýlu wynaložiti, naložiti, přičiniti, wynaſnažiti ſe, 6) ſeine Freunde, požádati, dožádati ſwých přátel.

Aufbinden, auflöſen, rozwázati, die Haare, rozproſtowlaſyti ſe, rozwázati wlaſy, 2) auf etwas, wwázati, náwázati, přiwázati, 3) in die Höhe, nahoru ſwázat, wázat, 4) einem etwas, powěſyti, zawěſyti někomů wlka.

Aufblähen, nadýmati, nadmauti, nadauti, zadauti, ſich, důrmatěti, nadýmati ſe, nadmauti ſe, figürl. rozdjrati, nadjrati ſe, nadýmati, nafukowatiſe, ſaukati ſy.

Aufblähend, nadýmawý, důrmawý.

Aufblähung, f. des Bauches, nadmutj, n. důrmatoſt, oduřeloſt, f. 2) des Gemüthes, nadýmánj, nadmutj, nadjránj, n.

Aufblaſen, nafaukauti, nadmauti, das Feuer, die Kohle, oheň, vhlj rozfaukati, rozdýmati, 2) zum Streite, zatraubiti, zhůru traubiti, ſich aufblaſen, hochmůtnig ſeyn, nadeymati ſe, nafukowati ſe, rozdjrati ſe, roztahowati ſe, nadjrati ſe.

Aufblättern, ein Buch, rozwinauti knihu.

Aufbleiben, nicht zu Bette gehen, bdjti, nocowati, neſpati, nezjti ſpat, er iſt die ganze Nacht aufgeblieben, celau noc neſſel ſpat, bděl, 2) offen bleiben, wie ein Fenſter, Thor, otewřjnu býti, zůſtat, oſtat.

Aufblicken, wzhlednti, wzhlědati, wzezřjti wzhůru.

Aufblühen, wykwétati, w ykwetnauti, wykwétſti, wykwjſti, rozkwjſti, wzkwetnauti, rozkweſti.

Aufbohren, rozwrtati.

Aufborgen, wydlužiti, wypugčiti, dlužiti ſe, zdlužiti ſe.

Aufbraten, rozpecy.

Aufbrauchen, zpotřebowati, wypotřebowati.

Aufbrauen, prowařiti.

Aufbrauſen, in die Höhe brauſen, hlučet, hučet, wzhučet, wzhlučet, začjt hlučet, hučet, gečet wzhůru,

wzdrn, der Wind brauſet auf, wjtr hlučer, hučer počjná, 2) wie der Wein, das Bier, das Scheidewaſſer, wřjti, zwjrati ſe; kyſati, wykyſati, 3) anfangen zu polteꝛn, lärmen, rozprchliti ſe, popuditi ſe, vnáhliti ſe.

Aufbrauſend, popudliwý, z horka nakwaſſený, prchlý, náhlý, popudčiwý.

Aufbrechen, act. wylámati, wylomiti, die Thüre, dwěře wylomiti, wyrazyti, wypáčiti, einen Brief, orewřjti, odpečetiti, rozpečetiti pſanj, 2) aufbrechen mit der Armee, wyrhnauti, von einem Orte, odrhnauti, vhnauti, zdwihnauti ſe, hnauti, wyhnauti, odtáhnauti, wytáhnauti, wyrhnauti, mit dem Lager aufbrechen, z leženi ſe hnauti, das Kriegsheer iſt bereits aufgebrochen, wogſko ſe giž hnulo, giž odrhlo, odtáhlo, 3) aufbrechen wie ein Geſchwür, propuknauti ſe, protrhnauti ſe, die Wunde iſt wieder aufgebrochen, rána ſe opět prowalila, ſe zaitřila, aufgebrochene Füſſe, Hände, rozpuſkané nohy, ruce.

Aufbreiten, rozeſtřjti, rozproſtřjti, proſtřjti, rozwlecy, eine Decke über das Bett, poſtel přikrýwkau poſtřjti.

Aufbrennen, über etwas, připalowati, připáliti, 2) ganz verbrennen, popáliti, ſpáliti, 3) in die Höhe brennen, wzhořeti, 4) die Haare aufbrennen, wlaſy napáliti, pálit, aufgebrennte Haare, napálené, pálené wlaſy.

Aufbringen, erregen, reizen, böſe machen, rozprchliti, pozdwihnauti, rozzlobiti, rozhněwati, popuditi k hněwu, aufgebracht werden, rozprchliti ſe, rozzlobiti ſe, 2) einführen eine Gewohnheit, začjti, wyneſti na gewo, proneſti, 3) zuſammen bringen, Geld, Zeugen ꝛc. ſweſti, ſhledati, ſhá-

něti peniže ꝛc. Volk, Soldaten, lid ſebrati, ſweſti, ſehnati, etwas auf einen, ſweſti něco na někoho.

Aufbrozen, im Zorne auffahren, rozljtiti ſe, roznjtiti rozkatiti ſe.

Aufbruch, m. Abreiſe, odtah, m. odtaženi, wytrhnutj, odtrhnutj, hnutj, wyhnutj, vhnutj, n. 2) Aufbruch des Tages, vdněni, ſwjtánj, n. 3) eines Geſchwürs, propuknutj, protrhnutj, n. der Füſſe, Hände, rozpukánj, n.

Aufbrüllen, einen, wyhřkwati.

Aufbügeln, zpiglowati.

Aufbürden, einem eine Laſt, břemeno wwaliti, břjmé wwrcy, břemenem ſtižiti, obtjžiti, 2) benmeſſen die Schuld, kláſti, wzkládati, dcpáti, ſecpati, wmjtati na někoho winu.

Aufbürſten, wzčeſati ſtěrkau.

Aufdampfen, wypáčiti, páčiti, wykaučiti, páru wypauſtěti, kaučiti ſe wzhůru, zakaučiti ſe wzhůru.

Aufdecken, die Decke wegnehmen, entdecken, odkryti, 2) figürl. offenbaren, 3) den Tiſch, na ſtůl proſtřjti, přiſtrogiti.

Aufdingen, pronagimati, 2) do učenj přigjmat, přigjt.

Aufdörren, Obſt, naſuſſiti.

Aufdrängen, die Thüre, rozewřjt dwěře, 2) drängend aufſteigen wie die Gedanken, wyſtupowati wydrat ſe.

Aufdrehen, roztočiti, eines auf das andere, natáčet, natočit.

Aufdreſchen, wymlátiti, domlátiti.

Aufdringen, wnuckati, wſtrčiti, naſtrčiti, naſtrkati, předſtrčiti, dcpáti, wedcpati, ſich einem, dcpáti ſe, drápati ſe, drátí ſe, wedrati ſe na někoho.

Aufdröſeln, rozerkati, rozpárati, roztřepiti, rozedřjti.

Aufdrucken, auf etwas, wtlačiti, wtiſknauti, das Siegel, tiſtiti

přik

přiklackiti, přiklisnauti, 2) eine Nuß, wozmáčkati, ein Geschwür, wymáčkati.

Aufdunsen, dmauti se, wydmauti, nadmauti, nadauti.

Aufdunsten, wypářiti.

Aufeinander, was aufeinander kömmt, zuweilen auch gegeneinander, zu einander, po sobě, na sebe.

Aufeinander binden, na sebe wázati.

Aufeinander folgen, po sobě následowati.

Aufeinander liegen, na sobě leżeti.

Aufeisen, prosekáwat led.

Aufenthalt, m. bydlo, obydlj, přebýwáni, přebytj, n. přjbytek, m. Aufenthalt haben přebýwati, bydle, přjbytek mjti, bydleti, 2) Verweilung, zdrženj, zdržowánj.

Auferlegen, zur Strafe, wkládati, wložiti, wložiti, 2) eine Last, nakládati, naložiti, 3) einem etwas, wložiti, poručiti.

Auferstehen, von den Todten, wstáti z mrtwých, wzkřjsyti se.

Auferstehung, von den Todten, f. z mrtwých wstánj, wzkřjsenj, n.

Auferwecken, einen Todten, zkřjsyti, wzkřjsyti.

Auferziehen, chowati, wychowati, odchowáti, zwesti, pěstowati, wypěstowati, ein Kind auferziehen, djtě wychowati, zwesti.

Auferzieher, m. wychowatel, odchowatel, pěstaun, m.

Auferziehung, f. odchowáni, wychowánj, zwedenj, pěstowánj, n.

Auffessen, sgisti, pogisti, sgisti, wygisti, einen auffressen, figür. wygisti, wyžrati někoho.

Auffahren, gegen Himmel, wstaupiti, 2) aus dem Traume, Schlafe, protrhnauti, wyrazyti se, probrati se, 3) im Zorne, popuditi se, rozprchliti se, 4) mit dem Schiffe auf den Grund, wgeti, 5) mit einem Fuhrwerk in die Höhe aufwärts, wygeti, wyjjdéti, na horu geti, vor Schrecken im Schlafe, im Traume, trhati, potrhowati, potrhnauti sebau we spanj, we snách, 7) unvermuthet zum Vorschein kommen, naskočiti, wyskočiti, 8) sich plötzlich öffnen, wie die Thüre, das Fenster, odemknauti se.

Auffahren, das, gegen Himmel, wstaupenj, n. 2) protrhnutj, probránj, m. 3) popuzenj, n. popudliwost, f. zpauzenj, n. n. 4) wgeti, n.

Auffahrend, s. Aufbrausend.

Auffahrt, f. gegen Himmel, wstaupenj na nebe, na nebe wstaupenj, sonst, wygeti, der Ort wo man mit einem Wagen auffährt, wýgezd, m. s. Auffahren.

Auffallen, auf etwas mit dem Kopfe, wpadnauti, wpadnauti, 2) wie die Wespen, Heuschrecken auf etwas, přiradati, padati, wpadati na něco, 3) frappiren, befremden, diwno býti, se zdáti, překážeti, kupodiwu béti, 4) sich den Kopf, rozrazyti sý hlawu.

Auffallend, diwný, podiwný, k. podiwu.

Auffalten, s. Falten.

Auffangen, chytati, pochytati, zlapati, nachytati, 2) Briefe, překazmauti, překimati, die Flüchtigen, pochytati, schytati, zlapati, wa lapati, chytati, die Worte, slowa lapati, chytati, 3) die gehende Rede, řeč, rozwety zhjrati, 4) das Blut in eine Schüssel, chytati, schytati krew do misy, eine Krankheit, chytiti nemoc.

Auffassen, fassen und aufheben, nabrat, nabrat, z. B. den Koth mit der Schaufel, sonst, pogmauti, zamauti, wchopiti, wchytiti, pochytiti, pokapiti.

Auf-

Auffeilen, zpilowati.
Auffeuchten, nawlažiti.
Auffinden, naleznauti, nagiti.
Auffischen, vlowiti, nalowiti 2) den Teich, wylowiti.
Auffammen, wzplápolati.
Auffattern, ſ. Auffliegen.
Auffflechten, die Haare, rozpliſti, rozpleſti, rozproſtowlaſyti.
Auffliegen, wyljznauti, wyleczi, na horu zljznauti, 2) wie die Thüre, otewřjti ſe do kořen.
Auffordern, zum Streite, Zweykampf, wybjdnauti, pobjdnauſti, wyzwati, požádati, pobádati, die Soldaten, ſwolati, zum Tanzen, wyžádati, požádati, pobjdnauti, eine Stadt, žádati, požádati, im Spiel, pobjdnauti, den Feind, pobjzeti, lauditi.
Auffforderer, m. pobjdce, wybjdce, u. ſ. w. pobjzytel, m.
Auffforderung, f. zum Streite, u. ſ. w. wybjdnutj, n. wybjdka, pobjdka, f. pobjdnutj, wyzwánj, n. der Soldaten, ſwolánj, n. zum Tanzen, wyžádánj, zum Spiel, pobjdnutj, n. požádánj.
Auffreſſen, alles, ſežrati, 2) wie ein Geſchwür, rozežrati, rozežžrati, rozdrbati, zgitřiti, ſpryſkowati, 3) ſich, zmocy ſe, rozmocy ſe, er frißt ſich treflich auf, zmáhá, wotawj ſe, einen auffreſſen, figürl. wygjſti, wyžrati někoho.
Auffretzen, wie ein Geſchwür, rozdrbati, rozdrápati.
Auffriſchen, erquicken, občerſtwiti, 2) anreitzen, podněcowati, powzbuzowati, 3) wieder friſch machen, z. B. Farben, Eßwaren, obnowiti, oprawiti.
Auffführen, Erde, nawezti, einen Wall, podwoz dělati, 2) ein Gebäude, wybnati nahoru, wzdělati, 3) ein Schauſpiel, prowáděti, prowoditi, prowozowati, hru ſtrogiti, 4) ſich geduldig und unverdroſſen, chowati ſe, 5) einen Redenden, oder einen Zeugen auffführen, vwozowati, vwáděti, přiwáděti, vwáděti, vweſti, 6) vermittelſt eines Fuhrwerks, z. B. Kanonen, wywezti na horu.
Auffführung, Aufbauung, f. wybnánj, wzdělánj, n. 2) Conduit, Bezeigen, Lebensart, chowánj, n, 3) Vorſtellung, předſtawenj, prowáděnj, n. der Kanonen, wywezenj, n.
Auffüllen, ſpliniei, naplniti, doplniti.
Auffüttern, wykrmiti, zu füttern aufhören, pokrmiti, nakrmiti.
Aufgabe, f. zu arbeiten, zu machen, wložennj, wložennj, n. verrichten, wykonati, wyřjditi, 2) Aufgabe einer Frage, eines Räthſels, podánj, n. 3) Uebergabe, odewzdánj, wzdánj, pdánj, n. 4) eines Amtes, Guts, wzdánj, n. 5) ein aufgegebener Satz, namjrka, f.
Aufgabeln, wyſſtárati, wykutiti.
Aufgang, m. wýchod, wzchod, m. wygitj, n. gegen Aufgang, k wýchodu, na wýchod, 2) dogitj, wygitj, n. 3) der Ort, an den man aufwärts geht, wzchod.
Aufgeben, den Geiſt, das Leben, duſſi puſtiti, wypuſtiti, zdechnauti, 2) niederlegen ein Amt, wzdáti auřad, 3) die Freundſchaft aufgeben, přátelſtwj zruſſiti, rozpřáteliti, rozmořiti ſe, 4) etwas zu thun aufgeben, wložiti, naložiti, 5) ein Räthſel, pohádku dáti, podati, 6 den Schülern eine Lektion, wložiti, 7) einem einen Brief, podati, odewzdati, dáti pſanj, 8) eine Stadt, Feſtung, wzdáti, 9) ein Spiel, nechati hry, die Hoffnung, od nádége wpuſtiti, den Patienten, opuſtiti.

Aufgeblasen, nadutý, nafauknutý.
Aufgeblasenheit, f. nadutost, f.
Aufgeborsten, rozpuklý, rozsedlý, rozpuknutý, rozsednutý.
Aufgebot, n. wybjdka, f. pobjdka, f. wybjdnutj, n. 2) vor der Hochzeit in der Kirche, ohlásska, f.
Aufgeboten, wybjdnutý, pobjdnutý, 2) in der Kirche, ohlássený.
Aufgebracht, popuzený, rozzlobený, rozprchlený, 2) eingeführt wie eine Gewohnheit, začatý, na gewo wynesseny, wwedený.
Aufgebrannt, ganz, popálený, spálený.
Aufgebrochen, wylomený, wyrazený, 2) aufgebrochenes Fleisch an Füßen, odznobenina, f. odznobenj, omrazenj, n.
Aufgebunden, rozwázaný.
Aufgebung, eines Amtes, f. wzdánj, n. 2) des Geistes, wzdechnutj, ducha pusstěnj, wypusstěnj, n. s. Aufgabe.
Aufgedeckt, odkrytý, 2) prostřený.
Aufgedrungen, wstrčený, nastrčený, wedcpaný, wnutkaný.
Aufgedungen, nagmutý, nagatý.
Aufgefangen, schytaný, pochytaný, polapaný.
Aufgefischt, nalowený, vlowený.
Aufgefordert, wyžádaný, wybjdnutý, wyzwaný.
Aufgefressen, sežraný.
Aufgefrischt, občerstwený, 2) zum Streite, podnjcený, powzbuzeny.
Aufgeführt, nawezený.
Aufgegangen, wyssly.
Aufgegeben, vložený, 2) wzdaný.
Aufgegossen, nalitý.
Aufgegürtet, rozpásaný, odpásaný.
Aufgehalten, zdržený, zadržený.
Aufgehäufet, wrchem narownaný, nakopčený, nahromáždený, nawrchowaný.
Aufgehauen, rozkatý, rozsekaný.
Aufgehen, wie die Sonne, der Mond, wycházeti, wygjti, wzházeti, 2) wie ein Teig, kynauti, kwasem zředuauti, 2) wie ein Gewächs, wycházeti, wypukowati, pupenéti, wyrážeti, 4) wie eine Thüre, odmykati se, otwjrati se, die Thüre geht auf, dwéře se odmykagj, otwjragj, 5) aufgehen wie eine Wunde, zgitřiti se, 6) wie ein Knoten, rozwázati se, rozwzliti se, rozpogiti se, 7) verbraucht werden, wie ein Holz, Wein, auch Aufwand haben, machen, in diesem Hause gehet jährlich vieles auf, w tom domě ročně mnoho se ztrávj, wygde, wie Geld, wygjti, ztrawenu, vtracenu býti, ztrawiti, vtráceti se, er läßt viel aufgehen, vtrácý mnoho, dobře trávj, 8) wie eine Blase oder Geschwür, rozpuknauti, propuknauti, prowaliti, protrhnauti se, 9) wie Feuer, stráwenu býti, ohněm sežjti, w ohni zahynauti, 10) wie Eis, pausstěti, rozpausstěti se, 11) es geht mir ein Licht auf, die Augen gehen mir auf, porozumjwám, spatřugi, wzházý mi swětlost, dostáwám swětlost wrom. otwjragj se mi oči, 12) die Augen sind ihm darüber aufgegangen, oči se mu nad tjm pozastawiły, očj na tom nechal, 13) in der Stube auf und abgehn, přecházeti, 14) wie der Staub, Nebel, Rauch, wystaupiti, wie das Feuer, wzegnauti se, es ist ein Feuer aufgegangen, wzňal se oheň, imgleichen kgürl. im Feuer, Rauche aufgehen, w kauř a powel se obrátiti, obrácenu býti, shořeti na prach, popelem lehnauti, 15) von den Pflanzen und Gewächsen, wie die Blumen, rozwjgeti se, pučiti se, bručiti se, wypukati, 16) aufgehen, wie eine Thür, ein Schloß, ein Fenster, oder sonst was verbundenes,

Ver-

verſchloſſenes, otwjrati ſe, rozwjráti ſe, 17) aufgelöſt werden wie die Nabt, der Knoten, puſtiti, rozpuſtiti ſe, 18) aufblühen, wzkwětnauti, wykwětnauti.

Aufgehenkt, powěſſený, zawěſſený, am Galgen, oběſſený.

Aufgehetzt, naſſtwaný, poſſtwaný.

Aufgähnen, wzýwati, vſta rozdirati.

Aufgehoben, verwahrt, ſchowaný, 2) in die Höhe, wyzdwihnutý, zdwihnutý, 3) abgeſchaft, zruſſený, wyzdwižený.

Aufgeholfen, ſpomožený.

Aufgekratzt, rozſſkrábaný.

Aufgekräuſelt, nakadčený, zkadeřený, zkadekawený, nakučerowaný, zkučerowaný, zkudrněný.

Aufgeladen, naložený,

Aufgelaufen, naběhnutý, naběhlý.

Aufgeld, n. záwdawek, m.

Aufgeleckt, wyljzaný.

Aufgelegt, naložený, 2) geneigt, způſobený, ich bin dazu itzt nicht aufgelegt, nynj k tomu nejſem ſpůſoben, nemám k tomu, do toho chuti.

Aufgelöſt, rozwázaný, vom Feßeln, rozkowaný.

Aufgemacht, otewřený.

Aufgemahlen, rozemletý, wymletý, vmletý.

Aufgemauert, wyzděný.

Aufgemerkt, naznamenaný.

Aufgemuntert, powzbuzený.

Aufgenommen, přigatý, přigmutý.

Aufgenöthigt, donucený, přinucený, wnutkaný.

Aufgeopfert, obětowaný.

Aufgepackt, nakládaný, naložený.

Aufgeputzt, wyſſlechtěný, oſſlechtěný, wyſſperkowaný, wykráſſlený.

Aufgeräumt, vklizený, vložený, 2) munter, ochotný, zochotnělý, weſelomyſlný.

Aufgereckt, pozdwižený, zpjmený.

Aufgerichtet, wztýčený, zpjmělý, zbočený, wzhůru poſtawený.

Aufgeriſſen, natržený, natrhnutý.

Aufgeſagt, odřikaný, odřeknutý, 2) wypowězený.

Aufgeſcharret, wyhrabaný, wykopaný, rozhrabaný.

Aufgeſchloſſen, odemknutý.

Aufgeſchnallt, odepnutý, rozepnutý.

Aufgeſchnürt, rozſtehnutý, rozpuſſtěný.

Aufgeſchoben, odložený, protažený, odražený, potlizený.

Aufgeſchoſſen, wyſtřelený, wyrážlý.

Aufgeſchrieben, napſaný.

Aufgeſchürzet, podkaſaný, okaſaný, nakaſaný, podkaſalý, ein wenig, podkaſánek, m.

Aufgeſchüttet, naſypaný, vom Waſſer, naliý.

Aufgeſchwollen, oteklý, nabělý.

Aufgeſetzt, poſazený.

Aufgeſoten, zwakený, zewřený.

Aufgeſpalten, rozſedlý.

Aufgeſperrt, odemknutý.

Aufgeſteckt, naſtrčený.

Aufgeſtellt, poſtawený.

Aufgeſtiegen, wyſtaupený.

Aufgeſtreut, naſypaný.

Aufgeſucht, pohledaný, wyhledaný.

Aufgethan, odemčený.

Aufgethürmt, nakopčený, do maſkowice wyſtawený.

Aufgetragen, naneſſený, nanoſſený, přineſſený, 2) befohlen, poručený, wzložený.

Aufgetrennt, rozpáraný, rozedřený.

Aufgewachſen, wyroſtlý, vroſtlý, zroſtlý.

Aufgewärmt, ohřitý, ohřjwaný, 2) aufgewärmtes Zeug, lonſké ſljwy, ſpoměla babka dětka plakati, lonſké ſljwy připomjná, prov.

Aufgeweckt, probuzený, 2) munter, zochotnělý, weſelomyſlný, w dobré chuti ochotný, 3) ein aufgeweckter Kopf, důmyſlný, důmtirný, ſchopná hlawa.

Aufgeweckheit, f. ochotnoſt myſli, zochotnělоſt, weſelomyſlnoſt, weſelá myſl.

Aufgewendt, wynaložený.
Aufgewickelt, nawinutý, 2) rozwinutý, wywinutý.
Aufgewiegelt, zbaurený, spiknutý.
Aufgewiesen, vkázaný.
Aufgewölbt, wzklenutý, wyklenutý.
Aufgeworfen, naházený, 2) aufgeworfenes Maul, nadutá huba; f. 3) aufgeworfene Erde zwischen zwo Furchen, brázda, f. záhon, m.
Aufgewunden, nawjgený, nawinutý.
Aufgezäumt, nawzděný.
Aufgezehrt, stráwený, wystráwený.
Aufgezeichnet, naznámenaný.
Aufgezogen, erzogen, wychowaný, zwedený, 2) aufgezogene Saiten, aufgezogene Uhr, natažené struny, f. natažené hodiny.
Aufgießen, naljti, naljwati.
Aufgraben, wyhrabati, wykopati, von einander, rozhrabati, rozkopati.
Aufgreifen, zwednauti, popadnauti, 2) auf etwas, popadati.
Aufgrünen, zelenati, bručiti se.
Aufgürten, in die Höhe, rodpásati, ohrnauti, 2) losgürten, rozpásati, odpásati, 3) mit einem Gurte, auf etwas befestigen, vpásati.
Aufhaben, den Hut, die Mütze, klobauk na hlawě mjti, ein Amt, eine Pflicht, vřad na sobě mjti, 3) offen haben, z. B. den Mund, otewřenau hubu mjtť.
Aufhacken, die Erde, rozkopati, das Holz mit der Axt, rozkálati, das Eis, prosekáwati, prosekati, rozsekati, etwas mit dem Schnabel, rozklobati, rozklofati, durch Hacken alle machen, dosekati, dossjpati, rozsjpati, rozsekati, rozrubati, rozkálati.
Aufhäckeln, rozepnauti, rozstehnauti.
Aufhäften, ſ. Aufſchäften.
Aufhäfteln, ſ. Aufhäften.
Aufhängen, ſ. Aufhenken.
Aufhalten, einen, die Thränen, zdržeti, zdržowati, 2) den Feind, den Dieben, den, oder das Flüchtige, zadržeti, 3) ſich über etwas, einen, pozdržowati, pozdržeti se nad něčjm, zatjnati se nad něčjm, pozastáwowati se, pozastáwowati se, 4) ſich in einer Stadt, zdržowati se, 5) die Hände, den Hut, die Schürze, um etwas zu empfangen, držeti, nadržeti, nastáwiti 6) in die Höhe, podržeti, nadržeti, halten ſie mich nicht auf, nezdržugj mne, 7) ſtr. gürl. den Fortgang einer Sache hindern, z. B. die Uhr, Post, den Krieg, Proceß, ſich bey einer Sache, zdržeti, zdržowati, pozdržeti, 8) bey ſich behalten, Unterhalt geben, zdržowati, ſich an einem Orte, zdržeti se zdržowati se, einwenig. 9) auf einige Augenblicke, Stunden, zastáwiti se, halte dich hernach bei mir wenig auf, zastaw se potom u mne, 9) aufhalten einen im Gehen, Reiten, Fahren, zastáwiti, zabržeti.
Aufhaſpeln, rozmotati, rozwjti, 2) auf etwas haſpeln, namotati, nawjti, 3) durch Haſpeln alle machen, domotati, wymotati.
Aufhäufen, nakopčiti, nahromáždin, nawrchowati, nahromaditi, nawrſſowati.
Aufhauen, rozetnauti, rozsjti, rozkoliti, 2) durch Hauen alle machen, dotjti, domauti, dokálati, dorubati
Aufheben, in die Höhe, oder etwas Gefallenes, Liegendes, wyzdwihnauti, zdwihnauti, zwedenauti, ein wenig den Kopf, při zdwihnauti hlawy, pozdwihnauti, 2) verwahren, schowati, vložiti, 3) abſchaffen, zdwihnauti, wyzdwihnauti, 4) den Krieg,

Streit, oder Belagerung, po-; nechatiſ, zanechati, nechati wálky ꝛc 5) Schande, Ehre, cti, hanby dogiti, nabyti, hanbu wzýti, 6) in der Landwirthſchaft vom Getreide, ſklizeti.

Aufheber, m. wyzdwihowatel, m. 2) ein Werkzeug, zdwihadlo, n.

Aufheben, ſ. Aufhebung, viel Aufhebens von etwas machen, mnoho powiku, ſláwy o něčem nadělati.

Aufhebung, f. einer Gewohnheit, f. wyzdwiženj, n. 2) des Krieges, ponechánj, n. 3) Verwahrung, ſchowánj.

Aufheften, pkipnauti, přiſtehnauti, 2) losmachen, rozepnauti, rozſtehnauti.

Aufheitern, der Himmel heitert ſich auf, gaſnj ſe, wygaſňuge, rozgaſňuge, wybjrá ſe, einen, zochotniti, rozweſeliti, obweſeliti, powyrazyti, obgaſniti, ſich aufheitern, zochotniti, rozweſeliti ſe.

Aufheiterung, des Himmels, f. wygaſnění, rozgaſnění, wybjránj, n. 2) zochotnění, n. zochornělosť, f. rozweſelenj, n. obweſelenj, n.

Aufhelfen, ſpomocy.

Aufhellen, wieder helle machen, aufheitern, wygaſniti, rozgaſniti, obgaſniti, der Himmel hellt ſich auf, nebe ſe wybjrá, gaſnj, wygaſňuge, probjrá, 2) erleuchten, beſtrahlen, obgaſniti, 3) deutlich werden, wygaſňowati ſe.

Aufhenken, powěſyti, zawěſyti, Wäſche, ein Kleid, den Degen, Hut, powěſyti, wěſſeti, einem etwas, figürl. imgleichen aufbinden, etwas, záwěſyti, 2) einen Dieben, oběſyti, 3) einem eine Lüge, zawěſyti někomu leż, někomu nedwěda na nos powěſyti, prov.

Aufhezen, mit Hunden aufjagen, wyſſwati, 2) im figürl. Bedeutung, zu etwas reizen, wider einen andern aufbringen, poſſwati, podſſtjwati.

Aufhezer, m. poſſtěwač, podſſtěwáček, m.

Aufhorchen, poſlauchati, poſlyſſeti.

Aufhören, přeſtati, přeſtáwati, höre auf zu weinen, přeſtaň plakat, 2) ſeine Endſchaft erreichen, ſowohl dem Orte als der Zeit nach, ſkonáwati ſe, ſkonati ſe, pominaut, přeſtat, hier hört das Gebirge auf, zde ſe hory ſkonáwagj, hier hört das Buch auf, zde ſe kniha ſkonáwá, mit der Zeit hört alles auf, časem wſſecko pomine.

Aufhüllen, ſ. Enthüllen.

Aufhüpfen, poſkakowati, wyſkakowati, ſtřubowati, ſtřečkowati.

Aufjagen, wyháněti, wyhnati, 2) nahánéti.

Aufkämmen, včeſati.

Aufkaufen, nakaupiti, ſkaupiti, pokaupiti.

Aufkäufer, m. ſaukup, m. ſkupowatel, m.

Aufkehren, ſmjtati.

Aufkehrig, m. ſmetj, f. pl.

Aufkeimen, rozwjnati, wypučiti, pučiti, bručiti ſe, wypuſkati.

Aufklaffen, rozſednauti ſe.

Aufklären, wieder klar, heiter machen, gaſniti, rozgaſniti, wygaſniti, obgaſniti, das Wetter, der Himmel klärt ſich auf, nebe ſe wygaſňuge, gaſnj, rozgaſňuge, wybjrá ſe, probjrá ſe, 2) figürl. obgaſniti, wygaſniti, zochorniti, obweſeliti, ſein Geſicht kläret ſich wieder auf, twář geho ſe zaſe wygaſňuge, 3) deutlich machen, erklären, z. A. ein Räthſel, eine Stelle, wyſwětliti, 4) den Verſtand, klug machen, oſwjceni, wygaſniti, aufgeklärter Verſtand, oſwjcený, wygaſněný rozum.

Aufklärung, f. des Himmels, rozgaſnění, wygaſnění, wybjránj, rozbjránj, n. zochotnělosť, f. 3) oſwjcenj, obgaſnění, n. wygaſnění.

Aufklauben, zbjrati.

Aufkleiben, přilepiti, přilepowati.

Aufkleiſſen, přikljci, přiklegowati, přikljžiti.

Aufklettern, wylezti, wyſaukati ſe.

Aufklopfen, roztlaucy, rozklepati.

Aufknacken, rozlauſknauti.

Aufknöpfen, rozepnauti, rozpjnati.

Aufknöten, rozwzliti.

Aufknüpfen, aufhenken, připnauti, připogiti, powěſyti, einen Dieb, zloděge oběſyti, wěſſeti, 2) Ioſmeches, rozpogiti, rozepnauti, rozwázati.

Aufkochen, wařiti ſe.

Aufkommen, emporkommen, wygſti, wzhůru přigjti, wyniknauti, 2) am Leben bleiben, zůſtati při žiwobytj, 3) zunehmen, in Anſehen, zu Vermögen kommen, zmáhati ſe, zmocy ſe, znikati ſe, zuiknauti ſe, wotrawiti ſe, zwotrawiti ſe, wywáznauti, 4) 4) von einer Krankheit, geneſen, wygjti z nemocy, wzdrawiti ſe, wywáznauti, zhogiti ſe, znikuauti nemocy, přigjti k zdrawj, okřjwati, okřáti, er wird ſchwerlich aufkommen, ſotwa ztoho wygde, wywázne, ſotwa ſe wzdrawj, 5) entſtehen, doch gröſtentheils nur von Gewohnheiten, und Gebräuchen, Mode, werden, zu werden anfangen, naſtati, naſtáwati, wzniknauti, 6) einen nicht aufkommen laſſen, nedati zniku někomu, nedati zniknauti někomu.

Aufkommen, das, ſ. Aufkunft.

Aufrämpen, ochljpiti.

Aufkratzen, eine Wunde, rozſkrábati, rozdrbati, ſich, wſkrábnauti ſe,

Aufkrauſeln, ſ. Aufkräuſeln.

Aufkräuſeln, zkadeřiti, zkadeřawiti, nakadeřiti, nakudrniti, zkučerowati, nakučerowati.

Aufkündigen, wypowědjti, 2) verlaſſen, eine Gewohnheit, wýhoſt dáti obyčegi, odkjcy ſe obyčege, zhoſtiti ſe obyčege.

Aufkündigung, f. wýpowěd, f. wypowědénj, n.) odekčenj, n. zhoſtěnj, n. weyhoſt, m.

Aufkunft, f. Zunehmung, das Gedeyen, Fortkommen im Anſehen, znikánj, zniknutj, n. znik, m, zmahánj, n. wywáznutj, von einer Krankheit, Geneſung, wzdrawenj ſe, wygitj z nemocy, znikuutj nemocy, zhogenj ſe, n. okřjwánj, okřánj, wywáznutj, einer Mode, Gewohnheit, naſtánj, naſtáwánj, zniknutj, znikánj, n. znik, m.

Aufladen, naložiti, nakládati, wložiti, Miſt, hnůg nakládat, 2) auf ſich laden, na ſe wzýti, wložiti, vwaliti, einem vieles aufladen, wložiti, zawaliti, vwaliti mnoho na někoho, eine Bürde, Laſt, břjmě vwrcy, vwaliti, zawaliti, wložiti, wzložiti.

Auflader, m. nakládač.

Auflage, Beſchwerung, f. náklad, m. 2) einer Strafe, wloženj, vloženj pokuty, n. 3) Gaben, daně, f. 4) auf etwas groſſe Auflage thun, weliký náklad na něco činiti, wěſti, 5) Auflage eines Buches, wydánj, naloženj, n. náklad, m. 6) Zuſammenkunft, ſchůzka, f. 7) Kolekte, ſbůſſa.

Auflangen, wyſáhnauti, doſáhnauti; Steine, Holz, ze podáwati.

Auflanger, m. podáwač, m.

Auflaſſen, die Thüre, nechati otewřených dwěrj, nezamykati.

Auflauern, einem, čjhati, počjhati, na někoho.

Auflauf, des Volks, m. ſběh, ſyluk, m. ſhlukuutj, ſhlaučenj, ſtek-

nutj lidu, n. 2) des Waſſers, přístok. m. zwodnění, n. 3) gewiſſe Speiſe, bublanina, f. 4) der Koſten, wzrost.m.

Aufſlaufen, aufſchwellen, nabĕhnauti, 2) wie eine Beule, naskočiti, 3) wie das Waſſer, přitecy, zwodniti se, 4) wie der Teig, nabĕhnauti, 5) aufgehen, von Pflanzen und Gewächſen, wynikati, wypuſtati, wystřelowati, wyrážeti, 6) der Zahl nach, wzrosti, wyrosti, zmnožiti se.

Aufleben, obživnauti, oživiti, obživiti.

Aufflecken, wylizati, zlizati.

Auflegen, auf etwas, položiti, wložiti, kláſti na něco, ſich auf den Tiſch, naſtůl ſe położiti, kláſti, 2) ein Pflaſter aufflegen, přiložiti, einem einen Eid, Buße, Strafe, Steuer, Stillſchweigen, vložiti, vkládati, 4) einem eine große Laſt, welké břemeno někomu naložiti, vwaliti, zawaliti, na někoho wložiti, 5) einem eine Strafe, wložiti, vložiti, 6) ein Buch, naložiti, wydati knihu, 7) Stimme zur Muſik, předložiti.

Auflehnen, ſich, opjrati, podpjrati, zpodepřjti, zpolĕhati, zpolĕhnauti ſe, 2) ſich wider die Obern, figürl. zpjčiti, zpauzeti ſe, zpjrati ſe, zepřjti ſe, 3) ſich in die Höhe wie ein Pferd, zpjnati ſe, zepnauti ſe.

Auflehnung f., podepřenj, zpodepřenj, zpolehnutj, 2) wider den Obern, zpjčenj, zepřenj, des Pferdes, zpjnánj, n.

Aufleimen, přikljžiti.

Aufleſen, zbjrati, sebrati, wo haſt du es aufgeleſen? kde sy toho nazbjral? nabral?

Aufliegen, auf etwas, přilĕhati, nalĕhati, 2) wund liegen, proležeti ſe, 3) vom müßigen Gehen, zaležeti ſe.

Auflockern, locker machen, oblehčiti, oslabiti, 2) Papier u. d. gl. schljpiti, 3) die Erde, rozhrabati, rozkutiti, Haare u. d gl. rozčechrati.

Auflöſen, etwas zuſammengebundenes, rozwázati, ein zuſammengefügtes, od. zuſammengebundenes, Werk, rozpogiti, 2) die Knoten, rozvzliti, vzly rozwázati, einen Knopf, rozepnauti, 3) die Bande, rozkowati, okowy odkowati, 4) Zweifel, Schwierigkeiten, wykládati, wyložiti, wyweſti z pochybnoſti, 5) Räthſel, eine Frage, Aufgabe, rozpleſti, rozwinauti, vhodnauti, wypleſti, 6) die Sünden, rozwázati, rozhřeſiti 8) Metalle, přehánĕti, přepauſtĕti, rozpuſtiti, 9) ſich im Waſſer auflöſen, rozplynauti ſe, rozpuſtiti ſe, 10) die Theile eines Körpers flüßig machen, z. B. das Eis, das Salz, das Metall, rozpauſtĕti, rozpuſtiti, přepuſtiti, 11) einen Satz in ſeine Theile, rozwrhnauti, rozebrati, rozlamowati, 12) ſich in Thränen, rozplynauti, rozpuſtiti ſe w slze, 13) aufgelöſt werden, ſterben, odlaučenu, rozlaučenu býti, 14) die Ehe, die Bande der Ehe, rozlaučiti, 15) die Augen, oči otewřjti.

Auflöſlich, rozwázatedlný, rozpogitedlný.

Auflöſung, f. rozwázánj, rozpogenj, n. 2) rozvzlenj, n. 3) rozkowánj, odkowánj, n. 4) wykládánj, wyloženj, n. 5) vhodnutj, wypletenj, n. rozwinutj, rozpletenj, 6) rozhřeſſenj, n. 7) rozwázánj, n. 8) přehánĕnj, rozpuſtĕnj, n. 9) rozplynutj, n. 10) rozlaučenj, beim Leinweber, ſpauſſ.f.

Auflöten, nakljti, naklegowati, přikljti.

Aufmachen, eröffnen, otewřjti, odemknauti, einen Brief, pſanj otew-

otewkſti, imgl. einen Sackbewtel, Ballen, Stück Tuch, 2) ſich aufmachen, zdwihnauti ſe, powſtati, 3) aufhängen, ein Bild, přidělati, přičiniti, 4) ein Stück wie die Spielleute, zadělati, 5) Nüſſe, okechy otewkſti, rozſſkořepiti, 6) ein Gewebe, Band, Knoten, rozprawiti, rozetrati, rozpleſti, rozpletati, rozwzliti.

Aufmahlen, ein Bild naobrazyti, napodobiti, barwami wyneſti, namalowati, 2) das Getreid, zemliti, wmliti, domliti.

Aufmauern, wyzdíti.

Aufmerken, Acht geben, pozorowati, pozor mjti, dáti, ſſetřiti, zuhóren, s pozorem poſlauchati, wſſi naſtawiti, doſlýchati, oko nésti, ucho wlécy, 2) aufzeichnen, naznamenati, poznamenati.

Aufmerkſam, pozorný, pozorliwý, ſſetrný.

Aufmerkſam, adv. pozorně, pozorliwě, ſſetrně.

Aufmerkſamkeit, f. pozornoſt, pozorliwoſt, ſſetrnoſt, f. pozor, m. pozorowánj, n. Zuhörung, poſlauchanj, doſlýchánj, oka nésſenj, ucha wlečenj, n. imgleichen, Achtung, Bereitwilligkeit, Dienſtbefliſſenheit, ſſetrnoſt, ochotnoſt, f.

Aufmerkung, f. naznamenánj, poznamenánj, 2) pozor, m.

Aufmunterer, m. wzbuzowatel, ponukač, m.

Aufmuntern, einen aus dem Schlafe, budíti, zbudíti, probuditi, ze ſpanj wyrazyti, 2) anreitzen, aneifern, probuzowati, 3) fis gürl. luſtig machen jemand, wyrážeti, obweſeliti, obweſelowati, wyrazyti, powyrazyti, wzbuzowati, popuditi, ponaukati.

Aufmunterung, f. aus dem Schlafe, zbudčnj, probudčnj, n. 2) wzbuzowánj, wzbuzenj, poſpuzenj, ponaukánj, n. prozenj, n. 3) wyraženi, n. obweſelenj, n.

Aufmutzen, übel aufnehmen, za zlé wykládati, einem etwas, wyčjtati, wyteykati, alles, omlauwati.

Aufnähen, darauf nähen, naſſiti, přiſſiti, 2) durch Nähen verbrauchen, wyſſiti.

Aufnageln, přibiti.

Aufnagen, prohrýzti.

Aufnahme, f. přigjmánj, přigetj, přigmutj, n. 2) Wachsthum, přibýwánj, n. přjbytek, m. 3) an Kindesſtatt, zaljbenj, za ſyna přigetj, zwolenj, n. 4) einer Summe Geldes, přigetj, n. přjgem, m. 5) Verbeſſerung des Zuſtandes, zwelebenj, in Aufnahme ſeyn, kommen, zwelebowati ſe, wzděláwati ſe, in Aufnahme bringen, zwelebowati, zwelebiti.

Aufnehmen, přigjti, přigjmati, přigmauti, etwas gut aufnehmen, za wděk přigjti, w dobré obrátiti, etwas übel, w zlé obrátiti, za dobré, zlé mjti, wzýti, bráti, etwas an ſich nehmen něco na ſe wzýti, přigjti an Kindesſtatt, zaljbiti ſobě, zwoliti, za wlaſtnjho přigmauti; es mit einem aufnehmen, porkati ſe s někým, někoho na ſe wzýti; ein Verhör mit einem, před ſe wzýti; in die Höhe, vom Boden, zwednauti, wyzwednauti, in den Himmel, in die Herrlichkeit, wzýti, přigjti; in der Feldmeßkunſt, nawrcyti, Geld, penjze ſe wydlužiti, wypúčiti, einen in ſein Haus, in die Geſellſchaft, přigmauti.

Aufnehmer, m. přigimač, přigimatel, m.

Aufnehmung, f. ſ. Aufnahme.

Aufneſteln, rozſtehnauti, 2) einen Dieb, powěſyti.

Aufnöthigen, wſtrčiti, cpáti něco, donutiti, přimuſyti k něčemu.

Aufopfern, obětowati.

Auf-

Aufopferung, f. obětowánj, n.
Aufpacken, nakládati, naložiti; napěchowati, nawázati, nawzlíti, 2) öffnen, rozložiti, rozwzliti, rozwázati
Aufpappen, nalepiti, přilepiti.
Aufpassen, čjhati, počjhati na někoho, 2) anmessen, přiměřiti.
Aufpasser, m. čjhač, čjhač, m. čjhal, 2) jeder Aufwärter, hljdač, m.
Aufpfeifen, zapjskati, zapjsknauti.
Aufpflanzen, die Kanonen, nastrogiti, nastražiti děla, das Bajonet, připůsobiti, nastrčiti, die Fahne, wystrčiti.
Aufpflügen, zworati.
Aufpfropfen, nasazowati, nasaditi.
Aufpichen, nalepiti, přilepiti smolau.
Aufpicken, rozdobati.
Aufplatzen, rozpukati se, pukati, s. Aufberſten.
Aufpochen, zatlaucy, zatřjskati.
Aufpudern, naprášiti wlasnjm prachem, (napudrowati.)
Aufputz, m. ozdoba, okrasa, wýprawa, f. ſperky, pl. m. 2) die Handlung des Aufputzens, strogenj, ſperkowánj, wystrogenj, wyſperkowánj, vſperkowánj, vstrogenj, n.
Aufputzen, wyſlechtiti, oſlechtiti, wykrášliti, okrášliti, ſperkowati, wystrogiti, vstrogiti, ozdobiti, včistiti, ein Geſchier, einen Degen, wyčistiti.
Aufquellen, wyprýſkiti se, prameniti, prýſkati se, hmyzeti, 2) dick, ausgedehnt werden, aufgehen wie Gebackenes, Erbſen, Reis, das Brod in der Suppe, der Stockfiſch im Waſſer, bobtnětí, nabobtnětí, (nabobtnati) aufquellen machen, nechat nabobtnati.
Aufraffen, zuſammenraffen, sebrati, zbjrati, zwednauti, zdwihnauti, von der Erde etwas, popadnauti, aufgeraffes Volk, zběř, f. 2) vom Falle ſich aufraffen, wzchopiti, wzchytiti, wſtýčiti se, 3) ſich erholen, zmocy se, zmáhati se.
Aufräuchern, Fleiſch, Würſte, vditi.
Aufräumen, vkljzeti, vkliditi, spořádati.
Aufrauchen, rauchend machen, wykaukiti, 2) neutr. zakaukiti se wzhůru.
Aufrecht, gerade in die Höhe gerichtet, přjmý, zpřjmený, rowný, 2) figür. aufrecht erhalten, Ruhe, Wohlſtand, Geſetze, den Frieden, zachowáwati, zachowati, zpodpjrati, wzděláwati, aufrecht ſtehen, přjmo, zrowna, rownně státi, ſich aufrecht ſtellen, zbočiti se, přjmo se poſtawiti, zpřjmjti se, bočiti se.
Aufrechnen, napočjtati, spočjſti.
Aufrecken, ſich, pozdwihnauti, zpřjmiti se, wztýčiti se, 2) die Finger, den Hals, wztáhnauti, zdwihnauti, 3) die Ohren, naſtawiti vſſi.
Aufreden, namluwiti.
Aufregen, pohybowati, hýbati, pohnauti něčjm.
Aufreichen, podáwati.
Aufreiben, vertilgen, wegraffen, zetřjti, potřjti, zmakiti, ſetřjti, zahladiti, ſhladiti, vmořiti, wymořiti, wyhladiti, 2) ſich aufreiben, vmořiti, zmořiti se, zmakenu býti, zmakiti se, 3) den Fuß, die Haut, oſſauſtati, zpruditi, 4) den Hut, das Tuch, načeſati, 5) die Farben, natřjti, alle Farben, wytřjti, alles Brod, alle Semmel, wyſtrauhati.
Aufreihen, nawljkati, nawljknauti.
Aufreiſſen, von einander, rozthrati, rozthrnauti, auffetzen, rozſápati, ein Kleid, rozthrati, 2) das Maul, rozdjrati vſta, 3) eine Wunde, prothrnauti, eine Wunde wieder aufreiſſen, ránu zgjtřiti, 4) die Thüren ſtark aufmachen, rozhoditi dwéře, 5) berſten, thrnauti se, thrati se, wie

die

die Bretter, pukati, rozsedati se, 5) schnell auffahren, wytrhnauti se, prorrhnauti se, wyrazyti se, 7) aufzeichnen, naſtjnuti.

Aufreizen, wzdrážditi.

Aufrennen, wrážeti, dorážeti, trkati, 2) eine Thüre, rozwrátit, rozhodit dwéře, mau möchte Thüren mit ihm aufrennen, geſt dubowy, gako dub, hlap, ſliwoň, traup, m. prov.

Aufrichten, wſtýčiti, zpřjmiti, zbočiti, narownati, 2) ein niedergeſchlagenes Gemüth, wyrážeti, wyrazyti, powyrazyti, 3) eine Säule, ein Theater, wyzdwihnauti, wzdělati, 5) Geſellſchaft, Freundſchaft, ein Regiment, Bundniß, způſobiti, založiti, včiniti, vdělati, eine Handlung, ein Bisthum, ein Kloſter, wyzdwihnauti.

Aufrichtig, vpřjmný, vpřjmý, 2) aufrichtige Waaren, als, Wein, Münze, Schrift, ſprawedliwý, prawý.

Aufrichtig, adv. vpřjmně, vpkjmě, 2) ſprawedliwě, právě.

Aufrichtigkeit, f. vpřjmnoſt, vpřjmoſt, f. 2) Aechtheit, ſprawedliwoſt, prawoſt, f.

Aufrichtung, f. wſtýčenj, zpřjmenj, narownánj, eines Betrügten, wyražení, powyražení, n. einer Säule, Theaters, wyzdwiženj, wzdělánj, n. einer Geſellſchaft, založenj, způſobenj, včinění, n. wyzdwiženj, n.

Aufriegeln, záworu odſtrciti, (odryglowati,)

Aufriß, m. naſtjnění, nawržení, n.

Aufritzen, die Hände, natrhnauti, vſtrábnauti, 2) die Wunde, rozſtrábnauti, rozdrbati, zgrcěti.

Aufrollen, zuſammenrollen, ſwinauti, auf od. um etwas, auseinander, naswinauti, nawjgeti, rozwinauti.

Aufrücken, vorwerfen, wyčjtati, wyteykat, 2) in die Höhe, powyſtrčiti

Aufrückung, f. wyčjtka, weytka, f. wyteykánj, wyčjtánj, n.

Aufruf, m. zawolánj, zwolánj. n.

Aufrufen, powolati, zawolati, zwolati.

Aufruhr, m. pozdwiženj, pohnutj, zbaurenj, n. baure, baurka, f. rozbrog lidu, zpjčenj; pikel, m. Aufruhr erwecken, ſtropiti, zbuditi, pozdwihnauti, zdwihnauti, zbaurati, zbaurkti lid, ſtillen, bänpfen, ſpokogiti, vkrotiti, 2) ſie gürl. in der höhern Schreibart, eine heftige Bewegung, zbaurenj.

Aufrühren, namjchati, 2) ſtzürl. pohnauti, 3) erwähnen, in Bewegung ſetzen, eine alte längſt vergeſſene Sache, obnowiti, rozdmjchati opět něco.

Aufrührer, m. burič, m.

Aufrühriſch, baurliwý, rozbrogný, aufrühriſch ſeyn, baurkiti, baurliwým býti, werden, zbaurkiti ſe, zpjčiti ſe, aufrühriſche Leidenſchaft, baurliwá náruživoſt.

Aufrühriſch, adv. baurliwě, rozbrogně.

Aufrupfen, wyteykati.

Aufrupfung, f. weytka, f. wyteykánj, n.

Aufrüſten, wyſtawěti leſſenj.

Aufrütteln, potrkásati, ztrkásati, rozctrkásati, hmoždití.

Aufs, allernächſte, co neydkjwe.

Aufſagen, herſagen, odříkáwati, říci, 2) Kapital, Wohnung, die Miethe, den Dienſt, wypowědjti, 3) Freundſchaft, wypowědjti přátelſtwj, odpowědjti, odřeknauti, odřjcy ſe přátelſtwa.

Aufſägen, prokezati.

Aufſammeln, zbjrati, ſebrati, ſezbjrati, vieles, nazbjrati.

Aufſammlung, f. zbjrka, f. ſebránj, n.

Aufſatteln, oſedlati.

Aufſatz, m. Ausarbeitung, Entwurf, nawrhnutj, nawržení, n. 2) der Haare, Haube, cepenj,

n.

n. 3) des Hauptes, der Kopfputz, paučnjk, m. raušska, f. 4) bei der Tafel, dánj, nessenj, přinesſenj, postawenj, n. 5) an Säulen, makowice, makowička, f. 6) bei der Wasserkunst, die auf die Hauptröhre gesetzte Röhre, cywka, f. 7) ein Stück, welches zum Zierrath auf einen Tisch, Ofen, Kamin, ꝛc gesetzt wird, postawek, m. 8) Haß, Widerspenstigkeit, newražení, zanewřenj, n. wrčelwost, f. 9) zpaura, f. 10) eine solche Waage, stogate wážky, f. plur.

Aufsätzig, aufsätzig, aufsützig, nevrážný, zpúrný, einem aufsätzig seyn, newražiti, sočiti, wrčeti, werden, zanewřjti na někoho.

Aufsätzig, adv. newrážně, zpúrně.

Aufsäubern, wyčissťowati, wyčistiti, vyſſechtiti.

Aufsangen, vcycati.

Aufschaben, anschaben, nastrauhati, 2) heraus schaben, wystrauhati.

Aufschärfen, rozkyznauti, sich die Haut, kuži rozsaustati, rozdrbati.

Aufscharren, wybrabati, rozbrabati.

Aufschauen, in die Höhe sehen, zhůru hleděti, pohleděti, wzhlédati, wzhlédnúti, popatřiti, wzezřjti, gegen Himmel, sněsti oči k nebi, 2) die Augen aufthun, prohlédnauti, prozřjti.

Aufschauer, m. s. Aufseher.

Aufschäumen, zpěniti, wypěnitи se.

Aufscheuchen, splaſſiti.

Aufscheuern, odrhnauti, drhnauti, 2) wund scheuern die Haut, rozdrbati, rozsaustati.

Aufscheuerung, f. drhnutj, odrhnutj, n.

Aufschieben, odkládati, odložiti, 2) ein Fenster, odstrčiti dwjřko.

Aufschiebung, s. Aufschub.

Aufschießen, geschwind in die Höhe wachsen, wypukati, wýpučiti, wyſſkeliti, wytáhnauti se 2) geschwind herumfahren, wie die Fische, wyſſkeliti se, 2) mit Schießen öffnen, rozſtřjleti, rozſtřeliti.

Aufschießling, m. weyrostek, heyſek.

Aufschlag, m. Schlinge, worinn ein Vogel, Wild gefangen wird, pletka, ſlonka, ſklon, m. 2) auf einem Kleide, wýložek, m. wyložení, n. 3) Ueberwag, wýwažek, m. 4) beym Werthe der Sachen, přirážení, přiſkočení, n. 5) Auflage, poplat, poplatek, ſſos, m. 6) Aufschlag einer Karte, ſněti, n. 7) přirážek, přiſkočení.

Aufschlagen, mit Schlagen öffnen, rozrazyti, rozbiti, eine Thüre, ein Fenster, rozhoditi, b) wyrazyti, Nüſſe, rozſkořepiti, rozklaucy, ein Bette, zklaucy, zbiti postel, 3) das Bettuch, einen Tisch, přeložiti, 4) die Augen, oči otewřjti, odemknauti, prozřjti, prohljdnauti, 5) ein Gelächter, ſmjch ſtrápati, ſpůſobiti, 6) einen Schuh, narazyti, 7) eine Karte, ſegmauti, 8) ſich den Kopf, die Hand, rozrazyti, rozklaucy, rozwrátiti, 9) auf die Erde, na zem vhoditi, vdeřiti, Feuer aufſchlagen, rozkřesati, oheň, roz vd. zanjtiti, 10) Zelter, Lager, Wohnung, rozbiti stany, 11) einen Wohnſitz, zarazyti, 12) ein Buch, rozwinauti knihu, 13) das Getreid ſchlägt auf, ná obilj přiſkakuge, přirážj, 14) einen Rock, založiti, wyložiti.

Aufschläger, m. poplatnjk.

Aufschlichten, narownati, wyrownati.

Aufschließen, odmykati, odemknauti, otewřjti, 2) einem ſein Herz, ſich ſelbſt, zgewiti, wygewiti, 3) deutlich machen, wygádřiti.

Aufschließung, f. Aufſchluß, odemčení, odemknutj, otewřenj, 2) zgewenj, 3) wygádřenj.

Aufschlitzen, rozedřjti, rozpárati.
Aufschluß, m. odmykánj, odemčenj, odemknutj, otwjránj, otewřenj, n. 2) figürl. Entdeckung, z. B. der Gesinnungen, Gedanken, des Herzens, des Geheimnisses, zgewenj, wygewenj, 3) die Erklärung einer dunkeln unbekannten Sache, Stelle, wygádčenj, wygadrněnj, Aufschluß geben, zgewiti, wygewiti, na gewo wyneſti; wygádčiti, wygadrniti.
Aufschmeißen, durch Schmeißen öffnen, rozhoditi, 2) auf etwas schmeißen, werfen, naházeti.
Aufschmelzen, rozpuſtiti, rozplynauti ſe, 2) rozpuſtiti.
Aufschmieren, namázati.
Aufschmücken, wyſperkowati, wſperkowati, wystrogiti, wyſplechtiti, vſplechtiti.
Aufschnallen, rozepnauti, odepnauti, rozſtehnauti, 2) dem Pferde den Mantelsack, připnauti, vpnauti.
Aufschnappen, auffangen, lapati, nalapati, polapiti, figürl. Worte, ſlowa lapati, chytati, vchytiti, polapiti, ein Schloß, natáhnauti; das Schloß schnappt auf, zámek ſe ſpauſtj.
Aufschneiden, Brod, rozkrágeti, den Gästen auf den Teller, nakrágeti, 2) das Holz, rozřezati, 3) das Tuch, rozſtřihati, 4) aufschneiden, ſtark lügen, bez prachu ſtřjleti, ſtřjleti Chlumeckým prachem, prpv. 2) mit einem Schnitte bemerken, z. B. auf das Kerbholz schneiden, nařezati, nařjznauti, nawraubiti, wraubiti, 3) vermittelſt eines Schnitts öffnen, rozřjznauti, Tuch, rozſtřihnauti, Brod, Kuchen, rozkrogit, alles Brod, ec rozkrágeti, zkrágeti; rozřezati, zřezati; rozſtřihati.
Aufschneider, m. kragec, m. a) Lügner, Prahler, bez prachu ſtřelec, lhář, m.

Aufschneiteln, oklestiti.
Aufschnellen, wymrſknauti, wymrſtiti.
Aufschnitt, m. rozkrogek, rozřezek, rozparek, m.
Aufschnüren, rozſtehnauti, topuſtiti.
Aufschößling, m. výſtřelek, m. 2) ein junger Mensch, výrostek, weytažek, tahljk, tahljček.
Aufschossen, wypukati, wypučiti, na horu wyſtřeliti.
Aufschrauben, rozkočiti.
Aufschrecken, zděſyti, vděſyti, vlekauti, vſtraſſiti, wyděſyti, wyſtraſſiti.
Aufschreiben, napſati.
Aufschreibung, f. napſánj, n.
Aufschreyen, zřjknauti, wykřjknauti, 2) einen Schlafenden, křikem zbudit, probudit.
Aufschrift, f. nápis, nadpis, m.
Aufschub, m. odklad, odtah, průtah, m. odloženj, odkládánj, n.
Aufschürzen, podkaſati, okaſati, ohrnauti, oſukowati.
Aufschüſſeln, na mjſu wyložiti.
Aufschütteln, natřáſti, Betten, Stroh, protřáſti, rozřáſti.
Aufschütten, auf etwas schütten, naliti na něco, 2) Korn zum Mahlen, naſypati, 3) Pulver auf die Pfanne, prach na pánwičku wypati, naſypati.
Aufschüttung, f. nalitj, naljwánj, n. 2) naſypánj, n. 3) wſypánj, naſypánj, n.
Aufschwänzen, ocas podwázati.
Aufschwärzen, načerniti.
Aufschwellen, otýkati, napuchnauti, opuchnauti, nadauti, rozdauti, nadmauti ſe, 2) wie das Waſſer, zdauti, wydauti ſe, rozwodniti ſe, 3) ſtolz werden, nadýmati ſe, 4) act. nadýmati, nadmauti, rozdauti.
Aufschwellen, das, Aufschwellung, f. otok, m. otekliná, f. otečenj, n. otekánj, n. opuchlina, f. 2) des Meers, zdutj, wydýmánj

nj maſe, rozinj, rozwodnénj, n.

Auffſchwemmen, naplawiti, naplawowati, als Brod, zakwaſyti, nakwaſyti, die Erde, zkyſpkiti, zlehčiti, zkediti.

Auffſchwemme, f. náplawka, f.

Auffſchwemmer, m. náplawač, m.

Auffſchwingen, ſich in die Höhe heben, wymrſſiti ſe, wyweyſſiti ſe, wznesti ſe, wie die Vögel, wzletěti, wyletěti, 2) figürl. in der höheren Schreibart, wyweyſſiti ſe, wznesti ſe wzhůru, wypnauti ſe.

Auffſehen, in die Höhe ſehen, wzhůru wzezkjti, hleděti, wzhleděti, gegen Himmel, ſnesti oči k nebi, 2) die Augen aufthun, prohleděti, prozkjti, 3) aufmerken, pohleděti, 4) für einen ſorgen, Acht haben, dohljžeti někomu.

Auffſehen, das, auf jemanden, poſhledénj, wzhlédnutj, wzezkenj, popatřenj, n. 2) dohljženj, n. groſſes Auffſehen machen, na ſe diwu býti, mnoho hluku, powiſku nadělati.

Auffſeher, m. dohledač, dohlidač, dozorce, m.

Auffſetzen, odſtawiti, odkogiti.

Auffſetzen, auf etwas, poſaditi, wſaditi, den Hut, klobauk na hlawu dáti, wſaditi, eine Haube, imgl. ſich auffſetzen, čepiti ſe, očepiti ſe, die Speiſen, poſtawiti, ſich auffſetzen auf den Wagen, auf das Pferd, poſaditi ſe na wůz, na koně, 2) etwas in die Höhe, poſtawiti, ſich im Bette, poſaditi ſe, 3) ſeinen Kopf, auffſetzen, ſmau hlawu mjti, ſwehlawcem býti, 4) etwas ſchriftliches auffſetzen, auffſchreiben, poſtawiti, 5) die Kegel, ſázeti, poſtawiti, ſtawěti, einen Holzhaufen, hramicy ſtawěti, Geld im Spiel, ſázeti, die Haare, ein Frauenzimmer auffſetzen, d. i. ihren Kopfputz ordnen, čepiti, očepiti, wlaſy ſtrogiti, Hörner, rohy naſtawiti, ſich wider einen auffſetzen, ſ. auflehnen, ſich einem, protiwiti ſe někomu.

Auffſetzer, m. der Kegel im Spiel, ſazeč, m.

Auffſetzig, ſ. Anſätzig.

Auffſetzung, f. kann in allen Bedeutungen des activi. gebraucht werden.

Auffſeyn, wzhůru býti, 2) ſich wohlauf befinden, dobře ſe mjti, 3) offen ſtehen, otewřjnu býti.

Aufſicht, f. dohljženj, opatrowánj, n. ſtráž, f. dohljdka, opatrnoſt, f. über jemanden haben, někoho opatrowati, pod opatrowánjm mjti, dohljžeti někomu, ſtráž nad někým mjti, mjti někoho na opatrnoſti, unter eines Aufſicht ſeyn, ſtehen, býti pod něčjm opatrowánjm, ſtráži, opatrnoſtj.

Aufſichtsperſonal, n. oſoby dohljdačné, dohljdawé, plu. f.

Aufſieden, zwjrati, wywjrati, 2) activ. zwařiti.

Aufſitzen, ſitzen, ſeděti, ſich ſetzen, z. B. auf ein Pferd, wſednauti, wſedati na koně, poſaditi ſe, ſázeti ſe.

Aufſitzung, f. ſedénj, wſednutj, wſedánj, n. poſazenj, ſázenj ſe.

Aufſpalten, rozſtjpiti, rozekláti, 2) aufberſten, rozſtaupiti, rozſednauti ſe, rozpukati ſe.

Aufſpannen, natáhnauti, napnauti, den Bogen, napjnati, den Hahn beym Gewehr, Saiten, Tuch, natáhnauti, die Segel, rozeſtřjti, rozwlecy, rozwinauti, rozepnauti, natáhnauti, napnauti, roztáhnauti plachty, plátna, einen Fluß, Teich aufſpannen, rozwodniti.

Aufſparen, zum künftigen Gebrauche verſparen, wſpořiti, naſpořiti, wſtřádati, naſtřádati, wſpánliti, wchowati, nachowati, 2) aufhalten, ſchowati.

Auffpeifen, ſ. Aufeſſen.

Auffperren, otewřiti, otwjrati, odmykati, odemknauti, das Maul, otwjrati, rozdjrati vſta, die Augen, otewřjſti, wywaliti oči.

Auffpielen, ein Stück zum Tanzen, zahrati.

Auffpießen, napjchnauti, nabodnauti, naſtrčiti na piku.

Auffpinnen, alles, wypřjſti, ſpřjſti, dopřjſti, 2) ſich die Finger rozpřjſti ſy prſty.

Auffpreizen, rozedřjti, rozepřjti,

Auffſprengen, die Thüre, wypáčiti, wyrazyti dwéře, 2) berſten, rozſkočiti ſe, 3) mit Pulver, rozhoditi, rozmrſſtiti.

Auffprießen, auffproſſen, wotawiti, zworawiti, wypučiti, wypučati, pučiti ſe.

Auffſpringen, wyſkočiti, wyſkakowati, poſtakowati, poſkočiti, 2) berſten, rozſkočiti, rozſtaupiti ſe, puknauti, rozpuknauti, pukati.

Auffproſſen, ſ. Aufprießen.

Auffſpröſling, ſ. Auffſchöſling.

Auffſprudeln, zwjrati ſe, zbluboncziti, 2) popuditi ſe.

Auffſpulen, na klubko wjti, nawjti.

Auffſpühlen, wypláknauti, ſplákauti.

Auffſpünden, odhraditi, ein Faß, načnauti.

Auffſpüren, wyſljditi, wyſtjhnauti.

Auffſtämmen, zpodepřjti, podepřjti, zbočiti.

Aufſtand, m. pohnutj, pozdwiženj, powſtánj, n. 2) das Aufſtehen vom Stuhle, powſtánj.

Aufſtappeln, ſ. Aufſchlichten.

Aufſtäubern, ſ. Aufſtöbern.

Aufſtechen, rozpjchnauti, 2) bei den Schuſtern, připjchnauti, 3) wyſtrčiti.

Aufſtecken, in die Höhe auf etwas naſtrčiti, eine Fahne, wyſtrčiti, naſtrčiti, ein Licht, zaſtrčiti ſwíčku, auf einen Kirchenleuchter, wſtrčiti, naſtrčiti, 2) ein Frauenzimmerkleid, wyſſpendliti.

Aufſtehen, wſtáti, powſtati, wywſtati, von Todten, z mrtwých wſtáti, wzkříſyti ſe, 2) offen ſtehen, wie die Thüre, býr otewřjnu, 3) auf etwas ſtehen, ſtáti, 4) nach und nach langſam vom Krankenlager, geneßen, powſtáwati, 5) ſehr früh zu einer Arbeit Morgens, přiwſtati ſy, 6) wider jemand, powſtati, pozdwihnauti ſe, 7) entſtehen, powſtati.

Aufſteifen, Hüte, Wäſche, otužiti, ztužiti.

Aufſteigen, wſtupowati, wyſtupowati, auf das Pferd, auf den Wagen, wſtaupiti, wyleźti na koně, na wůz, die Leiter, Treppe, leźti, wleźti, kráčeti, wſtaupiti na řebřjk, na ſchody, 2) wie die Speiſen im Magen, wyſtupowati, 3) wie der Rauch, Staub, wyſtupowati, aufſteigende Linie, poſtaupnoſt f.

Aufſteigen, das, Aufſteigung, f. wſtupowánj, wyſtupowánj, n. kračenj, 2) des Magens, ſjhánj, krčánj, wyſtupowánj, n. 3) der Mutter, wyſtupowánj, wſtupowánj matky.

Aufſteigend, wſtupugjcý, wyſtupugjcý.

Aufſtellen, etwas, poſtawiti, wyſtawiti, 2) etwas öffentlich oder zum Verkaufe, wyſtawiti, 3) Zeugen, Beyſpiele, Beweiſe, přiwoditi ſwědky, 4) Netze, oſydla Kláſti, položiti tenata, naliknauti, poliknauti, naléčiti, 5) eine Mauſfalle, naſtrogiti, poliknauti paſt, einen als Prediger, vſtanowiti, poſtawiti.

Aufſtemmen, ſich, ſpoléhati, podjrati ſe, zpodepřjti, zbočiti ſe.

Aufſtöbern, wyſſtárati.

Aufſtören, wzbukowati, wzbaukiti.

Aufſtoßen, auf etwas, wrazyti na něco, vrazyti ſe na něco, 2) den

den Kopf, sich aufstoßen, prorazyti sobě hlawu, 3) alles aufstoßen, rozrazyti wssecko, 4) mir stößt im Magen auf, sskytám, dem es immer aufstößt, sskytač, m. die Speise stößt mir auf, to gjdlo mně strká na horu, 6) das Bier im Faße stößt auf, piwo se kwasý, vgimá, 7) die Thüre aufstoßen, wywrátiti, wystrčiti, wyrazyti dwéře, 8) einem aufstoßen, begegnen, naharadnauti něco, někoho, wrazyti na něco, někoho, nahoditi se, es stieß mir eine gute Gelegenheit auf, nahodila se mi dobrá příležitost.

Aufstoßen, das, Aufstoßung, wrażenj, vražení, n. 2) prorażenj, n. 3) rozrażenj, n. 4) sskytánj, n. sskytawka, f. 5) strkánj na horu, n. 6) kwassenj, vgimánj, n. 7) wywrácenj, wystrčenj, wyrażenj, n.

Aufstößig, krauk, neduživý, churawý, aufstößig seyn, werden, neduživiti, churawěti, zchurawěti, 2) wie der Wein, Bier, nákyslý, nawinulý.

Aufstreichen, natřjti, 2) mit dem Kleide irgendwo, zawaditi, 3) derb mit dem Bogen an die Geige, zařezáwati, řezati.

Aufstreichung, f. natřenj, 2) zawazenj, n. 3) zařezánj.

Aufstreifen, die Arme, sich, wyhrnauti, ohrnauti, wykasati, 2) in der Bewegung einwenig berühren, zawazowati, zawaditi, 3) sich die Haut, otřjti, seřjti sobě kůži.

Aufstreifung, f. in der Bedeutung des activi. wyhrnutj, ohrnutj, wykasánj, zawazenj, 2) otřenj, 3) setřenj, n.

Aufstreuen, Blumen, natrausyti, potrausyti, Pulver, Salz, Sand, nasypati, den Vögeln, sypati, nasypati.

Aufstreuung, der Blumen, f. natraussenj, potraussenj, n. des Salzes, Pulvers, Sandes, nasypánj, n. den Vögeln, zásyp, m.

Aufstülpen, Hut, zachlipiti, založiti.

Aufstürzen, vom Stuhle, wyskočiti, 2) auf etwas stürzen, oder decken, z. B. den Deckel auf den Topf, so auch die Haube, poklopiti, přiklopiti, zaklopiti.

Aufstützen, podepřjti, podpjrati, zpodepřjti, postawiti, podsaditi, sich, naléhati, nasporéhati, podepřjti se, zpoléhnauti.

Aufsuchen, wyhledati, pohledati, hledati.

Aufsuchung, f. wyhledánj, pohledánj, n. hledánj.

Auftrieb, m. vkrop, m. 2) der Liebe, figürl. vkrop lásky.

Auftummen, sumowati se, sesumowati se.

Auftaumeln, zamotati se, zažewbrowati, zbráborati.

Aufthauen, wie Waſſer, Eis, Schnee, tátí, roztáti, rozmrznauti, 2) wie ein Fluß, rozmrznauti, rozmrazyti se, 3) activ. erweichen und flüßig machen einen gefrorenen Körper, rozmrazyti.

Aufthauung, f. roztagenj, n. 2) rozmrznutj, rozmrazenj.

Aufthun, eröffnen, otewřjti, otwjrati, 2) sich aufthun, zdwihnauti se, 3) wie die Erde, der Himmel, odemknauti, otwjrati se, 4) wie eine Blume, Knospe, rozkládati se, pučiti se, rozwjgeti se, 5) ein Faß Bier, Wein, načjti, načnauti.

Aufthun, das, otewřenj, otwjránj, n. 2) zdwihnutj, n. 3) odemknutj, n. 4) rozkládánj, n. 5) načetj, n.

Aufthürmen, nakopčiti, do makowice wystawěti, nawrchowati, nawrssowati, nahromaditi, sich, se.

Auftischen, přinesti, wstawiti, postawiti na stůl, im verächtlichen Verstande, oder im Scher-

se, na mjsu wyklopiti, wyložiti.

Auftrag, m. Befehl, wložený, poručený, n. wznesseny, **Auftrag thun**, poručený někomu včiniti, **Auftrag haben**, mjti poručeno, poručený, 2) der Farbe, dáwj barwy, m.

Auftragen, einem etwas, poručiti někomu, wznesti na někoho něco, ein Amt, Geschäft, wložiti, wznesti na někoho wkad, 2) die Speisen, přinásseti, wnásseti, 3) die Farben auftragen, wynásseti, wynesti barwami, dáwati barwy, 4) einen Riß, nawrcy.

Auftreiben, in die Höhe, wyháněti, wyhnati, 2) den Leib, nadauti, 6) in der Landwirthschaft den Acker lockerer machen, zkypřiti, 4) einen aus seinem Sitz, oder Lager, wyhnati, wyháněti, wypuditi, ein Wild nahánětj, wyháněti, 3) Leute Soldaten, Hilfsvölker, zbjrati, sebrati, 4) Waare, Geld, shánětj, slaukati, zbjrati; einen Mann zum Bräutigam, wyhledati, ein Stück Papier überhaupt ausfindig machen, suchen, ausforschen und erlangen, domakati se, dopjditi se, 5) auf etwas treiben, naražeti.

Auftreibung, f. des Wildes, nahánka, f.

Auftrennen, rozwárati, rozedřjti.

Auftreten, den Fuß aufsetzen, nastaupiti, dostaupiti, wstaupiti, nakročiti, nasslápnauti, dosslápnauti, ich kann nicht mehr auftreten, nemohu gak náležj na nohu dostaupit, 2) auf dem Schauplatz oder sonst wo auf einem öffentlichen Ort um etwas zu reden oder sich zu zeigen, wystaupiti, 3) die Nuß, rozslápnaut okech.

Auftritt, m. wystaupenj, wstaupenj, 2) eines Schauspielers oder Redners, wýstupy, m. wystaupeni, n. 3) ein Theil eines Aufzuges im Schauspiele, Szene, imgleichen jedes merkwürdige Ereigniß, wkaz, m. 4) dasjenige worauf man tritt, Stuffe, weystupek, m. 3) ein wunderlicher Auftritt mit einem, přjběh, m.

Auftrocknen, act. sussiti, wsussiti, neutr. schnauti, wschnauti.

Auf und ab, na horu a dolů, auf und ab gehen, přecházeti.

Auf und nieder, zhůru a dolů

Aufwachen, procýtiti, probuditi, se, ze sna se protrhnauti, wytrhnauti, wyrazyti, 2) wie die Gläubiger, pozdwihnauti, zdwihnauti se.

Aufwachen, das, procytnutj, probuzenj, n.

Aufwachsen, wzrůsti, zrosti, wyrostati, wyrůsti, wzrosti, zrůstati.

Aufwägen, zwážiti, 2) zwedati.

Aufwallen, wie siedendes Wasser, wřjti, wywjrati, zwjrati, wie das Meer, zewřjti, zbaukiti se, wřjti, wie das Blut, wřjti, zwjrati, pěniti se, zpěniti se, von Gemüthsbewegungen, wzbaukiti se, baukiti, wřjti.

Aufwallen, das, Aufwallung, des Meers, wřenj, zewřenj, zwjráni, n. 2) des Wassers, wywjráni, zwjráni, wřenj, n. 3) des Geblüts, Blutes, wřenj, zewřenj, pěnění, zpěnění, 4) heftige Gemüthsbewegung, wzbaukenj, baukenj, wřenj.

Aufwällen, zwakiti, 2) in Haufen aufsetzen, nakopčiti, nahromaditi.

Aufwand, m. nákład, m. auttraty, wydánj, großen Aufwand haben, mjti welikè auttraty, wydánj, mnoho wtrácet, Aufwand machen, thun, s. Aufwenden.

Aufwärmen, ohřiti, ohřjwati, 2) figürl. eine veraltete Sache vorbringen, obnowiti.

Aufwarten, poslauziti, posluhowati, přisluhowati, mit etwas, slauziti s něčjm, poslauziti.

Aufwärter, m. přisluhugicý, posluhowač, posluhowatel, sluha, m. slaužicý.

Aufwärterinn, f. poslugicý, služka, posluhowačka, posluhowatelky-ně, f.

Aufwärtig, služebný, vsluzný.

Aufwärtigkeit, f. služebnost, vsluznost, f.

Aufwärts, f. Aufwerts.

Aufwartſam, f. Aufwärtig.

Aufwartung, f. eines Dieners, poslaužení, posluhowání, slaužení, přisluhowání, posluha, f. 2) eines Klienten, oder ſonſt zum Beſuche, poklona, f. ſeine Aufwartung jemanden machen, složiti někomu swau poklonu, einen zur Aufwartung haben, někoho k poslaužení mjti.

Aufwaſch, m. Küchengeſchirr, ſo aufgewaſchen werden ſoll, nádoby kuchyňské k vmytj, f.

Aufwaſchen, omýwati, oplakowati, zmyti, vmyti, die Wäſche, zpráti, wyprati.

Aufwaſcherinn, f. prádlj, f.

Aufweben, rozetkati, durch Weben verbrauchen, wytkati, ſetkati.

Aufwechſel, m. wýměna. f.

Aufwechſeln, wyměniti.

Aufwehen, wywáti, wydquti, 2) figürl. durch Wehen hervorbringen, rozwáti, rozfaukati, rozdýmati, rozdauti.

Aufwecken, zbuditi, probuditi ze ſna, ze ſpanj wyrazyti, die Todten, wzkřjſyti, z mrtwých zbuditi, 2) figürl dem Geiſte nach munter, lebhaft machen, obweſelit, wyrazyt, ochotným učinit, zochotnit, ein aufgewecktes Gemüth, ochotná myſl.

Aufwecken, das, zbuzenj, probuzenj, 2) wzkřjſenj, n.

Aufwecker, m. budič, probuzowatel, probuditel, zbuditel, m.

Aufweichen, rozměkčiti, odměkčiti.

Aufweifen, nawjgeti, namotati.

Aufweinen, wzplakati.

Aufweiſen, provkázati.

Aufweiſung, f. provkázánj.

Aufwenden, nakládati, naložiti, wynakládati, wynaložiti, náklad wésti, činiti.

Aufwendung, f. Aufwand.

Aufwerfen, in die Höhe, wyhazowati, den Ball, nadhazowati, 2) eine Thür mit Steinen, wyrazyti, roztřjſknauti, 3) eigentl. das Meer wirft Schaum auf, das Waſſer wirft Blaſen auf, moře wyhazuge, wymjtá pěnu, woda bubliny, 4) die Erde, wyházeti, naházeti, nawezti zemi, einen Graben, Damm, dělati příkop, einen Wall, náſyp dělati, wykopati, 5) eine Frage, namjtati, nawrhowati otázku někomu, 6) ſich zu etwas angeben, i. B. zum Anführer, wydáwati, wydati ſe za wůdce, ſich zu gewiſſen Dingen, podwolibi, podrobiti ſe k něčemu, ſich zum Könige, wydati, wyhlásyt ſe za krále, ſich zum Könige, auch wkepiti, wwázati ſe w králowſtwj, ſich wieder jemand, ſ. Aufſtehnen, 7) die Würfel, koſtka ma pohodit, hodit, ge powrcy den Hut, hodit, wrcy klobauk na hlawu, 8) das Maul, nadmauti hubu, oſupiti ſe, beim Loh und Rothgerber, prohazowati, aufgeworfene Naſe, ſ. aufgeworfen.

Aufwerfen, das, Aufwerfung, f. wyhazowánj, n. des Balls, nadhazowánj, n. 2) wyházenj, nawezenj, n. 3) namjtánj, n. namjtánj, nawrhowánj, n. naházka, f. 4) wkepenj, wwázánj, n. 5) oſupenj, n.

Aufwerts, přjkře, 2) hinauf, zhůru, einer ſo eine aufwerts gebogene Naſe hat, pleſkonoſý, aufwerts gehend, powolně wyſoký, aufwärts gehende Höhe,

powol-

powolná wyſokoſt, obwýſſnoſt, obwýſſnoſt, f.

Aufwickeln, auseinander wickeln, rozwinauti, rozpleſti, rozmásti, 2) auf etwas, z. B. auf einen Knaul, nawinauti, die Haare, natočiti, nawinauti.

Aufwiegeln, ſpiknauti, zbaſſiti, pozdwihnauti, bukku w lidu ſtropiti.

Aufwiegelu, dss, Aufwieglung, f. ſpiknutj, zbaukenj, pozdwiženj, baukky ſtropenj, n. baukka, f. pikel, m.

Aufwiegen, wyſáhnauti, doſáhnauti.

Aufwiegler, m. bukič, m. tropič, tropitel bauke, pikelu ſtrúgce, pikaufs, m.

Aufwiegleriſch, baukliwý, adv. ť.

Aufwindeln, rozwinauti.

Aufwinden, auf einen Knaul, ſwjgeti, nawjti, nawjgeti, 2) von einander, rozwjgeti, wywigeti, 3) in die Höhe winden, ſſkřipcem zdwihati, ſich wie ein Wurm, wywinauti ſe wzhúru, wypnauti ſe.

Aufwindung, f. ſwjgenj, nawjgenj, n. 2) rozwjgenj, wywjgenj, n, nawitj, n.

Aufwirken, bei den Bäckern, nahnésti, 2) alles Garn, ſpřjſti, wypřjſti, 3) auflöſen ein Gewirke, rozpřjſti, ſo auch die Aufwirkung.

Aufwiſchen, ſetřjti, ſmazati, wytřjti.

Aufwiſchhader, m. wonuce, f.

Aufwölben, wyklenauti, ſklenauti.

Aufwühlen, Erde, oder ſonſt einen Haufen in die Höhe bringen, wyhrabati, wykutiti, 2) mit Mühlen ungleich machen, rozhrabati, rozkutiti.

Aufwurf, m. hromada, f.

Aufzählen, ſ. Anfzehlen.

Aufzäumen, ein Pferd, nawzditi, zwzditi, na wzdu pogiti, wrésti, 2) die Hühner in den Küchen, w hromadu wzráhnauti.

Aufziehlen, wyſázeti, ſázeti, wypočjſti, wypočjtati, wyčísti.

Aufziehren, ſtráwiti, wytráwiti.

Aufzeichnen, naznamenati, poznamenati.

Aufzeichnung, f. naznamenánj, n

Aufzeigen, provkázati, okázati.

Aufziehen, erziehen, wychowati, odchowati, zwesti, 2) ein Geſchwür, protrhnauti, wfed, 3) verzögern, protahowati, 4) jemand mit etwas, zdržowat, zdržet, 5) die Brücke, den Anker, moſt zdwihnauti, kotwicy wytáhnauti, zdwihnauti, wyzdwihnauti, 6) die Segel, plachty natáhnauti, roztáhnauti, napnauti, rozepnauti, 7) wägen, wážit, 8) zum Tanze, k tancy wzít, brát, 9) einen Uebelthäter auf die Folter, natáhnauti, 10) wie die Sonne den Nebel, wytáhnauti, 11) wie ein Gewitter, Sturm, ſtahowat ſe, ſtrhowat ſe, 12) prächtig, ſtrwoſtně ſobě chodit, wykračowat, mit etwas aufgezogen kommen, přicházet s něčjm, 13) den Bogen, eine Saite, Uhr, den Hahn der Flinte, das Leder, ꝛc. natáhnauti, natahowati, 14) den Vorhang, wytáhnauti, 15) den Riegel, zatáhnauti, 16) auf die Wache, zatahowat, 17) ſpotten, verziren, pokauſſeti, mokti někoho, 18) einen in einer Prüfung aufziehen, natahowati, 19) mit einer Bitte, Antwort, Entſchuldigung, tahati, přitáhnauti, 20) Aufzug halten in einer Kleidung, wykračowat.

Aufzug, m. natáženj, der Soldaten, zatahowánj, n. in einem Schauſpiele, výtah, m. wytaženi, 3) Proceſſion, průwod, m. 5) Kleidung, oděw, ſſatstwo, wyſtrogenj, n. 5) Aufſchub, průtah, 6) im Gewichte, nezwažek, m.

Aufzugbrett, n. přetahowacý prkno, n.
Aufzugsbrücke, f. zdwihacý most, m.
Aufzugrad, n. natahowacý kolo, n.
Aufzwängen, rozpáčiti, mocý rozewřjti.
Aufzwängung, f. rozpáčenj, rozewřenj, n.
Aufzwecken, narážet, narazyt.
Aufzwingen, donutiti, přimusyti, k něčemu, přinutiti, wstrčiti, wnutiti, wecpati někomu něco.
Aufzwingung, f. donucenj, přinucenj, přimusenj, n.
Augapfel, m. zřjtedlnice, zketedlnice, f.
Auge, n. oko, n. zum Auge gehörig, oder was Augen hat, očnj, očitý, der große Augen hat, okatý, okáč, ohne Augen, bezoký, voll Augen, okatý, plnoočj, das Weiße im Auge, bělmo, n. bělost w oku, f. scharfe Augen, ostrowidé, bystré oči, vor Augen stellen, předočiti, před oči wložiti, předstawiti, předložiti, předestřjti, die Augen nie von jemanden lassen, nie verwenden, oči nespausstěti z někoho, die Augen auf jemanden werfen, mrsstit, hodit na někoho okem, pohledět, pohljdnaut, wzhljdnaut naň, oft, mrskat očima na někoho, po někom, očima házeti na někoho, stets, obnásset po někom oči, auf etwas heften, wpřjti oči na něco, scheele Augen machen, maubiti se, posmuknuti se, mračiti, sskrarediti se, zakrněti se, zasmussiti se, unter die Augen treten, gehen, chodit, přicházet na oči, unter die Augen sagen, do očj powjdat, die Augen gehen ihm auf, otwjragi se mu oči, jemand nur mit einem einzigen, oder auch kaum mit einem einzigen Auge erblicken, gewahr werden, zočiti, sezřjti, die Augen gehen mir über, přegdan, pocházegj, přecházegj mně oči, oplakagj mne, sljz mně pokljwagj, vor Augen seyn, před očima, na oku býti, Augen machen, oči wywaliti, wyřesstiti, niederschlagen, oči sklopiti, sprustiti, man siehts ihm an den Augen an, z očj mu to hledj, kaukáš, w) ein Aug an den Reben ꝛc. očko, n. pupen, pupenec, m. Augen gewinnen, očka, pupence wypaustěti, pupeniti se.
Aeugelchen, n. očko, očičko, n.
Aeugeln, očkowati.
Augenarzt, m. lékař očj, na oči, m. očnj.
Augenblende, f. stjnidlo n.
Augenblendung, f. zaslepenj, mámenj zraku, očj n. slepenj, oslepenj, zmámenj.
Augenblick, m. okamženj, mženj oka, n. den Augenblick kommen, přigit w okamženj.
Augenblicklich, okamžitý.
Augenblicklich, adv. w okamženj.
Augenbogen, m. oblaučeк w oku, obraučka, f.
Augenbrauen, n. plur obočj n.
Augenbutter, f. hnogenj, n. hnůg očj, w očjch, m.
Augenfell, n. kožka očj, mázdra, f.
Augenfluß, m slzawost, krhawost, f. krhánj, tečenj z očj, n.
Augenglas, n. sklo očnj, na oči, n. hledadlo, n. sklenně oči f. kukadlo, n.
Augenhöhle, f. lože oka, n.
Augenholz, n. woblá hulka f.
Augenkrankheit, n. neduh očj m.
Augenleder, n. sskrabusska f.
Augenlied, n. wjčko, n. klapka, f.
Augenlust, f. obweselenj očj, n,
Augenmaaß, n. mjra očj, f. pohled, shled, zřetel, m.
Augenmerk, n. shled, sled, m. okanessenj, n, zřetel, m. patřenj, zřenj, n. pohled, m. Augenmerk auf einen haben, auf Gott, mjti zřetel, zřenj, patřenj k Bohu, mjsti, obraceti zřetel, patřenj, shled na Boha.

Augen-

Augenpulver, n. prášek pro oči.
Augensalbe, f. mast na oči, f.
Augenschein, m. shled, zřetel, pohled, m. patřenj, spatřenj, 2) Glanz der Augen, patrnost, ljčnost, zřetedlnost, f. in Augenschein nehmen, spatřowati, spatřiti, opatřiti, popatřiti.
Augenscheinlich, očitý, widitedlný, ljčný, patrný, swětlý, zřegmý, ein augenscheinlicher Beweis, patrný, zřegmý, očitý dů kaz, 2) figürl. evident. ljčný, patrný, zřegmý, augenscheinliche Gefahr, patrné nebezpečenstwj.
Augenscheinlich, adv. očitě, widitedlně, patrně, swětle, ljčně, zřegmě.
Augenscheinlichkeit, f. zřegmost, patrnost, swětlost, widitedlnost, ljčnost.
Augenschmerz, m. bolest očj, f.
Augenstein, m. čistec, m.
Augenstern, m. zřitedlnice, f.
Augentriefen, n. krhawost, lepkost, slzawost, f. krhánj, slzenj, kyšánj očj, n. Augentriefen haben, krhati na oči, der es hat, krhawý, tekooký, slzawý.
Augentrost, ein Kraut, m. swětlík, m. ambrožka, f.
Augenverblender, m. mamič, zaslepitel, m.
Augenwasser, n. woda pro oči, 2) aus triefenden Augen, woda z očj.
Augenweh, n. bolenj očj, n.
Augenweide, f. pastwa očj, f.
Augenwimpern, f. plu. wjčkowé chlaupky, chlupy na wjčku, m.
Augenwink, m. kynutj, pokynutj očj, n.
Augenwinkel, m. koutek oka, koutek postranný w oku, m.
Augenzähne, m. klj, spičatj zubowé, zuby proti oku, m
Augenzeuge, m. očitý swědek, m.
Augustmonat, August, Aerndtemonat, m. Srpen, m.
Aurikel, nedwědj aussko, n.
Aus, z, ze, aus Furcht, Liebe, z bázně, z lásky, aus der Erde, ze země, es ist schon aus, g. ist gest konec, es ist schon aus mit uns, giž gest po nás weta, giž gest s námi konec, giž gest po nás, aus vollem Halse, co hrdlo stačj, co hrdla má, er weiß nicht wo aus wo ein, newj kudy ač. kam, der Prozeß ist aus, saudu ač. gest konec.
Ausackern, wyworati, wyworáwati.
Ausantworten, übergeben, wzdáti, wydati.
Ausantwortung, f. wydánj, n.
Ausarbeiten, wypracowati, wydělati, zur Vollkommenheit bearbeiten, z. B. ein Hufeisen, etwas schriftliches, z. B. eine Rede, wypracowati, 2) die Arbeit endigen, dodělati, dopracowati, 3) ein Fell, eine Haut, wydělati.
Ausarbeitung, f. wypracowánj, n. 2) der Haut, wydělánj, n.
Ausarten, nezdařiti, nepodařiti se, z rodu, od rodu wystaupiti, wie die Kinder, newrcy se po otcy, nepotřiti se, wyrod. odroditi se, nepodařiti se.
Ausartung, f. nezdařenj, nepodařenj, z rodu, od rodu wystaupenj, n. 2) nepodařilost, nezdárnost, ner udnost, nepotřebnost, f. wyrod. odrodčnj, n.
Ausathmen, wydchnauti, wydychati, wydechnauti, duch pustiti.
Ausbacken, dopecy, wypecy, vpecy. Das Brod gehörig ausbacken, chleb dobře wypecy, vpecy, 2) neutr. ausgebacken werden, wypecy se, dopecy se, vpecy se.
Ausbaden, wykaupati, figürl. etwas ausbaden müssen, musyt něco zaplatiti, odbegwati za něco.
Ausballen, rozobaliti, wyobaliti.
Ausbannen, wyklinati, zaklinati.
Ausbanner, m. wyklinač, wyklinatel, zaklinač, m.
Ausbannung, f. wyklinánj, wyklenj, wyklet, zaklinánj, n.
Ausbauchen, wydauti.

Aus-

Ausbauen, wystawěti, 2) fertig bauen, aufhören zu bauen, dostawěti, dostawiti, wystawěti.

Ausbauung, f. wystawenj, 2) dostawenj, n.

Ausbedingen, wynjmati, wygmauti, wymjniti.

Ausbeichten, wyzpowjdati se.

Ausbeißen, mit den Zähnen, wykausati, wykausnauti, 2) durch Verkäumdung verdrängen, wykausati, wypuditi, wystrnaditi.

Ausbeizen, wyhryzti, wyhryzati, zhryzti.

Ausbesserer, m. wylepssitel, oprawitel, opráwce, m.

Ausbessern, wylepssiti, oprawiti, 2) ein Kleid, wyoprawiti, zprawiti, oprawiti, wylepssiti.

Ausbesserung, f. wylepssenj, oprawenj, n. 2) eines Kleides, ꝛc. opráwka, f. wyoprawenj, oprawenj, wylepssenj, n.

Ausbeten, pomodliti se, wymodliti, domodliti se.

Ausbeuteln, wyzebrati.

Ausbiegen, wyhybati, wyhnauti, ſ. Ausbiegen.

Ausbeute, f. weydělek, m. 2) im Kriege, kořist, f. vhonek, m. 3) aus Bergwerken, vžitek přebjhagicý hornj, m.

Ausbeuteln, das Mehl, wytřásti, wyseypati mauku, 2) jemanden, wykapsowati, docela wyprázdniti, zebrati, obrati, oblaupiti, 3) bey den Haaren, wyčesati, wytřepati, wytřásti, wykrásati někomu, wypačjsati někoho.

Ausbiegeln, cyhličkau wytahowati, wytáhnauti (wypiglowati.)

Ausbiegen, wyhybati, wyhnauti, ausgebogene Manschetten, wykragowané tacle, 2) aus dem Wege biegen, od. lenken vor einen, od. einem, wyhnauti se, wyheybati se, wychýliti se, vhnauti se, wychýliti se z cesty.

Ausbieten, miti, dáwati na prodag, prodáwati, prowolati, proceňowati, einen Pachter, Miethmann, wypowědjti.

Ausbietung, f. prodáwánj, n. prodag, m. procenénj, dáwanj na prodag, 2) eines Miethmanns, wypowědénj, n. wýpowěd, f. 3) einer Fälligkeit, weyprosa, f.

Ausbilden, wzdělati, wzděláwati.

Ausbildung, f. wzdělánj, n.

Ausbinden, rozwázati.

Ausbitten, wyprosyti, wyžádat, das bitte ich mir aus, to sy wyprosým.

Ausbittung, f. wyprossenj, wyžádánj, n.

Ausblasen, wysaukati, wysauknauti, wydýmati, wydmechnauti, die Seele, zdechnauti, dussi pustiti, wypuskiti, wydchnauti. das Licht, sfauknauti, wy od.zsausknauti swjčku, ein Ey, wegce wysauknauti, das Lebenslicht, wysauknauti, zhasnauti swětlo, 2) durch Blasen etwas bekannt machen, wytraubiti, roztraubiti něco, 3) das Blasen endigen, dotraubiti, wytraubiti.

Ausblättern, rozlistiti, ein Buch, přemecy knihu.

Ausbleiben, wně zůstáwati, nepřicházeti, figürl. nepřicházeti, 2) unterbrochen werden, wie der Puls, das Fieber, přestati, 3) ausgelassen werden, wie Worte, wypusstěnu, opusstěnu, wynechánu býti, 4) unterbleiben, wie Strafe, u. ſ. f. minauti, 5) verdorren, wie Gewächse, Pflanzen, zagjti, zacházeti.

Ausbleichen, wybjliti, 2) aufhören zu bleichen, dobjliti, wybjliti.

Ausblühen, odkwesti, odkwetati.

Ausbluten, aufhören zu bluten, wykrwáceti, 2) alles Blut vergießen, wykrwawěti, krew wyceditі, wykrwáceti, 3) alles Blut von sich geben, wykrwáceti, krwáceti.

Ausbohren, wywrtati.

Ausborgen, an andere, zapugčiti, 2) für sich von andern, wypůgčiti se; wydlužiti se.

Ausbracken, wybrakowati.

Ausbraten, wypecy, dopecy, vpecy, 2) zur Genüge braten, wypecy, 3) ein neutr. wypecy se, 4) zur Genüge braten, wypecy se, dopecy se, vpecy se.

Ausbrauchen, wypotřebowati, wywžjwati.

Ausbrauen, wywařiti, zwařiti, 2) das Brauen endigen, dowařiti.

Ausbrausen, wie der Wein, zwjrati, wywjrati, zewřjti, wie der Wind, wyhučeti, wyfučeti, wie das Meer, wygečeti, wyhučeti, wyhluceti, wie ein liederlicher Mensch, wybaukiti, dobaukiti, wybaugeti, wybugniti.

Ausbrechen, als: einen Zahn, eine Thür, wylomiti, wypáčiti, 2) sich los machen, wynitrnauti, 3) hervorkommen, z. B. auf den Feind, wywrhnauti se, wynikuauti, wyrazyti, wyskočiti, wyřjtiti se, in der Menge, wyrogiti se, das Feuer bricht aus, oheň wynikáwá, wyrážj, wystakuge, wypuká, es ist bei uns Feuer ausgebrochen, zňal se, wzniknl v nás oheň, wyrazyl, wie die unterirrdischen Blásen, prorrhnauti se, 4) bekannt werden, wypuknauti, propuknauti, wyniknauti, 5) ausspeyen, Galle, Blut, wydáwiti, 6) wie ein Zahn, wylomiti se, ein Damm, prolomiti se, wydobyti, dobyti se, 7) wie ein Verhafteter, prolámat, prolomit se, 8) wie Blattern, wyrazyti se, wyskočiti, 9) wie der Schweiß, wyrážeti se, 10) wie Haß, Liebe, Freude, wyrazyti, wyniknauti, 11) in Lachen, Weinen, Klagen ausbrechen, dát se do smichu, pláče, žaloby.

Ausbrecheisen, n. wywrášťidlo, n.

Ausbreiten, rozšířiti, rozšířowati, šířiti, figürl. bekannt machen, rozšířowati, die Segel, plachty roztáhnauti, rozestřjti, eine Decke, rozprostřjti, rozestřjti, prostřjti, die Hände, Arme, Flügel, roztáhnauti, wie ein Baum die Aeste, rozkládati, 2) sich ausbreiten, rozšířowati se, rozplozowati, rozmáhati se, das Uebel, die Krankheit breitet sich von Tag zu Tag aus, to zlé, tá nemoc se den obedne rozšiřuge, rozplozuge, rozmáhá, seine Macht, Handlung, Religion, rozšířowati, rozšířiti, rozmnožowati, rozmáhati, wie der Ruf, die Neuigkeiten, rozcházeti, rozjjti se, rozšířiti se, die Güte Gottes wird sich über alle Geschöpfe ausbreiten, dobrota Božská nadewšemi twory se rozšíří, rozwleče, rozprostře.

Ausbreitung, f. rozšířenj, rozšiřowánj, n. 2) rozprostřenj, 3) roztaženj, n.

Ausbrennen, wypáliti, das Licht, das Feuer brennt aus, śwička, oheň dochází, dohořuge, wyhořuge, die Stadt ist völlig ausgebrannt, město docela wyhořelo.

Ausbrennen, das, wypálenj, 2) neutr. wyhořenj, dohořenj, n.

Ausbringen, wynesti, wynášeti, ich kann den Flecken nicht ausbringen, nemohu tu poskwrnu wyprawiti. Junge ausbringen, s. ausbrüten. 2) verursachen, wie hin und wieder ein Geschrey, klik, powik wydat, sich Schläge ausbringen, zprawiti, spůsobiti sobě výprask, 3) erhalten, von jemand bewirken, zjednati, spůsobiti, dokázati sy, figürl. bekannt machen, na gewo wynest, wydat, dát, pronest, wygewit.

Ausbruch, m. des Feuers, Blitzes, Kriegs, wyniknutj, wyraženi, wypuknutj, n. 2) der Blattern, des Schweißes, einer Krankheit, od. Leidenschaft, wyraženi, wyniknutj, n. 3) Ausfall, wyskočenj, wyniknutj, n. wýskok, weyskok, m. wykřiknj, n. 4) Ausbruch vom Weine, wýbor, m.

Aus-

Ausbrunzen, wymočiti, wyſcati ſe.
Ausbrühen, wypařiti.
Ausbrüten, Eyer, Junge, wylé-hnauti, wyſeděti, wykwokati, 2) auf etwas umgehen, etwas Böſes erſinnen, ſlěwati, kowati, boniti něco, obmyſſleti něco.
Ausbrütung der Eyer, f. wyléhnutj, wyſeděnj, wykwokáuj, n. 2) ſlěwánj, kowánj, bonění, obmyſſlenj, n.
Ausbügeln, ſ. Ausbiegeln.
Ausbund, m. weylupek, kwět, m: wýbornoſt, f. wýbor, m. des römiſchen Volks, kwět, zrno, weylupek, weybůrek, wýbor Rzjmſkého lidu, aller Schelme, neyzlořilegſſj ſſibal, m. podſſitá ſſelma, ein Ausbund von Schönheit, Tugend, Gelehrſamkeit, kwět, weylupek, wýbor krásy, ctnoſti, včenoſti.
Ausbündig, wýborný, na wýbor.
Ausbündig, adv. wýborně, na wýbor, ausbündig gelehrt, ſchön ꝛc. wýborně, na wýbor včený, krá-ſný ꝛc.
Ausbürgen einem, někomu ručiti, vručiti, zaručiti.
Ausbürſten, ſſtětkau wyčeſati, wykartáčowati.
Ausbüſſen, zažjwati něco, 2) zadobegwati za něco.
Ausdähnen, ſ. Ausdehnen.
Ausdampfen, wypářiti, wypáchnauti, wyčichnauti, páru od ſebe wypauſſtěti, einen häßlichen Geſtank, oſſkliwý ſmrad wypauſſtěti, 2) auslöſchen, z. B. Kohlen, wyhaſyti, vhaſyti.
Ausdampfen, das, Ausdampfung, f. wypářenj, wypáchnutj, n. operace, f. 2) Auslöſchung, wyhaſenj, vhaſenj, n.
Ausdauern, wytrwati, imgleich. bis ans Ende ſtandhaft verbleiben, 2) ertragen, erdulden, z. B. Kälte, zymu wytrpěti, pkeſtáti, přetrpěti.
Ausdehnen, roztáhnauti, natáhnauti, rozwlecy, 2) den logiſchen Umfang eines Worts od. Satzes erweitern, potahowati, recipr. roztáhnauti ſe.
Ausdehnung, f. roztaženj, nataženj, rozwlečenj, n. 2) logiſch, potaženj, n.
Ausdenken, wymyſſlti, zamyſſliti.
Ausdenkung, f. ausgedenkte Sache, wýmyſl, wýmyſlek, zámyſl, m. wymyſſlenj, zamyſſlenj, n.
Ausdeuten, wyložiti, wykládati, einem etwas übel, na zlau ſtránku wykládati
Ausdeutung, f. wykládánj, n. wýklad, m.
Ausdichten, zamyſliti, wymyſliti, ſ. Ausdenken.
Ausdielen, podlahu položiti, kláſti, podložiti.
Ausdienen, wyſlaužiti, odſlaužiti, doſlaužiti.
Ausdingen, wymjniti, wymiňowáti.
Ausdingung, f. wýměnek, m. wýmjnka, f. wymjnénj, n.
Ausdonnern, wyhřjmati, dohřjmati, wyhřmjti, dohřmjti.
Ausdorren, wyſchnauti, wyptáhnauti, wyſýchati.
Ausdorrung, f. wyſchnutj, wyprahnutj, n. wyſchloſt, wyprahloſt, f.
Ausdören, wyſuſſiti, wyſuſſowati, ſuſſiti.
Ausdörrung, f. wyſuſſenj, n.
Ausdrechſeln, wyſaustružiti, na ſaustro wytočiti, wykrauciti, wykrauživi, 2) aufhören zu drechſeln, doſaustružiti.
Ausdrehen, wytočiti, wytáčeti, wykrauciti, einem etwas aus der Hand, ſich ausdrehen, wykrauciti.
Ausdreſchen, wymláceti, wymlátiti, domlátiti, 2) aufhören zu dreſchen, wymlátiti.
Ausdreſchung, f. wymlácenj, 2) Endigung des Dreſchens, domlácení, wymlácenj, n.

Ausdenck, m. überhaupt die Art, wie einer redet oder schreibet, wygádřenj, wygadrnénj, wyslowenj, wytisknutj, wyražení, n. um etwas zu bezeichnen, a) ein Wort, einen Begriff, Ton, welcher durch äußerliche Zeichen im Gemüthe erregt wird, weyřk, m. wyslowenj, wytisknutj, wýraz, m. b) einer Redensart, wýraz, m. wygádřenj, wygadrnénj, n. wygádřenost, f. sich eines Ausdruckes bedienen, weyřku, wýrazu gakýchos vžjwati.

Ausdrucken, z. B. ein Siegel im Wachs, wytisknauti, imgl. ein Kupferstich, einen Bogen, wytisknaut, auch wytlačit, 2) figürl. abbilden, überhaupt eine Vorstellung, Gestalt, einen Begriff mit Worten, durch Worte sich deutlich, gut, wykodobiti, wytwářiti, wytisknauti, wyrazyti, slowmi wygádkiti, wygádrniti, wyslowiti, wyprawiti.

Ausdrücken, aus etwas, z. B. den Saft, Eiter, Schwamm, wyclačitj, wycediti, sich ausdrücken, wygádkiti se.

Ausdrücklich, weyslowný.

Ausdrücklich, adv. wýslownė, wygádřenė, zegména.

Ausdrusch, m. weymlat, m:

Ausdusten, wywětrati, wydýchnauti, wypáchnauti, wyčichnauti, wyčichati.

Ausdüsten, verschlossene Sachen an der Luft, wywětrati, wywětřiti, wyčichnauti, wydýmati, die Bäume düsten süsse Gerüche aus, stromy wydýmagj, dýmagj libé, wůně.

Ausdünsten, wywětřiti, wydchnauti.

Ausdunsten, wypářiti, wyčichnauti, wypáchnauti.

Ausdunstung, f. opara, pára, f. wypářenj, wyčichánj, wypáchnutj, n.

Ausegen, wywláčeti, imgl. aufhören zu egen, dowláčeti.

Auseinander, z sebe, od sebe.

Auseinander blasen, rozfaukati, rozdymati.

Auseinander gehen, rozgjti se, rozcházeti se.

Auseinandergehen, das, rozchod, m: rozgitj, n.

Auseinander hängen, rozwěsseti.

Auseinander lassen, auseinander geben lassen, rozpaussčti, rozpustiti.

Auseinander laufen, rozběhnauti se.

Auseinander setzen, rozsaditi, rozbjrati po částkách, rozebrati, rozkládati, rozložiti.

Auseinander sondern, rozlaučiti, rozpogiti, rozpolčiti.

Auseinander stellen, rozstawiti.

Auseinander thun, rozdělati.

Auseinander treiben, rozehnati, rozpuditi.

Auseinander wickeln, rozwinauti, rozpljsti, rozmásti.

Auseinander ziehen, roztáhnauti.

Auserlesen, auserkiesen, auserkohren, adject. zwolený, wywolený, obraný, wybraný, 2) vortreflich, výborný, na výbor, wybraný, verb. obrati, wywoliti, zwoliti, wybrati, zu etwas, objrati k něčemu.

Auserlesenheit, f. výbornost, f.

Auserlesung, f. objránj, wybránj, zwolenj, wywolenj, n.

Auserseben, wybljdnauti, wybljžeti sobě.

Auserstinnen, s. Ersinnen.

Auserwählen, auserwählt, s. Auserkiesen, ꝛc.

Auserwählter, m. wywolený.

Ausessen, wygjsti, wygjdati.

Ausfächeln, wywjti, wyopálati, zopálati.

Ausfachen, přehraditi, wyhraditi.

Ausfädeln, wytřepiti, rozstřepiti.

Ausfangen, wychytati, einen Teich, wylowiti rybnjk.

Ausfahren, wygezditi, einen Acker, einen Weg, wygezditi rolj, cestu, 2) Getreide, wywezti, wywážeti obilj, 3) heraus, hinaus,

hinaus fahren, aus einem Orte, vermittelst eines Fuhrwerks, wygeti, wygjżdżeti, der Herr ist schon ausgefahren, pán gż wygel; mit dem Fuße ausfahren, zklauznauti, smeknauti se, ausfahren wie die Seele, der Satan aus einem Besessenen, wygeti, wië die Kutscher, um einer den andern zu überfahren, rozgeti se, ausfahren, z. B. wie ein Messer, Fuß, Hand, aus der Hand, smeknauti, wysmeknauti se, wyklauznauti, 4) am Leibe, im Gesichte ausbrechen, wyrazyti se, wyrážeti se, die Blattern sind ihm im Gesichte ausgefahren, nesstrowice se mu na twáři wyrazyły.

Ausfahrt, f. wýgezd, m. wygetj, n. 2) der Thorweg, wýgezd, m.

Ausfahrung, f. der Blattern, wyrazenj, n. wýrážek, m.

Ausfall, m. der Belagerten, wýpad, weyskok, m. wypadnutj, n. Ausfall thun, weyskok, wýpad učiniti, wypadnauti, 2) auf einen im Schreiben Ausfall thun, dotjráti, doráżeti, dotkjti, 3) Ausfall der Gebährmutter, wystupowánj materniżka, des Afters, wycházenj, wyljzánj konečnika, des Auges, lezenj, wylýzánj oka, der Ort, aus welchem der Ausfall geschieht, weypad, wýpad.

Ausfallen, aus etwas heraus, aus einer Stadt, wypadnauti, wypadati, wyskočiti, aus dem Gedächtnisse, wygiti, wypadnauti, sich einen Zahn ausfallen, wyrazyti sobě zub, das Haar fällt ihm aus, lezau, prssj mu wlasy, pelichá, die Zähne, padagj mu zuby, wie die Rose, opadati, 2) aus der Art schlagen, zwrcy se, nezdařiti se, 3) ausgehen, sich verlieren, wyhynauti, 4) zum Vorschein kommen, gerathen, sich endigen, wypadnauti.

Ausfallen, das, der Haare, pelichánj, n. opelichałost, f. prssenj, lezenj wlasů, n. des Afters, wycházenj, n.

Ausfaseln, wytřepiti, 2) ausfaseln, zu faseln aufhören, wyblázniti, wyssaškowati, wylaškowati.

Ausfaulen, wyhniti.

Ausfaulzenzen, wylenossiti se, wyleniwěti, wyleněti, wyliknowati, wylenowati.

Ausfechten, wyssermowati, 2) in der figürl. Bedeutung durch Gründe und Gegengründe ausmachen, sprawiti, zaprawiti, vrokowati, vgednati.

Ausfegen, wyklidíti, den Unflath, wyklidíti, mit dem Besen, wymesti, vmesti, 2) metonymisch, durch Fegen reinigen, wyčistiti, wyčýdíti, wyklidíti.

Ausfeger, m. wymetač, m.

Ausfegung, f. wyčýdżenj, wyklidżenj, wymetenj, n.

Ausfeilen, wypilowati, 2) vermittelst der Feile zur Vollkommenheit bringen, mit der Feile die letzte Gestalt geben, wypilowati, zpilowati, dopilowati.

Ausfertigen, wyhotowiti, zhotowiti, 2) einen Sohn oder Tochter, s. Ausstatten.

Ausfertigung, f. wyhotowenj, zhotowenj, n. 2) s. Ausstattung.

Ausfeuern, wystkjleti.

Ausfilzen, schelten, derben Verweis geben, wylati, vlati, na zuby žehnati, gebati, wypljsniti.

Ausfilzung, f. lánj, gebánj, na zuby žehnánj, wypljsnénj, zpljsnénj, n.

Ausfinden, wynagiti, wynalezti.

Ausfindig, s. Ausfündig.

Ausfindung, f. wynagitj, wynalezenj, n. nálezek, m.

Ausfischen, wylowiti, wylapati.

Ausflammen, wypalowati, požehowati.

Ausflattern, wyljtnauti.

Ausflechten, auseinander, rozpleti, rozmásti, 2) sich aus einer Sache, wypleti, wymásti se.

Ausflicken, wyplaceti, wyláratí, zplaceti, zlátati, zpra-

Aus-

Ausflicker, m. plátrák, láttrák, záplatrák, m. opráwce, m.

Ausfliegen, wyletěti, wylétati, die Vögel sind schon ausgeflogen, ptácy giž wyletěli, giž se wywedli.

Ausfließen, wytecy, wytekati.

Ausfließung, f. wytečenj, wytekánj, n.

Ausflöhen, blechy wyhoniti, wywistati, wyhledati.

Ausflucht, f. wywarowánj, wywarowánj, n. weyhyb, m. wytáčka, f. wyhybánj, f. Ausrede, Ausflug.

Ausflug, m. weylet, m. wyletěnj, n.

Ausfluß, m. des Wassers, weyrch, m. 2) ordentlich angelegter aus einem Teiche, staw, splaw, m. 3) eines Flußes in die See, wpád řeky do moře, m. 4) des natürlichen Saamens, výkal, m. balsamische Ausflüsse, wůně pochorná.

Ausfolgen lassen, wydati.

Ausforderer, m. wybizytel, pobizytel, wywoláwač, m.

Ausfordern, ausfodern, wybjdnauti, wyzwati, wywolati, pobjdnauti, powolati.

Ausforderung, f. wybjdka, f. wybjdnutj, wywolánj, nabjdnutj, pobjdnutj, n. pobjdka, f. wyzwánj, n.

Ausforschen, wyskaumati, wysseřiti, wyzpytowati, wyzwjdati, skaumati, wysseřkowati, zpytowati, ausfindig machen, wynagjti, wynalezti, nagjti, nalezti.

Ausforschend, wyskaumatedlný, zpytatedlný.

Ausforscher, m. wysseřkitel, wyskaumač, wyskaumatel, wyzpytowatel, wyzwidatel, wyzwidač, zwědač, skaumač, m. zpytatel, m.

Ausforschung, f. wyskaumánj, wysseřenj, wyzpytowánj, wyzwjdánj, zwjdánj, n. zwěd, m. skaumánj, n. zrytowánj, n.

Ausfragen, wypitáwati se, wytazowati se.

Ausfressen, wyžrati, wyžírati, 2) sich fett fressen, wyžrati se.

Ausfreyen, wdáwati se.

Ausfrieren, wymrznauti.

Ausfuhre, f. wywáženj, wywezenj, n.

Ausführen, Getreide, die Unternehmigkeiten, wywážeti, wywezti, Staaten, Bildsäulen auf Wägen, wywezti, 2) durch Zeigung des Weges oder andere, besonders physische Hilfsmittel, wywesti, wywáděti, einen Uebelthäter, Soldaten, wywáděti, zločince, wogáky, 2) einen Satz, prowáděti, prowozowati, wywáděti, 3) ein Werk, Vorhaben, seine Foderung, Sache wywesti, wykonati, wssuree westi, 4) ausgraben und wegführen, odwážeti, wywážeti, 5) mit der Medizin, wywoditi, počistiti, 6) einen Bau, dostawěti, ausführende Arzneymittel, plu. n. počisťugjcý prostředky.

Ausführlich, mjstný, rozwláčný, rozwlácitý, rozwinutý, důkladný, eine ausführliche Erzählung, Rede, důkladná rozpráwka.

Ausführlich, adv. mjstně, rozwláčně, rozwlácitě, rozwinutě, zegména, důkladně.

Ausführlichkeit, f. rozwláčnost, rozwlácitost, rozwinutost, mjstnost, f. důklad, důkladnost.

Ausführung, f. aus dem Lager, der Soldaten, Uebelthäter, wywedenj, n. der Waaren, des Ausladens auf Wägen, wywáženj, wywezenj, n. 2) eines Werks, Vorhabens, wywedenj, wykonánj, w skutek uwedenj, n. 3) eines Satzes, prowedenj, prowozowánj, wywedenj, n.

Ausfüllen, wypliowati, wypliniti, doplniti, eine Lücke, einen lee-

ren Raum, prázdné místo wyplniti.

Ausfüllung, f. wyplnénj, doplnění, n.

Ausfüttern, nähren, wykrmiti, wypásti, 2) ein Kleid ausfüttern, podssíci, ein Loch mit Messing podsaditi, wyplniti.

Ausfütterung, f. wykrmenj, 2) des Kleides, podssitj, des Loches mit Messing, wyplnénj.

Ausgabe, f. des Geldes, eines Buchs, wydánj, n.

Ausgabbuch, n. kniha wydánj, f.

Ausgang, m. aus einem Orte, wýchod, wýchoz, m. wygitj, wycházenj, n. 2) Oeffnung, n. wýchod, průchod, m. průchodissté, n. 3) das Ende, oder der Erfolg einer Sache, skončenj, dokonánj, skoncowánj, n. konec, m. die Geschichte wird bald ihren Ausgang gewinnen, ten příběh brzy wezme swůg konec, swé skončenj, der Ausgang des Jahrs, Monats, s. Ende, (progitj, m.) 4) eines Worts, wýchod, m. wycházenj, n. 5) nach Ausgang eines Jahrs, po wygitj roku.

Ausgären, wykysati.

Ausgeackert, wyworaný.

Ausgeantwortet, wydaný.

Ausgearbeitet, wypracowaný, wydělaný.

Ausgeartet, nezdařilý, nepodařilý, nerůdný, nepotatilý, wyrodilý.

Ausgeathmet, wydechnutý, wydechlý, wzdechlý.

Ausgebacken, wypečený, dopečený.

Ausgebannet, wyklený, prokletý.

Ausgebauet, wystawený, dostawený.

Ausgeben, Geld, wydáwati, wydati, unter die Leute, rozdáwati, 2) Almosen, almužnu rozdáwati, 3) seine Tochter, wdáwati dceru, 4) ein Buch, knihu wydati, 5) sich für etwas ausgeben, wydáwati se za něco, 6) im Kartenspiele, wydáwati, 7) ergiebig seyn, wydati.

Ausgeben, das, Ausgebung, f. wydánj, n. wydáwánj, n.

Ausgeber, m. wydawač; wydawatel, m.

Ausgeberinn, f. wydawačka, wydawatelkyně, f.

Ausgebessert, von Flecken gesäubert, wylepšený, oprawený, wie ein zerrissenes Kleid, wyoprawený, oprawený, zprawený, wylepšený.

Ausgebeten, wyprossený, ausgebetener Weise, prosebně, z prosby, wyprosseně.

Ausgebeutelt, wyčesaný, wypačpsaný, wytřepaný, ums Geld gebracht, obraný, zebraný, oblaupený.

Ausgebissen, wykausnutý, wykausaný.

Ausgeblasen, wysaukaný, wysauknutý, wydechnutý, wydechlý, 2) bekannt gemacht, wytraubený, roztraubený, 3) ausgelöscht, sfauknutý.

Ausgebohrt, wywrtaný.

Ausgeboten, na prodeg daný wydaný, procenený.

Ausgebracht, proneseny, wynesený.

Ausgebraten, wypečený, wypeklý, dopečený, dopeklý.

Ausgebrannt, wyhořelý, 2) als eine Ziegel, wypálený.

Ausgebreitet, rozssířený, ausgebreitete Gelehrsamkeit, Kenntniß, mnohá, hogná, přemnohá, přehogná učenost, umění, wie die Haare, prostowlasý, wie ein Baum, rozkladitý, wie ein Kleid, rozprostřený, rozestřený, rozložeuý, 2) ausgebracht, rozesslý.

Ausgebrochen, wylámaný, wylomený, wypáčený, 2) das ausgebrochen ist, oder emporgegan-

gen, wyniklý, wyražený, wyskočený, wypuklý.

Ausgebrühet, wypařený.

Ausgedacht, wymyšlený, zamyšlený.

Ausgedämpft, wypářený, wyčichlý.

Ausgedehnt, roztáhnutý, roztažený, natáhnutý.

Ausgedient, wyslaužený, wyslaužilý.

Ausgedinge, n. s. Gedinge.

Ausgedorret, wyschlý, vschlý, wyprahlý, vsušený, wysušený.

Ausgedroschen, wymlácený.

Ausgedrückt, wytlačený, 2) wycistěný, wyžmknutý.

Ausgefahren, mit Wagen, wyjetý, wymletý, wymletý, rozjetý, rozemletý, 2) am Leibe, wyražený.

Ausgefaselt, wytřepený.

Ausgefegt, wycýděný, wyklizený, mit dem Besen, wymetený, vymetený.

Ausgefeilet, wypilowaný.

Ausgefertigt, wyhotowený, 2) wie ein Sohn, eine Tochter, s. Ausgestattet.

Ausgeflikket, wyplácený, wylátaný, zplácený, zlátaný.

Ausgefochten, wyssermowaný, dossermowaný, 2) sprawený.

Ausgefodert, wywolaný, wyzwaný, wybidnutý, pobidnutý.

Ausgeforschet, wyskaumaný, wyssterěný, wyzwěděný, wyzpytowaný.

Ausgefressen, wyžraný.

Ausgefüllt, wyplněný, doplněný.

Ausgefüttert, gemästet, wykrmený, pokrmený.

Ausgegangen, wyssly.

Ausgegeben, wydaný.

Ausgegossen, wylitý, vom Blut, prolitý.

Ausgegraben, wykopaný, wybradaný.

Ausgegrätet, z kostj obraný, oblaupený.

Ausgegrübelt, wyhlaubaný,

Ausgehärtet, zatwrdlý, otrlý, odtužený; aus einander seyn, mozolowatým býti, zmozolowatěti, omozolowatěti, mozolowatěti.

Ausgehauen, wytesaný, ausgehauene Arbeit, im Stein, Erz, wyrýwané, rytě djlo, n. rytina, f. im Holz, řezbowané djlo, n. řezba, f.

Ausgeheilet, wyhogený, zhogený, vléčený.

Ausgehen, wygjti, wycházeti, wengjti, 2) den Teig ausgehen lassen, těsto nechat segjti, scházeti, 3) ausgehen lassen, na světlo wydati, wynesti, ein Buch ausgehen lassen, wydati knihu; der etwas ausgehen läßt, wynášsitel, wydawatel, m. 4) das Feuer, Licht geht aus, oheň, swjčka dochází, 5) die Haare gehen ihm aus, wlasy mu lezau, pyssegj, on pelichá, der Athem, duch mu wychází, vchází, wie der Traum, wygetiti sě, 6) wohl, glücklich ausgehen, dobře, sstastně wycházeti, wypadaauti, das wird gut ausgehen, dobře to wygde, wypadne, 7) frey, und ledig ausgehen, swobodně projti, 8) die Kanne geht aus, konew přetýká, 9) es geht über mich aus, na mne to padá, gde, 10) sich endigen, wygjt, dogjt, leer ausgehen, zprázdna odgjt, odbyta být, auf nichts gutes ausgehen, nic dobrého nemjt w mysli, neobmyssleť, das wird dir nicht so ungenossen ausgehen, to ti tak zhola neprojde, das Geld, die Waare ist ausgegangen, penjze dossly, zbožj dosslo, se wyprodalo, z. B. wie die Farbe, der Fleck, das Geschriebene u. d. g. ausgehen, wycházeti, wygjti, er gieng aus wie

wie ein Licht, zhaſl cd ſwjčka, das Wort geht aus auf ein A. to ſlowo wycházý na A. es gehet alles über mich aus, wſſecko na mne docházý.

Ausgeheulet, wykwjlený.

Ausgehoben, wyzdwihnutý, wyzdwihnutý, wyzwednutý.

Ausgehohlet, wydlabaný, wie ein Rohr, zlábkowitý.

Ausgehungert, wyhladowěný, hladem wymořený, wyhubený.

Ausgejaget, wyhnaný, wypuzený.

Ausgejätet, wypleněný wyplený.

Ausgekämmet, wyčesaný.

Ausgekehrt, mit dem Beſen, wymetený, vmetený, mit der Bürſte, wykesaný.

Ausgeklaubt, wybraný.

Ausgeklopft, wyklepaný, 2) ausgeſchlagen, wytlučený.

Ausgekocht, wywařený.

Ausgekörnt, wygádrněný, wygádřený.

Ausgekoſtet, okuſſený, wyzkuſſeny.

Ausgekratzt, wyſſkrábaný, wyſſkrábnutý.

Ausgekundſchaftet, wyzwěděný, wyſſetřený, wyzpytowaný, wyſſkaumaný.

Ausgekünſtelt, wyličený, vličený, řemeſlně vdělaný.

Ausgelacht, wyſmáný, wyſmjwaný.

Ausgeladen, wyložený.

Ausgelaſſen, wypuſſtěný, rozpuſſtěný, 2) übergangen, opuſſtěný, wypuſſtěný, 3) zügellos, unbändig, rozpuſtilý, rozpásaný, proſtopáſſný, rozkopáſſný.

Ausgelaſſenheit, f. rozpuſtilost, rozpásanoſt, proſtopáſſnoſt, rozkopáſſnoſt. f. Ausgelaſſenheiten verüben, prowáděti rozpuſtilosti, dowáděti ſobě.

Ausgelaufen, wyběhnutý, wyběhlý.

Ausgelediget, ausgeleeret, wytenčený, wyprázdněný.

Ausgelegt, wyložený, ausgelegtes Bild wykládaný obrázek, 2) mit Gold, zlatem wykládaný, obkládaný, wyſazený.

Ausgeleſen wybraný, obraný, 2) das Leſen geendiget, wyčtený, dočtený.

Ausgeliehen, wypůjčený, wydlužený.

Ausgelöſcht, vhaſſený, vhaſlý, wyhaſſený, wyhaſlý, zhaſlý, zhaſſený, zhaſnutý, das mit Kreiden Geſchriebene, wymazaný, ſmazaný.

Ausgemacht, dodělaný, dokonaný, wykonaný, 2) es iſt noch nicht ausgemacht, geſſtě nenj wyděláno, vděláno, vgednáno, 3) ausgemachte Perle, wyňatá, wyndaná perla, Lůgc, prawá leż.

Ausgemahlet, wyobrazený, barwami wyneſſený, wymalowaný.

Ausgemelket, wydogený, podogený.

Ausgemergelt, wyhubený, wychřadlý, wyhubenělý, zhubenělý, wyzábly, wykapalý, wyvdlý, zchurawělý.

Ausgemerzet, wymjſſený, wylaučený, wywržený.

Ausgemeſſen, wyměřený, změřený.

Ausgemuſtert, wywržený, wymjſſený, wie ein Soldat, wywržený, wyhoſſtěný, wyproſſtěný, žoldem wyplacený dráb, wogák.

Ausgenommen, wygmutý, wymjatý.

Ausgepackt, wypěchowaný, wyložený.

Ausgeplündert, rozchwátaný, wydrancowaný, zdrancowaný, zebraný, oblaupený.

Ausgepreſſet, wytlačený, wycezený, tlačenjm wytažený.

Ausgeputzt, wycýděný, wyſſlechtěný, oſſlechtěný, wyſſperkowaný, wykráſſlený.

Ausgeräuchert, wykaděný, wykaděný.

Ausgerauft, wyrwaný.

Ausgeräumet, wyklizený, vklizený.
Ausgerechnet, wypočítaný, wypočtený.
Ausgerenkt, wymknutý, wywrknutý, podwrklý, podwrknutý, wywrklý, wywinutý.
Ausgerichtet, wyřízený, wykonaný, dokonaný, vgednaný.
Ausgerissen, wytrhnutý, wyrhaný.
Ausgeruffen, wywolaný prowolaný, rozwolaný, rozhlášený, wyhlášený.
Ausgeruhet, odpočinulý.
Ausgerupfet, wyssklubaný, wysskubnutý.
Ausgerüstet, wystrogený, opatřený, zachystaný, ausgerüstetes Schiff, přistrogená lodi, f.
Ausgesagt, wyřkly, prořekly, wypowědený, prořeknutý, prohlesknutý, wyblesknutý.
Ausgesaugt, wysátý, wycucaný, wystkebaný.
Ausgeschämt, sich haben, stud odložiti, odwrcy, nestyděti se, bezstaudným, nestydliwým býti, čelo protříti, ein ausgeschämter Mensch, člowěk prokřeleho čela, bezstaudný, nestydatý, nestaudný, nestyda.
Ausgescharrt, wyhrabaný.
Ausgeschickt, wyslaný, poslaný, ausgeschickter Bot, poslanec, wyslaný posel, m.
Ausgeschlagen, ein Aug, wyražený, 2) versagt, odepřený, 3) in Garten, rozwitý, 4) am Leibe, wyražený.
Ausgeschlossen, wylaučený, wywržený, odstrčený, odmrštěný.
Ausgeschmelzt, ausgeschmolzen, přepuštěný, přehánený.
Ausgeschmückt, wykrásslený, okrásslený, wysslechtěný, osslechtěný.
Ausgeschnitten, vom Holze, wykřezaný, vom Brod, wykrogený, vom Tuche, wystřižený, wystřihnutý.
Ausgeschnitzt, wykřezbowaný, wykřezaný, wykřezáwaný wyrýpaný.
Ausgeschöpft, wyważený, wytenčený.
Ausgeschrieben, wypsaný.
Ausgeschüttelt, wytřásaný, wytřesený.
Ausgeschüttet, wylitý.
Ausgeschwatzt, wyssměbetaný, wyssweholený, wyblesknutý, problesknutý, wyžwaný.
Ausgeschwungen, přemjtaný, wypálaný, zopálaný, wywitý.
Ausgesetzt, wysazený, wysazowaný, er hat sein Ausgesetztes, má swůg weysadek.
Ausgesiebt, wypocěwaný, zpocěwaný, třjbený, podwjgený.
Ausgesöhnt, smjřený.
Ausgesondert, wylaučený.
Ausgesonnen, smyssleny, wymyssleny, zamyssleny.
Ausgespalten, wywařený.
Ausgespannt, rozpiatý, 2) ein ausgespannter Pferd, wypřažený, wypřáhnutý, wypřáhlý kůň, m.
Ausgesperrt, auseinander gesperrt, otewřený, rozedřený, 2) ausgeschlossen, wně zawřený.
Ausgespeyet, rect. ausgespien, wyplíwnutý, wyplitý.
Ausgesprengt, rozneseny, wyneseny, roztranseny.
Ausgesprochen, wyřknutý, wypowědený, wyslowený, propowědený, promluwený.
Ausgesprungener, m. zběhlec, poběhlec, odběhlec, poběhlik, wyběhlec, stržek, wyskočil, wykauz, m.
Ausgespült, wyplákuutý, oplákuutý.
Ausgestanden, přestálý, 2) der vieles ausgestanden hat, wystálý: vetrpený.
Ausgesteckt, wystrčený.
Ausgestellt, wystawený, 2) aufgeschoben, odložený, poklizený.
Ausgestgnert, obwěněný.
Ausgestochen, wyrywaný, wyrytý, ausgestochenes Aug, wypjchnuté, wyhe-

wybodnuté oko, n. 2) ausgestochene wrkeit, wyrýwanć, wybjgenć djlo, n. rytina, f. 3) ein ausgestochenes Bildchen, wypischowaný obrázek, m.

Ausgestopft, wycpaný.

Ausgestossen, wystrčený.

Ausgestreckt, rozprostřený, rozestřený, rozwlečený, roztažený.

Ausgestreuet, wysypaný, wytroussený, rozsypaný, roztroussený.

Ausgestrichen, wymazaný, 2) gestanyt mit Ruthen, wysswihaný, wysslohaný, wymrskaný.

Ausgesucht, wyhledaný, pohledaný.

Ausgesühnt, gewöhnl. wusgesöhnt, vdobřený, smjřený.

Ausgeten, s. wusjáten.

Ausgethan, odpuštěný, odwržený, wywržený, zawržený.

Ausgetheilt, rozdělený, rozbitowaný.

Ausgetilgt, wyhlazený, shlazený.

Ausgetrieben, wypuzený, wyhnaný.

Ausgetrocknet, wysussený, wyschlý.

Ausgetrunken, wypitý.

Ausgewachsen, bucklicht, wyrostlý, wysedlý, 2) völlig gewachsen, zrostlý, vrostlý, dorostlý.

Ausgewaschen, wymytý, vmytý.

Ausgewechselt, wyměněný.

Ausgeweidet, wykuchaný.

Ausgeweinet, wyplakaný, wypěný.

Ausgewetzet, wybroussený.

Ausgewichst, wywoskowaný.

Ausgewickelt, rozwinutý, wywinutý, wymatený, rozmatený, wypletený, rozpletený.

Ausgewischt, wytjraný, wytřený, mit dem Schwamm, wymazaný, smazaný, setřený.

Ausgewogen, odwážený.

Ausgewölket, bez oblaku, wybraný, ein Tag, an dem es ausgewölket ist, audnj, n. den bez oblaku, m.

Ausgeworfen, wyhozený, wymetený, wywržený.

Ausgezehrt, verzehrt, wytrávený, 2) ausgemergelt, wychádlý, schádlý, wykapalý, wyvdlý.

Ausgezeichnet, wyznamenaný.

Ausgeziert, ozdobený, wykrášlený, okrášlený, wysslechtěný, osslechtěný,

Ausgezimmert, wytesaný, vtesaný, ztesaný.

Ausgezogen, als ein Kleid, wysliknutý, swlečený, sliknutý, aus den Schuhen, Stiefeln, Strümpfen, wyzutý, zutý, 3) wie ein Degen aus der Scheide, wytažený, dobitý.

Ausgezupft, wytřepený, wyssklubaný.

Ausgezwungen, wynucený, wymučený.

Ausgiessen, wyliti, wyljwati, seinen Zorn über jemand ausgiessen, na někom sy hněw wylit, 2) ausfüllen, zalit, ein Loch z. B. mit Bley ausgiessen, djru zalit, wyplnit, zacelit olowem, 3) auslöschen, vlit, vhasyt, das Feuer ausgiessen, oheň vlit, zhasyt, vhasyt.

Ausgiessung, f. wyljwánj, wylitj, n. 2) zalitj, 3) vlitj, vhasenj, n.

Ausglätten, wyhladiti.

Ausgleichen, wyrownati, zarownati, eine Rechnung, aučet zaprawiti.

Ausgleiten, mit dem Pfluge ausfahren, z brázdy wyjti, wystaupiti, mit dem Fuße, sklauznauti, smeknauti se, vom Wege, (moralisch,) wyssinauti, wychýliti, vchýliti, odchýliti se od prawé cesty, wywinauti.

Ausglischen, sklauznauti.

Ausglühen, einen Draht, und s. w. rozpáliti, rozhřjti, roznécowati, roznjtiti, rozžjti.

Ausgraben, wykopati, wyhrabati, einen Baum, einen Stein ausgraben, strom, kámen, wykopat; einen Teich, rybnjk wykopati, 2) mit dem Grabstichel aushöhlen, wyrýpati wyryti.

Aus-

Ausgrabung, f. wykopánj wybrabánj, n. 2) im Holz, wyrýpánj, n. auf Steinen, wyrýwánj, wyrytj, n.

Ausgrasen, wyžiti, sežiti trawu.

Ausgrâten, z kostj obrati, oblaupiti.

Ausgreten, mit den Beinen, rozcáhnauti hnáty.

Ausgrübeln, wyhlaubati, wyskaumati.

Ausgrübelnd, wyhlaubačný, hlaubačný, wyhlaubáwačný.

Ausgründen, wystihnauti, wystjhati, wyskaumati, stjhati, wyssetkiti, wyzpytowati.

Ausguß, m. die Handlung des Ausgießens, wylitj, wyliwánj, n. 2) der Ort, durch welchen, oder wo man das Wasser herunter gießt, prûtok, weytok, tratiwod, m.

Aushaaren, oder aushâren, die Haare fahren lassen, pausstêti srst, wlas, pelichati.

Aus haben, bey einem, konec v nékoho mjti.

Aushacken, wysekati, wytesati, wyrubati, das Aug, oko wymrskiti, wysslehnauti, 2) kohl ob'ackig hacken, wysekati, die Schuhe, skewjce wykragowati.

Aushacker, m. ein Werkzeug der Schuster, krogidlo, n.

Aushâften, nawlikuauti, nawlecy.

Aushalftern, wohlaw swundati.

Aushalten, etwas, wydržeti néco, erdulden, ertragen, überstehen, wydržeti, wystáti, wytrpêti, strpêti, Schläge, weyprask wydržet, wystát, pkestát, er kann die Kosten nicht aushalten, nemuže bỳr s antrat, ge niknaur, es ist mit ihm nicht auszuhalten, nenj s njm k obstánj, nenj k wystánj, der Feinde Anfall, Angriff, Streiche, autok nepřátelský wystáti, wydržeti, strpêti, autoku odolati, einen mit Gelde aushalten, wydržeti, wyčastowati někoho penězy, ich kann nicht mehr aushalten, nemohu déle wydržeti,

Aushaltung, f. wydržanj, n. mit Gelde, wyčastowánj, wydržanj, n.

Aushändigen, wydáwati, wydati.

Aushändigung, f. wydánj, n.

Aushangen, wywěssenu býti.

Aushängen, wywěsyti, wen powěsyti.

Aushauren, wytrwati, dotrwati, setrwati, eine aushaltende Geduld, přenesmjrná, stála trpělliwost.

Aushârten, ztwrditi, zatwrditi, odtužiti, ausgehârteter Soldat, odtrlý, odtužený, zatwrdlý wogák.

Aushauch, m. wydchnutj, wydechnutj, wydýmánj, n.

Aushauchen, wydychati, wydchnauti, wydýmati, die Kräuter hauchen itzt ihren Wohlgeruch aus, byliny têd swau pochotnau wáni wydýmagj, dýmagj, den Geist, duch puštiti, wypuštiti, zdech nauti.

Aushauen, wytjnati, wyrúti, wyraubiti, die Dornen, Bäume, den Wald, wysekati, wytlestiti, wyzjti, 2) als ein Bildhauer ein Bild, Stein, wytesati, wyryti, wyrýpati, 3) mit Axthen, wysslehati, wysswihati, wysekati, wykezati.

Ausheben, die Soldaten, Rekruten, zbjrati, wybrati; wyzdwihnauti, die Fenster, die Thüre, den Reuter vom Sattel, wysaditi okna, gezdce z sedla, einen Baum, wywrátiti, wypáčiti, sich die Schulter, die Achsel, wywrátiti, wywinauti, wyrazyti; Bier oder Wein mit dem Heber, wytáhnauti, sgúrl. auswählen, wybjrati, wybrati, obráti.

Ausheben, das, Aushebung, der Rekruten, Soldaten, wybjránj, wybránj, bránj, branice, der Sol-

Soldaten, wyzdwiženj, n. der Fenster, der Thüre, wysazenj, n. figürl. wybránj.

Aushechelu, wywochlowati, zwochlowati, 2) zu Genüge, dowochlowati, vwochlowati.

Ausheckeu, Junge aus den Eyern, wyhnizditi, wyseděti, lžhnauti, wylihnauti, wykwokati, wyléžnauti, etwas miteinander, slěwati, kowati, strogiti, bositi něco, sie hecken etwas aus, nějaké sprawlstwj kugi, Verse, Einfälle, wylěhnauti.

Ausheilen, wyhogiti, vléčiti, zhogiti, zléčiti, dohogiti, doléčiti.

Ausheilung, f. wyhogenj, zhogenj, vléčenj, zléčenj.

Ausheitern, sich, wygasnisi, wyhjrati se, 2) den Verstand, obgasnisi, probrausyti mozek, 3) aufaeräumt machen, obweseliti, ohweselowati, 4) lustig werden, rozweseliti se, obweseliti se, ein ausgeheitertes Gemüth, obweselená myšl, f. Aufheitern, der Himmel hat sich ausgeheitert, nebe se wygasnilo, wybralo.

Ausheitzen, den Ofen, das Zimmer, wytopiti.

Aushelfen, den Armen aus der Noth, pomocy, spomocy, (nápomocným býti,) chudým z bjdy, einem mit etwas, mit Gelde, Getreide, swomocy, nápomocnu býti, náponáhati někomu něčim.

Aushellen, wygasniti, obgasniti, rozgasniti, sich, rozgasniti, rozswětljwati se, s. Ausheitern.

Aushenken, wywěšyti.

Aus o'eln, wyhladiti.

Aushöcken, aushöckern, etwas, hokynowati, hokynařiti s něčim.

Aushöhlen, wydlabati, wydlaubati, wyhlaubati, etwas inwendig, wydauti, podauti.

Ausholen, einen, ausforschen, stihati, wystihnauti, skaumati, wyskaumati, 2) mit dem Degen, Beile, Arm, oder die Hand um etwas zu werfen, von sich strecken, napřáhati, napřáhnauti, zum Sprunge, oder Laufe, rozkročiti, rozběhnauti se.

Ausholer, m. stihač, skaumač, wyskaumatel, m.

Aushohlung; f. stihánj, skaumánj, wystihnutj, n. 2) napřahánj, napřáhnutj, 3) rozkročenj, rozběhnutj, n.

Aushöhlung, f., dlabánj, wydlabánj, n.

Aushöhnen, wysmjwati, wysmáti,

Aushorchen, wyslýchati.

Aushören, wyslýchati.

Aushub, m. weybérek, m.

Aushülsen, wyluskiti.

Aushungern, wyhladowiti, hladem wymořiti, vmořiti, zamořiti, wyhubiti, zhubiti, zhubenitl.

Aushunzen, wypeskowati.

Aushuren, wykurwiti; dokurwiti.

Aushusten, wykasslati, zu husten aufhören, dokasslati, wykasslati se.

Ausjagen, wyhnati, wypuditi, wyplášsti.

Ausjäten, wyplewti, wyplíti.

Ausjochen, z gha wypřáhnauti.

Auskalben, wytelitl

Auskämmen, wyčesati, česati.

Auskaufen, sich, oder einen, wykaupiti, 2) alles Geld ausgeben, wydati se z peněz, 3) einem etwas eher, oder theurer verkaufen, mehr geben als ein anderer, einem andern Käufer zuvorkommen, překaupiti, předkaupiti.

Auskehlen, in der Baukunst, prohowati.

Auskehren, das Zimmer, den Koth, wmesti, wymesti, wymetati, das Kleid, den Hut, den Staub aus dem Kleide, so fern solches mit der Bürste geschieht, wyčesati, wykartáčowati.

Auskehricht, n. oder Auskehrig, smeti, f. wymětky, m. plur. powrhel, m.

Auskeilen, wyklinowati.

Auskeimen, wypučiti, wypukati se.

Auskeltern, čekenem, lisem wytlačiti.

Auskerben, prutowati.

Auskernen, wygadrniti, wygádřiti, eine ausgekernte Waare, wýborné, na výbor zbožj.

Auskitzeln, wylekati.

Ausklagen, prožalowati.

Ausklären, sich, hell, licht, werden, wygasniti se, wyjasnati, wybrati se, ausgeklärtes Mehl, wyražená mauka, wyražek.

Ausklatschen, mit den Händen, wytleskati, wypleskati, ausschwatzen, wypleskati, wyblekati, wyplesstiti, wyklewetati.

Ausklauben, wybjrati.

Ausklauben, wylepiti.

Ausklauben, rozstrogiti, wysljkauati, sljknauti, swlécy, swlácetj, swlékati, wywlecy, 2) schön kleiden, wystrogiti.

Auskleidezimmer, n. swlácebna, f.

Ausklejstern, wylepiti, wylepowati.

Ausklopfen, den Staub, wyklepati, 2) abprügeln, wytlaucy, wybauchati, wymljti, wyklepati.

Ausklügeln, wymudrowati.

Ausknoten, wyhnjsti.

Auskochen, wywařiti, 2) genug kochen, wywařiti, dowařiti, das Fleisch hat nicht ausgekocht, maso se nedowařilo.

Auskócken, wykuckati.

Auskommen, aus dem Hause ausgehen, wygiti, wycházeti, er kommt den ganzen Tag nicht aus, celý den newygde, man kann hier nie aus nie einkommen, nemuže se zde nikudy progiti, 2) bekannt werden, na gewo wygiti, 3) genug haben, wygiti, 4) mit jemanden gut, dobře s někým wygiti, 5) es ist Feuer ausgekommen, oheň wyssel, 6) der Schneider wird mit dem Tuche nicht auskommen, kregčj stjm suknem newystačj, newygde, 7) mit dem Gehalte, wystačiti, 8) mit der Rechnung, Entschuldigung, wyjjditi, pořjditi, zprawiti, 9) mit einem auskommen, wygiti s někým, wyhowěti nečasu.

Auskommen, das, wyživenj, n. er hat sein Auskommen, má na wyživenau, má své wyživeni, 2) mit ihm ist kein Auskommen, s nim nenj žádné wyjjzdnj, pojjzdnj.

Auskócken, wyhlsti, wywrhnauti, wywráciti, wykuckati.

Auskraten, s. Auskernen.

Auskosten, etwas überall, wyslididiti, ohledati, 2) durch Kosten auslesen, okusyti, skusyti.

Auskrähen, wykrhati, dokrhati.

Auskramen, seine Waaren, wykládati své zbožj, rozložiti se s swým zbožjm, seine Gelehrsamkeit, swau včenosti se roztahowati.

Auskramen, das, wykládání, rozloženj, n seiner Gelehrsamkeit, roztahowánj, n.

Auskratzen, die Augen, wyssrábati, wydrápati, etwas Geschriebenes, wyssrábati.

Auskriechen, wylezti, wyljzdati.

Auskriegen, den Krieg endigen, dowálčiti, dowáleti.

Auskühlen, kalt machen, wychladiti, kalt werden, wychladnauti, wychladiti se.

Auskünden, Auskündigen, auskundschaften, wyzwjdati, zwjdati, wyzwědeti, wyssetřiti.

Auskundschafter, m. zwědač, wyzwidač, wyzwidatel, m.

Auskunft, f. von einer Sache, Nachricht, wědomost, f. wědomj, n. nawěstj, einem Auskunft

kunft geben, wědomost, náwěsstj, na rozum, na wědomj dáti, 2) Unterhalt, wyživenj.

Auskünfteln, wyljčiti, vljčiti, kemeslně, vměle vdělati, vstrogiti.

Auskutten, wykutiti.

Auslachen, wysmáti, wysmjwati, posmjwati se někomu, 2) zu Ende lachen, wysmáti se.

Auslachenswerth, k posměchu, posměchu hodný.

Auslachen, das, Auslachung, posměch, m. posmjwánj, wysmjwánj, n. wysmánj, n.

Ausladen, wykládati, wyložiti, 2) ein Gewehr, wydobiti, wytáhnauti ránu.

Ausladen, das, wykládánj, n.

Auslader, m. wykladač, m.

Auslage, f. náklad, m. wynaloženj, n. wynakládánj, wydawánj, wydánj, Auslage thun, penjze wydáwati, wynaložiti, 2) was ausgelegt wird, wydánj penězy, wydané penjze, alle Auslagen vergůten, wšecko wydánj nahradit, 3) der Ort wo etwas ausgelegt wird, weystawěk, m.

Ausland, n. cyzyna, f. cyzý kragina, f.

Ausländer, m. cyzozemec, cyzokragan, cyzokragin, cyzokragný, přespolnj, m. (přjchozý) ginozemec, m.

Ausländerinn, f. cyzozemkyně, cyzozemkyně, cyzozemka, cyzokraganka, cyzokraginka, f. ginozemka, ginozemkyně, f.

Ausländisch, cyzozemský, cyzokragný, cyzokraginný, přespolnj, ginozemsky.

Ausländisch, adv. po cyzozemsku, cyzozemsky, cyzokragině, po ginozemsku

Auslangen, wystačiti, stačiti.

Auslassen, weglassen, überhaupt, wynechati, wypustiti, opustiti, 2) herauslassen, hinauslassen, wypustiti, paussteti, 3) ein Kleid, popustiti, wypustiti, rozpustiti, 4) seinen Zorn gegen einen auslassen, ausbrechen lassen, freien Lauf lassen, wypustiti na někoho, wyliti na někom swau zlost, 5) sich über etwas auslassen, pustiti, wypustiti se do něčeho, 6) sich in alle Wollust auslassen, wydati se na wssecku rozkoš, rozpásati se, 7) auslassen, schmelzen, als Butter, Schmalz, Talg, přepaussteti, rozpaussteti, přepustiti, rozpustiti.

Auslassung, f. wynechánj, wypusstěnj, opusstěnj, n. 2) der Butter, ze rozpusstěnj, přepusstěnj, n.

Auslästern, wyzlokečiti, wyrauhati se.

Auslauf, m. wyběhnutj, wybjhánj, n. 2) des Wassers, weytok, splaw, m.

Auslaufen, wybjhati, wyběhnauti, 2) wie eine Saudubr, dosypati se, wyprsseti, wyběhnauti, 3) wie ein Gewächs, wyprskowati se, 4) wie ein Gefäß, wie das Bier, der Wein, tecy, wytecy, 5) in Menge auf anders, wysypati se, wyrogiti se, 6) wie ein Schiff aus dem Hafen, odplawiti se, odstrčiti od břehu, 7) wie die Erbsen, laupati se, 8) in Buchdruckereyen wie die Schrift, wyběhnauti, imgleichen überhaupt hervorragen, hervorstehen, děnjti, wykaukati, strmiti, 9) anfangen zu laufen, rozběhnauti se, 10) sich auslaufen, wyběhati se.

Auslaufen, das, wybjhánj, wyběhnutj, n. eines Gewächses, wypreyskáwánj, n. u. f. w.

Auslaufer, m. wybihač, dobihač, wybihatel, m. 2) ein Bedienter zum Verschicken, běhaun, rychlik, m. 3) die Sprosse aus den Wurzeln eines Baumes oder einer Pflanze, pazauch, wlk, wlček, m.

Auslaugen, wywakiti luhem.

Ausläuten, einem Verstorbenen, wyzwáněti, hrana zwoniti, 2) auf-

aufhören zu läuten, dozwoniti, wyzwoniti.

Ausläuten, das, wyzwánénj, n. 2) dozwonénj.

Ausläutern, einen Wald, les wykleſtiti, wymeyriti.

Ausleben, wydniti.

Ausleckeu, wylizati.

Ausleeren, wyprázdniti, ein Glas, wyprázdniti, wytrenčiti.

Ausleerend, wyprázdňugicý, wytrenčugicý.

Ausleerung, f. wyprázdnénj, 2) wytrenčenj, n. wyprázdnénj, n.

Auslegen, herauslegen, wykládati, wyložiti, 2) erklären, wykládati, wyložiti, einen Traum, sen wyložiti, 3) aufnehmen, ausdeuten, kláſti, pokládati, etwas, als einen Hochmuth, für eine Tugend, něco za wyſokomyſlnoſt, ctnoſt kláſti, pokládati, 4) Geld auslegen, penjze wydáwati, auf Wucher, na lichwu pugčowati, 5) einem etwas gut oder übel, w dobré neb zlé něco wykládati, wyložiti, za dobré neb zlé pokládat. 6) etwas mit Gold, Silber, Elfenbein, ꝛc. wykládati něco ſtříbrem, zlatem.

Ausleger, Erklärer, wykladač, wykladatel, m.

Auslegerinn, f. wykladatelkyně, f. wykladačka.

Auslegung, f, wýklad, m. wykladánj, wyloženj, n. 2) der erforſchte Sinn einer Rede oder Schrift ſelbſt, wýklad, m.

Auslehnen, ſ. Ausleihen.

Auslehren, wyučiti, wyučowati.

Ausleihen, půgčiti, zapugčiti, ſich etwas ausleihen, wypůgčiti, wydlužiti ſobě něco,

Ausleiher, eines Kapitals, wěřitel, půgčitel, m. inſofern es immer geſchieht, lichewnjk, wypůgčitel na lichwu, m.

Ausleihung, f. půgčenj, půgčowánj, zapugčowánj, půgčka, f. zapůgčenj, n. die immer geſchieht, lichwenj, wypůgčenj na lichwu, n.

Auslenken, wychýliti, vchyliti, wyſſinauti, vſſinauti, wyhnauti.

Auslenkung, f. wychýlenj, wyſſinutj, vſſinutj, n. vchýlenj, wyhnutj, n.

Auslernen, wybaukiti, wyhowořiti, wyhlučeti, pobaukiti.

Auslernen, aufhören zu lernen, bis zu Ende der Zeit nach, dowčiti, wyučiti ſe, figürl. der Erkenntniß nach, wyučiti ſe, einen Menſchen auslernen, wyučiti.

Ausleſchen, ſ. Auslöſchen.

Ausleſen, ausklauben, objrati, wybrati, wybjrati, Erbſen, Früchte ausleſen, hrách, owoce wřebjrat. přebrat, 2) ein Buch ausleſen, wyčjſti, dočjſti, přečjſti knihu.

Ausleſer, m. Ausklauber, wybirač, obirač, obiratel, wybiratel, m.

Ausleſung, das, Ausklaubung, wybjránj, objránj, n,

Auslichten, ſ. Auslautern.

Auslieferer, m. wydawatel, wydawač, m.

Ausliefern, wydati, wydáwati.

Auslieferung, f. wydánj, wydáwánj, n.

Ausliegen, wyležeti, 2) neut wyležeti ſe, ein ausgelegener Wein, wyleželé wjno.

Auslöchern, wyděrawiti, wywrtati.

Auslohen, wychwalowati, wychwáliti.

Auslocken, wylauditi, wylákati, wywnaditi, wywábiti, 2) mit Schmeicheln, durch Liſt, wychlácholiti, wylahoditi, wylichotiti, von einem ein Geheimniß, tagemſtwj wylauditi, wylákati, wywábiti z někoho.

Auslockung, f. wylaudénj, wylákánj, wywábenj, n. 2) wylahoženj, wylichocenj, n.

Auslohen, wyžhnauti, wyžehati.

Auslöschen, Licht, Feuer, zhasnauti, neut. wie das Feuer, Licht, zhasnauti, po od. wyhasnauti, 2) wie eine Schrift, wegwischen mit dem Schwamm, smazati, wymazati, zamazati haubau, 3) figürl. das Andenken eines auslöschen, paměť někoho zahladiti, smazati.

Auslöschlich, wymazatedlný, smazatedlný, 2) zahladitedlný.

Auslöschung, f. des Lichts, Feuers, zhasnutj, n. mit dem Schwamm, wymazánj, smazánj, n. 2) zahlazenj, n.

Auslösen, ein Pfand, wyplatiti, wyplácet, einen Gefangenen, wykaupiti, wyplatiti, 2) wyprostiti, 3) Bücher, Waaren, einen Ballen, wyobaliti knihu, zboží, balík rozwaliti.

Auslöser, m. wyplatitel, wykupitel, m.

Auslöslich, wyplatitedlný, wykupitedlný.

Auslösung, f. wyplacenj, wykaupenj, 2) wyprostěnj.

Ausmachen, endigen, dodělati, wdělati, 2) eine Sache mit einem, wyřídit, zprawiti, 3) ausfüllen, voll machen, alle Theile eines Ganzen enthalten, figürl. obsahowati, 1000 Mann ausmachen, tisýc mužů obnásseti, der Winter macht daselbst den gröſten Theil des Jahres aus, zyma tam neywětssj djl roku obsahuge, wynásſ, 4) ausmachen, betragen, dělati, wie viel macht es aus, mnoholi to dělá? das macht es noch nicht aus, to gesstě nedostatečuge, nenj dosti, dostatečné, 5) etwas unter einander verabreden, akkordiren, ugednati, ugednáwati, smluwiti, na mjstě postawiti, wydělati, vdělati, er hat mit ihm 5 fl. ausgemacht, wydělal, vdělal s njm pět zlatých, 6) ausschelten, wymluwiti někoho, někomu, 7) Nüsse, Kastanien, Erbsen, Krebse, n. s. f. ausmachen, ořechy, kaſtany, hrách, raky, rozſſkořeriti, wynd ati, wydobyti, wylaůwnauti, wylaupati, 8) einen Flecken, poſſkwrnu wyprawiti, 9) bestellen, bedingen, z. B. ein Quartier, obgednati, 10) das Aeuſsere einer Sache mit etwas besetzen, wyložiti, wykládati, obložiti, 11) es ist eine ausgemachte Sache, Wahrheit, das ist ausgemacht, gest wěc, prawda gistotná, gest gistotně, gistě, 12) er hat ausgemacht, on dodělal.

Ausmahlen, Getreide, wymljti, wymlátiti, 2) aufhören zu mahlen, semliti, domliti.

Ausmalen, ausmahlen, wymalowati, wyobrazyti, wynesti barwami.

Ausmalung, f. wymalowáni, wyobrazenj, wynesſenj barwami.

Ausmärgeln, zhubeniti, wytrenčiti.

Ausmarschiren, ſ. Ausrücken.

Ausmarken, einen Wald, Gränzen darum setzen, wywezyti, hranice, meze wytknauti.

Ausmästen, wykrmiti.

Ausmatratzen, modracy wycpati.

Ausmauern, mit Mauerwerk erfüllen, wyzdjti, völlig mauern, dozdjti.

Ausmeiseln, mit dem Meisel aushöhlen, wydlabati, wyrýpati.

Ausmelken, wydogiti.

Ausmergelu, zhubeniti, hubeniti, wyhubeniti, wymokiti, zamokiti, zchurawiti.

Ausmergler, m. hubenjk, hubitel, mořič, m.

Ausmerzen, ausmärzen, wywrcy, wylaučiti, wymjsſyti, brakowati.

Ausmessen, das Maaſs einer Sache finden, wyměřiti, wyměřowati, změřiti, rozměřiti, 2) nach dem Maaſse einzeln verkaufen, z. B. Bier, Wein, Korn, naměřowati, odměřowati.

Ausmesſer, m. weyměřčj, měřčj, měřič, wyměřitel, m.

Ausmessung, f. wyměřenj, wyměřowánj, změřenj, rozměřenj, n. 2) naměřenj, n.

Ausmiethen, z nágmu wypowědjeti, 2) kinžj překlatiti, 3) činžj zweyssenau odrubiti.

Ausmisten, hnůg wykliditi, od hnoge čistiti, hnůg wykydati, kydati.

Ausmißer, m. hnogkyd, m.

Ausmittelu, wypátrati.

Ausmittelung, f. wypátránj, n.

Ausmünzen, ſ. Ausprägen.

Ausmuſtern, wywrcy, wymjsyti, wylaučiti, z. B. einen Soldaten, wyprostiti, wyhostiti, 3) ausputzen, wystrogiti.

Ausmüſterung, f. wywrženj, wymjsenj, wylaučenj, n. 2) wyprosſtěnj, propuſtěnj, n. 3) wystrogenj, n.

Ausnähen, wyſſjwati, wyſſiti.

Ausnagen, wyhrýzati, wyhrýzti, wyhlodati.

Ausnahme, f. wýmjnka, wýměna, f. ohne Ausnahme, bez wýměny, bez wýmjnky, mit Ausnahme, s wýmjnkau.

Ausnarren, wybláznitl.

Ausnehmen, ausſchließen, figürl. wynjti, wygmauti, wymjniti, wyměniti, 2) herausnehmen Vögel, Neſter, Eyer, Fiſche, die Eingeweide, Waaren ausnehmen, wybrati, wen wzýti, wynjti, die Gedärme, wykuchati, 3) ſich unterſcheiden, wypadati, wyhljžeti, dieſe Farbe nimmt ſich beſonders aus, tato barwa obzwlášſtně dobře wypadá, wyhljží.

Ausnehmend, výborný; obzwlášſtnj.

Ausnehmung, ſ. Ausnahme, 2) Ausnehmung des Honigs, wybjránj medu, n.

Ausnüchtern, wyſtřjzwiti, wyſtřjzliwěti.

Auspacken, rozobaliti, wyobaliti, wypěchowati, rozwzliti, wykládati, wyložiti, Bücher, Waaren, einen Ballen, wyobaliti knihy, zbožj, balik rozwzliti.

Auspauken, austrommeln, wybubnowati, 2) ausprügeln, wyprášſkati, wybauchati.

Auspeinigen, wymučiti, zmučiti, aufhören zu peinigen, domučiti.

Auspeitſchen, wymrſkati, wypráškati, wyſſlehati, ein ausgepeitſchtes Lied, Mährchen, wymrſkaná, wypráškaná pjſeň, pohádka.

Auspfählen, kolíky wyſaditi.

Auspfeifen, wypjſkati, wyhwjzdati, 2) dopjſkati.

Auspflaſtern, wydlážiti.

Auspflücken, wytrhávati.

Auspflügen, wyworávati, wyworati.

Auspichen, wyſmoliti.

Ausplappern, ausplaudern, wyplješkati, wyplesſtiti, proplesſtiti, wybleknauti, wyrlachati, 2) aufhören zu plappern, doplješkati.

Ausplündern, zlaupiti, zebrati, die Diebe haben ihn bis auf das Hemd ausgeplündert, zlodégi ho až do koſſile zlaupili; eine Stadt, ein Haus, město, dum zebrati, rozchwátati, wylaupiti, wydrancowati.

Ausplünderung, f. zlaupenj, zebránj, rozchwátánj, wylaupenj, wydrancowánj, n.

Auspochen, wytlauc y, wybauchati.

Auspolſtern, wycpati polſtářem.

Auspoltern, wybaučiti, wyhromowati, wybauchati.

Auspoſaunen, wytrauhiti, roztrauhiti.

Ausprägen, wyrážéti, wybiti, rázy wyrazyti.

Auspredigen, wykázati, dokázati, pokázati.

Auspreſſen, wytlačiti, tlačenjm wytáhnauti, wycediti, Thränen, Seufzer auspreſſen, wyrazyti, wynuriti ſlze, Geld, penjze, wynuriti, wydójti, wymučiti, wymořiti.

Auspreſſung, f. wytlačenj, wycezenj, n.

Auspröfen, zkuſyti na weſkrz.

Ausprügeln, wyprati, wyrážkati, wypráškati.

Ausprügelung, f. weyprask, m. wypráškánj, wyrážkánj, wypranj, n.

Auspumpen, wywážiti, wytahowati (wypumpowati.)

Ausputzen, durch Putzen reinigen, wyčistiti, wyčýditi, das Licht, swjčku wtřjti, očistiti, einen ausputzen, wypljsniti, 2) schmücken, zieren, wyssléchtiti, ossléchtiti, wykrásliti, wyssperkowati.

Ausputzer, m. Ausputz, Verweis, weytopek, m. wypljsnénj, n. einen Ausputzer geben, weytopek dáti, wypeskowati někoho, wypljsniti někoho, gebati někoho, na zuby žehnati, wytopiti někomu, Ausputzer bekommen, weytopek dostati.

Ausräden, ausraiden, s. Ausstieben.

Ausradiren, s. Auskratzen, ausschaben.

Ausrasen, recht, wysrsseti, wyzuřiti, wyzuřiwěti, aufhören zu rasen, wysápati se, 2) wie ein junger Mensch, wytřesstěti, wyblázniti, 3) wie ein lüderlicher junger Mensch, aufhören jugendliche Ausschweifungen zu begehen, die Jugendhitze ablegen, figürl. wybaugeti, wybugniti, wymrhati.

Ausrasten, odpočinauti, oddechnauti sobě.

Ausrauben, wylaupiti.

Ausrauchen, wykaukiti, 2) neutr. aufhören Rauch von sich zu geben, wykaukiti se.

Ausräuchern, ein Zimmer, wykuřowati, wykaukiti, wykaditi pokog, 2) zur Genüge räuchern, pokaukiti, dokaukiti, 3) Fleisch, wyuditi maso.

Ausrauchung, f. wykaukenj, n.

Ausraufen, wyrwati, wytrhati, wyssklubati.

Ausräumen, ein Zimmer, Geräthschaften, wykliditi, wykliszeti, 2) ausziehen, klidici se.

Ausräumen, das, Ausräumung, f. wykliszenj, n. 2) klidénj, n.

Ausrechnen, wypočjtati, wyčjsti, wyčjtati, wypočjsti, zpočjtati, zpočjsti, 2) figürl. auslegen einem etwas, als einen Fehler, pokládati, mjti, wykládati někomu něco za chybu.

Ausrechnung, f. wypočjtánj, wypočténj, wykjtánj, zpočjtánj, n. 2) pokládánj, n.

Ausrecken, die Zunge, gazyk wyplazyti, die Hände von sich recken, ausstrecken, ruce roztahowati, roztáhnauti, 2) ausdehnen, z. B Leder, natahowati, roztahowati kůži.

Ausrede f. 1) Aussprache, weykernost, f. 2) Ausflucht, Entschuldigung, wýmluwa, omluwa, f. 3) vor Gerichte, weypowěd, propowěd, f. wykřknutj, n.

Ausreden, aussprechen, wykřknauti, wykjcy, wypowěditi, wymlumiti, 2) vor Gericht aussagen, wykřknauti, wypowědjti, propowědjti, 3) laß mich ausreden, nech mne wymluwiti, wypowěděti, 4) aufhören zu reden, domluwiti, dopowědjti, wymluwiti, wypowědjti, 5) einem etwas ausreden, daß er es nicht glauben oder meynen soll, wymlauwati, wymluwiti někomu něco, 6) sich ausreden, entschuldigen, wymlauwati se, omlauwati se, 7) mit Worten gehörig ausdrucken, wygádřiti, wymluwiti, wyslowiti, wyprawiti, welche Zunge wird das ausreden können, který gazyk to wyslowj, wypowj, 8) alles sagen, was man weiß, wymluwiti se, 9) aus dem Sinne reden, wymluwiti.

Ausreden, das, s. Ausrede.

Ausregnen, wypršeti, wydesstiti se.

Ausreiben, wytjrati, wytřjti, wymnauti, einen Flecken, den Koth, wymnauti, wyssaubati, 2) aus-

aus-

einander wie die Schuster, wyssaustati.

Ausreichen, wystačiti, postačiti, stačiti.

Ausreifen, wyzráti, dozráti.

Ausreise, f. wýgezd, m. wygetj, n. zu Fuß, wýchoz, m. wygitj, n.

Ausreisen, wygeti, wygjzdèti, zu Fuß, wygjti, 2) aufhören zu reisen, dogezditi.

Ausreissen, wytrhati, wytrhnauti, die Zunge, gazyk teylem wytáhnauti, 2) entfliehen, wytrhnauti, wyrazyti se, wyniknauti, vtecy, aus einander reissen, wie die Fluth die Dämme, potrhati, zrhati, roztrhati, 2) der Knopfloch riß aus, djrka se wytrhla, 3) strhnaut se, roztrhnaut se, protrhnaut se, die Dämme sind ausgerissen, hráze se strhly, protrhly, roztrhly, potrhaly, meine Gedult wird endlich ausreissen, trpěliwost mě pomine, 4) wie die Pferde, vtýkati, dáti se w autěk.

Ausreissen, das, wytrhnutj, n. 2) des Flüchtigen, wytrhnutj, wyražení, wyniknutj, n. autěk, m.

Ausreisser, m. der davon läuft, poběhlec, wyběhlec, střežek, výlupek, odběhlec, m.

Ausreiten, wygeti na koni, 2) ausreiten spazieren, wyget, get na progjžďku.

Ausreiter, m. der Obrigkeit, holomek, bičič, m.

Ausrenken, wywrknauti, wymknauti, wylomiti, wywrátiti, wyrazyti, wymknauti.

Ausrenspern, wychrkati, wychrkowati, wychrknauti, odchrkati.

Ausrenspern, das, Ausrensperung, f. wychrkánj, wychrkowánj, odchrkánj, n.

Ausreuten, wypljti, wypleniti.

Ausreutung, f. wyplenj, wyplenj, n.

Ausrichten, vollziehen ein Geschäft, Auftrag, eine Bothschaft, zdjti, wyřjditi, wykonati, zgednati, zprawiti poručenj, eine Gesandschaft, odbyti poselstwj, nichts ausrichten, nic newyřjditi, nepořjditi, nezpůsobjti, nezprawiti, nezgednati, neswesti, 2) veranstalten, ein Gastgebot, Hochzeit, wyprawiti, vstrogiti, přistrogiti, 3) einen Gruß, Kompliment, wyřjditi, 4) schelten, Leute ausrichten, verläumden, přetřásati, přetřepáwati lidi, 5) eine verlangte Wirkung hervorbringen, wyřjditi, pořjditi, sprawiti, wir richten nichts bei ihm aus, my nic v něho newyřidjme.

Ausrichter, m. wyřjditel, wykonatel, m.

Ausrichtung, f. eines Geschäfts, Auftrags, wyřjzenj, wykonánj, zgednánj, n. 2) wyprawa, wyprawenj, vstrogenj, přistrogenj, n. 3) der Leute, přetřepáwánj lidj, n. přetřásánj.

Ausriechen, nicht mehr Geruch haben, wyčichnauti, wypáchnauti.

Ausringen, naße Wäsche, Kleider, wyždjmati.

Ausrinnen, ausfließen, wytecy, wen tecy, wytýkati, wie ein Gefäß, tecy.

Ausrinnung, f. wytečenj, wytýkánj, n.

Ausrollen, wykuliti, wykutáleti.

Ausrotten, wypleniti, wykořeniti, 2) in figürl. Bedeutung, wyplemeniti, wykořeniti, wyhladiti, zhladiti, zahladiti, wyhubiti.

Ausrottung, f. wyplenění, wykořenění, n. 2) wyplemenění, wykořenění, wyhlazenj, n.

Ausrücken, wie die Soldaten aus der Schlacht, aus dem Lager, zur Schlacht, wytrhnauti, wytáhnauti, 2) ausrücken mit etwas, z. B. mit Gelde, wytasyti se.

Ausruf, m. zwolánj, n. 2) Auszion, wywolánj, n.

Ausrufen, zwolati, 2) kund, bekannt machen, wywolati, rozwolati, rozhlásyti, wyhlásyti, 3) zum Verkaufe, prowolati,

4)

4) auf Ören zu rufen, powolati.

Ausrufer, m. wywolatel, wywoláwač, wyhlášugý, m.

Ausrufung, f. Ausruf, zwolánj, n. 2) wywolánj, rozwolánj, rozhlášenj, wyhlášenj, n. 3) prowolánj, n.

Ausruhen, odpočjwati, odpočinauti, ich habe noch nicht ausgeruht, gessě gsem sy neodpočinul, neoddechl, ausruhen lassen ein Glied, odpočinauti, pohowiti audu.

Ausruhung, f. odpočjwánj, odpočinutj, f. oddech, mioddechnutj, n.

Ausrunfen, wyssklubati, wyssklubnauti, wyrwati.

Ausrupfung, f. wyssklubánj, wyrwánj, n.

Ausrühren, wymjchati.

Ausründen, wykulatiti, wnitř okrauhliti.

Ausründung, f. wykulacenj, okrauhlenj, n.

Ausrüsten, eine Flotte, Soldaten, Truppen, wyprawiti, přistrogiti, wystrogiti lodj, zbrog opatřiti, w zbroj wprawiti, ozbrogiti, wyzbrauiti, 2) einen mit einem königlichen Gewaltsbrief ausrüsten, opatřiti, zmocniti, zachystati, mit Kenntnissen, Kräften, zachystati, opatřiti vměnjm, sýlau.

Ausrüstung, f. ozbrogenj, wyzbrauenj, n. 2) der Flotte ꝛc wýprawa, f. wystrogenj, n. Versehung mit etwas, opatrenj, n. Ausrüstelu, wytřásti.

Aussaat, f. ojenj, osetj, n. rozsýwánj, wysytj, das zum Aussäen bestimmte Getreide, weyseweř, m.

Aussackeln, wykapsowati.

Aussäen, wysýwati, rozsýwati.

Aussäung, f. wysytj, n.

Aussage, f. wyřknutj, wyřčenj, n. wýpowěd, propowěd, f. 2) vor Gerichte, wyřknutj, n. wýpowěd, f.

Aussagen, völlig ausreden, dořjcy, domluwiti, dopowědjti, 2) etwas aussprechen, mit Worten gehörig ausdrücken, wyslowiti, wygádřiti, wyřjcy, wyřknauti, wypowědjti, propowědjti, z rozmluwiti, vor Gerichte, wyřknauti, wypowědjti, das ist nicht auszusagen, nenj to z wyslowenj, z wyprawenj, z wypowědenj, z wymluwenj, was nicht auszusagen ist, newyslowitedlný, newyprawitedlný, newyprawný, newymluwitedlny, newymluwný, 3) sich aussagen, im Kartenspiele, opowědjti se, so auch die

Aussagung, f. wýpowěd, f.

Aussägen, pilau wyřezat.

Aussatz, m. malomocnost, f. malomocenstwj, n. im Biliardspiele, wysazenj, n.

Aussätzig, malomocný, zmalomocněný, aussätzig werden, zmalomocněti.

Aussäubern, wyčistiti, wycýditi.

Ausschaufen, wychlastati, wyzrati.

Ausschaufung, f wychlastánj, n.

Ausschaugen, wyssáti, wystřebati, wycucati, wycuclati.

Ausschaugung, f. wyssánj, wystřebánj, wycucánj, wycuclánj, n.

Ausschaben, wystrauhati, wyssaustati.

Ausschälen, wylaupati, wylaupiti, olaupati, olaupiti, Nüsse, Bohnen, Knoblauch, okechy, bob wylaupati, česnek olaupit, einen, (beranken,) olaupiti.

Ausschälung, f. wylaupenj, olaupánj.

Ausschämen, sich, čelo protřjti, stud složiti, bez studu býti, ein ausgeschämter Mensch, člowěk protřelého čela, nestyda, nestaudný.

Ausschänden, zhaněti, pohaněti, vhaněti, zhanobiti.

Ausschärfen, wyostřiti, naostřiti, zostřiti, zbřjditi.

Ausschaffen, jemanden aus der Stadt, wypowědjti někoho z města,

ſka, aus dem Zimmer, wyprawiti, odprawiti.

Ausſcharren, aus der Erde ausgraben, wybrabati, wykópati, 2) ein Gefäß, einen Topf, wystrauhati. 3) zum Schimpfe mit dem Fuße, wykopati někoho nohau.

Ausſcharten, wykazyti.

Ausſchattiren, wyſtjniti.

Ausſchauen, herausſehen, wykaukati, wykaukati, wen kaukati, 2) Geſtalt haben, wyhljzeti, wypadati, er ſchaut wie der Tod aus, gako smrt wyhljzj, wypadá.

Ausſchaufeln, ſ. Ausſchippen.

Ausſchäumen, wypěniti, pěnu wymjrati, wyprſkati, imgl. figürl. in der heftigen Leidenſchaft des Zorns, der Wuth durch Worte von ſich geben, Läſterungen wider Gott, wypauſſtěti, wyprſkati, ſeine Wuth ausſchäumen, wyſrſſeti.

Ausſcheeren, zpoſtřihati.

Ausſchelten, wypljſniti, zpljſniti.

Ausſchenken, Wein, Bier, wydáwati, naljwati, aufhören zu ſchenken, wydati ſe z pjwa, wjna; wydati, wyprodati wjno, pjwo, einen Geſellen, připiti, dáti poctu towaryſſi.

Ausſcherzen, wyžertowati, wyſſprýmowati, dožertowati, doſſprýmowati.

Ausſcheuern, wymečowati, wydrhnauti, 2) ausſchelten, dobke odrbati, gebati.

Ausſchicken, wyſlati, poſlati.

Ausſchickung, f. wyſlánj, n. poſlánj, n.

Ausſchießen, hervorwachſen, wyſtřeliti, wymrſſtiti, wypučiti, wypukati, wypreyſſtiti, wotaſwiti ſe, 2) auswählen, wybrati, obrati, 3) ausſchießen aus dem Gewehr, zuerſt ſchießen, wyſtřeliti, zuletzt ſchießen, das Schießen endigen, wyſtřjleti, doſtřjleti, 4) auswerfen, das Untaugliche, wywrcy, wymetcy, powrcy, 5) einen Wald ausſchießen, durch Schießen leer machen, wyſtřjleti les.

Ausſchießen, das, Hervorwachſen, wyſtřelenj, pučenj, wypučenj, wypukánj, wotawenj, n. 2) wybránj n. 3 wyſtřelenj, n. 4) wyſtřjlenj, doſtřjlenj, n. 5) wywržnj, n.

Ausſchiffen, ausfahren, odplauti, odplawiti ſe, od břehu odſtrčiti, 2) ausladen Waaren aus dem Schiffe, wyložiti, wykládati z lodj.

Ausſchiffung, f. odplawenj, odplutj, n 2) wyloženj.

Ausſchimpfen, ſ. Ausſchänden.

Ausſchinden, odřjti, zedřjti, zdjrati kůži, oder z kůže, 2) durch Schinden, d. i. durch übermäßige Bedrückungen entkräften, arm machen, odřjti, olaupiti, 3) etwas von einem, wydřjti někomu něco.

Ausſchippen, Waſſer aus einem Schiffe, wybjrati, wyſſpljchati wodu z lodj.

Ausſchirren, Pferde, wypřáhnauti koně.

Ausſchlacken, wymjſyti.

Ausſchlafen, zur Genüge ſchlafen, wyſpati ſe, wyſpáwat, den Zorn, Verdruß, die Grillen, wyſpati ſe z hněwu, z mrzutoſti, z wrtochů.

Ausſchlafen, das, wyſpáwánj, wyſpánj, n.

Ausſchlag, m. übers Gewicht, weyražek wáhy, wýwažek, přjdawek, m. 2) im Geſichte, oder am Leibe, wyraženj, n. wyraženina, f. zwředowatěnj, 3) einer Sache, wýpad, m. wypadnutj, wygitj négaké wěcy, n. 4) Ausſchlag geben, vrčiti.

Ausſchlagen, einem ein Aug, einen Zahn, wyrazyti někomu oko, zub, 2) dem Hirſche ſein Gehörn, gelenu rohy ſrazyti, ein Amt, zawrhnauti aukad, opomecy, opowrcy, pomecy aukad,

zhrdnauti, pohrdnauti auf das dem, einen Stoß in der Fechtkunst, pariren, srážeti, zmjrati, 3) wie ein Gewächs, wie die Knospen der Bäume, wyrážeti, 4) den ersten Schlag thun, vhoditi, vdeřiti, wie ein Pferd, wyhazowati, házeti, práti, kopati, wie die Waage, wyráženi, 5) die Wände schlagen aus, stěny wyrážegj, 6) bis zu Ende wie die Uhr, wybiti, odbiti, imgleich. von den Sangvögeln, wytlaucy; die Kräze oder andern Ausschlag bekommen, zwřeodowatěti, wyrazyti, wyrážeti se, die Kälte schlägt mir aus, zyma mne rozrážj, 7) ablaufen, gelingen, wypadnauti, zwesti se, übel ausschlagen, zle padnauti, zle se zwesti, 8) in ein Muthwillen ausschlagen, w swěwolnost wcházeti, in Flammen ausschlagen, w plamen wyrazyti, wie die Krankheit, wyrazyti se, 9) ausprügeln, wybiti, wytlauči, wyskřjstati, 10) einen Waagen, ein Zimmer mit den Tüchern, Tapeten ausschlagen, pobjzati, wybjgeti.

Ausschlämmen, wysslemowati.

Ausschleifen, hinausschleppen, wyssmeykati, wywlecy, wen wlácěti.

Ausschleifen, wybrausyti, wyostřiti, wybřjditi, 2) aufhören zu schleifen, dobrausyti, doostřiti, zbřjditi.

Ausschließen, nicht begreifen, fig. gürl. aussondern, wylaučiti, wywrhnauti, wywrcy, wyobcowati, odmrsstiti, odmrsstiti, odstrčiti, aus der Kirche, aus der Gemeinde, wyobcowati, wylaučiti, von Aemtern, von der Wahl, von der Erbschaft, odmrsstiti, odstrčiti, wywrcy, 2) hinausschließen, wně, zwenčj, zwenku zawřjti.

Ausschließung, f. wylaučenj, wywrhnutj, wywržnj, wyobcowánj, odmrsstěnj, odstrčenj, n.

Ausschlucken, ein Glas Bier, wyschlaustnauti, wylausknauti, 2) zu schlucken aufhören, wysskytati.

Ausschlüpfen, wyblauznauti, wyplznauti, wyskočiti, die Küchlein sind noch nicht ausgeschlüpft, kuřata se gesstě newylihla.

Ausschlürfen, wysrkati, wysrknauti, wystřebati.

Ausschlürfung, f. wysrknutj, n.

Ausschluß, m. s. Ausschließung

Ausschmähen, zhaněti, pohaněti, vshaněti.

Ausschmälen, wyláti, wypljsnuti.

Ausschmauchen, mit Dampfe erfüllen, wykaukiti, wykaditi, eine Pfeife Tobak, wykaukiti.

Ausschmausen, wykwasyti, wyhodowati, dokwasyti, dohodowati.

Ausschmeißen, wyhoditi, s. Auswerfen; einem einen Zahn, wyrazyti zub.

Ausschmelzen, durch Schmelzen reinigen, leer machen, wysskwaciti, přepaussténi, přehánění, rozpustiti, Fett ausschmelzen, tuk wyss wařit, Erze, Steine, kowy přepaussténi, přehánění, 2) neut. ausgeschmelzet werden, wysskwakiti se, es ist alles Fett ausgeschmolzen, wssecken tuk se wysskwakil, 3) aufhören zu schmelzen, dosskwařit.

Ausschmieden, wykowati, zkowawati.

Ausschmieren, wymazati.

Ausschminken, wyljčiti, vljčiti.

Ausschmücken, wykrásliti, okrásliti, wysslechtiti, osslechtiti, ozdobiti, zur Schau, wyssperkowati, vssperkowati.

Ausschmückung, f. wykrásslenj, okrásslenj, wysslechčenj, osslechcenj, zur Schau, wyssperkowánj, n. vssperkowánj.

Ausschnarchen, wychrápati, wychrupati, wychraptěti, wychrupati, wychroptěti, wysupati.

Aus-

Ausschnauben, die Nase, wysupati, wysoptěti, wysmrkati.

Ausschneiden, Holz, wykrágeti, wykrógiti, Tuch, Papier mit der Scheere, wystřihnauti, mit dem Messer, wyřezati, wyřjznauti; in Papier, wystřihowati, die Mannheit, wykleſtiti, wyřezati, die Zunge, wyřjznauti, Bäume, okleſtiti.

Ausschneider, m. wyřezač, m. der Mannheit, kleſtič, m.

Ausschneiden, das, Ausschneidung, des Holzes, wyřezánj, n. Brods, wykrágenj, n. Tuchs, Papiers mit der Scheere, wystřihnutj, n. der Mannheit, wykleſtěnj, wyřezánj, n. der Zunge, wyřjznutj, n. der Bäume, okleſtěnj.

Ausschneuzen, wysmrkati, wysmrknauti se.

Ausschneuzung, f. wysmrkánj, n.

Ausschnitt, m. wystřihowánj, wystřiženj, 2) was ausgeschnitten worden, wýstřižek, m.

Ausschnittling, m wyřezané, wyřjznuté dietě.

Ausschnitzen, Holz, wyřezbowati, wyřezati, wyrýpati, Papier, wystřihowati.

Ausschnüren, rozſněrowati.

Ausschöpfen, wywážiti, wytenčiti.

Ausschößling, m. weyſtřelek, m.

Ausschrauben, wytočiti, ſich aus etwas, wypliſti, wymásti ſe z něčeho, wytočiti ſe.

Ausschreiben, wypſati, 2) ſchriftlich ankündigen, z. B. einen Landtag, rozepſati, 3) aufhören zu ſchreiben, ein Werk völlig ſchreiben, dopſati, wypſati.

Ausschreiben, das Ausschreibung, f. wypſánj, n. weypis, 2) rozepſánj, n. wypſánj, n. 3) dopſánj, n.

Ausschreiber, m. wypiſowatel, m.

Ausschreiten, wykročiti, wyſtaupiti, von der Bahn, wychýliti, wchýliti ſe s prawé cesty, wyſſinauti, wykročiti, wywinauti, wyſtaupiti.

Ausschreitung, f. wykročenj, wyſtaupenj, n. von der rechten Bahn, wychýlenj, wchýlenj, wyſſinutj, wywinutj, n.

Ausschreyen, zkřjknauti, wykřjknauti, 2) aufhören zu ſchreyen, dokřičeti, wykřičeti ſe, 3) bekannt machen, wykřičeti, rozkřičeti, Milch, Eyer ausſchreyen, d. i. bekannt machen, wykřikowat mljko, wegce, 4) einen in das Geſchrey bringen, rozkřičeti wykřičeti někoho.

Ausschreyen, das, Ausschreyung, Bekanntmachung, wykřičenj, rozkřičenj, n.

Ausschreyer, m. Stadtknecht, hawlákač, bikic, m.

Ausschroten, wyſſrotowat.

Ausschuhen, zauti ze střewjc.

Ausschürfen, wykutiti, kutiti.

Ausschuß, m. Auswahl, von dem Brauchbarſten, weybérek, m. zwolenj, n. 2) verwerflicher Ausſchuß, das Schlechteſte, Verwerfung, wýmět, brak, powrhel, m. wýwrżek, m. wymetenj, wywrženj, n. 3) der Ausſchuß einer Bürgerſchaft, u. ſ. w. weyhoznj, Ausſchuß der Waaren, wybérek, zamjtawé zbožj, n. 4) der Schafe, brakowné, wywržené owce, f.

Ausschußbogen, m. arch zamjtawý, wywržený.

Ausschütteln, wytřáſati, wytřáſti, ein Kleid, raucho wytřáſti.

Ausschütten, von flüßigen Körpern, wyliti, wyljwati, Früchte, Mehl, Getreide, ze wyſypati, 2) Junge werfen, von Katzen, okotiti ſe, 3) figürl. a) im reichen Maaße zutheilen, in der höheren Schreibart, oſypati, obſypati něčim, oſauti, ſo auch ſeinen Zorn über einen, hněw swug na někoho wylit, wypuſtit, b) völlig ausleeren, bekannt machen, entdecken, wyſypati, wyſtřjti, z. B. alle eine Wahrheit

heit, wyprázdniti, alle Geheimniße, seine Noth vor einem, sein Herz einem, oder vor einem, wygewiti, wygádáti, wssecko tagemstwj, ꝛc.

Ausschwären, wyhnogiti se.

Ausschwärmen, wytekati, wytrmáceti se, wytamáceti, wytaustati se.

Ausschwätzen, wyssłébetati, wyssweholiti, wyblecnauti, probleknauti, wyplampati, wyplesskati, wyplesstiti.

Ausschweif, m. Ausschweifung im Leben, wýstupek, weystupek, weytrżek, weyskok, m. weytrżnost, weyskočnost, weytrżka f. 2) im Reden, odstaupenj, wyrażenj, n. 3) der Wege, der Reden, zápolj, okorowánj, n. 4) Ausschweifung in einer Sache, wywinutj, wyssinutj, poblauzenj, n. 5) eine Ausschweifung begehen, dačiniti, dopustiti se wýstupku, weytrżku, weytrżnost prowesti.

Ausschweifen, in etwas, wywinauti, wyssinauti, poblauditi, wychýliti se, vchýliti se, 2) im Reden, odstaupiti, wyrazyti se, 3) weitläufig seyn, okorowati, 4) ausschweifen im Leben, wýstupně, wýtrżně sobě počjnati, westi, 5) von seinem Vorhaben, odstaupiti, odkročiti, 6) vom Wege, von der gehörigen Mittelstrasse, wyssinauti, wyrazyti, wychýliti, vchýliti se s cesty, odchýliti se, 7) ausschweifende Wege, zápolj, n. Reden, okorowánj, zápolj, n. 8) durch Schweifen, Schwänken reinigen, z. B. den Mund, die Wäsche, die Wolle, wyplákauti, wyplakowati, propláknauti, proplakowati, 9) rund ausschneiden, z. B. ein Hemd am Halse, wystřihowati, wykragowati.

Ausschweifend, im Leben, weyskočný, wýstupný, wýtrżný, 2) in einer Sache, weystupný, 3) im Reden, okorugicý, obssirný, obdlaużný.

Ausschweifer, m. weystupnjk, weytrżnjk, m.

Ausschweifung, s. Ausschweif.

Ausschwelgen, wyheyssowati, wykwasyti.

Ausschwemmen, Ausschwämmen, wyplákauti.

Ausschweuken, wyplákauti, sich den Mund, vsta sobě wyplákauti, propláknauti.

Ausschwimmen, wyplauti, wyplawati.

Ausschwingen, wywjgeti, wywiti, wjti, wyopálati, zopálati, opálati, 2) sich ausschwingen, wymrsstiti se.

Ausschwitzen, wypotiti.

Aussehen bis zu Ende einer Sache sehen, sowohl dem Orte als der Zeit nach, dopatřiti, dohlednti, dokaukati, 2) sich fast die Augen über etwas, oči sobě wykaukat, wyhledět, sich etwas besseres ersehen, wyhljdnauti sobě něco, 2) zum Fenster hinaussehen, wyhlédnauti, wykauknauti, wen kaukati, 3) so oder so gestaltet, beschaffen seyn, wyhljžeti, wypadati.

Aussehen, das, Aussicht, wyhlédnutj, n. eines Menschen Gestalt, Beschaffenheit, wie einer aussieht, pohlédnutj, n. pohled, m. wzezřenj, n. wypadánj, n. wyhljženj, n. weypada, f. die Sache hat übles Aussehen, ta wěc zlý pohled má, zle wyhljžj, wypadá.

Ausseihen, wyceditj, die Milch, proceditj, zceditj.

Ausseimen, procedit wosstinu.

Außen, zewnitř, zewnitřku, zewnitřně.

Außen bleiben, nicht erscheinen, wně zůstati, nepřicházeti, wie das Fieber, newraceti se, vor Gericht, nepřigiti, die Strafe bleibt nicht aus, trest nemine.

Außenbleibung, f. wně zůstánj, n. bes Fiebers, nenawrácenj, n. vor Gerichte, nedostawenj se, nepřigitj, nepřicházenj, n.

Außsenden, wyslati, wyýlati.

Außenseite, f. zewnitřnost, zewnitřnj powaha, strana, podoba, eines Gebäudes, průčelj, n.

Außenwerk, n. přednj ohrada, f.

Außer, krom, kromě, außer diesem, dem, krom toho, mimo to, außer der Ordnung, krom pokádku, außer daß, wenn, leč, lečby, ledaby, außer dem, über dieß, mimo to, außer soviel, krom koliko, außer Sorgen, Zweifel, Furcht, Diensten, sich, Athem, bez starosti, pochybnosti, bázně, služby, bez sebe, bez dechu, außer sich gerathen, kommen, býti bezsebe, bringen, wyrazyti z mysli, außer Athem kommen, pozbyti dechu, zeratiti dech, sich laufen, schreyen, wběhati, wkřičeti se, außer der Zeit, mimo času, außer Landes, außer Gefahr seyn, býti bez nebezpečenstwj, außer der Stadt wohnen, mimo města zůstáwat, außer Acht lassen, newssimati sy něčeho, außer Schuld, außer Stande seyn, býti bez winny, nebyti w stawu, außer dem, mimo to, ich sahe niemand außer dich, newiděl gsem žádného mimo tebe, krom tebe, außer dem einzigen, krom toho gediného, außer Furcht, bez bázně, außer sich, bez sebe, ich verzeihe ihm nicht, außer er bittet mich ab, neodpustim mu, leč mne odprosý.

Außerhalb, wně, zewnitř, pozewnitř, zewnitřně, außerhalb der Stadt, za městem

Außerordentlich, kromobyčegný.

Außerordentlich, adv. kromobyčeně, krom, mimo pokádku, welmi, náramně.

Außsetzen, Gewächse, Bäume, wysazowati, 2) einen Tag, den wysaditi, položiti, 3) die Arbeit, práce rozložiti, přestati od práce, Wache, stráž wystawiti, 4) ein Kind, položiti, zawrzy djtě, 5) zur Schau, zum Verkauf, wystawiti, 6) einige Tage aussetzen, in die Schule, oder in ein Amt nicht kommen, wysaditi, 7) immer etw. auszusetzen haben, wždy mit něco k wystawenj, 8) mit Steinen, wysazowati, 9) sich der Gefahr aussetzen, wydati se w nebezpečenstwj, 10) einem etwas jährlich, wysaditi, 11) Strümpfe, wysazowati, wysaditi, 12) sich im Billiardspiele, wysaditi se, 13) einen Preis, cenu vrčiti, 14) einem etwas blos stellen, wysaditi, wydati, 15) auseinander setzen, rozsazowat, rozstawěť, 16) einen Bogen bey den Buchdruckern, wysadit, wysázet.

Außsetzen, das, Versäumung, wysazenj, n. ohne Außsetzen, bez wysazenj, bez oddechu.

Außsetzung, Bestimmung, wysazenj,

Außseyn, zu Ende seyn, konec býti, býti po tom, es ist mit mir aus, gest wecz po mně, konec gest semau, die Stunde ist aus, gest po hodině, hodiny gest konec, entfernt seyn, wně býti.

Außseyn, das, nepřitomnost, f.

Aussicht, f. in die Ferne, in das Freye, wyhljdka, f. 2) Beschaffenheit, Bewandtschaft, Gestalt pohled, m. 2) figürl. das Hinaussehen mit den Augen des Geistes, prohljženj, prozření, 3) Aussicht, (moralisch) čáka, f. nirgends eine Aussicht haben, nikam čáky nemjti.

Aussieben, aussichten, wytočiti, wypodýwati, podýwati, zpodýwati.

Aussieden, wywakiti, Gold, Silber, wywářiti, das Fett, wywařit, wyssmakit.

Aus-

Ausſiedung, f. des Soldes, wywakenj, n.

Ausſingen, wyzpiwati, aufhören zu ſingen, dozpiwati, pozpiwati, wyzpiwati.

Ausſinnen, wymyſliti, zamyſliti, ſmyſliti.

Ausſinnung, f. wymyſſlenj, n. wymyſlek, wymyſl, zamyſl, m. zamyſſlenj, n.

Ausſitz, m. beſeda, f. ſedadlo, n.

Ausſitzen, wyſedeti.

Ausſöhnen, Feinde, mjrkiti, ſmjrkiti, w mjr, w ſwornoſt wwesti, ſich mit einem ausſöhnen, ſmjrkiti ſe s někým, w mjr, w ſwornoſt wgiti.

Ausſöhner, m. mjrce, ſmjrce, mjřitel, ſmjřitel, m.

Ausſöhnung, f. mjrenj, ſmjrenj, w mjr wwedenj, n.

Ausſondern, wylaučiti.

Ausſonderung, f. wylaučenj, n.

Ausſorgen, wystarati ſe.

Ausſpähen, wyzpytowati, wyſſetřiti, wyſkaumati, wyznamenati.

Ausſpäher, m. zpytář, zpytatel, wyſſetřitel, wyſkaumatel, wyzpytowatel, m.

Ausſpähſchiff, n. lodj zpytacká, f.

Ausſpähung, f. zpytowánj, wyzpytowánj, wyſſetřenj, wyſkaumánj wyznamenánj.

Ausſpannen, ausbreiten, rozpjnati, rozepnauti, roztáhnauti, rozeſtřjti, die Arme, roztáhnauti ruce, 2) aus dem Joche Ochſen, Pferde, wypřáhnauti, wypnauti.

Ausſpazieren, wygiti na procházku.

Ausſpenden, rozdati, rozdáwati, wydáwati, das heil. Abendmahl, poſlauhowati wečeřj Páně, podáwati.

Ausſpendung, f. rozdáwánj, wydáwánj, n. des heil. Abendmahls, podáwánj, poſlauhowánj, n.

Ausſperren, die Füße, roztahowati, rozkládati, 2) ausſchlieſſen, wně zawřjti.

Ausſpeyen, ausſpucken, wypliwati, wyplwati, wypliti, 1) auskotzen, wybljti, wydáwiti, 3) auswerfen wie Feuer, wymjtati: Läſterungen wider einen ausſpeyen, wypauſſtěr rauhánj.

Ausſpeyer, m. wypliwač, m.

Ausſpeyung, f. wypliwánj, wyplwánj, n. wypliwnutj, n.

Ausſpielen, den Anfang mit Spielen machen, wyhráwati, wyhazowati, wydáwati, wydati, 2) aufhören zu ſpielen, dohrati, 3) eine Uhr, ein Pferd, einen Wagen, einen Flügel, ausſpielen laſſen, k wyhránj, na wyhru dáti, nechati wyhrati, o to hráti.

Ausſpinnen, wypřjſti, wypřásti.

Ausſpioniren, ſ. Ausſpähen.

Ausſpotten, wyſmjwati, poſmjwati ſe někomu.

Ausſprache, f. das Ausſprechen der Buchſtaben, Sylben, und Wörter, wzkřk, m. wykřenj, wyſlowenj, n. wyſlownoſt, f. wider die Ausſprache, proti wyſlownoſti, 2) die Stimme und der Ton eines Sprechenden, die ein Menſch hat, wewřečnoſt, f. er hat eine gute Ausſprache, má dobrau wewřečnoſt.

Ausſprechen, dem Laute nach, durch vernehmliche Töne ausdrücken, wyſlowiti, wykřicy, wykřknauti, 2) 2) dem Verſtande nach, wypowědjti, wyprawiti, wykřicy, ein Urtheil, rozſudek wypowědjti, wykřicy, wykřknauti, wyneſti nález, eine Zahl, wyſlowiti, mit Worten, durch Worte völlig ausdrücken, wygádřiti, wyſlowiti, ſlowy wyprawiti, wymluwiti, wypowědjti, es iſt nicht auszuſprechen, nenj k wyſlowenj, k wyprawenj, k wypowědenj, ſeine Wohlthaten laſſen

ſich

sich nicht aussprechen, geho dobrodinj nenj možná wyslowit, wymluwit, wypowědjt, wygádkit.

Aussprechlich, wýmluwný, wymluwitedlný, wýprawný, wyprawitedlný, wyslowitedlný.

Aussprèiten, roztáhnauti.

Aussprengen, ausbreiten unter die Leute, hlásati, rozhlásyti, roznesti, roztrausyti, 2) ein Stück aus einer Mauer mit Pulver, wymrssiti, wyhoditi, 3) ein Pferd, einen Ball, wymrssiti.

Aussprenger, m. odnássitel, roznássitel, hlásač, m.

Aussprengung, f. des Gerüchts, hlásánj, rozhlássenj, roznássenj, n. 2) eines Stückes von der Mauer, wymrssténj, wyhozenj, n.

Aussreyen, wymjssye plèwy, wyrlèwit

Aussprießen, s. Aussprossen.

Aussspringen, wyskákati, wyskočiti.

Aussspritzen, wystřikowati, wystřjknauti.

Aussspritzen, das, wystřikowánj, wystřjknutj, n.

Aussprossen, pupenìti se, wypučisti, wypukati, kkowatèti.

Aussprößling, m. výstřelek, punenec, rubjk wypučený, m. wypučený, m. wyráika, f.

Aussspruch, m. wykènj, wykknutj, propowědènj, n. propowěd, propowjdka, weyřk, f. 2) gerichtlicher, wýpowěd, f. weynos, m. Ausspruch thun, wýpowěd učiniti, wdèlati, nálěz wypowědjti, wynesti.

Aussprühen, wyprskati, wyprskauti, prskati, wymjtati, der Berg sprüht Feuer aus, ten wrch wymjtá oheň, s. Aussprizen.

Ausspühlen, wyplákauti, oplákauti, sich den Mund, vstá sobě wyplákauti, propláknauti.

Ausspüren, wyssjditi, wyssléditi, wyssledowati, wyčuchati, wyčmuchati.

Ausspürer, m. wyssjditel, wyčmuchatel. m.

Ausstafiren, wyliščiti, wyssstafirowati,

Ausstämmen, wydlabati.

Ausstand, m. ausstehendes Geld, ausstehende Schulden, dluh, m.

Ausstampfen, wydupati, wykkapati.

Ausstänkern, wysmraditi.

Ausstatten, eine Töchter, 2) verheurathen, wdáwati, wydáwati, snaubiti dceru, b) verheurathen, sie mit Schmuck und Geräthe versehen, wyprawiti, wyprawowati, wybýwati, wybeyti wěnem.

Ausstattung, f. Verheurathung, wdánj, wdáwánj, snaubenj, n. Mitgabe am Vermögen, wýprawa, f. weybawa, f. wybyt, m.

Ausstäuben, wyprássiti, wyprassowati.

Ausstaüberen, s. Ausstöbern.

Ausstäupen, wymrskati, wyssloháti, wyprássiti.

Ausstechen, wypjchati, ein Aug, wypjchnauti, wylaupiti, wykknauti, wybodnauti, Erde, Rasen, wryti, Spitzen, wypischowati, 2) mit dem Grabstichel, wyrýwati, wyryti, wyrýpati, 3) austrinken, wytáhnauti, wyssussiti, wywážiti, wytenčiti dběán, 3) einen bey einem Frauenzimmer, wypjchnauti, wytisknauti

Ausstecher, m. Siegelgräber, wyrywač, rytec, rypák, m.

Ausstecken, wystrčiti, eine Fahne, wystrčiti korauhew, 2) einen Platz, Raum, wykknauti, Pfähle, Zeichen, koly wyssadìti, s koly wytknauti.

Ausstehen, leiden, erdulden, wystáti, Schmerzen, Hitze, Kälte, Angst, die Krankheit ausstehen, nemoc wystáti, 2) die Unkosten, ausstehen, nákladu a autratám postáčiti, 3) mit Waaren ausstehen, mjti wenku zbožj na pro-

prodag, 4) Geld ausstehen haben, mjti penjze mezy lidem, 5) bis zu Ende stehen, wystáti, 6) bey den Innungen und Handwerken die Lehrjahre, wystáti, wybegti.

Ausſteifen, ein Kleid, ztužiti, wyſſkrobiti.

Ausſteifung, f. ztuženj, wyſſkrobenj, n.

Ausſteigen, wystaupiti.

Ausſteigen, das, wystapenj, n.

Ausſtellen, etwas, wystawiti něco, zum Verkaufe, wystawiti něco k prodagi, Wachen, Posten ausſtellen, stráže wystawiti, 2) immer etwas auszuſtellen, zu tadeln haben, wždy mjti něco k wystawenj, 3) einen Wechselbrief ausſtellen, list směnný postawiti, dáti od sebe, wystawiti, 4) anſchieben, odkládati, odložiti, odstawiti, 5) bloß ſtellen, z. B einen der öffentlichen Beſchimpfung, wydati, podrobiti.

Ausſteller, m. eines Wechſelbriefes, postawitel směny, m.

Ausſtellung, f. wystawenj, n. 2) Tadel, weystawek, m. weytka, f. 3) postawenj, wystawenj, směnj, n. 4) odklad, m. odloženj, odstawenj, n.

Ausſterben, wie ein Geſchlecht, Haus, wymřjti, pomřjti.

Ausſteuer, f. weybawa, wyprawa, f. wybyt, wěno, obwěnění, n.

Ausſteuern, wybýwati, obwěnowati, obwěniti, wěnowati, wěniti, wybeyti.

Ausſteuerung, f. wybeywánj, ſ. Ausſteuer.

Ausſtinken, wyſmrděti.

Ausſtöbern, ausſuchen, durchſuchen, eigentl. von Hunden, wyſtěditi, stěditi, wyčuchati; progeti, progjti, alle Wirthshäuſer, wytlaucy, wyſtjditi wſſecky hoſpody, jemanden, přehledati, wyſtárati.

Ausſtochern, die Zähne, wyſſtrawchati.

Ausſtocken, einen Wald, wypleniti, wykořeniti, einen Baum, podryti, wykořeniti, wywrátiti z kořenu.

Ausſtopfen, wycpati.

Ausſtopfung, f. wycpánj, n.

Ausſtören, wyſſtárati, přeſſtárati, ſtárati.

Ausſtoß, m. der Stoß im Fechten, doraz, m.

Ausſtoßen, auf einen ſtoßen, in der Fechtkunſt, wyrazyti, dorazyti, dorážeti, wywrhnauti ſe, 2) hinausſtoßen, wyſtrčiti, Scheltworte, Seufzer, Flüche, vtrzky, wzdýchánj, kletby wppauſſtěti, 3) durchs Stoſſen herausbringen, einem ein Auge, dem Faſſe den Boden, wyrazyti.

Ausſtoßung, f. Vertreibung, wyſtrčenj, n.

Ausſtrecken, ausdehnen, rozeſtříti, rozwlecy, rozprostřjti, roztáhnauti, weiter ausſtrecken, ſſiroce rozložiti, die Arme, Hände ausſtrecken, ruce roztáhnauti.

Ausſtreckung. f. Ausdehnung, rozeſtřenj, rozwlečenj, 2) roztaženj, n.

Ausſtreichen, auslöſchen, přetrhnauti, wymazati, ſmazati, 2) 2) ausſtäuben, wyſſlohati, wyſſwihati, wymrſkati, zmrſkati, wypráſkati, 3) ſehr loben, wychwalowati, 4) herumgehen im gemeinen Leben, protulowati ſe, potulowati, wytulowati ſe, taulati, talácetí ſe, 5) aneinander ſtreichen, wyrjrati, wytřjti.

Ausſtreichen, das, Ausſtreichung, f, přetrhnutj, wymazánj, ſmazánj, n. 2) wyſſlohánj, wyſſwihánj, wymrſkánj, zmrſkánj, n. 3) wychwalowánj, n.

Ausſtreifen, wybjhati, wyſkakowati, wytulowati, wen ſe taulati.

Ausſtreiten, einem etwas, wyhádati; aufhören zu ſtreiten, dohádati, 2) im Kriege, wypotýkati, dobogowati.

Ausſtreuen, wyſýpáwati, wyſypati, rozſypati, wytrauſyti, roztrauſyti, 2) Gerüchte, Lehrſätze, Reden, roztruſſowati, rozſýwati, 2) figürl. austheilen, Reichthümer, rozſýwáti.

Ausſtreuung, f. des Saamens, wyſeypánj, wytruſſowánj, rozſeypánj, n, der Gerüchte, rozſýwánj, roztruſſowánj, n.

Ausſtrömen, wyljwati, wyliti ſe, wytekati.

Ausſtudiren, wyſſtudowati.

Ausſtürmen, wybaukiti.

Ausſtürzen, ein Glas Bier, wylauſknauti, wychlauſknauti, gedním dauſkem wywáliti, 2) umſtürzen, und ausſchütten, roztýti, 3) umſtürzen und ausleeren, rozliti.

Ausſuchen, etwas, wyhledati něco, wyhledáwati, 2) durchſuchen einen Ort, Haus, wyhledáwati, přehledati, 3) ausleſen, ausklauben, wyhledati, wybrati, ausgeſuchte Soldaten, wyhledanj, ywbranj wogácy, m

Ausſucher, m. wyhledawač, wyhledawatel, m.

Ausſuchung, f, wyhledánj, wyhledáwánj, n. 2) Ausleſung, ohledánj, přehledánj, n. 3) wyhledánj, wybránj, n.

Ausſöhnen, f. Ausſöhnen.

Ausſündigen, wyhřeſſiti, dohřeſſiti.

Austäfeln, deſky položiti, wyložiti, wykládati.

Auständeln, wydarempkowati, wydarečkowati, wytintěrkowati, dodarempkowati, dodarečkowati, dotintěrkowati.

Austanzen, wyſkotačiti, wyſkákati, wyrancowati, 2) aufhören zu tanzen, doſkotačiti, doſkákati, dorancowati.

Austapezieren, čalauny, koberce poſtřjti, obeſtřjti, přiſtřjti.

Austauſchen, proměniti, proginačiti, wyměniti, směniti.

Austauſchung, f. proměnění, proginačenj, n. proměna, f. wyměnění, směnění, n. wyměna, f.

Auſter, f. mořſký hlemýžď, m auſtrye, f.

Auſterſchale, f. auſtryowá ſſkořápka f.

Austheilen, rozdáwati, rozdělowati, podělowati, Geld, Korn, Geſchenke austheilen, penjze, žito, dary rozdáwati, gjmi podělowati, das Abendmahl, podáwati, poſlauhowati wečeřj Páně, Stöße, Schläge, rozdáwati, unter die Soldaten, rozbitowati.

Austheiler, m. rozdawač, rozdawatel, m.

Austheilung, f. rozdáwj, rozdáwánj, rozdělenj, rozdělowánj, podělenj, n. unter die Soldaten, rozbitowánj, n bitník. m.

Austhun, tilgen, auslöſchen, etwas Geſchriebenes, wymazati, ſmazati, wyprawiti, 2) Gelder, Kapitalien, wydati, dáti penjze na aurok, 3) das Vieh, puſtiti dobytek, 2) ein Kleid, Schuhe, Strümpfe, ſwlecy, zauti, 3) ein Licht auslöſchen, zhaſnauti.

Austiefen, wyhlaubati, prohlaubati.

Austilgen, wyhladiti, ohladiti, 2) etwas Geſchriebenes, wymazati, ſmazati.

Austilger, m. wyhladitel, ohladitel, m.

Austilgen, n. wyhlazenj, ohlazenj, n.

Austoben, wie ein Zorniger, wywyſápati, wyljriti, wyſrſſeti, wyzuřiti, wyzuriwšti, wywzteſkati ſe; wytřeſſtiti, wie die jungen Leute, oder der Sturm, wytřeſſtiti ſe, wybuřiti.

Aus-

Austrag, m. der Sache, pořjzenj, n. Entſcheidung, rozhodnutj, rozeznánj. n.

Austragen, hinaustragen, wynásſeti, wyneſti, Brod, Semmeln, Zerteln, chleb, žemle rozneſti, roznáſſeti, 2) einen austragen, oder verläumden, rozneſti, roznáſſeti někoho, 3) ausſchwätzen, pronáſſeti, proneſti, wyneſti na gewo, zgewiti, wygewiti, wyzraditi, 4) betragen, austragen, an Zahl, Maaß, und Gewicht, wynáſſeti, obnáſſeti, 5) austragen, Nutzen werfen, wynáſſeti.

Austräger, m. Schwätzer, roznáſſitel, m.

Austräglich, wýnoſný.

Austräglichkeit, f. wewnoſnoſt, f. wynáſſenj, n.

Austrauern, nicht mehr trauern, wyrmautiti, wyſmuciti ſe, wytruchliti, wyžaloſtiti, odželeti, um ſein Vatérland austrauern, wlaſti ſwé odželeti.

Austrauern, das, wyrmaucenj, wyſmucnénj, wytruchlenj, wyžaloſtění, ſmutku ſložení, n.

Austräumen, nicht mehr träumen, wyſnjti.

Austreiben, wyhánětj, wyhnati, wypuditi, wyplášſiti, 2) die Säue auf die Weide, wyhánětj, pohánětj, 3) den Schweiß, wyrazyti, wyhánětj, wypuditi, 4) den Eigenſinn, die Bosheit, wyhnati, 5) den Teufel, čerta wymitati, wyhánětj.

Austreiber, m. des Viehs, wyhanitel, wyhánič, wypuditel, pohunek, pohonič, m.

Austrennen, wypárati.

Austreten, durch Treten herausbringen, z. B. die Körner, Trauben, wyſſlapati, wyſſláp-nauti, 2) ausweichen, wyſtaupiti, vſtaupiti, odſtaupiti, 3) wie das Waſſer aus ſeinen Gränzen, wyſtaupiti, wyliti ſe, rozliti ſe, rozwodniti ſe, 4) ſich davon ſchleichen, flüchtig werden, vhnauti, vſtaupiti, b) odkročiti, poodſtaupiti, 5) aus ſeinem Stande, wykročiti, wyſtaupiti, 6) die Schuhe, rozchoditi, wychoditi, wyſſlapati, 7) auseinander treten, den Speichel, ꝛc roſſlapati, rozſláp-nauti, 8) durch Treten aushöhlen, die Stuffen einer Treppe, wyſſlapat, wychodit.

Austreten, das, Austretung, mit den Füßen, wyſſlapánj, wyſſláp-nutj, n. a) Flucht, wyſtaupenj, vſtaupenj, n, 3) wyſtaupenj, wylitj, n. 4) odſtaurenj, vſtaupenj, b) odkročenj, poodſtaupenj, n. 5) wykročenj, wyſtaupenj, n. 6) rozchozenj, wychozenj, wyſſlapánj, n. 7) roſſlapáni.

Austritt, m. Altan, Aerker, Ausgebäude, weyſtupek, m. weypuſtek, m.

Austrinken, wypiti, das Trinken endigen, dopiti, auf einmal, na gednau, gednim dauſſkem wypiti.

Austrocknen, trocken machen, wyſuſſiti, 2) trocken werden, wyſchnauti.

Austrocknen, das, der Kleider, Flüße, wyſuſſenj, 2) wyſchnutj, n.

Austrommeln, wybubnowati.

Austropfen, wykrápati, wykapati, wykanauti.

Austrotzen, durch Zorn erzwingen, wyzdorowati, nicht mehr trotzen, dozdorowati.

Aus- und eingehen, wychážeti a wchážeti, in einem Hauſe, dochážeti, přichážeti.

Austunken, Brühe, wywomáčeti, wyomáčeti.

Ausüben, in die Uebung bringen, wykonáwati, wykonati, prowozowati; páchati, ſpáchati, 1) Pflichten, Tugend, powinnoſt, ctnoſt, konati, wykonáwati, 2) Heldenthaten, prowozowati

wati, prowádĕti, dowozowati, 3) eine Grausamkeit, vkrutnost páchati, spáchati, wykonati, prowádĕti, 4) etwas Uebels, spáchati, páchati, prowozowati, dowesti, 5) seinen Verstand, wycwjčiti rozum, 6) begehen, aber gemeiniglich im nachtheiligen Verstande, etwas Uebels, páchati, spáchati, dowesti, prowesti, zlého se dočiniti.

Ausübend, pracný, ausübende Nache, Weltweisheit, pracné mudrectwj, n.

Ausübung, f. der Pflichten, der Tugend, konánj, wykonánj, n. der Schelmstücke, páchánj; spáchánj, dowedenj, n. der Unzucht, páchánj, n. in Ausübung bringen, w skutek vwesti, wykonáwati, prowozowati.

Auswachsen, zur völligen Größe wächs-n, zrostati, zrůsti, wyrůsti wyrostati, Auswachs der Haare, wyrostánj wlasů, n. 2) nicht mehr wachsen, dorůsti, 3) wie ein Mensch auf den Rücken, zhrbatĕti, hrbatĕti.

Auswägen, wywážiti, zwážiti.

Auswahl, f. wywolenj, wybjrání, wybránj, n. imgleich. was ausgewählet worden, weybĕrek, weybĕr, eine Auswahl treffen, wywolenj, weybĕrek spasobiti, včiniti, wywoliti, zwoliti.

Auswählen, wywoliti, zwoliti, wybrati, obrati.

Auswählung, f. wywolenj, zwolenj, wybránj, obránj.

Auswalzen, wywáleti.

Auswandern, wystĕhowati, wypustowati, wycházeti, wybjrati se.

Auswanderer, o. Emigrant, wystĕhowanec, m.

Auswanderung, f. wystĕhowánj, wycházenj, wyputowánj, n.

Auswannen, opálati, wypálati.

Auswärmen, zur Genüge, wyhřjwati, wyhřjti, wyhřáti.

Auswarten, wyčekáti, wyčkati, dočkati.

Auswaschen, durch Waschen herausbringen, z. B. einen Fleck, imgleichen durch Waschen reinigen, Wolle, Wäsche, wyprati, 2) das Innere einer Sache waschen, wymyti, z. B. ein Gefäß, eine Wunde, 3) durch Waschen aushölen, durch den Regen, wymliti, 4) aufhören zu waschen, doprati; domyti.

Auswärtig, cyzokragný, wenkowský, cyzozemský, ginozemský, ginokragný.

Auswärtig, adv. wně, wenku, zwenku, zwenčj.

Auswärts, in der Fremde, w cyzyně, wenku, zwenku, 2) auswärts mit den Beinen, rozlezonohý, různo s nohama, auswärts gehen, různo choditi.

Auswässern, wymočiti.

Ausweben, wyrkati.

Auswechseln, wyměniti, směniti.

Auswechsler, m. wyměnitel, m.

Auswechslung, f. wyměnĕnj, n. wýměna, f.

Ausweg, m. wycestĕnj, wyhybánj, wyhnutj s cesty, ohbj, rozcestj, n. augezd, m. 2) Ausrede, Mittel sich von einer Verlegenheit zu befreyen, wytáčka, weyhyb, m. wýmluwa, f. Auswege suchen, wytáček, wýmluw hledati, kozýwratec hledati, einen Ausweg finden, prostředek, cestu wynagjti.

Auswehen, wywáti, wywjti, wie der Wind ein Licht, wyfaukati.

Auswehlen, wywoliti, wybrati, obrati.

Ausweichen, weich machen, wyměkčiti, 2) weich werden, wyměknauti.

Ausweichen, vom Wege, aus einem Orte, wyhnauti, vhnauti, wyssinauti s cesty, wychýliti, vchýliti, odchýlict se od cesty, vstaupiti, wycestiti, warowati s cesty, wyrazyti se s cesty, 2) einem ausweichen, einem

nem Wagen, Hiebe, Stiche, Stoße, wyhýbati se, wyhnauti, vhnauti, wywarowati, wystkjhati se, 3) austreten, entfliehen, wyhnauti, vhnauti, vprázdniti, 4) der Fuß iſt misangewichen, noha se mi smekla, swezla.

Ausweichung, ſ. wyhnutj, vhnutj, odchýlenj, wyſſinutj, wychýlenj, vchýlenj, vſtaupenj, wycestěnj, warowánj, wyrazenj s cesty, n. 2) wyhýbánj, wyhnutj, vhnutj, wywarowánj, wystkjhánj, n. 3) wyhnutj, vhnutj, vprázdněnj, n.

Ausweiden, ausnehmen, wykuchati.

Ausweinen, ſich die Augen, wyplakati, vplakati, oplakati ſy oči, die Thränen, ſlze wyplakati, wyſlzeti, 2) ſich recht ſatt weinen, auch ſich ausweinen, wyplakati ſe, 3) aufhören zu weinen, doplakati.

Ausweiſen, wykázati, vkázati, wie die Rechnung ausweiſet, gak počty vkazugi, es wird ſich bald ausweiſen, brzo se to vkáže.

Ausweiſung, ſ. Ausweis, m. weykaz, m. wykázánj, vkázánj, n.

Ausweißen, tünchen, wybjliti, zbjliti.

Ausweiten, Handſchuhe, Schuhe, roztáhnauti, rozſtjrati.

Auswendig, zewnitřnj.

Auswendig, abv. zewnitř, zewnitřně, zewnitřku, 2) dem Gedächtniße nach, z paměti, nazpamět, auswendig ſagen, z paměti, wen říkati, auswendig lernen, nazpamět, z paměti ſe učiti.

Auswendiglernen, das, z paměti, nazpamět učenj, n.

Auswerfen, wyházeti, wyhazowati, wyhoditi, wymjtati, wymetati, wymetcy, wywrhnauti, wywrcy, 2) ausſpeyen, wyhazowati, wymjtati, wychrkowati, wywrcy, wywrátiti, wrchem wrátiti, Blut auswerfen, krew chrkati, wychrkowati, wyhazowati, der Berg wirft Feuer aus, ten wrch wymjtá, wyhazuge oheň, 3) Geld unter das Volk, rozhazowati penjze mezy lid, 4) einem ein Aug, einen Zahn, wyrazyti, wymrſſtiti oko, zub, (hodmo, 5) im Zählen das böſe Geld, wyhoditi, wywrcy, zawrcy, 6) ein Pferd, wyřezat, wykleſtiti koně, 7) einen Haſen, Fuchs, wykuchati, 8) Gehalt, ein Jahrgeld auswerfen, plat wywrcy, 9) das Netz auswerfen, ſyť rozeſtřjti, rozwlecy, 10) den Anker, vwrcy, vmetcy kotwicy, 11) Zahlen in der Rechenkunſt, poſtawiti, ſtawěti počty.

Auswerfend, wymjtagjcý, wyhazugjcý.

Auswerflich, zamjtawý, zawržený, auswerfliche Schafe, zawržené owce, brakyně. ſ. plu.

Auswerfung, ſ. wymjtánj, wymetenj, wyhazowánj, wyhozenj, n.

Auswertig, ſ. Auswärtig.

Auswerts, ſ. Auswärts.

Auswetzen, wyſſaustati, zbřjditi, wybrauſyti, den Fehler, eine Scharte auswetzen, wadu ſmazati, wymazati, ſhladiti.

Auswickeln, auseinander, wywinauti, rozwinauti, wymásti, wypléſti, wymotati, 2) ein Kind, rozwinauti, 3) ſich aus der Verlegenheit auswickeln, von einem Verdachte befreyen, wywinauti ſe, wypleſti ſe, wymásti ſe.

Auswickelung, ſ. wywinutj, rozwinutj, wyplerenj, wymatenj, wymotánj, 2) eines Kindes, rozwinutj.

Auswinden, Wäſche, das Waſſer, wyždjmati, 2) einem etwas aus der Hand winden, wydřjti, wydſrati, wytočiti.

Auswittern, den Winter über erhalten, přes zymu chowati, den Winter überdauern, liegen, stehen, zymu přetrwati, přezžeti, přestáti, bydleti přes zymu, 3) neut. im Winter verderben, zymau wyhynauti, skazyti se.

Auswirken, zuwege bringen, einem ein Amt, einen Befehl, eine Gnade, wypůsobiti, wygednati, způsobiti, zgednati, obgednati; wyaucinkowati, nicht mehr wirken können, doaučinkowati, 2) den Teig auswirken, wywáleti, 3) den Huf eines Pferdes auswirken, kopito wystrauhati, 3) den Hirsch, eine Sau, s. Zerwirken.

Auswirkung, f. Erlangung, wypůsobenj, způsobenj, wygednánj, obgednánj, zgednánj; wyaucinkowánj, n.

Auswischen, ein Gefäß, wytřjti, wytrati, sich die Augen, wytřjt, vtřjt, protřjt sy oči, 2) eine Schrift, eine Zahl, ein Wort, smazati, setřjti, wytřjti.

Auswischung, f. eines Gefäßes, wytrenj, der Schrift, wymazánj, wytrenj, n.

Auswittern, nicht mehr wittern, donnern, wybaukiti, wyhromowati, wyhřjmati, wyhromobiti, 2) auswittern lassen, von der Luft durchstreichen lassen, nechat wywětrat, prowětrat.

Auswölben, wyklenauti.

Auswölbung, f. wyklenutj, n.

Auswöhlen, sich, wybjrati, probjrati, wygaſſowati se.

Auswuchs, m. am Baume, pazauch, m. wlk, m. am Menschen, wyſedlina, f.

Auswurf, m. weymět, m. wywrženj, wymjtánj, n. das Schiechteſte, wýmět, weymětek, weyswržek, powrchel, m. 2) aus dem Munde, wychrkánj, n. wyhazow.

Auswühlen, wykutiti, wyreyt, wyhradati.

Auswürfling, m. weymětek, weyswržek, zamjtawý, wywrženec, m. 1) ein ſolches Schaf, wywržená owce, brakyně.

Auswürgen, ausſpeyen, wydáwiti.

Auswurzeln, wykořeniti.

Auswurzelung, f. wykořenénj, n.

Auswüthen, wywzrékati, wyſrſſeti, wyſápati ſe, wyzuřiwěti, wyzuřiti, imgl. aufhören zu wüthen, dowzrékati, doſrſſeti, dozuřiwěti, dozuřiti, und wie oben.

Auszacken, ausjäcken, wykragowati, wykrujowati.

Auszahlen, wyplatiti, wypláceti.

Auszahler, m. wyplatitel, m. wyplátce.

Auszahlung, f. weyplat, m. weylata, f. wyplacenj, n. wyplácenj, n.

Auszahnen, wypuſtiti zuby,

Auszanken, durch Zanken erzwingen, wyſwářiti, wyhádati, 2) aufhören zu zanken, dohádati, doſwářiti.

Auszapfen, wytočiti, wytáhnauti.

Auszäunen, wnitř oplotiti, plotem obehnati.

Auszausen, wyrwati, wypačjſsati.

Auszechen, wykádowati.

Auszehlen, Auszählen, wypočjtati, wypočjſti, wyčjſti.

Auszehren, einen, d. i. deſſen Vermögen verzehren, wytráwiti, 2) einen wie die Krankheit, wymořiti, zamořiti, zhubeniti, wyhubiti, 3) neut. ſich durch eine Krankheit, wychřadnauti, tljti, ſchřadnauti, wykapati, er zehrt aus, chřadne, kape, ſchne, wyſýchá, tij.

Auszehrung, f. ſauchotj, ſauchotiny, f. pl. wychřadnutj, ſchřadnutj, wykapánj, n. tlenj, n. wyſchloſt, f.

Auszeichnen, wyznamenati, sich, wyniknauti, wyskytnauti se nad giné, předčiti nad giné, činiti se znamenitým, znamenitěgssjm.

Auszeichnung, f. wyznamenánj, n. 2) vor etwas, oder jemand andern, wyniknutj, předčenj, n. přednůstka, f.

Auszerren, wydkjti, wysápoliti.

Ausziehen, hinausziehen, wytáhnauti, 2) ein Kleid ausziehen, swlekati, swljknauti, swlécy, wysljknauti, rozstrogiti, Stiefeln, Schuhe, zauti, wyzauti, zaumati, 3) aus einem Hause, wystěhowati, wybrati se, wytáhnauti, im Gepränge aus einem Orte gehen, mit dem Heere ins Feld, wytáhnauti, 5) den Degen, wytáhnauti, wytasyti, dobyti kord, wytrhnauti, 6) einen ausziehen, ihn berauben, sljknauti někoho, 7) etwas aus einem Buche, wytáhnauti, 8) ausdehnen, roztáhnauti, 9) die Farbe, den Saft, wytáhnauti, 10) sich etwas ausbedingen, wymjniti, 11) fliehen, vrjkati, vháněti, der zog aus, ten vháněl, vrjkal.

Ausziehen, das, aus einem Hause, wystěhowánj, wytáhnutj, wytažení, n.

Ausziehend, wytahugicý.

Ausziehstube, f. swláčebna, zuwadlna, f,

Auszieren, ozdobiti, wykrásliti, okrásliti, wysslechtiti, osslechtiti.

Auszierung, f. ozdobenj, wykrásslenj, okrásslenj, wysslechtěnj, osslechtěnj, n.

Auszimmern, wytesati, ztesáwati, ossképowati.

Auszirkeln, wykrauzliti.

Auszischen, wysypěti, wysyčeti.

Auszischen, das, wysypěnj, wysyčenj, n.

Auszucken, das Schwerdt, wytrhnauti meč z pochwy.

Auszug, m. eines Buches, oder einer Schrift, wýtah, wypis, m. 2) der Truppen, Ausgang, wytažení, n. 3) in einem Schranke, truhljk, m.

Auszupfen, wytřepiti, roztřepiti, wytřepowati, roztřepowati, wysskubowati.

Auszwicken, wysstipnauti.

Auweh! auwe! nastogte!

Axe, f. des Himmels, stežege nebes, f.

Axel, f. ein Wurm, stonožka, stonůžka, swinka, f. berusska, f.

Axt, f. sekera, pobjgečka, f. Zimmeraxt, t. sařská sekera, hlawátka, osstěpačka, f.

Axtchen, n. sekyrka, f.

Ay, ag, ay.

Azur, m. lazaur. m.

Azurnen, lazaurowý.

B.

Baar, bar, adject. et adu. hotowý, wyčtený, baar, mit baarem Gelde bezahlen, hotowými, zauplna zaplatiti, mit baarem Gelde kaufen, za hotowé penjze kaupiti, baar haben, na hotowě mjti, baares Geld, hotowé, wyčtené penjze, f. im baaren Gelde, whotowosti, na hotowosti.

Baare, f. Bahre.

Baarschaft, f. hotowost, f. gměnj, n.

Baase, f. Muhme.

Bach, m. potok, m. dawon, potočnj.

Bachamsel, f. Bachstelze.

Bachbinse, f. potočnj sýtj, n.

Bachbunge, f. ein Kraut, řeřicha potočnj, (bkjza, f.

Bache, f. prasnice, prasná swině, f.

Bacher, m. diwoký wepř.

Bachfisch, m. potočnj ryba, f.

Bache

Bachforelle, f. ein Fiſch, pſtruh potočnj, m.
Bachholunder, m. oder Bachholder, kalina, f.
Bachkrebs, m. rak potočnj, m.
Bachkreſſe, potočnj křeſicha.
Bachlein, n. potůček, wáſſerende Bachlein, ſwlažugjcý potůčkowě, plu. m.
Bachmünze, f. ein Kraut, kadekawá wodnj máta, f. balſám planý, m.
Bachſtelze, f. plíſka, třeſokitka, f. třaſořitek, m.
Bachwaſſer, n. woda potočnj, f,
Bachweide, ein Gewächs, ſſkřjpj, ſſkřjzj, n.
Backdöſe, f. dýže, f.
Backe, f. Backen, ljce, f. twář, 2) Backen im Bleyzug, čelistky, twářka, f.
Backel, ſ. Prügel.
Backlein, n, ljčko, n. twářka, f.
Bäcke, f. pečenj chleba, pecnaſtwj, n.
Backen, pecy, pýcy, Brod backen, chleb pýcy, 2) etwas in Butter oder Schmalz, im Teig eingehüllt, ſmažiti, zum Backen, gehörig, pekařſký, 3) Obſt, ſuſſit, 4) Steine, pálit cyhly, 5) neut. das Brod bäckt ſchon, chleb ſe giž peče.
Backenbein, n. čelistnj koſt, f.
Backenſchlag, ſ. Backenſtreich.
Backenſtreich, m. poličeř, záſſigek, m. pohlawek, facka, pěſt, f. Backenſtreich geben, poliček, záſſigek, facku dáti, poličkowati, zaſſigkowati, fackowati.
Bäcker, Bäckerbrod, u. ſ. f. ſ. Becker, Beckerbrod.
Bäcker, m. ein wildes Schwein, ſ. Bacher.
Backenzahn, m. třenownj, třenowý, čelistnj zub, m. stolička, f.
Backfiſch, m. ſmažená ryba, f.
Backgeld, n. plat za pečenj, n.
Backgerechtigkeit, f. práwo pečenj chleba, n.
Backhaus, n. pekárna, f.
Backkübel, m. djž, f.
Backofen, m. chlebná pec, pekařſká pec, f. ujſtey, m.
Backpfaune, f. pekáč, m.
Backſchaufel, f. chlebnj lopata, f.
Backſchüſſel, f. oſſitka, woſſatka, f.
Backſtein, m. wypálená cyhla, zdjcý, ſklepowá.
Backſtube, f. pekárna, f.
Backtrog, m. djže, f. chlebné necky, f. pl.
Backwerk, n. pekařſké řemeſlo, djlo, pekařſtwj, n. 2) Gebackenes von Zucker, cukrowj, n
Backzeug, n. nádobj, n. náſtroge pekařſké, n.
Bad, n. lázeň, myredlna, (párna,) kaupel, f. kleines, kupadlo, n. 2) warmes, teplice, wary, teplá, horká lázeň, f. 3) kaltes, chladnice, chladná lázeň, f. 2) ein kleines Bad, lázničča, f. 5) ein Zimmer, ein Gebäude, ein Ort, das zum Baden beſtimmt iſt, lázeň, in das Bad gehen, do lázně gjti, 6) Schweisbad, párna, f.
Badefrau, n. panj lázenſká, f.
Badegaſt, m. hoſt lázenſký, m.
Badgeld, n. penjz z lázně, m.
Badhemde, n. ein Kleid, lazebnj koſſile, f. lazebnj raucho, n.
Badeherr, m. pán lázenſký, m.
Badekur, f. lázeň, f.
Baden, kaupati, ſkaupati, 2) ſigürl. ſich im Blute der Erſchlagenen baden, w krwi zbitých ſe brodit, ſich in allen Wollüſten, w rozkoſſech ſe pohřjžiti, oplywati, ſich baden, kaupati ſe, ſkaupati ſe, myti ſe w lázni.
Baden, das, kaupánj, lazebnj myti, n.
Bader, m. lazebnjk, m.
Baderinn, f. lazebnice, f.
Badknecht, m. pomahač w lázni.
Badkopf, m. baňka lazebnj, krew wytahugjcý, f.
Badkübel, m. dčbernice, f.

Bad,

Badmutter, f. baba lazebnj, 2) Hebamme, bába, f.
Badschürze, f. roucho k zastřenj, n. čechel, m. čechljk.
Badstube, f. lázeňská, lázebnj swětnice, 2) ein öffentliches Haus zum Baden, Schröpfen, und Schwitzen, čistebnice, porebnice, potnice, lazebna, f. Baderey, f. lazebnj swětnice, lazebna, f. 3) čistebnice, f. porebnice, f.
Badwanne, f. káď, lazebnj stawdew, f,
Badzeug, n. lazebnj nádobj, n.
Baffen, Baffen, haffati, stěkati, skotiti, wrčeti.
Bagage, f. Geräthschaft, wazy, m. zawázadla, n.plu. 2) schlechtes Volk, holomstwo, n. hlúza, f.
Bähen, Holz, nahřjwat, nahřjt, dřewo, Brod, Semmeln, chleb, žemle sussit, sich kranke Glieder, zahřjwati, w teple držeti, teplé sstaty přikládati.
Bähesäcklein, n. pytljček, m.
Bäheschnitte, plur. m. topinky, f. plur.
Bähung, f. přikládánj teplých sstatků, teplé neb wlažné lékarstwj, n.
Bahn, f. cesta, f. gegangener, gebahnter Weg, cesta prokleštěná, wtrená, wtrelá, trená, die Bahn brechen, machen, cestu prokleštiti, rroprawiti, prorazyti, die Bahn verlieren, cesty chybiti, 2) auf die Bahn bringen, na gewo wynesti, proněsti, začjnati něco, 3) die Bahn am Hammer, hladina kladiwa, f.
Bahnen, den Weg, cestu třjti, wbiti, stláti, dělati, wdělati, kleštiti, prokleštiti, připrawiti, proprawiti, prorazyti, gebahnter Weg, s. Bahn.
Bahre, f. Baare, nosydlo, n. nosydla, pl. n. Todtenbahre, máry, f. plu.
Bahrtuch, n. s. Leichentuch.
Baitzen, s. Beitzen.
Bajonet, n. kordjř, pobočnjk, m. aufpflanzen, nastrkiti pobočnjk.
Balbier, s. Barbier.
Barlbiren, s. Barbiren.
Balcon, s. Altan.
Bald, brzo, brzy, brzce, brzyčko, w brzce, wčjl, 2) beynahe, brzy, málem.
Baldachin, m. zawěsydlo, nebesa, n. plur.
Baldig, brzký.
Baldigst, y hned, co neydřjw.
Baldrian, m ein Kraut, kozljk, m.
Balg, m. Fell, zwlečky, kůže, kože, f. lusstina, f. 2) der Früchte, ssupina, lusstina, 3) lüderliches Weibsbild, Schandbalg, ženina, zenima, sslundra, Bálge an Weinbern, an Erbsen, kožky, lusstiny, 3) eine Hure, hampeyšnice, newěstka, f.
Balgen, sich schlagen, potýkati se, hmožditi se, zápasyti se, 2) sich mit einer Arbeit, mit etwas, hmožditi se, namahati se, hlomozyti, pachtiti se, tahati sápoliti se.
Balgen, das, Balgerey, potýkánj, n. půtka, f. zápasenj, zápas.
Bälgen, sich, swláčeti se, wie die Erbsen, laupati se.
Balgentreter, m. bey der Orgel, měchosslap, m.
Balger, m. potykač, bitec, m. zápasnjk.
Bälglein, n. kožka, kůžička, f. lusstinka, f.
Balken, m grosses Holz, břewno, n. trám, kláda, viele Balken, břewnowj, worauf das Dach liegt, krokewnice, f. die Balken auf welchen das Dach liegt, krokewnice, f. pl. an einer Waage, bidlo, die Balken in einer Scheuer, pátro, n.
Balkenkopf, m. trámowice, f.
Ball, m. mjč, m den Ball spielen, na mjč, mjč, mjčem hráti, den Ball schlagen, mjčem bjti, házeti

házeti, 2) im Billiarde, kaule, f. 3) kleiner Ball, mjček, m. 4) der Erde, kaule, 5) ein feyerlicher Tanz, tanec, bál.

Ballast, m. hrubšjj pjsek, m.

Bällchen, n. mjček, m.

Ballendegen, m. končjř, m.

Ballen, m. swazek, swazček, baljk, m.

Ballen, die Faust, pěst zatjti.

Ballon, m. mauduý mjč, měchář, m.

Ballspiel, n. hra na mjč, f.

Balsam, m. balzam, m. balssam, davon, daraus, balssamowý.

Balsambüchse, f. pussa na balzam, f.

Balsambaum, m. strom balssamowý, m.

Balsamduft, m. wůně balssamowa, f.

Balsamine, f. balssamka, f. balssamjnka, f.

Balsamiren, balssamem mazat, namazat, pomazat.

Balsamirung, f. pomazánj, n.

Balsamisch, balssamowý, balzamowý.

Balsamkrämer, olegkář, m.

Balsamkraut, n. gaternjk, m. balssamjnka, f.

Balsampappel, f. topol balssamowý.

Balsamsaft, m. mjza balssamowá, mjzka, f. wýtah z balssamu, m.

Ballet, n. baller, m.

Ballhaus, n. mičjrna, f.

Ballmeister, m. mičjrnjk, m.

Ballotte, f. s. Anborn.

Ballrose, s. Bachholder.

Ballspiel, n. hra w mjč, na mjč, f.

Band, n. zum Binden, wwazek, m. tkanička, tkanice, f. 2) der Freundschaft, Ehre, Friedens, figürl. swazek, m. 3) zum Zierathe, Putz, an Hauben, Hüten, Kleidern, pentljk, m. sábor, m. pentle, f. 4) an Kränzen, čkapce, wwazcy, m. 5) zu Strümpfen, podwazek, m. 6) der Band, eines Buches, wazba, f. 7) der Theil eines Buches, swazek, m. bei den Zimmerleuten, ein schräg liegendes Holz, welches die Säulen und Sparren verbindet, wazba, f. swůra, f. 8) an einem Bruche, pás, m. 9) bey einer Thüre stuha, f. 10) zwischen Sparren und Säulen, stuhy, f. pl. 11) an einer Wunde, wwazek, m. wwázánj, zawázánj, n. 12) an einem Faße, obruč, f. 13) am Halse, spouka, swůrka, f. 14) Bände, Fesseln, pauta, n. pl. okowy, m. pl. wazby, f. in den Banden liegen, býti we wazbě, w pautech, einem Bande anlegen, do paut dáti, 15) eisena zum Befestigen, stuhy, stauhy, f. pl. 16) Ritterorden, pentle, f. 17) in der Zergliederungskunst, Bänder, Band, m. diejenige Materie, in welcher ein Buch eingebunden worden, und die Beschaffenheit der Arbeit an demselben, wazba, f. swázánj, n. 18) soviel von einem Buche als jedesmal zusammen gebunden wird, swazek, m. částka, f.

Bändchen, n. Bändlein, tkanička, f. wwazček, wwazečěk, m. zum Putze, pentlička, f. swazce.

Bande, f. Komödianten, Musi, kantenbande, spolek, m. (banda)

Bandelier, n. rytjřský pás s ponkami neb s puklami.

Bandholz, s. Reifholz.

Bändig, skrotitedlný, krotký, s. gebändigt, skrocený, okrocený krotký, bändig werden, krotnauti, skrotnauti, okrotnauti, machen, s. Bändigen.

Bändigen, krotiti, skrotiti, okrotiti, vkrotiti.

Bändiger, m. krotitel, skrotitel okrotitel, m.

Bändigung, f. krocenj, skrocenj, okrocenj, zkrocowánj, n. vkrocenj, n.

Bandit, m. zbognjk, m.

Bandmacher, m. tkanicnjk, tkaničkář, m. pentlikář, m.

Bandnagel, m. zdržádlo, n. trámowý hřebjk, nárožnjk, m.

Bange, bang, adj. adv. teskný; teskno, auzko, es ist mir bange um ihn, ge mi o něg auzko, starám, obáwám se o něho, eine bange Einsamkeit, teskná samota f. einem bange machen, auzkost, teskność někomu dělati, strachu, hrůzy nahnati.

Bängel, m. kljcek, stonek, m. 2) ein grober Mensch, klacek, pacholek habán, walach, mañas.

Bangigkeit, f. auzkost, teskność, hrůza, f. es überfiel ihn eine Bangigkeit, teskność ho napadla, obstaupila.

Bank, f. lawice, f. 2) seichter Ort, mělčina. f.

Bankart, Bankert, m. pancharte, m. cyzoložně, n. zkurwy syn.

Bankuste, f. kankocedule. f.

Bänkelsänger, m. pjsničkář, m.

Bann, m. kletba, klátba, kládba, f. kletj, n. in den Bann thun, klátbu na někoho dáwati, wydati, w kladbu dáti, klnauti někoho, 2) weltlicher, wypowědenj, n. wylaučenj, wyobcowánj, n.

Bannen, wyklinati, wykleti, kljsti, wyobcowati, wylučowati, wylaučiti, 2) weltlich, wypowědjti, wylukowati, wylaučiti, wyobcowati, 3) die Geister, zaklinati duchy, 4) figürl. vertreiben, vuditi, zapuditi, wypuditi.

Bannerherr, m. mocný pán, m.

Bánquet, n. hody, pl. kwas, m.

Banquetiren, hodowati, kwasyti.

Bannstrahl, s. Kirchenbann.

Bansen, m. přistodolky, žirnjk.

Bár, m. nedwěd, m. Bärinn, nedwědice, f. 2) am Himmel, hwězda nedwězý, nedwědice, wůz na nebi, m. der große, nedwěd, wogenský, wětssj wůz, m. der kleine, mensij nedwěd, mensij wůz na nebi, m. 3) einem einen Bären anbinden, d. i. belügen, někomu nedwěda zawěsyti, na nos powěsyti, sonst auch im figürl. aber niedrigen Scherze, Schulden machen, dluhů nadělati, zaruchati, 4) ein schwerer Klotz, in eine Mauer Pfähle damit einzuschlagen, beran. m.

Barake, f. barák, m. chatrč. f.

Baratt, Tausch, směna, f.

Barbar, m. zdiwočilec, diwočec, litý člowěk. m.

Barbarey, Wildheit, zdiwočilosť, f.

Barbarisch, litý, diwoký, zdiwočilý, diwý.

Barbe, s. Barme.

Barbier, m. bradýř, holič, fausoholič, m.

Barbierbecken, m. medenice, bradýřská mjska, f.

Barbieren, braditi, holiti bradu.

Barbierinn, f. bradýřka, holička, f.

Barbierkunst, f. bradýřstwj, bradýřské wměnj, n.

Barbiermesser, n. břitwa, f.

Barbierstube, f. bradýřská swětnice, bradýrna, bradoholjrna, f.

Barbiertuch, n. bradýřský šat, m.

Barbierzeug, n. bradýřské pauzdro, n.

Barchen, barchanowý.

Barchent, n. barchan, m.

Barchentweber, m. barchantník, m.

Barke, f. eine Art von Wasserfahrzeugen, člnek, m.

Bärenfenchel, m. dewyorec, m.

Bärenführer, m. nedwědář, m.

Bärenfuß, m. ssmatlawá, křiwá noha, f. der einen solchen hat, ssmatlawý, křiwonohý.

Bärenhaut, f. nedwědj kůže, f. der auf einer faulen Bärenhaut liegt, Bärenhäuter, ležák, lenoch, m. pecywálek.

Bärenklau, f. nedwědj pazaur, pazmochr, m.

Bärenschmalz, n. nedwědj sádlo, n.

Bärenschwanz, m. powozný, hwězda s nedwědjm ocasem, f.

Bärinn, f. nedwědice, f.

Ba

Baret, n. Art eines Hutes, čočesnicel, f.
Bärführer, m. medwědář, m.
Barfuß, bosý, bos, bosochodicý, s bosýma nohama, bosonohý.
Barfüßer, m. bosák, m.
Bärlapp, m. geleuj růžek, mech zemský, m.
Barbe, f. ein Fisch, parma, f.
Barmherzig, milosrdný, 2) erbärmlich, ubohý.
Barmherzig, adv. milosrdně.
Barmherzigkeit, f. milosrdenstwj, n.
Bärmutter, f. Gebährmutter, tesřich, děloha, f. dennjk, m. maternjk, m. von der Bärmutter, maternj.
Barn, m. koryto, n.
Barometer, m. powětrné sſlo, n.
Baron, m. sſlechtic, m.
Baronesse, f. sſlechtična, f.
Baronie, f. sſlechticewj, n.
Bars, oder Barsch, m. wokaun, m.
Bärsch, m. wokaun, m.
Bart, m. brada, f. fausy, m. pl. der eben hervorwachſende Bart, prworostlé fausy, peyřj, er wächſt erſt, puči se, spese brada, der keinen Bart hat, holobrádek, nebradatý, bezbradatý, einen Bart bekommen, fausatěti, bradatěti, zbradatěti, obrádnauti, 2) am Schlüßel, zuby klíče, m. etwas in den Bart hineinmurmeln, zamumlati něco, einem etwas in den Bart hineinſagen, zrowna, zpřjma, někomu něco řjcy.
Bärtchen, n. Bärtlein, brádka, f. fausky, m. bradička, f.
Bärtig, bradatý, fausatý, der bärtig iſt, bradáč, fausáč, bradáček, fausáček, m. fausek, m.
Bartlos, bezbradý, bezbradatý, bez fausů, holobrádek, m. ſ. unbärtig.
Bartputzer, Bartſcherer, ſ. Barbierer.
Bartwiſch, m. ſmeták, m.
Barutſche, f. piruč, f.
Bärwurz, f. oleſſnjk, m. koprnjk, deyworec, m.
Baſch, m. in Würfeln, wrh dwausteynek, m.
Baſe, f. tetа, f.
Bäſchen, n. tetka, tetička, f.
Baſilienkraut, n. bazylika, f.
Baſilisk, m. bazylisſek, had s korunau, m.
Baß, m. Baßſtimme, bas, m. hrubý hlas, m. 2) ein Inſtrument, worauf man den Baß ſpielt, die Baßgeige, basa, bručna, f.
Baßa, m. ein türkiſcher Offizier, Turecký wředinjk, Baſſa, m.
Baßblaſer, m. libopjſkač, m.
Baßetel, n. baſyčka, f.
Baßgeige, Brumbaß, f. basa, f. bručna, f.
Baßiſt, m. baſyſta, bručář, m.
Baßpfeife, f. basowá pjſťala, f.
Baßſtegel, m. trámeček, m.
Baßſtimme, f. basowý, hlubokýhlas, m.
Baßſtreicher, m. hudec na basu, m
Baſt, innere Rinde der Bäume, lyko, leyčj, n.
Baſtard, m. und n. panchart, z kurwy syn, m cyzolozně, n. cyzolozné djtě, n.
Baſtardart, ſ. Mittelart.
Baſtardbuchſtabe, m. cyzolozněčrena, f.
Baſthut, m. lyčený klobauk, m.
Baſten, lyčený.
Baſtey, f. hradba, f.
Baſtſeil, n. lyčený prowaz, m.
Battaille, f. bog, m. bitwa, f.
Battaillon, n. praporec wálečného lidu, m. (patallion)
Bathengel, m. ein Kraut, ožanka, f.
Batiſt, m. kment, batyſt, m. wo Batiſt, kmentowý, batyſtowý.
Batterie, f. násyp, m. 2) der Deckel auf der Pfanne, an einem franzöſiſchen Büchſenſchloße, pasrye, f.

Batzen, m. eine Münze, pac, m. ein halber, půl pacu, šesták, m. 2) figürl. im gemeinen Leben, viel Geld, žoldy, floky.

Bau, m. stawenj, stawěnj, zdělánj domu, n. 2) des Feldes, dělánj rolj, n. des Honigs, dělánj, strogenj medu. 3) des Körpers, strog, m. ustawa, f.

Bauamt, n. auřad stawitelský, m.

Bauch, m. břich, m. břicho, n. bauchig, großbauchig, der einen großen Bauch hat, břichatý, břicháč, m. er bekömmt einen großen Bauch, břichatj, dostáwá welikě b řicho.

Bauchdiener, m. břichopásek, ostrok bachora, břicha služebnjk, m.

Bauchfluß, m. auplawice, běhawka, f. chwistačka, f.

Bauchgeschwulst, f. otok, m. otekánj, oteklina břicha, f.

Bauchgrimmen, n. zřenj, hrzesnj, swjránj, trhánj břicha, w břisse, n.

Bauchgurt, f. opasek, m. popasek, m. nábřisek, m.

Bäuchig, bauchig, břichatý, břicháč, měchatý, měchác, m.

Bauchlein, n. břisko, n.

Bauchriemen, m. pás, řemen žiwotnj, m. poprub, m.

Bauchschmerz, m. bolenj břicha, n.

Bauchsorge, f. péče o břicho, f.

Bauchstück, n. podbřisek, m.

Bauchtuch, n. nábřisek, m.

Bauchweh, n. bolenj břicha, n.

Bauchwurm, m. dessawý čerw, m.

Bauen, ein Haus, Schloß, Schiff, einen Thurm, stawěti, stawiti, dělati, wzdělati, von Brettern, raubiti, von Balken, karowasti, Nester, hnjzda dělati, 2) das Feld, den Acker, den Garten, Weinberg, den Honig, rolj dělati, zdělawati, zdělati, Hopfen, chmel sázeti, einen Altar, eine Kanzel, stawěti, strogiti, der Mensch, das Pferd ist schön gebauet, ten člowěk, kůň, má krásnau postawu, ge krásné postawy, stroge, 3) das Reich Gottes, wzděláwat,, 4) auf einen bauen, na něco, někoho stawěti, zakládati, spoléhati, bezpečiti se, 5) Wein bauen, sstěpowati wjno, 6) den Flachs, Weitzen, Tobak, len, pšenicy tabák sýti, plemeniti.

Bauen, das, stawenj, stawěnj, zdělawánj, n. 2) strogenj, n. 3) wzdělawánj, n. 4) zakládánj, spoléhánj, n. 5) sstěpowánj, n. 6) sytj, n. plemenění, n.

Bauer, m. Bauersmann, sedlák, m. grober Mensch, chám, chrapaun, pacholek m. Vogelbauer, klece, klec, f. als Bauer leben, sedlačiti, sedlákem býti.

Bauerarbeit, f. sedlské djlo, n. sedlská práce, f.

Bauerart, f. Bauernart, způsob sedlský, m. sedlstwj, n. nach Bauernart, po sedlsku.

Bauergemeine, f. sedlská obec, f.

Bauerhaft, acj. et adv. sedlsky, po sedlsku.

Bauerhandthierung, f. sedlský obchod, m. sedlská žiwnost, f.

Bauernbengel, m. chám, chrapaun, m. chámowina, f. traup, pacholek m.

Bauernbrod, n. sedlský chleb, m.

Bauernflegel, f. Bauernbengel.

Bauernfrau, f. sedlačka, f.

Bauerngut, n. statek sedlský, m.

Bauerngütchen, n. stateček, m.

Bauernhof, m. sedlský dwůr, m.

Bauernhütte, chalupa, sedlská kotrče, f. barák, m.

Bauerinn, f. sedlka, sedlačka, f.

Bauerisch, sedlský, bauerisches Wesen, sedlstwj, n. adv. sedlsky po sedlsku.

Bauerkerl, m, sedlský chlap, m.

Bauerknecht, m. pacholek, m.

Bauernkrieg, m. sedlská wogna, wálka, f.

Bauerleben, n. sedlské živobytj, n.
Bauerlimmel, ſ. Bauernbengel.
Bauernmensch, n. sedlská děwka, f.
Bauerschaft, f. sedlácy, m. plur.
Bauernschenke, sedlská krčma, hospoda, f.
Bauernschinder, m. karabáčnjk, m.
Bauernschuh, m. sedlský střewjc, ſkarpál, krabatin, m.
Bauersleute, m. pl. sedlský lid, m.
Bauersmann, m. sedlák, m.
Bauerstiefel, m. ſkorně, f.
Bauernvolk, n. sedlský lid, m.
Bauernweib, n. sedlka, sedlačka, f.
Bauerde, f. worná zem, f.
Bauerkittel, m. halena, f.
Baufällig, sepký, vpadlý, k pádu nachylný, nakloněný, k vpadu nachýlený, na obořenj, na zbořenj, na spadnutj, na vpadnutj, na vpadenj, sesslý, chatrný.
Baufälligkeit, f. sepkost, f.
Baugerüſt, n. lessenj k stawenj, n.
Baufeld, worné pole, n.
Bauherr, m. stawitel, m.
Bauherrame, n. vřad stawenj obecného, m.
Bauholz, n. břewnowj, dřjwj k stawenj, latj, latownj dřewo, n.
Baukunſt, f. stawitelstwj, umění stawitelské, stawenj, n.
Bauland, n. rolj, worná rolj, dědina, f.
Baum, m. strom, ſtřep, m. voller Bäume, baumreich, w stromjch hozný, bohatý, von Bäumen herrührend, stromowý, stromowatý, mit Bäumen beſetzen, stromy, ſtřepy wyſaditi, Bäume pflanzen, stromy ſtřepowati, stromy, ſtřepy sázeti, 2) im Stalle, sochor, ostřew, m. 3) an einem fischreichen Fluße, oder am Hafen, am Wege, Thore, obruba, záwora, f. 4) ein langes Bauholz zum Aufrichten, pauza, f.
Baumann, m. sedlák, m.
Baumaterialien, pl. hmotnoſt, přjprawa k stawenj, f.
Baumäſte, m. pl. die abgehauen Aeſte, vřesky, m. pl.
Baumbaſt, m. lyko, n.
Bäumchen, n. stromeček, strůmek, m.
Bäume, dřewo, stromowj, n.
Baumeiſter, m. stawitel, m. zpráwce nad stawenjm, eine obrigkeitliche Perſon, wrchnj zpráwce nad stawenjm, m.
Baumeiſteramt, n. vřad stawenj, stawitelský, m.
Baumeiſterinn, f. stawitelkyně, f.
Bäumeln, hin und her, klátiti se
Bäumen, ſich, aufbäumen wie ein Pferd, zpjnati se.
Baumfarn, n. ostadič, m.
Baumfrüchte, m. plur. owoce stromownj, n.
Baumgarten, m. ſtřepnice, f. sad, m.
Baumgärtner, m. ſtřepýř, ſtřepař, ſtřepnjk, m. sadař, m.
Baumhacker, m. datel weliký, m. ſtrakopaud, m.
Baumharz, n. pryſkyřice, f.
Baumlanger Menſch, dlauhoš, m. pauza, tyčka, f. bidlo, n.
Bäumlein, n. stromek, stromeček, stromčeř, strůmek, ſtřjpek, m.
Baumnuß, f. wlaſký ořech, m.
Baumöl, n. dřewěnný oleg, m.
Baumroſen, m. slez zahradnj, m.
Baumſäuberer, m. ſtřepnjk, ſtřepič, m.
Baumſpecht, m. ſtrakopaud, m.
Baumſchröter, m. roháč, rohatý chraust, m.
Baumſchule, f. semeniſtě, n. sad, m. raubowá gáma, ſtřepnička, f.
Baumſtark, ſtatný, zawalitý.
Baumſteiger, ſ. Baumhacker.
Baumſtütze, f. podpora, tyčka, f.
Baumwärter, m. ſtřepů hljdač, hagný, m.

wolle, f. bawlna, f.
wollen, adj. bawlněný.
wollene Leinwand, bawlněné plátno, n.
ß, m. nawržení stawenj.
ächig, naduty, buclatý
h, Bausche, Pausche, ſtiro: , f. naſſiwánj paucha, n.
matoſt, f. dutoſt, náběra f.
hen, dutmatěti, dmauti ſe.
cheno, bauſchig, pauſchig, chatý, dutmatý, zduty, wyduty.
chreiber, m. pjſař při ſtawe: , m.
tung, f. ſtawenj, ſtawěnj, wzdeánj, n. 2) des Feldes, dě: j, ſtrogenj rolj, n.
erwalter, m. ſprávce ſtawitelſtwj, n.
, m.
weſen, n. ſtawenj, n. ſtawi:
zeug, n. nástroge k ſtawenj, . plur.
zierath, m. ozdoba, okraſa ſtawenj, f.
, ſ. Meerbuſen.
ſuß, m. bylina ſw. Jana, f.
ruobýl, m.
mte, m. aukedlnjk, m. au: dnjk, m.
ngſtigen, ſauziti, ſuzowati, jrati, hrdliti.
ngſtigung, f. ſauzenj, ſwjrá: j, hrdlenj, n. ſauzenoſt,
antworten, einen Brief, oder rage, odpowědjti na pſanj, a otázku, zodpowědjti pſanj, ázku.
antwortung, f. odpowěd, f. dpowěděnj, zodpowěděnj, n.
arbeiten, an einer Sache ar: eiten, ein Stück Holz, Me: all, zpracowati něco, pracowati na něčem, einen Acker, bearbeiten, zdělawati, einen Gegenſtand aus der Weltweisheit, aus den ſchönen Wiſſenſchaften, něco wy racowati, pracowati na něčem, wyhotowiti něco, 2) ſich bearbeiten, ſeine Kräfte anwenden, ſtrkinicti ſe o něco, 3) einen Menſchen, wzdělati, 4) Bäume zum Bauholze, otesati, okezati.
Bearbeitung, f. pracowánj, n. 2) zpracowánj, 3) zdělánj, wypracowánj, 4) přikinění, n. 5) wzdělánj, n. 6) otesáni, okezánj, n.
Beaugen, beaugenſcheinigen, ſ. beſehen.
Bebauen, einen Ort, zaſtawěti, 2) ein Feld, zdělati rolj.
Bebändern, opentliti, pentlemi poſkládati.
Beben, drkotati, chwjti ſe, třjſti ſe.
Bebend, drkotagicý, drkotawý, třeſaucý, třaſlawý, třeſuný, bebende Stimme, třeſawý hlas, ein bebendes Laub, třeſaucý ſe liſtj, die Erde bebt, zem ſe třeſe, vor Kälte, Furcht, Angſt, zyman drkotati, třáſti ſe, mein Herz bebt, ſrdce mé drkotá.
Beben, das, drkotánj, chwěnj ſe.
Beblechen, pobit plechem.
Beblümen, kwětowati, wykwětowati.
Beblümt, kwětowaný, wykwětowaný.
Bebluten, zkrwawiti, pokrwáceti, zkrwáceti, okrwáceti, pokrwawiti, okrwawiti, krwj ſkropiti.
Bebrücken, moſtem opatřiti.
Bebrüten, vljhnauti.
Bebrunzen, poſcati, vſcati, ganz durch und durch, zaſcati.
Becher, m. čiſſe, f. kepice, f. koſtjk, m. ein ſilberner, ſtříbrnice, f.
Becherchen, n. čiſſka, f. koſtjček, m.
Becken, n. ein metallenes Gefäß, medenice, f. 2) eine jede Vertiefung des Erdbodens, kotlina, f.
Beckerbrod, n. Bäckerbrod, pekařſký chléb, m.

Becker, m. pekař, pecnář, chlebonáš, m.

Beckerin, f. pekařka, f.

Beckerey, f. Backstube, pekárna, chlebárna, f.

Beckergesell, m. pekařský towaryš, m.

Beckerhandwerk, n. pekařstwj, pekařské řemeslo, n.

Beckhammer, m. wosřrd, m.

Bedacht, bedachtsam, fürsichtig, opatrný, ssetrný, rozmyslný, rozmysliwý, auf eine Sache seyn, opatrným, ssetrným býti na něco, auf eine Handlung, oder daß etwas geschehe, obmeyssleti něco, mysliti na něco, sseřiti, hleděti, pilen býti něčeho.

Bedächtig, bedächtlich, bedachtsam, opatrný, ssetrný, rozmyslný, rozwážliwý, bedächtliche Worte, opatrná, rozmysslená slowa.

Bedacht, m. Bedachtsamkeit, opatrnost, ssetrnost, rozmyslnost, f. rozmyssl, m. zřenj, n. Bedacht nehmen auf einen, mjti wssetrnosti, w pamětj někoho, zřenj, ssetrnost mjti na někoho, mit Bedacht, opatrně, s opatrnostj, s ssetrnostj, s rozmyslem, ssetrně, rozmyslně, rozwážliwě, mit Bedacht lesen, opatrně čjsti.

Bedächtig, bedachtsam, adv. opatrně, ssetrně, rozmyslně, s rozmyslem, rozwážliwě.

Bedächtlichkeit, f. Bedacht.

Bedanken, sich, poděkowati se, děkowati.

Bedarf, m. potřeba, f.

Bedauern, bedauren jemanden, beklagen, litowati, politowati někoho, er ist nicht zu bedauern, nenj k politowánj, 2) in weiterer Bedeutung, Reue, Schmerz, Unlust über etwas empfinden, litowati, pykati, želeti něčeho, wie sehr wirst du einmal die übel angewandte Zeit bedauren, gak welice někdy zmařeného času budeš litowat, pykat, želet.

Bedauern, das, litowánj, politowánj, n.

Bedauernswerth, politowánj hodný.

Bedecken, přikryti, kryti, přistřj ti, das Haupt, das Gesicht bedecken, hlawu, twář přikryt sich bedecken, den Hut aufsetzen, dát na hlawu, 2) beschützen wider eine Gewalt, brániti hágit, zastjrat, obraňowat, ochraňowat, obhagowat, z. B. eine Stadt, 3) dem Gesichte entziehen, skryt, skrywat, bedeckter Weg, skrytá cesta.

Bedecker, m. přikrywač, pokrywač, m.

Bedeckter Weg, skrey, f. laubj, n. krytá cesta, f.

Bedeckung, f. womit man bedeckt, přikrytj, přistřenj, přikrywadlo, n. přjstřerek, m. 2) unter einer Bedeckung, pod zastřenjm, pod ochranau, strážj, zur Bedeckung, k ochraně.

Bedenken, überlegen, pomysliti, rozmysliti, přemysliti, přemyssłowati, na pomyssłenj, na rozmyssłenj, na pomyssłenj, w myssl bráti, wzhti, rozgjmati, bedenke doch, pomysli gen, posudgen, 2) sorgen, auf sich selbst denken, na sebe pomysliti, sstřitj něčeho, seine Gesundheit bedenken, sstřitj swého zdrawj, einen im Testament bedenken, někoho w ssaftu obmyslit, podkázat něco, 3) sich bedenken, anstehen, rozmysliti se, rozpakowat se, rozgjmat, 4) er hat viel zu bedenken, má mnoho na rozmyssłenj, na rozmyssłenau, k rozmyssłenj, 5) wie lange wirst du dich noch bedenken, gak dlauho se gesstě budeš rozmyssleti.

Bedenken, das, Ueberlegung, rozmyssl, m. Nachdenken, rozmyssłenj, přemyssłowánj, pomyssłenj,

powá-

powážení, n. mit reifen Bedenken, zdrawým rozmyslem, s rozmysslením, rozmyslně, 2) Zweifel, rozmeyssleni, powážení, n. nedowěra, f. starost, hněttliwost, kein Bedenken tragen, nemjti powážení, nerozpakowat se, es ist ein Bedenken bei der Sache, wěc ge na powážení, noch mancherley Bedenken haben, bei einer Sache, mjti na powážení, ein Bedenken machen, verursachen, rozpakowat se, starosti působiti.

Bedenklich, überlegenswerth, was Bedenken erfodert, rozmyslný, vradný, na přeważení, es ist bedenklich, gest na přeważení, na vwážení, ein bedenklicher Mensch, rozważliwy, nedowěrný, hněttliwý, pochybný, pochybugicý člowěk, m. ein Mensch, der alles bedenkt, rozmyslný, mysliwý, dieser Umstand macht mich bedenklich, ta okoličnost činj mne rozwážliwého, 2) gefährlich, pochybný, negistý, pochybliwý.

Bedenklich, adv. rozmyslně rozwážliwě, s rozmyslem.

Bedenklichkeit, f. eines Menschen, rozmyssłowánj, pochybowánj, n. nedowěra, f. hněttliwost, Bedenklichkeiten haben, býti na rozpacých, mjti pochybnosti, mjti mnoho co rozpakowat, rozmeyssłet, die Sache ist von grosser Bedenklichkeit, ta wěc ge welmi na powážení, hodna mnohebo rozpačení, powážení.

Bedenkzeit, f. čas k rozmyssłenj, na rozmyssłenj, m. na pomyssłenau, rozmyssłenau.

Bedeuten, heissen, als ein Wort, wyznamenáwati, 2) anzeigen, znamenati, 3) es hat nichts zu bedeuten, nic newadi, nic nedělá, dies bedeutet soviel wie nichts, toť gest co nic, ničim. 4) belehren, zprawit, oznámiti, 5) wichtig seyn, wyznamenáwar, bedeutende Miene, znamenitý pohled, wzhled; 6) Folgen haben, z. B. das hat nichts zu bedeuten, to nic nedělá.

Bedeutung, f. eines Wortes, wyznamenánj, n. weyznam, m. 2) Vorbedeutung, znamenj, znamenánj, n. 3) von einiger Bedeutung, znamenitý, von keiner, neznamenitý, nevzrný.

Bedienen jemanden, überhaupt, in seinem Dienste seyn, posłuhowati, slaužiti, poslaužiti, přisłuhowati, bei Tische, k stolu slaužiti, posłuhowati, einem mit etwas, poslaužiti někim někomu, 2) sich einer Sache, Gelegenheit bedienen, wjwati, potřebowati wěcy, přiležitosti, 3) ein Amt bedienen, vřad zastáwati, konati.

Bediente, m. slaužicý, služebnjk, m.

Bedientenarbeit, f. služebnjcká, služebničj práce, f.

Bedientenmässig, po služebnicku.

Bedienter, m. služebnjk, slaužicý, m.

Bedienung, f. poslaužení, posłuhowáni, slaužení, přisłuhowánj, posłuha 2) Amt, služba, f.

Beding, m. Bedingung, f. wýmjnka, wýměna, f. mit dem Bedinge, s tau, pod tau wýmjnkau.

Bedingen, sich etwas, ausbedingen, wymjniti sy něco, 2) etwas miethen, verabreden, besprechen, einen Vertrag wegen des Preises einer Sache machen, als, z. B., eine Arbeit bei einem Handwerker bedingen, dilo smluwiti, obgednati, vgednati, smluwiti.

Bedingung, f. weymjnka, 2) der Vertrag selbst, vgednánj, obgednánj, smluwenj, n.

Bedingungsweise, s weymjnkami.

Bedrängen, ängstigen, utiskowati, potiskowati, potlačowati, swirati, bedrängtes Gemüth, mysl,

myſl ſewřená, ſtiſknená, in bedrängten Umſtänden, w okolicnoſtech ſmutnych, w vbohych, w truchliwych, w nátiſku.

Bedrängung, f. ſ. Bedrängniß.

Bedrängniß, n. nátiſk, m. vtiſkowánj, ſwjránj, potiſkowánj, n. 2) bedrängte Umſtände, und dadurch verurſachter Kummer, autiſk, daw m. ſaužení, n, ſ. Drangſal.

Bedrängt, vtiſtěný, vtiſkaný, poſtlačený, ſewřený.

Bedräuen, bedrohen einen, pohrozyti, pohrožowati někomu, wyhrožowati, pohrůžky činiti, hrozyti.

Bedräulich, bedrohlich, pohrůžliwý, bedrohliche Worte, ſlowa pohrůžliwá, n.

Bedrohen, ſ. Bedräuen.

Bedrohung, f. pohrůžka, f. pohrožowánj, n.

Bedrucken, natiſknauti.

Bedrücken, vtlačowati, potlačowati, vtiſkowati.

Bedrückung, f. potlačenj, potlačowánj, n. vtiſkowánj, autiſk m. 2) die dadurch verurſachte Verlegenheit, nátiſk, nátiſky, pl.

Bedüngen, hnogiti, pohnogiti, wyhnogiti, mrwiti, wymrwiti.

Bedüngung, f. hnogenj, mrwenj, n.

Bedünken, ſchreinen, zdáti ſe, zdánj mjti,

Bedünken, das, zdánj, domnénj, n. domnénka, domjnka, dúmenka, dúmjnka, mjně, f. meines Bedünkens, podlé mého zdánj, mým zdánjm.

Bedürfen, einer Sache, zapotřebj mjti něčeho, potřebowati něčeho.

Bedürfniß, n. potřeba, f. potřebnoſt, die Sache ſelbſt, deren man bedarf, potřebnoſt, f.

Bedürftig, potřebný, potřeben.

Beehren, poctjti, vctjti.

Beehrt, poctěný, vctěný.

Beehrung, f. pocta, vcta f., poctěnj, vctěnj, n.

Beeidigen, beeiden, mit einem Eide beſtätigen, beſchwören, přiſahau potwrditi, ſtwrditi, 2) durch einen Eid verbinden, přiſahau, ſlibem zawázati, beeidigte Zeugen, přiſežnj ſwědkowé, m.

Beeidigung, f. přiſahau ſtwrzenj, 2) zawázánj přiſahau, n.

Beeifern, etwas, horliti na něco, 2) ſich um etwas beſtreben, vſylowati, wynaſnažiti ſe, přičiniti ſe horliwě, horliti o něco.

Beeiferung, f. horliwoſt, f. vſylowánj, vſylj, n. ſnaženj, přičinénj, horlenj.

Beeinträchtigen, vgmu činiti.

Beeinträchtigung, f. vgma, f.

Beeiſen, poſnežiti, zaſnežiti.

Beendigen, beenden, ſkoncowati, končiti,

Beendigung, f. ſkoncowánj, ſkončenj,

Beengen, ſaužiti, ſtěſniti.

Beer, Beere, f. gahoda, f.

Beerchen, Beerlein, n. gahůdka, f.

Beerdigen, pohrobiti, pohřbiti, pochowati, do země zakopati,

Beerbt, zděrilý.

Beerdigung, f. pohrobenj, pohřbenj, n. pohřeb, m.

Beet, n. im Garten, hrádka, f. záhonec, záhon, záhrobec, m. im Felde, záhon, m. wywýſſenj rolj, wyſazenj záhonu mezy dwěma brázdama.

Beerwurz, f. koprnjk, m.

Befahren, befürchten, obáwati ſtrachowati ſe.

Befahren, ſgezditi, eine befahrne Straſſe, ſgezděná, vgetá cesta.

Befahrung, f. obawánj, n. ſtrachowánj ſe.

Befallen, ſeyn oder werden, von Steinen, vom Schnee, zapadlým, zapadnutým býti, kamenjm, ſněhem, 2) figürl. befallen einen wie eine Krankheit, die Furcht, navadnauti někoho, připadnauti na něčeho, mit

oder von einer Krankheit befallen werden, nemocý poraženu, zachwácenu býti.

Befangen, in sich fassen, halten, obsahowati, 2) seyn, befallen, in der figürl. Bedeutung, postiženu, poraženu býti, obklíčenu, obstaupenu někým býti, seyn in etwas, postiženu býti w něčem, 3) sich bemächtigen, gefangen halten, postihnauti, 4) in Verbindung stehen mit jemanden, trwati, býti w obecenstwj, s. empfangen, bebrüten, befangenes Ey, sneſſené wegce.

Befaſſen, sich mit etwas, másti, pleſti se do něčeho; objrati, zanásseti se nečím.

Befehden, bekriegen, pobogowati.

Befehdung, f. pobogowánj, n.

Befehl, m. rozkaz, příkaz, m. poručenj, příkázanj, rozkázanj, n. auf seinen Befehl, z geho rozkazu, příkazu, z geho poručenj, na geho rozkaz, rozkázanj, poručenj, zu ders Befehl, k gich službám, was iſt zu ihrem Befehl, co poraučegj, co ge gegich liboſt, 2) Gewalt, moc, f. unter eines Befehl ſtehen, býti w něčj mocy.

Befehlen, poručiti, weleti, kázati, rozkázati, rozkazowati, příkázati, příkazowati, wie Sie befehlen, gak poraučegj, was befehlen Sie, co poraučegj, 2) anbefehlen, poručiti, einen in eines Schutz befehlen, poručiti někoho pod něčj ochranu, 3) befehlen, sich empfehlen, poraučeti se, ich befehle mich, poraučim se.

Befehlen, das, s. Befehl.

Befehlshaber, m. zpráwce, fidistel, m.

Befehlsweiſe, způsobem poraučegicým

Befeilen, opilowati.

Befeſtigen, einen Ort, Gebäude, Stadt, pewniti, zpewniti, wzpewniti, (přitružiti, otružiti, ztužiti,) mit einem Nagel, Stricken, Steinen, mit einem Pfahl in der Erde, wpewniti, ztužiti, otužiti, in Kenntniſſen, Tugenden, Gnaden, wtwrditi, ztwrditi, wpewniti.

Befeſtiger, m. wpewnitel, zpewnitel, twrditel, m.

Befeſtigung, f. das Befeſtigen, pewnění, zpewnění, n. 2) des Rechts, Kriegs, wpewnění, wtwrzenj, n. 3) in der Tugend, in den Wiſſenſchaften, ꝛc. wtwrzenj, ztwrzenj, twrzenj, n. 4) Feſtigkeit, wpewnění, n. 5) Feſtungswerke, pewnoſt, twrz, f.

Befeuchten, ſwlazowati, zawlažowati, nawlhčiti, wlhčiti, wlažiti, ſwlažiti, obwlažiti, zawlažiti; das Mehl, das Getreide befeuchten, manku, obilj wlažit, der Regen befeuchtet die Erde, deſſt ſwlažuge zemi.

Befeuchtung, f. wlába, f. wlhčenj, wlaženj, ſwlaženj, ſwlažowánj, n.

Befeuern, zanjciti, zažnauti.

Beſiedern, opeřiti.

Beſiederung, f. opeřenj, n.

Befinden, finden eine Sache ſo oder ſo, erfahren, erkennen, ſhledati, nalezati, nacházeti, wie haſt du es befunden? gaks to ſhledal? 2) dafür halten, meinen, wznáwati, nalezati, mjti, ſeznáwati, ich befinde es für gut, für nützlich, dobré, užitečné to býti wznáwám, nalézám, 2) beſchaffen ſeyn, ſich verhalten, wynacházeti ſe, státi, die Sache befindet ſich alſo, ta wěc tak ſtogj, ta wěc takowá geſt, takowé geſt to, 3) ſich den Umſtänden nach befinden, wynacházeti ſe, mjti ſe, wie befindeſt du dich? gak ſe (wynacházýš,) gak ſe máš? 4) seyn, von verſchiedenen Zuſtänden des phyſiſchen, bürgerlichen, und ſittlichen Lebens, als z. B. ſich in einem Alter, ſich in einem

Stock-

schlechten Umständen, sich in Verlegenheit, Ungewißheit, Unruhe, nacházeti se, trwati, býti, sie befand sich in einem Alter von 20 Jahren, byla dwadcet let stará, 5) sich auf einem Orte befinden, aufhalten, wynacházeti se někde, nacházeti se, býti někde, er befindet sich in Oesterreich, wynachází se w Rakauských, gest w Rakauských.

Befinden, das, Befindung, Zustand, způsob, m. nach Befinden der Sache, dle způsobu té wěcy, nach Befinden, Gutachten, dle vznánj, 3) Gesundheitszustand, wynacházenj, zdrawj, n. er hat nach meinen Befinden gefragt, ptal se po mém wynacházenj, po mém zdrawj.

Befindlich seyn, nacházeti se, nalézati se, wynacházeti se.

Beflecken, poſſkwrniti, zprzniti, zkáleti, pokáleti 2) Schuhe, plácet, oprawowat, z prawowat.

Befleckt, poſſkwrněný, zprzněný, pokálený, zkálený.

Befleckung, f. poſſkwrnění, zprzněnj, n. zprzniloſt, f. pokálenj, zkálenj, n.

Befleißigen, sich, befleißen, připjliti se, přičiniti se, pilen býti, pjlitj, sich der Tugend, der Gottesfurcht, eines anständigen Lebenswandels, ctnosti, bázně božj, slussného žiwota pilnu býti, hleděti, o ctnoſt, o bázeň božj, o slussný žiwot se přičiniti, sich der Weltweisheit, mudrctwj pilnu býti, hleděti.

Befleißigung, f. připjlenj, přičinění, n. přičinliwoſt, f. pjlenj, n.

Befliegen, letati na něco.

Befliſſen, přičinliwý, pilný, pilen, snažný, auf etwas, pilný něčeho, der freyen Künste befliſſen, pilen umění, swobodného, der Gottesgelehrheit, der Rechte, der Arzney, der Weltweisheit Befliſſener, bohomluwnoſti, práw, lékařſtwj, mudrctwj žák, m. er iſt befliſſen sein Vermögen zu vergrößern, on se přičinj snáj swug statek rozmnožit, gest pilen rozmnoženj swého statku.

Befliſſenheit, f. přičinliwoſt, f. přičinění, připjlenj, snaženſtwj, n. snažnoſt, f. wynaſnažení.

Beflügeln, mit Flügeln verſehen, křjdly opatřit, 2) figürl. beſchleunigen, přidati rychloſti, u Muth, srdce přidati.

...gelt, křidlatý.

Befohlen, přikázaný, poručený.

Befolgen etwas, ein Beyſpiel, následowati příkladu, 2) Folge leiſten, gehorſamen, poſlauchati, poſlechnauti, konati, wykonáwati, wykonati, eines Befehl, die Vorſchrift des Arztes, nějjhs rozkazu, nařjzenj lekařowa poslauchati, wykonati.

Befolgung, f. eines Beyſpiels, následowánj, 2) eines Befehles, poslauchánj, konánj, wykonánj, wykonáwánj, n.

Beförderer, m. spomáhatel, dospomáhatel, spomocnjk, m. zwesitelbitel, m.

Befördern, beſchleunigen, pospjſſiti, spěchati s něčim, jemandes Glück, Nutzen, Ruhe, Abſicht dem Ziele näher bringen, napomáhati, nápomocnu býti, dopomáhati, dopomocy někomu k ſtěſtj, k wzitku, k pokogi, 2) zu einem Amte, zu Ehrenſtellen, Dienſte, dopomocy někomu k wřadu, k důſtogenſtwj k ſluzbě, 3) befördern jemanden überhaupt, dopomocy, spomocy, napomocy někomu, (fedkowati,) 4) das Chriſtenthum, Wohl, die Ehre Gottes, wzdělati, wzděláwati, zwelebowati.

Beförderung, f. dopjſſenj, přičjſſenj, 2) napomáhánj, spomáhánj,

dopo-

dopomáhánj, dopomoženj, spomoženj, n. spomoc, f. (fedrowánj, n. fedrunk, m.) zwelebenj, n. wzdělánj, n.

Befrachten, naložiti, nakládati.

Befrachtung, f. náklad, m.

Befragen, einen über etwas, ob. um etwas, wegen etwas, zeptati se na něco, otázati, dotazowati, doptáwati se někoho, na někom, otazowati se, es hat mich niemand befragt, žádný se mne nezeptal, neotázal, 2) sich durch Fragen Rathes erholen, poptáwati se.

Befragt, dotázaný, zeptaný.

Befragung, f. dotázka, f. dotazowánj, doptáwánj, n. 2) zeptánj, n.

Befremden, jemanden fremd vorkommen, neobyčegné, diwné se zdáti, diwné býti, přicházeti, dies befremdet mich, to gest mné diwné, neobyčegné.

Befremdlich, podiwný, neobyčegný.

Befremdung, f. podiwnost, neobyčegnost, f.

Befressen, auffressen, obežrati, obkausati, okausati, 2) sich voll fressen, ožrati se, nažrati se.

Befreunden, sich mit einem, přáteliti, spřjzniti se s někým.

Befreundt, přátelený, spřjzněný, přátelský, befreundete, přátelstwo.

Befreundte, m. pl. přátelé, m.

Befreundtschaft, f. přátelstwo, přátelstwj, přátelenj, spřjznění, n.

Befreundung, f. spřátelenj, přátelenj. n.

Befreyen, wyswoboditi, oswoboditi, swoboditi, wyprostiti, z. B. aus dem Gefängnisse, aus der Noth, Gefahr, von Schulden, Kummer, Furcht; von Abgaben, Strafen sich befreyen, oswoboditi, zhostiti, zprostiti, jemand von der Leibeigenschaft, wyhostiti.

Befreyer, m. wyswoboditel, m. wyprostitel.

Befreyt, wyswobozený, oswobozený, b) wyhosstěný.

Befreyung, f. wyswobozenj, oswobozenj, n. wyprosstěnj, wyhosstěnj, 2) von der Knechtschaft, wyhosstěnj. n.

Befriedigen, spokogiti, vpokogiti, w pokog a w mjr vwesti, 2) bezahlen seinen Gläubigern, spokogiti swé wěřitele, dosti včiniti, zaplatiti swým wěřitelům, 3) beschützen, befestigen, z. B. einen Garten, ein Feld, einen Wald, ohraditi.

Befriedigung, f. spokogenj, vpokogenj, n. 2) Bezahlung der Gläubiger, spokogenj, dostiwčinění, zaplacenj, n. 3) Befestigung, ohražení.

Befrohnen, robotu vložiti.

Befruchten, urodné, rodné, plodné činiti.

Befugen, einen, práwo a moc vděliti, zmocniti práwem.

Befugniß, f. oder n. moc a práwo.

Befugt seyn, etwas zu thun, práwo a moc mjti, práwem zmocněnu býti,

Befühlen, omakati, ohledati.

Befühlt, omakaný, ohledaný.

Befühlung, f. omakánj, n. ohledánj, n.

Befunden, shledaný, naleznutý.

Befürchten, etwas, obáwati se, báti se, strachowati se něčeho, es ist nichts zu befürchten, nenj se co obáwati, nenj nic k obáwánj.

Befürchten, das, Befürchtung, f. obáwánj, strachowánj, n. bánj, n.

Begaben, dařiti, obdařniti, obdařiti, nadati někým.

Begabt, obdařený, obdařněný.

Begabung, f. obdařenka, f. obdařenj, obdařněnj, n.

Begaffen, zewlowati, lelkowati.

Begaffung, f. zewlowánj, n. lelkowánj, zewly, plur. m.

Begangen, prowedený, konaný, spáchaný, begangene Mordthat, pro-

prowoděná, spáchaná wrazda, f. begangene Sünden, ſ. spáchanj hřjchowé.

Begängniß, n. slawnoſt, f. slawenj, n. 2) der Spiele, ſtr ſ genj, prowozowánj her, n. 3) einer Leiche, Leichenbegängniß, průwod, m. prowázenj mrtwého těla, n.

Begatten, ſich, ſmjti ſe, ſpogiti ſe.

Begattung, f, ſňátek, m. ſpogenj, n.

Begeben, ſich wohin, zu einem, verfügen, in ein Land, eine Stadt, z. B. nach Berlin, Paris, nach Hauſe, odati ſe, vdati ſe, dáti ſe, bráti, vbjrati, odebrati ſe někam, k někomu, ſich aus einer Stadt begeben, wybrati ſe z města, ſich auf die Reiſe, wydati ſe na cestu, ſich in ein Kloſter, vdati, dáti, gjti, odebrati ſe do klášſtera, ſich in einen neuen Stand, w nowý ſtaw, do nowého ſtawu wſtaupiti, dáti ſe, ſich auf den Weg, dáti, odebrati ſe, wydati ſe na cestu, ſich zu Bette, odebrat ſe, gjt do poſtele, 2) ſich auf etwas legen, wydati, oddati ſe na něco, 3) ſich in eines Freundſchaft begeben, dáti ſe w přátelſtwj někoho, in jemandes Schutz, dáti ſe pod někoho ochranu, 4) ſich auf die Flucht begeben, dáti ſe w autěk, w vtjkánj, na vtjkánj, s wańkem ſe poraditi, s rychljkem radu wzýti, 5) ſich in Gefahr begeben, wydati, dáti ſe w nebezpečenſtwj, 6) mitten unter die Feinde ſich begeben, w proſtřed nepřátel ſe wpuſtiti, 7) ſich zur Ruhe, odebrati, dáti ſe, gjti na odpočinutj, 8) ſich begeben, ereignen, zutragen, přihoditi ſe, ſtáti ſe, dáti ſe, vdati ſe, zběhnauti ſe, es hat ſich begeben, dálo ſe, ſtalo, vdalo ſe, přiſſlo, zběblo ſe, 9) von etwas abſtehen, ſein Recht fahren laſſen, vpuſtiti, puſtiti, vſtaupiti od něčeho.

Begebenheit, f. přjběh, m. přjhoda, f.

Begebung, f. odánj, dánj, odebránj, odbránj ſe, 2) pauſſtěnj, vpauſſtěnj, vpuſſtěnj, vſtaupenj, n.

Begegnen, entgegen kommen, potkati, (ſe, er begegnete mir, potkal mne, potkal ſe ſemnau, 2) ſich bezeigen, betragen, propůgčiti ſe, einem höflich begegnen, propůgčiti, prowkázati ſe někomu zdwořile, 3) ſich zutragen, potkati ſe, das iſt mir noch nicht begegnet, to mne geſſtě nepotkalo, s tjm ſem ſe geſſtě nepotkal, 4) Widerſtand leiſten, odpjrati, odporowati, z. B. einem Zufalle, Unglücke, der Gefahr durch Klugheit, der Krankheit durch Arzneymittel.

Begegnend, na potkánj přiſſlý.

Begegnen, das, Begegnung, f. das Entgegenkommen, potkánj, n. 2) das Bezeugen, propůgčenj ſe, n. prokázanj ſe.

Begegniß, n. přjhoda, f.

Begehen, thun, ausüben, ein Laſter, einen Diebſtahl, Mord, eine Thorheit, einen Fehler, eine Unhöflichkeit, páchati, ſpáchati, dowěſti, dokázati, dopuſtiti ſe, dočiniti ſe, etwas böſes, něco zlého ſpáchati, dowěſti, dokázati, něčeho zlého ſe dočiniti, dopuſtiti, herrliche, heldenmüthige Thaten begehen, wýborné, hrdinſké ſkutky ſpáchati, prowěſti, wykonati, 2) ei, Feſt begehen feyern, ſlawiti ſwěkiti, 3) ſich gut miteinander begehen, ſrownáwati, ſgednáwati ſe wſpolek, 4) einen Ort, um ihn zu beſichtigen, projti procházeti.

Begehen, das, Begehung einer That, ſpáchánj, dowedenj, dokáza-

rázanj, dočinčnj, n. dopuſtčnj, 2) eines Feſtes, ſlawnoſt, f. ſlawenj, ſwěcenj, n.

Begehr, ſ. das Begehren.

Begehren, etwas, žádati, požádati něčeho, žádoſtiwým býti něčeho, 2) fordern, als eine Schuldigkeit verlangen, z. B. Gehorſam, žádati.

Begeifern, poſlinčiti, vſlinčiti, poſlinčati, vſlinčati.

Begehren, f. žádoſt, das žádánj, n. požádánj, n.

Begehrt, žádaný, požádaný.

Begehrlich, žádoſtiwý, chtiwý.

Begehrlichkeit, f. žádoſtiwoſt, f.

Begeiſtern, mit Geiſt, d. i. Leben verſehen, beſeelen, nadchnauti, 2) figürl. mit Kraft, Stärke, Muth verſehen, duchem očerſtwiti, ponuknauti, 3) mit lebhaften Vorſtellungen, lebhaften Empfindungen erfüllen, die Einbildungskraft erhitzen, zanjtiti ducha.

Begeiſtert, nadchnutý, nadſſený, 2) očerſtwený, ponuknutý, 3) zanjcený duchem.

Begeiſterung, f. nadchnutj, nadechnutj, nadſſenj, hnutj myſli, n. 2) očerſtwenj, ponuknutj duchem, 3) zanjcenj, n.

Begeldert, penežitý.

Begier, f. Begierde, chtič, m. chtiwoſt, žádoſt, f. ſehr heftige und ſtarke, tužba, f. tauženj, n. die Begierde wandelt mir an, dělá ſe mně chuť, chce ſe mně, mit großer Begierde nach etwas ſtreben, welikým chtjcem po něčem dychtěti, tauziti, die Begierden mäßigen, žádoſti ſkrocowati, die Begierde nach Ruhm, Ehre, žádoſt ſláwy, cti.

Begierig, nach etwas, žádoſtiwý, žádaucý, chtiwý, begierig nach Ehre, nach Ruhm, žádoſtiwý ſláwy, cti.

Begierig, adv. žádoſtiwě, chtiwě.

Begierigkeit, žádoſtiwoſt, chtiwoſt f.

Begießen, die Pflanzen, poljwati, politi, polewati, zaljwati, zalewati, zaliti, einen, etwas, politi, 2) ſich begießen, politi ſe, 3) einen flüſſig gemachten Körper in etwas gießen, oblit, obljwat, mit Bley, mit Wachs begießen, olowem oblit.

Begießer, m. polewač, m. der Pflanzen, zalewač, m.

Begießung, das Begießen, poljwánj, politj, n. der Pflanzen, zalewánj, zalitj, n. mit Wachs, Bley, oblitj, n.

Beginn, m. ſ. Anfang, Anbeginn.

Beginnen, anfangen, počjti, začjti, započjti, počjnati, začjnati, počnauti, začnauti, čjti, (-gjti ſe,) er begann zu ſingen, (gal ſe,) počal ſpjwati, es beginnt, začjná ſe, počjná ſe.

Beginnen, das, Beginnung, početj, začetj, četj, n.

Begittern, mit einem Gitter verſehen, obmřežowati, zamřežowati.

Beglaubigen, giſtiti, pogiſſowati, vgiſſowati, zbezpečowati, zgiſſiti.

Beglaubigung, f. giſſtěnj, pogiſſtěnj, vgiſſtěnj, zbezpečenj, zgiſſtěnj.

Beglaubigungsſchreiben, n. giſtina, f.

Begleiten, prowoditi, prowázeti, wyprowoditi, wyprowázeti, doprowoditi, doprowázeti, ich werde ſie bis Berlin begleiten, až do Berljna gi wyprowodjm, einen nach Hauſe begleiten, někoho domu prowázet, wyprowázet, doprowázet, doprowoditi.

Begleiter, m. prowodnjk, průwodčj, m. prowodce, m.

Begleiterinn, f. prowodnice, prowodkyně, průwodnice, průwodkyně,

Begleitet, prowowný, prowázný, doprowozený, wyprowázený.

Begle-

Begleitung, f. průwod, m. prowázenj, wyprowázenj, doprowázenj, n.

Beglücken, beglückseligen jemanden, blažiti, zblažiti, blahoslawiti, oblahoslawiti, ssťastného, blaženého, ssťastným včiniti, posſtěstiti, zdařiti někoho, ſſtěſtjm obdariti.

Beglückt, blažený, ſſtěſtjm obdařený, ſſťastným včiněný, beglückt, blažené, ſſťastně.

Beglückung, f. posſtěstěnj, zdařenj, blaženj, n. blaženoſt, f.

Begnadigen, Gnade erweiſen, widerfahren laſſen, zu Gnaden annehmen, někoho na miloſt přigjti, přigmauti, miloſt wkázati, prowkázati, miloſtiwým ſe propugčiti, einen Miſſethäter, zločinecy miloſt propugčiti, wděliti, dáti, einen mit einem Amte, Jahrgelde, aufrad, ročnj plat, miloſtiwě, z miloſti propugčiti, wděliti.

Begnadigung, f. Wiederaufnahme, na miloſt přigetj, n. miloſt, f. miloſti wkázánj, n. propugčenj, prowkázánj.

Begnügen, einen, ſpokogiti, ſich, přeſtáwati na něčem, wpokogiti, ſpokogiti ſe, ich will mich damit begnügen laſſen, chcy na tom přeſtati, chcy ſe tjm ſpokogiti.

Begoſſen, politý, wie die Pflanzen, zalitý, politý.

Begraben, pohkbiti, pohrobiti, pochowati.

Begrabener, pohřbený, pohrobený, pochowaný.

Begraber, m. hrobař, m.

Begräbniß, n, der Ort wo man begraben wird, pohřeb, hřbitow, m. hrobka, f. 2) das Begraben, pohřeb, m. pohřbenj, pochowánj, pochowáwánj, n.

Begräbnißceremonien, f. pl. pohřebnj obyčegowé, m.

Begrobnißfackel, f. pohřebnj pochodeň, f.

Begräbnißglocke, f. pohřebnj zwon, m,

Begräbnißlied, n. pohřebnj pjeſeň, f.

Begräbnißmaal, n. hrobnjk, náhrobbek, m.

Begräbnißmahlzeit, f. zádušnj hoſtině, f,

Begräbnißrede, f. řeč pohřebnj, f.

Begräbnißſtätte, f. mjſto pohřebnj, n.

Begraſen, tráwau odjti, 2) ſich begraſen, eigentl. vom Viehe, im Graſe zunehmen, dann: ſich begraſen, im niedrigen Scherze, am Vermögen und äußern Wohlſtande zunehmen, wotawiti ſe, zwotawiti ſe, zmáhati ſe.

Begraſung, f. tráwau odčnj, n.

Begreifen, befühlen, betaſten, obſahati, pěſtowati, ſáhati na něco, omakati, poſmatati, ohmatati, ohledáwati, der Arzt begreifet den Puls, der Fleiſcher das Vieh, lékař ohleduge žjwotnj, žilu, řeznjk maſo, 2) faſſen, chápati, pochopiti, poſtjhnauti, dieß iſt leicht zu begreifen, to geſt lehce k pochopenj; der etwas leicht begreift, chopný, gemný, 3) enthalten, in ſich faſſen, zawjrati w ſobě, obſahowati, obſahati, obſáhnauti, zawřjci, dieß begreift vieles in ſich, to mnoho w ſobě obſahuge, 4) in einem Diebſtahle, auf friſcher That einen, zaſtjhnauti, popadnauti, dopadnauti, 5) ſich begreifen, zpamatowati ſe, wzchopiti ſe, 6, durch Greifen abnützen, zoſſmatati, zohmatati, 7) begränzen, begrenzen, ohraditi, obmezyti, 8) figürl, einſchränken, obmezyti, begränzte Zeit, obmezený čas.

Begreiflich, ſaßlich, pochopný, pochopitedlný, obſáhlý, obſažitedlný, poſtižitedlný.

Begreiflich, adv. pochopitedlně,
Begreiflichkeit, f. pochopitedlnoſt, obſažitedlnoſt, poſtižitedlnoſt f.
Begreifung, f. Betaſtung, pěſtowánj, ſahánj na něco, n. 2) Verſtehung, chápánj, pochapenj, n. 3) Inhalt obſaženj, pochopenj, n. 4) Begränzung, okmezenj. n.
Begriff, m. Umfang, obgetj, pochopenj, n. 2) Vorſtellung in der Seele, pogetj, n. welitwar, pochop, pochopenj, podobizna, ſich von einer Sache einen Begriff machen, činit ſobě pogetj, pochop, pochopenj o něgakě wěcy, einen deutlichen Begriff von etwas haben, mjti patrné pogetj, pochop, pochopenj o něčem, 3) kurzer Begriff, dasjenige was kurz begriffen oder zuſammengefaßt wird, krátký obſah, krátké obſaženj, zawřenj, 4) im Begriff ſeyn, ſtehen, mjniti, hodlati.
Begriffen, betaſtet, pěſtowaný, obſáhnutý, omakaný, oſſmataný, ohledaný, ohledáwaný, 2) mit dem Verſtande, pochopený, 3) enthalten, eingeſchloſſen, obſažený, obſáhnutý, 4) begriffen ſeyn über etwas, in etwas, z. B. im Ausziehen, über, oder in der Arbeit, im vollen Marſche, auf der Reiſe begriffen ſeyn, býti w něčem, trwati na něčem, er iſt itzt über das Leſen begriffen, nynj geſt w knihách, w čtenj, er iſt itzt über das Beten begriffen, trwá nynj na modlitbách, 5) begriffen ſeyn, in der Schuld, ſpoluwinným, ſprowinilým býti, we winně wězeti, býti, 6) begriffen, ergriffen, ertappt ſeyn, werden, in oder auf etwas, poſtižen, zaſtižen, popaden, dopaden býti w něčem, 7) durch vieles Angreifen abgenützt, z. B. der Hut, zoſſmataný, zochmataný.
Begründen, dowozowati, dowoditi, prowozowati důwody, doličowati, doličiti, eine begründete Antwort, důwodná odpowěd.
Begrünen, ozeleniti, zeleniti.
Begrünt, ozeleněný, zeleněný.
Begrüßen, pozdrawiti, pozdrawowati.
Begrüßung, f. pozdrawenj, n.
Begünſtigen, günſtig ſeyn, eine Gunſt erweiſen, přjznj obdařiti, zdařiti, přjzeň propugčiti, prowkázati, zdařiti někym, imgleichen vortheilhaft ſeyn, beför, dern, přjzniwým býti, zdařiti: der gute Wind hat unſere Seefahrt begünſtiget, ten dobrý wjer zdařil naſſj plawbu.
Begünſtigung, f. přjznj obdařenj, 2) zdařenj, n.
Begürten, opáſati.
Begütert, der Güter beſitzt, reich, mohutný, mohowitý, bohatý na ſtatcých.
Begüten, vdobřiti.
Begütet, vdobřený.
Begütung, f. vdobřenj, n.
Behaaren, ſich, wlaſatěti, owlaſatěti b) chlupatěti.
Behaaret, auf dem Haupte, wlaſatý, wlaſáč, wlaſáček, m. am Leibe, chlupatý, chlupáč, ſrſtnatý, koſtrbatý, chlupáček, m. behaarte Beſchaffenheit f. chlupatoſt f.
Behacken, mit einem Beile, poſekati, oſekáwati, obſekáwati, oſſtěpowati, die Bäume ringsherum, kleſtiti, okleſtiti, 2) mit der Hacke, okopáwati
Behackung, f. mit einem Beile, oſekánj, oſſtjpánj, n. der Bäume, okleſſtěnj, n. 2) mit der Hacke, okopánj, okopáwánj, n.
Behaftet, mit Schulden, dluhy obſypaný, zaſypaný, w dluhy zapletený, mit Fehlern, Gebrechen, pochybný, kazowitý, wadný, mit Laſtern, Sünden, hřjchy obtjžený, mit Krankheit, ſwázaný,

swázaný, obrjžený, zachwácený nemocý.

Behagen, belieben, wdék, whod býti, ljbiti se, dieß behagt ihm, to geſt mu whod, to se mu ljbj, to geſt mu wdék; wie das Eſſen, Trinken, churnati.

Behäglich, wděčný, whod, wdék, ljbezný.

Behäglichkeit, f. Behagen, wdék, m. libost, ljbeznoſt, f. chuť, f.

Behalten, podržeti, zadržeti, ein Pfand behalten, zástawu zadržeti, 2) jemanden bey ſich über Nacht, přechowati, podržeti někoho v sebe přes noc, 3) etwas, als Geld, Schriften, ein Geheimniß, chowati, schowati, zachowati v sebe, při sobě, 4) im Gedächtniſſe, w paměti zdržeti, zachowati, w paměti snáſſeti, 5) ein Amt, einen Dienſt, podržeti, 6) etwas für ſich, něco pro sebe ponechati, zanechati, 7) bey ſich, v sebe za sebau zanechati, zachowati, tagiti, einen bey ſich, nechati někoho v sebe, 8) die Sünde nicht vergeben, zadržeti, ſeine Ehre, ſeinen guten Namen, swau čeſt, swé dobré gméno zachowati, ich habe nicht viel übrig behalten, nemnoho gſem podržel, 9) den Sieg, das Feld behalten, wjtězſtwj, pole obdržeti, behalte das für dich, nech sy to, die Oberhand, přednoſt obdržeti, mjti.

Behalten, das, podrženj, n. 2) im Gedächtniße, zdrženj, zachowánj, snáſſenj w paměti, n. 3) Erinnerung, Bedünken, Meynung, zpomenutj, n. 4) meines Behalts, gak se v mne snáſſj.

Behalter, m. Behälter, chowatel, schowatel, zachowatel, m. 2) ſoviel als Behältniß, schowna, f. schrána, ein kleiner, schowadlo, n. 3) der Fiſche, sádka rybj, f.

Behältniß, n. Schrank, Küſte, Kaſten, schowna, schowwice, schowatelna, chowárna, chowatelna, schrána, schránka, f. schowaniſſtě, n. ein kleines, schowadlo, n. 2) ein Gewölb, ein Ort wo etwas aufbehalten wird, ſklep, m. ſtreyſſe, f. 3) für Hüner, Gänſe, kotec, m. poſada, f. 4) für groſſe Fiſche, čině welikých ryb, f. 5) Behältniß wilder Thiere, brloha, f. daupě, n.

Behaltung, f. podrženj, zanechánj, n.

Behandeln, einen wohl oder übel, nakládati, zacházeti, gednati s někým dobře, neb zle, 2) etwas behandeln, eine Waare behandeln, auf etwas handeln, držiti, smlauwati, 3) ſich behandeln laſſen, Vorſchläge annehmen, ſich bereden laſſen, dáti s sebau gednati, 4) bearbeiten mit den Händen, einen Teig, eine Materie, ein Geſchäft, zacházeti.

Behandlung, f. nakládánj, zacházenj, gednánj s někym, n. 2) 2) das Bieten, drženj, smlauwánj, n.

Behändigen, ſ. Einhändigen.

Behändigung, ſ. Einhändigung.

Behangen, bleiben, wjznauti, wáznauti, přilnauti, wáznauti.

Behängen, mit Teppichen, čalauny obeſtřjti, poſtřjti, obwěſyti, die Waffen mit Kränzen, zbraň wěnci obwěſyti, 2) ſich mit etwas behängen, z. B. ſich mit allerley ſchlechten Leuten, ſich mit einer Frau, wéſſeti, powěſyti se na něco.

Beharnen, poſcati.

Beharniſchen, w zbroj, w brnění, w krunýř odjti, oblecy, ozbrogiti.

Beharren, trwati, ſetrwati, bey einem beharren, d. i. bleiben, zůſtati, auf ſeiner Meynung, auf ſeinem Vorhaben, na swém zdánj, na swém umyſlu, před-

sewzrej —setrwati, zůstati, s. verbleiben, bleiben.

Beharrlich, von der Person, setrwánliwý, von der Sache, anhaltend, trwalý, trwánliwý.

Beharrlich, adv. setrwawě, trwale.

Beharrlichkeit, f. Beharrung, setrwánliwost, f. setrwánj, n. der Sache, trwalost, trwánliwost, f.

Beharzen, posmoliti, smolau politi, 2) des Harzes berauben, smůly zbawiti.

Beharzung, f. posmolenj, 2) smůly zbawenj, n.

Behauen, ein Stück Bauhs z, einen Stein, Klotz, otesáwati, otjnati, otesati, obsekati, einen Baum, die Aeste, klestiti, oklestiti, osekati.

Behauen, das, des Holzes, otjnánj, otesánj, obsekánj, n. der Bäume, Aeste, klesstěnj, n. oklesstěnj

Behauchen, wdechnauti na něco, ofaukuauti něco.

Behaupten, beweisen, fortfahren zu bejahen, gistiti, twrditi, zastáwati, eine Meynung, das Gegentheil, Widerspiel, dům jnku, odpor zastáwat, gistit, 2) erhalten, dobyti sobě obdržeti, držeti, zachowati, den Platz behaupten, pole obdržeti, ich behaupte diesen Ort, držim to mjsto.

Behauptung, f. eines Satzes, zastáwánj, n. 2) das Erhalten, obdrženj, drženj, n.

Behausen, beherbergen, hostiti, 2) sich behausen, osaditi se.

Behausung, f. die Aufnahme in sein Haus, hostěnj, pohostěnj, 2) die Wohnung, byt, obyt, přjbytek, m.

Behelf, m. Vorwand, Schein, vorgegebene Ursache, spomůcka, pomůcka, barwa, zástěra, poklička, f. omluwa, f. obal, m.

Behelfen, sich mit etwas, pomocy, spomocy, spomáhati sobě wěcjm, sich mit Lügen, lžmi sy pomáhat, spomáhat, ich kann mich mit wenigen behelfen, gá s málem wystačjm, behelft euch nur heute, přjgmete dnes za wšěk, er muß sich kümmerlich behelfen, má se co ohánět.

Behend, hbitý, ohbitý, čilý, křepký, spěssný, rychlý, behende Antwort, spěssná, rychlá odpowěd, behend, adv. hbitě, čile, rychle.

Behendigkeit, f. hbitost, ohbitost, čilost, křepkost, f. rychlost, Behendigkeit im Reden, hbitost w řeči, f.

Beherbergen, aufnehmen, bey sich behalten, hostiti někoho, hospodu dáti někomu, někoho do hospody, pohostinu přigjti, přechowáwati, einen über Nacht beherbergen, přes noc přechowati, nocleh dáti.

Beherbergung, f. hostěnj, hostj přigjmánj, přechowánj, pohostinstwj, n.

Beherrschen, opanowati.

Beherrscher, m. opanowatel, panownjk, m.

Beherrscherinn, f. opanowatelkyně, panownice, f.

Beherrschung, f. opanowánj, n.

Beherzigen, erwägen, k mysli, k srdcy připustiti, wzýti, w mysli přemýstati, rozbjrati.

Beherzt, zsrdnatělý, srdnatý, beherzt seyn, srdnatěti, srdnatým býti, eine beherzte That, srdnatý skutek.

Behexen, okauzliti, očarowati.

Behobeln, ohladiti, ohlazowati, (ohoblowati,) wyhladiti.

Behobelt, ohlazený.

Behobelung, f. ohlazenj, ohlazowánj, n.

Behorchen, poslauchati.

Behorchen, das, poslauchánj, n.

Behorcher, m. poslauchač, m.

Behörde, f. zřjzené, vrčité, nás ležité mjsto.

Behörig, s. Gehörig.

Behuf, m. Nutzen, prospěch, m. prospěssnost, platnost, f.

Behülflich, behilflich, pomocný, nápomocný, einem behülflich seyn, někomu pomocným býti, na pomoc býti, napomáhati, k pomocy.

Behüten, střjcy, ostřjhati, opatrowati, chrániti, Gott behüte dich, ostřjheg, chraň, opatrug tě Bůh, behüte der Himmel, zachowegž Boże, wchowegž, opatrug Bůh, Gott soll mich behüten, zachowegž mne Pán Bůh! einen Ort, ein Feld mit dem Viehe, na poli dobytek pást.

Behüter, m. opatrownjk, strážce, strážný, ostřihatel, m. ochránce, m.

Behütung, f. stráž, f. opatrowánj, ostřjhánj, n. ochránénj, n.

Behutsam, pozorný, ssetrný, opatrný.

Behutsamkeit, f. pozornost, ssetrnost, opatrnost, f.

Bejahen, gistiti, pogisstowati, swědčiti, doswědčowati.

Bejaher, m. Jaherr, tatpán, m.

Bejahrt, letitý, lety přebraný, lety sessly.

Bejahung, f. gisstěnj, pogisstěnj, vgisstěnj, swědčenj, doswědčenj, n.

Bejammern, oželeti, želeti, žalostiti.

Bejammernswürdig, oželenj, želenj hodný.

Bejammerung, f. oželenj, želenj, žalostěnj, n. žalostiwost, f.

Bejauchzen, wegstati nad něčim.

Bey, s. bei.

Beichte, f. zpowěd, f. Beichte sitzen, zpowjdati, zpowěd slyssek, einen Beicht hören, sitzen, zpowjdat někoho, wyspowjdat.

Beichten, zpowjdati se, seine Sünden, ze swých hřjchů se zpowjdati, wyzpowjdati.

Beichtgeld, n. Beichtgroschen, Beichtpfennig, penjz od zpowědi, m.

Beichthaus, n. Beichtstuhl, m. zpowědnice, f.

Beichtiger, m. zpowjdagjcý se, wyznáwač, 3) Beichtvater, zpowědnjk.

Beichtkind, n. zpowidač, m.

Beichtstuhl, f. Beichthaus.

Beichtvatter, zpowědnjk, m.

Beichtzettel, m. cedulka zpowědnj, f. od zpowědi.

Beil, n. zum Hacken, sekyra, sekera, f. ein Beil mit zwo Schneiden, oboručnj sekera, f. ein kleines Beil, sekerka, pobigečka, f. zum Oeffnen, dlubna, dlubnice, f. zum Zimmern, hlawačka, ossěpačka, pobigečka, f.

Beilchen, n, sekyrka, sekerka, f.

Bein, n. Knochen, kost, f. ohne Bein, bez kosti, Beine herausnehmen, wybrati kosti, es ist nichts als Haut und Beine an ihm, gest kost a kůže, nemo než kosti a kůže, 2) der Röhrknochen in dem Fusse selbst, und der ganze Fuß selbst, besonders aber der Theil des Fußes, zwischen dem Knie und dem Platte fuße, hnát, m. noha, f. auf einem Beine stehen, na gedné noze stát, 3) ein Bein worauf etwas stehet, noha, f. 4) das Bein vom Fusse bis zum Knie, hnát od kolena až do kůrsu, m. 5) das dicke Bein auswendig, stehno až do kolena, n. inwendig, kyčle, f. hýzdj, n. wnitř, nyměkost stehna v klíně, 6) die Beine weit auseinander thun, hnáty daleko na různo stawěti, nohy daleko rozedjti, rozkročiti se, 7) auf die Beine bringen Soldaten, Truppen, ein Kriegsheer anwerben, srazyti, sklaucy, sebrati wogsko, 8) durch Mark und Bein gehen, skrze wssechny kosti gjti, 9) gleich von Kindesbeinen an, hned z dětinstwj, od dětinstwj, od sa-

mého prahu, žiwota, od kolébky, od kasse, 10) sich auf die Beine machen, fliehen, dati se w kory, w nohy, paty wázati, patami platiti, 11) die Beine wollen bei ihm nicht fort, er ist kraftlos, nohy geg nechtěgj nosyti, ein Bein brechen, nohu zlámati, einem auf die Beine helfen, někomu na nohy pomocy.

Beinbrecher, m. kostilomka, f.

Beinbrechgras, s. Beingras.

Beinbruch, m. kostj polomenj, zlámánj, n. 2) hnátů, nohy zlámánj, zlomenj, 3) eine Steinart, kostiwal, m.

Beinchen, n. Beinlein, kůstka, f. 2) Füßchen, nožka, f. hnátek, m.

Beinern, beinen, von Beinen, kostěný, kostnatý, ein beinerner Kamm, kostěný hřeben.

Beinflügel, m. wie Merkur hat, křidlaté stkewjce, m.

Beinfolter, f. Spaňhelské boty, f. plur.

Beingerüst, n. kostěné tělo, n. kostěnec, m. smrt, f.

Beingewächs, s. Ueberbein.

Beinharnisch, m. sstorně plechowé, f.

Beinhaus, kostnice, f.

Beinhöhle, f. dutá nádoba, f.

Beinicht, kostnatý, kosti podobný, co kost twrdý.

Beinig, voller Beine, kostlawý, kostiwý, beiniges Fleisch, kostlawé masa, 2) was Füsse hat, nohatý, hnátowitý.

Beinkleider, n. plur. Hosen, nohawice, poctiwice, f. spodky, m. plur.

Beinkörper, m. Beingerüst, Gerippe, Skelet, kostěné tělo, n. kostenec, m. smrt, f.

Beinkrankheit, f. pokostnice, f.

Beinlade, f. dessska, docka, f.

Beinlos, bez kosti.

Beinmark, n. čjžek, mozek w kostjch, m.

Beinsaft, m. kostowá mjza, f.

Beinsammler, m. zbjrač kostj, m.

Beinschienen, n. plur. dessky f.

Beinschwarz, n. hálená kost, f.

Beinschwellen, swalnjk, m.

Beinstiefeln, m. plur sstorně.

Beinstöcke, eben daselbst.

Beinwell, n. kostiwal m. Wallwurz.

Beinzierde, f. podolek, m.

Beißen, mit den Zähnen, kausati, kaussnauti; sstknauti, vsstknauti, der Hund biess ihn in den Fuß, pes ho do nohy kaussl, vsstkl, die Schlange biess ihn, had ho vsstkl, um sich beißen, kausati, die Zähne zusammenbeißen, zuby zatjnat, zatjt, todt beißen, vkausati, mit Beißen, kaussánjm, wund beißen, pokausati, 2) wie Essig, Pfeffer, sstipati, der Pfeffer, der Rauch beißt sehr, pepř, kauř čpj, sstjpe, die Flöhe, blechy kaussau, sstjpagj, 3) der Rauch beißt, kauř sstjpe a kausse, 4) mit Worten beißen, vsstipowati, sich beißen, zanken, hrýzti se, sskorpiti se, das Gewissen beißt ihn, swědomj ho žere, hryze, hněte, 6) das Beißen und Keifen, kaussánj a hryzenj, n. 7) ins Gras beißen, sterben, in einem Gefechte bleiben, za swé wzýti, 8) der weder zu brocken hat, äußerst arm, wytráwený, kterýž s nic býti nemůž, nemage co vkausnaut.

Beißen, das, kaussánj, n. vsstknutj, der Hant, sstjpánj, n. das Zanken, hryzenj, n.

Beißend, scharf, sstiplawý, sstjpawý, 2) mit den Zähnen, kausawý, 3) wie Pfeffer, perný, peprný, kausawý, sstiplawý, čpawý, beißender Kren, čpawý, sstiplawý kren, 4) beißender Scherz, beißende Lieder, Spöttereyen, vsstipačný, vsstipečný, sstiplawý, dogimawý žert.

Beißend, adv. sstiplawě, sstjpawě, 2) kausawě, 3) perně, prně.

prně, kausawé, 4) wſtipečně, ſtiplawě.

Beiße, ſ. für Beize, ſ. Beize, 2) Kráže, drbanina, f. ſ. Beete, Beißkohl.

Beißig, beißig, kausawý, ein beißiger Hund, kausawý pes, 2) mit der Zunge, mit Worten, wſtipačný, wſtipečný, wſtipáček, wſtipný, kausawý, 3) zänkiſch: hryzaucý ſe, ſkorpicý ſe.

Beißig, adv. kausawě, 2) wſtipačne, 3) ſwárliwě.

Beißigkeit, f. Bißigkeit, kausawoſt, wſtipačnoſt, wſtipečnoſt, f.

Beißker, m. ein kleiner, runder, länglicher, eßbarer Fiſch, piſkoř, m.

Beißkohl, ein Kraut, manhole černý, m.

Beißkohl, ſ. Beete, Rübe.

Beißkorb, m. náhlawek, náhubek, m.

Beißzähne, m. kausacý zubowé, m. pl.

Beize, f. die Jagd mit abgerichteten Raubvögeln, low, m. 2) das Beizen eines Körpers durch einen andern, močenj n. 3) eine jede ſaure, ſalzige, oder freſſende Materie, kwas, m.

Beizen, hetzen, jagen, lowiti, honiti, mit Eßig oder Salze, duſyti, měkčiti, močiti, 2) das Holz beym Färben, w barwě máčeti, barwau napauſtěti.

Beizer, m. barewnjk, m.

Beizung, f. duſſenj, měkčenj, močenj, n. 2) im Färben, máčenj, napauſtěnj barwau, n.

Bekämpfen, pobogowati, 2) bogem přemocy, die Leidenſchaften, náruživoſti krotiti, přemáhati.

Bekämpfung, f. porykánj ſe, pobogowánj, 2) přemahánj, 3) der Leidenſchaft, krocenj, ſkrocowánj, přemahánj, n.

Bekannt, známý, powědomý, 2) vertraulich, známý, etwas bekannt machen, něco oznámiti, w známoſt wweſti, známé, známo wdělati, činiti, učiniti, die Sache iſt mir nicht bekannt, ta wěc mně nenj známa, powědomá, wědomá, ich bin hieſchon bekannt, giž gſem zde znám, powědom, 2) ſich bekannt machen, známiti ſe, ſeznámiti ſe, durch Schriften, Thaten, rozhlášyti, oznámiti ſe, einen mit jemand bekannt machen, ſeznámiti někoho s někým, 3) bekannt werden, rozhlášenu býti, ſlowutným býti, wyznámoſt, na ſlowo přigiti, wzatu býti.

Bekannter, známý.

Bekanntmachung, f. oznámenj, náwěſtj, n.

Bekanntſchaft, f. známoſt, f.

Bekappen, klestiti, oklestiti.

Bekehren, ſich, obrátiti ſe, přewrátiti ſe, einen zum Chriſtenthume bekehren, obrátiti, přewrátiti někoho na wjru křeſťanſkau.

Bekehrer, m. obratitel, přewratitel, m.

Bekehrt, obrácený, přewrácený.

Bekehrung, f. obrácenj, přewrácenj, n. Bekehrung zu Gott, obrácenj ſe k Bohu, n.

Bekennen, wyznati, wyznáwati, přiznati ſe, wyznati ſe, znáti ſe, ſich zu jemandes Lehre, zu einer Religion, k někoho učenj, k nějaké wjře ſe wyznati, wyznáwati, Gott, den Namen Gottes, Boha wyznati, gménu bożj wyznáwati, ſich zu einer That, přiznati ſe k nějakému skutku, ſich zu einem Buche, Werke, zu einer Sache, wie der Vater zum Kinde, znátiſe, hlášyti k nějaké knize, k nějaké wěcy, jako otec k djetěti, ein Verbrechen bekennen, přiznati ſe k nějakému přečinění, wyznati ſe z prowinění, ſeine Sünden bekennen, wyznati ſe z hřichů, wyznáwati, wyzna-

ti

ti swé hřichy, der sich bekennt hat, wyznalý, bekennen auf einen andern, od. Unschuldigen, wyznati se na někoho.

Bekenner, m, der Religion Christi, wyznawač křesťanské wíry, m.

Bekenntniß, n, wyznánj, přiznánj, n. des Glaubens, der Sünden, wyznánj wíry, hřichů, n. ein Bekenntniß thun, ablegenj, včinic wyznánj.

Bekielen, opeřiti.

Beklagen, einen oder etwas, želeti, litowati, oželeti, politowati někoho, litost mjti, einen, litowat, želet někoho, mjt nad někým litost. 2) sich beklagen, stěžowati, naříkati sobě, tauřiti, stuhrati, kuknati, über einen, na někoho, beklagens-werth, ju beklagen, k politowánj, politowánj hodný.

Beklagt, želený, litowaný, politowaný, ožetený, 2) Beklagter, der Beklagte, winjk, obžalowaný, m.

Beklammern, swjrati, kljčiti, sklisčowati, sepauti sworem.

Beklatschen, einen in die Rede bringen, roznásseti, rozneti, 2) etwas im Theater, plesati, tleskati k něčemu.

Beklauben, mit den Händen, obsahati, obrati, mit den Zähnen, okausati, ohlodati, ohryzci, etwas betasten, pěstowati.

Bekleben, oblepiti, zalepiti, polepiti, přilepowati, bekleiben bleiben, přilepiti se, přilnauti.

Beklecken, beflecken, poneswářiti, zkáleti, wkáleti, pokáleti, pokydati, wkydati.

Beklecket, poneswářený, zkálený, wkáleny, pokálený, pokydaný.

Bekleiben, bekleben, oblepiti, polepiti, 2) neut. wie ein Pflanze, (sokeniti se, koken wypuskiti, puskiti, wkokeniti se, wgjmati se, wgjti se, der Zweig ist recht schon bekleibet, ratolest se pěkně wgala, 3) Stärke erreichen, prospěti, prospiwati.

Bekleiden, ossatiti, odjwati, odjti, 2) ein Amt, zprawowati aukad, zastáwati, kjditi, konati, 3) jemand mit einem Amte, mit einer Bedienstung, wzdát, wdělit někomu aukad, 4) ein Zimmer bekleiden, obstjrati, obwěsyti pokog kobercy.

Bekleidet, oblečený, ossacený, odjený.

Bekleidung, f. ossacenj, odjnj, odjwánj, n. 2) eines Amtes, zprawowánj, zastáwánj aukadu.

Bekleistern, oblepit mazem, sich, přerwáříti se.

Beklemmen, skljčiti, wzkostj obkljčiti, kljčiti, swjrati, beklemmt, beklommen sein, skljčeným býti.

Beklemmt, skljčený, wzkostj obkljčený.

Beklemmung, f. skljčenj, n. obkljčenj, swjránj, (2 skljčenost, skljčenj.

Beklopfen, oklepáwati.

Beklügeln, rozumem stjhati, mudrowati o něčem.

Beklügeln, das, stjhánj rozumem, n. der alles beklügelt, sawlek, rozůmek, m. mudráček, m.

Bekóstigen, strawowati.

Bekóstigung, f. strawowánj, n.

Bekommen, erhalten, dostati, Muth bekommen, srdce nabyti, Ohrfeigen, Wunden, dostati, wyhniti sobě facky, rány, Kinder, děti dostati, nabyti, 2) zum Nutzen oder Schaden gereichen, eigentlich nur in Beziehung auf die Gesundheit des Körpers, wohl bekommen, swědčiti, k zdrawj slauziti, k duhu gjti, dařiti, wohl bekomme es, ať k dobrému zdrawj slauží, zdaž Buh, wie ist es ihm bekommen? gak se mu zwedlo, das Kilo? der Spaziergang, das Bad, die Arzney ist ihm wohl bekommen, ta procházka, ta lázeň, ten ljk mu swědčil, k zdrawj slau-

ſtauſik, es ſoll ihm übel bekommen, ať ſe mu zle wede, zwede, die friſche Luft will mir nicht bekommen, to čerſtwé powětřj mi hrubě neſwědčj, dieſe Speiſe iſt mir übel bekommen, ta krmě mi neſwědčila, neſſlo k duhu, ich kann ihn nie zu ſehen bekommen, nemohu ho wwidět, whljdat, wzkjti, ſpatřiti, 3) fortkommen, von Gewächſen, wgjti ſe, wgjmati ſe.

Bekräftigen, potwrditi, potwrzowati, twrditi, dotwrzowati, ſtwrzowati, wtwrzowati, doličowati, doljčiti, wtwrditi.

Bekräftiger, m. twroitel, potwrditel, doličitel, m.

Bekräftiget, potwrzený, ſtwrzený, wtwrzený, dáljčený.

Bekräftigung, f. twrzenj, dotwrzenj, potwrzenj, ſtwrzenj, wtwrzenj, doljčenj, n.

Bekränzen, wěncem ozdobiti.

Bekränzt, wěncem ozdobený.

Bekränzung, f. wěncem ozdobenj, n.

Bekratzen, poſſkrabowati, poſſkrábati, oſſkrábati, po od. odrápati.

Bekratzer, m. oſſkrabač, odrápač, m.

Bekratzen, das, Bekratzung, f. oſſkrábánj, poſſkrabowánj, odrápánj, podrápánj, n.

Bekreuzigen, po křižowati.

Bekriechen, oblezti.

Bekriegen, pobogowati, zdwihnauti wálku proti někomu, ſein Vaterland, wlaſt ſwau pobogowati.

Bekrieger, m. pobogowatel, m.

Bekriegen, das, Bekriegung, f. pobogowánj, n.

Bekrochen, oblezlý.

Bekrönen, korunowati.

Bekrönt, korunowaný.

Bekrönung, f. korunowánj, n.

Bekümmern, Kummer erwecken, Sorgen verurſachen, ſtarati, ſtaroſt wěniti, wdělati, w ſtaroſt wweſti, du bekümmerſt mich ſehr, ſtrorbentlich, děláſs mi welmi ſtaroſt, 2) ſich bekümmern, über etwas Kummer haben, ſtarati ſe, ſtaroſt mjti, ſtaroſtliti ſe, lopotowati ſe, ſtaroſtj ſe bědowati, ſich um etwas anders bekümmern, o něco giného ſe ſtarati, er bekümmert ſich um nichts, on ſe o nic neſtará.

Bekümmernis, n. ſtaroſtliwoſt, ſtaroſt, ſtraſt, lopota, lopotnoſt, f. wſtaránj, n. Bekümmerniß machen, ſtaroſt dělati.

Bekümmert, z. B. ein ſehr bekümmertes Herz, Gemüth, ſtaroſtliwý, wſtaralý, ſtaroſtj obklíčený a zbědowaný, ſtraſtný, lopotný, ſtaroſtmi zaneſſený, bekümmert machen, wſtrati někoho, ſtrach nahnati někomu, ſtaroſt činiti, půſobiti, kormautiti někoho, bekümmert ſeyn, rmautiti, kormautiti, zarmautiti ſe.

Bekümmerung, f. ſtaroſt, f. ſtarání, n.

Beküſſen, zljbati, zcelowati.

Bekülſt, zljbaný, zcelowaný.

Bekülſung, f. zljbánj, zcelowánj, n.

Belachen, etwas, eine Thorheit, einen Fehler, ſmáti, wſmjwati, poſmjwati ſe něčemu, ſmjch, poſměch, poſměſky ſy z něčeho dělati, z něčeho mjti, zum Belachen, k ſmjchu.

Belachenswerth, ſmjchu hodný, poſměſſný, ſměſſný.

Belacht, wſmjwán, poſmjwán.

Belachung, f. ſmánj, wſmjwánj, poſmjwánj, n.

Beladen, naložiti, nakládati; ſtjžiti, obtjžiti, ein Pferd, einen Eſel, einen Wagen beladen, na koně, na oſla, na wůz naložiti, ſich oder einen mit Sorgen, mit Arbeit, mit Geſchäften, obtěžowati, obſypati, zanáſſeti, záwaliti ſe neb někoho ſtaroſtj, pracý.

Beladen, ſtjžený, obtjžený, 2) mit Geſchäften, Sorgen, zaneprázdně-

dřenjm nebo pracý, starostmi obtjžený, obsypaný, zawasleny, zanessený, mit Schulden, mit Sünden, dluhami, hřichami zasypaný, obsypaný, obtjžený, mit Fressen, přecpaný, přeplněný, mit Saufen, přepitý, pitjm přebraný, obtjžený, přetlačený, mit Hasse, Schande beladen, nenáwistj, hanbau stjžený, obtjžený, ein beladener Wagen, wůz s nákladem, naložený

Beladung, f. naloženj, nakládánj, obtjženj, stjženj, n.

Belagern, oblehnauti, obehnati, die Strassen, Zugänge, plice, přistupy, obsaditi, obsednauti, belagert werden, obleženu býti, 2) figürl. umgeben und beunruhigen, obkljčiti.

Belagerer, m. dobywatel, m.

Belagert, obležený, oblehnutý, obehnaný.

Belagerung, f. obleženj, oblehnutj, obehnánj, n. die Belagerung aufheben, odtáhnauti, odtrhnauti, vpustiti od obleženj, obleženj wyzdwihnauti.

Belang, m. Wichtigkeit, pilnost, důležitost, znamenitost wěcy, eine Sache von grossem Belang, wěc welmi důležitá, znamenitá, pilná.

Belangen, betreffen, přinálezeti, dotýkati se, t nauti se, týkati se, was dieß belanget, co se toho týče, dotýče, tčne, 2) als Kläger rechtlich, gerichtlich belangen, verklagen, pohnati, obesłati někoho, 3) einholen, dohoniti, doběhnauti, dogjti někoho.

Belangung, f. vor Gericht, pohon, m. pohnánj, n. obsýlka, f.

Belappen, ausflicken, zlátati, zplátati.

Belasten, s. Beladen.

Belästigen, obtěžowati, die Unterthanen mit Gaben belästigen, poddané daněmi obtěžowati, stěžowati, 2) zur Last fallen, beschwerlich seyn, fallen, obtěžowati, těžkem, obtjžným býti, einen, zanepráždňowati, obtěžowati někoho, těžkem mu býti.

Belästigung, f. obtěžowánj, stěžowánj, 2) obtjženj, zanepráždněnj, n. obtjžnost, f.

Belatten, mit Latten beschlagen, latowati, latj pobjgeti.

Belauben, mit Laube versehen, listjm odjt, přiodjt, belaubte Zweige, listnaté, listjm opatřené, oděné ratolestě, 2) des Laubes berauben, smjtati, sich belauben, ratolestiti se.

Belaubt, listnatý, ratolestný, belaubt werden, seyn, růžditi, ratolesti wypausstěti, wětwe wydáwati.

Belaubung, f. listjm opatřenj, oděnj, 2) smjtka, f.

Belauern, belauschen einen, čihati na někoho, 2) betriegen, podtrhnauti.

Belauf, m. hlawnj počet, m. s. Betrag.

Belaufen, etwas zu sehen, zběhati, 2) sich so und so hoch, sich erstrecken, sahati, wztahowati se, es beläuft sich auf 100 Thaler, wztahuge se na sto tolarů, 2) sich belaufen wie die Hunde, běhati se, zběhnauti.

Belauschen, čihati, počihati.

Beläuten, wyzwáněti.

Beläutung, f. wyzwanénj, n.

Beleben, lebendig machen, obživiti, einen Todten, mrtwého wzkřjsyti, 2) aufs neue erquicken, erfreuen, ermuntern, občerstwiti, očerstwiti, posylniti.

Belebt, žigicý, živobytný, živogsaucý, 2) munter, frisch, aufgeweckt, živý, živný, čerstwý, ochotný.

Belebtheit, f. živost, obživlost, f.

Belebung, f. obživenj, n. obživugičnost, wzkřjsenj, 2) Er-

munterung, občerſtwenj, občerſtwenj, poſylenj, n. poſyla, f.

Belecken, oljzati, obljzati, poljzati.

Beleckt, oljzaný, obljzaný, poljzaný.

Beleg, n. Belege, přiloha, f. přílohy, f. plur. ſ. Beylage.

Belegen, eine Stadt, ein Haus mit Leuten verſehen, poklásti lidmi město, nakláſti lidu do města, mit etwas, als mit Steinen, Gold, Silber, Kupfer, wykládati, obkládati, obložiti něco kameny, zlatem, ſtříbrem, mědj, den Boden mit Holze, zemi wykládati dřjwjm, mit Bretern, prkny položiti, obložiti, dláziti, ein Geſicht mit Schönheitspflaſtrchen, twář flaſtříčky obložiti, 2) den Tiſch, den Stuhl mit Kleidern, Büchern, ſtůl, ſtolicy nakláſti ſaty, knihami, 3) einen mit Abgaben, Strafe belegen, někoho pokutowati, pokutu někomu vložiti, 4) mit Beweisſchriften verſehen, beſcheinigen, dokládati, doložiti, 5) verbrämen, mit Borten, Schnüren belegen, obložiti lemy. 6) zur Fortpflanzung befruchten, von einigen Thieren, ſ. belaufen.

Belegſchein, m. přiložené vpſánj, n.

Belegt, mit Gold, Silber, Geſtein, wykládaný, mit Strafe, pokutau ſtižený.

Belehnen, einen mit etwas, manſtwj, léno vděliti, dáti.

Belehnter, m. man, m.

Belehnung, f. manſtwj, léna vdělenj, n.

Belehren, einen von etwas, powčiti, wyučiti, navčiti, náwěſtj dáti, laß dich doch belehren, deß ſy gen Ejcy, deß ſe powčiti, einen von etwas belehren, někoho o něčem zprawiti.

Belehrt, powčený, wyučený, navčený, zprawený.

Belehrung, f. powčenj, wyučenj, navčenj, navka, f. zprawenj, n. zpráwa, f.

Beleibt, tělný, tělnatý,

Beleidigen, einen, wbližowati, wrážeti, wbljžiti někomu, wrazyti někoho, Gott beleidigen, Boha wrazyti, rozhněwati, hněwati, worinn beleidigte ich dich, wčem gſem tě wrazyl, ti wbljžil?

Beleidigend, pohorſſliwý, wrážliwý, wráživý.

Beleidiger, m. wbližitel, wrazytel, m.

Beleidigter Theil, wražená ſtrana.

Beleidigung, f. wbljženj, wraženj, n. eine kleine, wbljženička, f.

Beleſen, zběhlý w čtenj, w knihách, čtenář, m. er iſt in den Kirchenvätern ſehr beleſen, ge wčtenj S. orcſ welmi zběhlý.

Beleſenheit, f. zběhloſt w čtenj, w knihách, f. čtenj, n.

Beleuchten, helle machen, erleuchten, z. B. ein Zimmer, Gerüſt, Garten, oſwjtiti, oſwěcowati, oſwětlowati, oſwětliti, einweniq, eben itzt im Augenblick, obleſknauti ſwětlem, 2) ſkúrli prüfen, unterſuchen, einen Satz, eine Stelle im Buche, wyſwětliti.

Beleuchtet, oſwjcený.

Beleuchtung, f. oſwjcenj, oſwěcowánj, n. oſwětlenj, 2) wyſwětlenj, n.

Belfern, ſkoliti.

Belfern, das, ſkolenj, n.

Belferer, m. ſkolič, m.

Belieben, ljbiti ſe, ſljbiti ſe, v libosti býti, wie ſie belieben, gak ſe gim ljbj, wie belieben ſie, was belieben ſie? gak, co ſe ljbj? ſie belieben zu ſpaßen, ljbj ſe žertowat, es beliebt mir, ljbj ſe mně, wie es beliebt, gak ſe libj, belieben ſie! ljbj ſe? ak ſe ljbj!

Belie-

Belieben, das, libost, ljbeznost, f. zaljbenj, obljbenj, n. Belieben an etwas haben, tragen, ſtuden, libost, zaljbenj, obljbenj w nečem mjti, nalezati, nèco gobě libowati, oblibowati, obljbiti, nach Belieben, dle, podlè libosti.

Beliebig, libý, ljbezný, iſt ihnen beliebig? ljbj ſe, geſt gim libo? zur beliebigen Uebergabe, k ljbezněmu dodánj, in einen ihm beliebigen Ort, do mjſta gemu libého, ſe ljbicýho.

Beliebt, ſ. beliebig, 2) angenehm, zaljbený, wzácný, ſich beliebt machen, wciniti ſe wzácným, zaljbiti ſe, beliebt ſeyn, býti wzácným.

Beliegen, ležeti, 2) etwas, als, den Zorn beliegen müſſen, d. i. zu Bette liegen müſſen, odležeti.

Beliſten, přechytrati, přechytřiti, přelauditi, podſkočiti, podtrhnauti, podkládati.

Belle, ſ. der Bellen, ſ. Kübel.

Bellen, wie der Hund, ſtěkati, wie der Fuchs, ſkoliti, ſtěkati.

Bellen, das, ſtěkánj, n. ſtěkot, m. 2) ſkolenj, n.

Bellfer, m. ſtěkač, m. ſtěkawec, m.

Belohen, pochwáliti, pochwalowati, ſchwalowati, ſchwáliti.

Belobt, ſchwálený, pochwálený.

Belobung, ſ. ſchwálenj, pochwálenj, n.

Belogen, přelhaný, obelhaný, oklamaný, ſklamaný.

Belohnen, odplacowati, odplácěti, odplatiti, zaplatiti, odměňowati, odměniti.

Belohner, m. odplácce, odplatitel, odměnitel, zaplatitel, m.

Belohnung, f. záplata, odplata, odměna, f. odplacenj, zaplacenj, n. Belohnung bekommen, erhalten, wzýti, doſtati odplatu.

Bekugſen, ſſaustnauti, ſſaustati, oſſaustnauti, oſſiditi, opentliti, kjznauti.

Belügen, einen, přelhati, přelháwati, obelhati, ſklamati, oklamati někoho, 2) Lügen von jemand erzählen, nalhati, ſelhati na někoho, er hat mich gar ſehr belogen, welmi mnoho na mne nalhal, ſelhal.

Beluſtigen, obweſelicti, obradowati, ſich, weſeliti, obweſelowati, radowati ſe.

Beluſtigung, f. obweſelenj, obradowánj, n.

Belzbaum, m. ſtěp, m. ſazenice, f.

Belze, f. raub, m.

Belzen, od. pelzen, propfen, wſaditi, wſtjpiti, ſtěpowati.

Belzen, das, ſtěpowánj, n.

Bemackeln, poſſkwrniti, zprzniti.

Bemacklung, f. poſſkwrnění, zprznění, n.

Bemächtigen, ſich, v. einer Stadt, einer Sache, zmocniti ſe.

Bemächtigung, f. zmocnění, n.

Bemalen, zmalowati, pomalowati.

Bemähret, hřiwnatý.

Bemannen, ein Schiff, wyprawiti, wyzbrogiti lodj, 2) ſich bemannen, einen Mann nehmen, wdáwati ſe, wdáti ſe za muže.

Bemänteln, plášťem, plášťkem přiodjti, 2) beſchönen, einer böſen Sache einen guten Schein zu geben ſuchen, přikýwati, připlaſſkowati, zaſtjrti, zaſtjrati, ſeinen Geiz mit der Sparſamkeit bemänteln, ſwé lakomſtwj ſporotau připlášťkowati, zaſtjrati.

Bemäntelung, f. připlášťkowánj, n. plášť, m. záſtěra, f. kryt, m. plášťek, m.

Bemeiſtern, ſich, einer Sache, opanowati nègakau wèc, wwázati ſe wni, ſ. bemächtigen.

Bemeldt, připomenutý.

Bemengen, sich, mit einer Sache, mjssyti, mjchati, plesti, másti se w něco; obyrati se něčim.

Bemerken, seznamenati, vznamenati, spozorowati, pozorowati, znamenati, sseekiti, 2) anmerken, erinnern, poznamenati.

Bemerkenswerth, pozoru hodný.

Bemerkung, f. seznamenánj, vznamenánj, spozorowánj, n. Bemerkung, die man macht, známka, pozorugičnosť, f. Bemerkung in der Natur, znamenánj, n. Bemerkungen machen, znamenati.

Bemisten, pohnogit, hnogic, mrwit.

Bemittelt, mohutný, prostředky magicý, mohowitý.

Bemoost, mechowatý.

Bemühen, einen, mit etwas beläſtigen, einem, etwas auftragen, zanepráždniti, zaměſtnati, zaměſtnáwati, obtěžowati, 2) ſich bemühen, beſchäftigen mit etwas, zanepraždňowati se, 3) ſich um etwas bemühen, bewerben, přičiniti se, snažiti, wynasnažiti se, vsylowati, pracowati o něco, mjti snažnosť, pilnosť bedliwosť oněco, wollen ſie ſich nicht heraus, hinein bemühen, nechtěgi se wen, tam zanepráždnit, ſich für jemand, za někoho se přičiniti, wynasnažiti.

Bemühet, mit etwas, zanepráždněný, zaměſtknaný, 2) um etwas, snažný, pilný něčeho, bemühet ſeyn, snažiti se, pilen, snažen býti, přičiňowati se, vsylowati.

Bemühung, f. Beſchäftigung, zanepráždnění, zaměſtknánj, n. 2) um etwas, nach etwas, přičinění, snaženj, wynasnaženj, vsylowánj, vsylj, n. přičinnosť, snažnosť, snaže, f.

Bemüßigen, jemand zu etwas, přimuſyti, donuceti, přinuceti, dohnati, donutkati.

Bemüßigung, f. přimuſenj, přinucenj, donucenj, donutkánj, n.

Benachbart, přiležicý, přiſedlý, ſauſedný, benachbart ſeyn, w ſauſedſtwj býti, přiſedlým, ſauſedným býti.

Benachrichtigen, einen von etwas, zprawiti někoho o něčem.

Benähen, obſſiti; poſſiti.

Benageln, hřebjky pobjgeti, pobiti.

Benagen, obhryzti, ohreyzati, ohryzti, ohlodati, obkauſati, okauſati.

Benager, m. ohryzytel, ohlodatel, obkauſatel, m.

Benagt, obhryznutý, obhryzený, ohryzený, ohryznutý, ohlodaný, obkauſaný, okauſaný, obkauſuutý, okauſnutý.

Benagung, f. ohryzenj, ohryznutj, ohlodánj, obkauſánj, okauſánj, n.

Benamſen, benamen, nennen, benennen, gmenowati, nazwati; přezdjti, djti.

Benamſung, f. Benamung, Benennung, pogmenowánj, nazywánj, nazwánj, n. název, m.

Benarbt, prauhowatý.

Benaſchen, omlſati, pomlſati, zmlſati.

Benebeln, zamračiti, zaſtjniti, obſtjniti, ſich benebeln, podnapiti ſe, ochmeliti ſe.

Benedeyen, dobrořečiti, žehnati, požehnati.

Benediktenkraut, eine Wurzel, hřebjčkowá bylina, f.

Benediktiner, m. benedykťjn, m.

Benediktinerinn, f. benedykťjnka, f.

Benehmen, odnſti, odgjmati, odebrati, vgjmati, den Verſtand, (ſ die Zufuhr,) das Licht, den Schlaf, ſwěclo, ſpanj, rozum wyrazyti z někoho, rozum někomu odnſti, zbawiti někoho rozumu, die Hoffnung, den Muth, die Furcht, die Sorgen, den Zweifel, Argwohn, nawěgi, proce,

srdce, strach, starost, pochybnost, dúmjnku odgjmati, zbawiti někoho naděge, srdce, strachu, starosti, pochybnosti, 2) benehmen, sich, verhalten, chowati se, zachowati se.

Benehmung, f. odgjmánj, odegmutj, zbawenj, 2) zachowánj se, n.

Beneiden, einen wegen eines Dinges, od. um ein Ding, záwidéti někomu, něčeho, beneidet werden, záwiděnu býti, záwidjn býti.

Beneidenswerth, würdig, záwisti hodný.

Beneider, m. záwistnik, m.

Benennen, einen Namen beilegen, pogmenowati, nazwati, nazýwati, 2) namentlich ausdrücken, gmenowati, pogmenowati.

Benennt, pogmenowaný, nazwaný.

Benennung, f. pogmenowánj, gmenowánj, nazwánj, nazýwánj, n.

Benetzen, swlažiti, smočiti, smáčeti, einen Brief mit Thränen, psanj slzami poljwat, smáčet.

Benetzung, f. swlaženj, smočenj, n.

Bengel, m. Knüttel, stonek, sochor, keg, m. 2) grober Bengel, sliwoň, bliwoň, mańas, stonek, m. s. Bängel.

Bengeln, ausklopfen, ausprügeln, mlsti někoho, kygem práti, bjti, sochorem wychladiti.

Benicken, etwas, kywati, kynauti, pokynauti k něčemu.

Benjemen, s. Bestimmen.

Benieſen, etwas, keychati, keychnauti k něčemu.

Benne, f. ein Korb, kossina, kossatina, f.

Benommen, wzatý, odňatý, odgatý.

Benöthiget, senn, einer Sache, potřebným něčeho býti, potřebowati něco, za potřebj mjti něčeho, 2) benöthigen zu etwas, s. nöthigen.

Benutzen, benúžen, wžjwati, požjwati, ein Feld, ein Gut, pole, statek požjwati, wžjwati.

Benutzung, f. wžjwánj, požjwánj, n.

Benzoe, n. asa wonná, f. wssedobr, m.

Beobachten, pozorowati, znamenati, oko nésti na něco, die Zeit beobachten, času sſetřit, čas pozorowat, mit Vorsichtigkeit und Bewußtſeyn, sſetřiti něčeho, něco pozorowati, seine Pflicht, pozorowati.

Beobachter, m. pozorowatel, m.

Beobachtung, f. pozor, m. pozorowánj, znamenánj, 2) vorsichtige, sſetřenj, oka nessenj, n. sſetrnost, f. 3) der Pflicht, pozorowánj, Beobachtungen anſtellen, znamenati, pozorowati.

Beorduen, beordren, nařjditi, einen zu etwas, zřjditi někoho k němu.

Bepacken, nawázati, navzliti.

Bepanzern, ozbrogiti, w zbrog, w krunýř, w brnénj, w odénj oblecy, obláceti, odjti, wpraswiti.

Bepanzert, ozbrogený, w zbrog, w brnénj, w krunýř odéný, ein

Bepanzerter, odénec, m.

Bepelzen, kožichem přiodjti, přistřjti.

Bepelzet, kožichem přiodéný, přistřený.

Beperlen, perlami wyſaditi.

Bepfählen, koljm podbjgeti, kolisti, kůly nadbjgeti.

Bepfählet, koljm podbjgený, kůly nadbjgený

Bepfählung, f. koljm podbjgenj, kůly nadbjgenj, kolenj, n.

Bepflanzen, einen Garten mit Blumen, einen Acker mit Bäumen, wyſaditi, wyſazowati.

Bepflügen, zworáwati, zworati.

Bepflaſtern, podláždi.

Bepflaſtert, podlážený, 2) mit Pflaſtern belegt, mázbami postkený, polepený.

Be-

Beplanken, obrauditi plankem, obrubau obehnati, obraditi.

Bequem, přjhodný, pohodlný.

Bequem, adv. pohodlně, přjhodně, whod.

Bequemen, ſich, etwas zu thun, mjti, chápati ſe k něčemu, přičiniti ſe. 2) ſich zu etwas ſchicken, ſich einer Sache gemäß bezeigen, propůgčiti ſe, k wůli, powůli býti, ſich nach der Zeit, času ſo propůgčiti, času howěti, dle času ſe říditi, chowati, 3) podrobiti ſe, er bequemt ſich zu allen, ke wſſemu ſe podrobuge, wdn ſich ſelbſt, aus eigenem Triebe, ſich bequemen, dowtjpiti ſe, wtjpiti ſe.

Bequemlich, bequem, přjhodně, pohodlně.

Bequemlichkeit, f. přjhodnoſt, pohodlnoſt, f. pohodlj, n.

Bequemung, f. přičinění ſe, propůgčenj ſe, n.

Berahmen, mit Rahmen verſehen, obraubiti.

Berappen, wie die Mauer, obmjſtati, obwrhnauti.

Berappung, f. obmjtka, f. obmjtánj, obwrženj, n.

Beraſpeln, oſtrauhati, oſtruhowati.

Berathen, poraditi, mit etwas, mit einem Uebel berathen ſeyn, zle ſobě něčjm, s někým poraditi.

Berather, m. rádce, m.

Berathſchlagen, radu držeti, raditi ſe, 2) ſich miteinander, we ſpolek ſe raditi, w radu wgjti, ſich mit einem, raditi ſe, wraditi ſe, poraditi ſe, radu brátí, držeti s někým.

Berathſchlagung, f. radění ſe, poſaz, m. wradění, razenj ſe, wrazenj ſe, nach vieler Berathſchlagung, po mnohém wrazenj, 2) rady drženj, bránj, razenj, n.

Berauben, einen, oblaupiti, zlaupiti, laupiti, obrati, 2) einer Sache, ſeines Vermögens, ſeiner Güter, des Geſichts, zbawiti někoho něgaké wěcy, swé mohowitoſti, ſtatku, zraku, oblaupiti, jemand ſeiner Ehre berauben, ze cti zlaupiti, ich will dich deſſen nicht berauben, nechcy tě toho zbawiti, der Mannheit berauben, kleſtiti, wykleſtiti, zbawiti muſtwj, einen ſeines Lebens, někoho žiwobytj zbawiti, o žiwot připrawiti, einen des Troſtes, der Hilfe, wtěchy, pomocy zbawiti, 3) eine Kaſſe, eine Kirche berauben, pokladnu, koſtel zlaupiti, oblaupiti, zebrati, wylaupati.

Berauber, m. lupič, oblaupitel, zlaupitel, zbawitel, m.

Beraubet, oblaupený, zlaupený; zbawený.

Beraubung, f. der Kirche, der Kaſſe, oblaupenj, zlaupenj, zebránj, n. des Geſichts, zbawenj očj, n. des gemeinen Gůtes, krádež, f. kradenj, laupenj obecných peněz, n. der Mannheit, kleſtěnj, wykleſtěnj, zbawenj muſtwa.

Beräuchern, nakaditi, podkaditi, die Bienen, wčely podkuřiti, okaditi, pokaditi, zakaditi, zakaditi.

Beräuchert, okaděný, podkuřený, zakaděný, zakaděný.

Beräucherung, f. nakaděnj, podkaděnj, zakaděnj, okaděnj, zakaděnj, n.

Beraucht, zakaděný, wčaděný, pačaděný.

Berauſen, die Gänſe, oſſklubati huſy.

Berauſchen, opiti, opogiti, dieß Bier berauſchet, to piwo opogj, opige, ge opogné, ſich berauſchen, opiti, opogiti, podnapiti ſe.

Berauſchend, opogný.

Berauſchet, podnapitý, opitý, opogený.

Berauſchung, f. podnapitj, opitj, opogenj, n.

Be-

reitwilligkeit, s neywěrſſj ochotnoſtj.

Berechnen, zuſammenrechnen, ſpočjtati, ſpočjſti, ſcjſti, wypočjſti, ſich miteinem, počjtati ſe s něčým.

Berechnung, f. aučet, m. počtu drženj, kladenj, wypočtenj, ſpočtenj.

Berechtigen, jemanden, práwo nékomu wděliti, dáti.

Berechtiget, ſeyn, práwo a moc mjti.

Berechtigung, f. plnomocenſtwj, práwa wděljenj, n.

Bereden, einen zů etwas, namluwiti, nawesti někoho na něco, k němu, ich werde ſuchen ihn dazu zu bereden, budu hledět ho k tomu namluwit, 2) etwas mit einem bereden, ſich mit einem, wmluwiti ſe s něčým, rozmluwiti, rozmluwiti s něčým o něco, něco s něčým ſmluwiti, 3) etwas bereden, omlauwati něco.

Beredt, beredtſam, mit der Gabe wohl zu reden verſehen, wýmluwný, 2) in Geſellſchaften, mluwný, řečný, rozpráwečný.

Beredt, adv. wýmluwně.

Beredtſamkeit, f. wýmluwnoſt.

Beredung, namluwenj, f. nawedenj, n. náwod, m. 2) ſmluwenj, n.

Beregen, ſ. Erwähnen.

Beregnen, beregnet werden, zmoknauti, moknauti.

Bereiben, podrbati, rodrbáwati.

Bereichern, bohatiti, obohatiti, zbohatiti, ozbožniti, viel, ſehr, rozbohatiti.

Bereichert, obohacený, ozbožněný, ſtark, viel, rozbohacený.

Bereicherung, f. bohacenj, obohacenj, zbohacenj, ozbožněnj, n.

Bereift, ginowatý, ginjm obroſtlý; mrazowitý.

Bereinen, die Aecker, wymezyti pole.

Bereiſen, zu Pferde oder im Wagen, ſgezditi, progjždět, progeti, zu Fuße, ſchoditi.

Bereit, hotow, přihotowen, přiſtrogen, připrawen, přichyſtán, od. ný, ſich bereit machen, hotowiti, přihotowiti, ſtrogiti, chyſtati, připrawiti, přiſtrogiti, přichyſtati ſe, bereit ſtehen, ſeyn, pohotowě býti, ſtáti, etwas bereit halten, něco pohotowě mjt, ich bin bereit dich anzuhören, gſem hotow tě poſlauchat, ich bin zu allem bereit, ke wſſemu hotow gſem.

Bereiten, hotowiti, přihotowiti, přiſtrogiti, přichyſtati, připrawiti, připrawowati, ſtrogiti, chyſtati, Tücher, Felle, Leder bereiten, ſukna, kůže, kůži připrawowat, das Erdreich zur Saat, zemi k ſetj připrawiti, das Eſſen, die Speiſen bereiten, gjdlo, krmě ſtrogiti, es iſt alles bereitet, wſſecko geſt přihotoweno, přichyſtáno, přiſtrogeno, ſich zur Reiſe, zum Tode, zum heiligen Abendmahle bereiten, na ceſtu, k ſmrti ſe ſtrogit, chyſtat, připraswowat, připrawit, 2) ſ. bereuten.

Bereiter, m. der etwas zubereitet, oder etwas anordnet, ſtrůjce, ſtrogič, připrawitel, m. 2) der Pferde, ſ. Bereuter.

Bereits, giž.

Bereitſchaft, f. hotowoſt, f. in Bereitſchaft haben, w hotowoſti mjti, po hotowě, na hotowě mjti, in Bereitſchaft ſeyn, ſtehen, býti po hotowě, po hotowu, na pohotowě, na hotowě, 2) Bereitſchaft zu etwas, přjprawa, f.

Bereitung, f. das Bereiten, hotowenj, přihotowenj, ſtrogenj, přiſtrogenj, připrawenj, chyſtánj, přichyſtánj, n. přjprawa, f.

Bereitwillig, ochotný, ochotnowolný, wolný, hotowý.

Bereitwillig, adv. ochotně, wolně, hotowě.

Bereitwilligkeit, f. ochotnoſt, wolnoſt, ochotnowolnoſt, myſli hotowoſt, f. mit der größten Be-

Berennen, eine Stadt, ztecy, zlezti, zteknauti město.
Berennung, f. zteknutj, zlezenj, n. autok, pohrom, m.
Bereuen, twas, litowati, pykati, želeti něčeho.
Bereuten, progjžděti, obgjžděti, die Aecker, die Gränzen, pole, hranice progjžděť, ein Pferd, progjžděti koně, eine Strasse, přegjžděti cestu.
Bereuter, m. pogjzdný, m. 2) der dazu gesetzt ist, gewiße Gegenden zu bereiten, pogezdný.
Bereuung, f. pykánj, litowánj, želenj, n.
Berg, m. wrch, (chlum, chlumec, m.) hora, f. zu Berge stehen, wie Haare, wzhůru státi.
Berg ab, z wrchu dolů, wrchem dolů, was Berg ab gehet, položitý, po přjkřj, obwýssný, powolný.
Bergamt, n. hornický, hawjřský, hornj aukad, m.
Bergamotte, f. pargamůtka, f.
Berg an, Berg auf, k wrchu, was Berg an gehet, položitý.
Bergarbeit, f. hornj, horničné djslo, n. hornj práce, f.
Bergarbeiter, m. hornj dělnjk, m.
Bergart, f. ruda, f.
Berg auf, s. Berg an.
Bergbau, m. hawjřstwj, n.
Bergbaukunst, f. umělj hawjřské, hornické, n.
Bergbeamte, plur. wřednjcy hornj, horničnj, hawjřstj.
Bergbewohner, m. horský obywatel, horák, m.
Bergblau, n. ogr modrý, m.
Bergeinsiedler, s. Bergeremit.
Bergen, aus einem Schiffbruche an das Ufer bringen und retten, ztroskotanau lodj na břeh wynest a zachowat, (ein geborgenes Schiff, lod z troskotánj zachowaná,) nämlich in Sicherheit bringen, wychwátit, wyrrhnaut, wyprostit z nebezpečenstwj, er ist nunmehr geborgen, wyrhl, na sucho, přeskočil, er ist geborgen, gest opatřen, 2) verbergen, krýti, skrýwati, skrýti, wskrýwati, tagiti, zatagiti.
Bergeule, f. weyr, m. davon, weyrowý.
Bergfalke, m. sokol horrj, m.
Bergfestung, f. hornj pewnost, f.
Bergfink, m. gikawec, m. pěnkawa hornj, f.
Bergflachs, n. kamenec, m.
Bergfreyheit, f. swoboda hornická, hornická, f.
Berggang, m. pramen podzemnj, cauk, m. w zemi protažený, n.
Berggebräuche, plur. hornj, horničnj, hawjřsstj, obyčegowé, m.
Berggelb, n. žlutá ruda, ruda, f.
Berggenossen, plur. hornj, horničná čeládka, f.
Berggericht, n. práwo hornické, n.
Berggesetze, plur. hornj, horničná práwa, n.
Bergbauer, m. kowkop, hawjř, m.
Berghäuslein, n. Berghüttlein, kopka, kawna, hawjřská chalupka, f. hawjřský domek, m.
Berghaut, f. perkowice, f.
Berghollunder, m. hornj bez, m.
Berghund, m. hornj pes, horáček, m.
Bergicht, hornatý, wrchowitý, wrchowisstný.
Bergig, wrchowisstný.
Bergkammer, f. bechyně, f.
Bergkappe, f. hawjřská, hornická, kápě, f. 2) čapka, f.
Bergknappe, m. kowkop, hawjř, hornjk, m. (hawýř)
Bergknappschaft, f. hawjřstwo, n.
Berglachter, látro hornj, n.
Berglein, n. wrssek, chlumek, m. horka, hůrka, f.
Bergleute, plur. hornjcy, hawjři, hornj lidé, lid zhornilý, m. hawjřstwo, n.
Bergmann, hornjk, hawjk, kowkop, m. 2) der am Berge wohnt, horák, m.

Berg-

Bergmänniſch, adv. hawjřſky, hornicky.
Bergmänniſch, po horuicku.
Bergmeiſter, m. miſtr hornj, hornický, hawjřſký, zpráwce hor, m.
Bergmünze, f. kocurnjk, m.
Bergordnung, f. hornj řád, m. hornj prawidla, n.
Bergrath, m. hornj rada, f.
Bergrecht, n. hornj, hornické, hawjřſké práwo, n.
Bergrichter, m. ſudj hornj, hornický, m.
Bergroth, n. čerwenec, m. ruda, rudka čerwená, f.
Bergſalz, m. preyſſtěnina, f.
Bergſalz, n. kamenná, kopaná ſůl, f.
Bergſchreiber, m. hornj, dolowý, hawjřſký pjſař, m.
Bergſtadt, f. hornj, hornické město, 2) am Berge, horſké, n.
Bergſteiger, m. dololezec, m.
Bergſtiglitz, m. ſtehlik hornj.
Beraſucht, f. duſſnoſt, f.
Bergunter, položitý, ſ. Berg ab.
Bergwachs, n. klj ſyrnaté, ſyrnatá lepká země, f.
Bergwerk, n. rudnj, kowowý důl, m. hora, f. 2) die Arbeit, hornj práce, f.
Bergwerksfreyheiten, f. pl. horničná priwilegia, nadánj.
Bergwerksgeſchwerene, plur. hornj přiſežnj, m.
Bergwerkslexikon, n. hornicný, hawjřſký ſlowan, m.
Bergwerksſtallen, prorazené průchodjſſtě, n.
Bergwerksverſtändiger, m. zběhlý we wěcech hornjch, horničných, hawjřſkých, m.
Bergwerkswiſſenſchaft, f. wměnj hornické, horničné, n. hawjřſté.
Bergweſen, n. wěcy hornj, hornične, hawjřſké, f. hawjřſtwj, n.
Bergwort, n. ſlowo hornj, hornične, hawjřſté, n.
Bergzimmermann, teſař hornj, m.
Bergzinnober, m. hornj cynobr, m.
Bericht, m. zpráwa, f. náwěſſtj, n.
Berichten, Bericht erſtatten, Nachricht erſtatten, zprawiti, někomu zprawu dáti, činiti wzkázati něco, 2) Unterricht ertheilen, powčiti, powědčti, powčowati.
Berichtet, von etwas, zpráwený.
Berichterſtattung, f. zprávy dánj, včinčnj, zpráwnj liſt, m.
Berichtigen, richtig machen, in Ordnung bringen, zprawiti, zaprawiti, eine Sache, Rechnung, Schuld, dluh zaprawiti, zprawiti, Fehler, naprawit, oprawit.
Berichtigung, f. eines Fehlers, zprawenj, naprawenj, ponaprawenj, oprawenj, poopraweni, n. oprawa, f. náprawa, f. einer Sache, zprawenj, zaprawenj, der Schuld, zapraweni, n.
Beriechen, etwas, wonětí, přiwonětí k něčemu; očuchati, očmuchati něco.
Beritten, gjzdný, gut, ſchlecht, beritten ſeyn, dobrého, zlého koně mjti, na dobrém, na zlém koni gezditi, beritten machen, zgezditi.
Berſchling, m. wokaun m.
Berſten, puknauti, pukati, rozpuknauti ſe.
Bertram, ſ. Pertram.
Berüchtigen, rozhlášeti.
Berüchtiget, rozhlášený, übel berüchtiget, zlopowěſtný.
Berückeit, ſ. Betriegen.
Berückung, ſ. Betrug.
Beruf, m. powolánj, zawolánj, n. zu einem Stande, powolánj, n.
Berufen, powolati, zawolati, 2) einen zu ſich, zu einem Amt, někoho k ſobě, k někomu wkadu powolati, 3) ſich auf einen, auf etwas berufen, odwoláwati ſe na někoho, na něco, 4) apelliren, odwolati ſe k wyššímu práwu, 5) beſchreyen, mit Worten bezaubern, in

der Naturlehre des Pöbels, vrknauti, vhranauti, obhljdnauti, 6) die Gemeine, obec swolati.

Berufsarbeit, f. práce powolánj, f.

Berufsgeschäfte, n. zamestknánj, n. práce swého powolánj, f.

Berufung, f. Beruf, 2) odwolánj, n.

Beruhen, auf etwas ruhen, vstrnauti, stawowati, vstawowati se na. něčem, přestáwati na něčem, odpočiwati, bei etwas beruhen lassen, přestáwati, přestati, f. bewenden, 2) verharren, dostati, dostáwati, 3) in etwas, auf etwas, auf einen ankommen, den Grund in etwas haben, záležeti, pozustáwati na na něčem, es beruhet auf ihm, na něm to záležj.

Beruhigen, jemanden, pokogiti, spokogiti, vpokogiti, w pokog a mjr wwésti, vtjssiti někoho, sich, spokogiti, vpokogiti, vtjssiti se.

Beruhigung, f. spokogenj, vpokogenj, n. pass. daß man ruhig ist oder wird, pokognost, spokogenost, f.

Beruhigungsmittel, plur. pokogitedlné, spokogitedlné prostředky, m.

Berühmen, sich mit etwas, einer Sache, prahlen, honosyti, chlubiti, pochlaubati, wychlaubati, wychlubowati se něčim.

Berühmen, das, die Prahlerey, honosnost, f. honosenj, n. chlauba, pochluba, f. pochlaubánj, wychlaubánj, n.

Berühmt, slowutný, wznesseny, slawný, oslawný, rozhlássený, ohlássený, zwelebený, wyhlássený, rozhlássený, berühmte Thaten, slowutnj, wznessenj, slawnj, welebnj činowé, ein berühmtes Buch, wznessená, znamenitá, slawná kniha, sehr berühmt, přeslawný, welmi slawný, welmi slowutný, welmi rozhlássený, welmi wznessený, berühmseyn, slowutnými, wznessenými slawným, oslaweným, rozhlásseným býti, berühmt werden, zwelebenu, ohlássenu, oslawenu, slawným včiněnu býti, berühmt machen, slawiti, oslawiti, ohlassowati, oslawowati, rozhlásyti, ohlásyti, welebiti.

Berühren, etwas, teykati, dotýkati, tknauti, dotknauti se něčeho, 2) etwas mit wenigen Worten, něco maličko slowy dotknauti, krátce podotknauti, 3) nahe liegen, dotýkati se.

Berührt, tknutý, dotknutý, erwähnt, dotčený, 2) vom Donnerschlage, hromem vděřený, od hromu vražený, 3) vom Feuer, ožhnutý, 4) vom Schlage, mrtwicý ražený, poražený.

Berührung, f. tknutj, dotknutj, dotýkánj, n. 2) in einer Abhandlung, dotknutj, podotknutj, n.

Berupfen, osslubati, osskubati, posslubati, 2) bestehlen, opáliti, osslubati, olaupiti.

Berupft, osslubaný, osskubaný, posslubaný.

Berupfung, f. osslubánj, osskubánj, posslubánj, n. 2) Bestehlung, opálenj, osslubánj, olaupenj.

Berußen, kopiti, wkopiti, wčaditi.

Berußet, wkoptěný, wkopcený, wčazený.

Beryll, m. ein Edelgestein, beryl, m.

Besäen, sýti, posýti.

Besäet, sjtý, posýtý.

Besäung, f. sýenj, posenj, n.

Besänftigen, kogiti, wkogiti, chlácholiti, wchácholiti, krotiti, wkrotiti.

Besänftigung, f. kogenj, n. chlácholenj, wchlácholenj, wkogenj, krocenj, wkrocenj, n.

Besägen, powjdati.

Besagt, prawený, řečený, powědený, besagtermaſſen, gak bylo prawano, řeceno.

Besaiten, ostruniti.

Besalben, mazati, maſtj mazati, pomazati, namazati, 2) mit Kothe, zmazati.

Besalbung, f. mozánj, maſtj mazánj, pomazánj, namazánj, n.

Besamen, ſich, wie Pflanzen, rozploditi ſe, wie Thiere, plemeniti ſe, 2) beſamen, ſ. beſáeu.

Beſamen, das, Beſamung, f. rozplozenj, n. der Thiere, plemenění, n.

Beſatzung, f. Mannſchaft, poſádka, f. oſazenj, n.

Beſäuen, poſwiniti, vſwiniti.

Beſaufen, ſich, jemand, opiti ſe, opogiti ſe, ožrati ſe, někoho, ſich ſehr ſtark beſaufen, ochlaſtati ſe.

Beſaufen, das, opitj, opjgenj, opogenj, ožránj, n.

Beſchaben, oſtrauhati, obſtrauhati, poſtrauhati.

Beſchabt, oſtrauhaný, obſtrauhaný, poſtrauhaný.

Beſchädigen, verletzen, verwunden, am Leibe, raniti, zraniti, poraniti, ſonſt einen Schaden zufügen, vſſkoditi, vbljžiti někomu, vrazyti někoho, ein Kleid, Wagen, Haus, Gefäß, Buch, porussiti ſſat, wůz, dům, nádobu, knihu, ſſkodu včiniti, vſſkoditi, die Wege, cesty pokazyti, wie das Wetter die Felder, potlaucy.

Beſchädigung, f. am Leibe, auraz, m. ſonſtige Zufügung eines Schadens, vſſkozenj, vbljženj, vražení, n. an Kleidern Wagen ꝛc. porussenj, vſſkozenj, n. der Wege, pokaženj, n. vom Wetter am Felde, ſſkoda na oſenj, f. potlučenj, n.

Beſchaffen, vſtanowený, způſobený, zřjzený, ſpořádaný, alſo beſchaffen ſeyn, tak vſtanowený, způſobený, zřjzený, ſpořádaný býti, ſo war es mit der Sache beſchaffen, ta wěc byla takowá, takowý byl tě wěcy způſob, der Menſch, die Sache, der Krieg iſt ſo beſchaffen, ten člowěk, ta wěc, ta wogna geſt tak vſtanowená, ſpořádaná, způſobena, zřjzená, wenn es ſo beſchaffen iſt, když geſt to takowé, wie iſt es mit ſeinen Sachen beſchaffen? na čem geho wěcy ſtogj? na čem gſau geho wěcy? gaký geſt geho wěcý způſob?

Beſchaffenheit, f. powaha, způſobnoſt, způſobiloſt, f. způſob, m; gměnj, n. die Beſchaffenheit der Zeit, des Wetters, Bergwerkes, powaha, způſob, způſobnoſt, gakoſt času neb powětřj, rudnjho dolu; die natürliche Beſchaffenheit, přirozená powaha, f. přirozený způſob, eine beſondere Beſchaffenheit haben, zwláſtnj powahu, způſob, zrůſoby mjti, nach Beſchaffenheit der Umſtände, der Sache, der Zeit, die powahy, ſpůſobu tě wěcy ꝛc. nach der innern Beſchaffenheit geſund oder krank ſeyn, podlé gměnj, způſobu wnitřnjho zdrawým neb nedužiwým býti, 2) die Beſchaffenheit der Thiere, powaha, způſobnoſt, způſobiloſt zwjřat, f.

Beſchäften, pažiti, opažiti.

Beſchäftung, f. paženj, opaženj.

Beſchäftigen, einen oder ſich, zanepráždniti, zaměſtnáwati, zanepráždňowati, zaměſtnati, zanásſeti pracý někoho neb ſebe, ſich mit Leſung eines Buches, zaměſtnáwati, zanáſſeti, objrati ſe čtenjm nějaké knihy.

Beſchäftiget, zanepráždněný, zaměſtnaný, pracý zaneſſený.

Beſchäftigung, f. zanepráždněnj, zaměſtnánj, pracý zaneſſenj, objránj, n. práce, f.

Beſchälen, polaupati, 2) eine Seutte, přepuſtit koně.

Be-

Beschäler, m. ein Hengst zur Beschälung, pusták, m.

Beschälung, f. polaupánj, 2) připaussténi. n.

Beschämen, zahanbiti, k studu přiwesti.

Beschämt, zahanbený, k studu přiwedený.

Beschämung, f. zahanbenj, n.

Beschatten, stjniti, zastjniti, obstjniti, zastonti, cloniti, zacloniti.

Beschattet, zastjnený, zaclonéný.

Beschattung, f. stjnénj, zastjnénj, obstjnénj, zastonénj, zaclonénj, n. záclona, zástona, f.

Beschauen, obhlédnauti, ohlédati, shlédnauti, opatřiti, obezřjti, spatřowati, s. besehen.

Beschauer, m. spatřitel, spatřowatel, ohledatel, m.

Beschauet, obhlédnutý, ohlédaný, shlédnutý, opatřený, obezřaný, spatřený.

Beschäulich, spatřitedlný, &c. shlédliwý, 2) in der mystischen Gottesgelehrsamkeit wird es auch für betrachtend gebraucht, bohomyslný.

Beschauung, f. obhlédnutj, ohlédánj, opatřenj, obezřenj, spatřowánj, spatřenj, n.

Beschatzen, proceniti.

Beschäumen, opěniti.

Beschäumet, opěněný.

Bescheeren, ostřjhati, oholiti, den Bart, obraditi, bradu ostřjhati, oholiti, die Bäume, stromy obřezati, oklestiti.

Bescheerung, f. ostřjhánj, oholenj, n. des Bartes, obradénj, brady oholenj, ostřjhánj, n. der Bäume, obřezánj, oklesstěnj, n.

Beschehren, unverhofft geben einem etwas, naděliti, někomu něco, někoho něčim.

Beschehrt, nadělený, dieß hat ihm Gott beschehrt, to mu Bůh nadělil.

Beschehrung, f. nadělenj, n.

Bescheid, m. Antwort, odpowěd, f. 2) Rathsbescheid, der Ausspruch eines Richters, rozsudek, vsudek, odsudek, nález, weynos, m. prawnj rozeznánj, n. 3) mit dem Bescheide, s tjm doloženjm, na ten způsob, 4) Bescheid wissen um etwas, znáti něco výborně, 5) Bescheid, Erwiederung im Trinken, pocta, f. spinénj, n. Bescheid thun im Trinken, poctu dáti, zawdati někomu, 6) der einer Frauensperson aus einer Erbschaft gehörige bestimmte Theil, podjl, odkazpánad, m. 7) beim Schmause der Handwerksleute, der einem jedem gehörige Theil auch Bescheidessen, weysluška, weysluha, f. 9) Kenntniß, Wissenschaft, powědomost, Bescheid wissen, mjti powědomost, b) sich einer Sache mit Bewußtseyn einnehmen, vpaussténi, dawati místo, připaussténi

Bescheiden, einem etwas, zutheilen, propugčiti, vděliti, přisauditi, vsauditi něco někomu, 2) im Testamente vermachen, odkázati, dědičně dáti, 3) einem einen Ort, wykázati, vrčiti někomu místo, 4) mit einem Befehl an einen Ort bestimmen, odhodlati, vstanowiti, vrčiti.

Bescheiden, höflich, mässig in Leidenschaften und Begierden, mjrný, sstrný, 2) bescheidener Theil, Kost, Essen, oddjl, podjl, m. podělenj, n. wenn es viel ist, weysluha, weysluška, f.

Bescheidenheit, f. Mässigung der Leidenschaften, mjrnost, f. sstrnost, f. mit Bescheidenheit, s mjrnosti.

Bescheidentlich, bescheiden, mjrně, sstrně.

Bescheinen, oswjtiti, oswěcowati, obgasniti, 2) s. bescheinigen.

Bescheinung, f. oswjcenj, oswěcowánj, obgasnénj, n.

Bescheinigen, bescheinen, doswědčowati, doswědčiti, wyswědčowati, wyswědčiti.

vmauniti, zprzniti, ſ. beſudeln, beſchmutzen.

Beſchmißt, zprzněný, vſſpiněný ꝛc. ſ. beſudlt, beſchmiert.

Beſchmitzung, vſſpinění, zprznění, n. zprzniloſt, ſ. Beſudlung.

Beſchmutzen, f. vſſpiniti, poſſpiniti, zaſſpiniti, poſſiſſmati, vſſiſſmati, zaſſiſſmati, pokáleti, zkáleti, zprzniti, vkáleti.

Beſchmutzt, vſſpiněný, poſſpiněný, zaſſpiněný, poſſiſſmaný, vſſiſſmaný, zaſſiſſmaný, pokáleny, zkáleny, zprznáný, vkáleny.

Beſchnaubeu, beſchnaufen, očmuchati, očuchati.

Beſchnaufeln, očuchati.

Beſchneidehobel, m. obkezák, m.

Beſchneidemeſſer, n. obřezacý nuž, obřezák, m.

Beſchneiden, okezati, wie die Knaben, obřezati, den Wein, winiev kezati, wie die Bäume, Wäude, in dem Garten, kleſtiti, oklestiti, okezati, die Hoffnung, die Ehre, Gelegenheit, Entſchuldigung, naděgi, čeſt zlehčiti, přjležitoſt, wýmluwu vſtřjhnauti, zamezyti, einem die Einnahme, Einkünfte, zteńčiti přjjmy, die Flügel, oſtřjhati, ein Buch, okřjznauti, okezati, obřezati, Buch, ſtřjhati, poſtřjhati, Papier mit der Scheere, oſtřjhati, mit dem Meſſer, okřjznauti, okezati, das Brod, okrágeti, die Dukaten, okrágeti, okezati.

Beſchneiden, das, Beſchneidung, f. okezánj, n. der Knaben, obkezánj, n. obřjzka, f. des Weins, kezánj, n. der Bäume, kleſtěnj, oklestěnj, okezánj, der Dukaten okrágenj, okezánj, n.

Beſchneider, m. kleſtič, m.

Beſchneidung, f. ſ. das Beſchneiden.

Beſchneiteln, okezáwati, oklestiwati.

Beſchneyen, beſchneien, zaſněžiti, ſněhem zaſypati.

Beſchneyet, beſchneiet, poſněžený, zaſněžený, ſněhem zapadlý, zaſypaný, werden, ſněhem zapadnauti.

Beſchnippeln, okragowati, oſtřihowati.

Beſchnitten, okezaný, wie der Wein, kezaný, wie die Bäume, kleſtěný oklestěný, okezaný, wie ein Buch, okřjznutý, obřjznutý, wie das Brod, okrágený, wie die Dukaten, okrágený, okezaný, wie die Knaben, obkezaný.

Beſchnittener, m. obkezanec, m.

Beſchnufeln, ſ. Beſchnaufeln.

Beſchönen, beſchönigen, eine böſe That, ſein Vergehen, obalowati, zaſtjrati, barwu dáti, přjſtjrati, omlauwati, lſčiti ſ. Bemänteln.

Beſchönung, Beſchönigung, f. obal, m. přjſtěra, f. barwa, poklička, f. zástěra, f. zaſtřenj, n. omlauwa, f. lſčenj, n.

Beſchoren, oholený.

Beſchränken, einſchränken, obmezyti, obmezowati, obkljčiti, ſwjrati.

Beſchränkt, obmezený, obkljčený, ſkličený, ſewřený.

Beſchreiben, eine That, ein Land, ein Gebäude, einen Menſchen ꝛc. wypſati, wypiſowati, popſati, popiſowati, 2) einen Bogen, ein Blatt voll ſchreiben, popſati, 3) in der Logik, einige Kennzeichen eines Dinges anführen, wypſati, es iſt nicht zu beſchreiben, nenj to k wypſánj, nelze to wypſati, 4) in der Geometrie, ein Vieleck, die Laufbahne, die Tage, wie die Sonne, die Geſtirne, znamenati.

Beſchreiber, m. wypiſowatel, poſpiſowatel, m.

Beſchreibung, f. weypis, popis, m. popiſa, f. wypſánj, popſánj, n.

Beſchreiten, beſteigen ein Pferd, wednauti na koně, 2) das Ehebette, wkročiti, wſtaupiti do lože manželſkeho, 3) die Gränzen, das Gebiet, das Haus, die Schwelle, kráčeti, kročiti, wkročiti, wkráčeti na mezě, w okolj, w dům, na práh.

prah, du sollst meine Schwelle nicht mehr beschreiten, nemáš více na můg prah wkročiti, přes můg prah kročiti, nohau ráknauti.

Beschreyen, bezaubern, vříkati, vříknauti, vhranauti, daß ichs nicht beschreye, bych to nevříknul, nevhranul.

Beschreyung, f. aukek, m. vříknutj, vhranutj, n.

Beschrieben, wie eine That, ein Mensch, wypsaný, popsaný, ein beschriebenes Blatt, popsaný list, m.

Beschrien, vříkaný, vhranutý, 2) berüchtiget, wyřčený, rozkřičený, rozhlášený, übel berüchtiget seyn, zlopowěstným býti, zlé slowo mjti.

Beschroten, chlodati.

Beschuhen, podrážeti, podrazyti střewicemi, 2) einen Pfahl, obstkiti.

Beschuhet, obutý.

Beschuldigen, eines Dinges, winiti, obwiniti, obwiňowati, vwiniti z něčeho, nařjkati, nařknauti, fälschlich, osočiti.

Beschuldiger, m. obwinitel, winitel, m.

Beschuldiget, obwiněný, nařjkaný, nařčený, fálschlich, osočený.

Beschuldigung, f. winěnj, obwinění, vwinění, n. nařjkánj, n. nářek, m. falsche, osocenj, n.

Beschummeln, s. Betriegen.

Beschuppen, betriegen, olaupiti, někoho.

Beschütten, posypati, 2) mit Wasser, politi.

Beschüttung, f. posypánj, 2) politj, n.

Beschützen, chrániti, ochrániti, ochraňowati, brániti, obraňowati, hágiti, ostřihati, střjcy.

Beschützer, m. chránce, ochránce, chranitel, obránce, branitel, hágce, obhágce, obhagitel, m.

Beschützerinn, f. ochranitelkyně, f. ochrankyně, obhagitelkyně, f.

Beschützt, chráněný, ochráněný, obráněný, bráněný, hágený, obhágený.

Beschützung, f. ochrana, obrana, f. ochránění, hágenj, obhágenj, ostřjhánj, n. chránkuj, n.

Beschwägern, s. Verschwägern.

Beschwängern, s. Schwängern.

Beschwärzen, očerniti, počerniti.

Beschwatzen, bereden, durch Geschwátz bewegen, někoho namluwiti, napjssati mu, 2) sich mit einem, sstěbetati s někým, 3) jemanden beschwätzen nachtheilig von jemand schwatzen, omluwiti, obauzeti někoho.

Beschwatzung, f. Beredung, namluwenj, n. 2) Nachrede, omluwenj, n.

Beschweifen, ocasem opatřiti, zaopatřiti.

Beschweißen, opotiti.

Beschweißen (Jägerwort) blutig machen, okrwáceti.

Beschwemmen, rozwodniti.

Beschwerde, f. těžkost, nemáz, nesnadnost, obtjžnost, f. obtjženj, n. břemeno, mit Beschwerde, s nesnázý, s těžkostj, s nesnadnostj, s obtjžnostj, s obtjženjm, 2) alles, was man mit Widerwillen erduldet, was unangenehme Empfindungen hervorbringt, und die Empfindungen selbst, Krankheit des Halses, der Glieder, der Mutter, imgl. Noth, Gram, Sorgen, u. s. w. těžkost, f. 3) Klage, stjžnost, f. Beschwerde führen, stjžnost wesst.

Beschwerdschrift, f. stjžné psanj, n.

Beschweren, stjžiti, obtjžiti, obtěžowati, einen mit seinem Besuche beschweren, někoho swým nawsstiwenjm obtěžowati. 2) sich über etwas, stěžowati, stoyskati, obtěžowati sobě, na něco.

Beschwerlich, obtjžný, těžký, beschwerlich seyn, fallen, těžkým, obtjžným býti, wenn ich ihnen beschwerlich bin, gsemli gim těžek, obtjžný.

Beschwerlich, adv. obtjžně, těžce, nesnadně.

Be-

Beschwerlichkeit, f. těžkost, nesnáz, obtjžnost, nesnadnost, f. obtjženj, n. die Sache hat ihre Beschwerlichkeiten, ta wěc má swé těžkosti, nesnadnosti, ohne grosse Beschwerlichkeit, bez welike nesnáze, těžkosti, obtjžnosti, die Beschwerlichkeit des Besuchens, der Krankheit, obtjžnost nawsstjwenj, těžkost nemocy, die Beschwerlichkeit des Lebens, Krieges, Feldzuges, těžkosti, nesnáze, nesnadnosti, obtjžnosti.

Beschwerniß, f. Beschwerde, Beschwerlichkeit.

Beschwert, stjžený, obtjžený.

Beschwerung, f. über etwas, stěžowánj, n. stjžnost, f. steyskánj, n.

Beschwitzen, opotiti, vpotiti.

Beschwören, eidlich bekräftigen, přisahati na něco, k němu se zapřisáhnauti, něco přjsahau twrditi, dotwrzowati, 2) inständig bitten, swatě žádati, prosyti, bey Gott, pro Bůh, pro Boha prosyti, 3) bannen, zaklinati, den Teufel, die Geister, ďábla, duchy zaklinati.

Beschwörer, m. zaklinač, zaklinatel. m.

Beschwörung, f. eidliche, přjsaha, f. 2) der Geister, zaklinánj, n.

Beschworen, přjsahaný, přjsahau twrzený, dotwrzený, 2) zaklený.

Beseelen, obživiti, nadchnauti životem, duchem, 2) mit Lebhaftigkeit, Anmuth versehen, obživiti, mit Muthe, zmužilosti dodati.

Beseelt, živjcý, nadchnutý, obživený.

Besegeln, beschiffen, plawiti se, po moři, po kraginách, 2) mit Segeln versehen, plachtami zásobiti, opatřiti.

Besegelt, beschifft, zplawený, 2) das Schiff ist wohl besegelt, ta lod dobře gest plachtami opatřena.

Besehblech, n. pozorowacý plissek, m.

Besehen, obhljdnauti, prohljdnauti, opatřiti, spatřowati, spatřiti, obezřjti, shljdnauti něco, hleděti, patřiti, kaukati, djwati se, podiwati se na něco, bisweilen besehen, nahljžeti, nahljdnauti, nazýrati, sich im Spiegel besehen, wzhljžeti se w zrcadle, etwas beim Lichte, při světle se na něco djwat, na něco pohleděr, se podiwat.

Beseichen, pomočiti, poscati, popikati, počičati. počurati.

Beseligen, oblahoslawiti, spasyti.

Beseliget, oblahoslawený, zblažený, spasený.

Beseligung, f. oblahoslawenj, zblaženi, spasenj, n.

Besen, m. chwosstisstě, kosstisstě, pometlo, n.

Besenbinder, m. powetlář, chwosstrisstnjk, m.

Besengen, ožhnauti, opáliti.

Besenkraut, n. penjžek, m.

Besenstiel, m. držadlo v chwosstisstěte, v pometla, n.

Besessen, držený, 2) vom Teufel, čertem posedlý, obsedlý.

Besetz, n. ljmec m.

Besetzen, eine Stadt mit Soldaten, alle Zugänge, Wege, Thüre, osaditi, obsaditi, obsednauti, 2) einen Ort, ein Land mit Einwohnern, die Stadt mit Truppen, osaditi, obsaditi nějaké mjsto, nějakau zem, obywateli, wogáky. 3) den Garten mit Bäumen, Pflanzen, zahradu stromy, zrostlinami wysaditi, 4) den Tisch mit Speisen, Gästen, stůl gidlami, hostmi obsaditi, osaditi, 5) ein Kleid mit Tressen, Borten, ssaty prýmy, lemy, obložiti, 6) die Musik mit Leuten, Instrumenten, obsaditi, 7) eine Bank, einen Platz, zasednauti, 8) den Ring mit Steinen, prsten kameny wysaditi, 9) Strümpfe, punčochy podsaditi, wysaditi, 10) den Backofen, rec osaditi, 11) ein Amt, obsaditi.

Be-

Beſetzt, oſazený, obſazený, obſednutý, einen Ort beſetzt halten, mjſto obſedowati, držeti, dieſer Ort iſt beſetzt, to mjſto giž geſt zaſednuté.

Beſetzſchläger, m. beran, m. palice, f.

Beſetzung f. eines Orts, oſazenj, obſazenj, obſednutj, n. des Kleides, obložnj, n. obkladek, m. der Muſik, obſazenj, n.

Beſeufzen, etwas, wzdychati pro něco, lkáti něco, pro něco, po něčem.

Beſichtigen, prohlížeti, prohljdnauti, opatřiti, ſ. Beſehen.

Beſichtiger, m. prohljdač, prohlížitel, m. ſpatřitel, opatřitel, ohledatel, ohledáwač, m.

Beſichtigung, f. prohlíženi, prohljdka, f. ohledánj, opatřenj, n.

Beſiegeln, zpečetiti.

Beſiegelung, f. zpečetenj, n.

Beſiegen, den Feind, witězyti, zwitězyti nad nepřitelem, přemocy pnbogowati nepřitele, eine böſe Leidenſchaft, přemocy, přemáhati.

Beſingen einen, etwas, zpjwati o někom, o něčem.

Beſinnen ſich, bedenken, überlegen, rozmyſliti ſe, rozmeyſleti ſe, přemeyſleti, rozgjmati, rozpakowati ſe, ſobě na rozmyſlenj, na pomyſlenj bráti, was beſinnſt dich ſo lange? co ſe tak dlauho rozmeyſljš? 2) ſich erinnern, pamatowati ſe, rozpomenauti ſe, wpamatowati ſe, er konnte ſich lange nicht beſinnen, nemohl dlauho wzpomenauti, ſe wpamatowati, ich beſinne mich, pamatugi ſe, ich kann mich nicht darauf beſinnen, nemohu na to wzpomenauti, ſe wpamatowati, 3) ſich nicht beſinnen, nicht bey ſich ſeyn, nepamatowati, newzpamatowati, nezpamatowati ſe, ſich wieder beſinnen, zu ſich kommen, zpamatowati ſe, 4) entſchlieſſen ſich, rozmyſliti ſe, haben ſie ſich beſonnen, rozmyſlili ſe, ſich anders, ſich eines Beſſern, giná, lepſſí ſobě ſmyſliti, rozmyſliti, wſmyſliti, wſrozuměti, wpamatowati ſe. Beſinnung, zpamatowánj. Beſinnung, f. zpamatowánj. n.

Beſitz, m. Beſitzung, f. drženy, n. Beſitz von etwas ergreifen, nehmen, w drženi něčeho wgiti, in Beſitz nehmen, obſednauti něco, wzwazati ſe w něco, ein Königreich in Beſitz nehmen, obſednauti králowſtwj, im Beſitze ſeyn, w drženi býti. Beſitz ihres Herzens, wládnautj gegjm ſrdcem, gměnj ſrdce, 2) Eigenthum, gměnj, n.

Beſitzen, eigen haben, držeti, mjti, wládnauti něčjm, was ich beſitze, co mám, co držjm, ein Gut beſitzen, ſtatek držeti, ein Land, mjti zem, wládnauti, jemandes Herz beſitzen, ſrdce někoho mjti, wládnauti mocy ſrdcem, Stolz beſitzen, pýchu mjti, prowoditi, pyſſně ſobě počjnati, wésti, Geiz, Kaupě, Srbně ſobě wésti, viel Gelehrſamkeit, Einſicht, ꝛc. welmi včeným, prozřetedlným býti, welikého wměnj, welike prozřetedlnoſti býti, Lebensart, mrawy na ſobě mjti, 2) Eyer beſitzen, ſeděti na wegcých.

Beſitzer, Beſitznehmer, m. držitel, m.

Beſitzerinn, f. držitelkyně, f.

Beſitzthum, n. ſ. Eigenthum.

Beſoffen, ožralý, ochlaſtaný, ein Beſoffener, opilec, ožralec, m. (ochlaſta)

Beſoffenheit, f. ožralſtwj, opilſtwj, n. opilost, f. ochlaſtánj, n.

Beſohlen, podſſíti, podſſjwati, podeſſew dáti.

Beſolden, platiti, mzdu, záplatek dáti.

Beſoldung, f. Sold, plat, záplatek, m. záplata, mzda, f. placenj.

Beſonder, einzeln, zwláſſtnj, ſaukromný, ein beſonderes Buch von etwas ſchreiben, obzwláſſtnj knihu o něčem wſáti, beſonderes Zimmer, zwláſſtnj, ſa[illegible]

kon, 2) sonderbar, treflich, vorzüglich, zwlásstnj, obzwlásstnj, oblásstnj, přednj, ein ganz sonderbarer Mensch, obzwlásstnj, znamenitý, člowěk, eine besondere Schönheit 2) seltsam, podiwný, eine ganz besondere Tracht, přepodiwný, poolwný, diwný krog.

Besonders, einzelnerweise, zwlásst, zwlásstné, obzwlásstně, porůznu, saukromj, eine Sache besonders stellen, něco zwlásst postawit, 2) sonderbarlich, vorzüglich, zwlásst, zwlásstě, obzwlásstě, oblásstně, předně, obzwlásstně, einen besonders lieben, někoho obzwlásstně, zwlásstě milowati.

Besonnenheit, f. smyslnost, f.

Besorgen, befürchten, báti se, obáwati se, starati se, starost mjti, einen Krieg besorgen, wogny se obáwat, bát, es ist zu besorgen, gest se co obáwat. 2) Sorge tragen, ostarati, obstarati něco, postarati se, pečowati o něco, jemandes Geschäfte, gednánj, práce něčj ostarati, starati se, pečowati o něčj gednánj, prácy, das Hauswesen, die Pferde besorgen, hospodářstwj, koně ostarat, opatřit, sprawowat, hledět koni.

Besorger, m. ostaratel, starosta, m.

Besorgerinn, f. ostaralelkyně, f.

Besorglich, von der Sache, loporný, besorgliche Umstände, lopotné okolostogičnosti, f. besorglicher Mensch, starostliwý, starawý, bogáwý.

Besorglichkeit, f. Besorgniß, starostliwost, (bogácnost, f. obáwánj, n. strachowánj, n. strach,)

Besorgniß, f. obstaránj, ostaránj, m. starost, f. starawost, f. starostnost, pečliwost, 2) die Besorgnng einer Gefahr, f. Befürchten, 3) f. Besorglichkeit, f. aus Besorgniß, ze starosti.

Besorgt seyn, fürchten, báti, obáwati se, starati se, starost miti, 2) sorgen, daß etwas geschehe, f. besorgen.

Besorgung, f. Besorgniß.

Bespannen, den Wagen mit Pferden, zapřahati koně do wozu, 2) etwas abmessen, pjdj něco změřiti, 3) den Bogen, porážhnauti.

Bespannung, f. zapřeženj, n.

Bespeyen, mit Speichel, popliti, popliwati, poplwati, 2) durch Erbrechen, pobliti.

Bespeyen, das, poplwánj, n. 2) poblitj, n.

Bespicken, den Braten mit Speck, wyslaniti, slaninau protáhnauti, 2) sich womit, bereichern, omastiti se něčim.

Bespiegeln, sich im Spiegel besehen, wzhljžeti, wzhljdati, wzhljdnauti se w zrcadle, 2) sich an anderer Leute Thun und Lassen, do skutků giných lidj gako do zrcadla se wzhljdati, sich an anderer Beyspielen bespiegeln, na giných lidj příkladých se wrážeti, příklad, nawčenj z giných sobě brátj, wzýti.

Bespiegelung, f. wzhljženj se, wzhljdnutj, n.

Besprechen, einen zur Rede setzen, domlauwati se někoho, 2) sich mit einem, rozmluwiti, rozmlauwati, promluwiti, rozprawěti s někým, 3) eine Mithe, eine Waare, oder sonst etwas zu kaufen, smlauwati, smluwiti, 4) mit Worten bezaubern, zažehnati, žehnati.

Besprechung, f. domlauwánj se, n. 2) Unterredung, rozmluwenj, rozmlauwánj, rozmluwa, f. promluwenj, n. rozprawka, f. 3) zum Kaufe, oder Miethe, smlauwa, wmluwa, f. smlauwánj, smluwenj, n. 4) zažehnánj, n.

Besprengen, kropiti, pokropiti, škropiti, die Wäsche besprengen, šaty (bjlé) kropiti, sich mit Wasser, wodau se pokropiti, 2) das Fleisch mit Salz, maso solj posypati.

Besprengt, kropený, pokropený, f. skropeny.

Besprengung, f. kropenj, pokropenj, skropenj, n.

Bespringen, auch zur Befruchtung, wskakowat, wskočiti.

Bespritzen, postřjkati, zastřjkati, wstřjkati.

Bespritzt, postřjkaný, postřjknutý, zastřjknutý, zastřjkaný, wstřjknutý.

Bespritzung, f. postřjkánj, zastřjkánj, postřjknutj, zastřjknutj, wstřjkánj. n.

Besser, lepssj, etwas besser, něco lepssj.

Besser, adv. lèpe, lèpegi, ljp, lepssj, je eher je besser, čjm dřjw, čjm ljp.

Bessern, lepssiti, polepssiti, zlepssiti, oprawiti, ein Kleid, Haus, die Wege, ssat, dům, cesty opprawiti, zprawowati, Strümpfe, Kleider, zprawowati, sich in Gesinnungen, Sitten, im Schreiben, Tanzen, lepssiti, polepssiti, naprawiti se, seine Umstände haben sich gebessert, okolostogičnosti geho se zlepssily, polepssily, wie ein Kranker, lepssiti, polepssiti se, wzýt, brát polepssenj na tělo, lépe se mjt, der Kranke bessert sich, es bessert sich mit dem Kranken, nèmocný se lépe má, lepssj, bere polepssenj, gemu lepssj; wie die Zeit, Nahrung, Handlung, Umstände, polepssiti, lepssiti, zlepssiti, naprawiti se, lépe se mjt, west, im Lernen, lepssiti se.

Besserer, m. naprawitel, oprawitel, zlepssitel, m.

Besserung, f. lepssenj, polepssenj, oprawenj, naprawenj, n. náprawa, f. des Lebens, polepssenj, n. eines Kleides, Hauses, Weges, oprawenj, zprawenj, zprawowánj, n. zpáwa, f. des Kranken, lepssenj, polepssenj, n. Es läßt sich mit dem Kranken zur Besserung an, začjná ne-

nemu lépe býti. Besserung eines Erblehens, zlepssenj, Besserung eines Lasterhaften, Ungesitteten, náprawa, polepssenj, n.

Bestallung, f. Dienst, wstanowenj, n. 2) Besoldung, plat, wplatek, m. Bestallung nehmen, plat, wplatek bráti, wzýti.

Bestand, m. Dauer, stálost, f. stánj, n. Bestand haben, stálost, stánj mjti, du hast hier keinen Bestand, nemáš zde žádného stánj, stálého bydla, mit Bestand der Wahrheit, des Ansehens, Rechtens, by prawda, wážnost, právo obstálo, oder bez wrazu, bez wgmy prawdy, wážnosti, práwa, 2) Pacht, Miethe, nágem, m. in Bestand nehmen, nagiti, nagjmati, 3) das jenige was stehen, oder übrig bleibt, zůstawek, weybytek, m.

Beständer, pronágemnjk, m.

Beständgärtner, m. nágemný zahradnjk.

Beständgüter, plur. statkowé nagati, m.

Beständtheil, m. částka sámostatná, f. látka, hmota, f.

Beständtheilchen, plur. částkowé zjwlowé, m. částečky, f.

Beständig, standhaft, unveränderlich, stálý, beständige Freundschaft, Gesundheit, Gegenwart, Witterung, stálé přátelstwj, zdrawj, n. stálá přjtomnost, ꝛc. f. 2) immerwährend, wstawičný, wstawný, stálý, beständiger Bank, wstawičná wáda, beständiger Friede, wstawičný, stálý pokog, beständig seyn, bleiben, stálým býti, zůstati, beständige Farbe, stálá barwa.

Beständig, adv. stále, wstawičně, wstawně.

Beständigkeit, f. stálost, f. das Immerwähren, wstawičnost, f. wstawičenstwj, wstawnost, stálost f.

Bestärken, twrditi, wtwrditi, stwrditi, stwrzowati, wtwrzowati, potwrditi, potwrzowati, pewnost

ci, wpewniti, zpewniti, fylici, posylici, zfylici, sylnici, posylnici, mocniti, zmocniti, seine Meynung mit Gründen, zdánj swé důwody stwrzowati, twrditi. ꝛc.

Bestärkung, f. twrzenj, wtwrzenj, potwrzenj, stwrzenj, pewnénj, wpewnénj, zpewnénj, sylénj, posylenj, posylnénj, mocnénj, zmocnénj, n.

Bestätigen, twrditi, dotwrzowati, stwrditi, stwrzowati, potwrditi, potwrzowati, einen in seinem Amte, eine Wahl, Handlung, Aussage, potwrditi, billigen, důstogniti, zdůstogniti, potwrditi, stwrditi.

Bestätigung, f. twrzenj, dotwrzenj, stwrzenj, potwrzenj, wtwrzenj, n. 2) Genehmhaltung, důstognénj, zdůstognénj, potwrzenj, stwrzenj, n.

Bestatten zur Erde, pochowati, pohřbiti, pohrobiti, 2) eine Tochter, dceru wybyt, wyprawit, wdát.

Bestauben, bestůbern, popráſſiti, zaprášiti, vpráſſiti sich, ſe.

Bestauden, kkowatěť, zkkowatěť, otawit se.

Bestaunen, etwas, obdiwowati.

Best, bestens, aufs beste, zum besten, neylepſſi, neylépe, neylépegi, předobře.

Beſte, neylepſſi, předobrý, ich halte dieſes für das beſte, to za neylepſſi držjm, 2) nichts zum Beſten haben, nic nemjti k lepſſimu, 3) die Wohlfahrt, dobře, lepſſi, n. das dient doch zu deinem Beſten, to k twému dobrému ſlauží, geſt k twému lepſſimu, das wäre noch das beſte, to by bylo geſtě to neylepſſi, 4) das gemeine Beſte, obecné dobré, n. 5) ich werde mein Beſtes thun, co newjce ſe wynaſnažjm, 6) zum Beſten beuten, w dobré wykládati, obraceti, 7) einen zum Beſten haben, ſatyry, ſmjſſky, posmjſſky, žerty, žertičky z někoho mjti, mokiti ho, mein Beſter, můg neymileyſſi, am beſten, aufs beſte, neylepſſi, neylépe, neylip, co neylépe, co neylip, der, oder das erſte, das beſte, kterýkoli co koli, cokoliwěk, nakýkoli. Sich nicht zum Beſten befinden, nemjti ſe hrubě dobře. Etwas zum Beſten geben, dát něco k lepſſimu.

Beſtechen mit Geld, Geſchenken, poruſſiti, podſtrčiti penězy, dary, wchoditi penězy, podmazat, wchlácholiti dary, wplatiti, 2) wie einige Handwerker, zpjchati.

Beſtechung, f. poruſſenj, podſtrčenj penězy, dary, wplatek, m. in geiſtlichen Aemtern, ſwatokupectwj, n. der ſolche braucht, ſwatokupec, m.

Beſteck, n. Meſſer, Gabel, pauzdro, ſchowadlo na nože, n. ſſaleček, m.

Beſtecken, den Weiß mit Pfählen, nabjgeti, wjnicy tyčkami, 2) bepflanzen, wſaditi, wyſazowati, poſázeti, naſázeti rauby, 3) zieren, anzieren, wyſperkowati, 4) was in eine Sache gehört, hinein ſtecken, wſtrkati, zaſtrkati, naſtrkati, zaſtrčiti. Ein Grab mit Blummen, naſtrkat po hrobu kwjtj.

Beſtehen, aus etwas, pozůſtáwati, aus Leib und Seele, aus Theilen und Gliedern, z duſſe, a z těla, z částek a z audů pozůſtáwati, ſložen býti, die Armee beſtehet aus 2000 Mann, to wogſko pozůſtáwá z dwau tiſýc mužů, 2) beruhen, nämlich ſein Weſen in etwas haben, pozůſtáwati, státi, záležeti, založenu, poſtawenu, zawěſſenu býti, darinn beſtehet die Weisheit, w tom poſtáwá, ſtogi, záležj maudroſt, die Tugend beſteht darinn, ctnoſt w tom záležj, ſtogi, pozůſtáwá, 3) beharren, státi, pozůſtáwati, zůſtáwáti, beſtehen, beharren auf

ſeinem Entſchluß, auf ſeiner Meynung, zůſtati, trwati w wmyſlu. Er beſteht auf ſeinem Kopfe, ſtogj na ſwým. 4) beſtehen auf etwas, ruhen, ſich gründen, oſtati, oſeděti, 5) aushalten, bewährt gefunden werden, in Examen, mit einer Entſchuldigung, obſtáti, ich kann mit ihm nicht beſtehen, nemohu s nim obſtáti, 7) ſtehen bleiben, wie Milch, Blut, Waſſer, vſtáti ſe, vſaditi ſe, 8) ſtehen bleiben, von flüßigen Körpern, zaſtawiti ſe, 9) dauerhaft bleiben, ſein Weſen, Daſeyn behalten, zůſtáwati, trwati 10) vorhanden ſeyn, puzůſtáwati, zůſtáwati, 11) nagmauti ſe, ſ. Pachten, 12) widerſtehen, überſtehen, ein Abentheuer, Widerwärtigkeit, Gefahr, wyſtáti, podnikauti, 13) beſtehen bleiben, oſtati, zůſtati.

Beſtehlen, okraſti, okrádati.

Beſtehler, m. okrádce, okradač, zlodég, m. des gemeinen Guts, zlodéj obecného dáchodu, m.

Beſtehlung, f. okradenj, okrádánj, n. des gemeinen Guts, krádež obecných, penéz, obecného důchodu, n.

Beſteifen, ztužiti, otužiti.

Beſteigen, wſtaupiti, wſtupowati, lezti, das Pferd, na koně wſednauti, okročiti koně, das Bette, den Thron, die Kanzel, das Haus, das Dach, wſtaupiti, wlezti, wylezti, lezti do poſtele, na ſtolec, na kazatelnu, na dum, na ſtřechu, eine Stadt, město zlezti.

Beſteigung, f. wſtaupenj, n. des Pferdes, wſednutj, n. der Stadt, zlezenj, n.

Beſtellen, beſorgen, beſtimmen, anordnen, zgednati, obgednati, opatřiti, 2) durch einen beſtellen, ausrichten laſſen, dáti někomu něco k pořjzenj, opatřenj, 3) einen wozu beſtellen, anordnen, někoho k něčemu vſtanowiti, zřjditi, zgednati, 4) an eines Stelle, na mjſto někoho zgednati, vſtanowiti, poſtawiti, poſaditi, nařjditi, doſaditi, über etwas, nad něčjm vſtanowiti, wohin, oder zu ſich, vſtanowiti, zgednati, ich bin her beſtellt, gſem ſem zgednán, vſtanowen, 5) Ein Geſchäft ausrichten, den Gottesdienſt, die Kirche, das Feld, opatřiti, zprawiti, 6) anordnen, veranſtalten, die Muſik, den Wagen, die Poſt, ꝛc. opatřiti, obgednati, zgednati, es iſt alles beſtellt, wſſe geſt opatřeno, zgednáno, die Waare bey einem Kaufmann, Arbeit bey einem Handwerksmann, obgednati w kupce zbožj, w řemeſlnjka dilo, 7) das Feld, den Acker, pole opatřiti. 8) Zu einem gewiſſen Gebrauche, z. B. Geld, vložiti, vſtanowiti, 9) beſtens ſich empfehlen ce neyposluſſnégi, neypocziwégi ſe poručeti.

Beſtellt, zgednaný, obgednanj, opatřený, 2) vſtanowený.

Beſtellung, f. Beſorgung, zgednánj, obgednánj, opatřenj, n. Einrichtung, zřjzenj, zgednánj, vſtanowenj, n. Auftrag, nařjzenj, n. viele Beſtellungen haben, mnoho obgednánj mjti.

Beſtialiſch, zhowadilý, ſſelmowitý, ſſelmowſký, zſſelmilý.

Beſtialiſch, adv. zhowadile, ſſelmowitě, ſſelmowſky, zſſelmile.

Beſtialität, f. viehiſche Unzucht, zhowadilost, ſſelmowina, f. ſſelmowſtwj, n. zſſelmilost, f.

Beſtie, f. ſſelma, f.

Beſtillen, vtjſſiti.

Beſtiegen, wſtaupený.

Beſtimmen, zu etwas, vſtánowiti, zřjditi, odhodlati, 2) feſtſetzen, vſtanowiti, vſtawiti, vložiti, vmjniti, einen Tag, Ort, położiti, vložiti, vrčiti, vſtanowiti den, mjſto, ſročiti, beſtimmen eine Sache, zu etwas, vſtanowiti, vložiti, odhodlati něco k něčemu. 3) eine Zahl, den Verſtand eines Wor-

te,

tes, einer Stelle, eines Begriffs, Satzes, die Zeit, vrčiti, vložiti, vſtanowiti, zur beſtimmten Stunde, w vrčitau hodinu.

Beſtimmung, die, vſtanowenj, zřjzenj, n. 2) Verordnung, vſtanowenj, nařjzenj, zřjzenj, n. 3) Einſchränkung, Beſtimmung eines Wortes, Begriffs, Satzes, vloženj, vrčenj, n. 4) Beruf, vloženj, n. powolánj, vſtanowenj, 5) Entſcheiden, rozhodnutj, Beſtimmtheit, f. vrčitoſt, f. vrčenoſt, f.

Beſtimmt, wie jemand zu etwas, vſtanowený, zřjzený, 2) wie eine Sache, odhodlaný, vſtanowený, 3) feſtgeſetzt, vložený, vſtanowený, vrčený, 4) wie ein Wort, Begriff, eine Zahl, vrčený, vrčitý, vſtanowený.

Beſtmöglichſt, dle možnoſti, což možného, pokudž to možné, dle wſſ možnoſti,

Beſtochen, penězy porusſený, poſtřelený, vplacený.

Beſtocken, křowatěti, zkřowatěti, otawiti ſe, z otawiti ſe,

Beſtoſſen, ſich, vſtrčiti, vrazyti ſe, wie ein Tuch, eine Holzarbeit, Zeug, vbjrati,

Beſtoßfeile, f. ſſaustacý pilnjk, m.

Beſtoßhobel, m. vbirák, m.

Beſtrafen, potreſtati, ſtreſtati, treſtati, kárati, zkárati, mit Worten, ſlowy pokárati, potreſtati.

Beſtrafer, m. potreſtatel, treſtatel, m.

Beſtrafung, f. potreſtánj, ſtreſtánj, n. mit Worten, pokáránj, potreſtánj ſlowy, n.

Beſtrahlen, obleſknauti, oſwěcowati papršlkami, paprſſkowati na něco, paprſſky pauſſtěti, ſtřjleti.

Beſtrahlt, obleſknutý, oſwjcený.

Beſtreben, ſich, ſnažiti ſe, wynaſnažiti, přičiniti ſe, vſylowati, ſnažnoſt přičiniti, přiložiti, wynaložiti, ſich nach Ruhm, oſlávu ſe ſnažit, o ſláwu vſylowat.

Beſtreben, das, Beſtrebung, f. ſnažení, wynaſnažení, ſnaženſtwj, přičinění, vſylowánj, vſylj, n. ſnažnoſt, f.

Beſtreichen, pomazati, obmazati, namazati, potřjti, natřjti, mit Farben, barwami natřjti, nas puſtiti, proſáhnauti, 2) mit Geſchütze, Kugeln berühren, zaſahati, zaſáhnauti, 3) dieſe Feſtung beſtreicht die Stadt, pewnoſt ta dotýká ſe města.

Beſtreiten, den Feind, ein Land, pobogowati, bogem dobýwáti, 2) einen Satz, odpjrati, odbogowati, odbog činiti, odpor wěſti, kláſti něčemu, 3) die Unkoſten, niknauti, podniknauti, zaſtaupiti, wěſti autraty, eine Arbeit, ihr gewachſen ſeyn, prácy podniknauti, podſtaupiti, zaſtati, wyhowěti, odolati, Haushaltung, hoſpodářſtwj zaſtati, der etwas beſtreiten kann, který o něco býti může, krery něco wmj podniknauti, zaſtati. ꝛc.

Beſtreiter, m. des Kriegsheers, pobogowatel, m. 2) eines Satzes, odbůjce, odbognjk, odpornjk, odpůrce, m.

Beſtreitung, f. pobogowánj, n. 2) eines Satzes, odpor, odbog m. odbogowánj, odpjránj, n. 3) der Unkoſten, autrat wedenj, niknutj, podniknutj, zaſtaupenj, der Arbeit, podniknutj, podſtaupenj, zaſtánj, wyhowěnj, odolánj práce, 5) der Haushaltung, zaſtánj hoſpodářſtwj, n.

Beſtreuen, poſypati, potrauſyti, 2) das Grab mit Blumen, hrob kwjtjm poſtlat potrauſyt.

Beſtreuet, poſypaný.

Beſtreuung, f. poſypánj, n. potrauſenj. n.

Beſtrichen, pomazaný, namazaný, natřený, potřený.

Beſtricken, ſpleſti, zapleſti, opleſti, 2) figur mit unſichtbaren Banden, nástrahami, oſydly opleſti,

ſti, oſydły polécy, oſydłem łapiti, w oſydło, w leč łapati, zapleſti, oſydliti, nástrahami otáčeti, einen Ball beſtricken, mič opleſti, opljetati, beſtrickt werden, nástrahami otáčjn býti, nástrahami a oſydły opletenu, w oſydła zapletenu, polécenu býti.

Beſtrickung, f. zapletenj, oſydlenj, n.

Beſtritten, robogowaný, bogem dobytý.

Beſtrómen, přitékati.

Beſtürmen eine Stadt, zteknauti, ztecy, dobýwati, zlezti měſto, na měſto pohrom včiniti, dostřjci, dotjrati, dorážeti, 2) wie die Affekten die Seele, zbaukti, baukiti, dogjmati, nepokogiti, 3) jemanden mit Bitten, Vorwürfen, hrdliti, dotjrati, dorážeti; dogjmati někoho, 4) wie der Wind, die Wellen, baukiti na něco, dorážeti na něco.

Beſtürmer, m. dobýwatel, m.

Beſtürmung, f. der Stadt, zteknutj, zlezenj, dotřenj, dobýwánj města, n. pohrom, m. des Gemüthes, zbaukenj, n. pohrom, m.

Beſtürzen, rmautiti, kormautiti, zarmautiti, zkormautiti.

Beſtürzt, zkormaucený, zarmaucený, beſtürzt ſeyn, zkormauceným, zarmauceným býti, machen, rmautiti, kormautiti, zarmautjti, zármutek vdělati, werden, rmautiti, kormautiti, zarmauriti ſe.

Beſtürzung, f. zámutek, zármutek, m. zkormaucenj mysli, n. Beſtürzung machen, zármutek vdělati, způſobiti.

Beſuch, m. nawſtiwenj, n. Beſuch machen, abſtatten, ablegen, nawſtiwenj ſložiti, wykonati, Beſuch annehmen, nawſtiwenj přigmauti, verbitten, zapowěděti, haben, nawſtiwenj mjti. Zu jemand zum Beſuche kommen, přigjt někoho nawſtiwit, 2) bey den Jägern, čekánj. n.

Beſuchen, nawſtiwiti, oft beſuchen, nawſtěwowati, choditi, 2) bei den Jägern, na čekánj gjti.

Beſucher, m. nawſtiwitel, ôfterý nawſtěwowatel, m.

Beſuchung, f. Beſuch.

Beſudeln, zprznuti, zkáleti, vkáleti, pokáleti, zmazati, pomazati, die Kleider, ſtary zkáleti, zmazat, pomazat, ſeine Hände mit unſchuldigem Blute, ſeinen Wandel mit Laſtern, ruce ſwé newinnau krwj, žiwot hřjchy, z prznit, poſſkwrnit. ſ. Beflecken.

Beſudelt, zprznény, zprznělý, zkálený, vkálený, pokálený, zmazaný, pomazaný.

Beſudelung, f. zprznilost, f. zprznénj, zkálenj, vkálenj, pokálenj, n. zmazánj, pomazánj.

Beſungen, zpjwaný.

Betäfeln, dcky položiti, dlážiti.

Betagt, alt, letitý, wěkem, lety ſeſlý, wěkowitý, dlauhowěký.

Betaſten, etwas, pěſtowati, maſkati, omakati, ohmatati, oſſmatati něco, tknauti, dotýkati ſe něčeho.

Betaſtet, pěſtowaný, omakaný, dotýkaný, ohmátaný.

Betaſtung, f. pěſtowánj, makánj, omakánj, ohmatánj, tknutj, dotýkánj, n.

Betäuben, taub machen, wie der Donner, oder ſonſt ein Schall, hluſſiti, ohluſſiti, zhluſſiti, zahluſſiti, 2) wie ein Glied, den Nerv, den Schmerz, die Empfindung, vmrtwiti, zmrtwiti, beſtürzt, betäubt machen, ſchrecken, aller Empfindung der Sinne berauben, ohromiti, omráčiti, zmámiti, omámiti, pomámiti.

Betäubend, pohromný.

Betäubt, vom Donner, oder ſonſt von einem Knall, ohluſſený, zhluſſený, 2) wie ein Glied, oder Nerv, vſnulý, zdřewnělý, zmrtwělý, betäubt werden, wie ein Glied oder Nerv, vſnauti, zmrtwěti, zdřewenětí, 3) vom Schrecken der Sinne betäubt, ohro-

mený,

mený, omráčený, zmámený, omámený na mysli, zdřewnělý, zmrtwělý, vom Schrecken betäubt werden, ohromenu, omráčenu, zmámenu, omámenu býti, zdřewenětí; zmrtwěti hrůzau.

Beräubung, f. des Donners, Knalls, oder ſtarker Muſik, hlussenj, ohlussenj, zhlussenj, 2) Beſtürzung, Schrecken, die Beraubung aller Sinne, ohromenj, zmrtwěnj, zdřewenění, n. 3) Unempfindlichkeit, der Zuſtand der Sinnenberaubung zmrtwělost, f. vsnutj, zmrtwěnj) zdřewenění, n.

Beten, bethen, modlitt ſe, pomodliti ſe.

Beten, das, modlenj, pomodlenj. n.

Beter, m. modlitel, modlitebnjk, m.

Beterinn, f. modlitelkyně, modlitebnice, f.

Betglocke f. zwon na modlenj, m.

Bethauen, porosyti, vrosyti.

Bethaus, n. modlitebnice, modlitebna, f. dům modlitebnj, dům modlitby, m.

Bethaut, porosený, vrosený.

Bethauung, f. porosenj, n.

Betheilen, viele, alle, podéliti.

Betheuerlich, s pogisſkowánjm, s dogisſkowonjm.

Betheuern, giſtiti, pogisſkowati, dogisſkowati něco, zařjkati ſe k něčemu, bei allem was heilig iſt, Boha ſe dokládati.

Betheuerung, f. giſtěnj, pogisſkowánj, dogisſkowánj, zařjkánj, n.

Bethören, (verblenden) mámiti, omámiti, zmámiti, pomámiti, oſſáliti, třeſtiti, zatřeſtiti, bláznit, zbláznit, hlupiti, ohlupiti.

Bethörlich, adv. mamičně.

Bethört, mámený, omámený, pomámený, oſſálený, zmámený, třeſtěný, zatřeſtěný, bláznění, zbláznění, ohlupený.

Bethörung, f. mámenj, omámenj, pomámenj, oſſálenj, zmámenj, mamicrwj, třeſtěnj, zatřeſtěnj, bláznění, ohlupenj, n.

Bethränen, oſſzeti.

Bethränt, oſſzelý, beträhut ſeyn, ſſzeti.

Betitteln, nazwati, nazýwati, (cytulowati.)

Betittelt nazwaný, nazýwaný.

Betonie, f. bukwice, f.

Betracht, m. ſ. Betrachtung, Rückſicht.

Betrachten, mit den Augen des Geiſtes, rozgjmati w mysli, na mysli přemjtati, w mysli rozbjrati, pozorowati, ſſetřiti, 2) Imgleichen betrachten, um ſeine Handlung darnách, einzurichten, mit Entſchluß auf den Willen, auf etwas ſehen in einem Entſchluße, pozorowati, ſſetřiti, pozor mjti na něco, ich betrachte ſeine Armuth, Jugend, pozoruji geho mladoſt, chudobu, 3) mit den Augen, des Körpers, pozorowati, ſſetřiti něco.

Betrachtung, f. rozgjmánj, myſlopatřenj, přemjtánj w mysli, na mysli, rozbjránj w mysli, n. 2) mit den Augen, des Körpers, pozor, m. pozorowánj, ſſetřenj, n. ſſetrnoſt, f. 3) Andacht, Erbauung, ſwaté rozgjmánj, přemyſſlowánj, n. Betrachtungen anſtellen, rozgjmati, rozgjmánj činiti, 4) in Betrachtung deſſen, der Sache, z ohledu toho, té wěcy, das habe ich in Betrachtung des Vaters, deiner Jugend géthan, to gſem z ohledu, wzhledem twého otce, twé mladoſti učinil, dieß kömmt nicht in Betrachtung, na to ſe neſſetřj, etwas in Betrachtung ziehen, na něco pozorowati, ſſetřiti.

Betrachtungswerth, pozoru, pozorowánj, ſſetrnoſti hodný.

Beträchtlich, znamenitý, drahný, beträchtliche Zahl, drahný, znamenitý, hodný počet, beträchtlicher Schaden, znamenitá, nemalá ſſkoda, beträchtlich werden, drahnit, podrahuiti ſe.

Be-

Betrag, m. Belauf, Summe, weyrnosek, weyrnos, m. summa, f.

Betragen, ſich verhalten, aufführen, chowati se, wěſti ſobě, 2) bezeugen ſich gegen einen höflich, propůgčiti ſe někomu zdwořile. 3) betragen, ausmachen, eine gewiſſe Summe, obnáſſeti, wynáſſeti, wie hoch beträgt ſich die Schuld, wie viel beträgt die Schuld, mnoholi ten dluh w ſobě obnáſſ, mnoholi ten dluh wynáſſ?

Betragen, das, Aufführung, chowáni, wedenj, n. 2) gegen einen, propůgčenj, n.

Betráubelt, hroznatý.

Betrauern, želeti, oželeti, ſmutek nésti.

Betrauert, želený, oželený.

Betrauernswerth, želenj, oželenj, ſmutku hodný, 3) von der Sache, žalostiwý, ſmutný.

Betráufeln, betráufen, pokapati, kapati, pokwapati.

Betráufelt, pokapaný, pokwapaný.

Betreff, m. in Betreff deſſen, z přičiny, příčinau toho, za příčinau toho, w příčině, teykagic se toho.

Betreffen, angehen, dotýkati se, týkati ſe, tknauti ſe (někoho) přináležeti, betreffend, was das betrift, co ſe toho tkne, týče, dotýče, was mich betrift, co ſe mne dotýče, týče, tkne, es betrift mich, ke mně to přináležj, mne ſe to dotýká, týká, tkne, týče, es betrift meine Ehre, to ſe mě cti týká, dotýká, 2) figürl. es hat mich kein Unglück betroffen, žádné nęſtěſtj mne nenapadlo, Furcht, Schmerz hat mich betroffen, ſtrach mne napadl, na mne připadl, bolesť mne napadla, na mne připadla, 3) ich bin betroffen, gſem ſkormaucený, zarážený, betroffen ſeyn, ſkormaucenu býti, er war darüber betroffen, byl nad tím ſkormaucený, zarážený, zarazyl ſe nad tím, 4) über einer böſen That antreffen, dopadnauti, poſtihnauti.

Betreiben, etwas, befördern, vlecti na něco, kwapiti s něčim, wygednáwati, wykonáwati, před ſe konati, ke koncy, wěſti, přiweſti, přiwáděti.

Betreten, die Schwelle, das Haus, Land, wkročiti, wegiti na prah, do domu, do země, einen Weg, wybrati ſe na cestu, jemandes Fußſtapfen, ſſlapati, kráčeti na ſtopy někoho, nakročiti na něcj ſtopy, naſtaupiti na něcj ſſlepége, die Kanzel, wkročiti, od. wſtaupiti na kazatedlnicy, 2) betreten einen, über, in, mit etwas, dopadnauti, poſtihnauti, zaſtihnauti, ſtihnauti někoho, přiſtihnauti na někoho, betreten werden über od. in etwas, dopadenu, zaſtiženu, poſtiženu býti w něčem.

Betreten, adj. omámený, ſeyn, omámenu býti.

Betretungsfall, m. poſtiženj, dopadenj, zaſtiženj příhoda, f.

Betreufeln, pokapati.

Betrieb, m. ponukunutj, n. auf jemandes Betrieb, náwodem, ponuknutjm někjm.

Betrinken, opiti, opogiti, přepiti.

Betroffen, zkormaucený, pomámený, zmámený, zarážený.

Betroffenheit, f. zkormaucenoſť, pomámenj, zkormaucenj, n.

Betrogen, oklamaný, zklamaný, podwedený, oſſizený, oſſrábaný, werden, oklamánu, podwedenu, zklamánu, oſſizenu býti.

Betröpfeln, betropfen, pokapati, pokwapati.

Betrüben, betrübt machen, rmautiti, zarmauciti, zarmucowati, kormauciti, (zkakiti) 2) ſich betrüben, betrübt ſeyn, zarmucowati ſe,

trübt seyn, rmautiti, zarmautiti se, smutiti se, mutiti se.

Betrübniß, f. zamutek, zármutek, m. žalosť, f. zarmaucenj, n. zarmaucenosť, f.

Betrübt, zarmaucený, zkormaucený, smutný, betrübte Zeiten, zarmaucenj časowé, m. es, dieß ist betrübt, ge wèc smutná.

Betrübung, f. kormaucenj, rmaucenj, zarmaucenj, n. zkormaucenj.

Betrug, m. klam, podwod, ſſizuňk, ſſeyd, m, ſſkrabuſſk, m. oklamánj, ossizenj, osskrábánj, n. ſ. Betrügerey.

Betrügen, betriegen, oklamati, ossidim, osskrábati, podwesti, podwáděti, ſich in der Hoffnung, zmeyliti ſe w naděgi, ich habe mich in meiner Meynung, Hoffnung betrogen, mě omněnj, (má naděge) mne zmeylilo, zklamalo, má naděge mne zmeylila, zklamala,

Betrüger, m. Betrieger, oklamowatel, klamaň, podwodnjk, pokladač, ſſeydýř, m.

Betrügerey, f. Betrüglichkeit, ſſeydyřſtwj, klamánj, oklamánj, pokládánj, podwáděnj, osſſtrábánj, podwodnictwj, n. ſ. Betrug.

Betrüglich, betrügeriſch, podwodný, klamawý, betrügliche Hoffnung, Weg, mylná, omylná nadège, cesta, f.

Betrüglich, adv. podwodně, klamawě, betrüglich mit einem umgehen, podwodně s něčým zacházeti, obcházeti, handeln, podwodně gednati.

Betrüglichkeit, f. podwodnoſt, f. klamawoſt, f. omylnoſt, f.

Betrunken, opilý, zpilý, opogený, přepitý, opitý.

Betrunkenheit, f. opiloſt, f. opilſtwj, n. opogenoſt, f.

Betſchweſter, f. modlářka, f.

Betſtube, f. modlitebna, modlitebnice, f.

Bethſtuhl, m. ſtolice modlitehnj, klekadlo, n.

Betſtunde, f. hodina k modlenj, f.

Bettag, m, den k modlenj, den modlenj, modlitby, modlicý den, m.

Bett, n. Lagerſtätte, poſtel, f. lůže, lože, n. zu Bette, in das Bette gehen, na lůže, do poſtele gjti, spát, ležet gjti, im Bette liegen, na lůži, w poſteli ležet.

Bettbret, n. ložnj prkno, n.

Bettchen, n. poſtýlka, f. lůžko, n.

Bettdecke, f. přikrywadlo, n.

Bette, n. poſtel, f. lůže, lože, n. ein kleines, swětničné, malé lůžko, n. ein Federbette, peřina, f. Unterbett, ſpodnj peřina, ſpodnice, f. podeſtlánj, n. Deckbett, proſtěradlo, n. přikrywka, plachta, f. ein kleines, proſtěrádko, n. plachetka, f. ein Bettküſſen, peřinka podhlawnj, podhlawnička, f, zu Bette gehen, na lůže gjti, lezet, spat gjti, zu Bette liegen, w poſteli ležeti, spáti, aus dem Bette aufſtehen, z lůže wſtáti, ode sna wſtáti, Bette machen, lůže ſtláti, wſtlati, poſtlati, připrawiti, ſtrogiti.

Bettel, der, das Betteln, žebrota, f. dem Bettel nachhängen, im Bettel herumlaufen, žebrotau chodit, žebroty se chytit, 2) eine ſchlechte, geringe Sache, darečka, f. titěrka, f. čač, f.

Bettelarm, chudičký, přechudý, přepsotný, bettelarm werden, na mizynu přigjti, na žebrotu přigjti, ožebračeti.

Bettelarmuth, f. žebráctwj, chodcowſtwj, n. žebrota, f.

Bettelbrief, m. liſt žebroty, m.

Bettelbrod, n, chléb žebrácký, m.

Bettelbube, m. žebrawý, žebrácký chlapec.

Betteley, f. žebrota, f. žebrácrwj, n.

Bettelhaft, žebrácký, žebrawý, chodcowský, bettelhafter Zuſtand, ſtaw žebrácký, m. 2) armſelig, elend, žebrácký.

Bettelhaft, adv. žebrawě, chodcowſky, 2) armſelig, žebrácky,

Bettelleute, pl. m. žebrácy.

Bettelmann, ſ. Bettler.

Bettelmönch, m. žebrawý kněz, mnich, m.

Betteln, žebrati, chodcowati, betteln gehen, žebrat choditi, žebrotau, na žebrotu choditi.

Betteln, das, žebránj, chodcowánj, n. žebrota, f.

Bettelorden, m. žebrawá řehola, f.

Bettelſack, m. žebrácký pytel, m.

Bettelſtaat, m. žebrácká paráda, f.

Bettelſtab, m. hůl žebrácká, f. an den Bettelſtab bringen, na mizynu, na žebrotu přiwesti, an den Bettelſtab kommen, na mizynu, na žebrotu přigjti, přikpřiwedenu býti, k žebrácké holi ſáhnauti, na kámen wyſednauti.

Bettelſtudent, m. žebrawý žák, m.

Bettelvogt, m. zprámce žebráků, žebrácký, m.

Betten, das Bette machen, ſtláti, poſtlati, wſtlati, wie man ſich bettet, ſo ſchläft man, gak ſy wſteleme, tak lezjme, tak ſpjme.

Bettgenoſſe, m. ſauložnjk, m.

Bettgenoſſin, f. ſauložnice, f.

Bettgeſtelle, n. ſ. Bettſtatt.

Bettkammer, f. ložnice, ložnj, lehacý komora, lehárna.

Bettlägerig, krank, churawý, nemocnjwý, ſtonawý, ſtůnjcý, bettlägerig werden, feyn, rozſtonati ſe, roznemocy ſe, zmalatněti, zaſtonati, ſtonati.

Bettlein, n. poſtýlka, f. lůžko, n.

Bettler, m. žebrák, chodec, m. zum Bettler machen, na žebráka přiwesti, žebrákem wdělati, zum Bettler werden, na žebráka přigjti.

Bettlerinn, f. žebračka, f.

Bettleriſch, žebrawý, chodcowſký, ſ. Bettelhaft.

Bettleriſch, adv. žebrawě, žebrácky, chodcowſký.

Bettlerslaus, f. lupen, řepjk menſſj.

Bettlersmantel, m. Bettlersrock, chodcowſký pláſť, chodecký oděw, ſplácený tapart, m.

Bettmacher, m. ſtláč, m.

Bettpfanne, f. wyhřjwadlo, ohřiwadlo, n. kuchan, m.

Bettſack, m. wak, pytljk na peřiny.

Bettſtatt, f. poſtel, f. lože, n.

Bettſtelle, f. poſtel, f.

Bettſtollen, m. noha v lože, v poſtele, podpora poſtele, ložnj, f.

Bettſtreu, n. poſtlánj, podſtlánj, podeſtlánj, n.

Bettſtroh, n. ložnj ſláma, f.

Betttiſch, m. ložnj ſtůl, m.

Betttuch, n. proſtěradlo, n. plachta, f.

Bettvorhang, m. ložnj opona, f. ložnj zawěſydlo, zaſtrenj, n.

Bettwärme, ſ. Bettpfanne.

Bettzieche, f. powlaka, f

Bettzimmer, n. ložnice, f.

Betünchen, ſ. Tünchen.

Beuge, f. Báže, Páže, tjſta, tjſtka, čubka, f. gemeine Beuge, obecnj ženka, f. čubka, čubice, f.

Beuchen, ſ. Laugen.

Beuge, f. ohbj, n. 2) bey den Böttchern, oblauk, m.

Beugen, ohybati, ohnauti, nahybati, nahnauti, ſehnauti, ſklonitj, der Baum beugt ſich, ſtrom ſe ohybá, a) ſich beugen, ſhýbati, na ob. ſehnauti ſe, naklonowati, ſkloniti ſe, ſich vor jemand, klaněti ſe někomu, poklonjti ſe, wie die Bäume unter

Last, prohybati se, 3) sich beugen lassen wie ein Mensch, dáti sebau hnauti, se oblomiti, obměkčiti, pohnauti, das sich beugen läßt, ohebný, ohbitý, hebký, ohnutedlný, sklonitedlný, 4) beugen wie ein Schmerz, Unfall, Bürde, oder wie Gott durch ein Trübsal, Unfall, skloniti, sehnauti, shrbiti, porazyti, Gott hat ihn gebeugt, Bůh ho sklonil, 5) das Recht, práwo překwracet, 5) Worte declíniren, slowa ohybat, na konce ge měnit.

Beugsam, s. biegsam.

Beugung, f. ohýbánj, sklonění, skloňowánj, sehnutj, ohnutj, nahnutj, naklonění, n. an einem Rade, křiwolakost, f.

Beule, f. Baule, Beulchen, baule, f. baulička, f. eine böse, hlíza, f. Beulen kriegen, baulowatěti.

Beunruhigen, nepokogiti, znepokogiti.

Beunruhigung, f. nepokogenj, n.

Beurkunden, doswědčowati.

Bevestigen, zpewniti, upewniti, hrabiti, pewniti.

Bevölkern, zlidniti, lidem naplniti.

Bevölkerung, f. zlidnění, naplnění lidem, n.

Bevollmächtigen, zplnomocniti, plnau moc dáti, plné mocy propůjčiti, zmocniti někoho.

Bevollmächtigter, m. plnomocnjk, m.

Bevollmächtigung, f. plnomocenstwj, n. plnomocnost, f.

Bevor, ehe, dřjwe, dřjwe, prw, prwé, 2) ehe als, als bis, nežli, až.

Bevorab, bevoraus, zwlásstně.

Bevorstehen, nastáwati, w zápětj býti, bevorstehend, nastáwagicý, w zápětj gsaucý.

Bevortheilen, zklamati, oklamati, ossidit, podwesti, (přechytřiti) podskočiti.

Bevortheilung, f. zklamánj, oklamánj, sfizněk, podwod, sseyd, m.

Beurlauben jemanden, fortgehen lassen, propustiti někoho, odpustiti někoho, odpusstěnj, dowolenj dáti, dopustiti, aby přissli, aneb táhli, 2) sich beurlauben, pórauèeti se, laučiti se.

Beurlaubter, m. dowolenec, odpusstěnec, m. propusstěný.

Beurlaubung, f. odpusstěnj, dopusstěnj, dowolenj, pusstěnj o odgitj, n. laučenj, n.

Beurtheilen, posuzowati, posaudit, rozsuzowati, rozsudek činiti, saudjti.

Beurtheilung, f posauzenj, rozsauzenj, n. rozsudek, m. saud, m.

Beurtheilungskraft, f. saud, rozsudek, m. moc rozsauditedlná, f.

Beute, f. kořist, lanpež, f. aushonek, wzátek, m. der sie macht, kořistnjk, 2) der Becker, djže, f. 3) ein Bienenstock, aul, m. Beute machen, kořist brátí, dělati, kořistiti se, viele, grosse Beute machen, skořistiti se, welice se skořistiti, auf Beute ausgehen, na kořist wybjhati.

Beutel, m. měssec, wak, wáček, pytlik, m. tobola, f. tobolice, f. tlumok, m. Beutel dadurch man Mehl stäubet, pytlik maučný, m. bey den Böttchern, palička, f.

Beutelkasten, m. maučnice, f. maučná truhla, f.

Beuteln, pytlowati, prosýwati, 2) ssumowati, wytřásati, sich, potřásati, otřásati se.

Beutelriemen, f. řemen w měssce, m.

Beutelschneider, m. Beutelfeger, měssečnjk, tassták, m.

Beutelsack, m. maučný pytlik, m.

Beutelsieb, n. seyto, sýtko, n.

Beutelwerk, n. pytlowánj, n.

Beuten, kořistiti, kořist dělati.

Beute

Beutlein, wacek, sáček, pytliček, m. měšťček, m. tobolka, f.

Beutler, m. wačkář, měšťečnjk, tobolář, tobolkař, tobolečnjk, m.

Bewachen, hljdati, opatrowati, střjcy, ostřjhati

Bewachung, f. hljdánj, ostřjhánj, opatrowánj, n.

Bewachsen, obrůsti, porůsti, obrostati, porostati, 2) im Wachsen überziehen, porůsti, obrůsti.

Bewachsen, adj. porostlý, obrostlý.

Bewaffnen, ozbrogiti, zbrogj odjti, ozbrknici, ozbrogniti.

Bewaffnet, ozbrogený, zbrogný, oděný, ozbrognění, branný, Bewaffneter, oděnec, m. mit bewaffneter Hand, brannau rukau.

Bewaffnung, f. ozbrogenj, zbrogj oděnj, ozbrognění, ozbraněnj, n.

Bewähren, zdůstogniti, potwrditi, schwáliti, doljčiti.

Bewährt, zdůstognění, potwrzený, schwálený, bewährter Schriftsteller, hodnowěrný pisář.

Bewährung, f. zdůstognění, potwrzenj, schwálenj, n. doljčenj.

Bewahren, behůten, zachowati, opatřiti, vor etwas, ostřjhati, opatrowati, opatřiti, sich, etwas vor der Kälte, opatřiti se, něco před zymau, bewahre Gott, vchowegž, zachowegž Bůh.

Bewahrer, m. zachowatel, strážce, opatrownjk, ochránce, chranitel, m.

Bewahrung, f. zachowánj, opatřenj, n. 2) chránění, ochránění, ostřjhánj, opatrowánj, n. opatřenj, n.

Bewandert, in etwas, zběhlý w něčem, nicht bewandert, nezběhlý.

Bewandt, způsobený, zřjzený, s. beschaffen.

Bewandtniß, f. způsoba, powaha, f. s. Beschaffenheit, Bewandtniß haben, způsobenu býti, mit mir hat es eine ganz andere Bewandtniß, daleko giná semnau gest, es hat diese Bewandtniß, takto to gest způsobeno, zřjzeno, takowý gest toho způsob, takowá powaha,

Bewässern, wodau skropowati, napaussťéřt, podpaussťéti, swlažowati, zawlažowati.

Bewässert, wodau skropený, napuſſtěný, podpuſſtěný, swlažený, zawlažený.

Bewässerung, f. swlažowánj, wodau skropowánj, n.

Bewegbar, hnutedlný, heybawý.

Bewegbarkeit, f. hnutedlnoſt, heybawoſt, f.

Bewegen, hýbati, hnauti, pohybowati, pohnauti, kein Körper kann den andern bewegen, wenn er nicht selbst in Bewegung ist, žádné tělo nemuže giným pohnaut, gestli se samo nehýbe, 2) die Gemüther, pohnauti, hnauti myslj, zu etwas, k něčemu pohnauti, popuditi, der leicht zum Zorne bewegt wird, popudliwý k hněwu, bewegende Kraft, moc pohybugicý, f. sehr bewegt, w mysli pozdwižený, zbaukený popuzený, was hat dich dazu bewogen? co tě k tomu pohnulo? 3) Unruhe verursachen, pozdwihnauti, wzbaukiti.

Bewegfeder, f. péro pohybowacý, hýbacý, m.

Beweglich, wie ein Körper, hýbawý, hýbacý, hnutedlný, pohnutedlný, 2) eine bewegliche Rede, řázanj pohnutedlné, n. řeč pohnutedlná, f. 3) bewegliches Gut, mowitý, mohowitý statek, m. zbožj, gmění, n. mohowitoſt, f. bewegliche Güter, swrſſky, nádytky, m. plur.

Beweglich, adv. hýbawě, pohnutedlně, 2) beweglich reden, bittten, pohnutedlně mluwiti, prositi,

Bewe-

Beweglichkeit, f. hnutedlnoſt, hýbawoſt, pohnutedlnoſt, f. 2) die Fähigkeit einer Sache, andere zu bewegen, pohnutedlnoſt, f.

Beweglich, pohnutý, hnutý.

Bewegung, f. hýbánj, hnutj, pohnutj, pohybowánj, n. eine heftige Bewegung des Gemüths, zbaučenj, pozdwiženj myſli, n. popuzenj, n. unter den Leuten, pohnutj, zbaučenj, n. baučka lidu, f. pozdwiženj, in Bewegung gerathen, pohnauti ſe, pozdwihnauti ſe, wzbaučiti ſe, in Bewegung bringen, ſetzen, pohnauti, w pohnutj uwesti, přiwesti, eine groſſe, viele Bewegung machen, welike, mnohé hnutj, pohnutj dělati, činiti, mnoho ſebau pohybowati, hýbati, in Bewegung kommen, přigjti w pohnutj, w hnutj, wie eine Glocke od. ſonſt etwas Hängendes, rozkeywati ſe, roztřáſti ſe, wie's Gemüth, pohnauti, popuditi, wzbaučiti ſe.

Bewegungsgrund, m. Bewegurſache, podnět, m. pohnutka, f. ponuknutj, puzenj, n.

Bewegungskraft, f. moc hnutedlná, hýbawá, pohnutedlná, f.

Bewehren, ozbrogiti, ozbraniti.

Bewehrt, ozbrogený, w zbroj oblečený, zbrogj opatřený, ſ. bewaffnet.

Beweiben, ſich, oženiti ſe, beweibt, ženatý, unbeweibt, neženatý.

Beweibung, f. oženěnj, n. ženitba, f.

Beweinen, oplakati, oplakáwati, ozeleti něco, plakati, želeti něčeho, ſlzeti, oſlzeti něco, einen todten Freund, plakati, želeti, oplakáwati, oſlzeti, ozeleti wmrlého přjtele.

Beweinenswerth, pláče, ſlzenj, oplakánj, plakánj, hodný.

Beweinlich, ſ. Beweinenswerth.

Beweint, plakaný, oplakaný, oželený, ſlzený, oſlzený.

Beweinung, f. plakánj, oplakánj, ozelenj, oſlzenj, želenj, n.

Beweis, m. důkaz, m. inſofern man ihn führt, důwod, průwod, m. dowedenj, n. Beweis führen, dowoditi, doweſti, prowoditi, proweſti, důwody, průwody ukázati, prokázati, dokázati, důwodně prokazowati.

Beweiſen, erweiſen, darthun, dokázati, dokazowati, prokázati, doweſti, proweſti, doličowati, doljčiti, dowoditi, ſich gegen jemand, prokázati, ukázati ſe, geſchehene Dinge mit Zeugen beweiſen, ſtalé wěcy ſwědky dokázati, proweſti, doweſti, dotwrditi, 2) ukázati, ſeine Macht, ſeine Tapferkeit, moc, udatnoſt ſwau dokázati, ukázati.

Beweisführung, f. průwod, m. důwodnj prokázánj, n.

Beweisgrund, m. Beweisthum, důwod, m.

Beweiſung, f. dokázánj, prokázánj, dowedenj, n.

Bewenden, laſſen bey etwas, nechati při něčem, něco tak nechati, w ſwé mjře nechati, přeſtati, přeſtáwati na něčem.

Bewerben, ſich um etwas, ſnažiti, wynaſnažowati ſe o něco, uſylowati, ſtáti o něco, přičiniti ſe o něco, požádati něčeho, ſich um ein Amt, ꝛc. po úřadu, o úřad ſtáti, žádati o úřadu, ſnažiti, wynaſnažiti ſe, uſylowati o auřed, ꝛc. ꝛc.

Bewerb, m. ſnažnoſt, ſ. Bewerbung, 2) ſ. Erwerb.

Bewerbung, f. ſnaženj, wynaſnaženj, uſylowánj, uſylj, žádánj, požádánj, n. um ein Amt, auch ſtánj, n.

Bewerfen, mit Kalche, Leime, obwrhowati, owrhnauti, obmjſtati, mit Koth, Dreck, blátem zkydati, pobázeti, pokydati.

Bewer-

Bewerfung, f. mit Kothe, Leime, obwrhnutj, owrhnutj, n. obmjtka, f. mit Kothe, zkydánj, poházenj, pokydánj, n.

Bewerkſtelligen, in das Werk ſtellen, zur Wirklichkeit bringen, wypůſobiti, způſobiti, w ſkutek wwest, zaučinkowati, k mjſtu přiwesti, wykonati, zgednati, dowesti, wywesti.

Bewerkſtelligung, f. wypůſobenj, způſobenj, w ſkutek wwedenj, zaučinkowánj, k mjſtu přiwedenj, wykonánj, zgednánj, dowedenj, wywedenj, n.

Bewickeln, obaliti, zaobaliti, obwinauti, zawinauti, ſ. ſbewinden

Bewieſen, dokázaný, prokázaný.

Bewilligen, powoliti, dowoliti, přiwoliti, ſwoliti, wůli ſwau k něčemu dáti, eines Verlangen bewilligen, někoho žádoſt powoliti, k žádoſti někoho přiwoliti, ſwoliti.

Bewilligt, powolený, dowolený.

Bewilligung, f. powolenj, dowolenj, přiwolenj, n. mit Bewilligung der Obrigkeit, s powolenjm wrchnoſti.

Bewillkommen, wjtáti, přiwjtati.

Bewillkommung, f. wjtánj, přiwjtánj, n.

Bewinden, obwinauti, zawinauti.

Bewindung, f. obwinutj, n.

Bewirken, zu Wege bringen, něčeho dowesti, zgednati, způſobiti, wykonati, wypuſobiti něco, k mjſtu přiwest, dokázat ſy něčeho, dieß hat ſeinen Fall, ſeinen Tod bewirkt, to zpuſobilo, zgednalo geho ſmrt.

Bewirthen, einen, vctjti, pohoſtiti, hoſtiti někoho, poſlauženi, poſluhowati někomu, gut bewirthet werden, dobře hoſtěn, poſluhowán, poſlauženi, vctěn b-ti, dobré poſlaužení mi...

Bewirthung, f. hoſtěnj, poſlaužení, poſluhowánj, n.

Bewogen, hnutý, pohnutý.

Bewohnbar, bydlitedlný.

Bewohnen, ein Haus, bydleti, obywati, přebywati w něgakém domě.

Bewohner, m. bydlitel, obywatel, m.

Bewohnt, obydlný, bydlitedlný, bytedlný.

Bewohnung, f. obýwánj, přebywánj, bydlenj, n.

Bewölken, ſ. umwölken.

Bewunden, obwinutý, zawinutý.

Bewundern, etwas, diwiti, podiwiti ſe něčemu, obdiwowati něco, dieſen bewundert man, tomu ſe diwj, podiwugj, dieß iſt zum Bewundern, to geſt k podiwenj, to geſt k podiwu, ku podiwu, bewundert werden, býti ku podiwu, w, w podiwenj býti.

Bewundernswürdig, diwný, podiwenj, podiwenj hodný.

Bewunderer, m. diwitel, obdiwitel, m.

Bewunderung, f. diwenj, podiwenj, obdiwenj, n. zu allgemeiner Bewunderung, wſſem k podiwenj, ku podiwu, na odiwu, er iſt die Bewunderung ſeines Jahrhunderts, geſt na odiwu ſpoluwěkým.

Bewurf, m. obwjtka, f.

Bewuſt, wědom, powědom, ſwědom, ſich ſelbſt bewuſt ſeyn, býti ſám ſobě wědom, ſwědom, powědom, andern bekannt, wědomý, powědomý, es iſt jedermann bewuſt, każdému geſt to wědomo, powědomo, każdý geſt toho ſwědom, es iſt mir nicht bewuſt, nenj mně to powědomo, negſem toho ſwědom, powědom, ich bin mir keines Fehlers bewuſt, negſem ſy žadné chyby powědom.

Bewuſtſeyn, d s, wědomj, n. ſwě...nj.

Bey, bei, v, při, 2) na, 3) pody 4) w, we, 5) za, beym Weine, v wjně, při wjně, bey der Kirche wohnen, v kostela zůstáwat, bey jemand liegen, ſitzen, ꝛc. v někoho ležet, sedět, bey der Thüre ſtehn, v dweřj stát, bey Tiſche ſitzen, v stolu, v gjdla sedět, bey einem verklagen, v někoho obžalowat, ſich bey jemand bedanken, někomu podękowat, bei einem eingeladen ſeyn, v někoho pozwánu býti, bey jemand dienen, v někoho ſlanžit, beym Biere beredt ſeyn, při piwě být wýmluwným, bey Lichte leſen, při swjce, při swětle čist, noch bey Leben ſeyn, být geſſtě při žiwobytj, bey der Hand, při ruce, po ruce, bey ſich haben, tragen, v sebe, při sobě mjti, nosyti, bey ſich überlegen, přemážiti v sebe, bey Leſung, Anhörung, při čtenj, při poſlauchánj, bey Zeiten, časně, bey anbrechendem Tage, při swjtánj, na wſwitě, bey guten Umſtänden, w dobrých okolostogjcj nostech, bey Hofe, v dwora, při dwoře, bey dieſem Kriege, při té wogně, bey tauſend herum, okolo tiſýce, bey Tag, bey Nacht, we dne, za dne, w nocy, bey finſterer Nacht, za tmawé nocy, w tmawau noc, bey ſich ſelbſt ſeyn, při sobě býti, bey hellem Tage, bjſledně, bey uns, v nás, bey dieſem Menſchen iſt es vergebens, při tomto člowěku geſt darmo, bey dieſer Menge, při tomto množſtwj, bey dieſer Gelegenheit, při tom, bey dieſen Worten, v tobo položenj, o těch ſlow, bey Gelegenheit, při příležitoſti, bey Gott! pro Bůh! bey Gott ſchwören, Boha se dokládat, bey meiner Seele, na mau duſſi, bey meiner Treue, wěrn, etwas bey Strafe verbieten, něco pod trestem zapowědjti, bei der Hand nehmen, halten, za ruku wzýti, držeti, jemand bey den Haaren ziehen, někoho za wlaſy tahat, einen bey ſeinem Namen nennen, někoho gmenem gmenowat, bey ſo vielen Jahren, skrz tolik let, bey guter Geſundheit, Laune, při dobrém zdrawj, myſli, bey Verſtande, při rozumu, bey ſeiner Ankunft, při geho přjſſtj, bey meinem Leben, za mého žiwobytj, bey Erblickung deſſelben, v zahljdnutj, geho, bey ſeinem Tode, při geho smrti, bey jemanden ſeyn, wohnen, v někoho býti, bey etwas, při něčem, bey einem, wenn er hört etwas thut, při někom, bey Menſchen Gedenken, za paměti lidské, bey etwas bleiben, při něčem zůstati, bey Gott iſt kein Ding unmöglich, v Boha nic nenj nemožného, bey dieſem Herrn iſt Gnade, Erbarmen, v toho pána geſt miloſt, ſwilowánj, bey dir ſteht es, na tobě to záležj, bey Seite rufen, ſchaffen, na ſtranu zawolati, odkliditi, ſtranau, der weiße Berg bey Prag, bjlá hora v Prahy, der Eſel bey dem Phädrus, osel v Fedra.

Beybehalten, einen Bedienten, Arzt, Arbeiter, zanechati, podržeti, ponechati, 2) einen Gebrauch, eine Gewohnheit, ein Wort, Feſtag, zachowati.

Beybehaltung, f. zanechánj, n. podržanj, ponechánj, 2) zachowánj, n.

Beybinden, přiwázati.

Beybringen, lehren; unterrichten, nawčiti, powčiti, naweſti, einem die Muſik, hudbě někoho nawčiti, 2) eingeben, einflößen, als Meynungen, Gedanken, Argwohn, wnukati, wnuknauti, wprawiti, wkládati něco, naweſti na něco, die Furcht, ſtra-

ch

chu někomu nahnati, 3) benachrichtigen, přinesti, donesti, er hat mir die Nachricht beygebracht, přinesl mně zprávu, 4) einem Gift, jedu někomu podati, 5) einen Stoß, eine Wunde, ránu učiniti, wrazyti, 6) Zeugen, Beweise, důkazy přinášeti, 7) herzubringen, přinesti, přinášeti.

Beyde, oba, obadwa, weibl. und ungewiß. obě,) geden y druhý, von beyden Seiten, z obau stran, z obogj strany po obogj straně, po obau stranách, auf beyde Seiten, na obogj stranu, na obě strany, welcher von beyden? který ze dwau? einer von beyden, geden ze dwauch.

Beydemal, obogjkrát.

Beyderley, obogj, beyderley Geschlechts, obogjho pohlawj, auf beyderley Art, na obogj způsob, obogjm způsobem.

Beyderseitig, obapolnj, obapol, ihre beyderseitige Liebe, gegich oboapolnj láska.

Beiderseits, z obogj strany, obostraně, obapol, obapolně; oba, grüße sie beyderseits, pozdrawge oba.

Beydes, obogj.

Beydlebig, obogjživelnj.

Beydrucken, im Drucke beyfügen, přitisknauti, přitlačiti.

Beydrücken, z. B. das Siegel, přitisknauti, přitlačiti, přidáwiti.

Beydrückung, f. přitisťanj, n.

Beyeinander, při sobě, pospolu, při hromadě, spolu, gedno při druhém.

Beyfall, m. swolenj, přiwolenj, přistaupenj, powolenj, n. 2) Lob, pochwala, výjzeň, f. pochwálenj, schwálenj, Beyfall geben, wzdáwati chwálu, pochwalowati, schwalowati, poswědčiti, Beyfall haben, sinden, chwálu mjti, chwály, přízně nagjti, nabyti, dogiti, jedermanns Beyfall haben, od každého pochwlu ꝛc. mjti.

Beyfallen, beystimmen, beypflichten, jemandes Meynung, přiwoliti, powoliti, přiswědčiti, poswědčiti, přihlásyti se, přistaupiti, der Wahrheit, k prawdě, jemandes Parthey nehmen, k někomu přistaupiti, připadnauti, přidržeti se někoho, přistaupiti k někomu, 2) in den Sinn beyfallen, připadati, připadnauti, napadnauti, seyn Name fällt mir nicht bey, gméno geho mně nepřipádá.

Beyfällig, seyn, s. Beyfallen.

adv. s. Beyläufig.

Beyfügen, připogiti, sich jemanden, připogiti se k někomu.

Beyfügung, připogenj, připogowánj, n.

Beyfuß, m. černobyl, m.

Beygeben, přidati.

Beygehen, lassen, sich, pokusyti se.

Beygefügt, připogený.

Beygelegt, beygefügt, přiložený, 2) abgethan, porownaný.

Beygesellen, přitowaryssiti.

Beygürtel, m. opasek, m.

Beyhändig, was bey der Hand ist, před rukama, přítomně, pohotowě, na hotowé.

Beyhelfen, spomáhati, spomocy, napomocy, napomáhati.

Beyher, s. Nebenher.

Beyhülfe, f. Beyhilfe, spolupomoc, spomoc, f. spomožení, spomáhánj, napomáhánj, n.

Beyhülflich, nápomocný.

Beykammer, f. komňata, f.

Beykecht, m. pohunek, m. ihn abgeben, pohunčit.

Beykommen, einem gleich kommen, rownati se, wrownati se někomu, srownáwati se s někým, dem Verluste, Schaden wieder beikommen, zaprawiti, 2) fangen, polapiti, 3) der Stadt ist nicht leicht beyzukommen, k městu tomuto nenj přístup, při-

příchodu, nemuže se k místu dostat, ich kann ihm nicht beykommen, nemohu se na něho, k němu dostat, 4) laß dir das nicht benkommen, nedey sy to na mysl přijgti, wstaupiti.

Beylade, f. přihradka, f.

Beylage, f. přiloha, přísada, f. 2) etwas Unvertrautes, swěřená wěc, f.

Beylager, n. swadebnj lože, n. swadba neb oddawky, sňátek, m.

Beyläufer, m. posylák, m.

Beyläufig, běžně, wetrazně, 2) ungefähr, bezmála, okolo, as, asy.

Beylegen, aufheben, verwahren, odložiti, schowati, 2) abthun den Streit, ihn schlichten, endigen, při porowati, vrownati, rozepři na mjstě postawiti, smluwiti, wyzdwihnauti, vpokogiti, den Krieg, válku stawiti, vrownati, smluwiti, vpokogiti, 3) geben, einem das Lob beylegen, chwálu někomu wzdáti; dáti, die Schuld, winu někomu přičjsti, přičjtati, winu dáwati, za winu dáwati, winu na někoho kláti, wzkládati, einen Namen, gmêna dáti, wzdjti, 4) Recht geben, při někom byti, státi, s někým držeti, 5) beylegen, hinzuthun, přiložiti.

Beylegung, f. Verwahrung, odloženj, schowánj, n. 2) Schlichtung, rownánj, vrownánj, vpokogenj, stawenj, n. 3) Ausgleichung, wzdáwj, n.

Beyleid, n. spoluautrpnost, spolulitost, f. jemanden sein Beyleid bezeigen, f bezeigen.

Beyliegen, přilehati, přitom ležeti, 2) zur Vorrysstanzung seines Geschechtes bey einer Person liegen, ležeti s ženskau, saulehati, saulehnauti, spoluležeti, přilehati, přiležeti.

Beyliegen, das, přilehánj, přilehánj, saulehnictwj, saulehánj, saulehnj, spoluležnj, n.

Beyliegendes, přiležicý, beyliegender Brief, přiležicý pssanj, n. beyliegendes Geld, přiležicý peníze, pl.

Beymessen, přičjtati, přičjsti, sich etwas, sobě něco přičjsti, den Glauben, wjru přiložiti, wjru dáti, einem Vollkommenheiten beymessen, dokonalosti přičjtati, die Schuld, winu dáwati, wzkládati, za winu dáwati, winu přičjtati.

Beymessung, f. přičtenj, n.

Beymischen, přimjssyti, přimjchati.

Beynahe, skoro, skoro, w skoře, málem, bez mála, téměř, takměř, beynahe glaube ich es, skoro tomu wěřjm, beynahe wäre ich gestorben, málem bych byl wmřel, er ist beynahe so alt wie ich, gest skoro semnau stáří, beynahe wäre er uns entwischt, málemby nám byl wtekl.

Beyname, m. přigmj, n.

Beyneben, přitom.

Beypflichten, přiwoliti; poswědčiti, wůli dáti, přistaupiti, ejnes Meynung, zdánj někoho se přidržeti, k zdánj někoho přistaupiti, přiwoliti, přiswědčiti, einem beypflichten in etwas, někomu přiwolit, poswědčit, přiswědčit, přistaupit k někomu w něčem.

Beypflichtung, f. přiwolenj, přistaupenj, wůle dánj, přiswědčenj, n.

Beyrath, m. doradčnj, n.

Beyrathen, doraditi.

Beyräthig, seyn, rádcem, rádným býti.

Beysammen, z. B. in einem Hause, spolu, společně, pospolu, po hromadě, spolu zaroweň, in einem Buche, při hromadě, beysammen seyn, bleiben, pospolu, po hromadě, spolu, při sobě býti, zůstati, beysammen leben, zaroweň, spolu žiwu býti, beysammen liegen, po hromadě,

spolu ležeti, beysammen stehen, sitzen, spolu, pospolu, po hromadě státi, seděti, wohnen, po hromadě, spolu, pospolu bydleti, es ist alles beysammen, gest wssecko pohromadě, Geld beysammen haben, mjti penjze pohromadě, při hromadě, die Gedanken beysammen haben, myssljnky mjti pohromadě, die Sachen sind beysammen, ty wěcy gsau při sobě, pospolu, po hromadě.

Beysammenwohnung, f. spolubydlenj, n. spolubytnost, f. společný byt.

Beysatz, m. přjsada, f. přisazenj, n. přjdawek, m. přidánj, n. mit dem Beysatz, s těmi gesstě slowy, s přidánjm, doloženjm těch slew.

Beyschlaf, m. saulożnictwj, sauleženj, saulożenj, spolulehánj, přilehánj, n.

Beyschlafen, saulożiti, sauležeti, spolu ležeti, přilehati.

Beyschläfer, m. saulożnjk, m.

Beyschläferinn, f. saulożnice, f. saulożka, 2) eines Ehemannes, ženina, ženima, f.

Beyschlag, m. falsche Münze, zlý penjz, m.

Beyschließen, beyfügen, přikládati, přiložiti, připogiti.

Beyschluß, m. přjloha, f. přiložený, wložený, n. 2) im Schreiben, přjloha, f.

Beyschlüßel, m. klič falessný, m.

Beyschreyben, připsati.

Beyschreiben, das, list přidaný, přiložený, m.

Beyschrift, f. připsánj, n. přjpis, m.

Beysegel, m. korábowá plachta, f.

Beyseits, beyseite, na straně, saukromj, dios beyseite, toho nechme na straně, toho ponechme, beyseits führen, na stranu, saukromj odwesti, gehen, na stranu, saukromj poodgjti, legen, na stranu położiti, poodložiti, rufen, na stranu zawolati, stehen, sezen, beyseitsetzen, poodstawiti, poodložiti, odložiti po straně, stehen, na straně, po straně, saukromj státi, beyseits schaffen, poodkliditi, beyseits treten, poodstaupiti, na stranu poodgjti.

Beysetzen, přisaditi, přidati, přistawiti, vkliditi, 2) eine Leiche beysetzen, begraben, pohřbiti, pohrobiti.

Beysetzung, f. přjsada, f. přisazenj, přistawenj, přidánj, n. přjdawek, m. 2) einer Leiche, pohřeb, m. pohřbenj, n.

Beysenn, n. přjtomnost, f. in seinem Beyseyn, w geho přjtomnosti.

Beysitz, m. přisezenj, n.

Beysitzen, přiseděti.

Beysitzer, m. přjsedjcý, spolurada, m.

Beysorge, f. starost, f. strach, m. Beysorge haben, starost, strach mjti, starati se, strachowati se, aus Beysorge, ze strachu.

Beyspiel, n. přjklad, m. zum Beyspiel, ku přjkladu, zum Beyspiel andern, na přjklad giným.

Beyspringen, přiskočiti, f. Helfen.

Beystand, m. pomoc, spomoc, f. spomoženj, napomáhánj, n. leisten, thun, pomoc wčiniti, spomocy, spomáhati, na pomoc přiskočiti, pomocy podati, dodati, mit meinem Beystand, mau spomocý, ohne jemandes Beystand, bez něčj pomocy, spomocy, 2) Beystand vor Gerichte, přjtel w práwa, řečnjk, přjtel we při, ku při dožádaný, zástupce, přjmluwce, m.

Beyständig, spomocný, pomocný.

Beystehen, Hülfe leisten, přiskočiti na pomoc, na pomoc přigjti, spomáhati někomu, státi při někom, s někým býti, spomáhati, napomáhati, nápomocnu býti někomu, 2) vor Gerichte, za přjtele se postawiti, před práwem zastáwati.

Beyſteher, m. pomocnjk, ſpomocnjk, zástupce, m.

Beyſteherinn, f. pomocnice, ſpomocnice, zástupkyné, f.

Beyſtecken, přiſtrkowat, přiſtrčiti, ſ. Einſtecken.

Beyſteuer, f. ſnůſſka, zbjrka, pomněžitá pomoc, f.

Beyſtimmen, přiſtaupiti k wůli, přihlásyti ſe, přiſwědčiti, ſnáſſeti ſe, ſnesti ſe, wůli dáti, přiwoliti, ſwoliti, ſpolu ſwoliti, ich ſtimme ihm bey, ſeiner Meynung, přiſwědčugi k němu, k geho zdánj, přiwolugi mu, přihlaſugi ſe k němu, k geho zdánj, ſnáſſjm ſe s njm, přiſtupugi k němu.

Beyſtimmend, ſnáſſelivý, ſnáſſegjcý ſe, ſwolugjcý, přiwolugjcý.

Beyſtimmung, f. ſneſſenj, přiſtaupenj, wůle dánj, přihlášenj, přiſwědčenj, přiwolenj, ſwolenj, n.

Beyſtrich, m. čárka, f.

Beyſtübchen, n. ſtrannj ſwětnička, f.

Beytrag, m. thátige Hülfe, ſpomoc, f. ſpomoženj, napomáhánj, přiſpěnj, n. einen Beytrag thun, ſpomáhati, ſpomocy, pomoc dáti, činiti, pomocy podati, napomáhati, nápomocným býti, mit Worten, Bitten: napomáhati, nápomocným býti, zur Kaße, Steuer, Stadtſchuldeu, ſnůſſka, zbjrka, f. Zuſatz, zu einem Werke, Schrift, přjdawek, m. ſneſſenj, n. ſnůſſka, f. ein Beytrag am Gelde, ſpomoc peněžy, peněžitá.

Beytragen, zu etwas, mitwirken, napomáhati k něčemu, dopomáhati, ſpomáhati, ſpomocy, ſpomocným, nápomocným býti, pomoc, činiti, přiſpěti, dátpomoc, er hat viel Geld dazu beygetragen, mnoho peněz na to dal, peněžy tomu přiſpěl, er hat das meiſte dazu beygetragen, neywjc k tomu byl nápomocným, neywjce k tomu napomáhal, neywjce k tomu dopomáhl, neywjce při tom přiſobil, 2) das Seinige am Gelde, ſnáſſeti, do ſpolku dáti, přidati, přineſti, ſneſti.

Beytreiben, Leute, ſháněti, Geld, Steuern, penjze, daně ſháněti.

Beytreten, zu etwas, přiſtaupiti, přikročiti k něčemu, doch in figürl: Bedeutung, Beyfall geben, beyſtimmen, přiſtaupiti, eines Meynung, k někoho zdánj přiſtaupiti, přiwoliti.

Beytritt, m. přiſtup, m. přiſtaupenj, n.

Beyweg, m. ſtezka, f. ſ. Nebenweg.

Beyweiten, mnohem daleko, 2) beyweiten nicht ſo groß als der, mnohem daleko menſſi než tén, beyweiten mehr, mnohem wjce, daleko, zdaleka wjce.

Beywohnen, babey ſeyn, přitom, přjtomným býti, der Schlacht beywohnen, w bitwě přjtomným býti, bitwě přjtomným býti, einem Spiele, Leichenbegängniſſe, ꝛc. býti přjtomným, býti při hře, při pohřbu, 2) ehelich einer Perſon, přileharti, přileżeti, ležeti s ženſkau, v ženský, ſauložiti, 3) vorhanden ſeyn, in einem ſeyn, beſitzen, wie Fähigkeiten, Eigenſchaften, býti při někom, es wohnen ihm viele Tugenden bey, mnohé cnoſti gſau při něm, 4) bewuſt, erinnerlich ſeyn, im Sinne ſeyn, einfallen, z. B. es wohnt bey mir, ſnáſſ ſe v mne, pamatugi to,

Beywohnung, f. Gegenwart, přjtomnoſt, f. 2) ehelicho, přileháſ, ſpoluleżenj, n. ſauloż, m.

Beywort, n. gměno přidané, přjpadně, n. 2) in der Grammatik, přjſlowec, přidáwanec, přidáwance, přjſlowce, m. gměno přidawánliwé, n. přjſlowo, n.

Beyzeiten, časně, wčas.

Bezahe

Bezahlen, zaplatiti, platiti, zaprawiti, einem seine Arbeit bezahlen, někomu geho prácy zaplatiti, mit dem Halse bezahlen, hrdlem, krkem zaplatiti, mit gleicher Münze, rownym platiti, rownē odměniti, rownau měrau zaplatiti, bezahlt werden, býti zaplacenu, ich bin bezahlt, gsem zaplacen, einem übel bezahlen, anführen, wyplatiti někoho, warte ich will dich bezahlen, počkey, gá tě wyplatim, der war bezahlt, ten byl wyplacen, einen im Reden, durch die Antwort bezahlen, beschämen, wyplatiti někoho, ich habe ihn recht bezahlt, gá ho wyplatil, es ist nicht zu bezahlen, nenj to k zaplacenj, sich selbst bezahlt machen, sebe samého zaplatiti.

Bezahler, m. plátce, platič, m. sem, plátcem býti

Bezahlung, f. plat, m. zaplacenj, placenj, n. Bestechung, auspiatek, m. vplacenj, n.

Bezähmen, zahm machen, zwzditi, zwzdowati, na wzdu, w wzdu pogmauti, pogjmati, skrocowati, skrotiti, die Begierden, žádosti zwzditi, skrotiti, skrocowati, okrotiti.

Bezähmt, zwzděný, skrocený, na wzdu pogmutý, okrocený.

Bezähmung, f. zwzděnj, na wzdu pogmutj, n. der Begierden, zwzděnj, skrocenj, skrocowánj žádostj, n. okrocenj.

Bezaubern, okauzliti, očarowati, 2) zahm, menschlich machen, mildern, mášigen, okrotiti.

Bezaubert, okauzlený, očarowaný, wie bezaubert stand er da, stál tu gako očarowaný, omámený, ohromený, gakoby ho očarowal, omámil, ohromil, es hat mich bezaubert, očarowalo, okauzlilo mne to, das Frauenzimmer hat mich bezaubert, z tě ženstě gsem welikau rozkoš wzal, okauzlila mne.

Bezauberung, f. okauzlenj, očarowánj, omámenj, ohromenj, n. 2) okrocenj, n.

Bezäumen, f. Bezähmen.

Bezäunen, oploti, obehnati plotem.

Bezäunung, f. oplocenj, n.

Bezechen, opjgeti, ožjrati, ožrati, zpjti, opiti.

Bezecht, opilý, ožralý, zpilý.

Bezeichnen, poznamenati, znamenati.

Bezeichnet, poznamenaný.

Bezeichnung, f. poznamenánj, n.

Bezeigen, einem eine Ehre, Gewogenheit &c. čest, poctiwost někomu činiti, vkázati, včiniti, dokázati, provkázati, sich höflich bezeigen, vctiwě se k někomu miti, zdwořile se vkázati, provkázati, propůgčiti k někomu, sich standhaft, stolz, tapfer, státe, hrdě, vdatně sy počjnati, westi.

Bezeigen, das, gegen einen, vkázánj, prokázánj, propůgčenj, n. 2) počjnánj, wedenj, n.

Bezeugen, versichern, dokázati, doswědčiti, dokazowati, po od. doswědčowati swědčiti, 2) erklären, ein Zeugniß ablegen, oswědčiti, wyswědčiti.

Bezeugung, f. Versicherung, dokázánj, swědectwj, swědčenj, doswědčenj, n. 2) Erklärung, oswědčenj, wyswědčenj, n.

Bezeugungseid, m. přjsaha swědectwj, wyswědčenj.

Beziehen, sich auf einen, odwoláwati se na někoho, 2) ein Instrument mit Saiten, potáhnauti strunami, 3) ein Haus, Zimmer, stěhowati, wstěhowati, přistěhowati se do domu, 4) die Messen, Märkte, na trhy choditi, gezditi, 5) überziehen, ein Bett, powlecy, obwlecy, powliknauti, ein Bett mit Vorhängen, postel opanau zastřjti, 6) sich auf [illegible]

hen, zieleu, gehen, auch ſich berufen, wztahowati, potahowati ſe na něco, ſáhati k něčemu, 7) den Genuß einer Sache bekommen, táhnauti, doſtáwati, brári.

Beziehung, f. odwoláwánj, n. 2) eines Inſtruments, potáhnutj, n. 3) eines Hauſes, ſtěhowánj, přiſtěhowánj, wſtěhowánj, n. 4) Ueberziehung, powlečenj, obwlečenj, n. 5) Aufführung, přiwádění, n. 6) auf etwas, wztahowáuj, potahowanj ſe, n. er ſagt es in Beziehung darauf, prawj to, wztahugic ſe na to, Beziehung haben, wztahowati, potahowati ſe na něco, ſáhati, přiležeti k něčemu.

Bezieren, wyſſperkowati, okraſſliti.

Bezirk, m. okolj, wákolj, podkragj, n. okolek, okrſſlek, m. oſáda, f. im Umfange, im Bezirke, w okolku, w okrſſliku.

Bezirksbrief, m. oſadnj, okolnj liſt, m.

Bezirkskommiſſair, m. oſadnj, okolnj, wnkolnj komiſař, m.

Bezirken, okolkem obſáhnauti.

Bezoar, m. bezoar, m.

Bezogen, mit Saiten, potažený ſtrunami

Bezug, m. auf etwas, wztahowánj ſe, potahowáuj ſe, Bezug haben, ſ. Beziehen ſich, in Bezug darauf, wztahugic ſe na to, Bezug, der Geige, potaženj ſtrunami, des Geldes, brannj, des Bettes, powlečenj, n.

Bezüchtigen, ſ. Beſchuldigen.

Bezünftet, ſ. Zünftet.

Bezwacken, podſſlaubati.

Bezwecken, mit Zwecken beſchlagen, čwoky obigeti, obiti, 2) zum, im Zwecke haben, směřowati.

Bezweifeln, etwas, pochybowati o něčem.

Bezweifſung, f. pochybowánj, n.

Bezwingen, přemocy, přemáhati, podmaniti, k. podanoſti přinutiti, ſich bezwingen, přemocy ſe, ich kann es nicht bezwingen, nemohu to přemocy, im Eſſen, nemohu tolik podſtaupiti, pogiſti, der viel bezwingen kann, an mnoho podſtaupiti může, wlčj ſtřewo, n. ſ. Ueberwinden.

Bezwinger, m. přemahatel, podmanitel, m.

Bezwinglich, přemožitedlný, podmanitedlný.

Bezwinglichkeit, f. přemožitedlnoſt, podmanitedlnoſt, f.

Bezwingung, f. přemoženj, podmanění, n.

Bezwiſten, w ſwár, w rozepři weſti.

Bezwungen, přemožený, podmaněný.

Bibel, f. biblj, bible, f. ſwaté pjſmo, n. kniha obogiho zákona, f.

Bibelleſen, n. čtenj bible, w biblj, čtenj pjſma, w pjſmu, n.

Bibelleſer, m. biblák, čtenář, pjſmák, pjſmák, m.

Bibinell, bedrnjk, m. krewné koſenj, n.

Biber, m. bobr, m.

Bibergeil, n. bobrowý ſtrog, m.

Biberhaare, plur. ſrſt bobrowá, f. chlupy bobrowé.

Biberhären, bobrowý.

Biberhut, m. bobrowý klobauk, m.

Biberklee, m. limonka, f.

Biberuell, bedrnjk, m. bedrnjček, m.

Bibliothek, f. Büchersaal, knihárna, knihárna, knihowna, f.

Bibliothekar, m. ſtrážce, ſtaroſta knihárny, knihárnjk, knihoſtřeš, m.

Bibliſch, biblický.

Bibliſch, adv. biblicky.

Bickelhaube, f. lebka, f. přilbice.

Bicken, kloſati, čopati.

Biedер, Biedermann, m. ſſlechetný, dokonalý, poctiwý, muž ſſlechetný, zachowalý, m.

Bie-

Biederherz, n. sslechetné, dokonalé, poctiwé srdce.
Biedersinn, m. sslechetná myšl, zachowalost, sslechetnost myšli.
Biege, f. laukot, f.
Biegen, s. Beugen.
Biegsam, ohebný, hebký, ohnutedlný, 2) wie ein Mensch, powolný, eine biegsame Sprache, ohbická řeč; biegsam machen, oblomiti.
Biegsamkeit, f. ohebnost, hebkost, ohnutedlnost, f. 2) Nachgiebigkeit, powolnost, f.
Begscheibe, f. ohegbadlo, n.
Beyung, f. ohbj, n s. Beugung.
Biegzange, f. ohybacý kleszte, pl.
Biene, f. wčela, wčelička, f. die Biene sumset, wčela bručj.
Bienenbau, m. dělánj, strogenj medu, n.
Bienenfächlein, n. wčelnj komárka, f.
Bienenfraß, m. žluwa, wlha, f.
Bienenführer, m. wůdce wčel, trubec, m.
Bienengewirke, n. wčel djlo, n.
Bienenhaus, n. Bienengarten, wčelnice, f. brt, m.
Bienenhäuslein, n. wčelnj komárka, chalaupka, wosstina, f. wčelnj sstjpek, m.
Bienenkönig, m. wčel matka, f.
Bienenkorb, m. wčelnj koryto, n.
Bienenkraut, n, medůnka, f. melissa, f.
Bienenkunst, f. wčelakstwj, n.
Bienenmann, m. medař, wčelnjk, wčelař, m.
Bienenrost, m. wosstina, f.
Bienenschwarm, m. rog, wčelnj chumel, m.
Bienenstock, m. aul, wčelnjk, m. wčelnice, f. wčelnj koryto, n. krč, e. m.
Bienenwärter, m. wčelař, hljdač wčel, m. wčelnjk, m.
Bienenwolf, s. Bienenfraß.
Bienenwurm, m, čerw w aulu, m.
Biener, wčelař, m.
Bier, n. pjwo, piwo, n. braunes, barewné, bleiches, bledé, bitteres, Bitterbier, hořké, Bier bräuen, pjwo wařiti, schenken, prodáwati, zum Bier gehen, na pjwo, k pjwu giti, choditi, das Bier fassen, spjlati, wenn dies gefasset wird, spjlka, f. spjlánj, n.
Bierbank, f. piwnj lawice, f.
Bierbräuen, n. pjwa waženj, n.
Bierbräuerey, f. sladownjctwj, piwowárnictwj, n,
Bierbräuer, m. sládek, sladownjk, m. piwowárnjk, m.
Bierbruder, m. pigan, bratr z mokré čtwrtě, m. duspiw, piwodus, pigák, m.
Bierbürger, m. nákladnjk, m.
Bierchen, n. piwičko, piwko, n.
Biereſſig, m. ocet piwnj, z pjwa, m.
Bierfaß, n. piwnj, piwný sud, m.
Bierfiedler, m. ssumař, m.
Biergeld, n. plat z piwa, m. za piwo, 2) Trinkgeld, nápiwek, m.
Bierglas, n. piwná, piwnj sklenice, f.
Bierhaus, n. Bierschenke, piwnj dům, m. piwnice, piwna, f. krčma, f.
Bierheber, m. krokwice, f.
Bierkanne, f. piwnj konwice, f.
Bierkeller, m. piwnj, piwný sklep, piwnice, f.
Biermaaß, n. piwnj mjra, f
Biermus, n. Biermärte, Biermerde, zdrobená, zetřená, zadrobená poljwka z pjwa, f.
Bierplantscher, m. bryndač.
Bierschank, m. sstenk piwnj, m.
Bierschenke, s. Bierhaus.
Bierschenker, m. nalewač, prodawač pjwa, m. krčmář, m. sstenkýř piwa.
Bierſteuer, f. posudné, n.
Bierspünder, m. Bierzápfer, piwotoč, m.
Biersuppe, f. piwnj, z pjwa poljwka, f.
Bierträger, m. pjwonoš, pjwa nosyč, m.
Bierverleger, m pjwa nákladnjk, m
Bierwirth, s. Bierschenker.

Bier

Biermisch, m. wěchet piwný.
Biesam, m. pižmo, n.
Biesamkatze, f. pižmowá kočka, f.
Biesamkreh, n. pižmowý tvrnec, m.
Biesamstier, n. pižmowy beyk, zubr, m.
Biesamknopf, m. Biesamkugel, pižmowá kulka, f. Bisambůchslein, kabička, pussla, woňawka, f.
Bieten, anbieten, darreichen, podati, podáwati, obětowati, die Hand, ruku, prawicy dáti, podati, jemand einen Trunk bieten, podati, zawdati poctu, ein Unglück bietet dem andern die Hand, gedno nessťěstj druhé stihá, citem einen guten Morgen, někoho ráno pozdrawit, dáť dobré gitro, 2) die Waaren, ceniti, proceniti, wie hoch bietzt du das? drazeli to cenjš? 3) auf etwas in einer Auktion, držiti na něco, sonst im Kaufen, podáwati, podati, nadáwati, ich habe ihm 10 Thaler dafür gebothen, gá mu deset tolarů za to podáwal, 4) die Stirne, die Spitze, den Kopf bieten, zepřjti se, zpjčiti, zprotiwiti se, na odpor se stawěti, postawiti, 5) Trotz bieten, trotzen, zdorowati někemu, potupitě něco, s. Trotz, 6) jemand zu sich, dožádati.
Bieten, das, Bietung im Verkaufe, cenění, procenění, n. 2) auf etwas in der Auktion, držení, n. im Kaufen, podáwání, n. 3) dožádání, n.
Bigot, m. powěrný, powěrčiwý, pobožnář, powěrečnjk, m.
Bigotterie, f. powěrčiwost, f. pobožnost, f.
Bilchmaus, f. plch, sysel, m. nosťce, f
Bild, n. obraz, m. kleines, obrázek, m. geschnitztes, řezba, f. obraz řezaný, m. gehauenes, rytý obraz, m. rytina, f. gegossenes, litý, m. slitina, f. 2) Vorstellung in der Seele, obraz, welitwar, m. podobizna, f. vom Bild, obrazný, obrazowý.
Bilden, n. obrázek, obrázček, m.
Bilden, obrazyti, podobiti, podobizniti, twořiti, působiti, aus Thone, z hliny ljpati, 2) einen Menschen bilden, wzdělati, nawoditi, cwičiti člowěka, den Verstand, rozum cwičiti, wzdělati, probraussyti, das Herz, srdce wzdělati, den Dichter, Redner, Kůnstler, wycwičiti, wzdělati zpěwomluwce, řečnjka, umělce, sich, wzdělati, wycwičiti se, bildend, unterrichtend, wzdělawatedlný, bildende Kůnste, als die Bildhauerey, umění wytwořugjcý, twořicý.
Bilderbuch, n. kniha s obrazy, f.
Bilderdiener, m. modlář, modlosluženjk, m.
Bilderdienst, m. modlářstwj, n. modlosluženj, modlosluženbnost, f.
Bilderfreund, m. milownjk, milowný obrazů, laskawý na obrazy, m.
Bildergallerie, f. sýň obraznj, f.
Bilderladen, m. krám obraznj, m.
Bildern, Bilder aufsuchen, obrázky wyhledáwati.
Bilderstecher, m. rytec obrazů, obraznj, wyrywač obrazů, m.
Bildgieser, m. slewač, litec obrazů, obrazolitec, m.
Bildhauer, m. řezbář, obraznjk, řezač, rypák obrazů, m.
Bildhauerarbeit, f. řezbařstě djlo, n. řezba, f.
Bildhauerkunst, f. řezbářstwj, řezactwj, umění obraznické, řezbářstě, n. obraznictwj.
Bildlein, n. obrázek, m.
Bildmacher, m. obraznjk, m.
Bildlich, tworný, adv. tworně.
Bildner, m. obraznjk, m.

Bilde

Bildniß, n. podoba, podobizna, f. obraz, m.
Bildsäule, f. stauß, m. groše, socha, f.
Bildschnitzer, m. řezač obrazů, m. obrazník, m.
Bildstürmer, m. obrazorussec, m.
Bildstürmerey, f. obrazorussenj, obrazotepánj, n.
Bildung, f. twořenj, působenj, podobenj, podobiznění, n. 2) des Menschen, nawedenj, wzdělánj, wycwičenj, n. des Verstandes, probraussenj, wzdělánj, ewičenj rozumu, n. der Seele, des Herzens, der Sitten, wzdělánj, n. des Redners, Dichters, Künstlers, wzdělánj, wycwičenj, n. 3) des Körpers wie man aussieht, způsoba, způsobilost, f. Bildung haben, mjti způsobu,
Bildweis, f. Bildlich.
Bildwerk, n. geschochenes, rytina, f. geschnitztes, řezba, f. obrazníčké, obrázkowé djlo, n. gegossenes, slitina, f.
Bille, f. držadlo, n.
Billig, slussný, náležitý, sprawedliwý, es ist billig, slussné, náležité gest.
Billig, adv. slussně, právně, náležitě, sprawedliwě, z práwa.
Billigen, schwáliti, schwalowati, pochwalowati, pochwáliti, 2) willigen in etwas, powoliti w něčem, přiwoliti, swoliti k něčemu.
Billigkeit, f. slussnost, náležitost, sprawedliwost, sprawedlnost, f.
Billigung, f. schwálenj, pochwálenj, n. 2) swolenj, powolenj, n.
Bilsenkraut, n. sténjčnjk, m. bljn, m. sýtj, n. daraus, bljnowý.
Bilsenkrautsamie, m. bljnowé semeno.
Bilz, Pilz, m. hřib, m.
Bimstein, m. Bimsstein, Pimstein, Pümsstein, mořská pěna, f. voll Bimsstein, rjdké a djrkowaté, mit Bimsstein reiben, pěnau mořskau hladiti.
Binde, f. wwazek, sáč m. wazba, tkanice, f. priesterliche Kopfbinde, der Aebte, čepice, sonst u.n den Kopf otbáčka, f. der Offiziere, wwazek, pás, der Könige ehemals, ozdoba, čepice králowská, den Arm in einer Binde tragen, rameno w wwazku nositi, rameno mjti podwázané.
Binden, wázati, swázati, přiwázat, wwázat, obwázat, zawázat, ein Tuch um den Kopf binden, hlawu sátkem obwázat, einem die Hände auf den Rücken, někomu ruce zadu swázat, einen Uebelthäter, zločince swázat, das Pferd an die Thür, koně ke dwerům přiwázat, wwázat, wázat, ein Buch binden, knihu wázat, swázat, der Kalk bindet sehr gut, wápno dobře držj, einen an etwas, wwázati, přiwázati, zusammenbinden, swázati, zawázati, mit Ketten, řetězy swázati, mit Sinsen, w hromadu plésti, Hände und Füße, do kozlu, do kozljku, do konce swázati, 2) einen an das Gesetz binden, někoho na přikázanj wázati, sich an etwas, als an Worte, wázati se na něco, na slowa, gebundene Rede, řeč wázaná, gebunden schreiben, wázaně psáti, 3) ein Faß binden, bednici, pobjgeti sud,
Binden, das, n. wázánj, n. wazba, f.
Binder, m. bednák, bečwák, m.
Binderinn, f. bednářka, bečwářka, f.
Bindfaden, m. sylná nit, dwogitá nit, f.
Bindwesser, n. ručnj sekerka, f. bečwářský nůž, m.
Binderschlägel, m. kyganka, f.
Bindung, f. podigenj, bednění, n. im Bauen, wazba, f spogenj, n.
Bindwerk, n. spogenj, n.
Bindjahn, m. cán k wázánj, m.
Binetsch, m. Kraut, špenát, m.
Binnen, während, binnen wanzig Jahren, we dwadcetj l[illegible],

binnen der Zeit, w ten čas, binnen zwo½ Stunden, za dwě hodiny, we dwauch hodinách.
Binsaug, n. hlucha kopřiwa, f.
Binse, f. rokyti, sýrj, n. von Binsen gemacht, sýrěnný, rokytowý, voll Binsen, plný sýrj, rokytj, wo solche stehen, rokytowě křowj, n. hausſ, f. sýrisſtě, n.
Binsendecke, f. rohož, rohožka, f.
Biſenthier, n. pjžmowý srnec, m.
Birkamſel, f. kos zrzawý.
Birke, f. Birkenbaum, břjza, f. von Birke, birken, břjzowý, břjzowý.
Birkenholz, n. březowé dřjwj, n.
Birkenſaft, m. břjzowá mjza, f.
Birkenwald, m. les březowý, m. březyna, f.
Birkhahn, m. tetřew menſſj, m. tetřjwek.
Birkmildpret, n. tetřjwkowé, pl. m.
Birkruthe, f. březowka, f.
Birne, f. hruſſka, f. wilde, plaſná hruſſka, f.
Birnbaum, m. hruſſkowý strom, ſtřep, m. hruſſka, f.
Birnbäumen, hruſſkowý.
Birnſtiel, m. ſtopka na hruſſce, f.
Birſche, f. Birſch, Bürſch, Pirſch, Pürſch, Jagd, lowiſſtě, n. low, m. myſliwectwj, n.
Bis, až, es ſind etwa zehn bis eilf Wochen, geſt snadno aſy deſet neb gedenáct neděl.
Biſam, f. Bieſem.
Biſchof, m. biſkup, m.
Biſchöflich, biſkupſký, adv. biſkupſky, po biſkupſku.
Biſchofshut, m. Mütze, biſkupſká čepice, f.
Biſchofsſtab, m. berla biſkupſká, f.
Biſchofthum, Biſthum, n. biſkupſtwj, n.
Bischen, n. Bielein, Biſſen, ein kleines Stück, kauſek, m. ſauſto, n. ſkywa, f. ein kleinwinziger, kauſtiček, ein Biſſen Brodſauſto, kauſek, ſkywa chleba, Bischen Waſſer, trochu, drobet wody, gute Bischen, dobré kauſky, Bischen Gold, trochu, drobet zlata, ich habe es nur ein bischen geſehen, gá sem to gen trosſku, drobet widěl, warte ein Bischen, počkey, čekey trochu, drobet, nicht ein Bischen, ani dost málo, ani trosſku, ani drobet, ein Bischen zu ſehr, zu viel, přes přjliš, drobet, trochu, drabátko mnoho, biſſenweis, po kauſku.
Biſenkraut, n. penizek, m.
Biſher, posawad, doſawad.
Biſherig, posawadnj, doſawadnj.
Biß, m. ſtknutj, kauſnutj, vſtknutj, vkauſnutj, kauſánj, n. einen Biß in etwas thun, do něčeho kauſnaut, 2) der Ort, Fleck wo gebiſſen ward, nakauſnutj, n.
Bismünze, f. Rzecké wjno, n.
Biſthum, ſ. Biſchofthum.
Biſweilen, někdy, časem, ponekud, druhdy.
Bitte, f. das Bitten, proſba, f. proſſenj, n. auf ſeine Bitte, na geho prosbu, jemandes Bitte gewähren, přiwoliti, powoliti někj proſbě, dáti místo proſbě, naplniti prosbu,
Bitten, proſyti, einen heftig, ſehr, um etwas bitten, welice, ſnažně, náramně, neywjce, neyweyš proſyti někoho, za něco, o něco, 2) zu Gaſte, zwáti, pozwati, zum Gevatter, někoho za kmotra proſyti, zwáti, dožádati, zur Hochzeit, Kindtaufe, někoho na swadbu, na křtiny pozwat, zwát, zum Eſſen, k gidlu.
Bitten, das, proſſenj, n. ſ. Bitte, da hilft kein Bitten noch Flehen, nespomáhá tu ani proſba, ani plác.
Bittel, ſ. Büttel.
Bitter, hořký, trpký, bitter wie Galle, hořký co žluč, bittere Wahrheit, trwdá, trpká prawda, mit einer bitteren Art, trp-

ce,

de, bittere Schreibart, trpký spůsob psanj, m bitter werden, hořknauti, zhořknauti, ein wenig bitter, zahořklý.

Bitter, adv. hořce, trpce.

Bitterbier, n. hořké pjwo, horečák. m.

Bitterkeit, f. hořkosť, trpkosť, f. im Schreiben, trpkosť, f.

Bitterlich, náhořký, zahořklý, ein solcher Geschmack, náhořka, f.

Bitterlich, adv. drabet hořce, der Wein, die Frucht schmeckt bitterlich, wjno, owoce má náhořkau chut, bitterlich weinen, hořce, bolestně plakat.

Bittersalz, n. hořká sůl, f.

Bitterwasser, n. hořká woda, f.

Bitterwein, m. hořké wjno, n.

Bitterwurz, f. hořec, m.

Bittlich, prosebně, s prosbau, z prosby, einkommen, prosebné se vcházeti.

Bittschreiben, n. Bittschrift, list prosebnj, prosebný, m.

Bittsteller, prosebnjk, prosyčel, m.

Bittweise, prosebně.

Blachfeld, n. rowina, roweň, f.

Blachfisch, m. mokrý pawauk, m. ryba, genž černý pot z sebe pausstj.

Blähen, dýmati, dmýchati, diese Speise blähet, ta krmě nadýmá, sich, dmauti se, nadýmáti se, nadmauti se, dutmatěti, wypjnati se, popnauti, zpupnauti, blähend, nadymawý, der sich bläht, nadutý, nadmutý.

Blähung, f. dýmánj, nadýmánj, n. (bzdina, f.

Blank, gläntzend, stkwělý, stkwaucý, blankes Geld, ryzý zlato, n. blank seyn, stkwjti se, blanker Degen, nahý kord, m. blank stehen, naze státi, blanke Worte, holá slowa, n. pl.

Blase, f. Behältniß des Harnes, měchýř, m. eine kleine, měchýřek, m. 2) auf dem Wasser, eine Wasserblase, bublina, f. bublinka, bublenka, f. Blasen werfen, pěniti se, bublenky dělati, bludonkiti, 3) auf der Haut, am Leibe, puchýř, m. (4 vom Kupfer, měděnný hrnec, m. 5) am Brode, hrbol, m.

Blasebalg, m. měch (nadýmacý, nadýmač, m. Blasebalgtreter, měchossiap, m.

Blasen, wie der Wind, faukati, dauti, dýmati, in die Ohren, w wssi faukati, dýmati, mit einem in ein Horn, spiknauti spuntowati se, auf der Flöte, pjskati, auf der Trompete, auf ein Horn, traubiti, zum Essen, k odkazenj traubiti, k přestánj od bitwy, zpět traubiti, wenn das Essen zu heiß ist, faukati, wenn einem zu heiß ist, ofukowati se, in die Speise, wenn sie zu heiß ist, oder zum Feuer wie die Goldschmiede, dýmati, dmýchati, dmeychati, faukati, Lermen blasen, wzhůru traubiti, blasen etwas, alsogleich verrichten, sfauknauti něco.

Blasen, das, der Winde, dutj, faukánj, dýmánj, n. auf der Flöte, pjskánj, n. auf ein Horn, traubenj, n.

Blasenstein, m. kámen, m.

Blaser, m. der auf die Flöte bläst, pisstec, pissták, piskač, auf ein Horn, trubač, m. in der Glashütte, faukač, m. fonst, dýmač, m.

Blasenrohr, n. trauba, f.

Blasenröhre, f. trubka měchýkowá, f měchýři, f.

Bläschen, n. Bläslein, Hornblase, měchýřek, měcheyřjcek, m. 2) auf dem Wasser, bublinka, f. 3) auf der Haut, pucheyřícek, m. nesstowidka, f. pupenec, m.

Blaß, bledý, ein wenig, nábledý, blaß seyn, blednauti, bledým býti, blaß werden, blednauti, zblednauti, blaß wie ein Todter, mrtwě barwy, zmrtwělý, bledý gako smrt, der blaß aussieht, bledý, bledosť, f.

Bläßchen, n. Bläßlein, Bläßhuhn, lyſka, f.

Bläße, f. bledoſt, f. blednutj, n. Todtenbläße, zmrtwélost, mrtwá barwa, f.

Blaßente, f. lyſka, f.

Blaßgelb, zbleda žlutý, blaßgrün, zbleda zelený, blaßroth, zbleda červený, 2) bey Pferden, lyſyna, f.

Blatt, n. am Baume, liſt, lupen ſtromowý, m. an einem Gewächſe, liſt bylinný, m. wie Blätter, liſtowý, voll Blätter, liſtnatý, Blätter, liſtj, n. 2) in einem Buche, liſt, 3) vom Golde, lupjnek, lupáček, liſtek zlatý, m. 4) am Papier, liſt, m. 5) das Blatt hat ſich gewendet, dála ſe proměna, zginačilo, změnilo ſe to, 6) er nimmt kein Blatt vors Maul, on nic nezamlčj, wſſecko zpřjma powj.

Blättchen, ſ. Blättlein.

Blatten, Kohl, Kraut, laupati, z kapuſty, ze zelj, z tabáku lámati, den Wein, ſmjrati, z wjna lámati.

Blatter, f. neſſtowice, f. Kinderblattern, dětſke neſſtowice, oſúpky, oſutiny, oſeypky, oſpice, die Blattern haben, bekommen, oſeypat ſe.

Blattericht, im Geſichte, dolíčkowatý, důlkowitý.

Blätterig, liſtnatý.

Blattern, Blattern bekommen, oſeypati ſe, neſſtowice doſtáwati. der geblattert hat, oſeypaný, oſutý.

Blattern, das, oſeypka, f. oſeypánj, n.

Blättern, in einem Buche, přemjrati w knjze, liſty rozwjnat, přebjrat, ich blätterte gerade im Buche, da er zu mir kam, práwě giem w knjze ſe přebjral, gi rozwjnal, když přiſſel, 2) ſich blättern, laupat ſe, der Kuchen, der Stein blättert ſich, kámen, koláč ſe laupá.

Blatternarbe, f. znamenj od neſſtowic, n.

Blatternarbicht, od neſſtowic zbobaný.

Blatthalter, m. liſtonoš, m.

Blättlein, n. liſtek, liſtjček, lupjnek, m. 2) des Papiers, liſtek, m. 3) vom Golde, lupjnek, liſtek, lupáček, m.

Blattzeiger, m. kraničky w knize, f. pl.

Blau, modrý, wie die Augen, auch námodrý, wie das Meer, modroſſedjwý, dunkelblau, zſſera modrý, ſchwarzblau, zſynalý, einwenig blau, zamodralý, blau ſeyn, werden, modrati, zmodrati, blau machen, fáben, modřit, na modro barwit, 2) blau anlaufen, unterlaufen von Schlägen und Schlägen, zſynalet, zmodrati, blau ſchlagen jemand, zmodřiti někoho, modřin nadělati, blauer Fleck vom Schlagen, modřina, f. 3) blau anlaufen wie die Schnallen, Degen, zagjti, blau angelofene Schnallen, zaſſlé přeſſky, f. wie Eiſen Stahl, zkaliti ſe, zakaliti ſe, angelaufenes Eiſen, zkalené, zakalené železo, n. 3) blauer Dunſt, barwa, mlha, f. mámidlo, mámenj, bělmona oči, n. einen blauen Dunſt vormachen, mámiti, mlhu, bělmona oči dělati.

Blauäugig, modrooký.

Blauer Fleck am Leibe, modřina, f.

Blaufink, m. pěnkawa modrá, f.

Blaufuß, m. raroh, modrý ſokol, m.

Blaugefärbt, modřený, na modro barwený, zbarwený.

Blaugeſchlagen, zmodřený.

Blaugeſotten, na modro wařený.

Bläuel, m. keg, kljcek, m.

Bläuen, blau färben, modřiti, na modro barwiti, einen Fiſch, rybu na modro wařit, 2) den Flachs, den Stockfiſch, len, ſtok-

ſtrokſiſs tlaucy, 3) prügeln, tržkati, hmožditi, zmodkiti, modřin nadělati, modřiti, tlaucy.

Blaulich, námodrý, zamodralý.

Blaulilien, modré lilium, n. modrý kosatec, m.

Bläuling, m. bělice gezernj, f.

Blaumänderlein, n. ojanka menšj, f.

Blaumeyse, f. sykora modrá, babka, kožišek, m.

Blauzeilz, m. hřib modrý.

Blech, n. lupáček, plech, m.

Blechern, plechowý.

Blechlein, n. lupáček, plišek, m.

Blechmünze, f. plechowý penjz, plišek.

Blechſchmiedt, m. plechař, zlatotepec, zlatotep, m.

Blecken, die Zähne, ſſklebiti, wyſſklebiti, wyſſklebowáti, cenitj zuby, zubiti se, wyſaditi, wycenitj zuby, die Zunge, wyplazyti gazyk, 2) bläcken, blöcken wie die Schafe, bečeti, bekati, mečeti gako owce, Blöcken, das, bečenj, bekánj, mečenj, n.

Bleckzahn, m. wyſedlý zub, m.

Blehen, ſ. Bláhen.

Blehung, ſ. Bláhung.

Bleiben, oſtati, zůſtati, bleiben laſſen, tak nechati, zanechati, opuſtiti, puſtiti, laß es bleiben, nech tak, laß es bey dir bleiben, nech to při sobě, auf ſeiner Meynung bleiben, na swém zdánj zůſtati, ſtáti, bleib mir vom Leibe, nechoš ke mně, zůſtaň tam, wo bleibt er, kde geſt? kde oſtal? kde zůſtal? bleibende Stätte, ſtánj, nicht haben, nemjti žádné ſtánj, der ſie nicht hat, nestálk a wrtkawé ſtſidlo, n. bleibender Aufenthalt, wſtawičné ſtánj, ſtálé bydlo, n.

Bleiben, das, der Aufenthalt, ſtánj, bydlo, přebýwánj, n. kein Bleiben haben, nemjti ſtánj.

Bleich, bledý, ſehr bleich, přebledý, bleichgelb, zbleda žlutý, bleichroth, karmazowý, zbleda červený, bleichſchwarz, zbleda černý, etwas bleich, nábledý, bleich ſeyn, blednauti, bleich werden, zblednauti, blednauti.

Bleiche, ſ. Bleichplatz für die Leinwand, bělidlo, bilidlo, n. 2) die bleiche Farbe, bledoſt, f.

Bleichen, bjliti, běliti, 2) neut. běleti, zběleti.

Bleicher, m. bělič, bjlič, bělitel, bjlitel, m.

Bleicherinn, bělička, bjlička, f.

Bleichlich, nábledý.

Bleichplatz, m. bělisstě, bělidlo, bilidlo, n.

Bleichſtätte, f. idem.

Bleichſucht, f. bledá nemoc, f.

Bleiern, olowěnný.

Blende, f. Lichtblende, ſtjnidlo, n. záclona, f.

Blenden, überhaupt, ſtepiti, oſlepiti, zaſlepiti, 2) das Geſicht blenden, wie ein Blitz, zaſlepiti, des Geſichtes berauben, oſlepiti, wie ein Licht, mjhati, 2) der Geſchwindigkeit nach, wie die Taſchenſpieler, mámiti, zaſlepiti, ſich blenden laſſen, dáti, nechati se mámiti, zaſlepiti, oſlepiti, ſſáliti, omámiti, ſy zrak zaklopiti, laß dich nicht blenden, nedey, nenech se mámiti, zaſlepiti, oſlepiti, durch Geſchenke, mámiti, zaſlepowati, zaſlepiti, oſlepiti, omámiti, wie der Schimmer, zarazyti, obleſknauti, blendender Schimmer, oſlepugicý bleſk, zarážegicý.

Blender, m. mamič, mámitel, mámil.

Blendlaterne, f. ſwjtedlnice, clonjcý, zaclonjcý, zloděgka, f.

Blendung, f. ſlepenj, oſlepenj, zaſlepenj, n. 2) in der Kriegsbaukunſt, ſturmownj ſtřecha, f. přikrow ſturmownj, m.

Blendwerk, n. mámenj, omámenj, mámidlo, zaſlepenj, ſſalba, f. ſſálenj, n. der Augen eigentlich in der Optik, mjhadlo, mjhánj, n.

Bley, n. olowo, wolowo, n. zum Bley gehöria, co k olowu přiſluſſj, vom Bley, olowěnný.

Bley-

Bleyern, olowěnný.
Bleyárz, n. Bleyerz, ruda olowěnná, olowina.
Bleyfarbe, zýnalá barwa, olowěná barwa, f.
Bleyfárbig, zýnalé, olowěnné barwy.
Bleyglanz, f. Bleyárz.
Bleygießer, m. slewač olowa, m.
Bleykessel, m. kotel na olowo, m.
Bleykugel, f. olowěnná kaule, kulka, f.
Bleyloth, olownice, f.
Bleyschnur, f. olowěnné záwazj, wysadlo, n.
Bleystift, m. Bleyweiß, olowěná rafika, f. olowěnné pero, n. olowěnka, f. (pleweys) m.
Bleywage, f. Bleyschnur.
Bleyweiß, f. Bleystift.
Bleywurf, m. olownice, f. f. Bleyschnur.
Blick, m. wzhled, m. wzhledněnj, wzezřenj, n. einen Blick auf jemanden thun, wzhlédnauti, pohleděti, wzezřjti na někoho, einander heimliche Blicke geben, tagně na se wzhlédati, 2) Blick in Bergwerken, pruh, pramen, m. 3) Blick der Sonne, blesk, die Sonne thut einen Blick durch die Wolken, slunce se blysstj, blýská, wy blýsstuge se skrze mračna.
Blicken, auf einen, wzhlédnauti, pohleděti, wzezřjti na někoho, 2) einwenig hervor wie die Sonne, wyblesknauti se, wyblysstěti se, wyskytnauti se, wyskočiti, blýskat se, blýsstěti se, 3) blicken lassen, ukázati, dáti znáti, dáti na gewo, wyskytati, 4) sich blicken lassen, dáti se widěti, wyniknauti, wyskytnauti se, wyskočiti, wyskytati se, naskytati se, naskytnauti se, bleyskati se.
Blinken, třpytěti se, lesknauti se.
Blinken, das, třpytěnj, lesknutj, n. lesot, m.
Blind, slepý, slepec, newidomý, bezoký, ein wenig blind, náslepý, blind machen, slepiti, oslepiti, zaslepiti, slepého, newidomého wdělati, blind seyn, slepým, slepcem býti, blind werden, slepnauti, oslepnauti, 2) blinde Kuh, mžik, mžjtek, m. slepá bába, f. spielen, hráti na mžjk, na mžjtek, na slepau bábu.
Blind, adv. slepě.
Blindheit, f. slepota, f. einen mit Blindheit schlagen, slepotau porazyti někoho, slepotu wwesti na někoho.
Blindlings, slepě, blindlings glauben, slepě wěřiti.
Blindschleiche, f. slepeyš, slepý had, m. wřetelnice, f.
Blinzauge, n bljkawý, mhaurán, mhaurawý.
Blinze, f. Gebackenes, ljhanec, m.
Blinzeln, mžjkati, mhaurati, mrkati, bljkati, einmal mžiknauti, mrknauti, der es immer thut, mhaurán, pkistrkawý, mhaurawý, m.
Blinzeln, das, mžjkánj, mhaurání, bljkánj, n.
Blitz, m. das Blitzen, blesk, blesstot, m. blýskánj, n. wenn es einschlägt, sagen die Böhmen vielmehr hrom, m. vom Blitze getroffen, od blýskánj, od blesku, od hromobitj, od hromu wděřený, omráčený, hromem wděřený, vom Blitz erschlagen werden, od hromu zabitu býti, schnell wie ein Blitz, rychlý gako střela, 2) Glanz, blesk, lesk, m. stkwělost, f.
Blitzbube, m. prozlulý chlapec, m.
Blitzen, bleyskati, blýskati se, es blitzet, blýská se, es hat geblitzt, eben itzt den Augenblick, zableyslo se, blitzen wie ein Edelgestein, etwas Glänzendes, třpytiti se, blýsstěti se, blýsstěti se, lesknauti se, das Schmeid

Blitz, meč se blýská, blitzend, blýskawý, blyssticzý se.

Blitzen, das, blýskánj, n. blýskota, f.

Blitzstrahl, m. hrom, m. der Blitzstrahl fuhr in das Haus, hrom wderil do domu.

Block, m. kláda, b) trlice f. in Block setzen, do klády, do trlice dáti.

Blockhaus, n. srub, m. a) Gefängniß, wazba, f.

Blockkasten, m. raubeň, f. raubenj, n.

Blöcken, wie die Rinder, bučeti, býčeti gako wůl neb kráwa, wie wilde Leute, hlasem wolati, křičeti, weyskati, wie die Schafe, bečeti, mečeti.

Blöcken, das, der Rinder, bučenj, býčenj, n. wilder Leute, hlasyté křičenj, wolánj, weyskánj, n. der Schafe, bečenj, mečenj. n.

Blocktaube, f. hřiwnák, m. diwoký holub wětssj, m.

Blöde, schamhaft, studný, nesmělý, bogácný, 2) blödes Gesicht, mdlý, slabý, temný zrak. blödes Gesicht haben, býti k ho zraku, mjti mdlý, temný zrak, 3) blöder Verstand, mdlý, blbý, tupý wtip, m. tupá hlawa, f. einen blöden Verstand haben, býti tupé hlawy, mdlého, blbého wtipu, der ihn hat, ein blöder, blödsinniger, pohlauplý, hlupec, blb, tupec, hňup, newtipa, m. newtipný.

Blöde, adv. staudně, nesměle, bogácně, osteychawě, blöde thun, bogácně, nesměle, staudně, osteychawě sy počjnat.

Blödigkeit, f. Schamhaftigkeit, studnost, f. stud, m. bogácnost, nesměloſt, f. aus Blödigkeit, ze studu, 2) Schwäche, nestatečnost, nedostatečnost, f. des Gesichts, mdloba, tupoſt, temnoſt, slaboſt zraku, des Verstandes, mdloba, tupoſt, blboſt rozumu, wtipu, f.

Blödsichtig, blód, slabého, tupého, mdlého zraku, mdlý, slabý na oči.

Blödsinnig, tupý, mdlý, blbý, newtipný, pohlauplý.

Blödsinnigkeit, f. tupoſt, blboſt, mdloba, nedostatečnoſt rozumu, pohlauploſt, f. newtip, m.

Blond, ruſý, ruſowláſý, ruſowláſek.

Blos, nahý, holý, bloſser Leib, nahé tělo, n. bloſser Degen, nahý kord, m. bloſse Worte, holá, pauhá slowa, n. bloſse Drohungen, pauhé pohrůžky, f. bloſse Vorstellung, pauhé předstawenj, předloženj, auf der bloſsen Erde schlafen, na holé zemi spáti, mit bloſsem Kopfe, s holau hlawau, mit bloſsen Füſsen, bos, bosonohý, bosýma nohama, 2) alleinig, pauhý, samý, samotný, ein bloſser Argwohn, ein bloſses Geschwätz, pauhé domnénj, stěberánj, er hat nichts als das bloſse Haus, nemá nic, než ten samotný dům, unter dem bloſsen Himmel, pod ſſirým nebem, sich bloſs geben zgewiti se, odkryti se.

Bloſs, adv. zhola, toliko, genom, gen, samotně.

Blöſse, f. nahota, f. obnažení, n. die Blöſse des Armes, Kopfes, der Füſse, obnažení, eines Ortes, wo ihm beyzukommen iſt, místo bez ochrany, místo opuſstěné, neosazené, n. seine Blöſse zeigen, nedostatečnoſt, auhonu swau wkázati, odkryti, zgewiti.

Blöſsen, f. Entblöſsen.

Blunderhosen, plur. nadſwanè, wywlačowanè nohawice, f.

Blühen, kwésti, kwjſti, kwetnauti, kwět wypuſtiti, wie der Handel, die Wiſſenſchaften, kwjſti, kwésti, in dieſer Stadt blühet der Handel, w tom městě kwete obchod, die Bäume blühen überall, stromowj wůbec kwetau, stromowj wůbec kwete, wer weis, wo mein Glück noch

blů-

blůhet, kdoż wj, kde mě ſtěſtj
w geſtě kwete.

Blühend, kwetaucý, ekwaucý, krwůcý, kwůcý, wie ein Garten, eine Wieſe, kwětný, kwětnj, das blühende Alter, ekwaucý, twělý, krwůcý, twůcý wěk, m. blühende Jahre, kwetaucý léta, n. blühende Geſundheit, dobré zdrawj, n. čerſtwoſt, f. blühende Roſe, kwetaucý růže, kwětná růže, f.

Blümchen, ſ. Blümlein.

Blume, f. kwět, m. kwětina, f.

Blumen, kwjtj, n. kwětiny, f. pl. Blumen pflücken, kwjtj trhati, 2) des Mehls, běl, m. der Weiber, čas geduoho měſýce, m. 4) mit Blumen gewirkt, geſtickt, genähet, kwjtkowaný, kwětowaný, kytkowaný.

Blumenbeet, n. záhon na zahradě, záhonec, záhrobec kwětný, m.

Blumengarten, m. kwjtnice, kwětná zahrada, f.

Blumengärtner, zahradnjk kwětný.

Blumengöttinn, f. bohyně kwjtj, kwětná bohyně, f.

Blumenkrönl, n. kwětná hlawatice, f.

Blumenkranz, m. m. kwětný wěnec, wěnec z kwjtj, m.

Blumenleſe, f. kwjtj zbjránj, n. zbjrka.

Blumenreich, kwětnatý.

Blumentopf, m. hrnec na kwjtj, m.

Blumenzärtner, zahradnjk, kwětnjk.

Blumenwerk, n. Zierath an Säulen, an Thüren, kwjtkowánj, n.

Blümeln, im Schreiben, kwětowati

Blümeln, das, kwětowánj, n.

Blumenſtrauß, m. kytka, f.

Blumenſträußchen, n. kytička, f. woňawica, f.

Blumicht, blumig, voll Blumen, kwětnatý, kwětný, eine ſolche Rede, kwětowaná, wykwětowaná řeč, f.

Blümlein, n. kwjtek, m.

Blut, n. krew, f. 2) geronnen Blut, ſtidlá, ſedlá, wytekłá krew, f. tok krwe, m. flüßiges, kjdká krew, ohne Blut, bez krwe, bezkrewnj, krwe prázdný, mit Blut beſudeln, krwj pokropiti, zkropiti, pokrwáceti, pokrwawiti, zkrwáceti, zkrwawiti, wokrwawjti, okrwawiti, krwj zmáčeti, pomazati, wáleti, ein Sieg, der viel Blut koſtet, krwawé wjtězſtwj, n. Blut laſſen, krew pauſtěti, puſtiti.

Blutader, f. krewnj žjla, f krewnice, f.

Blutägel, Blutegel, Blutigel, pigawice, pigawka, ſtřebokrewka, ſtřebikrewka, krwoſtřebka, f.

Blutais, n. Geſchwür, dobrá neſtkowice, f.

Blutapfel, m. krwawka, f.

Blutarm, chudičký, chuďaučký.

Blutauswerfen, ſ. Blutſpeyen.

Blutbad, n. krwe prolitj, n. kanpel krwawá, anrichten, krwe prolitj způſobiti.

Blutbann, ſ. Blutgericht.

Blutbegierde, f. krwe žádoſtiwoſt, krwe žádoſt, f.

Blutbegierig, krwe žádoſtiwý, krwawý, krwawělý.

Blutdurſt, m. Blutdürſtigkeit, krwe žjzniwoſt, f.

Blutdürſtig, krwe žjznitwý, krwawý, zkrwawělý.

Blüte, f. Blüthe, kwět, m. wykwětloſt, f. die Linden ſtehen, ſind ſchon in der Blüte, lipy gjž kwetau, 2) Blüte des Alters, ekwaucý, kwětaucý wěk, kwětlý wěk, kwět mladoſti, m. ekwaucý mladoſt, f. er ſtarb in der Blüte ſeines Alters, vmřel w ekwaucým, w kwětaucým wěku, w neylepſſim kwětu wěku ſwého, 3) des Granatapfels, kwět gablka granátowého, m. 4) im Auge, neſſtowička na oku, f.

Bluten, krwáceti, krwawiti, z. B. das Herz blutet mir, ſrdce mne bolj, mně krne, krwácý, die Wunde, die Naſe blutet mir, rána

na, nos mi krwácý, er hat ſich zu Tode geblutet, wykrwácel ſe.

Bluten, das, krwácenj, krwawěnj, n. der Naſe, krwácenj nosſa, n.

Blutfahne, f. krwawý praporec, m.

Blutfärbig, krwawě barwy.

Blutfink, m. heyl, m.

Blutfluß, m. Blutgang, krwotok, m. 2) auplawice, f.

Blutflüßig, krwotoký, krwotočný, krwopreyſſný.

Blutgang, ſ. Blutfluß.

Blutgeld, n. krwawé penjze, m.

Blutgericht, n. práwo hrdelnj, krewnj, n.

Blutgeſchwür, n. nežit, wřed, pryſkýř, m.

Blutgierig, krwežádoſtiwý, ſ. Blutdürſtig.

Blüthe, ſ. Blüte.

Bluthund, m. litý pes, m

Blutig, krwawý, zkrwawený, vkrwawený, blutiger Krieg, krwawá wálka, f. blutige Wunde, krwawá rána, f. blutige Thränen, krwawé ſze, blutiger Schweiß, krwawý pot, blutiges Meſſer, Opfer, krwawý nůž, krwawá obět, blutig machen, okrwawiti, krwawiti, zkrwawiti, vkrwawiti, zkrwáceti, okrwáceti, blutig werden, okrwáceti, okrwawěti, zkrwáwenu, okrwácenu býti, blutig ſchlagen, zkrwawiti, vkrwawiti, okrwawiti, okrwáceti, do krwe ſtlaucy, okrwáceti, zkrwáceti, blutiger Eiter, ſaukrwice, f. talow, m.

Blutigel, m. pigawice, krwoſtřebka, pigawka, f. ſtřebikrewka, f.

Blutjung, mladaučký, mladičký, mládeneček, mladoch, m.

Blutkraut, n. truſſawec wětſſí, m. krewné kořenj, n.

Blutlos, krwe prázdný, bezkrewnj, nekrewnj, bez krwe.

Blutreich, krewnatý, krewný, blutreich werden, krewnatěti, zkrewnatěti.

Blutreinigend, krew počiſſťugjcý, čiſtjcý.

Blutrichter, m. ſaudce krewnj, hrdelnj, m.

Blutroth, zardělý, rudý, červený co krew, krewný, er wird blutroth, rdj ſe, zardjwá ſe, peyſkj ſe, er ward blutroth im Geſichte, zſtal gakoby ho krwj polil. n. ſ. f.

Blutſauger, ſ. Blutägel.

Blutſchande, f. krwe prznění, krewozprznění, ſmilnění s krewnj přjtelkynj, n. Blutſchande begehen, krew prezniti, ſmilniti s krewnj přjtelkynj.

Blutſchänder, m. krwe prznitel, ſmilnjk s krewnj přjtelkynj, ſmilnokrewnjk, m.

Blutſchänderiſch, krwoprzniwý, ſmilnokrewný. adv. ſmilnokrewně.

Blutſchlecht, welmi ſſpatný.

Blutſchuld, f. hrdelnj prowinění, n.

Blutſchwör, ſ. Blutgeſchwür.

Blutſchweiß, m. krwawý pot, m.

Blutsfreund, m. krewnj přjtel, m.

Blutsfreundſchaft, f. krewnj přátelſtwj, n. krewnoſt, f.

Blut ſpeyen, krew wypliwati, plywati, chrkati.

Blutſpeyen, das, Blutſpeyung, krwe plwánj, wypliwánj, chrkánj, n.

Blutſtein, m. kámen krewnj, m.

Blutſtillend, krew ſtawugjcý, blutſtillende Arzney, ſtawikrew, m.

Blutſturz, m. krwotok, m.

Blutsverwandter, ſ. Blutsfreund.

Bluttriefend, krwawicý, krew kapagjcý, krwácegjcý.

Blutung, f. krwawenj, krwácenj, n.

Blutwenig, welmi málo, malaučko!

Blutwurſt, f. krewné gelito, n. krewnice, f. žemlowé gelito, n.

Blut-

Blutzeuge, m. krwoswědek, m.
Bobarellen, f. pl. baborolky.
Bock, m. kozel, m. geschnittener, klesstěný, řezaný, vom Bocke, kozlowý, einen Bock schießen, kozla odřjti, des Kutschers auf dem Wagen, kozlik, m.
Bockbart, m. kozý brada, f. kozýbrádka, f.
Böckchen, n. Böcklein, kozlátko, kozle, n. kozlíček, kozlik, m.
Böcke, ein Gerüst, kozy, kozlíky.
Bocken, wie die Ziegen, prskati se, 2) stinken wie ein Bock, smrdět kozlem, co kozel.
Bocken, adj. kozlowý, kozelčj.
Bockfleisch, n. maso kozelčj, kozlowé, n.
Bockgestank, m. prk, m.
Bockshaar, n. kozelčj chlupy, m. pl.
Bockhaut, f. kozlowá kůže, kozlowice, f. pl.
Bockshorn, n. kozlowý, kozelčj roh, 2) ein Kraut, Řecké seno, n. s. jagen.
Bockig, prskawý, 2) kozlowatý.
Bocklamm, n. beránek, m.
Bockleder, Fell, n. s. Bockhaut.
Boden, m. eines Gefäßes, dno, n. 2) des Feldes, půda země, f. pátro, n. der Erde überhaupt, oder wo man auftritt, země, f. dno, n. celina, f. im Zimmer, podlaha, země, f. auf dem Hanse, das Oberste eines Gebäudes, hůra, půda, f. ponebj, pátro, n. am Dache, podkrow, m. Boden zum Aufschütten des Korns, žitnjk, m. seypka, f. zum Heu, senjk, plewen, m. im Schiffe, dno, n. půda, f. den Boden mit Brettern beschlagen, podlahu, zemi prkny pobiti, zu Boden werfen, porazyti, na zem hoditi, o zem hodlti, wrhnauti, dáti, o zem vdeřiti něčim, den Boden machen, podlahu dělati, zemdělati, 4) Grund und Boden, i. B. eines Gebäudes, u. d. gl. sedlisstě, n. země, půda, f. grunt, m. Grundstücke, roll, poplužj, n. pozemstý statek, m. nasěr, feuchter Boden, mokrá, wlhká země, půda, f. močno, n. zu Boden legen, na zem, na zemi položiti, liegen, na zemi ležeti, zu Boden fallen, in einem Gefäße, ke dnu padnauti, auf die Erde, na zem, k zemi padnauti, zu Boden sinken, ke dnu se uésti, ke dnu padnauti, wie ein Mensch, klesnauti, zwrátiti se na zem, der Boden einer Erzgrube, žůba, půda, f.
Bodenlos, bezedný, bez dna, wie ein Abgrund, ein Meer, eine Grube, propastný.
Bodenrad, n. spodnj kolo, n.
Bodensatz, m. vsedlina, sedlina, f.
Bodenstein, m. spodnj kámen, spodek, m.
Bodenzieher, m. wstjrák, m.
Bogen, m. ein Schießgewehr, luk, m. lučisstě, n. kusse, f. samostřjl, m. den Bogen abschießen, lučisstě, kussi spustit, z luku, z kusse střelit, lučit, 2) eines Gewölbes, oblauk, m. okrauhlé stawenj, n. 3) Bogen, Papier, arch, m. 4) zur Geige, smyčec, m. 5) im Fahren, kolo, n. 6) am Rade, an der Butte, Gewölb, laukot, f. 7) im Schießen, křiwolakost, f. oblauk, m. den Bogen spannen, lučisstě, kussi natáhnauti, napnauti.
Bogenfenster, n. okno oblaučné, n.
Bogenschuß, m. rána z luku, lučisstě, z kusse, f. lučisstná z f. lučenj, n.
Bogenschütz, m. střelec z kusse, z lučisstě, z luku, střelec lučisstnj, m.
Bogenstein, m. kámen prohnutý, oblaučný, m.
Bogenweis, křiwolace, was so ist, křiwolaký, oblaučný gako měsýc, 2) zu Bögen Papier, po arssich, po archu.
Bohle, s. Bole.

Bohne, f. bob, m. welsche Bohne, Turecký hrách, m. aus Bohnen, bobowý, z bobu.
Bohnenacker, m. bohowisstě, n.
Bohnenfleck, m. místo na bobu.
Bohnenkuchen, m. bobowý koláč, m.
Bohnenmehl, n. bobowá mauka, f.
Bohnenöl, n. bobowý oleg, m.
Bohnenspreu, m. bobowá pléwa, ssupina, f.
Bohnenstengel, m. steblo bobowé, n.
Bohnenstroh, n. bobowá sláma, f.
Bohnenwurm, m. čerw hrachowý, m.
Bohnlein, n. bobeček, bobček, m.
Bohren, wrtati.
Bohren, das, wrtánj, n. 2) ein Schwerdt, den Degen in einen, kord wrazyt do někoho, 3) in den Grund bohren, das Schiff, los prostřjleti nawesskrz.
Bohrer, m. nebozez, m. wrtadlo, n. kleiner, nebozýzek, m. wrtádko, n. 2) der da bohret, wrták, m.
Bohrmehl, n. drtina, f.
Boretschkraut, n. borák, m.
Bole, f. fossna, f.
Bolch, m. ostiček mořský.
Boley, m. bylino, s. Poley.
Bollwerk, n. náspy, taras, m. hradba, f. parkan, m. Bollwerke aufführen, taras, náspy dělati.
Bolz, m. Bolzen, ssip, m.
Boot, n. člůnek, m. člún, m. lodka, f
Bootsknecht, m. Bootsmann, weslář, plawecký pacholek, plawec, m.
Bootsleute, plur. chasa plawecká, f. lidé plawečtj, m.
Borax, m. borák, m.
Bord, m. krag lodj, m. etwas über Bord werfen, něco z lodj wyhodit, über Bord fallen, springen, z lodj spadnaut, skočit, an Bord gehen, do lodi wgjt, an Bord legen, lodj k lodj přistrčit.
Boretsch, borák, m.
Borg, m. Entlehnung, auwěrek, dluh, m. wydluženj, wypůgčenj, zdluženj, n. auf Borg nehmen, na dluh, na auwěrek, wwěr wzýti, auf Borg geben, na dluh, na auwěrek, na wwěr, na půgčku dáti, auf Borg kaufen, na dluh kupowat.
Borgen, entlehnen, wydlužiti se, wypůgčiti, dlužiti, zdlužiti se, er borget überall, wssudy se dlužj, 2) auf Borg nehmen, na auwěrek, na dluh bráti, wzýti, 3) lehnen, leihen, půgčiti, zapůgčiti, einem ein Pferd, ein Kleid, Geld borgen, někomu koně, ssaty, penize půgčit, 4) auf Borg geben, z. B. Waaren, wwěřiti, na wwěr dáti, na auwěrek, na dluh dáti.
Borger, m. dlužitel, m. 2) Lehner, půgčowatel, m.
Borgschwein, n. wepř klesstěný, kezaný, m. misska, nunwice, f.
Borgung, f. dluženj, wydluženj, wypůgčenj, n. 2) Leihung, půgčenj, n. půgčka, f.
Born, s. Brun.
Borros, der Goldschmiede, peregryn, m.
Börse, f. der Geldbeutel, wačck, sáček, měssec, pytlik, tobolka, f. 2) die Waarenniederlage, dům skladný, m. skladna, f.
Borste, f. sstětina, f. sstět, m.
Borsten, sich, gezjti se.
Borstenthier, n. sstětinowaté zwjře, n.
Borstig, voll Borsten, sstěnowatý.
Borstlein, n. sstětinka, f.
Borstwisch, m. Borstbürste, sstětka, f. smeták, m.
Borte, f. okrageck, obkladek, m. obložení, prým, m prémowánj, n. mit Borten belegt, besezt, obložený, zalemowaný.

Bortenwirker, m. kadlec lemů, okragků, prýmů, m.
Bortirt, zalemowaný, obložený, premowaný, obraubený.
Böſe, böß, arg, zlý, nedobrý, böſe Leute, zlí lidé, böſes Wetter, zlý čas, nečas, nepočas, čas nechwjle, m. nechwjle, f. 2) böſe Zeitung, zlá, nedobrá nowina, ein böſes Gerücht, zlá powěſt, f. böſe Luft, zlé powětřj, n. böſes Weib, zlá, nedobrá žena, f. 3) zornig, hněwiwý, rozhněwaný, rozzlobený, zazlený, böß machen, zlobiti, rozzlobiti, rozhněwati, hněwati, böß seyn, zlobiti, hněwati, mrzeti se, wrčeti, böß werden, rozzlobiti, rozhněwati se, zliti se, zazliti se, der leicht böſe wird, zlostný, zlobiwý, k zlosti popudliwý, wrčeliwý, böſes, falſches Geld, zlé, nedobré penjze, f. böſe Augen, Fuß, Hand, Kopf, bolawé, bolestiwé oči, noha, ruka, hlawa, böſes Fleiſch, zlé maſo, n. 5) böſes, loſes Maul, zlá huba, f. 6) etwas böſes begehen, něčeho zlého se dopuſtiti, dočiniti, böſer, ärger, horſſi, der böſeſte, ärgſte, neyhorſſi.
Böſe, böß, adv. zle, nedobře, f. Uebel, Gottlos.
Börzel, kuřinoha, f.
Böſeln, f. Kegel ſcheiben.
Boſe, f. otrpka, f.
Böſes Weſen, böſe Krankheit, wadaucý nemoc, f.
Böſewicht, m. zlostník, neſſlechetník, zlosyn, bezbožník, zlobohm. vom Weibsbilde, zlosynice, f. zlostkyně, f. neſſlechetnice, f.
Boshaft, boshaftig, gottlos, zlostný, zlobiwý, neſſlechetný, boshafterweiſe, zlostně, zlobiwě, neſſlechetně, zlostným, zlobiwým, neſſlechetným způſobem, ein boshaftes Kind, zlostné dítě, ein boshafter Menſch, zlostný, neſſlechetný člowěk, zlostník, ein boshaftes Gemüth, zlostná, neſſlechetná myſl.
Boshaft, boshaftiglich, adv. zlostně, zlobiwě, neſſlechetně.
Bosheit, Boshaftigkeit, f. zlost, zlobiwoſt, neſſlechetnoſt, f. neſſlechetenſtwj, n. 2) zloba, eine falſche Handlung, zločinſtwo, zločinſtwj, neſſlechetný ſkutek, zlosynſtwo, zlosynſtwj, n. eine Bosheit begehen, zločinſtwa, zločinſtwj ꝛc. se dopuſtit.
Bosheitsvoll, zlosti plný, plnzlobiwoſti, zlosynſtwa, neſſlechetnoſti.
Böslich, f. Boshaft.
Bot, m. Anſchlag eines Dinges, procenění, n. 2) auf ein Ding, podáwánj, n.
Bote, m, Bot, Botſchafter, poſel, m. 2) Briefträger, poſel liſtownj, m.
Botenläufer, m. běhaun liſtownj, m.
Botenlohn, m. mzda, záplata, poſlowá, poſelſká, f. plat z poſelſtwj, m.
Botinn, f. poſlice, f.
Botmäßigkeit, f. mocnoſt, moc, f. einen unter ſeine Botmäßigkeit bringen, podmaniti, podmanſtwj a moc swau připrawiti, přiwesti, pod swé panſtwj připrawiti, swému panſtwj podmaniti, mocy swé podrobiti.
Botſchaft, f. poſelſtwj, n. Botſchaft bringen, poſelſtwj přinesti, ausrichten, poſelſtwj zditi, zřjditi, wyřjditi, odbyti, Botſchaft laufen in einer Sache, w poſelſtwj, poſelſtwjm choditi, 2) Geſandſchäft, poſelſtwj, wyſláni, n.
Botſchafter, m. poſlanec, zwěſtowatel, m.
Botſchiff, n. bárka, f.
Böttcher, m. Böttner, Böttger, bečwář, m. bednář, m.
Bottcherſchlägel, m. pobijecka, f. kyganka, f.
Brach liegen, auhorem ležeti, auhořiti se, brach liegen laſſen, ei-

einen Acker, pole auhorem leżet nechati, auhořiti.

Brachacker, m. Brache, Brachland, Brachfeld, auhor, m. auleh, m. přiloha, f. nowina, f. klučenina, f.

Brachamsel, f. kos polnj, m.

Brachdistel, f. mačka, f.

Brachen, rozworáwati, krogiti, zemi neb pole podworáwati.

Brachkorn, n. žito po auhoke, n.

Brachmonat, m. čerwen, m.

Brachvogel, m. kalaus, m.

Bráme, f. howadj maucha, howadnice, f. střečck, raup, m.

Brand, m. Feuersbrunst das Brennen, oheň, m. zapálenj, hořenj, pálenj, n. in Brand kommen, wie Licht, Feuer, rozhořeti se, in Brand gerathen, zegmauti se, zapáliti se, in Brand stehen, hořeti plamenem, etwas in Brand stecken, zapáliti, 2) brennendes Holz, hlawně, hořicý, opálené poleno, 3) im Getreide, sněť, m. snjtiwoſt, neduh wobilj, rez, m. 4) an Bäumen, wlk, m. neduh stromowj, m. 5) Brand des Glieds, zapálenj audu, n. pal, m. der kalte Brand, studený pal, m. 6) der Brand der Ziegel, des Kalkes, pálenj cyhel, wápna, n.

Brandader, f. křemenj žila, f.

Brandbrief, m. pohořelý list, m.

Brander, m. palič, m.

Brandfleck, m. spálenina, f. čerwenost, f. 2) rez, m.

Brandfleckigt, wie Korn, rezowý.

Brandglocke, f. zwon ohňowý, m.

Brandig, wie das Getreide, sněťiwý, wie die Rinde der Bäume, začernalý, die Rinde der Bäume wird brandig, kůra stromowá černá, 2) ein brandiger Geſchmack, spalená chuť, spálenina, smáha, ihn haben, brandig riechen, smrdět spálenau chutj, spáleninau, mjt chuť spálenjnau.

Brandlattich, m. konské kopyto, n.

Brandmahl, n. znamenj připálené, n. ceych, m. připálenj ceychu, n. 2) im Gewiſſen, poſſkwrna, zprznilost, f. der ein Brandmahl hat, znamenaný, ceychowaný, ohyzděný, Brandmahl geben, znamenj wypáliti, přisaditi, 3) ein Fleck, smáha, spálenina f. znamenj od spálenj.

Brandmahlen, brandmarken, znamenati železem připalowacým, znamenj připáliti, wypáliti, přisaditi, ceychowati, 2) mit Schande, Schimpf bedecken, zhyzditi, porussiti, zprznjti, ein gebrandmarktes Gewiſſen, zhyzděné, zprzněné swědomj.

Brandmauer, f zděná přihrada proti oheň, zed pro oheň, f. ohňowá.

Brandopfer, n. zápalná obět, f. zápal, m.

Brandpfeil, m. ohniwý ſſíp, m.

Brandſchaden, m. am Leibe, spálenina, f. 2) durch Feuersbrunſt an Häuſern, ſſkoda skrz oheň, od ohně, f.

Brandſchatzen, penjze brátí za oheň.

Brandſchatzung, f. daně ohňowá, f. wypláceng ohně, n.

Brandſilber, n. ſtříbro čiſté, n. přepálené.

Brandſohle, f. podſſew wnitřnj. m.

Brandſtätte, f. požáry, m. spálenisſtě, n) 2) ohniſſtě.

Brandſtein, ſ. Ziegel.

Brandſtifter, ſ. Mordbrenner.

Brandwarze, f. černá bradawice, smáha, f.

Brandweide, f. gřwj, n. mladiſt wé wrbj, n.

Brandwein, m. kořalka, f. kořalice, f. pálené, n. brennen, (wjno) kořalku páliti.

Brandweinbrenner, m. palenjk, kořalnjk, winopalnjk, m.

Brandweinhandel, m. kořalečnj obchod, m.

Brand-

Brandweinhändler, m. kořalečnjk, m.
Brandweinhaus, n. winopalnj dům, m.
Brandweinbrennerey, f. winopalna, f.
Brassen, m. prazma, f.
Braten, pecti, pěcy, wie Butter in der Pfanne, prażiti, Gebratenes, (Fleisch) pečiné, n. pečeně, f. 2) neut. pecy se, der Apfel bratet, gablko se peče.
Braten, m. gebratenes Fleisch, pečeně, f. ein kleiner, pečenka, f. den Braten riechen, čjti, čenichati něco, ein fetter Braten, omaštek, m. pečenka, f. die Braten, pečiné, pečený.
Bratengeruch, m. smáha, spálená wůně, f. spálenina, f.
Bratenwender, Brater, m. rožen samotižný, m.
Bratfisch, s. Bräuling.
Brätling, m. syrowinka, f.
Bratofen, m. pjcka, f.
Bratpfanne, f. bábowka, f. wenoljk, kurhan, pekáč, m.
Bratspieß, m. rožen, m.
Bratwurst, f. klobása, f.
Bratwürstlein, n. klobáska, f.
Brauch, m. obyčeg, m. es ist hier der Brauch so, zde gest tak obyčeg, s. Gebrauch.
Brauchbar, užitečný, brauchbar seyn, užitečným býti, k potřebě, k prospěchu býti, zu etwas brauchbar seyn, býti schopným k něčemu.
Brauchbar, adv. užitečně
Brauchbarkeit, f. užitečnost, prospěšnost, f.
Brauchen, potřebowati, zapotřebj mjti, nicht brauchen, nepotřebowati, Geld brauchen, peněz potřebowati, du brauchst dieses nicht zu thun, nenj ti třeba, nenj ti potřebj, za potřebj toho, nepotřebugeš toho wčinit, sie brauchen ihm nichts davon zu sagen, nenj třeba, nenj potřeba, za potřebj, aby mu o tom co řekli.
Bräuchlich, s. Gebräuchlich.
Bräuen, Bier bräuen, pjwo warjti, Brandwein, pálit kořalku,
Bräuer, m. sládek, pjwowárnjk, piwowarič, m.
Bäuersbursche, m. sladownický, m.
Bräuerechtigkeit, f. piwowárnj práwo, n.
Bräugeschirr, n. nádoba piwowárská, f.
Bräuhaus, piwowár, m. piwowárna, f.
Bräukessel, m. piwowárský kotel, m.
Bräuordnung, f. piwowánj pořádek, m.
Bräumeister, m. mistr sladownický, (pan starý)
Bräupfanne, f. kotel piwowárský, m.
Braun, hnědý, hnědé neb ryzý barwy, snědý, (z)sýnalý, braun, dunkel, ztémna hnědý, braun und blau, zsýnalý, werden, zsýnati, braunschwarz, černosýnalý, braunes Pferd, hnědý kůň, m. ryzka, f. braun wie Gebackenes, Braten, Butter, přičerwenalý, brauner Rock, kabát zmawě, hřebičkowé barwy, hnědý.
Braune, f. snědost, hnědost, f. die Braune des Gesichtes, hnědost twáře, 2) eine Halskrankheit, prýmotok w hrdle od čjpku, m. žába, f. spadenj čjpku, n.
Bräunel, n. Pferd, ryzka, f.
Bräunellkraut, n. černohláwek, swalnjk menssj, m.
Braunfärber, m. barwjř, m.
Braunlich, náhnědý, hřebičkowý, načernalý.
Braunroth, červcowý, ryzý, brunatný.
Braunwurz, f. swinský kořen, m.
Brausen, wie das Wasser, Meer, hučeti, hlučeti, gečeti, zwučeti, baukati, wřjti, wie der Wind, hučeti, hlučeti, baukati, das Meer brauset entsetzlich, moře hrozně gečj, hlučj, hučj, die Flammen brausten wie ein Sturmwind, plamen hlučel gako powětřj, wie aufgelöste vermischte Säfte, wřjti, zwjrati

se,

se, kysati, das Bier hat schon gebrauset, pjwo giž wykysalo, wiz eine Musik, die Orgel, zwuczeti, hlučeti, bručeti, die Ohren brausen mir, hučj mi w uſſich, brausen wie ein Pferd, frkati.

Brausen, das, des Wassers, gečenj, hlučenj, hučenj, zwučenj, baukenj, n. bluk, gekot, m. wkenj, n. der Winde, hučenj, hlučenj, baukenj, n. bluk, m. vor den Ohren, zwučenj, hučenj, hlučenj, bručenj, n. des Pferdes, frkánj, n.

Brausend, gečjcý, hučjcý, hlučjcý, baukjcý, bručjcý, zwučjcý, wřjcý.

Braut, f. newěsta, chot, f.

Brautbett, n. ženichowé, manželské lůže, n.

Brautdiener, m. mládenec swadebnj, na swadbě, f. Brautführer.

Brautfackel, f. swadebnj swjce, pochodeň, f.

Brautführer, m. družba, dewerec, deyworec, druh ženicha, den Brautführer abgeben, družbu biti, družbau býti,

Brautführerinn, f. Brautjungfer, družička, družice, f.

Bräutigam, m. ženich, chot, m.

Brautjungfer, f. družice, družička, f.

Brautkammer, f. newěstina komora, komňata, f. newěstina ložnice, f.

Brautkleid, m. swadebnj ssaty, plur. n. swadebnj raucho, n. oděw, m.

Brautkranz, m. swadebnj wěnec, m.

Brautlied, n. swadebnj pjseň, f.

Brautleute, ženich a newěsta, com. swadebnjcy.

Brautring, m. swadebnj prsten, m.

Brautschatz, m. wěno, n.

Brautsuppe, f. ſkjros newěsty, m.

Brautwerber, m. námluwce, námluwčj, snubce, m.

Brautwerberinn, f. snaubcý, f.

Brechbank, f. lomidlo, n.

Breche, f. trlice, mědkice, f. das Maul geht ihm wie eine Breche, huba mu gede gako trakař, Flachsbreche, mědkice, f,

Breche, f. Bresche, prolomenj, n. schießen, legen, zdi ſtřjleti.

Brecheisen, ſ. Brechſtange.

Brechen, entzwey brechen, lámati, zlámati, rozlomiti, zlomiti, přelomiti, ein Stück Brod, Semmel, ein Brett voneinander, kus chleba vlomit, žemličku rozlomit, prkno zlámat, přelomit, die Ehe, den Bund brechen, smlauwu protrhnauti, zrussiti, nestáti w smlauwě, smlauwu přestaupiti, smlauwy nedržeti, den Eid, přjsahu russiti, zrussiti, die Zusage, Freundschaft, slib, přjpowěd russiti, zrussiti, slibu, přjpowědi nedržeti, das Gesetz, přes přikázanj učiniti, den Willen, Eigensinn, swéwolnoſt ſtrotiti, přemocy, zstrestati, zastawiti, den Muth, Stolz brechen, myſl ſtrotiti, peychu přemocy, ſtrotiti, Blumen, Obst brechen, kwětj, owoce trhati, česati, den Hals, krk srazyti, zlámati, einem den Hals brechen, někomu krk zlámat, zlomit, Arm, Fuß, zlámati, 2) ſich brechen, übergeben, dáwiti se, blýti wrchnjm koncem, wrchem wrátiti, wywrátiti, wywrcy, kantora twořiti, zkuckati se, 3) Steine, kamenj lámati, 4) ſich entzwey brechen, wie ein Stock, zlámati se, přelomiti se, 5) eine Ursache vom Zaume brechen, přjčinu sobě zamyſliti, wymyſliti, 6) mit einem brechen, rozstřeliti, rozstowaryſſiti, rozejjti se s někým, rozlaučiti se, 7) das Herz brechen, srdce zoblomiti, mir bricht das Herz, srdce se

mně

mně puká, 8) das Eis, der Fluß bricht, led se láme, trhá, puká, der Zeug, láme se, puká, der Baum krach, strom se zlámal, 9) Getreide, Malz brechen, obilj, slad zhruba mljt, semlit, 10) ein Schloß von der Thüre, zámek odrazyt, 11) Erz brechen, kowu dobýwat, 12) die Bahn brechen, cestu, bránu prolomiti, proprawiti, prorazyti, nichts zu beißen noch zu brechen haben, nemjt čjm o zub zawadit, die Zähne brechen bey Pferden, zuby swrcy, swrhowati, einen Bogen Papier, arch papjru složit, sich brechen, obrázeti se, die Lichtstrahlen brechen sich, oder werden gebrochen, paprskowé se obrázegj, die Wellen brechen sich an den Küsten, an den Klippen, wlny se obrážegj o břehy, o wysoké skalj, das Wetter bricht sich, čas se mění, Flachs, Hanf brechen, konopě, len třjti; brechen, ein Ende nehmen, praskauti, wie ein Dieb, s. Einbrechen, Ausbrechen, brechen, wie der Feind in das Lager, wrazyti, durch brechen, prorazyti, wie die Augen beym Sterbenden, trhati se, z trhati se, kaliti se, zakaliti se.

Brechen, das, lámánj n. 2) Uebergeben, dáwenj, n.

Brechhaus, n. pazderna, f.

Brechkraut, n. osladič, m.

Brechmittel, n. prostředky k. dáwenj, m.

Brechstange, f. sochor železný, páčicý, m.

Brecheisen, n. železo páčicý.

Brechtaum, m. twrdé, ostré wdidlo, n. podbradek, m.

Breckinn, f. Hündinn, tjstka, tjstka, čubka, f.

Brem, Bráme, f. střeček howadj, howadnj maucha, f. raup, m. howado, n. howadnice, f. louská sršeň, m.

Breit, sířokýj, prostranný, breit machen, sířiti, sířoké dělati, roztáhnauti, breit werden, sířiti se, einen Finger breit, prstu z sířj, na sířj, ein Langes und Breites, drouhé mnoho, ein breiter Baum, sířokýj, rozkladitý strom, 2) sich breit machen, (metap.) roztahowati se.

Breit, adv. sířoce, rozsířeně, weit und breit, sířoko, daleko, breit stehen, roztaženě státi.

Breitblätterig, s sířokým listjm, sířoce ljstnatý, sířokého listu.

Breite, f. sířk, sířka, sířkost, f. in der Breite, w síři, w sířce, w sířkosti, der Graben ist von keiner beträchtlichen Breite, příkop nemá welikau sířku, sířk.

Breiten, sířiti, sich breiten mit etwas, roztahowati se s něčjm, über etwas, als ein Tuch über den Tisch, prostříti.

Breitfuß, breitfüßig, sířokonohý, plesskonohý.

Breitfüßig, sířokonožný, plesskonohý.

Breithaupt, m. hlawatý, hlawáč, m.

Breit liegen, wie ein Ort, daleko se wztahowati, rozložitým, rozloženým býti, ein Ort, der so liegt, rozložité, rozložené mjsto, n. wie Leinwand, Tuch, na sířce ležeti.

Breit machen, stehen, s. Breit.

Breitnasig, sířokonosý, plosonosý.

Breitschulterig, ramenatý, sířokých pážedj.

Breme, f. Bremse.

Bremer, m. Brámer, býk, beyk, m.

Bremse, f. krabusska, f. náhubnk, m. eine Bremse anlegen, krabusku, náhubek wésseti, powésyti. 2) Stechfliege, howadnice, f. raup, m.

Brennbar, páliwý, hořawý, brennbare Materien, palwo, n.

Brenneisen, n. připalowacý železo, želizko, n.

Bren-

Brennen, hrennend senn, hořeti, žhnauti, vor Zorne, Begierde, hněwem hořeti, sorżiti, hněwem se zapáliti, zanjtiti, rozjtiti, zažhnauti se hněwem. Das Feuer brennet, oheň hoří. Das Licht, Holz will nicht brennen, śwička, dřiwj nechce hořet. Das Haus brennt, dům hoří. 2) wie die Farben, hořet, vor Liebe, Begierde, Zorn brennen, lásau hořeti, wřjti, plápolati, žádosti, hněwem hořet 3) brennende Empfindung verursachen, die Sonne brennt mich auf den Kopf, slunce mne whlawu pálj. Ich bin von der Nessel gebrannt worden, spálil gsem se o kopřiwu. 4) Licht, Oel brennen, świčkau, olegem świtit, pálit ge. In vornehmen Häusern brennet man nichts, als Wachslichter, w panských domjch samými woskowými świčkámi świtj, (pálj woskowé świčky) Holj, Steinkohlen brennen, skřjwim, kamennym uhljm topiti. 5) Holz und Kohlen zu Äsche brennen, 3 kamenj, 3 kowů wápno pálit, napálit. Kohlen, Kalk, Brandwein, pálit. Silber, střjbro pálit, přepalowat, Mehl brennen, mauku prašit. Sich brennen an od. mit etwas, spálit, pálit se o néco, s něčim, opálit, b) brennend machen, pálti, rozžiti, rozjhnauti, 6) fengen und brennen, mečem y ohněm hubiti.

Brennen, das, pálenj, n. al innerliches, innerliche Hitze, pálčiwost, f.

Brennend. hořicý, horaucý, wie Eisen, Sand, pálčiwý, brennende Kohlen, řeřawé uhlj, n. brennende Hitze, parno, wedro.

Brenner, m. palič, žhář, žižka, m.

Brennessel, f. kopřiwa, f. žahawka, f.

Brennglas, n. pálčiwé, páljcý sklo, n.

Brennholz, n. dřjwj k paliwu, n. k pálenj, paliwo, n.

Brennkessel, m. alembjk, m.

Brennkolbe, m. měděnec, kamnowec, kotljček, m.

Brennkraut, n. blessnjk, m. wrbka f.

Brennofen, m. horká pec, f.

Brennspiegel, m. páljcý zrcadlo, n. zapalowacý, pálčiwé, n.

Breselienholz, n. pryzylowé dřewo, n. pryzyla, f.

Bret, Brett, n. prkno, n. mit Bretern belegen, prkny położiti, obložiti, dlážiti, mit Bretern verschlagen, prkny zatlaucy, zabednjti, 2) Bret zum Spielen, wrhcábnice, f. wrhcábnička, f.

Bretern, prkenný.

Bretklotz, m. kláda na prkna. f.

Bretlein, n. prkýnko, prkenko, n.

Bretnagel, m. hřebjk prkennj, prkenák.

Bretsäge, f. pila na prkna. prkenni, f.

Bretspiel, n. hra wrhcábnj, we wrhcáby, f. 2) das Bret, wrhcábnice, f. wrhcáby, m. pl.

Bretspieler, m. wrhcábnjk, m.

Bretstein, m. wrhcáb, m, wrhcábnj kámen. m.

Bretzel, m. wěneček, pletánek, precljk, m. Butterpretzeln, mastné pletánky, wěnečky, m. Zuckerpretzel, cukrowé kolečko, n. cukrowý wěneček, m. klein, precljček.

Brey, m. kasse, f. ein kleiner, kassička, f.

Breyfresser, m. kassoged, kassičkář, kassogjdek, m.

Brief, m. psanj, n. list, m. in d. Karte, Blatt, list, listek, m. Briefe wechseln, sobě dopisowati.

Briefbehältniss, n. chowárna, schowna, schrána listů, listoschowna, f.

Briefbogen, m. arch listowjj, m.

Briefchen, n. Briefleiu, psaničko, n. listek, m.

Briefich, listownj, briefliche Urkunden, f. Urkunden.

Briefpapier, n. papir na listy, na psanj, listownj. m.

Briefschaften, plur. f. psanj, pjsma, n. pl.

Briefschrank, f. Briefbehältniss.

Briefschreiben, n. listownj psanj. n.
Briefsteller, m. ein Buch nach welchem man Briefe schreibt, knihalistownj, f.
Brieftag, s. Posttag.
Briefträger, m. posel listownj, nosyč listů, listanoš, m. listonosyč. m.
Briefwechsel, m. dopisowánj, n. im Briefwechsel stehen mit einem, spolu sý dopisowati.
Brille, f. sklenné oko, hledadlo, kukadlo, n. breyle, f. sklo očj. n. plur. sklenné oči.
Brillenmacher, m. strúgce sklennych očj, hledadel, kukadel, breylář, m.
Bringen, einem etwas, nésti, přinésti, přinásseti, přiwesti, přiwezti, donesti, do westi, doprawiti, das Geringe an einen sichern Ort bringen, swé wěcy na bezpečné mjsto připrawit, das Unkraut vom Acker, kaukol wyprawit, den Baum aus der Erde, strom ze země dobýti, bringe du mir mein Kleid, přines mi mé ssaty, bringe es meinem Freunde, dones to mému přjteli, der Bote bringt Briefe, posel nese, přinásſj psanj. Etwas zu Markte, něco wyprawiti, etwas an die Obrigkeit bringen, něco na wrchnost podat, zadat, Ehre, Schande bringen, čest, hanbu působit, způsobit, přinest. Jemand nach Hause domu doweſti, doprawiti, jemand zum Zorne, popuditi k zlosti, zhněwn někoho, Schaden, Freude, Schmerz, přinásseti, Personen, Thiere, das was gehet, přiwáděti, viele Dinge an einen Ort, snásseti, snesti na hromadu, na gedno mjsto, getragen, geführt, geschleppt, getrieben bringen, nésti, wésti, wlécy, hnáti, etwas auf die Seite, odstraniti něco, unter seine Gewalt bringen, pod swau moc připrawiti, w swau moc wwesti, podmánit, sobě, an sich bringen, k sobě přiwesti, unter sich bringen, pod se přiwesti, etwas an einen Ort bringen, donesti, einen Menschen, doweſti, an den Bettelstab, na žebrotu, na mizinu přiwesti, Einen um das Seinige, někoho o geho gměnj připrawiti, um das Leben, o žiwot připrawit, seine Waare an den Mann, odbyti swé zbožj, eine Tochter an den Mann bringen, odbyti, wybeyti swau dceru, wdáti, in die Tasche bringen, do kápsy připrawiti, wprawiti, aufs Tapet, wyložiti se s něčjm, einen auf die Gedanken, Meynung, přiwesti, Antwort, Bekänntniß aus einem bringen, dostati, wyprawiti, wyráhnauti, wymocy z někoho, man kann aus ihm nichts bringen, nic se z něho nemůž wyprawiti, dostati, wyzwěditi, wytáhnauti, sich etwas aus dem Kopf bringen, z hlawy sobě něco wyprawiti, wyrazyti, einem etwas aus dem Kopfe bringen, rozmluwiti někomu něco, etwas in Vergessenheit bringen, něco w zapomenutj wwesti, in Erinnerung, k paměti přiwesti, einen Fleck aus einem Kleide bringen, poſſkwrnu ze ssatu wyprawiti, wen připrawiti, einen Pfropfen aus einer Flasche, ſspunt wen dobyt, wydobyt, wen wyprawit, připrawit; er hat es weit, hoch gebracht, daleko to přiwedl, daleko přiſſel, einen ins Elend bringen, w bjdu, přiwesti, wwesti, etwas verworrenes von einander, rozprawiti něco zmateného, dieß bringt schon der Welttou mit sich, to giž swětſký způsob, čas sebau nese, přinásſi etwas in Ausübung bringen wykonáwati, wykonati, w skutek wwáděti, wywáděti, etwas ins Reine bringen, ausgleichen, zaprawiti, zprawiti, srownati, in Erfahrung bringen, dozwjdati, dozwěděti se, doslýchati, doslechnauti něčeho, etwas der Vollkommenheit näher bringen, k wětſſj dokonalosť přinest, wwest, etwas an sich bringen, anmassen, wwázat se

se w něco, osobiti sy něco, Personen an einander, popuditi proti sobě, es ist nicht sinkhu zu bringen, nic nemůžem do něho wprawit, in Erfüllung bringen, splniti, wyplniti, etwas vor sich bringen, přigjt k něčemu, etwas zu Ende bringen, dokonat, končit, dodělat, ku koncy přiwesti, sein Leben hoch bringen, dlauhého wěku dosáhnauti, dlauho žiwubýti, einen hoch bringen, někoho wysoko přiwesti, připrawiti, etwas zuwege bringen, něco k mistu přiwesti, něčeho dowesti, zgednati, způsobiti, wypůsobiti, wykonati něco, einem Schläge zuwegé bringen, wýprask někomu zprawiti, způsobiti, zgednati, eine Sache aufs höchste, něco na nejwegy jemanden in eine Gesellschaft, někoho do společnosti přiwesti, in Ordnung, w řad wwesti, in die Rechnung, w počet wwesti, in Bewegung, pozdwyhnauti, zbaukiti, popuditi, in die Schule, do školy přiwesti, nach Hause einen Menschen bringen, přiwesti, etwas vor Gericht bringen, wznesti něco na prawo, wdati něco, einen vors Gericht bringen, někoho wdati, einen um etwas, někoho o něco připrawiti, oznámiti, eine Nachricht unter die Leute bringen, roznesti mezy lid, rozhlásyti, unter die Erde, einen Verstorbenen, pod zem připrawiti, pochowati, jemand unter die Erde bringen, ze swěta zprowoditi, vmořit, einen Uebelthäter vom Leben zum Tod, odprawiti, in einer Kunst, in etwas es weit, hoch bringen, daleko, wysoko přiwesti, wie weit hat er es gebracht? daleko li to přiwedl? einen so weit bringen, někoho tak daleko připrawiti, přiwesti, zu Stande bringen, k stawu přiwesti, k mistu přiwesti, dokonati, dodělati, seine Absicht, přiwesti k mistu wmysl, wmysl wykonat, zum Reden, Lachen, Weinen, k mluwenj připrawiti, přiwesti, rozsmjssiti, rozplakati, zur Reue, na ku pokánj přiwesti, rozkwsliti an den guten Weg, na dobrau cestu připrawiti, přiwesti, wwesti, zu Papier, na papjr něco napsati, připrawiti, w papjr, na papjr wwesti, wespati, etwas mit sich bringen, něco s sebau přinásseti, wie es die Sache mit sich bringt, gak to ta wěc s sebau přinásj, auf die, zur Welt bringen, zplodit, plod na swětwywesti, ans Licht, zum Vorschein, an den Tag, na swětlo, na gewo wynesti, wydati, wygewit, zgewit, ich kann es nicht über das Herz bringen, ne mohu to přes srdce připrawiti, přenesti, auf die Beine bringen, na nohy postawiti, Kriegsvolk auf die Beine bringen, srazyti, sebrati wogsko, einen herunterbringen, wie z. B. die Ausschweifungen, snjžiti, zrenčiti, sklonili, zu Bette, zu Ruhe, položiti do postele, wprawiti, připrawiti, dowesti, ins Unglück, do nesstěstj přiwesti, w nesstěstj wwesti, um guten Namen, o dobré gméno přiwesti, připrawiti, es, eine Sache, einen dahin bringen, přiwesti, připrawiti, etwas auf die Bahn bringen, s. Bahn, etwas auf einen bringen, swáliti něco na někoho, strhat někoho w něčem. Aus einander bringen, streitende, srownati, porownati, smjřiti, den Sieg davon bringen, s. Erhalten, etwas davon bringen, wzíti něco sebau, Schimpf und Schande, dogjti hanby, einen zu etwas z. B. zur Arbeit bringen, přiwesti někoho k něčemu. Jemand auf einen Gedanken bringen, wnuknaut něco někomu, in die Rede bringen, rozpomenauti, cit Frauenzimmer zu Falle bringen, ženskau zmrhat, pohanit.

Brinseln, brünseln, brünzeln, smrdět, s. přikřičeti.

Brinelich, přismudlý, připálený, přičuchlý, brinelich gebrannter Koffee, připálená kaffe, n. schmekken, f. Brinselu.

Brochkäfer, m. howniwál, m.

Brocken, der, kywa, f. krogek, drobet eintleiner, kywka, drobeček krogeček, m.

Brockenweise, po drobtu, po drobečku, po krogku

Brocken, drobiti, in etwas, do něčeho wdrobiti, nadrobiti.

Bröckeln, mit dem Brode, drobiti.

Bröcklein, n. drobt, drobček, drobeček, drobtjk, m. drobtek, krogeček.

Bröcklicht, drobečkowatý, drobkowatý.

Brod, n. chléb, m. ein kleines, chlebjček, m. Brod backen, chléb pecti, wárken, mjsyti, aus Brod, chlebnj, z chleba, Brodback, pekařstwj, pekařské řemeslo, n. gesäuertes Brod, kwassený chléb, m. ungesäuertes, nekwassený, nezgedaněnes, m. nowě pečený, geröstetes, smažený, 2) Brod, Unterhalt, chléb, pecenec, pecen, m. sein Brod haben, mjti swůg chléb, pecen, pecenec, zu Brode helfen, k chlebu, k pecnu pomocy, um des Brodes willen ins Kloster gehen, pro pecen se do zákona dáti.

Brodbäcker, m. pecnář, f. Becker.

Brodbank, f. kotce chlebná, f.

Brodbrei, m. kaffe z chleba, chlebnj, f.

Brodbieb, m. darmochleb, darmozraut, m.

Broden, m. pára, f.

Brodhange, f. chlebnjk, m.

Brodkammer, f. chlebnice, f.

Brodkasten, m. chlebnice, police chlebnj, na chléb, f.

Brodkorb, m. chlebnj koš, kossjk, koš na chléb, m.

Brodkrumme, f. střjda chlebowá, f.

Brodkuchen, m. podplamenka, podplamenice, f.

Brodlos, bez chleba, chleba zbawený, zprostěný.

Brodmarkt, m. chlebný trh, m. chlebnj srh.

Brodmehl, n. chlebowá mauka, f.

Brodmen, dychati.

Brodrinde, f. chlebowá kůra, f. kůrka, f.

Brodsack, m. pytljk na chléb, m.

Brodschäzer, m. trzjj chleba, m.

Brodschaufel, f. chlebnj, chlebowá lopata, f.

Brodschnitz, m. kragjc chleba, m.

Brodschrank, m. chlebnjk, m.

Brodstück, n. kus chleba, m. kywa, f.

Brodsuppe, f. chlebowá polywka, f.

Brodwäger, m. wážni chleba, m.

Brokad, brokát, m. davon, brokátowý.

Brombeere, f. ostružina, gahodnice, f. gahůdka ostružinowá.

Brombeerbusch, m. Brombeerstrauch, ostružinj, n.

Brombeerstaude, f. kos, m. křowina, f. ostružinj, n. ostružiny, f. Pl.

Brosame, f. sou Brock, oder Bröcklein, drobet, m. zběrek, m. láman.

Bröslein, n. drobeček, m.

Bruch, m zlámánj, n. der Bruch eines Gliedes, zlámánj, zlomenj, nohy, audu, 2) der Zahlen, m. zlomek, m. 3) der Bruch am Leibe, průtrž, f. keyla, f. protrženj, n. der ihn hat, kylowatý, průtržný, 4) Bruch der Treue, des Friedens, der Freundschaft, rnšenj, zrušenj wěrnosti, přátelstwa, pokoge, smlauwy, 4. 5) der Bruch des Topics, rozpuklina, rozraženiua, f. 6) der Bruch in einem Damm, strž, f. 7) mořřina, f.

Bruchband, n. průtržnj pás, m. obwigadlo, n. sáč, m.

Bruchfutter, n. paření, n, spařená pice, f.

Bruchpflaster, n. mázha na prá-trž, t.
Bruchrad, n. lamagicý kolo, n.
Bruchschneider, m. průtržnjk, m.
Bruchstein, m. kámen k stawenj, m.
Bruchstück, n. zlomek, kleines, zlomček, m.
Bruchwurz, f. pupkowá bylina, f.
Brücke, f. most, m. zur Brücke gehörig, mostný, Brücke über einen Fluß schlagen, most přes řeku rozbiti, vdělati.
Brückengeld, n. Brückenzoll, mostowé, n plat z mostu, m.
Brückenmeister, m. mostnj, mostu zpráwce, m.
Brücklein, Brückchen, n. mostek, můstek, m.
Brückpfal, m. Brückenpfal, mostnice, f. kůl mostnj, n.
Brudeln, quellen, prejssiti, hmyzeti se.
Bruder, m. bratr (brach m. leiblicher, wlastnj, přirozený, žiwotnj bratr, einander Bruder heißen, bratrowati se.
Brüderchen, n. Brüderlein, bratříček, brachátek, m. brachátko, n.
Brüderlich, bratrský,
Brüderlich, adv. po bratrsku, bratrsky.
Bruderliebe, f. bratrská láska, f.
Bruderherz, n. bratrské srdce, n.
Brudermörder, m. wrah bratra, bratrowrah, bratrobijec, m.
Brudermord, n. wražda nad bratrem spáchaná, bratrowražda, f.
Bruderschaft, f. bratrstwj, bratrstwo, n. mit einem aufrichten, sbratřiti se s někým, bratrstwj s někým učiniti, aufheben, rozbratřiti se. trinken, pjti na bratrstwo, 2) Brüder, bratrstwo, n.
Brudersenkel, m. wnuk po bratru, m.
Brudersenklinn, f. wnučka po bratru, f.
Brudersfrau, f. bratrowá panj, f.
Bruderskinder, plu. dwau bratrj, bratrů děti, f.
Brudersohn, m. synowec, m.
Bruderstochter, f. dcera z bratra, f. synowkyně, f.
Brudersweib, n. bratrowá žena, f.
Brühe, f. poljwka, odwárka, f. gjcha, gisska, f. omáčka, f. mit einer Brühe, gichowatý, s gjchau, eine Brühe an etwas machen, gjchu, omáčku na něco v: dělat, připrawit, Fleischbrühe, poljwka z masa, Bratenbrühe, omáčka, gicha z pečeně, kleine Brühe, poliwčička, gisska, f.
Brühen, pařiti, spařiti, die Wäsche brühen, sstary pařiti, den Kohl, das Futter für das Vieh, pařiti.
Brühwarm, brühheiß horký, wřelý.
Brüllen, wie ein Ochs, bučeti, řičeti, wáti, wie ein Löwe, kwáti, wie der Elephant řičeti.
Brüllen, das, eines Ochsen, řičenj, bučenj, kwánj, n. eines Löwen, kwánj, n. des Eleph. řičenj.
Brummär, m. ein alter, dublač, dubla, dublawý, mumlawý, mumlá, mumlač, m.
Brummkreisel, m. brčahlo, n.
Brummeisen, n. ein altes, dublačka, mumlačka, f. 2) worauf man spielt, drndačka, drunčačka, f. darauf spielen, drndati, na drndačku hráti.
Brummen, wie der Bär, mumlati, ein wenig, pomumlawati, wie die Bienen, bručeti, wie die Baßgeige, besonders die Orgel, brnčeti, wie Menschen, dublati, mumlati, wenig, pomumlawati.
Brummen, das, mumlánj, 1) dublánj, mumlánj, n. 2 der Baßgeige, der Bienen, bručenj, n.
Brummochs, m. beyk, m.
Brunn, m. Brunnen, studně, f. studna, studnice, f. eine kleine, studánka, studýnka, f. aus dem Brunnen, studničný, 2) gutes Waſſer, dobrá woda, f.

Brun-

Brunnengrader, f. tymezec, pramýnek ſtudnice, pramen wody, m.
Brunnendeckel, m. wjko ſtudničné, n. poklop ſtudničný.
Brunneneimer, m. okow (ſtudničný, m.
Brunnengräber, m. ſtudnikář, kopač ſtudnic, m.
Brunnenkaſten, m. kaſſna, f. koryto, n. kotlina, f.
Brunnenkreſſe, f. potočnjk, m. keřicha potočnj, f.
Brunnenlehne, f. kraj okolo ſtudnice, m.
Brunnenloch, n. djra ſtudničná, f.
Brunnenmann, m. ſtudničkář, m.
Brunnenmeiſter, m. wodák, wodárnjk, m.
Brunnenq elle, f. pramen ſtudničný, ſtudýnka, ſtudánka, f.
Brunnenrad, n. kolo v ſtudnice, ſtudničné.
Brunnenröhre, f. ſtudničná ſtrauha, raura, trubice, f.
Brunnenſcheibe, f. kolo v ſtudnice, ſtudničné. n. kekáb, křjpec, m.
Brunnenſchwengel, m. wáha ſtudničná, f.
Brunnenwaſſer, n. ſtudničná woda, f.
Brunnlein, ſ. Brunn, ein kleiner.
Brunnquelle, f. ſtudničný pramen, pramýnek ſtudnice, m. ſtudánka, f.
Brunſt, f. horkoſt, wraucnoſt, horaucnoſt myſli, horliwoſt, páčiwoſt, f. zapálenj myſli neb ſrdce, n. vkrop, m. 2) Feuer, oheň, m. zanjcenj, zapálenj, n.
Brünſtig, horaucý, horaucný, wraucný, wraucý, wraucný, horký, zapálený, horliwý, brunſtig ſeyn, hořeti, zapáleným býti, werden, zahořeti, zapáliti ſe, brünſtig lieben, horliwě, wraucně miłowati, brünſtige Liebe, wraucý, wraucná láſka, f.
Brunſtzeug, n. nádoby k haſſenj, f. plu.
Brunze, f. Seiche, ſcánky, plu. moč, m. ſtiny, plu. f.
Brunzen, močiti, ſcáti, říkati.
Brunzer, m. chcáč, m.
Brunzkachel, m. Topf, chcawý, pikawý ſtřep, brnec, chcáč, m.
Brunzlich, n. ſcánky, f.
Bruſt, f. prſy, prſa, plu. der Weibsperſonen, prs, cecek, cecýk, m. eine kleine, prſýček, cecýček, m. Bruſt geben, kogiti, přikogiti, přikágeti, prs dáti, davon abſetzen, entwáhnen, oſtawiti, mit Brüſten verſehen, cecatý, prſatý, prſnatý, Bruſt bey den Fleiſchern, hrudj, n. 2) beym Degen, prſnj kus, m.
Bruſtarzney, f. lék pro prſa, m.
Bruſtbaum, m. wrátidlo prſnj, n. ſ. Bruſt lehne.
Bruſtbeeren, f. jujuby f. pl.
Bruſtbein, n. prſnj koſt, f.
Bruſtbild, n. obraz prſnj, m.
Bruſtblatt n. prſnjk, m.
Bruſtbrett, n. prſnj prkno.
Bruſtchen, n. kleine Bruſt, prſſičky, m. pl. der Frauenzimmer, cecýček, prſýček, m. 2) zum Anziehen, prſnička, f. ſſat, ſſárek prſnj, prſnjk, punt, m.
Brüſten, ſich, prſy wyſtrkowat, wypjnat ſe, 2) ſtolz thun, pyſſnětſe, peychat, wypjnati ſe, popjnati ſe, zpupnětí, nadýmati, dmauti ſe, hrditi ſe, hrdnauti, ſich mit etwas brüſten, něčjm ſe honoſyt.
Bruſtfleck, ſ. Bruſtlatz.
Bruſtharniſch, m. přednj oděnj, prſnj oděnj, n. prſnjk, prſnj zbrog, prſnj krunýř, m. prſotiny, plur.
Bruſthöhle, f. důlek prſnj, m.
Bruſtkern, m. hrudj, n.
Bruſtknochen, m. chrupawka, ſ. Bruſt.
Bruſtkrankheit, f. prſnj nemoc, f.
Bruſtlatz, m. prſnjk, punt, m.
Bruſtlehne, f. brněnj, n.
Bruſtleyer, f. kolowrátek, m.
Bruſtpoſitiv, n. warhánky prſnj.
Bruſtziem, m. prſotiny, f. nápreſnjk, m.

Bruſt-

Brustschildlein, n. pawrzka prsnj f.
Brustſtück, n. prsnjk, m. prsotiny, plu.
Brusttuch, n. prsnj ſſat, ſſátek, prsnjk, m. popruh, m.
Brustwarze, f. bradawice cecnj, prsnj.
Brustwarzlein, n. bradawička, f.
Brustwehr, f. eine Schauze, baſſta, ſtřelnice, twrz, f. 2) Harnisch, f. Brustharnisch.
Brustwurzel, f. angelſký kořen, m.
Brut, f. das Brüten, ſedění na weyckách, die Tauben, Hühner ſind in der Brut, holuby, ſlepice ſedj na weyckách, 2) plod, porod, m. plemeno, n. plémě, mladě, Brut haben, mjti mladě, die Brut der Fiſche, potěr, Drubeř, f. Brut ſetzen, ſtřjti ſe, 2) vorwurfsweiſe, eine Teufelsbrut, plemeno, n.
Brutbiene, f. trubec, m.
Brüten, na weyckách ſeděti, ljhnauti, wyljhati weyce, 2) brüten laſſen, kwočnu na weyce naſaditi, 3) über etwas, einen Gedanken, kowati, obmeyſſleti něco, ſlěwati ſneco, ſtrogiti něco, myſſlinku negakau w myſli přemjtati, über eine Rede, od. über Verſen, na řeči, na zpěwomluwách ſeděti. 4) Brüten, n. zahřjwati ſe, by ſe něco wyljhlo, die Enter brüten ſchon, weyce ſſau giz naſedělá, 5) n. figürl. kowat ſe, ſlěwat ſe, ſtrogit ſe, obmeyſſlet ſe.
Brüten, das, ſedění na weyckách, n. 2) naſazenj weyce, n.
Brüthenne, f. kwočna, f. ſlepice ſkřečná.
Brützeit, f. čas k wyljhnutj, m. 3) čas k naſazenj, m.
Bübchen, n. chlapeček, m. chlapjſko, n. hoſſíček, m.
Bube, m. chlapec, hoch, hoſſek, m. 2) ein böſer Bub, kluk, ſſelma, lotr, padauch, ein Haufen böſer Buben, kluckerna, f.
Büblein, n. chlapeček, chlapjſko, hoſſíček, m.
Bubenſtreich, m. Bubenſtück, ſſelmowſký, chlapecký, lotrowſký kus, m.
Buberey, f. chlapectwj, ſſelmowſtwj, ſſibalſtwi, n
Bübiſch, adv. chlapecky, ſſelmowſky.
Buch, n. kniha, f. zu Buche bringen, w knihu wnesti, zu Büchern gehörig, co k knihám patřj, knihowý.
Buchampfer, m. gecel zahečj, m.
Bubinder, m. knihař, knihwazač, knihwazatel, knéhak, knéhwazač, wazač knih, m.
Buchbinderkunſt, f. Buchbinderey, f. knihwázánj, n. knihařſtwi, knihowazactwj, n. adi. knéhařſký.
Buchdrucker, m. knihtlačitel, knéhtlačitel, knihtiſkař, knéhotiſkař, knéhotlačitel, knéhotiſ, knihotlak, knihotlačil, tlačitel knéh, knihař, m.
Buchdruckerey, f. knihtiſkárna, knihotiſkárna, kniharna, (impreſſy,) tiſkárna, f. 2) ſ. Buchdruckerkunſt.
Buchdruckeriſch, knihtiſkařſký, tiſkařſký.
Buchdruckergeſelle, m. towaryš knihtiſkařſký, m.
Buchdruckerkunſt, f. knihtiſkařſtwi, umětj knihtiſkařſké, knihařſtwi, n.
Buchdruckermäßig, po knéhtiſkařſku.
Buchdruckerſtock, m. knihtiſkařſký ſtůl, m.
Buche, f. Buchbaum, m. buk, bukec, bukowý ſtrom, m.
Buchecker, m. bukwice, f.
Bucheichel, f. bukwice, f.
Buchen, von Buchen, bukowý.
Buchenholz, n. bukowé dřjwj, n.
Bücherbehältniß, n. knihoſchrána, knihoſchowna, knihowna, knihowárna, f. ein kleines, knihoſchránka, f.

Bücher-

Bücherbeſchlag, m. pukla, f. kowánj na knihy, n.
Bücherbreter, plur. přihrady, přihrádky na knihy, f. pl.
Bücherdieb, m. knih krádce, zloděg, m.
Bücherführer, ſ. Buchhändler.
Bücherkaſten, m. police na knihy, knihowna, f.
Bücherkenner, m. w knihách znalý, powědomý, znáč knih, m.
Bücherkenntniß, f. známoſt knih, w knihách, znaloſt kněh, známoſt kněh, f.
Bücherkram, m. Bücherladen, knihkladna, f. krám knihařſký, m.
Bücherraub, m. krádež knih, f.
Bücherrahm, Bücherbreter, Bücherfächer, přihrady na knihy, f.
Bücherriemе, ſ. Bücherſchnalle.
Bücherſaal, m. knihárna, kněhárna, knihowna, f.
Bücherſammlung, f. zbjrka knih, f. sebránj knih, n.
Bücherſchnalle, f. knihowá přeſka, f.
Bücherſchrank, m. přihrada na knihy, knihoſchránka, kněhoſchrána, ſkrewň, police na knihy, pro knihy, f.
Bücherſchreiber, m. knih ſpiſowatel, pisář, ſpiſownjk, kladatel, m.
Bücherverderber, m. kazyč, ruſſec knih, m.
Büchervorrath, m. zásoba knih, f.
Büchervorſteher, m. kněh ſtrážce, ſtaroſta, knihám předſtawený, m.
Bücherweſen, n. kněhakſtwj, n.
Bücherwurm, m. mol, molik w knihách, knihowý, m.
Buchhalter, m. kněh ſchowatel, kněhoſchownjk, m.
Buchhalterey, f. kněhoſchowna, f. knihchowárna, f.
Buchhandel, m. knihkupectwj, kupčenj w knihách, n. obchod w kněhách, s kněha mi m.
Buchhändler, m. knihkupec, kupec kněh, kněh prodawač, kněhař, m. knihař.
Buchhändlerkunſt, f. wmění kněhokupecké, kněhokupcká, n.
Buchhandlung, f. knihokupectwj, kněhkupectwj n.
Buchladen, m. knihowna, f. krám knihokupecký, knihařſký, m. knihárna, f.
Büchlein, n. Büchelchen, knjžka, knjžečka, knjžička, f.
Buchbaum, m. bukowý ſtrom, m. buk m.
Buchbaumwald, m. bukowý les, m. bukowj, n. bukowina, f.
Buchbaumern, bukowý.
Buchholz, n. bukowé dřewj, n.
Buchen, bukowý.
Büchſe, f. Behältniß, pauzdro, n. krabice, puſka, f. zum Gelde, pokladna, pokladnice na penězjze, f. 2) zum Schießen, Schießgewehr, ručnice, f. puſka, f. 3) an der Spindel, kapſa, f.
Büchſengießer, ſ. Büchſenmacher.
Büchſenkugel, f. ručnična kaule, f.
Büchſenmacher, ručnikář, m. puſſkář, m.
Büchſenmeiſter, m. z dela ſtřelec, z kuſu ſtřelec, dělo ſtřelec, dělo ſtřelec, m.
Büchſenpulver, n. prach ručnični, m.
Büchſenſchäfter, m. pažit ručnic, m.
Büchſenſchuß, m. wyſtřelenj, n. rána, f.
Büchſenſchütz, m ſtřelec z ručnice, m.
Büchſenſpänner, m. nabigeč ručnic, m.
Büchſenſtein, m. kámen od ručnice, m.
Buchsbaum, m. puſſpan, m.
Buchsbaumen, puſſpanowý.
Büchslein, n. krabička, puſtička, f.
Buchſpange, f. pukla, f.

Buchſtabe, m. čtena, ſlabika, litera. f. pjſmě, ſlowjčko, n. pjſmena, f.
Buchſtaben ehnung, f. počet čten, m.
Buchſtabirbüchlein, n. ſlabikář. m.
Buchſtabiren, ſlabikowati.
Buchſtabiren, das, ſlabikowánj, n.
Buchſtäblich, od ſlowa k ſlowu, der buchſtäbliche Verſtand, rozum od ſlowa k ſlowu, m. buchſtäbliche Ueberſetzung, přeloženj od ſlowa k ſlowu, n. buchſtäblich überſetzen, od ſlowa k ſlowu přeložiti, etwas buchſtäblich nehmen, něco podlé ſlowa, ſlow bráti.
Buckwehen, m. pohanka, f.
Buckel, m. hrb, hrbol, hrbek, m. náhřbetj, n. 2) am Schilde, wrch, m. 3) Buckel voll Schläge, zbitá záda, plur. 4) am Pferdgeſchirr, pukla. 5) Buckel des Felſens, hrbol, m wyſedlina w ſkále, f.
Budeleiſen, n. železný wáloček, m.
Bucklicht, beſſer buckelig, hrbowatý, hrbawý.
Bücken, ſich, ſhýbati ſe, ſehnanti, kloniti, nakloniti, kloniti ſe, alles ſoll ſich vor ihm bücken, každý ſe má před njm klaněti, pokloniti, kloniti, ſich bücken, etwas aufzuheben, pro něco ſe ſehnaut, něco zdwyhati, ſe ſyrbic, gebückt gehen, ſ. Gebückt, 2) vor einem aus Ehrerbietung, klaněti, kloniti, pokloniti, kloniti ſe před někým.
Bückerlt, n. pupeček, m.
Bückling, m. Ehrenbezeugung durch Bücken, poklona, f. poklonenj, klonenj, n. Bücklinge machen, poklony dělati, činiti, klaněti ſe. 2) Hering ſ. Höckling.
Bückung, ſ. naklonenj, klonenj, poklonenj, wklonenj, n.
Bude, f. bauda, f.
Budel, m. Budelhund, pes chlupatý, chlupáček, pudlik, m.
Budelmütze, f. huňatá čepice, f.
Budelnärriſch, prabláznowſký, prabláznowý.
Büffel, m. bůwol, m. im Morgenlande, beyk, m.
Büffeln, hart arbeiten, mozkowáti ſe, ráhati ſe, trmáceti. klopotiti ſe, mořiti ſe.
Büffelochs, ſ. Büffel.
Bug, m. Biegung, ohyb, m. ohbj, n. 2) gebogene Fläche, křiwolakoſt, krabatoſt, f.
Büge am Weinſtock, wodwod, oblauk, kywák, m. hřjzenice, f.
Bügel, m. trhačka, f. des Degens, luk, m. bei den Steinſchneidern, ſtibenička, f. ein Werkzeug, oblauk, m. ſ. Steigbügel.
Bügeleiſen, n. cyhlička, f hladidlo, n.
Bügeln, pyřlowati, hladiti.
Buhlbrief, m. zamilowané pſanj, n.
Buhle, m. miljk, m.
Buhlen, milowati, po miloſti ženſké dychtiti.
Buhler, m. milownjk, ženſký milácek, ženſký miljk, m. ſpegjk, m.
Buhlerinn, f. milownice, milenka, miljčka, miljcka, f. ſpegjčka, f.
Buhleriſch, milowný, miljcký.
Buhlſchaft f. milowánj, milenſtwj, ſpegjkſtwj, n Buhlſchaft treiben, na milowánj ſe oddati.
Bühne, f. Erhöhung, leſſenj, n. 2) eines Schauplatzes, weyſtupek, m. leſſenj, n. 3) die Schaubühne, der Schauplatz, ſelbſt das Theater, diwadlo. n.
Bund, m. Bündel, ſwazek, wzel, wzljk, m. Ein Bund Schlüſſeln, Federn, ſ wazek klíčů, per, Bund Stroh, otep, otýpka ſlamy, f. Bund Reisholz, otýpka drobného dřjwj, rozdj, f. 2) Bündniß, ſpolek, ſmlauwa, wmluwa, námluwa, f. einen Bund machen mit jemand, ſmluwiti ſe, ſpolek, ſmlauwu wdělati, wčiniti, ſlibem ſe zawázati, ſpiknauti, ſpolčiti ſe, brechen, ſmlauwu protrhnauti, zrussiti. 3) der türkiſche Bund, turecká čepice, f. otočnjk m. 4) bei der Geige, paurko, n.

Bundhrüchiger, m. rusticel smlauwy, nedr'eliwý smlauwy, m.

Bündel, n. Bündlein, Bündchen, swazeček, swazček, hžljček, m. Bündel Heu, otýpka sena, f. ein ein Bündel binden, do vzljčka swázati. s. Bund.

Bundesgenoße, m. Bundsgenoß, spoluspiklý, spřisáhnutý, do smlauwy pogatý, wzatý, w smlauwě obsazený towarýš, včastný, včastnjk smlauwy, m.

Bundeslade, f. archa umluwy, f.

Bündig, kljčný, stručný, mocný, bündiger Beweis, mocný, podstatný důwod. m. bündiger Schluß, stručná, kljčná zawjrka, f.

Bündig, adv. kljčně, stručně.

Bündniß, n. smlauwa, f. spolek, m. in ein Bündniß treten, w smlauwu, w spolek wegiti. s. Bund.

Bundsteg, m. lawička swázacý, f.

Bunt, mannigfärbig, pekestý, proměněných, proměnných, rjzných, rozmanitých, rozličných barew, strakatý, bunt gehen, strakatý chodíti, sehr bunt machen, hakmak dělati, er macht es sehr bunt, gest tuze hákným, 2) bunt über Ecke, na opak, hakmak, po různu, na překot, es gehet alles bunt über Ecke, wssecko kolem gde, gedno do druhé, druhé na horu, wssecka se motá, a kolotá, gde naopak, ge na překot.

Buntfärbig, strakaté barwy.

Buntscheckig, strakatý.

Buntstreifig, pruhowatý, merhowaný.

Bürde, f. tjž, tjhota, f. břemeno, břjmě, n. weibliche, těžký žiwot, m. Einem eine Bürde auf den Hals laden, na někoho břemeno naložiti, wwaliti, břjmě wwrcy. Eine Bürde Holz, Gras, tjž, břemeno dřjwj, tráwy.

Buretsch, m. borák, m.

Burg, f. hrad, m. twrz, f.

Bürge, m. rukogmě, m. slibce, m. Bürge werden, seyn, za někoho státi, připowědjti, rukogmjm býti, za rukogmě, w rukogemstwj se postawiti.

Bürgen, Bürgen stellen, ručiti, zaručiti, rukogmjm býti, státi za něco, rukogmě dostatečně postawiti, zastawiti, rukogmémi wgistiti, wbezpečiti, wwrditi, rukogmé dáti. wer bürget mir dafür, kdo mi za to stogi, ručj, kdo se mirukogmjm.

Bürgel, ein Kraut, kuřj noha, f. sw. Mářj dětel, m.

Bürger, m. einer Stadt, Mitgenoße, měssťan, měssténjn, m. Bürger werden, měssťanem býti, einen zum Bürger annehmen, za měssťana, městénjna přigjti, do měssťanstwa přigjti.

Bürgereid, m. měssťanská přjsaha, f.

Bürgerfeind, m. nepřjtel měssťanů, m.

Bürgerfreund, m. přjtel měssťanů, m.

Bürgerhaus, n. městský, měssťanský dům, f.

Bürgerinn, f. měssťka, měssťanka, f.

Bürgerkrieg, m. městská wogna, wálka, domácý wálka mezy měssťany, t. rozbrog mezy měssťany, m.

Bürgerlich, městký, měssťanský, bürgerliche Sitten, městští, dworští, zdwořilý, dworný mrawowé, m. bürgerliche Abgaben, měssťanské, městské dané, f. bürgerliches Leben, městské žiwobytj, f. bürgerliches Recht, s. Bürgerrecht.

Bürgerlich, městký, adv. po měssťku.

Bürgermeister, m. zprawce měssťanů, měssťanosta, konssel, m. (pálmistr,)

Bürgermeisteramt, n. wřad konsselský, měssťanostský, m. konsselstwj, n.

Bürgermeisterlich, po konsselsku.

Bürgerpflicht, f. powinnoſt, měſtſká.
Bürgerrecht, n. práwo měſtſké, měſſtanſtwj, n. eriangen, do města, do měſſtanſtwj, za měſſtěnina přigjti, geben, měſtſké práwo dáti, darowati, práwem měſtſkym darowati.
Bürgerſchaft, f. měſſtanſtwo, n. obec měſtſká, f.
Bürgerskind, n. měſtſké djtě, n.
Bürgersſohn, m. měſtſký ſynek, m.
Bürgerstochter, f. měſtſká dcerka, f.
Bürgerſtand, m. ſtaw měſtſký, m.
Bürgermache, f. ſtráž měſtſká, f.
Burgfriede, m. měſtſký pokog, m.
Burggraf, m. zprámce, ſtaroſta hradu, purgrabj, m.
Burgrecht, n. ſtarek kmetcy, m. podacye, f.
Bürgſchaft, f. rukogemſtwj, n.
Bürgſchaft leiſten, za rukogmě, w rukogemſtwj ſe poſtawit, rukogmim býr, w rukogemſtwj ſe podwolit, ſtellen, rukogmě poſtawit.
Burgvoigt, ſ. Burggraf.
Burkhart, m. lebeda, zahradnj, f.
Burleſque, ſſibalſký, poſměſſnj, bláznjwý.
Burſch, m. ein junger Menſch, junger Geſell, Jüngling, chlapjk, pacholk, ginoch, m. 2) auf Schulen, Akademien, včenec, m. 3) ein Handwerksburſch, Geſell, řemeſlnický, m. ein Jägerburſch, myſliwecký, m. Schneiderburſch, kreyčowſký, m. 4) unter den Soldaten, chlap, m. 5) ein loſer Burſch, rozpuſtilý chlapec, m.
Bürſchchen, n. Bürſchgen, chlapjček, m. chlapjſko, n. ein artiges Bürſchchen, ſſwarný, čtný chlapjček, m.
Bürſchrohr, n. ručnice myſliwecká, f.
Burſt, f. Sauburſt, ſſtětina, f.
Bürſte, f. Kehrbürſte, Kleiderbürſte, ſſtětka, f. češák, m. chmoſſtiſſko, hoſſtiſſko, pomýtko, n. kartáč, m. 2) groſſe, ſmeták, m.
Bürſten, das Haar, ſſtětkau wlaſy česati, die Kleider, ſſaty ſſtětkau, chmoſſtiſſtkem česati, 2) büſten, birſchen, bürſchen das Wild auf der Jagd, ſo viel als ſchieſſen, ſtřjleti zwěř.
Büſtbüchſe, ſ. Bürſtrohr.
Bürſtenbinder, m. Bürſtenmacher, ſſtětnjk, m.
Bürtig, zrozený, rodilý.
Burzel, Burzelkraut, tučj noha, f.
Burzelbaum, m. kotmelec, kotrlec, kozelec, m. ſolche ſchlagen, machen, kotrice metati, kozelec vdělati, překotiti ſe.
Burzeln, ſwaliti ſe, über und über hinfallen, přewaliti ſe, překotiti, ſkáceti ſe.
Buſeriren, pjzditi.
Buſch, m. Strauch, Geſtrauch, křowi, křowiſſtě, hauſſtj, n. hauſſt, chraſtina, křowina, f. lek, m. ein kleiner Wald, křowiny, f. huſtý leſýk, m. 2) auf dem Kopfe, chochol, m. chocholka, chocholice, f. das einen ſolchen hat, chocholatý. 3) Ein Buſch Blumen, Kornähren, kytka, f. 4) Ein Buſch Haare, chumáč wlaſů, m.
Buſcheile, f. weyr, m. hayon weyrowý.
Büſchel, m. ſwazček, ſwazek, ſwězček, m. (otep) f. ſnopek, ſnopček, Büſchel Haar, otýpka, f. ſnopek, hřjwj, m. 2) Büſchel Haare, chumáč wlaſů, m. 3) auf dem Kopfe, chocholka, f.
Büſchelweis, na otýpky, po otýpkách.
Buſchicht, buſchig, křowinowatý, křowatý, zahuſſtěný, buſchig werden, křowatěti.
Büſchlein, Bündlein, ſ. Büſchel.
Buſchlicht, wlaſatý, dobře wlaſatý, wlaſák, wlaſáček, m.

2) das einen Busch hat, Chocholatý.

Busen, m. ňadra, pl. ňadro, n.

Bußaar, m, Raubvogel, gestřáb perestý, m.

Bußandacht, Bußübung, f. kagicý pobožnosť, cwičenj, n.

Buße, f. kánj, pokánj, pykánj, n. thun, pokánj činiti, káti se, pykati hřjchů, 2) Geldbuße, penežná pokuta, K f. Büßen.

Büßen, für etwas, für Sünden Buße thun, okagowati hřjchy, Buß thun, seine Luſt büßen, swau chtiwosť nasytit. 2) neutr. für etwas Strafe leiden, zaziti, zukusyti něčeho, zaplatiti, platiti, pokutu nesti, trpěti, trestánj trpěti, za hřjch odbeywati, podnikati něco. Er hat sein Verbrechen genug büßen müſſen, musyl dost za swé prowinění trpět, odbeywat, odsazowat.

Bußfertig, kagicý, kagicný.

Bußfertigkeit, f. kagicnosť, f.

Bußicht, prsnatý.

Bußpredigt, f. kagicý kázanj, n.

Bußtag, m. kagicý den, m.

Büßung, f. zatussenj, zaziti, zaplacenj, pokuty nesseni, n.

Butte, f. dčber, m. kádě, f. putna, f. zum Waſſer tragen, putna, f.

Büttel, m. bikic, m.

Bütteley, f. ſtatkawa, f.

Butter, f. máslo, n. in der Butter backen, smážmauti, smazíti; in máſle prazit, 2) in den Augen, hnilg, m.

Butterbamme, f. Butterbrod, pomazánka, f.

Butterbrod, n. chléb s máſlem, m.

Butterfaß, n. másnice, f.

Buttergebackenes, n. kobliha, f. na máſle pečený kolác, m.

Butterhändler, m. máselnjk, m.

Butterhändlerin, f. máselnice, f.

Buttermann, m. máselnjk, m.

Butterkuchen, m. maſtný kolác, m.

Butterſchnitte, f. kywa chleba s máſlem, s pomazánkau, f.

Butterteig, m. maſtné těſto, n.

Butterig, z másla, od másla, máſlowý.

Buttermann, m. máselnjk, m. Weib, máselnice, f.

Buttermilch, f. podmáſli, n.

Buttern, Butter machen, wrtiti máslo klaucy. 2) n. wrtiti ſe, klaucy ſe, ſtlaucy ſe.

Butterweck, m. Butterwecke, f. pomazánka f. zkrogek másla, m.

Butterweis, n. máselnice, f.

Büttkrücke, f. hřeblo, n.

Buttner, m. Böttcher, bednář, bečwář, m.

Buttnerwaare, f. bečwářſtí, bednářſké zbožj, n.

Butz, m. am Lichte, ohárek, m. 2) im Obſte, pupeček, pupenec, m. 3) in den Augen, hnis, hnilg w očjch, m. 4) in der Naſe, wozher, sopel m. 5) in einem Geſchwüre, hnis, hnilg wredowý, m.

Buxbaum, m. puſſpan, m. davon puſſpanowý.

Buxbaumholz, n. puſſpanowé dřewo, n.

Buxhorn, m. licyum, n.

C.

„Nach ſeinem jetzigen Gebrauch,“ bemerket einer der beſten Sprachforſcher, Herr Gedicke, ſehr richtig, „iſt C nichts weniger als deutſch. Nach ſeinem jetzigen Gebrauch, ſage ich, denn ſonſt iſt es ſchon uralt in unſerer Sprache, indem ſie es nebſt den übrigen Schriftzeichen des Alphabets von den Lateinern bekam. Aber eben daher galt es auch ehemals völlig eben ſo viel als das lateiniſche C. d. i. es wurde überall als wie ein K ausgeſprochen. Denn daß die Lateiner ihr C vor dem e und

„i ebenſowohl als var hem a, o „und. u durchgängig wie ein K „ausgeſprochen, iſt eine längſt aus„gemachte Sache. Daher ſchrieben „denn z. B. die Angelſachſen Cinne „und Cizelan, und laſen Kinne, „(das Kinn) und kitelen (kizelu) „Später kam das griechiſche K zu „den Deutſchen. Und nun war nach „und nach das C zum Zwitter, „bald mit dem männlichen K-Ton, „bald mit dem weiblichen Z-Laut. „Was ſoll der Zwitter länger in „der Sprache? Ja, ſagt man, und „zuckt die Achſeln; der Gebrauch! „Der Gebrauch iſt ein Tyrann. — „Immerhin. Er iſt nicht der erſte „Tyrann, den man entthronte. „Aber wer ſoll es thun? Freylich „der Schreibmeiſter, und der „Schulknabe nicht, aber unſere beſt„geleſenſten Schriftſteller ſollten's."

Der Lexikograph, da er in ſo vieler Hände kömmt, dächten wir, iſt auch einer von denen, die dazu berechtigt ſind, einen Verſuch zur Verdrängung jenes Baſtardbuchſtabens zu machen. Geſtützt auf die obenangeführten, uns äußerſt gültig ſcheinenden Gründe haben wir dieſen Buchſtaben gänzlich aus dieſem Werke verbannt, und diejenigen Wörter, wo er als K lautet, ins K, und die, wo er als Z ausgeſprochen wird, ins Z geſtellt. Die ſich mit einem Ch anfangenden Wörter, als Charakter, Chor, Chriſt, und ſo weiter, welche durchgängig als mit einem K geſchrieben ausgeſprochen werden, wird man im K antreffen.

Chaos, n. ſměſyce, f.
Charakter ſ. Karakter.
Charfreytag ſ. Karfreytag.
Charte ſ. Karte.
Cherub, m. Cherubin m.
Chimäre ſ. Hirngeſpinnſt.
Chirurgus.
Chirurgie ſ. Wundarzt, Wundarzney.
Chor ſ. Kor.
Chriſt ſ. Kriſt.
Chriſtinn ſ. Kriſtiun.
Chriſtlich ſ. Kriſtlich.
Chriſtus ſ. Kriſtus.
Chriſtenheit ſ. Kriſtenheit.
Chriſtenthum ſ. Kriſtenthum.
Chriſtmonat ſ. Kriſtmonat.
Chriſttag, ſ. Kriſttag.
Chriſtnacht ſ. Kriſtnacht.
Chronik ſ. Kronik Jahrbuch.
Chronologie ſ. Zeitrechnung.
Chur, ſ. Kur.
Churfürſt ſ. Kurfürſt.
Churfürſtlich ſ. Kurfürſtlich
Churprinz ſ. Kurprinz.
Chymie ſ. Scheidekunſt.

D.

Da an dem Orte, tam, tamto. Hier ſtand ich, da ſtandſt du, zde, oder, tu gſem gá ſtál, tams ty ſtál. 2) anzeigen, hier, tu, zde, tuto, es ſey da, wer da will, nechť geſt tu, od. zde kdo koli, da bin ich, tu, zde gſem, da haſt du es, tu to máš. 3) dort, tam, b) odtud, odnud, wo euer Schatz iſt, da iſt auch euer Herz, kde wáš poklad geſt, tam geſt také waſſe ſrdce. Er kam geſtern in die Stadt, und begab ſich von da weiter, wčera přiſſel do města, a odtud se odebral. 4) indem, als, když da ich ihn ſah, bewegte ſich mein Herz vor Freuden, když gſem ho widěl, ſrdce we mně radoſtí ſkákalo. 5) weil, ponéwadž, protože, že, 6) alsdann, par, da wirſt du es erſt erfahren, pak toho teprw zkuſíš, da kömmſt du mir recht au, tu mně přigdeš na pinau, 7) wo, geſſo, kdežto da (wo) er doch weiß, kdežto přece wj.

Da-

Dabey, dabei, dem Orte nach, při, v, der Sache, Verbindung nach, při tom, při něm, z. B. dabey aufgewachsen, při tom wyrostlý, Schwierigkeiten dabey finden, těžkosti při tom nalézati, dabey zu erinneren haben, mieti co připomenauti, das Haus fiel ein, und wir standen gabe dabei, dům se zbořil, a my stáli blizko přitom. Er bleibt dabei, daß, ze. stogi na swém, že, ze.

Dabei (es) bewenden lassen, přestati na tom.

Dabey aufwachsen, přirostati, (v při tom wyrůsti.

Dabey bleiben, nicht abgehen, při tom zůstati, ostati, wie bey einer Meynung, ostati, zůstati při swém domnění, es bleibt dabey, při tom zůstáwá, ostáwá, na tom zůstáwá.

Dabey denken, mysliti při tom.

Dabey liegen, přileżeti, při tom leżeti,

Dabey seyn, při tom býti, přítomným býti.

Dabey sitzen, přiseděti, seděti při něčem.

Dabey stehen, přistáti, státi při něčem, dabey stehen bleiben, zastawiti se v něčeho, zůstáti státi, zůstati při něčem.

Dach, n. střecha, f. krow, m.

Dachdecker, m. přikrywač, pokrywač, pobigeč, m.

Dachfenster, n. wykýř, wykus, m. okno w střesse, n.

Dachkammer, f. komora podkrowem, podstřechau f.

Dachknopf, m. báně na střesse, f.

Dachrinne, f. žlab, m.

Dachspitze, f. wrch střechy, m hřeben, m.

Dachstuhl, m. stolice, f. krytba, f.

Dacht, m. knot, m.

Dachtraufe, f. kap, m. kapánj ze střechy, n.

Dachziegel, m. krka, krycy cihla, šindel, dlazice, dlažička, f. hobler, křišlice, f.

Dächlein, n. Dächelchen, střessička, f.

Dachs, m. gezwec, m.

Dachsfell, n. gezewči kůže, f.

Dadurch, durch, diesen Weg, dem Orte nach, tudy, tady, onudy, onady, se ritten dadurch, geli tudy, gehe mir nicht hiedurch sondern dadurch, nechoz mi tudy, ale onudy, 2) skrzeneg, ni, ehedem war es gefährlich durch diesen Wald zu reisen, aber itzt reiset man sicher dadurch, prwe bylo nebezpečno skrze ten les geti, nyni se ale bezpečně skrze něg gede, 3) wie eine Sache, vermittelst, tim, tudy, dadurch hat er so viel erhalten, tim, tudy tolik nabyl, dadurch hat er sich Freunde gemacht, tim, tudy, skrze to sy učinil přátely.

Dafern, gestli, gestliže, pakli, pakliže, pokudžby.

Dafür, zur Vergeltung, za to, místo toho, z toho, ich bin dir gut dafür, za to ti stogim, mancher sollte arbeiten aber er spielt dafür, mnohý by měl pracowat, ale on místo toho hrage, er hat mir dafür gearbeitet, on mi za to pracowal, 2) dawidér, proti tomu, tě, němu, ich weis ein Mittel dafür, wim prostředek proti tomu, 3) darum, o to, dafür mag ein anderer sorgen, o to nechť se giný postará, 4) zato, za něco, wer kann was dafür, kdo za to muže, er giebt sich für einen Arzt aus, wydáwá se za lékaře.

Dagegen, proti tomu, pro této, nj, proti němu.

Dafür achten, ansehen, erkennen, halten, za to mjti, dafür kann ich mir ein Pferd halten, za to sy mohu koně chowati, držeti, dafür, statt dessen halte ich mir ei-

einen Diener, místo toho sý dwžjm služebnjka.

Dafür können, mocy za něco, ich kann nichts dafür, nic nemohu za to.

Dafür sorgen, starati se o něco, dafür sorge ich, o to se gá starám.

Dafür stehen, státi za něco, ich stehe dafür, stogim za to.

Dafür warnen, dáti wýstrahu někomu před něčim, wystřjhati někoho před něčim.

Daheim, doma, es ist nirgends besser als daheim, wssudy dobře, doma neyljp.

Daher, odtud, odtad, od onud, ich komme nicht von Berlin, aber mein Bruder kommt daher, nepřicházým z Berljna, ale můg bratr přicházý odtud, tam odtud, 2) darum, deswegen, tudy, odtud, daher kömmt es, tudy, odtud to přicházý, to pocházý, odtud, z toho to přicházý, eben daher, von eben dem Orte, odtud, daher lässt sichs abnehmen, odtud, z toho se muže seznat, 3) er fährt, geht wie ein Fürst daher, gezdj, chodj sy co knjže, 4) con. tedy, er komme daher herunch zu mir, ak tedy potom kemně přigde, dahin fahren, wie die Zeit, wssudy gjskati, wcházeti.

Daher gehen, wykračowati.

Daher rühren, odtud pocházeti.

Daher schlendern, protulowati, potulowati se, potlaukati se.

Daherum, tu okole, w tom okolj.

Dahin, tam, es steht dahin, kdo wj? dahin seyn, býti weta, konec, po něčem, er ist dahin, (weg) gest ten tam.

Dahin auslegen, deuten, w tu stranu wykládati.

Dahin ist es gekommen, na to, k tomu přissło, dossło.

Dahin sinken, zwrásiti se, klesnauti.

Dahin gestellt seyn lassen, nepodotknauti, opominauti.

Dahinten, pozadu, zpátkem.

Dahinten bleiben, pozadu, zpátkem zůstati.

Dahinter, za to, zatjm, k tomu men, přigjti za to, domáhati se toho.

Dahinter stecken, wězeti, dahinter steckt was, w tom, za tjm něco wězý.

Dahinwärts, s. Dahin.

Dähmisch, s. Närrisch.

Dale, s. Döle, kawka, dah. kawčj. s.

Dam, m. Damhirsch, danek, m.

Dämalig, tehdegssj.

Damals, tehdáž, tenkrát, onemkrát, tehdy.

Damast, m. damassek, m.

Dame, f. dáma, f.

Damenbrett, n. wrhcábnice, f. wrhcábnj dcka, f.

Damenspiel, n. hra w wrhcáby, wrhcábnj, hra w dwanácti kamenny.

Damhirsch, m. danek, danel, m. davon, dančj.

Damit, auf daß, by, aby, ak, 2) mit dem in Begleitung, Gesellschaft, Verbindung, s, se, s tjm, damit bezahlen, tjm, s tjm zaplatiti, damit auskommen, tjm, s tim wygjti, b) tjm, damit brachte er es zu Wege, tjm toho dowedl, damit könne ich helfen, dienen, tjm, s tjm mohu pomocti, sauzjti, damit anfangen, tjm, s tjm počjti, damit tröste ich mich, tjm, s tjm se těssm, 2) damit gut, tedy dobře.

Damm, m. hráz, f. náspy, m.

Dammbruch, m. strženj, n. strž hráze, náspu, f.

Dämmen, hrázy, náspem bránit, zdržowat, ohrazowat, zahrazowat.

Dämmerig, es wird schon dämmerig, giž se smrká, mrká, mrkne; giž počjná býti ssero, giž se sseří, frühe morgens, (werden) swjtati, rozbjessowati se.

Dämmern, smrkati se, mrknauti, zmjti se, zatmjwat se, sserkle

le

ſe, frühe Morgens, dnjti ſe, rozednjwati ſe, ſwjtati, rozbřeſkowati ſe, zaſwjtati.
Dämmerung, f. ſaumrak, f.
Dampf, m. Duuſt, pára, parnoſt, zadusſina, f. opara, f. požár, m. Dampf von einer Fackel, vom Lichte, von Kohlen, von gährendem Weine, von geſöſchtem Kalke, aus der Erde ꝛc. dým, (kauř, čaud, m.) pára, f.
Dampfbad, n. párna, f.
Dampfen, ausdünſten, Dampf von ſich geben, pářiti, páru wydáwati, wie Holz, Kohlen, kauřiti ſe, čaditi.
Dämpfen, unterdrücken, wie das Feuer, dusyti, dutlati, gänzlich, wdusyti, wdutlati, das Fleiſch, Aepfel, Birnen im Kochen, dusyti, gedämpftes Fleiſch, dussené maſo, m. 2) bezähmen, eines Hochmuth, ꝛc. ſkrotiti, ſkrocowati, krotiti.
Dampfig, plný páry, čaudu, kauře.
Dämpfig, dussný, beychawičný.
Dampfloch, n. párnjk, capauch, m.
Dampfung, f. pářenj, n. 2) kauřeni ſe, čaděnj, n.
Dämpfung, f. des Feuers, dusſenj, dut.ánj, n.
Daneben, wedlé.
Danieder, na zem.
Danieder fallen, na zem padnauti.
Danieder kommen, mit einem Kinde, ſlehnauti.
Danieder liegen, pádem ležet, ſtonat.
Dank, f. djka, f. djky, pl. f. Dank ſey Gott, djky Bohu, habe Dank, děkugi, měg djk, Dank ſagen, mit Worten abſtatten, djky činiti, wzdáwati, poděkowati, děkowati, ich weis dir es Dank, wděčen gſem tobě.
Dankbar, wděčný, ſich dankbar erweiſen, wděčným ſe prokázati.
Dankbar, adv. wděčně.
Dankbarkeit, f. wděčnoſt, f.
Dankbarlich, wděčně.
Danken, děkowati, poděkowati.
Dankfeſt, n. ſlawnoſt na poděkowánj, f.
Dankgefühl, n. cyt wděčnoſti, m.
Danklied, n. zpěw na poděkowánj, m.
Dankopfer, n. obět na poděkowánj, f.
Dankrede, f. řeč na poděkowánj, f.
Dankſagen, djky wzdáti, wzdáwati činiti, poděkowati.
Dankſagung, f. djků wzdánj, djků činěnj, poděkowánj, n. djkčinění, n.
Dann, neb, nebo, nebolizto, dann er iſt Soldat, neb on gewogákem, 2) dann, erſt, pak, teprw, tu, tehdáž, dann that er es, pak to wděłal, wie dann gar pak? was iſt dann die Urſache? co geſt pak za přičinu? 3) dann und wann, někdy, časem, 4) es ſey dann daß er ſich beſſert, krom geſtliže ſe polepſſj, 5) komm dann, pod tedy, 6) hernach, potom, erſt müſſen wir denken, und dann reden, dřjw muſýme myſliti, a potom, a pak mluwiti.
Daran, na tom, nato, daran gelegen iſt unſer Wille, ibm ein Gefallen, w tom ſe děge, ſtáwá naſſe wůle, gemu wděk, daran thut er Recht, w tom činj dobře.
Daran arbeiten, pracowati na tom, w tom.
Daran binden, nawázati, přiwázati, na to wwázati, ſich daran binden, wázati ſe na to, tjm.
Daran denken, na to myſliti.
Daran erkennen, potom poznati.
Daran knüpfen, připnauti.
Daran legen, ſ. Anlegen.
Daran liegen, přileżeti, přitom ležeti, als an einem Fieber, ſtonati na zymnicy.
Daran machen, befeſtigen, přihřáti, přičiniti.

Daran müssen, podnikati, podstaupiti.

Daran setzen, nasaditi, wynasaditi, přisaditi, ein Stück, einen Fleck, nastawiti, 2) sein Aeusserstes, alles, sein Leben, wssecko, swého žiwota, hrdla wynasaditi, nasaditi, wssecko wynaložiti, alles Geld, penize přisaditi, wynaložiti, wydati, sein Leben, nastawiti swého žiwobytj.

Daran seyn, betreiben, wésti, konati, 2) er ist übel daran, zle gest s nim, zle se mu wede, ich bin wohl daran, dobře gest semnau, dobře gest mně, mně gest blaze, er ist bey ihm wohl daran, dobře se mu v něg má, dobře se mu v něho wede, ich weis nicht, wie ich daran bin, newim gak semnan stogi, newim gak semnau se děge, newim gak gest semnau, 3) es ist nichts daran, es ist nichts werth, nic nenj na tom, po tom.

Daran stecken, s. Daran setzen.

Daran strecken, die Hände, Kräfte, přičiniti, přiložiti ruce, sýlu, wynasnažiti, wynaložiti.

Daran thun, wie an das Essen, dáti na gjdlo, daran thust du recht wohl, to w tom dobře děláš.

Darauf, auf demselben, na tom, auf dasselbe, na to, darnach, na to.

Darauf Acht haben, na to pozor dáti, mjti, pozorowati.

Darauf bestiessen, toho pilen.

Darauf beruhen, stawowati, wstawowati se na tom.

Darauf schmieren, na to namazati.

Daraus, z toho, nichts ist daraus worden, nic z toho nebylo, nepossło.

Darben, nuzněti, potřebowati, potřebným, nuzným býti, nauzy trpěti, tkjti.

Darbey, s. Dabey.

Darbieten, podáwati, poskytati, poskytnauti, propúgčiti, sich darbieten, namjtati se, naskytati se, nahodili se, dáti se, poskytati se, propúgčiti se, es hat sich die Gelegenheit, Ursache dargeboten, naskytla se, nahodila se, dala se, propúgčila se, zahodila se přjležitost, přjčina, nametla se ta přjležitost.

Darbieten, das, Darbringung, podáwánj, n. naskytánj, poskytánj, naskytnutj, poskytnutj, podánj, propugčenj, n.

Darbringen, přinásseti.

Darein, wnitř, w to, do toho, dotě, do něho, do ně, 2) s ben drein, přes to, nadto.

Darein geben, w to, do toho dáti, seinen Willen, k tomu swoliti.

Darein giessen, do toho wlsti.

Dargeben, podáwati.

Dargegen, dagegen, proti, napro ti tomu.

Dargereicht, podaný.

Dargestreckt, rozprostřený.

Darhinter, dahinter, za tjm.

Darinnen, darin, wnitř, tam, 2) in dem, w tom, w tě, w něm, w nj, darinnen bestehen, w tom pozůstáwati, darin hast du es versehen, w toms pochybil, er hat ein Haus, aber er wohnt nicht darin, má dům, ale nezůstáwá w něm, 3) darinnen seyn, w tom býti, ist niemand darinnen? nenj žádný wnitř, tam?

Darlehn, n. půgčka, f.

Darm, m. střewo, n.

Darmbruch, m. průtrž w lůně, f.

Därmchen, n. střjwko, n.

Darmgicht, f střewnj žřenj, ona střewnj, hryzenj, žřenj w střewách, n.

Darnach, der Zeit nach, potom, pak, po tě, po něm, po nj, gleich darnach, eine Stunde darnach,

hned, hodinu potom, na to, der Einrichtung nach, vermöge, tjm, dle, podlé, wedlé, es iſt nichts darnach, nic nenj po tom, na tom

Darnach fragen, ptáti, dopteáwati ſe po něčem, 2) nichts darnach fragen, nic na to, o to nedbati, wer fragt darnach? kdoš o, na to dbá? kdoš ſe na to ptá? kdoš ſe to ptá?

Darnach ſich richten, tjm, podlé toho ſe zprawowat, řjdit.

Darnach ſtreben, trachten, cauziti po něčem, o něco ſe ſnažiti.

Darneben, daneben, wedlé, mimo, 2) überdieß, mimo to.

Darnieder, ſ. Nieder, darnieder fahren, einen, přegeti, darnieder legen, na zem położiti, darnieder werfen, ſchlagen, na zem hoditi, porazyti, o zem hoditi, wrhnauti, vdeřiti, o zem dáti, 2) krank ſeyn, darnieder liegen, rádem ležeti, ſtonati.

Darnjeder ſchlagen, porazyti.

Darreichen, geben, podáwati, padati, dodáwati, poſkytnauti; naſtawiti, er reichte den Hals, nne ſchrocken dar, krk zmužile naſtawil.

Darreicher, m. podawatel, podawač, dodawač, m. naſtawitel.

Darreichung, f. podáwánj, dodáwánj, poſkytnutj, n. naſtawenj.

Darſtellen, einen Mann, doſtawiti, mit Worten, předſtawiti, předſtawowati, předkládati, předložiti, unter Bildern, předſtawowati, darſtellen etwas, eine Perſon, einen Karakter vorſtellen, předſtawowati, předſtawiti, wypodobiti, podobiti, wytwakowati, wytwářiti na ſobě.

Darſteller, m. předſtawitel, m.

Darſtellung, f. doſtawenj, n. einer Sache mit Worten, předloženj, předſtawenj, n. in Bildern, předſtawowánj, n. einer Perſon, eines Karakters, Vorſtellung, předſtawenj, wypodobenj, wytwářenj, podobenj, n.

Darſtrecken, Geld, penězy zakládati, založiti, 2) darbieten, podáwati.

Darthun, beweiſen, dokázati, dokazowati, dowoditi, důwody prowoditi, doličiti.

Darüber, na to, na ně, nad tjm, nad njm; přes ně, proto, za tjm; přes to, nad to, zwanzig Jahre und darüber, dwacet let a přes to, zehn Gulden und darüber, deſet zlatých a přes to, 2) darüber arbeiten, pracowati na tom, darüber betrübt, unruhig ſeyn, zarmaceným, ſmutným býti nad tjm, proto, ſich darüber bekümmern, ſtarati ſe o to, darüber böſe werden, rozhněwati ſe nad tjm, darüber einen ergreifen, ertappen, někoho w něčem dopadnauti, darüber fallen, gehen, vpadnauti, gjti, přes to, ſich darüber freuen, radowati ſe nad tjm, darüber murren, reptati, žehrati na to, darüber ſich beklagen, na to ſy stěžowat, darüber hat es aufgehört, iſt vergangen, zatjm to přeſtalo, pominulo, darüber kommen, přigjti, doſtati ſe na něco, über etwas, als über eine Brücke, přes moſt, darüber ſchreiben, na to pſáti, beſchreiben etwas, pſáti o něčem, den Kopf darüber ſchütteln, hlawau nad tjm třáſti, wrtěti, darüber ſchreiten, ſprechen, překročiti něco, mluwiti ſtrany toho, o tom, darüber ſpringen, přeſkočiti to, ſkočiti přes to, darüber ſteigen, přelezti to, darüber legen, einen Pflaſter, přiložit na to flaſtr, darüber ſich bedenken, na něco ſe rozmyſlit, darüber hinſchießen, ſtřeliti přes něco, přeſtřeliti něco, darüber ſtreiten, hadati ſe o něco, ſtrany něčeho, ſtrze, pro něco

Da-

Darum, proto, za to; proteż, darum thue ich es proto to činjm, ich konnte darum nicht an ihn schreiben, weil ꝛc. proto sem na něg nemohl pſát, ponewgdż ꝛc. man fragte mich darum, ptali, tázali se mne na to, ſich darum bekümmern, ſtarati ſe o to, bewerben, ſnaſiti ſe o to, darum beten, bitten, proſyti za to, o to.

Darunter, drunter, pod to, pod tjm, pod ně, pod njmi, darunter hat er ſich verborgen, pod to ſe ſkryl, da ſteht ein Tiſch, krieche darunter, tu ſtogj ſtůl, wlez pod něg, darunter biſt du ſicher, pod tjm gſy giſt, b) mezy, es ſind einige darunter, gſau někteřj mezy njmi, es ſingen einige darunter, ſſli někteřj mezy ně, darunter iſt kein Unterſchied, mezy tjm nenj žádného rozdjlu.

Darvon, ſ. davon.

Darwider, dawider, proti, naproti tomu.

Darwider ſeyn, ſich ſetzen, býti proti, naproti tomu, na odpor tomu býti.

Darzu, dazu, k tomu, darzu helfen, dopomáhati, dopomocy k tomu, dazu nehmen, přiwzýti.

Darzuthun, přičiniti, přiložiti.

Darzu zwingen, přinuciti k tomu.

Darzwiſchen, dem Orte nach, mezy, der Zeit nach, mezy tjm.

Darzwiſchen fallen, wpadnauti.

Darzwiſchen kommen, wgiti.

Darzwiſchen laufen, wběhnauti, wternauti.

Darzwiſchen legen, wložiti, 2) darzwiſchen legen ſich, wložiti ſe w to.

Darzwiſchen mengen, ſich, wmjſyti ſe w to.

Darzwiſchen reden, w to, mezy to, do toho mluwiti, rozpráwěti.

Darzwiſchen reiten, proſtředkem, v proſtřed gett.

Darzwiſchen ſchlagen, mlátiti mezy to, do toho.

Darzwiſchen ſchreiben, wepſati.

Darzwiſchen werfen, whoditi, wmetati.

Das, to, das iſt der Mann, to ge ten muž.

Daſelbſt, tam, tamto, na tom mjſtě, 2) hier, tu, na tom mjſtě.

Daſeyn, tu, zde býti, nicht da ſeyn, nebyti tu, zde.

Daſeyn, das, bytnoſt, geſtoſt, f

Das, auf daß, damit, aby, by, ať, 2) weil, že, 3) als, když, ich ſage ihm daß er ſchon gehe, řekni mu aby ſſel, ať gde, ich ſehe daß er kömmt, widjm, že gde, ich freue mich daß es ihm wohl gehe, radugi ſe, že ſe mu dobře wede, 4) daß doch, když!

Dattel, f. Dattelkern, daktyl, m. datel.

Dattelbaum, m. daktylowý ſtrom, m.

Daube, f. deſſka, f.

Däuchten, ſ. deuchten.

Däuen, ſ. Verdauen.

Dauer, f. trwánliwoſt, ſtáloſt, doba, f. von Dauer, ſtálý, trwalý, trwánliwý, von kurzer, nedlauho trwagicý, trwalý.

Dauerhaft, trwánliwý, trwalý, ſtálý, wie das Glück, die Geſundheit, ſtálý, wie ein Kleid, pewný, trwánliwý, wie die Farbe, ſtálý.

Dauerhaft, adv. trwánliwě, trwale, pewně.

Dauerhaftigkeit, f. trwánliwoſt, trwaloſt, ſtáloſt, pewnoſt, f.

Dauern, trwati, 2) bedauern, pykati, litowati, er dauert mich, ljto, žel mi ho geſt, litugi ho, pykam ho.

Daum, m. Daumen, der Finger, palec, m.

Daumendick, co palec t'uſtý, na palec.

Daumensbreit, palec zſlauſtj.

Davon, daher, odtud, od toho, od něho, z toho, davon habe

ich nichts genommen, z toho sem nic newzal, davon habe ich keinen Nutzen, z toho nemám žádného užitku, davon weis ich nichts, o tom nic newim, davon erfährt man nichts, o tom se nic nezwj, rede mir nichts mehr davon! nemluw mi wjc o tom, davon kommen, entrinnen, vgiti, von einer Krankheit, wygiti, wywáznauti z nemocy, gi zniknauti.

Davon bleiben, pryč zůstati.

Davon eilen, odtud pospjchati, pryč pospjssiti.

Davon fahren, wegfahren, vgeti, vgižděti.

Davon fliehen, vtecy, vtjkati, prchati, prchnauti, vprchnauti.

Davon fahren, odwesti.

Davon gehen, bekommen, dáti, dostati z něčeho, od něčeho.

Davon gehen, vgiti, odgiti.

Davon laufen, vtecy, vtjkati, vběhnauti, vbnauti.

Davon reiten, vgeti na koni.

Davon schleichen, vlauditi se, odlauditi se, vkrásti se krádj, kradmo vgiti.

Davon schwimmen, vplauti, odplawati.

Davon tragen, odnesti, odnásseti, eine Krankheit, Schläge davon tragen, nemoc, weyprask sobě vtržiti, sobě vhoniti, du wirst schon was davon tragen, ty sobě giž něco naběhneš, vtržjss, vhonjš, den Ruhm davon tragen, chwály nabyti, chwály dogiti, Schande, Schimpf, hanby, hany dogiti, nabyti, hanbu wzýti, sobě způsobiti.

Davon ziehen, odtáhnauti, hýbabati, se kliditi, odstěhowati se.

Davor, před tjm; před to, davor stehen, před tjm státi, davor steckt ein Riegel, před tjm ge záwora, davor wálje den Stein wor, před to přiwal kámen, davor fürchte ich mich nicht, toho se nebogjm, ich scheue mich davor, stjtjm se toho.

Dauung, s. Verdauung.

Dawider, proti tomu, němu.

Dazu, s. Darzu.

Dazumal, tehdáž, tenkráte, tenkrát, tehdy.

Dazutreten, přistaupiti, přikročiti.

Dechant, m. děkan, m.

Dechantey, f. děkanstwj, n.

Deckbett, n. swrchnice, peřina swrchnj na lůži, f.

Decke, f. etwas zu bedecken, přikrýwka, pokrýwka, f. přikrytj, pokrytj, přikrywadlo, n. přjkrow, m. des Buches, obálka, einem eine Decke über das Gesicht ziehen, figürl. zakloniti někomu zrak, oči; vom Rohr oder Stroh, rohoze, rohožka, f. im Zimmer, strop, m. an der Geige, swrchnj dcka.

Deckel, m. wjko, wjčko, n. poklička, f. der Deckel eines Glases, Fasses, einer Schachtel, Truhel, wjko, wjčko, n. eines Topfes, poklička, f. des Buches, desstka, des Fensters, okenička, Augendeckel, wjčko, n. einer Pastete, swrssek, m. Brunnendeckel, poklop, m. wjko, n. 2) Dekel der Bosheit, Schalkheit, přjkrow, m. zástěra, f. přikrytj, n.

Deckelchen, n. wjčko, n. poklička, f.

Deckelglas, n. sklenice s wjčkem, f.

Decken, kryti, přikrywati, ein Haus mit Ziegeln, pokrywati, přikryt dům, den Tisch, stůl kryti, pokryti, prostřjti, postřjti, přisskjti, strogiti na stůl, einen in Geldsachen, zastřjti, eine Stadt zastřjti, chrániti město, ich bin gedeckt, gsem pogistěn, der Berg deckt den Wald, wrch zakrywá les.

Deckmantel, m. plášť, plášťik, plášťiček, přjkrow, zámysl, m. zástěra, poklička, f. unter einem Deckmantel, pod zámyslem, pod zástěrau, pod plášťem, pod přikry-

krytim, pod pokličkau, pod přikrowem, podkrytem.
Deckung ſ. Bedeckung.
Degen, m. kord, m. den Degen umhängen, kord přiwěsyti, aus der Scheide ziehen, zucken, kord wytáhnauti, dobyti zpoſſwy, der einen trägt, kordnoš, m. kleiner, kordjk, kordíček, m.
Degengefäß, n. gilce v kordu, n. rukowěť, f.
Degengehäng, n. řemenj, n. pás na kord, ke kordu. m.
Degengriff, m. držadlo, n. rukowěť v kordu, f.
Degenſcheide, f. poſſwa, f,
Dehnen, táhnauti, aus einander. natáhnauti, roztáhnauti, rozſtřkti, rozprostřkti, 2) ſich dehnen, protahowati ſe, protáhnaut ſe, natahowat ſe, natáhnauti ſe, wie ein Weg, oder was ſonſt lange währt, táhnauti ſe, die Worte, táhnauti.
Dehnen, das, táhnutj, n. der Glieder, nataženj audů, n. protaženj.
Deichſel, f. wog, woge, f. zur Deichſel gehörig, wogowý.
Dein, twůg, nach deiner Art, dle twého způſobu.
Deinetwegen, pro tebe, ſkrz tebe.
Deine, deinige, twoge.
Demmericht, dämmericht, ſaumračnj, ſſero, es wird dämmericht, ſſerj, tmj, mrká ſe.
Demmern, dämmern, des Morgens, ſwjtati, ſaſwjtati, rozbřeſkowati ſe, Abends, ſſerkti ſe, tmjti ſe, mrkati ſe, ſmrkati ſe, ſmrknauti ſe, mrknauti.
Demmerung, f. Dämmerung ſaumrak, m. des Morgens, ſaumrak ranny, ſwjtánj, zaſwjtáni, vdněnj, rozbřeſkowánj, des Abends, ſaumrak wecernj, ſſero, ſmrknutj, in der Dämmerung, frůh, na vſwjte, na vdněnj, při ſwjtánj, Abends, w ſaumrak.
Demnach, ſ. Darum.
Demuth, f. pokora, ponjženoſt, f. ponjženj, n. ſkraufſenoſt. f.
Demüthig, pokorný, ponjžený, krotkého ducha, ſkraufſený.
Demüthig, adv. pokorně, ponjženě, ſkraufſeně.
Demüthigen, kořiti, pokořiti, ponjziti, ponjžowati, ſnjžiti, ſnjžowati, ſkrotiti, krotiti, njziti ſich, ſe.
Demüthiglich, adv. ponjženě, pokorně.
Demüthigung, ſ. ſeiner ſelbſt, kořenj, pokořenj, ponjžowánj, n. ponjženoſt, f. 2) eines andern, pokořenj, n.
Demuthsvoll, plin pokory, plin ducha krotkého.
Denken, myſliti, pomyſliti, na myſli rozmjtati, přemjtati, rozbjrati, lebloſe Körper denken nicht, bezdušſná těla nemyſlj, denke die meinen Kummer, pomyſl ſobě, gakau mám ſtaroſt, ſie kennen leicht denken, mohau ſobě ſnadně pomyſlici, ich kann es leicht denken, mohu ſe dowtjpit, ich habe es gleich gedacht, hned ſem ſy to pomyſlil, denkendes Weſen, bytnoſt myſliwá, f. ich denke immer, wždy myſljm, man ſollte denken, člowěk by myſlil, was denkſt du? co myſliš, co ſmeyſſliš? denke nur einmal, gen ſy pomyſli, denken an etwas, ſich erinnern, myſliti na něco, pomnět, zpomenaut, pamatowat, zpomjnati na něco, denke an mich, zpomeň na mne, pamatug, pomni na mne, du ſollſt an mich denken, máš na mne pamatowati, zpomenauti, darauf hatte ich nicht gedacht, na to ſem nepomyſlil, nezpomenul, hátte ich darauf gedacht, kdybych byl na to myſlil, was denken die Leute von mir? co myſlegi, ſmeyſſlegj lidé o mně? ich denke abzureiſen, mjnjm odget.
Denken, das, myſſlenj, ſmeyſſlenja. paměť, památka, f.
Denkfreyheit, f. ſwoboda w myſſlenj, wſm: vſſlenj, f.
Denkkraft, f. noc myſliwá, f. myſli.
Denkmal, n. památka, f. zum Denkmal, na památku.

Denk-

Denkmünze, f. penjz pamatný. m.
Denksäule, f. slaup pamatný, pamětnj, na památku, m.
Denkspruch, m. propowjdka, f.
Denktag, m. pamatný den, m.
Denkungsart, f. powaha, f. způsob myssllenj, m.
Denkungskraft, f. myssli mocnost, f. moc myssliwá.
Denkwürdig, paměti hodný, důstogný
Denkwürdigkeit, f. paměti hodnost, důstognost, f. památka, paměť, f.
Denkzeichen, n. znamenj na památku, pamětnj, n.
Denkzettel, m. listek pamětnj, m.
Denn, neb, nbo, nebť, neboť, er ist immer vergnügt, denn er ist mit allem zufrieden, gest wždy wesel, neb od. nebo se wssim spokogen ge. 2) leč, er verspreche mir denn, daß, leč mi připowj, že, es sey denn, daß er leugne, leč by zapjral. 3) als, než, dies hat kein anderer gethan, denn er, žádný giný to nečinil než, nežli on. 4) denn (dann) erst, pak, pak teprw, so kommen Sie denn her, gdau sem pak tedy, hast du denn auch geschrieben, pssallis pak také. 5) ist es denn der? gest pak to ten? 6) as, asy.
Dennoch, předce, předcy, předc, dennoch aber, předce wssak.
Der, derselbe, ten, tento.
Der, die, das, ten, ta, to, der sterbliche Leib, smrtedlné tělo, der Mann da, ten (tento) muž. 2) welcher, který, an, genž, gessto.
Derb, hustý, derbe Wahrheit, twrdá prawda, derbes Brod, Leder, plný chleb, plná kuže, f. 2) eine derbe Maulschelle geben, hodný, dokonalý, notný políček dáti, derb machen, hnstiti, zhustiti, zahustiti, derb werden, hustnauti, hustnauti, derber Boden, tuhá země.
Derbe, adv. tuze hustě, plné. 2) hodně, notně, dokonale.
Dereinst, někdy, potom někdy.
Dergestalt, tak, takým, takowým způsobem.
Dergleichen, takowý, taký, takého dru.
Derjenige, ten, tento, onen.
Dermaleinst, s. Dereinst.
Dermassen, tak, takowým způsobem.
Derohalben, derowegen, proto, protož, pročež.
Derselbe, die, dasselbe, onen, tento, on, ona, ono.
Desgleichen, podobný, nápodobný, takowý, adv. podobně, nápodobně.
Deshalb, deshalb, dessenwegen, s. Deswegen.
Desto, tim, desto kühner, tim smělegssi, dests mehr, tim wjce.
Deswegen, proto, protož, z té přjčiny, za tau přjčinau.
Deuchten, s. Dünken.
Deuten, bedeuten, znamenati, wyložiti, wykládati, dahin deuten, w tu stranu wykládati, übel, wohl deuten, w zlau, na zlau, w dobrau, na dobrau stranu wykládati, w zlé, w dobré obraceti, 2) winken, kynauti, pokynauti.
Deutlich, patrný, zřetedlný, zřegmý, ljčný.
Deutlich, adv. patrně, ljčně, zřegmě, zřetedlně.
Deutlichkeit, f. zřetedlnost, zřegmost, patrnost, ljčnost, f. zřetel, m. Deutlichkeit der Beweise, der Wahrheit eines Satzes, zřetedlnost, zřegmost, zřetel důwodů, prawdy položenj.
Deutsch, Německý.
Deutsch, das, Deutsche Sprache, Němčina, verstehen sie denn kein Deutsch, což nerozumějj německy, Němčině.
Deutsch, adv. německy, po německu.
Deutsche, der, Němec, m.
Deutsche, die, Němkyně, f.
Deutschland, n. Německá země, f. Němcy.
Deutung, f. Auslegung, wykládánj, wyloženj, n. wýklad, m. 2) das Winken, kynutj, pokynutj, n.

Dich

Dicht, hustý, dichter Wald, hustý les, sehr dicht, přehustý, dichter Körper, hmotné tělo, n. dichte Leinwand, Zaun, dichtes Holz, pewné plátno, dřjwj, pewný plot, dicht machen, hustiti, zahustiti, zhustiti, dicht werden, hustnauti, zhustnauti, hustitti, zahustit se, die Wolken wurden dicht, zahustila se oblaka, was dicht daran ist, sedlý, hustý.

Dicht, adv. hustě, pewně. 2) blizko, dicht an der Wand, blizko u zdi, dicht abprügeln, nokně, hodně zbit.

Dichte, Dichtheit, f. hustost, f.

Dichten, denken, zamejssleti, smejssleti. 2) Verse, Gedichte machen, básniti, bagiti.

Dichten, das, zamejssleni, smejssleni, n. 2) básnění, n. bagenj, n.

Dichter, m. básnjř, básnjč, werssowec, werssownjk, werssů skladatel, zpěwák, m. bagjř.

Dichterinn, f. básnjřka, básnice, werssowkyně, werssů skladatelkyně, zpěwakyně, f.

Dichtkunst, f. básnictwj, básnictwj, werssowstwj, skládánj werssů, básnění, zpjwánj, n.

Dichterisch, básniwě.

Dichterkunst, f. wmění básniwě, básnické, básnjřské, n.

Dick, tlustý, Finger dick, na prst tlustý, 3 tlusté. etwas dick, obtlustý, dick aneinander, dichť, hustý, dick werden, tlustnauti, tlaustnauti, stlustnauti, rozlustnauti, vom Fette, tučněti, stučněti, rozmučněti, stlustnauti, dicker Wald, dickes Haar, hustý les, wlasy, Luft, hustě powětřj, dickes Blut, hustá krew, dicke Linte, hustý ingaust, dick werden, tlustnauti, dicke Milch, sedlé, husté mléko, dicker Sand, hrubý pisek.

Dick, adv. tlustě. 2) hustě.

Dicke, die, tlustost, tlaussť, f. tlaussťka, die Dicke des Baumes, Menschen, tlaussťka stromu, člowěka, der Mauer, tlustost zdi. 2) die Dicke des Waldes, hustost lesa, der Haare, hustost wlasů, der Milch, sedlost, hustost mléka, von der Fettigkeit, tučnost, tlustost, tuk, des Sandes, hrubost, f.

Dickfuß, m. nohatý, nohač.

Dickhals, m. Fisch, wolatá ryba, f.

Dickicht n. im Wald, hausť, hustina, f. haussťj, n.

Dickschnabel, m. dlask, m.

Die, diese, ta

Dieb, m. zloděg, kráče, nenechawec, m.

Dickbauchicht, baňatý, měchatý.

Diebinn, f. zloděgka, f.

Diebel, Döbel, m. Flussfisch, tlaussť. m.

Diebereu, f. krádež, f. zloděgstwj, n.

Diebisch, krádežný, zlodegstý, diebisches Volk, zlodegstý lid, diebischer Weise, krádežným, zlodegstým způsobem, zlodegský, kradmo, krádj.

Diebisch, adv. zlodegsky.

Diebsgeselle, m. zlodegstý towaryš, m.

Diebshandwerk, n. zlodegské řemeslo, krádežnictwj, n.

Diebstück, n. zlodegský kus, m.

Diebstahl, m. krádež, f. zlodegstwj, n.

Diele, f. osstěpačka, f.

Dielen, osstěpowati.

Diele, f. Dielboden, m. podlaha, f.

Dielen, podlahu kláti, položiti, prkny obložiti.

Dielenköpfe, pl. m. podlažnice.

Dienen einem, in dessen Dienste seyn, bey einem Herrn, služiti, einem mit etwas dienen, služiti, poslauziti někomu něčim, als Soldat dienen, za wogáka služiti.

Diener, m. eines Herrn, služebnjk, sluha, slauha, m. 2) in Briefen, gehorsamster Diener, poslussný, ponížený služebnjk, m. poslussná, ponížená služba, f.

Dienerinn, f. služebnice, f.

Dienlich, užlich, platný, užitečný, prospěšný, přjhodný, whodný, whod.

Dienst, m. služba, f. Dienste thun, leisten, službu prowkázati, kčiniti, službau se propůgčiti. 2) Gefälligkeit, einem einen

Dienst

Dienſt erweiſen, ſlužbu přjgemnau, wděčnau, wzácnau vděkati, někomu něco k ljbosti, whod a wděk včinit, vděkati, wěc wděčnau někomu vděkati, zu Dienſten ſtehen, býti k služebám.

Dienſthar, ſluſebnjcký, služebnický, dienſtbar machen, w služebnoſt westi, w službu podrobit.

Dienſtbarkeit, f. služebnoſt, služba, poroba, f. eines Ackers, Hauſes, nezwate, f.

Dienſtbefliſſ n, služby bedliwý, pilný.

Dienſtbefliſſenheit. f. služby bedliwoſt, pilnoſt, f.

Dienſtbote, m. služebnjk, čeledjn, m. die Dienſtbotten, čeládka, čeleď, f. chasa, f.

Dienſtfähig, schopný, choprný k službě.

Dienſtfertig, služebný, k službě, ku poslauženj hotowý, wolný, vslužný, k službě powolný.

Dienſtfertig, adv. služebně, wolně, powolně, hotowě.

Dienſtfertigkeit, f k službě hotowoſt, f. služebnoſt, vslužnoſt, k službě, ku poslauženj wolnoſt, powolnoſt, f

Dienſtfrey, bez roboty, služby.

Dienſtgeld, n mzda, f.

Dienſthaftig, ſ. Dienſtfertig.

Dienſtlos, bez služby.

Dienſtleiſtung, f. provkázánj služby,

Dienſtmagd, f. Dienſtmenſch, n služka, služebnice, služebná děwečka, děwka, f. služebné děwče, n.

Dienſtag, m. auterý, auterek, m. auterſký auternj den, Dienſtags, am Dienſttage, w auterý.

Dienſtwillig, služebný, k službě wolný, powolný, ochotný.

Dienſtwilligkeit, f. k službě wolnoſt, powolnoſt, ochotnoſt, f.

Dies, dieſ, to.

Dies da, toto.

Dieſer, dieſe, dieſes, ten, tento, ta, tato, toto, onen ona, ono,

Dieſes, to, ono.

Dieſesmal, tenkráte, tenkrát.

Dieſſalls, strany, z přjčiny toho, w přjčině toho.

Dieſjährig, dieſjährig, letoſſnj.

Dieſsmal, dieſsmal, ſ. Dieſesmal.

Dieſsmalig, dieſsmalig, nynégſſj.

Dieſſeitig, z této strany gſaucý.

Dieſſeits, dieſeits, z té, z této strany, dieſſeits des Fluſſes, z této strany řeky.

Diete, f. von Papier, kornaut, kornautek, m.

Dietrich, m. faleſſný klíč, m,

Diſtel, f. ein Kraut, kopr zahradnj, m. wilde, koprnjk m. 2) kurie Röhre, cýwka. f.

Ding, n. wěc, f. to, uuuůže Dinge daremné wěcy, darečky, f. das Ende aller Dinge, konec wſſech wěcý, wſſeho, vor allen Dingen, předewſſím, aller anten Dinge ſind drey, do křetice wſſeho.

Dingen, nagimati, nagmauti, gednati, zgednati.

Dingung, f. nagimánj, nagmutj, gednánj, zgednánj, obgednánj, nágerj, n. nágem, m.

Dinte, f. černidlo, u. ingaust, m. rothe Dinte, čerwený ingaust.

Dintenfaß, n. kalamář, m. nádobka k černidlu, f.

Dintenfiſch, m. pawauk mokſtý, m.

Dintenfleck, m. poſſkwrna, wada od ingaustu, f.

Dintenglas, n. ſklenice na ingaust, f.

Diſſeits, dießeits, z této strany, na straně, po straně.

Dißeitig, dieſſeitig, z té strany, po té straně, stranau, dißeitig gelegen, stranau ležjcý.

Diſtel, f. bodlák, m.

Diſtelbuſch, m. bodláčí, n.

Diſtelfink, m. ſtehljk, m.

Diſtelkraut, n. pupawa bjlá, f

Diſtelvogel, ſ. Stieglitz.

Diſtillierglas, n. baňka, f.

Doch, předce, wſſak, a wſſak, pak, ale wſſak, iſt es doch wahr? geſt to předce prawda? denke doch, pomýſli wſſak, geh doch, gdiž, gdi pak beſuche mich doch, naſſtjw mne pak, er iſt doch groß genug, geſt wſſak předce doſt weliký, er ſpricht ſchlecht, doch er ſchreibt gut, da-

re

remně mluwj, wſſak dobře pijſſe, ich erlaube dir viel, doch nicht zu viel, mnoho ti dowolugi, ne wſſak tuze mnoho, ja doch, nicht doch, y ano, y ne, laß mich doch zufrieden, dey mi pak pokog, wo iſt er denn? kde pak geſt? ſie wird doch nicht Tag und Nacht beten, wjdyť ſe nebude we dne w nocy modlit, es iſt doch wohl nichts Böſes, nenj to nic zlého.

Docht, m. knot, m.

Docke, f. Puppe, lautka, panenka, tiřerta panenſká, f. 2) ein Geräthe des Zinngiesers, ſlužka, f. 3) des Wagens, wrcholka, f. 4) für die Schiffe, loděnice, f.

Dockenzapfen, m. železný čep, m.

Dohle, f. kawka, f. hawran, m. dawou kawčj.

Dolch, m. dýka, f. tulich, pobočnjk, m.

Dolchſtich, m. bodená rána. f.

Dolde, f. wrcholjk, m.

Dollmetſchen, tlumočiti, w ginau řeč wykládati.

Dollmetſcher, m. tlumač, tlumočnjk, wykladač cyzý řeči, m.

Dollmetſchung, f. tlumočenj, m.

Domherr, m. kanownjk, m.

Domprobſt, m. probosſt, m.

Dombechant, m. hlawnjho kostela děkan, m.

Domkapitel, n. ſhromážděnj kanownjků, n. kapitola, f.

Domkirche, f. hlawnj kanownický kostel, m.

Donner, m. hřimánj, hřměnj, hromobiti, n. hřjmota, f. 2) Donnerſtrahl, hrom, m. vom Donner gerührt, ohromený, hromem vděřený, vom Donner getroffen, geſchlagen werden, od hromu vděřenu, vražen, zabitu, hromem vděřenu býti.

Donnerbart, m. netřeſk wětſſj, m.

Donner und Blitz Kleid, pruhowatý, merhowaný oděw.

Donnerer, m. Donnergott, Peron, m.

Donnerkeil, m. hrom, m. ſ. Donnerſtein.

Donnerknall, m. třeſkot hromu, m.

Donnern, hřjmati, hřmiti, hromobiti, 2) mit Worten, hromowati.

Donnern, das, hřjmánj, hřměnj n. hřjmota, f, 2) hromowánj, n.

Donnerſchlag, m. vděřenj hromu, n. rána hromowá, f. hrom, es geſchah ein Donnerſchlag, vděřil, vhodil hrom.

Donnerſchwangere Wolken, hromem obtěžkaná, otěhotěná oblaka.

Donnerstag. m. čtwrtek, m.

Donnerstägig, čtwrtečnj.

Donnerſtein, m, hromowý kámen m.

Donnerſtimme, f. hlas ohromný, hromowý, m.

Donnerſtrahl, m. hrom, m.

Donnerſtreich, ſ. Donnerſchlag.

Donnerwetter, n. hromobitj, hřjmánj, n. hřjmota, f.

Donnerworte, plur. ohromná, hromowá ſlowa.

Doppelfenſter, n. dwogité okno, n.

Doppelhacke, f. dwogj zbraň, f.

Doppellauter, m. dwogzwučka, dwoghlásska, f. dwoghlas, m.

Doppeln, dwognásobjti, dwogiti. 2) die Schuhe, podrážeti.

Doppelſcheibe, f. dwogité kolečko n.

Doppelt, dwognásobný, dwogatý, dwogitý.

Doppelt, adv. dwognásobně, dwogitě.

Doppeltaffet, m. dwogitá dyka, f.

Doppelgold, n. dwognásobné zlato.

Dorf, n. wes, wesnice, dědina, f. vom Dorfe, ze wſy. von Dorfe zu Dorfe gehen, wes odewſy, po wſech chodit.

Dorfart, f. Manier, Sitten, weſký, ſedlſký způſob. m.

Dorfhaftig, dorfmážig, ſedlſký, weſký.

Dorfherr, m. dědinjk, m.

Dorfhund, m. weſký pes, pes ze wſy, m.

Dörfchen, n. Dörflein, wesnička, weska, wýska, f.

Dorfjunge, m. sedlské, weský pacholik, m.
Dorfkirchweihe, f. Dorfkirchmesse, weské, sedlské poswjcenj, n.
Dorfmädchen, n. weské, sedlské děwče, n.
Dorfmäßig, po sedlsku, po wesku.
Dorfrecht, n. weské práwo, n.
Dorfschaft, f wesnice, wes, f.
Dorn, m. trn, m. Dornen, trnj, n. ich bin dir ein Dorn im Auge, gsem ti trn w očich. 2) ozubec, m.
Dornbusch, m. trnisstě, strnisstě, strnisstko, trnowé křowj, n. trnowisstě, trnj, n. trnowé křowj.
Dornbutte, f. plateyfek čtyrhraný.
Dornen, trnowý.
Dornhecke, f. trnowisstě, n. trnisstě, trnj, trnowé křowj, n,
Dornicht, trnowý, trnowatý.
Dornig, drsnatý.
Dornkrone, f. trnowá koruna, f.
Dornschwein, n. bodlawá, mořská swině, f.
Dornstrauch, m. chrastj, n. chrastina, f. trnowé křowj, n. trrj, n.
Dornsträuchlein, n. chrastičko, trnowé křowjčko, n.
Dornzaun, m. trnowý plot, m.
Dörre, f. Dürre.
Dörren, sussiti, wsussiti.
Dorren, schnauti, wschnauti.
Dörrhorren, lisky, f. pl.
Dörrofen, m. sussirna, f.
Dort, tam, tamto.
Dortdurch, tamtudy, tudy.
Dorther, odtamtud, odonud
Dorthin, tamto, tam, onudy.
Dorthinaus, dorthindurch, tam, tudy wen.
Dortig, tamnj.
Dose, f. pusska na tabák, tabáčnice, pyksla, f.
Dosten, dobrá mysl, f.
Dotter, m. žlautek, m. 2) kokotice.
Drache, m. drak, m.
Drachen, vom Drachen, dračj, drakowý.
Drachenhaupt, n. Kopf, m. dračj hlawa, f.
Drachenwurz, f. kádlik, gesstěr, m.
Drachinn, f. dračice, f.
Dragant, m. dragant, m.
Dragantsaft, m. dragantowá prysstyřice, f.
Dran, f. Daran.
Drang, m. tisseň, f. 2) Trieb, puzenj.
Drängen, plagen, einen naléhati, wléhati, dotrati na někoho, hrnauti někoho, 2) wie eine Menge Leute sich drängen, tlačiti se, tisknauti, dráti se, sich hindurch drängen, protlačiti se, probrati se, einen an die Wand, někoho k stěně, tisknaut, tlačit, přitisknaut, přitlačit. 3) zu etwas, es zu haben, chtjci se, tisknauti se.
Drangsal, n, nátisk, vtisk, daw m, 2) trápenj, muka, f. otrapa, f. strast psota, slota a bjda, nehoda, f. swjzel, er hat mir viele Drangsalen angethan, mnoho nátisku mi nadělal.
Draht, m. drát, m. Schußerdraht, dratew, f. davon, daraus, drátěný.
Drätern, drátowý.
Drathfeder, f. drátěné pero, n.
Drathfenster, n. drátěné okno, n.
Drathmaaß, n. drátnj mjrá, f.
Drathziehen, n. taženj drátu. n.
Dratzieher, m. drátenník, m. drátewnjk. drátnjk. m.
Drathziehergeselle, m. drátnický towaryš. m.
Dräuen, f. Drauf.
Drauf, f. Darauf.
Draußen, wně, wenku.
Drechselarbeit, f. saustružnj, saustružnické djlo, n.
Drechselbank, f. saustruh, m. saustružnická stolice, f.
Drechseleisen, n. saustružnj železce, železko, n. (saustruh. m.
Drechselkunst f. saustružnictwj, n. wměnj saustružnické, n.
Drechseln, saustružiti, saustrowati, na saustru wytočiti, wykraužiti.
Drechsler, m saustružnjk, m.
Dreck, m. leyno, howno, hůwno, n. Koth auf der Gasse, blátо n.

Dre-

Dreckig, hownywý, 2) kothig, blatný, blatitý, bahnitý.
Dreckkäfer, m. hownywál, m.
Drehbank, f. Drechselbank.
Dreheisen, n. saustruh, m. saustružnj, saustružnické želizko, n. dláto.
Drehen, rnudhernm, točiti, krautiti, sich, zatáčeti se, 2) sich hin und her wenden, krautiti, točiti se, sich mit dem Pferde, koněm se točiti, zatáčeti, der Wind drehet sich, wjtr se točj, obracý, das Rad drehen, kolem točiti, die Erdkugel drehet sich um ihre Achse, země se okolo swé wosy točj, einem den Degen aus der Hand drehen, někomu kord z ruky wykraukit, ein Seil drehen, prowaz krautit; Becher, Teller, Kegel, ꝛc. krauzit, wykrauzit, wytočit na saustru, die Augen, den Hals, očima, krkem krautit, točit, krkem wrtět, oči, krk obracet, einem den Rücken, zády se obrátit, das Recht, práwo přewracet, 3) Saile, Fäden, saukáti, einem eine Nase, zakrautit, zatočit.
Drehen, das, Drehung, točenj, n. kraucenj, n.
Drehrr, m. točitel, točitel, m. krautil.
Drehhals, m. wrtohlaw, m.
Drehrad, n. ssamrha, f. wětrnjk, m. das grosse, kolowrat.
Drehsyäne, plu. okrůzký.
Drehstuhl, m. půlkola, n.
Drein, f. Darein.
Dreist, smělý, 2) unverschämt, nestydatý, dreist im Reden, drzomluwný, smělé, drzý w řeči, opowážný, opowážliwý.
Dreist, adv. směle, drze, 2) nestydatě, opowážně, opowžliwě.
Dreistigkeit f. směloſt, drzoſt, Unverschämtheit, nestydatoſt, opowážnoſt, opowážliwoſt, f. im Reden, drzomlwnoſt. f.
Dreschen, mlácti.
Dreschen, das, mlácenj, n. mlatba, f. zdjbenj, n.
Drescher, m. mlatec, m.
Dreschflegel, m. Dreschprügel, cep, m.
Dreschtenne, f. mlat, m. humno, n.
Dreschwagen, m. třjb, mlatebnj, mlatnj wůz, m.
Dreschzeit, f. čas mlácenj, m.
Drey, drei, tři. vor drey Jahren, před třmi lety, aller guten Dinge sind drey, wsseho dobrého do třetice, es gehet auf drey, gde. na třetj, (hodinu)
Drey, f. trogka, f. třjka, f.
Dreybeinig, třinohý.
Dreydistel, f. krásowlásek, m.
Dreydräthig, třipramenný.
Dreyeck, m. třihranjk, třiwhelnjk, m. 2) die Figur, třihranatoſt, třihranoſt.
Dreyeckigt, třihraný, třihranatý, troghraný, třiwhelný, třirohý.
Dreieinig, trogitý, trognásobný, trogi, troggedinný, m.
Dreyeinigkeit, f. trogitoſt, trogice, f.
Dreyer, m. trognjk, m. 2) in der Zahl, trogka, f. trogák, m.
Dreyerley, trogj, trug, auf dreyerlei Art na trogj způsob.
Dreyfach, trognásobný, trogitý, trogj, dreyfach in Person, trogi, trug w osobách.
Dreyfádig, trognatý, třjpramenný.
Dreyfaltig, trogný, trogitý.
Dreyfaltigkeit, f. trogice, f. trognoſt, trogitoſt w osobách.
Dreyförmig, třirohý, třidruhý.
Dreyfuß, m. třinožka, třinohá stolice, f. am Heerde, třinožj, n.
Dreyfüßig, třinohý, třinožný.
Dreyhauig, třisečný.
Dreyherren, plur. trogny páni, m.
Dreyherrenamt, n. trogny panský úřad, m.
Dreyhörnig, třirohý, třirohatý.
Dreyhundert, tři sta, n. pl. dreyhundert Häuser, tři sta domů.
Dreyhundertste, třistý.
Dreyjährig, třjletý, třjroký.
Dreyköpfig, třjhlawý, třihlawec.
Dreyling, f. Drilling.

Drey-

Dreyläthig, třílotní.
Dreymal, třikrát, dreymal des Jahrs třikrát za rok, w roce, do roka.
Dreymalig, trogí, trognásobný.
Dreymonatlich, drey Monate lang, třiměsýčný.
Dreynächtlich, třinočnj.
Dreypfündig, třifuntowý,
Dreyschuhig, třj nohy z dýlí, z střiž, y zweyssj.
Dreyßig, třidcet, třidceti.
Dreyssánnig, trogiho spřežení.
Dreyspánnlges Fuhrwerk, wozba trogiho spřeženj, f.
Dreyßigfältig, třidcetinásobný, třidcaterý:
Dreyßigjährig, třidcetiletý, třidcýtiletý, třidcetiroký.
Dreyßigmal, třidcetkrát, třidcetikrát.
Dreyßigste, třidcátý.
Dreysilbig, třislowkowitý, třisylabnj.
Dreytägig, was alle 3 Tage oder allemal den 3 Tag kömmt, od. geschieht, třetidennj, was 3 Tage dauert, od. gedauert hat, třjdennj, eine dreytägige Krankheit, ein dreytägiges Kind, třjdennj nemoc, třjdennj dýtě, 2) ein dreytägiges Fieber, třetidennj zymnice.
Dreytausend, tři tisýce.
Dreytausendste, třístisýcý.
Drey Viertel, třj čtwrtě, f. pl.
Dreywinkelig, třikantný.
Dreyzack, m. rohatiny, třirohé widle, plu.
Dreyzackig, třirohý.
Dreyzehn, třinácť.
Dreyzehnmal, třinácterkrát.
Dreyzehnte, der, die, das, třinácterý, tá, té.
Dreyzüngig, tři od. troggazyčný.
Drilling, m. trúgče, n. třidče, n. trúgcátko, trogče, pl. trý děti.
Dringen, auf einen, naléhati, vlěhati, doléhati, hrnúti někoho, nastaupati naň, dotjrati na někoho, sužowati někoho, auf etwas, tlačiti na něco, natjrati, tisknauti na něco, vlěhati na něco, vsylowati o něco, darauf dringt er am meisten, o to neywjce vsyluge, na to neywjce tlačj, vlěhá, sich zu etwas, als zu einem Amte, zu einer Verrichtung, zu einer Arbeit, in eine Arbeit, drátj se do něčeho, wtjrati, wetkjti, třjti, tlačiti, tisknauti se w něco, in einen dringen, dorážeti, vlěhati na někoho, auf einen zudringen über ihn herziehen, tlačiti, tisknauti, kititi se, drátj se na někoho, třjti, dotkjti, dotjrati, hrnauti se, waliti se, die Feinde, das Volk drang in die Stadt, lid, nepřátele se hrnuli, hnali, walili, kitili, drali do města, er drang durch das Volk durch, prorazyl, prodral se skrze lid, wie das Wasser, prorážeti, hrnauti, waliti dráti se, dieß dringt durch Mark und Bein, to proniká wnitřnosti, tlačiti, tisknauti, kjtiti, wal,ti hnáti, hrnauti se na někoho, die Noth dringt, nauze dohánj, nutj, nutká, gedrungen, voll, stěsněný, hustý, gedrungene Schrift, husté pjsmo, gedrungene Schreibart, krátký způsob w pjsánj, f. Drägen, Treiben, Antreiben.
Dringend, snažicý, snažný, vsylný, pilný, podstatný, dringende Bitte, snažná, vsylná prosba, dringende Geschäfte, snažná, pilná, důležitá, podstatná práce, dringende Ursache, důležitá, podstatná přjčina, adv. na pilno, snažně.
Drinnen, f. Darinnen.
Dritte, třetj, zum drittemal, po třetj.
Drittens, adv. zatřetj.
Drittheil, m. Drittel, n. třjtka, f. třetj dýl, m. třetina, f.
Drohen, na hoře.
Drohbrief, m. pohrúžčiwé pjsánj, n.
Drohen, hrozyti, wyhrožowati, pohrozyti, pohrožowati, pohrúžku činiti, das Haus droht

Einz

Einſturz, dům geſt na obokenj, na ſpadenj, ſpadnutj, ge ſypký.

Drohend, pohrůžčiwý.

Droher, m. hrozytel, hrozyč, m.

Drohung, f. pohrůžka, f. hrozenj, pohrožowánj, wyhrožowánj, n.

Drohworte, plu. pohrůžčiwá ſlowa,

Drittehalb, půl třetjho, půl třetj.

Drollicht, ſſprymowný, čewerný, h.dný.

Droſſel, f. drozd, m. 2) ohryzek, m.

Droſſelbeere, f. kalina, kalinowá gahoda, f.

Drüber, ſ. Darüber.

Drüben, tam, tamto.

Druck, m. das Drücken, tiſknutj, tlačenj, n. 2) der Schriften, tiſk, m. dem Druck übergeben, dáti do tiſku, im Druck ausgehen laſſen, wydati w tiſku, es iſt zum Drucke fertig, geſt k wytiſknutj přichyſtaný, im Drucke ſeyn, býti w tiſku, 3) Druck der Luft, zawanutj, n. 4) Drangſal, nátiſk, autiſk, daw, m.

Drucken, tlaciti, tiſknauti, ein Buch drucken laſſen, dáti knihu tiſknaut, tlačit; drücken, tlačiti, tiſknauti, Butter in den Topf, máſlo do hrnce tlačit, einem die Hand, ruku někomu ſtiſknaut, wie der Alp, duſyti, der Sattel hat das Pferd gedruckt, ſedlo koně otlacilo, ohněcilo, es drückt mich auf der Bruſt, duſý mne na prſech, einer des andern Glieder, mačkati, den Hut in die Augen, klobauk do očj wtlačiti, přitlačiti, drücken, wie Schuhe, Schnürbruſt, tlačitj, hnětſti, wie das Waſſer, Urin, tlačiti, an ſich, an die Bruſt drücken, umarmen, k ſobě přitlačiti, přitiſknauti, přituliti, přiwinauti, 2) unterdrücken, als Unterthanen, utiſkat, utiſkowat, utiſnaut, utlačowat, t.ačit.

Drucken, das, tlačenj, tiſknutj, n. 2) der Augen, des Magens, tlačenj, n. mačkánj.

Drucker, m. tiſkař, tlačitel, m.

Druckerey, f. tiſkárna, f. die Kunſt, 2) tiſkařſtwj, n. 3) ſ. Gedräng.

Druckfehler, m. omyl, m. omýlenj, n. chyba w tiſku, f. omyl tiſkařſký, m. omýlenj tiſkařſké, n. chyba tiſkařſká, f. pochybenj, n.

Druckbogen, k tiſknutj arch, m.

Druckort, m. mjſto tiſku, n.

Druckpapier, n. tiſkařſký papjr, m.

Drum, ſ. Darum.

Drunten, dole.

Drunter, ſ. Darunter.

Drüſe, f. žláza, f. 2) bösartige, hljza, f.

Drüſicht, žlázowitý, 2) hljzowitý.

Drüſig, k žlázám podobný.

Du, ty, du heißen, tykati.

Dudelſack, m. keydy, dudy, plu.

Dudelſackpfeifer, m. keydař, dudař, dudák, m.

Duell, ſ. Zweykampf.

Duft, m. Ausdünſtung, pára, zá ha, f. opar, m. 2) Geruch, wůně, f.

Duften, rakiti, 2) woněti, prowoněti.

Dulden, trpěti, ſnáſſet.

Duldung, f. trpěnj, n. ſnáſſenj, 2) trpěliwoſt, ſnáſſeliwoſt, ſnesytedlnoſt, f.

Duldſam, ſnáſſeliwý, ſnesytedlný.

Duldſamkeit, f. ſnáſſeliwoſt, ſnesytedlnoſt, f.

Dumm, (oder tumm) tupý, hlaupý, dumm ſeyn, tupěti, hlupěti, tupým, hlaupým býti, jemanden dumm machen, zrupiti, zhlupiti někoho, tupého učiniti dumm werden, zrupěti, hlaupěti, zhlupěti, dumm gewordener, zrupělý, zhlupělý, dummer Kerl, Junge, tupec, hlupec, hlupák, hlupoň, hňup, m. newtipa.

Dumm, ad. hlaupě.

Dummdreiſt, ſ. Tolldreiſt.

Dummdreiſtigkeit, ſ. Tolldreiſtigkeit.

Dumm-

Dummheit, f. tupoſt, hlaupoſt, f. tupſtwj, hlupſtwj, hňupſtwj, n.
Dummkopf, m. tupá hlawa, f. tupec, hlupec, hlupoň, hlupák, hňup, m.
Dummkühn, ſ. Dummdreiſt.
Dummdreiſtigkeit, ſ. Tollkühnheit.
Dumpfer Pedant, nechutný ſſolometa.
Dumpfig, ſtuchlý, ſeyn, ruchnauti, werden, zruchnauti, das Mehl, das Zimmer richt dumpfig, mauka, pokog smrdj ſtuchlinau, wie ein Ton, Schall, Stimme, temný, mdlý.
Düngen, mrwiti, hnogiti, ohnogowati, pohnogiti, wyhnogiti,
Dünger, m. mrwa, f. hnůg, m.
Düngung, f. mrwenj, hnogenj, pohnogenj, n.
Dünkel, m. Meynung, Einbildung, dúmjnka, domněnka, domnjnka, mjnka, minĕ, f.
Dünkel, n. Dinkel, eine Art von Getreide, ſſpalta, f. žito, n. rež, f. ſamopſſe, f.
Dunkel, n. die Dunkle, tma, tmawoſt, temnoſt — mrákotnoſt, mrákota, mračnoſt, f.
Dunkel, etwas finſter, temný, wie eine Stelle, zatmělý, nezřegmý, dunkle Farbe, temná, tmawá barwa, f. 2) trúb, poſſmaurný, mračný, mrakotný, ſſerý, es wird ſchon dunkel, giž ſe tmj, ſſeřj, poſſmuřuge, mračj, smrká, dunkel werden, zatemniti, zatmjti, tmjti ſe, dunkles Zimmer, tmawý pokog, ein Zimmer dunkel machen, pokog zatmjti, zatemniti, im Dunkeln ſitzen, potmĕ ſedĕt, dunkler Tag, dunkles Wetter, poſſmaurný den, powĕtřj, ein Menſch von dunklen Herkommen, von dunkler Abkunft, člowĕk ze ſprostého, z nemayetného rodu, dunkle Worte, Rede, zatmělá, temná ſlowa, řeč.
Dunkel, adv. temně, poſſmaurně, mračně, tmawĕ, zatmĕle
Dunkelblau, temně modrý.
Dunkelbraun, zřemna ſnědý, nás černý.
Dunkelfärbig, temné barwy, nás černý, načernalý.
Dunkelgelb, zřemna, temně žlutý.
Dunkelheit, f. temnoſt, tmawoſt, poſſmaurnoſt, mrákota, f. die Dunkelheit der Witterung, poſſmaurno, Dunkelheit der Augen, mrakota očj, f. einer Rede, zatmělоſt, temnoſt řeči.
Dunkelroth, z temna, temně červený.
Dünn, tenký, ſehr dünn, tenaučký, přetenký, welmi tenký, dünn machen, tenčiti, zrenčowati, tenké dĕlati, 2) dem Körper nach, nicht fett, nicht ſtark bey Leibe, tenký, čiplý, lepý, zřepilý, konopatý, dünn ſeyn, čjpieti, tenčeti, konopatĕti, 3) weit auseinander, řjdký, dünne Haare, řjdké wlaſy, dünne Leinwand, dünnes Bier, dünne Milch, Dinte, řjdký, wie eine Brühe, žjdký, dünne machen, zřediti, řidké, obřjdné dĕlati, dünn werden, tenčeti, kednauti.
Dünne, f. des Leibes, tenkoſt, lepoſt, čjploſt, zřepiloſt, konopatoſt, f. 2) řjdkoſt, 3) ſlabizna, ſlabina, f.
Dünhärig, řjdkowlaſý, řjdkých wlaſů.
Dünnigkeit, f. die Dünne, tenkoſt, f. 2) čjploſt, lepoſt, tenkoſt, tenaučkoſt, f. 3) řjdkoſt.
Dünnung, f. ſlabizna, ſlabina, f.
Dünſten laſſen, Speiſe, opotiti, das Fleiſch dünſten, dusyti.
Dunſt, m. pára, f. opara, pozár, m. 2) blauer Dunſt, bĕlmo na oko, n. einem einen vor die Augen machen, bĕlmo, mlhu na oči nĕkomu dĕlati, zaſlepowati, oſlepowati nĕkoho, zaklopiti, zaklopowati, zapleſkati nĕkomu oči, zrak, dĕlati ze lenau.

Dun-

Dunstig, voll Dunst, párnawý, pákawý.

Dunstkreis, m. Dunstkugel, pákjokrssleK, m. okolj powětřj, n.

Dunsten, pařiti, páru od sebe dáti, páru wydáwati, kaučiti, dýmati.

Dúpfel, mozdjnek.

Durch, skrz, skrze, durch mich, skrz mne, durch und durch, skrz a skrz, weskrz, naskrz, durch, das Thor gehen, skrze bránu, branau gjt, durch alle Jahrhunderte, po wssecky wěky.

Durchackern, proworati, naskrz zworati zem.

Durcharbeiten, zpracowati, sich, protlačiti, prodrati se.

Durchaus, dóllig, dokonce, docela, naskrz.

Durchbacken, propecy se.

Durchbeißen, prokausati (prohryzti, prokausnauti,) sich, wykausati se.

Durchbeten, wymodlit se, die ganze Nacht durchbeten, noc modlenjm stráwit.

Durchbettelu, ein Land, zebrotau progit zem, sich, přeživit se zebrotau.

Durchbeuteln, přesýwati, protřásti.

Durchblasen, prosauknauti, prosaukowati okno, saukati z okna,

Durchblättern, rozwinauti knihu, přebrati w ni lisky, přebjrat se w ni.

Durchbohren, mit dem Bohrer, prowrtati, dóllig, überall, zwrtati, mit dem Schwerdte, prohnati, propsstci, vpsstci, prokláti, probústi.

Durchbohrt, prowrtaný, 2) zwrtaný, 3) prohnaný, proklaný, probodnutý.

Durchbohrung, f. prowrtánj, n. 2) prohnánj, proklánj, probodnutj, n.

Durchbr.t.n, propecy, dobře wpecy se.

Durchbrechen, wie eine Mauer, Wand, prorazyti, přebořiti, prolámati, prolomiti, die Sonne, das Wasser bricht durch, slunce, woda prorážj, durchbrechen, durch das Kriegsheer, prorazyti, wie ein Dieb, dobyti se, wlaupati se.

Durchbringen, verschwenden, mrhati, promrhati, rozmrhati, zmrhati, 2) sich, sein Leben, durchbringen, vživiti, poživiti se, přeživiti se.

Durchbringen, das, Durchbringung, f. mrhánj, promrhánj, rozmrhánj, n. vživenj, přeživenj.

Durchbringer, m. mrhač, marnotrátce! m.

Durchbrochen, prowrtaný.

Durchbruch, m. Durchfall, běhawka, f. in der pietistischen Sprache, prorazenj, n. protisknutj, n.

Durchdies, skrze to, čjm, s. das durch, die Schuhe, ꝛc. sind schon durch, střewjce gsau gjž naskrz.

Durchdrängen, prodrati.

Durchdrennen, ac. propáliti, propalowati, neut. propaliti se, pass. prohořeti, naskrze hořeti.

Durchbruchsmeisel, prorazec, m.

Durchdringen, proklačit, prodrat se, protisknauti se, prorazyt. wie ein Wasser, prosknauti, prodrati se, probrati se, 2) durchsetzen, prorazyt, pronikuaut, 3) pronikat, pronikuaut durchdringen, ꝛc pronik ti, prognati, er wurde von Scham durchdrungen, hanba ho pronikla, progala.

Durchdringend, pronikawý, durchdringende Rede, pronikawá řeč, f.

Durchdringlich, pronikawý, proniknutedlný.

Durchdringlichkeit, f. pronikawost pronikuteelnost, f.

Durchdringend, pronikawé.

Durchdrangen, prosknauti, prosmačkati, proklačit, sich, se.

Durch-

Durcheinander, vermischt, zpletený, zmatený, wesměsný.

Durcheinander, adv. wesměs, hakmak, zpleteně, w hromadu, durcheinander gemengtes, směsyce, hakmatka, f. durcheinander mengen, splesti, smachlati.

Durcheitern, zahnogiti se, durcheitert, zahnogený.

Durchfahren, mit dem Wagen, progeti, 2) durch etwas durch, wie ein Pfeil, eine Kugel, proběhnauti, prorazyti.

Durchfahren, rozgezdit, rozget, einen Weg durchfahren, cestu rozgezdit, zgezdit, zrozget.

Durchfahrt, f. průgezd, m. damit versehen, průgezdný.

Durchfall, f. Durchlauf.

Durchfallen, propadnauti.

Durchfaulen, prohnili.

Durchfeilen, pkepilowati, rozpilowat.

Durchfeuchten, naskrz zmokřit, promokřit.

Durchflattern, proletati, proletěti, 2) schnell durchlaufen, co sipka proběhnauti, přeběhnauti.

Durchfliegen, prolétati, proletěti.

Duechfliehen, vtjkat, vtecy, prchnauti někudy.

Durchfließen, wie ein Fluß, tecy weskrz, na skrz, 2) eindringen, wie durch das Papier, protecy.

Durchfließend, protýkawý.

Durchflößen, na skrz plawit.

Durchfluß, m. průtok, m.

Durchforschen, wyzpytowati, wystaumati. f. Erforschen, Forschen.

Durchforschung, f. wyzpytowánj, wystaumawánj, n.

Durchfressen, prožrati, prohryzti, das Scheidwasser frißt das Eisen durch, laučjcý woda prožírá železo, sich durchfressen, přeživitise.

Durchfrieren, promrznaut.

Durchfuhr, f. průgezd, m. ohne Durchfuhr, neprůgezdný.

Durchführen, prowesti, přewesti, 2) mit Pferden, prowázeti, prowezti, wezti weskrz.

Durchfüttern, překrmiti.

Durchgang, m. průchod, m. průchodisstě, q. der Waaren, průchod, m.

Durchgängig, průchodity.

Durchgebohrt, ſ Durchbohrt.

Durchgegraben, prokopaný.

Durchgehen, an einem Orte, projiti, přejiti. 2) davon laufen, vtecy, prchnauti, vprchnauti, ein Buch durchgehen, přeběhnaut knihu, die Sehlen, Schuhe, prochodit posswy, sikewjce, die Füsse, otlačit, ohnist.

Durchgehends, dokonce, naweskrz.

Durchgelesen, wyčtený.

Durchgetrieben, prohnaný.

Durchgießen, proliti, na skrz ljti.

Durchgießung, f. prolitj, n.

Durchgraben, prokopati, prohrabati.

Durchgrübeln, wyhlaubati, prohlaubati.

Durchhauen, sich, prorubati, prosekati, etwas entzwei, přesekat, přerubat, přetnaut.

Durchhauen, protasyti, protnauti.

Durchhecheln, wywochlowati, 2) einen durchhecheln, třepati, přetřepati, zepálati někoho, přetrásati, přesauditi někoho.

Durchhelfen, einem, pomocy někomu.

Durchheizen, die Stube, wytopiti, wyhřáti swětnicy, protopiti.

Durchhitzen, prohřjti, wyhřjti, wyhřjwati — die Sonne durchhitzt die Erde, slunce wyhřjwá zemi.

Durchhöhlen, prodlabati, prodlaubati.

Durchirren, durchwallen. Gefilde, Wälder, probjhati. projiti, schoditi.

Durchjagen, prohnati. 2) durch die Gurgel, skrze hrdlo, skrze zadek prohnati, skrze a embik prohnati, ſ. Durchdringen.

Durchklopfen, proklepati, wyklepati.

Durchkneten, prohnjſt, wyhnjſt.
Durchkochen, prowařiti.
Durchkommen, progiti, hier kommen wir nicht durch, tu neprogdeme, wo man durchkommen kann, průchoditý, průchodjcý. 2) davon kommen, vgiti. 3) glücklich mit einer Entſchuldigung, oder ſonſt irgendwo, wywáznauti.
Durchkönnen, mocy wſkrz.
Durchkratzen, proſſkrábati, prodrápati; rozdrbati.
Durchkriechen, prolezti, alle Winkel durchkriechen, wſſecky kauty prolezti, wylezti, wyſljdati, zlezti.
Durchlachen, ſmjchem ſtráwiti.
Durchlaſſen, propuſtiti.
Durchlaucht, f. oſwjcenoſt, gaſnoſt, f.
Durchlauchtig, oſwjcený, gaſný.
Durchlauchtigſte, neygaſnégſſi, neyoſwjcenégſſi.
Durchlauf, m. běhawka, auplawice, f.
Durchlaufen, proběhnauti, přeběhnauti, ein Buch, proběhnati, přemecy, přeběhnauti čtenjm, an einem Orte durchgehen, vr cy.
Durchleben, wěkem, lety ſtráwiti.
Durchleſen, přečjſti, wyčjſti.
Durchleſung, f. přečtenj, wyčtenj. n
Durchleuchten, durchſcheinen, proſwjtiti ſe, naſkrze ſwjtiti.
Durchlöchern, proděrawiti.
Durchmeſſen, přeměřiti.
Durchmeſſer, m. dělič, m. dělicý, čára, f.
Durchnagen, prohryzti, prohlodati.
Durchnähen, proſſiti, proſſwati.
Durchnäßen, wymočiti, ſwlažiti.
Durchpeitſchen, einen, zmrſkati, ſeſſlohati, ſeſſwihati, Bücher, Schrifften, přemrſkowati knihy.
Durchprügeln, zpráſkati, zbjti.
Durchräuchern, mit Rauch, wykaditi, mit Rauchwerke, wykaditi, völlig abräuchern, zčaditi, včaditi, zkopriti, vkopriti.
Durchregnen, promoknauti, proprchnauti, naſkrze pršeti.
Durchreiben, proſrbati, proſſaustati
Durchreiſe, f. průgezd, m. progetj.
Durchreiſen, progeti, progjt.
Durchreißen, protrhnauti, 2) prorazyti.
Durchreiten, koněm progeti.
Durchrennen, durchſtechen, prohnati, prorazyti, popſſiti kordem. 2) durch eine Stadt, hnáti ſe ſkrze město.
Durchrinnen, protecy, protýcti, naſkrze tecy, das Waſſer rinnt durch, woda na ſkrze teče, protýká.
Durchrühren, promjchati.
Durchrütteln, protřjſti.
Durchſägen, (pi.au) přeřezati.
Durchſalzen, proſoliti.
Durchſchallen, rozlěhnauti ſe.
Durchſchauen, prohljdnauti.
Durchſcheinen, proſwjtiti, na ſkrz ſwjtiti, ſwětlem prorážeti, durchſcheinend, prohlédacý.
Durchſchießen, proſtřeliti, 2) ein Buch mit Papier, proſſiti knihu papjrem, prokláſti, prokládati papjr. 3) ſein Geld, hodmo pozjrati.
Durchſchiffen, preplawiti, preplauti, na ſkrze přeplauti, přeplynauti
Durchſchimmern, prohlýſkati, wyhlýſkati ſe, proſwjtiti ſe.
Durchſchlafen, přeſpati.
Durchſchlag, m. cedidlo, n. (cedjtko) cedník, cedenjk, cezák, m 2) ein Werkzeug zum Bohren, prorázec m. 3) beym Schrer, proweytnjk. 4) des Schmiedes, prubog, m.
Durchſchlagen, procediti, cediti, 2) einen Nagel, prorazyti, protlaucy řebjk, 3) ein Loch durchſchlagen, djru protlaucy, prorazyti, 4) ſich durch die Feinde durchſchlagen, probiti, protlaucy ſe ſkrze nepřátely, 5) wie das Papier, prorážeti, pronikati, proſkakowati, das Papier ſchlägt durch, papjr proráží, pronikà, proſkakuge.

Durchschlagtuch, n. plachetka, f.
Durchschleichen, wylauditi se, vlauditi se, wyklauznauti, wywáznauti, wyníknauti, wie der Wind in die Orgel, wlauditi se.
Durchschlüpfen, wyklauznauti, wyníknauti. 2) proklauznauti.
Durchschneiden, mit dem Messer, prořezati, mit der Scheere, prostřihnauti, 2) die Luft, powětřj rozrážeti.
Durchschneien, es schneiet durch, sněžj weskrz, sněh nastrze padá.
Durchschnitt, m. des Zirkels, poltič, 2) řez, m. im Durchschnitt, bezmála.
Durchschwärmen, einen Ort, wyslauchcy, proběhnauti.
Durchschwimmen, proplynauti, proplawati, přeplynauti, přeplauti, přeplowati.
Durchsehen, ein Buch ꝛc. prohlédnauti, přehljdnauti, prohljzeti, přehljzeti, durch ein Glas, Perspektiv, prohlédnauti, hleděti skrze sklo, durch ein Fenster, Oeffnung, oknem prohljdnauti, prokauknauti, wyhljdnauti, wykauknauti.
Durchseigen, procediti, zcediti.
Durchseigung, f. procezenj, n.
Durchsetzen, durch einen Fluß, prowrawiti, přeprawiti se, 2) ein Vorhaben, vmysl wyweſti, wywáděti, wykonati, etwas, eine Sache, prorazyti s něčim, wyweſti něco.
Durchsichtig, prohlédacý, prohledawý, průhledčiwý.
Durchsichtigkeit, f. prohledawoſt, f. průhledčiwoſt, f. prohledačnoſt, f.
Durchsieben, prosýwati, přehánětí.
Durchspießen, s. Durchstechen.
Durchspielen alles, auf dem Theater, wyhrati, alle Stücke in der Musik, wyhrati.
Durchspringen, prostočiti.
Durchspülen, proplákнauti.
Durchstänkern, prosmrditi.
Durchstechen, probodnauti, probůsti, propjchnauti, potknauti, prohnati, das Leder, Tuch, propjchnauti, einen Damm, Teich, prokopati, das Getreide, přehazowati obilj.
Durchstecken, prostrčiti, prostrkati, prowlécy.
Durchsteigen, prolezti.
Durchstoßen, promrſſiti.
Durchstreichen, die Schrift, přetrhnauti, 2) durchwandern, projiti, proběhnauti, 3) der Wind streicht durch, wjtr prosukuge, prorážj, fuká.
Durchstreichung, f. der Schrift, přetrženj, n. 2) Durchwanderung, projitj, projetj, proběhnutj, n. 3) des Windes, prosaukнutj, n.
Durchstreifen, proběhati.
Durchstrich, m. přetrženj, wymazánj, n.
Durchströhmen s. Durchfließen.
Durchsuchen, přehledati, prohledati, wyhledati, wir suchten schon das ganze Haus durch, my giž celý dům přehledali.
Durchsuchung, f. přehledánj, prohledánj, wyhledánj n.
Durchthauen, roztáti, táti, es thauet durch, tágе.
Durchtragen, přenesti.
Durchtreten, prostaupiti, prostlápnauti.
Durchtriebener, honěný, prohnaný, kopa, m.
Durchwachs, m. pupkowá bylina, f.
Durchwachsen, prorosti.
Durchwachsen, mit Fette, prorostlý tukem.
Durchwaden, s. Durchwaten.
Durchwandern, projit, proběhnauti.
Durchwanderung, f, projiti, proběhnuti, n.
Durchwärmen, prohřáti, zahřáti, zahřjti, rohřjti, das Eisen, železo rozhřjt, sich, zahřjt se, wie die Sonne den Boden, zahřjwat.
Durchwaschen, wymyti.
Durchwässern, wymočiti.
Durchwaten, přebřjsti, ein Ort, den man durchwaten kann, místo přebředné. n.
Durchwehen, proewati.

Durch-

Durchwehen, prowáti, prowjti, prosfukowati.

Durchwehung, f. prowjwánj, prosfukowánj, n. prowánj, n.

Durchwerfen, prohodit, promrsstit.

Durchweinen, pkeplakati, pláčem, w pláči stráwiti, strámiti, die Nächte durchweinen, nocy pkeplakat, w pláči strámit.

Durchwinden, ſich, wywáznauti, wyniknauti, znikuauti, wywinauti, wyssjti ſe.

Durchwühlen, die Erde, prohrabati, die Bücher, Alterthümer, prolezti, rozwinauti, zpkemjtati knihy.

Durchwurfgitter, zum Kalk, prohazowačka, f.

Durchzählen, Geld, pkepočjtati penjze, Leute, zpočjtati.

Durchziehen, einen Faden, protáhnauti, prowlikuauti, 2) durchreiſen, protáhnauti, táhnauti weſkrz, 3) durchhöhnen, zopálasti, třepoci, přetřepati, drbati něko o.

Durchziehung, f. Höhnung, třepánj, přetřepánj, zcpálánj, drbánj, n.

Durchziehungsnadel, f. propichugicý gehla, f.

Durchzittern, protřáſti, protřáſati.

Durchzug, m. průtah, m. protáhnutj, n.

Dürfen, dörfen, ſmjti, darf ich fragen, wer er iſt, ſmjmli ſe optat, kdo geſt, man wird ihn nur beſſer berichten dürfen, ſmj, muſýk ſe gen lépe powčit, daß ich ihn nur nimmermehr ſehen dürfte, abych ho gen nikdy wjc neſpatřil, er darf nur befehlen, ak gen poruči, ich dürfte es bald ſelbſt glauben, ſkoro bych tomu ſám wwěřil.

Dürftig, potřebný, nuzný, dürftig ſeyn, werden, potřebným, nuzným býti, potřebowati, nuznětí, nuzowati ſe, znuznětí, nuzeti, znuzeti, dürftige Mahlzeit, chudobný, ſkrownický, nuzný oběd, m.

Dürftigkeit, f. potřebnoſt, potřeba, nuznoſt, nauze, f.

Dürr, dürr, ſuchý, ein dürres Pferd, hubený, ſuchý kůň, m dürr werden, ſchnauti, wyſchnauti, prahnauti, wyprahnauti, hubenětí, zhubenětí, mit dürren Worten, zhola, zproſta, zpřjma, holými, proſtými ſlowy, dürre Wahrheit ſagen, zhola, zrowna, zpřjma prawdu říci, ein dürrer Wind, žhawý wjtr.

Dürre, f. der Witterung, des Jahres, ſucho, n. ſuchota, f. des Menſchen, ſuchoſt, wyſchloſt, wyzádloſt, f.

Dürren, ſuſſiti.

Dürrwurz, f. bleſſnjk, chmelnjk, m. rdeſno, n.

Durſt, m. žjžeň, (žjžeň f.)

Durſten, durſtig ſeyn, žjžnjti, mich durſtet, žjžnjm, mám žjžeň, chce ſe mi pjt, er durſtet nach Blut krwe žjžnj, nach Ehre, po cti bychtj, tauži, (žjžnj.)

Dürſtig, žjžniwý, žjžnicý, ſeyn, žjžniti, žjžniwým býtt, chtjt ſe pjt.

Durſtig, adv. žjžniwě.

Düſter, temný, tmawý, es wird düſter, tmj ſe, mračí ſe, poſſmuſuge ſe, počjná být poſſmaurowo, 2) griesgrämig, poſſmaurný, newrlý, newhodný, zakrněly, zaſmuſſilý, werden, zakrnětí, zaſmuſſiti, mračiti, poſſmukiti ſe.

Düſter, adv. temně, tmawě, 2) griesgrämig, poſſmaurně, zakrněle, zaſmuſſile, newrle, newhodně, newhod.

Düſterheit, f. temnoſt, f. 2) ſ. Mürriſch.

Duzen, du heiſen, tykati.

Duzbruder, m. bratříčke m.

Duzend, n. dwanácterо, n. tucet, m. duzendweis, po dwanácti, po tuctu, acht Duzend, oſm tuctů.

E.

Ebbe, f. des Meeres, odstupowánj, vbywánj moře, n. Ebbe u. Fluth, odstupowánj, (vbywánj) a wystupowánj, (přibywánj,) zewřenj moře, n. es ist Ebbe, moře odstupuge.

Eben, flach, gleich, rowný, přjmý, ebenes Feld, rowné pole, eben machen, rownati, strownati, wyrownati, rownu vdělati, zarownati, přjmiti, zpřjmiti, 2) es ist mir nicht eben, nenj mně přjhodno.

Eben, adv. rownĕ, přjmĕ, právĕ, eben da, tutéž, ebendaselbst, rownĕ tam, na témž mjstĕ, eben itzt, právĕ teď, eben daher, rownĕ odtud, eben der, dieser, ten, tentýž, ebenderselbe, tentýž, týž, právĕ, rownĕ ten, eben so, eben alſo, tak rownĕ, právĕ tak, du kömmst mir eben recht, ty mně právĕ, rownĕ w čas, whoď přicházýš, ebenjowohl alš, rownĕ. také, eben darum, protož také, eben so viel, podobnĕ tolik, podobnĕ mnoho, tolikéž, eben so vielachten, tolik, podobnĕ mnoho sy wssjmati, eben recht, právĕ dobře, eben recht, auch recht, také dobře, eben zu der Zeit, damals, tehdáž, w tentýž čas, w ten právĕ čas, eben so reden, také tak mluwiti, eben so weit, groß, alt, breit, též tak, rownĕ tak daleký, ssyroký, weliký, stary, da das Thor eben zugeschloßen wurde, právĕ když se brána zawjrala.

Ebenbaum, m. eben, m.

Ebenbild, n. podobizna, podobina, podoba, f. podobenstwj, n. Gottes, obraz Božj, m. des Vaters Ebenbild seyn, býti podobnjčkem otcy, podobným býti otcy.

Ebene, f. rowina, roweň, plaň, planina, hladina, f. des Meeres, hladina moře, f.

Ebenen, rownati, přjmiti, strownati, planiti.

Ebenermaßen, podobnĕ, nápodobnĕ.

Ebenfalls, rownĕ, podobnĕ, nápodobnĕ.

Ebenholz, n. ebenowé černé dřewo, n.

Ebenmaaß, n. stegná, rowná mjra, smjrnost, f. rowenstwj, n.

Ebenmäßig, smjrný, rowný, rowné mjry.

Ebenteuer s. Abenteuer.

Eberwurz, f. Eberkraut, n. pupawa bjlá, f.

Eber, m. kanec, m. vom Eber, kanečj, kancowý.

Ecke, f. vhel, roh, m. was viele Ecken hat, hranatý, rohatý, an allen Ecken, na wssech rohách, vhlech, 2) Winkel, kaut, was viele dergleichen Ecken hat, kautowatý, kautnatý. 3) der Welt, vhel, konec swěta, m. 4) kus cesty.

Eckel, m. Ekel, nechut, osskliwost, f. nechutenstwj, ssklíwenj, n. Eckel vor dem Essen, nechutenstwj, n. nechut, ossklíwost, f. ein kleiner, ossklíwůstka, nechautka, f. Eckel haben, nechutenstwj mjt, znechutniti sobě, ossklíwiti, zossklíwiti sobě, ossklíwost mjti, Eckel machen, nechutenstwj činiti, bis zum Eckel, až k ossklíwenj, až k dáwenj, až ossklíwo.

Eckel, adj. nechutný, ossklíwý,

Eckelhaft, nechutný, ossklíwý.

Eckeln, Ekel haben, znechutniti sobě, ossklíwiti sobě, w ossklíwosti, w ohawnosti mjti, es eckelt mir davor, mám nechutenstwj, ossklíwost, gest mi ossklíwo, přegjdá se mi to.

Ecker s. Eichel.

Eckicht, was Ecken hat, rohatý, cetcatý, hranatý, 2) kautnatý, kautkowatý.

Eckig, hranatý, ein eckiges Glas, hranatá sklenice, f.

Eckhaus, n. nárožnj dům, m.

Eckstein, m. kámen vhelnj, nárožnj, rohnj, m.

Eckstempel, m. nárožnj cejch, m.

Edel, vrozený, slechtický, edel vom Gemüthe, slechetný, zmužilý, statečný, čacký, vyslechtilý, výborný, ein edles Gemüth, slechetná, spanilá, čacká, vyslechtilá, statečná, zmužilá, vrozená mysl, edle Denkungsart, spanilá, čacká powaha, důmě, f. edler Friede, zlatý, swatý pokog, m. edle Art, vrozenost, f. Edler von, vrozený, vrozenec, m. eines edlen Todes sterben, slechtickau smrtj sgiti, das edelste Handwerk, nejvyslechtilejssj řemeslo, edle Metalle, drahé kowy.

Edel, adv. slechticky, statečně, zmužile, slechetně, čacce, výborně.

Edeldame, f. Edelfrau, zemanka, f.

Edelfremd, nardus, m.

Edelknabe, m. páže, n. vrozený mládenec, dachole.

Edelknecht, m. panoš, m.

Edelknechtisch, panosský,

Edelknechtisch, adv. panosským.

Edelmann, m. zeman, zemčnjn, m. slechtic, m.

Edelmännisch, po zemansku, slechticku.

Edelmuth, m. spanilá, statečná, zmužilá, slechetná, čacká, vrozená mysl, f.

Edelmüthig, čacký, zpanilý, slechetný, statečný, výborné mysli.

Edelmüthig, spanile, zmužile, statečně, slechetně, čacce.

Edelmüthigkeit, f. spanilost, statečnost, zmužilost, slechetnost mysli, čackost, vrozenost, výsost mysli, f.

Edelsalbey, f. salwěg samec, m.

Edelstein, m. drahý kámen, m.

Ege, f. brány, f. plu. železné, polnj neb rolnj vláčidlo, n.

Egel, m. pigawice, vigawka, střebjkrewka, krwostřebka, f.

Egelkraut, n. nenjzek winutý.

Egemann s. Eger.

Egen, vláčeti, zawlačowati.

Egen, das, vláčenj, zawlačowánj, n. vláčka, f.

Eger, m. vláčnjk, m. vlačec, m.

Ehe, dřjwe, dřjwe než, prw, prwé než; er kam zu mir, ehe ich ihn darum bath, přišsel ke mně, dřjw než jsem ho za to žádal, od. dřjw ke mně přišsel, než sem ho za to žádal.

Ehe, f. Ehestand, manželstwo, manželstwj, n. stáw manželský, m. zur Ehe haben, za manželku, za ženu miti, zur Ehe nehmen, za manželku pogjti, zur Ehe geben, snaubiti, snubowati, zasnaubiti, pannu k manželstwj, za muže wdáti, dáti, zur Ehe gehörig, manželský, zur Ehe schreiten, w manželstwj wstaupiti.

Eheband, n. swazek manželský, m. swogenj manželské, n.

Eheberedung, f. záselky, námluwy, přjpowěd, f. zasnaubenj, n.

Ehebette, n. lůže manželské, n.

Ehebrechen, cyzoložiti, f.

Ehebrecher, m. cyzoložnjk, smilnjk, m.

Ehebrecherinn, f. cyzoložnice; smilnice, f.

Ehebrecherisch, cyzoložný.

Ehebruch, m. cyzoložstwo, cyzoloženstwj, n. treiben, cyzoložstwo páchati, begeheu, dopustiti, dočiniti se cyzoložstwa, Augen voll Ehebruch, smilné oči, f. im Ehebruch ergriffen werden, w cyzoložstwu dopadenu, postjzenu býti.

Ehebund m. Ehebündniß, swazek manželský, m.

Ehedem, ehedessen, prwé, sprwu.

Ehefrau, f. manželka, f.

Ehegatte, m. manžel, m.

Ehegattinn, f. manželka, f.

Ehe-

Ehemahl, m. Ehegenoße ſ. Ehegatte.
Ehegeſtern, před wčereyſſkem, před wčſrem.
Eheleute, plur. manželé.
Ehelich, manželſký, ehelich werden, ſ. Heurathen.
Eheliche Verbindniß, ſňátek, m.
Ehelichen ſ. Heurathen.
Ehelicher Sohn, ſyn přirozený, m.
Ehelos, ſwobodný, neženatý, eheloſer Stand, bezženſtwj, n. ſwobodný ſtaw, m.
Ehemalich, někdegſſj.
Ehemals, někdy, gednák, druhdy
Ehemann, m. manžel, m.
Ehepfennig, Pfand, záwdawek manželſký.
Eher, dřjw. dřjwe, dřjwegi, ſoiſſe, prw, prwé, je eher, je ljeber, čjm dřjwe, ſrſſe, tjm raději, čjm dřjw, tjm ljp, eher als, dřjw, prw než.
Ehern, měděnný.
Ehescheidung, f. manželſtwa, manželſká rozwedenj, rozlaučenj, n. rozwod.
Ehescegen, m. manželſké požehnánj, n.
Eheſtand, m. ſtaw manželſtwj, manželſký, m. ſňátek, m.
Eheſte, der, die das, co neydřjw, dřjwe, eheſter Gelegenheit, co neyſter Lage, příležitoſt nahodj, eheſten, mit eheſten, dřjw. neydřjwe, brzce, neyprwé.
Eheſteuer, f. wěno, obwěnění, n.
Eheſtifter, m. námluwce, ſňůbce, zaſnubitel, m.
Eheſtifterinn, f. ſňůbkyně, zaſnubitelkyně, f.
Eheſtiftung, f. ſnaubenj, ſnubowánj, zaſnaubenj, n.
Eheverbündniß ſ. Ehebündniß.
Eheverlobniß, n. ſwadebnj ſmlauwy, námluwa, zámluwa k manželſtwj, přjſlowěd, f.
Eheverſprechung, f. námluwa, námluwy, p. ſlowěd k ſkawa manželſtwj, f.
Eheweib, n. manželka, f.
Ehlich ſ. Ehelich.
Ehrbar, ctný, počeſtný, čeſtný, in der Kleidung, počeſtný, ehrbare Jungfrau, ſrau, ctná, počeſtná, ſlechetna panna, žena.
Ehrbar, adv. ctně, počeſtně, čeſtně.
Ehrbarkeit, f. počeſtnoſt, f.
Ehrbegierde, f. cti žádoſt, f.
Ehrbegierig, cti žádoſtiwý.
Ehrbegierig, adv. cti žádoſtiwě.
Ehre, f. čeſt, f. zu hohen Ehren gelangen, hodnoſti, důſtognoſti, cti dogjti, ke cti přigiti, in groſſer Ehre ſtehen, leben, v weliké cti, poctiwoſti býti, ſtáti, ſeine Ehre verlieren, ſwau čeſt, poctiwoſt zmrhat, ztratit.
Ehren, ctjti.
Ehrenamt, n. důſtogenſtwj, n. důſtognoſt, hodnoſt, f. přád důſtogný, m.
Ehrenbezeigung, f. prowkázánj cti, n.
Ehrendieb, m. wtrhač na cti, m.
Ehrendienſt, m. důſtognoſt, f. důſtogenſtwj, n.
Ehrenfeſt, n. ſlawnoſt, f.
Ehrengedächtniß n. Ehrendenkmal, ſlawná památka, f.
Ehrengepränge, n. ſlawnoſt, f.
Ehrengeſchenk, n. dar poctiwoſti, m.
Ehrenkleid, n. rauchо, n. ſlat ſlawný,
Ehrenmal, n. ſlawná památka, f. a) Mahlzeit, ſlawné hody, plur.
Ehrenpfennig, m. penjz poctiwoſti, ſláwy, m.
Ehrenpforte, f. ſlawná brána, f.
Ehrenpreis, m. bukwice, weronyka, f. čiſtec, ſonſt, rozrazyl, m.
Ehrenrock ſ. Ehrenkleid.
Ehrenrührig, hánliwý, důtkliwý.
Ehrenrührig, adv. hánliwě, důtkliwě.
Ehrenſchänder, m. wtrhač na cti, pomluwač, m. 2) eines Frauenzimmers, zmrhatel, pohan panny.

Eh-

Ehrenschänderisch, pomlauwačný, vrhačný.
Ehrenschändung, f. cti pomlauwánj, na cti vtrhánj, ze cti laupenj. n.
Ehrenschmauß, ſ. Ehrenmal.
Ehrenschmuck, m. ſlawná ozdoba f.
Ehrenſäule, f. ſlaup ſláwy, m.
Ehrenstaffel, m. Stuffe, ſtupeň hodnoſti, m.
Ehrenſtand, m. ſtaw hodnoſti, m.
Ehrenſtelle, f. důſtogenſtwj, n. hodnoſt, důſtognoſt, f.
Ehrenverletzung, f. na cti vſſkozenj, vbljženj, cti zlehčowánj, zlehčenj, n.
Ehrenwerth, ctihodný.
Ehrenwort, n. poctiwé, ctné gméno, n.
Ehrerbietig, počeſtný, vctiwý.
Ehrerbietigkeit, f. počeſtnoſt, vctiwoſt, f.
Ehrerbietung, f. vcta, vctiwoſt, počeſtnoſt, f.
Ehrfurcht, f. počeſtnoſt, f.
Ehrfurchtsvoll, plin počeſtnoſti.
Ehrgeiz, m. cti žádoſt, po cti dychtiwoſt, hrdoſt, f.
Ehrgeizig, cti žádoſtiwý, žádoſtný, po cti dychtiwý, hrdý.
Ehrgeizig, adv. cti žádoſtiwě, hrdě.
Ehrlich, poctiwý, ctný, počeſtný, ſlechetný.
Ehrlich, adv. poctiwě, ctně, počeſtně, ſlechetně.
Ehrlichkeit, f. poctiwoſt, počeſtnoſt ſlechetnoſt.
Ehrliebe, f. láſka ke cti, cti láſka,
Ehrliebend, cti milowný.
Ehrliebend, cti milowný.
Ehrlos, nectný, bezectný, cti prázdný, nepočeſtný, na cti zmaſkálý, cti zbawený, bezecti, ein ehrloſes Leben, nectný, bezectný, nepočeſtný žiwot.
Ehrloſigkeit, f. bezectnoſt, nectnoſt, cti prázdnoſt, nepočeſtnoſt, f.
Ehrſam, počeſtný, poctiwý, ctný.
Ehrſucht ſ. Ehrgeiz.
Ehrvergeſſen, na cti, na počeſtnoſt zapomělý, zlopowěſtný.
Ehrwürdig, ctihodný.
Ehrwürdigkeit, f. ctihodnoſt, f.
Ei ſ. Ey.
Eibe, f. Eibenbaum, m. tis, m. bawor, beraus, tisowý.
Eibiſch, Eibiſchkraut, ſléz wyſoký, m.
Eichapfel, m. dubowá kulka, f.
Eichbaum ſ. Eiche
Eiche, f. Eichbaum, dub, m.
Eichel, f. žalud, m.
Eichen, von Eichen, dubowý.
Eichenaſche, f. dubowý popel, m.
Eichenlaub, n. dubowé liſtj.
Eichenmiſtel, m. dubowé mělj, n.
Eichenſchwamm, m. dubowá houba, f.
Eichenſtamm, m. dubowý pařez, m.
Eichenwald, m. dubina, f. dubowý les, m. dubj, n. doubrawa, f.
Eichholz, n. dubowé dřiwj, n,
Eichhorn, f. wewerka, wewerice, f. daher, wewerčj.
Eichhörnchen, n. wewerička, f
Eid ſ. Eyd.
Eidergans, f. Eidervogel. ſ. Eider.
Eidechſe, f. geſtěrka, f. Mänul. geſtěr, m. aſiatiſche Eidechſe, geſtěr w Azyi, dawa geſtěrčj.
Eifer, m. Hitze, Heftigkeit, horliwoſt, horaucnoſt myſli, f.
Eiferer m. Eifrer, horliwec, žehrák, m. ſok, m. ſočitel, m. 2) für, um etwas, horlitel, m.
Eifrig, eiferig, hižig, horliwý, horaucný, wraucý, wraucný.
Eiferig, eifrig, adv. horliwě, horaucně.
Eifern, horliti, über etwas, nad něčim horliti, für etwas, o něco horliti, inderliebe, žehrati, ſočiti.
Eiferſucht, f. horlenj, žehránj, n. žehrawoſt, muſj horliwoſt, horličnoſt, podezřiwoſt f.
Eiferſüchtig, žehrawý, žehrawý, horliwý, horličný, podezřiwý.
Eigen, wlaſtnj.
Eigendünkel, m. dáwěnka, domněnka, f,
Eigenhändig, ſwau rukau, wlaſtnj rukau (pſaný, ein eigenhändiges Schrei-

Schreiben, wlastnj pjſmo, wlastnj rukau pſané, n.
Eigenhändig, adv. wlastnj rukau.
Eigenheit, f. wlastnoſt, zwláſtnoſt f.
Eigenliebe, f. ſamomilenſtwj, n. ſamo áſka, láſka ſebe ſaméhо, f. der ſie hat, voll davon iſt, ſebe milowný, laſkawý na ſebe.
Eigenmächtig, z ſwé wlastnj mocy.
Eigennutz, m. zyſk, wžitek wlastnj. m. aus Eigennutz, z wlastnjho zyſku.
Eigennützig, wlastnjho zyſku, wžitku pilný, ſterný, wlastnjho, ſwého zyſku žádoſtiwý, chtiwý.
Eigenſchaft, f. wlaſtnoſt, f. wlaſtſtwj, n.
Eigenſinn, m. Eigenſinnigkeit, ſwémyſlnoſt, nevſtupnoſt, ſwéhlawſt. f.
Eigenſinnig, ſwémyſlný, nevſtupný, ſwéhlawý, eigenſinniger Menſch, Kopf, ſwéhlawec, ſwéhlawý.
Eigenſinnig, adv. ſwémyſlně, nevſtupně,
Eigenthum, n. přjchowek, wlastnj nábytek, ſtatek, m. wlastnj gmě, nj, m wlaſtenſtwj, n.
Eigenthümlich, wlastnj.
Eigenthümlich, adv. wlaſtně.
Eigenthümlichkeit, f. wlaſtenſtwj, n. wlaſtnoſt, f.
Eigenthümer, m. Eigenthumsherr, wlastnjk, držitel, pán ſtatku, nábytku, m. (gmění) Eigenthümer des Hauſes, wlastnjk, držitel domu.
Eigentlich, wlastnj, prawý, opraw-dowý, eigentliche Bedeutung, prawé, wlastnj wyznamenánj, n. eigentliche Urſache, Meynung, prawá, opraw-dowá, wlastnj přjčina, f. prawé, opraw-dowé, wlastnj zdánj, n.
Eigentlich, adv. wlaſtně, opraw-dowé.
Eigenwahn ſ. Eigendünkel.
Eigenwille, m. ſwéwolnoſt, f.
Eigenwillig, ſwéwolný.
Eilbote, m. rychlý poſel, rychljk, m.
Eile, f. ſpěch, pospěch, ſpěſſnoſt, kwapnoſt, f. in der Eile, in groſſer Eile, na ſpěch, na pospěch, w ſpěſſnoſti, w kwapnoſti, es hat Eil, geſt na pospěch, geſt na kwap, na hbito, in Eil gemacht, na ſpěch, na hbito wčelaný, na pospěch wčelaný, in der allergröſten Eile, rychle, kwapně, kwapem, klopotem.
Eilen, pospjchati, pospjſſiti, kwapiti, chwátati, am allerſtärkſten, klopotiti.
Eilen, das, pospjchánj, pospjſſenj, kwapenj, chwátánj, n.
Eilend, eilfertig, eilig, ſpěſſný, pospěſſný, kwapný.
Eilends, ſpěſſně, pospěſſně, kwapně, kwapem, chwátawě, na ſpěch, ſkokem.
Eilf, gedenáct.
Eilfertig, ſpěſſný, pospěſſný.
Eilfertig, adv. ſ. Eilends.
Eilfertigkeit, f. ſpěſſnoſt, pospěſſnoſt, kwapnoſt, f.
Eilfmal, gedenáctkrát.
Eilftägig, gedenáctidenní.
Eilfte, der, gedenáctý.
Eilig, ſpěſſný, pospěſſný, kwapný, rychlý, ſ. Eilend, eilfertig, es iſt eilig, geſt na ſpěch.
Eilig, adv. ſpěſſně, pospěſſně, kwapně, kwapem, rychle, chwátawě, (klopotem)
Eimer ſ. Eymer.
Ein, gedeu.
Einackern, zaworati.
Einander, wespolek, ſie hindern einander, gedeu druhému překáží, wespolek ſobě překážegj, ſie tödten einander ſelbſt, ſám gedeu druhého zabigj, ſami ſe wespolek zabigegj, einander haſſen, i nenáwidětі ſe wespolek, ſie haſſen einander, nenáwidj gedeu druhého, einander helfen, pomáhati ſobě wespolek, einander heurathen, wžjti ſe, einander begegnen, potkáti ſe, lieben, wespolek ſe miłowat.
Einandermal, po druhé, ginoy.
Einäſchern, w popel obrátiti, popelem położiti, na pruch ſpálit.

2) Flachs, Garn, Häute w lauhu, wakiti, na rosu dáti, w popeli močiti, 3) mit Asche bestreuen, popelem posypati, pomazati, eingeäschert werden, w popel obrácenu býti, popelem lehnauti, eingeäschert, w popel obrácený, popelem lehlý.

Einäscherung, f. w popel obrácenj, popelem položenj, n. 2) am Aschermittwoch, popelec, m.

Einathmen, naljkáti, nahltati se (něčeho) do sebe whltati.

Einäugig, gednooký, gednoočný, (žižka)

Einätzen, wrýti.

Einballen, zaobaliti, skládati, w hromadu wázati, obaliti.

Einbalsamiren, mastj napustiti.

Einbalsamirung, f. der Körper, mastj napuštěnj, n.

Einband, m. des Buches, wázba, f. wázánj, n.

Einbeißen, in etwas, wkausnauti do něčeho.

Einbekommen, f. Einnehmen.

Einbetteln, sich, dožebrati, wžebrati, wprosyti, doprosyti se.

Einbeugen, nahnauti, ohnauti, nakřiwiti, wkřiwiti, zahnutj, zahybati.

Einbeugung, f. nahnutj, ohnutj, nakřiwenj, wkřiwenj, zahnutj, n.

Einbiegen f. Einbeugen.

Einbiegung f. Einbeugung.

Einbilden, einprägen, w myšl wložiti, wkořeniti, wtwořiti, 2) sich vorstellen, smysliti sobě, předložiti sobě, podobenstwj w myšli složiti, obraz neb twářnost některé wěcy gako před očima miti, 3) meynen, mysliti, pomysliti (domnjwatise) smysliti, ich bildete mir ein, myslil sem sobě, pomyslil sem sobě, wie ich mir einbilde, gak gá sy myslim, gak smeyšljm, es hat sich keiner eingebildet, žádný sy to nepomyslil, du bildest dir es nur so ein, ty sobě to gen tak myslijš, bilde dir nur einmal ein, gen sobě pomysli, das kann ich mir leicht einbilden, to sobě mohu snadně pomyslit, 4) sich etwas einbilden, stolz seyn, mysliti, smeyšleti něco o sobě, ihr bildet euch etwas ein, weil ihr ein wenig Geld bekommen habt, wy sobě, o sobě něco myslite, wy o sobě něco smeyšlite, že ste dostal trochu peněz, sich etwas über seine Weisheit einbilden, mysliti sobě něco na swau maudrost.

Einbildisch, myslitedlný.

Einbildung, f Vorstellung, myšlenj, w myšl wloženj, n. tworné myšlenky, f. tworná myšlenj, smeyšlenj, n. 2) Meynung, domnění, domnjwánj, n. domněnka, domnjnka, f. 3) tolle Einbildung, smeyšlenj pyšné o sobě, n.

Einbildungskraft, f. smyslitedlnost, myslitedlnost, moc přemyšlowánj, myslitwá, f. tworná přemyšlenj, n.

Einbinden, in etwas, zawázati, swázati (do něčeho) 2) die jungen Bäumlein des Winters in Stroh einbinden, obwázati, přewázati stromy pobřjšly, 2) ein Buch in Leder einbinden, knihu w kůži, do kůže swázati, wázati 4) zum Pathengeschenke geben, zawázati do wjnku, 5) Waaren in Papier einbinden, zbožj do papjru, w papjru zawázat. 6) scharf, sorgfältig einem etwas einbinden, auf die Seele, přjsně, ostře přikázati.

Einbindung, f. zawázánj, swázánj, n. 2) eines Buches, wazba, f. swázánj, n.

Einbindable, f. wázacý stolo, n.

Einblasen, wdechnauti, wdechati, 2) einsagen, wdýmati, nadýmati, nafaukati, nasseptati, posseptati, (napjskati.

Einblasen, das, wdechnutj, wdechánj, n. 2) nadýmánj, nafaukánj. n.

Einblaser, m. nadýmač, wdýmač, m. wdychatel, wdychač m.

Einblasung f. Einblasen, das.

Ein-

Einbläuen, wtřjskati.
Einbrau, f. zapálka, f.
Einbräuen, zawařiti.
Einbrechen, in ein Haus, wie Diebe, dobeywati se, laupati se, dobyti se do domu, 2) ein Haus einbrechen, zbořit, rozbořit dům, 2) die Thüre, wylámat, wylomit, wyrazyt, wypáčit dwéře. 3) die Nacht bricht ein, noc připadá, noc se dělá, die Kälte bricht ein, zyma připadá, nastáwá, 4) einfallen wie die Feinde, wrazyti, dorazyti, dotřjti na nepřátely, f. Einfallen, 5) ein. prolomiti se, zlomiti se, robořiti se, das Eis bricht ein, led se probořil, prolomil, das Eis bricht ein, led se láme. boří.
Einbrennen, ein Zeichen, připáliti, wypaliti znamenj, Mehl einbrennen, die Speise mit Mehle, prażit, wyprażit mauku, maukau, zaprażiti, wie den Kaffe, wyprażiti, Futter einbrennen, pařit, spařit pjcy, poliwau, eingebrennte Suppe, zaprażená polywka.
Einbreiten, rozprostjrat.
Einbringen, wohin, wnesti, Gesandte, zagate přiwesti, wie eine Frau dem Manne, přinesti, 2) einmengen, wprawiti, 3) eintragen, geben, abwerfen, wynásseti, přinásseti, (zyst) sein Gut bringt ihm jährlich hundert Gulden ein, geho statek mu ročně sto zlatých wynásst, was bringt es ein, co to wynásst, 4) den Schaden, das Versäumte einbringen, nahraditi, wynahraditi, 5) Geld einbringen, přinásseti penjze, 6) das Eingebrachte, přjnos, m. 7) Getreide, Feldfrüchte einbringen, obilj klidit, klidit, sklizeti.
Einbrocken, drobiti (do něčeho) wdrobiti, nadrobiti, Brod einbrocken, chleba nadrobiti.
Einbruch, m. der Nacht, saumrak, m. a) in ein Haus, dobytj, n. 3) der Feinde, wpád, m. wpádnutj, n.
Einbund. m. eines Buches, wazba, f. obálka, dessika, f.
Einbuße, f. ztráta, škoda, škodowánj, n.
Einbüßen, škodowati, škodu bráti, wzýti, nesti, trpěti, prodělat, prozýskat, 2) etwas verlieren, als: seinen ehrlichen Namen, ztratiti něco, ztrátu wzýti něčeho, ich habe bei dieser Sache hundert Thlr eingebüßt, při tom sem kolatků ztrátil, prodělal, prozýskal, škodowal, das Leben, o žiwot přigit, ztratit žiwot.
Eindingen, smluwiti, sich in ein Haus, wymjniti sobě byt.
Eindingung, f. smluwenj, n.
Eindorren, seschnaut.
Eindrängen, sich in ein Amt, tlačiti, wtlačiti, wtiskauti, wsoukti, wedrati, wpleti, wplichtiti, mocý wnutkati se do úřadu, er drängt sich überall ein, wssudy se dere, tře, wtjrá, plichtj, připlichtj, wpljtá, plete, připlete.
Eindringen, wohin, proniknauti, pronjkati, protlačiti, prodrati se, in die Geheimniße, in den Verstand, proniknauti k tagnostem, k rozumu, 2) auf den Feind, in die Stadt, wrazyti, wrážeti, dorazyti, wrazyti se, dotřjti na nepřjtele, 3) sich in ein Amt, in einen Dienst, dotřjti se úřadu, služby, wetřjti se, wedrati se w auřad, auf einen, tkjti, dotřjti, dotjrati na někoho, s. Eindrängen, 4) mit Einwürfen, Vorstellungen, Bitten, dorážeti, doreywati na někoho, hrnouti, dogjmati slowy někoho, eindringende Reden, mocné, pronikawé, dogjmawé řeči, f.
Eindringen, das, heftiges Bitten, Zureden, doráženj, hrnutj, dogjmánj, n.
Eindruck, m. moc, sýla, f. tknutj, n. dojem, Eindruck machen, k srdci dochá-

chážeti, dorážeti, na srdce dopadati, eknauti srdce, die Rede wecke einen Eindruck auf die Gemüther der Zuhörer, ta řeč dochází k srdcy, dopadá na srdce, rkne srdce poslauchačů, bey ihm, auf ihn macht es keinen Eindruck, nic ho to nehne, nerkne, nic se ho to nevgjmá.

Eindrücken, wtlačiti, wtiskuauti, 2) in das Gedächtniß, Gemüth, wtlačiti, wprawiti, wtiskuauti, Butter ins Faß, máslo do sudu, 3) zerdrücken, proclačiti, protiskuaut, i. B. ein Ey, den Kopf einem Vogel.

Eindrucken, wtlaciti, wtiskuauti.

Eindrucksvoll, mocný, sylný, důkladný.

Einegen, zawlačeti, zawlačowati.

Einengen, wtěsniti.

Einer, eine, eines, geden, gedna, gedno, einer von beyden, geden ze dwau 2)(gednerý)

Einerley, gednosteyný.

Einerndten, einárndten, sklízeti, sklizeti, naklidíti, (obilj)

Einerndtung, f. sklizenj, naklizeni, n.

Einfach, prostý, holý, prostočistý, geuoduchý, 2) wie der Art: la:, u. d. gl. gednoduchý, gednoduásobný, wie die Zahl, gednoduchý, einfachste Art, neyprostěgssj způsob.

Einfach, prostě, prostočistě, sprostě, zprosta, zhola, 2) gednoduse, 3) gednoduchý.

Einfachheit, f. Simplizität, prostota, prostnost, prostost, zprostnost, prostočistost, f. 2) eines Dinges, gednoduchost, f. der Zahl, gednoduchost, f.

Einfädeln, nawlykati, nawlyknauti, nawlěcy, ich werde es schon einfädeln, gak gá to giž nawlyknu.

Einfahren, neut. wgeti, in die Stadt einfahren, wgeti do města, 2) im Bergwerk, wlezse, spustit, pustit se do rudnjho dolu, 4) act. das Getreide, wozyt, swážet, swezt, 4) den Zaun, wie die Fuhrleute, zwrátiti, zwracy.

Einfahrt, f. das Einfahren, wgezd, m. wgetj, n. 2) des Hauses, wrata, plur. 3) der Ort, wgezd, 4) in Bergwerken, wlezenj, spuštěnj.

Einfall, m. des Hauses, pád, m. sutina, zkřcenina, zbořenina, f. obořenj, n. 2) feindlicher, wpád, m. wpadnutj, n. einen Einfall thun, činiti wpád, 3) Einfall im Sinne, Gedanke, myšlenka, f. připadánj, připadnutj, n. nápad, smysl, m. das ist ein guter Einfall, to gest dobrá myšlenka, der Mensch hat Einfälle, ten člowěk má smysly, das ist wiedei ein Einfall, to gest opět smysl, 4) Einfall der Klinke, skoba, n.

Einfallen, zerfallen, wie ein Haus, na hromadu padnauti, zbořiti se, zsauti se, zřstiti se, 2) kommen, wie ein Fest auf den Tag, připadati, nastáwati, morgen fällt dies Fest ein, zeytra připadá, nastáwá ten swátek, die Nacht fällt ein, připadá noc, chýlj se noc, morgen fällt uns Kälte ein, zeytra nám wbodj, připadne zyma, 3) in den Sinn kommen, padnauti, připaduauti na myšl, na paměť napadnauti, es fällt mir ein, připadá mně, 4) einen Einfall thun, wpadnauti, wkřiti se, 5) wie die Wangen, das Gesicht, wpadnauti, eingefallene Wangen, Augen, wpadle lice, oči, einfallen, in die Rede, wskočiti, wpadnauti do řeči.

Einfalt, f. sprostnost, sprostewstwj, prostost, prostota, f. Dummheit, hlaupost, f.

Einfaltschnalle, f. pěsťka wpadagicí.

Einfältig, sprostný, prostý, 2) dumm, hlaupý, ein einfältiger

Tropf,

Trovf, sprostáček, sprostík, m. hlupec, hlupák, hňup.

Einfältigkeit, f. Dummheit, hlaupost, f. hlupstwj, sprostnost, f. hňupstwj, n.

Einfaltspinsel, m. sprosták, bliwoň, blb, m.

Einfoltspinsel, m. Dümmling, hlupák, hlupec, kulpa, laula, hňup, nemehlo, n. trdlo, n. trdlenec, m. dub, m. nebosstjk, gehňátko, n.

Einfältig, adv. sprostně, prostě, 2) hlaupě.

Einfärbig, gednobarewný, gedné bárwy.

Einfassen, umgeben, obsadíti, obkládati, wykládati, wysazowati, obkljčiti, mit Golde, obložiti zlatem, ein Kleid einfassen, lemowati rauchо, obkládati, ein Bild mit einem Ramen, rámcem wykládati, obkládati, obložiti obraz.

Einfassung, f. eines Kleides, obkladek, lem, m. lemowánj, obložeńj, n. oblemowánj.

Einfinden, sich, přijiti, nagjti se, dáti se nagjti, s. Einstellen, Erscheinen.

Einflechten, in etwas, wplesti, zaplesti, die Haare, den Schweif, die Mähne der Pferde einflechten, zaplesti.

Einflechtung, f. wpletenj, n. 2) zapletenj, n. 3) des Flezels, osstitj, n.

Einflicken, wlipati, wlepiti, wplácetі, wlátati.

Einfließen, wrecti, wtýkati, etwas in Reden mit einfließen lassen, do řeči něco přimjchati.

Einflößen, einsagen, eingeben, wlěwati, wdechati, wdýmati, wnukati, nadýmati, Grundsätze, Meynungen, Liebe, Haß gegen einen, wnukati, wnuknauti.

Einflößung, f. Eingebung, Einsagung, wlěwánj, wdechánj, wnukánj, nadýmánj, wdessenj, wdechnutj. n.

Einflößer, m. Eingeber, wlewatel, wdechač, wdechatel, wdýmač, wnukač, m. wnukatel, nadýmač, m.

Einfluß, m. wlěwánj, n. die Sache hat keinen Einfluß auf das, ta wěc se k tomu nechýlj, nemá do toho žádného wlěwánj.

Einfluß der Sternen, hwězd wlěwánj, n.

Einflüstern, posseptati, wsseptati.

Einfodern, Geld, zwpomjnati, penjze.

Einförmig, übereinstimmend, gednosteyný, gednosworný, eine einförmige Stimme, (Ton) gednosteyný hlas, 2) einfach, gednoduchý.

Einförmigkeit, f. gednosteynost, gednoswornost, f. Einförmigkeit der Stimme, des Tones, gednosteynost hlasu, gednohlásnost, 2) gednoduchost, f.

Einfressen, pozříti, sežrati, Staub, naljkati, nažrati se prachu, Verdruß, nažrati se mrzutosti, 2) durchnagen wie ein Fleck, Eiter, zažrati se.

Einfrieren, zamrznauti.

Einfrierung, f. zamrznutj, n.

Einfuhr, f. přiwáženj, n. wwoz, m.

Einführen, eine Sache, als Waaren, přiwážeti, Getreide einführen, obilj přiwážeti, 2) eine Gewohnheit, obyčeg wwesti, wwáděti, eine Person redend, einen in ein Haus, in eine Gesellschaft, wwáděti, wwesti, einen Dieben, zloděge wésti do wězenj, etwas in die Bücher, do knih, w knihy wwáděti, in ein Gut, w statek wwesti.

Einfuhrsort, n. místo wwozny.

Einfuhrsverbot, m. zápowěd dowáženj, přiwáženj, wwozu.

Einfuhrszoll, m. clo z wwozu, m. m. wwozné, n.

Einführung, f. der Waaren, wwoz, přiwáženj, n. in ein Amt, wwod, m. wwedenj, n. einer Gewohnheit, wwedenj, n. jurist, zwod, m.

Ein-

Einfüllen, naplniti, nacpati, Waſſer Bier, (in ein Gefäß) wody, pjwa nakt, wodu, pjwo wlit (do nádoby)

Eingang, m. wchod, přjſtup, m. wgitj, n. 2) Anfang der Rede, přjſtup, počátek, začátek řeči, m. přjſtup k řeči m. gleich im Eingange, hned w přjſtupu, hned s počátku, ohne Eingang, ex tempore, z pátra, s bez počátku. 3) Eingang des Lebens, počátek, začátek žiwota, m. prwotiny žiwota, f. 4) Eingang der Waaren, wnáſſenj, n. der Briefe, přigitj, přicházenj pſanj, n. 5) Eingang bey jemanden haben, mjti k někemu přjſtup, Eingang finden, wie eine Mode, Gewohnheit, eine Wiſſenſchaft, d. i. wohl aufgenommen werden, na ſlowo wzatu býti, přigatu býti dobře, dogjti prospechu, přjſtupu, zniknauti ſe.

Eingau, s, s počátku, při začátku, sprwu.

Eingeäſchert, w popel obrácený, popelem lehlý.

Eingeben, in den Sinn, wnukat, wnuknauti, dáti, w myſl wložiti, Gott hats ihm eingegeben, Bůh mu to wnukl, dal, 2) Arzney eingeben, lék k wzjwánj dáti, dáwati, podáwati, 3) eine Schrift, Bittſchrift eingeben, ſpis, prosbu podati.

Eingeben, das, wnuknutj, n. des heil. Geiſtes, wnuknutj, nadchnutj, wdechnutj ſw. Ducha, auf weſſen Eingeben, čjm náwodem?

Dingeber, m. wnukatel, m.

Eingebildet, pomyſſlený, domněly, domněný, zdánliwý, 2) ein eingebildeter Menſch, hrdý, nadutý člowěk, hrdauſſek, peyſſka, m.

Eingebogen, ohnutý, der eine eingebogene Naſe hat, pikoſý, nahorn ohnutým noſem.

Eingebohren, einiger Sohn, gedno rozený, 2) eingebohrnes Landeskind, Eingebohrner, w zemi rodilý, domácý.

Eingebrennet, wpálený, připálený, 2) wie Brühe, zaprażený. Eingebrenntes, zaprážka, f.

Eingebrocket, wdrobený, nadrobený.

Eingebrocktes, n. zadrobené, drobenina

Eingebung, f. wnuknutj, n. nadſſenj, n.

Eingedenk, paměliwý, paměliw, eingedenk ſeyn, pomněti, pamatowati, paměliw býti.

Eingedruckte Stirn, wyhlazené čelo.

Eingefallen, wie ein Haus, zſutý, zbořený, zařjcený, eingefallene Augen, eingefallenes Geſicht, opadlé, wpadlé, přepadlé, wſedlé oči, oblíčeg.

Eingefleiſchter Teufel, wtělený čert, ďábel, m.

Eingeführt, přiwezeny, wwezený, eingeführte Gewohnheit, wwedený obyčeg, m.

Eingegraben, wrytý, 2) verſcharret, zakopaný, 3) eingegrabene Arbeit, rytě dílo, n. rytina, f.

Eingehauen, wytesaný.

Eingehen, wgitj, wcházeti, 2) den Vorſchlag eingehen, w podánj wgitj, přiwoliti, podati ſe w ſmlauwu, 3) erfallen, wie ein Haus, baura i ſe, bořiti ſe, das Haus geht ein, ten dům ſe baurá, zcházý, wie der Gottesdienſt, Prozeſſionen, ſcházeti, ſegjti, pogjti, zacházeti, zagjti, potuchnauti, wtuchnauti, tuchnauti, pomjgeti, wie ein Geſchlecht, zagjti, mjgeti, pomjgeti, wie ein Kleid, ſegjti, zchatrneti, 4) eingehen, wie Nachricht, Briefe, Gelder, in der Geburt, přicházeti, es geht Geld ein, přicházegj penjze, 5) das will mir nicht eingehen, to ſe mně nezdá býti prawdau, to mně nechce gjt lezt do hlawy.

Eingehüllt, zaobalený, zahalený.

Eingeladen, pozwaný.

Ein-

Eingelassen, wpusstěný, pusstěný, 2) ſ Eingeſchnitten.
Eingelegt, nakládaný, eingelegte Aepfel, nakládaná gablka, n. 2) künſtlich eingelegt, wykládaný, eingelegte Arbeit, wykládané dj-lo, n.
Eingemacht, zadělawaný, eingemachte Frucht, zadělawané owoce, n. eingemachte Sachen, zadělawané, zadělané wěcy, f. ein gemachter Kalk, hassenè wápno, n,
Eingemiſcht, wmiſſený, wmjchaný, zamjchaný, přimichaný.
Eingenäht, wſſitý, zaſſitý.
Eingenommen, gatý, mit Gewalt, dobitý, von etwas, něčim předjžený, předchwácený, von einer Perſon, von etwas, od. für eine Perſon, für etwas, verliebt, gatý, pogaty, podgatý, polapený, lapený láſkau něčj, eingenommen werden, von od. für jemandes Schönheit, gatu,, pogatu, podgatu, polapenu, lapenu býti něčj krásan; eingenommen wider etwas, wider einen ſeyn, odporen, odporný někomu, něčemu, odwrácený, odchýlený od někoho, od něčeho býti, newražiti, ſočiti, wrčeti na někoho.
Eingeſeſſen, im Lande, Stadt, vſedlý, vſazený, oſazený, ſo eingepflanzt.
Eingeſtändniß, n. wyznánj, přiznánj, n.
Eingeſtehen, přiznati ſe, wyznati.
Eingeweide, n. ſtřewa, wnitřnoſti, f. drob, m. droby, m. pl. wnitřnj audowé, m. das Eingeweide ausnehmen, wykuchati.
Eingeweide, n. oſrdj. 2) ſtřewa, wnitřnoſt, wnitřnoſti.
Eingezogen, beſcheiden, mjrný, tichý.
Eingezogen, adv. mjrně, tiſſe, ſich eingezogen halten, mjrné, tjſſe ſe chowati.
Eingezogenheit, f. mjrnoſt, tichoſt, f.
Eingepflanzt, wſſtěpowaný, wſſtjpený
Eingepreßt, wtlačený.
Eingequetſcht, zmačkaný, rozmlačkaný.
Eingerammelt, koljm zaražený.
Eingerichtet, zprawený.
Eingerieben, wdrbaný, wdrápaný.
Eingeriſſen, zrbaný, 2) eingeriſſene Gewohnheit, zwykloſt obecná, ſtará, zaſtarálá, f.
Eingerückt, wložený, wſazený.
Eingeſäet, wſatý.
Eingeſalbet, pomazaný.
Eingeſalzen, naſolený, zaſolený.
Eingeſammelt, nahromážděný, naſhromážděný, nazbjraný.
Eingeſäuert, zakyſalý.
Eingeſcharret, zahrabaný.
Eingeſchenkt, nalitý.
Eingeſchläfert, vſpalý.
Eingeſchlichen, wlaudilý.
Eingeſchloſſen, zawřený.
Eingeſchlückt, požhřený, polknutý, polklý, pohlcený.
Eingeſchnitten, nakrágený. Eingeſchnittenes, podpauſſtka, f.
Eingeſchnitzt, nařezaný, wřezaný.
Eingeſchnürt, zaſſněrowaný, zaražený.
Eingeſchoben, wſtrčený.
Eingeſchränkt, obmezený, obkljčeny, ſkljčený, ſewřeny (mezy)
Eingeſchränktheit, f. obmezenj. n. obmezenoſt, f. obkljčenj, obkljčenoſt, ſkljčenoſt, ſewřenj, ſewřenoſt, f.
Eingeſchrieben, zapſaný.
Eingeſeſſener, m, vſedlý.
Eingeſetzt, wſazený, an des andern Stelle, doſazený, vſazený.
Eingeſpannt, zapřáhnutý, zapřažený, eng eingeſpannt, ſewřený, ſtěſněný.
Eingeſperrt, zamčený, zamknutý.
Eingeſtecktes Schwerdt, w poſſwu wſtrčený meč.
Eingeſtopft, wecpaný.
Eingeſtreuet, wtrouſſený.
Eingetaucht, pohřjžený.
Eingetheilt, rozdělený, rozwržený.
Eingetragen, ſnešſený, 2) eingeſchrieben, wnešený, wložený.

Eingetrieben, do tésna wehnaný.
Eingetröpfelt, wkapaný.
Eingetunkt, omočený.
Eingewebt, werkaný.
Eingeweicht, namočený.
Eingewohnen, eines Ortes, einer Wohnung gewohnt werden, přiwyknauti, wpyknauti, (někde)
Eingewurzelt, wkořeněný, wkořenilý.
Eingießen, wliti, na'iti, naljwati, tropfenweis, nakrápěti, nakwapati, po krápějich naléwati, mit Bley, olowem zaliti, einem Pferde einen Trunk eingießen, koni lék do krku wliti.
Eingleichen, zarownati.
Eingraben, vergraben, einscharren, zakopati, wkopati do země, 2) einschneiden in Metall, wrýti, wyryti, in das Gemüth, Gedächtniß, Herz, wrýti do srdce, eine Schrift in Stein, Marmor eingraben, pjsmo na kamenĕ, na mramoru wyryt, do kamenu wrýt, sonst wkopati.
Eingreifen, in jemandes Rechte, sáhati do práwa ginému.
Eingriff, m. in die Rechte, sáhánj, sáhnutj do cyzýho práwa, Eingriff der Dammungen, kladnice, f. thun, s. Eingreifen.
Eingürten, prásati, práhnauti.
Einguß, m. wlewadlo, n. 2) im Münzwesen, barchan, m. welche ihn halten, barchanjcy.
Einhäckeln, Einhäfteln, zapnauti, zapjnati, háfkem neb stuhan do sáhnauti a wjjti.
Einhacken, wsekati, wkálati, wrauhbiti, Kraut einhacken, zelj krauhžiti, in die Würste, do gelit sekati, zaděláwati.
Einhalt, m. přjtrž, přjtržka, f. přetrženj, n. Einhalt thun, přjtrž činiti, přetrhowati, stawowati, stawiti.
Einhalten, Einhalt thun, přetrhowati, přetrhnauti, stawiti, stawowati, zastawiti, zabawiti, 2) aufhören, als mit Reden einhalten, wmlknauti, zarazyti, halt ein damit, zaraz.
Einhandeln, kupowati, kupčiti, gegen andere Waaren, wyměniti, wyměňowati, 2) aufhören zu handeln, dokupčiti.
Einhändig, gednoruký.
Einhändigen, podati, do rukau podati, dáti, dáwati, den Brief einhändigen, psanj dodati.
Einhändigung, f. podánj, do rukau podánj, dodánj, n.
Einhängen, s. Einhenken.
Einhauchen, wdychati, wdechnauti.
Einhauen, in Aerzt, Stein, wrubati, wyrýti, 2) in die Feinde, wie die Reiterey, do nepřátel rubati, sekati, mečem dorážeti na nepřátely.
Einheben, Gelder, Zölle, wybjrati, 5) eine Thür, Fenster, zasaditi.
Einheimisch, domácý, einheimische Ente, pitomá kachna.
Einheimen, zawirat.
Einheizen, zatopiti, zatápěti.
Einheizen, das, zatopenj, n.
Einheizer, m. topič, m.
Einheizerinn, f. topička, f.
Einhelfen, pomocy, dopomocy, do něčeho, naskytnauti něco.
Einhellig, besser einhällig, gednosworný, gednomyslný, sworný, mit einhälliger Stimme, gednoswyssným, gednosworným hlasem, einhällig seyn, býti gednomyslným, gedné myssli, gednosworným, sworným, sgednáwati se.
Einhellig, adv. besser einhällig, gednosworně, sworně, gednomyslně, gednowolně, sgednocenně.
Einhelligkeit, f. besser Einhälligkeit, gednosworność, sworność, gednomyslnost, gednomysl, f.
Einhenken, Einhengen, einhängen, Fenster, Thüren, ein Rad, zawěsyti.
Einhersteigen, přilétati.
Einhergehen, wyrádowati.

Ein-

Einholen, einen hereinholen, přiwesti, 2) ereilen, erreichen, dohoniti, dogiti, dostihnauti, einen Flüchtigen, oder einen der voraus war, dohoniti, dostihnauti, doběhnauti, im Studiren, dohoniti, 3) Nachricht, Kundschaft, zprawy nabýwati, 4) die Stimmen einholen, hlasy zbirati.

Einhorn, gednorožec, m.

Einhörnig, gednorohý.

Einhülle, f. plena, f. přistěrek, m. zawjčka, kukle, obálka, f.

Einhüllen, zaobalti, zawinauti, zahaliti, zakukliti, wie die Sonne mit Wolken, oblakem zakryti, sich in einen Mantel, do pláště se zaobaliti.

Einheit, f. in der Zahl, gednička, f. Eintracht, gednota, f. gedno, n.

Einhüllung, f. zahalenj, zakuklenj, zaobalenj, zawitj, n.

Einjagen, Furcht, Schrecken, strachu, hrůzy nahnati, strach pustiti.

Einjährig, ročnj, gednoho roku stářj, solches Kind, ročně, ročňátko, n. gednoroký, gednoročňj, ročnj djtě, ein einjähriges Füllen, ročnj hřbě, roček.

Einig, Einzig, allein, gediný, gedinký, 2) irgend einer, geden, nějaký, einige, mnozý, někteřj, několik, einige sagen, glauben, někteřj, mnozý prawj, myšlj, in einigen Stücken, po někud, w některých wěcech, einiges Geld Vergnügen, nějaké penize, potěšenj, einige Kenntnisse, nějaké znalosti, powědomosti, einiges Getreide, Geld annoch bey sich haben, něco obilj, peněz mjt v sebe, einigen Schaden haben, mjt něco škody, ohne einigen Schaden, bezewšj škody, es sind noch einige Aepfel, Herrn da, gest tu gesstě několik gablek, pánů, einige Worte sprechen, několik slow promlwit, einige wenige Worte, Aepfel, ꝛc. něco málo slow, gablek, a. t. d. einige meiner Freunde, někteřj z mých přátel, 3) einmüthig, sworný, sgednocený, einig seyn, sworným, gednosworným býti, srownáwati, sgednáwati se, werden, snesti se, srownáwati, sgednati, porownati se, adv. sworně sie wurden einig, den Feind in der Nacht anzugreifen, snesli se, že w nocy na nepřjtele přepadnau.

Einige, s. Einig.

Einigemal, několikrát.

Einigermaßen, poněkud, nějak.

Einigkeit, f. swornost, gednota, gednoswornost, sgednocenost, f. in Einigkeit leben, w swornosti, w gednotě žiwu býti.

Einkähle, s. Einkehle.

Einkauen, wžweykáti.

Einkauen, das, Einkäuung, f. wžweykánj, n.

Einkauf, m. Einkaufung, Einkaufen, das, nakaupenj, skupowánj, n. skaupenj, kaupě, sich gut auf den Einkauf verstehen, rozumět kaupi, dobře wměť kupowat.

Einkaufen, kupowati, wieles, skupowati, skaupiti, nakaupiti, 2) sich in eine Zunft, in ein Amt, zakaupiti se, wkaupiti se do počádku.

Einkäufer, m. kupowatel, skupowatel, m. saukup, m.

Einkäuferinn, f. kupowatelkyně, skupowatelkyně, f. saukupka, f.

Einkehle, f. žlab, m.

Einkehren, obracen, obrátiti se do hospody, geti do hospody, zastawiti, zastawiti se, bey einem einkehren, obrátiti, wchýliti se k někomu, zastawiti se w někoho, hospodau býti, hospodowati, hostiti se w někoho, hospodau se położiti, kláti, wir haben beym, im schwarzen Adler ein-

ge-

gekehrt, my byli hospodaři, my hospodowali v černého orla,

Einkehrhaus, n. dům hostinský, m. hospoda, f.

Einkeilen, klínem zaklásti, zaklynowati, zaklinowati, zaklinit.

Einkerben, wraubiti.

Einkerkern, žalárowati.

Einklammern, kliešti, hákem, koštan zaháhnauti, doháhnauti, se wříti, im Drucke, zawříti.

Einkleben, podlepiti.

Einkleiden, obšíwati, oblíci, stroyiti, cinč Nowau, obšíwati, stroyiti, in Worten, w slowa přistroyiti, chaliti, slowy šlechtiti, obaliti, přiodíti; etwas unangenehmes, obaliti něco.

Einkleidung, f. oblékání, oblečenj, oblácenj, stroyenj, n. mit Worten, obalenj, n. obal, m. Vorwand, obal, m.

Einklemmen, stěsnit, přijiti.

Einklemmung, f. stěsnánj, přijcenj, n.

Einklopfen, wtlepati.

Einknüpfen, mutek powázati, wynauti, wyzlíti.

Einkochen, wywářiti, swářit, zawakisi, 2) neut. wywářiti se, wywřiti, swářiti se, dig Brühe, iš sehr einkocht, gjcha se tuze, wywařila, tuze wywřela, die Hälfte einkochen lassen, polowicy wywařit, swařit.

Einkommen, wcházeti, wchoditi, wgiti, 2) mit einer Bittschrift bey jemanden, písemně se wcházeti, um etwas, o něco, wot Gesicht wider einen, wcházeti se, 3) wider etwas, es abzuwenden, odwolowati, odpjrati, 4) wie Geld einlangen, přigiti, přicházeti, scházeti se, es kömmt Geld ein, penize se scházegj, penize přicházegj.

Einkommen, das, die Einkünfte, auteyže, přjgem, přjgmowé, přjgmy, důchod, m. gewisses Einkommen, gistý přjgem, ein festes Einkommen haben, hogný přjgem mjti, er hat ein gutes Einkommen, má dobrý přjgem, Einkommen von Gütern, wžitky, přjgmy ze statkú, Einkommen tragen, wžitky, přjgmy nésti.

Einkriechen, wlézti aus und einkriechen, wylézati a wlézati, 2) zusammenschrumpfen, wie das Leder, wie das Tuch, smrskiti se, frazyti se, frkati se.

Einladen, Gáše, zwáti, pozwati, a) Waaren, (in das Schiff) nakládat, naložit, (zbožj na lodi.)

Einkünfte, plu. f. přjgmy, pl. m. důchod, m.

Einkämmling, m. Schaltjahr, wsden, měsíc přjbytný.

Einlader, m. zwáč, m.

Einladung, f. zwánj, pozwánj, n.

Einlage, f. eines Briefes, přjloha, f. přiložení, n. 2) sonst etwas auch, přjloha, f.

Einländisch, domácý, einländische Waaren, domácý zbožj, n.

Einlaß, m. am Thore, Einlaßpforte, wekna, f. přjstup, wchod, m. Einlaß wohin, z. B. ins Theater, přjstup, wchod, wegiti, mstaupenj do diwadla, einen freyen Einlaß haben, mjti swobodný, wolný přjstup, wchod do diwadla.

Einlassen, hereinlassen, wpustiti, wpaussténi, es wird niemand eingelassen, žádného nepaussténi, newpaussténi, a) sich in eine Sache einlassen, paussténi, pustiti se, dáti se do négaké wěcy, w négakau wěc, sich in ein Gespräch einlassen, dáti se w rozpráwu, sich in einen Streit mit jemanden einlassen, dáti se, pustiti se s nékým do hádky, du hastest dich nicht so weit mit ihm einlassen sollen, nemél sy se tak daleko pustiti, wypustiti se w Wasser, spaussténi do wody, n. Versenken.

Einlassung, das, die Einlassung, wpustěnj, wpaussténj, n.

Einlauf, m. der Schiffe, přístawnj, přistánj lodj, n. wo sie einlaufen, přístaw, m. čerpadlo, n.

Einlaufen, in den Hafen, přistawiti, přistáti k břehu, k čerpadlu, k přístawu lodj, doplawiti, 2) wie Nachrichten, Zeitungen, Briefe, přicházeti, es laufen oft Zeitungen ein, často přicházegj nowiny, 4) wie das Wasser, wdýhnauti, wbýhati, wlaudźi se, 3) wie ein Tuch, srazyti se, skrčiti se, smrštiti se.

Einlaufen, das, des Wassers, wdýhnutj, n. wtok, m.

Einlauten, etwas, wyzwánčti, zwonem wyhlassowati.

Einlegemesser, n. zawirák, zawjrácý núž, m. kudla, f.

Einlegen, wkládati, wložiti, 2) den Wein einlegen, zakládati wjno, 3) Fische, Gurken, Kraut, Fleisch, nakládati, 4) den Kram einlegen, wkládati, složiti, 5) Besatzung, Soldaten in eine Stadt einlegen, městu osádu wogákůw, wogskam, kládti wogáky do města, 6) für einen ein gutes Wort einlegen, zrzecnit za někoho dobré slowo, 7) einlegen von Schreinerarbeit, wykládati, 8) Ehr, Schande einlegen, dosáhnti cti, hanby, 9) einem etwas einlegen, wie den Kindern, nadáwati někomu něco, někoho něčim, 10) das Maul, s. Einhemmen.

Einleger s. Einlegemesser.

Einleiten, jemanden, besser anleiten, nawésti, naučiti, powčiti někoho, 2) etwas einrichten, wie einen Prozeß, oder sonst den Weg dahnen, zeigen, den Platz machen, damit etwas gehen soll, auf das Gleis bringen, anaehnen, anfangen, nastrogiti, nawesti.

Einleitung f. in sofern sie vorgehet, wwedenj, n. in sofern sie die Sache einleitet, darstellt, nawedenj, n. in einer Wissenschaft, Kunst, wwedenj, nawedenj.

Einleitung, f. Einleitung geben, nawesti někoho, nawáděti, nawésstj dáwati, powčowati.

Einleitend, wwodný, náwodný.

Einlenken, mit dem Wagen, Pferde, zahybati, zahnauti, wehnauti někam, zpátkem wstaupiti, wynauti se, irgendwo hineinlenken, im Reden, zatočiti někam, obrátiti, gleich lenkte er anderswo hinein, hned zawočil ginám, ginám obrátil.

Einleuchten, klar seyn, werden, gasnýmu, zřegmým swětlým býti, es leuchtet mir nicht ein, nemohu porozuměti.

Einleuchtend, gasný, zřegmý, swětlý.

Einliefern, odwáděti, podáwati, dodati, dodáwati, dowézeti.

Einlieferung f. einer Person, odwedenj, dodánj, n. &c.

Einlösen, wyplatiti.

Einlösung f. wyplacenj, n.

Einlullen, s. Einwiegen, Einschläfern.

Einmachen, Früchte, nakládati, naložiti, eingemachte Früchte, nakládané owoce, Speisen, zadělawané. 2) Schnallen, zadělati; Haken, zadělati, wdělati, 4) einwickeln, zawinauti, z. B. Handschuhe in ein Papier, 4) Fleisch, Fische, (einpöckeln) maso, ryby naložit, 5) Fleisch einmachen, zurichten, maso zadělat. 6) Teig, Kalk, těsto wápno rozdělat. 7) in die Lohe, skládat do třísla, in die Walke, zadělawat do wa'chy.

Einmachung, f. zadělánj, zadělawánj, wdělánj, n.

Einmahnen (Schulden) wypomjnat, wypomjnat, zwypomjnat (dluhy)

Einmal, (gedenkrát) gednau, nicht ein einzigesmal, ani gednau, mehr als einmal, nicht einmal, ost lžigen, ne gednau lhári, auf einmal, na gednau, pogednau, mehr als einmal, wjce než gednau, einmal so, das andermal so, gednau tak, po druhé giniak, einmal für allemal, gednau, es

ist

ist nun einmal nicht anders, gi: tenj ginák, 2) někdy, ich hoffe ihn einmal wieder zu sehen, doufám, že ho zas někdy vhlj: dám. stelle dir einmal vor, po: mysli sy gen, ich kenne ihn nicht einmal, am ho nezná̀m.

Einmalens, das, gednau gedna, n. stolřet Pytha.oryčký, m.

Einmauern, zazdíti.

Einmauerung, f zazdění, n.

Einmengen, einmischen, wmjsyti, wmyschati, přimjsyti, Futter für das Vieh, pjcy pro dobytek smjsyti, sich in etwas, wmjsyti se, mjsyti se, plésti, plichtiti se, připlichtiti se w něco, mjchati se, přimjssowati se.

Einmengung, f Einmischung, wmjsenj, wmjchánj, přimjchánj, n.

Einmessen, měřit do něčeho, das Korn hat sich sehr eingemessen, zita sem se nedoměřil.

Einmischen s. Einmengen.

Einmischung s. Einmengung.

Einmüthig, gednomyslný, gednú mysli, wůle, einmüthig werden, sgednomyslit se: s. Einhellig.

Einmüthig, adv. gednomyslně, s. Einhellig.

Einmüthigkeit, f. gednomyslnost, s. Einhelligkeit.

Einnähen, zaššiti, daran, darzwischen, wšiti.

Einnahme, f. Einnehmung, dobytj, wzetj mocý, n. 2) im Kriege mit den Waffen, wybogowánj, n. 3) Empfang, Einkommen, přjgem, m. Einnahme und Ausgaberegister, poznamenánj přjgmů a wydánj, n.

Einnähen, namočiti.

Einnehen s. Einnähen.

Einnehmen, eine Stadt, dobyti, wzýti mocý město. 2) mit Gewalt, Sturme, wybogowati, dobyti bogem, 3) begreifen, verstehen, chápati, vgjmati, 4) Pillen, Arznen einnehmen, vžjwati, Gift, brátí, přigjmati ged, 5) Geld, ausenstehendes, Besoldung, přigjmati, 6) das Gemüthe mit einer Vorstellung, einen gewinnen, auf seine Seite bringen, gimati, pogjmati, pogmauti, podegmauti. alle, igjmati; posednauti, die Sucht nach Reichthum hat viele eingenommen, žádost bohatstwj mnohé podgala, posedla. sich von einem andern einnehmen lassen, dáti se od ginšho gimati, eingenommen von jemanden, pognt, gat, 7) einen Platz einnehmen, místo zaměstnati, zasednauti, zasedati.

Einnehmer, m. weyběrčj, berntj, berný, přigjmač, m. 2) einer Stadt, dobywatel, m.

Einnehmung f Einnahme, 2) der Arzney, vžjwánj, n.

Einnesteln, zauzlati.

Einnetzen, swlažiti, swlažowati, wodau skropiti.

Einnisteln, einnisten, wie die Vögel, Thiere, whnjždíti se, hnjždíti se.

Einöde, f. samotina, pustina, pustotina, pauští, pausťka, f.

Einpacken, skládati, wkládati, in Bündel, Ranzen, Mantelsack, Kisten, swazowati, wázati do wlm, do skrze skládati, klásti, w hromadu skládati, zapěchowati.

Einpaschen, pronesti.

Einpflanzen, wsstjpiti, wsaditi, in die Seele, ins Herz, wsstjpiti, wkwořiti, wrýti do srdce.

Einpflanzung, f. wsstjpenj, n.

Einpflügen, zaworati. 2) die Reine, zmarati meze.

Einpfropfen, wsaditi, wsstjpiti.

Einpfropfung, f. wsazenj, wsstjpenj, n.

Einpöckeln, einbökelu, nakládati, naložiti maso se solj.

Einprägen, wtlačiti, wtiskuauti, durch Reden wkládati, wložiti, wsstjpiti, wprawiti w mysl, durch Natur, Bilder, wtlačiti, wtiskuauti, wrýti, wkořeniti.

Einpressen, stěsnati; wtěsniti.

Einprügeln, wtiskati, wbiti.

Einwakern, napodrowati, napráwiti.

Einquetschen, zamačkati, zmačkati, ein Glied, wykjpnauti.

Einrammeln, beranicti, beranem zarownáwati, zadelati, zatlauczy.

Einrathen, poraditi, rádcým býti.

Einrathen, das, poraienj, n. rada, f. auf mein Einrathen, z mé rady, na mau radu, mým nádwodem, pdwodem, mau radau.

Einráumen, zugeben, einem etwas, Recht geben, připaústěti, připustiti, místo dáti, wstaupiti, dies ráme ich dir ein, to ti připaussim, tomu místo dáwám, ein Recht, za právo dáti, pustiti od práwa, práwa swého, vstaupiti, einen Ort, Platz, oder sonst etwas, das man selbst hatte, postaupiti, in ein Haus, Zimmer, přistěžiti, webrati, přistěhowati se, einem ein Zimmer einráumen, kliditi, gednati, chystati někomu pokog, einem etwas einráumen, přisauditi něco, Waaren einráumen, sklizeti, w klizeni zbožj.

Einráumung, f. Zugebung, Zulassung, einer Sache, připaussténj, připussténj, místa dánj, n. a) Abtretung, postaupenj, n. 3) kliděnj, gednánj, chystánj, 4) Klizenj.

Einrechnen, wpočjtati, wpočjsti,

Einrechnung, f. wpočjtánj, n. wpočtenj.

Einrede, f. w řeč wstáwánj, wstřebetánj, n. 2) Zurede, domluwa, f. domlauwánj, n. 3) jurist. odpor, m. odporu kladenj, wloženj, n.

Einreden, darein reden, w řeč wskakowati, wskočiti, do řeči skákati, mezy řeč mluwiti, přimlauwati, 2) ermahnen, domlauwati, er läßt sich nichts einreden, nedá sy nic říci.

Einreden m/s. Einrede, auf sein Einreden, na gebo domlauwánj.

Einregnen, wpršeti.

Einreiben, wdrbati, wetřiti, natřjti, eine Salbe einreiben (in die Haut,) mastj natřjt (kůži) den Schmutz noch tiefer, wtrati, wetřiti sjnu hlaubězi, 2) einbrocken wie Brod (in die Schüssel, Milch) wdrobit, nadrobit, nadrtit chleba (na misu drobit, drtit do mjsy)

Einreibung, f, wdrbánj, wetřenj, natřenj, n.

Einreichen, als ein Gesuch, podati, podáwati, zadati spis.

Einreibstein, m. krewnj kámen, m.

Einreißen, ein Gebäude, baurati, zbaurati, rozbaurati, zrhati, bořiti, rozbořiti, zbořiti, 2) überhand nehmen, wie eine Gewohnheit, wie eine Krankheit, zmáhati se, zmocy se, rozmáhati se.

Einreißung, f. eines Gebäudes, bauránj, zbaurání, rozbaurání, rozbořenj, zrhánj, bořenj, zbořenj, n. 2) einer Gewohnheit, Krankheit, Laster, zmáhánj, rozmáhánj, n.

Einrenken, naprawiti, narownati.

Einrennen, in die Feinde, wtrknauti, wřjtiti se, hnáti, 2) eine Thüre, wyrazyti.

Einreiten, wgeti koněm, na koni, etwas einreiten, über den Haufen werfen, přegeti,

Einrichten, říditi, řádati, zřjditi, pořádati, spořádati, w řád westi, zprawiti, den Staat einrichten, obec zřjditi, w řád westi, zprawiti, 2) ein verrucktes Glied, naprawiti, 3) sich in seinen Umständen, an einem Ort, spořádati, zřjditi wěcy swé, 4) sich zu etwas, in etwas, srogiti, přistrogiti se, 5) sich nach etwas einrichten, zprawiti se podlé něčeho. 6) bey uns, euch ist es nicht so eingerichtet, u nás, más to nenj tak spořádáno, zřízeno, die Haushaltung, hospodářstwj zprawiti, w řád westi spořádati.

Einrichtung, f. zprawa, f. zřjzenj, spořádánj, pořádánj, n. řád, m. hier iſt eine gute Einrichtung, zde geſt dobrý řád, dobrá zprá-wa, nach hieſiger Einrichtung, dle zdeyſſiho zřjzenj řádu, dle zdeyſſj zprawy, Einrichtung treffen, machen, zprawu, řád včlati, wſtanowiti, zřjzenj včiniti, 2) eines verrenkten Gliedes, napra-wenj, n. 3) Einrichtung in einem Zimmer, nábytek, m. ſwrſſky.

Einroſchen, f. enowati ſe.

Einroſten, zazrzawěti.

Einrücken, einſchalten, ploženi wſaditi, 2) mit der Armee in das Land der Feinde, in das Lager, mit dem Wagen, wrhnauti, 3) neut. in eine erledigte Stelle, wſtaupiti, naſtaupiti do miſta, na miſto.

Einrücken, das, Einrückung, in etwas, in die Zeitungen, wloženj, wſazenj, n. 2) eines Kriegsheers, wrhnutj, n. 3) wſtaupenj, naſtaupenj.

Eins, gedno, eins, ein Uhr, gedna, um eins, w gednu hodinu, eins und das andere, eins und anderes, gedno druhé, eins ums andere, wechſelweiſe, gedno za druhé, 2) einig, einmüthig, einhellig, ſgednocený, ſworný, eins ſeyn, ſwornými, ſgednocenými býti, ſgednáwati, ſrownáwati ſe.

Einſalben, maſtj namazati.

Einſalbung, f. maſtj namazánj, n.

Einſalzen, naſoliti, zaſoliti.

Einſam, ſamotný, oſamělý, ſaukromný, ein einſamer Ort, ſaukromné, ſamotné miſto, ſaukromnj, n.

Einſamkeit, f. ſamotnoſt, ſamota, f. der Ort, darinn man lebt, ſaukromi, n. ſamota, ſamotina, f. ſaukromnoſt, f.

Einſammeln, zbjrati, ſhromážditi, viel, nazbjrati, nahromážditi.

Einſammler, m. zbjrač, m.

Einſammlung, f. zbjrka, f. zbjránj, ſhromáždění, n.

Einſargen, do rakwe položiti.

Einſatz, m. in der Wette, zákład, m. zástawa, f. im Spiel, ſázka, f. im Garten, ſchowna, ſchowárna zahradnj, f.

Einſäuern, zakwaſyti, nakwaſyti, zakyſati.

Einſaugen, wſáti, wſtkebati, wpjti do ſebe.

Einſchalten, wſaditi, wſázeti, wložiti.

Einſchaltung, f. wſazenj, wloženj, n. Einſchaltung des Tages, wloženj gednoho dne do roka, n.

Einſchanzen, zahraditi, ohraditi, hrádbau obehnati.

Einſchärfen, wſtjpiti, oſtře přikázati.

Einſchärfung, f. wſtipenj, n.

Einſcharren, zahrabati.

Einſchenken, in ein Glas, nalěwati, naliti, naljwati, Wein, Bier, (in das Glas) wjna, pjwa nalit (do ſklenice)

Einſchenkung, f. nalěwánj, nalitj, n.

Einſchicken, poſlati, poſýlati.

Einſchieben, wſtrkati, wſtrčiti, wſaditi, wložiti, einſchieben, Geld in den Sack, penjze zaſtrčiti, Brod in den Ofen einſchieben, wſázeti chléb do pece.

Einſchiebſel, n. důſtawek, m. wkladek, wſtrčenj, n. přílepek, m.

Einſchiebung, f. Einſchaltung.

Einſchlafen, vſnauti, zaſpati, er iſt feſt eingeſchafen, twrdě vſnul, 2) wie ein Glied, vſnauti, zmrtwěti, zdřewěněti, zmrnauti, das Glied iſt eingeſchlafen, and vſnul, zmrtwěl, zdřewěněl, 3) wie eine Sache, Gewohnheit, vſnauti, vtuchnauti, pominauti.

Einſchläfern, vſnjti, vſpati, ſem vweſti, ſich laſſen, dáti ſe vſpati, vſnjti.

Einſchlagen, zerſchlagen, rozlaucy, rozbiti, rozrazyti, rozrážeti

eine

eine Mauer, zed roztlaucy, eine Klammer, einen Nagel, einen Pfahl einschlagen, wrazyti, wbiti, wtlaucy, zarážeti, zatlaucy, zarazyti, wetknauti, wtesy, 2) einschmeißen, wyrazyti, wytlaucy, wybiti, wytřiskati, die Fenster, okna wytlaucy, wybiti ꝛc. die Thüre, dwéře wyrazyti, wybiti, wytlaucy, die Klauen, pazáury zatnauti, zatjnati, zarazyci, den Kopf, hlawu roztlaucy, rozrazyti, roztřiskati, 3) eben den Weg einschlagen, na tauž cestu vhoditi, tauž cestau přikročiti, na tauž cestu nakročiti, nastaupiti, tauž cestu předsewzýti, 4) wohl einschlagen zwésti se, dobře vadnauti, dařiti se, zdařiti se, nicht wohl einschlagen, nedobře, se zwésti, nepadnauti dobře, nezdařiti se, 5) wie das Wetter, vhoditi, vdeřiti, das Wetter hat itzt in die Eiche eingeschlagen, hrom ted vhodil, vdeřil do dubu, 6 das Kleid einschlagen, kabát založiti; nabýrati, in Papier, Leinwand, zaobaliti, zawinauti, 7) in etwas einschlagen, dahin gehören, wrážeti, padati, býti do něčeho, směřowati k něčemu, das schlägt in mein Fach ein, to do mých wěcý wráží, padá, k mým wěcem směřuge, 8) mit der Hand, ruku na to dáti, ruky dánim slibiti, připowědjti, schlag ein, dey na to ruku, slowo step.

Einschlag, m. des Weins, wjna stočenj, zadělánj, zprawenj, zádělawánj, n. přysada, f.

Einschleichen, sich einschleichen, wohin, in etwas, wlauditi, wluzowati se, der Geiz hat sich eingeschlichen, lakomstwj se wlaudilo, sih in ein Amt, wlaudnti se, wetřjti se do vřadu.

Einschleichend, wluzugicý.

Einschleppen, zawlékauti, zawlékcy.

Einschließen, etwas im Zimmer, Hause, Kasten, zamknauti, zawřjti, zamjkati 2) umgeben, obklyčiti, zawřjti, 3) in sich begreifen, obsáhnauti, zawřjti, 4) einschließen, in einen Brief, do pisanj zawřjti, 5) in das Gebeth, w modlitbu pogjti, zawřjti.

Einschließungszeichen, n. záworka, f.

Einschließung, f. zawřenj, obsázenj, n. zawřitj, n. obruba, f.

Einschlingen, Einschlucken, pozřjti, pohltiti.

Einschlucken, pohltiti, pozřjti, polknauti, vielen Staub einschlucken müssen, prachu se nahltati, s. Einschlingen, Verschlingen.

Einschlummern, vsnauti, zdřjmati, zaspati.

Einschlürfen, wsrknauti, srkati, střebati, wstřebati, eine Brühe, einen Trank einschlürfen, gjchu, nápoj střebat.

Einschlürfung, f. wsrknutj, n.

Einschluß, m. eines Briefs, přiloha, f. přiložený, n. 2) in einer Rede, zawjrka, f.

Einschmeicheln, sich, bey jemanden, připochlebiti se, přilahodjti se, přilissati se, přisatiti se, (někdomu, wpochlebiti se, přilichotiti se.

Einschmeichelu, das, připochlebenj, přjlissánj, přilahodénj, přisatěnj, wpochlebenj, n.

Einschmeißen, einschlagen, zerschlagen, entzwey schlagen, roztřiskati, rozrazyti, die Thüre, dwéře wyrazyti, wytřiskati, roztřiskati, Fenster, okno wytřiskati, roztřiskati.

Einschmelzen, rozpustiti.

Einschmelzung, f. rozpuštěnj, n.

Einschmieren, namazati, Wäsche unreinl. machen, zamazati, vmazati, vkáleti, eingeschmierte Wäsche, zamazané, vmazané, vkálené šaty.

Einſchmieren, ſich, prziwlkauti ſe.
Einſchmutzen, vſſpiniti, zaſſpiniti.
Einſchnallen, zapnauti (na přeſku)
Einſchneide, ſ. gedno oſtřj, n.
Einſchneiden, wřezati, wyřezati, Brod zur Suppe, oder Fleiſch klein ſchneiden, chleba, maſa do polwwky nawáżeti, eingeſchnitten wie die Säulen, falzigt, wyřezáwaný, prutowánjm rozdělený, pruhowaný, ſich in etwas einſchneiden, zakezati ſe.
Einſchnitt, m. wrub, m. nařezánj, n. ſ. Abſchnitt. 2) an den Säulen, řez, m. prutowánj, wyřezáwánj, n. prutownj důlek, m. wydlabané wokence na ſlaupjch, plu.
Einſchnüre, ſ. ſſněrowadlo, n.
Einſchnüren, zatáhnauti, ſtáhnauti, ztáhnauti, zaſſněrowati, ſſněrowati.
Einſchöpfen, wážiti, nawážiti.
Einſchöpfen, das, wáženj, nawáženj, n.
Einſchränken, obmezyti, ſkljčiti, obkljčiti, ſwjrati, ſewřjti mezy.
Einſchränkung, ſ. obmezenj, ſkljčenj, ſewřenj, n.
Einſchrauben, wtáčeti, wtočiti.
Einſchreiben, wepſati, zapſati, napſati někoho, Ausgabe und Einnahme einſchreiben, wydánj a přjjem zapſati, napſati, ſich einſchreiben laſſen, dáti ſe zapſati, napſati, wepſati.
Einſchreiber, m. zapiſowatel, napiſowatel, m.
Einſchreibung, ſ. wepſánj, zapſánj, napſánj, n. zápiſ, m.
Einſchreiten, wkročiti. in einer Sache vorgehen, pokračowati, poſtupowati, poſtaupiti, pokročiti, ſ. Hineingehen.
Einſchreiten, das, poſtupowánj, pokračowánj, n.
Einſchreyen, in die Ohren, křikati, křičeti do vſſj
Einſchroten, Bier, zpaustěti, pauſtěti polžze, n.
Einſchrumpfen, ſcwrknauti ſe ſmrſſtiti ſe, ſwraſſtiti ſe, ſtřčiti ſe.
Einſchub, ſ. Einſchiebſel.
Einſchuß, m. der Weber, auſek, m.
Einſchütten, wſypati, naſeypati, 2) zingieſſen, naliti, naljwati, 3) zum Brauen, ſypati na wárku.
Einſchüttung, ſ. ins Waſſer des Ingeweides, ſtjrka, ſ.
Einſchützen, Wehr, Mühlen, zaſtawiti, zahraditi, přihraditi.
Einſchwärzen, začerniti, načerniti, počerniti, 2) jemanden einſchwärzen, anſchwärzen, angeben, verläumden, zčerniti někoho. 3) ſ. Einpaſchen.
Einſchwärzung, ſ. das Einſchwärzen, začernění, načernění, počernenj, n. 2) Angebung, zčernění, n.
Einſchwätzen, naſſeptati, voſſeptati.
Einſchwätzen, das, naſſeptánj, n.
Einſegnen, einweihen, požehnati, 2) einen Sterbenden, Kranken, wyſwěciti.
Einſegnung, ſ. požehnánj, n. prieſterliche, wyſwěcenj, n.
Einſehen, etwas, prohlédati, prohljdnauti, prozřiti k něčemu, poznati něco, porozuměti, (něčemu něco, vznati, vznáwati, (něco) in etwas, nahljžeti, do něčeho.
Einſehen, das, whlédánj, nahljženj, n. 2) Kraft der Seele, ſmyſlnoſt, důmyſlnoſt, ſ. Einſehen haben, miti důwtipnoſt, ſmyſl, býti důwtipným, ſmyſlným, 3) Einſehen von einer Sache, poznánj, vznánj, n. haben, miti poznánj nějaké wěcy, znáti nějaké wěcy. 4) Einſehen der Obrigkeit, pozor, m. pazorowánj, ſſetřenj, dohljženj, n. es haben, pozor miti, bey Verbrechen, trestánj, n.
Einſehend, ſmyſlný, důmyſlný, in einer Sache, powědomý, znalý we wěcy něga é.
Einſeifen, namydliti.
Einſeitig, gednoſtranný, 2) gednobedrný, gednobeder.
Einſenden, poſlati

Ein/

Einſendung, ſ. poſlánj, n.

Einſenken, werknauti, wpuſtiti, Reben, keře wſázeti, ſtěpowati, einen Todten, wmrlce do hrobu ſpuſtiti, pochowati, 2) eintauchen, potopiti, pohřižiti.

Einſenker, m. bei der Färberei, pořopec, m.

Einſenkung, f der Reben, wſázenj, n. des Todten, pochowánj, ſpuſtěnj do hrobu, n.

Einſetzaale, ſ. wſázecý oko, n,

Einſetzeiſen, n. wſázecý železo, n.

Einſetzen, verordnen, vſtanowiti. 2) einpflanzen, wſaditi, wſázeti, 3) an eines Stelle einſetzen, miſto někoho vſaditi, vſazowati, vſtanowiti, poſtawiti, in ein Amt, na vřad poſaditi, in den vorigen Stand, in die vorige Bedienſtung, vſaditi, wſaditi, doſaditi, vſtawiti, poſtawiti w předeſſlý ſtaw, w vřad, w ſlužbu, ob. do předeſſlého ſtawu, in den Beſitz der vorigen Rechte, předeſſlá práwa opět nawrátit, wdělit, einſetzen ſich im Bergwerk, prolahrowati, prodrati ſe ſkrze ſkálu, 4) zum Erben einſetzen, za dědice vſtanowiti, poſtawiti, 5) zum Pfand einſetzen, wſaditi, ſaditi, 6) einen König einſetzen, krále, za krále vſtanowiti, vſtawiti, 7) gefänglich einſetzen, do wězenj dáti, do wězenj wſaditi, 8) Steine, Fenſter, zaſaditi, zaſazowati, die Zähne, zuby zaſazowati, 9) einen Fleck, záplatu wſaditi, 10) ſich in eine Wohnung, Nahrung, Handlung, vſaditi ſe

Einſetzen, etwas in die Preſſe z. B. das Tuch, dáti, wložiti do preſu.

Einſetzling, m. plaň, f.

Einſetzung, f. in jemandes Stelle, anſtatt eines andern, vſtanowenj, wſazenj, n. zum Erben, za dědice vſtanowenj, nakjdénj, n. des Abendmahls, vſtanowenj, n. zum Amte, na vřad poſazenj, n, eines Zeuges, wſazenj, wſtrčenj, n.

Einſicht, f. nahlédnuti, nahlíženj, n. 2) Beurtheilung, ſmyſlnoſt, dúmyſlnoſt, f. domyſl, m. 3) Einſehen, poznánj, n. poznalоſt, f. ſ. Einſehen, nach meiner Einſicht, ſo viel ich verſtehe, dle mého domyſlu, co já rozumim: tolik co já poznáwám, Einſichten, domyſly.

Einſichtig, einſehend, dúmyſlný, ohledliwý.

Einſichtsvoll, ſmyſlný, domyſlný, plný domyſlů, ein einſichtsvoller Mann, muž plný domyſlů, m.

Einſiedeln, wywakiti ſe, laſſen, nechat wywakiti.

Einſiedung, ſ. wywakenj, n.

Einſiedler, m. pauſtewnjk, pauſterník, m,

Einſiedlerey, ſ. pauſtwj, f.

Einſingen, ein Kind, vzpjwati dítě.

Einſinken, zklesnauti, probořiti, obořiti, zbořiti ſe, padnauti na hromadu.

Einſitzen, wſednauti.

Einſitziger Wagen, wůz na gednu oſobu, gednoſedacý, m.

Einſpannen, zapřahati, zapřáhnauti, vpřáhnauti.

Einſpánnig, gednoho zpřeženj, gednoſpřežný.

Einſpannung, f. zapřeženj, vpřeženj, n.

Einſperren, zawřjti, zamknauti.

Einſperrung, f zawřenj, zamčenj, n.

Einſprechen, bey einem, porozprá wěti s někým, 2) einem Muth, myſli, zmužilosti přidáwati.

Einſprengen, pokropiti, zakropiti. 2) ſ. Hineinſprengen.

Einſprengung, f. kropenj, zakropenj, pokropenj, n.

Einſpritzen, ſ. Einſprützen.

Einſpruch, m, Widerſpruch, nárok, m. odwolánj, 2) wěc wſtakowánj, n.

Einſprützen, wſtřjkati, wſtřjknauti, in den Hals, w ſtřikowati, do krku ſtřikati, i den Hintern do prdele ſtřjkati.

Ein-

Einſprützung, f. wſtřſtánj, n. von hinten, ſtřſtánj do prdele, n.
Einſt, einſtmal, gednau, gednák, (zuweilen, někdy, druhdy.
Einſtampfen, wdupati, dat wiſchen, přidupati.
Einſtänkern, zaſmraditi, naſmraditi,
Einſtechen, werſtauti, wrazyti, zabiſti, wpjchnauti, zapjchnauti.
Einſtecher, m. wpich, m.
Einſtecken, in die Taſche, zaſtrčiti. 2) in das Gefängniß, do wězenj dáti, ſaditi, wſtrčiti, 3) den Degen, kord zaſtrčiti, w taſyti, einen Pfahl, oder ein Stück ſpitzigen Holzes in die Erde, zarknauti, zaſtrčiti, wſtrčiti.
Einſteigen, in das Schiff, wſtaupiti, in den Wagen, wſtaupiti, wlezti, zum Fenſter, oknem wlezti.
Einſteigen, das, wſtaupenj, wlezenj, n.
Einſtellen, ſich, doſtawiti ſe, poſtawiti ſe, 2) verſchieben eine Arbeit, ſtawiti, zaſtawiti.
Einſtimmen, muſſingen, ſpielen, ſpoluzněti, ſpoluzwučeti, 2) zuſammenſtimmen, einig ſeyn, ſgednati ſe, ſgednáwati ſe, ſrownati ſe, na gednom býti, na gednom ſwoliti, 3) beyfallen, darein, dazu einſtimmen, ſwoliti, přiwoliti někomu.
Einſtimmig, gednoſworný, adv. gednoſworně, gednomyſlně, einſtimmig ſeyn, gednoſworným býti, na gednom býti, ſrownati, ſgednati ſe, in der Muſik von einer Stimme, gednoho hlaſu, gednohlásný, gednozwučný.
Einſtimmung, f. in der Muſik, gednoznění, gednozwučenj, n. gednozwučnoſt, gednohlásnoſt, gednoſtejnoſt hlaſu, f. 3) Beyfall, ſwolenj, přiwolenj, n. mit ſeiner Einſtimmung, s gehо přiwolenjm.
Einſtmals ſ. Einſt.
Einſtopfen, wecpati, eine Pfeife, nacpati.
Einſtoßen, rozrazyti, rozklaucy, ein Gebäude, rozbořiti, rozházeti, rozmetati, den Kopf, hlawu zklaucy, rozklaucy, rozrazyti, rozſkřipati, Fenſter, okna rozklaucy, rozſkřipati, die Thüre, dwéře wyrazyti, in die Erde, wſtrčiti, wrazyti,
Einſtoßſtecken, m. hůl k poſtrkowánj, poſtrkowácý, f.
Einſtreichen, in den Mund, in die Augen, Wunde, natřjti, natjrati, namazati, 2) das baare Geld, ſhrnauti, ſhrábnauti, 3) einem etwas, natjrati, 4) wie der Wind, profaukati, prohnatiſe.
Einſtreichmeſſer, n. wřezácý nuž. m.
Einſtreuen, naſypati, zaſeypati.
Einſtreuung, f. naſypánj, n.
Einſtur, m. obořenj, n. obořenina, ſutina, f. Einſtur drohend, k pádu ſchýlený, nawáleny, ſypký.
Einſtürzen, zbořiti, bořiti, rozbořiti, obořiti, zhauti, zrácati ſe.
Einſylbig, gednoſlowný, gednoſlowkowý, gednoho zkeku.
Eintägig, gednodenuj.
Eintauchen, namočiti, omočiti, poponiti, ſmočiti, die Feder eintauchen (in die Tinte) Brod, in die Brühe, pero omočit w inkauſtu chléb omočit, omáčet, namáčet, (máčet w giſſe.
Eintauchung, f. namáčenj, omáčenj, ponořenj ſmáčenj, n.
Einteigen, nadělati těſto.
Eintheilen, rozdělit, rozdělowati, na díly rozwrcy.
Eintheilung, f. rozdělenj, na díly rozwrženj. n. der Predigt, rozdělenj, rozwrženj, n. rozdíl, m. rozwrh, m.
Einthun, etwas, wendati, dáti, dáwati, wyrawiti, das geläuterte Oel in die Oelkrüge einthun, wyčiſtěný oleg do olegných baněk dáwat, 2) ſich wo einthun, jagiti někam, jabrati ſe někam.
Eintölpeln, prohlaupiti, poblaudíti.

Ein-

Eintracht, f. swornoſt, gednoſwornoſt, gednota, f.

Einträchtig, sworný, gednoſworný.

Einträchtig, adv. sworně, gednoſworně.

Eintrag, m. im Gewebe, aurek, mẽwerkánj, n. 2) Schaden, vgma, f. Hinderniß, odpor, m. překážka, f. einem in ſeinem Rechte Eintrag thun, něčimu prawu odpor činiti, překážku učiniti, der Freundſchaft, přátelſtwj překážku učiniti, groſſen Eintrag thun, k ſkodě, na vgmu býti, ſkodu učiniti, vdělati, zkracowati někomu w něčem.

Eintragen, wnésti, wnášeti. 2) in ein Buch, wnésti, wložiti, wepſati, zapſati, in die Rechnung, wložiti w počet, do počtu położiti, 3) einbringen, přinášeti, wynášeti, dieſes Gut trägt ſehr viel ein, tento ſtatek welmi mnoho přináſſj, wynáſſj.

Eintragen, das, in ein Buch, wnášenj, wnesenj, wloženj, n. wklad do knihy, m,

Einträglich, weynoſný, wýnoſný.

Einträglichkeit, f. weynoſnoſt, f.

Einträuken, es einem, pomſtiti, wymſtiti ſe na někom, někomu.

Eintreffen, wo Ankommen, dogiti, dogeti, doprawiti ſe, dobrati ſe, morgen wird er dort eintreffen, zeytra tam dogede, bude, 2) wie eine Rechnung, frownáwati ſe, 3) das trifft bey ihm ein, kann mit Recht von ihm geſagt werden, to geſt mu podobné, 4) wahr befunden werden, frownati ſe, das Glück trifft mit meinen Wünſchen überein, ſtěſti ſe žádoſtmi mými ſe frownáwá, ſeine Hoffnung hat eingetroffen, nadége mne nemeylila, nechybila, der Traum hat eingetroffen, ſen ſe wygewil.

Eintreiben, Vieh, hnáti dobytek domů, pohánětí dobytek, 2) Geld, Schulden, penjze, dluhy ſhánětí, wybjrati, wpomjnati, 3) den Keil eintreiben, do těſna wehnati někoho, dělati někomu do čepice.

Eintreiber, m. der Schulden, Gelder, weyběrčj, bernjk, 2) pohunek, m.

Eintreibung, f. des Viehes, pohánenj dobytka, n. 2) der Gelder, Schulden, ſhánenj, wybjránj peněz, dluhů, n.

Eintreten, ieztreten, zaſſlapati, zaſſlápnauti, ringsherum eintreten, obſtaupiti, Leim, Sauerkraut, Weintrauben, tlačiti, ſſlapati, 2) eingehen, wſtaupiti, wkročiti, in einen Dienſt, přiſtaupiti k ſlužbě, wſtaupiti do ſlužby, 3) bevorſtehen, ängeheu, naſtáwati, naſtati, připadati.

Eintretung, f. wſtaupenj, wkročenj, 2) Anfang, naſtánj, n.

Eintrichtern, wliti nálewkau.

Eintritt, m. wſtaupenj, wkročenj, n. wchod, m. zu Pferde oder Wagen, wgezd, m. beym Eintritte des Frühlings, na podletj, při začátku, při začjnánj, otewřenj podletj, z gara,

Eintrocknen zaſchnauti, vſchnauti, wie das Waſſer, die Tinte, wyſchnauti, wie Wurzeln, Rüben, ſeſchnauti.

Eintrocknen, das, zaſchnutj, n. des Waſſers, der Tinte, wyſchnutj, n. 2) ſeſchnutj, n,

Eintunken, namáčeti, namočiti, omočiti, die Feder eintunken, péro omočit, das Brod, Fleiſch in die Brühe, omočit, omáčet chléb, maſo.

Einverleiben, přiwtěliti, einem Buche, der Rechnung, dem Verzeichniſſe, do knihy, do počtu, do poznamenánj wložiti, wtělitj.

Einvernehmen, wyſlyſſeti, wyſlechnauti.

Einvernehmung, f. wyſlyſſenj, wyſlechnutj, n.

Einverſtändniß, n. ſrozuměnj, n.

Einverſtehen, ſich mit einem, ſrozumětí ſe, ſie haben ſich mit einander einverſtanden, ſrozuměli ſe mezy ſebau.

Ein und zwanzig, geden a dwadcet, gedenmecýtma, ein und dreyßig, geden a třidcet, der ein und zwanzigſte, geden a dwadcátý, gedenmecýtmý, der ein und dreyßigſte geden a třidcátý.

Ein und zwanzigmal, geden a dwadcetkrát, gedenmecýtkrát, ein und dreyßigmal, geden a třidcetkrát.

Einwachſen, wrůſtí.

Einwärts, wnitř, einwärts gehen mit Füſſen, ſmarhati.

Einwäſſern, namočiti, máčeti, ſwlažiti, wodau napauſtěti, Fiſche, Fleiſch, den Schinken, máčeti, namočiti.

Einwäſſerung, ſ. máčenj, namáčenj, namočenj. n.

Einweben, wetkati.

Einwechſeln, wyměniti (ſobě).

Einwechslung, ſ wyměnění, n.

Einweichen, Fleiſch, Fiſche, Leder, měkčiti, mokiti, rozmočiti, jus Waſſer, namočiti do wody, Brod in Wein einweichen, chléb we wjně namáčeti, máčeti, rozmáčeti, namočiti.

Einweichung, ſ. des Fleiſches, der Fiſche, měkčenj, močenj, rozmočenj, n. des Brods im Weine, máčenj, namáčenj, namočenj, n.

Einweichungs Geſäß, n, nádoba k močenj, ſ.

Einweihen, zaſwěkiti, poſwěkiti.

Einweiſen ſ. Einführen.

Einweiſung, ſ. Einführung.

Einwenden, namjtati, předmjtati, nawrhnauti, odpor kláſti, wložiti, na odpor ſtawěr, poſtawit, být, du haſt immer was einzuwenden, wſſemu odpjráſ, ich habe nichts darwider einzuwenden, nic proti tomu nemám, man wandte dagegen ein, namjtali proti tomu, um ſich zu entſchuldigen, předkládati, předſtjrati.

Einwendung, ſ. namjtka, předmjtka, ſ. namitání, předmjtání, n. bey den Juriſten, odpor. m. kladenj odporu, n. machen, odpor kláſti, wložiti něčemu, namjtku činiti, ohne Einwendung, bez odporu, Einwendung, Entſchuldigung, předkládánj, předſtjránj, n. Einwendung machen, vorbringen, daß man krank ſey, předkládati, předſtjrati nemoc.

Einwerfen, wohin werfen, wházeti, wmetati, Bomben, Granaten, Feuerkugeln einwerfen, (in eine Stadt od. Feſtung) házeti pumami do města, 2) anheften, přiſtehnant. z. B. einen Aermel Fleck 3) Jemand einen Strupel, ſtaroſt ſpůſobit, 4) den Kopf, hlawu rozrazyti, rozstřjſkati, die Fenſter, okna wyclauty, rozclaucy, wytřjſkati, rozstřjſkati, 5) einwenden wider etwas, namjtati, předmjtati, odpor kláſti, 6) wie ein Gebäude, eine Mauer, das man erſt gebauet hat, rozházeti, rozmetati, rozbořiti, wie der Wind ein Gebäude, porazyti, rozházeti, die Thüre mit Steinen, dwěře kamenjm wyrazyti.

Einweyhen, ſ. Einweihen.

Einwickeln, zawinauti, obwinauti, powiti, zaobaliti, obaliti, ſich in den Mantel, do pláſtě ſe zaobaliti, obaliti, zawinauti, ſich in einen Prozeß, ſ. Verwickeln.

Einwiegen, vkolébati, vkoljbati, ein Kind, auf den Armen, v hegčkati, vkonegſſeti.

Einwilligen, přiwoliti, ſwoliti.

Einwilligung, ſ. přiwolenj, ſwolenj, n.

Einwindeln, powjgeti, zapowjgeti, plénkami obwinauti.

Einwinden, wmotati.

Einwintern, do zymy doživit.

Einwirken, einweben, wetkati, wpleſti.

Einwohnen, ſ. Einziehen.
Einwohner, m. obywatel, přebywatel, bydlitel, w im Hauſe, nájemnjk.
Einwohnerinn, f. obywatelkyně, přebywatelkyně, bydlitelkyně, f.
Einwurf, m. namjtka, f. namjtánj, odporu kladenj, předwrženj, n. odpor, m. einen Einwurf vorbringen, machen, odpor kłáſti, wložiti, namjtku učiniti něčemu.
Einwürgen, was einem ſchwer zu eſſen wird, zdáwiti.
Einwurzeln, wkořeniti ſe.
Einwürzen, okořeniti.
Einzahn, m. gednozubec, m.
Einzäunen, einen Ort, oder Platz, oplotiti, ohraditi, zahraditi, oder Hnati plotem, eingezäunter Platz, ohrada, f. zahražené miſto, n.
Einzehlen, Geld, j. B. in die Hand, počjtati do ruky, mit einzehlen, wpočjſti, wpočjtati, připočjſti.
Einzeichnen, naznamenati.
Einzeichnung, f. naznamenánj, n.
Einzeln, der, die, das einzelne, ſám, ſamotný, każdý zwláſſť, obzwláſſtnj, każdý ſám pro ſebe, za ſebe, gedenkażdý, gednokażdé zwláſſtě, obzwláſſtně, ſie kommen ganz einzeln nach Hauſe, każdé zwláſſť přicházý domů, einzelne Gerichte, zwlaſtnj krmě, mitten im Walde liegt ein einzelnes Haus, w proſtřed leſa ſtogj ſamotný dům, es fallen nur einzelne Tropfen, gen pokrápá.
Einzeln, adv. zwláſſtě, zwláſſtně, obzwláſſtně, zwláſſť.
Einzig, gedinký, gedinký, adv. gedině einzig und allein deswegen, gedjné pro to.
Einziehen, wohin, wſtěhowati ſe, přiſtěhowati ſe, öffentlich, ſlawně wgeti, wgiti, 2) die Segel, ſwinauti plachty, ſeine Gelder, wybjrati penjze, 3) die Güter einziehen, ſtatek pobrati, wzýti, 4) gefänglich einziehen, do wězenj dáti, dowesti, do wazby wzýti, bráti, 5) Nachricht einziehen, wyzwjdaci, na zprávy ſe wypráwati, dotazowati, 6) ſich in etwas, wie Farbe, Feuchtigkeit, wráhnauti ſe, 7) ſich zuſammen, ſtáhnauti ſe, wie der Weißgärber das Leder, wrahowati, wie der Kupferſchmied, zutáhnauti, wie der Gold, od. Silberarbeiter, wytahowat (zauzčit)
Einziehung, f. der Güter, pobránj, wzetj ſtatků, n.
Einzifchen, poſſeptati, wſſeptati.
Einziſcheln, das, poſſeptánj, wſſeptánj, n.
Einzug, m. wtaženj, wgetj, wgitj, n. wgezd. m. ſieghafter Einzug, ſlawné wgetj, wcházenj, wgitj po wjtězſtwj, wgezd wjtězný, wjtězoſlawné wgetj, ſolchen halten, držeti ſlawnó wgetj po wjtězſtwj, ſlawiti wjtězſtwj, wjtězoſláwu.
Einzwängen, zuſammenpreſſen, wnutkati, wtiſknauti, wlačiti, wrěſniti, b) těſniti.
Einzwingen, einem etwas, als Speiſe, Arzney, donuciti, donutkati někoho k němu, wnutkati něco do někoho, etwas in etwas, als in ein Futteral, wnutkati.
Einzwingen, das, donucenj, nátyk, wnutkánj, n.
Einzwitſchern, mit Zwitſchern einſchläfern, vſſwitinkati.
Eis, n. led, m. es frieret Eis, mrzne, zu Eiſe frieren, werden, zmrznauti, der Fluß wird mit Eis belegt, řeka zamrzá, das Eis geht auf, led gihne, von Eis, ledowý, voll Eis, lednatý.
Eisbock, m. kobila, f. koza, f.
Eisbruch, m. stržen, strž ledu.
Eiſen, n. železo, n. zum Aufbrennen der Haare, železko, n, am Pfeil, tuleg, zum Abfleiſchen des Kirſchners, kosa myzdřicý, f. der Bergbauer, m. železko. n. bey der Waſſerkunſt, kopeyna, f.

Eisenartig, železitý.
Eisenabschnitze, m. pl. železné okuge, odpilky, plu.
Eisenbart, m. Eisenkraut, n, verbena, f.
Eisenbergwerk, n, železné hory, železná hora, f. železný důl, m.
Eisenblech, n. železný plech, m.
Eisendrath, m. železný drát, m.
Eisenerde, f. železnatá půda, f.
Eisenerz, n. železná ruda, f.
Eisenfarbe, f. železná barwa, f. pozelezawá barwa.
Eisenfärbig, Eisengrau, pozelezawé, železné barwy.
Eisenfresser, tamatz chtiwné plice.
Eisenfuxig, jrsawé barwy, pozelezawé barwy, blawetyný.
Eisengrube, f. důl železný, m.
Eisenhammer, m. hut železná, f.
Eisenhammerschlag, m. okuge železa, f. pl.
Eisenhandel, m. wzdelege, železný obchod, m.
Eisenhändler, m. železník, m.
Eisenhart, co železo twrdý.
Eisenhut, m. womég. kf.
Eisenhütlein, n. eine Blume, sstalamanek, m,
Eisenhütte, f. železnice, železná hut, f.
Eisenkuchen, m. oplatek, m.
Eisenfeile, f. železný pilnik, m.
Eisenreich, na kowu vrodný, hogný.
Eisenrost, m. rez železný, m. na železe.
Eisenrahm, m. pokezník, m.
Eisenschimmel, m. kůň plesiwý, m.
Eisenschlacken, truska, pěna železza, f.
Eisenschlägel, m. železná palice, f.
Eisenschmiede f. s. Schmiede.
Eisenschmidt, m. kowák, m.
Eisenspäne, plu. železné okuge, odpilky, f.
Eisenschwärzmisch, m. womok k černeni, m.
Eisenwerk, n. Eisenzeug, železa, n. pl. okowina, f.
Eisern, železný, eisenes Gitter, železné listy, plu.
Eisgang, m. ledu giti, n.
Eisgrube, f. lednice, f.
Eisig, lednatý.
Eiskalt, studený gako, co led (sup. mawý)
Eisteffel, m. wanicka na led, f.
Eiskraut, n. ledowá bylina, f.
Eisloch, n. Eiskluft, prohlubně, f.
Eismasse, f. Eisscholle.
Eismeer, n. lednaté moře, n. ledně, ledowaté, ledowé moře, n.
Eisscholle, f. kra, hruda z ledu, ledowá hruda, f. (pl. kry.)
Eisstück, gehauenes, okenice (ledowé)
Eisschuh, m. sstrewje, (trepka) železem pobitý. m.
Eisstoß, m. okenice ledu, f. okenice f.
Eisvogel, m. ledňáček, m. auch dem Meere, der gliße, der böhmische, rybářiček, (wodní pták) ledňáček, m.
Eistappe, m. ropauch, m. střechil, m. ropnuch ledowý.
Eitel, marný, daremný, im Reden, marnomluwný, der es ist, marnotlach, dařmotlach, daremný žwáč, m. 2) lauter, samý, eitle Narrenspossen, samá daremnosti, f.
Eitel, adv. marně, daremně.
Eitelkeit, f. marnost, daremnost, f. im Reden, marnomluwnost, f. daremně, marné mluwení, n.
Eiter, m. hnis, (talow,) m. hnug zwkedu, Eiter sezen, podbrat se, podebrat se, hnisowatěr, hnogit se, zahnogit se, zahnit se, zagitřit se, rozgitřit se, blutiges, saukrwice, f. talow, m. den Eiter befördern, hnogit, gitřit, zu Eiter werden, s. Eitern.
Eiterbeule, f. wřzek, hřed, m. nestrowička gitřicý se, f.
Eitericht, hnisowatý, (talowitý) zahnogený.
Eiterig, hnisu podobný.

Ei-

Eitern, empfangen, gitřiti se, zagitřiti se, rozgitřiti se, hnisowatěti, hnogiti se zum Eitern bringen (eine Wunde, eiji Geschwür), rozgitřiti ránu, wřed.

Eiterstock, m. dřeň m zgitřenj, zahnogenj, n.

Eiterung, f. obgitřenj, gitřenj, zagitřenj, rozgitřenj, n. der Blatern, hnogenj, zahnogenj, n.

Eitervoll, plný hnisu, talowu, hnisowatý, talowitý.

Ekel, ekelu, ekelhaft, s. Eckel.

Elbfische, m. pl. labské ryby.

Elbnase, f. hlawáč labský.

Elbrize, f. střewlíček, střelíček, m.

Elemant, n. živel, m.

Elementarbuch, u, kniha počátků, začátkůw, f.

Elementarisch, živelnj.

Elend, n. bjda, bjdnost, strast lopoty, pjsota, f. (sauženj) n. hubenstwj, n. 2) Verbannung, wypowědenj, cyzý země, Verjagung aus dem Lande, wyhnánj, wyhnanstwj, n. ins Elend gehen, jtchnu, gjti do wyhnanstwj, gjti z wlasti do cyzý země, ins Elend verweisen, vertreiben, verjagen, wypowědjti do cyzý země, zahnati, wyhnati, wypuditi z wlasti, im Elende leben, žiwu býti we wyhnanstwj.

Elend, adj. bjdný, strastný, pjsotný, lopotný, elende Rede, Entschuldigung, Beschäftigung, bjdná řeč, wýmluwa, práce, f. elender Beweis, elende Schrift, bjdný důkaz, m. bjdné pjsmo, n. elender Schreiber, bjdný pjsař, m. elend machen, einen, zbjdnicti, zbědowati, vběd owati někoho, elend leben, nuzně, strastně žjwu býr, nuzowati se, 2) schlecht, daremný, ein elender Brod, elender Wein, elendes Wirthshaus, daremný chléb, daremné wjno, daremná hospoda.

Elend, adv. elendiglich, bjdně, strastně, pjsotně, lopotně, nuzně.

Elendshaut, f. lossowá kůže, f.

Elendskleue, f. lossowé kopyto, n.

Elendthier, n. Elend, n. los, (welsbaudogjen. m.)

Elephant, m. slon, m.

Elephantenbaum, s. Herzbaum.

Elephantenrüssel, m. slonowá trauba, f. (nos)

Éleve, m. f. Zöglink.

Elf, s. Eilf.

Elfenbein, n. slonowá kost, f.

Elfenbeinern, slonowý, ze slonowé kosti.

Elle, f. loket, m. etwas mit der Elle messen, něco na loket měřiti, eine halbe Elle lang, půl lokerní, půl lokte dlauhý.

Ellenbogen, m. loket, m. (u ruky)

Ellenlang, lokerní, co loket dlauhý.

Ellenmaß, n. lokerní mjra, f.

Ellig, lokerní, zwey, drey, viereilig dwau, tří, čtyřlokerní.

Eller, s. Erle.

Elsen, Else, Fisch, gemeiner, m. mágowá rybička, f.

Elster, f. Alster, ein Vogel, straka, f. daher, strakj.

Elsternest, n. strakj hnjzdo, n.

Elle, f. klauft, m.

Elterlich, rodičowý.

Eltern, pl. Aeltern, rodiče, rodičowé, m. roditelé, pl.

Elternlos, bez rodičů.

Elzbeere, f. střemcha, f.

Emalgieren, n, malowánj kowowé, n.

Emmerling, m. Ammerling, ein Vogel, strnad, m.

Empfahen, s. Empfangen.

Empfang, m. přjgem, m. přjgmutj, přigimánj, přigerj n. in Empfang nehmen, wzýti.

Empfangen, přigjmati, přigmauti, přigjti, Briefe, Nachrichten, psanj, zprawy obdržeti, dostati, übel, wohl empfangen, zle, dobře přigmauti, přiwjtati, schwanger werden, počjti, willkommen, přiwjtati.

Em-

Empfänger, m. přjgemce, m.
Empfänglich, als für die Reize der Natur, für das Vergnügen, für die Schönheit, Kunst, chopný, pochopný, gemný, čitedlný.
Empfänglichkeit, f. chopnost, pochopnost, gemnost, čitedlnost, f.
Empfängniß, f. početj, počnánj zenšťe, n. Empfängniß Marie, početj Marye.
Empfehlen, einen zu einer Stelle, poručeti někoho k nějakému vkadu, sich empfehlen in jemandes Gunst, Schutz, poručeti se do některj přjzně, pod ochranu, sich empfehlen, Abschied nehmen, poručeti se, er läßt sich empfehlen, dá se poručet.
Empfehlung, f. poručenj, poručenj, n. auf dessen Empfehlung, na geho poručenj, das ist eine große Empfehlung für ihn, to bo welmi poručj, richten sie ihm meine Empfehlung von mir aus, wyřjdětj mu odemne poručenj.
Empfehlungsschreiben, n. poručitelný list, m.
Empfindbar, cytedlný, cytelný.
Empfindbarkeit, f. cytedlnost, cytelnost, čitedlnost, f. moč čitedlná, cytitedlná.
Empfinden, cýtiti, pocýtiti, vcýtiti, čjti, er wird es schon empfinden, gak on to vcýtj, pocýtj, vcýge, bude cýtjt, sýledá ich empfinde es noch immer, gessě pokád to cýtjm, ich empfinde Freude darüber, cýtjm, pocýtugi nad tim radost, er soll es empfinden, at to vcýtj. 2) etwas übel empfinden, něco ěžce nesti.
Empfindlich, was empfunden werden kann, cytitedlný, cytedlný, wer etwas, bald, leicht, stark empfindet, cytedlný, cytliwý, čitedlný, empfindlicher Schmerz, náramná, přeěžká bolest, f. empfindliche Vergnügen, pochotná radost, rozkoš, f. einen am empfindlichsten beleidigen, někoho co neydůtklywěgi, přeěžce vrazyti, am empfindlichsten Orte angreifen, někoho co neywice hotknauti, dotýkati, empfindlich, der leicht böse wird, popudliwý, böse, empfindlich werden, popuditi se, 2) empfindlicher Verweis, důtklywá domluwa, f. empfindlicher Brief, důtklywě, dogimawé psanj. n.
Empfindlich, adv. cýtitedlně, čitedlně, cytedlně, cytliwě, 2) důtklywě.
Empfindlichkeit, f. Kraft zu empfinden, cytitedlnost, moc cytitedlná, čitedlná, cytedlnost, cytliwost, čitedlnost, f. der Sache, náramnost, těžkost, mit vieler Empfindlichkeit reden, schreiben, mit Affekte, Wehmuth, s cytliwostj. s čitedlnostj psáti, mluwiti, 3) wenn man bald böse wird, popudliwost, f.
Empfindsam, f. Empfindlich.
Empfindsamkeit, f. cytliwost, f. Empfindlichkeit.
Empfindung, f. cyt, m. cytliwost, cytedlnost, f. eines Dinges bewusstwj, předcýtěnj, n.
Empfindungslos, bez cytu.
Empfindungsvermögen, n. mocnost, moc čitedlná, cytitedlná, f.
Empor, wzhůru, empor bleiben, na wrchu zůstat. 2) im Ansehen verloren, w wážnosti zůstat, die Handlung, die Wissenschaften empor bringen, zwelebiti obchod, umkuj, empor kommen aus der Tiefe, aus dem Verborgenen, wen wygsti, wynitnauti, wyskytnauti ses wyplynauti, 3) in Ansehen kommen, wywáznauti, wynikauti, wynikauti, z. g. k hodnosti přjgti, empor heben, zdwihnauti, wyzdwihnauti, empor heben sich, empor kommen, sich emporschwingen, wynikati, wynikowati, předciti nad giné, wznesti se, dadurch hat er sich emporgeschwungen, tim se wzneslo, in der Nahrung empor kommen,

zwo-

zwotawiti se, zmocy se, empor ragen, empor stehen, wyskytati se, wynikati, wzhůru státi, strměti, empor steigen, wzhůru, nahoru wstupowati. wstaupiti, wystaupiti; se nésti, empor schweben, wznásseti se, empor treten, wzstaupiti, empor tragen das Haupt, hlawu w hůru nésti, empor wachsen, wzrésti.

Empören, baukiti, pozdwihnauti, baukiti, sich wider einen, zdwihnauti, pozdwihnauti, spjsčiti, sprotiwiti, zbaurit se, baukiti se proti někomu, das Gemüth empört sich, myssl se bauří, pozdwihuge, kormauj, stormucuge. die Leidenschaften empören sich, náruživosti se bauřegj.

Empörer, m. i bukič, newolnjk, odpornjk, odbůjce, odpowědnjk, m.

Empört, zbaukený, pozdwižený, spjčený.

Empörung, f. pozdwjženj, zbaukenj, sprotiwenj, spjčenj, n. bauře, baukka, f. odboj, m. des Gemüths, baukenj, kormaucenj, stormáucenj, zbaukenj pozdwiženj mysli, n. der Leidenschaften, zbaukenj, baukenj náružiwosti, n. eine Empörung anrichten, baukku zdwihnauti, nastrogiti, stropiti, pozdwjženj nastrogiti, stropiti.

Emporwallen, wie der Busen, zdwjhati se, dmauti se.

Emse, f. Ameise.

Emsig, bedliwý.

Emsig, adv. bedliwě.

Emsigkeit, f. bedliwost. f.

Ende, n. konec, m. skončenj, n. zu Ende kommen, ku koncy přicházeti, ein böses Ende nehmen, zlý konec wzýt, zu Ende bringen, ku koncy přiwesti, dowesti, dodělati, bey jemandes Ende jetzu, býti při něčim skonánj, er hat sein Werk noch nicht zu Ende gebracht, djla swého gesstě nepřiwedl ku koncy, gesstě swého djla nedodělal, nedokonal, zu dem Ende, k tomu koncy, am Ende, na koncy, napossledy, am Ende ist es doch einerlei, napossledy gest wssecko gedno, Ende der Welt, konec, skonánj swěta, bis Ende der Welt, až do skonánj swěta, was kein End hat, nekonečný, bezkonečný, neskonalý, neskončený.

Enden, endigen, zu Ende bringen, dokonati, končiti, skončiti, skončowati, dokončowati, dokončiti, den Krieg, Streit endigen, wálku, při skončiti, sein Werk, prácy swau skončiti, dodělati, dokonati, sich endigen wie eine Sylbe, ein Prozeß, Streit, skonati se, skonáwati se, končiti se, skončowati se, das Lustspiel endiget sich um 10 Uhr, weselohra se skonáwá w deset hodin, der Tod endiget alles, smrt wssecko končj, skončuge, wsseswů konec činj, sein Leben endigen, skonat, skončit, dokonat žiwot, er fängt viel an, endiget aber nichts, mnoho začne, nic ale nedokoná, eine Rede, einen Brief endigen, řeč, psanj dokonat, psanj dopsat, hier endiget sich der Wald, das Buch, zde se les, kniha skonáwa, dokoliáwá.

Endigung, f. skonánj, skončowánj, skončenj, dokončenj, n. nach Endigung der Sache, po dokončenj, po skončenj, po skončowánj tě wěcy, Endigung des Krieges, skončenj, wálky, eines Worts, končenj, skonánj, n. končina, f.

Endivien, štěrbák, m.

Endivienſalat, m. sálát štěrbákowý. m.

Endlich, konečný.

Endlich, adv. konečně, pak, napossledy, endlich einmal, pak gednau, er muß endlich betteln gehen, nac posledy musý žebrat, endlich hat er sich entschlossen, pak se rozmyslil.

Endlichkeit, f. konečnosť, f.
Endschaft, f. Ende.
Endung, f. Endigung. 2) in der Abänderung der Wörter, pád, m, končina, f.
Endurtheil, n. pře rozsudek, m. wypowěd, f. nález, m.
Endzweck, m. konec, m. den Endzweck erreichen, konce dosáhnauti, dogiti.
Engbrüstig, dussný, krátkoduchý, těžkoduchy, dychawičný, těsnoprsý, engbrüstig seyn, dussným býti, dussněti, dychawičněti.
Engbrüstigkeit, f. dussnosť, dussnota, dychawičnosť, f. těsnosť prsů, f.
Enge, eng, wzký, auzký, těsný, eng beysammen, eng in einander, těsný, enger Paß, Weg, klauza, f. wzké průchodisstě, wzká strán, cesta, f. der Rock ist mir zu enge, kabát gest mně wzký, těsný, enges Glas, auzká sklenice, das Zimmer, das Haus ist mir zu enge, pokog, dům gest mi mne těsný, enge Schuhe, Kleider, těsné, auzké střewice, šaty, m. enge machen, anžiti, těsniti, tjsniti, swžiti, saužiti, stěsniti, enge werden, swženu, sauženu býti, enger machen, zauzčiti, enger Kamm, hustý hřeben, enges Sieb, hustě sytko.
Enge, eng, adv. wzce, auzce, těsně, eng einziehen, zusammen bringen, wtěsniti, stjsniti, saužiti, w tjseň wwesti, enge schreiben, hustě psát.
Enge, die, těsnosť, f. těsno, n. tjseň, f. Enge des Meers, auzina, auzkosť moře, f. des Land des zwischen zweyen Meeren, os křiwli, n. klauza mezy dwěma moři, f. in die Enge treiben, do těsna wehnati, Enge zwischen Bergen, těsnina, f.
Engel, m. angel, anděl, m. mein Engel! můg andjlku!
Engelchen, n. andjlek, angelíček, m.
Engelsüß, osladič, m.
Englisch, angelský, andělský, 2) englándisch, Anglický, Anglický
Englischroth, n. červená ruda, Anglická, f.
Enis, m. f. Anis.
Enkel, m. wnuk, m. (wnaučel) des Enkels Frau, wnukowa manželka, f. 2) am Fusse, kotnjk, kůtek, m.
Enkelein, n. wnůče, n. wnuček, m.
Enkelinn, f. wnučka, f.
Enkelsweib, n. wnukowa žena, pranewěsta, f,
Entäußern, sich, zhostiti se, zprostiti se, zbýti s rukn, straniti se, odstraniti se, odcyzyti se.
Entäußerung, f. zhoštěnj, zprostěnj, zbytj, stranění, odstranění, odcyzenj. n,
Entarten, odroditi se, wyroditi se, s. Ausarten.
Entartet, s. Ausgeartet.
Entbehren, nemjti, nemětí, býti bez něčeho, ich kann es entbehren, mohu bez toho býti, du hättest wohl die Mühe, Ausgabe, Sorge entbehren können, mohl sy býti bez prace, bez wydánj, bez starosti.
Entbehrlich, bezpotřebný.
Entbieten, kázati, skazowati, wzdáwati, seinen Gruß, pozdrawenj kázati, einen zu sich, někoho k sobě wyprosyti, dožádati.
Entbinden, odwázati, 2) eine Gebährerinn entbinden, wie Gott, dáti porod, mit einem Sohne, synem pomocy, entbunden werden, slehnauti, porditi.
Entbindung, f. odwázánj, n. 2) Niederkunft, porod, m slehnutj, n. der Entbindung nahe, blisk ku porodu, na slehnutj.
Entblättern, listj trhati, otrhati, otrhawati, lámati, wlamowati z něčeho.
Entblätterung, f. listj trhánj, lámánj, otrhánj, n.
Entblöden, sich nicht, nestydětu, nehanbiti, nezarděti se, stud odložiti, odwrcy. 2) sich, s. erkühnen.

Entblösung, f. nestaudnost, f.

Entblössen, obnažiti, odkryti. das Haupt, hlawu odkryti, obnažiti, den Degen, das Schwerd, kord, meč obnažiti, die Brust, prsa obnažiti, odhaliti, rozhaliti, odkryti, rozewříti, den Arm, den Fuß, ruku, nohu obnažit, sich, obnažiti se, rozhaliti se, sich schändlich entblössen, odkrywati se. 2) einen vom Gelde entblössen, ho naha swlécy, oblaupiti, von Hilfe, pomocy zbawiti, pomoc odnjti, eine Stadt, město opustiti, bez ochrany nechati, sich entblössen, vom Gelde berauben, oblaupiti se, wytrátiwiti se, wydati se z peněz, ich kann mich nicht entblössen, (vom Gelde) nemohu se z peněz wydat. sich von allem, als Kleidern, u. m. d. g. entblössen, swlécy se ze wsseho, ze sstatů wyprázdniti se, a t. d. von Freunden entblösst seyn, neměti žádných přátel, aller seiner Güter entblösst seyn, o wssecky swé statky přigiti, zbawenu gichbýti.

Entblösst, obnažený, odhalený, odkrytý, entblösstes Haupt, odkrytá hlawa, f. entblösster Degen, obnažený kord, m. von allen Mitteln, oblaupený ze wsseho statku, zbawený wsseho statku, wytráwený, eine entblösste Stadt, město bez ochrany, město opusštěné, n.

Entblössung, f. Blöße, obnažení, odkrytj, n. des Hauptes, odkrytj, n. vom Gelde, oblaupenj ze statku, zbawenj statku, wytráwenj, n.

Entbrennen, zahořeti, zapáliti, zapalowati, rozhořeti, rozpáliti, zanjtiti, rozjnjtiti se, zažhnauti, entbrennt, zahořelý, zapálený, rozpálený, rozjnjcený, zanjcený, entbrennen vor Zorn, Liebe, zanjtiti, rozpáliti, zapáliti se hněwem, w swé hněwiwosti, lásku, zanjtiti se, zahořeti lásku.

Entbrennt, zažhnutý, zahořelý, zapálený, zanjcený.

Entdecken, einem etwas, zgewiti, wygewiti někomu něco, einen Diebstahl der Obrigkeit, pronesti, 2) gewahr werden, bemerken, wyssetřiti, wznamenati, znamenatj. 3) erfinden, wynaleznauti, wynagjti, na gewo wynasti.

Entdeckung, f. an einem andern, wznamenánj, znamenánj, n. 2) Bemerkung, wyssetřenj. f. zu Erfindung einer Kunst, wynalezenj, wynagitj wmětnj, n. Entdeckung machen, znamenati, wyssetřowati, 4) Entdeckung, Nachricht, zgewenj, wygewenj, n.

Entchen, n. Aentchen, kachnička, kačička, f.

Ente, f. Ante, kachna, kačice. kačka, kačena, f. eine zahme, pitomá kačice, f. eine wilde, diwoká kačice, f. von Enten, kačičj, kachnj.

Entehren, znewctiti, newctiti, nectjti, hyzditi, zhyzditi, zlehčiti, pohaněti, 2) ein Frauenzimmer, pannu pohaněti, zmrhati, porussiti, o pokestnost, o poctiwost připrawiti, panně poctiwost odnjti.

Entehrung, f. znewctěnj, newctěnj, n. vevcta, f. zhyzděnj, zlehčenj.n, 2)pohaněnj,n.

Entenadler, Stößer, m. kačičj orel, m

Enteney, n. wegce kachnj, kačičj, n.

Entenfleisch, n. kachnj maso, n,

Enterben, wyděditi, odděditi, dědictwj zbawiti.

Enterben, das, Enterbung, f. wydědenj, oddědenj, dědictwj zbawenj. n,

Enterbt, wydědilý, oddědilý.

Entfahren, wyklauznaut, wyknauti, wypadnaut, es entfährt ei:

einem leicht ein Wort, lehce, snadně se člowěk podřekne, lehce člowěk slowo wypustj, lehce wygde člowěku slowo z vst, bei diesen Worten entfuhr ihm ein Seufzer, to powěděw, wzdychl sobě, 2) entfahren aus der Hand, oder wie das Eisen, die Axt, vom Stiele, wysmeknauti, smeknauti, wymknauti se, wyklauznauti, der Fisch entfuhr mir unter den Händen, ryba mi z rukau wyklauzla, wyplzla, wynikla, 3) wie eine Blähung, aufstoßen, wygiti.

Entfallen, aus der Hand, wypadnauti, aus dem Munde, z vst wygiti; podřeknauti, podřjcy sej es entfiel ihnen der Muth, srdcem klesti, 2) vergessen, aus dem Gedächtnisse entfallen, z mysli, z paměti, z mysli wypadnauti, wygiti, wypustiti, wyrazyti z mysli, z paměti, 3) der Muth entfällt, mysl klesá, tratj se.

Entfalten, wie ein Geheimniß, Blatt, Heri, rozwinaut, rozwiger, ein Räthsel rozpletspohádku.

Entfärben, sich, rdjti, zardjti, zapýřiti, začerwenati se, barwu změnit, ztratit, twář měnit, změnit, er entfärbte sich vor mir změnila se twář geho předemnau, zarděl se.

Entfärbung, f. rděnj, zarděnj, zapýřenj, začerwenánj, n.

Entfernen, einen, odstraniti, odháliti, odwrátiti někoho, sich, wzdáliti, odstraniti, oddáliti se, vom Wege, von seinem Vorhaben, seiner Meinung, vchýliti, odchýlisi se, (cesty se spustit)

Entfernt, wzdálený, oddálený, entfernter Ort, wzdálené mjsto, entfernt, weit, zu bitten, zu lügen, wzdálen daleko gsa od prosby od lži, ꝛc.

Entfernt, adv. wzdáleně.

Entfernung, f. jemandes, oddálenj, odstranění. n. 2) Weggehen, Abschied, wzdálenj, oddálenj, odstranénj, n, eines Orts, wzdálenost, wzdálj, n. daleko, dál, dálka, f. in einer Entfernung, něco opodál, podál.

Entfesseln, rozkowati pauta, okowy, paut zprostit, zbawit, z okowů, z paut wydobyt, entfesselt von den Banden des Vorurtheils, wydobyt z okowů předsudku.

Entfleischte Hand, ruka bez masa, masa zbawená.

Entfliegen, vletěti, vljtnauti, odletěti.

Entfliehen, vprchnauti, prchnauti, b) aus dem Kerker, aus einem Orte, vgiti, vtecy, der Strafe, Gefahr, vgiti, zmknauti trestu, nebezpečenstwj, wywáznauti z nebezpečenstwj, c) entfahren, es entfloh ihm ein Seufzer, wypustil wzdychnutj, zawjdychl.

Entfliehen, das, vgitj, vtečenj, vprchnutj, n.

Entflohen, vtekly, vstý, vprchly, prchly.

Entfließen, vplynauti,

Entfrechen, sich, s. Erfrechen.

Entfremden, odcyzyti, odcyzowati, krádj wzýti, odnjti.

Entfremdet, odcyzený, krádj wzatý.

Entfremdung, f. odcyzenj, odcyzowánj, wzetj, n.

Entführen, odwesti, vnesti, eine Jungfer entführen, pannu ode west, vnest.

Entführer, m. vnosec, m.

Entführerischer Weise, vnosnýmy obyčegi.

Entführt, odwedený, vnesený.

Entführung, f. odwedenj, vnesenj, n. vnos, m.

Entgegen, proti, naproti, wstřic, er ist mir entgegen, on gest proti mně, dem Winde entgegen, proti wětru, gehen, naproti, proti někomu, někomu wstřic gjti.

Entgegenarbeiten, proti někomu se braniti, pracowati.

Entgegenbellen, odstrékáwati.

Entgegenbrüllen, naproti bučeti, z hěwáti.

Entz

Entgegengehen, naproti, wstřjc gti někomu.
Entgegengestellt, naproti postawený.
Entgegenhaben, den Wind, mjti wjtr protiwný.
Entgegenhalten, naproti držeti, kłásti, stawěti.
Entgegenkommen, wstřjc, naproti přigjti, gjti.
Entgegenlaufen, naproti, wstřjchžeti.
Entgegenliegen, naproti ležeti.
Entgegenmurmeln, odreptáwati, obreptáwati.
Entgegenreden, odmlauwati.
Entgegenreiten, naproti, wstřjc geti.
Entgegenschicken, naproti poslati.
Entgegensehen, naproti hleděti, očekáwati.
Entgegensetzen, naproti, na odpor kłásti, sich entgegensetzen, na odpor se stawěti, postawiti, postawowati.
Entgegensetzung, f. naproti, na odpor kładenj, n. wloženj.
Entgegenseyn, být naproti, na odpor, protiwným, proti někomu (něčemu být, odpjrati, odporowati někomu, (něčemu) ich will dir darum nicht entgegen seyn, w tom ti nebudu na odpor, der Wind ist entgegen, wjtr gest naproti, protiwný.
Entgegenstellen, naproti stawěti, postawitj, sich entgegenstellen, na odpor se stawěti, postawowati.
Entgegentreten, naproti wstaupiti.
Entgegentreiben, naproti hnáti.
Entgegenwohnen, naproti bydleti.
Entgegenziehen, naproti táhnauti.
Entgegenziehung, f. naproti taženj, n.
Entgehen, entfliehen, vgjti, vcházeti, minauti, wie die Gelegenheit, pomjgeti, wie die Kraft, Saft, Nahrung, vcházeti, dem Wurfe entgehen, ráně se wyhnauti. der Gefahr, der Strafe, dem Tode entgehen, vgjti nebezpečenstwj, &c. nebezpečenstwj, pokuty, trestu, smrti zniknauti, wynikauti, wywáznauti z nebezpečenstwj, mir entgehet dabei nichts, mně nic na tom nesegde. er läßt sich nicht leicht einen Vortheil entgehen, wssecko k swému vžitku obráti, er wird dem Ding doch nicht entgehen, přečce ho to nemine.
Entgehen, das, vgitj, n.
Entgeistert seyn, nemjti ducha w sobě, býti bezdussným, entgeisterter Leichnam, bezdussné tělo, n.
Entgeld, Entgelt, n. záplata. f. ohne Entgeld, bez záplaty.
Entgelten, platiti, zaplatiti, odplatiti, er wird es entgelten müssen, bude to musýt zaplatiti, zažiti, einem etwas entgelten lassen, někomu za něco wyplatiti, někomú odplatiti.
Entgürten, rozpásati. odpásati.
Enthalten, in sich, halten, fassen, držeti, obsahowati, zawřjti w sobě, sich, zdržeti se, der Speise, des Weins, zdržeti se od gjdla, od wina, sich des Lügens, od lži se zdržeti, 1) obsáhnauti, das Buch enthält viel Gutes, ta kniha mnoho dobrého obsahuge, diese Bedingung ist bereits in der vorigen enthalten, ta wýmjnka se giž w předesslé zawjrá, 2) sich des Lachens nicht enthalten können, nemocy se smichy zdržet. Enthalten, adj. obsažený.
Enthaltsam, zdrželiwý
Enthaltsam, adv. zdrželiwě.
Enthaltsamkeit, f. zdrželiwost, f.
Enthaltung, f. zdržení se.
Enthaupten, hlawu stjti, straubiti, sinati, hlawu wziti.
Enthauptung, f. stětj, straubenj hlawy, n.
Entheben, zbawiti, zprostiti, der Mühe, práce zbawiti.
Entheiligen, porussiti, posskwrniti, den Sonntag, neděle neswěcitti.
Entheiligung, f. porussenj, posskwrnění, n. des Sonntags, nedrženj, neswěcenj neděle, n.
Enthüllen, odhaliti, odkryti, igewiti, wenn sich die Zukunft unserm

ferm Auge enthüllen wird, řkrýż budaucý wěcy nám zjeweny budau, se zgewj.

Enthüllen, odobaliti, odkryti, odkrýwati, odhaliti.

Enthüllung, f. odobalenj, odkrytj, odhalenj, n.

Entkleiden, swláčeti, swlécy (z ſſa tů) rozſtrogiti.

Entkleidung, f. swláčenj, swlečenj, roſtrogenj, n.

Entkommen, vgjti, vtecy, wywázſnauti. ſ. Entgehen, Entfliehen.

Entkräften, zemdliti, vmdliti, ſýlu odnjti, zteyrati, wytenčiti.

Entkräftet, vmdlený, zemdlený, zteyraný.

Entkräftung, f. vmdlenj, zemdlenj, zbawenj ſýly, zteyránj, wytenčenj, n.

Entladen, zſkládati, břemena zproſtiti, nákladu zbawiti, sein Gewiſſen, ſwědomj polehčiti, ſich der Bürde, zproſtiti, zbawiti ſe břemena, ſhoditi ſe ſebe břemeno.

Entladung, f. břemena zproſtěnj, nákladu zbawenj, zkládánj, n. des Gewiſſens, polehčenj ſwědomj, n.

Entlarven, odkryti, obnažiti.

Entlaſſen, propuſtiti.

Entlaſſung, f. propuſtěnj, n.

Entlaſten, ſ. Entladen.

Entlaufen, vtecy, vtjkati, vběhnauti, odběhnauti, prchnauti.

Entlaufener, odběhlec, poběhlec, poběhlý, vtekly člowěk, m.

Entledigen, wyſwoboditi, wyproſtiti, der Laſt, břemena zbawiti, zproſtiti, od břemena wyſwoboditi, ſich der Strafe Bekümmerniß, zbawiti ſe trestu, ſtarosti, vom Jammer und Elend, wyſwoboditi, wyproſtiti z bjdy, z nauze, den Bauch, břicho wyprá dniti.

Entlediget, wyſwobozený, wyproſſtěný, zproſſ ený, zbawený.

Entledigung, f. wyſwobozenj, wyproſſtěnj, zproſtěnj, zbawenj, n.

Entlegen, wzdálený, daleký, entlegene Oerter, wzdálená mjſta, mjſta podál od ſebe, n. entlegen ſeyn, wzdálenu býti, podál od někoho býti.

Entlegenheit, f. wzdálenoſt, f.

Entlehnen, wypůgčiti, wydlužiti.

Entlehnt, wypůgčený, wydlužený. entlehntes Geld, wypůgčené, wydlužené penjze, f.

Entlehnung, f. wypůgčenj, wydluženj, n.

Entleiben, zabiti, zjwota zbawiti, zjwot wzjti, odnjti, ſ. Tödten.

Entleibt, zabitý, bezjwotný.

Entleibung, f. zabitj, zjwota zbawenj, wzetj, n.

Entlernen, odwčiti, odnaučiti.

Entmannen, muzſtwj, muzinoſti, zmužiloſti zbawiti, muzſtwj odnjti, wyměkčiti, 2) wykleſtiti.

Entmannt, zjemilý, muzinoſti zbawený. 2) wykleſtěný.

Entnehmen, odnjti, odnjmati, ſ. Entziehen, Entwenden, 2) Gelder auf einen entnehmen, penjze na někoho wydjrati, wybrati, 3) erfahren, wyrozuměti.

Entnerven, ſýly zbawiti, ſýlu odnjti, wyměkčiti, wytenčiti.

Entnervt, ſýly zbawený, wytenčený, wyměkčený.

Entnervung, f. ſýly zbawenj, wyměkčenj, wytenčenj, n.

Entnommen, odňatý, ſ. Entzogen.

Entpanzern, brněnj odnjti, zbrněnj ſwlécy.

Entquillen, wyprýſkati, preyſſtiti ſe.

Entrathen, ſ. Entbehren.

Entráthſelu, etwas, wypleſti, rozwinauti, vhodnauti pohádku.

Entreißen, wydjrati, wydřiti, pobrati, odnjt, wzjt mocý, náſylnjm, wytrhnaut, einen dem Verderben, der Gefahr, ze zkázy, z nebezpečenſtwj wytrhnauti, wyproſtiti, wychwáciti, dem Tode ſmrti zbawiti, zproſtiti, z hrdla ſmrti wytrhnauti, wychwáciti, wyproſtiti. 2) neutr. davon leuſen,

fen, vrecy, die Geduld iſt ihm entriſſen, trpělliwoſt ho pominula.

Entreißung, f. wydjránj, wydřenj, pobránj, n.

Entrich, m. Aentrich, kačer, m.

Entrichten, odwáděti, die Schulden, dluhy odwesti, zaprawiti, f. Abführen, Bezahlen.

Entrichtung, f. odwáděnj, n.

Entrinnen, vtecy, vtjkati, vklauznauti, z rukau wyniknauti, der Gefahr, wywáznauti z nebezpečenſtwj, zniknauti nebezpečenſtwj.

Entronnen, vtekly, vklauzly, wynikly, vprchly.

Entrüſten, popuditi, rozljtiti, rozhořčiti, rozlobiti, zkyſeliti, rozdráždíti, zdraſtiti, rozhorliti, rozhněwati, ſich, popuditi ſe, pohnauti ſe, wzdaukiti ſe hněwem, rozzlobiti, rozljtiti ſe, rozhněwati ſe.

Entrüſtet, popuzený, rozljcený, rozhořčený, rozlobený, zkyſelený, rozdrážděný, zdraſtěný, rozhorlený, rozhněwaný.

Entrüſtung, f. popuzenj, rozljcenj, rozhorlenj, rozlobenj, zkyſelenj, rozdrážděnj, zdraſtěnj, n. popuzliwoſt, f.

Entſagen, odpowěděti ſe, odřikati, odřjcy ſe, weyhoſt dáti, zhoſtiti ſe, dem Teufel und allen ſeinen Werken, ďáblu a ſkutkům geho ſe odřjcy, den Wollüſten oder Laſtern, rozkoſſem weyhoſt dáti, odřjcy ſe rozkoſj, neprawoſtj, der Welt, ſwěta ſe zhoſtiti, ſwětu weyhoſt dáti; ſeinen Rechten, Anſprüchen, Foderungen, práwa k něčemu ſe odřjcy, puſtiti od ſwých práw, vſtaupiti od nadánj, naděge, práwa.

Entſatz, m. pomoc, ſpomoc, f. (přiſpěnj na pomoc n.) zum Entſatze kommen, na pomoc přigjti, přiſpěti, ku pomocy přigjei.

Entſchädigen, einen, nahraditi, wynahraditi, dáti náhradu, ſkodu nahraditi.

Entſchädigung, f. náhrada, f. nahraženj, wynahraženj, n.

Entſcheiden, rozſauditi, rozhodnauti, rozděliti ſaudem, rozeznati, zwiſchen zweenen den Streit, při rozhodnauti, rozſauditi, den Sieg, die Wahl, rozhodnauti, rozſauditi, die Sprache, řeč rozěznati.

Entſcheider, m. rozſudj, m.

Entſcheidung, f. rozſauženj, rozhodnutj, n.

Entſchieden, rozſaužený, rozhodnutý.

Entſchlafen, vſnauti, zaſpati, 2) in dem Herrn ſterben, w pánu vſnauti, ležnauti, ſkonati.

Entſchlagen, ſich einer Sache, der Gedanken, puſtiti něco, wyrazyti z myſli, a z paměti něco, myſlenj, der Sorgen, ſtaroſti puſtiti, ſtaroſti ſe ſebe shoditi, eines Menſchen ſtrhnauti, puſtiti ſe někoho, wyſtřjhati ſe, odcyzyti ſe, odprázdniti ſe od někoho, zproſtiti, zhoſtiti ſe někoho, ſich der Geſchäfte, vprázdniti ſe.

Entſchleyern, odkryt rauchu.

Entſchließen, ſich, rozmyſliti ſe, vſmyſliti, vmyſliti, vmjnici ſy, endlich hat er ſich entſchloſſen, předce ſe rozmyſlil, ſich zu etwas entſchlieſſen, něčeho ſy vmjnic, rozmyſlit ſe k něčemu.

Entſchließung, f. von Entſchließung, hotowé, ochotné, wolné myſli, ochotný, ochotnowolny. ſ. Entſchluß.

Entſchloſſen, rozmyſſlený, ochotné, hotowé, ſtálé, wolné myſli.

Entſchloſſen, hotow, přichyſtán.

Entſchloſſenheit, f. hotowoſt, ſtálooſt, ochotnoſt myſli, f.

Entſchlummern, zeſzěſjmnauti, zeſnauti, vſnauti, auf ewig, zeſnauti, ſ. Entſchlafen.

Entſchlüpfen, wyklauznauti, vklauznauti, wyuiknauti, aus der Hand, wypljnauti, wyklauznauti.

Ent-

Entſchluß, m. Entſchließung, vmyſl, m, mein Entſchluß iſt gefaßt, giż ſem vmyſlil, w myſl wzal, na myſli vſtawil, vſtanowil, vložil, er faßte den Entſchluß, w myſl wzal, vmyſlil ſobě, vſtanowil na myſli, vmjnil, zamyſlil, na myſli vložil, auf einen Entſchluß bringen, na vmyſl přiwesti, der Entſchluß mehrerer, der höchſte, (auch) ſneſſenj, n. vrčenj. n.

Entſchuldigen, einen, oder ſich, wymlauwati, wymlnwiti, omluwiti, omlmwna, wymluwna činiti ginému, aneb ſebe ſamému.

Entſchuldiget, halten, wymluwenu mjti.

Entſchuldigung, ſ. wýmluwa, omluwa ſ. Entſchuldigung vorwenden, wýmluwu předložiti, přednášeti, předſtirati.

Entſchütten, ſich des Verdachts, podezřeni ſe ſebe ſhoditi, ſwaliti, od ſebe odwrcy, odwrátiti.

Entſchwingen, ſich der Erde, wznesſi, wymrſſtiti, wypnauti ſe wzhůru ze země.

Entſeelen, duſſi odnjti.

Entſeelt, bezdušný.

Entſetzen, helfen, přiſpěti, eine Stadt, oſwoboditi, ochrániti, ókřiſhati město, 2) einen des Amts, ſhoditi, ſſaditi, ſſložiti někoho s aufadu, 3) ſich, erſchrecken, děſyti, zděſyti ſe, překděſyti ſe, zhrozyti ſe, vžaſnauti.

Entſetzen, das, děſenj, zděſenj, vzaſnutj, n. vžás, m. vžaſloſt, hrůza, f. das Entſetzen kömmt mich an, gde na mne hrůza, hrůza mne pogimá, zum Entſetzen, k vžáſu, k vžaſloſti, až hrůza.

Entſetzlich, hrozný, adv. hrozně.

Entſetzlichkeit, f. hroznoſt, hrůza,

Entſetzung, f. einer Stadt, oſwobozenj, oſtřſháuj, n. 2) von einem Amte, ſſloženj, ſſazenj, zhozenj s vřadu.

Entſiegeln, odpečetiti, rozpečetiti.

Entſiegelt, odpečetěný.

Entſieglung, ſ. odpečetěnj, n.

Entſinnen, ſich, pamatowati ſe, rozpomenauti ſe, vpamatowati ſe, pomnětí, zpomenauti, rozpomenaut ſe, rozpomjnat ſe, wo ich mich recht entſinne, geſtli ſe dobře pamatugi, ich kann mich deſſen nicht entſinnen, nemohu (ſy) na to zpomenaut.

Entſinken, vpadnauti, wypadnauti.

Entſpinnen, ſtrojiti, trojiti, kowati, ſlěwati, ſtrogiti, naſtrogiti, ſich, z. B. Krieg, Kabalen, powſtati, pogiti.

Entſprechen, übereinſtimmen, gemäß ſeyn, ſrownáwati, ſgednáwati ſe, der Erwartung entſprechen, ihr gemäß ſeyn, naděgi naplniti, podlé naděge ſe zdáti.

Entſprießen, pogjti, zroditi ſe, aus dieſem Brunnen entſprießt alles Böſe, z tě ſtudny wſſecko zlé ſe preyſſti, entſproſſen, poſſlý, rodilý, zrodilý.

Entſpringen, entſtehen, pocházeti, pogjti, wznikati, wzniknauti, wznik brátí, wyſkočiti, (preyſſtiti ſe, wypreyſſtiti ſe, wznikuauti) als, dies Recht entſpringt ſelbſt aus der Natur, to práwo preyſſti ſe ze ſamého přirozenj, 2) von der Quelle, preyſſt ti, wyprſkowati ſe, wyſkakowati, dort entſpringt die Donau, tam wýcházý, pocházý, wznikáDunaw. 3) entrinnen, vtecy, vgjti, vprchnauti, prchnauti, wyniknauti.

Entſtehen, pocházeti, pogjti, wycházeti, powſtati, naſtati, wznikauti, aus dieſem entſtehet ein Geſchrey, z toho wzcházý, pocházý křik, es entſtand ein Krieg, powſtala, naſtala, wznikla, zdwihla ſe wálka, es entſtand der Ruf, powſtala powěſt, aus dieſem entſtehet ein Vortheil für den Staat, z toho pochází vžitek pro obec, es entſtand ein Zwiſt Gelächter, Aufruhr, Streitigkeit,

wzni-

winikla, powstala, nastala, zdwihla se newole, rúznice, powstal smích, winikla, powstala hádka, es entstand ein grosser Wind, ein Gewitter, strhlo se, powstalo powětřj, strhla se, powstala bauřka, b) nastati, s. verstehen, die Wolken entstehen aus Dünsten, oblakowé pohásegj z pár, es entstand Feuer, oheň wyssel, se zná, daraus entstehet die Faulheit, Krankheit, der Nutzen, Schaden, z toho pochází lenost, nemoc, užitek.

Entstehung, f. pogiti, wgitj, n. wichod, původ, m. powstánj, nastánj, winiknutj, n., winik, m.

Entsündigen, očistiti se.

Entsündigung, f. očistowánj, n.

Entstellen, zpotwořiti, zohyzditi.

Entstellung, f. zpotwořenj, zohyzděnj, n.

Entthronen, ze stolce, z trúnu swrcy, shoditi.

Entvölkern, zpustiti, plenili, poplenili,

Entvölkert, zpustěný, pleněný, popleněný,

Entvölkerung, f. zpustěnj, plenění, poplenění, n.

Entwachsen, odrůsti, wyrůsti z něčeho.

Entwaffnen, zbrog swláčeri, odnjti, z broge wlécy, rozbrogiti

Entwaffnet, bez zbroge, zbroge zbawený, z zbroge swlečený.

Entweder, buď, buďto.

Entwehren, sich einer Sache, obrániti se něčemu.

Entweiben, wyměkčiti, zbawiti zenstwa.

Entweichen, vhnauti, vhýbati se, wyhnauti, wohin, vhnauti, wyhnauti, vssinauti, vtecy někam.

Entweichung, f. vhnutj, n. vtěcy, m.

Entweihen, poskwrnici, porussiti.

Entweihung, f. poskwrnánj, porussenj, n.

Entwenden, vkrádati, vkrásti, vstranici, zrádj vgimati, vbirati, tradmo wzeť brátí, wzýti, odcyzyti.

Entwendet, odcyzený, vkradený, kradený, zrádj odňatý, wzatý.

Entwendung, f. vkrádánj, brání, vkradenj, odgimánj, odcyzenj, n.

Entwerfen, nawrhnauti, nawrcy, ponawrcy, nastjnici, den Plan, nawrcy, den Brief in die Schreibtafel, psanj do pisawky nawrcy, schriftlich für sich, nastjnici, nawrcy, ponawrcy, einen Karakter, wyznamenati, podobiti, wynobobiti powahu, ein Bild, obraz nawrcy, ponawrcy, nastjnici, in Gedanken etwas entwerfen, w mysli nawrcy.

Entwerfung, f. nawržení, n. s. Entwurf.

Entweyhen, Entweyhung, s. Entweihen.

Entwickeln, rozwinauti, wyplesti, rozplesti, wywinauti, wie es sichnoch entwickeln wird, gak se to skonči, gak se to gesstě wywine, wyplete, rozwine.

Entwickelung, f. rozwinutj, wyplecenj, wywinutj, rozpletenj, n. des Schauspiels, skončowánj, skončenj, wywinutj, rozwinutj, n.

Entwischen, wyniknauti, wywinauti, wyklauznauti, prchnauti, vtecy, vklauznauti, a) entfahren, ungefähr entfallen, wyniknauti, wysmeknauti, smeknauti se.

Entwöhnen, entwohnen, odwykati, odwyknauti, 2) ein Kind, ostawiti, odstawiti, odsaditi, djtě.

Entwöhnt, ostawený, odstawený odsazený.

Entwöhnung, f. ostawenj, odstawenj, odsazenj, n.

Entwohnen, odwyknauti, odwykati.

Entwohnt, odwyklý.

Entwohnung, f. odwyknutj, n. odwyklost, f.

Entworfen, nawržený, ponawržený, nastjnený.

Ent-

Entwurf, m. Entwerfung, Schildrung, f. nawrženj, ponawrženj, nastlmenj, n. náwrh, náslin, m. schriftlicher, nawrženj, Entwurf von etwas machen, nawrženj vdělati, eines Karakters, wyjnamenánj. n. podobenj, wypodobenj, n. podob na, f

Entwurfsweise, nawržensm.

Entzäumen, f. Abzäumen ein Pferd.

Enttiehen, vbjrati, vgimati, vkrádati, heimlich entziehen, krádj vgimati, kradmo preč brátj, einem das Lob entziehen, čest někomu brat, vtrhati na cti, sich den Augen der Leute, nepřicházeti, na oči lidské, der Gesellschaft, warowati, wystkjhati se společnosti lidské, odchýliti se od společnosti, jemanden der Gefahr, Strafe, od trestu, nebezpečenstwj wyprositi, sich der Arbeit, prácy se zpěčowati, wyhýbati, einem seine Gnade, odnjt milosti, von einem seine Hand, ruku odtáhnauti.

Entziehung, f. vgetj, vgimánj, vbjránj. n. von der Strafe, Gefahr, wyprosténj od trestu, od nebezpečenstwj, n. seiner selbst, warowánj, odchylowánj se, wystřjhánj, n.

Entziffern, rozwinauti, wygádkiti w kládati, wyložiti.

Entziffrung, f. wýklad, m. wyložénj, n. rozwinutj, wygádkenj.

Entzücken, myst wyrazyti, 2) in große Verwunderung setzen, und sehr veranügen, obradowati, gjmati, pogmauti rozkossj, radostj, ljbostj, rozwesliti, dieß hat mich sehr entzückt, to mne welmi obradowalo, rozweselilo, to mne welmi galo, pogalo.

Entzückend, zum Entzücken, rozkosnilý, přerozkossný.

Entzückung, f. wytržení mysli, n. 2) Vergnügen, rozkoš, f. wytržénj, n. ljbost, in Entzückung gerathen, w wytržení mysli přijiti, wytrženu býti, sehr erfreuet werden, rozkossj, ljbostj wytrženu, gatu, pogatu býti

Entzückt, über etwas ganz, radostj, rokossj, ljbostj wytržený, gatý, pogatý, rozweselený, obradowaný.

Entzündbar, paliwý, solche Materie, Körper, paliwo, n.

Entzünden, zapáliti, zanjtiti, zažjhnauti, 2) sich entzünden, zapáliti se, wie der Hals, wie eine Wunde, zapáliti se, entzündet, japálený, zanjcený, entzündet seyn, zapálenu býti, gegen einen sich entzünden, rozmáliti, rozjstiti, janjtiti, zapáliti se proti někomu, wie das Feuer, zegmauti se.

Entzündung, f. zapálenj, n. 2) Entzündung des Geblüts, der Brust, einer Wunde, des Halses, zapálenj, n.

Entzwey, we dwj, na dwé, das Bein ist entzwey, noha ge we dwj, etwas entzwey brechen, něco we dwj rozlomiti, přelomiti, (na dwé zlámati,) mitten entzwey brechen, w půlky, na dwj rozlomiti, přelomiti, entzweyhauen, na dwj roztjti, rozpoltiti, entzwey schneiden, na dwj, w poli rozkrogiti, rozkjznauti, entzwey spalten, rozdwogiti, rozpoltiti, w poli, na dwé roztjti, rozkoliti, rozwrátiti, entzwey seyn, gehen, býti rozlučenu, rozlaucy se, entzwey schlagen, rozrazyt, entzwey theilen, polisti, rozpuliti, na dwé děliti, rozděliti, rozpoltiti.

Entwurzeln, z kořen, kořené wywrátit, dobyt, wykořenit.

Entzweyen, sich mit einem, rozdwogiti, nesgednotiti, nesnadniti, nesgednati, rozkmotřiti se s gednjm, roztrhnauti se, s. Zertrennen.

Entzweyung, f. rozdwogenj, nesnadnocenj, nesnadněnj, nesgednánj, rozkmotřenj, n. roztržení, n.

Ephem.

Epheu, m. břečtan, m. von Epheu, břečtanowý.
Epheubeere, f. břečtanowá gahoda.
Epheukräublein, n. břečtanowý hroznjček.
Eppich, m. mikjř, libeč, ličok, apich, m.
Epheubaum, m. břečtan wětřj,
Epoche, f. Zeitabschnitt.
Enzian, m. hořec, m.
Er, on.
Erachten, domnjwati se, domeyšleti se, saudřiti, vznáwati, meines Erachtens, pozlé mého domněnj, zdánj, gakž se mně zdá, widj, gakž so naděgi.
Erachtung, f, domněnj, zdánj, wznánj, n.
Erarbeiten, wydělati, wypracowati.
Erbanfall, m. nápad, m.
Erbarmen, sich, über einen, eines, smilowati se, slitowati se, vstrnauti se nadněkým, es erbarmt mich sein, litu mi ho, litugi ho.
Erbarmen, das, smilowánj, slitowánj, vstrnutj, n. ljtost, f. Erbarmen haben, slitowánj, ljtost mjti, aus Erbarmen, z smilowánj, z slitowánj, z milosrdenstwj, ohne Erbarmen, bez ljtosti, smilowánj, milosrdenstwj.
Erbarmer, m. slitownjk, m.
Erbarmerinn, f. slitowice, f.
Erbärmlich, ljtostný, erbärmlicher Zustand, žalostiwý, ljtostný, bjdný stáw, m. erbärmliche Verse, Rede, Schrift, bjdné werše, m, bjdná řeč, f. bjdné pjsmo, n. erbärmliches Maul, vkrutná huba, erbärmliches Maul machen, hroznau hubu dělati, vsta rozdjráti, sprlebici, erbärmliche Musik, předjdná hudba, f.
Erbärmlich, adv. ljtostně, ljtostiwě, schreiben, dichten, bjdně pjsati, básniti, erbärmlich lange, hroznně, vkrutně dlauho.
Erbarmniß, n. } f. das Erbarmen.
Erbarmung, f. }
Erbarmens, Erbarmungswürdig, pozlitowánj hodný.
Erbauen, ein Haus, eine Stadt, wystawěti, postawiti, wzdělati, vstawěti, vstawiti dům, město, 2) wie ein Prediger, wie eine Rede, wie ein Buch, pohnauti, wzbuditi, wzdělati, er hat mich sehr erbaut, on mne welmi pohnul, wzbudil, sich erbauen, pohnauti, wzbuditi wzdělati se.
Erbauer, m. eines Hauses, wystawitel, m. vstawitel, m.
Erbaulich, pohnutedlný, wzbuditedlný, probuditedlný, wzdělawatedlný, přjhladný.
Erbauung, f. wystawenj, wzdělánj, postawenj, vstawenj, n. 2) Ueberweisung, Reizung zur Gottesfurcht und Tugend, wzdělánj, wzbuzenj, pohnutj, probuzenj, n.
Erbe, Erbnehm, m. dědic, nápadnjk, m.
Erbe, n, Erbtheil, dědictwj, n. podil, nápad, das väterliche, po otcy, otčizna, f.
Erbeben, zdrkotati, zstrnauti, pstrnauti, wie die Erde, zatřáslt se, potřáslt se.
Erbeben, das, zdrkotánj, n. der Erde, otřesenj semě. n.
Erben, überhaupt, děditi, zděditi, er erbt soviel, on tolik dědi, er hat geerbt, dědil.
Erbeten, wyprosyti.
Erbeten, wyprossený, erbetener Zeuge, dožádaný swědek.
Erbetteln, wyžebrati.
Erbettelt, wyžebraný.
Erbeuten, zkořistiti, nakořistiti.
Erbeuten, n. zkořistěnj, nakořistěnj, n.
Erbfall, m. nápad, m.
Erbfehler, m. dědičná chyba, f.
Erbfeind, m. auhlawnj nepřjtel, m.
Erbfeindschaft, f. auhlawnj nepřátelstwj, n.

Erbfolge, f. poſtaupnoſt, .. poſtaupnoſt dědičná, f. dědičné náſtupnictwj, n.
Erbgang, ſ. Erbfall.
Erbgenoß, m. ſpoluděđic, m.
Erbgrind, m. otrus hlawy, m.
Erbgutsbeſitzer, m. dědinſk, m.
Erbl hngut, n. ſtatek manſký, manſká dědina, f.
Erbpacht, m. manſtwj, n.
Erbungsrecht, n. dědičné práwo, n.
Erbgut, n. dědictwj, n, dědičný, zdědilý ſtatek, dědina, f. väterliches Erbgut, dědictwj po otcy, n. otčizna, f.
Erbhaß, m. dědičný hněw, m.
Erbherr, m. dědičný pán, m.
Erbhuldigung, f. přiſſaha poddanoſti, f.
Erbieten, ſich zu etwas, podwoliti ſe k něčemu, ſich zu allen Dienſten erbieten, ke wſſem ſlužbám ſe podwolkti, vwoliti.
Erbietig, wolný, ochotnowolný, ochotný.
Erbieten, das, Erbietung, f. podwolenj, vwolenj, n.
Erbinn, f. dědička, f.
Erbitten, etwas, wyproſyti, der ſich erbitten läßt, genž ſe dá vyprosyti, naproſyti, 2) dopraſyti ſe něčeho, doſáda ti ſe (něko ho) Zeugen zu einer Handlung erbitten, ſwědků k něčemu žádat, požádat, doſádat ſe, die Zeugen ſind dazu erbeten worden, ſwědkowé byli k tomu požádáni, doſádáni, erbetene Zeugen, doſádanj ſwědkowé, 3) einen Verurtheilten, wyprosyt odſauzeného, 4) einen, ihn ſo lange bitten, bis man ſeine Abſicht bey ihm erreicht hat, vproſyt, ich habe ihn endlich doch erbeten, předce ſem ho pak vproſyl.
Erbittern, rozhořčiti, rozkyſeliti, zkyſeliti, popauzeti, popuditi k hněwu.
Erbittert, rozhořčený, rozkyſelený, zkyſelený.
Erbitterung, f. rozhořčenj, rozkyſelenj, zkyſelenj, n. zášť, nechut, hořkoſt myſli, f. mit Erbitterung, s hořkoſtj, aus Erbitterung, z hořkoſti, ze zášti.
Erbkrankheit, f. dědičná nemoc, f.
Erblande, pl. dědičné země, f.
Erblaſſen, blaß werden, blednauti, zblednauti, 2) ſterben, wmřiti.
Erblaſſen, das Erblaſſung, blednutj, zbledlutj, n. 2) zemřenj.
Erblaſſer, m. zſſaſtownjk, zſſaſtugicý, m.
Erblaſſet, erblaßt, zbledlý.
Erblehen, n. manſtwj, n. dědina manſká.
Erblehn und Gerichtsherr, m. dědinjk, m. mán, m.
Erbleichen, ſ. Erblaſſen.
Erblich, dědičný, nápadný, adv. dědičně.
Erblicken, whlídati, whlídnauti, zahlídnauti, wzříti, ſezříti, zazříti, ſpatřiti, zočiti.
Erblickt, zahlídnutý, wzřený, ſezřený, zočený, zazřený, ſpatřeny.
Erblickung, f. whlídání, whlídnutí, zahlídnutí, wzřenj, ſezřenj, zočenj, n. zazřenj, ſpatřenj, n.
Erblinden, oſlepnauti, ſlepnauti, er erblindet (wird blind) on ſlepne.
Erblos, bez dědictwj (zbawený)
Erborgen, zdlužiti.
Erboſen, rozzlobiti, zazliti, ſich über jemand, rozzlobiti, zazliti ſe na někoho.
Erboſt, rozzlobený, zazlený.
Erbprinz, m. dědičné knjže, n.
Erbprinzeſſinn, f. dědičná kněžna, f.
Erbrechen, wylomiti, 2) den Brief, rozlomiti, odpečetiti pſanj, 3) ſich erbrechen, ſpewen, dáwiti ſe.
Erbrechen, das, wylomenj, n. 2) rozpečetěnj, n. 3) das Spewen, dáwenj, n. wywratek, m.
Erbrecht, n. dědičné práwo, n.

Erb-

Erbschaft, f. dědictwj, n. antreten, dědictwj vgiti, vkigiti, na dědictwj dosednauti, dědictwj vgmauti, machen, děditi, iděditi.
Erbschuld, f. dědičný dluh, m.
Erbse, f. hrách, m. von Erbsen, hrachowý.
Erbsenstroh, n. hrachowina, f.
Erbsenacker, m. hrachowiſſtě, n.
Erbsenmehl, n. hrachowá mauka,
Erbsensuppe, f. hrachowá polywka, f.
Erbsenstek, n. hrachowka, f.
Erbsenwurm, m hrachowý čerw, m.
Erbseuche, f. dědičná nekest, f.
Erbstole, f. dědičná zampa, ſtola, f.
Erbstreit, m. dědičná pře, rozepře, hádka, f.
Erbsünde, f. hřich dědičný, m. prwotný.
Erbtheil, n. podil, m. nach dem Vater, podil otcowſký, otčina, f.
Erbvermächtniß, n. odkaz, odkázaný, n.
Erbzins, ſ. Erbpacht.
Erchtag, ſ. Dienſtag.
Erdapfel, m. brambor, m. zemſtě gabiko, zemče, n. (kůně, n.
Erdart, f. hruda, f.
Erdartig, zemnatý.
Erdball, m. kaule, f. obor swěta, m.
Erdbeben, n. zemětřesenj, n.
Erdbeere, f. gahoda, f. červená, zemſká, trávnice, f.
Erdbeerkraut, n. gahodnjk, m.
Erdbeschreiber, m. popiſowatel, wypiſowatel země, m.
Erdbeſchreibung, f. popiſowánj, popiſánj, wypſánj země, n. popiſa země, f. weypis země, m.
Erdboden, m. podlaha země, f. podſebytj, n. a) die Erde, die wir bewohnen, země, f. okrſſlek zemſký, obor swěta, m.
Erde, f. země, zem, f. aus der Erde, zemſký, etwas zur Erde werfen, na zem hoditi, o zem wdeřit něčim, zur Erde werden, w zem se obrátiti, zur Erde beſtatten, pod zem pochowáti, pohřbiti, davon in der Zuſammenſetzung, zemſký, zemnj.
Erdenball, m. Gebäude, obor mſpauſta swěta, f.
Erdenge, f. okřidlj, n. wzkoſt země, f.
Erdenken, wymyſliti, zamyſliti, ſmyſliti, das hab ich erdacht, to ſem gá zamyſlil, wymyſlil, das iſt blos erdacht, to ge gen ſmyſſleno.
Erdenklich, f wymyſſlenj, f pomyſſlenj, alle nur erdenkliche Höflichkeit erweiſen, wſſecku gen f pomyſſlenj zdwořilost prokázati, b) wymyſlitedlný ſ. Erſinnlich.
Erdenkloß, Erdknoll, m. hruda, f. ein kleiner, hrudka, f. der ſie zerſchlägt, hrudař, m.
Erdenkung, f. wymyſſlenj, zamyſſlenj, n. zámyſl, wymyſlek, m.
Erdenlaſt, f. břemeno, břjmě země, n.
Erdepheu, m. břečtan menſſj, ponec, m.
Erderſchütterung, f. země otřesenj, pohnutj, n.
Erdfall, m. země propadlina, roſkle, f.
Erdfloh, ſ. Mücke.
Erdgang, m. průkop, m.
Erdgeſchmack, m. zemina, f. der Wein hat oft einen Erdgeſchmack, wjno má často chut zeminau.
Erdgewächs, n. roſtlina, weyſtřelek, n.
Erdhummel, f. medogedka, f.
Erdicht, zemmatý.
Erdichten, ſmyſliti, zamyſliti, wymyſliti, obáſniti, Lügen, Ausflüchten, Geſchichten, lži, wýmluwy, příběhy ſmyſlit, wymyſlit, zamyſlit, ſmeyſſlet, wymeyſſlet ſobě.
Erdichtet, ſmyſſlený, zamyſſlený, obáſněný.
Erdichtung, f. zámyſl, wýmyſl, wymyſlek, m. ſmyſſlenka, f. ſmyſſlenj, n. báſeň, f.

Er

Erdig, zemnatý, b) zemnj.
Erdiger Geſchmack, chut zeminaw, zemnatá.
Erdkiefer, ſ. ywa, f.
Erdkloß, m. hruda, f.
Erdkreis, m. okrſſlek země, zemſký.
Erdkugel, f. kaule zemſká, f.
Erdkunde, f. znalost země, f.
Erdlôme, m. zemělew, m.
Erdmeſſer, m. zemoměřič, m.
Erdmeſſerey, f. Erdmeſſkunſt, zeměměřictwj, vměnj zemoměřičné, zemoměřictwj n.
Erdpfriemenkraut, n. ganowec, Janoſit.
Erdrauch, rutka polnj, f.
Erdreich, n. země, f. zemſtwj, n. hatses, temenjſſtě, temenjſſtná zem.
Erdroſſeln, dusyti, vdusyti, vdauſyti, zardausyti, ſſkrtiti, zaſſkrtiti, vſſkrtiti.
Erdroſſelt, vdusſený, zardausený, zaſſkrcený, vſſkrcený.
Erdroſſelung, f. vdusenj, zardauſenj, zaſſkrcenj, vſſkrcenj, n. ſſkrcenj.
Erdrucken, zamačkati, vmačkati, ein Kind im Schlafe, djtě zalehžeti.
Erdrückt, zamačkaný, vmačkaný.
Erdrückung, f. zamačkánj, vmačkánj, n.
Erdſcholle, f. hruda, f. trupel, m.
Erdſchwamm, m. hauba zemſká, f. ſ. Kartoffel.
Erdſpinne, f. zemſký pawauk, m.
Erdſtrich, m. prauh, pas země, m. 2) čáſtka země, f.
Erdwurm, m. zeměplaz, čerwjk zemſký.
Erdulden, trpěti, ſtrpěti, wytrpěti, ſnáſſeti, přetrpěti, ſnésti, ſnáſſeti.
Erduldung, f. trpěnj, ſtrpěnj, wytrpěnj, ſnáſſenj, n. přetrpěnj.
Erdreiſten, ſich, oſměliti ſe, opowážiti ſe, pokuſyti ſe.
Ereifern, ſich, rozhorčiti, rozprchliti, über etwas, nad něcim.
Ereifert, rozhorlený, rozprchlený.
Ereiferung, f. rozhorlenj, rozprchlenj, n.
Ereignen, ſráugnen ſich, zběhnauti ſe, ſtáti ſe, přihá.etiſe, dáti ſe.
Ereignet, ſráugnet, zběhlý, dálý, ſtalý.
Ereilen, dohoniti, doběhnauti, doſtihnauti, im Reden, Fahren, dogeti, doſtihnauti někoho giſdau, na koni.
Erben, ſ. Erben.
Erfahren, dowěděti ſe, zwěděti, wyzwěděti, porozuměti, wyrozuměti, wir haben ſeine Ankunft erſt geſtern erfahren, teprw včera gſme o geho přiſſtj zwědělí, ſe dowědělí, durch Vorfälle, zkuſyti, ohledati, er hat es in der That erfahren, gefunden, ſkuſeného toho zkuſyl, ohledal to, du wirſt es erfahren, zkuſýš, ohledáš, zwjš to, es ſchmeckt bitter, ich hab es erfahren, má hořkau chut, zkuſyl ſem toho, Noth, Elend, Kälte, ꝛc. pokuſyt, zkuſyt, pocýtit, ich hab es erfahren wie es ſchmerzt, pokuſyl ſem tě boleſti.
Erfahren, zkuſſený, zkuſylý, zběhlý, ſehr erfahren in etwas, dospělý w něčem, welmi zběhlý, zkuſſený, vměly w něčem, ein erfahrner Soldat, zkuſſený woják.
Erfahrenheit, f. zběhloſt, zkuſſenoſt, eine große Erfahrenheit beſitzen, býti welmi zběhlý.
Erfahrung, f. zkuſſenoſt, f. zkuſſenj, n. 2) in Erfahrung bringen, dowěděti ſe něčeho, Kenntniß, zkuſſenj, n. zkuſſenoſt, zběhloſt, f. eine Erfahrung machen, wyſſetřiti, něco, ein Mann von großer Erfahrung, muž welikě zkuſſenoſti, welmi zběhlý, proběhlý.
Erfechten, wybogowati, einen Sieg, wjtězſtwj vpotrati, wypotýkati, wybogowati, dogiti, dobýti bogem.

Er-

Erfinden, wynaleznauti, wynagditi, naleznauti, nalezti, wymysliti, zamysliti.

Erfinder, m. nalezatel, nalezač, wymyslitel, smyslitel, m.

Erfinderisch, Erfindsam, důwtipný, důmyslny, wymysliwý.

Erfindsamkeit, f. důwtipnost, důmyslnost, f. důmysl, důwtip, m.

Erfindung, f. nalezánj, n. nálezek, nález, wymyslek, m.

Erflehen, ſ. Erbitten, erbeten.

Erfolg, m. poſledek, následek, konec, m. ohne Erfolg, nadarmo.

Erfolgen, následowati.

Erforderlich, potřebný, přiležitý, náležitý, erforderlichenfalls, im erforderlichen (oder Erfoderungsfalle, w kas potřeby, když potřeba káže.

Erfordern, žádati, chtiti, die Sache erfordert es ſo, wác tomu zak chce, žádá to, es wird viel Fleiß und Arbeit dazu erfordert, k tomu geſt mnoho pilnosti a práce zapotřebi, wenn es die Noth erfordert, když potřeba káže.

Erforderniß, f. potřebnost, f. Erforderung der Sache, potřeba, f.

Erforſchen, zwjdati, wyzwjdati, wyſkaumati, wyzpytowati, wyſſetřiti, wyſtjhati, wyſkaumati, z. B. ſein Gewiſſen, ſwědomj zpytowati.

Erforſcher, m. zwědač, zwidatel, wyzwědač, wyzwidatel, wyſkaumatel, wyzpytowatel, wyzpytacztel, m. wyſſetřitel, zpytatel, m. kaumač, m.

Erforſchung, f. wyzwjdánj, wyſkaumánj, zwjdáuj, wyzpytowánj. n. wyſſetřenj.

Erfragen, einen, wo er zu finden iſt, dopdati, wyptati (ſe někoho, na někoho.

Erfreuen, obweſeliti, wozweſeliti, obradowati, potěſſiti, wie eine Sache, Nachricht, těſſiti, obradowati, potěſſiti, einen traurigen, těſſiti, potěſſiti, ich hatte mich darüber ſehr erfreuet, welmi ſem ſe z toho radował, ſich erfreuen, obweſeliti, rozweſeliti, radowati ſe, das erfreuet mich ſehr, to mne welmi těſſj, ich hatte mich darüber ſehr, höchſt erfreuet, welmi ſem ſe z toho weſelil, těſſil, ſich über etwas erfreuen, zradowati ſe, zweſeliti ſe nad někym, radowat ſe, weſeliti ſe z něčeho, ich erfreue mich, daß es dir wohl geht, těſſj mne (radugi ſe) že ſe ti dobře wede.

Erfreuet, obweſelený, obradowaný, potěſſený, erfreuet ſeyn über etwas, těſſiti, weſeliti ſe z nčkeho.

Erfreulich, potěſſitedlný, radoſtný.

Erfreulich, adv. potěſſitedlně.

Erfrieren, durch den Froſt umkommen, zmrznauti, pomrznauti, ſonſt, otáknauti, odnobiti, er hat ſich das Glied erfroren, odmobil ſy aud, die Füſſe ſind ihm erfroren, nohy ſy oznobil, odznobil ſe, wie ein Gewächs, zmrznauti.

Erfrierung, f. odznobenj, n.

Erfriſchen, obkerſtwiti, okerſtwiti, ſich, ſe, okřáti.

Erfriſchung, f. obkerſtwenj, okerſtwenj, n. okřáuj, n.

Erfriſchungen, plu. lahůdky, poſchaucky, f.

Erfüllen, anfüllen, ſplniti, dopniti, naplniti, mit Speiſe, naſplniti pokrmem, die Seele mit Vorſtellungen, naplniti, die Bitte, den Wunſch, proſbu, žádoſt něčj naplniti, wyplniti, ſplniti, das Verſprechen, den Willen, přjpowěd, wůli naplniti, wyplniti, wie die Weiſſagung, wyplniti.

Erfüllet, naplněný, wyplněný, von der Freude, naplněn welikau radoſti.

Erfül-

Erfüllung, f. naplněnj, wyplněnj, n. splněnj.
Erfunden, nalezený, wynalezený.
Ergänzen, zcelitj, doplnitj, dostawitj, etwas zerrissenes, wie ein Tuch, Kleid, plácetj, zcelitj.
Ergänzt, zcelený, doplněný, dostawený.
Ergänzung, f. důstawek, důkladek m. zcelenj, doplněnj, dostawenj, n.
Ergeben, sich, wie eine Stadt, Armee, poddati se, wzdáti se, sich jemanden, odewzdati se někomu, Gott sich ergeben, dáti, oddati, odewzdati se Bohu, sich unter jemandes Gewalt ergeben, dáti se w moc někomu, podrobiti se, poddati se, sich einem Dinge, oddati se něčemu, na něco, sich den Sünden, Lastern der Wollust, ergeben, wzdáti se w hřjssnost, w bugnost, w neprawost, w rozkoss, wydati se na hřjchy, neprawosti, na lidskosti a rozkosse, in den Willen Gottes, odewzdat se, poručit se do wůle Božj.
Ergeben, jemanden, poddaný, 2) geneigt, nakloněný, náklonný, přjchylný, oddany, einem Dinge, z. B. dem Spiele, oddaný, der ergebene Diener, gich w službách wolný, ochotnowolný.
Ergebenheit, f. poddanost, 2) Zuneigung, náklonnost, ochotnost, ochotnowolnost; oddanost, f.
Ergebung, f. an den Feind, poddánj, wzdánj, n. in den Willen Gottes, oddánj, odewzdánj, n.
Ergehen, státi, dáti se, nach Wunsche, podlé ljbosti se státi, dle žádosti se zwésti, dařiti se, zdařiti se, ergehen lassen ein Befehl, wydati rozkaz, wynesti rozkaz, einen Spruch ergehen lassen, weynos učiniti, 2) sich ergehen, spazieren, projjti se.
Ergeizen, vlakomiti, nalakomiti, vstrbiti, vstaupiti, nastrbiti.
Ergeizt, nalakomený, &c.
Ergiebig, reichhaltig, als Stoff, Quelle, prostranný, hogný, sirocký, nosný.
Ergiebigkeit, f. prostrannost, hognost. f.
Ergießen, sich, rozlitj se, wylitj se, wie ein Fluß, in einen andern, ljtj se, über das Ufer, wodnitj se, rozwodnitj se, 2) in einen andern, wie in das Meer, wljtj, wlewati se, der Fluß ergießt sich in einen andern, řeka se wlewá, wpadá do druhé.
Ergießung, f. rozlitj, n. des Meeres, powodeň, f. wodněnj, rozwodněnj, n. in das Meer, in einen Fluß, wpád m. wpadánj, wlitj, ljtj, n.
Ergötzen, obweseliti, obweselowati, rozweseliti, obradowati, těssitj, s. Vergnügen. sich an etwas ergötzen, radowati, weseliti, ukssiti se z něčeho, nad něčjm, z něčeho, nad něčjm rozkoš, potěssenj, radost, ljbost mjti, obweselowati, obweselitj se z něčjm, kochati se w něčem, die Spiele ergötzen mich sehr, hry mne welice obweselugj, těssj, sich mit etwas ergötzen, něčjm se obweselowat, sich an Büchern ergötzen, s knihami se těssitj, knihy sy libowati w nich se kochati, ljbost mjti, sich erfreuen.
Ergötzen, das, rozkoš, ljbost, radost, f. kochánj, obweselenj, n.
Ergötzlich, rozkossný.
Ergötzlichkeit, f. rozkoš, weselost, rozkossnost, f.
Ergötzung, f. obweselenj, n. rozkoš, ljbost, f. kochánj, n.
Ergreifen, chopiti, pochopiti, wchopiti, wchwátiti, wchwátnauti, wchytiti, pochytiti, pogmauti, wgmauti, popadati, pochwátiti, chopiti se, die Waffen, zbraň wchwátiti, wchopiti, wtrhnauti, zbraně se chopiti, einen bey der Hand, za ruku chopiti, wcho-

vchopiti, pogmauti, popadnauti, chytiti, vchytiti, einen an einer Uebelthat, dopadnauti, zastihnauti, die Gelegenheit, příležitost neopominauti, den Vorschlag, Rath ergreifen, podáwy vgiti, přigíti, přiwzíti, chytiti se, chopiti se rady, die Flucht, na vtjkánj se dáti, s rychlostj a radu wýti, s waůkem se poraditi, dáti se w kotz; einen Stand, ein Gewerbe, chytiti se, chopiti se stawu, živnosti.

Ergrimmen, rozjititi se, rozsápati se, popuditi se hněwem, rozpáliti, rozlobiti, zapáliti, rozmjtiti, vnáhliti se, heftig, sehr, roistěkliti se, rozjetřiti se wzteklosti.

Ergrimmt, rozjcený, roistápaný hněwem, rozmicený, zapalený.

Ergründen, wyblaubati, wyskaumati.

Ergründen, wyzpytowati, wyskaumati, wystihnauti, skaumati.

Ergründung, f. wyzpytowánj, wyskaumánj, wystihnutj, n.

Erguß, s. Ergießung.

Erhaben, wysoký, wywýssený, ein etwas erhabener Ort, wyššj, wywýssené mjsto, n. etwas erhaben, obwýssný, 2) erhabene Arbeit, wyjdwižené, wybjgené dilo, n. erhabenes Bildwerk um Silber, rytina, f. 3) erhabene Hände, spiaté ruce, f. 4) erhabene Stimme, wysoký, wysoko zwučný hlas, m. 5) erhabene Schreibart, způsob psanj wysoký, m. 6) erhabene Seele, Denkungsart, duch zmužilý, m. mysl zmužilá, spanilá, spanilá duše, f. 7) erhabener Monarch, welikỳ mocnář, m. 8) erhabener Stand, Würde, wywýssený staw. m. důstogenstwj, n. erhaben, wie ein Gemälde, patrný, zřetedlný.

Erhabenheit, f. des Orts, wysokost, wywýssenost, f. der Würde, wywýssenost, wýsost, důstogenstwj. der Denkungsart, der Schreibart, staniloſt mysli, wysokost, wýsost w psanj, f.

Erhalten, držet, zadržet, zachytit, wdržet, zastawit, das Kind wollte fallen, aber ich habe es erhalten, dítě padalo, gá gsem ho wssak zachytil, die Pferde rissen aus, und der Kutscher konnte sie kaum erhalten, koně wzkali, a kočj ge sotwa mohl wdržet. 2) beschützen, zachowati, zadržeti, sein Vermögen, sein Leben, gmenj swé, seine Gesundheit, zdrawj swé, živobytj swe, živoſt swůg zachowati, ochrániti, sich erhalten, stehen bleiben, nicht umfallen, zdržeti se, zadržeti se, obdržeti se, wdržeti se, 2) erlangen, obdržeti, dostati, dosáhnauti něco, dogjti nabyti něčeho, durch Bitten, Zwang, Zuflucht, etwas, dobyti, obdržeti, Lob erhalten, chwálu obdržeti, chwály dogiti, nabyti, chwály dosáhnauti, Geld, dostati penjze, wie Briefe, Nachricht, obdržeti, dostati psanj, zprámu, den Sieg erhalten, wjtězstwj obdržeti, wjtězstwj dosáhnauti, dogjti, ein Haus, Gut, im guten Stande erhalten, dům, statek w dobrém stawu zachowat, sich in jemandes Gunſt erhalten, w něčj přjzni se zachowat, sich in einem Amte, auf kad zachowat, 4) ernähren, živiti, wživiti, wyživowati, wyživiti. Er hat viele Leute zu erhalten, musý mnoho lidj živit, sich mit Kräutern und Wurzeln, bylinami a kořjnky se živit, wživit, požívit, Beute erhalten, kořistj dostat, Länder, zemé dostat, dobyt, eine abschlägige Antwort erhalten, odmrštěnu býti, ein Amt, Befehl, Gnade, dostati, obdržeti wřad (milosti dogjti.)

Er-

Erhalter, m. zachowatel, ochranitel, zdržowatel, m. 2) wyživitel, m.

Erhaltung, f. zachowánj, n. 2) wyživenj, n.

Erhandeln, wykupčiti.

Erhängen, obésyti.

Erhärten, hart werden, zatwrdnauti, twrdnauti, stwrdnauti, stwrditi, zatwrditi se, otwrditi se, twrdnauti, stuhnauti, der Koth erhartet an der Sonne, blato na slunci tuhne, stuhne, 2) beweisen, stwrditi, potwrditi,

Erhärten, beweisen, bewähren, dowrditi, dotwrzowati, doličiti, kolikowati, twrditi, stwrditi, wrzowati.

Erhärtung, f. Bewährung, potwrzenj, dotwrzenj, doličenj, twrzenj, (pewnost)

Erhaschen, polapiti, postihnauti, vchwátiti, vchwátnauti, einen Flüchtigen, pobéhlce lapiti, polapiti, postihnauti, f. Erwischen.

Erheben, wyzdwihnauti, zdwihati, zdwihnauti, wyzdwihowati, pozdwihowati, zu Ehren erheben, w důstogenstwj wyzdwihnauti, pozdwihnauti, wywýssiti, powýssiti, hoch erheben, sehr loben, chwálami, chwálau wyzdwihowati, wynássetí až do nebe, wysoko wyzdwihowati, wynássesti, wychwalowati, das Haupt, die Hand, hlawu ruku pozdwihnauti, wyzdwihnauti, ein Geschrey, Geröse erheben, křik, powik začít, začjnat, ztropit, troubit, Klage wider jemanden, žalobu podati, die Stimme, hlasu pozdwihnauti, Geld haben, penjze bráti, wyzdwihnauti, die Gedanken, das Gemüth zu Gott, myssleni, myšl k Bohu pozdwihnauti, sich erheben, brýsten, pochen, peychati, ipeychat, pozdwihnauti, wyzdwihnauti se, wynássetí, pnauti, popnauti, wypnauti, wypinati se, es erhebt sich ein Gerücht, powýst powstáwá, wzniká, es erhebt sich ein Ungewitter, powstáwá, nastáwá, wzniká bauřka, es erhebt sich ein Krieg, válka se zdwihá, strhá, nastawá, wzniká, der Rauch, Dampf, Staub erhebet sich, kauř, pára, prach wstupuge, wystupuge, wie die Wellen, zdwihagj se wlny, sich erheben, wie ein Hügel, Berg, wywýssáwat, se wysýcat, sich wohin erheben, begeben, odebrat se, brát se, vbrat se, eine lebhafte Farbe erhebt die todte, živá barwa ockerstwuge mrtwau, ein Wind, wjrr se zdwihá, strhuge, powstáwá, dělá, ein Lerm, Streit, pokřik, rozbrog powstáwá, wzniká, nastáwá, in den Adelstand, f. Adeln.

Erheblich, důležitý, znamenitý, podstatný, sehr erhebliche Ursache, znamenité, důležité, podstatné, hodné důwody, příčiny, náramné příčiny.

Erheblichkeit, f. důležitost, f eine Sache, von grosser Erheblichkeit, wěc důležitá.

Erhebung, f. pozdwjženj, n. Erhebung der Stimme, pozdwiženj hlasu, n. zu Ehren, pozdwjženj, wyzdwiženj, n. 2) Preissung, wyzdwihowánj, wyzdwjženj, wynássenj chwálami, n. 3) Steli, wyzdwiženj, wynássenj, wypjnánj, popjnánj se, n. in der Anatomie, wyzdwjženj, n. Erhebung der Malerey, patrnost, zřetedlnost, f.

Erheirathen, f. Erheyrathen.

Erheischen, žádati, es erheischt die Noth, potřeba káže, žádá, die Umstände erheischen es, okolěstnosti toho žádagi, tomu chtějj, f. Erfordern.

Erheischung, f. žádánj, n. nach Erheischung der Sache, gak toho potřeba žádá.

Erheischungsfall, m. přjpad, čas potřeby.

Erheitern, wygaſniti, gaſniti, der Himmel erheitert ſich wieder, zas ſe gaſnj, wygaſſuge, wybjrá.

Erheizen, dotopiti ſe; wytopiti.

Erhellen, zřegmé. patrné, wědomé býti, poznati ſe, es erhellet daraus, z toho ſe, poznati muſ̌e, z koho geſt patrno, zřegmo.

Erhenken, oběſyti, powěſyti, ſich erhenken, oběſyti ſe.

Erhenkt, adj. Erhenkter, oběſſený, oběſſenec, wiſelec, m. erhenkt werden, oběſſenu býti, w koſnopjch ſe zadaſyti.

Erhenkung, ſ. oběſſenj, n.

Erhitzen, hřjti, zhřjti, ohřiti, zhřjwati, zahřjt, wyhřjt, rozpálit, das Feuer erhitzet den Ofen, die Sonne die Erde, oheň zahřjwá kamna, ſlunce zemi, 2) ſich erhitzen, durch eine heftige Bewegung; beim Weine, zahřiti, vhřiti ſe, ſehr, zahořeti, zapáliti ſe, ſich im Diſputiren erhitzen, rozpáliti ſe whádánj, auf etwas erhitzt ſeyn, býť do něčeho zapálený, dycheit, mjť po něčem, oder, der Wein erhitzet mich zu ſehr, wjno mne tuze rozpaluge, erhitztes Geblüt, rozpálená krew.

Erhitzt, zahřitý, vhřitý; zapálený.

Erhitzung, ſ. zahřiti, vhřitj, zapálenj, n. zapakenj.

Erhöhen, powýſſiti, powyſſowati, zwýſſiti, wywýſſiti, z. B. ein Haus, (höher machen, jemanden, powýſſiti, ſich erhöhen, powyſſowati, wywyſſowati, wypjnati ſe, den Preis, zweyſſiti, wyweyſſiti cenu, die Furchen (im Ackerbau) zwýſſit brázdy: weyſſiti.

Erhöhung, ſ. powýſſenj, wywýſſenj; zwýſſenj, n. powýſſenoſt, ſ.

Erholen, ſich, oddechnauti ſobě, odtuchnauti ſobě, (občerſtwiti ſe) vom Schrecken, Erſtaunen, Ohnmacht, okřáti, přigjti k ſobě, zpamatowáti ſe, vpamatowati ſe, es erholt ſich, přicházý k ſobě, ſich des Schadens an einer Perſon oder Sache erholen, ſſkodu nahraditi, von einer Krankheit, vzdrawiti ſe, okřjwati, okřáti, občerſtwiti, ſýly nabyti, poſylniti ſe, k ſobě přigjti, ſprawiti ſe, ſich bey einem Raths erholen, porabiti ſe, radu bráti, wzýrt ſněkým radu, požádati od někoho rady, ſich erholen von einem Schaden, Verluſt, von der Niederlage, zwotawiti ſe, zniknauti ſe, zpamatowati ſe.

Erholungsſtunde, ſ. hodina k oddechu, ſ. občerſtwenj, n.

Erhören, wyſlyſſeti, wyſlechnauti, vſlyſſeti.

Erhörlich, wyſlyſſitedlný, vſlyſſitedlný.

Erhörung, ſ. wyſlyſſenj, wyſlechnutj, vſlyſſenj, n.

Erhungern, hladem mřjti, vmřjti, zagjti, zahynauti, (pomřjti) ſich erhungern, hladem ſe vmořit. erhungern laſſen, vmořit hladem.

Erjagen, dohnati, dohoniti, doběhnauti.

Erinnern, zpomjnáti, zpomenauti, připomjnati, připomenauti, připamatowati, vpamatowati, ku paměti přiweſti, jemand an etwas, na něco zpomjnati, zpomenauti, připomenaut, připamatowati, něco někomu, ohne mein Erinnern, bez mého vpomjnánj, napomjnánj, etwas erinnern, připomenaut, zminiti ſe o něčem, připominat, einen Schuldner erinnern, dlužnjka vpomjnat. 2) ſich erinnern, zpomjnati, zpomenauti, připamatowati ſobě, připomenauti, ku paměti ſobě přiweſti, pomněti, rozpomenaut ſe, ich erinnere mich noch ſeiner Worte, od. an ſeine Worte, zpomjnám ſy, vpamatugi je geſſ è na gjho ſlowa, připomjnám ſy geſſté ge-

geho słowa, pamatugi sy ge-
ſtě geho słowa, se na geho
słowa, ſo viel ich mich erin-
nere, gakż pamatugi, gak se mně
w paměti znáſſi.

Erinnerlich machen, vpamatowati, připamatowati, na paměe vwe-
ſti, ſpomenauti.

Erinnerung, f. ſpomenutj, připo-
menutj, n. auf deine Erinne-
rung, na twé připomenutj, Erinnerung machen, připomjnati, 2) an jemanden, an etwas, An-
denken, ſpomjnánj, ſpomenutj, pomnětj, n. památka, f.

Erkalten, wyſtydnauti, vſtydnauti, ſtydnauti, wychladnauti, die Spei-
ſen erkalten, krmě ſtydnau, chladnau, ich erkalte, ſtydnu, ſd. chladnu, 3) wieder Eifer, die Liebe, der Fleiß, ſtydnauti, vſtydnauti, oſtydnauti, vtuch-
nauti, ochladnauti.

Erkälten, ſich, naſtydnauti, naſtu-
diti ſe, er hat ſich erkältet, naſtydł, naſtudił, zaſtudił ſe.

Erkältung, f. naſtydnutj, naſtu-
zenj, n. zaſtuzenj.

Erkannt, poznaný, poznatý.

Erkargen, vſkaupiti, vſtrbiti, vie-
les, naſkrbiti, nalakomiti.

Erkaufen, kaupiti, mit Gelde, wy-
kaupiti, wyplatiti.

Erkennen, was man noch nicht weiß, vznati, ſhledati, poznati, klar, deutlich erkennen, něco, ſwětle, patrně poznat, eine Sache, ſeznati, wyrozumětí, ſrozumětí, ich erkannte an, ſd. in ihm einen gelehrten Mann, poznał, ſeznał, ſhledał gſem, że geſt včený muž, ſhledał, ſeznał gſem ho býti včeným mužem, ich habe ihn gleich erkannt an ſeiner Stim-
me, gá ho hned poznał po řeči, (2 eines vom andern, rozeznati, poznati, die Schrift iſt zu klein, ich kann ſie nicht erkennen, pj-
ſmo geſt tuze drobné, nemohu to rozeznat. Gott aus ſeinen Werken erkennen, Boha z geho

U

ſkutků poznat, erkannte Wahr-
heit, poznałá prawda, woran, woraus erkennſt du das, počem, z čeho to poznáwáſ, jemanden unter den Haufen, poznati, für etwas erklären, vznati, z. B. einen als König, Kriſtum für den Meſſias, vznati, vznáwati, für gelehrt, tüchtig, ehrlich, weiſe, nützlich, vznati, vznáwati za včeného, hodného, poctiwého, erkenne doch dein Glück, vzneg pak ſwé ſtěſtj, ſein Unrecht, ſeine Sünden, vznati ſwau kziwo-
du, winu, ſwé hřichy, eines Höflichkeit, Wohlthat, vznati, vznáwati, imgl. etwas für recht, unrecht, billig, vznáwati za prawé, in einer Rechtsſache ge-
richtlich erkennen, naleźti, za práwo naleźti, vznati, mezy ſtranami rozeznati, einen von weiten erkennen, zdaleka někoho poznati, zu erkennen geben, dáti na gewo, dáti znát, nawrcy, ponawrcy, daraus kann man es erkennen, z toho to může mo poznati, ſeznati, porozumětí, z toho ſe může poznati, ſeznati, porozumětí, wyrozumětí.

Erkenntlich, das ſich erkennen läßt, das man ſehen kann, poznátelný, zřetedlný, widitedlný, patrný, ku poznánj, 2) dankbar, vzna-
lý, wděčný.

Erkenntlichkeit, f. für die em-
pfangene Wohlthaten, vznalość, wděčnoſt, f. vznánj, n.

Erkenntniß, f. poznánj, porozumě-
nj, n. poznaloſt, známoſt, f. von etwas Erkenntniß haben, o něčem, oder něčeho poznáuj, známoſt miti, Erkenntniß geben, dáti známoſt, Erkenntniß ſeines Irrthums, ſeiner Schuld, Unfä-
higkeit, poznánj, vznánj bludu, winy, uedoſpěloſti, n. Erkenntniß Gottes, poznaloſt Boha, f.

Erker, Arker, m. wykuš, wyſtupek, auſtupek, m. pawlač wyſtědka, f. (arkýř) m.

2 Er-

Erkiesen, ſ. Erwählen.

Erklárbar, wyložitedlný, k wyložení.

Erklären, wykládati, wyložiti, wyſwětliti, ein Geheimniß, Gleichniß, einen Traum, Text, ein Wort, ſo oder ſo, wykládati, wyložiti, ſlowo tak neb tak wyložiti, eine dunkle Stelle im Buche, něco zatmělého z knihy wyſwětlit, 2) wyhlášyti, wyřjcy, für unſchuldig, tichtig, würdig, za newinného, ſchopného, hodného wyhlášyti, prohlášyti, jemand zu ſeinem Erben, für ſeinen Freund, někoho za dědice, za přjtele wyhlášyt, einem Volk den Krieg, lidu wognu wyhlášyt, prohlášyt, einen in die Acht erklären, ze země wypowědjt, 3) ſich erklären, ohlášyti ſe, prohlášyti ſe, hlášyti ſe, wygádřiti ſe, wygádrniti ſe, ſich wozu erklären, prohlášyti ſe k něčemu, über etwas, zgewiti ſe, wygewiti ſe ſtrany něčeho, wygewiti, wynesti ſwé zdánj, mjnénj o něčem, prohlášyt ſe, erklären ſie ſich deutlicher, powěd zřegměgi, ač. 4) ſeinen zum Aufſeher, Bürgermeiſter, Befehlshaber, Beſorger, za pozorowatče, měſtanoſtu, poručníka někoho prohlášyti, wyhlášyti.

Erklärer, m. wykladač, wykladatel, wyſwětlitel, m.

Erklärung, f. wýklad, m. wykládánj, wyloženj, wyſwětlenj, n. 2) die Erklärung in die Acht, wypowěženj ze země, die Erklärung in die Acht, wypowěženj, klatba, die Erklärung des Kriegs, wyhlaſſenj wogny, 3) Meynung, die man ſagt, zgewenj ſe wygewenj, prohlášenj, n. ohlášenj, wygádřenj, wypowědénj ſwého mjnénj, zdánj, ſeine Erklärung von ſich geben, wynesti, wygewiti, zgewiti ſwé zdánj, dáti, wynesti na gewo ſwé mjnénj, prohlášyti ſe, ſ. Erklären, ſich.

Erklecken, dostačiti, postačiti, postačowati, wystačiti, poſtihnauti.

Erklecklich, dostatečný, postačitedlný, es iſt erklecklich genug, geſh dostatečné, eine erkleckliche Summe, dostatečný počet, m.

Erklettern, wylezti, wydrápati, wyſankati ſe.

Erklimmen, ſ. Erklettern.

Erklingen, rozlihati ſe, rozlihnauti ſe, zaznjti.

Erklopfen, einen, doklepati, dotlaucy ſe někoho.

Erkochen, prowařiti.

Erkohren, ſ. Erwählt.

Erkranken, rozſtonati ſe, rojnej mocy ſe, znemocněti, zchurawěti.

Erkrummen, ochromnauti, zchromnauti.

Erkühlen, wychladiti, ſich, wychladiti ſe, 2) naſtydnauti, naſtuditi ſe.

Erkühlung, f. wychlazenj, n. 2) naſtuzenj.

Erkühnen, ſich, osmělit ſe, opowážiti ſe, du erkühnſt dich etwas Groſſes, mnoho ſe opowažugeſs.

Erkühnen, das, osmělenj, opowáženj, n. směloſt, opowážlivoſt, f.

Erkundigen, ſich, um etwas, nach etwas, doptáwati, poptáwati, wyptáwati, wyzwjdati, wytazowati ſe na něco, bei jemand, na někom ſe wyptáwat, ſich erkundigen laſſen, dát, wyžádat ſe ptát.

Erkundigung, f. wyptáwánj, wyptánj, doptáwánj, dotazowánj, poptáwánj, n. wytazowánj.

Erlaben, ſ. Erquicken.

Erlahmen, ochromnauti, zchromnauti, chromnauti.

Erlahmung, ochromnutj, zochromnutj, n. chromota, f.

Erlangen, gelangen, zu etwas, obdržeti, doſáhnauti něco, dogjti, nabyti něčeho, durch Bitten pro-

prossenim, řez prosbu obdržeti, wyprosyti, Ruhm, Lohn, chwálu obdržeti, chwály, odměny dosáhnauti, chwálu dosáhnauti, odměnu dostati, Geld, Vermögen, peněz nabyti, penjze dostati, gmění dosáhnauti, Gnade erlangen, milosti dogjti, milost obdržet, ein Amt, Dienst, vřad, službu dosáhnauti, obdržeti, dostati, vřadu, služby dogjti, 2) erlangen, mit der Hand erreichen, oder mit Werfen, Schiessen, dosáhnauti, Absicht, Zweck, s. Erreichen, Einholen.

Erlängern, s. Verlängern.

Erlaß, m. odpusstěnj, powolenj, prominutj, n.

Erlassen, einem etwas, daß er es nicht thun muß, odpustiti, powoliti, prominauti, etwas am Gelde erlassen, něco na penězych slewiti, die Pflicht, powinnost prominauti, die Strafe, die Schuld, die Sünde, pokutu, dluh, hřich odpustiti, 2) einen des Eides erlassen, zprostiti někoho přisahy, 3) ein Schreiben an einen erlassen, psanj na někoho odeslati.

Erlassung, f. odpusstěnj, prominutj, powolenj, n. der Strafe, Schuld, Sünde, odpusstěnj, n. der Pflicht, prominutj, n. des Eides, zprostěnj, n.

Erlauben, dowoliti, powoliti, einem spazieren gehen erlauben, dowoliti, odpustiti někoho na procházku, er hat mir es erlaubt, dowolil mně to, ich erlaube dir zu mir zu kommen, dowoluge ti ke mně přigjt, erlauben Sie mir zu Ihnen zu kommen, dowolugj mi k nim přigjt, die Zeit erlaubt es nicht, čas toho netrpj, nepřipaussti.

Erlaubniß, f. dowolenj, n. odpust, m. Erlaubniß geben, dowolenj dáti.

Erlaucht, gasný, oswicený, sup. neygasnegssj.

Erlauern, wyčihati, dočihati se, jemand erlauern, wyčihati, w pásti, přepadsti někoho.

Erlaufen, jemand, dohoniti někoho, doběhnauti, sich etwas, wyběhati sobě něco.

Erläutern, wyswětliti, m.

Erläuterung, f. wyswětlenj, n. zkatel, m. zur gröseren Erläuterung, pro wětssj zkatel.

Erläuterer, m. wyswětlitel.

Erle, f. wolsse, f. von Erlen, wolssowý.

Erleben, dočkati, dočkati se, eine Zeit, dočkati času, Freude an seinen Kindern, dočkati radosti na swých dětech, ob. zu swých dětj se dočkat, habe ich das erleben müssen? musyl sem se toho dočkat? wenn ich es nur erlebe, gestli gen toho dočkám, was für schlechte Zeiten erleben wir, gak zlých časů sme se dočkali.

Erledigen, wyswoboditi, wyprostiti, eine Stelle, oswoboditi.

Erlediger, m. wyswoboditel, m.

Erledigt, wyswobozený, wyprostěný oswobozený.

Erledigung, f. wyswobozenj, wyprostěnj, n. einer Stelle, oswobozenj místa, n.

Erlegen, tödten, porazyti, powrhnauti, zabiti, die Feinde, nepřátely poráželi, zabjgeti, Geld, kládsti penjze, složiti, einen Ochsen mit dem Hammer, zalicý wola poráželi, porazyti, zabiti.

Erlegung, f. Tödtung, poráženj, f. poražení, zabjgenj, zabitj, n. des Geldes, kládánj, složenj peněz, n.

Erleichtern, die Mühe, vlewiti, vlehčiti, polehčiti, zlehčiti, oblehčiti, lehčiti, oblehčiti práce, den Weg, cestu vlehčiti, oblehčiti, die Last, břemena vmenssiti, vlehčiti, den Leib, životu vlehčiti, život oblehčiti.

Erleichterung, f. vlehčenj, polehčenj, vlewenj, oblehčenj, n. des Mühlſteins, lehčidlo, n.

Erleiden, ſnéſti, ſnéſti, nicht zu erleiden, nesnesytedlný, nesnesytedlný.

Erlenwald, m. wolſſowj, n. wolſſowý les.

Erlernen, etwas, navčiti, znavčiti ſe něčemu, ein Handwerk erlernen, wyučit ſe (dowčit ſe) řemeſlu.

Erlernung, f. navčenj, znavčenj, wyučenj, n.

Erleſen, wybrati, zwoliti, obrati, was haben ſie mir unter dieſen Stücken erleſen, co mi z toho wybrali?

Erleſung, f. wybránj, zwolenj, obránj, n.

Erleuchten, einen Ort, oſwěcowati, oſwětiti, oſwjtiti, obgaſniti, wygaſniti, die Sonne erleuchtet den Mond, ſlunce oſwěcuge měſýc; den Verſtand, obgaſniti, wygaſniti, erleuchtet von Gott, oſwjcený, erleuchteter Verſtand, oſwjcený, wygaſněný rozum, m.

Erleuchtung, f. oſwjcenj, obgaſněnj, wygaſněnj, n. 2) oſwětlenj.

Erleuchtete Zeiten, oſwjcenj, wygaſnění časowé.

Erliegen, hynauti, zhynauti, unter der Laſt, padnauti, kleinauti pod břemenem, krank werden, do nemocy, w nemoc padnauti.

Erlogen, ſelbaný, es iſt erlogen, gelž.

Erlöſchen, zhaſnauti, haſnauti, vhaſnauti, 2) wie eine Schrift, ein Geſchlecht, Stamm, wyhynauti, wymříti, pohynauti, 3) verſchwinden, zminauti, zmjzeti.

Erlöſchung, f. zhaſnenj, zhaſnutj, n.

Erlöſen, wyſwoboditi, wyproſtiti, aus dem Gefängniße, z wězenj wyſwoboditi, wyproſtiti, von der Knechtſchaft, z poroby, ze ſtužebnoſti wymocy, wyſwoboditi, wyproſtiti, poroby zprooſtiti. 2) wie Chriſtus, wykaupiti.

Erlöſer, m. wyprooſtitel, wyſwoboditel, zprooſtitel, m. göttlicher, wykupitel, m.

Erlöſung, f. wyprooſtěnj, wyſwoboženj, zprooſtěnj, n. 2) wykaupenj, n.

Erluſtigen, obweſeliti, rozweſeliti, ſich an etwas, na něčem rozkoſ mjti, weſeliti ſe z něčeho.

Erluſtigung, f. obweſelenj, rozweſelenj, n. kochánj.

Ermahnen, napomjnati, napomenauti, nabádati, um die Schuld, 2) vpomjnati.

Ermahner, m. napominač, napominatel, nabadač, nabádatel, 2) vpominač, vpominatel, m.

Ermahnung, f. napomjnánj, napomenutj, nabádánj, n. výſtraha, f. 2) vpomínánj; eine kleine, napomenutičko, n.

Ermangeln, Mangel ſeyn, nedoſtáwati ſe, ich werde nicht ermangeln es zu thun, nepominu toho, nichts ermangen laſſen, nedati w ničem ſcházeti.

Ermangelung, f. Mangel, nedoſtatek, vbytek, m.

Ermannen, ſich zmužiti ſe, einen, ſrdce, myſl někomu dodati, přidati.

Ermatten, vnawiti, 2) matt werden, vnawiti ſe, vſtáti.

Ermattung, f. vnawenj, vſtánj, n.

Ermel, m. rukáw, m.

Ermeſſen, domyſliti ſe, porozuměti, po něčem hádati, potah hráti, es iſt leicht zu ermeſſen, lehce ſe může domyſliti, lehce ſe může hádati, porozuměti.

Ermeſſen, das, domyſlenj, hádánj, n. potah, m, meines Ermeſſens, dle mého domyſlenj, hádánj.

Ermorden, zabiti.

Ermordung, f. zabitj, n.

Ermüden, f. vſtánj přiweſti, vnawiti, vhnati, zemdliti, vmdliti, die Kräfte, ſýly vmdliti, zem-

jemdliti, die Gedult, trpěliwost vmdliti, sich ermüden, vnawit, vhnat se, zemdlit se, vmdlit se, jemand mit vřelen Bitten, někoho mnohými prosbami obtěžowat, 2) neut. vstáti, vnawiti se, vhnati se, zemdleti, vmdleti, durch Arbeit, pracý zchwátiti, vpachtiti se, vpracowati se, zemdliti, imožiti se.

Ermüdet, vstalý, vnawený, vnawilý, zemdlený, durch Arbeit, pracý zemdlený, zmožený, zchwácený.

Ermüdung, f. vstání, vnawenj, n. vmdlenj, zemdlenj, n.

Ermuntern, zu etwas, zbuditi, probuditi, probuzowati, zbuzowati, wbuzowati, ponaukati k něčemu, das Gemüth, myst wyrazyti, powyrazyti, 2) einen aus dem Schlafe, buditi, zbuditi, probuditi, wyrazyti ze sna, einen Trägen zur Arbeit, zum Fleiß, wzbudit leniwého k práci, k pilnosti, das Herz zur Andacht, srdce k pobožnosti probudit, probuzowat, wzbuzowat, wzbudit, 3) munter, lustig machen, wie der Wein die Geister (anfmuntern) občerstwiti, obweselti, wyrazyti, očerstwiti.

Ermunterung, f. wzbuzenj, wzbuzowánj, ponaukánj, n. probuzenj, zu etwas durch Worte, wzbuzowánj, nabádánj, n aus dem Schlafe, zbuzenj, probuzenj, wyrazenj ze sna, n. Vergnügen, wyrazenj, občerstwenj, obweselenj, n. očerstwenj.

Ernähren, živiti, obživiti, wyživiti, vživiti, die Kinder durch Alimen, krmiti, sich mit Arbeiten ernähren, pracý živiti se, Gott ernährt uns alle, Bůh nás wssecky živj, das Vieh, chowati.

Ernährer, m. živitel, m. obživitel.

Ernährerinn, f. živitelkyně, obživitelkyně, f.

Ernährung, f. živenj, obživenj, wyživenj, vživenj, (obživa, f.) des Kindes durch eine Amme, krmenj, n. des Viehs, chowánj, n.

Erndte, f. žeň f., žetj, n. klizenj obilj, n. vor der Erndte, předežněmi, die Erndte ist fehl geschlagen, málo se sklidilo.

Erndten, 1) klidit; žiti, sekati, es ist dies Jahr wenig geerndtet worden, letos se málo sklidilo, pozalo, wie du säest so wirst du auch erndten, co nasegess to žít budess, 2) vžit, dogit něčeho, Freuden, Beyfall, Ruhm erndten, vžit radosti, dogit radosti, pochwaly, slávy.

Ernennen, gmenowati; vstanowiti, vstawiti, einen Tag, položiti, gmenowati, vložiti, vstanowiti, sročiti den, k gistému dni sročiti, zum Gesandten, Befehlshaber, vstanowiti, gmenowati wyslancem, poručnjkem, wyhlásyti za wyslance, poručnjka.

Ernennung, f. gmenowánj, b) vstanowenj, wyhlássenj, n.

Erneuern, obnowiti, ein Gebäude, stawenj obnowiti, oprawiti.

Erneuerung, f. obnowenj, n. obnowa, f. eines Gebäudes, obnowenj, oprawenj domu, n. obnowa, oprawa stawenj nějakého, f.

Erniedrigen, snižiti, ponižiti, snižiti, den Preis, cenu zlehčiti, zmenšiti, sich, kořiti, pokořiti, snižiti, snižiti, ponižiti, ponižowati, snižowati se, ponižiti, einen Stolzen, pokořiti pyšného, pokorného včlati, ponižiti, snižiti, rohy mu srazyti.

Erniedrigung, f. eines Vornehmen aus Häßlichkeit, poniženost, f. ponížení se, n. snižení, n. zu meiner großen Erniedrigung, k

mému

mému welkému sniženi, ponižení, niederträchtige, nizkost, f. nizké o sobě smýšlenj, n.

Ernst, m. Wahrheit, nicht Scherz, nicht Vorstellung, opravdowost, přísnost, wážnost, f. im Ernste, opravdowě, opravdu, Ernst machen aus etwas, pravdu z něčeho dělati, im Ernste sagen, reden, meynen, opravdu, opravdowě mluwiti, powidati, myslitt, es wird Ernst, gest wěc opravdowá, gde to o prawdu, opravdowě, es ist mein wahrer, rechter Ernst, myslim opravdu, opravdowě, mit allem Ernst, se wssi opravdowostj, 2) Ernst im Gesichte, Bezeugen, přísnost, zmužilost, wážnost, f.

Ernst, ernsthaft, ernstlich, nicht verstellt, nicht scherzhaft, opravdowý, opravdu wážný, eifrig, přísný, ernsthaftes Bezeugen, přísnost, zmužilost, wážnost, f. ein ernsthafter, gesetzter Mensch, přísný, zmužilý, wážný člowěk, ernsthaftes Gesichte, Miene, přísný, wážný, zmužilý oblicey, m. přísně, zmužile wzeřenj, n. ernsthaftes Gesicht machen, přísně, zmužile, wážně, opravdowě hleděti, ernsthaftes Gespräch, přísné rozmlauwánj, n. ernsthaftes Gefecht, přísná pátka, f. ernsthafte Dinge, přísné, opravdowé wěcy, f.

Ernsthaft, ernstlich, adv. ohne Scherz, opravdowě, opravdu, gesetzt, přísně, wážně, zmužile, eifrig, opravdowě, přísně, finster, verdrüßlich, přísně, zasmuslile, sich ernstlich bezeugen, přísně, wážně sobě wésti, se chowati.

Ernsthaftigkeit, f. opravdowost, přísnost, zmužilost, wážnost, f.

Ernte, s. Aernte.

Ernten, s. Aernten.

Eroberer, m. wybogowatel, m.

Erobern, wybogowati, dobýwati, dobyti, zmocniti se, eine Stadt mit Sturm, ſturmem, mocy města dobyti, viele Städte, Länder, zdobýwati mnoho měst, zemj.

Eroberung, f. wybogowánj, dobytj, n. 2) bey Frauenzimmern, zadýwka, f. Eroberungen machen, zadýwky dobýwky činiti.

Eröffnen, odewřjti, odemknauti, einen Brief, pſanj otewřjti, den Ball, Actus, Feyerlichkeit, das Theater, otewřjti, einem etwas, wygeweiti, zgeweiti, eine Ader, ein Geſchwör, das Teſtament, wie die Erbe, fugen, odewřjti, od. otewřjti.

Eröffnung, f. das Aufmachen, odewření, n. odemknutj, n. des Balls, Theaters, odewřenj, n. Bekanntmachung, wygeweni, zgewenj, n. des Teſtaments, odewřenj, n.

Erörtern, erklären, wykládati, wyložiti, 2) beſtimmen, entſcheiden, dokládati, dodložiti.

Erörterung, f. wykládánj, wyloženj, n. wýklad, m. 2) dodloženj, n.

Erpicht, auf etwas, eifrig, střelený, bauchnutý do něčeho, auf etwas erpicht ſeyn, střelenými, bauchnutým býti do něčeho, žádoſtiw býti něčeho, dychtěti, tauzit po něčem.

Erpreſſen, wytlačiti, wycediti, wydřjti, wymocti, Geld, penize wydřjti, Thränen, ſlze wynutiti, wycediti z očj.

Erpreſſung, f. wytlačenj, wycezenj, wydřenj, n.

Erquicken, občerſtwiti, očerſtwiti, friſches Waſſer erquicket einen Durſtigen, ein kühles Lüftchen einen Ermüdeten, der Regen das Land, čerſtwá woda občerſtwuge (očerſtwuge) žižniwého, chladný wětřjk zemdleného, deſſ zem, ſich, ſe, občáti.

Erquickt, občerſtwený, občerſtwené.

Erquickung, f. občerſtwenj, občerſtwenj, n.

Errathen, vhodnauti, pohodnauti, du haſt es errathen, vhodil ſy.

Errathen, das, Errathung, vhodnutj, pohodnutj, n.

Erregen, wzbuditi, způſobiti, ſtropiti, Krieg erregen, wálku způſobiti, ſwěſti, zbuditi, zdwihnauti, ſtropiti, Aufruhr, Unruhe erregen, banku, nepokog, tropiti, ſtropiti, zdwihnauti, ein Schmerz. boleſt pſobiti, způſobiti, včiniti, ein Gelächter, ſmich ſtrápati, způſobiti, ſtropiti, k ſmichu pkiwesti.

Erregung, f. wzbuzenj, způſobenj, ſtropenj, n. eines Aufruhrs, ſtropenj, zdwižení banke, n.

Erreichen, wohin, woran reichen, langen, zu etwas langen, reichen, doſáhnauti, (něco aber někoho,) ſeine Abſicht, Zweck, das Ziel, cyle, konce doſáhnauti, dogiti, doſtihnauti, den Wunſch, žádoſti doſáhnauti, žadoſti ſwé dogiti, die Stadt, dogiti město, doſtihnauti města, do města dogiti, (ſe doſtati) den Haven, doplauti k přiſtawu, mit Mühe einen Ort, dogiti někam, einen im Gehen auf dem Wege, dogiti, doſtihnauti někoho, dohoniti, im Laufen, doběhnauti, dohoniti někoho, w běhu doſtihnauti, dohonitj; im Reiten, Fahren, dogeti někoho, dohoniti, doſtihnauti někoho, die Rache Gottes wird ihn gewiß erreichen, pomſtě Božj newyhne, pomſta Božj ho doſtihne, zachwáti, das Ziel erreichen, an daſſelbe kommen, k cyli dogiti, den Gipfel des Berges erreichen, na wrch hory wyjiti, dogiti, etwas mit der Hand, doſáhnauti, mit Werfen, dohoditi, mit Schießen, mit dem Gewehr, doſtřeliti, jemandes Gelehrſamkeit, Geſchicklichkeit, u. B. in der Mahlerey erreichen, ihm gleichkommen, někoho dowáhnauti, ein Alter, wěk dowáhnauti, wěku dogiti, er hat das 90. Jahr erreicht, doſſel dewadeſáti let.

Erretten, ochrániti, zachowati, wyprositi, wyſwoboditi, einen aus der Gefahr erretten, někoho z nebezpečenſtwj wyprositi, wyſwoboditi, ochrániti, wyſwobodil, er hat mich von dem Tode errettet, od ſmrti mne wyſwobodil, ich errettete ihn das Leben, živ ſem mu zachował.

Erretter, m. ochránce, zachowatel, wyprositel, m. ochranitel.

Errettung, f. ochrana, f. ochránění, zachowánj, wyprošténj, n.

Errichten, wyzdwihnauti, wyſtawiti, wzdělati, poſtawiti, zřjditi.

Errichtung, f. wyzdwižení, wyſtawenj, wzdělánj, poſtawenj, n. des Friedens, wdělánj, způſobenj, zřjſenj pokoge, mjru.

Erringen, dobyti, dobýwati, er hat ſein Stückchen Brod mit ſaurem Schweiße errungen, ſwůg kus chleba kwaſné ſobě dobyl, doſkel ſe chleba těžce.

Erröthen, červenati ſe, rděti ſe, peykiti ſe, zakerwenati ſe, zardjti ſe, zapeyřiti ſe, zakohaniti ſe, ich erröthe, peykim, rdjm ſe, erröthen machen, k zardění přiwesti.

Erröthen, das, Erröthung, zakerwenánj, zardění, zapeykenj, n. zardělost, f.

Errufen, einen, dowolati ſe někoho, ich kann ihn nicht erreifen, nemohu ſe ho dowolati.

Erſättigen, naſytiti, nakrmiti.

Erſättigt, naſycený, nakrmený.

Erſättigung, f. naſycenj, nakrmenj, n.

Erſatz, m. náhrada, uahrazenj, ſ. Erſetzung.

Erſaufen, toriti ſe, vtopiti ſe, potopiti, tonauti, zalitiſe vtonauti, wenn ihrer mehrere ſind, ztonauti, ztopiti ſe, vtonauti, vtopiti ſe, in Wollüſten, w rozkoſſech ſe, pohřižiti, tonauti.

Erſäufen, vtopiti, ein Thier, einen Menſchen, ſich ſelbſt erſäufen, howado, člowěka, ſebo ſamého vtopit, zalit, mehrere, ztopit.

Erſchaffen, ſtwořiti, twořiti, Gott hat die Welt erſchaffen, Bůh ſtwořil ſwět, ſich ſelbſt etwas, das nicht iſt, als Worte, twořiti ſlowa.

Erſchaffung, f. ſtwořenj, n. ſeit Erſchaffung der Welt, od ſtwořenj ſwěta.

Erſchallen, zaznjti, zazwučeti, rozlhatiſe, die Trompete erſcholl, trauba zaznělá, powznělá, zazwučela, wie ein Gerücht, rozhlášeti ſe, rozgjti ſe, na ſwětlo wynjknauti, wypuknauti, ſeine Stimme iſt erſchollen, zaznělgeho hlas, ſein Ruhm iſt erſchollen, geho ſláwa ſe rozneſla, das Geſchrey iſt erſchollen, rozeſſel ſe hlahol, powik, powěſt wznikla, rozneſla ſe, rozeſſla ſe

Erſchallung, f. zaznění, zazwučenj, n. 2) Ausbreitung, Gerücht, Nachricht, hlahol, m. powěſt, f.

Erſcheinen, ſich ſehen laſſen, vkázati ſe, widjnn býti, ſpatřowatiſe, es iſt ein Komet erſchienen, vkázala ſe hwězda s ocasem, hervorkommen, wygiti, zgewitiſe, gewiti ſe, im Druck erſcheinen, w tiſku wygiti, 2) vor dem Gericht, vor dem Richter, oder ſonſt vor jemand erſcheinen, dáti ſe nagiti, před práwem, před ſaudcem, přigiti, předſtaupiti, poſtawiti ſe, deſtawiti ſe před práwo, před někým, an dem beſtimmten Tag, w určitý den ſe dáti nagiti, vor dem Richterſtuhle Kriſti, vor Gottes Gericht, přigiti, poſtawiti ſe před ſtolicy Kryſtae bei einer Hochzeit, in einer Verſammlung erſcheinen, na ſwadbu, do ſhromáždénj přigiti, na ſwadbě, w ſhromaždénj ſe dát nagjt, ſchämſt du dich nicht ſo auf der Gaſſe zu erſcheinen, neſtydjſſ ſe tak na ulicy gjt, wygjt, wie ein Geiſt, Geſpenſt, ein Verſtorbener, zgewiti ſe, vkázati ſe, der Tag, die Zeit erſcheint, den, čas naſtáwá, přichází.

Erſcheinung, f. am Himmel, in der Luft, vkaz, m. widénj, n. 2) ein Geſicht, zgewenj, widénj, n. vkaz, m. Erſcheinung eines Geiſtes, zgewenj ducha, n. 3) Erſcheinung des Tages, vdnénj, n. Kriſti, zgewenj Kryſta, n. vor Gerichte, ſtánj, poſtawenj ſe před práwo, n, bey einer Verſammlung, in der Kirche, přigitj, n. přichod, m. wenn man ſchon da iſt, přitomnoſt, f. bey ſeiner Erſcheinung, v geho přitomnoſti, was vor eine Erſcheinung? co za widénj? co za vkaz? Erſcheinungen haben, mjti zgewenj.

Erſchienen, zgewený.

Erſchieben, zaſtřeliti, mit einem Pfeile, ſſipem, ſtřelau promrſſiti, prohoditi, zaſtřeliti, mit einer Kugel, kulkau zaſtřeliti, zabiti, dáti kulkau.

Erſchinden, (naděkjti) von einem etwas, wyděkjti na někom něco.

Erſchlaffen, oſlabiti, 2) ſchlaff werden, ſlabnauti, oſlabnauti, mrtwět.

Erſchlaffung, f. oſlablоſt, zmrtwělоſt, mrtwoſt, f.

Erſchlagen, zabiti, vtlaucy, einen Fuchs, Wolf erſchlagen, wlka, liſſku vtlaucy, zabiti (kygem) einen Menſchen (tödten, zabiti. ſ. Tödten, 2) von einem einſtürzenden Hauſe erſchlagen werden, od bořicýho ſe domu zabitu býti, viele erſchlagen, pobiti, vom

Don-

Erſchlagen werden, ob hromu zabitu býti.
Erſchlagen, adj. zabitý.
Erſchlagung, f. zabitj, n.
Erſchlappen, ſ. Schlapp werden.
Erſchleichen, wlaudit ſe, wlizowati ſe, einen, přikauditi, wlauditi ſe k někomu, etwas, wlauditi, wylauditi něco, eine Erbſchaft, wlauditi ſe do(w)dědictwj.
Erſchleichung, f. wlaženj, wlizowánj, n.
Erſchmeicheln, wylahoditi, wypochlebiti, pochlebenſtwjm, lagodnoſtj wylauditi, wylichotiti.
Erſchnappen, polapiti, ſpoyznauti, popadnauti, in erſchnappen ſuchen, hledět něco polapiti.
Erſchöpfen, wywážiti, wyprázdniti, wytrawiti, die Kräfte, ſylu, moc odnjti, wyſáti, ſyly ſbawiti, ſich, wytrawiti, wytenčiti, wyſáti ſe, im Schreiben, vmkrtti, vmdlewati, wyprázdniti, ſe, das Waſſer, wywážiti, einen Begriff eines Wortes, in oder mit einem Ausdruck, wyrazyti docela, etwas durch Arbeit erſchöpfen, přemáhati, něco, ſ. übertreiben, übertreiben, die Pörſe iſt erſchöpft, wyſákl, wyſáklj, wyprahl pytlik, ſáček.
Erſchrecken einen, act. straſſiti, přeſtraſſiti, zaſtraſſiti, lekati, leknauti, děſyti, zděſyti, vleknauti někoho, heftig, wyděſyti, poděſyti, zhrozyti, vděſyti, předěſyti, vleknauti, 2) erſchreckt werden, neut. Schrecken empfinden, haben, straſſitě ſe, lekati ſe, děſyti ſe, vleknauti ſe, leknauti ſe, zděſyti, předěſyti, wyděſyti, zhrozyti ſe, ich habe Ihnen eine traurige Nachricht zu bringen, aber erſchrecken Sie nicht, nesu gim ſmutné poſelſtwj, ale nelekagi ſe, ſie ſehen ganz erſchrocken aus, gſau celj, wſſecky zděſſenj, poděſſenj, vlekanj, vor einem Geſchreie, Geſpenſte, vor einem rauſchenden Blatte erſchrocken, vleku, vleku, ſtraſſidla, chreſtichowo liſtu ſe lekat, děſyt, vleknaut.
Erſchrecken, das, hrázň, f. zděſſenj, n. leknutj, vžas, m. vzaſnutj.
Erſchrecklich, hroznė, ſtraſſliwė.
Erſchrecklich, adv. hroznė, ſtraſſliwė.
Erſchreckt, erſchrocken, zděſſeny, předěſſeny, přeſtraſſeny, vlekly.
Erſchreyen, dokřiketi ſ. etwas, wy.
Erſchrocken, ſ. Erſchrecken.
Erſchrockenheit, f. vlekunutj, leknutj, vžáſnutj, n. vžaſloſt, f. vžas m.
Erſchüttern, třáſti, třiſti, zkřáſti, zatřáſti, potřáſti, ztřiſti, zklátiti, zwiklati, erſchüttert werden, Schrecken haben, drkotati, otřáſti, zatřáſti ſe ſtrachem, hrſzau, die Erde wurde erſchüttert, zem ſe potřáſla.
Erſchütterung, f. zkřeſenj, otřeſenj, n.
Erſchwarzen, zčernati.
Erſchweren, obtjžiti, obtěžowati, přitjžiti.
Erſchwerung, f. obtjžnoſt, f. obtjženj, n.
Erſchwinden, erſchwingen, die Unkoſten, autraty podniknauti, nikdy nauti, zaſtaupiti.
Erſehen, poznati, ſeznati, aus dem Schreiben erſehen, z pſanj poznati, ſeznati, porozumněti, ſrozumětí, wyrozumětí, hieraus iſt zu erſehen, z toho ſe může poznati, ſeine Gelegenheit erſehen, ſwau přjležitoſt wydětí, vzřjti, das Ende iſt nicht zu erſehen, ku koncy ſe nemůže prohlédnauti, 2) wozu erſehen, auslesen, erwählen, vinati, 3) was haſt du an ihm erſehen? co ſy na něm widěl? vhlédal?
Erſeſſen auf etwas, ſ. Erpicht.
Erſetzen, was fehlt, doſaditi, doložiti, doplniti, 2) eines andern Stelle erſetzen, někoho na něcj mjſto doſadit, vſadit, das Verlohrne, nahraditi, wynahraditi, die Auslagen, die

Er-

Koſten, den Schaden, nahraditi, wynahraditi, was man erſetzen kann, nahradiredlný, den Abgang, Mangel, doſadditi, doplniti, doſtawiti, nedoſtatek, die verlohrne Kräfte, dopliniti.

Erſetzung, f. Erſatz, doſazenj, doſtawenj, n. dúſtawek, m. doplnénj, n. 2) des Schadens, der Koſten, náhrada, f. nahraženj, wynahraženj, n. des Mangels, Abgangs, dúſtawek, dúſkladek, m. doplnénj, n.

Erſeufzen, etwas, wyzeleti, f. Seufzen.

Erſingen, mit Singen verdienen, wyſpiwati.

Erſinnen, ſmyſliti, zamyſliti, wymyſliti.

Erſinnlich, myſlitedlný, ſmyſlitedlný, alles nur erſinnliche, nač ſe gen pomyſlit může, auf alle erſinnliche Weiſe, na wſſemožný ſpůſob.

Erſinnung, f. ſmyſlenj, n. ſmyſlenká, f.

Erſoffen, vtopený, potopený, ztopený, vtonulý, ſtonulý. 2) in der Wolluſt, in Laſter ſeyn, w roſkoſſi, w neprawoſti pohřížený býti.

Erſonnen, ſmyſlený, wymyſlený, zamyſlený.

Erſparen, ſammeln, ſich zuſammenſammeln, naſpořiti, vſpořiti, vſtřádati, naſtřádati, vſkaupiti, vſkrbiti, vſchrániti, pilchowati, nachowati, vchowáti, vſkrowniti, nicht geben dürfen, behalten, vſpořiti, nicht brauchen, vſpořiti, an ſeinem Maule, hubě vrhnauti, das Erſparte, přichowek, m.

Erſparung, f. naſpořenj, vſpořenj, naſtřádánj, vſkrownénj, vſtřádánj, vſchránénj, n.

Erſpielen, durch das Spielen gewinnen, wyhrati.

Erſpinnen, wypřáſti, wypřjſti ſobě.

Erſprießlich, proſpěſſný, platný.

Erſprießlichkeit, f. proſpěſſnoſt, platnoſt, f.

Erſt, erſtlich, neyprw, neyprwě, erſt hat er mich geſchmäht, hernach mich ausgelacht, neyprwe mi láł, pak ſe mi wyſmél. 2) ſprwu, neyprwe, ich wuſte erſt wenig davon, hernach aber erfuhr ich es völlig, ſprwu ſem málo o tom wěděl, pak ſem to ale gak náležj zwěděl, b) přede, 2) eben vor einer kleiner Weile, repnw, jetzt merke ich es erſt, nynj teprw to pozorugi, er iſt erſt gekommen, teprw přiſſel, erſt übers Jahr, teprw za rok, Morgen erſt, zeytra teprw, 3) nun, itzt erſt, nynj teprw, prawě ten, 4) zu erſt, dřjw, dřjwe, prw, prwě, Laß mich erſt eſſen, heruach wollen wir gehen, dřjw, (prw) ſe muſým nagjſt, pak pugdeme, er hat es erſt nicht geglaubt, dřjw tomu newěřil, er ſoll zuerſt aus dem Bette aufſtehen, dřjw má z poſtele wſtáti, möchte ich doch erſt zu Hauſe ſeyn, kdybych ſe gen prw, dřjw domu doſtal, es ſchlägt erſt vier, teprw čtyry bigau, (gſ) er iſt erſt 16 Jahr, 16 ler mu teprw ge.

Erſtarren, zkřehnauti, křehnauti, ztuhnauti, zmrtwěti, zdřewenětj, ztrnauti, wie ein Glied, zmrtwěti, 2) erſtaunen, trnauti, ztrnauti, zdřewenětj, zmrtwěti.

Erſtarrt, vor Kälte, zkřehlý, přeřkřehlý, 2) erſtaunt, ztrnulý.

Erſtarrung, f. zkřehnutj, zmrtwenj, zdřewenénj, n. mrtwoſt, f. 1) Erſtaunen, ztrnutj, trnutj, zdřewenénj, n. zmrtwělost, f.

Erſtatten, nahraditi, wynahraditi, 2) Bericht abſtatten, zprawu dáti, dodati, přinesti.

Erſtattung, f. Erſetzung, náhrada f. nahraženj, wynahraženj, n.

a) des Gerichts, zpráwy dáwj, přinesenj, n.

Erſtaunen, vſtrnauti, vžaſnauti ſe, dáſyti ſe, zdáſyti ſe, zmrzauti, erſtaunend machen, zdáſyti, podáſyti, wydáſyti, ich erſtaune über die groſſen Schätze, vſtrnu, vžáſnu ſe nad těmi welikými poklady, nemohu ſe wkliſým pokladům nadiwit, (wynadiwit) man muß erſtaunen, wenn man es hört, vžaſne ſe, vſtrne člowěk, zhrozý ſe když to ſlyſſi.

Erſtaunen, das, dáſenj, vžaſnutj, n. vžas, m. vžaſloſt, f. zum Erſtaunen, k vžaſu, ku podiwu, in Erſtaunen ſetzen, ſtrachem zdáſyti.

Erſtaunend, erſtaunlich, přehrozný, hrozný, adv. hrozně, přehrozně.

Erſte, der, die, das, prwnj, zum erſten, fürs erſte, předně, neyprw, předkem, am erſten, neyprwé, neyprw, neydřjw, gieb ihm am erſten zu trinken, deg mu neyprwé (neydřjw) pjé, wer am erſten kommt, kdo neyprw přjgde, die erſten in der Ordnung, přednj, von der erſten Kindheit an, od prwnj mladoſti, vom erſten bis zum letzten, od prwnjho až do poſlednjho, das erſte das beſte, cokoli, gakýkoli, cokoliwěk, gakýkoli wěk, ich will ihn an den erſten beſten verkaufen, komu koli ho prodám.

Erſtechen, probodnauti, probůſti, propichnauti, prohnati, propíſſiti, protknauti, prokláti, zakláti, vbíti, dobůſti.

Erſtechung, f. probodnutj, propichnutj, n.

Erſteigen, den Berg, die Mauern, wylezti, wlezti na wrch, na zdě, in Belagerungen, die Burg das Schloß, die Mauern erſteigen, zlezei, ztecy hrad, zdě, ein Schiff, do lodj wgiti, wſtaupiti, des Bette erſteigen, na lože wſtaupiti, wlezti,

Erſteigung, f. wlezenj, wſtaupenj, n. einer Burg, zteknutj, zlezenj, n.

Erſtenmal, zum erſtenmal, poprwé.

Erſterben, zemřjti.

Erſtgebohrner, m. prworozený, prworozenec. m.

Erſtgeburt, f. prworozenſtwj, prworozenj, n. prworozenoſt, f.

Erſtgeſchaffen, prwo ſtworený.

Erſticken, act. duſyti, vdusyti, zadusyti, das Feuer, den Ausruhr gleich in der Geburt, im Anfang, vdusyti, 2) Erſticken, neut. vdusyti ſe, zadusyti ſe, vdáwiti ſe, im Rauch, im Waſſer, kaukem, wodau ſe zadusyſe, zalknauc ſe, an einem Kerne, peckau ſe vdáwit, zadáwit, von meh. zdusyti, zdáwiti ſe.

Erſtickt, vdusený, zadusený, zalknlý, zadchlý.

Erſtickung, f. vdusenj, zadusenj, zadchnutj, n.

Erſtlich, prw, neyprw, dřjw, předſſem, předně, (neydřjw) neyprwé.

Erſtlinge, plu. prwotiny, f.

Erſtochen, probodnutý, propichnutý, prohnaný, protknutý, prokláný, zakláný.

Erſtrecken, roztáhnauti, rozſahowati, 2) ſich erſtrecken, wztahowati ſe, wie die Kräfte, Vermögen, poſtahowati, wie weit erſtreckt ſich ſeine Fähigkeit, daleko geho ſchopnoſt ſáhá, ſe wztahuge?

Erſtreiten, wybogowati, vyr Gerichte, wyhádati, einen Satz im Diſputiren, dokázati.

Erſtummen, ſ. Verſtummen.

Erſtürmen, ſ. Erobern.

Erſuch, m. požádánj, n. žádoſt, f.

Erſuchen, einen, požádati, dožádati.

Erſuchen, das, požádánj, doſtáwánj, n. auf ſein Erſuchen, na geho požádánj, doſtáwánj.

Ertappen, dopadnauti, pomáhnauti, lapiti, polapiti, poſtihnauti (zaſtihnauti) úkem w něčem, na něčem, einen in der Lüge, Rede, dopadnauti, popadnauti we lži, w řeči, ich habe ihn auf einer Lüge ertappt, we lži ſem ho poſtihl, dopadl.

Ertappt, dopadnutý, popadnutý, poſtižený, zaſtižený.

Ertappung, f. dopadnutj, popadnutj, poſtiženj, zaſtiženj, n.

Ertheilen, vděliti, poděliti, poſkytnauti, poſkytati, einem einen Rath, rady poſkytnauti, vděliti, dodati, dáti, Antwort, Beſcheid, odpowěd dáti, Befehl ertheilen, rozkaz dáti, wydati, včiniti,

Ertheilung, f. vděleni, n. des Befehls, rozkazu dánj, wydánj, včinčnj, n.

Ertödten, ſ. Tödten.

Ertönen, zaznjti, wenig, powznjti.

Ertrag, m. Nutzen, Nutzung, weydělek, m. weynos, m.

Ertragen, snésti, snášeti, strpěti, ſ. Aushalten, allein, ſelbſt die Laſt, vnesti.

Erträglich, snesytedlný.

Erträglichkeit, f. snesytedlnoſt, snášeliwoſt, f.

Ertragung, f, snášenj, n. 2) vnesenj, n.

Ertränken, topiti, vtopiti, ztopiti, Saat, Getreide, wytopiti, ſ. Erſäufen.

Ertreten, zaſlápnauti, zaſlápiti, zaſlapati.

Ertrinken, vtopit ſe, topit ſe, er iſt im Fluße ertrunken, w řece ſe vtopil, wie ein Dorf, Land, Feld, zatopit ſe, potopit ſe, Ertrunkene Dörfer, zatopené wſy.

Erübrigen, vſhromážditi, vſtřádati, naſtřádati, nachowati. Zeit erübrigen, čaſu ſy vſtřáditi.

Ertrotzen, wyhrowati, (wypurniti) zpúrnoſtj, ſkrze zpúrnoſt wymocy, dobyti, dokázati ſobě, (wycrucowati.

Erwachen, procýtiti, procytnauti, probuditi ſe, ze ſna ſe probrati, protrhnauti, 2) von dem Tode, wſtáti z mrtwých, alle Gläubige ſind erwacht, wſickni wěřitelé ſe pozdwihli.

Erwachſen, heranwachſen, doroſtati, wyroſtati, odroſtati, doſpěwati, wyſpěwati, wěkem růſti, w gonáka zrůſti, poodrůſti, herauswachſen, wzrůſti, entſtehen, wie Schaden, Vortheil, wynikáwati, wzrůſti.

Erwachſen, adj. doroſtlý, odroſtlý, wyroſtlý, zroſtlý, poodroſtlý, doſpělý, wyſpělý, das erwachſene Alter, doſpělý wěk, m. erwachſener Junge, zroſtlý, doroſtlý, wytáhlý chlapik (zroſtljk, m.)

Erwägen, ſ. Erwegen.

Erwägung, ſ. Erwegung.

Erwählen, ſ. Erwehlen.

Erwärmen, zahřjt, zahřiwat, ohřjt.

Erwärmen, das, zahřiti, zahřiwánj, n.

Erwarmen, ohřjti, zahřiti ſe, zahřiwati ſe; rozhřiti ſe.

Erwarten, očekáwati, čekati, ich kann ihn nicht erwarten, nemohu ſe ho dočkati, endlich habe ich ihn doch erwartet, přeđce ſem ſe ho dočkal, kannſt du es nicht erwarten, což ſe nedočkáš, eines Ankunft erwarten, něčjho přijſtj očekáwat, wir erwarten ihn ſchon ſeit geſtern, giž od wčereyſſího wečera ho čekáme, ſie erwartet ihre Niederkunft alle Stunden, každau chwili ſe čeká, (do kauta) ich erwarte Briefe, pſanj očekáwám, das hätte ich von dir nicht erwartet, taho bych ſe byl nenadál, tos ho bych ſe nebyl od tebe nadál,

dáti, nebyl bych to očekáwal, man muß die Zeit erwarten, muſſý se čaſu čekat, (čekat)

Erwartung, f. čekánj, očekáwánj, n.

Erwecken, vom Schlafe, probuditi, bnditi, zbuditi, ze ſna probuditi, ze ſpanj wyrazyt, protrhnauti, wyburcowati, von Todten, zbuditi z mrtwých, wzkřjſyti, a) erregen, als Aufruhr, Unruhe, pozdwiženj tropiti, wzbuditi bauřku, nepokog tropiti, ſtropiti, způſobiti, zbuditi, zdwihnauti, Freude, Schmerz, radoſt, boleſt způſobiti, učiniti, das Herz zur Tugend, ſrdce k ctnoſti wzbuditi, Durſt erwecken, žizen způſobiti, die Speiſe erwecket Durſt, po tě krmi chce se pjt.

Erweckung, f. wzbuzenj, probuzenj, n. a) vom Tode, wzkřjſſenj, zbuzenj z mrtwých, n.

Erwegen, etwas, wážiti, považiti, považowati, wwažowati, wwážiti, rozwážiti, rozważowati, w myſli přemjſtati, rozjmati, rozmjſtati, rozbjrati w hlawě, na wáhu bráti, erwäge es nur, gen to rozważ, poważ (ſy)

Erwegung, f. wwáženj, považenj, n. považliwoſt, f. in Erwegung ziehen, na wwáženj, na poważenj, na wáhu bráti, wzjſt, bráti.

Erwehlen, erwáhlen, wywoliti, zwoliti, obrati.

Erwehlung, f. wywolenj, zwolenj, obránj, n. an Kindesſtatt, za ſyna zwolenj, zaljbenj, n.

Erwehnen, zmjnit ſe, dokládati, připomjnauti, wyčjtati.

Erwehnung, f. zmjnka, f. připomenutj, wyčjtánj, n. Erwehnung thun, zmjnku dělati, činiti.

Erwehren, ſich einer Sache, vbránit, obrániti ſe, nečemu, ich kann mich ſeiner nicht erwehren, nemohu ſe mu vbrániti, er konnte ſich des Hungers, Schlafes nicht erwehren, nemohł hlad, ſpanj zahnat, přemoct, od ſpanj ſe zdržet, ſe ſpanj vbránit.

Erweichen, obměkčiti, odměkčiti, změkčiti, einen Herz, rozwlažiti, abměkčiti, oblomiti něčj ſrdce, 2) begünſtigen, obměkčiti, oblomiti.

Erweichung, f. obměkčenj, odměkčenj, změkčenj, des Herzens, rozwlaženj, obměkčenj, oblomenj ſrdce, 2) Begünſtigung, obměkčenj, oblomenj, n.

Erweinen, wyplakati.

Erweis, m. Erweiſung, důkaz, m. ſ. Beweis.

Erweiſen, darthun, dokázati, dowěſti, doljčiti, 2) ſeine Schuldigkeit erweiſen, konati ſwau powinnoſt, einem eine Ehre, Achtung, čeſt někomu prokázati, učtiwoſt, ſſetrnoſt k někomu pronášeti, někomu prokázati, ſich als einen Freund, přjtelem ſe prokázati, dokázati, propůgčiti, ſich männlich, tapfer, mužem ſe dokázati, wdatně ſy wésti, als einen Gelehrten, včenýmſe prokázati, ukázati, Wohlthaten, Höflichkeiten erweiſen, dobrodinj, zdwořiloſt prokázati, einen Gefallen, Dienſte wěčj učiniti, ſlužbu prokázati, einem Treue erweiſen, wěrnoſt k někomu zachowati, Barmherzigkeit, miloſrdenſtwj wykonati.

Erweislichkeit, f. dokazatelnoſt, důwodnoſt, f.

Erweislich, důwodný, dokazatelný.

Erweiſung, f. dokázánj, n. eines Dienſtes, prokázánj, n. der Ehre, prokázánj, n. Bezeugung, propůgčenj.

Erweitern, ausdehnen, rozſſjřiti, na rúzno kláſti, rozſſjřiti, die Grenzen, meze rozſſjřiti, ein

Gekáudy, Zimmer, roſſiſſiti, zwětſſiti, nadwěrſſiti, přiwěrſſiti, zdelſſiti, ein Kleid, zdelſſi.

Erweiterung, f. der Stenzen, roſſiſſenj, zdelſſenj, n.

Erwerb, m. nadbytek, nabytek, wydělek, m.

Erwerben, nabyti, nabýwati, dobyti, dobýwati, wydělati, Ehre, cti nabyti, čeſt ſy způſobiti, zgednati, cti dogiti.

Erwerbung, f. nabytj, n. dobytj, wydělánj, n.

Erwerbungsmittel, n. proſtředek k wydělku, k nabytku, k nabytj.

Erwiedern, antworten, opáčiti, odpowědjti, 2) vergelten, odměniti.

Erwiederung, f. Vergeltung, odměna, f. odměnenj, n.

Erwieſen, dokázany, prokázaný.

Erwinden laſſen, an etwas, ſterkiti, er läßt es an ſeinem Fleiße nie erwinden, nedá ſcházeti na pilnoſti, nelenuge ſy, pilnoſti neſſetrj. 2) ſ. erkühnen.

Erwirken, etwas zu Wege bringen, wypůſobiti, wygednati, zgednati, wymocy něco.

Erwirthſchaften, vhoſpodařiti, přihoſpodařiti, nicl, nahoſpodařiti.

Erwiſchen, chopiti, vchopiti, polapiti, lapiti, poſtihnauti, dopadnauti, vchytiti, vchwátnauti, popadnauti, chopiti ſe něčeho, was fallen will, zachytiti, vchytiti, einen Flüchtigen, chopiti, polapiti, poſtihnauti, chwatnauti, eine Braut, ein Amt, eine Krankheit, newěſtu popadnauti, nemoc doſtati, nemoc ſobě vhonit, vtržit, aukadu ſe dotkſt, dopjdit, eine Beute erwiſchen, kořiſt popadnauti, vhoniti, jemand auf einer Lüge, we lži poſtihnauti, dopadnauti.

Erwogen, powážený, vwážený.

Erworben, nabytý, dobytý.

Erwuchern, wylichwiti.

Erwünſcht, žádaný, žádaný, adv. žádaně.

Erwürgen, erdroſſeln, vſſkrtiti, zaſſkrtiti, ſſkrtiti; vdáwiti, zadáwiti, dáwiti, lezteres meiſt von Thieren, von mehreren, podáwiti, der Wolf hat viele erwürgt, wlk mnoho podáwil, zadáwil, der Fuchs hat ſich im Garne erwürgt, liſſka ſe w tenetě zaſſkrtila, einen Dieben am Galgen ermürgen, zloděge na ſſibenicy zaſſkrtit, 2) ein Huhn, ſlepicy zakrzat, krk gi podkrzat.

Erwürger, m. vſſkrtitel, vdáwitel, m.

Erwürgt, vſſkrcený, zaſſkrcený, vom Thiere, vdáwený, zadáwený.

Erwürgung, f. vſſkrcenj, zaſſkrcenj, n. von Thieren, vdáwenj, zadáwenj, n.

Erz, n. Erzt, kow, m. ruda, měd f. vom Erzte, rudowý, kowowý, vieles, rudj, n. das Erzt zuchen, nachgraben, kutiti, ruda hledati, dobýwati, ſcheiden, pregetowati, waſchen, propiſkat.

Erz, als eine unzertrennliche Vorſylbe vor andern Wörtern bedeutet das Vornehmſte, oder Vorzüglichſte, Erhabenſte, Beſte, dagegen in der Zuſammenſetzung mit ſchimpflichen Wörtern das Aergſte, Schlimmſte, in der jenigen Art, welches das Hauptwort anzeiget, und wird im Böhmiſchen gemeiniglich, inſonderheit aber in Titulaturen unvermeidlich durch arcy ausgedruckt.

Erzader, f. rudnj prameu, m. kluſka, f.

Erzbauung, f. Bau, hor tězenj, n. (pawuňk)

Erzählen, ſ. Erzehlen.

Erz

Erzbetrüger, m. arcypodwodnjk, m.
Erzbischof, m. arcybiskup, m.
Erzbischöflich, arcybiskupský.
Erzbischofthum, n. Erzbisthum, arcybiskupstwj, n.
Erzböse, neyhorssj.
Erzbösewicht, m. arcynesslechetnjk, m.
Erzdieb, m. arcylloděg, m, prazloděg. m.
Erzengel, m. archanděl, m.
Erzfiegel, m. arcynepowořák, m
Erzführer, m. pacholek rudnj, m
Erzgeitzhals, m. stuchljk. m.
Erzgestöcke, n kheň rudy, sběhnutj mnoho rud, n.
Erzgrube, f. dol, m. důl kowowý, rudnj.
Erzherzog, m, ar ykňže, n. arcyweywoda, m,
Erzherzoglich, arcyknjžecý, arcyweywodský.
Erzherzoginn, f. arcyknežna, f arcyweywodkyně, f.
Erzherzogthum, n, arcyknjžetstwj, arcyweywodstwj, n.
Erzheuchler, m. arcypokrytec, m.
Erzkanzler, m. arcykancljř, m.
Erzketzer, m. arcykacýř, m.
Erzlügner, m. lhář nad lháře, m.
Erznarr, m. blázen nad blázny, m.
Erzpriester, m. arcykněz, m.
Erzschelm, m. arcyssselma, hlawnj ssibal, m.
Erzrauber, m. arcylaupežnjk, m.
Erzscheider, m. pregtýř, m.
Erzschlacken; rozssskwarky, strusky, strusy rudnj,
Erzstuf, kus rudy.
Erzvater, m. arcyotec, m,
Erzverläumder, m. arcyutrhač, m.
Erzwascher, m. sslichýř, m.
Erzzänker, m. arcywadič, m.
Erzehlen, powjdati, wyprawowati, rozpráwěti, djti, powědjti, wyprawiti, nacheinander, einzelne Sachen, Umstände, Namen, Ursachen, wyčjtati, pokáždné wyprawowati, Fabeln, Geschichten erzehlen, básně, přjhody powjdati, wyprawowati, (rozpráwěti)
Erzehler, m. powidač, wyprawowatel, rozprawitel, m.
Erzehlung, f. powjdačka, pohádka, rozpráwka, f. wyprawowánj, n. 2) powjdánj, n.
Erzeigen, ukázati, okázati, dokázati, prokázati, propůgčiti, einem Dienst erzeigen, službu někomu prokázati, sich gut, willig erzeigen, dobrotiwým se prokázati, propůgčiti, sich gegen einen freundlich, als Freund, přjwětiwě, gakožto přjtel se prokázat, ukázat se přjtelem, se propůgčit, ukázati, že přjtel gest, ukázati se gakožto přjtel, dokázat, ukázat se přjtelem, Ehre, Wohlthaten, čest, dobrodinj prokázati, prokázati.
Erzeigen, das, prokázánj, prokázánj, propůgčenj, n.
Erzeugen, plodit, zplodit, roditi, porodit, sich, roditi se, narodit se, zroditi se. 2) s. Hervorbringen.
Erzeuger, m. rodič, roditel, m.
Erzeugt, zplozený, zrozený.
Erzeugung, f. plozenj, zplozenj, (rozenj,) (porozenj n,) porod m. 2) s. Hervorbringung.
Erziehen, uráhnauti, die Pferde können den Wagen nicht erziehen, koně nemohau wozu uráhnaut, 2) Kinder, chowati, wychowati, odchowati, zwésti, péstowati, wypéstowati, ein Kind djtě wyhljdati, odchowati, wychowati, er ist da geboren und erzogen, on gest tam narozen y wychowán, ten habe ihn erzogen, gá ho wychowal.
Erzieher, m. chowatel, wychowatel, péstaun. odchowatel, m.
Erziehung, f. chowánj, wychowánj, wyhljdánj, odchowánj, zwedenj, péstowánj, péstaunstwo, n. Erziehung haben, wychowánj, zwedenj mjti, Erziehung geben, wychowánj dáti.
Erziehen, s. Erlangen.

Erzittern, tatkáti, ztkáti, tatkj: ti, potiáti se.
Erzkammer, f. kechyně, f.
Erzkauf, m. kupowánj rud, n.
Erzkaufer, m. rudokupec, rudnj kupec, m.
Erzogen, wohl, schlecht, wychowaný, dobře, spatně, zwedený, nezwedený.
Erzrauber, m arcylaupežnjk, m.
Erzreicher Gang, cauk bohatý, rudnj, m.
Erzstuf, kus rudy.
Erzscheider, m. pregtýř, m.
Erzschlacken, pl. rozsstrwarky, trusky.
Erzverräther, m. arcyzrádce, m.
Erzwascher, m. sslichýř, m.
Erzwerk, n. kow, m. wsseliká ruda, f.
Erzürnen, jemanden, act. rozhněwati, rozsilobiti, hněwati, popuditi k hněwu, 2) neut. sich, rozhněwati se, rozzlobiti se, popuditi se hněwem, der sich leicht erzürnet, popudliwý, prchlý, hněwliwý, snadný k rozhněwánj.
Erzürnt, rozhněwaný, rozsilobený, popuzený.
Erzwingen, wynutiti, wymocti, wynutkati, wytlačiti.
Es, ein Wörtlein, das im Böhmischen ausgelassen wird, als: es regnet, prssj, es trägt sich zu, přihází se, es gebührt sich nicht, neslussj, es hat das Ansehen, podobá se, es kann nicht jeder ein Rath werden, nemůže kožý radau býti, es sey wenn es wolle, nechť gest to kdy chce, es sind Briefe gekommen, přissla psanj, es wundert mich, diwjm se, es ärgert mich, mrzj mne.
Es, auf den Würfeln, Blatte, geden oko, n. es, taus, m. Es, zwey Es auf der Karte, auf den Würfeln, taus, m. fünf Es, žjž, m.
Esche, f. Eschenbaum, ein Baum, gesen, m. 2) ein Fisch, lipan, kwětowoň, m.
Eschen, gesenowý.
Eschenlauchkraut, n. křiwatec, m.
Eschenwurz, f. třewdawa salessná, f.
Esel, m. osel, m. ein junger Esel, osljk, osljček, m osláte, n. ein wilder, diwoký lesnj osel, m. vom Esel, oslicj, oslowý, wie ein Esel schreyen, řechtati, kičeti, zum Esel werden, zosslowatěti.
Eselchen, n. Eselein, osljk, osljček, m. oslátko, n.
Eselhaft, oslowský.
Eselhüter, m. oslář, m.
Eselskopf, m. oslowá, oslowská hlawa, 2) ein dummer Mensch, hňup, m. osel, m.
Eselskrone, f. oslowá, oslowská koruna, f,
Eselinn, f. oslice, f.
Eselmühle, f. samotjžný mleyn, m.
Eseln, arbeiten, mozkowati, gako mezek pracowati.
Eselshreu, plu. oslicj, oslowé wssi, f. im Buche, wssi, wrásky.
Eseltreiber, m. oslák, oslař, oslohonec, saumar, m. honák oslů, pohonec oslowý.
Espe, f. Espenbaum, osyka, f. 2) topol, m. von Espen, osykowý; topolowý.
Espenlaub, n. topolowý list.
Espenwald, m. osykowý les, m.
Esse, f. Aesse, wyhně, wyheň, f. 2) Feueresse, kýmnjk, m.
Essenkehrer, m. kominjk, m.
Essen, speisen, gjsti, etwas wenig es, málo pogjsti, das ist nicht zu essen, to nenj k gjdlu, to se nemůže gjst, zu Essen taugen, býti k gjdlu, k snědku, k gedenj, zu Mittag essen, obědowati, zu Abend, wečeřeti.
Essen, das, Speise, gjdlo, n. krmě, f. Essen und Trinken, gjdlo a pitj, sich des Essens enthalten, zdržeti se od gjdla, zum Essen, k gjdlu, vom Essen aufstehn, od gjdla wstáti.

Essig-

Essende Waare, wěc. k gjdlu, f.
Essenszeit, f. čas k gjdlu, m.
Esser, m. gedlik, gidák, gjdce, m.
Eßbar, k gjdlu, das Brod iſt nicht eßbar, ten chléb nenj k gjdlu, nenj toho chleba možná gist, er hat kaum das liebe Brod zu eſſen, sotwa se božjho chleba nagj, was haben ſie zu eſſen, co magj k gjdlu, er hat nichts zu eſſen, nemá co gist, wir haben gegeſſen und getrunken, nagedli gsme se y napili, ſich ſatt eſſen an etwas, nagisti se něčeho.
Eßgemach, n. gistba, f. wečerad-lo, n.
Eßig, m. ocet, m., zu Eßig werden, octěti, zoctěti, (zrosolowatěti)
Eßighändler, m. Eßigkrämer, octář, m.
Eßigkrug, m. ocetnj, na ocet dčbán, m.
Eßluſt, f. chuť k gjdlu, f.
Eßsaal, ſ. Eßgemach.
Eßwaare, f. pokrm, m. krmě, f. pokrmná wěc, f.
Eſtrich, m. Aeſtrich, podlaha, f. Eſtrich ſchlagen, podlahu dlážiti, 2) Rohrboden, ſtrop, m.
Etliche, několik, několikerj.
Etlichemal, několikrát.
Etlichermaßen, nějak, nějakým způſobem, poněkud.
Etwa, etwann, snad, wenn es etwa nöthig ſeyn ſollte, kdyby sotho snad bylo potřebj, 2) někdy, kdy, wenn ſie auch etwann einen guten Einfall hat, geſtligi kdy co maudrého napadne, es iſt kein Menſch, der nicht einmal fehlen ſollte, nenj člowěk, aby někdy nechybil, 3) as, asy, es iſt etwa eine halbe Stunde, gest as půl hodiny.
Etwaig, etwanig, nějaký.
Etwas, něco, nětco, (co) etwas weniger, něco méně, mjně, es ſteckt etwas dahinter, něco w tom wězy, habt ihr etwas zu eſſen, zu — máteli co k gjdlu, co — Sage niemand etwas davon, žádnému nic o tom nerikeg, etwas zu ſüß, zu ſauer, zu viel, drobet sladký, kyselý, mnoho.
Etzen, ſ. Aetzen..
Evangelium, n. čtenj, ewangelium, m.
Evangeliſch, Ewangelický.
Evangeliſch, ewangelicky.
Evangeliſt, m. dobrowěſt, m Ewangelista, m.
Euer, wáſſe, eure Hoheit, wáſſe wywýſſenoſt, euerwegen, pro wás, eurig, waſſinec, m.
Eurig, waſſinſký, der eurige (Mann) wáš, der eurige Beweis, wáš, waſſinſký důwod.
Eule, f. ſowa, f.
Eulenſpiegel, m. ſowj zrcadlo, 2) ſibal, kopa, ſſeſſek.
Enter, n. weymě, wemeno, n. eines Schweines, ſwinſké wemeno, wýmě, n.
Eutericht, voller Euter, wemenatý.
Ewig, wěčný, ewigdauernd, wěčně trwalý.
Ewig, adv. wěčně, na wěky.
Ewigkeit, f. wěčnoſt, f. wěky wěků.
Ewiglich, ſ. Ewig.
Exempel, n. Beyſpiel, přiklad, ſ. Beyſpiel.
Exemplariſch, příkladný, ſ. Muſterhaft.
Ey, conj. av, ag.
Ey, Ei, das, wegce, n. weyce, Eyer legen, wegce neſt, ſneſtwo ein kleines, wagicco, n. friſches, čerſtwé wegce, verlegenes, ſleželé, zaſtaralé, naſedlé, natuchlé wegce, n. Ochſenaug, ſmažené, geſetztes, ſazené, eingerührtes, michané, verlohrnes, itra-

cené, faules, fhnilé, fmradlawé, hartgefottenes, na twrdo wakené, weiches oder lindes, na měko, ſtřebj wegce, n. ſtinkendes, puſkawec, Eyer im Schmalz, na másle ſaſené, von Ey, aus Ey, wagečný, wagečnj.

Eyd, Eid, m. přiſaha, f. ablegen, přiſahu ſložiti, einem abnehmen, nechati někoho přiſahati, auf etwas Eid thun, přiſahu na něco ſložiti, vdělati, an Eydes ſtatt, přiſežný, falſcher Eyd, křiwá přiſaha, der ihn thut, křiwý přiſežnjk, křiwopřiſežnjk, přiſahy ruſſitel, m. falſchen Eyd thun, faleſſně, křiwě priſahati, přiſahu ruſſiti.

Eydam, m. beſſer Eidam, zeť, muž, manžel dcery, m.

Eydechs, m. Eydax, m. Eidechſe, f. geſſtěr, geſſtérka, f. had we Wlaſſich, m.

Eydlich, přiſežně, s přiſahau.

Eydgenoſſen, plu. Sſweycarowé, m.

Eydgenoſſenſchaft, f. Sſweycarſtwo, n.

Eydſchwur, ſ. Eyd.

Eyerbrod, n. chléb wagečný, wagečnj.

Eyerdotter, m. žlautek wagečný, m.

Eyerdütte, f. ſ. Eyerring.

Eyerfanzel, ſwitek z wagec, wagečný.

Eyerſtaden, m. Eyerkaſche, kaſſe z wagec, f. wagečnjk, m.

Eyerhaut, f. wagečná, wagečnj mázdra, f.

Eyerklar, ſ. Eyerweiß.

Eyerkuchen, m. ſwitek, wagečnjk, m.

Eyerlegend, kwočný, co wegce neſe.

Eyermilch, f. wegce na máſlo ſazená, twaroh, m. ſyřenj, poſyřenj, ſedmutj, n. ſedlina, f.

Eyerring, m. Eyerdütte, wagečnjk, m.

Eyeröl, n. oleg z wagec.

Eyerſchale, f. ſkořápka wagečná, wageční, ſkořjpka, ſkořepina, luſtina, f.

Eyerſtock, m. wagečnjk, m.

Eyerweiß, n. bjlek, m. (wageční)

Eyförmig, gako wegce oblý.

Eyland, n. oſtrow m.

Eylein, n. wagečko, wagičko, n.

Eymer, Eimer, m. zum Waſſer am Brunnen, okow, m. nádoba, kteraž wodu wážj, f. zum Bier, Wein, wědro, n. zum Getreide, korčák, m.

Eyweiß, ſ. Eyerweiß.

F.

Fabel, f. báſeň, bágka, ſmyſſlenka, f.

Fabelhaft, báſnikwý, (báſnotwárný) adv. báſnikwě, (báſnotwárně)

Fabelhans, m. powidač, bágkář, m.

Fabeln, Mährchen erzehlen, báſnikti, bágiti, powjdati.

Fabelſchreiber, m. ſwiſowatel, ſkladatel báſnj, bágek, m.

Fabelwerk, n. báſně, bágy, f. pl.

Fabrik, f. dílna, dílnice, f.

Fach, n. Schrank, přihrada, přihrádka, police, f. in Fächer getheilt, zpřádaný, w přihrady zpřádaný, 2) jemandes Fach, Amt, Geſchäft, Werk, práce, věc, f. dílo n. das iſt ſein Fach, to geſt geho věc, in jrmandes Fach einſchlagen, do něčj wěcy patřiti, padati.

Fachbogen, des Hütters, ſtřela, f.

Fächeln, fächern, fofrowati.

Fächlein, n. přihrádka, políčka, f.

Fä-

Fächer, m. wohánka, f. für die Sonne, wádrle, n. wějka, f.

Fackel, f. pochodně, nočnice, f. (fákule)

Fackelträger, m. pochodnjk, swětlonoš, m.

Faden, m nit, f. ein kleiner, nitka, f. einen Faden durch die Nadel ziehen, prostrčiti nit skrze ehlu, gehlu nawlecy, nawlj: nauti, 2) Faden, Gespinst, přjze, f. předěno, n. 3) ein Maaß, Klafter, sſnůrowá mjra, f. prowážek, m. 4) sein Leben hängt an einem Faden, žiwot geho wisý na nitce, 5) sie werden schwerlich einen guten Faden zusammenspinnen, zrězka co dobrého mezy sebau sosnugj, spletau, wekagi.

Fadenleiter, m. nabjrák, wodič nit, m.

Fädchen, n. nitka, f.

Fähe, f. Fege, žebrowna, f.

Fähig, überhaupt, schopný, (chopný)

Fähigkeit, f. schopnost, f.

Fahl, prawý, gilowatý, woskožlutý.

Fahlgelb, woskožlutý, prawý, gilowatý, žlýnalý.

Fahne, f. praporec, m. korauhew, korauhwe, f.

Fähnchen, s. Fähnlein.

Fähnlein, n. Fähnchen, praporeček, m. korauhwička, f.

Fähnrich, m praporečnjk, korauhewnjk, m. korauhewný pán, die Fähnriche insgesammt, korauhewnictwo, n. (praporečnictwo, n.

Fahnenschwörung, f. přjsaha k praporcy, praporečná, f.

Fahnenjunker, m. praporečnj, korauhewnj pacholjk, m.

Fahlbel, m. Pferd, kuň plawý.

Fährde, s. Fährte.

Fähre, f. prám, přjwozni los, f. eine kleine, pramice, f. 2) přiwoz, m.

Fährgeld, n. přiwozné, n. plat od přiwozu, přjwozni penjz, m.

Fährmann, m, přjwozný, přjwozujk, m.

Fahren, auf dem Wagen, neutr. wezti se, (na woze,) geti, oft, wojyti se, gezditi, er pflegt mit 6 Pferden zu fahren, wozý se, gezdj sſesti, auf dem Schiffe, auf dem Meere, Wasser, na lodj, po moři, po wodě geti, wezti se, gezditi, se proget, hineinfahren, wgeti, heraus, wygeti, davon, odgeti, spazieren fahren, na prochážku geti, gefahren kommen, mit 4 Pferden, čtyrmi koňmi přiget, irre fahren, zagjždět, zaget, sich müde fahren, vget se, von dem Ufer, Lande auf die hohe See fahren, od země, od břehu na moře odgeti, 2) fahren lassen, etwas z. B. das Spiel, den Gewinnst, pustiti, vpustiti, nechati, mimo sebe pustiti, tak nechati, laß es fahren, nech toho tak, Worte fahren lassen, slowa wypustiti, die Gelegenheit fahren lassen z přjležitost obmeſkati, přjležitost, opominauti, pominauti, aus der Hand fahren lassen, z rukau pustiti, wypustiti, vpustiti, den Nutzen fahren lassen, vžitek opustiti, den Rath, radu zawrhnauti, opustitj, die Sorge, zbýti, zbostiti se starosti, starost mimo sebe pustiti, den Zorn fahren lassen, od hněwu pustiti, pustiti, vpustiti, hněw mimo sebe pustiti, 3) in die Haare, in das Maul, in die Schüssel mit der Hand, do wlaſi, do huby, do mſy sáhnauti, wgeti, 4) nach dem Degen, po kordu hmátnauti, sáhati, 5) mit der Hand auf dem Tische hin und her fahren, rukau po stole gezdit, (5 vor Schrecken zurückfahren, trhnaut sebau strachem, aus dem

Gest

Bette fahren, z postele wyskočit, die Axt iſt vom Stiele gefahren, sekera z topořiska se smekla, der Strick fuhr mir aus der Hand, prowaz se mně z ruky wymkl, wohl oder übel, bei oder mit einer Sache fahren, wěcźm sy dobře neb zle pochoditi, poslauźit, act. wezti, (plawiti) wozyti, reiſende Waren auf einem Schiff fahren, po cestně zbožj přes řeku wezt, wozyt, přewezt, přewážet, přeplawit, Fremde nach Dresden, přicházy do Drážďan wezt, oft, (wozźti) fahren lernen, gezdit se učit, der Fuhrmann fahrt gut, wozka dobře gede, wer fährt uns, kdo nás powezе, Holz in die Stadt fahren, dřjwj do města wezt, wozyt, aus dem Geleiſe, z kolege wyjeti.

Fahren, das, gezdění, wozeni, n.

Fahrgiźda, f. des Wagens, Schiffes, getj, n. der Waaren, der Fremden, wezenj (wozeni. n.)

Fahrenkraut, n, kawkadj, n. ein Ort wo Fahrenkraut wächſt, kawkadiſtě, n.

Fahrläßig, rozmakilý, liknawý, lhosteyný, ſ. Nachläßig.

Fahrläßigkeit, f. rozmakilost. liknawost, lhosteynost, f. ſ. Nachläßigkeit.

Fahrleis, n. koleg, m.

Fahrlohn, m. powozniho, wozky mzda, f.

Fahrſchiff, n přiwozná lodj, f.

Fahrt, f. giźda, f. gezd, m.

Fährte, f. des Wildes, ſtopa, f.

Fahrweg, m Fahrſtraſſe, anwoz, m. anwoznij, wozowá, wolnj ceſta, f.

Fahrzeug, n wſſelikeré lodj, kleine Fahrzeuge, lodky, lodičky, f.

Falk, m. Falke, ſokol, m. ein weiſſer, bělozor, bjlý sokol, davon, ſokolowý.

Falkaune, f. falkonet, m.

Fall, m. das Fallen eines Menſchen oder Viehes, pád, aupad, m. padnutj, upadnutj, n. 2) eines Hauſes, pád, m. obořenj, ofutj, n. ſutina, f. 3) der Erde, zpukánj, zſedánj, země, n. 4) des Fluſſes, ſpád, m. 5) Zufall, přjpad, přjpadek, m. přjpadnoſt, náhoda, nahodilost, f. ein betrübter Fall, ſmutná přjhoda, f. 6) Schändung, pád, m. eine zum Fall bringen, pannu ku pádu přiwesti, zprznitj, zmrhati, 7) Fall der erſten Eltern, pád prwnjch rodičů, m. 8) ich ſetze den Fall, dám ten přjklad, připuſtjm to, auf alle Fälle, na wſſecky přjhody, hier iſt das der Fall, zde geſt ta wěc, zde geſt ta přjpadnoſt.

Fallbrücke, f. zdwihacý, wyſutý moſt, m.

Falle, f. paſt, pletka, f. ſklon, m. ljčka, f. 2) an der Thüre, klička, f. 3) jemanden eine, Falle ſtellen, paſt poljknauti, naljknauti, naſtražiti na někoho, zálohu dělati, lečky ſtrogiti, lečiti, in der Anatomie, dwjřka, im Schloß, ſtřelka, f.

Fällen, bořiti, zbořiti, Holz, Bäume fällen, dřjwj, ſtromowiſſtjpati, kálati, podtjnati, rauhati, das Wild fällen, zwěř ſtřjleti, powaliti, einen Baum, den Feind fällen, ſtrom, nepřjtele porazyt, z den Anker fällen, kotwicy wwrcy, ein Urtheil über, von etwas, rozſudek činiti, učiniti, wyneſti, wynáſſeti, wyřjcy ortel, wydati o něčem, ein Frauenzimmer fallen, pannu zmrhati, zmrſknauti, ſ. Entſcheiden.

Fallen, zu Boden, wie ein Menſch, Vieh, padati, padnauti, upadnauti, zwráceti, zwrátiti, zkaceti ſe, wie etwas ſchweres zu Boden, in Waſſer, von der Höhe, padati, padnauti, ſpadnauti, das Waſſer fällt, woda. pa-

dá,

dá, opadáwá, spadáwá, über den Haufen fallen, zwrátiti, zkáceti se, in die Augen fallen, do oči padati, in das Land, do země wpadnauti, padnauti, wrhnauti, wie Regen, Schnee, padati, spadnaut, napadnauti, es fiel ein außerordentlich tiefer Schnee, welmi mnoho sněhu napadlo, vom Pferde fallen, wie ein Reiter, z koně spadnauti, auf ebener Erde, auf der Gasse, über einen Stein fallen, wpadnauti, padnauti, wie die Füllen, lihnauti se, mit dem Kopf an die Wand, Mauer fallen, hlawau o stěnu, o zeď uderit, vhodit, sich wund fallen, potlaucy se; sich todt, zu Tode fallen, zabit se, padna vmřjt, sich Löcher in den Kopf fallen, padna sobě děr do hlawy nadělat, natlauct, sich den Arm aus dem Gelenke fallen, padna ruku z klaubu sobě wyrazyt, wylomit, seinem Freunde um den Hals fallen, přjteli okolo krku padnaut, přjtele za krk obegmaut, auf die Knie, na kolena padnaut, einem andern in den Kauf fallen, překupowati někomu něco, in eine Krankheit fallen, w nemoc wpadnauti, in einen tiefen Schlaf, twrdě vsnaut, in Strafe, do pokuty přigjti, auf einen fallen, (in Gedanken) připadati na někoho, na něco, přigjti na něco, wie sind sie auf dieses Wort gefallen, kterak gim to slowo připadlo, ich kann nicht wieder darauf fallen, (ich kann mich nicht besinnen,) nemohu na to přigjt, zpomenaut, nepřipadá mně to, es ist mir von ohngefähr ein Buch in Hände gefallen, napodila se mi kniha, náhodau se mi do rukau dostala, náhodau mi kniha do rukau přjssla, das Gut fiel an seinen Bruder, statek připadl geho bratrowi, die Wahl fiel auf ihn, on byl zwolen, wolen, wywolen, los w, přiwolenj na něho padl, das Licht fällt von der linken Seite herein, swětlo z lewé strany sem padá, (přicházý) der Argwohn fällt auf ihn, na něho gest domněnj, on přicházý w domněnj, das Fest, die Messe fällt in den April, swátek, trp připadne měsýce dubna, schwer fallen, wie etwas auf etwas fallen, těžce přicházeti, býti, wie jemand, obtjžným, těžek býti, překážeti, obtěžowati, wie Regen, Schnee, padati, spadnauti, napadnauti, dem Pferde in die Zügel fallen, koně za wzdu wchopiti, wgmauti, popadnauti, fallen wie die ersten Menschen, sündigen, padnauti, klesnauti, pokleśnauti, wie ein Frauenzimmer, padnauti, zmrhati se, ein gefallenes Frauenzimmer, padlá osoba, s. in Treffen fallen durch jemandes Hand, zhynauti, zahynauti, zahubenu býti, padnauti w bitwě, durchs Schwerdt fallen, mečem zahynauti, zahubenu býti, padnauti, in das Schwerdt fallen, na meč wpadnauti, in die Hände fallen, do rukau padnauti, in Ungnade fallen, do nemilosti padnauti, přigjti, zmrhati milost, durch den Korb fallen, skrz koš k prospadnauti, in die Rede, in die Worte fallen, do řeči, w řeč padnauti, wskočiti, auf einen Gedanken, na myšlinku přpadnauti, přigjti, schwer, leicht hart fallen, těžce, lehce, trpce přicházeti, zur Last, beschwerlich, těžkým, obtjžným býti, fallen, wie Zinsen, Besoldung auf den Tag, wypadati, auf einen fallen, wie die Schuld, padati, wie eine Erbschaft, Erbfolge, zkipadati, fallen lassen, unver-

sehens

sehens aus der Hand, puſtiti, vpuſtiti, ztratiti, den Muth, myſl potratiti, ztratiti, na myſli klesnauti, der Muth fällt ihm, myſl mu klesá, fallende Seuche, padaucý nemoc, f. von etwas herab, herunter fallen, spadnauti, wie die Aepfel, Blätter von den Bäumen, padati, opadáwati, (prſeti) Worte fallen laſſen, ſlowa wypauſſtěti, fallen wie Preiſe, wie das Getreide, die Waare am Werthe, spadnauti, padati, klesnauti, klesnenu býti, padati.

Fallend, padaucý, fallende Seuche, padaucý nemoc, f. paduěnice, f.

Fallen, das, padánj, pád, 2) des Preiſes, spadánj, padánj ceny, n.

Fallgatter, n. hřeben, m. zapadacý mříſe, f.

Fallmeiſter, m. kat, m.

Fallthüre, f. poklop, m.

Falls, im Falle, daß, gestliže, pakli, ale, pokud.

Fallſchloß, n. zámek spauſſtecý, m.

Fallſtrick, m. osydlo, n. oko, na zwěř, n. klon, pleska, lička, f. Fallſtricke legen, osydla kłáſti, kłohy dělati, ſtrogiti, lečiti.

Falſch, křiwý, lživý, wie die Urkunden, Schriften, Mähre, Münze, Edelſteine, neprawý, cyzoložný, falſche Haare, Bart, neprawý, falessný, falſcher Name, smyſſlené gméno, n. falſcher Eyd, křiwá přiſaha, f. falſche Waare, křiwá ſlowa, n. falſcher Spieler, křiwý, podwodný hráč, m. falſch, ungerecht, neprawý, oſſemetný, falſcher Menſch, oſſemetný člowěk, oſſemetník, m. ein Menſch ohne Falſch, člowěk bez falſſe, bez oſſemetnoſti, neoſſemetný, upřjmný, falſch ſeyn, křiwditi, zkřiwditi.

Falſchfärbig, neprawé, ginè barwy.

Falſch, fälſchlich, nicht wahr, adv. křiwě, ne práwě, betrüglich, oſſemetně, falſch ſchwören, křiwě přiſahati, ſ. fielen, nepráwě, podwodně hráti, unrecht, fehlerhaft, nepráwě.

Fälſchen, ſ. Verfälſchen.

Fälſcher, m. kazyč, ruſſitel, cyzoložitel, m.

Falſchheit f Unrichtigkeit, křiwota, neprawoſt, f. Tücke, oſſemetnoſt, lichota, f. aus Falſchheit, oſſemetně

Fälſchlich, ſ. Falſch.

Fälſchung, ſ. křiwděnj, n. zkřiwděnj, n. cyzoloženj, n.

Falte, f. im Kleide, raſo, (falb) kása, des Blaſbalges, kása, f. náběra, wráſka, f. des Geſichts, wráſka, in Falten legen, die Stirne, wrášſtiti, zwrášſtiti, mrakiti čelo, nabjrati, zbirati, čelo, mit Falten, kásný.

Falten, nabjrati, zbjrati, karbowati, die Stirne, čelo wráſſtiti, ſwráſſtiti, ſwráſkati, nabirati, die Hände falten, ſpjnati, ſopnauti ruce, mit gefaltenen Händen, ſpiatýma rukama.

Faltung, f. nabjránj, zbjránj, n. karbowánj, wráſſtěnj.

Falz, Falze, f. an einer Säule, prutowánj, n. prut, m. mit Falzen, pruhowaný.

Falzbein, n. hladič, m, koſt hladicý, f.

Falzen, die Bögen, ſkládati archy, den Rücken der Bücher, hladiti.

Familie, f. rodina, f. rod, rmen, m. von guter Familie, z dobrého rodu, es giengen viele jüdiſche Familien zu Grunde, mnoho násob židowſtwa pohynulo.

Familienangelegenheit, f. wěc rodu ſe týkagicý, f.

Fang, m. lapánj, n. 2) ein guter Fang, dobrý wyhonek, wjátek, m. einen Fang machen, wyhoniti ſy něco, wchwátnauti, auf

den

den Fang ausgehen, na low wyběhnauti, wybjhati, wychážeti, 3) einen Fang bekommen, prorażenu, promrſſtěnu býti, einen Fang geben, prorazyti, promrſſtiti.

Fangball, mič, m.

Fangeiſen, n. oſſidp lowčj, lowecký, m.

Fangen, chytiti, pochytiti, chytati, lapati, laviti, polapiti; gimati, zagimati, einen Ball im Fluge fangen, mič chytiti, pochytit, Fiſche, blechy chytat, wiſkati, Feuer, chytiti, chytiti, ſe, das Schieſspulver will nicht mehr fangen, prach nechytá, nechce chytit, oheň chytiti, das Wild, zwěř lowiti, Vögel, Fiſche, ptáky, ryby chytati, lapati, čjhati, ljceti na ptáky, ljcer na ryby, lapat ryby, lowiti (ryby) Thiere fangen, zwjřata chytat, lavat, Mäuſe, myſſi chytat, es hat ſich nichts gefangen, nic ſe nechytilo, 2) eine Sau, einen Hirſch fangen, ſwini, gelena probodnaut, promrſſtit, ein Ort, wo ſich der Wind fängt, miſto kde ſe wjtr ſrážj (w hromadu) ſich fangen laſſen, dáti ſe gimati, chytiti, lapiti, einen in Worten, im Streite, chytiti w řeči, Grillen fangen, mojek wetati, hevle chytati.

Fanger, m. lapač, m.

Fa taſte, ſ. Phantaſie.

Farbe, f. barwa, f. 2) Vorwand, barwa; anſtreichen, barwu dáwati, es hält Farbe, držj barwu.

Färbehauſ, n, Ort des Färbens, barwjrna, f.

Färbhauſ, n. barwna, f. barwjřſký dům, m.

Farbblume, f. gelbe, feryla, fernlowá bylina.

Färben, barwiti, ſchwarz, blau, na černo, na modro barwiti, 2) beſudeln, wis friſche Farbe, barwiti, pauſpěti, mit Blute färben, krwj barwiti, krwawiti.

Färben, das, barwenj, n.

Färbekeſſel, m. barwjřſký, barewnj kotel, m.

Farbenhändler, m. kupec w barwách, barewnj, m.

Farbenwechſler, ein Thier, barwoměnec, m.

Färber, m. barwjř, barewnjk, m.

Färberey, f. barwjřſtwo, n. die Stube, Werkſtatt, barewna, barwjrna, f.

Färberkunſt, f. barewnictwj, n.

Färberröthe, f. ryt, m. maſena, zabradnj bylina, kterauž winu neb kůže na červeno barwj.

Färbig, barewný.

Färſe, f. galowice, f.

Farce, ſ. Poſſenſpiel.

Farr, m. býk, m. (ſtádný, plemenný)

Farrenkraut, n. kapradj, n.

Farzen, prděti, vprdnauti ſe, bzdjti, wjtr puſtiti, einwenig, ſubtil, pſſaukati, vpſſauknauti ſe, zabzdjti, vbzdjti ſe.

Farz, m. prd, m. ein ſubtiler, bzdina, f. pſſuk, m.

Farzer, m prdák, prdlawý, prdoch, m. prcálek, m. pſſukálek, pſſukař.

Faſan, m. bažant, m.

Faſanerey, f. Faſanhaus, bažantnice, f.

Faſanwärter, m. chowatel, krmitel bažantů, bažantnjk, m.

Faſching, m. maſopuſt, ihn halten, feyern, maſopuſt držet, ſlawit, maſopuſtit.

Faſchingsbruder, m. maſopuſtnjk, m.

Faſeley, f. tintěrkowánj, laſſkowánj, n. darečky, pl. f.

Faſeln, tändeln, läppiſch thun, tintěrkowati, laſſkowati, darekowati.

Fa-

Faſelhaft, faſelicht, tinktérný, rozmařilý.

Faſelhans, m. tinctérkář, m.

Faſenhengſt, m. puſtýk, m.

Faſen, am Saamen, Bäumen, peyſek, pýrko, an Wurzeln, čmeyſj, n.

Faſen, m. nitka, f. keinen trockenen Faſen am Leibe haben, nemjti ſuché nitě na těle, 2) an Saamen, Blumen, pýrko, wlaſenj, wlaſenička, n. žilka, f. 3) an Wurzeln, wlaſenj, čmeyſekko, wlaſenjčko, n. žilky, wlaſowé, 4) an Gränzen, běhy, krage, m. 5) am Tuche, žilky, nitky, f. chlaupky, m. im Körper, žilka, f.

Faſelhammel, m. beran ſtáhný.

Faſelochs, ſ. Farr.

Feſtnacket, zkíſta nahý.

Faſer, ſ. Faſen.

Faſern, ſich, rkepiti ſe, chlupatiti ſe, wlnati ti ſe.

Fäſchen, n. Fäſelein, Fäſerlein, Faſerchen, am Tuche, Zeuge, chlaupky, m. peyſek, n. pýrka, n. plu. nitky, plu. wlákſenj, wlákſeničko, n. čmeyſek, čmeyſekko, n. an den Wurzeln, chmeyſekko, wlaſenj, wlaſenjčko, an Blumen, am menſchlichen und thieriſchen Körper, žilky, f.

Faſicht, faſig, wie Zeug und Tuch, chlupatý, wlnatý, wie Wurzeln, Fleiſch, žilowatý, wlaſenjčkowatý.

Faß, n. ſud, m, kleines, ſaudek, m. zum Einlegen, bečka, f. ſaudek, m. Faß, darinnen man einſalzet, bečka ſoli, f. zum Untерſetzen, ſtkopjček, m.

Faßbinder, m. bečwář, bednář, m.

Faßboden, m. dno v ſudu, n.

Fäßchen, n. ſaudek, ſaudečer, m. kleines Gefäß, oſudj, n.

Faſolen, pl. f. bob wlaſtý, m. faſoly.

Faſſen, in ſich, obſahowati, zawjrati, zdržeti w ſobě, das Zimmer konnte die Gäſte nicht alle faſſen, pokog nemohl wſecky hoſty obſáhnauti, Faſſen etwas, in der Kürze, kurz, w krátkoſt, krátce pogmauti, obſáhnauti, zawřiti, ſich kurz faſſen, krátce ſe obſáhnauti, wywygádkiti, 2) begreifen, lernen, pochopiti, chápati, gimati, ſtihati, ſtihnauti, rozumem pochopiti, obſáhnauti, 3) ins Gedächtniß faſſen, w pamět wjřti, pogmauti, 4) ergreifen, nehmen, vgmauti, pogmauti, vchopiti, pochopiti, popadnauti, den Degen bey dem Griffe faſſen, kord za gilce vchopit, vgmaut, popadnaut (wzýt) einen Haſen faſſen, zaměřti ſy na zagice, bey der Hand, beym Kleide, za ruku, za ſat vgmauti, vchopiti, popadnauti, 5) einen beim Worte, Verſprechen, wjřti někoho za ſlowo, 6) einen in die Augen, in das Geſicht, někoho ſobě do očj wzýti, 7) Haß, Zorn, Liebe gegen einen faſſen, w nenáwiſt, záſť, w láſku, w podezřeni někoho wjřti, zamilowati někoho) wjřti nenáwiſt, zaſſť, nechut k někomu, hněw na někoho, zanewřjti na někoho, 8) Muth faſſen, myſl na ſe wzýti, ſtužiti myſl, ſrdce nabyt, zrdnatěť, zmužit ſe, 9) ſich faſſen, wchopiti ſe, ſpamatowati ſe, vpamatowati ſe, 10) Foutrage faſſen, picowati, 11) Edelſteine, oder ſonſt etwas, wſaditi, zaſaditi, wzaſazowati 12) den Schluß, den Entſchluß faſſen, vſmyſliti ſobě, vmjnkti, myſl poſtawiti na něčem, zawřjti vložiti, vſtanowiti na myſli, wjřt w myſl 13.) feſten Fuß in etwas faſſen, vſaditi ſe w něcem. 14) Wurzeln faſſen, vgmauti ſe, kořeniti ſe. ſ. Wurzel. 15) Bierfaſſen, ſpilat, Korn, obilj do pytlů ſypat, 16) ſich aufetwas faſſen, připrawit, přiſtrogit, ſtrogit, chy-

ſtat / přihotowit, přichystat ſe, k něcemu ſ. Gefaßt.

Faßlich, pochopitedlný, ſtižitedlný, pochopný, postižitedlný das iſt meinem Verſtande faßlich, pochopné, pochopitedlné geſt to rozumu mému.

Faßlichkeit, f. pochopitedlnoſt, f. pochopnoſt, ſtižitedlnoſt f. postižitedlnoſt f.

Faſſung, f des Gemüths, chopnoſt, f. 2) Standhaftigkeit, zmužilost a ſrdnatoſt mysli, f alle Faſſung verlieren, mysl potratiti, aus aller Faſſung bringen, z mysli wyraziti, aus der Faſſung kommen, wytržen býti, 2) Faſſung eines Rings ſ. Einfaſſ n.

Faſſen, des Biers, ſpilka, f.

Faſt, ſkoro, bez mála, málem, téměř. Ich hätte es faſt errathen ſkoro bych to byl vhodl. Er wäre faſt geſtorben, brzy, málem, bez mála by byl umřel.

Faßacld, n. pohudné, n.

Faßnacht, f. masopust, m.

Faßnachtkuchen, m koblyha, f.

Faſten, das, negedeni, postění n. 2) die Faſten, die Faſtenzeit, půſt, m.

Faſtenpredigt, f. postnj kázanj, n.

Faſtenſpeiſe, f. postnj gjdlo,

Faſtnacht, f. Fuſchiny, masopust, m.

Faſtnacht halten, masopust držeti, swětiti.

Faſtnachtsbrüder, plur. masopůstnjcy, m.

Faſtnachtsnarr, m. masopůstnjk, masopůstnj blázen, m.

Faſttag, m. den postnj, půſt, m. Faſttag halten, půſt držeti.

Faul, tráge, leniwý, lnný, lénj, liknawý, negapný, neplechý lenoch, trág, faul ſeyn, leniwěti, leněti, liknowati ſe, lnným býti, faul werden, zleniweti, zleněti, znegapněti, 2) verfault wie Obſt, Aaſe, Fleiſch, Fiſche, hnilý, shnilý, plesnivý, wie Holz, zkrtelý, sgnilý, zprachniwelý Ein fauler Geruch, chut, wůně shnilinau.

Faul, adv. leniwě, lnně, lénně, liknawě, negapně, nepiesně, 2) verfault, ſhnile, das Waſſer ſchmeckt faul, das Fleiſch richt faul, woda má chut shnilinau, maſo smrdj shnilinau.

Faulbaum, m. kraſſina f. darwjnek, m.

Faulbette, n. ſwětničné lážko, n.

Faule, f. hnilina, shnilina, shnilost, f. des Holzes, zkrtelost, f. čerwotoč, m. zprachniwělost, f.

Faulenzer, m. lenoch, walach, m. neplecha, lezák, m.

Faulen, bnjti, shnjti.

Faulheit, f. leniwoſt lenoſt, liknawoſt, negapnoſt, f. neplecha, f.

Faulnis, f. f. Fäule.

Faum, m Schaum, pěna, f.

Faumig, pěnawý, pěniwý, pěnný.

Faumlöffel, m. Schaumlöffel, opěnowacka, f.

Faumſchüſſel, f. zbjracý miſa, f.

Faun, m. diwočák, diwocec, m.

Faut, f. pěſt, pěſtnice, f. mit Fäuſten darein ſchlagen, pěſtmi bjti, eine Faut machen, rúku zawřjt.

Fauſtball, m. hrſtnj mič, m.

Fauſteiſen, n. pěſt j patička, f.

Fauſthammer, m. palice, perlik, m.

Fauſtſchlägerey, f. pračka, rwačka, f. bitka, f.

Fäuſtel, n. perlik, palička, f. der Bergleute, pemrlice, f. ručnj klaďiwko, n.

Fäuſtler, m. pěſtnjk, m. ze ſucha bitec, m.

Fäuſtchen, Fäuſtlein, n. pěſtka; hrſtka, f. ins Fäuſtchen lachen, poſtranč ſe wyſmáti.

Fauſtrecht, n. pěſtnj práwo, n.

Fauſtrohr, n. Fauſtbüchſe, Piſtol, Puffer, ručnička, f.

Fauſtſchlag, m. Fauſtoß, zaſſgek, policek, pohlawek, m. ſuchá, s pěſtj, ze ſucha rána, wořenj, n.

Favoritlein, n. ženská chocholka, f.
Februar, s. Hornung.
Fechsen, Waizen, kliďr pšenicy.
Fechtboden, m. šermírna, f. místo šermířské, n.
Fechten; wie die Fechter, šermovati, bíti se, 2) wie die Soldaten, bogovati, potýkati se, 3) mit den Händen, obánětí se.
Fechten, n. šerm, m. šermowánj, n. 2) der Soldaten, bogowánj, potýkánj, n.
Fechter, m. šermíř, bitec, m. Federfechter, šermíř od pera, m.
Fechterisch, šermířský, adv. po šermířsku.
Fechterkunst, f. šermířské umění, n.
Fechtmeister, m, šermířský mistr, m.
Fechtplatz, m. šermířské místo.
Fechtschule, šermířská škola, f. Fechtschule halten, šermířskau školu držeti.
Feder, f. péro, pérce, n. Federn, f, pl das Gefieder, peří, n. 2) das Weiche ohne den Kiel, měkké, anulé péro, n. pišť od drané, prach pernj, m. 3) zum Schreiben, péro, pérce, n. in die Feder geben, sagen, diktiren, do pera powjdati, die Feder schneiden, péro řezati, an den Federn den Vogel erkennen, ptáka po peří poznati. das Feder hat, pernatý, peřený, Feder bekommen, wie das Geflügel, pernatěti, peřjm obrostati, peří na se bráti, peřiti se, opeřiti se, Federn an den Fischen, perutj, n. die Feder ansetzen, ergreifen, péro vchopiti, popadnauti, přičiniti, keine Feder ansetzen, rühren, ani pérem netrhnauti, ani pera nedotknauti, ani pera nepřičiniti, Feder an dem Hut, peří, podpeřenj, n. Feder an der Uhr, soder sonst Springfeder, péro, n. aus den Federn seyn, býti z postele, z lože, z peřin, Federn an dem Pfeil, podpéřenj, peří, n. opeřenj střipu, n. ohne Federn, bezperný, mit Federn besetzen, podpeřiti, opéřiti, obložiti péřjm.
Federball, m. cukačka, f.
Federbette, n. prachowka, prachowá peřina, 2) ein solches Bette, lůže peřinami postlané, n.
Federbusch, m. chochol, m. kýt, m. peří, podpéřenj, n. mit einem Federbusch geziert, podpéřený.
Federchen, n. pérko, pýrko, n.
Federicht, Federig, péřený, pernatý, federig machen, popéřiti.
Federkiel, m. brk, m. (pišť od péra)
Federküssen, n. pernatá poduška, peřina, f.
Fed klappen, m. pišť péra, m.
Federleicht, lehký co péro.
Federbart, m. das Rohe, drsnatost péra.
Federchen, n. s. Federlein.
Federlos, bez peří, bezperný.
Federn, sich, geschwind machen, arbeiten, zatáčeti se, 2) nicht von sich fahren lassen, péřiti.
Federmesser, n. řezáček, nožeyček, šklptorálek, cyzorálek, m.
Federmütze, f. čepice s peřjm, pernatá, f.
Fege, f. žebrowna, f.
Federschachtel, f. Federbüchse, krabice na pera, f. schowadlo, schowádko, pauzdro na pera, pernj, n.
Federschmucker, m. péropletec, m. péřitworec, péroströjce, m.
Federschmuckerey, f. peřitwořenj, péropletenj, n. peropletstwj.
Federschraube, f. šraub s pérem, m.
Federtragend, péronosný.
Federvieh, n. pernaté ptactwo, n.

Fe-

Federweis, n. kamenec, m.
Federwerk, n. peří, n.
Fegen, čistiti, cýditi, Gold, Silber, zlato, stříbro přečistiti, durch Auskehren, wymesti, wymetati, in der Scheune, žebrowati.
Fegfeuer, n. očistec, m.
Fehde, f. Feindschaft, newole, f. swár, m. 2) Befehdung, pobrowánj, n.
Fehe, f. ein Thierlein, popelice, f.
Fehepelz, m. popelčný kožich, m.
Fehl, m. Mangel, wada, auhona, f. kaz, m. ohne Fehl, bez auhony, posskwrny, einen Fehl haben, auhonu, wadu, posskwrnu, kaz na sobě mjti, was einen Fehl hat, kazowitý, wadu, auhonu magicý.
Fehlgehen, sich verirren, blaudiri, zablaudiri, 2) in seiner Hoffnung, Absicht, Bemühung, omeyliti se, fehlschlagen, nicht gelingen, nepodařiti, nezdařiti, nezwesti se, sklapnauti, fehlschlagen, nicht treffen, chybiti se, fehlschießen, netrefiti, chybiti.
Fehlbitte, f. ostyssenj, odchnánj, n. Fehlbitte thun, ostysseti, odmrsstěti býti.
Fehlen, irren, in der Schuldigkeit, im Geschäfte, in der Aussprache, u. s. w. chybiti, pochybiti, chybowati, in der Meynung, chybiti, pochybiti, zmeyliti, meyliti se, 2) fehlen, mangeln, nicht da seyn, scházeti, chyběti, (chybowati,) es fehlt noch viel, gesstě mnoho chybi, schází, das fehlte noch, to gesstě scházelo, chybowalo, toho se gesstě nedostáwalo, es fehlte wenig daß er ač málo scházelo, chybowalo, že ač. es fehlt uns an der Zeit, schází nám čas, nedostáwá se nám času, es fehlt nicht an mir, na mně neschází, es fehlt nicht viel, nemnoho schází, chybj, nemnoho se dělj, des Wegs fehlen, chybiti cestu, es nicht fehlen lassen an etwas, uedati na něčem schánieti, was fehlt dir, co ti schází, chybuge, co se ti nedostáwá? s. nicht treffen, chybiti, 3) imeyliti, minauti, es kann mir nicht fehlen, nemuže mne to minauti, s. Fehlgehen, ich weis es gut, woran es fehlt, dobře wjm čim to gest, kde chybi, weit gefehlt, chyba láwky, so weit gefehlt, daß nekkuli, aby. 4) chybět (wadit) Sie sehen so krank aus, was fehlt Ihnen, gsau churawý, co gim chybj, (schází) was fehlt dir am Leibe, co ti w oku chybj, (schází wadi) 5) chybyti, nevdařiti něčeho, nespowesti se, dies schlug mir fehl, zmeylilo, zklamalo mne to, nezdařilo, nepowedlo se mi to.
Fehlbar, omylný.
Fehlbarkeit, f. omylnosť, f.
Fehler, m. was nicht recht ist, chyba, f. pochybenj, n. kaz, wada, f. das Thier hat einen Fehler, howado má chybu, wadu, 2) ein Versehen, Irrung, im Schreiben, Drucken, Rechnen, chyba, f. omyl, m. omylenj, n. wada pjsařská, t. skakká, f. meylka, ohne Fehler seyn, bez chyby, bez auhony býti, voller Fehler seyn, plin chyb, plin auhon býti, wir haben alle unsere Fehler, wssickni máme swé auhony, wssickni gsme chybé podrobeni, er hat den Fehler, on má tu chybu, Fehler machen, begehen, chyb, omylk se dopustiti, dokiniti, chyby, omyly wčiniti, dělati, Fehler in der Lotterie, chyba, Fehler, Versehen, da man Schuld ist, chyba, chybenj, n. das ist dein Fehler,

te-

to geſt twá chyba, den Fehler wieder gut machen, chybu opět polepſſiti, naprawiti.

Fehlerfrey, bez chyby, bez auhony, chyby, auhony prázden, bez wady.

Fehlerhaft, chybný, b) mylný.

Fehlerhaft, adv. chybně, b) omylně.

Fehlervoll, plu chyb neb auhon.

Fehlſchuß, m. Fehlſchlag, chyba, f.

Fehltritt, m. pokléſka, pokliſka f. pokleſnuti, n. Fehltritt thun, pokléſky ſe dočiniti, dopuſtiti, kleſnauti, pokleſnauti

Feig, lekawý, bogácný, neſmělý, lekawého, chatrného ſrdce, feige Memme, neſmělec, m. baba, f.

Feigbohne, f. ſſirkawičný hrách. m. wykowý bob, wlčj hrách, m. (wykew) f.

Feige, f. fík m. viele, fíkowj, n, kleine Feige, fíček, kleine unzeitige Feige, holička na fíku, f.

Feigwarze, f. fík, m. bradawice na zadku, f.

Feigel, f. ſtala, f. von Feigeln ſtalowý.

Feigeleſſig, m. ſtalowý ocet m.

Feigelöl, n. ſtalowý, oleg, m.

Feigelzucker, m. cukr ſtalowý, m.

Feigenbaum, m, fík, fíkowý ſtrom, m.

Feigendroſkel, Feigenſchnepfe, f. cwrčala, f. dlaſk, m.

Feigengarten, m. fíkowna, fíkowá zahrada, f.

Feigenhaus, n. fíkowna, f.

Feigheit, f. Feigherzigkeit, lekawoſt, neſmělost, bogácnoſt, f.

Feigenwarze, f. fík, nežit na zadku, m. bradawice, f.

Feigenwarzenkraut, n. bradawička, f.

Feigwarzenkraut, n. raupowé koſenj, n.

Feil, prodagný, odbytný, na prodaj, feil ſeyn, na prodag býti, feil haben, prodáwati, na prodag mjti, feil bieten, na prodag wyložiti, na trh wyneſti, feil machen, tržiti.

Feilbieten, prodáwati, ceniti, proceniti.

Feilbietung, f. prodáwánj, cenění, n.

Feile, f. pilnjk, m. kleine, pilnjček, m.

Feilen, pilowati.

Feilen, das, pilowánj, n.

Feilenhauer, m. pilnikář, m.

Feilenhalter, m. Heft, držadlo pilnjka, n.

Feilich, n. opilky, odpilky, pl. f. Feilſtaub, Feilſpáne.

Feilchen, ſ. Feil machen.

Feilkolben, ſſkřipec k pilowánj.

Feilichaft, f. Waare, koupě, f.

Feilſchen, ſ. Feilmachen.

Feilſpáne, pl opilky, odpilky, drziny od pilniku, f.

Feilſtaub, m. prach od pilnjku, m. prach odpilowaný, m. odpilky, pl.

Feiltrager, m. prodawač, prodawatel, m.

Fein, geſchmeidig, artig, zrepilý, vyſlechtilý, wýtečný, ſpanilý, wěſſený, čiſtý, čuchý, gemný, feiner Menſch, zrepilý, heſký, čiſtý, wýtečný člowěk, m. feine Predigt, pěkné, krásné, čiſté řečenj, n. fein Gold, ryzý, čiſté zlato, n. feine (erle) Gitten, gemněné, vyſlechtilé, ſpanilé, čuché mrawy, 2) fein, ſubtil, dúmn, geſchmeidig, lepký, čiplý; lenký, tenaučký, teničký, tenký, čiſtý, feines Papier, čiſtý tenký papír, m. feines Tuch, tenké, čiſté ſukno, n. feine Leinwand, tenké, čiſté plátno, n. feiner Zucker, čiſtý cukr m. feines Silber Gold, samostřibro, čiſté ſtřibro, samozlato, čiſté, ryzý zlato, etwas ins Feine bringen, na čiſto wwéſti, dáti, přewáděti, přečiſſkowati, přečiſtiti, wytičowati, jakú, Waaren, čiſté zboží, n. feines Glas, čiſté ſklo, n. 2) fein, liſtia, klug, chytrý, chytřičký, wěſtoſtrý, tichý, obmyſlný, feine Art, wtipná chytroſt, lichoſt, f. feine

ne

ne Antwort, ptipná odpowěd, f. feine (schöne) Rede, Predigt, gemné, wſſlechtilé, wýborné, čiſté kázanj.

Fein, oder artig, geſchmeidig, adv. ſtrpile, wſſlechtile, wěſſerné, wýtečně, gemně, fein viel, heſky mnoho, fein lang, heſky dlauho, komm fein bald; přiď heſky brzy, es ſteht fein, čiſté, pěkně, heſky to ſtogj, er konnte fein bitten, umél heſky proſyti, einem fein kammen in der Antwort, heſky někomu přigiti.

Feind, m. nepřjtel, m. ein abgeſagter Feind, ſuhlawnj, odpowědnj nepřjtel, odpowědnjk, m. öffentlicher Feind, weřegný, zjewný, Feind werden, znepřáteliti ſe, rozkmotřiti ſe, rozhněwati ſe, mit einem Feind ſeyn, nebýti s někým dobře, nepřjtelem někoho býti, Todfeind, vhlawnj nepřjtel, m.

Feind, adv. feind ſeyn, newražit, ſočit na někoho, wrčet naň, feind werden, zanewřjt na někoho, wjst w nenáwiſt, w oſſkliwoſt někoho.

Feind, adj. nepřátelſký, nepřjtel, einem Feind ſeyn, werden, newražiti, wrčeti, zanewřjti na někoho.

Feindinn, f. nepřjtelkyně, nepřjtelka, f.

Feindlich, nepřátelſký, feindliches Land, Lager, nepřátelſká země, f. nepřátelſké leženj, n.

Feindlich, adv. nepřátelſky.

Feindlicherweiſe, nepřátelſkým ſpůſobem, během.

Feindſchaft, f. nepřátelſtwj, n. machen, nepřátelſtwj wčlati, včiniti, způſobiti, in Feindſchaft gerathen, w nepřátelſtwj přigjti, wpadnauti, znepřáteliti ſe.

Feindſelig, nepřátelſký.

Feindſeligkeit, f. kyſeloſt, neliboſt, nechuť f. nepřátelſtwj, n.

Feinheit, f. Subtilität, lepkoſt, tenkoſt, f. Geſchmeidigkeit, Artigkeit der Geſtalt, zkrſtleſt, lepoſt, ſpaniloſt, wſſlechtiloſt, der Rede, Antwort, wtipnoſt, hořwitpnoſt, f. des Silbers, Goldes, čiſtota, f. des Tuches, Zeuges, der Leinwand, tenkoſt, f. der Sitten, wſſlechtiloſt, gemnoſt, kackoſt, ſpaniloſt, wýbornoſt, čiſtota mrawů, f. der Sache, gemnoſt, wſſlechtiloſt, wýbornoſt wěcy, f.

Feiſt, tluſtý feiſt werden, tučnauti, tluſtnauti, zjednětj, rozteknětj, tučným býti, feiſt machen, krmit, wykrmit na ſádlo, nakrmnjk zaſadit, na ſádlo wychowat.

Feiſte, f. Feiſtigkeit, tučnoſt, tluſtoſt, f.

Felbel, felba, f.

Feld, n. pole, n. ein ebenes, eine Ebene, rowina, f. das Feld, in ſofern es gebaut wird, rolj, worná rolj, f. ſchönes Feld, pěkná rolj, eine Gegend mit Feldern und Dörfern, dědina, f. poplužj, pole, n. auf das Feld gehen, gjti wen, na pole, auf dem Felde ſeyn, býti, bydleti, přebýwati na poli, über das Feld ziehen, gjti, geti přes pole, auf dem Felde arbeiten, na poli pracowati, was zum Felde gehört, polnj, co k rolj přiſſuſſj, das Feld bauen, rolj dělati, der das Feld bauet, ſedlák, m. 2) im offenem Feld, auf freyem Felde, w ſſirém poli, na rowině, übers Feld, přespole, der über das Feld geht, přespolnj, m. 3) ein Feld im Wappenſchilde, pole, n. 4) im Felde liegen, wie die Armee, leženi w poli, polem, zu Felde gehen, ziehen, rucken, táhnauti, wtrhnauti do pole, gegen einen zu Felde ziehen, in offenem Felde kämpfen, polem ſe potkati s někým, potýkati, das Feld behalten, pole obdržeti,

zyſtiti, das Feld räumen, kliditi pole, aus dem Felde ſchlagen, z pole wytlaucy, wytrepati, 5) Feld, in der Baukunſt, prázdné miſto, n. 6) in dieſem Felde, in dieſer Kunſt, w tomto dru, vměnj, 7) aus dem Felde ſeyn, mit jemanden, ſhodnauti, ſgednati, srownati, porownati ſe s někým, zum Feld gehörig, polnj.

Feldapotheke, f. polnj wogenſká ljkárna, f.

Feldarbeit, f. polnj, ſedlſké djlo, n. polnj, ſedlſká práce, f.

Feldarbeiter, m. ſedlák, polnj dělnjk, ratag, m.

Feldbau, m. dělánj, ſtrogenj rolj, n. země dělánj n. ſ. Ackerbau, dazu gehörig, polnj, dieſer Stand ſelbſt, ſedlácſwj, in dieſem Stand leben, den Feldbau treiben, ſedlačiti.

Feldbaukunſt, f. vměnj o woránj země, o wsorbě, o ſedlſkých djlech, n. země dělánj n.

Feldbette, n. polnj poſtel, lůžko, n.

Feldbirn, f. hruſſka planá.

Feldbecker, m. polnj, wogenſký pekař, m.

Feldbinde, f. wogenſký pás, m.

Feldchirurgus, m. polnj lazebnjk, bradýř, m.

Feldcypreſſe, f. cypřiſs polnj m. červený zwoneček, m.

Felddecke, f. im Zimmer, klenutý ſtrop, m. ſie machen, klásti, obkládati, dělati klenutý ſtrop, 2) zum Bedecken, polnj přikrywka, duchna, f.

Felddeümente, f. máta, planá konſké, f.

Feldflaſche, f. polnj lahwice, f.

Feldflüchtig, ſ. Flüchtling, Ueberlaufer.

Feldfroſch, m žába polnj, f.

Feldfrüchte, pl. užitek, požitek ſ polj, m. obilj, n.

Feldgarbe, f. křebříček, m.

Feldgeſchäfte, pl. polnj, ſedlſké djlo, n. práce, f.

Feldgeſchrey, n. powik, křik wogáků, m.

Feldgrille, f. polnj cwrček, m.

Feldgut, n. dědina f. rolj, n. pozemſký ſtatek, m. poplužj, n.

Feldgütchen, n. dědinka, f. pozemſký ſtaroček, m.

Feldheime, f. cwrček, m.

Feldherr, m. wewoda, wůdce polnj, zpráwce lidu wogenſkého, m. dem Feldherrn gehörig, wewodowi přináležjcý.

Feldherramt, n. Stelle, Würde, auřad wewodſký, m. zpráwa wewodſká, wůdcowſká, f.

Feldholder, m. chebdj, n. nj ký bez m.

Feldhun, m. koroptwa, koroptwice, f.

Feldhütte, f. chalupa, chalaupka, katrče, budka paſtuſſi, ſalaš, f.

Feldjäger, m. polnj lowec, myſliwec, m.

Feldkirſche, f. třeſně planá, f.

Feldkoch, m. polnj kuchař, f.

Feldküche, f. polnj kuchyně, f.

Feldkümmel, m. wlaſká mateřj dauſſka, f.

Feldlayer, n. polnj leženj, n. tábor, m.

Feldmarſchall, m. newyſſſj zpráwce polnj, m. polnj marſſalek, m.

Feldmaus, f. polnj myš, f. ſſkřeček, m. plch m.

Feldmeſſer, m. zemſký, polnj měřič, měřej m. měřič pole, m.

Feldmeſſerey, f. polnj měřictwj, n.

Feldmuſik, f. polnj hudba, f.

Feldnachbar, n. polnj ſauſeb, m.

Feldoberſter, m. polnj wrchnj, m.

Feldpaley, m. mateřj dauſſka, f. polnj poleg, m. matky Bozj kořenj, n.

Feldpoſt, f. Wache, polnj, wogenſká ſtráž, f. die darauf ſind, polnj ſtrážnj, m. 2) zu Briefen, polnj, wogenſká poſſta, f.

Feldprediger, m. polnj, wogenſký kazatel, m.

Feldpredigt, f. polnj kázanj, n.

Feldriſt, m. ſlez polnj, n.

Feldroſe, f. polj růže, f.

Feld-

Feldröschen, n. mák polnj, m.
Feldrübe, f. řjpa dlauhá polnj, f.
Feldscherer, m. laziebnjk, polnj brzdýk, m.
Feldschlacht, f. bitwa, f. potýkánj, n. polnj bitwa, f. potkánj se n.
Feldschlange, f. syrnjcý, syrěgjcý had, m. 2) ein Geschütz, hadice wálečná, f.
Feldstück, n. polnj kus m. dělo, n.
Feldtrompete, f. polnj, trauba, f.
Feldtrompeter, m. polnj trubač, m.
Feldwache, f. Feldpost.
Feldwage, f. čáp, m
Feldwebel, m. sſikowatel wogſka, m.
Feldweg, m. hony. pl. 2) von Stadien, dwoge hony.
Feldzeichen, n. wogenſké, polnj znamenj, n.
Feldzeugmeiſter, m. zpráwce, řidi tel polnj zbroge, zbrogmice, m. polnj (zbrogmiſtr, m.
Feldzug, m. polnj, wogenſké taženj, n. válečná výprawa f.
Feldzwiebel, m. zemſký okech m.
Felge, f. des Raads, laukor v kola, f.
Felgen, mjſyti, rozworáwati.
Fell, n. kůže, f. zámiš, m. ein dünnes Fellchen, kožka, f. in den Augen, kožka f. zwiſchen Fell und Fleiſche, zákožnj.
Felleiſen, n. filec, rane, m. zu Briefen, taſſka, tobolka, f.
Fels, m. Felſen, ſkála, f. am Meer, mořſká ſkalina, f. der vom Lande in die See läuft, předhořj n. hora, kteráž ſe do moře táhne, f. die Felſen, ſkály pl. ſkalj, n. von, aus Felſen, ſkalnj ſkalný.
Felſenfeſt, ſylný gako, co ſkála.
Felſenhart, ſkalnj, kamenitý, tvrdý co ſkála.
Felſenherz, n. kamenné, kamenité, zkřemenité ſrdce, n.
Felſenkluft, f. propadlina, dupa, rozſedlina, ſtěrbina ſkalnj (ſkalná) rozpuklina.

Felſig, ſkalný, ſkalnatý, felſicht, ſkalnatý, im Meere, brudowatý.
Fenchel, m. bér m. bérowé gáhly f. Flachsſchwanz, wlaſký kopr, fenykl, m. davon bérowý.
Fenchelwein, m. wjno koprowé, n.
Fenſter, n. okno, okenniſtě, n. ein kleines, okýnko, okénko, n. mit Fenſter verſehen, wokenatý, die Fenſter einwerfen, wyrazicy, wyrážjſkati okna, die Fenſter zumachen, okna zawřjti.
Fenſterchen, n. okýnko, okénko n.
Fenſtergitter, n. mřjže p okna, f. zamřežowané okno, n.
Fenſtergitter, n. mřjže před oknem, f.
Fenſterladen, m. okenice, okence, f.
Fenſterlein, Fenſterchen, n. okénko, okýnko, n. ſpehýrka f.
Fenſterglas, n. ſklo do oken, n.
Fenſterrahm, m. liſta, f. rámec v okna, m. rám v oknu, m.
Fenſterſcheibe, f. ſklenné okénko, n.
Ferkel, n. Frkelin, poſwinče, proſátko, ſele, ſelátko, n. (ſwinka) ein ſäugendes, cecawé.
Ferkeln, praſyti, oprawiti ſe.
Fern, in der Ferne, dale, podál, opodál, von ferne, zdaleka, podál, fern ſeyn, ſtehen, zdaleka býti, ſtáti, eine ferne Reiſe, dalekú cestu, f ſey fern von mir! odſtup ode mne! ferne Lande, dalekú, wzdálené zemé, f. ferne von einem ſeyn der Geſinnung, oder dem Orte, Fernach, wzdálený
rne, die, dalekoſt, dýl, dálka, f. in die ferne, do dalekoſti, na dálku, aus der Ferne, zdaleka, oddaleka, z daleroſti, zdýle
Ferner,)
Fernerhin,) dále, dálegi.
Fernerweit,)
Fernglas, n. ſklo prohlédčiwé, prohlédací; hlédadlo, n. ſklo na dálku n.
Fernrohr, n. truba prohlédací f.
Fernſchreibmaſchine, Fernſchreiber, telegraph, piſadlo zdálj, n

Ferse, f. pata, f. auf den Ferſen ſeyn, w patách, w zápětj býti, 2) Ferſengeld geben, patama plaſiti, na vrſkánj, w vrſkánj, w autěk ſe dáti, zpátkem woge obrátiti, dáti ſe w nohy, s waňkem ſe poraditi, paty vkázati, auf den Ferſen, na patách.

Ferſenriemen, m. řemen na patě m.

Fertig, bereit wie ein Menſch, hotowý, ich bin fertig, gſem hotow, ſich fertig machen, halten, hotowiti ſe, přihotowiti ſe, hotowu býti, zhotowiti ſe, ſtrogiti ſe, přiſtrogiti ſe, připrawiti ſe, chyſtati, přichyſtati ſe, ich bin fertig; z. B. mit dem Briefe, gá gſem s pſanjm hotow, das Buch, das Kleid iſt fertig, kniha geſt hotowá, ſſaty gſau hotowé, (zhotowené) (dohotowené) 2) ausgemacht, vollendet, hotowý, zhotowený, dohotowený, bald fertig werden, mit einem Dinge, brzo zhotowiti ſi, dohotowiti, dodělati něco, hotowu býti s něčim, fertig machen eine Sache Arbeit, zhotowiti, dohotowiti, dodělati, vieles, alles, mnoho podělati, vhotowiti, es iſt noch nicht fertig, nenj to geſſtě hotowo, zhotoweno, dodělano, 3) geſchickt, přiſtrogný, hotowý, hbitý, in Reden, hotowý, hbitý w mluwenj, fertige Zunge, hbitý gazyk, m. 4) fertig, bereit, bereitwillig, hotowý, ochotný, ochotnowolný.

Fertig, adv. hotowě, hbitě, fertig (ohne Anſtoß, geläufig, leſen, reden, ſchreiben, hbitě čjſt, mluwit, pſát.

Fertigen, hotowiti.

Fertigkeit, f. Leichtigkeit etwas zu verrichten, hotowoſt, hbitoſt, f. přiſtrognoſt, f. 2) ochotnoſt, f.

Feſſel, f. pauto, n.

Feſſelfrei, bez paut, bez okowů, nespautaný, paut, okowů zbawený.

Feſſeln, pauta, okowy, pl. wazba, f. in Feſſeln ſeyn, býti w okowách, pautách, we wazbě, Feſſeln des Halſes, Halsfeſſeln, hrdelnj železný obogek, m. rauto, n. der Hände, Handfeſſeln, pauta ručnj, na ruce, in Feſſeln ſchlagen, ſchmieden, w pauta okowat, vkowat, w pauta, w okowy dát, Feſſeln der Gefangenen, palubice.

Feſſeln der Füſſe, pl. pauta nožnj, na nohy, ſwůrky.

Feſſeln, spautati, ſewřiſti, ſwjrati, w pauta wáſati, pautami ſwjrati, ſpjnati, ſepnauti, okowati, vkowati, Feſſeln, moral. anziehen, wie Liebe, Reitz, Schönheit, ſwjrati, ſličowati, kljčiti, wázati, gjmati, pogjſti.

Feſt, dauerhaft, pewný, 2) feſt an einander, ruhý, pewný, feſter Entſchluß, Vorſatz, pewné vſedewzetj, 3) feſter Schlaf, ſylné, twrdé ſpanj, n. feſt auf ſeinem Sinne, Meynung, Entſchluß, pewný, twrdý, nevſtupný, vſtawičný, nesnadný, feſter Teig, tuhé těſto, feſtes, derbes Brod, tuhý chléb, feſte, derbe, harte Erde, tuhá země, 4) befeſtigt, wie eine Feſtung, Stadt, pewný, twrdý, 5) feſt wider Schuß und Hieb, pewný, ſylný, ſich feſt machen, zpewniti ſe, pewným ſe wdělati, feſtes Bündniß, pewný ſwazek, m. feſter Grund, pewný základ, m. feſt in der Meynung, im Glauben, in Tugend, in ſeinem Vorſatze, pewný, ſtálý, feſt machen, härten, pewniti, zpewniti, vpewniti, zkužiti, vtužiti, tužiti, an etwas, zu etwas, přitužiti, vtužiti, vpewniti, dicht, feſt werden, tuhnauti, zluhnauti, vom Erdreich, ražiti ſe, feſt machen mit,

mit Banden, Ketten, oder Stricken, dáti, wwrcy pauta, prowwazy ſwáziti, ſtrézy, prowazy wpewnit, wkuzit ſtrézy, prowazy, feſtes Land, ſuchá země, f.

Feſt, ad. pewně, mzze, z ruhe, feſt anhangen, einem Dinge, přilnauti ſe, přilnauti, lnauti k něčemu.

Feſt, n. Feſttag, ſwátek, m. ſlawnoſt, f. ein Feſt begehen, ſwátek ſwěkiti, hod ſlawiti.

Feſttag, m. ſwátečnj den, ſwátek, m.

Feſtbegehung, f. ſlawnoſt, f. ſwěcenj, ſlawenj ſwátku, hodu, n.

Feſte, f. des Himmels, obloha, f. der Erde, ſpauſta, f. obwod ſwěta, m. 2) die Burg, feſtes Schloß, twrz, f. hrad, m.

Feſtigkeit, f. pewnoſt, tuhoſt, f. einer Stadt, pewnoſt, twrdoſt, f.

Feſtiglich, pewně, newſtupně.

Feſtlich, feyerlich, ſlawně, 2) oſlawně.

Feſtlich, ſlawný, oſlawný.

Feſtung, f. pewnoſt, twrz, f.

Feſtungsbau, m. ſtáwenj, dělánj pewnoſti, n.

Feſtungswerke, pl. hrádby, f. mezery, ohrady, f. náſypy, m.

Fett, tluſtý, tučný; maſtný, fette Beute, fettés Braten, tučná, maſtná kořiſt, pečeně, f. fettes Amt, Pfründe, tučný, maſtný ankád, tučná, maſtná fara, f. fettes Mahl, fetter Schmaus, tučný, ſtrwoſtný, hody, m. fettes Maul, maſtná huba, f. fetter Menſch, der dick und fett iſt, fettes Vieh, tluſtý kſowěk, m. tluſtý dobytek, zu fett, přilis tučný, přetučný, fett, wie die Speiſe, Brühe, maſtný, fettes Fleiſch, maſo tučné, fett machen, Gänſe, Schweine, maſtiti, omaſtiti, tučné dělati, na ſádlo krmiti, ſchwaki, ſich, oder etwas fett machen, maſtiti, pomaſtit, zamaſtit, Speiſen fett machen, krmě maſtit, owaſtit, pomáſtit, fett werden, tlauſtnauti, zt uſtnauti, rozkluſtnauti, tučněti, tuk pauti, ztuknéti, tuk na ſe bráti, roztučněti, etwas Fettes, omaſte.

Fett, adv. tluſtě, tučně, maſtně.

Fett, das, ſádlo, n. tuk, tučnoſt, maſtnoſt, maſtnota, f.

Fetter Boden, Acker, Weide, maſtná, tučná země, rolj, paſtwa, fette Kleider, maſtně, pomaſtěné ſaty.

Fettig, ſádelný, tučný, maſtný, tluſtý.

Fettigkeit, f. tuk, m. tluſtoſt, tučnoſt, maſtnoſt, maſtnota, f. die Fettigkeit des Leibes, des Bodens, tučnoſt, tluſtoſt těla, maſtnoſt, tučnoſt země.

Fettwanſt, m. wſſelijá tučnoſt, maſtnoſt, f tuk, m. ſádio, n.

Fetzen, Lumpen, plu. tápaty, kloty, m. in Fetzen, na kuſy, padrty.

Fetzen, zwanit, ſroponit, zizlat.

Feucht, wlhký, etwas feucht, nawlhlý, feucht werden, wlhnauti, zwlhnauti, nawlhnauti, ſáwlažiti ſe, oswlhnauti, namokati, feucht machen, wlažiti, ſwlažowáti, fenchte Erde, země wlhká, temeniſtná, f. feuchtes Wetter, wlhký čas, m, wlhko, mokro.

Feuchten, wlažiti, ſwlažiti, ſwlažowati, ſawlažiti, obwlažiti, nawlažiti, ſ. Befeuchten, 2) nur Feuchtigkeit von ſich geben, mokwati.

Feuchtigkeit, f. wlhkoſt, f. wlhko, n. der Erde, wlágha, wlažnoſt země, přirozená země wlhkoſt, f. zähe Feuchtigkeit, wlácka, lepkoſt, f.

Feuchtuch, n. wrkrácý ſſátek, m.

Feuer, n. oheň, wohen, m. Feuer ſchlagen, oheň wykrázeti, křeſati, rozkřeſati, fangen, chytiti,

zegmauti se, ans Feuer setzen, k ohni přistawiti, Feuer anmachen, oheň rozdělati, vdělati, zadělati, anblasen, anfachen, oheň roſsaukati, roſdýmati, rozdmýchati, anzündeu, oheň zapáliti, roznjtiti, zanjtiti, roznětowati, rozžjhati, roſžiti, zažiti, roſswjtiti, Feuer anlegen, oheň založiti, in Feuer setzen, rozpáliti, rozžhnauti, roznjtiti, Feuer geben, oheň dáti, wydati, wie die Jäg. rozwohnit.

Feuerchen, n. ohnjček, m.

Feuerball, m. ohniwá kaule, f. mič, m.

Feuerbock, m. kozljk na oheň, m.

Feuereimer, m. okow, m. konew na oheň, f.

Feueresse, f. Feueräſſe, wyhně, wyheň; dýmnice, f. wohniwo, n.

Feueressenkehrer, m. komínjk, m.

Feuerflamme, f. ohnitý, ohniwý plamen, plápol, střelčj plamen, m.

Feuerflammen, neut. plápolat, pálat ohněm.

Feuerfest, ohni bránicý, odolagicý.

Feuerglocke, f. Brandglocke, zwon ohňowý, při ohni.

Feuerhake, f. bořicý hák, m.

Feuerherd, m. ohniſstě, n. ein kleiner, ohnjſstko, n. 2) in der Stube, worauf ein Licht unterhalten wird, krb, m.

Feuerholz, n. lauč, f.

Feuerhund, m. kozljk, m.

Feuerig, ſ. Feurig.

Feuerkäfer, m. ohniwý brauk, m. ſ. Feuerwurm, 2) (swětlomuſſka, swětluſſka, muſſka, která se w nocy swjtj. f.)

Feuerkröte, f. žába zahradnj, f.

Feuerkrücke, f. hřeblo, n.

Feuerkůtel, ſ. Feueimer.

Feuerkugel, ſ. Feuerball.

Feuerleiter, f. řebřjk k ohni, m.

Feuerlerm, m. powik ohnowý, rumreych.

Feuermahl, n. im Geſicht, červenost, smaha, f.

Feuermauer, f. zděná přehrada pro oheň, f. ohňowá zed.

Feuermörser, m. možděř, m.

Feuermulde, f. necky na uhlj, pl.

Feuernelke, f. karafiát planý, m.

Feuern, mit Holze, páliti, topiti, 2) feuern wie die Soldaten, ſtřjleti, páliti, auf eine Stadt mit Stücken, na město střjleti, střelbau páliti, doráżeti.

Feuern, das, střjleni, n.

Feuerordnung, f. pořádek při ohni, m.

Feuerpfanne, ſ. Wärmpfanne.

Feuerpfeil, m. ohniwá ſſipka, f.

Feuerrfuhl, m. der hölliſche pekelnj gezero, peklo horaucý, propaſt pekelná, f

Feuerregen, m. ohniwý déſſť, m.

Feuerrohr, n. ohniwý ſſip, m.

Feuerroſt, ſ. Feuerbock.

Feuerroth, žarděly, rudý, červenė, ohňočervenė, ohniwė barwy, feuerroth werden, zarditi se, gako oheň se začerwenati.

Feuersbrunſt, f. zapálenj, zanjcenj ohně, n.

Feuerschaden, m. ſkoda z ohně, f.

Feuerschaufel, f. pohrabáč, m.

Feuerſchlange, f. ohniwý had, m.

Feuerſchloß, n. zámek k puſſce, m.

Feuerſchröter, ſ. Feuerwurm.

Feuerſchwefel, m. sýra, f.

Feuerſäule, f. ohniwý ſlaup, m.

Feuerſpeyend, oheň wyhazugicý, wymetagicý, prskagicý.

Feuerſpritze, f. střjkačka ohňowá, f.

Feuerſtahl, m. ocylka, f. ocej, n.

Feu-

Feuerstätte, f. Herd, ohnisstě, sedlisstě, n. nistěg, m. 2) ein Ort wo euer war, spáleniſstě, n. wo es gebrennt hat, pohořeliſstě, n.

Feuerstein, m. křemen, křemenec, kýs, křesacý, obsidiánowý kámen, oblátek, m. im Bergwerk, kaukowi, oblátkowý kámen.

Feuerstrahl, m. am Himmel, zářě ohniwá, f.

Feuerwache, f. stráž při ohni, f.

Feuerwerk, n. ohňowé diwadlo, strog ohňowý, m.

Feuerwurm, m. žeň, ohniwák, m. žežhawka, f. ohniwý brauk, m.

Feuerzange, f. kleště, f.

Feuerzeichen, n. ohniwé znamenj, n.

Feuerzeug, n. křesadlo, n.

Feuerzeugkästlein, n. krabička pro křesadlo, f.

Feuerzüge, pl. warhánky.

Feurig, ohniwý, ohnitý; zapálený, zanícený, mit feurigen Augen, s ohniwýma očima, feurig werden, ohniwěti, zohniwěti, ohniwým, zapáleným býti, der Mensch iſt feurig, ten člowěk gest ohniwý, má oheň, eines feurigen Temperaments, ohniwé powahy, feuriger Himmel, ohnitě, ohniwé nebe, n. ein feuriges Luftzeichen, Luftgeſicht, ohniwý wkaz, znamenj, zápal, m. ohniwoſt.

Feyer, f. Feſt, slawnoſt, f. das Feyern, slawenj, n. einer vergangenen Sache, slawná památka, f.

Feyerabend, m. swatwečer, Feyerabend haben, machen, swěkiti, od práce odpočinauti, odtrhnauti.

Feyerkleid, f. Feyertagskleid.

Feyerlich, slawný, sehr feyerlich, přeslawný, einem etwas feyerlich verſprechen, někomu něco swatě připowěditi.

Feyerlichkeit, f. slawnoſt, f.

Feyern, ein Feſt, slawiti, swěkiti, 2) nicht arbeiten, swěkiti, prázdniti.

Feyertag, m. swátek, den swátečnj, ich wünſche glückliche und fröhliche Feyertage, žádám ſſtaſtné a weſelé swátky.

Feyertagskleid, n. swátečnj ſſat, ſſat na swátek, m.

Feyertagsmäßig, swátečnj.

Feyerung, f. slawenj, n.

Feyrig, slawně.

Fiber, f. žilka, f. voll Fibern, žilkowitý.

Fiberkraut, n. Bitterkraut, země žluč, f.

Fichte, f. Fichtenbaum, smrk, smrkowý strom, m. ſoſna, f. von Fichten, smrkowý, smrčj.

Fichten, smrkowý.

Fichtenwald, m. smrkowý, smrčj, ſoſnowý les, m.

Ficke, f. Schubſack, taſſka, f.

Fieber, n. zymnice, f. (pſotnice) ein kleines, zymnička, f. immerwährendes, vſtawičná, nachlaſſendes, popřeſtáwagicý, alltägiges, wſſednj, dennj, každodennj, gednodennj, gednoho dne zymnice, nátcha, f. dreytägiges, obden, třetidennj, třetjho dne zymnice, viertägiges, čtwrtodennj, čtwrtého dne zymnice, čtwrtačka, f. das kalte Fieber, ſtudená zymnice, ſtudenka, das hitzige, horká, pálčiwá zymnice, hlawnice, f. das Fieber könnte man kriegen, mohlby někdo zymnicy doſtat, zymnicy ſy vyhonit.

Fieberchen, n. zymnička, f.

Fieberhaft, zymnicný.

Fieberhitze, f. zymnična horkoſt, pálčiwoſt, f.

Fieberpatient, m. zymničňák, zymnička, m.

Fieberſchauer, m. Froſt, mrazenj, třeſenj zymnicné.

Fle-

Fiedel, f. Sejge, hauſlicky, plur.
Fiedelbogen, m. ſmyczec, ſmyczec, m. hanſtowé ſtrogidlo, n.
Fiedeln, haudati, hauſti, 2) ůbel, na hauſle ſkřipati, ſkřhati, ſtumakiti.
Fiederkloben, m. ſkřipec, m.
Fiedern, den Pfeil, pérити ſſyp.
Fiedler, m. hauſlář, m 2) ſchlechter, ſſumař, m.
Figur, f. ſ. Geſtalt, 2) in der Rede, ſpůſob w ſlowjch, m. 3) eine wunderliche, wyprada, f. du machſt eine wunderliche Figur, ty diwné wypadáš, máš diwnau wyprau.
Figuriren, ſ. Bilden.
Filou, m. ſ Spitzbube.
Filouterie, f. ſ. Spitzbüberey.
Filz, m. piſt, hauně, ſrſt, f. 2) derber Verweis, gebánj, n. domluwa, f. 3) Geizhals, derber Filz, ſrbec, nevžilec, ſtuchlir, haužwička, m.
Filzhut, m. piſtěnýklobauk, doppelter, piſtěnice, f.
Filzig, geizig, ſrbný, ſrbý, nevžilý, hauzewný, ſtuchlý.
Filzigkeit, f. ſrbnoſt, nevžilost, hauzewnoſt, ſtuchlost, f.
Filzkraut, n. kokotice, f.
Filzlaus, f. ſtonožka, muňka, f.
Filzmantel, m. piſtěný plášť, m.
Filzſchuh, m. piſtěný ſtrewjc, m. piſtka, f.
Filztuch, n. piſtěný ſſat.
Fimmel, f. ſimol, m, paſkonná konopě.
Findelhaus, n. dům pro nalezence, m. dům powržených dětj, powržencu, nalezencu, ſebranců, m.
Findelkind, n. Findling, nalezenec, m. powržene, powržený, nalezené dyté, ſebranec, die Findelkinder, ſebrancy.
Finden, nagiti, nalezti, nalezuati, nacházeti, nalézati, (ohledati,) man findet Leute, Gehen, geht, nacházegj ſe giſtj lidé, wšecy Dich kann mich nicht darein finden, nemohu ſe do tho, k tomu hoditi, wie gefunden, gákby to byl naſſel, er fand keine Gehör, nebyl wyſlyſſán, nedoſſel wyſlyſſenj, wie findeſt du dieſen Menſchen, dieſen Wein? co ſaudiš, co myſliš, co ſmyſſliš, co ſe ti zdá o tom člowěku, otom winu? ich fand daß er unſchuldig war, ich fand ihn unſchuldig, ſhledal ſem, že byl newinný, Glauben, Kredit bei einem finden, wiru mjti u někoho, ſ. Statt finden, beſtehen; man fand daß er der Urheber war, naſſlo, wynaſſlo, ohledalo ſe, že byl původce, einen tauglich finden, ohledati, nalezti někoho ſchopným, (býti) že ſchopný geſt, an einem einen rechtſchaffenen, dankbaren Mann finden, poznati, nalezti, ohledati muže, dokonalého, wděčného, die Wahrheit wird ſich finden, prawda ſe ohledá, (ſe vhljdá) er läßt ſich im Kriege ſehr feige finden, we wogně ſobě bázliwě počjná, bázliwým ſe vkazuge, ich werde mich dankbar finden laſſen, wděčným ſe prowkáži, prokáži, jederman, fand ihn (es) lächerlich, každému byl k ſmjchu, ſměſſný, dadurch finde ich mich beleidiget, nalezám že ſe mi tudy wdlžuge, etwas für übel, nužlich finden, wznáwati, wznati za dobré, za zlé, za užitečné, Gnade, Barmherzigkeit bey einem finden, milość, miloſrdenſtwj u někoho dogiti, Hilfe, Troſt, pomocy, potěſſenj nabyti, Ruhe, odpočinutj nagiti, přigiti k odpočinutj, herumach fand ſichs, fand man es, pak to wyſſlo, pak ſe wynaſſlo, ich fand an ihm einen Freund, ohledal ſem na něm přjtele, ſeznal ſem ho býti přjtelem, gſem, nacházegj ſe giſtj lidé, wšecy Dich kann mich nicht darein finden, nemohu ſe do tho, k tomu hoditi, wie gefunden, gákby to byl naſſel, er fand keine Gehör, nebyl wyſlyſſán, nedoſſel wyſlyſſenj, wie findeſt du dieſen Menſchen, dieſen Wein? co ſaudiš, co myſliš, co ſmyſſliš, co ſe ti zdá o tom člowěku, otom winu? ich fand daß er unſchuldig war, ich fand ihn unſchuldig, ſhledal ſem, že byl newinný, Glauben, Kredit bei einem finden, wiru mjti u někoho, ſ. Statt finden, beſtehen; man fand daß er der Urheber war, naſſlo, wynaſſlo, ohledalo ſe, že byl původce, einen tauglich finden, ohledati, nalezti někoho ſchopným, (býti) že ſchopný geſt, an einem einen rechtſchaffenen, dankbaren Mann finden, poznati, nalezti, ohledati muže, dokonalého, wděčného, die Wahrheit wird ſich finden, prawda ſe ohledá, (ſe vhljdá) er läßt ſich im Kriege ſehr feige finden, we wogně ſobě bázliwě počjná, bázliwým ſe vkazuge, ich werde mich dankbar finden laſſen, wděčným ſe prowkáži, prokáži, jederman, fand ihn (es) lächerlich, každému byl k ſmjchu, ſměſſný, dadurch finde ich mich beleidiget, nalezám že ſe mi tudy wdlžuge, etwas für übel, nužlich finden, wznáwati, wznati za dobré, za zlé, za užitečné, Gnade, Barmherzigkeit bey einem finden, milość, miloſrdenſtwj u někoho dogiti, Hilfe, Troſt, pomocy, potěſſenj nabyti, Ruhe, odpočinutj nagiti, přigiti k odpočinutj, herumach fand ſichs, fand man es, pak to wyſſlo, pak ſe wynaſſlo, ich fand an ihm einen Freund, ohledal ſem na něm přjtele, ſeznal ſem ho býti přjtelem,

delem, ich fand an ihm, was ich nicht gesucht hätte, shledal sem na něm, cobych w něm nebyl hledal, ich werde dich schon finden, gak gá tě nagdu, dostanu, nevgdeš mi, sich in alles finden, schicken können, wssemu porozuměti, srozuměti, wyrozuměti, wssecko chápat, pochopit, sich in alle Leute finden, schicken kdunen, kazdému, wssem lidem wměti, mocy wyhowěti, für gut finden, za dobré vznáwati, nalezati, nacházeti, sich dabey finden lassen, einfindyn, dáti se tam, k tomu nagiti.

Fiederm ſſer, n. des Glasers, pokřj, m.

Findlm, , m. ſ. Findelkind.

Finger, m. prſt, m. ein kleiner, prſtek, prſtjček, m. der Daum, palec, m. Zeigefinger, vkazatel, vkazowatel, přednj prſt, Mittelfinger, prostřednj prſte, Oberfinger, Goldfinger, srdečný, zlatý, prſtennj prſt, m. der kleine Finger, malik, lichnik, m. einen halben Finger breit, půl prſtnj, mit dem Finger zeigen, prſtem vkazowati, der groſſe Finger hat, prſtnatý, das kann man an den Fingern abzählen, to ſe může na prſtech wypočjſti, ſpočjſti, durch die Finger ſehen, ſkrze prſty hlédeti, lange Finger machen, kráſti, dlauhé prſty dělati, er läſt die Finger kleben, má ſmolné prſty, die Finger ablecken, prſty oblizati, er ſaugte es aus den Fingern, on ſy to z prſtů wycucal, fingerbreit, co prſt ſiroký, eines halben-Finger breit, na půl prſtu ſiroký, nicht eines Fingers breit, ani prſtu zſiſtl, aneb zklanſtj, ani za, na geden prſt, ani nehnu, ani nehýbku ſiroký.

Fingerglied, n. klaub, klaubek, článek prſtu, prſtnj, m.

Fingerhut, m. náprſtek, m.

Fingerhutkraut, n. náprſtek, m.

Fingerlein, Fingercheu, n. prſtýček, prſtek, m.

Fingernagel, m. nehet, m.

Fingerreif, Fingerring, m. prſten, m. kleiner, prſtýnek, m.

Fingerring, m. prſten, m. ein kleiner, prſtýnek, m. davon, prſtenný.

Fingersdick, na prſt tlustý.

Fingerslang, na prſt dlauhý.

Fingerſpitze, f. nehet, m.

Fingerwurm, m. čerw na prſtu, m.

Finkenhabicht, m. geſtřáb pěnjkawý, m.

Fingerzeig, m. náwěſſtj, n einem einen Fingerzeig geben, někomu náwěſſtj dáti.

Fink, m Finke, pěnkawa, f. er iſt ein Fink, prover. geſt ſſibal, geſt dobrý práček.

Finne, f. der Thiere, hrbelnj wřed, m. žláze, boleſt, f. im Geſichte des Menſchen, vherl, trub, m. der Schweine, bradawice, neſſtowice, f.

Finnicht, Finnig, wie die Thiere žláziowatý, wie die Menſchen, vhřiwý, vhrowatý, trubowitý, wie die Schweine, neſſtowičatý, finnige Beſchaffenheit, vhřiwoſt, vhrowatoſt, trubowitoſt, f.

Finſter, tmawý, temný; mračný, finſterer Tag, finſteres Wetter, poſſmaurný den, m. poſſmaurno, poſſmúrno, finſtere Wolke, temný oblak, finſtere Nacht, tmawá, temná noc, f. 2) wie die Miene, das Geſicht, poſſmaurný, zakrnělý, zaſmuſſilý, zamračený, ſſkaredý, finſtere machen, finſter ſehen, poſſmaurnĕ, zakrnĕle, zaſmuſſile, zamračeně, ſſkaredĕ hledĕti, poſſmuřiti, zakrniti, zaſmuſſiti, zamrakiti, zaſkarediti, ſſkaredĕti ſe, mračiti, es iſt hier finſter,

ſtek, jdè geſt tma, im Finſtern ſitzen, we tmě, po tmě ſeděti, finſter werden, wie der Himmel, mrakiti, zamrácziti, tmjti, zatmjti ſe, es wird ſchon finſter, wie Abends, giż ſe tmj, mracz, ſſerj, ſmrká, geſt ſſero, die Zeit da es finſter wird, ſaumrak, m. finſter machen, tmu dělati.

Finſtére, f. ſ. Finſter.

Finſterniß, f. tmawoſt, temnoſt, tma, tmy, (mrákota,) der Sonne, des Mondes, zatmenj, zakemnenj, zaſtinenj ſlunce, měſýce, n. Kinder der Finſterniß, ději, ſynowé temnoſti.

Finte, f. ſ. Erdichtung.

Firmamentt, n. Veſte des Himmels, obloha nebeſká, f. nebe, n.

Firmen, bikmowati.

Firmung, f. bikmowánj, n.

Firniß, m. fermež, f.

Firnißen, fermežj mazati, fermežiti.

Fiſch, m. ryba, rybice, f. ein kleiner, rybička, f. groſſer, welika ryba, f. gebackener, ſmažená, geſottener, wařená, eingelegter, nakládaná, blaugeſottener, na modro wařená, Wallfiſch, m. welryba, f. welryb, m. den Fiſchen Nachlegen, ljſtiti na ryby, naſtražiti rybám, ſ. Nachen, ſtumm wie ein Fiſch, němý gako ryba, friſch wie der Fiſch im Waſſer, čerſtwý gako ryba, zum Fiſchen gehörig, rybnj, ein milchner Fiſch, ryba ſamec, mlječná, 2) Fiſche am Himmel, ryby.

Fiſchaar, Fiſchadler, m. koſtilomka, f.

Fiſchangel, f. wdice, wdička, f. hák, háček, m.

Fiſchbäre, f. keſer, m.

Fiſchbehältet, ſ. Fiſchhälter.

Fiſchbein, n. (rybj koſt, rákka,) welryby, welrybj koſt, f.

Fiſchbrühe, f. rybj gicha, gicha z ryby, f. ſauere, kyſelá rybj gicha, von See, oder eingelegten Fiſchen, ſlaná woda, f. kořil, m.

Fiſchchen, n. rybička, f.

Fiſchen, lowiti, ryby chytati, lapáti, rybařiti, nach etwas wyprahwati ſe, wyzwjdati, pásti po něčem, in der Luft fiſchen, prov. ryby na lep, a ptáky na wdicy lapati, einen Teich fiſchen, rybnjk lowit.

Fiſchen, das, lowenj, chytánj ryb, n.

Fiſcher, m. rybář, rybák, lowec, m. der mit Angeln fiſcht, kdo na wdicy lapá.

Fiſcherey, f. rybářſtwj, rybařenj, low, m. chytánj, lapánj, lowenj ryb, n. von der Fiſcherey leben, rybařiti.

Fiſchergarn, n. Nez zum Aufſpannen, keſer, ſýť rybářſká, f. zum Ziehen, Onewod, ſmyk, m. zum Einſchlagen, čeřen, m. wrſſe lowečj, n.

Fiſchergabel, f. rybářſké widlice, wydličky, plu.

Fiſcherhaus, n. chalupa rybářſká, f. (domek)

Fiſcherhütte, f. rybářſká bauda, f.

Fiſcherinn, f. rybábka, f.

Fiſcherkahn, m. kocábka, lodka, lodička rybářſká, malá lodka, bárka, f. člun, člunek, m.

Fiſcherkorb, m. poſáda, wrſtewnice, f.

Fiſcherkröte, f. žába rybářſká, f.

Fiſchernetz, n. Fiſchergarn.

Fiſcherordnung, f. pokáděk rybářſký, m.

Fiſcherring, m. biſkupſký prſten, m.

Fiſcherſchifflein f. n. ſ. Fiſcherkahn.

Fiſcherſtange, f. rybářſké bidlo, wesla, n.

Fischerstechen, n. rybářské hry, f.
Fischeimer, m, f. Fischbáre.
Fischfang, m. f. Fischerey.
Fischfänger, m. f. Fischer,
Fischfleisch, n. rybj maso, n.
Fischfresser, m. rybogedec, rybogjdek, m. ryboged, rybj žrác, m.
Fischgräthe, f. hřbetowá kost, rybj kost, f. rybj hřbet, m. hřbet ryby, m.
Fischgrube, f, lowisstě, f. Fischhältet.
Fischhaken, m. prosstip, m. rybj plawecká, f.
Fischham, m. vóice, f.
Fischhälter, m. halytř, m. sádka rybnj, rybj, tůně, f. dazu gehörig, rybničný.
Fischhändler, m. prodawacj ryb, m. rybák, rybář, m.
Fischhändlerinn, f. rybářka, f.
Fischhaut, f. kůže z ryb, f.
Fischholz, n. drobné dřjwj, n.
Fischkasten, m. kassna pro ryby, f. rybná.
Fischkessel, m. kotel rybnj, m.
Fischkiemen, f. Fischohren.
Fischkram, m. f. Fischmark.
Fischlacke, f. tůně, f.
Fischlaich, n. rybj plod, m.
Fischleim, m. rybj lep, m.
Fischlein, n. rybička, f. allerhand kleine Fischlein, drobné rybičky, drubeř.
Fischlöffel, m. lopatka, f.
Fischloch, f. Fischgrube.
Fischmarkt, m. rybný, rybnj trh, m.
Fischmeister, m. porybnj, m. sádecký.
Fischmilch, f. mlíčj, n.
Fischmünze, f. balssám planý, maruška potočnj, f, máta wodnj, f
Fischohren, plu. ssautwe, pleytwy, pl.
Fischotter, f. wydra, f.
Fischpinsel, m. penzlik z kobrowé srsti, m.
Fischreich, rybný, bohatý na ryby.
Fischrense, f. wrsse, f. sák, ken, m.
Fischrogen, pl. jikre, f.
Fischschuppe, f. ssupina, f.
Fischschmalz, n. tuk, rosol rybj, m.
Fischstuck, n, kus ryby.
Fischteich, m. rybný potok, m. rybnjk, kleiner, rybnjček, Fischteiche betreffend, rybničný.
Fischsuppe, f. polywka z ryby, rybj, rybná, (polywka)
Fischtram, m. Schmalz, welrybj, z welryby tuk, m.
Fischtrog, m. f. Fischhälter.
Fischverleger, m. rybnj, rybnj nádkladnjk, m.
Fischweiher, m. tůně, f. Fischhälter,
Fischwerk, n. rybj, n. eingesalzenes, nasolená tůně, f. z láku ryby.
Fischzug, m. zataženi ryb, n. wlečenj sýtě, n
Fispern, f. Wispern.
Fistel, f. im Munde, děrawý, wyzralý wřed, nezit, m. im Halse, prudussnj trubička, f. f. Falset, 2) eine Pfeiffe, trubička, pisstalka, cywka, wrtaná trauba, f. durch die Fistel singen, zpjwati skrze průdussnj trubicy.
Fistelgeschwür, n. f. Fistel im Munde.
Fistelzahn, m. wyzralý zub, m.
Fistuliren, f. Fistel singen.
Fittich, m. křjdlo, n. biblice. ochrana, f.
Fittigziegel, m. cyhla hákowá, f.
Fitzfaden, m. pásemnice, f.
Fitzgarn, n. pletky, pl.
Fitzen, cuchati, drchati, machlati.
Fix, hbitý, fix und fertig, zcela hotowý.

Fipstern, m. ſtálá hwězda, f.
Flach, rowný, hladký, plošný, položitý, flache Hand, dlaň, plošká ruka, f. flacher Degen, plošný, plesatý kord, m. flache Schüſſel, mělká miſa, f. flach machen, hladiti, rownati, hladké dělati, wyhladiti, flache Naſe, plošný, plesatý, rozplesklý ſplesklý nos, m.
Flachdechſel, teſla rowná.
Fläche, f. eines Dinges, hladkoſt, ploška, powrchnoſt, f. (abhängende) položitoſt, Fläche des Degens, ploška, Fläche des Meers, rowné moře, n. hladina móře, f. eine groſſe Fläche, z. B. Fläche des Feldes, rowina, roweň, hladina, auf der Fläche, na rowině, na plánu, obere Fläche der Erde, ſwrchek země, m. ſ. Oberfläche.
Flacheiſen, n. nakowadlo, n. beim Bildhauer, železo na plochu, n. dláto rownè, n.
Flächeln, naſtjniti, nawrey ozdoba.
Flächlich, adv. rownè, ſrownale, wyrownale, položitě, hladce, plochau, plošku.
Flachfüßig, breitfüßig, plesknonohý.
Flachnäßig, plesknonoſý, plošknoſý.
Flachs, m. len, mit dem Flachſe, lněný, Flachs jäten, len pleti, rauffen, drhnauti, trhati, breiten, len na hrsti rozkládati, aufraffen, len ſklizeti, in Beſen binden, len w otýpky wázati, einführen, len do ſtodoly wezti, rüffeln, len drhnauti, hlawičky ſrážeti, Knotten breſchen, len mlátiti, rôſten, len močiti, brechen, len w trlicy tříti, hecheln, wochlowati, len česati, gehechelter Flachs, len zwochlowaný, k přjzi přjprawený, geröſteter Flachs, len močený, der ſchlechteſte gehechlte, pačeſy, pl. m.
Flachsader, f. ſukná žila, f.
Flachsbau, m. ſtrogenj, dělánj lnu, n.
Flachsbläuel, m. trlice, f.
Flachsblüthe, f. lněný kwět, m.
Flachsbreche, f. trlice, mědlice, f. 2) třenj lenu, n.
Flächſen, Flächſern, lněný.
Flachsfink, m. giřička, f.
Flachsdotter, m. hubilus, m. lnice, f.
Flachsfeld, n. Flachsland, lněné pole, n. lněniſtě, m. lniſtě, n.
Flachskraut, n. wrať ſe zaſe, matky Božj len, m.
Flachsmann, m. lnu prodawač, m.
Flachsperücke, f. lněná paruka, wlaſenka, f.
Flachshütte, f. pazderna, f.
Flachskrauſe, f. drhnutj lenu, n. 2) drhlen, m.
Flachskreich, na len anrodný.
Flachskriffel, f. drhlen, m.
Flachsröſte, f. lnu močenj, n.
Flachsſchwinge, f. potrackа, f. giž ſe len obkládáwá.
Flachsſeide, f. kokotice, f.
Flachsſtengel, m. lněné ſtýblo, n.
Flachswickel, m, obáſlo, n.
Fladen, m. ljhanec, koláč, mazanec, teykanec, m. měchura, f.
Fladerholz, n. žilkowité dřewo, n.
Flagge, f. korauhwička, f.
Flaggenſtock, m. žezlo korábowé, n.
Flamme, f. plamen, plápol, m. in Flammen, w plamenu, in Flammen ſtehen, plamenem hořeti, in Flammen ſetzen, zažžhnauti, zapáliti, zanjſtiti, in Flammen gerathen, zegmauti ſe, chytiti ſe, im Gemüthe in Flammen gerathen, zahořeti, rozněcowati ſe, rozpáliti ſe, die Flamme der Liebe, plápol láſky, m.

Flammenkranz, m. wěnec plamenkowý, m.
Flammen, pálati, plápolati, plamenem hořeti.
Flammenschwerd, m. meč plamenný.
Flammicht, flammend, plamenný.
Flämmlein, n, plamýnek, m.
Flanell, m. flanel, m. davon, daraus, flanelowý.
Flasche, f. lahew, lahwice, flasse, f. flaška, f. (baňka,) f.
Flaschenfutter, n. pauzdro na lahwice, n.
Flämmchen, n. plamýnek, m.
Flaschenmacher, sc. Flaschner.
Fläschchen, n. lahwička, flaštička, flaška, f.
Flaschner, m. baňkář, m. lahewnjk.
Flattern, prolétati, třepati křídly, wie der Schnee, poletowati, 2) mit den Gedanken herum, wěrtiti, třeštiti, těkati.
Flattergeist, m. wěrtěk, těkaun, m. fučík, wětrnjk, m. fučidlo, fifidlo, vom Frauenzimmer sagt man, wětrnica, fučice, těkaunka, fučidlo, fifidlo, n. fistena, f.
Flatterhaft, wětrný, powětrný, těkawý, zfaučilý, flatterhaftes Wesen, těkawost mysli, f. zfaučilost, f.
Flatz, m s. Flegel.
Flechse, f. swaj, m.
Flechte, f. mossna, Hárbe, lisa, f. sýtj pletená rohoš, rohožka, f. 2) im Gesichte, am Leibe, lišeg, m. 3) in Anatom., pletenj, n. 4) Flechte im Wagen, kossatina, f. kossina, solcher Wagen, kossinowý wůz, m.
Flechten, plésti, die Haare flechten, wlasy plésti, 2) in fremde Sachen sich flechten, plésti, másti se do cyzých wěcý, einen in etwas flechten, někoho do něčeho plésti, másti, einen ins Rad flechten, do kola wplesti, Kränze flechten, wěnce wjc.
Flechtung, f. pletenj, n.
Fleck, m. posswrna, wada, f. am Leibe, wada na těle, ein blauer Fleck, modřina, zsynalost, f. weißer, bjlé znamenj, n. ein weißer Fleck im Auge, běłmo, běłost m. ungestalter Fleck am Leibe, žába na těle, f. Fleck wie die Hunde, Kühe zuweilen haben, flek, m. 2) ein großer Fleck, Platz, prostora, f. 3) ein Stück, kus, m. 4) ein Stück Lappe, z. B. am Kleide, záplata, am Schuhe, přissipek, m. záplata, f. wetes, m.
Fleckchen, n. posswrnka, f. 2) Stückchen, kleiner Platz, kausek, m. 4) das rechte Fleckchen treffen, na živé, do živého přigiti, přímo vhoditi.
Flecken, m. městys, m.
Flecken, einen Fleck machen, possrwnit, prznit.
Fleckfieber, n. petěchy, plu.
Fleckicht, possrwněný; pefekný, pruhowatý, fleckichtes Kleid, strakatý kabát, m.
Fleckkugel, f. meydlo, n.
Fleckweise, místem, místy, onde a onde.
Fledermaus, f. netopýr, m. netopeyr, m. davon, netopeyrowý.
Fledderwisch, m. perautka, f. perautko, n. perut, f. kosynka, f.
Flegel, Flatz m. cep, m. ein grober Mensch, sliwoň, bliwoň, pocholek, traup, hulwát, mastas, m.
Flegelei, f. traupstwj, pacholstwj, hulwástwj, n. das dicke Holz beim Flegel, swornjk, m.
Flegelhaft, sliwonský, bliwonský, traupowský, pacholský, hulwátský.
Flegelhaft, adv. po sliwonsku, po bliwonsku, po traupowsku, po pacholsku.
Flegelkappe, f. očepek, m.
Flehen, prosyti, žádati.
Flehen, das, prossenj, žádánj, n. auf mein Flehen hat er es

gethan,

gethan, na mé prossenj, žádánj, na mau prosbu, žádost to vdělal.

Flehentlich, prosebně, flehentlich bitten, prosebně žádati.

Fleisch, n. maso, u. dickes Fleisch, tlusté maso, weiches, ohne Knochen, libowé, biblice. tělo, n. wildes, diwj, wogenské maso, n.

Fleischbank, f. masný krám, m. gatka, masnice, f.

Fleischbrühe, f. masytá polewka, z masa giffka, f.

Fleischer, m. Fleischhauer, Fleischhacker, řeznjk, masař, m.

Fleischerhandwerk, řeznictwj, masařstwi, n.

Fleischerhund, m. řeznický pes, m.

Fleischerinn, f. řeznice, masařka, f.

Fleischfarbe, f. masytá barwa, f.

Fleischfärbig, masyté barwy.

Fleischern, masowý, z masa.

Fleischeslust, f. tělesnost, f. tělesenstwi, n.

Fleischessen, n. gedenj masa, n.

Fleischfresser, m. masogjdek, žrác masa, masožrawec, m.

Fleischgabel, f. potopowačka, widlice na maso, plu.

Fleischhackerhandwerk, řeznictwj, n. řeznické řemeslo, n.

Fleischmade, m. čerw masný, w mase, m.

Fleischhackerin, f. řeznice, masařka, f.

Fleischig, fleischicht, masyty, libiwý, libowý, die fleischigten Theile, kásstky masyté, f. das Fleischigte, am thierisch. Körper, libiwina, f. libiwé maso. fount, masytost, f.

Fleischigkeit, f. das Fleischigte.

Fleischkammer, f. masný sklep, m. masná komora, f.

Fleischknödlein, n. knedlicek z masa, m.

Fleischlich, tělesný, alles Fleischliche, tělesnost, f. tělesenstwj, n. adv. tělesně.

Fleischmarkt, m. masný trh, m. gatka, f.

Fleischmäußel, n. myssa w mase, f.

Fleischpastete, f. passtyka z masa, masytá passtyka, f.

Fleischseite, f. cub. m.

Fleischtag, m. masowý den, m.

Fleischwage, f. řeznická wáha, f.

Fleischwurm, m. masný čerw, m.

Fleischwärzlein, n. masýsko, n.

Fleiß, m. pilnost. bedliwost, f. mit allem höchsten Fleiße, s newětssj pilnosti, allen Fleiß anwenden, wssecku pilnost wynaložiti, 2) mit Fleiß, mit Willen, mie Worsah, naschwál, schwálně, zwmysla, zwmyslně.

Fleißig, emsig, pilný, bedliwý, fleißig seyn, pilným, bedliwým býti, fleisiger seyn als vorher, prospěti w pilnosti.

Fleißig, adv. pilně, bedliwě, fleißig die Predig besuchen, bedliwě, pilně na kázanj choditi, kázanj nawssstěwowati, fleißig schreiben, pilně psáti.

Flennen, s. Weinen.

Fletschen, die Zähne, das Maul, zuby sskleblti, wyssklebowati, wyssklebiti, ossklibati, ceniti, wyceniti.

Flicken, Kleider, plácetí, sprawowati, zaplácowati, látati, zlátati.

Flicker, m. zaplatkář, plácec, sprawowač, m. látkář. m.

Flickerey, f. plácánj, plácenj, zaplácenj, sprawowánj, n. látánj, zlatánj, opráwka, wie ein elendes Buch, plácanina, odránka, lepenice, f.

Fleischlein, n. masýcko, n. masýsko.

Flicklappen, m. záplata, f. wetěž, m.

Flickſchneider, m. Flicker, weteſſnjk, látkař, zaſſiwač, ſprawowač, plácatel, m. opráwce.

Flickwerk, n. ſ. Flickerey.

Flickwort, n. přilepek, m.

Fliede, f. ſ. Lanzete, Laßeiſen.

Fliederbaum, m. Muß, f. Hollunder.

Fliege, f. mancha, f. kleine, muſſka, f. ſpaniſche, zelená, ſtěpná hauſenka, f.

Fliegen, leřeti, ljtati, lětati, bavon, odleřeti, aus, wyleřeti, herum, okolo ljtati, herzu, přileřeti, darüber hin, zaleřeti, über etwas, přeleřeti, zuſammen, ſleřeti ſe, hin und her, prolj-tati, hinein, wleřeti, einwenig, poljtowati, proletowati, etwas fliegen laſſen, něco do, w powětřj puſtiti, fliegen in der Schreibart, w powětřj, w oblakách ſe wznáſſeti, etliche Gulden fliegen laſſen, několik zlatých nechati praſknauti, er ſtogen Funken von ihm, ljtaly, ſprchaly giſkry z něho.

Fliegen, das, ljtánj, n.

Fliegend, das fliegen kann, létawý, ljtawý, das eben fliegt, letjcý, ljtagjcý, fliegendes Kriegsheer, wyſtrogené wogſko, n. fliegendes Haar, newáżané, rozpuſtěné, ljtagicý wlaſy, fliegende Brücke, wiſutý moſt, m.

Fliegenfänger, m. ſ. Fliegenſtecher.

Fliegengift, n. ged na mauchy, m.

Fliegenklatſche, f. plácačka, f. 2) pletka, paſt na mauchy, f.

Fliegenkraut, n. rdeſno, n.

Fliegennetz, n. Fliegendecke, f. ſýť na mauchy, f.

Fliegenſchnäpper, m. Fliegenſtecher, m. muchoplaſſka, f. konopáſek, plácačka.

Fliegenſtricher, ſ. Fliegenſchnäpper.

Fliegenſchwamm, m. muchomůrka, f.

Fliegenwedel, m. wohánka muſſnj, f.

Fliehen, meiden, act. warowati ſe něčeho, (někoho) před něčim, wywarowati ſe, wyſtřihati ſe, ſtřititi ſe učeho, vtjkati něčeho, něčemu, před něčim, 2) davon laufen, neut. vtecy, vrjkati, vgjti, vcházeti, prchnauti, vprchnauti, prchati, s waňkem ſe poraditi, die Soldaten flohen aus der Schlacht, wogáce vtekli z bitwy, 3) zu ſeyn manden, vtecy, vtecy ſe k někomu, von einander, hin und her, rozvrjkati ſe, rozprchati ſe, 4) wie die Zeit, vrjkati, plynauti, ſ. flüchtig werden, ausreißen.

Fliehend, vrjkawý, poběhlý, prchlý.

Fließ, ſ Vließ.

Fließe, ein Stein.

Fließen, tecy, langſam, plynauti, daher fließende Schreibart, ſ. fließend; der Bach, das Waſſer fließt in den Teich, potok, woda teče do rybnjka, die Thränen fließen ihm aus den Augen, ſlzy mu z očj tekly, heraus, wi, eine Quelle, Fluß, wytekati e wen tecy, preyſſiti ſe, in et, was, wtecy, 2) wie die Verſe, Schreibart an ſich, plynauti, tecy, 3) wie Wirkungen, Vortheile, Unbequemlichkeiten, wyplýwati, plynauti z něčeho, 4) fließen, flüßig werden, rozplýwati ſe, rozplynauti ſe, rozpuſtiti ſe.

Fließend, tekutý, ſ. Flüßig.

Fließendes Waſſer, živá, tekutá woda, f. potok, m. 2) fließend werden, ſchmelzen, rozplynauti rozpuſtiti ſe, 3) fließend machen, rozpuſtiti, 4) fließend, wie Verſe, Schreibart, plynaucý,

rekaucý.

Fließpapier, n. proſákugicý, proſáżegicý, prożirawý papjr, m.

Fließung, f. ťok, m. tečenj, n.

Fließwaſſer, n. tekutá, žičná, žiwá woda, f. potok, m.

Flimmern, třpytěti ſe.

Flink, čilý, hbitý, rkepký, es geht flink, gde to, gakby pálil.

Flinte, f. ručnice, puſſka, f.

Flintenkugel, f. kaule ručničná, z ručnice, f.

Flintenriemen, m. řemen ručničnj, w ručnice, m.

Flintenſchuß, m. rána, wyſtřelenj, ſtřelenj, n. z ručnice.

Flintenſchuß geben, dáti z ručnice ránu.

Flintenſtein, m. kámen ručničný, m.

Flíſtern, ſ. Flüſtern.

Flittergold, n. pozlátko, n.

Flocke, f. Flocken, m. oſtřižek od wlny, m. pazdero, n. die Flocken pazdeřj, n.

Flockenblume, f. trogice ſſtěpná, polnj, f.

Flockig, voller Flocken, ſamé oſtřižky, pazdeřj, plný oſtřižků, plný pazdořj.

Flockhaber, m. ſwěrepec, m.

Flob, m. blecha, f. Kleiner, bleſſka, f.

Flöhen, wiſkati, blech hledati, ſich oder jemand, ſobě neb někomu.

Flöhig, voller Flöhe, blechatý, blechawý, dleſſnatý, plný blech.

Flöhkraut, n. bleſſnjk, m. wrbka, f. rdeſno, n. chmelj, m.

Flor, m. dünner Zeug, pawučnjk, m. rauſſka, f. hedbáwná raucha, l. Flor zur Trauer, ſmutkowá raucha, n. podwiky, ſmutkowá, ſmutečnj rauſſka, f. vor den Augen, bělmo, n. mžitky, n. 2) Blühung, kwěc, m. im Flore ſeyn, ſtehen, w kwětu býti, kwésti, in Flor kommen, přigíti do kwětu, w kwět, zkwesti.

Floramor, m. kwět miloſti, m.

Floreiſeide, f. hedbáwj tenké, n.

Florkappe, f. rauſſká, f. rauſſkowá plena, f. přjſtěrek, m. zur Trauer, ſmutkowá raucha pod wity, rauſſka, f.

Floß, m. Flöße, f. wor dřjwj, pramen leſowý, m, plti, n.

Flößen, einflößen, wlewati, in die Ohren, dmýchati, (ſſeptati, wſſeptati,) do uſſj, 2) Holz, naplawowati.

Floßer, Floßfahrer, m. náplawak, plawec, m.

Floßfeder, f. perautka rybj, pes rut, f. die vielfachen, perutj, n.

Floßholz, n. worowé dřjwj, n. an der Seite, žálewka.

Floßplatz, m. náplawká, f.

Floßtafel, f. wor dřjwj, m.

Flöte, f. fletna, piſſtala, piſſtalka, f. der Tuchmacher, válka, f.

Flöten, Flöte ſpielen, piſſtati.

Flötenmacher, m. piſſtalnik, m.

Flötenſpieler, m. piſſtěc, piſſtač, piſſták, m.

Flötenwerk, n. in der Orgel, piſſtalky, f.

Flotte, f. lodné wogſko, n. wyprawa wogenſká na moři, plawba mořſká, f. (lodſtwo, n.) lodj f. pl., eine Flotte ausrüſten, wogſko lodné wyprawiti, wyſtrogiti.

Fluch, m. Verfluchung, kletj, proklet, n. kláttba, prokletina, f. fluchender Ausruf, kletj, n. Fluch des Geſetzes, kláttba, unter dem Fluche ſeyn, ſtehen, býti w kláttbě.

Fluchen, Böſes wünſchen, klnauti, proklinati, zlořečiti, láti, unr ſo ausrufen, klnauti, klíti, zaklíti.

Fluchen, das, kletj, proklet, proklinánj, zlořečenj, láni, n.

Flucher, m. proklinač, zaklinač, layce, m.

Flucht, f. auték, uték, m. vtjkáni, vrečenj, n. ſich auf die Flucht begeben, machen, die Flucht ergreifen, nehmen, na vtjkánj, w vtjkánj, na běh, na útěk ſe dáti, oddati, patama platiti, dáti ſe w nohy, s wańkem ſe poraditi, s rychlým radu wjſti, die Feinde in die Flucht ſchlagen, nepřátele rozprýſkiti, rozehnati, na vtjkánj obrátiti, k vrečenj přiwesti, zahnati, zaplaſſiti, auf der Flucht etwas machen, něco běžně činiti.

Flüchten, ſich flüchten, vtecy, vtjti, vprázdniti, vſtaupiti, 2) act. etwas mit etwas, odnesti, odwezti, skrýti, schránici, ſ. Flucht ergreifen.

Flüchten, das, vrečenj, vtjkánj, vtjtj, wcházenj, n. der Sachen, schránění, n. skrytj, odnesſenj, n.

Flüchtig, der da flieht, vtjkawý, prchlý, zběhlý, poběhlý, poběhlec, m. werden, vtecy, prchnauti, ein flüchtig gewordener, prchlý, vprchlý, zběhlý, odběhlý, poběhlý, vtekly, odběhlec, poběhlec, zběhljk, m. flüchtig wie ein Geiſt, létawý, vergánglich, prchlý, padaucý, mjgicý, pomjgicý, poběhlý, geſchwind, křepký, powětrný, ſučjk, m. ſučidlo, n. adv. běžně, spěſſně, zu flüchtig, přílis běžně, spěſſně, flüchtig reden, hbitě mluwiti.

Flüchtigkeit, f. křepkoſt, hbitoſt, powětrnoſt, f. im Reden, hbitoſt w mluwenj, f. Vergänglichkeit, prchloſt, padaucnoſt, pomigegičnoſt, pominutedlnoſt, f.

Flüchtling, m. zběhljk, zběhlec, (poběhlec,) poběhljk, prchljk, ſučjk, m. ſučidlo, n.

Flug, m. lét, m. létánj, n. einen Vogel im Fluge ſchieſſen, ptáka w letu ſkřelit, 2) der Wienen, Vögel, rog, m. hegno, n.

Flügel, m. křjdlo, n. peruť, f. 2) bei dem Heere, überhaupt, křjdlo, n. 3) Flügel an Füſſen křjdlatj ſtřewjce, m.

Flügelhaube, f. křjdlatý čepec, m.

Flügelmantel, m. pláſſť s křjdly, m.

Flügeladjutant, m. pobočnj, přiručnj ſpomocnjk, pobočnjk přiručnj, m.

Flügelchen, křidýlko, n.

Flügelwerk, n. ptactwo, n. drůbek, k.

Flugs, ſkokem, wſkok, honem.

Flur, f. palauk, m.

Flurſchütze, m. hljdač oblij, m.

Fluß, m. das flüßen, tok, m. tečenj, n. (plynutj, n. 2) řeka, f. aus dem Fluße, řjčný, řečný, Fluß einer Beſchwerung und Krankheit, innerlich, wlhkoſt, f.

Flußbette, n. řekiſtě, n.

Flußkrebs, řjčný rák, m.

Flüßig, tekutý, 3) zum Fluße geneigt, mit Fluße behaftet, wodokrewný, wlhkowitý.

Flüßigkeit, f. tekutoſt, mok, m. 2) wodokrewnoſt, wlhkowitoſt, f.

Flußperſche, f. wokaun, m.

Flüſtern, raunen ins Ohr, poſſeptati, ſſeptati, 2) rauſchen, ſchelesti, ſſuſtěr.

Flüſtern, das, ſſeptánj, n. ſſept, m.

Flüſtryſche oder Trenſche: piſkor, m.

Flußwaſſer, řjčná woda, (živá, f. ſ. Fließwaſſer.

Flut, f. wlna wody, f. winutj wody, n. 2) Ueberſchwemmung, powodeň, f. 3) des Meers, zewſkutj moře. 4) es iſt Flut, moře wyſtupuge, zwjſ-

ſe

se, 4) Flut und Ebbe, wbýwánj, přibýwánj moře, n.

Fluten, wie das Meer, zwjrati se, wystupowati, dmauti se.

Flutbette, n. řečiſtě, n.

Foderu, ſ. Fordern,

Fohlen, ſ. Füllen.

Folge, ſ. Nachfolge, následowánj, n. 2) Gehorſam, poſluſſnoſt, powolnoſt, wolnoſt, ſ. Folge leiſten, wyſlechnauti, poſlechnauti, k wůli býti, poſluſſným býti, poſluſſnoſt zachowati, 3) Folge der Zeit, der vorigen, předeſſloſt času, ſ. předeſſlý čas, m. der künftigen, budaucnoſt, ſ. přjſſtj čas, m. in der Folge wirſt du es ſehen, časem to wzjſš, wyhlédáš, in der Folge hat man geſehen, potom, potomněg, nápotom, poſléz ſe to widělo, 4) Folge, Wirkung, následek, m. üble Folgen haben, zlé následky mjti, in der Folge zeigte es ſich, po čaſe, pak, poſlěj, potom, nápotom ſe to wukázalo, es iſt die Folge nicht, nenásleduge z toho, 5) zu Folge, vermöge, dle, podlé, wedle, als zu Folge des Geſetzes, Dekretes, ſ. Vermöge, Nach, in Gemäßheit, Gemäß.

Folgen, nachgehen, následowati, folgen, auf einen, někoho následowati, eines Fußtapfen folgen, následowati ſſlepége někoho, kráceti po něcjch ſſlepégjch, das folgt daraus, to z toho následuge, es folgt eine Liſt auf die andere, gedno ſſibalſtwj ſe druhým ſtjhá, gedno ſſibalſtwj druhé ſtjhá, gedno ſſibalſtwj na druhé následuge, gedno ſſibalſtwj gde po druhém, 2) nachahmen, dem Beyſpiele folgen, přjkladu následowati, 3) folgen, auf einen im Amte, in der Zeit oder auf etwas, naſtaupiti na giného mjſto, doſtáhnauti, 4) folgen, gehorchen, poſlechnauti,

Folgend, darauf kommend, následugicý, následowný, přjſſtj, von künftigen, přjſſtj, budaucý, das folgende Jahr, budaucýho, přjſſtjho roku, letá, der folgende im Reden, následugicý, auf folgende Art, na tento způſob, tjmto způſobem, folgendes hat man mir erzählt, toto mně bylo řečeno, praweno, er hielt folgende Rede, tuto řeč držel, měl.

Folgendermaßen, takto, tjmto způſobem.

Folgends, nak, potom.

Folgern, ſchlieſſen, důwoditi, důwodowati, důwodem prowoditi, prokázati, důwodem zawjrati, wywáděti, westi. důwod, závěrek z něčeho,

Folgerung, ſ. důwod, m. důwoděnj, n. důwodem prokázánj, zawěrenj, n. wywáděnj, wedenj důwodu, závěrku, n. 2) was man folgert, zawjrka, ſ. 3) der Satz, Folgerungsſatz in der Philoſophie, důwod krátce zawřený, m. řeč důwodem krátce zawřená, ſ. Folgerung machen, důwoditi, důwodowati, prowodowati, z něčeho důwody zawjrati.

Folgerungsform, důwodnj způſob, m.

Folgerungsſatz, m. Folgeſatz, ſ. Folgerung.

Folgewelt, ſ. Nachwelt, potomſtwo, n. potomſtwj, (potomni, pl. m.

Folgezeit, ſ. čas přjſſtj, m. 2) čas, m.

Folglich, následowně, tedy.

Folgſam, ochotnowolný, wolný, ochotný, poſluſſný.

Folgſam, adv. ochotnowolně, wolně, ochotně, 2) in der Folge, následowně.

Folgſamkeit, ſ. ochotnowolnoſt, wolnoſt, ochotnoſt, ſ. poſluſſnoſt.

Folter, f. muka; ſſkripecf. mučidlo, n, auf die Folter bringen, mučiti, na hebkjk, na ſſkřipec zdáhnauti. das Gewiſſen folteret ihn, ſwědomj ho trápj, hnéte.

Folterbank, f. ſſkřipec, m. auf dieſelbe bringen, na ſſkřipec dáti.

Folterkammer, f. mučirna, f.

Folteren, mučiti, trápiti, trýznitj, mukami mořiti, jápati; das Gewiſſen folteret ihn, ſwědomj ho trápj, bryje, hnéte.

Foppen, někoho za blázna mjti, ſmáti, pokausſeti.

Foppery, f. ſmánj, pokausſenj, n.

Forder, f. Vorder.

Förderbug, m. plece, plu.

Förderlich ſeyn, in etwas, nápomocnu býti w něčem.

Förderu, f. Beförderu.

Förderung, f. ſ. Beförderung.

Fordern, žádati, požádati, es wird von mir nicht gefordert, to ſe odemne nežádá, ſein Geld, ein Licht, Rechenſchaft von einem, žádati ſwých peněz, atd. die Zeit fordert es, čas tomu chce, einen vor Gricht, obeſlati, obſýlati někoho, pohnati někoho, potáhnauti ku prawu, před prawo, etwas gerichtlich fordern, prawem něčeho žádati, einen zu ſich fordern, k ſobě požádati, powolati někoho, die Bürger auf das Rathhaus fordern, měſſtanů do radnjho domu powolati, die Unterthanen zuſammen fordern, poddané ſwolati, das hab ich zu fordern, to mně patřj, was haſt du von mir zu fordern? co odemne žádáš? einen vor ſich fordern laſſen, dáti někoho předwolati.

Forderknecht, m. posyłák, m.

Forderung, f. žádánj, požádánj, n. žádoſt, f. thun, žádati, žádoſt wzkládati, deine Forderung iſt billig, twá žádoſt geſt prawá, von ſeiner Forderung abſtehen, vpuſtiti od swé žádoſti, Forderung, die man am Gelde hat, dluh, m. pohledánj, n.

Fore, Forelle, f. pſtruh, m. dawen, pſtruhowý.

Form, ſ. Geſtalt.

Förmlich, adj. geſtalter, das man doch ſehen kann, was es ſeyn ſoll, ſtwárný, twářný, způſobný, hodný, 2) ordentlich, náležitý, ſluſſný.

Förmlich, adv. wohlgeſtalt, ſtwárně, twářně, způſobně, 2) ordentlich, náležitě, ſluſſně.

Formſcheibe, f. kolečko formowé, n.

Formſchneider, m. wyrywač, m. rytce na dřewé, řezáč forem, m.

Formſchneiderkunſt, f. umění wyrywačné, n.

Formtuch, n. plachta na formu, f.

Forn, ein Fiſch, m. pulec, m.

Forn, forne, adv. napřed, zpředu.

Forſchen, ſkaumati, zpytowati, ſſetřiti, zwjdati, ſtjhati, 2) nach etwas forſchen, (bey einem) ptáti ſe po někom, wyptáwat, doptáwat, dotazowat ſe na něco někoho, ein forſchender Blick, bystré oko.

Forſchen, das, Forſchung, ſkaumánj, zpytowánj, ſſetřenj, zwjdánj, n. 2) ptanj, wyptáwánj, doptáwánj, dotazowánj, n.

Forſcher, m. ſkaumač, ſkaumatel, zpytatel, ſſetřič, ſſetřitel, m.

Forſt, m. les, m. leſyna, f. panſtewný les.

Forſtamt, n. úřad poleſný, m.

Forſtbereiter, pogezdný, poleſný, m.

Forſthaus, n. myſliwecký dům, m.

Forſtknecht, hágný.

Forſtweſen, n. lowcowſtwj, myſliwectwj, n.

Förſter, m. poleſný, hágný.

Forſtmeiſter, m. hágownyk, homd zprawce, zprawce nad leſem, m. wrchnj poleſnj, m.

Forſtſiegel, m, cyhla bez obtruby, f.

Fort, weiter, dál, dále, 2) fort, fort, pryč, pryc, 3) fort und fort, dál a dál, pokád, w gednom, do kjzu, 4) und ſo fort, a tak dál, dále.

Fortarbeiten, dál a dál pracowati, pořád pracowati.

Fortbauen, dál ſtawěti, pokád ſtawěti.

Fortbringen, odprawiti, pryč připrawiti, odkliditi, 2) mit den Händen eine Laſt, odwaliti, odprawiti, 3) mit dem Wagen, Pferde, odwezti, odprawiti, 4) bey ſich, odneſti, 5) einen Menſchen, odprawiti, pryč připrawiti, 6) ſich, uživiti ſe, wyživiti ſe, živoť trávit, živiti ſe.

Fortdauer, f. trwánj, ſetrwánj, potrwánj, n. (dálſſj) trwanj, loſt, f.

Fortdauern, ſetrwati, potrwati, (dál) trwati.

Fortdringen, pryč pospjchati.

Fortfahren, prokracowati, ped ſe poſtupowati, 2) mit dem Wagen, Schiffe, odjjždětí, odjeti, dále jeti.

Fortfliegen, pryč letět, vletět, odletěť.

Fortfließen, ped ſe tecy, vtecy, 2) immer weg, předce, (pokád pryč) der Brunn fließt noch fort, pramen geſſe pokád teče.

Fortführen, fahren, odwezti, Menſchen, Thiere, odwesti, als geraubt, pryč honiti, hnáti, in die Luft, wie der Wind oder das Pulver, wjhti, odneſti do powětrj, fortführen, forſetzen, dál wésti, 2) bis wohin, dowesti někam.

Fortgang, m. průchod, prospěch, m. Fortgang haben, fortgeſetzt werden, průchod, prospěch mjti, guten, dobrý prospěch mjeť, machen, prospěch činiti, brátí, prowjwati.

Fortgehen, weggehen, odjjti, odejiti, odcházeti, pryč jjti, 2) fortfahren, jjti dále, poſtupowati, předce jjti, ſoll das ſo fortgehen, má to tak projjti.

Fortgehen, das, odjitj, n. odchoz, m. beym fortgehen ſagter, při odjitj, při odchodu řekl.

Forthelfen, einem, spomocy, spomáhati dále.

Forthin, potom, pak.

Fortjagen, einen, odehnati, odpuditi, neut. mit dem Pferde, Wagen, vyhánětí, vjjížděti.

Fortkommen, přijjti dále, 1) von jemanden, pryč přijjti, odprawiti, wyprawiti ſe, odpráždniti ſe od někoho, bey ihm kömmt man nicht ſobald fort, od něho ſe tak brzo člowěk neodprawj, newyprawj, neodpráždnj, geho nenj tak brzo zbyti, 2) fortkommen, in einer Sache, mit etwas, prospjwati, prospěch brátí, činiti w něčem.

Fortkommen, das, pryč jitj, n. 2) der Fortgang, prospěch, m. prospjwánj, n. průchod, m.

Fortkönnen, weggehen können, pryč mocy, nicht fortkönnen, nemocy pryč, nemocy hnauti, wáznauti w něčem, mit einer Sprache, im Reden, Schreiben, Rechnen, w řeči ſe jazykowati, jazykati, wáznauti, w pjſmě, w počtu ſe jazykowati, wáznauti, nemocy dál, mit den Füſſen nicht fortkönnen, nemocy na nohy.

Fortkriechen, odlezti, odlizati.

Fortlaufen, immer weiter, vtjkati, 2) pred běžeti, odběhnauti, wie Waſſer, preteci, běžeti, 3) davon laufen, utec, vjjti, 4) einwenig, unweit, odběhnauti.

Fortlaufend, was in einem fortläuft, běžjcy.

Fortmachen, etwas, dělati napořád, zdělawati, dodělawati, 2) eilen, dělati spěssně, brzo, nemeškati, pospissiti s něčim, mach fort, pospěš, dělay, nemeškey, 2) sich fortmachen, kliditi se, hybati.

Fortmüssen, pryč musyti.

Fortpacken, sich, hybati, kliditi se, kliditi se, packe dich fort, klid se, hybey, hybay.

Fortpflanzen, ploditi, rozploditi, plemeniti, rozplemeniti, rozšiřowati, eine Krankheit auf die Kinder, nemoc rozploditi, rozšiřiti w dětech, sich, se, rozmáhati, rozmocy se.

Fortpflanzung, f. rozplozowánj, rozplozenj, plemenšnj, rozplemenění, n. der Reben, rozwodu kladenj, n.

Fortreisen, odgeti, odgiti, prec geti, prec giti.

Fortreisen, das, odgetj, n. odgezdo, m. odgitj, n. odchoz, m.

Fortreissen, mit sich hinreissen, strhnauti.

Fortreiten, odgeti (na koni,) pryč geti (na koni)

Fortrollen, dál waliti, powaliti.

Fortrücken, act. postrčiti, powaliti dále, potisknauti, pohnauti, 2) neut. dále se hnauti, postaupiti, poodstupnauti, mit dem Lager, der Armee, hnauti wogskem, dále poodstrhnauti, odehnauti, postaupiti, postupowati, sonst auch fortschreiten, s. Fortschreiten.

Fortrücken, das, die Fortrückung, postrčenj, powalenj, potisknutj, 2) poodstrženj, n. postaupenj, n.

Fortrutschen, caufati dál, vcaufnauti, dál se šsaupati, kluzati.

Fortschaffen, odkliditi, odprawiti, jemands vorgehen heißen, odbeyti, odbyti, odbyti někoho.

Fortschaffung, f. odkliděnj, odprawenj, n. 2) odbytj, n.

Fortscheuchen, zaplassiti.

Fortschicken, pryč poslati, slati, tam slati.

Fortschieben, poodstrčiti, postrčiti, popostrčiti, dál postrčiti, possaupnauti, powaliti,

Fortschiessen, dál wyniknauti.

Fortschiffen, pryč plawiti, odplawiti.

Fortschlafen, pokád gen spáti.

Fortschleichen, sich, odlauditi se, vlauditi se, wylauditi se, odchýlisi se, tjhnauti, vtjhnauti.

Fortschleifen, odwlecy, odssmeyknauti.

Fortschleppen, einen, odwlecy, odssmeyknauti.

Fortschleudern, odmrsstiti, odwrcy, pryč.

Fortschleudern, das, odmrsstěnj, odwrženj, n.

Fortschreiben, pokád, dál psáti.

Fortschreiten, postupowati, pokračowati, kráčeti dále, předse dále gjti, odcházeti.

Fortschreiten, das, postupowánj, pokračowánj, dálssj kráčenj, n.

Fortschritt, m. pokročenj, postaupenj, pokračowánj (dál) krok dálssj, 2) Fortgang, prospěch, dobré pokračowánj, Fortschritte thun, prospěch w něcem činit, činit, pokračowat, postupowati prospěssně, s prospěchem.

Fortsetzen, anderswohin versetzen, přesaditi, přesazowati, 2) ein Werk fortsetzen, w djle, w práci dál pokračowati, postupowati, djlo předse konati, práci dál westi, nastaupiti w djle, den Krieg fortsetzen, wálku dál westi, nepřestáti od wálky.

Fortſetzer, m. eines Buches, Werkes, nástupnjk, nástupce, postupnjk, (postupce, m.) pokračowatel.

Fortſetzung, f. eines Werkes, das man nicht aufhört, pokračowánj, postupowánj w prácy, dálſſj konánj práce, dálſſj wedenj prácze, n. nastaupenj w prácy, n.

Fortſpringen, odſkočiti, vſkočiti.

Fortſtoſſen, odſtrčiti.

Forttragen, odnesti, odnáſſeti.

Forttragung, f. odnesſenj, n. odnáſſenj.

Forttrauern, wzdy, pořád ſe rmauciti, ſmutiti, pořád truchliti, kwiliti.

Forttreiben, vertreiben, zahnati, odehnati, odhánĕti, zapuditi, das Vieh, pohánĕti dobytek, dál hnáti, Lebensart, żiwobytj dál weſti, prowoſowati.

Forttrollen, ſich, kliditi ſe, vkliditi ſe, odkliditi ſe, hybati, odbjrati ſe, tjhnauti, vtjhnauti, vhnauti.

Forttwähren, ſ. währen.

Forttwälzen, odwaliti.

Fort wollen, pryč chtjti.

Fortziehen, weiter ziehen, odtáhnauti, odkliditi ſe, odebrati ſe, von einem Orte, odſtěhowati ſe, odtáhnauti.

Forwerke, ſ Vorwerk.

Fourrage, ſ. Futter, Futtervorath.

Fourragiren, ſ. Futter ſuchen, nach Futter reiten.

Fourragirung, f. picowánj, n.

Fourir, forýr, pořádnjk, početnjk, m.

Fracht, f. Ladung, náklad, m. 2) Fuhrlohn, mzda, f. 3) Fuhrwerk, wozba, f.

Frachtweſen, n. wozba, f.

Frage, f. otázka, dotázka, f. eine Frage vorlegen, otázku předložiti. Frage thun, otázku činiti, učiniti, učiniti, wydati, es iſt nicht die, Frage ob ꝛc. nenj tu otázka, zdaż ꝛc. heimliche Frage, wkrytá otázka, peinliche Frage, wtrpné tázánj, trápenj, n.

Fragen, ptáti ſe, zeptati, optati ſe, tázati ſe, dotazowati ſe, dotázati ſe, potázati ſe, es fragt ſich, ob er, — geſt otázka, zdaliż — er fragte mich, ob ich — ptal' zeptal, tázal, dotazowal ſe mne, er fragte nach dir, ptal ſe na tebe, oder, po tobĕ, ich will dich nur eines fragen, gen na gednu wĕc ſe tĕ optám, er fregt mich vielerley Sachen, na rozličné wĕcy ſe mne ptá, nach einem, nach etwas, zu wiſſen, po někom, po něčem ſe ptáti, doptáwati ſe, tázati, dotazowati ſe, 2) nach Niemand, na żádného, o nic, nichts darnach fragen, nic nedbati, na nic nedbati, żádného ſobĕ, ničeho, nic ſy něčeho newſſimati, um Rath fragen, radu brátí, rady ptáti, tázati, za radu żádati

Fragen, das, tázánj, zeptánj, doptáwánj, dotazowánj, n. das ewige Fragen, wĕčné ptanj.

Frager, m. tazatel, m.

Fragſatz, m. dotázka, f.

Fragſtück, n. dotázka, f.

Fragweiſe, ſrzie otázky.

Fraiß, f. eine Krankheit, pſetnjk, bożec, m.

Frank, ſ. frey.

Franke, m. Frank, m.

Frankenwein, m, wjno Francké, n.

Fränkiſch, po franſku.

Franſen, Franzen, pl. třepenj, třepenj, francle, n.

Franzos, m. Francauz, m.

Franzoſen, pl. franzöſiſche Seuche, francauzy, plu. francká nemoc, f.

Franzoſenholz, n. francauzowé, francauzſké dřewo, n.

Franzoſenkrankheit, f. Luſtſeuche, veneriſche Krankheit, Francauzſká

Fá nemoc, f. francká nemoc, f.

Französicht, francauzowitý.

Französinn, f. Francauzka, f.

Französisch, adj. Francauzský, französisch reden, schreiben, verstehen, francauzsky mluwiti, psáti, rozumĕti, auf französisch, po francauzsku.

Fraß, m. ein Essen, ein Gericht, eine Speise, auch ein schlechtes Fressen, žrádlo, n. 2) vieles Fressen, žrani, žraurstwí, n. Fraß und Füllerey, obžerstwí, n. 3) Fresser, žrauc, m. 4) ein Hund, žravý pes, 5) Futter der Thiere, s. Futter.

Fratzen pl. fraßky, ssaßky, ssibřinky, Fratzen vorbringen, ssaßkowati, lasskowati, ssibřinky, ssaßky, fraßky prowáděti.

Fratzengesicht, n. porworný obliček, m.

Frau, f. Frauensperson, paní, f. Frau vom Hause, domácý paní, Frau des Enkels, prauewĕsta, wnukowá manželka, f.

Frauendistel, f. ostropes, trn bílý.

Frauenhaar, n. netřes, ženský wlas, m.

Frauenhandschuh, Frauenschuh, pl. ženské rukawice, f. pl. stkewice, pl. m.

Frauenkirche, f. kostel Maryi panny, m.

Frauenknecht, m. Frauendiener, ženský. m. komuhwička ženská, f.

Frauenkraut, n. Frauenmünze, s. Frauenmünze.

Frauenmantel, m. Blume u. Kraut, hušýnuška, f.

Frauenmünze, f. máta řecká, f.

Frauenrock, m. sukně ženská, f.

Frauenstand, m. stawpanin, m.

Frauenvolk, n. ženstwo, pokolenj ženské, poblawj ženské, n.

Frauenzeit, f. ženský čas, kwĕt, m.

Frauenzimmer, n. der Ort, der Aufenthalt, ženský pokog, ženský přibytek, m. 2) das Frauenzimmer, Frauenvolk, weibliches Geschlecht, ženské, žpln. ženstwo, pohlawj ženské, n. 3) eine Frauensperson, ženská, ein junges lediges, mladice, dýwka, dýwice, f. viele dergleichen, dýwčstwo, n. Frauenzimmerkampf, dýwčí boj, m.

Fräulein, n. slečna, f. ein kleines, slečinka, f. Mänlein und Fräulein, mužské a ženské.

Frech, smělý, 2) muthwillig, rozpustilý, nezbedný, nezbeda, m, newážný, 3) unzüchtig, bugný, frech seyn, bugným býti, bugniti.

Frechheit, f. směłost, f. 2) Muthwillen, rozpustilest, nezbednost, newážnost, f. 3) Unzucht, bugnost, die Frechheit haben, mjti tu směłost.

Freissam, s. Flockenblume.

Fremd, ausländisch, cyzí, cyzokragný, přespolní, ein Fremder, cyzokragan, cyzokragyn, přespolní člowĕk, der an einem Orte fremd ist, ein fremder Mann, cyzý člowĕk, fremd, neu, ungewöhnlich, cyzí, fremde Lehre, cyzí wĕcnj, 2) was eines andern ist, nicht zu jemandes Eigenthum, ins Haus gehörig, cyzý, fremder Hund, cyzí pes, sich in fremde Händel mengen, w cyzí wĕcy, do cyzích wĕcý se michati, plésti, unter fremde Leute kommen, přigjti mezy cyzí lidi, fremde Leute sind hergekommen auf die Messe, cyzí lidé, přespolnj sem na trh přissli, fremde Kräuter, přespolnj, cyzí byliny, 3) seltsam, wunderbar, es kömmt mir fremde vor, zdá se mi nepodobné, cyzý.

Fremde, die, cyzyna, f. in die Fremde gehen, do cyzyny gjti, in

der

der Fremde seyn, býti w cyzyně, aus der Fremde kommen, přijíti z cyzyny.

Fremdling, m. (das ist: unwissend, unkündig, unerfahren,) seyn in einer Sache, býti, být cyzým, cyzákem w něčem, býti newědomcem, newědau w něčem, Fremdling, der sich wo niedergelassen hat, podruh, m.

Freßbegierde, f. chtíč k gídlu, m. žádost gídla; hladowitost, f. als eine Krankheit, snědek, m.

Freßbauch, s. Vielfraß

Freßbegierde, f. obzerná žádost, lakotnost, lakota, hltawost, f.

Freßbegierig, (hladowitý) obzerný, lakotný, hltawý.

Fressen, bealerig essen, žráti (hltati, oblo požírati, lakotiti, 2) fressen und saufen, žráti a píti, vůlig, ganz, (auffressen) sežrati, der Wolf fraß ein Lamm, wlk sežral gebně, alles fressen wollen, wssecko chtíti sežrat, sníst, 3) um sich fressen, rozgídati, rozmábati se, 4) das Leid in sich fressen, litost w sobě žráti, dem Viehe zu fressen geben, dobytku dáti žrát.

Fressen, das, Speise, Nahrung aller Thiere, žrádlo, n. krmě, f. 2) das man frißt, die Handlung des Fressens, žranj, n. 2) Unmäßigkeit im Essen, ožrání, ožralstwj, Fressen und Saufen, žranj a pitj, n.

Fressend, um sich, rozgídawý, fressende Krankheit, fressendes Geschwür, rozgídawá nemoc, f. rozgídawý nežit, m. rozgídawý wřed, m.

Fresser, m. žrauc, žrák, obezrauec, hleoň, m. obžera, m.

Fresserey, f. Freßhaftigkeit, žrawost, f. 2) Freswaaren, žrádlo, n. 3) Gastmahl, žranice, f.

Fressig, s. Gefräßig.

Fressigkeit, s. Gefräßigkeit.

Freßfieber, n. Freßkrankheit, snědek, m.

Freßling, čečáro, čečetko, n.

Freßwanst, m. žrauc, nenasyt, m. obežrala břicho, wlčí střewo, n.

Freude, f. radost, f. es ist mir eine Freude, ich habe eine Freude, mám radost, voller Freude, plin radosti, Freude machen, radost způsobiti, vroditi, učiniti, eine Freude an etwas haben, radost mjti z něčeho, er weiß nicht was er vor Freuden thun soll, newj radosti co dělat, co činit, die Freude wird oft in Traurigkeit verwandelt, radost se často w žalost proměnj, obracý, mit Freuden, s radosti.

Freudenabend, m. radostný wečer, m.

Freudenfest, n. radowánky, plu.

Freudengefühl, n. cyt, pocytění, cítěnj radosti.

Freudengeschrey, n. Freudenlied, plésánj, radostné, wesele pokřikowánj, prospěwowánj, Freudengeschrey über einen machen, wesele prozpěwowati, wykřikowati, plésati.

Freudenmal, n. radowánky, hody, plur.

Freudenreich, radostný.

Freudenspiel, n. weselá hra, weselohra, f.

Freudensprung, m. radostný skok, skopčenj, thún, radosti skákati, poskakowati, wyskakowati, skopčiti.

Freudenstunde, f. radostná hodina, f.

Freudentag, m. radostný den, m.

Freudenthränen, pl. slze radosti, radostné, f.

Freudenvoll, plný radosti.

Freudig, radostný, weselý, von der Person, weselý, ochotný, freudig machen, rozweseliti, obradowati, freudig werden, rozweseliti, obradowati se.

Freudig, adv. radostně, wesele, ochotně.

Freu-

Freudigkeit, f. radostnost, weselost, ochotnost, f. jw etwas, ochotnost k něčemu, mit Freudigkeit, s radostj, s ochotnostj, f. Freudig, adv.

Frevel, m. Verwägenheit, zaumyslnost, f. weytrznost, swěwolnost, drzost, wssetečnost, f. aus Frevel, z swěwolnosti, z wssetečnosti.

Frevelmuth, f. Frevel.

Frevelhaft, swěwolný, wssetečný, zwmyslný, zaumyslný.

Frevelhaft, adv. swěwolně, wssetečně, zwmysla, zaumyslně, zaumysla.

Frevelmuthig, f. Frevelhaft.

Freveln, swěwolně, wssetečně, zaumyslně, weytrzně sobě počjnati, wosti.

Frevelthat, f. skutek swěwolný, drzý, zaumyslný, swěwolnost, zaumyslnost, f.

Freuen, sich, radowati se, weseliti se, über etwas, radowati se, weseliti se, těssiti se z něčeho, auf etwas, radowati se, těssiti se na něco, sich im Herzen, w srdcy se radowati, weseliti, wesełým býti, 2) freuen einen, wie eine Nachricht, das Wohlseyn eines andern, těssiti, das freuet mich, to mne těssi, es freuet mich daß sie wohl auf sind, těssim se z dobrého zdrawj, těssi mne, že se dobře magi.

Freventlich, adj. f. Frevelhaft.

Freventlich, adv. swěwolně, zwmyslně, zwmysla, zaumysla.

Frevler, m. swěwolnjk, zaumyslnjk, zwmyslnjk, weyrznjk, m. wssetečnjk, m.

Freund, m. přjtel, m. ein vertrauter Freund, dowěrný, ostaupený přjtel, verwandter, přjbuzný, spřjzněný, wieder Freund werden, zase přjtelem býti, sich se spřáteliti, ein vertrauter, spřjznjti se, zum Freunde machen, za přjtele wzýti, přigjti, spřáteliti se, ein ganz kleiner, Freund, přjtelíček, m.

Freundinn, f. přjtelkyně, přjtelnice, f.

Freundlich, přátelský, laskawý, přjwětiwý, ochotný, freundliches Gesicht, přjwětiwá, ochotná twář, f. freundliche Reden, Worte, přjwětiwá, lahodná slowa, ein freundlicher Gruß, laskawé, přjwětiwé, přátelské pozdrawenj, n. freundlich im Reden, im Bezeigen, Betragen, wmluwný, přjwětiwý, ochotné.

Freundlich, adv. přátelsky, přjwětiwě, laskawě, freundlich anreden, přjwětiwě, laskawě prowmluwiti k někomu, freundlich grüßen, laskawě, přjwětiwě, přátelsky pozdrawiti někoho, sich freundlich gegen iemanden erzeigen, přátelsky, přjwětiwě, laskawě se k někomu wkázati, mjti.

Freundlichkeit, f. přjwětiwost, laskawost, wlidnost, ochotnost, f. Freundlichkeit in Worten, im Reden, přjwětiwost w slowjch, f. wmluwnost, f. Freundlichkeit im Reden, Bezeigen, Betragen, přjwětiwost, wmluwnost, ochotnost, f.

Freundschaft, f. dem Gemüthe nach, přátelstwj, n. Freundschaft machen, přátelstwj wčinati, w přátelstwj se dáti, w přátelstwj wgiti, spřáteliti se, haben, přátelstwj mjti s někým, w přátelstwj s někým býti, die Freundschaft aufheben, trennen, přátelstwj roztrhnauti, rozlaučiti, zrussiti, rozpárati, rozrussiti, rozpřáteliti se, 2) Freundschaft die man einem thut, erweist, přátelstwj, einem viele Freundschaft erweisen, přátelstwj a milowánj geden druhému prokazowati, thue mir die Freund-

schaft, včiň mně ten wděk, to přátelstwj, du thust mir eine Freundschaft, weun zk. wděčnau wěc mi včinjss, wděk mi včinjš, když zk. 3) die Freundschaft, (gesammte) alle Freunde, přátelstwo, n.

Freundschaftlich, přátelský, laskawý.

Freundschaftlich, adv. přátelsky, laskawě.

Freundschaftsbezeigung, f. ukázánj přátelstwj, wděčnosti, n. wděčná, přjzemná služba, f. wděk, m. erweisen, přátelstwj, wděčnost, wděčnau, přjzemnau službu někomu prokázati, včiniti, wděk včiniti.

Frey, swobodný, wolný, sobě wolný, frey von Sorgen, prázden starostj, von Arbeit, prázden od práce, od djla, bez práce, bez djla, von Abgaben, Diensten, von der Steuer und andern Zahlungen, oswobozený od daně, od služby, berně a wsselikých plateb, von freyen Stücken, z čistě dobré wůle, sám od sebe, freye Künste, swobodná wměnj, 2) freye Kost, Wohnung, Holz, Licht geben, darmo w za darmo stranu, přistřek, djwj swjtky dáti, freyer Eingang, Zutritt oder Eintritt in das Schauspiel, wolný do diwadla přjstup, wchod, darmo, frey im Reden, Schreiben, Handeln, wolný, swobodný w řeči, w psanj, w gednánj, frey, erlaubt seyn, wolna, swobodno býti, freye Reden führen, swobodně, wolně mluwiti, frey, kein Sklave, swobodný, oswobozený, prostý, prost, von Gesetzen, zákona, freye Luft, freyes Feld, prostě, wolné powětřj, prostě, sstiré pole, auf freyen Fuß stellen, oswoboditi, w swobodu wzjsti, w swobodě postawiti, swobodného včiniti, kommen, oswobozenu býti, w swobodu wyhostěnu, zhostěnu býti, swobodné propuštěnu býti, von der Sorge, starosti zprostěnu, zbostěnu býti, vom Liede, z bjdy wyprostěnu, bjdy zprostěnu býti, z bjdy wyswobozenu býti, frey machen, oswoboditi, swobodného včiniti, sich frey machen von Geschäften, oswobozowati se neb. odprázdniti se od prací a zaneprázdnění, frey lassen, oswoboditi swobodna včiniti, z člowěčenstwj, k poddanosti propustiti, wyhostiti, zhostiti, wýhost, swobodu dáti, frey stehen, na wůli mjti, wolno býti, es steht ihm frey, má na wůli, wolno mu gest, freyen Willen haben, mjti swobodnau wůli, freyen Lauf lassen, der Wollust, seinen Begierden, rozkossi, žádostem swým powolowati, im freyen Felde, unterm freyen Himmel, w sstirém poli, pod sstirým nebem, freyen Künste, swobodná wměnj.

Frey ausgehen, loskommen, swobodně pusstěnu, propuštěnu býti, swobodnu, prostu býti, 2) nicht gestraft werden, pokuty, trestu zniknauti.

Frey, adv. swobodně, wolně, sobě wolně, frey die Wahrheit reden, prawdu swobodně, wolně mluwiti, hlásati.

Freybank, f. der Bildhauer, hnus řezbiná lawice, f.

Freybeuter, m. laupežnjk, lúpežnjk, zbogujk, m.

Freychor, n. ztracency, neodběncy, pl.

Freyen, von Mannspersonen, ženiti se, oženiti se, zasnaubiti sobě, zasnubowati sobě, von Weibspersonen, wdáwati se, wdáti

se

se za někoho, 2) freyen wollen, Lust zu freyen haben, (im ersten Falle, nämlich vom Manne,) mjti chut k ženěnj, k ženitbě, chtjti se ženiti, mysliti na ženěnj, zasnubowati sobě, (im andern Falle, nämlich vom Frauenzimmer,) mjti chut k wdáwánj, k wdawkám, wdáwati se, mysliti na wdawky, na wdánj, wdáwánj, um eine freyen, namlauwati sobě, (frejowati.)

Freyer, m. Liebster, miljk, miłý, mileg, m. miláček, (milownjk ženský) (fregjř) m.

Freyersmann, s. Freywerber.

Freyfrau, f. Frejnu, ſſlechtična, f.

Freygeben, s. Freylassen.

Freygebig, ſſtědrý, přjznjwý, darowný, dárný, rukotržný, freygebig seyn, sich erzeigen, ſſtědrým býti, ſſtědrým se prawkázýti, ſſtědře se k lidem mjti, wkázati, ſſtědře sobě westi, ſſtědrosti k lidem dokázati, býti rukotržným, freygebig werden, wſſtědřiti se.

Freygebigkeit, f. ſſtědrost, ſſtědrota, rukotržnost, dárnost, f.

Freygebohren, ſſlechtic, m. das man es ist, ſſlechtictwj, n.

Freygeist, m. swobodowěrec, m.

Freygeisterey, f. swobodowěra, f.

Freygeisterisch, swobodowěrný.

Freygelassener, m. oswobozený, wyhoſſtěný, propuſſtěný z poddanosti, swobodně propuſſtěný, 2) in Rückſicht des Herrn, b) in Rückſicht des Standes, swobodnjk, m. im Gegentheile, des Freygebohrnen Sohn, wyhoſſtěného syn, swobodnjk, m. jemandes Freygelaſſener, oswobozený, z poddanosti propuſſtěný, wyhoſſtěný, der im Teſtamente freygelaſſen wurde, propuſſtěný, wyhoſſtěný kſaftem.

Freyheit, f. swoboda, f. von der Arbeit, swoboda od práce, von Aemtern, Laſten, Verpflichtungen, swoboda od aukadů a břemen y powinnoſti, wynětj a swobodu z obecných břemen, aukadů a powinnoſti, von der Strafe, wynětj z treſtánj, oswobozenj pokuty, n. 2) die einer Perſon, Familie zugeſtanden wird, swoboda, f. zwlášſtnj obdarowánj, n. Freyheit im Reden, swoboda w řeči, wolnoſt w mluwenj, f. in Freyheit ſetzen, w swobodu wweſti, w swobodu poſtawiti.

Freyheitsbrief, m. list zhoſtnj, weyhoſtnj, weyhoſt, wýhoſt, m. zwlášſtnj swoboda, f.

Freyheitsort, m. swobodſtwj, swobodné, wýſadné miſto, n.

Freyherr, m. ſſlechtic, pán swobodný, m.

Freyherrlich, ſſlechtický.

Freyherrnſtand, m. ſtaw ſſlechtický, m. swobodopanſký.

Freylaſſen, aus dem Gefängniſſe, propuſtiti z wězenj, z wazby, z žaláře wypuſtiti, 2) einen Leibeigenen, wyhoſtiti, oſwoboditi, swobodným učiniti, z člowečenſtwj, z poddanoſti propuſtiti, zhoſtiti, swobodně propuſtiti, Freylaſſen ein Kind als Vater, oſwoboditi, wyberti.

Freylaſſung, f. oſwobozenj, wyhoſſtěnj, zhoſſtěnj, swobodné propuſſtěnj, n. wýhoſt, m.

Freylaſſer, m. oſwoboditel, wyhoſtitel, m.

Freylich, owſſem, arcy; ba, thut dir noch der Kopf weh? Freylich, geſſtě te bolj hlawa? ba geſſtě.

Freymachen, swobodného učiniti, oſwoboditi, swoboditi; ze ſlužebnoſti wyſwoboditi, wyproſtiti, von Banden, swobodného učiniti, propuſtiti, wypuſtiti z wazby, wyſwoboditi, z okowů wydobyti, wyproſtiti, von Sorgen,

Ge-

Geschäften, od práce, ianepráx, dnénj wyswoboditi, wyprositi, von Abgaben, s. Befreyen, sich von Sorgen, Geschälten frey machen, wyswoboditi, prázdniti se od prací se zhostiti, zprostiti, sich auf einen Tag, eine Zeit recht frey machen, prázdniti se.

Freymäurerey, f. zednictwj, n. (swobodné) swobodozednictwj, n.

Freymäurer, m. zedníček, (swobody,) swobodozedník, m.

Freymäurisch, zednický, swobodozednický.

Freymüthig, vpřjmé, vpřjmné, otewřený, swobodného, vpřjmného srdce.

Freymüthigkeit, f. vpřjmost, vpřjmnost, otewřenost, f.

Freyort, s. Freystatt.

Freypartey, f. s. Freywilligen.

Freysagen, s. Freysprechen.

Freysagung, s. Freysprechung.

Freysaß, m. swobodník, dědinjk, m.

Freysprechen, oswoboditi, swobodného učiniti, swoboditi.

Freysprechung, f. oswobození, n. swobození.

Freystadt, f. swobodné město, n.

Freystatt, f. swobodné, autočistné místo, n. swobodstwj, místo swobodné, wssadni, n.

Freystehen, wolno býti, és stehet ihm frey, wolno mu gest.

Freystelle, f. místo swobodné, n.

Freystellen, dáti na wůli, nechati na wůli.

Freystunde, f. prázdná hodina, f.

Freytafel, f. Freystisch, obecná, swobodná tabule, (stůl) gídlo, n.

Freytag, m. pátek, m.

Freywerber, m. družba, m.

Freywerberinn, f. družička, f.

Freywillig, dobrowolný, freywillige Soldaten, dobrowolní wogáci, dobrowolnicy, zrazeney, neodběncy, swobodnjcy.

Freywillig, adv. dobrowolně.

Friede, m. pokog, mjr, m. Friede machen, stiften, pokog dělati, činiti, pokog zřjdit, způsobiti, w mjr wgiti, Frieden brechen, pokog zrussiti, Friede der Seele, pokog dussse, Friede sey mit euch, pokog s wámi, Friede haben, pokog miti, es ist Friede, wir haben Frieden, gest pokog, zu Frieden stellen, w pokog, w mjr westi, smjřiti.

Friedemacher, m. mířitel, mjrce, smjrce, pokogitel, gednatel, obgednatel mjru, pokoge, m.

Friedensbote, m. posel pokoge, m.

Friedenshandlung, f. gednánj pokoge, o pokog.

Friedenskuß, m. polibenj smjrlliwé.

Friedensschluß, m. zawřenj, n. zawřeck pokogé, m.

Friedensstifter, m. mířitel, mjrce, smjrce, gednatel, vgednatel, zřjditel, působce, spůsobce, spůsobitel pokoge, m.

Friedensstiftung, f. mjřenj, w mjr wwedenj, smjřenj, n. vgednánj pokoge, zřjzenj, spůsobenj pokoge, n.

Friedenstraktat, m. gednánj (traktat) o pokogi (rokowánj,) n.

Friedensvorschläge, pl. nálezy pokoge, mjru.

Friedenszeichen, n. znamenj pokoge, mjru.

Friedenszeit, f. čas pokoge, mjru, m. in der Friedenszeit, w čas pokoge, mjru.

Friedfertig, pokogný, tichý, pokoge milownýj, friedfertige Gesinnungen, pokogné myssleni.

Friedfertigkeit, f. pokognost, tichost, f.

Friedlich, friedsam, ruhig, pokogný, tichý.

Friedlich, adv. pokogně, tiſſe, ſich friedlich halten, pokogně, tiſſe ſe chowati.

Friedliebend, pokoge milowný.

Frieren, Kälte leiden, mrznauti, oſtydnauti, mraziti ſe, ſtuditi ſe, mjſti zymau, (zymu trpěti,) die Soldaten frieren, wogácy mrznau, mrazý ſe, mit haben die Füſſe gefroren, w nohy mne zábło, 2) impers. mich friert, mne zebe, mich hat ſehr gefroren, mne welmi zábło, es hat dieſe Nacht Eis gefroren, dnes w nocy mrzło, es wird dieſe Nacht frieren, dnes w nocy bude mrznaut, 3) frieren d. i. B wie Fleiſch, Waſſer, mrznauti, zmrznauti, die Fenſter frieren, okna mrznau.

Frieren, das, ſ. Froſt.

Frieſel, m. červená oſutina, f.

Fringnagel, m. hřeb k ſwijgadlu, m.

Fringeiſen, n. ſwijgadlo, n.

Friſch, geſund, neu, grünend, etwas kalt, čerſtwý, 2) munter, čerſtwý, čilý, friſcher Junge, čerſtwý, čilý gonák, friſch und geſund ſeyn, zdrawým a čerſtwým býti, wieder friſch werden, čerſtwěti, občerſtwěti, očerſtwěti, zčerſtwěti, (okřáti) občerſtwiti, očerſtwiti ſe, friſches Waſſer, čerſtwá, ſſwijj woda.

Friſch, adv. čerſtwě, 2) munter, čerſtwě, čile.

Friſchbier, n. čedina, patoky, dara, čedinowý.

Friſchbiermann, m. čedinář, m.

Friſchbierweib, n. čedinářka, f.

Friſchling, m. roční diwoký kanec, kančík, m.

Friſieren, ſ. Kräuſeln das Haar.

Friſt, Friſtung, f. lhůta, f. prodlkah, m. na chwili dánj, f. Friſt geben, lhůtu dáti, ſich Friſt nehmen, na chwily ſobě wzýti.

Friſten, das Leben, prodlauſiti žiwobytj, ſich mit dem Gelde, peněz ſe dotáhnauti, 2) čaſu přidati, čaſ protáhnauti.

Friſtung, f. des Lebens, prodlauſenj žiwobytj, n.

Froh, rád, powděčen, wer war froher, kdo byl radčí, froh werden, radowati ſe, obradowati ſe, des Lebens, jemnudes Geſellſchaft, der Arbeit, des Glückes, powděčen býti žiwobytj, towarzyſtwa, práce, ſtěſtj, frohe Stunde, weſſená hodina, frohes Leben, weſelé žiwobytj, n.

Fröhlich, frölich, weſelý, fröhlich ſeyn, weſeliti ſe, weſelu býti, machen, obweſeliti, rozweſeliti, obradowati, fröhlich werden, rozweſeliti ſe, obradowati ſe.

Fröhlich, Frölich, adv. weſele.

Fröhlichkeit, Frölichkeit, f. weſelost, f. weſelj, n.

Frohlocken, Frolocken, pleſati, pleſati radoſtj, gáſati.

Frohlocken, das, Frolocken, pleſánj, pleſot, m. gáſánj, n.

Frohlockend, pleſagicý, gáſagicý.

Fromm, nábožený, pobožený, (božný, dobrý, fromm, ſtille, ſanftmüthig wie ein Kind, Thier, dobrý, tichý, er iſt ein frommer Mann, geſt člowěk nábožený.

Fromm, adv. náboženě, poboženě, zbožně, dobře.

Frommen, ſ. Nutzen.

Frömmigkeit, f. náboženoſt, poboženoſt, zbožnoſt, dobrota, f.

Fron, n. Frone, Frohnen, Frohndienſt, Fronung, robota, bezděčná ſlužba, f.

Froner, m. robotjř, m. robotnjk, m.

Frönen, fröhnen, dienen müſſen, robotowati, ſeinen Lüſten, ſwým žádoſtem ſlauſiti.

Frohnhof, m. ſtatek gob platem, m.

Fronleichnam, m. Božj tělo, n.

Front

Fronleichnamsfest, n. den Božjho těla, m.

Frosch, m. žába, f. 2) ein Ansatz von Holz im Bierbräuwesen, Kazjrek, m.

Fröschchen, n. žabka, žabička, f. žábě, n. am Fiedelbogen, kobilka, f. žabka.

Froschbrett, n. desska lewá pluznj, f.

Frosch hey, n. žabj wegce, n.

Frostbäule, f. odjnobenina, f.

Frost, m. mráz, m. studeno, harter Frost, tuhý, twrdý mráz, es kommen noch Fröste, přigdau gesstě mrazy, studena, ein kleiner, mrázek, mrazýk, přjmrazek, m.

Frösteln, n. mrazenj, třesenj zymničné.

Frostig, studený, mrazywý, mrazowý, mrazný, empfindlich gegen Kälte, zymomilwý, kaltsinnig, studený, chladný, sich frostig gegen jmanden erzeigen, studně, chladně se k někomu mjti, prokázati, frostiger Scherz, studený, nechutný, galowý, planý žert, frostige Kälte, mrazná studenost, frostiges Wesen an sich, nechutnost, f. nechutenstwj, n.

Frucht, f. obroda, f. owoce, n. požitek, požitek, kterýž ze země lidem pocházý, m. Frucht des Feldes, požitek zemský z obilj, m. dazu gehörig, obilný, der Bäume, owoce, n. dazu gehörig, owocný, 2) Frucht lebendiger Geschöpfe, plod, m. plemeno, die Frucht zur Welt bringen, plod wywesti, wydati, 3) die ersten Früchte, prwotiny, prwnj owoce, aurody.

Fruchtbar, plodný, vrodný, rodný, aurodný, plemenný, nosný; ploditedlný, plodistwý, fruchtbar machen, plodně, rodně, vrodně činiti, učiniti, fruchtbares Jahr, vrodný rok, m. fruchtbarer Boden, vrodná půda, hogná na obilj, f. fruchtbares Weib, plodná, plodistwá žena, f. fruchtbare Schreibart, hogný způsob psanj, m. fruchtbarer Baum, vrodný, sstěpný strom.

Fruchtbarkeit, f. die Kraft, plodistwost, f. moc plodistwá, plodná, (ploditedlná) plodistedlnost, plodnost; auroda, vrodnost, f. des Bodens, des Jahres, vroda, auroda, f. eines Weibes, plodnost, f. eines Baumes, vrodnost, f.

Fruchtbarlich, adv. vrodně, plodně, hogně, aurodně.

Fruchtbringend, fruchttragend, nesný, aurodný, ein fruchtbringender Baum, sstěpný, owocnj strom.

Früchtchen, n. Früchtel, ein schönes, kwiti, gadýrko, dobré kwjti, gadýrko, n. kopa, f.

Früchten, nůtzen, prospěti, platnu býti.

Fruchthaus, n. owocnice, f. owocnj domek, m.

Fruchtlos, neplatný, nevžitečný, neprospěssný, daremný, bez vžitku.

Fruchtlos, adv. neplatně, nevžitečně, neprospěssně, daremně, na darmo, bez vžitku.

Fruchtlosigkeit, f. neplatnost, nevžitečnost, neprospěssnost, daremnost, f.

Fruchtwagen, wůz obilný.

Früh, frühe, adv. časně, brzy, brzce, frühe, früh zu Bette gehen, sterben, časně (brzy) gjt spat, umřjt; Früh, wenn es Tag wird, ráno, (z rána) když se rozednjwá, gleich früh ausfahren, ranjčko, hned z rána wyget, von Früh bis in die Nacht, od rána až do wečera, sehr frühe, welmi časně, ráno, ranjčko, z rána, (časně) rano, was frühe geschieht, ranny, früh Morgens, rannjm gistrem, časně ráno, heute früh, z dnesnjm

Morgen. dnes ráno, frühe Jugend, časná mladoſt, f. von früher Jugend auf, hned z mládi, früher Tod, časná, brzká smrt, f. smrt před časem, mit dem Frühesten, wann es noch nicht recht Tag iſt, co nejranějši, als: bald früh Morgens, hned z rána, frühzeitig, früh aufſtehen, auf ſeyn, časně, z rána, raniče wſtáwati, časně w zhůru býti, 2) w čas, záhy, f. als: bald, man muß früh aufſtehen, wenn man ihn betrieben will, muſſý na něg časně, ráno, záhy pkiwſtati, kdo ho chce oſſidíti, fruher, časnějši, dřiw, frühes Getreide, Obſt, rané obili, owoce, frühes Gebet, ranj modlitba.

Frühapfel, m. rané gablko, n.

Frühgebett, f. ranni práce, f.

Frühbirne, f. raná hruſſka, f.

Frühe, f. Frühzeit.

Frühe, f. ráno, n. ich ſah ihn heute in der Frühe, in aller Frühe, dnes ráno, (zrána) časné ráno gſem ho widěl.

Frühgerſte, f. raný ječmen, m.

Frühgebet, n. ranj modlitba, f.

Frühgottesdienſt, m. ranj služba Boží, f.

Frühjahr, n. garo, n. podletj, im Frühjahr, z gara, dazu gehörig, garnj.

Frühklug, ſ. Klug.

Frühkind, ſ. Kind.

Frühlamm, n. rané gehně, n.

Frühling, m. garo, podletj, n. was im Frühlinge iſt, garnj, garý, podletnj, im Frühlinge, z gara, na gare.

Frühlingsblumen, f. garnj kwjtj, n.

Frühlingsmonat, m. březen, m.

Frühlingstag, m. garnj den, m.

Frühlingszeit, f. garnj, podletnj čas, m. podletj, n.

Frühprediger, m. ranni kazatel, m.

Frühpredigt, f. ranni kázanj, n.

Frühſtück, n. ſnjdanj, n. das Frühſtück einnehmen, zu ſich nehmen, halten, ſnjdat.

Frühſtücken, ſnjdati, gefrühſtückt haben, poſnjdat, naſnjdat ſe.

Frühobſt, n. ranně, raučj owoce, n.

Frühſtunde, f. ranní hodina, f.

Frühzeit, f. čas ranj, ráno, n.

Frühzeitig, časný, raný, ſehr zu früh, frühzeitig, nečaſný, raný, nezralý, frühzeitige Früchte, nedoſſlé, nezralé, ranně, raučj owoce, n. frühzeitiger Verſtand, časný, raný rozum, frühzeitige Aepfel, raná gablka, frühzeitiges Kind, 1) unzeitige Geburt, nedochůdče, nedoſſlé dítě, n. 2) vor der Heyrath, oder zu bald darauf, ranausſer, m. frühzeitiger Tod, časná, brzká ſmrt, ſmrt před časem, f.

Frühzeitig, adv. časně, ranně, frühzeitig ſterben, časně, brzce, w brzce, w času brzkém wmřjti.

Fruktill, třrina Jndyánſká, f.

Fucher, wěnjřjk, m.

Fuchs, m. Fuchſtinn, f. liſſka, f. (liſſák, m.) kleiner, liſſička, f. liſſátko, liſſě, n. vom Fuchſe, liſſčj, liſſig wie ein Fuchs, chytrý co liſſka, Fuchs, ein Pferd, kůň ryſſawý, m.

Fuchsbalg, m. liſſčj kůže, f. liſſčina, f.

Fuchſen, liſſčj.

Fuchseiſen, n. železo na liſſky, n.

Fuchsmütze, f. čepice liſſowá, f. liſſčj, f. Fuchspelz, m. kožich liſſčj, m.

Fuchshöhle, f. liſſčj daupě, n. brloha, f. brloh, m.

Fuchslein, n. liſſtička, f. liſſátko, liſſě, n.

Fuchsroth, ryſſawý, ein fuchsrother, ryſſawý, ryſſánek, m. fuchsroth werden, ryſſawěti, oryſſawěti.

Fuchsscheibe. f. lissij pádla.

Fuchsschwanz, m. 1) lissij ocas, m. 2) ein Kraut, koniklec, pohanka, f. 3) Fenchel, bér, m. bérowé gáhly, 4) den Fuchsschwanz streichen, lissij ocas prodáwati, po srsti hladiti, lichotiti se, lissati se.

Fuchsschwänzen, den Fuchsschwanz streichen, verkaufen, lichotiti se, hladiti, lissati se, fatiti se.

Fuchsschwänzer, m. farkář, kitopásek, lisáček, lichotiwý člowěk, lichotil, m.

Fuchsschwänzerey, lichotěnj, fatěnj, lissánj, farkářstwj, n. úlisnost, f. lissawost.

Fuchtel, f. kord, m.

Fuchteln, ssermowati, 2) einen, práskati, prohánětiweyprastem, kordem.

Fuder, m. polawozý, n. sedmiwědernj snd, wůz, m. (fůra, f.) Fuder Heu, wuz, (fůra) sena, Fuder Holz, wůz, (fůra) dřjwj.

Fug, f. Recht.

Fuge, f. beim Schreiner, Lautenmacher, spogka, f. spogenj, sogenj, n. die Fugen an der Hirnscheitel, sswy na lebu hlawy, m. Fuge des Schiffes, spogenj lodj, n.

Fughobel, m. hoblik k spogkám, m.

Fugebank, f. lawice k spogkám, f.

Fügen, zusammen, pogiti, spogiti, spogowati, w hromadu způsobowati, skládati, 2) sich fügen, srownáwati se, sgednáwati se, gednotiti se, 3) sich begeben, zutragen, dáti se, wydati se, státi se, přihoditi se, zběhnauti se, nachdem es sich fůget, gak gest, gak se stane, přihodj gak se dá, gak se děge, es fügte sich, wdalo, dálo, stalo se, sich fügen nach etwas, pokračowati dle něčeho, přizpůsobowati se něčjm, dle něčeho.

Füglich, přihodný, hodný, pohodlný, přislussný, způsobný, náležitý, füglicher Ursache, slussná, hodná, náležitá přjčina, f.

Füglich, adv. přihodně, hodně, pohodlně, přjslussně, způsobně, náležitě, füglicher, lépe, pohodlnégi.

Füglichkeit, f. přihodnost, hodnost, pohodlnost, způsobnost, přjslussnost, f.

Fügung, f. Fuge, 2) Gottesfügung, Božj řjzenj, n. wsudek, m. wůle, f. nach Gottesfügung, podlé wůle Božj, řjzenjm Božjm, 3) Fügung, Zusammensetzung, spogenj, n. f. Zusammenfügung.

Fühlbar, wie das Herz, der Mensch, čitedlný, cytedlný, cytliwý, cýtitedlný, das ist mir nicht fühlbar, toho negsem cytedlný, 2) was in die Seele fällt, makawý, hmatawý.

Fühlbar, adv. čitedlně, cytedlně, cytliwě, cýtitedlně, 2) makawě, hmatawě.

Fühlbarkeit, f. des Herzens, eines Menschen, čitedlnost, cytedlnost, cýtitedlnost, f. cytliwost, 2) der Sache, makawast, hmatawost, f.

Fühlen, empfinden, cýtiti, wcýtiti, wjti, čjti, 2) mit den Händen, dotknauti se, dotýkati se, makati, hmatati, sahati, ohledowati, ohledati, an den Puls, oder den Puls, na puls makati, sahati, ohledáwati, omakáwat. puls, den Rücken, die Arme nicht fühlen, hřbetu, ramen necýtiti, sich fühlen, cýtiti se, cjti se.

Fühlung, die, das Fühlen, cítěnj, n. cyt, m. f. Gefühl, 2) der Sinn, tknutj, dotknutj, dotčenj, n.

Fühllos, bez cytu, necitedlný, necytedlný, necytliwý, necýtitedlný.

Führlosigkeit, f. nekiteelnost, nezyteelnost, necytliwost, necýtitedlnost, f.

Fuhrband, n. wodjtka, pl. n.

Fuhre, f. wúz, m. wezenj na woze neb na lodj, n. fúra, f.

führen, leiten, wésti, wodíti, an einen Ort, dowesti, wésti na négaké mjsto, einen Blinden bei der Hand, an der Hand führen, slepého za rukn west, einen Dieben aus dem Gefängnisse, zlodége z wézenj west, 2) auf einem Fahrzeuge, als zu Wagen, Wasser, Pferde, Güter. Personen, wezti, wozyti, Waaren, aus dem Lande, zu Markte führen, zbožj ze zemé wezt, wywezt, (wywáset) na trh wezt, wozyt, 3) Krieg führen, wogna wésti, die Waffen, den Degen führen, zbraň, kord nosyti, Geld bey sich führen, penjze v sebe nosyt, et weis den Degen geschickt zu führen, vmj s kordem zacházet, der Staub ward von dem Winde in die Luft gführt, wjtr hnal prach do powětrj; der Fluß führt Eis, řeka gde led, der Teich Hechte, Karpfen, w rybnjce gsau štiky, kapry; Reden untereinander, mit einander führen, řeči wespolek mjti, wésti, einen Prozeß, při wésti, eine Sache, wec někdj zastáwati, wésti, zu Gemüthe führen einem, připomjnati někomu něco, na mysl přiwodíti, sich selbst, w mysl, na pomyslenj, na rozmyslenj brátí, wjsti, rozjjmati sobě, w mysli rozbjrati, přemjtati, k mysli, k srdcy připustiti, s. Erwägen, den Namen, gméno mjti, gmenowánu býti, slauti; eine Handlung führen, obchod wésti, Waaren in der Handlung, zbožj na prodag mjti, zbožjm kupčiti, etwas im Sinne, Schilde führen, něco mjniti, obmýšleti, myslíti, w myslí mjti, zum Tode führen, na smrt wésti, einen Graben um die Stadt, příkop okolo města wésti, hinters Licht führen, oklamati, podtrhnauti, ossidíri, der Heuker führt immer jemanden her, der etwas haben will, wždy sem čert někoho přinese, kdo něco žadá, mjti chce, warte ich will dich führen, pokkey, gá tě powedu, Rechnung, Buch führen, počet, počty wésti, knihy pod sebau mjti, zprawowati, einen Verirrten auf den rechten Weg führen, blaudicyho na dobrau cestu přiwest, vwest, ich will dich den rechten Weg führen, prawau cestau tě powedu.

Führer, m. wůdce, průwodčj, průwodnjk, pruwodce, m. prowodce, m. auf einem Fuhrwerk, Wagen, wozka, powoznj, m. auf dem Wasser, přjwoznjk, přewoznjk, m. der Braut, družba, m. s. Begleiter.

Fuhrleute, pl. wozkowé, wozatagowé (formané) m.

Fuhrlohn, m. mzda, f. plat od wezenj, wozu m. mzda, plat přjwoznj, mzda, plat od přjwozu.

Fuhrmann, m. wozka, wozatag, powozný, woznjk, s. forman, wozyč, m. 2) Fuhrmann am Himmel, wozatag, powozný, m.

Fuhrmannsmütze, f. čepice wozatagc, f.

Fuhrmannspferd, n. wozatagský, wozkowý, (formanský) kůň, m.

Fuhrmannsstern, m. powozný, m.

Führung, f. auf einem Fahrzeuge, wezenj, n. 2) Leitung, wedenj, n. prowod, m. Gottes, prozřetedlnost, f. m. s pomoc Božj, f. unter dessen Führung, s Bo-

hem

hem, prostředkem a pomocý Boži.

Fuhrpferd, n. kůň tažný do wozu, m.

Fuhrweg, m. wozowá, wozmj cesta, f. f. Fahrweg.

Fuhrwerk, n. wozba, f. wozotágstwj, n. wůz, m. wozniže, (fůra,) f. Fuhrwerk treiben, wozyti.

Fuhrweſen, n. wojatagstwj, n. wožba, f.

Fülle, f. plnoſt, f. nadbytek, zbytek, dostatek, m. hognoſt, syroſt, f. die Fülle haben, nadbytek, zbytek, dostatek, hognoſt mjti něčeho, opływati něčim, Fülle der Heiden, množstwj Pohanů, u. Fülle der Gottheit, weſſkeré Božſtwj, n. Fülle der Zeit, plnoſt, f. splnění, wyplnění, naplnění času, vplynutj, wyperſſenj času, n. plný čas, m. Fülle, in das Eſſen, nádiwka, nadjwká, f.

Füllen, plniti, náplniti, doplniti, wyplniti, ein Gefäß, einen Graben mit Erde, nádobu, příkop zemj naplnit, 2) Waſſer in die Flaſche, wodu do lahwe nalit, naljwat, ljt, 3 Maaß aus dem Faſſe, tři mjry ze sudu, vbrat, vlit, 3) die Lücke füllen, gámku wyplniti, etwas, z. B. eine Stelle im Buche, etwas Abgängiges ergänzen, doplniti, dolożiti, dosaditi, doskládat, dosazowat, das Fleiſch, Krebſe, Hüner, nadjwati, nadżti, das Bier füllen, spjlat, do sudu ljt, Federn in ein Küſſen füllen, peří do podušky nacpat, podušku perjm nacpat.

Füllenzähne, hřjbecý zuby.

Füllenhüter, hijdač hřjbat, hřjbek, m.

Füllenbier, n. doljwka, f.

Füllblech, n. kraužek v náprawy, m. kačičkowý plech, m.

Füllhalſei, n. žlutſka, m.

Füllnen, hřebiti se, ohřebiti se.

Füllſel, n. nádiwka. f.

Füllung, f. des Biers, spjlka, f.

Füllwurſt, f. gatrnice, nadjwanina, f.

Fund, m. nálezek, wymyſl, wymyſlek, zámyſl, m.

Fundament, ſ. Grund.

Fundgrube, f. ból, m. (cauku)

Fündlein, n. ſmyſlenka, f. wymyſlek, n. liſtiges Fündlein, obmyſlek, m. podwodný, chytrý wymyſlek, zámyſl, m.

Fünf, pět, fünf Aelteſte, pět ſtarſſich, fünf Jahre, pět let, 2) ich ſah fünf Vögel, widěl sem pět ptáků, vor fünf Wochen, před pěti nedělmi, fünf Bücher Moſes, patery knihy Mogžiſſowy, fünf Mädchen, pět děwčat, patero děwčat, fünf Betrachtungen, patero přemyſſlowánj, rozgjmánj, n.

Fünfblatt, n. pětiliſtek, m.

Fünfeck, n. pětihranatoſt hrannoſt, f.

Fünfeckicht pětiwhelnj, pětihranný, pětihranatý.

Fünfer, m. pětka, pjtka, f. pěták, paták, m.

Fünferley, paterý, á, é. (o)

Fünffach, páterná sobný, fünffach machen, paternásobiti.

Fünffingerkraut, n. pětiliſtek, pěsipreſtek, m.

Fünfherrnamt, n. pětipanſký aukad, m.

Fünfhundert, pět ſet.

Fünfhunderte, der, die, das, pětiſtý, stá, sté.

Fünfhundertmal, pětſetkrát.

Fünfjährig, pětiletý.

Fünfmal, pětkrát.

Fünf Männer, pět mužů.

Fünfmännergeramt, n. wkaz pětimužſtwj, m.

Fünfpfündig, pětiliberní.

Fünfſchichtig, pětidiwý.

Fünfte, der, die, das, pátý, tá, té.

Fünftel, n. Fünftheil, m. pátý díl, pátá částka, f.
Fünfzehn, patnáct, der fünfzehnte Tag, patnáctý den, die Zahl, patnáctka.
Fünfzehnmal, patnáctkrát.
Fünfzehnte, patnáctý.
Fünfzig, padesát, fünfzig Knechte, der 50 Theil, padesátek, m. die Zahl, padesátka.
Fünfzigjährig, padesátiletý.
Fünfzigmal, padesátkrát.
Fünfzigste, der, die, das, padesátý, tá, té.
Funke, m. giskra, f.
Fünkchen, n. s. Fünklein.
Funkeln, giskřiti, giskrnatěti.
Funkelnd, giskřicý, giskřiwý.
Fünklein, n. giskřička, f.
Funze, kahanec, m.
Für, pro, für Weinen, für Schmerzen nicht reden können, bess. vor Weinen, vor Schmerzen, pro pláč, pro bolest nemocy mluwiti, für mich und die meinigen, pro mne a pro mé, für sich leben, pro sebe žiwu býti, etwas für sich thun, kaufen, behalten, pro sebe dělati, kupowati, nechati, Futter für das Vieh, pjce pro dobytek, nur für diese Welt geschaffen, gen pro tento swět stwořen, für sich nehmen, pro sebe, (pro swau potřebu,) wzýti, für das Vaterland streiten, sterben, pro wlast bogowat, umřjt, für etwas sorgen, i(o) něco se starat, eine Arzney für das Fieber, lék pro zymnicy, für izt, für diesmal, tentokrát, 2) za, für die Wohlthaten danken, za dobrodinj děkowati, für gewiss schreiben, za gistau wěc psáti, für etwas, für einen halten, držeti, pokládati, mjti za něco, držeti, mjti za někoho, úbel nehmen, za zlé mjti, pokládati, ausgeben für einen, wydáwati za někoho, für etwas vertauschen, měniti za něco, für jemand bezahlen, bürgen, gut sprechen, za někoho zaplatit, ručit, stát, sljbit, ein Wort für das andere, slowo za slowo, für Geld schreiben, za penjze psát, ein Gut für 1000 Thaler, stát ek za tisýc tol. Geld für die Waaren bezahlen, penjze za zbožj zaplatit, für etwas büssen, za něco odbywat, was für ein Mann ist das? co ge to za muže, gaký gest to muž? was für ein Geschrey ist das, ga ý gest to křik, co ge to za křik, aus was für einem Lande ist er? z které země gest? was für eine Menschen sind wir euch, gak bjdnj lidé gsme? aus Liebe für dich, für dich will ich beten, z lásky k tobě, za tebe se pomodlim, für den Schaden stehen, státi za škodu, fürs erste, za prwnj, 3) für und für, gedno po, za druhým, pořád, Stück für Stück, kus po kusu, Schritt vor Schritt, co noha nohy mine, Tag für Tag, den odedne, den gak den, er thut alles für seinen Kopf, wšecko po swé hlawě činj, 4) für sich, pro sebe, 5) für sich seyn, sám pro sebe býti, zůstáwati, 6) für bess. vor allen Dingen, přědewšim, přědewšemi wěcmi.
Fürbitte, f. přjmluwa, f. auf seine Fürbitte will ich es thun, na geho přjmluwu to včinjm, Fürbitte thun, einlegen, přimlauwati se za někoho, bey Gott, orodowati.
Fürbitten, přimluwiti se, přimlauwati se; orodowati (za)
Fürbitter, m. přjmluwce, orodownjk, m. přjmluwčj, m.
Fürbitterinn, f. přjmluwkyně; orodownice f.
Fürbittlich, fürbittweise, orodownĕ.
Furche, f. rohor, rozwor, m. brázda, f. jáhon, m.

Furche, kleine, brázdička, f.

Furchen machen, furchen, brázdy, rozbory, rozwory dělati, brázditi.

Furcht, f. bázeň, f. strach, m. hrůza, f. wo Furcht da Schaam, wo Schaam da Furcht, kde bázeň, tu stud a kázeň, kde nenj bázně, tu nenj kázně, Furcht einjagen, strachu nahnati, in Furcht und Schrecken, gerathen, w strach wpadnauti, zděsyti a zhrozyti, se, strachem, hrůzau napadenu býti, vor Furcht zittern, hrůzau se třásti, in Furcht stehen, w strachu postawenu býti, wstrachu býti, jemand in Furcht setzen, wstrach westi, strachu nahnati, nadělati, strach pustiti, westi, na někoho, zastrašiti někoho, aus Furcht, z bázně, ze strachu, Furcht vor Gott, bázeň Boha, před Bohem, haben kindliche, mjti bázeň Boha, die Furcht fahren lassen, bázeň, strach odložiti, odwrcy, složiti, die Furcht benehmen, strach, bázeň odnjati, strachu, bázně zbawiti, oswoboditi, von Furcht eingenommen werden, strachem podgatu, obstaupenu býti, es kam ihm eine Furcht an, strach ho napadl, obessel, obstaupil, pogal, die Furcht vor den Gespenstern, vor dem Gewitter, vor der Strafe, vor dem Tode, bázeň, strach strassidel, bauky, pokuty neb trestu, smrti.

Furchtbar, hrozný, strassliwý, strassný.

Fürchten, sich, báti se, strassiti se, strachowati se, obáwati se, ich fürchte mich, bogjm se, strassjm se, ich fürchte mich hier zu bleiben, zu reden, bogjm se tde zůstati, mluwiti, a. s. d. sich vor einem, etwas, fürchten, báti se, strassiti, hrozyti se někoho, něčeho, einen fürchten, z. B. seinen Oheim mehr als seine Mutter, báti se někoho, sich fürchten wegen einer Person, Sache, die uns lieb ist, strachowati se, obáwati se, báti se za někoho, Gott fürchten, kindlich, Boha se báti, zu fürchten machen, zastrassiti, přestrassiti, vlekati, es ist nun nichts zu fürchen, nenj se teď čeho obáwati, nenj co k obáwánj, nur der fürchtet die Verachtung, der heimlich empfindet das er sie verdient, gen den potupy se bogj, obáwá, kdo cýtj že gi zaslauží.

Fürchterlich, strassliwý, strassný, hrozný, fürchterliches Wesen, strassliwost, hrozwost, strassnost, f. fürchterliches Geschrei, hrozný, strassliwý křik, fürchterlicher Ort, strassliwé, hrozné mjsto, hier ist es mir zu fürchterlich, zde gest mi hrozno.

Fürchterlich, adv. strassliwě, strassně, hrozně.

Furchtlos, nelekawý, nestrassliwý, nebogácný, nebázliwý.

Furchtlosigkeit, f. nelekawost, nebázliwost, nebogácnost, f.

Furchtsam, bázliwý, bogácný, strassliwý, lekawý, lekawého srdce, furchtsam machen, strassiti, přestrassiti, wystrassiti.

Furchtsam, ad. bázliwě, bogácně, strassliwě, lekawě

Furchtsamkeit, f. bázliwost, bogácnost, strassliwost, lekawost, f.

Fürfell, Fürschürze, Fürtuch, n. nácapnjk, m. přjstěra, f. s. Vortuch.

Fürsprache, f. Fürbitte.

Fürsprechen, s. Fürbitten.

Fürsprecher, s. Fürbitter.

Fürst, m. knjže, n.

Fürstchen, n. junger, kleiner Fürst, knjžátko, n.

Fürstenhaus, n. knjžecý dům, m.

Fürstenstaat, m. knjžecý důstogenstwj n.

Fürstenstand, n. knjžecý staw m.

Fürſtenthum, n. knjžerſtwj, n.
Fürſtinn, f. knjžna, f.
Fürſtlich, knjžecý, knjžecky.
Fürſtlich, adv. knjžecky, po knjžecku.
Furt, f. brod, m. přjwoz, m.
Fürwahr, wěru, zagiſtě, w prawdě.
Furz, m. das Furzen, prd, m. wbzděnj, wprenutj, n. prdnauti, zabzděnj, n. der Furz ſelbſt, bzdina, f. prd, hier ſpürt man Fürze, ide ge cýtit bzdiny, prdy, Furzer, prdoch, bzdoch, m.
Furzen, prděti, bzditi, prdnauti, wprdnauti ſe, wbdjti ſe, zabzdjti (ſe, der oft furzt, prdlawý, prdoch, bzdoch, m.
Fuſchen, hudlati, hudlakiti, prtati.
Fuſcher, m. hudlak, m. prták.
Fuß, m. noha, f. mit bloßen Füſſen gehen, bos, bosýma nohama, bosonohý choditi, gjti, Fuß vor Fuß, pozwenáhlu, pozwenáhla, zlehky, co noha nohu mine, auf dem Fuße nachfolgen, w patách, w zápětj za někým gjti, wſtok, ſtokem gjti za někým, Reiſe zu Fuß, pěſſj ceſta, zu Fuße gehen, pěſſky, pěſſkami, pěchotau gjti, zu Fuß dienen, za pěſſjho ſlauziti, wohl zu Fuße, dobrý na nohy, den Fuß über die Schwelle ſetzen, nohau z hrány wykročiti, ſich kaum auf den Füſſen halten, ſotwa na nohách ſtáti, ſe držeti, den Fuß ſetzen, nohu ſtawiti, nohau kročiti, ſlaupnauti, auf freyem Fuß, ſwoboden, auf freyen Fuß ſtellen, propuſtiti, ſwobodíti, kommen, propuſtěnu býti, Fuß faſſen, vſtawiti ſe, einen Fuß im Grabe haben, gednau nohau w hrobě býti, gednu nohu w hrobě mjti, nad hrobem choditi, zu Füſſen fallen, k nohám padnauti, zu den Füſſen ſitzen, v noh, w nohach ſedáti, mit einem auf

gueem Fuß ſtehen, dobře s nákým býti, vom Fuß auf, od ſpodku nohy, ohne Füſſen, bez nohý, 2) Fuß oder Schuh, noha, f. ſtřewjc, m. zwey Fuß hoch, dwa ſtřewjce, nohy zweyſſj, drey Fuß lang, tři ſtřewjce, tři nohy wyſokjj, 3) ein gewiſſer Fuß, způſob, zákład, m. auf einen gewiſſen Fuß ſetzen, na giſtý způſob zřjditi, oparkiti, auf dieſen Fuß, na tento způſob, auf einerley Fuß, na geden způſob, ſich auf einen ſolchen, ſo einen Fuß ſetzen, tak, na tento způſob wěcy ſwé zřjditi, oparkiti, auf einem ſchlechten Fuß ſtehen, zle ſtáti, zle ſe mjti, ich weis nicht, auf welchem Fuß er ſtehe, newjm gak ſtogj, es mit ihm, gak s njm ſtogj, auf den alten Fuß, ſetzen, einrichten, něco na ſtarý způſob, na ſtarú brdo ſřjditi, vſtawiti, 4) der Fuß des Berges, ſpodek hor y, m. zpodnj pata hory, f. 5) der Fuß an der Säule, pata, f. ſlaupek, m. an einem Tiſche, nožička, noha, f. ſlaupek, m.
Fußangeln, plu. ſklonky, korwice, f.
Fußbank, f. lawička, ſtolička, f. trnož pod nohy, f. podnož.
Fußbecken, n. medenice k nohám, f.
Fußblat, n. nárt, ſwrchek nohy, m. chodidlo, n.
Fußboden, m. Eſtricht, podlaha, f. podſebyti, n.
Fußbret, n. ſpodek nohy, m. chodidlo, n.
Fußbreit, co ſtřewjc, co noha ſiroký.
Füßchen, n. kleiner Fuß, nožička, nožka, f.
Fußeiſen, n. pauto nožnj, na nohy, n. ſwůrka nožnj, f. kozwice, f.

Fußen, auf etwas, gründen, zpoléhati, zpoléhnauti, na něco, podpjrati, podepřjti, zpodpjrati, zpodepřjti, postawiti.

Fußfall, m. k nohám padánj, padnutj, n. einen thun, padati, padnauti k nohám, na kolena.

Fußfällig, na kolenách, kleče.

Fußfolger, m. nohsleda, m.

Fußgänger, m. pocestný, pocestnjk, m. 2) Musketier, pěšj, pěchaun, pěchota, m. drab, m.

Fußgetäfel, n. podlaha tássowaná, f.

Fußgesims, n. slaupky, pl.

Fußgestell, n. podstawek, m.

Fußgicht, f. dna nožnj, dna w nohách, f.

Fußknecht, m. pěchaun, m. pěšj drab.

Fußsack, m. pytlik na nohy, nožnj, m.

Fußschemmel, m. podnož, podnožka, stolička, trnož pod nohy, f. stupátko, stupadlo, n.

Fußsohle, f. podssew, podessew, spodek nohy, spodnj plesk, plocka nohy, m. von der Fußsohle an, od spodku nohy, von der Fußsole an bis zu dem Scheitel, od spodku paty až do swrchku hlawy.

Fußpfad, m. stezka, f. s. Fahrweg.

Fußstapfe, m. sslepěge, stopa, f. in des Vaters Fußstapfen treten, sslepěgj otce swého následowati, na slak, na sslepěge, na stopu otce swého nastaupiti, nakročiti, stopau, cestau, sslakem, sslepěgjmi otce swého kráčeti, gjti po sslepěgjch otcowských.

Fußsteig, m. stezka, pěssinka, cestka, f. pessina, f. chodnjk, m. s. Fußpfad.

Fußtritt, m. worauf man tritt, trnož, podnož, stolička, f. stupacka, s. stupátko, stupadlo, n. 2) ein Tritt mit dem Fuße, kročeg, krok, m.

Fußvolk, n. pěssj lid, m. pěchota f. pěssj wogsko, n.

Fußwaschen, n. myti noh, n.

Fußweg, m. pěssj cesta, pěssinka, pěssina, f. chodnjk, m. cestka, f. stezka, f. s. Fußsteig.

Fußweh, n. noh bolenj, n.

Futter, n. obrok, m. pjce, f. dobytčj potrawa, f. pokrm, m. pastwa, f. Futter holen, sammeln, picowati, obrok, pjcy shromažďowati, na picowánj wygeti, geschrotenes, směsyce, smjssená pjce dobytčj, zum Futter gehörig, pjcnj, 2) worinn man etwas steckt, pauzdro, schowadlo, n. 3) unter ein Kleid, oder Hut, das Futtertuch, podssywka, f. podssitj; das Futter sticht ihn, dobré bydlo ho pjchá, dem Vieh sein Futter geben, dobytku pjcy (krmidlo) dáwat.

Futteral, n. pauzdro, schowadlo, n. schránka, f.

Futteraerüst, n. krmnj lessenj, n.

Futterkasten, m. pjcnj truhla, truhla na pjcy, pro pjcy, f. pjcnjk, 2) Sprenboden, plewnice, f.

Futteralmacher, m. puzdernjk, pauzdernjk, m.

Futterkorb, m. pjcnj nusse, nusse na pjcy, f. pjcnj koss, m.

Futterschneider, m. řezák, sekák sona, m.

Futterschwinge, f. opálka, f.

Futtersammler, m. pjcnjk, picowatel, pjce shromáždítel, m.

Futtersuchung, Futtragirung, f. picowánj, pjce shromážďowánj, n.

Füttern, das Vieh, krmiti, nakrmiti, pjcy, obrok dáwati, obročiti; pásti, die Pferde, koně krmiti, jemanden, krmiti někoho, sich, pásti se, krmiti se, 2) das Kleid füttern, raucho podssiwati, podssiti.

Futterung, f im Stalle, krmenj, n. auf der Weide, pasenj,

Fütterung, holen, picowati, pſ: ey shromážditi, pro pjey giti, geti.

Futterwanne, f. wěgice, opálka, f.

Futterzeug, n. unter ein Kleid, podſſiwka, f.

G.

Gabe, f. Geſchenk, dar, m. kleine Gabe, dárek, m. Gaben des Geiſtes, dary ducha.

Gabel, f. groſſe, widły, rohatiny, pl. f. Gabel mit zween Spitzen, zwenzackigte, dwěrohé widły, Ofengabel, widlice, plur. f. Gabel mit drey Zinken, dreyzackigte, ſtirohé widły, Gabel, womit man das Fleiſch aus dem Topfe nimmt, widlička, f. widličky, plu. zum Eſſen, widlička, widličky, womit man die Bäume ſtützet, beran, m. Gabel zum Stellnetzen, Vogelgarn, proſſtip, m. Gabel an den Weinreben, ručička (winná, ž) Gabel zum Aufrühren in der Scheuer, weyrčaſky, pl. zum Stützen, ſoſſka, f.

Gabelnadel, f. widličkowá gehla, f.

Gabelrichter, m. rownatel, narownatel widliček, m.

Gabelſtiel, Gabelheft, rukowět, držadlo, držádko v widličky, n.

Gabelſtiel, m. ſtkenka, ſtkenky v widličky, f.

Gack, f. Geck.

Gackerey, f. Geckerey.

Gackern, gacken, gackſen, wie die Henne, wie die Hünner, kdákati, krákorati, kwoketi, ſſkřeketi, wie eine Gans, gágati.

Gackern, das, der Henne, kdákánj, krákorání, kwočenj, ſſkřečenj, n. der Gänſe, gágánj, n.

Gaden, m. ponebj, n.

Gaffen, zewlowati, lelkowati, kaukati.

Gaffen, das, zewlowánj, n. lelky, zewly, plu. lelkowánj, kaukánj, n.

Gagat, Gagatſtein, m. Gagat, m.

Gähe, přjkrý, popřjkrý, f. Jähe Jähling.

Gähe, die, ſtrmčlowitoſt hory, f.

Gähnen, f. Gehnen.

Gähre, f. Sauerteig.

Gähnſucht, f. nemoc zýwačná, zýwačnoſt, f. f. Gehnſucht.

Gähren, wřjti, zwjrati, 2) kyſati, kynauti.

Gährung, f. wření, zwjrání, n. 2) kynutj, kyſánj; wkrop, m. met. raph. bankenj, zdwihánj, n.

Gähzornig, f. Jähzornig.

Gala, f. ſlawnoſt, f.

Galakleid, Gn. oſlawný, ſlawný, ſſperkownýoděw, m. f. Paradekleid.

Galan, f. Liebhaber.

Galant, f. Artig, Höflich.

Galanterie, f. Artigkeit, Höflichkeit.

Galee, Galeere, f. galege, plu.

Galgan, m. galgán, m. wilder, planý.

Galgen, m. ſſibenice, ſſibence, ſſibenka, f. gehe an den Galgen, gdi k ſſibenicy, gdi k ſſibence, gdi nakole, by na ſſibency ſſel, by wiſel, by tě kat oběſyl, by tě krkawcy rozneſli, an den Galgen kommen, přigſti na ſſibency, doſtati ſe na ſſibency.

Galgenbleb, Galgenschwengel, Galgenstrick, Galgenvogel, m. ſſibenicnjk, pasauch, m.

Galgenfeutzel, m. padauch, wiſelec, ſſibenicnjk, ſſibenicnj prowaz, m. kakowá pſſenice, f.

Gallapfel, m Galles, Gallkugel, zuleá ořechowá, f.

Gallblaſe, f. žlučina, f. měchýřek žlučowe, m.

Galle, f. žluč, f. die Galle läuft ihm über, žluč ſe mu w něm zdwihá, žluč ſe w něm puká, rozpuká, Ueberfluß der Galle, pěnokrewnoſt, f. ſchwarze, kalokrewnoſt, f.

Gallenbitter, gar žluč hořký.

Gallenkleber, n. žlučná zymnice, f.

Gallenblaſe, f. žlučina, f.

Gallenſucht, f. pěnokrewnoſt, pěſ nohorkoſt, f. 2) žluknatoſt.

Gallenſüchtig, pěnokrewný, pěnohorký, zum Zorn geneigt, žlučnatý.

Gallentrank, žlučný nápoj, m.

Gallenwaſſer, n. žlučná woda, f.

Gallerte, f. Gulz, huſpenina, giscka ſtydlá, f.

Gallmey, kobalt, m.

Galone, f. ekanička, ekanice, ekance, f. kalaun, eine kleine, ekanička, f.

Galopp, m. wyrk, jáwod, záwod, m. im Galoppe, w wyrku, wyrkem, cwálem, cwálkem, im Galoppe reiten, galoppiren, kalopem jawodat, jawodat.

Galoppierpferd, n. kůň w jáwodu.

Gamanderlein, n. ožanka, f. menſſ.

Ganerbe, m. obecný dědic, m.

Ganſisch, Gaumaul, m. zywák, m.

Gang, m. das Gehen, wie man geht, chod, m. chůze, f. chodba, f. einen langſamen, hurtigen Gang haben, blauhawý, wáhawý, křepký, rychlý chod, chůzy miti, ein Gang wohin, cesta, chůze, f. einen Gang haben wohin, miti cestu přeb ſebau, miti někam giti, einen Gang thun, za jemanden ausgehen, giti, wygiti zy někam, wážiti cestu někam, k někomu, ſich einen Gang erſparen, wyrokiti zy cestu, chůzy, 3) der Ort, wo man geht, průchod, zum Spazieren, procházka, f. bedeckter Gang, podzyný, n. im Garten, beſeda, f. Gang unter der Erde, průchod podzemný, m. Gang am Hauſe oben, pawlač, f. weyſtupek, m. Gang im Schiffe, pawlačka, ein Drehrad, oſkolek, Gang in einer Mühle, složený, n. in den Bergwerken, pramen dolowý, m. cauk, m. ſ. Berggang; unterſchiedene Gänge oder Trachten der Speiſen, kawený giděl, n. Gang, Gewohnheit, běh, m. im Gange ſeyn, býti w běhu, in der Anatomie, průchod, m.

Gangbar, gewöhnlich, gebräuchlich, běžný, obecně berný, gangbare Münze, berný, platný penězi, gangbar ſeyn, býti w běhu, běžeti, giti mezy lidem, býti, běžeti w užywání, 2) gangbar, gángig, ſchodný, wrkatý, wrtený, gangbarer Weg, ſchodná, wrkatá cesta, f.

Gangbarkeit, f. zwykloſt, f. užywání, n. běžnoſt, f.

Gangfiſch, m. bělice geterní, f.

Gänge und Gabe, za obyčej přigatý, obyčejný, zwykly, jobyčejený, zwſſedněly

Gängelband, n. wodítka, n. pl.

Gängeln, na wodítkách woditi.

Gans, f. hus, huſa, f. wilde Gans, diwoká hus, eine kleine Gans, Gänslein, huſyčka, hauſe, n. gemäſtete, fette Gans, krmná hus, junge Gans, Abſchnitt von der Gans, als Kopf, Flügel, Füſſe, Magen ꝛc. mladá hus, f. kalaun, m. von Gänſen

huſý,

husý; d'y ſie verkäuft, husák, m.

Gansbügel, m. trhačka, ſáně husý, ob husý.

Gänseblume, f. matečnjk, m. ſedmikráſa, f. mensſi,

Gänschen, n. husyčka, f. hauſe, hnuſátko, n.

Gänsedistel, f. mléč ostrý, m. dasſon, mléčowý.

Gänsefeder, f. husý pero, n.

Gänsefett, n. husý ſádlo, n.

Gänsefleiſch, n. husé maſo, n.

Gänsefüßel, n. husý nůžka, f.

Gänsgeſchrey, n. Geſchnatter, husý ſtřeber, m.

Gänsehändler, m. husák, m.

Gänsehändlerinn, f. husačka, f.

Gänshirt, m. husák, m. husý paſák, m.

Gänshirtinn, f. husačka, huſka, f

Gänskiel, m. husý brk, z husý brk, m.

Gänsküchlein, n. hauſe, hauſátko, n.

Gänsekraut, f. Gänserich.

Gänserich, m. husák, hauſer, m. hus, 2) eine Pflanze, Gänsling, ſtřjbrnjk, m. husý meydlo.

Gänsſtall, m. poſada na husy, f. kotce, plu. husynec, m. husý chliw.

Gänsfleckenkraut, n. rauta kozý, f.

Gäſeweide, f. husýſtě, husý paſtwiſtě, n.

Gant, m. prawnj prodag, m.

Ganz, celý, celiſtwý, ein ganzes Jahr, celý, plný rok, m. ganz Frankreich, celá, weſſkerá země Francauzſká, f. ganze fünf Tage, celých, plných pět dnj, die ganze Welt, celý, weſſkerý ſwět, m. ganz von Golde, celý, wſſecek ze zlata, die ganze Stadt, Land, celé, weſſkeré město, n. celá, weſſkerá kragina, f. die ganze Gelehrſamkeit, celé, wſſe wmělj, n. ein ganzes Bein, cela, celiſtwá koſt; f. vom ganzen Herzen, z celého ſrdce, ein Ganzes, das Ganze, zaupinoſt, plnoſt, f. celoſt, celiſtwoſt, f. im Ganzen, w celoſti, w celiwoſti, im Ganzen, z cela, zpluna, plně, im Ganzen arbeiten, wie ein Steinmetz, z celého pracowati, im Ganzen kaufen, w celoſti kaupiti, ganz machen, celiti, zceliti, ein ganzer Mann, Kerl, celý muž, celý chlap, m. was den ganzen Tag währet, celodenní.

Ganz, gänzlich, zcela, docela, cele, zpolna, zproſta, naproſto, zhola, ganz kurz, gen zkrátka ganz neulich, kürzlich, gen nedáwno, ganz und gar, docela, do rytlika, zcela, zpolna, zhola.

Gänzlich, celý, weſſkerý, ſ. Ganz, gänzlicher Untergang, konečná, wěkná zkáza, f.

Gänzlich, adj. ſ Ganz.

Gar, adv. dokonce, dokona, zhola, prachem, die Speiſe iſt gar unſchmackhaft, to gjdlo geſt zhola bez chuti, gar zu, přjliš, gar zu ſchlecht, přjliš ſpatný, nerum nicht gar, proč ne dokonce, gar nicht, dokonce ne, gar gar zu groß, welmi, přjliš weliký, er iſt itzt gar anders, nynj geſt z cela, celý giný, wſſechen giný, gar oft, welmi, přjliš často, gar machen, dodělawati, dodělati, gar mürbe, dowakený, halb gar, na polowic wakený, gar kochen, gar machen, dowakiti, nicht gar (beſonders) zu gut, nicht gar zu ſchlecht, nicht gar zu viel, nicht gar zu wenig, nicht gar zu groß, nicht gar zu klein zč. nehrubě, nepřjliš, newelmi dobrý zč. zč.

Garaus, m. konec, m. ſkončenj, dokonánj, ſkonánj, n. den Garaus machen, konec učiniti, do-

konati

konati, dodělati, das ist der Garaus, to gest konec, to gest skoncenj, der Garaus in der Stundenjählung, poslednj chwile, hodina, f.

Garbe, f. snop obilný, m. 2) ein Kraut, čebřjč, m.

Garde, f. Leibwache.

Gardin, tkanice na konč, m.

Gardine, f. opona, koltra, f.

Gären, wie Bier, Wein, kysati, wykysati, 2) wie Aufruhr, eine Leidenschaft, als Zorn, Rache, in einem, wřjti

Garkoch, m obecný, welegný kuchař, m kuchynkář. m

Garküche, f. obecnj, welegná kuchyně, f.

Garn, n. přjze, f. wollenes, wlněná přjze, 2) Netz, syť f. syti, f, sak, m. čeneto, n. lek, f. Garn aufstellen, aufspannen, syti roztáhnauti, syti lěcěti, čeneta roztáhnauti, Garn der Jäger, myslivecká čeneta, lece myslivecká, lowčj, Netz der Fischer, watka, rybářská syť, f.

Garnbaum, m. osnowé wrátidlo, m.

Garnbleiche, f. bjlidlo, bělidlo, n.

Garnfärber, m. barwjř přjze, m.

Garngabel, f. widlička čeneční, f.

Garngebinde, n. pásmo, n.

Garnhandel, m. obchod, m. kupectwj w přjzy, n. přezný.

Garnhändler, m. prodawač přjze, přezák, m.

Garnisonssoldat, m. strážnjk, m.

Garnspule, f. osnowá cywka, f.

Garnitur, f. násoba (něčeho) garnitura, f.

Garnklotz, m. sspalek k tlačen přjze, m.

Garnknaul, m. klubko přjze, n.

Garnmann, s. Garnhändler.

Garnspinner, m. přástewnjk, m.

Garnspinnerey, f. přádlo, n.

Garnstange, f. sossa, widličky čeneční, lečnj, rozpora, f.

Garnwinde, f. wigák na přjzy, m.

Garstig, mrzký, sserzdný, ohawný, ohyzdný, osskliwý, sskaredý, garstig machen, sseredit, zsseredit, ohawiti, zohawiti, hyzditi, zhyzditi, garstig Wetter, ossklíwý, sseredný čas, m. garstige Reden, mrzké, sseredné, ossklíwé řeči, garstige Art, sseredný, ossklíwý, ohawný způsob, garstig seyn, ausschen, mrzce, ohawně, ohyzdně, ossklíwě, sseredně, sskaredé wypadati, wyhljzeti.

Garstig, adv. mrzce, sseredně ohyzdně, ohawně, ossklíwě, sskaredě.

Garstigkeit, f. mrzkost, sseredá, sseredność, f. sseredstwj, n. sskaredost, sskareda, f. ohyzda, ohyzdnost, ohawa, ohawnost, ossklíwost, f.

Gärtchen, n. zahrádka, f.

Garten, m. zahrada, f. Lustgarten, rozkossná zahrada, Blumengarten, kwětná zahrada, kwjtnice, f. zum Garten gehörig, zahradnj,

Gartenarbeit, f. kunstliche Anlegung, zahradnické djlo, n.

Gartenbau, m. zahradnictwj, n.

Gartenbeet, n záhon, záhonec, na zahradě, záhrobec, záhonček zahradnj, m.

Gartendistel, f. sstětka zahradnj, f.

Gartengewächse, pl. Kräuter, byliny, zrostliny zahradnj, pluželjčko, n.

Gartenkraut, n. wakenj zahradnj, n.

Gartenkröte, f. žába zahradnj, f.

Gartenisop, m. Isop zahradnj, m.

Gartenkresse, f. řeřicha, f.

Gartenminze, f. máta zahradnj, f. domácý.

Gartenlaube, f. beseda, f.

Gartenmesser, n. kosýřek, kosýk m. žabka, f.

Gartenwinde, f. cymbálek, m.
Gartnerinn, f. zahradnice, f.
Gärtlein, n. Gärtchen, zahrádka, f.
Gärtner, m. zahradnjk, m.
Gärtnerey, f. zahradnictwj, n.
Gartnerisch, zahradnický.
Gärtnermädchen, n. zahradnické dčwče, n.
Gäßchen, n. Gäßlein, wlička, f.
Gasse, f. wlice, f. Gassen bey den Soldaten, pračata, wlice, durch die Gassen laufen, skrz pračata běhati.
Gassenbub, m. wličnjk, wličný, powličný chlapec. m.
Gassenbetteley, f. powličná žebrota, f.
Gassenecken, f. pl. wličné, wlické wady, roby pl. m.
Gassenhauer, m. Gassenlied, pjsnička wličná, wličnj, f. powličná, f.
Gassenhund, m. pes wličný, powličný, m.
Gassenjunge, m. wličnjk, wličný, powličný chlapec, m.
Gassenkehrer, m. wlice čistič, kliditč, m.
Gassenlaufen, das, der Soldaten, běhánj skrze pračata, n.
Gassenläufer, m, Gassentreter, běhaun wličný, wličnjk, pobuda, tulák, m.
Gäßlein, n. wlička, f.
Gärtnerkunst, f. zahradnické umělstwj, n.
Gast, m. Fremder, host, m. kloweˇk hostinský, eingeladener zu einer Mahlzeit, host, hodownjk, m. zu Gaste gehen, Gast seyn, pohostinu býti, hostem býti, zu Gaste bieten, pozwati, zwáti, Gäste betreffend, hostinský, oft Gäste zu Tische haben, bywati na hostech, mjwati hosti, hostiti.
Gastbitter, m. zwáč hostů, m.
Gasterey, f. hody, m. pl. hostina, f. kwas, m. dobrá mále, f. zu Gasterey gehörig, hostinský, co k hostinˇ přjslussj, Gasterey halten, hody mjti, držeti, anstellen, dalten, hody, kwas, hostinu strogiti, připrawiti, zu einer Gasterey gehen, na dobrau wuli, na hody gjti.
Gastfreund, m. ein Fremder, den man bewirthet, hostinský člowˇk, 2) gastfrey, hostný, etiketný, etikel domu.
Gastfreundschaft, f. hostinské přátelstwj, n. 2) hostinstwo, zdjlnost, hostnost, wljdnost k hostům.
Gastfrey, pohostinný, hostný, zdjlný.
Gastfreundschaftlich, pohostinný, zhostný, wljdný k hostům, gastfreundschaftlich aufnehmen, přjwˇtiwˇ, pohostinnu přigjmati.
Gastfreyheit, f. pohostinstwj, hostinstwj, hostinstwo, přigjmánj, přechowánj hostů, n.
Gastgeber, Gasthälter, m. hodů zprawce, strůgce, m. 2) Wirth, hospodář, m.
Gastgebot, s. Gasterey.
Gastgeschenk, n. hostinská poctа, f.
Gasthaus, n. Gasthof, hostinský dům, m. hospoda, hostnice, obecnice, f. hostinec, m.
Gartenmauer, f. zahradnj zeˇd, f.
Gartenthüre, f. zahradnj dwˇeˇe, pl.
Gartenwerk, (künstliches) besada, f.
Gärtnerzeug, n. zahradnické náhoby,
Gastiren, hodowati, jemanden, hostiti někoho.
Gastiren, das, hodowánj, n. 2) hostěnj, n.
Gastmahl, s. Gasterey.
Gastrecht, n. práwo hostinské.
Gastungsrecht, n. práwo hospodské, n.

Gaſtſaal, m. ſýň hoſtinſká, f.
Gaſtſtube, f. Gaſtkammer, hoſtinſke, f. hoſtěnice, pokog hoſtinſký, m.
Gaſtung, f. Gäſterey, Gaſtmahl, a) Aufnehmen der Gäſte, přijmánj, přechowánj hoſtů, n.
Gaſtwirth, m. hoſpodský, hoſpodák, m.
Gaſtzimmer, ſ. Gaſtſtube.
Gatte, m. manžel, m.
Gattinn, f. manželka, f.
Gatten, ſich zuſammen, kowary, ſſiti ſe, družiti ſe, ſkowaryſſiti ſe, ſpolčiti ſe, zur Erzeugung pogiti ſe, ſpogiti ſe, brátři, wjřiti ſe.
Gatter, n. mřjže, f.
Gattung, f. dro, n. twár, m. twárnoſt, wrſtwa, f. (náſoba) nach alter-Gattung, ſtarobilým způſobem, allerley Gattung, wſſelikého způſobu, dra, wſſeligaté wrſtwy, powahy, gleicher Gattung ſeyn, téhož způſobu, dra, též powahy, též wrſtwy býti, allerley Gattung Bücher, rozličného dra, twárů knihy, rozmanité, mnohorwárné knihy, ſ. Art.
Gauch, ſ. Kropf, Narr.
Gauchfederu, plur. junger Vögel, peyřj, peřjčko, peyřjčko na mladých ptácých, n.
Gauchhaar, n. (an Kräutern) peyřjčko na kwětu, n. winka, f. wlnaté peyřj, n.
Gauchheil, n. kuřjmor, m. (dru-hý) zabiſtřewce, n.
Gaukeley, f. auf der Bühne, křepčenj, n. 2) Blendwerk, Spiegelfecht, n. mámidlo, n. opičj hra, f. mamictwj, mámenj, ſſálenj, (keyklířſtwj,) n. ſſkrabuňk, m. Gaukeley machen, mámiti, ſſáliti, auf der Bühne, křepčiti, křepčenj, opičj hru prowoditi.
Gaukelhaft, betriegeriſch, mamický, komödianthaft, křepký, (keyklířký.)
Gaukelman, m. křepčjř, m.
Gaukeln, wie ein Betrieger, mámiti, ſſáliti, zmámiti, auf der Bühne, křepčiti, (keyklowati)
Gaugelſpiel, ſ. Gaukeley.
Gaukelſpieler, ſ. Gaukler.
Gaukelwerk, ſ. Gaukeley.
Gaukler, m. křepčjř, přetwářnjř, (keyklířř,) 2) mamič, m.
Gauklerisch, křepký, (keyklířſký, 2) mamičký.
Gaul, m. oř, worſs, m. kuň gezdecký, ſſtáva.
Gaum, m. Gaumen, ſwrchek vſt, m. ponebj w rſtech, n.
Gauren, wie ein Hun, kňákati, kwokati, wie ein Menſch, kokotati.
Geadelt, ſſlechcený, vrodným wtěleným, ozemaněný.
Geartet, ſ. Beſchaffen, způſobený, způſobilý, gut, wohl geartet, způſobný, dobře způſobilý, mrawný.
Geäz, n. Geäs, krmě, f. krmidlo, n.
Geback, Gebäck, n. pečiwo, n.
Gautſcher, m. Fiakarel, m.
Gautſcherbretter, prkna k ſkládánj, n. plur.
Geackert, zwораný, was geackert, werden kann, worný.
Geadertes Geblüt, n. krew žilowatá, f.
Gebackenes, n. pečiwo, n. gebacken im Schmalz, ſmažený, gebackene Schnitte, topynka, f.
Gebähren, gebären, roditi, porodditi, vrodiči, plodiči, zplodiči, plod, djtě na ſwět, na ſwětlo wywesti, ſie hat einen Sohn gebohren, porodila ſyna, Kinder gebähren, děti na ſwět porodiči, gebähren wollen, žádati roditi, ſtonati k djtěti, pracowati ku porodu, zur Unzeit gebähren, w nečas roditi,

porodíti, roditi nedochůdčátko, einen Fehl gebähren, porranti, gebähren vom weiblichen Geschlechte aller Thiere, ſihnauti wyſihnauti, die Kraft, das Vermögen zu gebähren, moc plodiſtwá, plodná, ploditeelná, plodiſtwoſt, plodnoſt, ploditeelnoſt, 2) gebohren werden, narodíti zrodíti ſe, er iſt iſt taub, ſtumm gebohren, hluchý, němý ſe narodil.

Gebährerinn, f. rodička, roditelkyně, rodice, f. Gottesgebährerinn, Bohorodice, rodička Boží, f.

Gebährmutter, f. matka, f. maternjk, m. děloha, f. děřich, m. matka ženſká, f. dětinec, m.

Gebährung, f rozenj, porozenj, ſplozenj, n. porod, plod, m.

Gebälke, n. břewna, n. plu. ſpogenj trámu.

Gebahnter Weg, vrkelá, rażená ceſta, f.

Geballet, ſwalený, 2) geballte Fauſt, pěſt, f.

Gebäu, n. Gebäude, Haus, ſtawenj, n. Gebäude der Welt, ſpauſta, f ſtawenj, n. obor ſwěta, m. ein jeder Körper in Anſehung der Verbindung, oder des Verhältniſſes ſeiner Theile, ſtrog, m. vſtawa, f. ſ. Bau, Struktur.

Gebausch, n. ſſirokoſt, f. naſſitj kancha, n. nábřeh, f.

Gebein, n. koſt, f.

Gebeiße, n. Gezánk, hryzenj ſe, ſſkorpenj, n.

Gebell, n. Gebelfer, ſſtěkot, m. ſſtěkánj, wrčenj, n.

Geben, dáti, dáwati, gewonnen geben, za wyhranau, za wyhru dáti, dáwati, verlohren, za ztracenau mjti, in die Hände geben, do rukau dáti, podati, Gott gebe es, dey to Bůh, ať to Bůh dá, o by to Bůh dal, geben, überſetzen auf deutſch, w Němčinu wyložiti, wygádkiti, mit einem einzigen Worte, gednim ſlowem wyložiti, wygádkiti, es giebt Leute, die, gſau lidé, kteřj, was giebt es? co geſt? giebt es was neues, geſt něco nowého? es gab allerhand Reden, byly wſſelikě řeči, Streit, byla ſwáda, ſich geben wie ein Menſch, poddati ſe, wie ein Kleid, poddati ſe, es wird ſich ſchon geben, gak ſe to giž poddá, gute Worte geben, dobrá ſlowa dáwati, von ſich geben, auswerfen, wýdáwati, wypauſſtěti, einen Laut von ſich geben, hlas od ſebe wydati, zu leſen, ſchreiben zgeben, býti co čiſti, co pſáti, býti co k čtenj, co k pſanj, es giebt viel zu thun, geſt mnoho co dělat, zu verſtehen geben, dáti k rozumění, Urſache, Gelegenheit, Anlaß, wozu, příčina, příležitoſti poſkytnauti, podati, dáti, dodati.

Geben, das, dáwánj, dánj, ſpodánj, n

Geber, m. dawač, dárce, m.

Geberde, f. Miene, Geſichtszug, wzhled, pohled, m. wzezřenj, n. ječenj, n. 2) unanſtändige, twořenj, pitwořenj, přetwářenj, n wunderbare Geberde, křepčenj, n. lächerliche Geberden, ſměſſná hnutj, ſměſſné způſoby, powahy, lelky, mit dem Geſichte, twořenj, pitwořenj, přetwářenj, n. die äußerlichen Geberden, zewnitřnj způſoby, powahy, Geberden machen, křepčiti, mit dem Geſichte, twořiti ſe, pitwořiti ſe, přetwařiti ſe, přetwarowati ſe, wunderlich, potwořiti ſe, křepčiti.

Geberden, ſich, twořiti ſe, pitwořiti ſe, přetwářiti ſe, (křepčiti)

Geberdenſpiel, ſ. Mienenſpiel.

Geeberdug, ſ. Geberde.

Geberinn, f. dawačka, f.

Gebeſſert, naprawený, polepſſený.

Gebet, n. modlitba, f. verrichten, modlitbu konati, wykonati, wykonáwati.

Gebeis

Gebetbuch, n. kniha modlitebnj, modlicý, k.

Gebetchen, n. Gebetlein, modliebička, k.

Gebeugt, vom Schmerz, Gram, Unglück, Schicksal, sklonený, sehnutý, sklíčený.

Gebiet, n. Land, podkraj, kraj, m. podkragj, n. kragina, f. 2) Herrschaft, wláda, f. wládařstwj, n. zpráwa, f. panowánj, panstwj, n. unter des Königs Gebiet seyn, býti pod wládařstwim, pod panowánjm, pod zpráwau, wládau krále.

Gebieten, poručeti, rozkazowati, rozkázati, přikázati, přikazowati, weleti; wládnauti, gebietender Herr, poručnjk, pán rozkazugicý, panownjk, m.

Gebieter, m. panownjk, poručnjk, rozkazowatel, wládař, wládce, m.

Gebieterinn, f. panownice, rozkazowatelkyně, wládařka, f.

Gebieterisch, poručliwý, rozkazowatlipý, panowný.

Gebieterisch, adv. poručliwě, rozkazowatliwě, panownč.

Gebig, s. Gangbar.

Gebind, n. Faden, Garn, pásmo, n. der Fässer, pobitj, pobjgenj, zbedněnj, bednění, n.

Gebildet, podobený, obrazený, 2) wzdělaný, wycwičený, cwičný, gebildetes Wesen, wycwičenost, f. 3) gestaltet, als: sie ist sehr schön gebildet, gest krásně zrostlá, způsobilá, wssechtilé způsoby, postawy, osobná.

Gebilde, n. stwůra, f. s. Bildung.

Gebilliget, schwáleny.

Gebirge, n. Berge, hory, f. plu. hora, wrchy, m. pl. horsko, n.

Gebirgig, voller Gebirge, hornatý, wrchowitý, 2) da bestndlich, horsnj.

Gebirgisch, horský, hornj.

Gebirgseinwohner, plu. horácy, m.

Gebirgsgegend, f. Gebirge.

Gebirgsleute, pl. m. horácy, hornjcy, pl. m. lid pohorný, hornj, (zhornilý) m.

Gebiß, n. wdidlo, n. (wzda, f.) Gebiß anlegen, wzdu wložiti.

Geblöcke, n. der Schafe, bekánj, bečenj, mečenj owcj, n. der Rinder, bučenj, n.

Geblümt, kwjtkowaný, kwětowaný.

Geblüte, n. krew, f. voll Geblüte, krewnatý, schwarzes Geblüt, černá krew, wässerichtes, bilá, wodnatá krew, 2) Verwandtschaft, krew, vom königlichen Geblüte, z královské krwe.

Gebogen, ohnutý, sehnutý, einwärts, s. B. wie die Nasen klikatý, m.

Gebohren, geboren, narozený, rodilý, rozený, zrodily, von ehrlichen Eltern gebohren, z poctiwých rodičů narozený, zplozený, neugebohren, znowa narozený, nach des Vaters Tode gebohren, pohrobek, m. dítě na syrobu, po smrti otce narozené, syrůbě, n. ich bin dazu gebohren, gsem k tomu narozen, gebohren aus Prag, Wien, rodilý, rozený, rodem z Prahy, z Wjdně, narozený w praze, we Wjdni, sie ist eine gebohrne Schreyer, gest po rodu Sstreyrowá, die das erstemal gebohren hat, prwnička, f. 2) gebohren werden, roditi se, narditi se, zroditi se, zplozenu, narozenu býti, von allen Thieren, ljhnauti se, zljhnauti, wyljhnauti se.

Gebohret, wrtaný

Geboth, n. Befehl, rozkaz, přjkaz, m. rozkázanj, přikázanj, poručenj, n. die zehn Gebote Gottes, desatero přikázanj Božj, přikázanj Božjch deset, die Gebote überschreiten, přikázanj přestaupiti, překročiti, z poručenj wykročiti, wystaupiti, kaiserli-

ches Gebot, cýſarſkė porućenj, Gebot gebeu, rozkaz, přikaz, rozkázanj, přikázanj, porućenj, dáti, wydati, eines Gebote nachkommen, gehorſam ſeyn, dosti činiti, rozkazu, rozkaz činiti, včiniti, konati, wykonati, v poſlechnauti rozkazu, ein Gebot ausgehen laſſen, wydati rozkaz, porućenj, auf dein Gebot, na twůg rozkaz, z twého rozkazu, na twé porućenj, rozkázanj, 2) ein Gebot auf ein Ding, podáwánj, podánj ceny, ein Gebot thun, podáwati, podati cenu, tržiti, der ein Gebot thut, překupnjk, tržitel, m.

Gebräme, n. ſtřepenj, n. lemowánj, obloženj, prymy, pl. m. ljmce, pl. m. gerämt, otřepený, lemowaný, premawaný, ot premowaný, prým, ljmec, m.

Gebratenes, n. pečené maſo, pečiné, n. pečeně, viel gebratenes eſſen, mnoho pečitého gjſti.

Gebrauch, m. das Brauchen, vžjwánj, n. potřeba, f. öfterer, častė vžjwánj, častá potřeba, dieß iſt zu meinem Gebrauch, to geſt k mé potřebě, pro mau potřebu, k mému vžjwánj, v žitku, der Gebrauch eines Wortes, vžjwánj ſlowa, Gebrauch machen von etwas, něčeho vžjwati k ſwé potřebě, potřebu ſwau z něčeho činiti, dělati, 2) Weiſe, Gewohnheit, zwyk, m. zwykloſt, f. obyčeg, m. den Gebrauch machen, mjti ten zwyk, ten obyčeg, nach alten Gebrauch, dle ſtarého zwyku, obyčege, dle zwyklého obyčege, es iſt ſein Gebrauch, geſt geho obyčeg, zwyk, im Gebrauche ſeyn, býti w obyčegi, we zwyku, dieſes iſt nicht mehr im Gebrauche, to nenj wjc w obyčegi, w zwyku, w vžjwánj, w zwykloſti, etwas im Gebrauche haben, mjti něco w obyčegi, w zwyku, aus dem Gebrauche kommen, ze zwyku, i vžjwánj, z obyčege wyjde, vtuchnauti, potuchnauti, tuchnauti, was im Gebrauche iſt, ſ. Gebräuchlich.

Gebrauchen, vžjw ti, zu etwas, k něčemu, vžiwati, vžiti, potřebowati, Arzney gebrauchen, liku, lekárſtwj, lykú vžjwati, potřebowati, Mittel gebrauchen, proſtředků vžjwat, ich habe dieſes Buch ſchon lange gebraucht, te knihy gſem giž dáwno vžjwal, nöthig haben, ſ. Brauchen.

Gebräuchlich, obyčegný, zwyklý, obwyklý, es iſt gebräuchlich, geſt obyčegné, obyčeg, gebräuchlich ſeyn, obyčegným, zwyklým, obwyklým býti.

Gebräuchlich, adv. obyčegně, zwyklе, obwykle.

Gebräuchlichkeit, f. obyčegnoſt f. obwyklоſt, zwyklоſt, f.

Gebräu, n. Bier, wárka, f.

Gebräuarbitter, m. plu. wodácy, plu. m.

Gebrechen, n. Fehl, Mangel, wada, auhoňa, f. kaj, haben, mjti wadu, auhonu, waditi, někomu.

Gebrechen, nedoſtáwati ſe, chybowáti, ſ. Fehlen, Mangeln.

Gebrechendes Geld, nedoſtalé penjze.

Gebrechlich, mangelhaft, ſáwadný, wadu, auhonu maglcý, kazowitý, 2) zerbrechlich, křehký, lámawý, gebrechlicher Menſch, křehký člowěk.

Gebrechlich, adv. ſáwadně, kazowitě.

Gebrechlichkeit, f. Schwachheit, křehkoſt, f. 2) kazowitoſt, f.

Gebrochen, zlámaný, gebrochene Stimme, zmilký, temný hlas, gebrochene Worte, polowičná, necelá ſlowa, gebrochene Augen, ztrhané oči, gebrochenes Herz, puklé, rozpuklé, roſſkočilé ſrdce, gebrochene Zunge, oblewený, obwrzený, obwrzy, zajyk.

Gebun-

Gebrudel, n. vkrop, m. klektánj, klokotánj, n. Gebrudel machen, klektati se, klokotati se.
Gebrüder, pl. bratřj, pl.
Gebrük, n. hkwánj, n.
Gebrüket, prsnatý.
Gebühr, f. was sich gehört, náležitosť, slussnosť, hodnosť, f. nach Gebühr, dle náležitosti, slussnosti, należitě, slussně, wider die Gebühr handeln, proti náležitosti, proti slussnosti gednati, wider die Gebühr seyn, nenáležitým, nesslussným býti, proti náležitosti, proti slussnosti býti, nesslechniti, nehoditi se, 2) Belohnung für Amtsverrichtungen, auch Abgaben, slussný plat, encrichten, plat odwáděti.
Gebühren, slusseti, pkislusseti, náležeti, pkináležeti, náležitým, slussným býti, sich nicht gebühren, nesslusseti, nepkislusseti, nenáležeti, nepkináležeti, nenáležitým, nesslussným býti, es gebührt sich, daß, należj, pkináležj, pšlušj, slussj, pkislussj, náležitě, slussně gest, aby, es gebührt dir, mir, na tebe slussj, tobě należj, tobě pristussj, pšlušj.
Gebückt, sehnutý, shrbený.
Gebührend, gebührlich, slussný, náležitý, gebührender Antheil, slussný podjl, m.
Gebührend, adv. slussně, náležitě.
Gebührlich, s. Gebührend.
Gebünde, n. pásmo, n. s. Gebinde.
Gebürge, s. Gebirge.
Geburt, f. das Gebähren, porod, m. rolenj, plozenj, zplozenj, porozenj, n. bey der Geburt, pri porodu, porozenj, 2) die Zeit der Geburt, narozenj, porod, rozenj, ploženj, zplozenj, zrozenj, die Gebnrt Kristi, narozenj Krystowo, vor seiner Geburt, před gehо narozenjm, bey seiner Geburt geho narozenj, 3) Geschlecht, rod, kmen, m. von vornehmer Geburt, ze znamenitého, z wzácného, slawného rodu, ze znamenitého rodu narozený, posslý, von schlechter, geringer, z rodu chatrného, prostého, njzkého posslý, narozený, von Geburt ein Deutscher, rodem Němec, rodilý, rozený Němec, 4) Geburt, das Gebohrene, plod, porod, m. unzeitige, newčasný, nedosslý plod, nedochůdče, solche zur Welt bringen, plod, porod na swětlo wyneśti, wyweśti, na swět wywesti, zur Geburt arbeiten, in der Geburt begriffen seyn, pracowati ku porodu, die Mutter starb in der Geburt, matka w)pri porodu wmřela, die Geburt abtreiben, plod z sebe wyhnati, 5) Anfang, Anbeginn, wznik, (počátek) man muß die bösen Begierden in der Geburt ersticken, musegj se zlé žádosti hned w zniku vdusyt, hned zprwopočátku vkrotit, der Geburt nahe, blizký ku porodu, na každau hodinu se čekagicý.
Gebürtig, rodilý, aus Italien, rodilý z Wlach.
Geburtsarbeit, f. pracowánj ku porodu, n. porod, m.
Geburtsbrief, m. list porodnj, porodu, m.
Geburtsengel, m. duch přirozenj neb narozenj, m.
Geburtsgedicht, s. Geburtslied
Geburtsfest, s. Geburtstag.
Geburtsglieder, plur. rodicý audowé, m. Gebnrtsglieder der Männer, s. Mánuliches Glied, Geburtsglieder der Weiber, s. Bármutter.
Geeurtshelfer, m. babič, m.
Geburtshilfe, f. babenj, n.
Geburtslied, n. pjsseň na narozenj, f.

Geburtsort, m. Geburtsstelle, místo narozenj, n. wlast, f.
Geburtsort, ſ. Vaterland.
Geburtsſtunde, f. hodina narozenj, f.
Geburtstag, m. den narozenj, den porodu, m.
Geburtswehe, n. bolesti porodu, plur.
Geburtszeit, f. čas porodu, m.
Gebüſch, n. křowj, n. křowina, f. křowjſtě, n. chrastj, chrastina, hauſſj, n. hauſſt, f. (kek) m. junges, prautj, metliſtě, n. prutina, f.
Gebüſchig, křowinowatý, křowatý.
Geck, m. blázen, blbec, cin alter, ſtarec, m. ſ. Narr.
Geckerey, f. bláznowſtwj, n. ſ. Narrheit.
Geckhaft, bláznowſký.
Gedacht, hodnený, ſ. Gedenken.
Gedächtniß, n. paměť, f. gutes Gedächtniß haben, mjti dobrau paměť, dieſe Fähigkeit, paměťliwoſt, f. im Gedächtniſſe ſeyn, wězeti w paměti, im Gedächtniſſe behalten, w' paměti zachowati, pomnězeti, w paměti ſnášeſti, aus dem Gedächtniſſe entfallen, z paměti wypadnauti, 2) Andenken, památka, f. das Gedächtniß feyern, begehen, památku ſwěkiti, ſ. Andenken glorwürdigſten Gedächtniſſes, ſlawné paměti, ins Gedächtniß faſſen, w paměť wzýti, paměti poručiti, w paměť wweſti, w paměť pogjti, wprawiti, 3) Ehrgedächtniß, Denkmal, památka, f. jemanden ein Gedächtniß ſtiften, památku wčlati, widělati.
Gedächtnißbrief, m. památný, paměťnj liſt, m.
Gedächtnißbuch, n. památná, paměťnj kniha, f.
Gedächtnißfehler, m. chyba paměti, f.
Gedächtnißmünze, f. čiſlo paměťnj, n.
Gedächtnißſäule, f. ſlaup paměťnj, na památku, m.
Gedächtnißtag, m. den památný, m.
Gedämpft, wie die Tauben, Hüner, duſſený, 2) wie eine Maſik, temný.
Gedanke, m Gedanken, myſſlenj, n. myſſlenka, myſſlinka, f. mein, jemandes, má, něcj myſſlenj, mé, něcj myſſlinky, Einfall, Urtheil, Satz, myſſlenka, ein witziger Gedanke, wtipná, důwtipná myſſlenka, Gedanken in der Muſik eines Komponiſten, Redners, Dichters, myſſlenky, Gedanken haben von etwas, myſſlenj, myſſlenky mjt o něčem, auf etwas Gedanken haben, richten, es denken, myſſlenj na něco mjti, obmyſſleti něco, myſl ſwau a myſſlenj na něco obrátiti, odložiti, myſſlenj ſwá a wnitřnj ſmyſly k něčemu oddati, myſl k něčemu přiložiti, die Gedanken beyſammen haben, myſſlenky) myſſleuj pohromadě mjti, einerley Gedanken haben, d. i. Einfälle, ſtejné myſſlenky mjti, in Gedanken ſeyn, w myſſlenkách, zamyſſlenym býti, der in Gedanken iſt, zamyſſlený, ich kann es nicht aus den Gedanken bringen, nemohu to z myſli připrawiti, in die Gedanken nehmen, bráti, wjti w myſl, w myſl wložiti, die Gedanken vergehen ihm vor Schwäche, Schmerz, Ohnmacht, Alter, Krankheit, myſſlenj, ſmyſlowé mu pomigegj, mizý, zachází ſich Gedanken machen, dělati ſy myſſlenj.
Gedankenlos, bezmyſſlnek.
Gedärm, n ſtřewa, pl. ſ. Darm, Eingeweide.
Gedeck, n. proſtření, ſ. pokryť, přikrytj.

Gedeihen, ſ. Gedeyen.

Gedenken, myſliti, ſmeyſſleti, ſie gedachten alle, ſie würden eines ſchnöden Todes ſterben, wſſickni myſlili, ſmeyſſleli, że obawnau ſmrtj ymrau, in Willens haben, myſlit, ich gedenke heute fortzureiſen, myſljm dnes odgeti, woran gedenken ſie? nad myſlegi? 2) ſich erinnern, pamatowati ſe, pomnéti, zpomenauti, zpomjnati, neb w paméti ſuáſſeti, darauf gedenkt man nicht, na to ſe nepamatuge, nezpomjná, nezpomene, nemyſli, du ſollſt an mich gedenken, zpomenes na mne, ſ. Erinnern. 3) Meldung thun, erwähnen, zpomjnati, 4) nicht gedenken, nepamatowati, nezpomnéti, 5) nicht ungerochen laſſen, pamatowáti, ich will es dir gedenken, budu ſy to tobé pamatowati. 6) wo gedenkt er hinaus, o počjti myſli.

Gedenken, das, myſſlenj, ſmeyſſlenj, n. ſ. Gedanke, 2) Erinnerung, paměť, f. bey Menſchen Gedenkén, za paméti lidſké, über alles Gedenken, přes wſſecku paměť lidſkau.

Gedenk, ſ. Denk

Gedeyen, beſſer gedeihen, gedeihlich ſeyn, bekommen, ſwědčiti, daříti ſe, proſpěſſnu býti, ſlauziti k proſpěchu, proſpěti, wie die Speiſe, k zdrawj ſlauziti, k duhu gjti, ſwědčiti das Eſſen gedeiht ihm, gjdlo mu gde k duhu, ſwědčj, k zdrawj ſlauzj, es gedeiht ihm nichts, nic mu negde k duhu, gedeihen wie die Arbeit, daříti ſe, 2) gereichen, einem zur Ehre, ke cti ſlauziti, es iſt mit der Sache dahin gediehen, tak daleko ta wěc přiſſla.

Gedeyen, beſſer Gedeihen das, der Speiſe, ſwědčenj, k zdrawj ſlauzenj, k duhu gjſj, v. der Arbeit, daření ſe, n.

Gedeylich, beſſ. gedeihlich, proſpěſſný, užitečný.

Gedeylichkeit, f. proſpěſſnoſt, užitečnoſt, f.

Gedicht, n. báſeň, bágka, rozprawka, f. eine Erdichtung, etwas Erdichtetes, ſmyſſlenka, f. wymyſl, m. bágka, f.

Gedichtchen, n. bágečka

Gediegen, celý, plný, vplný, in Bergwerken, ſamočiſtý.

Geding, n. wýmjnka, ſmlauwa, f mit dem Gedinge, s tau wýmjnkau, ein Geding machen, včiniti ſmlauwu, ein Geding eingehen, wgjti w ſmlauwu, ſ. Vergleich.

Gedinget, gedungen, nagatý

Gedielt, poblažený, podlahau położený.

Gedonner, n. hřjmánj, n. hřimota, f. bromobitj, n.

Gedorret, dwogitý, dwogený.

Gedörret, ſuſſený.

Gedrång, těſný, ſtěſněný. gedrängter eher eng an einander fügen. ſtěſniti.

Gedränge, das, Gedrénge, tjſeň. tlačenice. f. das Gedräng kommen. do tě a do tlačenice přigjti.

Gedrechſelt. na ſaustruhu wytočený. wykrauceny. wyſaustruzeny.

Gedrehet. točený.

Gedrängt. ſ. Gedrungen.

Gedrätz, n. trogni. trogitý.

Gedrittes, trogrjk. m. gedrittes Zahl. trogrnj počet. m. trogka. f.

Gedroſchen. mlácený.

Gedruckt. tiſſtěný. tlačený.

Gedrungen. zuſammengepreſſt. ſtěſněný. ſaužený. gedrungener Styl. dechawičnoſt. f. wie der Styl einer Rede. kurz. ſtručný.

Gedrungen. adv. kur. ſtručně. cum.

Geduckt, nakřiwený, mit gebucktem Kopfe, s nakřiwenau hlawau.

Geduld, Gedult, f. trpěliwosť, trpnosť, f. Geduld haben überhaupt, trpěliwosť mjti, mit einem Schuldner, mjti strpenj s dłużnjkem, Geduld, eine kleine Geduld, strpenj, gen malé strpenj, showenj, n. die Geduld verlieren, trpěliwosť zratiti, die Geduld wird ihm vergehen, zagde mu trpěliwosť.

Gedulden, gedulten sich, mjti strpenj, showenj, showěti, poshowěti..

Gduldig, gedultig, trpěliwý, trpný.

Geduldig, gedultig, adv. trpěliwě, trpně, geduldig ertragen, trpěliwě snášeti, snésti, nésti.

Gedungen, nagatý, nagjmanýi nágemný, ein gedungener Lakey, přjstawný sługa.

Gedlicht, snaubený.

Geehrt, ctěný, uctěný, poctěný, geehrt seyn, werden, ctěnu býti.

Geel, f. Gelb.

Geelschnabel, beff. Gelbschnabel, m. holobrádek, m.

Geendet, geendiget, skončený, dokončený, dokonaný, konaný.

Geerbet, zděděný.

Geerndet, beff. geárnutet, geárndet, žatý, sežatý.

Gefahr, f. nebezpečenstwj, n. (nebezpečnosť) in Gefahr sey, státi, w nebezpečenstwj býti, býti postawenu, wězeti, tápati, in Gefahr kommen, gerathen, w nebezpečenstwj přigjti, wpadnauti, in Gefahr bringen, stúrzen, w nebezpečenstwj uwesti, uwrcy, sich in Gefahr begeben, wagen, sich der Gefahr aussezen, w nebezpečenstwj se dáti, wydati, uwrcy, nebezpečenstwj se odwážiti, opowážiti, nebezpečenstwj podstupowati, podstaupiti, sein Vermögen in Gefahr sezen, mohowitosť swau, gmění swé w sstanc sáditi, w nebezpečenstwj wydati, der Gefahr entgehen, nebezpečenstwj wyjíti, zniknauti.

Gefahrde, f. s. Bevortheilung.

Gefähren, s. Gefährden, Gefahr.

Gefährlich, nebezpečný.

Gefährlich, adv. nebezpečně.

Gefährlichkeit, f. Gefahr.

Gefährte, m. spoluchúdce, towaryš cesty, spolucestný, spolucestnjk, průwodce, m.

Gefall, n. des Wassers, zpád wody, m.

Gefälle, plu. Abgaben, přjpadnj důchodowé, důchody, poplatcy, plur.

Gefallen, gefállig seyn, ljbiti se, zaljbiti se, sljbiti se, von Sachen auch, libowati, oblibowati, oblibiti, das gefiel ihm, on sy to libowal, oblibil, zaljbil, zamilowal to, es gefällt mir, ljbj se mně, wenn es dir gefällt, gestli se ti ljbj, ljbjli se ti, wie gefiel es dir? gak se ti to ljbilo, sljbilo, sich gefallen lassen, přestatt na něčem, spokogenu býti něčjm, wenn, wann es ihm gefállig ist, gefällt, so — když se mu zaljbj, sljbj, ljbj, tedy — bis ihms gefallen wird, až se mu ljbit bude, až se mu sljbj, zaljbj.

Gefallen, den man hat in sich, ljbost, ljbezneśt, f. obljbenj, zaljbenj, n. ljbezná wúle, f. nach eigenem Gefallen, dle wlastnj ljbosti, einem zu Gefallen seyn, leben, býti někomu k ljbosti, Gefallen, den man an etwas hat, ljbost, f. obljbenj, zaljbenj, n. rozkoš, f. haben, mjti na něčem, libowati sy něco, Gefallen, den man einem thut, ljbost, f. wděk, m. thn mir das zu Gefallen, wčiň mi to k ljbosti, k wúli, k zaljbenj, ten wděk, zu Gefallen thun, wděk činiti, wděčnau

wěc včiniti, vděkati, k zaljbenj, k ljbosti včiniti, zu Gefallen reden, k ljbosti mluwiti, k zaljbenj, k obljbenj, k milosti mluwiti, einen großen Gefallen thun, welikau wciniti, vděkati ljbost, welikỳ včiniti wděk, welmi wděčnau wěc včiniti; ihm zu Gefallen thue ich es, gemu k wůli, k ljbosti činjm to, einem einen Gefallen thun mit etwas, radost, wděk někomu s něčjm včiniti.

Gefällig, angenehm, wděčný, ljbezný, ochotný, gefällig sich machen einem, zawděčiti se někomu, whod se včiniti někomu, zachowati se někomu, s. beliebt.

Gefälligkeit, f. wděk, m. ljbost, ochotnost, f. einem eine große Gefälligkeit erweisen, welikỳ wděk včiniti někomu, welikau ljbost někomu prokázati, včiniti.

Gefangen, Gefangener, chycený, gatỳ, jagatỳ, wězen, gefangen seyn, gefangen liegen, chycenu, gatu, jagatu býti, lezeti, gefangen nehmen, chytati, gjmati, gjti, zagmati, zagmauti, wěsně bráti, mehrere, viele, alle, zchytati, igjmati, pochytati, zpogjmati, gefangen setzen, gefänglich einsetzen, do wězenj dáti, wrcy, wwrcy, do wězenj wsaditi, wzýti, sich gefangen geben, poddati se, wzdáti se chycený, w moc se dáti, du bist mein Gefangener, gsy odemne zagatỳ, chyceny, jemand gefangen halten, někoho v wězenj držet, gefangen wegführen, do wězenj odwesti, gefangene Soldaten, zagatj wogácy, Gefangener, zagatỳ, wězen, im Kriege gefangen werden, oder zum Gefangenen gemacht, oder gefangen gemacht werden, we wogně gatu, zagatu chycenu býť, do zagetj přigjt,

Gefangenuehmung, f, chycenj, pochycenj, getj, zagetj, zagmutj, n. zágam, m. lapenj, polapenj, n.

Gefangenschaft, f. zagetj, n. zágem, m.

Gefangenwärter, Gefängnißwärter, zpráwce, strážce, strážnỳ, hljdač, hospodář wězňů, zpráwce nad wězne.

Gefänglich einziehen, wězně wzjti, do wězenj, do wazby dáti, wsaditi, gefängliche Haft, wazba, f. einen in gefängliche Haft bringen, do wazby wzjti.

Gefängniß, n. der Ort, wězenj, n. wazba, f. darein legen, do wězenj, do wazby dáti, wwrcy, wrcy.

Gefängnißwärter, hljdač strážce, strážnỳ, zpráwce wězenj, wazby.

Gefäß, n. nádoba, f. osudj, orudj n. ein kleines, nádobka, f. osudjčko, orudjčko, n. zum Unterfetzen, nádoba, Gefäß das 12 Centner hält, hyle, pl. das 2 Centner fasset, por, m. 2) Gefäß, am Degen, gilce, n. rukowět, f.

Gefaßt, gefasset, wchycený, wgatỳ, wchopený, wchwácený, gefaßter Anschlag, wzatá, obraná rada, 2) gefaßt machen, strogiti, přistrogiti, chystati, přichystati přisprawiti, nicht gefaßt seyn, nebýti přistrogeným, přichystaným, přispraweným.

Gefecht, n. pútka, f. potýkánj, n. bog, m. ein scharfes Gefecht halten, prudkau pútku, prudkỳ bog swésti, wésti, 2) Gefecht der Fechter, sserm, m. pútka, f. zápas, m. solches halten, sserm, pútku, zápas swésti, wésti, w kordy a meče giti.

Gefeget, čistěný, čjděný.

Gefehrt, bess. Gefährt, spoluchúdce, nohsleda, m.

Gefeilet, pilowaný.

Gefeſſelt, opaſkany, w pauta ſewřeny, pauty okowany.
Gefeuchtet, wmokeny, ſmočeny, ſmáčeny.
Gefieder, n. peřj, n. am Schloſſe, pero, n.
Gefiedert, opeřeny, podpeřeny.
Gefiedl, n. ſſkrtánj na hauſle, ſſmařenj, n.
Gefilde, n. pole, n. palauk, m.
Geflatter, n. třepetánj křjdły, n.
Geflecht, pleteny.
Geflickt, plácený, látany.
Gefliſſen, pilný, ſnažny.
Gefliſſenheit, f. přikylenj, n. pilnoſt, pyle, ſnažnoſt, f. 2) zwmyſlnoſt, f.
Gefliſſentlich, adv. pilně, ſnažně, recht in der Abſicht, naſchwál, zwmyſlně, zwmyſla.
Geflochten, pleteny, ein geflochtener Kuchen, pleteneč, pletánek, ein geflochtener Bogen, wěn Flachs, oblát, m.
Geflügel, n. drubeř, f. ptactwo, n.
Geflügelt, křidlaty.
Geflüſter, n. ſſepot, m. ſſeptánj, n.
Gefolge, n. komonſtwo, n. prúwod, m. towaryſſtwo poceſtnj, ceſtnj, ceſtné, n.
Gefordert, žádany, požádany.
Gefrage, n. pranj, n. das iſt ein Gefrage, to geſt pranj.
Gefragt, prany, tázany.
Gefräßig, gefreßig, adv. žrawě, hltawě, obžerně, lakotně.
Gefreſſen, žrany.
Gefreßig, beſſer gefräßig, žrawy, hltawy, obžerny, obežralý, lakotny, gicny.
Gefreßigkeit, f. beſſer Gefräßigkeit, žrawoſt, hltawoſt, obžernoſt, f. obžerſtwj, n. obežraloſt, f. lakotnoſt, n. lakota, f. gicnoſt, f.
Gefreyter, m. im Felde, ſwobodnjk, m. Vizekorporal, křjdnjk, (deſátnjka,) m.
Gefrieren, mrznauti, zmrznauti, wmrznauti, das Waſſer, der Wein iſt gefroren, woda, wjno zmrzlo, gefrorener Wein, zmrzlé wino, 2) es hat gefroren, mrzlo, es gefriert ſtark, ſylně mrzne, es wird dieſe Nacht nicht gefrieren, tuto noc nebude mrznauti, gefroreneš, zmrzlé, n. zmrzlik, m.
Gefroren, zmrzly, wmrzly, ſ. Gefrieren.
Gefügig, Gefüglich, hebky, ohebny, ohbitý; ſ. Geſchmeidig.
Gefügigkeit, f. hebkoſt, ohebnoſt, ohbitoſt, f.
Geführt, wedeny.
Gefüllet, naplněny.
Gefülltes, n. nádiwka, f.
Gefunden, nalezeny.
Gefüttert, krmeny, z) podſſity.
Gefühl, n. čitedlnoſt, cytedlnoſt, f. cyt, m. cytliwoſt, f.
Gefühllos, nečitedlny, necytedlny necytliwy, bez cytu.
Gefühlloſigkeit, f. nečitedlnoſt, necytedlnoſt, necytliwoſt, f. mrtwoſt zmrtwělоſt, f.
Gefühlvoll, plny cytu, čitedlnoſti.
Gegen, dem Orte nach, proti, naproti, gegen unſerm Haus, unſerm Hauſe gegenüber, proti, naproti naſſemu domu, er ſaß mir gegenüber, ſedél naproti, proti mně, gegen der Stadt wohnen, k městu bydlit, die göttliche Güte, Liebe gegen die Menſchen, Božká dobrota, láſka k lidu, ſo gegen die Menſchen geſinnt, tak s lidmi ſmeſſlicý, die Ehrerbietung gegen die Menſchen, počeſtnoſt k lidem, gegen einen offenherzig, dankbar ſeyn, býti k někomu otewřeny, wděčny, ſich freundlich gegen einen zeigen, přjwětiwě ſe k někomu mjti, prokázati, Ruchloſigkeit gegen Gott, bohapřázdnoſt proti B. hu, Ungehorſam gegen die Eltern, neposluſſnoſt k rodičam, gegen das Ge-

de des Blattes, Lagec, ku. koncy listu, dne, gegen Abend, k wečeru, es gehet gegen Morgen, bliži se k ránu, gegen den Frühling, k garu (na garo) er ist itzt gegen, (ohngefähr dreyßig Jahre alt, má nyní k třidcýti letům, gegen das Ende des Ackers, des Monats May, ku. koncy roli, měsýce Máge, gegen jedermann gütig, ke každému dobrotiwý, die Füsse gegen einen kehren, nohy k někomu obrátit, gegen die Stadt rücken, k městu pestaupiti, 2) gegen dem Ort, proti tomu místu, gegen Rom, proti Římu, gegen den Wind segeln, proti wětru plawit se, gegen den Strom schwimmen, proti proudu plowat, gegen die Wand, Mauer rennen, proti stěně, prott zdi běžet, sich gegen die Obrigkeit auflehnen, empören, proti wrchnosti se zdwihat, pozdwihnaut, eine Arzney gegen das Fieber, u. dergl. lékařstwí pro zymnicy, gegen jemand sich wehren, někomu se brániť, 3) gegen Morgen, z rána, gegen Abend, z wečera, k wečeru, 4) gegen Osten, Westen, na wýchod, k wýchodu, na západ, k západu, sich gegen das Gebürge, gegen Morgen, Abend wenden, obrátit se k horám, k wýchodu, k západu, 5) gegen uns bist du glückselig, proti, naproti nám gsy sstastný, es ist nichts gegen ihm, nic nenj proti, na proti němu, gegen baare Bezahlung, z platu, za hotowý plat, za hotowé penjze, Waare gegen Waare, Geld gegen Waare, zboží za zboží, penjze za zboží, daß dich nichts gegen ihn merken, nedey mu na sobě nic znáť, er rühmte sich gegen ihn, daß ꝛc. chlubil se mu, že ꝛc.

Gegenbeweis, m. protiwný důwod, m. Gegenbewtis der Liebe, Dankbarkeit, Aufrichtigkeit, n. s. m. odměnný, opáčný důwod, důkaz lásky, wděčnosti, upřjmnosti, a. t. d. m.

Gegend, f. kraj, m. kragina, strana, f. (poloha, f.) die vier Gegenden, čtyry strany, Gegend am Meer, pomoří, n. die über dem Meere liegt, jámořj, n. Gegend des Himmels, strana nebes, nebe, in unserer Gegend, w nassj, na nassj straně, w nassj kragině.

Gegendienst, m. odměnná, opáčná, opácená služba, f. Gegendienst erweisen, opáčnau službu prokázati.

Gegeneinander, gegen einander, proti sobě, jeden proti druhému, společný, die Liebe gegeneinander, láska společná, f.

Gegeneinander, gegen einander, adv. proti sobě, 2) společně.

Gegeneinander anlaufen, do sebe wrazyti.

Gegeneinander fechten, wespolek se potýkati, proti sobě bogowati.

Gegeneinander halten, gedno proti druhému rownati, gedno proti druhému srownáwati.

Gegeneinanderhaltung, f. rownánj, srownánj gedno s druhým.

Gegeneinander laufen, proti sobě běžeti, jeden proti druhému.

Gegeneinander stellen, proti sobě klásti, gedno proti druhému.

Gegeneinwendung, s. Einwendung.

Gegenfall, m, odporná, giná, naproti pjipadnost, f pjipad giný, odporný, im Gegenfall, naproti tomu, w giné, w odporné pjipadnosti.

Gegenfechter, m. odbůrce, odpůrce, m.

Gegenfrage, f. otázka naproti, odporná, protiwná, f.

Gegenfüßler, pl. protinožcy, m.

Gegengefälligkeit, s. Gegendienst.

Gegengeſchenk, n. Gegengabe, dar za dar, odměnný, opáčný, ſpolečný dar, m.
Gegengift, n. lékařſtwj proti gedu, n.
Gegengruß, m. opáčné, ſpolečné pozdrawenj, n.
Gegengunſt, f. odměnná, opáčná, ſpolečná náklonnoſt, milość, f. přjzeň, f.
Gegenhalt, m. Gegenhaltung, Entgegenhaltung, f. Gegeneinanderhaltung, Vergleichung.
Gegenhändler, Kontralor, dohledač, dohlorce duchodnjho, ſpoluduchodnj, m.
Gegenhülfe, f. pomoc ſpolečná, opáčná, f.
Gegenliebe, f. láſka odměnná, opáčná; ſpolečná, f.
Gegenliſt, f. odměnná, opáčná chytroſt, f.
Gegenlob, n. odměnná, opáčná, opáčená chwáła, f.
Gegenpart, f. Gegentheil, Gegner, odpůrce, odpornjk, protiwnjk, m.
Gegenparthey, f. ſtrana odporná, protiwná, f.
Gegenſatz, m. naproti kladenj, n. położenka, f. odpor, m.
Gegenſchein, m. blesk opáčený, odražený, m.
Gegenſchreiber, m. dohledak piſarſke, duchodnjho, (kontralor) m.
Gegenſeitig, obapolný, gegenſeitige Liebe, obapolná láſka.
Gegenſchrift, f. přjpis, m.
Gegenſchwäger, m. tchán, m.
Gegenſchwägerinn, f. tchyně, f.
Gegenſpiel, n. ſ. Gegentheil im Spiele, odporná hra, f.
Gegenſpieler, m. odbugce, we hře, m.
Gegenſeitig, adv. obapolně, obapol.
Gegenſtand, m. námět, namjtánj, předwržení, n. wěc ſe namjetagjcý, naſkytagjcý, nahodilá, naſkytlá, f. Gegenſtand der Liebe, des Haſſes, námět láſky, hněwu, člowěk láſky něcj ſe týkagjcý, tknaucý, die natürlichen Dinge ſind der Gegenſtand der Phyſik, fizyka gedná o wěcech přirozených, geſt námět wěcý přirozených, obýrá ſe s wěcmi přirozenými, die Uebung der Pflichten iſt der Gegenſtand der Moral, mrawné wměnj gedná o konánj powinnoſti, wir gewöhnen uns an die Gegenſtände, die uns umgeben, zwykáme wěcem, které okolo nás gſau.
Gegentheil, m. der Gegner, odporná ſtrana, f. odpornjk, odpůrce, m. 2) das, Entgegenſatz, Widerſpiel, odpor, m. wěc odporná, f. im Gegentheile, proti, naproti tomu, es geſchieht das Gegentheil, děge ſe naproti, na odpor, ginák, odporně, das Gegentheil thun, behaupten, na odpor činit, mluwit.
Gegenüber, naproti.
Gegenverbindung, f. odměnný, opáčný zwazek, m.
Gegenverehrung, f. ſ. Gegengeſchenk,
Gegenvermächtniß, n. odkaz, odměnný, naproti, m. gegen das Heurathgut, wěnowánj naproti, n.
Gegenverſchreibung, f. wpſánj odměnné, naproti, n.
Gegenverſicherung, f. ſwjetpečenj, wgiſtění, pogiſtěnj odměnné, opáčné, naproti, n.
Gegenverſprechung, f. ſ. Gegenverſicherung.
Gegenvorwurf, m. odměnná, opáčná wečerka, weyrka, f.
Gegenwart, f. přjtomnoſt, f.
Gegenwärtig, přjtomný, nastalý.
Gegenwärtig, adv. přjtomně.
Gegenwehr, f. obrana, f. thun, ſich zur Gegenwehr ſtellen, ſetzen, na odpor ſe ſtawěti, poſtawiti.
Gegenwind, m. wjtr protiwný, m.

Gegenwurf, m. předwržení, n. namjtka, f.

Gegipst, sporným wápnem obwržený.

Gegenzusage, f. Gegenversicherung.

Gegitter, f. Gitter.

Gegittert, mřežowaný, zamřežowaný.

Gehänget, hlazený.

Gegner, m. odpurce, odpernjk, protiwnjk, m.

Gegnerinn, f. odpůrkyně, odpůrnice, protiwnice, f.

Gegraben, hrabaný, kopaný, gegrabener Sand, kopaný pjsek, 2) gestochen, rytý, wyrýwaný, gegrabene Arbeit, ryté, wyrýwané dilo, n. rytina, f.

Gegründet, založený, jespod wzewřený, 2) duwodný.

Gegrüßet, pozdrawený, sey gegrüßet, zdráw buď, zdaf Buh, dey Bůh zdrawi.

Gehürtet, opásaný.

Gehabe dich wohl, měg se dobře.

Gehabt euch wohl, mějte se dobře.

Gehackt, gegraben, okopaný, 2) wie Holz, sekaný, kálaný, rubaný.

Gehäftet, připjnaný.

Gehalt, m. Besoldung, plat, m. 2) der innere Werth einer Münze, Sache, wážnost, cena, f.

Gehämmert, kowaný.

Gehänge, eines Berges, leżatost, ligowitost hory, f. f. G. henke.

Geharnischt, zbrogný, ozbrogený, brněnjm, krunýřem oděný, ein geharnischter Mann, oděnec, m.

Gehässig, nenáwistiwý, newražný, einem gehässig seyn, nenáwiděti někoho, newražiti naň, einem gehässig werden, zanewřjti na někoho, w nenáwist wzjti někoho.

Gehaubt, čepičatý.

Gehaucht, dchnutý, dechnutý.

Gehäuft, hromážděný, hromaděný, wrchowaný, wrchowaty.

Gehechelt, mykaný, krampowaný, česaný, wochlowaný, wochlowaný, česaný.

Gehecke, n. die Hecke, Brut, porod, m. porozeni, plemě, n. 2) von Dornen, trnisstě, strnisstě, trnowisstě, trnowé kowj, chrastj, n. chrastina, f.

Geheftet, připjnaný.

Gehehlen, in etwas, (obsol) f. Willigen.

Geheilet, wzdrawený, zlěčený.

Geheiliget, poswěcený

Geheim, tagný, teyný, tagemný, skrytý, geheim halten, tagiti, w skrytě, skrytě, w tagnosti mjti, chowati, geheim thun, mit etwas, tagiti se, kryti se, skrywati se s něčjm, geheimer Rath, tagná, teyná rada, f. tagemnjk, m. in Geheim, tagně, teyně, w tagnosti, pod krytem, pod tagi, skrytě.

Geheim, adv. heimlich, ingeheim, insgeheim, tagně, teyně, tagemně, skrytě.

Geheimniß, n tagemstwj, n. tagnost, f.

Geheimnißschreiber, Geheimschreiber, m. tagný pjsař, tagemnjk, m.

Geheimnißvoll, plný tagemstwj, tagnosti, tagemny.

Geheiß, n. poručenj, n. welenj, n. rozkaz, přikaz, m. auf dein Geheiß, na twé poručenj, i twé bo poručenj.

Geheißen, poručený.

Gehemmet, zastawený, obmeškaný, zdržený.

Gehen, choditi, gjti, wohin, in einem, někam, k někomu, sem und her gehen, sem a tam choditi, procházeti se, gehe an den Galgen, gdi na sibenicy, na, k sibenicy, geh hieher, gdi sem, pod sem, zu Herzen gehen, gjti k srdcy, nach Rom gehen, gjti do Rjma, zu Grunde gehen, gjti, přigjti w zkázu, w zhaubu, hynauti, zahynauti, unter die Leute gehen, gjti mezy lidi, durch die Stadt gehen, gjti městem,

stem', strze město, nach Hause gehen. domů gjti, aus den Augen, gjti z očj, einen gehen lassen, nechati někoho, vors Thor gehen, gjti za bránu, es geht ihm wohl, ůbel, dobře, zle se mu wede, dobře, zle se má, wie geht es dir? gak se ti wede, g..k se máš? im Schwange gehen, w běhu býti, běžeti, wie wird es dir gehen? gak se ti powede, gak s tebau bude, es wird ihm noch wohl, schlecht gehen, dobře, zle se mu gesstě powede, so geht es, wenn man nicht folgt, tak gest, tak se děge' stawá, když člowěk neposlauchá, die Uhr gehet, hodiny gdau, von dem Wege gehen, z, s cesty sgiti, schwanger gehen, s těžkým žiwotem choditi, es gehet in die vierte Woche, gde na čtwrtý týden, das gehet lustig, wesele gest, an das Leben geht es, gde, běžj o žiwot, o hrdlo, gehen nach Wunsche, dle ljbosti se wésti, dařiti, hin und her, herum gehen, sem a tam choditi, z gednoho mjsta na druhé přecházeti, irre gehen, blauditi, wenig beyseits gehen, na stranu, w stranu poodgiti, es gehet nicht nach seinem Kopfe, Willen, newede se, neděge se, nestáwá se dle, podlé geho hlawy, wůle, gehen heissen jemand, poručiti, weleti odgjti, aby odessel, dies gehet zu weit, to sahá, to se wztahuge daleko, sich müde gehen, vgjt se.

Gehen, das, gitj, chozenj, n. chodba, chuze, f. chod, m. im Gehen, w chodu, chodě, im Gehen beten, w chodu, chodě se modliti.

Geheimhalten, etwas, w tagnosti, w skrywosti, skrytě chowati, mjti.

Gehenke, n. Gehenk, um den Leib, pás, 2) Schlinge, ostrůj, n. 3) verschiedener Zierrathen, welche angehänge werden, wjsátko, n.

Gehenkter, ein, ob ssenec, wisselec, m.

Gehause, n. der Seidenwürmer, domeček, měchýřek, des Bleyzugs, stawenjčko, n. des Degens, luk, m. beym Schlosse, krut, m. der Sackuhr, kapsyčka, f.

Geheule, n. kwilenj, skuhránj, huhlánj, n. des Windes, der Wellen, hlukenj, n. der Hunde, wytj, skučenj, n. ein Geheule machen, erheben, kwilenj, žalostný plák wzbuditi, wydati, Geheule, elende Musik, skřečenj, n. skřečkot, skřeček m.

Gehext, čarowaný, kauzlený.

Gehindert, překažený.

Gehirn, n. mozek, m. (w hlawě) der Spanferkel, Schafe, Vögel, mozečky, plu.

Gehirnchen, n. Gehirnlein, mozeček, m.

Gehobelt, hlazený, (hoblowaný)

Gehoft, daufaný.

Gehöhlt, dlabaný, daupnatý.

Gehöhn, n. Verspottung, posměch, m.

Geholfen, pomožený.

Geholt, přinesený.

Gehölj, n. les, m. lesyna, f.

Gehör, n. sluch, m. der ein übles Gehör hat, náhluchý, 2) Gehör geben, folgen, glauben, poslauchati, wěřiti, Audienz geben, slyssenj dáwati, dáti.

Gehorchen, poslauchati, poslechnauti, wyposlechnauti, einem in allen Dingen gehorchen, někoho we wssem poslechnaut.

Gehören, wohin, patřiti, náležeti, přináležeti, jemanden gehören, patřiti, náležeti, přináležeti někomu, 2) zu etwas gehören, erfordert werden, zapotřebj býti, dazu gehört Geld, Zeit, Mühe, k tomu gest zapotřebj peněz, času, práce, es gehört nicht mit zur Sache, to k tomu nepatřj,

nenáležj, nepkináležj, nepkiležj, 2) ſich gehören, geziemen náležeti, přináležeti, přiležeti, patřiti, ſo gehört es ſich, tak ſe patří, auf die Uebelthat gehört ſich Strafe, zlý ſkutek zaſluhuge treſtu, geſt hoden treſtu.

Gehnen, zýwati, zýwnauti, der oft gehnt, zýwawý, subst. zýwawoſt, f.

Gehnen, das, zýwánj, zýwnutj, öfters zýwačka, f.

Gehnend, zýwagicý, (zýwawý)

Gehnſucht, f. zýwawoſt, zýwačka, f.

Gehörig, adj. jemanden, mir, dir, zu etwas, náležjcý, přináležjcý, přiležitý, wohin, in einen Ort, daher gebürtig, darinn wohnhaft, patřjcý, náležjcý, an gehörigem Orte, na ſwém miſtě, miſtně, gehörig, geziemend, náležitý, ſluſſný, zu gehöriger Zeit, wo es ſich geziemt, w náležitý, w ſluſſný čas, miſtně.

Gehörig, adv. náležitě, ſluſſně, miſtně.

Gehörlos, bezſluchý.

Gehörnt, rohatý.

Gehorſam, m. poſluſſenſtwj, n. poſluſſnoſt, f. der Gehorſam gegen die Eltern, poſluſſnoſt, poſluſſenſtwj k rodičkám, Gehorſam leiſten, poſluſſenſtwj kazati, proſkázati, poſluſſnoſt zachowati, poſluſſně ſe miti, poſlauchati, zum Gehorſam bringen, k poſluſſenſtwj přiwoſti.

Gehorſam, adv. poſluſſně.

Gehorſam, poſluſſný, einem gehorſam ſeyn, (w něčem) někoho, někomu poſluſſnu býti.

Gehorſamen, ſ. Gehorchen.

Gehorſamlich, ſ. Gehorſam.

Gehorſamſt, poſluſſný; neypoſluſſt nëgſt, gehorſamſt bitten, danken, poſluſſně, co neypoſluſſněgi, neyponiženi prositi, děkowati, ich empfehle mich gehorſamſt, poroučim ſe poſluſſně.

Gehülfe, m. pomocnjk, ſpomocnjk, nápomocnjk, m. ſ. Helfer.

Gehülfinn, f. pomocnice, ſpomocnice, nápomocnice, f.

Geifer, m. ſlina, f. wypliwek, m wychrkel, m.

Geiferig, ſlintawý, ſlinowitý, chrkawý, pſkrawý.

Geifern, ſliniti, ſlintati, pliti, odplýwati, chrkati, prſkati.

Geiferung, f. ſlinění, ſlintánj, plitj, pliwánj, n. chrkánj, ſprſkánj, n.

Gejauchze, n. weyſkánj, n, weyſkot, m.

Geier, ſ. Gryer.

Geige, f. hauſle, f. plur. eine kleine, hauſličky, plur. davon, hauſlowý, 2) Geige, eine Art von Strafen, eine Art Bande, ſkřipec, m.

Geigen, haudati, hauſti, na hauſle hráti.

Geigenfutter, n. pauzdro na hauſle, hauſlowé, n.

Geigenmacher, m. hauſlář, m.

Geigenbogen, m. ſſmytec, m. (huſlowé ſtrogidlo, n.)

Geigenmacherarbeit, f. hauſlářſké djlo, n.

Geiger, m. hudec, hráč na hauſle, hauſlař, m.

Geil, wilný, bugný, chlipný, geil ſeyn, bugněti, baugeti, wilným, chlipným, bugným býti, chlipěti, chlipněti, geil werden, zbugněti, zchlipněti, zchlipěti.

Geil, adv. wilně, bugně, chlipně.

Geilen, dychtěti, tauženi. 2) geil ſeyn.

Geilen, das, dychtiwoſt f. dychtění, tauženi, n. tuha, f.

Geilen, die, mudi, n.

Geilheit, f. wilnoſt, bugnoſt, chlipnoſt, f.

Geilwurz, f. woſtáwač, m. žeſtulka, f. ſtawáček, m. woſtawáček, m.

Geiß, f. koza, f. ſ. Ziege.

Geißblatt, nykozý liſt, m.

Geiß-

Geißbock, m. kozel, m. kocaný, kossut, m.

Geißel, f. et. m. Bürge, zástawná, zástawnj osoba, f. zastawenec, zástawnjk, člowěk w zástawě, m. rukogmé, Geißeln nehmen, w zástawu, w základ bráti, 2) die Peitsche, bič, m.

Geißeln, bičowati, mrskati, sšlehati.

Geißelung, f. bičowánj, mrskánj, sšlehánj, n.

Geißbart, m. kozý brada, f.

Geißbohnen, pl. f. kozý bobky, pl. f.

Geißböckchen, kozlátko, kozle, kozlátečko, n.

Geißchen, n. kozle, kozlátko, n. kozka.

Geißfell, n. kůže kozelčj, kozlowá, kozlowice, f.

Geißhirtschaft, f. zástawnictwi, n.

Geißkäse, n. kozý, kozlowé maso, n

Geißhirt, m. kozák, m. pastucha, pastýř koz, m.

Geißklee, m. mlíčnjk, kozý dětel, m.

Geißler, m. mrskáč, m.

Geißmelker, m. Vogel, kozodog, m.

Geißstall, m. kozý chlěw, kozinec, m.

Geist, m. duch, bey der Chymie, duch, m. sýla, f. trefflicher Geist, wýborná hlawa, f.

Geisterbeschwörer, m. zaklinač, zaklinatel duchů, m.

Geisterbeschwörung, f. zaklinánj duchů, n.

Geisterlehre, f. wčenj o dussi, n.

Geistig, unkörperlich, netělesný, duchowny, sšlechtig, sylný.

Geistlich, duchowny, ein Geistlicher, duchowny, duchownjk, m. das geistliche Amt, Recht, duchowny auřad, m. duchowny práwo, n.

Geistlich, adv. duchownĕ.

Geistlichkeit, f. duchowenstwo, n.

Geistreich, geistvoll, důmyslný, ducha plný, plný důmyslu, bystrosti, wtipnosti, důmyslnosti, ducha přebystrého, 2) wie der Wein, sylný, prudký.

Geiz, m. Geitz, lakomstwj, n. lakomost, sskaupost, sskrbnost, f.

Geizen, geitzen, lakomĕti, sskaupiti, sskrbiti, nach Ehre, po cti dychtiti, lakomiti.

Geizhals, m. Geitzhals, lakomec, skupec, sskrbec, stuchljř, nevžitek, hauzwička, m. s. Geizig.

Geizig, Geitzig, lakomý, ein Geitziger, lakomec, sskrbec, skupec, s. Geizhals, skaupý, sskrbný, nach Ehre, cti žádostiwý, geizig thun mit etwas, lakomĕ, skaupĕ, sskrbně sobĕ wěsti, lakomĕti, geizig seyn, werden, lakomým býti, lakomĕti.

Geizig, adv. lakomĕ.

Gekalkt, wápenitý.

Gekämmt, česaný.

Gekämpfe, n. půrka, f. potýkánj, n. potýčka, f.

Gekämpft, potýkaný.

Gekäuet, žweykaný.

Gekauft, kaupený.

Gekehrt, gerichtet, obrácený.

Gekehrt, gesäubert, metený, zametený.

Gekeife, n. sskorpenj, hryzenj, n.

Gekeltert, sslapaný.

Gekerbt, nařezaný.

Geklopfe, n. klapánj, chřestánj, n.

Geklatsche, n. mit den Händen, tleskánj, plésánj, plesknánj n. tleskot, plesknutj, plesot, m. machen, tleskati, plesknati, plésati, tlésánj, plésánj, tleskot, plesknutj činiti, 2) mit der Peitsche, prásknánj, n. práskot, m. Geklatsche, falsches Gerede, klewetánj, n. klewety, f. Klatscherey.

Gekleidet, sšacený, oděný.

Geklingel, n. klinkánj, cynkánj, n. cynkot, klinkot, m,

Geklitsch, n. tleskutj rukama, n.

Geklopf, n. klepánj, n.

Geknauelt, switý.

Geknettet, hnetený.

Ge

Geknüpft, spogený, swázaný.
Gekocht, wařený.
Gekostet, okusený.
Gekrazt, sskrábaný.
Gekräuselt, kadeřowaný, kadeřený, kudrnéný, kučerowaný, von Natur, kadeřawý, kučerawý, kudrnatý, gekräuseltes Haar, kadeřené wlasy, kadeře, kučery, kudrny, natürlich, kadeřawé, kučerawé, kudrnaté wlasy, kudrny, kučery, kadeře.
Gekrönt, korunowaný.
Gekröse, n. okružj, n.
Gekrösäderchen, mlýčné žíly, plu. f.
Gekrümmt, zkiwený, zkřiwený.
Gekugelt, kulený.
Gekühlt, chladěný.
Gekünstelt, líčený.
Gekützelt, lektaný.
Gekützet, líbaný.
Gelabet, občerstwený, okerstwený, 2) geraum, posýchalý.
Gelächel, n. vsmjwánj, n. vsmjssky, plur.
Geklirre, n. der Lanzen, Waffen, Schwerdter, lomoz, břinkot, m. břinčenj, n.
Gelächter, n. smjch, m. smáni, rozsmjssenj, n. grosses, heftiges, chechtánj, n. řechtánj, nesmirný smjch, m. ein Gelächter machen, erregen, smjch wzdělati, stropiti, sskápati, sich aus jemanden ein Gelächter machen, smjch, posmjch, posmjssky sobě z někoho dělati, wzdělati, strogiti, miti, zum Gelächter werden, k posměchu, k smjchu býti, ein Gelächter anfschlagen, erheben, dáti se do smjchu, stropit smjch, sich zum Gelächter machen, posmjch ze sebe wzdělat.
Geladen, nakládaný, naložený, 2) zu Gaste geladen, zwaný, pozwaný, 3) wie ein Gewehr, nabitý.
Gelag, n. smlssska, ins Gelag hinein reden, co slina na gazyk přinese, co na gazyk přigde, hakmak, co do huby, do ust přigde, mluwit.
Gelahrnt, schromený.
Gelander, n. an der Stiege, zábradlj, zábradlo, n. der Weinstöcke, tycka winičná, f.
Gelangen, wohin, an einen Ort, přigjti, dogiti, přibrati se, dostati se, dosýpati někam, octnauti se, wie bist du dazu, daher gelangt, gekommen, kterak gsy se tam, k tomu dostal i ecce, durch Krümmungen, přitočiti se, in die Höhe, do weyssky přigjti, weyssky dogiti, dostati se do weyssky, gelassen, zu etwas, als zu Ehren, dogjti něčeho, přigjti k něčemu, 2) an einen, als an den Rath gelangen lassen, wznésti něco na někoho, donesti něco k někomu, někomu dáti wzrázati, 3) erlangen, dosáhnaut, dogjt, obdržet, zu seinem Ziele, Zwecke gelangen, cýle, konce swého dogjt, dosáhnaut, zu einer Würde, zu einem Amte gelangen, dosáhnaut, dogjt hodnosti, aukadu, hier gelangen wir dazu nicht, zde toho nedosáhnem, zur Reife gelangen, dozráti, vzráti, in den Hafen pristati zběhu.
Gelörntes Erz, n. zrnéná měd, f.
Gelreische, n. břissot, m.
Gelärm, n. powyk, m.
Gelaß, prostora, f.
Gelassen, ruhig, sanftmüthig, mjrný, tichý, geduldig, dobromyslný, ochotný, wolný, trpěliwý snásseliwý.
Gelassen, adv. mjrně, tjssť, geduldig, dobromyslně, wolně, ochotně, trpěliwě, snásseliwě, etwas gelassen ertragen, něco dobromyslně, ochotně, trpěliwě snásseti.
Gelassenheit, f. Sanftmuth, mjrnost, tichost, f. Geduld, trpěliwost, snásseliwost, f. dobromyslnost,

ochot-

ochotnosť, wolnosť, f. etwas mit Gelassenheit ertragen, něco s trpělivostj snášeti.

Gelaufe, n. běhánj, n. běh, shon, m. was ist das vor ein Gelaufe? co gest to za běhánj, za řeká.j, za běh, za shon?

Gelăufig, ...t, gewöhnlich, snadný, wolný, es ist ihm geläufig, gest mu to snadno, wolno, wie die Zunge, hbitý, obratný.

Gelăufigkeit, f. der Zunge, hbitosť, obratnosť, f.

Gelăute, n. zwonění, n. das ganze, wssema zwony.

Gelăutert, wyčisstěný,

Gelb, žlutý, gelb machen, žlutiti, gelb werden, žlautnauti, se žlautnauti, das Gelbe vom Ey, oder in dem Ey, (der Dotter) žlaurek, (wagečný) die gelbe Sucht, f. Gelbsucht.

Gelbharig, žlutých wlasků.

Gelblicht, požlautlý, přižlautlý, zaž a tly, werden, přižlautnauti.

Gelbroth, plawý.

Gelbschnabel, m. holobrádek, m.

Gelbsucht, f. žlautenice, žlautenka, žlutá nemoc, f.

Gelbsüchtig, na žlautenicy nemocný, žlautenka, m. žlautenični.

Gelbfärber, m. barwjř na žluto, m.

Gelbholz, n. žluté dřewo, n.

Geld, n. penjze, pl. zu Gelde gehörig, Geld betreffend, penežný, zu Gelde machen, spenežiti, na penjze westi, Geld welches nach Bergwerksunkosten wochentlich übrig bleibet, wčepni penjze, skleines, drobné penjzegeldmachendpenežitý.

Geldangelegenheit, f. penežná důležitost, f.

Geldbedürftig, potřebný peněz.

Geldbeutel, m. pytlj, wacek, měssec na penjze, m. enežný měssec.

Geldbörse, f. pytlik na penjze, m. tobolka, f. wacek, sáček, m.

Geldbüchse, f. krabice, pokladnice na penjze, f.

Geldbusse, f. Strafe, penežitá pokuta, f.

Geldeinfoderer, m. zbjrač (peněz, m.

Geldeinnahme, f. přigjmánj peněz, n. přjgem peněz, m.

Geldeinnehmer, m. weyběrčj peněz, m.

Geldfuhre, f. fůra s penězy, f. wáz s penezy, m.

Geldgeiz, m. lakomá žádosť peněz, f.

Geldgierde, f. žádosť peněz, f.

Geldgierig, žádostiwý peněz.

Geldgierigkeit, f. žádostiwosť peněz, f.

Geldhandel, m. obchod s penězy, m.

Geldhändler, s. Geldwechsler.

Geldhungrig, f. Geldgierig.

Geldkasten, m. schrána, skřiňe, truhlice na penjze, peněz, f.

Geldkörbchen, n. kosssček na penjze m.

Geldmangel, m. nedostatek na peněžých, m.

Geldnoth, f. nauze o penjze, na peněžých, f.

Geldreich, penežitý, bohatý na peněžych, na penjze.

Geldsache, f. wěc strany peněz, f.

Geldsack, m. pytlik, měssec na penjze, m.

Geldsammlung, f. zbjrka peněz, penežná.

Geldschuld, f. dluh penežný, m.

Geldstrafe, f. pokuta penežitá, penežná, f.

Geldwechsel, s. Geldhandel.

Geldwechsler, m. penězoměnec, m.

Geldwurm, m. skuchlik, hauzwička, m.

Geleben, s. Lebeu.

Gelecke, n. ljžání, n.

Gelegen, liegend, položený, gegen Morgen gelegen, na wýchod ležicý, s. Liegen, 2) bequem, přjležitý, přihodný, gelegene Stunde, přileżitá hodina, zur gelegenen Zeit kommen, w přileżitý

w přj-

w příhodný čas, w čas příkſtí, 3) es iſt daran gelegen, záleží? na tom, was iſt daran gelegen? co na tom záleží? co ge na tom? es iſt viel daran gelegen, mnoho na tom záleží, daran iſt wenig gelegen, na tom málo záleží, mir iſt viel daran gelegen, mně mnoho na tom záleží.

Gelegen, adv. příležitě, příhodně, whod.

Gelegenheit, f. příležitoſt, f. der Zeit, des Orts, příhodnoſt, příležitoſt, f. 3) Gelegenheit, Lage des Orts, položenj, poloha, položitoſt místa.

Gelegen, rozložený, položitý.

Gelehnt, opřený, podepřený.

Gelegenheitsmacher, m. působce, působitel, činitel příležitoſti, m.

Gelegenheitsmacherinn, f. působitelkyně, působkyně, činitelkyně příležitoſti, f.

Gelegenheitsmacherey, f. působenj, činěnj příležitoſti, n.

Gelegentlich, příležitě.

Gelehrig, gelehrſam, včeliwý, navčeliwý, wtipný, gemný, důwtipný.

Gelehrigkeit, f. včeliwoſt, navčeliwoſt, f. gemnoſt, wtipnoſt, důwtipnoſt, f.

Gelehrſamkeit, f. včenoſt, vměloſt, f.

Gelehrt, včený, vměly, gelehrt ſeyn in einer Sache, včeným, vmělým býti w nějaké wěcy, gelehrt thun, včeně ſy wésti, počínati, gelehrte Zeitungen, včené nowiny.

Gelehrt, adv. včeně, vwěle.

Gelehrtengeſchichte, f. příběhy včenoſti, včenſtwa, mužů včených, (včenců, pl

Gelehrtenlexikon, n. ſtowař, ſlowan mužů včených, (včenců, m.

Geleiſe, n. koleg, f. aus dem Geleiſe kommen, wywinauti, wyſſinauti, ſſinauti, wychýliti ſe, vychýliti ſe, wyhnauti, vyhnauti z kolege.

Geleite, n. Begleitung, průwod, m. nimm das Geleite mit, prowod, wyprowod ſe ſám, 2) ſicheres Geleite, průwod bezpečnoſti, (ſleyt,) geben, dáti, 3) Zoll, clo berně, n.

Geleiten, prowáżeti, drowoditi.

Geleiter, ſ. Geleitsmann.

Geleisbrief, m. průwodnj liſt, m.

Geleitseinnahme, f. berně, f.

Geleitseinnehmer, m, weyběrčj, zběrač cla, celný, m.

Geleitshaus, n. celnice, berna, f.

Geleitsmann, m. Gefährte, průwodce, průwodčj, průwodnjk, ſpoluchůdce, pocestnjk, m.

Gelenk, gelenkſam, gefügig, gelenkig, ohebný, obbitý, hbitý, hebký, potočitý, obratný, křepký, 2) jáhbiegſam, zirký, wláčný, gelenk machen, oblomiti, gelenk werden, oblomiti ſe.

Gelenke, n. Gelenk, příhbj, n. 2. příhbeh, oheb, m. der Finger, příhbj, klauby, články, plu. im Rücken, příhbi, n.

Gelenkeiſen, n. železo na články, n.

Gelenket, ſ. Lenken.

Gelenkſam, ſ. Gelenk.

Gelenkſamkeit, f. ohbitoſt, hbitoſt, potočitoſt, f. ohebnoſt, obratnoſt, hebkoſt, f.

Gelenkſucht, f. klaubnj nemoc, f.

Gelern, včený, gelernter Meiſter, ſ. Lernen.

Geleſcht, ſ. Gelöſcht.

Gelichter, n. Art, Gattung eines, gleiches Gelichters, gedné, ſtejné wiſtwy, powahy, gedného, ſtejného dra.

Geliehen, ſ. Belieben, Gefallen.

Geliebt, milowany, zmilený, geliebter Sohn, milý, zmilený ſynu! 2) geliebt es Gott, buděli wůle Božj., Geliebte, die, milenka, miłá, milyka, Geliebter,

miláčok, miljk, mily, (milowniz) m.

Geliefer, n. pomazánka na rudé, f.

Geliefern, beff. Geliebern, sſedati se, sewřjti se.

Geliefert, beff. geliebert, sſedlý, geliebertes Blut, sſedlá krew, 2) geliefert, herbeygeſchaft, übergeben, podany, dodany, odwedeny, ſ. Liefern.

Geliechen, pügčeny, zapügčeny.

Gelind, tichy, měkw, powolny, gelinde Luft, tichy, powolny wětřjček, gelinder Winter, powolná, měkká zyma, f. gelinde Saiten, ſ. Saiten, gelind, ſachte reden, tjſſe mluwiti, gelinde werden, změkčnauti, gelind machen, měkčiti.

Gelinde, adv. tjſſe, měkce, powolně.

Gelindigkeit, f. tichoſt, měkoſt, powolnoſt, f.

Gelingen, dařiti se, powésti ſſe, zdařiti se, podařiti, zwésti se, es gelingt nicht jede Arbeit, nezwede, nezdařj, nepodařj se każdá prátce, ſoweit iſt es mir gelungen, tak dalece ſe mi podařilo, powedlo, zwedlo, zdařilo.

Gelispel, n. ſſepot, m.

Gelitten, trpeny, der gelitten hat, wtrpeny.

Gellen, znjti, zwučeti, eben izt, zaznjti, zazwučeti.

Gellen, das, znění, zwučenj, n. 2) zaznění, n. zwuk, m. zazwučenj, n.

Gelöben, ein Gelübde thun, Bohu ſljbiti, 2) zuſagen, ſljbiti, přiſljbiti.

Gelobet, zaſljbeny.

Gelobniß, f. ſlib, m. thun, ſlib činiti, včiniti.

Gelobt, chwáleny, 2) das gelobte Land, zaſljbená zemé, f.

Gelobung, f. zaſljbenj, n.

Gelockt, wábeny.

Gelohnt, übel gelohnt bekommen, zlau odplatu wzyti, es ſoll dir übel gelohnt werden, zlau odplatu máš wzyti.

Gelöſcht, haſſeny, uhaſſeny.

Gelöriden, n. potočnj wrba, f.

Gelt! wiß! wiz!

Gelte, f. dójka; f. kbeljc, m.

Gelten, wermögen, platiti, platnym byti, platnoſt miti, ſtáti, das Geld gilt bey uns nicht, ty penize w nás neplatj, (nebo rau ge, er gilt viel bey ihm, mnoho w něho platj, was gilts, er wird nicht kommen! oč ze nepridge! das gilt dir dein Leben, to tě žiwot ſtogi, to o twůg žiwot běžj, es gielt Leib und Leben, běžj o hrdlo, o žiwot, žiwot ſtogi, 2) gelten laſſen, dáti platiti, die Entſchuldigung gelten laſſen, wymluwu dáti platiti, 3) es gilt dir, o twau wěc běžj, es gilt meine Haut, o mau kůži to běžj, es gilt mir eben das, gleich, mně geſt to gednoſtejné, wſſe gedno, 4) was gilt das Korn? co platj žito? 5) was gilts? was gilt die Wette, co wſadjš? oč ſe založjš? ſadjš? ſázyš? der Konkrait gilt nicht, ta ſmlauwa neplatj, wem gilt das? koho ſe to tkne, dotyká, dotyčé, tyče, tyká, das hat dir gegolten, tebe ſe to tklo, tykalo, dotykalo, dotklo.

Geltend, platicy, platny, geltend machen, ſein Recht, ſeine Anſprüche, w platnoſt uwesti swé práwo.

Geltung, f. cena, platnoſt, f.

Gelübd, n. beff. Gelübde, ſlib, m. thun, ſlib činiti, včiniti.

Gelüftet, powětrny; prowětrkeny.

Geling, n. Geſchling, Gehens, oſtrů, n.

Gelungen, zdařily, zdařeny, powedly, podařeny.

Ge-

Gelüsten, sich lassen, chutnati, játi chutnati sobě, nach etwas, chut, líbost mjti na něco, líbowati sy něco, zachtjti se, chtjti se, es gelüstet mir, chce se mně, mám chut, líbj se mně.

Gelust, m. Gelüsten, zachtěnj se, n. chuť, f. zalíbenj, n. líbost, f.

Gelüstung, f. chutnánj, zachutnánj, zalíbenj, n. zachtěnj se, n.

Gemach, n. pokog, m. pokogjk, gizba, komňata, f. verschlagenes, srub, m. heimliches, záchod, m.

Gemach, gemächlich, gemachsam, znenáhla, poznenáhlu, polehaučku, pomalu, zlehaučka, f. Sächte.

Gemächlich, přjležitě, pohodlně.

Gemächlichkeit, f. přjležitost, pohodlj, n. pokognost, f. s. Bequemlichkeit.

Gemacht, wořlaný, včiněný.

Gemächt, n. Werk, djlo, n. 2) die Schaam, přirozenj, n. lusno, n.

Gemächtbruch, m. keyla, f.

Gemahl, m. manžel. m. s. Ehegemahl.

Gemählde, n. Gemählt, Gemälde, obraz, m. wyobrazenj, wypodobněnj. malowánj, wymalowánj. n.

Gemahlinn. f. manželka, f.

Gemahlen, s. Mahlen.

Gemahlet, wypodobněný, malowaný, f. Mahlen.

Gemahnen, zdáti se, s. Scheinen, Dünken.

Gemäß, adj. podobný, rowný, gemäß seyn, srownáwati se, das ist der Wahrheit gemäß, to gest prawdě podobno, to se s prawdau srownáwá, du bist mir nicht gemäß, ty mně negsy rowný, rowen.

Gemäß, adv. podobně, rownně, 2) vermöge, dle, podlé, wedlé, gemäß der Ordnung, dle Dekrets, dle, podlé, wedlé nass řjzenj, dekretu.

Gemäßheit, f. rowność, f. in Gemäßheit des Befehls, dle, podlé, wedlé poručenj, podlé přjkazu.

Gemäßiget, wstrowněný, wstřjdmý.

Gemästet, krmený, wykrmený

Gemäuer, n. ed, f. im Bräuhause, wčelesno vlisek, n.

Gemauert, zděný,

Gemehrt, množený.

Gemein, obecný, obecnj, das hab ich mit dir gemein, to mám s tebau obecné, die gemeine Nutzung, obecné zdánj, n. das gemeine Wesen, obec, f. das gemeine Beste, obecné dobré, n. gemein werden, zobecneti, zwsednětj, gemeiner Soldat, sprostý wogák, m. obecný, přjbězný, wogák, dráb, m. Mensch, sprostý člowěk, sprosták, das gemeine Volk, obecný lid, m. der gemeine Mann, Pöbel, sprostný, obecný lid, m. obecná chátra, lůza, f. etwas gemein machen, obecně, wubec něco wydati, obecně wěděti, hlásyti, sich mit jemanden gemein machen, s nějakým se towaryssiti, do welikého towaryšstwa s ně ým se pustiti, domácky se k někomu wykazowati, auf gemeine Kosten, na obecné autraty.

Gemein, adv. obecně, wssedně.

Gemeinbote, m. posel obecný, posyllák, m.

Gemeine, Gemeinde, Gemeinheit, obec, f. obecnice, obecnjk.

Gemeiner, Gemeinheiter, Gemeinglied, einer aus der Gemeinde, m. obecnj (občan, m.

Gemeinanger, m, občina, f.

Gemeinder, m. Meyerer, dwořák, (man)

Gemeinhaus, n. obecný dům, m.

Gemeinhof, m. obecný dwůr, m.
Gemeinheit, f. obecnost, f. 2) Gemeinde, obecnice, f.
Gemeiniglich, oft, obyčegně, z większí částky, na większím dile, ſ. Insgemein.
Gemeinnützig, wſſewžitečný.
Gemeinſam, adv. gemeinſchaftlich, obecně, ſpolečně.
Gemeinſchaft, f. ſpolečnoſt, f. ſpolek, m. ſpolecenſtwj, n. (poſpolnoſt, f. pospolitoſt, f.) obecnoſt, obecenſtwj, zobecnělost, f. zdjlnoſt, obcowánj, towaryſſenj, towarzſtwo, n. Gemeinſchaft mit einem haben, obecenſtwj, towaryſtwj s někým mjti, obcowati, towaryſſiti s někým, towaryſſky, domácně, po domácku něcoho wjžwati, Gemeinſchaft mit einem machen, w obecenſtwj, w towaryſtwj, w ſpolecenſtwj, w ſpolecnoſt, w ſpolek s někým wgiti, s někým ſe ſtowaryſſiti, ſpolciti, Gemeinſchaft zwiſchen jemanden, Verbindniß, ſwazek, m. Gemeinſchaft der Dinge, ſo einer jeden Natur eigen ſind, zdjlnoſt wlaſtnoſtj, f.
Gemeinſchaftlich, towaryſſky, ſpolečný, pospolný; pospolitý.
Gemeinſchaftlich, adv. ſpolečně, towaryſſky, pospolně, pospolitě.
Gemeintag, m. den ſpolečnoſti, f.
Gemelke, n. dogenj, n.
Gemenge, n. ſměſyce, mjchanice, mjchanina, hakmatilka, f. ſmjſſenj, ſmjchánj, n. mjſſenina, f. in Glashütten, mjſſenina, f.
Gemengſel, n. ſměſyce, mjſſenina, f. mjchanina, mjchanice, hakmatilka, hakmatilka, f.
Gemengt, mjchaný, ſmjchaný, ſmjſſený, (wesměſſený) gemengtes Zeug, ſmjſſená pjce dobytka, mjſſenina, f.
Gemerk, ſ. Merkmal.
Gemerkt, znamenaný, vinamenaný, pozorowaný, ſpozorowáný, im Gedächtniße verwahrt, pamatowaný.
Gemeſſen, měřený, změřený.
Gemeynet, domněný, myſſlený.
Gemiethet, pronagatý, pronagmuty, nagatý, nagmutý, (nágemný)
Gemildert, oblewený, zmjrněný.
Gemiſch, n. ſměſyce, mjchanice, f. mjſſenina, f.
Gemiſcht, ſmjchaný, ſmjſſený, pomjchaný, weſměſſný, ſ. Miſchen, Gemengt.
Gems, f. kamſyk, gemſyk, m. ſkalnj roza, f.
Gemſenfell, n. kamſykowá kuže, f.
Gemſenhorn, n. kamſykowý roh, m.
Gemſenjäger, m. kamſyku lowec, m.
Gemurmel, n. hčmot, m. hučenj, ſſuſtěnj, n. 2) reptánj, ſſemkenj, mumřenj, mumlánj, n.
Gemurr, n. das Murren, reptáwj, n. ſ. Gemurmel.
Gemûſe, n. wařenj, n.
Gemeinzeug, n. hřeben hnidowý, m.
Gemüßigt, přimuſený, přinucený, ſ. Gezwungen.
Gemüth, n. myſl, f. ſich zu Gemüthe ziehen, k myſli ſy připuſtiti, w myſl bráti, wzýti, w myſl ſobě wložiti, einem etwas zu Gemüthe führen, někomu něco na myſl přiwáděti, gutes Gemüth, dobrého ducha, ſrdce, ein fröhliches Gemüth, weſelá myſl. m.
Gemüthsarbeit, f. práce myſli, f.
Gemüthsart, f. powaha, ſ.
Gemüthsbeſchaffenheit, f. powaha myſli, n.
Gemüthsbewegung, f. hnutj, pohnutj myſli, n.
Gemüthseigenſchaft, f. wlaſtnoſt myſlj, f.

Gemüths-

Gemüthsfähigkeit, f. Gemüthsgaben, schopnost, dary myssli, plu.
Gemüthskräften, pl. sýly myssli, f.
Gemüthskrankheit, f. nedúh, m. nemoc myssli, f.
Gemüthsneigung, f. náklonnost, náchylnost myssli, tf.
Gemüthsruhe, f. pokognost, spokogenost, f spokogenj myssli. u.
Gemüthszustand, m. ¡pûsobnost myssli, f.
Genähet, sſity.
Genähret, krmený.
Genäsche, n. Nascherey, Naschwerk, pomlsky, lahûdky, plu.
Genäschig, mlsný, mlsná huba, f.
Genäßet, zmokkený.
Genau, adj. accurat, přjlissný, dokonaly, plny, ſewrubny, ſparſam, ſſetrny, ſtrowny, skrbny, genaue Nachricht, Beſchreibung, Bedeutung, ſewrubná, plná, dokonalá, prawá zpráwa, genaue Betrachtung, Unterſuchung, přjlis bedliwé, pilné, bystré znamenánj, pozorowánj, wyhledáwánj, m. mit genauer Noth, s welkau tjží, ſ. Knapp.
Genau, adv. akurat, přjlis, přjlissně, na wlas, na nehet, ſewrub, dokonale, plně, bystře, genau unterſuchen, přjlis, bedliwě, pilně, bystře wyhledáwati, pozorowati, genau nehmen, na wlas, na nehet bráti, wykládati, ſich genau halten, hrubě ſobě ſkaupiti, wſkaupiti, ſkrbiti, wſkrbiti, genau leben, ſtrownĕ zjwu býti, genau jemand anſehen, dobře, dokonale, ¡ bystra ſe na ně.oho podjwati, genau 3 Uhr, málem tři hodiny, ſ. Knapp.
Genauheit, ſ. Genauigkeit.
Genauigkeit, f. ¡přjlissnoſt, f. ſewrubnoſt, f. plnoſt, dokonaloſt, in der Haushaltung, ſtrownoſt, ſſetrnoſt, f.
Genealogie, ſ. Geſchlechtswiſſenſchaft.
Genehm, ſ. Angenehm.
Genehmhalten, potwrdíti, přjwoliti, ſchwáliti, ſchwalowati, za ſpuſſtné, dobré, náležité wzjati, ſauditi, zdûſtogniti, dûſtognieti.
Genehmhaltung, f. potwrzenj, přjwolenj, ſchwálenj, ſchwalowánj, zdûſtognénj, dûſtognénj n.
Genehmigen, ſ. Genehmhalten.
Genehmigung, ſ. Genehmhaltung.
Geneigt, herunter geneigt, nachyleny, naklonény, ſkloněny (nahnuty, 2) einem, oder zu etwas, náklonny, naklonény, náchylny, přjchylny, podrobeny.
Geneigt, adv. náklonně, náchylně, přjchylně.
Geneigtheit, f. náklonnoſt, naklonĕnj, náchylnoſt, přjchylnoſt, f.
General, m. ſ. Feldherr, Oberbefehlshaber, 2) das Oberhaupt eines Ordens, wrchnj, m.
Generalität, ſ. wûdcowé, (generálſtwo)
Generalſtaab, m. hlawnj ſtán, m.
Generalfeldmarſchall, m. nejwyſſj polnj marſſalek, m.
Generalfeldzeugmeiſter, m. nejwyſſj polnj zbrognjſta, m.
Geneſen, geſund werden, wzdrawiti ſe, pozdrawiti ſe, ihegiti ſe, zlĕčiti ſe, ozdrawĕti, oſtáti, podrahnuti ſe, von einer Krankheit geneſen, z nemocy powſtati, 2) eines Kinds geneſen, porodĕiti
Geneſen, adj. wzdrawený, pozdrawený, okrály, zdráw.
Geneſung, ſ. wzdrawenj, wzdrawenj, pozdrawenj, zhogenj, zlĕčenj, okránj, pozdráwnĕnj, n. bis zu ſeiner Geneſung, až do wzdrawenj.
Genferich, Kraut, ſtjržnjk, m.
Genick, n. wa, m. (ſſyge f. ſſigát) n. ſ. eyl.
Genie, ſ. Genuß.

Genieß,

Genießbar, k požitku, požitečný)
Genießen, vjjwáti, vjiti, (požjwati, požiti) die Ruhe genießen, pokoge vjit, vjjwat, požjwat, seine Glückſeligkeit, die Freuden, oder der Freuden des Lebens genießen, blahoſlawenſtwj, radoſtj žiwota požjwat, vjjwat) b) den Genuß von etwas haben, vjitek brátj, mjti z něčeho, vjiti, du haſt das erſt künftig zu genießen, teprw budaucně toho vjigeſs, z toho vjitek mjti budeſs, ich wills die Armen ſchon genießen laſſen, chudjé toho odemnu giž vjigj, c) er hat in ſeiner Jugend den beſten Unterricht genoſſen, on w ſwé mladoſti, (vjil) nabyl, neylepſſjho powčenj, wir haben viel gutes, viel Ehre, Höflichkeit bey Ihnen genoſſen, mnoho dobrodinj, cti, zdwořilosti gjme w nich vjili, d) přigjmat, požjwat, vjit, das Hl. Abendmahl genießen, wečeři Páně přigimat, ich habe nichts davon genoſſen, gá ničeho z toho, od toho nevjil, für genoſſen hingehen laſſen, prominaut.
Genießung, f. vjjwánj, vjitj, požjwánj, n.
Geniſte, n. beyli, rákoſý, n. wywěgky, 2) ſmeti, wotkrepky, opiſky, plur. 3) ein ſchlechtes Gebäude, katrč, f. hnjzdo, n.
Genoße, m. ſpoločnjk, towaryš, včaſtnjk, m. in einem Amte, ſpolutowaryš, ſpoločnjk, ſpoluwčaſtnjk wčadu, m.
Genoſſen, vjilý, vjitý, požitý.
Genoſſenſchaft, f. ſpolek, m. ſ. Geſellſchaft.
Genoßin, f. ſpoločnice, towaryška, včaſtnice, f.
Genöthiget, nucený, donucený, přinucený.
Genothzüchtiget, zmrhaný.
Genſter, m. ganowec, m. 2) ſ. Geniſte.
Genug, doſt, doſti, genug hievon doſti o tom, nechť geſt doſt. nech ať geſt doſti, ich habe genug daran, mám doſt na tom, genug ſeyn, doſti býti, doſtačiti, einem genug thun, doſti, zadoſt někomu činiti, učiniti, ſchon genug gegeſſen, geſchlafen, gearbeitet haben, nagjſti, wyſpati, napracowati, wypracowati ſe.
Genüge, f. Genügen, n. doſtatek, důſtatek, m. ſytoſt, f. doſti, Genüge haben, doſti, doſtate, mjti, zur Genüge, doſti, w doſtatku, do ſytoſti, bez nedoſtatku, Genüge leiſten, thun, doſti, za doſti činiti, učiniti.
Genügen, doſti býti, doſtačowatiſich an etwas genügen laſſen, přeſtáwati na něčem, doſti, doſtek něčeho mjti, ſ. Begnügen.
Genüglich, genugſam, genügſam, ſtřjdmý, ſkrowný, málem ſpokog eu.
Genugſam, adj. doſtatečný, ſeyn, doſtatečné býti, genügſamer Gemüthe, doſtatečný ſwědek, m.
Genügſam, adv. doſtatečně.
Genügſamkeit, f. střjdmoſt, ſkrownoſt, f. vſtrownění, n. Genugſamkeit, doſtatečnoſt, f.
Genugthuung, f. doſti, zadoſt činěnj, učinění, n.
Genuß, m. požjwánj, požjwánj, vjiti, n. potřeba, f. 2) Vortheil, požitek, půžitek, vjitek, m.
Geoffenbaret, zgewený.
Geöffnet, otewřený.
Geographie, f. ſ. Erdbeſchreibung, Erdkunde.
Geometrie, f. ſ. Erdmeßkunſt.
Geopfert, obětowaný.
Geordnet, pořádaný, w pořádek wedený.
Gepanzert, w zbroj oděný, oblečený, ozbrogený, pancýřem odětý.
Gepäuſch, n. proſtředek w ſtromu, m.
Gepeiniget, mučený, trápený.

Gepeitſchet, bičowaný.
Gepfählt, ſtýčený, zpodpjraný, zpodepjený.
Gepfeffert opepřený.
Gepfeif, n. das Pfeifen, piſkot, m. piſſba, f.
Gepflanzt, oſazený.
Gepflaſtert, dlažený, podlažený.
Gepflückt, trhaný.
Gepflügt, woraný, zoraný.
Gepicht, lepený.
Geplagt, trápený, ſaužený.
Gepläze, n. der Schwerdter, leſkot od mečů, m.
Geplauder, n. pleſkánj, pleſtění, tlachánj, tlampánj, n. žwanice, f.
Geplert, n. howořenj, n. howor, m. machen, howořiti, howořenj přiſobiti, dělati, 2) Geplerr der Elephanten, řehot ſlonowý, m. řičenj ſlonů, n.
Geplündert, drancowaný, zdrancowaný.
Gepolter, n. hřmot, třeſkot, třeſt, m. třiſkánj, bauchánj, n.
Gepräge, n. známka, f. znamenánj, n. 2) auf dem Gelde, ráz, zſtetel, m.
Gepränge, n. nádhernoſt, ſláwa, f. ſtkwoſtnoſt, oſlawa, f. hlučnoſt, f. Hochzeitgepräng, ſwatebnj průwod, m. Leichengepräng, pohřebnj průwod, der Worte, Wortgepränge, ljčenj, wyljčenj ſlow, n. ohne Gepränge Hochzeit halten, einen begraben, bez hlučnoſti ſwadbu mjti, ſwadbiti, pohřbiti někoho.
Gepränguoll, přenádherný, pkeſtkwoſtný, přeſlawný, přeoſlawný, plný nádherneſti, ſtkwoſtnoſti, ſláwy, oſlawy, hlučný.
Gepraſſel, n. praſkot, m. praſkánj, n. lom, lomoz, třeſkot, třeſt, hřmot, m.
Gepuzt, okráſſlený, wykráſſlený, zdobený.
Gerade, přjmý, wpřjmý, rowný, gerades Weges, přjmau, rownau ceſtau, gerade Zahl, ſuda, f. rowný počet, gerade, eben machen přjmiti, přjmé něco wdělati, das Krumme, rownati, das gerade Gegentheil, prawý odpor, m. gerade Füſſe, geraden Leib haben, rowné nohy, rowné tělo mjti.
Gerade, adv. přjmo, wpřjmo, zrowna, gerade ſoviel, eben ſoviel als das andere, rownč tak mnoho, tolikěž; gerade recht, der Zeit nach, gerade zur rechten, zur ſelbigen Zeit, w prawý čas, práwě w čas, w ten čas, gerade dazu kam ich, zrowna, práwě ſem k tomu přiſſel, das iſt gerade das Mittel, to geſt práwě ten prestředek, gerade das, was ich wollte, zrowna, práwě to, co ſem chtěl, der gerade zuiſt, zugehet, přjmý, wpřjmý, zrowný, gerade entgegen, gegenüber, přjmo, zrowna naproti, es ſind gerade 30 Tage, geſt práwě, zrowna 30 dnj, gerade oder ungerade ſpielen, ſuda nebo licha hráti, gerade ſtehen, ſtzen, zrowna ſtáti, ſedět, den Kopf gerade halten, hlawu zrowna, přjmo držet, gerade zugehen, zrowna, zpřjma, přjmo gjt, gerade in die Mitte, zrowna, přjmo do prostředku.
Gerädert, kolem lámaný
Geradigkeit, Geradheit, přjmoſt, rownoſt, f.
Geränckert, kolkowaný.
Geraſſel, n. rachocenj, praſtánj, n. praſkot, lomoz, m. chřeſt, m.
Geräthe, n, Geräth, Geräthſchaft, nábytek, m. ſwrſky, pl. hoſpodářſtwj, nářadj, n. domácý potřeba, f. der Handwerksleute, nádobj, n. potřeby, přjprawy, plu.
Gerathen, gelingen, podařiti ſe, dařiti ſe, poweſti ſe, zdařiti ſe, zwěſti ſe, übel gerathen, zle

ſe

se zwésti, zle se zdařiti, podařiti, znesnésstiti se, 2) gerathen, wie die Früchte, das Getreide, powesti se, podařiti se, vroditi se, 3) wie die Kinder, zwésti, podařiti, zdařiti se, wohlgerathene Kinder, zwedné, zdařené, podařené děti, ůbel gerathene, nezwedené, nezdařené, nezdárné, nepodařené děti, 4) in einen schweren Zustand, in ein Unglück, in Noth, Gefahr ꝛc. gerathen, přigiti, padnauti, vpadnauti w těžkost, w nesnésti, nauzy, bidu, nebezpečenstwj, vbjhati w těžkost, nauzy, ꝛc. in Verwirrung, in Irrthum gerathen, přicházeti, přigjti, vbjhati, vběhnauti w zmatek, w omyl, blud, přigjti na zmatek, aufs gerathe wohl, na Bůhdař, na Bůh zdař. 5) an einen im Streite, an einander zusammen, spěkiti se, swaditi se, přigjti do sebe, w hromadu, do hromady, in Zorn, Galle, popuditi se, rozlititi se, rozhněwati, zlost, žluč dostati, ihn antreffen, přigjti na někoho, wpadnauti na někoho, über etwas, einen gerathen, přigjti na něco, na někoho, připadnauti na něco, na někoho, in Verachtung gerathen, w potupu přigjti, vběhnauti, vpadnauti, wohin gerathen, přigjti, podjti, ocitnauti se někam, auf den Discurs, Gedanken gerathen, přigjti na tu řeč, na tu myssienku, unter die Feinde, unter die Juden, přigjti, dostati se mezy nepřátele, mezy Židy, es ist mit ihm dahin gerathen, tak daleko zasse, tak daleko přissel, gerathen wohin, an irgend einen Ort, ocitnauti se, dostati (podjti se) někam, wo bist du hin gerathen, wohin ist er gerathen, kam sy se dostal, kam, kde se ocitnul, poděl, děl.

Geráthschaft, s. Geráthe.

Geraubt, laupený.

Geräuchert, uzený, geräuchertes Fleisch, uzené maso, n.

Gerause, f. Rauferey.

Geraum, geräumig, geräumlich, prostranný, wolný, 2) laug, dlauhý, geräume Zeit, drahný, dlauhý čas, es ist schon geraume Zeit, das, již gest dlauhý, drahný čas, co ač.

Geräumig, geräumlich, adv. prostranně, wolně.

Geräumigkeit, f. prostranstwj, n. prostrannost, wolnost, f. 2) der Zeit, dlauhost, f.

Geräusch, n. ssrdj, n.

Geräusch, n. ssust, chřest, powyk, hluk, ssustěnj, chřestenj, n. třesstor, m. (hučenj) ein Geräusch machen, ssustěti, chřestěti, chrastiti se, ssust, (hřmot) chřest dělati; von etwas, powyk, hluk činiti, ohne Geräusch, bez hluku, bez powyku, Geräusch der Welt, hluk, hřmot, powyk swěta, m. das Geräusch des Windes, der Wellen, des Wassers, des Laubes auf den Bäumen, der Blätter, hučenj (hlučenj) wětru, wln, wody, též gečenj, n. geskot, m. ssustěnj ssst na stromjch, na stromowj.

Gerbebank, f. mydlicky stolice, f.

Gerbeisen, n. koželužské neb girdácké strhadlo, n.

Gerben, das Leder, wydělawati, wydělati kůži, 2) einem das Leder, Fell, kůži někomu potjrati, natjrati, wyprášiti, wymlátiti.

Gerber, m. koželuh, smradak, m.

Gerberey, f. das Gerben, koželužstwj, smradakstwj, n. koželužské, smradakské řemeslo, n. 2) die Stube, Werkstätte, koželužská djlna, koželužna, f.

Gerberhütte, f. koželužské bauda, f.

Gerberinn, f. koželužka, koželuhowá, f.

Gerberrinde, f. sumach, m.
Gerberstrasse, f. koželušská, šmradařská ulice, f.
Gerecht, sprawedliwý, gerecht sprechen, osprawedlniti, sprawedliwa učiniti, wyhlásyti, 2) gerecht wie ein Kelib, Schuh, dobře vssitý.
Gerecht, adv, sprawedliwě.
Gerechtfertiget, osprawedlněný.
Gerechtigkeit, f. sprawedliwost, sprawedlnost, f. Gerechtigkeit, ein Recht, Vorrecht, práwo, n.
Gerechtsame, f. práwa, plu.
Gerede, n, ein Geplauder, rozprávka, f. řeči, f. mluwenj, n. was soll, hilft das Gerede, co gest do těch řečj.
Gereichen, býti, slaužiti, zum Schaden, Vergnügen, Lobe, zur Schande, k škodě, na škodu, k potěšenj, k pochwale, k hanbě býti, zum Besten, Nutzen, k užitku, k prospěchu býti, slaužiti, zur Ehre, ke cti býti, slaužiti, zur Gesundheit, ke zdrawj slaužiti, býti, prospěti, die Wohlthat gereicht ihm zur Ehre, to dobrodinj slaužj mu ke cti.
Gereiße, n. um einen, oder etwas, trhánj, dranj, n. drauice, f. dračka, táhanice, ist um ihn, gest o něho trhánj, dranj, drauice.
Gereist, prosslý.
Gereizt, drážděný, zdrážděný, rozdrážděný, popuzený, ponuknutý.
Gerettet, zachowaný, ochráněný.
Gereuen, pykati, litowati, želeti, sich gereuen lassen, ljto, žel býti někomu, litowati, pykati, želeti něčeho, er hat sichs zu spät gereuen lassen, pozdě mu toho bylo ljto, žal, pozdě toho litoval, pykal, želel, oželel.
Gericht, n. saud, m. práwo, n. jüngstes Gericht, poslědnj saud, im Gerichte, vor Gerichte, při práwu, v práwa, v saudu, vor Gericht fordern, ku práwu, práwem, do, k saudu pohnati, ob beslati, Gericht halten, saud držeti, die Gerichte, das ist, die Personen, Richter insofern sie etwas thun, befehlen, in Ansehung der Prozeße, saudcowé, plur. Gericht, wo die Uebelthäter hingerichtet werden, spravedlnost, f. Gerichte Gottes, saudowé Bozj, plur. Obergericht, wyssj saud, práwo, n. zu Gericht sitzen, na, při saudu seděti, saudu přiseděti, saud držeti, sich zu Gericht setzen, přisednauti (sy) k saudu, zasednauti saud, 2) die Gerichtsstube, das Rathhaus, saudnice (rychta) f.
Gericht, n. Gerichte, Essen, krmě, f. gjdlo, n.
Gerichtlich, práwnj, saudicý, im Prozesse, saudně, gerichtliche Klage, práwnj žaloba, f. gerichtliche Aussage, práwnj wypowěd, f. gerichtliche Verordnung, práwnj zřjzenj, n.
Gerichtlich, adv. práwně, saudně, gerichtlich belangen, práwně obeslati.
Gerichtsbank, f. saudná lawice, f.
Gerichtsbarkeit, eigentl. Gerichtbarkeit, f. moc práwa, práwnj, f. práwo, n. unter jemandes gehörig, pod někj moc práwa přjležicý.
Gerichtsbedienter, m, ansehnlicher, práwnj služebnjk, m. geringer, práwnj sluha, m.
Gerichtsbuch, n. práwnj kniha, f.
Gerichtsdiener, m. práwnj sluha, posel, holomek, m.
Gerichtsfrau, f. mocná panj, f.
Gerichtshalter, sudj, m.
Gerichtshandel, m. saud, m. pře práwnj, f.
Gerichtsherr, m. mocný pán, m.
Gerichtshof, m. saudnice, f.
Gerichtsleute, pl. lidé od práwa, práwnj, plu.
Gerichtsordnung, f. řád saudnj, m.

Gerichts-

Gerichtsort, m. mjſto ſaudnj, ſaudné, prawnj, n.

Gerichtsplatz, m. mjſto poprawnj, poprawiſtě, n.

Gerichtsſachen, pl. wěcy ſaudné. plur.

Gerichtsſchreiber, m. prawnj, ſaudnj pyſař, m.

Gerichtsſchulze, m. ſaudce, m.

Gerichtsſtätte, f. ſaudnj, ſaudné mjſto, n. ſaudnice, f. mjſto prawnj, n. jur Exekuzion, mjſto powrawné, poprawiſtě, n.

Gerichtsſtube, f. ſaudnj ſwětnice, ſaudnice, ſaudna, f.

Gerichtstag, m, den ſaudnj, prawnj, m.

Gerichtsunkoſten, pl. prawnj autraty, pl. f.

Gerichtsverwalter, m. ſudj, m.

Gerichtswebel, m. (profauſu) pacholek, holomek, pochop, m.

Gerichtszwang, m. moc prawa, prawnj, f prawo, n.

Gerieben, tkený.

Gering, geringe, wenig, klein, malý, maličký, neweliký, nehrubý, ſkrownj, chatrný, prostý, ſprostný, geringes Vermögen, ſkrownė, malė gměnj, n. geringe Leute, chatrnj, ſprostnj, nepatrnj lidė, geringe Freunde, malj přátelé, geringen Standes, Herkommens, geriner Geburt, z ſprostného, chatrného, nepatrného ſtawu, rodu, geringes Geſchenk, malý, chatrný dar, dárek, m. der geringſte, ten neymenſſj, der geringſten einer ſeyn, býti z neymenſſich, im geringſten nicht, nikoliwěk, nicht das geringſte, ani to neymenſſj, doſt málo, gering, geringer machen, maliti, menſſiti, zmaliti, umaliti, umenſſiti, ſkrowniti, wſkrowniti, menſſi wdělati, zlehčiti, zlehkowaţi, gering werden, maliti ſe, umaliti ſe, menſſiti, zmenſſiti, umenſſiti ſe, zlehčenu býti, es iſt um ein geringes zu thun, o welmi málo činit geſt, nenj o mnoho činiti.

Geringfügig, proſtý, chatrný, ſprostný, nemarný, ſ Gering.

Geringheit, f. Geringigkeit, maloſt, maličkoſt, f. newelkoſt, ſkrownoſt, chatrnoſt, proſtnoſt, f.

Geringſchätzig, lehký, nicemný, za balátku neſtogicý.

Geringſchätzigkeit, f. lehkoſt, nicemnoſt, f.

Geringſchätzung, f. newážnoſt, málowážnoſt, f.

Gerinnen, ſſedati ſe, ſſednauti ſe, ſſydnauti, wie Milch, ſſednauti ſe, ſrazyti ſe, ſewřiſti ſe, das Blut iſt geronnen, krew ſe ſſedla, krew ſtydla, geronnene Milch, ſſedlé, ſrážené, ſewřené mléko, n. geronnenes Blut, ſſedlá, ſtydlá krew, f. tok, m.

Gerippe, n. koſti, plu. koſtěnné tělo, n. koſtěnec, m. ein bloßes Gerippe, gen ſamé koſti, ſamá koſt, gen koſt a kůže.

Geritten kommen, geti, přigeti na koni.

Geritzt, ſkrábnutý, wſkrábnutý, ſ. Ritzen.

Germ, m. beſſ. Germen, Hefen, kwaſnice, f. plur. droždj, n.

Gern, rád, a, o, powděčen, ich glaube es gern, rád tomu wěřim, wir ſehen dich gern, rádi tě widjme.

Gerochen, durch Geruch, čulý, čilý, gerochen durch Rache, mſtěný, pomſtěný.

Geröhr, n. křtinisſtě, pole křtjm poroſtlé, n. křtinowina, f.

Gerölle, n. harabu rdy, plu.

Geronnen, ſſedlý, geronnenes Blut, ſſedlá, ſſydlá krew, f. tok, m. geronnene Milch, ſrażené, ſewřené, ſſedlé mléko, n.

Geronnene, n. ſyřiſtě, n.

Geröſtet, ſmażený, wſmażený, pražený, von der Sonne, wſmahlý,

ok slunce, wie der Flachs, mo-
če.
Gerste, f. gečmen, m. von Gerste, gečný.
Gersten, plu. kraupy gečné.
Gerstenbrod, n. gečný chléb, m.
Gerstendistel, f. stračka zahradnj, f.
Gerstenfeld, n. gečné pole, gečnisté, n.
Gerstenacker, m. gečnisté, n.
Gerstenbier, n gečné piwo, n.
Gerstel, f. Gerstentrank.
Gerstenhäutlein, n. gečná plèwa, f.
Gerstenmalz, n. tluč gečná, f.
Gerstenmutter, f. opilka, matonoha, (w gečmeně)
Gerstenkorn, n. im Auge, gečné zrno, n.
Gerstenmehl, n. gečná mauka, f. tluč.
Gerstenspreu, m. plèwa gečná, f. gečná lusstina, f.
Gerstenstroh, n. gečná sláma, f.
Gerstensuppe, f. gečná, z gečmena polèwka, f.
Gerstentrank, m. gečný nápoj, nápoj z gečmena, m
Gerstenwasser, n. gečná woda, woda z gečmena, f.
Gerte, f. Ruthe, prut, m. pružina, f. geschnittene an einer Weinrebe, střiž, podpůsta, f. dědic, m.
Gertenkraut, n. zamašt, mastnj pusšk, f.
Gertlein, n. prautek, m.
Gertchen, n. prautek, prauteček, pružinka, f.
Gertraut, f. bratan, božj dřewce, sa-mec.
Geruch, m. Duft, wůně, f. lieblicher Geruch, libá, pochotná wůně, Geruch von sich geben, wůni ze sebe wydáwati, wypauštěti, dáwati, 2) der Sinn selbst, čich, m. (čuch) powonění, n. einen guten Geruch haben, dobrý čich, čuch mjti, keinen Geruch haben, čichu, čuchu nemjt.
Geruchlos, bez čuchu, bez čichu.
Gerücht, ſn. powěst, f. (hlahol) m. pokrik, m. das Gerücht breitet sich aus, rozcházý se powěst, hlahol, gutes, schlechtes Gerücht haben, mjti dobrau, zlau, powěst, býti dobropowěstným, zlopowěstným, das Gerüchte geht, daß zo gde powěst, že ač.
Geruchvoll, plný wůně, pkewonný.
Gerufen, wolaný, powolaný, ist wolaný.
Geruhen, ráčiti.
Geruhig, ſ. Ruhig.
Gerümpel, n. altes, haraburdj, n. (wetsch) harampádj, n.
Gerülle, Gerümpel, Gerumpel, n. ſ. Gerülle.
Geruntzelt, scwrknutý, swráskalý.
Gerüst, n. strog, m. zum Bauen, zur Exekuzion, oder zum Aufstellen, zum Auf- und Niederlassen, als in Schauspielen, von Bretern, dergleichen die Maurer haben, lessenj, n. von Beinen, strog, přjprawa dřewěnná neb stawenj.
Gerüstet, strogený, přistrogený, přjprawený, přichystaný, gerüstet seyn, in der Rüstung, býti oděný, býti w oděnj, zbrogi oděný, oblečený, zbrogný, ſ. Rüsten.
Gerüttel, n třesenj, třasenj, lomcowánj, n.
Gerüttelt, třesený, zlomcowaný.
Gesäme, n. semena, plu.
Gesäet, syrý, setý.
Gesägt, řezaný pilau.
Gesagt, prawený, řečený.
Gesälbet, mazaný, pomazaný mastj.
Gesalzen, solený, nasolený, osolený.
Gesammelt, sebraný, zhromážděný.

Gesammt, wessken, wssecken, wessken; posspolný, posspolitý, mit gsammter Macht, wssj mocý, das gesammte Land, wesskerá země.

Gesammtschaft, f. posspolitost, posspolnost, f. wesskerost.

Gesandt, poslaný, wyslaný, slaný.

Gesandter, m. wyslaný, wyslanec, poslanec, slanec, m.

Gesandtinn, f. wyslankyně, poslankyně, f.

Gesandtschaft, f. poselstwj, wyslánj, wyslanstwj, wyprawenj posslů, n. die Gesandschaft verrichten, odbýwati, wykonati, wyssjdti, zdjti poselstwj.

Gesandtschaftlich, po poselsku, po wyslansku.

Gesang, m. zpěw, m. pěnj, n.

Gesangvögel, zpěwawj, zpěwnj ptácy.

Gesangsweise, zpěwně.

Gesäßbein, n. křtnj kost, f.

Gesäß, n. wo man sitzt, sedadlo, sedátko, sedénj, n. stolice, f. 2) der Hintere, zadek, m. zadnice, zadnice, f.

Gesattelt, osedlaný, sedlaný.

Gesättiget, nasycený.

Gesäubert, očistěný, cýděný.

Gesäuert, zakwasseny, zakwassený, kwassený, nakwassený, gesäuertes Brod, kwassený chléb, m.

Gesäuf, aud. Gesauf, n. das Saufen, Gesoff, pitj, n. vieles, unmässiges, chlastánj, piganstwj, chlemtánj a slopánj, das Gesäufe in der Reihe herum, připijenj, kadowánj, spolukadowánj, spolupitj, n. 2) schlechter Trank selbst, n. nápog lecagkýs, brynda, f.

Gesäugt, přikágený, kogený.

Gesaugt, stěbaný, sšatý, durmanný.

Gesause, n. gekot, m. geženj, m. hluk, m. hlučenj, hučenj, f. Sausen.

Geschabet, strauhaný.

Geschaffen, stwořený.

Geschaft, zgednaný, způsobený, opatřený.

Geschäft, n. Geschäfte, zaměstnánj, zanepráždněnj, n. práce, f. gednánj, dilo, n. (wěc) křtnj, n. haben, mjti zanepráždněnj, zř. sich der Geschäfte entziehen auf eine Zeit, odprázdnitj se od práce, od zanepráždněnj, zř. wichtige Geschäfte, důležitá gednánj, důležitá práce, ohne Geschäfte seyn, býti bez bez práce, Geschäfte auflegen, práce wzložiti, zawaliti, ein Geschäft ausrichten, prácy, wěc wykonati, wyřjditi, wěc zdjti.

Geschäftig, zaměstnaný, zanepráždněný, pracowitý, snažný, nepráždný, geschäftig seyn, zaměstnánj, zanepráždněnu býti, snažném, pracowitém býti, geschäftig etwas auszurichten, ochotný, geschäftig thun, omrati se, batoliti se, oráčeti se.

Geschäftigkeit, f. snažnost, f. snaženstwj, n. pracowitost, f. nepráždnost, zaměstnáwánj, zanepraždňowánj, n. pracnost, f.

Geschäftsmann, m. muž zanepráždněný, nepráždný, pracný.

Geschäftsträger, wyřjditel wěcy, m. gednatel, řjditel, zpráwce, starosta, opatřitel.

Geschäftsrock, m. kabát k prácy do práce, wssednj, prostý.

Geschehen, státi se, stáwati se, přihoditi se, dáti se, zběhnauti se, djti se, geschehen lassen etwas, dopustiti, připustiti něčemu, geschehene Dinge, stalé wěcy, es ist schon um mich geschehen, giž gest po mně, weta, giž gest po mně, giž gest semnau konec, es ist gern geschehen, rádo se stalo, geschehe was da wolle, děg se gak děg, stań se cokoli.

Geschehen, was geschehen ist, staly, dalý, zběhlý, geschehene Dinge, stalé wěcy.

Ge-

Geſcheidt, ſ. Geſcheut.
Geſcheitert vražený.
Geſchenk, n. dar, m. pocta, f. an die Braut, wěno, n. Geſchenk für, oder an Geſandte, dar, m. pocta, f. Geſchenk zum neuen Jahr, dar nowého léta, m. Geſchenke machen, mit etwas einem, darem dáti někomu něco, Geſchenke viele machen, dary, pocty dáwati, zum Geſchenke, darem, Geſchenke, ein Amt zu erlangen, oder den Richter zu beſtechen, wjátky, dary, plu.
Geſchenkchen, n. dárek, dareček, m.
Geſcheut, maudrý, chytrý, roſſafný.
Geſcheut werden, zmaudřeti, zchytřeti.
Geſcheut, adv. maudře, chytře, rozſſafně.
Geſcheutheit, eigentl. Geſcheidtheit, maudroſt, chytroſt, rozſſafnoſt, f.
Geſchichte, ſ. die Wiſſenſchaft, Erzählung der Geſchichte, Geſchichtskunde, přjběhy, plur přjběhowé, die alte und neue Geſchichte ſtudiren, erlernen, ſtarým y nowým přjběhům ſe wčit, nawčit, ein Liebhaber alter Geſchichte, milownik ſtarých přjběhů, m. 2) eine Begebenheit, přjhoda f. přjběh, eine Geſchichte erzählen, beſchreiben, přjběh wypraſowat, wypiſowat.
Geſchenkträger, m. daronoſyč. m.
Geſchichtch n, malý přjběh, n.
Geſchichtsbücher, plur. letopiſowé, letopiſy, pl.
Geſchicht-fehler, m, omyl, m. chyba w ſpiſowánj přjběhů, f.
Geſchichtskunde, ſ. umělоſt, f. umětj wěcý přiběhlých, přiběhů, n.
Geſchichtskündiger, m. zběhlý, doſtálý, včený, powědomý w přjhězých, m.
Geſchichtsſchreiben, das, ſpiſowánj, ſkádánj přjběhů, n.
Geſchichtsſchreiber, m. letopiſák, ſpiſowatel, ſkladatel letopiſů, přjběhů, letnikář, m.
Geſchick, n. Schickſal, oſud, m. vloženi, dopuſtěnj Božj, n. 2) zu etwas Geſchicklichkeit, způſobnoſt, f. způſob, m. ein Menſch, der kein Geſchick hat, člowěk nezpůſobný, neplechý, bez způſobů, nemage žádných způſobů, Geſchick haben zu etwas, způſobnoſt k něčemu mjti, býti způſobným, Geſchick der Sachen, gute Art, ſluſſnoſt, náležitoſt, f. haben, ſich ſchicken, ſluſſné, náležité býti, ſluſſeti, es hat kein Geſchick, nemj to ſluſſné, wěc ſluſſná; es hat kein Geſchick zum Regiren, nepodobá ſe, nemá ſe k dělſki, ins Geſchick bringen, Geſchick geben, způſobowati, způſobně ſkládati, ſložiti, způſobné činiti, w hromadu ſjsti, pogiti, weder Geſchick noch Gelenk haben, von der Perſon, nezpůſobný a nezrawný býti.
Geſchicklich, ſ. Füglich, Geſchick.
Geſchicklichkeit, ſ. Fähigkeit, způſobnoſt, způſobilоſt, ſchopnoſt, Leichtigkeit, Fertigkeit, přjſtrognoſt, Geſchicklichkeit des Verſtandes, rychloſt, chopnoſt, hbitoſt rozumu, innerliche, ſchopnoſt, zu etwas, der Kraft nach, způſobnoſt, způſobilоſt, der Wirklichkeit nach, umělоſt, f. der ſie hat, ſ. Geſchickt.
Geſchickt, zu etwas, von der Sache, Zeit, bequem, ſchicklich, paſſend, způſobný, způſobilý, přjhodný, von der Perſon, tüchtig, tauglich, způſobný, způſobilý, ſchopný, fähig, etwas mit Leichtigkeit und Fertigkeit zu vollbringen, přjſtrogný, der Uebung nach erfahren ſeyn, umělým býti, er iſt geſchickt, geſt způſobný, ſchopný, ein geſchickter Redner, umělý řeč-

nik, er iſt zu allen Dingen geſchicke, geſt ze wſſem wěcem ſchopný, způſobný, přiſtrogný, die Rede iſt geſchickt zum Ueberreden, ta řeč geſt způſobná k přemluwenj, geſchickt machen eine Sache, zu etwas verrichten, přiſtrogiti, přizpůſobiti, wie die Menſchen zu etwas, ſchopného, způſobného wčinitj, 2) geſendet, poſlaný, ſlaný

Geſchickt, adv. geſchicklich, von der Sache, způſobně, způſobile, přihodně, miſtně, künſtlich, wměle, způſobně, leicht, fertig, přiſtrogně.

Geſchirr, n. nádoba, f. ein kleines, nádobka, allerley, mehreres, vieles, Geſchirr, als zum Wagen, Ackerbau, náradj, nádobj, n přiſprawy, plur. Kuchelgeſchirre, Hausgeſchirre, kuchynſké, domácý nádobj, náradj, nářenj, n. orudj, Geſchirr für die Pferde, poſchwy, plur. ozdoba koňſká, f. nástroge, pl.

Geſchirrlein, n nádobka, f.

Geſchlacht, dobré wrſtwy, dobrého dru.

Geſchlachte, das, zabjgenj, bitj, zařezánj, poráženj, n. poráżka, f.

Geſchlachtet, zabitý, zařezaný, poražený.

Geſchlagen, bitý, tepaný, wie der Kind, potručený, poražený, ſ. Schlagen.

Geſchlank, beſſ. ſchlank, ſchmeidig, ſchmeitig, autlý, čiplý, ſtihlý, ztepilý, lepý, konopatý

Geſchlankheit, f. autloſt, čiploſt, ſtihloſt, ztepiloſt, lepoſt, konopatoſt.

Geſchlecht, n. pokolenj, náſoba, rodina, f. rod, kmen, m. plemě, plemeno, n. eines Geſchlechts, von eben dem Geſchlechte, z gedneho pokolenj, kmene, rodu, von geringem Geſchlechte, z rodu chatrného, proſtého, nižſzího poſſlý, vom vornehmen Geſchlechte, z rodu ſlawného, wineſſeného, wzácného poſſlý, jehu Geſchlechter Juden, deſet pokolenj Židowſtwa, deſet náſob Židowſtwa, 2) Geſchlecht, Gattung, pohlawj, pokolenj, n. das männliche Geſchlecht, muzſké pohlawj, das weibliche, ženſké pohlawj, beiderley Geſchlechts, obogjho pohlawj, pokoleni, vom alten, großen, königl. Geſchlechte, (Familie,) ze ſtarého, welkého rodu, das menſchliche Geſchlecht, pokolenj lidſké, n.

Geſchlechtsfehler, m. chyba w rodu, f.

Geſchlechtskunde, f. známoſt rodů, f.

Geſchlechtsname, m. gméno národu, n. rodu, rodnj.

Geſchlechtsregiſter, n. pojnamenánj, ukazadlo, kniha rodů, f.

Geſchlechtsſtamm, m. kmen, m.

Geſchleppe, n. großes, von Leuten, táhlo, n. hluk, ſáſtup, m. hinter ſich von Perſonen, táhlo, n. mit Perſonen, ſchůzka, f. ſchůzky, plur.

Geſchlichtet, rownaný, ſrownaný.

Geſchliffen, brauſſený, nabrauſſený.

Geſchlißt, rozedřený, rozpáraný.

Geſchlürfe, n. ſrkánj, n. ſrkačka, f.

Geſchmack, m. der Sinne, okuſſenj, n. 2) den ein Ding giebt, das man ißt oder trinkt, chut, chutnoſt, f. kein Biſchen Geſchmack, ani chauſky, den Geſchmack verlieren, z chuti wyjſt, chut ztratit, 2) Geſchmack deſſen, der etwas verkoſtet oder ißt, chut, Geſchmack haben, empfinden, chut mjti, cwěriti, Geſchmack, moraliſcher in Künſten, chut, chutnoſt, f.

Geſchmacklos, bez chuti, nechutný.

Geſchmackloſigkeit, f. nechutnoſt, bezchutnoſt, f.

Geschmackvoll, plný chuti.
Geschmader, n. ssrdánj, ssmakenj, u. s. Geschmier.
Geschmähet, haněný, zhaněný.
Geschmälert, tenčený, s. Schmälern.
Geschmauchet, kaděný.
Geschmeckt, okussený.
Geschmeichelt, pochlebowaný.
Geschmeide, n. ssperky, ozdoby, plur. ssperk, m. ozdoba, okrasa, f. (ženská)
Geschmeidig, slizký, vtlý, čiplý, tenký, tažný, hebký, wie ein Mensch, tichý; krotký, ochotný, powolný, ein Leib, vtlé, čiplé tělo, geschmeidig machen, měkčiti, změkčiti, einen Menschen, zkrotiti, sklouditi, vtjssiti, geschmeidig werden, měknauti, změknauti, obměknauti, krotnauti, okrotnauti, tichnauti.
Geschmeidigkeit, f. slizkost, vtlost, čiplost, tažnost, měkost, hebkost, a) in Sitten, krotkost, ochotnost, powolnost, f.
Geschmeiß, n, Ungeziefer, hmyz, m. schlechte Leute, Gesindel, hlůza, zběř, chátra, hlamotiny, lůza, holota, f. holomstwo,
Geschmelzt, rozpuštěný.
Geschmier, n. mazanice, f. maza, mitza, f.
Geschmiert, mazaný.
Geschminkt, líčený, zlíčený, nalíčený, geschminkte Backen, líčené, nalíčené líce, geschminkte Rede, Worte, líčená řeč, f. líčená slowa, plur.
Geschmissen, hozený, wržený.
Geschmolzen, s Schmelzen.
Geschmuck, m. ozdoba, okrasa ženská, f. ssperk, m. ssperky, plur.
Geschmückt, ozdobený, okrášlený, ostrojený, wykrášlený, ssperkowaný.
Geschnäbelt, nosatý.
Geschnatter, n. der Gänse, ssrěbet, m. ssrěbrání, n.
Geschneellt, betrogen, ohnuty, říznutý.
Geschneüzt, wysmrkaný.
Geschniegelt, geschmückt, cíděný, wycíděný, wyssperkowaný.
Geschnitten, mit dem Messer, řezaný, wřezaný, wřjznutý, wřezaný, pořezaný, mit der Scheere, střjhnutý, střjžený, aus Mutterleibe geschnitten, z žiwota matky wyřezaný, wyřjznutý, geschnittene Rede, řjzek, m.
Geschnitzt, geschnitzelt, řezaný, wyřezaný, wyřezáwaný, řezbowaný.
Geschnurre, n. ssrkehot, chřest, m.
Gescholten, zhaněný, zláný, zlořečený.
Geschöpf, n. twor, m. stwořenj, n. (wěc stwořená)
Geschörft, wářený.
Geschoren, ostřjhaný, holený.
Geschossen, wenig närrisch, střelený, ssrežený, natrhly, p-t hlý, solcher Mensch ssrežnenec, střessij..
Geschoß, n. Schußgewehr, střelba, (zbraň střelčí, f.) 2) im Bauen an einem Gebäude, Stockwerk, poschodj, n.
Geschreibe, n. psanj. n.
Geschöpfchen, n. stwořenjčko, tworek. m.
Geschrey, n. křik, pokřik, m. (hluk) powik, powyk, okřik, ein Geschrey erheben, machen, křik wydati, učiniti, nastrogiti, pokřik wčdati, učiniti, ein arges Geschrey machen, welikého křiku nastrogiti, nadělati, 2) Ruf, Gerücht, řeč, křik, powěst, hlahol, im Hasen Geschrey seyn, býti w zlém křiku, w zlé řeči, w zlé powěsti, viel Geschrey und wenig Wolle, mnoho řeči a málo skutku, ins Geschrey einen bringen, w pokřik, w křik někoho wwesti, přiwesti, mezy lid roznesti, ins Geschrey

kommen,

kommen, w křik, w pokřik, w powěst wgiti, přigiti, Geschrey der Kriegenden, hluk, powyk, křik, pokřik bogugicých.

Geschrieben, psaný, s. Schreiben.

Geschritten, krácený.

Geschrumpft, nabjraný, swráskalý, scwrkly.

Geschuhet, w střewjce obutý

Geschunden, dřený, odřený, sedřený, zdjraný.

Geschürzt, přepásaný, 2) wykásaný.

Geschütz, n. střelba, f. dělo, n. groß Geschütz, welikú, hrubá střelba, (zbraň těžká, f.) děla, kusy welikė, plur. welikú střelba. s. kleines Geschütz, malá děla, pl. n.

Geschwader, n. ein Haufen, hluk, m. heyno, n. hromada, f (zběř, f. jástup, m.

Geschützt, chráněný, ochráněný.

Geschwacht, zemdlený, vmdlený, oslabený, 2) eine Geschwächte, Gzmrhaná, s. Schwächen.

Geschwängert, obtěžkaný, obřichacený, s těžkým žiwotem, s autežkem, těhotný, obřehotěný.

Geschwänzt, ocasatý.

Geschwägerte, swagrowé, swagřj.

Geschwär, n. Geschwür, wřed, nežit, m. ein fressendes Geschwär, rozgjdagicý, rozgjdawý, zžjragicý, obžjrawý wřed, wlkes Geschwär, wředowitý, plný wředů, neži ů.

Geschwären, hnogiti, zahnogiti se, hnisowatěti, gjtřiti se, rozgjtřiti se, zgjtřiti se, zagjtři se, wředowatěti.

Geschwärme, n. těkánj, taulánj, n. plahocenj.

Geschwärzt, černěný, počerněný, včerněný, zčerněny, s. Schwärzen.

Geschwätz, n. Plaudern, n. střebetánj, n. střebet, m zwánj, n. zwanice, f. klachánj, n. ein unnützes eitles, leeres Geschwätze, marné, daremné řeči, zabywky, klewety, ꝛc. plur.

Geschwätzig, střebetný, střebetawý, žwawý, mnohožwawý, klachawý, mnohomluwný, žwatorný, blekotný, ein solcher Mensch, drchta, klampač, žwáč, plissač, s. Plauderer, Maulmacher, Plawdertasche.

Geschwätzigkeit, f. střebetnost, střebetawost, žwawost, mnohomluwnost, žwatornost, blekotnost, f.

Geschwefelt, sýrowatý.

Geschweige, nercyli neřkuli, tjm méně.

Geschwellen, otecy, otekti, odauti se, nadauti se, opuchnauti, naběhnauti, oduřiwěti, duřmauti, zpuchnauti.

Geschwenkt, opálený.

Geschwey, s. Schwägerinn.

Geschwinde, geschwind, čerstwý, spěšný, pospěšný, rychlý, hbitý, kwapný, bystrý, geschwinde Sprache, čerstwý, hbitý gazyk, m.

Geschwind, adv. čerstwě, zčerstwa, spěšně, pospěšně, rychle, honem, kwapně, kwapem, hbitě, hned, záhy, rauce, bystře, skokem, brzy, geschwinde reden, čerstwě, zčerstwa, spěšně, hbitě mluwiti, geschwind gehen, reiten, fahren, spěšně, rychle, čerstwě, z čerstwa gjt, (chodit) ger, (gezdit) geschwinde arbeiten, essen, lernen, spěšně, čerstwě, z čerstwa, záhy, honem pracowat, gjst, včit se, er kam geschwinde wieder, brzy, hned, záhy, honem, rychle, opět přišel.

Geschwindigkeit, f. čerstwost, spěšnost, rychlost, f. hbitost, kwapnost, bystrost, Geschwindigkeit im Reden, čerstwost, spěšnost, hbitost w mluwenj.

Geschwindschreiben, čerstwě, zčerstwa psáti.

Ge-

Geschwindschreiben, das, čerstwé psanj, n.

Geschwister, plur. Brüder, bratřj, Schwester, sestry, bratřj a sestry, plur.

Geschwisterkinder, plur. von zween Brüdern, bratrancy, streyčenj bratřj, von zwoen Schwestern, sestřenci, plur.

Geschwisterkind, n. von zween Brüdern, bratranec, bratránek, von zwoen Schwestern, sestřenec, m.

Geschwisterkindskinder, bratráňata, plur. n.

Geschwitzt, pocený, zapocený.

Geschwollen, otekly, nabĕhlý, opuchlý, spuchlý, geschwollen seyn, býti otekłým

Geschworen, eidlich vernommen, přjsežný.

Geschwül, schwülig, wedro, parno, n. es ist schwül, gest parno, wedro.

Geschwulst, f. otok, m. otekłina, f. otečenj, nadutj, spuchlina, f. an den Ohren, am Halse, an heimlichen Oertern, zawssnice, zlážа, f. otok za vssima, na krku, m. die Geschwulst setzt sich, otok opadá.

Geschwunden, schřadlý.

Geschwungen, dobity, kazený.

Geschwür, n. wřed, nežit, m. es ziehet sich ein Geschwür zusammen, dĕlá se wřed, nežit,

Geschwürig, voller Geschwüre, wředowitý, plný wředu, geschwürig werden, wředowatĕti.

Geschścht, sscsták, ssesterý počet, m.

Gesegnen, Abschied nehmen, žehnati se, die Welt, das Zeitliche, žehnati se s swĕtem, Gott gegne es, požehnowati koho Bůh, einem etwas gesegnen, žehnati někomu na zuby.

Gesignet, požehnaný.

Gesehe, das, zewlowánj, čuměnj, kaukánj, n. zewly, lelky, plur. lelkowánj, n.

Gesehen, widĕný, spatřený, gesehen seyn, widjnu, wzácnu býti.

Geseigertes Kupfer, zágrowaná mĕď, galowá mĕď, f.

Gesell, m. towaryš, druh, společnjk, pobočnjk, m. in der Wohnung, Stube, towaryš bytu neb pokoge, auf der Reise, towaryš na cestĕ, cesty.

Gesellen, zu einem, towaryssiti, přitowaryssiti, přiwinauti k němu, sich, towaryssiti, přitowaryssiti se k někomu, družiti se k někomu, winauti, přiwinauti, připogiti se k někomu, stowaryssiti se s někým, gleich und gleich gesellt sich gern, rowný k rownému rád se towaryssí, druh druha hledá.

Gesellig, towaryšský, domácný, družebný, geselliges Leben, towaryšské, domácné žiwobytj, n.

Geselliq, adv. towaryšsky, towaryšstwým hĕhem, domácně, družebně.

Geselligkeit, f. družebnost, domácnost k towaryssenj, towaryšstwj, n.

Gesellschaft, f. Verbindung, aufgerichtete Verbindung, towaryšstwo, towaryšstwj, n. družina, společnost, f. 2) eine Anzahl vereinigter Personen, shromážděnj, pospolnost, společnost, f. spolek, in Gesellschaft treten, sich begeben, wgjti w towaryšstwo, dáti se w towaryšstwo, spolek činiti s někým, wie die Gelehrten aufrichten, towaryšstwo, společnost wyjdjhnauti, činiti, býti Gesellschaft, ilé towaryšstwo die Gesellsaft trennen, towaryšstwo rozlaučiti, rozděliti, zrussiti, er hat grosse Gesellschaft, es ist große Gesellschaft bey ihm, má lid i. společnost, gest společnost, u něho, in Gesellschaft seyn, bysi w společnosti, w spolku, gjti do společnosti, do spolku, in jemandes Gesellschaft, w towaryšstwu někým, s někým, in Gesellschaft eines

eines reiſen, gehen, fahren., mjti na ceſtě, na woze někoho za towaryſſe, einem Geſellſchaft leiſten, towaryſſe dáti, towaryſſiti s někým, býti někoho towaryſſem.

Geſellſchafter, m. towaryš, společnjk, m.

Geſellſchafterinn, f. towaryška, společnjce, f.

Geſellſchaftlich, ſ. Geſellig.

Geſellſchaftlichkeit ſ. Geſelligkeit.

Geſellung, f. přitowaryſſenj, přiwinutj, towaryſſenj, druženj, n.

Geſenk, n. rewj, n.

Geſenkhammer, m, kladiwo čárowané, n.

Geſenkeiſen, n. železný ſtřep, n.

Geſenkter Kopf, ſklopená, ſehnutá, ſkloněná hlawa, f.

Geſetz, n. zákon, m. zřjzenj, nařjzenj, vſtanowenj, wložnjk; právo, n. ein Geſetz geben, zákon dáti, wydati, právo nařjditi, vſtanowiti, wydáti, das Geſetz übertreten, zákon, právo přeſtaupiti, překročiti, přečiniti, Geſetz aufheben, zákon zruſſiti, zkazyti, wyzdwihnauti, zložiti, Geſetz Gottes, zákon Božj, m. dem Geſetz gemäß, zákonně, das Geſetz betreffend, zákonnj.

Geſetzbuch, n. kniha zákonnj, f. zákon, m.

Geſetzlich, zákonnj, dle zákona,

Geſetzlichkeit, zákonnoſt, f.

Geſetzfrey, geſetzlos, bez zákona.

Geſetzgeber, m. zákona, práwa wydáwatel, dáwatel, wydawač, vſtanowitel, nařjditel, zřjditel, zákonadárce, m.

Geſetzgebung, f. zákona dánj, wydánj, n,

Geſetzmäßig, řádný, pořádný.

Geſetzmäßigkeit, f. řádnoſt, pořádnoſt, f.

Geſetzſtürmer, m. zákona ruſſitel, zákonorušſe, m.

Geſetzſtürmerey, f. zákona ruſſenj, zákonoruſſeciwj, n.

Geſetzt, ſazený, poſazený, vſazený, 2) über etwas geſetzt ſeyn, býti nad něčjm vſtanowený! poſtawený, vſazený, 3) geſetzt, das es alſo ſey, deyme tomu, položme, že geſt tomu tak, 4) geſetzt, nicht kindiſch, zmužilý, doſpělý.

Geſetztafeln, plur. dcky zákonnj, plur. deſatero, n.

Geſetzwidrig, zákonu, právu odporný, protiwný, proti zákonu, zákonu na odpor, naproti.

Giſichert, zbezpečený, vbezpečený, zgiſſtěný, vgiſſtěný.

Geſicht, n. der vordere Theil des Kopfs, twář, f. in ſöfern man Mienen darinn ſieht, ein Geſicht, wie es durch Freude, Traurigkeit Zorn oder andere Leidenſchaften geberdet oder verändert wird, oblič, m. twář, f. ſchönes, artiges, hübſches Geſicht, krásná, ſličná twář, ſličný oblič, ein freundliches, heiteres, přjwětiwý, weſelý, ochotný, libý gaſný oblič neb twář, libé, weſelé wzezřenj, haben, mjti ochotný, weſelý, gaſný oblič, gaſnau twář, weſelé wzezřenj, býti gaſného obličege, gaſné twáře, libého, weſelého wzezřenj, machen, weſele, libě, ochotně, gaſně hleděti, abſcheulich von Geſichte ſeyn, býti twáře ohyzdné, ſſeredné, obličege, wzezřenj ohyzdného, ein grimmiges Geſicht, zuřiwý, vkrutný oblič, wjzřenj, machen, zuřiwě hleděti, ein grimmiges Geſicht haben, býti wzezřenj, obličege zuřiwého, hrozného, Geſichter machen, ſchneiden, ſſkaredě, poſſmaurně, zakrnělе, zaſmuſſile, kyſele hleděti, ſſkarediti ſe, zakrnětі ſe, zaſmuſſiti ſe, der es thut, zakrnělý, zaſmuſſilý, ſſkaredý, am Geſichte anſehen, z obličege, i oci poznati, das Geſicht ändern, twář změniti, aus

dem

dem Gesichte gehen, z očj gjti, lassen, z očj pustiti, spustiti, aus dem Gesichte kommen, z očj se ztratiti, zmizeti (se,) von Gesichte hůdsch, sličný na twáři, sličného obličege, von Gesichte kennen, od widěnj znáti, vors Gesicht, zu Gesichte bekommen, vzříti, vwiděti, vhljdati, zočiti, sezříti, shljdnauti, kommen, přigjti na očj, geh mir aus dem Gesichte, gdi mi z očj, im Gesichte zerkratzet seyn, possrábaný býti mezy očima. 2) Gesicht, die Augen, das Sehen, oder die Fähigkeit zu sehen, zrak, zřetel, m. widěnj, gutes, schlechtes Gesicht haben, dobrý, sspatný zrak mjti, scharfes Gesicht, bystrý zrak, blödes Gesicht, mdlý, blbý zrak, wenn mich mein Gesicht nicht trügt, nesslá-li mne můg zrak, mé očj, aus dem Gesichte gehen, gjti z očj, nicht aus dem Gesichte lassen, nepustiti, nesspustiti z očj, das Gesicht verlieren, přigjti o zrak, ztratiti zrak, pozbyti zraku, vor das Gesicht stellen, před očj klásti, wložiti, předložiti, stawěti, předstawiti, předestřjti, ins Gesicht sagen, do očj říct, mluwiti, ins Gesicht lügen, do očj, w oči někomu lháti, die Sonne scheinet ins Gesicht, slunce do očj swjtj, mit dem Gesichte gegen etwas gekehrt, twářj, očima k něčemu obrácený, 3) Gesicht, Erscheinung, widěnj, n. vkaz, m. oblúzenj, f.

Gesichtchen, n. Gesichtlein, twářka, f. das Gesicht trügt nicht, twářka nenj lhářka, das Gesicht blühend wie eine Rose, twářičky gak ružičky, ein artiges Gesichtchen, hezká twářka, twářička.

Gesichtsbildung, f. twářnost, f. způsoba twáře, f. rád, m. ein Knabe von schöner Gesichtsbildung, pacholi krásné twárnosti, krásného rádu.

Gesichtsfarbe, f. plet, f.

Gesichtsdeutung, f. hádánj z oblič'ege, z twáře, z twárnosti, n.

Gesichtskreis, m. půl nebe, čára neb okrauhlost na nebi, f.

Gesichtsröthe, f. jarčelost, čerwenost twáře, f.

Gesichtsschärfe, f. bystrost, ostrost zraku, očj, f.

Gesichtszüge, plu. kaby w obličegi, rázy, pl.

Gesiebent, sedmák, sedmerý počet, m.

Gesiegelte Erde, hljna z Lemnu, f.

Gesims, n. úm etwas herum, římsa, f. podwlaky, f. plu. am Ofen, krancljř, m. krancle, plur.

Gesimsbret, n. karnis, Sajma, f.

Gesimshobel, m. karnisek, m.

Gesinde, n. čeládka, čeled, f. čeledjnowé, plur. chasa, f. ein Gesinde, čeledjn, m.

Gesindel, n. hlúza, lúza, holota, f. zbéř, chátra, pléwa lidj, f.

Gesindelohn, m. mzda čeledenj, f.

Gesindestube, f. čeledenj, m. rastegna, f.

Gesindebrod, n. čeledn.j chléb, m.

Gesinge, n. zpjwánj, pěnj, n

Gesinnet, způsobený zstanowený, na mysli, gesinnet seyn gegen einen, smeyssleti, mysliti, o někom, gut, übel gesinnt seyn gegen einen, smeyssleti, mjsliti, mysliti dobře, zle o někom, dobremyslným, dobře mysliti, zlomyslným býti, gleich gesinnet seyn, ték mysli, gedné mysli, gedné wůle, stegného mjnění, ték wůle, toho wmyslu býti, tu mysl, tu wůli, ten zmysl mjti, gednoho a téhož wmyslu, mjnění, též

myšl

myſli býti, ſteyné, gednoſteyné ſmeyſſleti, mjniti, gednè wále býti, geſinnet ſeyn wegzureiſen, aumyſlu býti, mjniti, hodlati odgeti, gleich geſinnet werden, s gednomyſliti ſe.

Geſinnung, f. Meynung, myſſlenj, ſmeyſſlenj, n. gute, freundliche gegen einen hegen, dobré myſſlenj, mjnénj o někom mjti, ſmeyſſleti dobře, přátelſky o někom, áble, býſe, zlowolnoſt, f. 2) Geſinnung, Entſchluß, Wille, vmyſl, m. myſſlenj, mjnénj, n. was iſt deine Geſinnung, co geſt, gaké geſt twé myſſlenj, mjnénj, gaký, co geſt twûg vmyſl, ſeine Geſinnung entdecken, vmyſl ſwûg, myſſlenj, mjnénj ſwé zgewiti, wygewiti, gleicher Geſinnung, gednoho a téhož vmyſlu, gedné a též myſli, téhož myſſlenj, mjnénj, ſeyn, býti, anderer Geſinnung ſeyn, giné wûle, myſli býti, ginák ſmeyſſleti, mjniti.

Geſippte, přibuzny.

Geſittet, mrawný, cudný, wohl, übel, dobrých, zlých mrawů, geſittetes Weſen, geſitteter Zuſtand, geſittete Beſchaffenheit, (Geſittheit) mrawnoſt, cudnoſt, f. end, m.

Geſonnen, willens ſeyn, vmyſlu býti, myſliti, mjniti, aumyſl mjti, ich bin geſonnen wegzugehen, gſem vmyſlu, myſlim, mjnim, mám vmyſl, hodlám odegjti, was biſt du geſonnen zu thun? co myſlíš včiniti? co máš w vmyſlu? co gſy vmyſlu včiniti? ich bin nun geſonnen abzureiſen, gſem vmyſlu, hodlám odgeti.

Geſotten, wařený.

Geſpalten, rozſtipený, rozeklany, rozkolený, rozwrácený.

Geſpann der Pferde, n. spřež, f. spřeženj, n.

Geſpann, m. Geſell, towaryš, ſpoluetwaryš, druh, ſaudruh, ſpolečnjk, pobočnjk, m.

Geſchaftſchaft, f. towaryſſtwo, u. ſpolek, m. (ſpkjznénj, n.

Geſpannt, nakažený, napiaty, napnutý.

Geſparr, n. ponebj, n.

Geſpeiſet, krmený, nakrmený.

Geſpellt, ſ. Geſpalten.

Geſpenſt, n. ſtraſſidlo, obluda, přiſſera, obludnoſt, f.

Geſpenſterbuch, n. kniha o ſtraſſidlách o oblúdách, f.

Geſpenſterhiſtorie, f. pohádka, powjdačka o ſtraſſidlách, f.

Geſperre, n. das Sperren, zawřenj, n. 2) vermittelſt deſſen etwas geſperrt wird, zawjradlo, 3) ſ. Widerſtrebung, 4) an einem Buche, jápony, záponky, plur. das ganze Geſperr, zawřitj n.

Geſperrter Sitz, Platz, zawřité, zawřené ſedénj, ſedadlo, miſto, n.

Geſpiel, m. towaryš, pobočnjk, m.

Geſpielinn, f. towaryſſka, pobočnice, f.

Geſpiele, das, hranj, n.

Geſpinnſt, n. přádlo, přediwo, n.

Geſpinſtrolle, f. wálec pro hotowé přediwo, n.

Geſpießt, naſtrčený, nabodnutý.

Geſpitzt, oboſtřený, ioſtřený, zoſtřený.

Geſponnen, předený.

Geſpötte, n. poſměch, poſmjſſek, ſmjch, m. wyſmjwánj, vſtipky, plur. Geſpötte treiben mit einem, ſmjch ſobě z někoho dělati, včiniti, ſmjch, poſměch, poſmjſſek, poſmjſſky z někoho mjti, poſmjwati, wyſmjwati, poruhati ſe někomu, zum Geſpötte werden, býti ku poſměchu, w poſměch býti wydánu, dazu machen cinen, oder ſich, w poſměch wydati.

Geſpräch, Geſpräche, n. rozmlauwánj, n. rozmluwa, f. rozpráwka, f. Geſpräch halten, rozpráwiti, rozmlauwánj weſpolek

mjti,

miti, rozmlauwati. ſpolu rozpráwěti.

Geſprächig, gern mit anderu freundlich redend, přjwětiwý, ochotný, vmluwný, der gern viel redet, mluwný, rozpráwečný, řečný, howorný.

Geſprächig, adv. přjwětiwě, ochotně, vmluwně.

Geſprächickeit, f. přjwětiwoſt, ochotnoſt, vmluwnoſt, ſ. zu groſſe, mluwnoſt, rozpráwečnoſt, howornoſt, f.

Geſprächweiſe, w rozpráwkách. w rozmluwách.

Geſprenkelt, ſtrakatý, kropenatý,

Geſprenkelter Tiſch, kropenatý ſtůl, kropenec, m. ſ. bunt.

Geſprudel, n. klokot, m. klokotánj, n. ſplachot, m. ſ. Sprudeln.

Geſpunſt, n. přediwo, předenj, n. přádlo, n.

Geſtade, n. břeh mořſký, m. bayon, břehowý, břehowatý, eines Fluſſes, břeh potočnj, čikný.

Geſtalt, f. způſoba, způſobiloſt, twářnoſt, podoba, f. zřetel, m. poſtawa, f. hübſche, ſchöne Geſtalt, krásná, pěkná, vſſlechtilá způſoba, herrliche, hohe Geſtalt, des Leibes, wýborná, wyſoká způſoba těla, poſtawa, von ſchöner, hoher Geſtalt, ſpanilé, krásné poſtawy, způſoby těla, zřepilý, ſobný, vroſtlý, ſ. Leibesgeſtalt, Geſtaltet. Geſtalt des Geſtirns, ſtawadlo, n. způſoba hwězd, Geſtalt geben, způſobu, twářnoſt, zřetel, podobu dáti, von ſchöner, feiner Geſtalt ſeyn, být vſſlechtilé, ſpanilé způſoby, poſtawy, Thiere von verſchiedenen Geſtalten, zwířata rozličné způſobiloſti, 2) ſolcher Geſtalt, beſſ. ſolchergeſtalt, tjm způſobem, na ten, na takowý, na tento způſob, gleicher Geſtalt, podobným, týmž způſobem, Geſtalt annehmen, způſobu na ſe wzýti, bekommen beyderley Geſtalt, Geſtalt haben eines Dinges, mjti zřetel, podobu, twář. eſt. negalé rěcy, einer Geſtalt, Dinge, gednoho způſobu, gedné powahy wěcy, die Sache hat eine ganz andere Geſtalt, ginau má způſobu, powahu tato wěc, in der Geſtalt eines Engels, Teufels, w způſobu anděla, čerta, in der Theolo. způſoba.

Geſtalten, twořiti, půſobiti, ſ. Formen.

Geſtaltet, ſchön, hübſch, hoch, oſobný, pěkně půſobilý, vroſtlý, geſtaltet ſeyn, způſobeným, ſtwořeným býti, eben ſo, též způſoby, bey ſo Geſtalten, bey ſo geſtalteten Dingen, při tom, při tak způſobených wěcech.

Geſtalten, puſobiti, ſ. Bilden,

Geſtämmt, podepřený, zpodepřený, zbočený.

Geſtampft, ſtlapaný.

Geſtank, m. ſmrad, m. Geſtank unter der Achſel, prk, ſmrad pod paždj, m.

Geſtändig ſeyn, wyznati ſe, přiznati ſe z něčeho, wyznati něco, ſ. Bekennen, Geſtehen.

Geſtändniß, n. wyznánj, přiznánj, n.

Geſtärkt, poſylněný, zpewněný, vpewněný, ſtwrzený, vtwrzený, 2) mit Stärke oder Kraftmehle, ſſkrobený, wyſſkrobený.

Geſtatten, powoliti, dowoliti, připuſtiti.

Geſtattung, f. powolenj, dowolenj, připuſſtěnj, n.

Geſtäude, n. křowiſſtě, n. křowina, f. křowj, n. hauſſť, f.

Geſteck, n. ſ. Beſteck.

Geſteckt, ſ. kený.

Geſtehen, přiznati, wyznati ſe z něčeho, wyznati neco.

Geſteift, ſtužený.

Geſtein, n. oſtré ſkalj, n. kamenj, n.

Geſtell,

Geſtell, n. podſtawek, m. podpůrka, lawice, f. Geſtell eines Tiſches, trnož, m. podnož, f. des Seifenſieders, káď f. der Horten, walach, m. zur Glocke, leſſenj, n. des Weberſtuhls, podſtaw, m. zu den Salben, police, f. zu dem Farbenſtein, podklad, m.

Geſtellt, poſtawený, auf die Probe geſtellt, Krauſſený.

Geſterig, ſ. Geſtrig.

Geſtern, wčera, ſeit geſtern, od wčereyſſka, od wčira, geſtern Mittag, wčera o poledni.

Geſteuert, přetržený, přetrhnutý.

Geſtickt, krumplowaný.

Geſtiefelt, w botách, w boty obutý.

Geſtiftet, ſ. Stiften.

Geſtimmt, wie ein Inſtrument, naſtemowaný, wie ein Menſch, připrawený, wie iſt er geſtimmt, ſtarat ge připrawen, w gaké ge chuti.

Geſtirn, n. hwězda, f. viele Sterne, hwězdnatoſt, f. beſſ. ihwězdění, n.

Geſtirnt, hwězdnatý, geſtirnter Himmel, hwězdnaté, hwězdowé nebe, n.

Geſtöber, n. vom Schnee, clota ſněhowá, metelice, chumelice, f. chumel, m. ſlota, f.

Geſtotter, n. kokránj, n.

Geſträuch, n. prautj, n. prutina, f. křowj, n. křowina, f. křowiſſte, metliſſtě, n. poroſtlina, f.

Geſtrenge, přiſný, ſtatečný, geſtrenger Herr, ſtatečný, iżt wrozený pán, geſtrenge Herren, ſtatečnj páni.

Geſtricke, ſ. Stricken.

Geſtrickt, pletený, geſtrickte Haube, ſyrkowý čepec, m.

Geſtriemt, prahowaný.

Geſtrig, Geſtrige, wčereyſſí, der geſtrige Tag, wčereyſſí den, wčereyſſer, m.

Geſtrüppe, n. Heckenbuſch, prautj, mnohowé křowj, n.

Geſtüte, n. kobylna, f. plemeniſſtě (konſké, n.) ſ. Stuterey.

Geſuch, n. Bitte, žádoſt, f.

Geſumme, n. Geſums, Geſumſe, das Sumſen, hučenj, bručenj, n. der Bienen, wučenj, bručenj, n.

Geſund, zdráw, zdrawý, ein geſunder Leib, zdrawé tělo, Leben Sie geſund, bleiben Sie geſund, magj ſe dobře, ſchlafen Sie geſund, ſpěgj dobře, geſund machen, wzdrawiti, pozdrawiti, zlěčiti, geſund werden, wzdrawiti, zhogiti ſe, zlěčiti ſe, podrahniti ſe, ozdrawěti.

Geſund, adv. zdrawě.

Geſundsbrunnen, m. ſtudna, ſtudnice pro zdrawj, zdrawá, f.

Geſundheit, f. zdrawj, n. ſeiner Geſundheit pflegen, howěti ſwému zdrawj, des Hofes, zdrawoſt.

Geſundheitsgöttinn, f. bohyně zdrawj, f.

Geſundheitsregeln, plur. prawidla zdrawj.

Geſundheitstrinken, das, zdrawj pitj, připijenj, n.

Geſundmachung, f. wzdrawenj, pozdrawenj, zlěčenj, wzdrawowánj, léčenj, n.

Geſungen, zpiwaný, pěný.

Geſunken, ſ. Sinken.

Getadelt, ſ. Tadeln.

Getäfelt, dlážený, podlážený.

Getauft, křtěný, pokřtěný.

Gethürmt, wěžowatý, wyſoký, co wěž nakopčený.

Gethan, včiněný, ſ. Thun.

Getheilt, dělený, rozdělený, ſ. Theilen.

Getilget, zahlazený, zhazený.

Getödtet, zabitý, vmrcený, ſ. Tödten.

Getöne, n. zněnj, n. zwuk, m. zwučnoſt, f. zwučenj, n.

Getöſe, n. powyk, hlomot, hluk, m. hlučenj, n. chramoſt, m.

Getöse machen, powyk, hluk dělati, hlučeti, hrameſtiti. ſtromotiti ſe.
Getragen, noſſený.
Getränk, n. pitj, n. nápoj, m.
Getränkt, napágený.
Getrauen, ſich, ſmělitj ſe, (trauſati ſy)
Getrennt, rozlaučený, ſ. Trennen.
Getreu, wěrný.
Getreu, adv. getreulich, wěrně.
Getreugt, ſuſſený.
Getreide, Getreyde, n. obilj, obilé, obiljčko, n. das ſchlechtere, jadina, f. zum Getreide gehörig, obilný, das Getreide ſchlägt auf, obilj připlácý, ſchlägt ab, ſwadá, Getreide holen im Kriege, obilj hromážditi, ſhromažďowati, ſwážeti.
Getreidefeld, n. obilné pole, n.
Getreidehändler, m. prodawač obilj, obilnj kupec, obchodnjk, (handljř) w obilj, m.
Getreidehandel, m. prodáwánj obilj, n. obchod, m. kupčenj w obilj, n.
Getreidelieferung, f. an die Herrſchaft, dowáženj, přiwáženj obilj, n.
Getreidemaaß, n. mjra obilná, nas obilj, f.
Getreidekaſten, obilná truhla, kaſſna, f.
Getreidemangel, m. nauze, f. nedoſtatek na obilj, m.
Getreidemarkt, m. der Ort, obilnj trjſtě, trhowiſtě, die Zeit, Handlung, obilný trh, m.
Getreideſammlung, f. hromážděnj, shánění, ſwáženj obilj, n.
Getreidewagen, m. obilný wůz, m.
Getreideweſen, n. obilj, n.
Getriebe, im Bergbau, n. pohybowacý kola, plur. paſtorek, m. im Mühlbau, ſtoženj, n.
Getrieben, puzený, hnaný, 2) getriebene Arbeit, tyté dilo, n.
Getriebshaken, plu. n. ohybacý háky.
Getrocknet, ſuſſený.
Getroffen, ſ. Treffen.
Getrost, zmužilý, smělý.
Getrost, adv. zmužile, směle, důwěrně.
Getrösten ſich jemandes, ſich einer Sache, nadáti ſe důwěrně (něčeho) těſſiti ſe na něco, ich getröſte mich ſein, deſſen, těſſim ſe na něho, na to.
Getriebſtäbe, plur. pohybowadla, prury.
Getröſtet, potěſſený, ſ. Tröſten.
Getrummel, n. bubnowánj, n. ſ. das Trommeln.
Getümmel, n. hluk, hřmot otchrastoſt, m. machen, hluk, hřmot rumreych dělati, hlučeti, chrastoſtiti, das Getümmel der Roſſe, Pferde, dusot konj.
Getüncht, ſ. Tünchen.
Ge ungt, beſſ. gedüngt, hnogený, mrwený.
Getüpfelt, puſkelkowaný, puſtičkowaný, znamenkowaný.
Gevatter, m. kmotr, m. zu Gevatter bitten, kmotry, za kmotra proſyti, zu Gevatter ſtehen, kmotrem býti, za kmotra, kmotrem, kmotrowſtwj ſtáti.
Gevatterinn, f. kmotra, f.
Gevatterbrief, m. kmotrowſké pſanj, n.
Gevattergeld, n. kmotrowſké penjze.
Gevatterſchaft, f. kmotrowſtwj, n. wenn das Kind todt iſt, hört die Gevatterſchaft auf, po ſmrti djtěte kmotrowſtwj přeſtawá, prov.
Gevattersleute, plur. kmotrowé, kmotři plur.
Gevierd, die gevierte Zahl, čtwrtáč, m. čtwerka, f. das Gevierte, wie eine Figur, čtwerhranatoſt, čtyrhranatoſt, f. ins Gevierte bringen, hranaté dělati, čtwerhraniti, čtyrhraniti, w hranatoſt wwesti.
Gevierteilt, čtwrcený.

Gewaltmächtiger, m. pánowowcžik, m.

Gewerschlaget, wie das Getreide, na polo wymlácený (obilj, n.)

Geübt, cwičený, cwičný.

Gewächs, n. Pflanje, zrostlina, zelina, f. am Leibe, wyrostlina, f.

Gewächshen, n. zrostlinka, f. zelinka, f.

Gewachsen, rostlý, zrostlý, wyrostlý, 2) gewachsen seyn einer Sache, dostatkem, dospělým, wyspělým býti k něčemu, býti s něco, wyspěti, odolati, wyhowěti němu; groß gewachsen, vrostlý, zrostlý.

Gewaffnet, zbrogný, ozbrogený, ozbraněný, gewaffneter Mann, zbrogný muž, zbrogný, m. s. Waffen.

Gewähr, Gewähre, Gewährschaft, f. gistota, f. pogistěnj, gistina, přikitánj, slibenj, n. listen, sbiti, slibowati, zbezpečiti, wgistiti, dáti gistotu, wgistěnj přikitati, Gewähr, gerichtlich zu erscheinen, rukogmě, m. s. Versicherung.

Gewähr werden, einen, znamenati, wznamenati, spozorowati, wzjti, sparitti.

Gewähren, die Gewähre thun, angeloben, rukogemstwjm pogistiti, wgistiti, gistotu dáti, ručiti, wručiti, 2) erfüllen, bewilligen, powoliti, naplniti, einem seine Bitte, něcj prosbu naplniti, wyplniti wykonati, einen seines Wunsches, žádost něcj wyplniti, naplniti, zdařiti, 3) mittheilen, propugčiti, 4) verursachen, verschaffen, seyn, abgeben, zu etwas gereichen, als, einem Ruhe, Trost, Freude, schöne Aussicht, Nutzen gewähren, zgednali, pšsobiti, zpšsobiti, dopšjti, rostkynauti, postkytati, (ploditi) strogiti, odpočinutj, wtěchu, radost, rozkoš, krásnau wyhlídku, wzjtek.

Gewährleistung, f. wgistěnj, pogistěnj rukogemstwjm, n. gistota, f. přikitánj, n. s. Gewähr leisten.

Gewährmann, m, Gewährsmann, rukogmě, slibce, gistec, tastáwač, m.

Gewahrsame, f. rukogemstwj, n.

Gewährschaft, f. rukogemstwj, f.

Gewährung, f. der Bitte, naplněnj, wyplněnj, splněnj, wykonánj prosby, n. des Wunsches, naplněnj, wyplněnj, zdařenj žádosti, n. Gewährung, der Ruhe, Freude, Aussicht, zgednánj, pšsobenj, dopkánj, postkytnutj, plozenj, n.

Gewalt, f. Kraft, moc, sýla, f des Windes, des Stromes, moc. f. násylj, n. sýla, f. 2) Recht, Herrschaft, mocnost, moc, f. in, unter der Gewalt haben, mjti w mocy, w moenosti, pod mocý, es ist, es stehet nicht in meiner Gewalt, nenj w mé mocy, die Gewalt haben, mjti tu moc, Gewalt geben einem, moc dáti, mocy propugčiti němu, Gewalt brauchen, mocy, násylj wžjwati, mocý a násylim sáhnauti, Gewalt thun, násylj činiti, moc prowodiri, prowesti, násylim, mocý sáhnauti, eine Sprache, Kunst in seiner Gewalt haben, býti w něgakém gazyku, wmění dospělý, mjti geg we swé mocy, mit allen Gewalt haben wollen, wssj mocý, s násyljmchtjt. Gewalt leiden, násylj, nátisky trpěti, unter seine Gewalt bringen, w swau moc wwesti, pod swau moc připrawiti, Gewalt mit Gewalt vertreiben, mocý a násylim se bránitti, Gewalt anthun, násylj činit.

Gewaltaber, m. mocnář, m.

Gewaltaberin, f. mocnářka, f.

Gewaltig, mocný, násylny, sylný, gewaltige Worte, mocná, sylná

ſlowa, gewaltiger Wind, ſylný, násylný wjtr, gewaltige Lüge, hrozná leż, gewaltige Armee, ſylné wogſko, gewaltiger Strom, hrozný, ſylný potok, gewaltige Hitze, hrozné, ſylné parno, gewaltige Menge Volks, hrozné množſtwj lidi, lidſtwa.

Gewaltig ſeyn, mocným, ſylným býti, werden, zmocy, rozmocy ſe.

Gewaltig, adv. mocně, ſylně, násylně, prodigen, ſylně kázati, gewaltig lügen, hrozně lháti.

Gewaltiglich, mocně, ſylně, ſ. Gewaltig.

Gewaltſam, násylný, gewaltſame Mittel brauchen, násylných proſtředků vžjwati.

Gewaltſam, adv. násylně, s násylnau mocý, násylným.

Gewaltſamkeit, f. násylj, n. násylná moc, f.

Gewaltthätig, násylný, gewaltthätiger Menſch, násylník, m. člowěk násylný.

Gewaltthätig, adv. násylně.

Gewaltthätigkeit, f. násylj, n. moc násylná, Gewaltthätigkeit ausüben, násylj, moc násylnau prowozowati, prowesti.

Gewand, n. rauche, n. chodjcý ſſat, m. oděw, m. ſſaty, pl.

Gewandbürſte, ſ. Kleiderbürſte.

Gewandt, obracený, 2) geübt, ſkauſſený, cwičný, geſchwind, behend, obratný, pokročilý, obhbitý, hbitý, mrſtný.

Gewandtheit, f. des Körpers, obratnoſt, pokročitoſt, hbitoſt, obhbitoſt, mrſtnoſt, f.

Gewarmt, obkitý, gewármte Speiſe, obřjwané gjdlo, n. ſ. Wärmen.

Gewarnt, wyſtjhaný, wýſtrahu magicý, n. pomjnaný, napomenutý.

Gewartet, ſ. Warten.

Gewärtig ſeyn, čekati, očekáwati, man iſt ſeiner gewärtig, čekagj ho, očekáwagj ho, ich war nur deſſen, das nicht gewärtig, nenadál ſem ſe toho, neočekáwal ſem toho, jemanden zu Dienſten, ochotný, wolný k ſlužbám, ſlužebný.

Gewäſch, n. žwanj darmné, n. žwanice, f. klewety, plur. tlachánj, blekocenj, n.

Gewaſchen, myty.

Gewäſchig, žwawý, klewetawý, tlachawý.

Gewäſſer, n. wody, plur, f.

Gewäſſert, močený, gewäſſerter Wein, wjno s wodau, wodau ſmjſſené, n. wjno wodnaté, žwodnatělé, wodné, n.

Gewebe, n. ſetkánj, n. tkánj, n. přjze, f. plátno, n. vom Unſinne, Grillen, ſpletek, m. pletky, pletichy, plur. in der Anatomie, tkanice, f.

Gewebet, tkaný.

Gewehet, ſ. Wehen.

Gewehr, n. braň, zbraň, f. Kriegswaffen, zbrog, f. zbraň, braň, (wálečná) zbreg, m. ins Gewehr, Gewehr aus, do zbraně, k zbrani, ins Gewehr treten, es ergreifen, zbraň wchopiti, k zbrani ſáhnauti, ſtrecken, niederlegen, zbraň složiti, powrhnauti, powrky, odwrhnauti, das Gewehr aufhengen, zbrog zawěſyti, im Gewehr ſtehen, ſeyn, w zbrogi býti, w zbrani státi.

Gewehrkammer, f. zbrognice, f.

Gewende, n. rolj, n.

Geweih, n. gelenj rohy, parohy plur.

Geweihet, ſwěcený, poſwěcený, poſwatný, geweihte Erde, geweihter Ort (Stätte) poſwatná země, poſwatné mjſto.

Geweint, plakaný, oplakaný, želený, ožalený.

Geweiſſaget, prorokowaný.

Geweißt, geweißet, bjlený, objlený, zbjlený.

Gewerbe, n. Verrichtung, obchod, m. živnoſt, f. Gewerbe treiben, obchod, živnoſt wésti, obchoditi ſe s něčim.

Gewerklein, n. obchodek, m. živnůstka, f.
Gewerbsmann, m. obchodnjk, m.
Gewerbstadt, f. kladnj, kupecké, obchodnj město, n.
Gewesen, bylý, bywalý, gewesener Koch, bywalý kuchař, m.
Gewett, n. sázka, f. jalowenj, n.
Gewetzt, braussený, zbrausseny.
Gewicht, n. wáha, f. záwaží, n. nach dem Gewichte verkaufen, podlé wáhy prodáwati, 2) Nachdruck, podstata, f. důklad, m. eine Sache von Gewichte, wěc welikě podstaty, důležitosti, wěc podstatná, důležitá, Gewicht geben, jemandes Worten, někym slowům, předstawenjm sýlu, podstatu, důklad dodati, Gewicht haben, mjti podstatu, důklad, sýlu.
Gewichtig, wážný, gewichtige Münze, wážný penjz, m.
Gewichtkunst, f. Gewichtkunde, wěmenj o wáhách, wážení, n.
Gewichtlein, n. záwažíčko, n.
Gewichtstein, m. swaussť, f. libra, kámen libernj, m.
Gewidmet, f. Widmen.
Gewiesen, f. Weisen.
Gewilliget, powolený.
Gewimmel, n. der Leute, chumel, hluk, m. hmyzu, n. dáw, m.
Gewimmer, n. lkánj, wpění, n.
Gewinn, m. zysk, wýdělek, m. (wýtrek z práce) kleiner Gewinn, zyscek, malý zysk, m. einen schnöden, unrechtmässigen Gewinn suchen, zysku nepocestného, nesprawedliwého, nesslusného, mrzkého hledati, wyhledáwati, pilnu býti, 2) Belohnung derer, die im Wettstreite etwas gewannen haben, zákład, 3) des gewonnenen Geld, Spiel, wyhrané, n. wyhra, f.

Gewinnen, wyhrati, bey etwas viel, oder wenig, zýskati, wydělati, wytržit, wyzýskati, 2) den Sieg, die Schlacht, die Wette im Spiele, oder den Prozes, wyhrati, obdrzeti při, er hat gewonnen, on wyhrál, das Feld gewinnen, polle zýskati, obdrzeti, einen mit Geschenken, Wohlthaten, Reden, zýskati sobě někoho darý, dobrodinjmi, řečmi, gewonnen geben, za wyhru, za wyhranau držti, gewonnenes Spiel haben, wyhru mjti, wie gewonnen so zerronnen, gak nabyté tak pozbyté, zle dobyté zle zahyne, gak nabyl, tak pozbyl, když nabyl wegskal, když pozbyl stegskal, gak nabyl tak wegskal, gak pozbyl, tak stenskal.
Gewinner, m. wyhrač, m. wyhrawač.
Gewinnlein, n. zyscek, m.
Gewinnsucht, f. žádost, chtiwost, chtjč zysku, touha po zysku, po penězích, f.
Gewinnsüchtig, zysku žádostiwý, chtiwý, zysku hledagjcý, wyhledáwagjcý.
Gewinnst, m. wyhrané, n. zysk, weydělek, m.
Gewirk f. Gewebe.
Gewirkt, f. Gewürkt.
Gewirre, n. das Verwirren, und eine verworrene Sache selbst, zmatek, splatek, m. matenice, pletenice, matenina, zmatenina, hakmatika, f. machlanina, machlářstwj, n. pletichy, ein Gewirre vom Stroh, verworrenes schlechtes Stroh, drchotina, f.
Gewirrelt, f. Gekrauselt.
Gewiss, von der Sache, gistý, gistotný, von der Person, gistý, gakýsy, gewisse Dinge, gisté wěcy, gewisser Zeuge, gewisser Tod, gisté swědectwj, gistá smrt, es ist nichts gewisser als dies, nic nenj gistějssího než to, für ge-

gewiß ſagen, za giſtè, giſtotnè powjdati, mluwiti, für gewiß halten, za giſtau wěc mjti, držeti, za giſtè, giſtotnè mjti, držeti, gewiß machen eine Sache, giſtiti, zgiſtiti, zbezpečiti něgakau wěc, gewiß ſeyn wie eine Sache, giſtè, giſtotnè býti, gewiſſer Tag, gewiſſe Zeit, beſtimmt, giſtý den, čas, gewiſſe Leute, giſtj lidè, ſo viel iſt gewiß, tolik geſt w giſtotè, giſtè, giſtotnè.

Gewiß, adv. giſtè, giſtotnè, w giſtotè, mjſſen, giſtè, giſtotnè, w giſtotè wěděti, gewiß, iron. giſtè, zagiſtè, wlaſtnè, gewiß nicht, giſtè, zagiſtè, dogiſta(dozagiſta)ne.

Gewißheit, f. giſtota, giſtotnoſt, f.

Gewiſſen, n. wědomj, ſwědomj, n. ein gutes, ein böſes Gewiſſen, dobrè, zlé ſwědomj, ſich ein Gewiſſen aus etwas machen, ſwědomj ſobě z něčeho dělati.

Gewiſſensangſt, f. anzkoſt ſwědomj, f. ſwjránj ſwědomj, n. těžkoſt ſwědomj, n.

Gewiſſensbiß, m. im Herzen, náhnětek, m. žranj, hnětenj, hlodánj, bryzenj ſwědomj, hnětliwoſt, Gewiſſensbiße foltern ihn, náhnětkowé ho trápj, ſwědomj ho hněte, bryze.

Gewiſſensfreyheit, f. ſwoboda w ſwědomj, f.

Gewiſſenloſigkeit, f. neſwědomitoſt, bez ſwědomitoſt, f.

Gewiſſensfriede, m. pokog, m. pokognoſt ſwědomj, f.

Gewiſſenhaft, giwiſſenhaftiglich, ſwědomitý, übermäßig, hnětliwý.

Gewiſſenhaftig, adv. ſwědomitè, zu ſehr übermäßig, hnětliwè.

Gewiſſenhaftigkeit, f. ſwědomitoſt, f.

Gewiſſenlos, bez ſwědomj, ſwědomj prázdný, neſwědomitý.

Gewiſſensprüfung, f. ſpytowánj, ſkaumánj ſwědo[illegible], n.

Gewiſſensrath, m. raba ſwědomj f.

Gewiſſensrüge, f. Nährung, hryzenj, hnětenj, hlodánj, náhnětek ſwědomj, f.

Gewiſſensruhe, f. pokog, m. pokognoſt ſwědomj, f.

Gewiſſensſache, f. wěc ſwědomj ſe týkagjcý, tknaucý, ſwědomitá, f.

Gewiſſensſkrupel, m. hnětliwoſt, pochybnoſt ſwědomj, w ſwědomj, f. Gewiſſensſkrupel ſich machen, ſwědomj ſobě dělati, einem andern, hnětliwoſt, pochybnoſt, ſtaroſt w ſwědomj někomu půſobiti, der ſich immer Skrupel macht, člowěk hnětliwý, pochybliwý, ſ. Gewiſſensbiß.

Gewiſſenswurm, m. čerw ſwědomj, náhnětek, m.

Gewißheit, f. giſtota, f. Gewißheit haben, giſtotu mjti.

Gewißlich, ſ. Gewiß.

Gewitter, n. Witterung, počas, čas, m. powětrj, n. počaſy, plur. Gewitter, im engen, gewöhnlichen Verſtande, baukka, f. (hřmenj, n. blýſkánj, hrom obiti, n. hrom, m. ein heftiges Gewitter, ſylná baukka, wir hatten heute drey heftige Gewitter, dnes byly tři ſylné baukky, das Gewitter ſchlägt ein, hrom bije, vom Gewitter erſchlagen werden, od hromu zabitu býti, Gewitter am Himmel, baukliwé mračno, mračna, n. baukka, f. es zieht ſich ein Gewitter zuſammen, baukka ſe ſtrhuge, — gehet vorüber, baukka ſe přehánj, pomjgi.

Gewitterhaft, wie ein Jahr, Tag, baukliwý, pod mrakem, mračliwý, es iſt gewitterhaft, geſt pod mrakem, mračliwo.

Gewitterſtange, f. tyčka, prut, proti bauřce.

Gewitterwolke, f. mračno, n.

Gewitziget, zchytralý, dowtipný, dowtipněgſſj.

n. zum Zurichten, cuprawa, f. kořenj, n.

Gewogen, günſtig, přjznjwý, náchylný, dobrotiwý, dobrowolný, ſeyn Sie ſo gewogen, gſau tak dobrotiwý, ſ. Günſtig.

Gewogen, adv. přjzniwě, náchylně, dobrotiwě, dobrowolně, 2) mit der Waze, wáženě.

Gewogenheit, ſ. přjzeň, přjznjwoſt, náchylnoſt, dobrotiwoſt, dobrowolnoſt, ſ. haben Sie die Gewogenheit, gſau tak dobrotiwý, magi ty láſku, ſ. Gunſt.

Gewohnen, gewohnt werden, zwykati, nawykati, obwykati, přiwykati, zwyknauti, der Kriege gewohnen, wálkám přiwykati, ich kann es an dieſem Orte, in dieſem Hauſe nicht gewohnen, na tom mjſtě, w tom domě, nemohu přiwyknaut, man gewohnt endlich alles, naposledy člowěk wſſemu zwykne, přiwykne, wwyžne.

Gewöhnen, včiti zwykat, včiti přiwykat, nawykat něčemu, ſ. Angewöhnen, ſich an, zu etwas gewöhnen, něčemu zwykat, přiwykat, nawykat, něčemu ſe včit přiwyknauti, zwyknauti, nawyknaut, obwykati, zobyčegiti ſobě něco, einen an, zu etwas, někoho na něco nawykati, nawyknauti, včit zwykat.

Gewohnheit, ſ. zwyk, m. zwykloſt, náwyk, nawykloſt, přiwykloſt, ſ. obyčeg, m. es iſt eine Gewohnheit daraus geworden, byl z toho zwyk, obyčeg včiněn, zwyk z toho naſtal, die Gewohnheit haben, miti ten zwyk, ten obyčeg, zur Gewohnheit werden, in die Gewohnheit kommen, w zwyk, w zwykloſt, w obwykloſt, w obyčeg přigjti, wgjti, aus der Gewohnheit kommen, ze zwyku, z obyčege wygjti, in Gewohnheit bringen, w zwykloſt, w zwyk, w obyčeg wweſti, ſich etwas zur Gewohnheit machen, zobyčegiti ſobě něco, zwyk ſobě včiniti z něčeho.

Gewöhnlich, obyčegný.

Gewöhnlich, adv. obyčegně.

Gewohnt, zwyklý, nawyklý, obwyklý, přiwyklý, gewohnt ſeyn, zwyklým býti, er iſt es ſo gewohnt, on tomu geſt tak zwyklé, on tomu tak zwyk, ich bin deſſen nicht gewohnt, nezwykl gſem tomu, negſem tomu zwyklé, er iſt gewohnt, frühe aufzuſtehen, geſt zwyklý časně wſtáwat, eines Dinges gewohnt werden, něčemu zwykat, zwyknaut, přiwykat, přiwyknaut, das bin ich ſchon von ihm gewohnt, giž gſem tomu v něho přiwykl.

Gewöhnlichkeit, Lobyčegnoſt, f.

Gewöhnung, ſ. zwykání, přiwykání, nawykánj, obwykánj, n. zwyknutj, nawyknutj, přiwyknutj, obwyknutj, vwyknutj, n.

Gewölbe, n. Bogen ein gewölbter Ort, klenutj, klenutj, n. etwas in verwahrung, heimliches unter der Erden, ſklep, m. Kunde des Gewölbes, krabaroſt, ſ. 2) eines Kaufmanns, zur Niederlage, zum Verkaufen, Schreiben, krám, m. Unterirrdiſches, ſklep ſkljpek, anat. klenutj, n.

Gewölbhöhle, l. dutoſt klenutj, ſ.

Gewölbt, klenutý, gewölbte Stirn, wypuklé, wypaučené, wyſedlé, wydutě čelo.

Gewölke, n. oblaka, oblakowé, plur. trúbes, mračna, n. pl.

Gewölkig, gewölkigt, oblakem poſſlý, mračný, zamračený. es wird gewölkigt, mračj ſe, ge mrakno.

Gewühl, n. chumel, m. chumelice, chumelina, ſ. hluk. m.

Gewünſcht, žádaný.

Gewürfelt, koſtkowaný, koſtkowý.

Gewürgt, dáwený, ſ. Würgen.

Gewürkt, tkaný.

Gewürm, n. červy, plur. hmyz, m. das kriechende, zeměplazowé, m. žjwočichy, ſ. pl.

Gewürz, n. zu verkaufen, kořenj, Gewürz-

Gewürzbächse, f. kořenka, kořenná krabička, (pusska) na kořenj, f.

Gewürzkram, m. kořenný krám, m.

Gewürzkrämer, m. kořenář, kramář s kořenim, m. kořenný.

Gewürzhaft, kořenný, kořenatý.

Gewürzkrämerey, f. kořenářstwj, n.

Gewürzkrämerinn, f. kořenářka, f.

Gewürzt, kořeněný, zkořeněný, okořeněný, kořenitě, kořenné, strogeně s kořenim wjno, n.

Gezer, m. káně, f. stup, m. vom Gezer, káňj, stupowý, was Gezer, zum Gezer, co v kozla, v čerta, co kozla, co čerta.

Gezerschwalbe, f. roreyk, roreyc, m.

Gezwitz, m. Sibitz, Kibitz, ein Vogel, čeyka, f.

Gezähe, f. Gezehe.

Gezänke, n. Gezänk, swáda, wáda, f. swár, m. ein gelehrtes, hádánj, n. hádka, f. spor, m. ein Gezänk anfangen, swádu, swár stropit, způsobit, způsobit, začit.

Gezäumet, w wjdu, na wjdu pogatý, zwiděný.

Gezäun, n. plot, m. oplotenj, oploceni, n. hradba, f. obehnánj plotem.

Gezähe, n. in Bergwerken, železa, železné nábobj, n. bey den Wehren, brdo, n.

Gezehlt, gezählt, počitaný.

Gezeichnet, znamenaný, naznamenaný, poznamenaný, f. Zeichnen.

Gezeigt, okázaný, vkázaný.

Getelt, n. stan, m. ein kleines, stánek, m. f. Zelt.

Gezeltlein, n. stánek, m.

Gezerr, n. Gedehne, wáhawost, f. wáhánj, n. zpozdilost, f. 2) Gezänke, skorpenj, hryzenj, n. tahanice, f. tahánj, dranj, n. dranice, f. ein gelehrtes, hádka, f. hádánj, n.

Gezerrt, draný.

Gezeug, f. Zeug.

Gezeuget, zplozený.

Geziege, f. Geschmeidig.

Geziemen, slussetj, přislussetj, slussně býti, es geziemt dir, na tebe slussj, tobě přislussj, na tebe gest wěc slussná.

Geziemend, anstáudig, slussný, geziemende Strafe, slussná pokuta, am geziemenden Orte, na slussném mjstě.

Geziemend, adv. slussně.

Geziere, n. vpevnánj, n.

Gezieret, ozdobený, okrásslený.

Gezimmert, tesaný, tesanice, tesané dřjwj, n.

Gezischte, n. sypěnj, syčenj, syprénj, n. Gezische der Schlangen, syčénj hadj, n.

Gezogen, tažený, gezogenes Rohr, tažená ručnice, f.

Gezüchtiget, káraný, zkáraný.

Gezückt, potržený, tažený, dobrý.

Gezupft, sklubaný, sklubnutý.

Gezwickt, stjpaný, stjpnutý.

Gezwirnt, saukaný, sesaukaný, vsaukaný.

Gezwölft, dwanácerka, f. dwanáctero, n.

Gezwungen, nucený, přinucený, donucený, nutkaný, donutkaný, přinutkaný, etwas gezwungen, něco nucený, gezwungene Rede, Art, nucená řeč, f. nucený způsob, m.

Gicht, f. dna, f. klaubnj nemoc, f. Gicht in den Händen, Füssen, dna w rukau, w nohách, mit der Gicht behaftet, dnawý.

Gichtbrüchig, dnau zlámaný, dnawý.

Gichterisch, dnawý, gichterisches Wesen, dnawost, f.

Gichtkraut, n. čapj nůsek, m.

Gichtisch, ſ. Gichtbrüchig.
Gichtrose, f. piwoňka, f.
Gichtrübe, f. piwoně, piwoňka, f.
Gichtschmerzen plu. klaubnj bolesti, bolesť w klaubich.
Gichtwurz, f. piwoňka, f.
Giebel, m. die obere Spitze, mawkowice, f. wrch hory, m. der vordere Giebel, průčeli, n. swisle, eines Daches, lomenice, f.
Giebeldach, n. kryt, m.
Giebelschoß, n. krycha, f.
Giebou, giebsen, dechati.
Gienen, ſ. Gähnen.
Gierig, ſ. Begierig.
Gierigkeit, f. dychtiwoſt, ſ. Begier.
Gieß, f. dicke Milch, mlezywa, f. huſtě mlěko, n.
Gießbach, m. potok deſſtowý, m.
Gießbecken, n. nalěwadlo, vmywadlo, n. medenice, f.
Gießen, ljti, naliti, wliti, wřeliti, auf, an etwas, ljti, naljti, wljti, w něco něčeho, naléwati na něco, in etwas, ljti, wljti do něčeho, w něco, naljti, Waſſer aus einem Geſchirr in das andere gießen, wodu z gedné nádoby do druhé ljt, přeljwat, 2) die Blumen, den Garten gießen, das iſt, begieſſen, kwitj, zahradu zalliwat, zalit, es gießt, es regnet ſtark, lige ſe ſylně, prſj, gen ſe lege, 2) Metall gießen, kowy ljti, slěwati.
Gießer, m. litec, slěwač, m.
Gießerey, f. Gießkunſt, wměnj slěwačſké, slěwánj, litj, n.
Gießfaß, ſ. Gießbecken.
Gießkanne, f. Gießbecken.
Gießkelle, f. žufan, m.
Gießrinne, ſ, Gießſtein, nalěwadlo, n.
Gießung, f. litj, slěwánj, n.
Gießzeug, n. litj, slěwánj, n.
Giftinſtrument, n. ljwacý nástrog, Gießkelle, f. Löffel, ljwacý lžice, f.
Giesofen, m. pyeka k litj, f.
Gießtiſch, m. ſtůl k litj, m.
Gießblech, n. plechy pro kád.
Gießhütte, f. slěwacý kád, f.
Gießwerk, n. ſtitina, f.
Gift, n. et. m. ged, m. tráwenina, f. einen mit Gift hinrichten, vergeben, jemand Gift beybringen, otrawiti, gedem otrawiti, někomu gedu dáti, 2) voll Gift ſeyn, mjti wzteck, ſrſſeti, plný zloſti, wzteku býti, das Gift auslaſſen, zloſt, wzteck ſwug wypuſtiti.
Giftarzney, f. lékakſtwj proti gedu, n.
Giften, einen, Gift verurſachen, žluč dělat, působit; zlobit, mokit.
Giftbecher, m. čiſſe, f. koſtik gedu, s gedem, gedowaty.
Giftfreſſer, m. gedoged, m.
Giftig, gedowaty, bůſe, zornig, wzteckly, ſrſſawý, zloſtný, boſshaft, tuckiſch, gedowaty, zloſtné, zlobiwý, wražedlný, giftig werden, rozzlobiti ſe, rozljti ti roiſápati ſe, zdurditi ſe, giftig ſeyn, ſrſſeti, zloſtným býti, býti wzteklým, ſrſſawým, ſápati ſe, zlobiti ſe, wzteck mjti, giftige Zunge, bůſes Maul, gedowaty, zlobiwý gazyk, m. zlá vſta, plu. zlolagné, zlobiwý gazyk, giftige Rohigkeit im Erz oder Metall, diwočina, ſyrowatoſt w rudách gedowatá, ſonſt etwas giftiges, giftige Materje, und dergleichen, gedowatina, gedowatoſt, f.
Giftigkeit, f. gedowatoſt, gedowatina, f.
Giftkraut, womeg, m.
Giftmiſcher, m. trawič, tráwenec, m.
Giftmiſcherinn, f. trawička, f.
Giftmiſcherey, f. tráwenj, otráwenj, trawictwj, n.
Giftſtein, m. vtreych, m.
Gifttrunk, m. ſnápitek gedu, m. ſnapitj gedu, n. nápitek, ſnápitek gedowaty, m. napitj, ſnapitj gedowaté, n.

Gilbicht, gelblicht, gelbicht, požlautly, přižlautly.
Gildbar, poplatný, ſ. Zunftmäßig.
Gilde, f. Gulde, Gült, m. ſ. Zunft.
Giltig, gültig, platný, giltig ſeyn, platným býti.
Gimpel, m. Gümpel, ein Vogel, Hyl, m. 2) ein alberner, einfälliger Menſch, tupáček, hlupáček, hňup, nebohſtjk gehňátko, m. ſ. dummer Menſch, Tölpel.
Ginſel, kuří noha, f.
Ginſter, ganowec, m.
Gunſt, Ginſter, ſ. G unſt.
Gipfel, m. makowice, f. wrch, m. Gipfel eines Berges, wrch hory, Gipfel der Glückſeligkeit, des Guten, wrch dobrého, an den Gipfel gelangen, ihn erreichen, na newyšſſj, na newyššſſj ſtupeň přigiti, newyššſſího ſtupně dogiti, doſáhnauti, Gipfel der Vollkommenheit, newyššſſj ſtupeň dokonaloſti, m.
Gipfelchen, n. makowička, wrſſek, hůrka, f.
Gips, m. ſporný wápno, n. f. Gyps.
Girlitz, ſ. Zeiſelein.
Girren, cwrlikati.
Giſchen, giſchren, kåſchen, pěniti.
Giſcht, m. pěna, f.
Gitter, n. mřjže, f.
Gitterchen, n. mřjžka, f.
Gitterfenſter, n. okno zamřežowané, mřežowané, n.
Gittern, mit, Gittern verwahren, mřežowati, zamřežowati, gegittert, zamřežowaný.
Gitterwerk, n. mřjže, f. mřežowánj, n.
Glanz, m. bleſk, m. ſtkwělost, f. leſk, leſkot, m. leſknoſt, f. bleſkot, m. Glanz der Sonne, bleſk ſlunce, der Herrlichkeit Gottes, bleſk, ſtkwělost ſláwy Božſſí, Glanz von ſich geben, bleſk od ſebe dáwati, pauſſtěti, 2) Glanz, Erzbley, Bleyerz, olowěnný prach men w zemi, m. 3) ſ. Pracht.
Glänzen, blinken, blyſſtěti ſe, bleſkati ſe, ſtkwjti ſe, leſknauti ſe, lſknauti ſe. 2) ſ. poliren.
Glänzen, n. Blinken, blyſſtěnj ſe, blyſſtánj, leſknutj, ſtkwěnj, bleſkot, leſkot, leſk, bleſk, m. ſtkwělost, f.
Glänzend, blyſkawý, ſtkwaucý, ſtkwěgjcý ſe, bleyſkagicý ſe, blyſſtjcý, lſknaucý ſe, ſtiwělý, 2) als, ein Feſt, ein Ball, eine Epoche, und ſo weiter, wýborný, ſlawný, oſlawný, znamenitý, ſtiwělý, ſtkwaucy ſe.
Glanzleinwand, f. blyſkawé plátno, n.
Glänzung, ſ. blazenj, n.
Glas, n. die Materie, ſklo, n. Glas blaſen, ſklo wyfukowati, 2) ein Gefäß, ſklenice, ſkleňka, f. ein Glas Bier, ſklenice piwa.
Gläschen, n. ſkleňička, ſkleňičko, ſkleňka, f.
Glaſer, m. ſkleňář, m.
Glaſerinn, f. ſkleňářka, f.
Glasbrenner, ſ. Glasmacher.
Glaſerey, f. Handwerk, řemeſlo ſkleňářſké, ſkleňářſtwj, n.
Glashaus, n. Gewächshaus, domek bylinný, zahradnj, m.
Glasmeiſter, m. ſkleňný hutnik, 2) Glaſermeiſter, miſtr ſkleňářſký, ſkleňář, ſklář.
Glasdeckel, m. wjčko ſkleňné, poklička ſkleňná, f.
Glasgeſchier, n. ſkleňná, ſkleněná nádoba, f.
Glasſchleifer, m. ſkel brauſyč, m.
Glasicht, glasartig, ſkleňowatý.
Gläſern, ſkleňný, ſkleněný, gläſerne Geſchirre, ſkleňné, ſkleněné nádoby,
Glasfabrike ſ. Glashütte.
Glasfenſter, n. ſkleňné, ſkleněné okno, n.
Glasgrün, temné zelený, ſkleňné barwy, glasgrüne Farbe, ſkleňná barwa, f.

Glashütte, f. skleněná huť; sklna, f.

Glaskugel, f. skleněná koule, baňka, f.

Glasmacher, m. sklář, skleňář, skla strúgce, m.

Glasmacherkunst, f. sklářské umění, n. sklenářstwj sklářstwj.

Glasmahler, m. malíř, polewač skla, m. na sklo.

Glasmahlerey, f. malowánj na sklo, polewánj skla, n.

Glasmann, m. prodawač skla, m.

Glasscheibe, f. skleněné kolečko, n.

Glasschneider, m. sklo střihač, m. sklo řezač.

Glasschrank, m. police, přihrádka na sklo, na sklenice, f.

Glasstein, m. skleněný kámen, m.

Glasur, f. poliwánj, n. Glasur geben, poliwati.

Glasuren, glasiren, poliwati.

Glasuret, glasiret, poliwaný.

Glatt, hladký, slizký, plzký, ohne Haare, holý, hladký, opichalý, lysý, ein glattes Kinn, holá, hladká brada, glatt werden, peljchati, opeljchati, lyseti, olyseti, glatt machen, hladké dělati, f. Glatten, glatte Worte, aulisná, lahodná slowa, einem glatte Worte geben, k někomu lahodně, vlisně mluwit, lisat se, wmlsit se, Lahodit, lichotit, eine glatte Zunge haben, lahodně, aulisně mluwit, lichotit, lahodit, lisat se, ein glattes Mädchen, Gesicht, sklená holka, twář, es ist sehr glatt (vom Eise) gest welmi hladko, kluzko, slzko, plzko.

Glatt, adv. hladce, glatt weg, glatt herunter, zhola, zprosta, zrowna, docela, zprosta.

Glätte, f. hladkost, f. des Weges, hladkost, kluzkost, slzkost, plzkost, f. es ist eine große Glätte, gest welmi hladko, kluzko, hrozně klauzá, des Bartes, holost, f. hladkost, f.

Glatteis, n. náledj, kluzko, n. okluzko, n.

Glatteisen, klauzati, býti kluzko, slzko, es glatteiset, klauzá, gest kluzko, slzko, plzko.

Glatteisen, n. hladidlo, n. hladič, m. hladicý železko, n. struh, m.

Glattglas, n. sklo hladicý, n.

Glätten, glatt machen, hladiti, ohladiti, wyhladiti, glatt werden, lyseti, pelichati.

Glatten, das, hlazenj, n.

Glatthobel, m. hladič, hladič, m. hladidlo, n. hladicý hoblik, m. f. Glatteisen.

Glatteis, hladký, plzký, slzký.

Glattholz, n. hladidlo, hladicý dřewo, n.

Glatze, f. lysina, opichalost, hladkost, plisost hlawy, f. plesk, f. plechota, f.

Glatzkopf, m. lysý, lysák, lysáček, plechatý, plechač, m. holohlávek, m.

Glatzköpfig, plechatý, beziwlasý, lysý, opichalý, (holohlawý) f. Glatzig,

Glatzig, lysý, opichalý, bezwlasý, plechatý, ein wenig, nálysý, klatzig werden, lyseti, olyseti, opichati, lysým, opichalým, plchým býti, glatzig machen, lysynu dělati.

Glaube, m. Glauben, wjra, f. dem Glauben ähnlich, wjře podobný, Glauben bemessen, wjru dáti, přiložiti, Glauben halten, wjru držeti, zachowati.

Glauben, wěřiti, wwěřiti, er hat es nicht glauben wollen, nechtěl tomu wěřiti, wwěřiti, einem Gott glauben, au Gott glauben, wěřiti Bohu, w Boha, Herrn glauben, Pánu wěřit, sich will glauben, wěřjm, 2) denken, myslit, tussit, domnjwat se, ich glaube, er wird nicht kommen, my-

ſlim, tuſſim, że nepřigde, wer hätte das glauben ſollen, daß — kdo by ſobě to byl pomyſlil, er hatte ſie, glaube ich geſtern geſehen, wčera ge, myſlim, tuſſim, widěl

Glaubensartikel, m. článek wjry, m.

Glaubensbekenntniß, n. wyznánj wjry, n.

Glaubensfreyheit, ſ. Gewiſſensfreyheit.

Glaubenslehre, f. Glaubenswahrheit, včenj o wiře, n.

Glaubensgenoſſe, m. ſpoluwěřicý, gednè wjry.

Glaubensſook, ſ. Glaubig.

Glaubig, der Gott glaubt, wěřjcý.

Glaubiger, m. wěřicý, m. 2) Kreditor, wěřitel, m.

Glaublich, wěřitedlný, k wěřenj, k wiře podobný, es iſt nicht glaublich, nenj wěřitedlné, k wiře podobné, einem etwas glaublich machen, někomu něco giſtiti, pogiſtiti, pogiſſkowati.

Glaublich, adv. wěřitedlně.

Glaubwürdig, wjry hodný, hodnowěrný, glaubwürdig machen, ſ. Verſichern.

Glaubwürdig, adv. wjry hodně, hodnowěrně.

Glaubwürdigkeit, f. wjry hodnoſt, hodnowěrnoſt, f.

Gleich, an Beſchaffenheit, ſtegný, gednoſtegný, rowný, rowen, (podobný) 2) an Größe, an Alter, der Zeit nach, rowný, ſteyný, wewſſkau, wěkem, beynahe gleiches Alters ſeyn, rowen, gednoſtegného wěku, ſtáří, rowen wěkem býti, gednowěkým býti, gleiches Sinnes ſeyn, gednoſteyného ſmyſlu býti, gleich an Theilen, ſteyný, rowný, gleicher Theil, ſteyný, rowný díl, m. von gleicher Farbe, ſteyné barwy, gleiches Namens, ſteyného, gednoſteyného gména, gleiche Zahl, rowný počet, m. ſeines gleichen nicht haben, nemiti ſobě rowného, gleich ſeyn einem an etwas, als, Vorzügen, Würden, Stärke, rowný někomu w něčem býti, ſ. Gleichen, gleiches mit gleichen vergelten, rownym za rowné odplatiti, odměniti, gleich und gleich geſellt ſich gern, podobný rád s podobném towaryſſi, każdý k sobě podobnému a rownému ſe hrne, rowný s rownym towaryſſi, każdý sobě rowného hledj, gleiches Recht haben, ſteyné práwo miti, 3) gleich, eben, rowný, mit gleichen Füſſen, rownýma nohama, 4) gleich, ähnlich, podobný, er ſieht ihm nicht gleich, nenj mu podobný.

Gleich, adv. von Beſchaffenheit, ſteyně, gednoſteyně, rowně, der Größe nach, rowně, ſteyně, gleich theilen, ſteyně, rowně dělitj, 2) gleich, alsbald, alſobald, von Stund an, hned, hnedky, záhy, honem, er wird gleich kommen, hned, hnedky, záhy přigde, ich kam gleich dazu, hned sem k temu přiſſel.

Gleich als, jako, kdyby, gleich als ob, hned jako kdyby.

Gleich alſo, adv. rowně, podobně.

Gleich, anfangs, hned s počátku.

Gleichartig, gednoho způſobu, (gednoſpůſobný) gednorázlobný.

Gleich auf, přjkrý, wzhůru wyſoký.

Gleichbedeutend, gedno wyznamenánj wagjcý.

Gleich dabey, hned přitom.

Gleich daher, hned rady.

Gleich darauf, darnach, hned na to, potom.

Gleich darneben, hned wedlé.

Gleichen, einem gleich, ähnlich ſeyn, podobným býti, podobnitj ſe, podobiti ſe, einander, býti sobě geden druhému podob-

ný, 2) an Stärke, Macht, Fähigkeit, Würde, oder anderen Vorzügen, Gestalt, rownati se, wrownati se, wyrownati se, er gleichet ihm an Thaten und Sitten nicht, nerownà se mu, nenj mu rowen w činech a mrawich.

Gleichergestalt, maněm, Weise, podobrém, způsobem, podobně, napodobně.

Gleichewig, spolawěčný.

Gleichfalls, podobně, napodobně, rowně, rownež.

Gleichfärbig, steyné, gednosteyné barwy.

Gleichförmig, rowný, srownaký, gednosteyný, gednosworný.

Gleichförmig, adv. rowně, srownale, gednosteyně, gednosworně.

Gleichförmigkeit, f. rownost, srownalost, f. srownánj, n, gednosteynost, gednosworność, f.

Gleich gelten, steyné, gednosteyné býti, es gilt mir gleich, gest mi gednosteyné.

Gleichgesinnet, gednomyslný, steyně smeyssljcý, steyného smystu, gleich gesinnt seyn, gednomyslným, steyně smeyssljcým byti, darinn sind wir gleich gesinnt, w tom gsme steyného smyslu, steyně smeyssljme, w tom gsme gednomyslnj.

Gleichgestimmt, steyné zřjzený, spořádaný.

Gleichgestellt, steyně postawený.

Gleichgetheilt, steyně rozdělený.

Gleichgewicht, n. rownà, stegnà wáha, rownost, stegnost wáhy, f. rowný, stegný wywažek, m. rownà, stegnà (rjž)

Gleichgiltig, gleichgültig, gleich am Gewichte oder Werthe, gedné, steyné, gednosteyné wáhy, 2) weder gut noch böse, gednosteyný, sich gleichgiltig erzeigen, prowrázati se gednosteynym.

Gleichgiltig, gleichgültig, adv. gednosteyně.

Gleichgültigkeit, Gleichgiltigkeit, f. gednosteynost, f.

Gleichhalten, gleichachten, schätzen, s. Gleichschätzen.

Gleichhaltung, s. Gleichschätzung.

Gleichheit, f. der Beschaffenheit, rownost, f. stegnost, gednostegnost, f. (podobnost) der Grösse, des Alters, rownost, steynost, f. der Austheilung, der Bestrafung, des Verhaltens, rownost, steynost, f. des Gewichts, rownost, f.

Gleichlaufen, jemanden, steyně běžeti.

Gleichlauten, steyně znjti.

Gleichlautend, steyně znějicý, rownohlásný.

Gleichmaass, n. rownost, smjrnost, f. rowenstwj, rownà, steynà mjra

Gleichmachen, rownati, srownati, srownáwati, zarownati, rowně učinit, das Krumme, zpřjmiti, narownati, 2) ersetzen, porownati, srownati, zaprawiti.

Gleichmachung, f. rownánj, srownánj, narownánj, zpřjmenj, n. 2) Vergeltung, porownánj, srownánj, zaprawenj, n.

Gleichmässig, rowný, smjrný, s. Gleich Gleichförmig.

Gleichniss, n. podobenstwj, n.

Gleichnissweise, w podobenstwj, a.

Gleichrechnen, s. Gleichschätzen.

Gleichrichten, steyně zpořádati, zřjditi, zprawiti.

Gleichrichtung, f. steyné zpořádánj, zřjzenj, n.

Gleichsam, gako, gakoby.

Gleichschätzen, achten, rechnen, halten, steyné, gednosteyně wážiti.

Gleichschätzung, f. steyné, gednosteyné wáženj, n.

Gleich soviel, tolik, také tolik, tak mnoho.

Gleich stellen, gerade stellen, rowně postawiti.

Gleichstellung, f. rowné, steyné postawenj, n.

Gleichstimmig, steyně, gednostegně znějicý, steynozwučný, gednozwučný, gednohlásný, steynohlásný, rownohlásný, gednohlásný.

Gleich-

Gleichstimmig, adv. steynozwučně, gednozwučně, gednohlásně, steynohlásně, rownohlásně.
Gleichstimmigkeit, f. steyné znění, n. steynozwučnost, gednozwučnost, steynohlásnost, rownohlásnost, f.
Gleichtheilen, steyně dělti.
Gleichviel, rowně tak mnoho, tolikéž.
Gleichweit, von einander, steyně wzdálený.
Gleich werden, áhulich werden, přispodobniti se, 2) eben werden, srownati se.
Gleichwie, gako.
Gleichwohl, alewssak.
Gleichzu, zrowna, zpřjma, přjmo.
Gleis, n Geleis, koleg, kolege, f. koleg, f. und m. aus dem Geleise kommen, z kolege wygiti, wychýliti se, wycestiti, wyssinauti.
Gleißen, skwjti se, blyssčeti se, leskauti se.
Gleißend, skwaucý, blyssicý se, leskaucý.
Gleißner, m. pokrytec, přetwárnjk, ljcoměrnjk, licoměrný, zpokrytý člowěk, swatáček, twárnonábožný, m. twárnonábožnjk, twárnonábožnjček.
Gleißnerey, f. pokrytstwj, n. ljcoměrnost, twárnonábožnost, possmaurnost, přetwářenost, f.
Gleißnerisch, pokrytský, pokrytý, ljcoměrný, possmaurný, twárnonábožný.
Gleiten, klauzati, klauznauti, sklauzati, sklauznauti, das Pferd, der Ochs ist geglitten, kuň, wůl sklauzl, der Schlitten gleitet auf dem Eise leicht hin, sáně po ledě lehce běžj, 2) strauchelu, zklesnauti, pokleznauti, pochybiti, 3) recip. habe geglitten, klauzati se, sklauzati se, sie haben den ganzen Tag geglitten, celý den se klaussali.
Glied, n. aud, m. des Fingers, klaub, článek, m. 2) wie bey den Soldaten in der Ordnung, řad, pluk, sřk, m. 3) an einem Gewächse, hlasina, f. 4) an einer Kette, článek, m. 5) im Geschlechte, im Geschlechtsregister, koleno, n. 6) das männliche, die Ruthe, kokot, m. das weibliche, waten, pussa, f. junek, m.
Gliedchen, n. klaubek, článek, m. audek, m.
Gliedergicht, f. Gliederfucht, Gliederweh, audnj, klaubnj, dnawá nemoc, dna, pokostnice, f. lámánj w audech, w klaubjch, w článcých, n. dnawost, f. der die Gliedergicht hat, dnawý, dnau zlámaný.
Gliederkrankheit, f. lámánj w článcých, n. w klaubjch, n. dna, pokostnice, klaubnj, dnawá nemoc, f.
Gliedhaken, m. hák s článkem, m.
Gliedkraut, n. milost Božj.
Gliedwasserfucht, f. klaubnj wodnatost wodnatelnost, f.
Gliedweis, in Reihen, w sřku, po sřku, řadau, 2) in Theilen, pokusých, po částkách, částečně.
Glimmen, dautnati, tlsti, (klauzneti, glimmender Zunder, dautnagicy trauo, glimmende Asche, giskrnatý popel.
Glimmern, giskrnatiti, glimmend, giskrnatý, s. Flimmern.
Glimmer, m. eine glanzende Erdart, s. Katzengold.
Glimmerig, blýskawý.
Glimpf, m. mjrnost, litostiwost, f. mit allem Glimpfe, se wssj mjrnosti,
Glimpflich, mjrný, litostiwý, adv. mjrně.
Glöckchen, Glöcklein, n. zwonček, zwonečeck, zwonek, m.
Glocke, f. zwon, m. zwonec, wie viel ist die Glocke, oder an der Glocke, kolik ge hodin?
Glockenbrune, hrussa kuželatá, f.
Glotschen, s. Gleiten.

Glo-

Glockenblume, f. zwonček kwjtj, m. ſwlačec menſſi.
Glockengießer, m. zwonař, m.
Glöckenſpiel, n. hra ſe zwonečky, f. hrawý zwonecky.
Glöckeln, cyrkati.
Glockenſtuhl, m. ſtawenj, leſſenj zwonů.
Glockenſchlag, m bitj hodin, n.
Glockenſchwengel, m. Herj, ſrdce zwonowé, v zwonu, n. zwonu, 2) lopatka. f.
Glockenſpeiſe, f. zwonowina, f.
Glockenthurm, m. zwonice, f.
Glöcklein, n. zwoneček, zwonček, m.
Glöckner, m. Meßner, zwonjk, m.
Glöcknerinn, f. zwonice, zwonikowá, f.
Glorie, f. oſtawa, ſláwa, f. ſ. Herrlichkeit.
Glorwürdig, ruhmwürdig, preiswürdig, rühmlich, [illegible]ruhmt, ſlawný, weleſlawný, [illegible]welebný, glorwürdigen Andenkens, ſlawné pamětt.
Glorreich, přeſlawný, oſtawný, weleſlawný, přewelebený.
Glothe, Glötte, ſ. Glette, Glatt.
Glotzen, mit aufgeſperrten Augen ſehen, zewlowati, breyliti.
Glotzer, m. zewl, breyl, m.
Gnacke, f. S uckhenne, kwočna, f.
Glucken, gluckſen, kwokati, kwočeri, ſſrketi, kdákati, krákorati.
Glucken, das, kwokánj, kwočenj, ſſrkenj, kdákánj, krákorání, n.
Gluckhenne, f. kwočna, f. am Himmel, kuřátka, haher, kwočný, kwečný.
Glück, n. ſtěſtj, n. zu ſeinem Glücke, zu gutem Glücke kam er dazu, na to ſtěſtj přiſſel, přihodil ſe k tomu, er iſt zu ſeinem Glücke geſtorben, zu allem Glücke, na to ſtěſtj vmřel.
Glücken, ſtěſtiti ſe, poſtěſtiti ſe.
Glücklich, ſtaſtný, oft, (ſtěſtliwý) glücklich machen, ſtaſtnéyo činiti, včiniti, für glücklich halten, ſchážen, mjti, držeti za ſſaſtného, blažiti.
Glücklich, pdv, ſſaſtně.
Glücksball, ſ. Ball.
Glücksbude, f. karban, m.
Glücksbudner, m. karbanjk, m,
Glücklelig, blahoſlawený, blažený.
Glückſeligkeit, f. ſſaſtnoſt' f. blahoſlawenſtwj, n. blahoſlawenoſt, blaženoſt, f,
Glücksgöttinn, f. bohyně ſtěſtj, f.
Glückshafen, ſ. Glückstopf, Glücksbude.
Glücksbafner, ſ. Glücksbudner.
Glückstopf, m. Glückshafen, karban, m.
Glückswunſch, m, wděčenj, wděčba, wděka, přánj, žádanj ſtěſtj, n. (žewba) žádoſt, (winſ, m.) f. winſſowánj ſtěſtj, n.
Glückwünſchen, ſtěſtj žádati, přáti, wděčiti, (žewbowati,) (winſſowati
Glückwünſchend, ſtěſtj wděčjcý, přegjcý, žádagjcý, (žewbugjcý)
Glückwünſchungsſchreiben, n. liſt, pſanj wděčjcý, n. wděčba, f. (winš, m.)
Glückswurf, m. ſſaſtný wrh, m.
Glüen, glühen, žhnauti, njtiti, rozpálenu býti, rozjscenu býti, ohniwěti, wie die Stirne, Wangen, hořeti, rozpálenu bárj.
Glüend, glühend, žhnaucý, rozpálený, zanjcený, horaucý, řeřawý, glüender Brand, hlaweň horaucý, glühende Kohle, řeřawý, řezawý, žiwý vhel, m. glühend ſeyn, ohniwěti, ohniwým, rozpáleným býti, glühend machen, zažhnauti, rozžhnauti, rozpáliti, rozjsiti, zanjtiti, glühend werden, rozpáliti ſe, rozjsnjtiti ſe, zažhnauť.
Glut, f. Gluth, Glühofen, m. wyhně z řeřawé vhlj, n. Glut der Liebe, vtrex, rozjscenoſt lásky,

m.

wrauenost, horauenost lásky, der Kohlen, horko, žyawost vhlj, .

Gl. ypfanne, f. ohňjwadlo, n

Guade, f. miloſt, miloſtiwoſt, f. in Gnaden ſeyn, ſtehen, býti, ſtáti w miloſti, von Gottes Gnaden, z Božj miloſti.

Gnadenbezeigung, f. prokázanj miloſti, n.

Gnadenbild, n. zázračný obraz, m.

Gnadenbrod, n. chléb z miloſti, m.

Gnadenverheißung, f. přjpowěd miloſtiwá, f.

Gnadenwort, n. miloſtiwé ſlowo, n.

Gnädig, miloſtiwý, gnädiger Herr, miloſtiwý pane, miloſt, gemnoſt, pane, dem ſey Gott gnädig, buď mu Bůh miloſtiw.

Gnädig, adv. miloſtiwě.

Gnug, ſ. Genug.

Gnugſamkeit, ſ. Genugſamkeit.

Gold, n. zlato, n ſeines, ryzý zlato, vom Golde, ze zlata, zlatý, Gold und Geld liebt die Welt, kdo má koně, ſnadno k němu ſedlo nagde.

Goldader, f. cauk zlatý, m.

Goldammer, m. Goldämmerlein, ſtrnad, m. ſtrnádek, m.

Goldamas, m. zlatohlaw, m.

Goldarbeiter, m. zlatnjk, m.

Goldárj, n. zlatá ruda, f. zlatý kow, m.

Goldbergwerk, m. zlatý důl, m.

Goldblättchen, n. Goldblättlein, pozlátko, f. zlatý ljſtek, (pljſſek, m.)

Goldblume, f. kwět zlatý, m. ein Kraut, pleſnjwec, m.

Goldbraſmen, ſ. Goldfiſch.

Glückswurf, m. ſſtaſtný wrch, m. ſſtaſtné wržení, hozenj, n.

Goldbörſe, f. pytlík zlatem, wáček, ſáček zlatem, zlatý, tobolka zlatá, f.

Goldbürſte, f. kartáč na zlato, m.

Golddraht, m. zlatý drát, m. zlatá nit, f.

Golden, ſ. Gülden.

Golderj, ſ. Goldárj.

Goldengünſel, m. ſwalnjk proſtřednj, m.

Goldfarbe, f. zlatá barwa, f.

Goldfärbig, goldfarben, zlatý, zlaté barwy, žlute zlatý.

Goldfinger, m. ſrdečný prſt, prſtennj prſt, m.

Goldfinke, m. zlatohláwek, 2) ſ. Gimpel.

Goldfiſch, m. zeſ. m.

Goldflimme chen. n. odřezky; odſtřižky, odpilky od zlata, kauſkowé zlata. plur.

Goldforelle. f. pſtruh zlaté barwy, m,

Goldgimpel. m. zlaſk. m.

Goldgang. m. zlatý cauk. m. zlatá žila. f.

Goldgelb. zlaté žlutý. zlaté barwy. goldgelb an Haaren, zlatowlaſý. rusý. goldgelbe Haare. rusý wlaſy. plur.

Goldgeſchirr. zlatá nádoba. f.

Goldgeſtickt. zlatem krumplowaný.

Goldglätte. f, kij pod pozlátkau. n.

Goldgrube. f. zlatý důl. důl zlata. m.

Goldgulden. m. Reynſký. m.

Goldhähnlein. n. Goldhähnlein. králjk. králjček. m. zlatohláwek.

Goldglanz. m. zlatoſtkwěnj. n. zlatý bleſk. m. (zlatobleſk.) zlaté ſtkwěnj. n. zlatá ſtkwělost, f. ſtkwělost. f. bleſk zlatý. m.

Goldhaltig. zlatonoſſný.

Goldkäfer. m. zlatohláwek. brauk zlatý m. Wlaſký chraust m, zelená hauſenka. f. zelený howniwál, m.

Goldkies. m. zlatý pjſek. m.

Goldklump. m. Goldklumpen. kruh zlata. m. ſlitina litina zlatá, f.

Goldknöpfchen, n. Goldknöpflein. diwizna molowá. f.

Goldkörnchen. n. Goldkörnlein. zlaté zrno. zrnko. n.

Goldleim, m.)
Goldlöt, n.) pertygryn, m.
Goldlöte, f.)
Goldmacher, m. zlatodělač, zlata strůgce, m.
Goldmacherkunſt, f. zlata dělánj, wmění ſtrogenj zlata, n.
Goldmund, n. zlatoſtý.
Goldmünze, f. zlaté čjſlo, n. (mince.)
Goldrathhieher, m. zlatých nitj ſſitec, m.
Goldraupe, f. housenka zlatá, f.
Goldreich, bohatý na zlato, zlatoploduý.
Goldſand, m. zlatý pjſek, m.
Goldſchaum, pěna od zlata, f. Goldſchote.
Goldſchlacken, plur. zlaté oſtřižky, odřižky, odřezky, kruſky, plu.
Goldſchläger, m. zlatotepec, zlatotep. m.
Goldſchmied, m. zlatnjk, m.
Goldſchmiedinn, f. zlatnice, f.
Goldſchmiedsgewicht, n. zlatnické wáhy, plur.
Goldſchmiedskunſt, f. zlatnické wmenj, zlatnictwj, n.
Goldſchmiedsladen, m. Goldſchmiedsgewölbe, zlatnický trám, m.
Goldſchmiedswerkſtatt, f. čjrna zlatnická, f.
Goldſchneider, m. zlatokrz, m.
Goldſchnifen, ſ. Goldwäſche.
Goldſchuh, m. zlatý, zlataučký, zlatičký, rozmilý, rozkomilý ſyňáček, zlatauſek, m.
Goldſpinnen, das, předenj zlata, n.
Goldſpinner, m. Goldſpinnerinn, f. přadlj zlata, f.
Goldſtange, f. zlatý prut, m.
Goldſtaub, m. zlatý prach, m.
Goldſtein, m. zlatý kámen, m.
Goldſticken, das, trumplowánj zlata, trumplowſtwj, n.
Goldſtücker, m. trumplíř zlata, m.
Goldſtückerey, f. trumplowſtwj zlata, n.
Goldſtoff, m. bohatý, zlatý cayk, zlatohlaw, m. ein Stück vom Goldſtoff, caucho zlatohlawowé, bohaté, n. der ſolchen verfertigt, zlatohlawnjk, m.
Goldſtreich, m. zlatá žára, f. zlatý pruh, m.
Goldſtück, n. Münze, Schaumünze von Gold, zlaté čjſlo, 2) Zeug, drador, zlaté nitky.
Goldſtuffe, f. ſtruſa zlatá, f.
Goldtinktur, f. picý zlato, n.
Goldwage, f. wáhy na zlato, f. auf die Goldwage legen, na zlaté wáhy kláſti, wložiti.
Goldwäſche, f. pranj, wypránj zlata, n.
Goldwäſcher, m. pradlj zlata, m. kdo zlato wypjrá.
Goldwerth, der Mann iſt goldwerth, ten muž nenj zlatem k zaplacenj, geſt nad zlato.
Goldwürmlein, n. červjk zlatý, m. ſ. Goldkäfer.
Goldwurz, f. kopičko králowſké, n. zlatohláwek, m. nebeſký dar, m. lilium zlaté.
Göhre, f. Gehre,
Gondel, f. člún, m.
Gönnen, nicht beneiden, etwas Gutes, přáti dobrého, přjti, dopřjti, popřjti, propůgčiti, přjznjwým býti, Jedermann gönnet es ihm, každý mu to přege.
Gönner, m. přjznjwec, přjznjwý přjtel, m.
Gönnerinn, f. přjznjwkyně, přjznjwá přjtelkyně, f.
Gönnerſchaft, f. přjznjwoſt, f.
Göpel, m. ſ. Hebzeug im Bergbaue, n.
Göſche, f. tlama, f. der eine rechte große hat, tlamatý, hubatý.
Gort, ſ. Gork.
Goſſe, f. ſtěmadla, n. 2) ſtrauha, rýha, f.
Gott, m. Bůh, m. wollte Gott! tyž to Bůh dá! by to Bůh dal! ó by to Bůh dal! nillé Gott dáli Pán Bůh, das wollte Got nicht, zachraň, wchowerž Bo-

že, Gott gebe, dey Bůh! in Gottes Namen, we gménu, Boha, Gott befohlen, Bohu poruczeno, Mann Gottes, muž Božj, Božj muž, um Gottes willen, pro Boha, pro Bůh, pro Pána Boha, Gott-Lob, Bohu chwála, buď Bohu chwála, buď Pán Bůh pochwálen, Gott grüße dich, pozdraw tě Bůh, Pán Bůh zdaž Bůh, Gott behütte, zachowey Pán Bůh, der Gott verehrt, bohaczliwý, der Gott lieb ist, bohomilý, daher, Bohumil, (Gottlieb). Gott Herr Gott, Jehova, hospodin, m.

Götter, plur. Bohowé, plur.

Götterlehre, f. učenj o Bozých, n.

Götterstis, m. sídlo Bohů, n.

Göttertrank, m. nápog Bohů, m.

Gottesacker, m. Božj pole, n. hřbitow, m. hrobcy, f.

Gottesdienst, m. služba Božj, f. služby Božj, f.

Gottesdienstlich, poswatný, službě Božj přjležicý, přjslussicý.

Gottesfurcht, f. bohabognost, bohobognost, bázen Boha, Božj, f.

Gottesfürchtig, bohabogný, bohabogicý.

Gottesfürchtig, adv. bohabogně.

Gottesgebährerinn, f. bohorodice, rodička Božj, f.

Gottesgelehrsamkeit, f. Gottesgelahrheit, bohomluwnost, f. bohomluwstwj, n. bohomluwna, f. bohoslowj, wmětj, učenj o Bohu, n.

Gottesgelehrter, m. bohomluwec, m. bohoprawec, m.

Gotteshaus, n. dům Božj, Páně, m.

Gotteskasten, m. archa, f.

Gotteslästerer, m. ruhač, zlolagce, m.

Gotteslästerinn, f. ruhačka, f.

Gotteslästerlich, ruhawý, zlolagný,

Gotteslästerlich, adv. ruhawě, zlolagně.

Gotteslästerung, f. ruhánj, ruhačtwj, zlolánj, zlolagictwo, n. zlolagicnost, ruhanliwost, f.

Gottesleugner, Gotteslängner, m. neznaboh, zapjrač Boha, m.

Gotteslohn, m. Božská odplata, zásplata, f.

Gottesmann, m. Božj muž, muž Božj, m.

Gottesraub, f. Kirchenraub.

Gottestisch, m. stůl Božj, m.

Gottesverachter, m. rupič, poturnjk, hánce Boha, m.

Gottesverachtung, f. poupa, f. cupenj Boha, pohrdánj s Bohem, n.

Gottesvergessen, f. Gottvergessen.

Gottesvergessenheit, f. Gottvergessenheit, Gottesverhängniß, n. Božské vložení, jjzenj, n.

Gotteswort, n. slowo Božj, n.

Gottheit, f. Božstwj, n.

Göttinn, f. Bohyně, f.

Göttlich, Božský, göttliches Wesen, Božská podstata, f.

Göttlich, adv. božsky.

Göttlichkeit, f. Božstwj, n.

Gottlos, bezbožný, bohapražný.

Gottlos, adv. bezbožně, bohaprázně.

Gottheilkraut, n. swalnik, m.

Gottlob, Bohu chwála, chwála Bohu, buď Bohu chwála.

Gottlosigkeit, f. bezbožnost, bohaprázdnost, f.

Gottmensch, m. Bůh člowěk, m,

Gottselig, nábožený, zbožný, der Gottselige, nebožtjk, m. die Gottselige, nebožka, f.

Gottseligkeit, f. náboženost, zbožnost, f.

Gottvergessen, bezbožný, na Boha zapomělý.

Gottvergessenheit, f. bezbožnost, f.

Götze, m. Götzenbild, modla, f. mańas.

Götzendiener, m. modlosłužebnjc, modlák, modlosluha, m.

Götzen-

Götzendienerinn, f. modlosłużebnice, modláŕka, f.

Götzendienst, m. modlosłużba, modlosłużebnosť, f. modlosłużebnictwj, modláŕstwj, n. modlosłużebenstwj n. ihn verrichten, modlosłaužiti, modlosłużebnictwj, modlosłużbu prowozowati, konati.

Götzenopfer, n. modlosłużebnická, modláŕská obět, f.

Götzentempel, m. chrám modláŕský, modlosłużebnický, pohanský, m.

Grab, n. hrob, m. hrobka, f einen Fuß im Grabe haben, gednau nohau w hrobě býti, býť pánu nad hrncem, zum Grabe gehörig, hrobowý.

Grabeisen, n. rypadlo, rypátko, n. rypák, m. 2) motyka k pletj, f.

Grabelied, n. pjseň pohřebnj, f.

Graben, m. pjkop, m.

Graben, scharren, ausgraben, hrabati, kopati, was man grábt, kopawý, ein Grab, eine Grube, einen Brunn graben, hrob, gámu, studnicy kopati, durch einen Berg graben, wrch prokopat, Kräuter, Wurzel graben, byliny kopat, in Stein, Edelstein, Metall stechen, rýpati, rýti, wyrýti, wyrýwati, in die Erde graben, zakopati, zahrabati, in das Gedächtniß, Herz, wrýti, mit dem Grabscheite, mit dem Finger in die Erde graben, rýti; kopati.

Graben, das, kopánj, hrabánj, n. 2) im Metalle, rypánj, rytj, wyrytj, wyrýwánj, n

Gräber, m. der einen Graben macht, kopáč, hrabáč, hrabak, der Todten, s. Todtengräber.

Grabeshügel, m. kopec hrobowý, m. pahrbek, hrobec, m. hrobka, f.

Gräberinn, f. kopačka, hrabačka, f.

Grabhaue, f. motyka, f. reyč, m. m. kopáč, m. kopačka, f.

Grabmal, n. Grabmahl, hrobka, f. hrob, m.

Grabscheit, n. Grabschaufel, reyč, m. reyčowá lopata, motyka f. (reyček)

Grabschrift, f. hrobowý, hrobnj nápis, náhrobek, m.

Grabschleyer, m. blány, pohřebnj rauška, f.

Grabstätte, f. místo pohřebnj, hrobowé, n. hrobka, f. hrob, m.

Grabstein, m. kámen hrobowý, hrobnj, hrobnjk, m.

Grabstichel, m. rýpadlo, n. rypák, wyrywáček, m. wyrywadlo, rytidlo, n

Grabthier, n. hrobowé zwjře, n

Grabtuch, n. sukno, prostradlo pohřebnj, hrobowé, n. přjkrow, m. raucha hrobowá, f.

Grad, m. stupeň, m im höchsten Grade, co neywyš.

Grade, rowný, von Zahlen, suda, Grade und Ungrade, sličh suda, f. Gerade.

Gradeisen, n. pokľ rowný, m

Gradiren, zu einem höheren Grade bringen, na wyššj stupeň wywesti, přiwesti.

Gradhobel, m wymetač, m.

Graf, m. hrabě, m. und n.

Gräfenstand, m. stáw hraběcý, m.

Gräfinn, f. hraběnka, f.

Gräflich, hraběcý.

Gräflich, adv. hraběcky.

Grafschaft, f. hrabstwj, n.

Gram adj. newražný, wrčeliwý, protimyslný, mrzutý, gram seyn einem, neważiti, wrčeti na někoho, sočiti na někoho, werd n einem, zanewíst na někoho, einander gram seyn, neważiti, wrčeti na se, býti sobě protiwni, protimyslni, si wrčeti einander gram, zanewřeti na druhého, zanewřau na se, wrčeti na sebe budau, sich selbst gram seyn, sám na sebe newšjmi, neważiti, sám na sebe mrzutým býti, sám sobě protimysl-

tým lýti, sám na sebe wrčeti, s. Gehässig.

Gram, m. hněwiwost, f. hněwiwost, f. hněwiwý, hněwiwý, hněwiwý,

Grasmücke, f. pěnice, pěnič'a, f.
Graspferd, n. konjček, m. kobylka, f.
Grasplatz, m. trávnjk, m. trávné mjsto, m.
Grastuch, n. trávnj loktusse, f. plachta, f.
Grasteufel, f. kosa (trávná)
Grasschnitter, f. srp (trávný) klepawec, kosařec, m.
Grasswurm, m. zelený čerw, lezák, m.
Grâte, f. hřbetnj kost, hřbětowá kost, f. rybj hřbet, m.
Grâten, grâtschen, grâtscheln, rozdjrati, rozedřjti hnáty, na různo hnáty stawěti, rozkročowati se, rozkročiti se.
Grâthig, hřbetnatý.
Grâtschbeinig, rozlézonohý.
Grau, sſediwý, sſediwělý, ossediwělý, sſerý, die graue Farbe, sſediwá barwa, einwenig, přisſediwělý, grau werden, sſediwěti, issſediwěti, ossediwěti, graue Haare, graues Haar, sſediwé wlasy, sſediny, plur. sſedina, sſediwost, f. bekommen, sſediwěti, ossediwěti, zsſediwěti, er bekömmt graue Haare, sſediwj, dostáwá sſediwé wlasy, sſediny, laß dir keine graue Haare darüber wachsen, nedey sy sſediwé wlasy pro to růsti, ich möchte grau darüber werden, mohlbych nad tim issſediwěti, ossediwěti, der Himmel wird schon grau, giž se sſerj, rozednjwá se, jasnjtá, swjtá, grauer Fleck im Auge, der graue Staar, cynk, m. bělmo, n.
Graubart, graubärtig, sſediwec, m.
Graublau, zmodra sſediwý, modrobledý, sſediwě modrý, sywý.
Grauen, ein Grauen haben, hrozyti se, nechutniti sobě, ossliwiti sobě, ossliwost mjti, hrozno býti, es grauet mir, gest mi hrozno, hrozným se, ossliwo, ossliwugi sobě, nechutnjm sobě, mir grauet vor der Arbeit, hrozným se prácе, 2) grauen, wie der Tag, Himmel, sſeřiti se, rozbřeskowati se, jasnjtati, 3) grau werden, sſediwěti, issſediwěti.
Grauen, das, hrůza, f. Eckel, nechuť, f. nechutenstwj, n. ossliwost, f. Grauen kömmt ihm an, hrůza nań přichážý, připadá, geho obcházý, obstupuge, gest mu hrozno, Grauen, der Nacht, nocnj hrůzy, f. pl. strůh, des Tages, n. rozbreskowánj, swjtánj, zasnjtánj, wonkowi, sſerenj se, n.
Gräuerlich, fürchterlich, hrozný, 2) eckelhaft, ossliwý, ohyzdný, ohawný, nechutný, mrzký.
Grauenlein, n. čirůa, f.
Grauepf, m. sſediwec, m.
Gräulich, graulich, sſerý, 2) s. Gräuerlich, 3) etwas grau, posſediwělý, sywý.
Gräuerlich, adv. hrozně, ohawně, ohyzdně, ossliwě, Grauel, s. Greuel.
Graupe, f. kraupa, f. (tluč, m. omasta, f.
Graupeln, krupohiti, s. Hageln.
Graupchen, n. krupka, krupička, f.
Grausam, vkrutný, krutý, ljtý.
Grausam, adv. vkrutně, krutě, ljtě, grausam mit einem handeln, verfahren, vkrutně, krutě s někým nakládati, zacházeti, vkrutniti na někoho.
Graupenmus, kasse z krup, f.
Graus, m. von Grauen, hoher Grad des Abscheus, hrůza, nejsbka.
Grausamkeit, f. vkrutnost, f. vkrutenstwj, n. krutost, ljtost, f.
Grausamlich, s. Grausam.
Grausen, s. Grauen.
Greif, m. noh, m. daher, nohowý, ein Thier mit einem Kameelkopf, hlaw, m.
Greifen, berühren, makati, hmatati, hmátnauti, sáhnauti, sahati, gjmati, chwátiti, chápati,

chopiti,

chopiti, popadati, popadnauti, vgmauti, mit den Händen, rukama hmatati, sahati, makati, jemand nach dem Halse greifen, někoho za krk popadnaut, vgmaut, (vchwátit) jemand nach dem Schwerdt, nach den Haaren greifen, někomu meč, někoho za wlasy popadnaut, vgmaut, das kann man mit den Händen greifen, to se může rukama hmatati, nach etwas geschwind greifen, nach dem Säbel, Degen, zum Säbel, Degen, sáhnauti po někem, meč, kord vchopiti, popadnauti, vgmauti, schápati, chopiti se kordu, einem in seine Rechte, do někýho práwa sahati, einen greifen, gjmati, lapati někoho, um sich greifen, rozmáhati se, rozmocy se, einem unter die Arme, swomocy, (pod ramena sáhnauti) zu den Waffen, s zbraní sáhnauti, zbraň vchopiti, schápati; zur Feder, péra se chopit, péro popadnaut, vchopit, zur Strafe, zu Mitteln greifen, pokročit k trestu, k prostředkům, an den Puls greifen, ohledowat puls, makat, sahat, na puls, greifen, mit den Händen, (fühlen, omakat, wie die Katze die Maus, den Vogel, (ertappen) popadnaut, lapit, in die Schüssel, sahat do misy.

Greifen, das, Greifung, f. hmatánj, hmátnutj, sahánj, sáhnutj, gimánj, gerj, chwácenj, chopenj, n.

Greinen, hokekowati.

Greinerinn, f. ein Vogel, slawjk, slawíček, m.

Greis, m. starec, kmet, sšediwec, m. stareček, ein armer, chodec, m.

Greisen, stárnauti, sšediwěti, ossediwěti.

Greisenalter, n. kmetstwj, n. wěk sesslý.

Grell, bleyskawý, 2) hlučný, plastyčný; das ist grell, křičí to, řwe to.

Grenadier, m. granatýr, (s kulometem)

Grempelkamm, Grámpelkamm, m, krample, f.

Grempeln, grámpeln, mytati, kamplowati, česati.

Grempler, m. Grámpler, mykač, wlnočesač, krampljř, m

Grempelmarkt, and. Gerumpelmarkt, s. Trödelmarkt.

Grenze, f. Gránze, hranice, meze, pomezý, n. áußerste, končina, f. krag, končiny. plur. mezery, plur. f. (přikragj n.) Gránze zweyer Länder, Häuser, končiny, plur. dútka kragin, f. pomezý, plur. přikragj, n. Grenzen machen, hranice, meze dělati, hraditi, mezeřiti, Grenzen scheiden, meze rozhodnauti, wymeziti, děliti, euden, mezowati, Grenzen sezen, meze klásti, wkládati, in enge Grezen eingeschlossen seyn, w wzké meze zawřenu, sewřenu býti.

Grell, s. Hell.

Grenzen, gránzen mit einem, mezowati, hranicemi se dotýkati, an einen, an etwas, s někým, s někim, die do gránzen, pomezný, kragní, hranicní, spolu mezugicý; nahe grenzen, ähnlich seyn, cheyliti se, blizkem býti, Müßiggang grenzet nahe mit der Wollust, zahálka blíží se, cheylí se k rozkoši.

Grenzkarte, f. hraničná mapa, f.

Grenzenlos, bez mezý, nehbmezený, grenzenlose Liebe, Achtung, sč. neohmezená, nesmirná láska, wážnost, a. t. d.

Grenzfestung, f, hrad, m. twrz, f.

Grenznachbar, m. mezní, pomezní, kragní, spolu mezugí ý kragánek, saused mezní, pomezní, pomezník, m.

Grenzscheider, m. rozsuditj, rozeznawatel mezy, m.

Grenzscheidung, f. daß sie gemacht werden, rozhodnutj, rozeznánj mezý, n. die Gránze selbst, kon-

čina,

, Ena, f. die Gränzscheidung zwischen zween Orten ausmachen; mezze rozhodnauti, rozeznati.
Grenzrecht, n. právo hraničné, n.
Grenzstein, m. hraničný, mezný, pomezný, hraničný, m.
Grenzstadt, f. hraničné město, n.
Grenzstein, m. mezný kámen, mezník, m. Grenzsteine setzen, mezníky, kláść, postawiti.
Grenzstreitigkeit, f. rozepře mezní, m. snaud mezní, m. o mezi.
Grenzung, f. Gränzung, wymezení, n.
Greßlich, Gräßlich.
Greßlich, adv. s. Gräßlich.
Greßlichkeit, f. Gräßlichkeit.
Gretschen, Gretschen, s. Gräten.
Gretschelig, kročný.
Grete, f. Gräte.
Greuel m. eigentl. Gráuel, hrůza, ošklivost, ohyzdnost, mrzkost, ohawnost, ohawa, ohyzda, wěc ohawná, ohyzdná, f. einen Greuel haben, hroziti se, hrůzu mjti, ošklíwiti, zoškliwiti sobě, ošklivost mjti, 2) wrutnost, f.
Greulich, hrozný, ošklíwý, ohyzdný, ohawný, mrzký, greulich anzusehen, hrozného pohledu, w ezřenj, hrozný na pohled-ní
Greulich, adv. hrozně, ošklíwě, ohyzdně, ohawně, mrzce.
Greulichkeit, f. Gráulichkeit, hroznost, hrůza, ohyzdnost, ošklivost, ohawnost, mrzkost, f.
Greuelthat, f. hrozný, přehrozný, převrutný skutek, m. vkrutnost, f.
Griech, m. Řek, m.
Griechenland, n. Řecká země, f. Řecky, plur.
Griechisch, Řecký, griechische Sprache, Řecký gazyk, m. Řecká řeč, řečtina, f.
Griechisch, adv. řecky.
Griebs, m. das Kerngehäuse des Obstes, luzko, n.
Grieke, f. sskwarek, m.
Griesenwurst, f. tučnice, f.
Gries, m. sskrěk, m. sskremenj, sskremenjčko, n. skřehot, m. 2) Grics zum Essen, krupice, f. Grauy, f. plur.
Griesbrey, m. kasse z krupice, krupičnjca, f.
Griesknödl, pl. kneďlíky krupičné.
Griesler, m. krupňak, hrstnjk, m.
Griesicht, skremenitý, 2) krupičný.
Griesgramen, n. luby, zubami sskřipěti, sskřipati, 2) newrlém býti, wrčeti.
Griesgramen, das, sskřehot zubů, m. sskřipěnj zubů, n. 2) wrčenj, n.
Griesgrämig, newrlé, wrčetiwý, braukawý, bublawý, mumlawý.
Griff, m. Stiel, rukowět, f. Nářadlo, n. kleiner Griff, držátko, n. Griff am Degen, Dolche, gilce, střenky, plur. an der Gabel, střenky n. plur. střenka, f. 2) listiger Griff, výkok, m. mysłek, m. 3) im Griffe haben, mjti po ruce, w prstech, býti po ruce, 4) Griff mit dem Finger, chwatnutj, n. chwat, m. vchwatnuti, polapenj, n. 5) Griff, den man thut, sáhnutj, chwatnutj, vchwatnutj, wloženj ruky, n. einen Griff thun, ruku w něco wložiti, sáhnauti, chwatnauti, chwatiti, pochwatiti.
Griesmehl, n. krupičná mauka, f.
Griesmättel, m. holomek, m.
Griffbret, n. herné prkýnko, n.
Griffel, m, rafige, rafika, rafička, f.
Grille, f. cwrček, m. schrayen, wie eine Grille, ein solches Geräusch machen, cwrkati, 2) Grillen im Kopfe, Sorgen, oft auch Eigensinn, wrtochy, plur. kunderliche Grillen haben, diwné

wrto-

wrtochy miti, der sie hat, der eigensinnige, wrtohlawý, wrtohlawec, mořkowrtec, wrtoch, m.

Grillenfang, m. wrtánj mořku, n. wrtochy, plur. m. s. Grillen.

Grillenhaft, wrtohlawý.

Grimm, m. žůřiwosť, plachosť, krutosť, ljtosť, f. hněw, m. hněwiwosť, zlosť, l. mittes Grimm, hněw Božj, seinen Grimm auslassen, swůg hněw, swau zlosť wypuſtiti.

Grillenfänger, m. wrtohlawec, wrmořk wrtec, wrtohlawý, wrtoch hlawek, m. wrtoch, m.

Grillenfängerisch, wrtohlawý.

Grimasse, f. dwořeni se, přetwářeni, Grimassen machen, dwořiti, přetwořiti se, přetwařowati se, křenziti.

Grimmen, im Bauche, hrýzti.

Grimmen, n. im Bauche, Leibe, zřeni, hrzenj w břisse, n. střewnj hna, f.

Grimmdarm, m. drſťka, f.

Grimmig, žůřiwý, plachý, krutý, ljtý, srſtatý, hněwiwý, zlostný, grimmig werden, seyn, sich beigen, plaſſiti se, zdlaſſiti se, ſrſtiti, žůřiti, žůřiwěti, vkrutiti, ljtiti, hněwati se, grimmiges Thier, žůřiwé, plaché, ljté zwiře, n. ljté zwěř, f. grimmige Kälte, krutá, hrozná zyma, f. grimmiges Geſicht, žůřiwá, krutá twář, f. grimmiger Schmerz, krutá, hrozná bolesť, f.

Grimmig, adv. žůřiwě, plaſſe, krutě, srſtatě, hrozně, ljtě.

Grimmigkeit, žůřiwosť, plachosť, krutosť, srſtatosť, hněwiwosť, f. s. Grimm, Grauſamkeit, Geſtigkeit.

Grimpne, f. kapſíček, m.

Grind, m. des Geſchwürs, strup, m. strupowatosť, chrast, chrastnosť, f. des Hauptes, otrup, wotrus hlawy, m. lupy na hlawě, plur. prasiwina, prasiwosť, strupowatosť, chrastawosť, böſer Grind der Haut, swrab, m. struny, chrasty, pl.

Grindig, den Grind enthaltend, strupowitý, (chraſtiwý) chraſtný.

Grindicht, dem Grinde ähnlich, strupowatý, chraſtawý, lupinowatý, grindig werden, strupowatěti, chraſtawěti, ochraſtěti.

Grindkraut, n. kawiák, lupenj leſnj, střetkowaté, přjmětné kořenj, n.

Grindwurz, f. koňský strowj, m. bylina hljznj.

Grob, dicke, ſtark, tlustý, hrubý, drſnatý, nemotorný, nevlechý, wie Tuch, Leinwand, Papier, Faden, tlustý, wie Holz, Stein, tlustý, hrubý, drſnatý, aus dem Groben arbeiten, s. neyhrubſſího, zneydrſnatěgſſího pracowati, grobe Sünden, Laſter, Strafen, Fehler, hrubé hřichy, neprawoſti, pokuty, chyby, grobes Geſchütz, welika střelba, grobes Brod, grobe Speiſe, grobes Gold, Silber, twrdý, drſnatý, grober Unflath, welký neřád, grober Sand, hrubý, obbraubný, grob wie der Druck, die Schrift, die Lettern, hrubé, grobe Sláne, hrubé odpilky, grobe Stimme, Sprache, hrubý, chrſtný, hřmotný hlas, řeč) grobes Pulver, hrubý prach, etwas zu grobe Stimme, přiobhrubný hlas, grobes Mehl, hrubá mauka, grobe Rede, twrdá řeč, 2) unhöflich, bäuriſch, hrubý, nelený, wohutý, newybitý, newywitwaný, nedworný, nezdwořilý, grobe Sitten, hrubé, nelené mrawy, ein grober Kerl, nezdwořák, nelený, hrubý člowěk, neplecha, traup, sliwoň, m. grober Scherz, hrubý, nelepý, nedworný žert, grober Betrug, Diebſtahl, Fehler, hrubý, nemalý klam, hrubá, nemalá krádež, chyba, grob

werden, wie die Hände durch Arbeit, zhrubnauti, hrubnauti, zdrsnatěti, drsnatěti.

Grob, adv. tlustě, hrubě, i hruba, drsnatě, die Feder schreibt grob, to péro tlustě pisse, grob gestossen, wie Gewürz, ad. zhruba tlučeny, drsnatě, wie die Stimme, tlustě, hřmorně, grob gearbeitet, zhruba pracowany, grob verarbeitet, tlustě pracowany, es ist grob machen, přjliš zhlauna, zhruba sobě wěsti, přjliš zhlauna tesati, grob, bäuerisch, hrubě, newobutě, neůworně, traupsky, nezdwořile, einem grob kommen, někoho neůworně, traupsky potkati.

Grobheit, f. hruboſt, nelepoſt, obutoſt, newybitoſt, neůworność, f. neůwořátſtwj, n. des Sandes, u. d. g. hruboſt, f.

Gröblich, adv. hrubě, gröblich irren, ſich vergehen, hrubě, nemálo blauditi, chybowati, hrubě, nemalě chyby se dowuſkiti, dočiniti gröblich ſündigen, hrubě, nemálo, těžce zhřeſiti.

Grobian, m. nezdwořák, nemrawec, m.

Grobſchmied, m. kowáč z hruba, m.

Groll, m. záſſť, záſſtj, n. nowraženi, n. nechut, záluſť, kyſelość, wzteк, hněw, m. hegen gegen einen, w záſſti někoho miti, záſſť, nechut proti někomu, záluſť na někoho mjti, w hněwu s někým býti, newražiti, ſočiti, ſtſſeti, wrčeti na někoho, einen Groll faſſen, auf einen, zanewřjti na někoho, der ihn hat, newražný, wrčeliwý.

Grollen, ſočiti, newražiti, wrčeti, ſtſſeti na někoho.

Groli, m. Gröljen, ſ. Rülps.

Gröljen, řihati, řrkati, ſ. Rülpſen.

Gröljen, das, řihánj, řrkánj, n. ſ. Rülps.

Grübchen, n. kreſſke, kreſſlička, f.

Grübe, m. břjh m.

Groſchen, m. groš, češky, m.

Groſchenweiſe, po grošjch.

Groß, weliký, welký, hrubý, drahný, náramný, etwas groß, náhrubý, přihrubý, obhraubný, ſehr groß, přeweliký, welmi, náramně weliký, hrozný, náramný, groß erwachſen, groß von Perſon, hrubý, weliký, oſobný, groß werden, hrubnauti, zhrubnauti, welićeti, zwelićeti, podrahnici ſe, groß wachſen, zrůſti, zrůſti, wyrůſti, odrůſti, (odroſtati) hrubnauti, zhrubnauti, groß werden, wie das Waſſer, rozmáhati ſe, zmáhati ſe, rozmocy ſe, zmocy ſe, die Zahl iſt groß geworden, ſtark, počet ſe rozhoſtnil, rozmnožil, zwelićil, podrahnil, groß, vornehm, mächtig, weliký, groß machen, welićiti, zwelićiti, množiti, an Würden, an Macht, Reichthum, Anſehen, welićiti, zwelićiti, zwelebiti, mit Worten, welikého činiti, wie ein Platz, Haus, Fenſter, welike činiti, welićiti, ſich groß machen, rozdſrowati, mačjrati ſe, welikým ſe činiti, nadělati ſe, roztahowati ſe, mache dich nicht ſo groß, nenadſrey, nerozdſrey, neroztahuj, nenaděley ſe tak, groß thun, na pány brátí, wyſoce ſobě wěſti, počjnati, nadirati ſe, rozdſrati ſe, roztahowati ſe, große Krankheit, weliká, náramná nemoc, großer, hoher Baum, weliký, hrubý, náramný ſtrom, großer Fehler, hrubá, weliká, nemalá chyba, große Unwiſſenheit, hrubá, weliká nevědomoſt, große Geſellſchaft, welike ſhromáždění, weliká ſpolečnoſt, großer Herr, weliký pán, im Großen verkaufen, we wěrſſjm, we welikém počtu prodáwati, allzugroße Schiffe, přewelike, náramně lodi, ſehr großer Fleiß, nemjrná pilnoſt,

großer

große Freude, weliká, nemalá radost, f. großer Reichthum, weliké, náramné, nesmírné, nemalé bohatswí, großes Glück, weliké, nemalé štěstí, großer Schmerz, weliká, nemalá bolest, großes Geschrey, weliký, náramný křik, powyk, große Kälte, weliká, náramná zyma, groß durch Thaten, zwelicený, we iký skrze činy, groß von Person, lang, weliký, wysoký, hrubý, von Stande, von Ansehen, Verdiensten, Ruhme, weliký, zwelicený, groß in eines Augen seyn, welikým býti w něčích očích, groß achten, welice sobě wážiti, großer Liebhaber, weliký milownjk, přítel, großer Kerl, weliký, hrubý chlap, die große Welt, weliký swět, große Augen machen, oči wywaliti, wywalowati, wywrtsstit, groß sprechen, z wysoka, z pyssna mluwiti, großes Gewehr des Hirschen, weliké, drahné parohy gele a, große Anzahl, weliký, drahný počet, groß ziehen, wyhijdati, odchowati.

Großachtbar, wysoce wážný.

Großachtbarkeit, f. wysoká wážnost, f.

Großältervater, m. prapradědův otec, m.

Großältermutter, f. prapradědowa matka, f.

Großäugig, oka ý, okáč, m.

Großbauchig, bichatý, břicháč, m.

Größe, f. Grösse, welikost, welikost, hrubost, f. es lieat nicht nacht allezeit an der Größe der Person, nezáleží wždy na welikosti, na weyssce osoby, Größe eines Platzes, welikost, hrubost mjsta, f. eines Menschen, Berges, Faßes, Elephanten, weysska, welikost, hrubost, f. in seiner Größe, w geho weyssce, jemandes Größe haben, mjti někoho weyssku, Größe der Kälte, welikost, náramnost zymy, f. Größe des Standes, der Würde, des Ansehens, des Geistes, der Thaten, und Handlungen, welikost, zwelicenost, f. welicowi, n. sich in seiner Größe zeigen, okázati se we swé welikosti, zwelicenosti, w swém welicowj,

Großeltern, Großältern, plu. otcowé, dědowé, dědkowé, plu.

Größer, wětssj, hrubssj, gráber machen, wětssiti, nadwětssiti, zwětssiti, rozwětssiti, wětssj dělati, činiti, die Arbeit größer machen, roboty přiwětssowati, ein Ding größer machen als es ist, wěc činiti, dělati něco wětssiti, mjti samo w sobě gest, sich größer machen als man ist, wětssim se činiti, dělati, zwětssowati se, gröſten Theils, neywice, z wětssj částky, wětssim dilem, na wětssim dile, groß, gráber werden, zwelicet, zwětssert.

Großfürst, m. welicé knjže, n.

Großgroßschwäher, m. prathánů otec, m.

Großgünstig, welice přjznjwý.

Großhändler, Großirer, Großist, m. wětssj, welitý obchodnjk, kupec, m.

Großhaupt, n. Kopf, hlawák, m. hlawatý, hrubohlawý, hrubohlawec, m. 2) ein Fisch, hlawatice, f. prandnjk, m. hlawák, m.

Großherr, s. Großsultan.

Großherzog, m. welitý wewoda, m. welicé knjže, m.

Großherzogin, f. welikáwewodkyně, welitá nězna, f.

Großherzogisch, welikowewodstý, welikoknjžecý.

Großherzogthum, n. welikéwewodstwj, welicé knjžectwj, n.

Großkeimig, paukonatý.

Großkorricht, kotnikowatý.

Großgroßschwieger, f. prathynj matka, f.

Großkreuz, m. rytjř welikého kříže.

Groß-

Großmächtig, welikomocný, mnohomocný.
Großmächtigkeit, f. welikomocnoſt, mnohomocnoſt, f.
Großmaul, großmaulig, pyſkáč, pyſkatý, hubáč, hubatý, clamatý.
Großmeiſter, m. neywyſſí mſtr, m.
Großmuth, f. welikomyſlnoſt, welikomyſl, welikáſ, wyſoká myſl, wyſoſt myſli, f.
Großmüthig, welikomyſlný, welikè myſle.
Großmüthigkeit, f welikomyſlnoſt, welikáſ, wyſoká myſl, wyſoſt myſli, f.
Großmutter, f. bába, f. Großmutter väterlicher Seite, bába po otcy — mütterlicher Seite, bába po mátereí
Großmutter Bruder, m. bábin bratr. pravgec, m.
Großmutter, Großemutter, f. praprabába, f.
Großmütterlich, bábin.
Großmutter Mutter, f. prabába, f.
Großmutter Mutter Großmutter, f. praprabábina matka, f.
Großmutterſchweſter, f. bábina ſeſtra, f.
Großnaſig, noſatý, noſáč, noſál, noſálek, noſek, m.
Großöhrig, vchatý, vchál, m.
Großprahler, ſ. Prahler.
Großſchwäher, m. pratcháu, tcháňuw otec, pratcſt, m.
Großſchwieger, f. pratchyně, ſſwegruſſe, tchyni matka, f.
Großſchwiegermutter, f. ſ. Großſchwieger.
Großſchwiegervater, m. ſ. Großſchwäher.
Großſprecher, m. welikomluwný, wyſokomluwný, nádherně mluwný, w řeči nádherný, chlubný, chlubič, hrdopyſſka, m.
Großſprecherey, f. welikomluwnoſt, wyſokomluwnoſt, nádhernomluwnoſt, chlubnoſt, nádhernoſt w řeči, f. nádherné mluwení, n. nádherná řeč, f.
Großſprecheriſch, welikomluwný, wyſokomluwný, chlubný, nádherný, nádherně mluwný, nádhernomluwný.
Großſprecheriſch, adv. welikomluwně, wyſokomluwně, chlubně, nádherně, nádhernomluwně.
Großſtirnig, čelatý.
Großſultan, m. neywyſſí Sultán, m.
Großvater, m. děd, dědek, dědeček, m. der Großvater vom Vater her, děd po otcy, otcowſký děd, m. — von der Mutter her, děd po matce, mateřſký děd, m,
Großväterlich, dědowý, od dědapoſſlý, dědowſký.
Großvatermutter, f. praprabába, f.
Großvatersbruder, m. děda, dědečka bratr, m.
Großvaterſchweſter, f. děda, dědečka ſeſtra, dědowá ſeſtra, f.
Großvaterſtuhl, m. ſtolice děda, dědečkowá, dědowá, dědowſká, f.
Großvatervater, m. pravraděd, m.
Großwurſt, f. bachor, bachoř, m.
Großzähnig, zubatý.
Grotte, f. Grottenwerk, geſkynka, geſkyně, f. (Zahradní)
Grübchen, n Grübleiu, gámka, f. důlek, doljček, dolík, m. im Kiene, důlek, doljček na bradě, m.
Grube, f. důl, dolík, m. dolina, gáma, roſle, roklina, f. Grube in Bergwerken, důl, m. (gáma(, f.) einem eine Grube graben, kopati uěkomu gámu, auf der Grube gehen, na ſamým hrobem ſtáti, býti nad hrobem, nad hrobem choditi, über auf der Grube gehet, kmet, m. er iſt ſelbſt in die Grube gefallen, die er andern grub, ſám do té gámy padl, kterau giným kopal, eine nicht gar tiefe, dolec, m. zwiſchen den Schultern, mezy plecý, n. dolík, m.
Grübeley, f. hlaubánj, n. hlaubačnoſt, f. hlaubacrwj, n. hlaubání,

Grübelkopf, m. hlaubač, hlaubálek, mozkowrtec, m. hlaubač, m.

Grübeln, hlaubati, hlaubati.

Grubensteiger, m. sololezec, m. so Steiger.

Grüblein, s. Grübchen.

Grübler, m. hlaubač, hlaubálek, m. hlaubač, hlaubálek, m. člowěk hlaubačný, skaumačný.

Grübling, eine Art Schwämme, s. Trüffel.

Grubig, gámkowitý.

Grubrebe, f winný oblauk, m. hrjzenice, f.

Gruft, f. hrobka, f. podzemnj skrcyš, opka, f.

Grummet, n. wotawa, f.

Grün, zelený, grüner Platz, trávnik, m. etwas grüa, pozelenalý, grün werden, zelenati se, zeleniti se, rozzelenati se, grün färben, na zeleno barwiti, obarwiti, zelenik, ozeleniti, im Grünen ßen, liegen, w zelenem sedět, ležer.

Grün, n. zelenost, f. 2) zelené, n.

Grund, m. základ, m. den Grund legen, základ klásti, položiti, eines Gemäldes, nawrcy, Gotte furcht ist der Grund aller Tugenden, bohabojnost gest základ wssech ctostj, 2) Grund oder Boden, dno, pátro, n. celina f. eines Gebäudes, u. d. gl. sedlissě, n. a) Feld, pólina, f. pozemský statek, (grunt) m. eines Fürsten, knjžecý statek, m. 3) der Grund eines Gefäßes, Berges, dno, n. 4) Ursache, wirkende, příčina důležitá, důkladná, f. důklad, m. důkladnost, důležitost, f. der Erkenntniß, Beweis, důwod, m. Grund haben, wahr seyn, důwod mjti, důwodné býti, es hat Grund, gest důwodné, ich habe der Sachen keinen Grund, nemám žádný důwod těch wěcý, Grund haben, etwas zu glauben, zu thun, příčinu důležitau, důkladnau, dostatečnau, dokonalau mjti, mjt gutem Grunde, z dostkladné, i dokonalé příčiny, Grund angeben, důležitau, důkladnau příčinu zwjesti, uwáděti, přiwesti, klásti, Gründe für oder wider etwas, důwody, plur. dergleichen Gründe vorbringen, důwody uwáděti, přiwáděti, klásti, nach Gründen handeln, dle, podlé důwodů gednati, der Grund einer Entschuldigung, důwodnost, důkladnost, důwod, důklad, vom Grunde aus, ze základu, zcela, ze dna, im Grunde, wnitř, waitřku, w samé wěcy, w celé wěcy, w celosti; im Grunde ist nichts daran wahr, samo w sobě, auf den Grund gehen, do wnitřku gjti, metaph. im Prüfen, na základ gjti, bis auf den Grund, až do dna, aus dem Grunde wissen, kennen, lernen, základně, ze základu, zcela wědětj, wnitř, učiti se, aus diesem Grunde, z té příčiny, liegende Grůnde, bědiny, pozemstj statkowé, plur.. Grund haben in einer Wissenschaft, dostálým býti w nějakém wnitř, základ znáti, wědětj, seinen Grund, seine Ursache in einer Sache haben, mjti swau dobrau, důležitau, důkladnau příčinu w nějaké wěcy, w něčem, sich etwas (bey seiner Arbeit) zum Grunde legen, swau prácy, w čem, na něčem základati, založiti, der Grund eines Gebäudes, základ, m. von Grunde ausbauen, zcela, zaupina, znowa, ze základu wystawěti, kennen, lernen, wissen, zcela, zaupina znáti, wjti se, wědětj, was hast vor Grund dazu, gar au máš k tomu příčinu, keinen Grund haben, nemjti příčiny, nemjti žádné příčiny, von Grunde des

Herzens, z celkho srdce, zu Grunde geben, gjti, přigjti, přicházeti w zkázu, na záhubu, na zhaubu, na zkázu přigjti, auf den Grund kommen, im Graben, přigjti ke dnu, na dno, einer Sache, na základ, auf dem Grunde liegen, při dně, na dně leżeti, zu Grunde richten, na záhubu a zkázu přiwesti, docela, do (gruntu) zkazyti, im Grunde verderbt, docela, zcela přezkažený, pokažený, aus dem Grunde, vom Grunde zerstören, ze dna, zcela, z koren, kořeně wybořiti, wywrátiti, von Grunde aus niederreißen, ze dna, do dna, zcela wybaurati, auf dem Grunde bleiben, wie die Fische, na dně, při dně ostati, ein Schiff zu den Grund bohren, lod prostkjleti.

Grund des Leders, gádro, n. eines Tuches, nit ſuina, f.

Grundartikel, m. hlawnj kus, článek, m.

Grundbuch, n. základnj kniha.

Gründel, m. beym Pflуge, hřjdel, m. ſ. Gründling.

Grunderede, f. poponec, m.

Grundböſe, welmi zlý, nedobrý, přenedobrý, docela, zcela nedobrý.

Grundehrlich, welmi poctiwý.

Grundeis, n. (podnj led, led při dně, m. celina, f.

Gründen, Grund legen, zakládati, založiti, auf etwas, zakládati, wzdělati, wzdělawati na něčem, ſich auf etwas gründen, zpoléhati, zpodjrati, zakládati ſe na něčem, ſich in etwas, w něčem záležeti, založenu býti, einen in etwas gründen, in der Hoffnung, vtwrzowati, vpewňowati, ſeine Bitte auf Verdienſte und Fähigkeiten, prosbu swau w zásluhách zakládat, založit, gegründet, als in einer Wiſſenſchaft, vtwrzený, dospělý w vměnj, gegrunvet, gewiß, als eine Nachricht, Urſache, dáwnowěrný, nicht gegründet, nedáwnowěrný, das allgemeine Wohl gründen, obecné dobré založit, zakládat, wzdělat, wzdělawat, wie die Mahler, dáti prwnj barwu.

Grundfalſch, zcela, docela lživý, das iſt grundfalſch, to geſt zcela, docela wěc lživá, pauhá leż, geſt to pauhý klam.

Grundfarbe, f. prwnj barwa, f.

Grundfeſte, f. základ, m.

Grundfläche, f. podwal, m.

Grundforelle, f. pſtruh ſpodnj. při dně, m)

Grundgelehrt, welmi včený, vmělý, převčený, w vměnj dospělý.

Grundherr, m, pán ſtatku, državnjk, ſtatečnjk, m.

Grundhieb, m. prwnj čárky, f. plur.

Grundlage, základ, m. podwal.

Grundleger, m. zakladatel, založitel, m.

Grundpfeiler, m. vhelnj, základnj piljř, m.

Grundhobel, m. hobljk ze ſpod wybjracý, m.

Grundiereiſen, n. željzko na prwnj čárky, n.

Grundiermeſſer, n. nůž rohjracý, m.

Grundlegung, f. zakládánj, založenj, n.

Grundlehre, f. včenj, navčenj, n. nauka základnj, f. dukladná, základ, dukladowcenj, m.

Gründlich, základný, dukladný, dokonalý, gründliche Nachricht, dukladná, dokonalá prawa, f. gründliche Wahrheit, dukladná, dokonalá prawda, f. gründlicher Beweis, dukladný, dokonalý, mocný, podſtatný dowod, m. grundliche Entſchuldigung, dowodná, dukladná, (pod ſtatná) wymluwa, f.

Gründlich, adv. základně, dukladně, dokonale, gründlich wiſſen,

důkladně, dokonale wědĕti, grůndlich wiſſen, důkladně, dokonale, podſtatně, mocně odwoditi.

Grůndlichkeit, f. důkladnoſt, f. důklad, m. dokonaloſt, mocnoſt podſtatnoſt, f. důwodnoſt.

Grůndling, m. Fiſch, hřiz, mřen, mřenek, neynok, m.

Grundlinie, f. erſte, prwnj, prwotnj čára, f.

Grundlos, bezedný, bez dna, propaſtný, grundloſe Tiefe, bezedná hlubina, propaſtná hlubokoſt, f. grundloſer Magen, bezedný žaludek, m.

Grundloſigkeit, bezednoſt, hlubina, (hlubokoſt,) bezedná, propaſtná, f.

Grundreael, m. základnj, hlawnj, půwodnj, prwnj prawidlo, n.

Grundreuße, f. ſpodnj wrſſe, f.

Grundriß, m. prwnj, půwodnj nawrženj, naſtjnénj, n.

Grundſatz, m. in der Denkungsart, prawidlo, základ, wĕtba, hlawnj wĕtba, f. in einer Wiſſenſchaft, Abhandlung, wýſtawa, ſazba, hlawnj ſazba, f. hlawnj položenka, f. wĕtba, f. gute Grundſätze haben, dobré prawidla, wĕtby, dobré wĕdĕnj mjti.

Grundſprache, f. půwodnj, prwotnj gazyk, m. řeč, f.

Grundſtein, m. základnj, whelnj kámen, m.

Grundſitz, m. des Sattels, prwnj, ſpodnj ſedĕnj, n.

Grundſtimme, f. půwodnj hlas, m.

Grundſtück, m. worauf etwas ſtehet, ſedliſtě, podwal, podſtawek, m. liegender Grund, kus pole, m. popluží, n. dědina, f.

Grundſuppe, f. ſedlina, f. in der Salze, wýſſkwarek, kal maſti, m.

Grundſuppe, im Schiffe, prewýt, kal, ſtok, m.

Grunduich, m. půwodnj, prwnj podnĕt, m.

Grundwaſſer, n. ſpodnj woda, f.

Grundweſen, n. prwnj podſtata, f.

Grundwort, ſ. Stammwort.

Grünen, zelenati ſe, zeleniti ſe, rozzelenati ſe, 2) pučiti ſe, brunĕti ſe.

Grünen, das, zelenánj ſe, zelenĕnj ſe, rozzelenánj, n. 2) pučenj, bručenj ſe, n.

Grünfinke, m. (Grünitz) Grünling, zelenohláwek, (čjžek) der kleinere, zwonek, zwoneček, m.

Grüngelb, názelený.

Grünlich, grünlicht, názelený, nazelenalý, zazelenalý, pozelenalý, přizelenalý, přizelený, zelenitý, zelenawý.

Grünling, m. ſ. Grünfink, zwonek, zelenohláwek, m.

Grünſpan, m. rez zelený, (Grynſſpan,) m.

Grünitz, m. křiwonoſka, f.

Grünſpecht, m. žluwa, wiha, f. ſtrakaud zelený, m.

Grunzen, chrochceti, chrocheati, wřeſſtĕti.

Grunzen, das, n. chrochot, chroche, wřeſſt, m. chrochtánj, chrochcenj, wřeſſtĕnj, n.

Grünung, f. zelenánj, zelenĕnj, rozzelenánj, n.

Gruppe, ſ. weyrada, podobina, f.

Gruß, m. pozdrawenj, n. den Gruß entbieten, ihn melden laſſen, pozdrawenj dáwati, wzkazowati, wikázati pozdrawowat, (pozdrawenj,) jemand einen Gruß an einen andern mitgeben, po někom wzkázat někoho pozdrawowat, pozdrawenj.

Grüßen, pozdrawiti, pozdrawowati, grüßen laſſen, wzkázati, (dáti) pozdrawowat, ſey gegrüßt, zdráw buď, zdráw byls, ždať Bůh, wzkám tĕ, grüße ihn von mir pozdrawug ho odemne.

Grütze, f. ryané kroupy, krupky, f. plur. (poyanka) krupice,

ce, krupička, Grütze haben, Vernunft besitzen, mjti sličnost, sličný, rozum, wtip.

Grützebrey, m. kaše z pohanky, z heydušky.

Grylle, f. Grille.

Gucken, aukati, f. Sehen.

Gucker, m. kukač, m.

Guckguck, m. kukačka, kukawka, f. Eulenart, žehulka, wie ein Guckguck schreyen kukati.

Gülden, Gold n, zlatý, güldener Fluß, zlaté rauno, n, goldene Ader, zlatá žila, f.

Gülder, Gold n, m. eine Münze, zlatý, Reynský, m.

Güldenmund, m. zlatoústý, m.

Güldenstück, n. zlatohlaw, m. ein Nock von Güldenstück, rauchо ze zlatohlawu, zlatohlawowé rauchо, n.

Gültig, platný, beruý, gültige Münze, beruý penjz, m. seyn, platiti, gültiger Zeug, gültiges Zeugniß, platný swědek, platné swědectwj, n.

Gültigkeit, f. platnost, f.

Gundermann, m. poponec, m.

Gundermannsuppe, f. poljwka poponcowá, f.

Gunst, f. přjzeň, přjznjwost, dobrowolnost, milost, f. sich in Gunst setzen bey einem, in Gunst kommen, přjzeň sobě u někoho zjskati, zgednati, přjzně u někoho dogjti, dosáhnauti, Gunst des gemeinen Mannes suchen, hledati přjzně, milosti lidu obecného, hledětj se lidu obecnému zalibiti, Gunst haben, býti w přjzni, mjti přjzeň, in Gunst kommen, wgjti w přjzeň, w milost, dogjti, dosáhnauti přjzně, milosti, Gunst verscherzen, verlieren, přjzeň ztratiti, potratiti, z přjzně, z milosti wypadnauti.

Gunstbezeugung, f. prokázánj, prowrázánj, wrázánj přjzně, milosti, u.

Günstig, přjznjwý, přegicý, dobrowolný, laskawý, seyn, přjznjwým, dobrowolným býti, dobrého přáti, f. Bewegung wieder günstig machen, opět přjznjwého učinitj, günstig, wie das Wetter, Gelegenheit, dobrý, hodný, whodný, žádaný, laskawý, günstige, Antwort, dobré, wtěssená, laskawá, přjznjwá odpowěd, f. günstige Zeit, laskawý čas, das Glück war ihm günstig, polahodilo, popřálo mu štěstj.

Günstling, m. milostnjk, milostnjček, m.

Gurke, f. okurka, wokurka, tykwice, tykwička, f. davon, von Gurken, okurkowý.

Gurkenkern, m. okurkowé gádro, n.

Gurkensalat, m. okurkowý salát, m.

Gurgel, f. hrdlo, n. chřtán, křtán, m. die Gurgel abstechen, hrdlo, chřtán zakezati, podřezati, durch die Gurgel jagen, skrze hrdlo z jadek prohnati, prosmrhati, rozmrhati.

Gurgelabschneider, hrdlokez, rezak chřtánu, hrdla, m.

Gurgeln, sich, klokatj, klokati, hrdlo prokleklati.

Gurgelbein, podhrdelnjkost, f.

Gurgeln, das, klokánj, klokánj, n. klokačka, f. proklekánj hrdla, n.

Gurgelschneider, m. s. Gurgelabschneider.

Gurgelwasser, n. klokačka, f. woda ke klokánj.

Gurren, wie der Leib, Bauch, chřestěti, rachotiti, wraukati, sskwrčeti, brenčeti.

Gurren, das, chřestěnj, rachocenj, wraučánj sskwrčenj, brenčenj, n.

Gurt, m. Gurtel, pás, pásek, opasek, m. přepážka, f. der Jungfern, pás, pásek, das Gurtels, oder sonst zum Zusammenziehen, wokez, powrazec, po-

prsnj,

pruh, zum Geld, opasek, pás na penize, der geistliche, páseк, pás, m. kleiner, páseк, m.

Gurtbette, n. postel s powruhami, f.

Gurtelkraut, n. gelenj rúžek, m.

Gurtelschnalle, f. přeška od pásku, f.

Gurten, opásati, přepásati.

Gürtelbeschlag, m. pásowá pukla, f.

Gürtler, m. pasýř, wačkář, m.

Gusche, f. Gosche.

Guš, m. Gußregen, ligawý déšť, ligawec, m. příwal, m. litina, f. kowmi, lige se, Guß der Metalle, das Metall selbst, litina, slitina, f.

Gut, dobrý, ein sehr guter Mensch, předobrý člowěk, dobrotiško, gut machen, wieder einen, mit dem man zuvor zürnte, wdobřiti, zdobřiti někoho, der einen guten Ruf hat, der in einem guten Rufe stehet, dobropowěstný, in einem Übeln, schlechten, zlopowěstný, das Gute, dobré n. Gut, adv. dobře.

Gut, das, dobré, n. das höchste Gut, swrchowané dobré, wrch dobrého, Gut erworbenes, Güter, Vermögen, statek, m. zbožj, gmění, n. Gut auf dem Lande, ein Dorf, ein Haus, Vorwerk, statek, m. ein liegendes Gut, poplužj, n. auf seinem Gute seyn, býti na swém statku, geistliche, herrschaftliche Kirchengüter, dědiny duchownj, panské, zádušnj, plur. väterliches, von dem Vater ererbtes, otčizna, f.

Gutachten, das, zdánj, mjnění, n. wsudek, rozsudek, m. nach meinem Gutachten, dle mého zdánj, mjnění, mým zdánjm mjněnjm, dle mého wsudku, rozsudku.

Gutartig, člowěk dobré powahy.

Gutartigkeit, f. dobrá powaha, f.

Gut befinden, s. Gut heißen.

Gutbefinden, das, wznánj, n.

Gütchen, n. stateček, m.

Gutdünken, zdáti se, widěti se.

Gutdünken, das, s. Gutachten.

Güte, Gütigkeit, f. dobrotа, dobrotiwost, f. s. Gütigkeit, Güte des Herzens, Güte eines Zeuges, Tuches, dobrota, f. seyn sie von der Güte, gsau tak dobrotiwý, magi ku láscu prosme.

Güter, plur. Vermögen, statky, plur, m. zbožj, gmenj, n. bewegliche und unbewegliche Güter, mowité, mohowité a nemowité, nemohowité zbožj, n. Waaren, zbožj, Ländereyen, statky, plur. auf seinen Gütern leben, na swých statcých žiwu býti.

Güthen, s. Güte.

Gutheißen, gut seyn lassen, schwalowati, schwáliti, pochwáliti, za dobré mjti, wznáwati

Gut heißen, gut befinden, za dobré mjti, wznáwati, pokládati.

Gutheißen, das, schwalowánj, schwálenj, pochwálenj; za dobré wznáwánj, wznánj, n.

Gutherzig, dobromyslný, dobrotiwý, dobrého srdce, dobré mysli, dobrého ducha, er ist ein gutherziger Mensch, gest člowěk dobrého ducha, srdce.

Gutherzig, adv. dobromyslně, dobrowolně, dobrotiwě.

Gutherzigkeit, f. dobrota srdce, dobromyslnost, dobrowolnost, dobrotiwost, f.

Gütig, dobrotiwý.

Gütig, adv. dobrotiwě.

Gütigkeit, f. dobrotiwost, dobrota, f.

Gütlich, přátelský, gütlicher Vergleich, přátelské porownanj, n. einen gütlicher Vergleich treffen, machen, w dobrotě, přátelsky se porownati, smluwiti, přátelské porownánj činit, gütliche Vorstellung, přátelské předstawenj, předloženj, n.

Gütlich, adv. přátelsky.

Gutſagen, gut dafür werden, ſſibiti za někoho.
Gutſchlag, m. mrtwice, f. plowičný ſſlak, m.
Gutthat, f. dobrodinj, n. dobrý ſkutek, m. Gutthat erweiſen, dobrodinj včiniti, prowkázati.
Gutthäter, m. dobrodinec, m.
Gutthäterinn, f. dobrodinka, f.
Gutthätig, dobrotiwý, dobročinný, dobročinliwý.
Gutthätigkeit, f. dobrotiwoſt, dobročinnoſt, dobročinliwoſt, f. dobročinſtwo, n.
Gut thun, recht lieben, dobře činiti, den Schaden gut thun, erſetzen, nahraditi, wynahraditi, zapraſwiti, gut machen einen, wdobřiti někoho, zdobřiti někoho.
Gut werden, wie die Umſtände, polepſſiti ſe, zlepſſiti ſe, napraſwiti ſe, wie ein Schaden, Geſchwür, Uebel, polepſſiti ſe, dobře býti, es wird alles wieder gut werden, wſſecko bude opět dobře, nun das wird gut werden, nu to bude dobře, wieder gut werden mit einem, ſich verſöhnen, wdobřiti ſe, zdobřiti ſe, zaſe dobrým býti ſpolu.
Gutwillig, dobrowolný.
Gutwillig, adv. dobrowolně, ſamochtě, ſamoljbezně.
Gutwilligkeit, f. dobrowolnoſt, f. dobrowolenſtwj, n. dobroljbeznoſt, f.
Gyps, m. ſádra, bjlá hlina, f. (ſſipſ) m. ſpalené wápno, n.
Gypsarbeit, f. djlo ze ſádry, ſádrowiſtě, n.
Gypſen, bjliti, obmjtati wápnem, ſádrau.
Gypſer, m. bilič wápnem, ſádrau, m.

H.

Ha! ha!
Haabe, f. Habe.
Haar, n. Har, ein, wlas; chlup, m. (frſt, f. nur am Viehe) der Eſel hat graues, das Rindvieh gemeiniglich röthliches Haar, oſel má ſſediwau, howězý dobytek má červenau jrſt, Haupthaar, wlaſy, graues, ſſediny, plſſedina, f. fliegendes Haar, roſtroſtowlaſatoſt, f. mit fliegenden Haaren, roſtroſtowlaſý, roſtroſtowlaſatý, roſtroſtowlaſatý, Haare in der Naſe, chlaupky, w chřjpich, noſnj wlášky, plur. Haar am Leibe, chlupy, plur. bei einem Haare, málo chybowalo, chybilo, erſte Haare am Barte, peyřj, n. ohne Haare, bezwlaſý, Haare der Thiere, frſt, f. chlupy, m. plur. eine Hand voll Haare, chumáč wlaſů, m. Haare viele bekommen, haarig werden, wlaſatěti, zwlaſatěti, am Leibe, chlupatěti, zchlupatěti, ſich die Haare ausraufen, wlaſy ſobě wyrwat, graues Haar, graue Haare bekommen, ſſediwěť, oſſediwěť, zſſediwěť, die Haare betreffend, wlaſný, wlaſowý.
Haarausfallen, n. lezenj, prſſenj wlaſů, pelichánj, opelichánj, n.
Haarband, n. tkanice, tkaničkatkanička wlaſná, f. penklič, m. obwáčka na wlaſy, f.
Haarbeutel, m. wlaſenec, m. wlaſopytljk.
Haarbreit, co wlas ſſiroký, iſſiřj.
Haarbuſch, m. chumáč wlaſů, m.
Haareiſen, n. željzko pálicý, na wlaſy, n. wlaſné željzko, n.
Haaren, ſich, frſt pauſſiti, pelichati.

Haarfall, m. lezenj, prſſenj wlaſů, n.
Haarfeder, f. pero wlaſowé, n.
Haarfeſt, ſ. Haarwachs.
Haargefäße, n. plur. wlaſowé nádoby, pl. f.
Haarhaube, f. čepice, čepička na wlaſy, f. wlaſná, ſ. Perücke.
Haarig, haaricht, wlaſatý, wlaſytý, wlaſáč, m. amLeibe, chlupatý, chlupáč, m. ſrſtnatý, haarig werden, wlaſatěti, zwlaſatěti, am Leibe, chlupatěti, zchlupatěti.
Haarholjel, n. raubjk wlaſný, na wlaſy, m.
Haarkamm, m. hřeben na wlaſy, m.
Haarklein, maličký, malý co wlas.
Haarlocken, plur. kadeře, kucery, kudrny, kadeřawé wlaſy, pl.
Haarkräusler, m. kadeřnjk, m.
Haarnadel, f. gehla do wlaſů, f. wlaſná.
Haarpuder, m. wlaſný prach, prach do wlaſů, na wlaſy, puder, wlaſoprach, m.
Haarputz, m. ozdoba, f. wlaſná, f. ſperk wlaſů, m. wlaſný, m.
Haarſalbe, f. wonná maſt na wlaſy, wlaſomaſt, f.
Haarſcheere, f. wlaſnć, bradjrſké nůžky, f. pl.
Haarſchettel, m. pautec, m.
Haarſchmuck, m. geſchmücktes Haar, ozdoba wlaſná, ſperk wlaſný, m. ſirogenj wlaſů, n.
Haarſchmucker, m. ſtrižce wlaſů, m.
Haarſchopf, m. chocholka, f. 2) vorne an der Stirne, čſtice, f. čupryny, pl.
Haarſeile, f. lic m.
Haarſieb, n. žjnné, wlaſowé ſýtko, n.
Haartuch, n. raucha wlaſná, f.
Haaſe, ſ. Haſe.
Haarwachs, m. ſwaz, m.
Haarwachsſchne, f. ſwazowá žjla, f.
Haarwurz, f. lesno, n. ſtuljč, m.
Haarzopf, m. wrkoč, m. kleiner, wrkáček, m. obere, culjk, ruljk, m.
Habart, Haarbeute, m. chlup, chlaupek, m. chuchel, chuchwaſec, m. kudrinka, f.
Habe, f. die Güter, Vermögen, gmesnj, n. ſtatek, Hab und Gut, ſtatek a zbožj, n. celé gmenj, n.
Haben, mjti, nicht haben, nemiti, nemětí, zu thun, u ſchreiben haben, mjti co činiti, co pſáti, zu leben haben, mjti od čeho živu býti, man hat Bücher von ihm, gſau tu knihy od něho; po něm, zu haben, feyen, wie jemand, etwas, býti k doſtánj, es iſt zu haben, geſt k doſtánj, habe Dank, děkugiti, měg djky.
Haber, m. Hafer, owes, owes, m. von Haber, oweſný, owes, ný, tauber, wilder Haber, owſyna, f.
Haberbirn, f. hruſſka oweſnická, f.
Haberfiſche, pl. m. oweſnićky, drobné rybičky, pl. f.
Habergrütze, f. oweſné krupky, f. plur.
Habermehl, n. oweſná mauka, f.
Habermus, m. Brey, poitewka, kaſſe z owſa, oweſná, f.
Haberrecht, m. práwo k ſtatku.
Habhaft, aučaſten, werden, přiaučaſtniti ſe, zmocniti ſe, ſeines Wunſches habhaft werden, žádoſti ſwé dogiti, doſáhnauti, ſonſt dopjdlt ſe.
Habicht, m. geſtřáb, m. des Habichts, vom Habichte, geſtřábowý, geſtřábj.
Habichtskraut, n. geſtřábj bylina, f. geſtřábowé kořenj, n.
Habichtsnaſe, f. klikatý nos, orličj nos, geſtřábj, geſtřábowý nos, nos jako geſtřáb, m.
Habit, ſ. Kleidung.

Habſeligkeit, f. Habſchaft, gmĕnj, n. mohutnoſt, f. ſtatek, m. mowitoſt, f.

Habſucht, f. žádoſt ſtatku, zbožj, f. lakomá žádoſt penĕz, ſtatku, zbožj, f. (lakomſtwj, n. lakomoſt, f.

Habſüchtig, žádoſtiwý ſtatku, zbožj, lakomý.

Habſüchtig, adv. lakomĕ.

Hache, m. chám, chrapaun, ſrch, m.

Hacheumäßig, chámowſký, chrapaunſký.

Hachſe, ſ. Häckſe.

Häckchen, n. kliĕka, f. háček, m. háčiček, beym Schiffe, kotwička korábowá, f.

Hacke, f. ſekyra, ſekera, rubačka, f. breite, teſna, ſ. Zimmerart, mit zween Zacken, noſatec, m. motyka, f. eine kleine, motyčka, f.

Hackmeſſer, n. ſekáč, ſekáček, m.

Hackſtock, m. Hackbret, n. ſpalek, prĕno k ſekánj, 2) ein dummer Menſch, trdlo, n. trdlenec, m.

Hacken, kopati, die Weinberge, die Erde in den Weinbergen, zemi na winicy, winice kopati, okopáwati, aufs neue hacken, znowa okopáwati, 2) Holz hacken, dřjwj ſekati, kálati, rubati, Fleiſch hacken, ſekati, rubati maſo, Würſte, do gemit ſekat, (zadĕláwat, Kohl, Eyer, kapuſtu, weyce ſekat, Holz eigentlich, ſtipati dřjwj, 3) mit dem Schnabel hacken, kopati, klubati, ſekati.

Hacken, das, des Holzes, ſekánj, kálánj, rubánj dřjwj, des Fleiſches, ſekánj, rubánj, n.

Häckchen, n. kucka, f. háček, hakljk, m. hakljčka, f.

Hackenſtiel, m. držadlo, n. náſada ſekernj, f.

Hacker, m. ſekáč, rubač, Holzhacker, dřewoſeč, drwoſtrep, m.

Häckerling, m. Hackſel, řezanka, f. ſeranina, f.

Hader, m. ſkorpenj, tahánj, n. rahanice, ſſarwárka, f. hryzenj, n. ſwár, m. Hader anrichten, ſwár pŭſobiti, trowiti, ſ. Zank, 2) ein Lumpen, wonuce, f. hadr, wetes, m. Haderlumpen, Lumpen.

Haderer, m. wadič, m. ſ. Zänker.

Haderhaftig, haderhaft, ſwárliwý, ſ. Händiſch.

Haderlumpen, plu. klocy, plu.

Haderlumper, m. Haderſammler, klocař, m.

Hadern, ſwákiti, waditi ſe, ſwaditi ſe, ſkorpiti ſe, hryznauti, ſſarwaditi ſe, hadrowat ſe.

Haderſucht, f. ſwárliwoſt, ſkorpiwoſt, f.

Haderſüchtig, ſwárliwý, ſkorpiwý.

Hafen, Haven, Seehafen, m. ĕerpadlo, n. přiſtaw motſký, m. 2) ein Topf, hrnec, m. kleiner, hrneček, ſ. Topf.

Hafer, m. owes, m. tauber oder wilder Hafer, pluchý, planý owes, ſwĕřepec, m.

Haferacker, m. owesniſſtĕ, n.

Haferbier, n. oweſné piwo, n.

Hafermehl, n. oweſná mauka, f.

Haferſtoppel, f. oweſné ſtrniſſtĕ, owesniſſtĕ, n.

Haferſtroh, n. oweſná ſláma, f.

Hafner, m. Töpfer, m. hrnčjř, m.

Hafnerhandwerk, n. djo hrnčjřſké, hrnčjřſtwj, n.

Hafnerleim, m. hlina hrnčjřſká, f.

Haft, m. womit etwas geheftet wird, ſpinadlo, ſponka, záponka, f. 2) gefängliche, wazba, f. wĕzenj, n. einen in gefängliche Haft bringen, někoho do wazby, wĕzenj dáti, do wazby, do wĕzenj wwrcy, ſ. Gefangen nehmen.

Haftelmacher, m. ſponkař, m.

Haften, ſpjnati, ſarjnati, zaſtrhnauti.

Haftel, n. ſponka, záponka, f.

Haften, wězeti, wáznauti, vwáznauti, da haftet es, tu to wězý, 2) für einen, für etwas haften, státi, býti za někoho, za něco, für den Schaden haften, za škodu státi, býti.

Haftgeld, n. litkup, záwdawek, m.

Häftlein, Häftchen, n. klička, f. haklik, háček, hakliček, m. spona, f.

Hagapfelbaum, m. planá gabloň, f.

Hagebuche, f. habrj gawor, m. s. Hainbuche.

Hagebutttenstrauch, m. šipek, m. šipkowj, n.

Hagedorn, m. hloh, m hlohowj, n. dřjn, m. dřjnowj, 2) Hagebutte, f. šipek, m. šipkowj: hlohowé, dessen Frucht, šipek, m. (hlohowý) hlohyné, wlaská třešně, f. was davon ist, šipkowý, hlohowý, dřjnowý.

Hagebutte, šipek m.

Hagedornstrauch, m. šipek, šipkowj.

Hagedrüse, f. im Halse, wole, n.

Hageiche, f. strom podobný dubu, m. dub neyrwrdšj.

Hagel, m. Hagelschlag, m. krupobitj, n. kraupy, f. plur. voll Hagel, krupobitý, krupobitný, plný krupobitj, Schrott, kraupy, plur. vom Hagel getroffen werden, od krup poškozenu býti.

Hageln, krupobiti, kraupy prssetj, padati, es hagelt, prší, padagj kraupy, krupobige.

Hager, von Person, čjplý, šrjplý, karopatý, lepký, lepý, von Hunger, Krankheit, Kummer, Elend, wyžáhlý, wykapalý, hubený, wymořený, wytenčelý, wyhubenilý, churawý, werden, hubenětj, zhubenětj, s. Mager, Dürr.

Hagerkeit, f. der Statur, čjploſt, konopatoſt, lepoſt, lepkoſt, f. von Zufällen, wyžáhloſt, wykapaloſt, hubenoſt, churawoſt,

Hagelvoll, krupobitný, krupobitý, plin krupobitj.

Hagelwetter, n. krupobitj, n. šypky, kraupy, plur. t.

Hageroſe, f. planá růže, f.

Hagestolz, Hagenstolz, m. alter Junggesell, Karý mládenec, kolowěg, bežženec, (ſſet, m.

Hagestolze, f. stará panjna, f.

Háher, m, ein Vogel, straka, Nusskráhe, Nußbeißer, ušháher, sojka, f.

Hahn, m. ein Haushahn, kohaut, koket, kurek, m. der ſich mit einem andern herumbeißt, štipák, Hahn am Gewehre, Geſchoſſe, kohautek, m. an einem Faße, Gefäße, kapek, kohautek na čepě, v čepu, čepnj, čep, in welſcher, kruták, m. auf den Thürmen, Dächern, Wetterhahn, Wetterfahne, kohaut, m.

Hähnchen, u. kohautek, m.

Hahnenbart, m. červený lalaučck pod hrdlem, m.

Hahnbüche, Hahnbutte.

Hahnbalken, Hahnbáuder, m. plukrokew, f.

Hahnenfuß, m. pryskyřnjk, m.

Hahnengeſchrey, Hahngeſchrey, n. kohautů, kohautj pěnj, kokrhánj, u. kuropěnj, n. pěnikur, m.

Hahnenkamm, m. hřeben, m. chocholka kohautj, f.

Hahnrey, Hahnreyſchaft, noſſenj rohů.

Hahnrey, ſ. Hörnerträger.

Haide, ſ. Heide.

Hain, Hayn, m. hág, les, m.

Hainbuche, f. habr, m.

Hainbuchen, habrowý, 2) ein heinbuchener Kerl, člowěk dubowý, newycepowaný, newybitý, chám, m.

Häckchen, Häcklein, n. klička, f. háček, m.

Haken, m. klika, f. hák, šlim, es hat einen Haken, má to kličku, cwok, 2) am Anker, vdice, f.

Häckeln, kkiwiti.

Häkelig, nedůtklíwý.
Häkelung, Hakelung, f. kliwenj, n.
Hakicht, hakig, klikatý, kliwolatý, hákowatý, hákowitý.
Häckse, f ohbj, n.
Halb, polowičný, půl, Halbscheid, polowičný díl, m. částka polowičnj, f. in der Zusammensetzung vor anderen Wörtern, půl, polowič, polowice; napoly, napoly, odpolu, ein halber Vers, půl werše, ein halbes Brod, ein halber Apfel, půl pecna chleba, půl gablka, půl dňa, půl dňa, půl kaule, půl archu papjru, eine halbe Meile, Elle, halbes Pfund, halber Centner, půl mile, lokte, půl libry, centnýřke, der halbe Mond, půl měsýce, 2) halb, halbt, vermischt, polowičný, polowic; polowičný, mit halben Worten, s polowičnými slowy, halber Narr, polowic, na polowic, půl blázna, halbe Stunde, půl hodiny, ein halber Feyertag, polowičný swátek, ein halbes Jahr, ein halber Tag, půl leta, půl dne, ein halber Thaler, Gulden, půl tolaru, půl zlatýho, halber Schuh, půl střewjce. Halber, halber Kreuzer, trognjk, trognjček, m. die Augen nur halb öffnen, oči gen potrewřjeti, etwas halb voneinander brechen, schneiden, něco w půly rozlomit, rozkrogit, překrogit, překrajat, zu halben Tagen, zu ganzen halben Tagen spazieren geben, třebas půl dne se procházet, zu halben Stunden, na půl hodiny, es ist halb zehen, gest půl desáté (hodiny) nur halb hören, verstehen, gen polowičně slyssset, rozumět.
Halbbier, n. patoky, plu.
Halbblind, na polowic, polowic slepý, odpolu slepý.
Halbbruder, m. vom Vater her, polowičný bratr.
Halbdeutsch, napoly Němec.
Halben, halber, pro, der Sonne, der Tugend, des Alters halben pro slunce, pro ctnost, pro starost, s. Wegen.
Halberschrocken, napolau vžasly, zděssený.
Halbfertig, na polowic, odpolu hotowý.
Halbfilz, m. polowičný pist, f.
Halbfisch, m. plateys, m.
Halbfrey, na díle, na polowic swobodný.
Halbgebackene Birne, zápečka, f.
Halbgebraten, na polowic, napoly pečený.
Halbgebrochene Worte, polowičná, kusá slowa, pl.
Halbgegessen, odpolu snědený, napoly, na polowic snědený.
Halbgelehrt, odpolu, napoly včený, prostředně včený. nedowk, m.
Halbgeöffnet, polowic, napoly otewřený, odemknutý.
Halbgetheilt, rozpolcený, rozpůlený, na polowic rozdělený, rozdwogený.
Halbgott, m. polobůh, m.
Halbjährig, půlletnj, polauletnj, polauletý.
Halbjährig, adv. půlletně.
Halbinsel, f. polauostrow, m. půlostrow, m. polowičný ostrow.
Halbklaffend, na polowic rozsslibený, rozewřený.
Halbkrepirt, nedoscýplý, poloscýplý, nedomrlý.
Halbkugel, f. půl kaule, f.
Halblautend, polozwučný, půlzwučný, půlhlásný.
Halblebendig, napoloživý.
Halbleer, napoly, polowic, odpolu prázdný.
Halbmägdlein, n. půl děwčete.
Halbmann, m. půl muže.
Halbmensch, m. polaučlowěk, m. půl člowěka, halb Mensch, halb Pferd, konidodce, odpolukoni, m.
Halbnackend, napoly, polowic nahý, od polu nahý.

Halbof-

Halboffen, napoly, odpoly, polowic otewřeny.
Halbrund, napoly kulaty, okrauhly,
Halbscheid, f. polowice, f.
Halbschlafend, rozespaly, (napoly spjcy)
Halbseide, f. polaubedbawj. n.
Halbseiden, adj polaubedbawny.
Halbstiefel, m. polaubotj, n.
Halbtodt, napoly mrtwy, polaumrtwy.
Halbtrucken, napoly, napolowic ossilj.
Halbschuhig, pul stkewičny.
Halbschwester, f. polowična sestra, f.
Halbwud, n. pc owičnj sukno, n.
Halbverbrannt, napoly spalený.
Halbvoll, odpolu plny, (nepln)
Halbvollbracht, odpolu dohotowený, doončený.
Halbwege, halbwegs, adv. auf dem halben Wege, w prostřed cesty, 2) halbwege, adj. und adv. prostřednj; prostředně, trochu, drobet.
Halbwelk, odpolu, na polowic swadly.
Halbwild, odpolu diwoky.
Halbzermalmer, napoly rozdrcený, rozemlený.
Halbzerstört, napoly zkažený.
Halbzugeschlossen, napoly zawřeny.
Hälfte, f. Halbscheid, pul, pulka, polowice, polowic, f. die Hälfte eines Cirkels, eines Eimers Wein, des Scholtes, pul, polowice kola, pul wědra wina, polowice platu, der Gewinn soll zur Hälfte, der Hälfte nach dem seyn, polowice zysku bude twa, ein Gefäß bis zur Hälfte voll machen, nádobu od polu naplnit, wir sind auf der Hälfte des Weges, gsme w pul cesty, die Hälfte der Reise, pul, polowice cesty.
Hälfter, f. wohlaw, f. wohlawec, náhlawek náhlawec, ff. rabák, m. wohlawka, f.
Hall, m. zwuk, hlahol, mj
Halle, f. syň, syně, f. synec, m synce, f. kopka, f. die Stadt, Dobrosol, f.
Hallen, zwučeti, eben ixt, zazwučeti.
Halm, m. stydlo, stéblo obilné, n.
Halmen, stéblowý.
Halmknote, m. sauček, klanek na stéble (steblowý) koljnko, n.
Hälmchen, stybylko, n.
Hals, m. krk, m. hrdlo, n. einen kurzen Hals haben, krátký krk mjti, den Hals abhauen, umbrechen, krk vrjc, zakrautit, aus vollem Halse schreyen, co hrdlo stači, křičet, plným hrdlem křičet, einem immer am Halse liegen, quálen, lezeti na krku, sužowati, hrdliti někoho, in den Hals hinein lügen, w hrdlo lháti, es gehet um den Hals, běžj o hrdlo, o krk, über Hals und Kopf, skokem, vprkem, do křiza, den Hals verlieren, krk zrratiti, hrdlo ztratiti, propadnauti, etwas am Halse tragen, něco na krku, na hrdle nosyti.
Halsadern, plur. hrdelnj žily, plu.
Halsband, zápona, sponka, f. spis nadlo, n. obogek na krk, na hrdlo, m. Halsband der Hunde, psý obogek, m.
Halsbinde, f. pás, pásek na krk, obogek, obogček, krkowázka, f. obwázka okolo krku.
Halsbrecherisch, m. obogek krkopás, m.
Halsbrechend, přes nebezpečný, welmi nebezpečný, hrdelnj.
Hälschen, n. krček, m. hrdlko, n.
Halseisen, n. okowy na krk, m. plur. kruh železny, m. železo na hrdlo, na krk, n. obogek železný.
Halsen, obgjmati, obegmauti.
Halsgefangene, pl. na hrdlo sedjcý, mur.
Halsgehänk, n. wisátko. n.

Hals-

Halsgericht, n. vrtkné práwo, krewnj, hrdelni práwo, n.
Halsgerichtsordnung, f. řád práwa vrtkného, hrdelnjho, m.
Halsgeschwür, n. wřed, nežit na krku, m.
Halskappe, f. kukle, kápě, f.
Halskettchen, plur. ketjžky na krk, plur.
Halskette, f. keťez na hrdle, na krk, m.
Halskoller, f. Halstuch.
Halskrankheit, f. bolenj w hrdle, f.
Halskrause, f. okruží, n. kadeře na krku, plur. f.
Halskraut, n. babj gahoda, f.
Halsmantel, m. ramenák, m.
Halsreifen, m. plaff, f.
Halsstarre, f. zrnutj krku, n.
Halsstarria, twrdossigný, twrdotylný, twrdovstý, vrputný, zarputý, vrputilý, zpurný, zawilý, zatwrdilý, jarwrzelý, nevstupný.
Halsstärrig, adv. twrdossignĕ, twrdotylně, twrdovstě, vrputně, vrputilá, zarpulile, zpurně, zawile, zatwrdile, zatwrzele, nevstupně.
Halsstärrigkeit, f. twrdossignost, twrdotylnost, twrdovstost, vrputnost, vrputilost, zarputilost, zpaura, jawilost, jatwrzelost, nevstupnost, spurnost, f.
Halstuch, n, ssat, ssátek na krk z krku, krkowník, krkoroč, m. krkowázka, obtáčka okolo krku, obwázka, f.
Halswanne, f. lalok, m.
Halswehe, n. bolenj krku, hrdla, bolenj w krku, w hrdle, n. bolest hrdla, krku, f.
Halszäpflein, n. čipek prádussní, m.
Halszierde, f. ozdoba, okrasa, f. sperk krku, m. na krk, na hrdlo, hrdla.
Halt! stůg, stůgj! halt das Maul, zaraž, držj hubu.
Halt machen, zastawiti se, stanauti, státi zůstati.
Haltbar, bytedlný.
Haltbarkeit, f. bytedlnost, f.
Halten, fassen, faſthalten, držeti, 2) befolgen, beobachten, nachkommen, zachowati, zachowáwati, in sich halten, w sobě držeti, obsahowati, nennen, für etwas halten, mjti, držeti, pokládati za něco, ich halte ihn für einen Schreiber, mám, držjm ho za pissáře, ich halte es für ungerecht, mám, pokládám to za wěc nesprawedliwau, ich halte es für Scherz, mám, pokládám, držjm to za žert, gehalten werden, gminu, držánu býti, sein Wort halten, držeti, zdržeti swé slowo, einen Hofmeister, Schreiber, Soldaten, Pferde, Kühe, Vieh halten, držeti, chowati; krawačiti, ein Fest halten, begehen, slawnost držeti, slawiti, Schule, Kollegia, Stunden, držeti, halten, stehen bleiben, ostati stát, zastawiti se, gut halten einen, k dobrému wésti, nawádĕti, na west, sich halten, daß man nicht weint, zdržeti se od pláče, sich halten, leben, držeti se, sich tapfer, treflich halten, wdatně, wýborně se chowati, držeti, wdatně, wýborně sobě wésti, počjnati, halten an einen wie ein Anhänger, Schüler, držeti se někoho, přidržeti se někoho, držeti se při někom, sich an etwas halten um nicht zu fallen, držeti se, přidržeti se, zadržeti se něčeho, auf einen, auf etwas halten, als auf die Religion, držeti, bažiti, dbáti na někoho, na něco, zakládati sy na někom, na něčem, mit dem Pferde, Wagen halten, zastawiti se, stanauti, ostaxi stát s koněm, s wozem, halt, stůg, stůgj, sich wohl, übel, schändlich halten, dobře, zle, hanebně se chowati, dobře, zle, hanebně sobě wésti, für einen Schimpf halten,

za hanu mjti, pokládati, držeti, in Zaum halten, na vzdě držeti, für rathsam, für vernünftig halten, za wěc rádnau, maudrau mjti, pokládati, držeti, einen frey halten, častowati, wykaſtowati, wydržeti někoho, ich halte ihn für einen braven Mann, mám, držjm ho za hodného muže, es mit jemanden halten, držeti s někým, státi při někom, etwas für gut, übel halten, za zlé, za dobré mjti, pokládati, držeti, bey einander halten, držeti, zdržeti pohromadě, pět sobě, pospolu, sich geheim halten, kryté se chowati, kryté býti, warm halten, w teple chowati, hoch, theuer halten, wysoce, drahe mážiti, genau einander halten, srownáwati gedno s druhým, držeti gedno proti druhému, ein Kind auf den Händen, djtě chowati, über die Taufe ein Kind halten, djtě na rukau držeti, theuer, werth halten, hoch schätzen die Waare, drážit se s zbožjm, drahe prodáwati, drážiti zboží, wie theuer, wie hoch hält er es, drazeli to dáwá, prodáwá, zu theuer halten, drážiti se s nětjm, drážiti něco, drahe prodáwati, von etwas, als von Gespenstern halten, držeti o něčem, was haltest du davon, co o tom držjš, smeyſljš, vor die Augen halten, als eine Decke, einen Spiegel, předstjrati, klásti, předkládati, stawěti, předstawiti před oči, sich zu einer Kirche halten, držeti se, přidržeti se cýrkwe, dieſe Gemeinde hält ſich zu uns, tato obec, osada se nás držj, geſt při nás, zu gute halten, za dobré mjti, pokládati, schwer halten, těžce gjti, das wird ſchwer halten, to těžce, zěžka pugde, den Eid, die Geſetze halten, přjſahu, přikázani držeti, zachowati, zachowáwati, státi přjſaze, der Kutſcher hält unten am Thore, kočj dole w wratech stogj, čeká, eine Rede halten, řeč držeti, wésti, mjti, auf Träume halten, držeti, bažiti na ſny.

Hälter, m. für Fiſche, ſádka rybj, f. (haltýř) m.

Haltung, f. drženi, zdržadlo, n. Haltung der Geſetze, zachowáwánj, drženi přikázanj, n.

Halunke, Halunke, m. padauch, ſluk, m. holomek, vličnjk, běhaun, m. halama, otrapa, chramoſta, lotr, lotras, m.

Hamen, m. házecý ſſip, m.

Hämiſch, posměſſný.

Hämiſch, adv. posměſſně, s pot směchem.

Hamme, f. hyže, f. wepkowé plece, n.

Hammel, m. kolaný beran, beránj, skopec, vom Hammel, skoponek, berani, ein junger, skopeček, skopček, m.

Hammelfell, n. skopowá kuže, f.

Hammelfleiſch, n. skopowé maſo, n.

Hammer, m. kladiwo, n. perliſt, m. Hammer an der Thüre, klepadjwko, klukadlo, n. 2) Hammer, Ort, wo Eiſen, Kupfer bereitet wird, Eiſenhammer, železná hutě, železnice, f.

Hämmerchen, n. kladjwko, n.

Hammerherr, m. hutjř, hutnjk, m.

Hämmerlein, n. kladjwko, n.

Hammeln, skopowý.

Hammelknecht, m. owčák, m.

Hämmerling, m. ſ. Goldammer.

Hämmern, kowati, bjti, klaucy, hmoždit.

Hammerſchlag, m. okuge, f. kowadlowé železa, plur.

Hammerſchmied, m. kowák, kowjř, m.

Hammerſtiel, m. topůrko, topořiſtě w kladiwa, n.

Hamſter, m. ſſkřeček, křeček, m. mi obilná, polnj myš, f.
Hanbutte, Hainbutte, f. ſſipek, m.
Hanbuttenſtrauch, Hanbuttenſtrauch, m. ſſipkowj, n. ſſipek, m.
Hand, f. ruka, f. ſtacha, dlaň, f. die hohle, hrſt, f. etwas in derſelben haben, mjti něco w hrſti, geballte, pěſt, ſtažená ruka, f.
Hand Gottes, ruka Páně, f. die rechte Hand, prawá ruka, prawice, f. die linke, krſſka, lewá, trchá ruka, lewice, f. die Hand haben im Kartenſpiel, začjnati, gleich bey der Hand ſeyn, před rukama, pohotowě, nahotowě, při ruce, po ruce býti, zur Hand, pohotowě, nahotowě, po ruce, zur Hand haben, pohotowě nahotowě, po ruce mjti, zur Hand, an die Hand geben, býti, jiti na ruku, Hand an einen legen, ruku na někoho wložiti, wztáhnauti, die Hände über den Kopf zuſammenſchlagen, rukama nad hlawau lomiti, Weiſſagung aus den Händen, hádanj z rukau, n. rukohled, m. rukohledſtwj, n. Weiſſager aus den Händen, hadač z rukau, rukohled, m. nach der Hand verkaufen, od ruky prodáwati, unter der Hand, pod rukau, Hand in Hand, za ruce ſe držic, an die Hand geben, dáti na ruku, naſkytnauti, naſkytati, hilfliche Hand leiſten, přiſpěti ku pomocy, na pomoc, nápomocnu býti, vor der Hand, a) jeſt, té chwjle, w tu chwjli, w tu dobu, b) im voraus, předtjm, zprwu, von der Hand gehen, gjti od ruky, alle Hände voll zu thun haben, mjti plné ruce díla, die Hand bieten, anlegen zu etwas, ruku přiložiti, přičiniti k někemu, einem die Hand bieten, podati ruku někomu, keine Hand rühren, anlegen, ani rukau nehnauti, der nur eine Hand hat, gednoruký, gednoručka, der eine lange Hand hat, dlauhoruký, der hundert Hände hat, ſtoruký, ſtoručka, mit Händen greifen, rukama hmatati, der keine Hände hat, bezruký, bezručka, m. beyde Hände, volk, přjhrſtj, n.
Handarbeit, f. práce, f. dílo rukau ſwých, ručuj, n.
Handball, m. mič ruční, m.
Handbecken, n. umywadlo, n. ſſkopiček, m. medenice k rukám, f.
Handbeil, n. ruční ſekerka, pobjgečka, f.
Handchen, n. ručička, ručka, f.
Handbogen, m. kuſſe, f.
Handbreit, dlanj ſſiřj.
Handbuch, n. ruční kniha, rukowět, f.
Handbrett, n. ſpokídlo, n.
Handbüchlein, Handbüchelchen, n. ruční knjžka, rukowět, f.
Handbüchſe, f. ručnice, f. kleine, ručnička, f.
Handbüſchlein, n. ſnopček, ſnopek, m. hrſt, f.
Handeiſen, n. paleční, f. pauta na ruce, n. plur.
Händeklopfen, n. Klatſchen, plésánj, tleſkánj, pleſkánj rukama, n.
Handel, m. Sache, wěc, f. gednánj, n. pře, f. a) Handlung, obchod, m. kupectwj, n. Handel treiben, obchod wésti, kupčiti, Handel und Wandel der Kaufleute, kupčenj, n. obchodění, n. 3) Händel vor Gerichte, pře, rozepře, f. ſaud, m. 4) Zänkerey, půtka, rozepře, pře, různice, f. ſwár, m. das iſt der ganze Handel, to geſt ta celá wěc.
Händel, m. plur. wěcy, gednánj, plur. ſich in fremde Händel miſchen, mjſyti, plichtiti ſe do cyzých wěcý, 2) Zänkerey, půtka, rozepře, pře, různice, ſſwar-

da, f. Händel unter einander haben, mjti pŕi, rozepŕi, pŭrku, rŭznicy wespolek, mezy sebau.

Handeln, Handlung treiben, obchod wést, kupectwj prowoditi, obchoditi se, kupčiti, 2) abhandelu, gednati, umständlich von einer Sache handeln, okolostogné o nĕgaké wĕcy gednati.

Handelschaft, f. kupectwj, n. obchod, m. ſ. Handel, Gewerbe.

Handelsmann, m. kupec, obchodnjk, m.

Handelsſtadt, f. města kupecké, ſkadečnj, obchodnj, n

Handfaß, n. nalĕwadlo, wmywadlo, n.

Handfeile, f., ručnj pilnjk, m.

Handfeſt, sylný, statečný, (wogenský)

Handgeld, n. záwdawek, penjz záwdawnj, m. Handgeld geben, záwdawek, wpladek dáti, zawdati.

Handgelöbniß, n. Handgelübd, ruky dánj, n. pŕjpowĕd, f. rčenj rukau dánjm, n.

Handgemein werden, potkati se, pŭrku swésti, ſ. čiti se, serwati se, serŕjti se.

Handgemenge, n. pŭrka, f. potkánj se, spékánj se, setkánj se, n. rwačka, ſſarwátka, f. ins Handgemenge kommen, gerathen, spékati se, setkati se, serwati se.

Handgewehr, n. ručnice, f.

Handgen, n, Händchen, kleine Hand, ručička, ručka, f.

Handgreiflich, makawý, handgreiflicher Betrug, Beweis, makawý podwod, důkaz, m.

Handgreiflich, adv. makawĕ.

Handgreiflichkeit, f. makawoſt, f.

Handgriff, m. etwas anzufaſſen, rukowĕť, f. držadlo, wcho, n. ein kleiner, držátko, n. rukowjtka, f. auſſko, n 2) Kunſtgriff, Geſchicklichkeit, Ausübung der Geſchicklichkeit, chytroſt, obmyſlnoſt, f. obmyſl, auſkok, m.

Handhabe, f. wcho, držadlo, n. rukowĕť, rukowjtka, topúrko, f. topořiſſko, n. nášada, ſ. Stiel, was ſolche hat, wſſatý, des Steuerruders, držadlo, n. rukowĕť, f.

Handhaben, ochraňowati, opatrowati, zaſtupowati, zaſtáwati.

Handhabung, f. ochránĕnj, n. ochrana, f. opatrowánj, zaſtupowánj, zaſtáwánj, zaſtánj, n.

Handhammer, m. perlík, m.

Handheber, m. ručnj tahadlo, n.

Handkorb, m. koſſík, auborek, vborek, m.

Handkrausen, Handkröslein, Handkäzeln, Handüberſchläge, tacle, kaciličky, ročenice, kadekáwky okolo rukau, pl.

Handkuß, m. ruky polibenj, n. zum Handkuß laſſen, k ruky polibenj pŕipuſtiti, pauſſtĕti.

Handlanger, m. podawač, m. im Schmelzhütten, ramík, m.

Handlangerinn, f. podawačka, f.

Handlangung, f. podánj, podáwánj z ruky do ruky, n.

Handleder, n. plechowice, f.

Handleiter, m. průwodčj, wodič, wůdce za ruku, m.

Handleitung, f. za ruku wedenj, wodĕnj, n.

Handleuchter, m. ručnj ſwjcen, m.

Handlung, f. ſkutek, m. čina, f. gednánj, n. 2) Abhandlung, pogednánj, řjzenj, konánj, n. 3) des Abendmahls, wyſſluhowánj, n. 4) Kaufmannſchaft, obchod, m. kupectwj, n. 5) in einem Schauſpiele, gednánj, n. 6) Kaufmannsladen, kupectwj, n. Krám kupecký.

Handlungsartikel, m. částka, f. kus, čtnek zbožj, m.

Handlungsbriefe, m. pl. kupecká, obchodnická pſanj, liſty, plur.

Handlungsbuch, n. kupecká, obchodnická knjha, f.

Handlungsdiener, m. kupecký mládenec, m.

Handlungsgeschäfte, plur. kupecká, obchodnická gednánj, kjzeni, zamest. náni, kupecké, obchodnj práce, pl. r.

Handlungsgesellschaft, f. kupecké, obchodnj towarzystwo, n.

Handlungshaus, n. dům kupecký, obchodnj, m. obchodnický.

Handlungsplatz, m. místo kupecké, obchodnj, n.

Handlungsrecht, n. právo kupecké, obchodnické, n.

Handlungsstiefel, s. Handlungsgesellschaft.

Handlungssprache, f. řeč kupecká, kupeckj, obchodnická, f.

Handlungsstadt, f. město kupecké, n. obchodnj, n.

Handlungsverständiger, vmělý, zběhlý, rozumný w kupectwj, we wěcech kupeckých, obchodnjch.

Handmesser, n. ručnj nůž, m.

Handmühle, f. samotjžný, ručnj mlegn, m.

Handpferd, n. zum Aufzuge, kůň powodnj, m. am Wagen, náručnj, náručný.

Handpfelle, f. ferule, fláka, f.

Handquele, f. ručnjk, m.

Handrammel, n. beránek, m.

Handreichung, f. podáwánj, posskytowánj, podánj, posskytnutj ruky, n. Handreichung thun, podáwati, posskytowati.

Handrose, poprawnik, m.

Handsäge, f. ručnj pila, f.

Handschelle, f. náramek, m.

Handschlag, m. ruky dáni, slowo s. n. geben, ruku dáti.

Handschraubenstock, m. ručnj sstraubowna, f.

Handschrift, f. Verschreibung, zápis, m. wpsánj, n. ein Handschrift von sich geben, dáti od sebe wpsánj, zápis, 2) ein geschriebenes Buch, rukopis, m. 3) wie einer schreibt, ruka, f. wlastnj ruka, f. wlastnj pjsmo, n. pjsmo wlastnj ruky.

Handschriftlich, wlastnj rukau psanj.

Handschuh, m. rukawice, f. ein kleiner, rukawička, f.

Handschuhmacher, m. rukawičnjk, rukawičnikář, rukawičkář, m.

Handthiren, obchod wésti, obchoditi se něčjm, kupčiti, kupectwj prowozowati, prowoditi.

Handthirer, m. obchodnjk, kupec, m.

Handthirung, f. obchod, m. kupectwj, kupčenj, obchozenj se, n. Handthirung treiben, obchod wésti, kupectwj prowozowati, s. Handel.

Handtuch, n. vbrus, vbrusec, m. 2) Quele, ručnjk, m.

Handvoll, f. hrst, hrstka, s. pjhrstlj, n. snopek, wisek, m. eine Handvoll Leute, hrst, hrstka lidj, Handvoll Haare, chumáč wlasů, m.

Handwahrsagen, z ruky hádati.

Handwahrsager, m. hadač z ruky, ruchled, m. s. Wahrsager.

Handwahrsagerkunst, f. ruchledstwj, vměnj hádanj z ruky, n.

Handwasser, n. woda na ruce, k ručnjm, m. ručnj.

Handstein, m. kus rudy, m.

Handwerk, n. řemeslo, n. ein Handwerk treiben, řemeslo westi, prowozowati, dělati, ein Handwerk aus etwas machen, řemeslo z něčeho dělati.

Handwerker, m. Handwerksmann, řemeslnjk, dělnjk, m.

Handwerksjunge, m. včednjk, towaryš řemeslnický, m.

Handwerkskunst, f. vměnj řemeslnické, n.

Handwerksmäßig, řemeslnický, řemeslnicj.

Handwerkspursche, m. chlapec řemeslnický, m.

Handwerkszeug, n. řemeslnické nádobj, n. řemeslnické přjprawy, f. plu.

Handwerkszunft, f. schůzka, f. pořádek, cech řemeslnický, m.
Handwerkerinn, f. Handwerksweib, řemeslnice, f.
Hanf, m. konopě, f. Hanf für Vögel, semenec, m. Hanf brechen, konopě třti, třepetati, trlicowati a walchowati.
Hanfacker, m. konopiště, n.
Hänfen, hanfen, von Hanfe, konopný.
Hanfkorn, n. semenec, m.
Hanfland, n. konopná země, f.
Hänfling, (Flachsfink) giřička, gitice, konopka, f. konopásek, m.
Hanfseil, m. konopný prowaz, m.
Hang, m. f. Neigung, 2) položitost, f.
Hanfwammes, m, kaudelnice, f.
Hangen, wiseti, Hängen, swěsyti, wěsseti, oběsyti, powěsyti, der Hut hängt am Nagel, das Kleid an der Wand, der Dieb am Galgen, klobauk wisý na hřebjku, ssaty na stěně, zloděg na ssibenicy, der Baum hängt voller Früchte, na stromě wisý plno owoce, den Kopf hangen lassen, hlawu klopiti, swěsyti, hangen bleiben, ostati wiset, wězeti, wážnauti, wjznauti, wwážnauti, wwjznauti, hangen lassen, nicht bezahlen, nechati w zawěssenj, an einem, an etwas hangen, přidržeti, držeti se, lnauti, přilnauti k někomu, an einem Faden hangen, wie das Leben, wiseti na nitce, zawěssenu býti na nitce, sein Leben hanget an einem Faden, geho žiwobytj wisý na nitce, zawěsseno gest na nitce, überall hängen mit Schulden, wssudy wězeti s dluhy, darinn hängt das ganze Gesetz, na tom wisý, wězý celý zákon, w tom záležj celý zákon; an einander hangen, w hromadě se držeti, das Maul hängen, čpulit, očpulowat hubu, hängen den Kopf, hlawu klopiti, wěsseti, swěsyti hlawu, sich an ein Mädchen, an eine Person, an einen Kerl, chytati se osoby, holky, chlapa, wěsseti se na osobu, na děwče, na chlapa, přidržeti se osoby, chlapa, der Esel hängt die Ohren, der Hund den Schwanz, der Vogel die Flügel, osel swěsý, ochlipj, chlipj wssi, pes swěsý ocas, pták křjdla, den Hut an den Nagel, das Kleid an die Wand, klobauk na hřebjk, ssaty na stěnu powěsyt, einen Dieb an den Galgen, zloděge na ssibenicy oběsyt, powěsyt, Jemand einen Klette ans Kleid hängen, někomu řepjk na ssaty přiwěsyt, die Kletten hängen sich an die Kleider, der Koth hängt sich an die Schuhe, der Schmutz, Staub an die Wäsche, řepjcy se chytagi na ssaty, blato na střewjce, sspina, prach na bjlé ssaty, se chytá.
Hangend, wisýcý, wisutý, hangender Leuchter, wisutý swjcen, hangende Brücke, wisutý, zdwihacý most, m, 2) welk, swěssený, schlipělý, ochlipený, odwjzlý, slabý, hangende Brüste, odwěssené, swěssené, odwjzlé, slabé cecky, plur. mit hangenden, herabhangenden Ohren, swěssenýma, schlipělýma, ochlipělýma, ochlipenýma, odwjzlýma, oklepenýma wssima, der hangende Ohren hat, klepoychý.
Hangbrücke, f. wisutý, zdwihacý most, m.
Hanggewicht, záwazj, n. spanssť, f.
Hanglenchter, m. wisutý, wisýcý swjcen, m,
Härchen, n. wlásek, wláseček; chlaupek, m. am Kleide, chlaupek, m. an Wurzeln, wlasenjčko, wlasenj, n.
Harlekin, m. harlakyn, m.
Hanswurst, m. kotyzaun, (honsburst,)

Hapern, wáznauti, wjznauti, wězeti; hatiti se.
Happel, vom weißen Kraut, hláwka, f.
Háren, ziněný, wlásenný, hárenes Tuch, hárené Kutte, žjné, f. ziněná kápě, f. ein hárenes Sieb, wlásenné sýtko, n.
Háren, sich, ljnati.
Harke, f. Rächen.
Harfe, f. harfa, f.
Harfeniſt, m. harfenýſta, m.
Harm, m. trud, m. ſauženi, mokenj, n.
Härmen, ſich, ſaužiti ſe, mokriſe, truditi ſe, ſich zu Tode härmen, vſaužiti ſe, vmokiti ſe, ztruditi ſe.
Harmloſigkeit, f. zbawenj ſtaroſti, n. netrudnoſt.
Harmlos, bez ſauženj, netrudný.
Harmonie, f. Einklang.
Harmoniſch, ſ. Einſtimmig.
Harn, m, moč m. ſčánky, čičánky, ſſiny, plur.
Harnbeſchwerlichkeit, f. těžkoſt močenj, f.
Harnartig, harnhaftig, močowý.
Harnblaſe, f. měchýř močowý, m.
Harnen, močiti, ſčáti, pičkati, čičati.
Harniſch, m. oděnj, n. zbrog, m. brnění, n. ein lederner, durchnähter, der alten Böhmen, proſſiwanice, f. ſchüppichter, lubernice, f.
Harniſchmacher, m. brnjř, zbrognjk, m.
Harnkachel, m. ſcawý ſtřep, m. střepina, f.
Harnkraut, n. wrať ſe zas, len matky Božj, m.
Harnröhre, f. močowá trubice, f.
Häring, m. hrnjk, m. herynk, (okoleſt, m.) davon, hernikowý.
Harder, m. Fiſch, praudnjk, m.
Harnſtrenge, f. Harnzwang, kezawka, f. řezánj, n.
Harntreibend, ženaucý moč.
Harnverſtopfung, f. zacpánj, n. zacpaloſt, zácpá, f. zaſtawenj moče, n.
Harnwind, ſ. Harnſtrenge.
Harras, haras, davon, daraus, hárasowý.
Harren, čekati, očekáwati, počekati, poſečkati.
Harren, das, čekánj, očekáwánj, počekánj, poſečkánj, n.
Harſch, natwrdlý, nadrſný.
Harſchen, ſ. Verharſchen.
Hart, twrdý, tuhý, etwas hart, natwrdlý, nadrſný, harter Fall, težký pád, einen harten Fall thun, těžce padnauti, harter Kopf, twrdá hlawa, harte Sache, těžká, nesnadná wěc, hart werden, twrdnauti, ztwrdnauti, zatwrditi ſe, zatwrdnauti, hart machen, twrditi, ztwrditi, otwrditi, twrdě wděkati, zatwrditi, ztužiti, hartes Ey, weyce na twrdo, twrdě weyce, n. hart als Eiſen, Stein, twrdý co železo, co kámen, harte Erde, twrdá, tuhá zem, f. harte Arbeit, těžká, hmotná práce, f. harte Prüfung, tuhé zkauſſenj, n. hart gegen jemand, přjkrý, twrdý, kruſſný, das iſt, fällt mir hart, těžko (twrdo) kruſſno, duſſno ge, přichází mi to, harter Winter, tuhá, (kruta) zyma.
art, adv. twrdě, a tuha, hart ſtrafen, těžce trestati, hart hallen, gehen, těžce, těžka gjti, hart zürnen, těžce ſe hněwati, hart verklagen, těžce obžalowati, hart einen angreifen, zruha, zprudka doráželi na někoho, ſylně popadnauti, hart prüfen, zruha zkauſſeti.
Härte, f, twrdoſt, přjkroſt, tuhoſt, ſ. Hártigkeit.
Härten, twrditi, ztwrditi, otwrditi, das Eiſen, twrditi železo
Harthäutig, mozoljowatý, ztwrdilý, harthäutig werden, zmozoljowatěti.

Harthäutigkeit, f. mozolowatoſt, ztwrdilost, f. ztwrdnutj kůže, n.

Hartherzig, twrdého, zatwrdlého, zatwrzeného, zatwrzelého, zatwrdilého, zkřemenělého ſrdce.

Hartherzigkeit, f. twrdoſt, zatwrdlost, zatwrzenoſt, zatwrzeloſt, zatwrdilost, zkřemeniloſt ſrdce, f.

Härtigkeit, f. twrdoſt, tuhoſt, f. des Herzens, zatwrdlóſt, zatwrzenoſt, zkřemeniloſt ſrdce, f. der Strenge, tuhoſt, přiſnoſt, f. der Sache, těžkoſt, nesnadneſt, f. kruſſnoſt.

Hartlehrig, nevčeliwý, nedůwtipný, newtipný, newtipa, m.

Hartlehrigkeit, f. nevčeliwoſt, nedůwtipnoſt, newtipnoſt f.

Hartleibig, zacpaný, zatwrzený, zatwrdlý, machen, zacpati, zatwrditi břicho, žiwot, ich wurde hartleibig, zacpalo ſe, zatwrdlo mi břicho, doſtal ſem twrdé, zacpané břicho, twrdý, zatwrdlý žiwot.

Härtlich, nátwrdý, nádrſný, nátwrdlý.

Härtlichkeit, f. zatwrdnutj, zacpánj, n. natwrdloſt žiwota, břicha, f.

Härtling, m. plané wino, n.

Hartmäulig, twrdowſtý.

Hartmäuligkeit, f. twrdowſtoſt, f.

Hartnäckig, twrdoſſignný, twrdokylnný, twrdowſtý, zarputilý, wrpuený, wrputilý, jawilý, zaklaný, twrdé ſſije, na ſwém wtwrdilý, wporný, nerſtupný, twrdohlawý, zatwrzelý, zatwrdilý, zatwrzený, ſ. Halsſtarrig.

Hartnäckig, adv. twrdoſſignně, twrdokylně, zarputile, wrputile, wrputně, jawile, twrdohlawě, zatwrdile, zatwrzele, nevſtupně.

Hartnäckigkeit, f. twrdoſſignoſt, twrdokylnoſt, twrdowſtoſt, wrputnoſt, zarputiloſt, wrputiloſt, ſwé hlawy jawiloſt, wtwrdileſt na ſwém, twrdohlawoſt, zatwrdiloſt, zatwrzenoſt, zatwrzeloſt, nevſtupnoſt, f. wpor, m.

Hartriegel, m. ein Strauch, prutj zob, m.

Hartrunne, f. nádoba, f. twrzenj, f.

Härtung, f. des Eiſens, twrenj, n.

Harz, n. pryſkyřice, žiwice, f. 2) der Harz, leſnna, f. chlum, chlumec, m.

Harzartig, pryſkyřičný.

Harzbaum, m. ſmrkowý, gedlowý ſtrom, m. ſoſna, f. borowice, f.

Harzicht, pryſkyřicowitý.

Harzig pryſkyřičný.

Harzwald, m. černý les, m.

Haſchen, lapati, chytati, chopiti, pochopiti,

Häſcher, m. pochop, m.

Häschen, n. zagíček, m.

Häſcherſchaft, f. pochopowé, pochopi, alur.

Haſe, m. zagic, m. ein rechter Haſe, baba, neſmělec, m. zum Haſe, zagečj.

Haſel, f. liſka, f.

Haſelbuſch, m. liſkowý ſtrom, m. liſka, f. liſkowj, n. wo ſolche ſind, leſſtina, f. liſtj, n.

Haſelgebüſch, n. liſtj, n. leſſtina, f.

Haſenhaar, n. zagečj ſrſt, f.

Haſelhuhn, m. geřábek, m.

Haſenjagd, f. nahoniřka, houba zagečí, f.

Haſeliren, laſſkowati, ſlaſſkowati, tirerkowati.

Haſeliren, das, laſſkowánj, ſlaſſkowánj, tirerkowánj, n.

Haſelmaus, f. ſyſel, m. myš ſtalnj, f.

Haſeln, davon Haſelſtauden, liſkowý, haſelner Stock, liſkowka, f.

Haſelnuß, f. liſkowý ořech, m.

Haſelruthe, f. liſkowý prawec, m.

Haſelſtaude, f. liſkowj, n. liſka, f.

Haſelwurz, f. Haſelwurzel.

Haſinn, zagice, f.

Haſelwurz, f. kopytnjk, m.

Haſenadler, m. zagečí orel, m.

Haſenbrot, n. ſwetowec, m.

Haſen-

Haſenfuß, m. zagecj noha, f. ein furchtſamer Menſch, baba, neſmělec, m. kuka, lauła, m. bogák, bázliwec, m.

Haſengarn, n. zagecj tenéto n.

Haſengehege, n. zagecj obora, f.

Haſengeſchrey, břeſk, m.

Haſenhaftig, haſenhaft, newtipný, newtipa, m.

Haſenklee, m. ſlič, m. ſlič, n. zagecj geteł, m.

Haſenkohl, m. mléč hladký, m.

Haſenbalg, m. Haſenfell, zagecj kůže, zagečina, f.

Haſenſett, n. zagecj ſádlo, n.

Haſenfleiſch, n. zagecina, f. zagecj maſo, n.

Haſenläufe, pl. zagecj běhy, pl.

Haſenohr, kořel, zagecj ſluchy, a) kotré, f. ſ. Haſenbrod.

Haſenpfötchen, n. zagecj noha, f.

Haſenſchrott, zagecj broky, pl. m.

Haſpe, f. jáwezmice, ſ Thurangel.

Haſpel, m. Garnwinde, wigadło, ſwigadło, motowidło, n. motowák, wigát, zum Aufziehen der Holzer, rumpáček, kolowrátek, m. Einfaltspinſel, łauła, tulpa, trdlec, m. trdło, nemehło, ſ. Pinſel, Plumpſack.

Haſpelbaum, m. wálec, m.

Haſpeln, motati, na kolowrátek přjſti, w ti.

Haß, m. nenáwiſt, f. newraženj, n. nelibost, nechut, f. záſtj, n. tyſelost, f. haben, hegen, auf einer wider einen, w nenáwiſti, w oſſkliwoſti mjti někoho, newražiti na někoho, mjti nenáwiſt k někomu, Haß faſſen wider einen, werfen auf einen, wjřti někoho w nenáwiſt, zanewřjti na někoho, im Haße mit einem leben, w nenáwiſti, w newoli, w záſtj s někým žiwu byti, w záſtj s někým býti, Haß auf ſich laden, hněw na ſebe wwaliti, na ſebe wwe-ſti, hněw ſobě zgednati, ipuſobiti, groſſer, heftiger Haß, w hlawnj nenáwiſt, záſtj, f. das erweckte Haß, to půſobj nenáwiſt.

Haßen, haſſen, nenáwiděti, newražiti na někoho, w nenáwiſti mjti, gehaßt werden, nenáwidjnu býti; w nenáwiſti býti, er wird von Jedermann gehaßt, każdý ho má w nenáwiſti, od każdého ge nenáwidjn, w każdého ge w nenáwiſti.

Haßenswerth, nenáwiſti hoden.

Haßer, m. nenáwiſtnjk, m.

Häßlich, ſſeredný, ſſkaredý, oſſkliwý, obyzdný, ohawný, mrzký, (opizlý) mrzutý, ungeſtalt, nemotorný, potworný, häßlich vom Geſichte, obyzdné, ſſkaredé, ſſeredné, oſſkliwé twáři, mrzký, ſſeredný, oſſkliwý, obyzdný na pohleděnj, häßliche Reden führen, mrzce, opizle mluwiti, ein häßliches Laſter, ohawná nepravoſt, häßliche Geberden, ſſeredné, oſſkliwé, obyzdné wjezřenj.

Häßlich, adv. ſſeredně, ſſkaredě, oſſkliwě, obyzdně, ohawne, mrzce, (opizle) mrzutě, potworně, nemotorně, mučen, ſſeredit, iſſeredit, hyzdit, ihyzdit, ſpotworit, ſſkaredit, zſſkaredit, vſſeredit, vſſkaredit, oſſkliwit, zoſſkliwit, ohawit.

Häßlichkeit, f. ſſeredoſt, ſſkaredoſt, f. ſſeredſtwj, n. ſſereda, mrzkoſt, (opizloſt,) mrzutoſt, obyzdnoſt, oſſkliwoſt, ohawnoſt, obyzda, ohawa, potwornoſt, zpotworiloſt, f.

Haſtig, eilfertig, rychlý, kwapný, ſpěſſný, chwátawý.

Haſtig, adv. rychle, kwapně, z čerſtwa, chwátawě, honem, jáhy.

Haſtigkeit, f. rychloſt, kwapnoſt, chwátawoſt, f.

Hätſcheln, pyčkati, heyčkati, to negſſeti.

Hätscheln, n. hyčkánj, konegſſenj, n.
Hartſchier, m. Hartſchier, kopiunik, harcýk, m.
Hätze, f. ſtwanice, f.
Hau, m. Schnitt, Hieb, ſečenj, ſeknutj, poſečenj, tnutj, rubnutj, n. 2) Holzhau, Holzfällung, kálánj, ſekánj, rubánj dřjwj, 3) Theil des Waldes, paſeka, ſ. Hauen.
Haube, f. čepec, m. der Männer, čepice, čapka, f. geſtrickte Haube, ſýrkowý čepec, der Vögel, chocholka, des Thurms, makowice, f.
Häubchen, n. čepeček, des männlichen Geſchlechts, čapka, čepička, f. der Vögel, chocholka ptačj, f.
Häubellerche, f. ſtřiwan chocholatý, m.
Häubelmeiſe, f. ſýkora chocholatá, f.
Hauben, die Hauben aufſetzen, čepiti, očepiti, gehaubt, čepený, očepený.
Hauben, das Haubenaufſetzen, čepenj, očepenj, n.
Haubenband, n. tkanice, obtáčka na čepcy, f.
Haubenkopf, m. palice, f.
Haubenlerche, f. chocholatý ſtřiwan, m. trpělka, chocholka, f.
Haubenmacherinn, f. čepčářka, f.
Haubenſtock, m. palice na čepce, f.
Haubenſtricker, m. čepčář, m.
Haubitze, f. eine gewiſſe Art vom groben Geſchütz, dělo, n. haubice, f.
Haubar, ſečný, kolný.
Hauch, m. duch, dech, m. dechnutj, dchnutj, dychánj, n.
Häucheln, f. Heucheln.
Hauchen, dychati, dýchati, dechnauti.
Haudegen, m. tesák, m.
Haue, f. motyka, f. nosatec, m.
Hauen, tjci, tnauti, tjnati, ſekati, kálati, rubati, mit der Axt, mit dem Schwerdt oder Säbel, mit der Senſe nach jemand hauen, ſekerau, mečem, ſſawlj, kosau po někom (někoho) tjt, ſeknaut, Jemand in das Geſicht hauen, někoho w twář, (do twáře) tjc, ſeknaut, er iſt gehauen worden, byl posekán, in Stücke, in Stücken hauen, na kuſy, w kuſy, na hubice roſſekat, rozrubat, einen Ast vom dem Baume, den Kopf vom Rumpfe hauen, wěkew z ſtromu wtjt, vrubnaut, vſeknaut, hawu ſholit, ſraubit, ſtit, vrſt, vrubnaut, ſrubnaut, Jemand krumm und lahm hauen, někoho poſekat, a ſchromit, ſich durch die Feinde hauen, ſkze nepřátele ſe proſekat, prorubat, ſe ſekat, Fleiſch hauen, maſo ſekat, 2) Steine, rezati, otesati, otesáwati, (kamenj) einen Verbrecher mit Ruthen, imgleichen ein Kind mit der Ruthe hauen, zločince metlami, dítě metlau mrſkati, (mrſknautj) ſſlehati (ſſlehnauti) 3) Bäume hauen, fällen, dřjwj ſekati, rubati, podtjnati, Scheitelholz, dřjwj ſtipati, kálati, ſekati, auf einen loshauen, nach einem hauen, ſekati, rubati na někoho, auf einander loshauen, ſekati ſe, aus einander, von einander hauen, rozſekati, rozſekkauti, roztjnati, rozſeknauti, rozkolíti, rozkálati, rozrubati, rozrubnauti, einen mit dem Degen hauen, rubati, rubnauti, ſekati, ſeknuti, tnauti, ſich mit einander herumhauen, ſekati ſe, einander wie die Vögel, ſekati ſe, kopati ſe, ein Loch ins Eis, proſekat, wyſekati dru, einen mit dem Säbel hauen, tnauti, rubnauti, ſeknauti někoho mečem, ſonſt z. B. mit der Ruthe, u. d. gl. ſſwihnauti, ſſaufſtnauti, mrſknauti, čjſ-

nauti, drbnauti, 2) über die Schnur hauen, přes sſnůru tesati. přes meze sahati, se pustiti., gehauen, verwundet, sekmutý, kubnutý, posečený, wie ein Bild, rytý, wyrytý, tesaný, wytesaný, 3) in Stein, Marmor hauen Schriften, Figuren, tesati, wytesati, rýti, wyrýti, ein Bild aus dem Steine oder Holze, tesati, wyrezati, weder gehauen, noch geschnitzen, ani noh ani pat nemagicý, einen hauen, (satyr) sekati, drbati, 4) zur Bank hauen, lážern, zhnáti někoho, hauend, sečmo.

Hauen, das, sek, sečba, f.

Hauend, sečmo.

Hauer, m. sekáč, m. grober Degen, tesák, sekáč, m. 2) eines wilden Schweins, zub, m. 3) in den Bergwerken, kowkop, m 4) Weinhacker, Weingärtner, winiený kopáč, m. 5) kanec, m.

Hauerzeug, n. hawjřská železa.

Haufe, Haufen, m. von leblosen Dingen, hromada, halda, (hranice, f.) von lebendigen Leuten, hromada, f. hluk, zástup, obor, zbor lidu, m. groſſe Haufen Studenten, welké hromady, welicý zástupowé, oblakowé sſtudentů, ein groſſer Haufen Volks, oder Leute, welký zástup, hluk, (hauf) lidj, lidstwa, n. welká hromada lidj, f. ein groſſer Haufe Soldaten, zástup, hluk, hauf, (mnoſtwj wogáků, m. ein Haufen Korn, Holz, Erde, Sand, hromada zita, dřjwj, země, pjsku, kamenj, ein aufgerichteter Haufen Holz, halda, hromada, hranice dřjwj, Haufe, (groſſer,) Leute, dáwnj, m. ein Haufen Leute, Worte, Geld, hromada lidj, slow, peněz, zu Haufen bringen, in Haufen legen, auf einen Haufen legen, na hromadu kláſti, skládati, složiti, snášeti, sněſti, na gednu haldu wálecť, hromáždíti, Haufen von Thieren, stádo. n. ein Haufe Schafe, Kühe, stádo owcý, owec, krawy, mit einem Haufen von Hoſleuten umgeben, obkrem dwořanů, komonstwem otočený, obklíčený, bey Haufen, in Haufen, pohromadě, hromadně, stádně, w stádě, über einen Haufen, na gednu hromadu, auf einen Haufen, alle nahe um, und neben einander, pohromadě, w kopcy, na kopečku, der gemeine Haufe, chátra lidj, f. obecný lid, sprostný lid, m. in Haufen, mit Haufen, s. Haufenweis, ein Haufe Vögel, heyno, n.

Häufen, hromáždíti, rozhogniti, rozhogňowati, ſich, hromaditi se, množiti se, rozmnožowati se, rozhogňowati se, die Leute häufen ſich überhaupt, lidé se hromadj, množj, wohin zu kommen, hromáždíti se, shromáždíti se, shromaždowati se, nahromáždíti se, scházeti se, zdjhati se, Sünden auf Sünden häufen, hřjch hřjchu přidáwati, přidati, hřjch hřjchem množiti, rozmnožiti, hřjch k hřjchu přikládati, hřjch na hřjch hromáždíti.

Haufenweiſe, wie Sachen, hromadně, wrchowatě, wie Perſonen, hromadně, walně, stádně, w stádě, hlučně, stádem, oborem, zulaufen, přibjhat, haufenweiſe legen, w hromadu kláſti.

Häufig, hogný, häufig werden, rozhogniti se, rozhogňowati se, množiti se, rozmnožiti se, rozmnožowati se, ſ. Haufen ſich.

Häufig, adv. von Sachen, hogně, wrchowatě, wie Menſchen, hogně, zhuſta, zhogna, häufig ſterben, zhuſta, zhogna, hogně mřjti.

Häufchen, n. hromádka, f.

Häufung, f. daß man etwas häufet, hromážděnj, množenj, roz-

množenj, rozmnožowánj, rozhogžowán, n. daß ſich etwas häufet, hromaděnj ſe, množenj ſe, n. ſ. . Häufung der Reichthumer, hromážděnj, shromážděnj, množenj bohatſtwj, n.

Hauhechel, f. gehlice, f.

Haumeſſer, n. teſák, m.

Haupt, n. hlawa, f, das Vordertheil des Hauptes, týmě, temeno, n. přednj ſtrana hlawy, f. das Hintertheil, zeyl, m. vom Haupte, oder von der Scheitel an bis auf die Ferſen, vom Haupte bis auf die Füſſe, od hlawy až do paty, od wrchu hlawy až do paty nohy, až do ſpodku paty; Haupt in einer Sache, Führer, hlawa, wůdce, hlawnj zpráwce, m, in Zuſammenſetzung mit Perſonen, Eigenſchaften, Handlungen, Umſtänden, ꝛc. heißt es hlawnj, neyhlawnégſſj.

Hauptabſicht, f. hlawnj, neyhlawnégſſj wmyſl, m.

Hauptader, f. hlawnj žila, f.

Hauptarbeit, f. Hauptbeſchäftigung, ſ. Kopfarbeit, wornehmſte, hlawnj, neyhlawnějſſj práce, f. djlo, n. práce, djlo hlawy.

Hauptarmee, f. přednj, hlawnj wogſko, n.

Hauptartikel, m. hlawnj, neyhlawnégſſj článek, částka, f.

Hauptarzney, f. für das Haupt, lékařſtwj, n. lék pro hlawu, m. wornehmſte, hlawnj, neyhlawnějſſj lékařſtwj, n.

Hauptbalſam, m. balzám pro hlawu, m.

Hauptbeſchäftigung, f. neyhlawnégſſj, hlawnj zaměſtnánj, n. práce, f. djlo, n.

Hauptbeſchwerde, f. neyhlawnégſſj, hlawnj těžkoſt, f.

Hauptbetrug, m. neyhlawnégſſj, hlawnj podwod, ſſeyd, m.

Hauptbetrüger, m. hlawnj podwodnjk, ſſeydjř, m.

Hauptbinde, f. wjnek, m. königliche, pinta králowſká, f.

Häupelſalat, m. hláwkowý ſalát, m.

Hauptbuch, n. hlawnj kniha, n.

Hauptfehler, m. hlawnj, neyhlawnégſſj chyba, f.

Hauptfrage, f. hlawnj, neyhlawnégſſj otázka, f.

Hauptfluß, m. wlhkoſt w hlawě, f. tok, wlhko, tok z hlawy, m.

Hauptgang, m. klauſta hlawnj, f.

Hauptgericht, n Haupteſſen, hlawnj, neyhlawnégſſj gjdlo, n.

Hauptgeſchäft, ſ. Hauptbeſchäftigung.

Hauptgeſchwulſt, f. obok, m. otecenj hlawy, n.

Hauptgeſims, n. hokegſſj lomenj, n.

Hauptgrind, m. ſtrupy na hlawě, plur. wotrus, otrus hlawy, m. lupy na, f.

Hauptgrund, m. hlawnj, neyhlawnégſſj, welnj důwod, m.

Haupthaar n. wlas, m. s. wlaſy hlawy, na hlawě, plur.

Haupthaſpel, f. hlawnj motáč, m.

Haupthölzer, plur n. hlawnj trámy, plur. m,

Haupthülle, f. zawitj, záwoj hlawy, n.

Hauptjagd, f. hlawnj honba, f.

Hauptirrthum, m. hlawnj, neyhlawnégſſj blud, omyl, m.

Hauptkanal, m. hlawnj trauba, f.

Hauptkrankheit, f. hlawnice, hlawničky, nemoc hlawnj, f. 2) eine der gröſten Krankheiten, hlawnj nemoc.

Hauptkirche, f. hlawnj chrám, m.

Hauptkohl, m. hláwkowé zelj, hlawaté zelj, n. hlawatice, f.

Hauptküſſen, n. podhlawnice, podhlawnj podušſka, podušſka pod hlawu, f. ein kleines, podhlawnička, f.

Hauptlehre, f. hlawnj, neyhlawnégſſj wcenj, n. nawka, f.

Hauptleute, plu. ſetnicy, plu.

Hauptmann, m. Offizier, ſeenjk, m. (hegtman) auf einem Gute,

zpráwce

ſprávce dworu, heytman, m.
Hauptmannſchaft, f. Hauptmannsſtelle, ſetnictwj, n. (hegtmanſtwj) 2) ſpráwa dworu, dworenj.
Hauptmeynung, f. hlawnj ſdánj, n.
Hauptperſon, f. přednj, hlawnj oſoba, f.
Hauptpillen, plur. pitale pro hlawu, plur.
Hauptpunkt, m. Hauptſache, hlawnj punkt, m. wěc, f.
Hauptquartier, n. hlawnj bydliſtě, obydlj, n. ſtaniſtě, ſtan, m.
Hauptriemen, m. hlawnj řemen, m.
Hauptrad, n. hlawnj kolo, n.
Hauptſache, f. wěc hlawnj, dálež žitá, f. vhelnj, f.
Hauptſachlich, zwláſtnj, obzwláſtnj.
Hauptſächlich, adv. zwláſtně, obzwláſtně, obzwláſtě.
Hauptſatz, m. hlawnj vſtawa, ſadba, f. položenj, n.
Hauptſchelm, m. hlawnj ſſelma, ſſibal, m.
Hauptſchlacht, f. neyhlawnégſſj bitwa, f. bag, m.
Hauptſchmerz, m. bolenj hlawy, n.
Hauptſchmuck, m. hlawnj ſperk, m.
Hauptſchnur, f. hlawnj ſſňůra, f.
Hauptſchule, f. hlawnj ſſkola, f.
Hauptſchwindel, f. Schwindel.
Hauptſpitzbube, m. hlawnj ſſelma, m.
Hauptſpruch, m. hlawnj weypowěd, f. wykſnutj, n. 2) in Rechtsſachen Endurtheil, hlawnj rozſudek, vſudek, nález, weynos, m.
Hauptſtadt, f. hlawnj město, n.
Hauptſtraſſe, f. hlawnj vlice, f.
Hauptſtreich, m. hlawnj kus, kauſek, m.
Hauptſtück, m. hlawnj, neyhlawnégſſj, obzwláſtnj kus, m. hlawnj čáſtka, f. klenek, m.
Hauptſturm, m. hlawnj autok, porom, vprk, m.
Hauptſucht, f. hlawnice, hlawnj nemoc, f.
Hauptſüchtig, na hlawnicy ſtonjcý, ſtonagjcý.
Hauptſumme, f. hlawnj ſumma, f.
Haupttreffen, n. hlawnj, neyhlawnégſſj bitwa, f. l. Hauptſchlacht.
Haupttuch, n. rauche na hlawu, hlawnj, n. das prieſterliche, rauche knězſké, hlawnj, n.
Haupttugend, f. ſtežegnj, hlawnj, neyhlawnégſſj cnoſt, f.
Hauptveränderung, f. hlawnj, neyhlawnégſſj iměna, proměna, f.
Hauptverbrechen, n. hlawnj, neyhlawnégſſj přečinénj, prowinenj, n.
Hauptverbrecher, m. hlawnj, neyhlawnégſſj přečinitel, winjk, m.
Hauptverderben, n. hlawnj, neyhlawnéyſſj zkáza, ſſkoda, vgma, f.
Hauptverluſt, m. hlawnj, neyhlawnégſſj ztráta, f.
Hauptverräther, m. hlawnj zrádce, prorádce, m.
Hauptverſehen, n. hlawnj, neyhlawnégſſj pokliſka, f.
Hauptviertel, n. hlawnj čtwrt, f.
Hauptumſtand, m. hlawnj, neyhlawnégſſj okoličnoſt, okoloſtogiſnoſt, f.
Hauptunterſuchung, f. hlawnj, obladáwánj, wyſſetrowánj, n.
Haupturſache, f. hlawnj, neyhlawnégſſj přičina, f.
Hauptwache, f. hlawnj ſtrážj, hlídka, hlásta, f. 2) Hauptwachthaus, n. hlawnj ſtrážnice, f.
Hauptwald, f. hlawnj zed, f.
Hauptwehe, n. hlawy bolenj, n. bolest, f. hlawnj bolest, f. ich habe ein Hauptwehe, mám hlawy bolenj.
Hauptwerk, n. hlawnj, neyhlawnégſſj wěc, f. jemandes, hlawnj, neyhlawnégſſj dilo, n. hlawnj, neyhlawnégſſj práce, f. ſ. Hauptſache.

Hauptwesen, n. hlawnj, neyhlawnegſſj wěc, f.
Hauptwunde, w. plur. hlawnj, vhelnj wětrowé, m. plur.
Hauptzierde, f. . wrch hlawy, m.
Hauptzierde, f. rana hlawě, hlawnj rána, f.
Hauptzierde, ſ. Hauptſchmuck.
Hauptzug, m. an jemandes Karakter, hlawnj rys, znamenj, ne znamenta, f.
Hauptzweck, m. Hauptabſicht, hlawnj, neyhlawnegſſj zhled, vmyſl, cýl, konec, m.
Haus, n. dům, m. zu Hauſe, doma, nach Hauſe gehen, domů, von Hauſe aus, z domu, von Hauſe zu Hauſe, (von einem Hauſe zum andern) geben, od domu k domu, dům od domu, po domjch chodit, der Herr vom Hauſe, domácý pán, m. die Frau vom Hauſe, domácý panj, f. der Sohn vom Hauſe, domácý syn, m. ein Haus von dreyen Stöcken, dům o trogjm ponebj, o trogjch pokogich, nach Hauſe gehen, reiten, fahren, reiſen, ſich begeben, kommen, domu gjt, get, (na koni, na woze) vbjrat se, přigjt, ich komme vom Hauſe, d. i, unmittelbar aus meiner Wohnung, gdu, (přicházým z domowa, z domu, zu Hauſe ſeyn, bleiben, doma býti, zůſtati, im Haus, po domácku.
Hausandacht, f. domácý pobožnoſt, f.
Hausarbeit, f. domácý, domownj djlo, n. práce, f.
Hausarm, m. domácý chudý, chudina, m.
Hausbacken, doma pečený, hausbackenes Brod, doma pečený chléb, m.
Hausbrod, n. domácý chléb, m.
Hausbuch, n. domownj kniha, f.
Häuschen, ſ. Häuslein.
Hausdieb, m. domácý zloděg, m.
Hauſen, herbergen, wohnen, hoſpodowati, hoſpodau býti, přebywati v někoho, 2) übel, unmenſchlich hauſen, baukiti, domáděti, mit einem, waditi ſe s někým, zle hoſpodařiti, domáděti na někoho, 3) Wirthſchaften, haushalten, hoſpodařiti.
Hauſen, m. ein Fiſch, wyzyna, f.
Hauſenblaſe, f. wyzyny měchýř, měchýř z wyzyny, m wyzynowý.
Hausengel, m. domácý anděl, m.
Hausente, f. kachna domácý, f.
Hausflur, f. ſýň, und ſýň, f.
Hausfrau, f. domácý panj, f.
Hausfriede, f domácý pokog, m.
Hausgenoſſe, m. domácý, kelegšj podruh, čeledjn, domácý, domowniſk w domu, m.
Hausgeräth, n. domácý, domownj nádobj, n. potřeby, plur. domownjch nábytek, m.
Hausgeſchäfte, n. domácý práce, f. zaměſtnánj, n.
Hausgeſinde, n. domácý čeled, čeládka, f.
Hausgewehr, n. zbraň domácý, f.
Hausgott, m, Hausgötze, diblik, hoſpodářiček, bůžek, ſkřjtek, m.
Hausgottesdienſt, m. ſ. Hausandacht.
Haushahn, m. domácý kohaut, mokeš, kůreč, m.
Haushalten, hoſpodařiti, übel haushalten, zle hoſpodařiti.
Haushalten, n. hoſpodařeni, n.
Haushälter, m. hoſpodář, m.
Haushälterinn, f. hoſpodyně, f.
Haushälteriſch, wirthſchaftlich, hoſpodařſký, zpráwný, adv. hoſpodářſky, zpráwně.
Haushältig, haushältiſch, haushälteriſch, hoſpodárný.
Haushältigkeit, f. hoſpodárnoſt, f.
Haushaltung, f. hoſpodářſtwj, n. zpráwa domu, domownj, domácý, Haushaltung führen, hoſpodářſtwj wésti, zprawowati, říditi, opatrowati, zur Haushaltung gehörig, hoſpodářſký.

Haus-

Haushaltungsbuch, n. kniha hospodářská, f. hospodářství, o domowní zprávě.
Haushaltungskalender, m. hospodářský kalendář, m.
Haushaltungskunst, f. umění hospodářské, o hospodářství, n. o domowní zprávě.
Haushaltungssorge, f. Hausſorge.
Haushaltungsverständig, zběhlý w hospodářství, w domowní zprávě, w zprávě domu.
Hausherr, m. domácý pán, m.
Haushofmeister, m. domowní správce, řiditel, zprávce, ředitel domu, m.
Hashund, m. domácý, domowní pes, wěžnjk, m.
Hausiren, obchoditi se, roznášeti zboži, ſſantročiti.
Hausirer, m. ſſantročnjk, ſſantročil, roznášitel zboži.
Hausirerinn, f. ſſantročnice, ſſantročilka, ſſantročka, f.
Hausjungfer, f. domácý panna, f.
Hauskleid, n. ſſat po domácku, domowní, domácý ſſat, m.
Hausknecht, m. domowní, domácý ſluha, pacholek, m. oſtkeš, nádworník, m.
Hauslaub, f. Hauswurz.
Häuslein, n. domek, domeček, domček, m.
Hausleinwand, f. domácý plátno, n.
Häusler, m. domkář, podruh, m.
Häuslich, domácný, domowní, čeledný, domácý, domácký, haushältig, hospodářský, hospodárný, ſſetrný, ſkrownný, ein häuslicher Menſch, ſkrownný člowěk, häusliche Koſt, ſkrowná ſtrawa, ſich häuslich niederſetzen, vſaditi, rozhoſtiti ſe.
Häuslich, adv. domácně, domowně, domácky, po domácku.
Häuslichkeit, f. domácnoſt, čeledноſt, f. Haushältigkeit, ſkrowноſt, f. vſtrowněnj, n. hospodárnoſt, ſſetrnoſt, f.
Hausmagd, f. domácý děwečka, f.
Hausmahlzeit, f. domácý oběd, m.
Hausmann, m. domowník, podruh, m.
Hausmannskoſt, f. ſtrawa podruhská, f. domácý, domowní.
Hausmittel, n. domácý, domowní proſtředek, m. léčiwoſtwj, n.
Hausmutter, f. hospodyně, čelední matka, pani matka, f.
Hauspflege, f. domácý ſaužení, n.
Hauspoſtille, f. domowní poſtyla, f.
Hausrath, m. Hausgeräth, domowní, domácý hospodářſtwj, ſáčeni, nádobj, nářadj, n. domácý potřeby, ſwršky, plur. nábytek, m.
Hausrecht, n. domowní právo, n.
Hausſache, f. wěc domownj, domácý, f.
Hausſchwalbe, f. giřička, laſtowka domowní, f.
Hausſchlange, f. had domowní, zmyge, f.
Hausſchwelle, f. domácý, domowní prah, m.
Hausſohn, m. domácý, čelední syn, m.
Hausſorge, f. domowní, domácý péče, ſtaroſt, f.
Hausſtand, m. domowní, domácý ſtaw, m.
Hausſuchung, f. domowní, domácý ohledáwánj, n.
Hausteufel, m. domácý čert, Bábel, m.
Hausthier, n. domowní, domácý zwíře, n.
Hausthor, n. domácý wrata, f. plu.
Hausthüre, f. domowní, domácý dwéře, plur. dwéře do domu, f.
Hauſtock, m. ſſpalek k ſedánj, m.
Haustrauer, f. domácý ſmutek, m.
Hausvater, m. hospodář, otec čelední, domowní, m.
Hausverwalter, m. domowní zprávce, řiditel, domowník, m.
Hausvoigt, f. Hausverwalter.
Hauswesen, n. hospodářſtwj, n.

wécy domownj, domácý, plur. f. ſpráwa domownj, domácý.
Hauswieſelein, n. laſyce, laſyčka, f.
Hauswirth, m. hoſpodář, hoſpodář, m f. Hausvater.
Hauswirthinn, f. hoſpodářká, hoſpodyně, f.
Hauswirthlich, f. Haushältig,
Hauswirthſchaft, f. Haushaltung.
Hauswurz, f. netkeſt, m. (wětſſ) rozchodnjk, m.
Hauszinß, m. domácý cynže, f.
Hauszucht, f. kázeň domácý, f.
Haut, f. die noch am Fleiſche iſt, der Thiere, kůže, kože, f. abgezogene, ſwlečky, ſwlečená kůže, mir ſchauert die Haut, hrůza mne napadá, die Haut auf der Milch, oder vom Schimmel, zarte, dünne, mázdra, kožka, f. nichts als Haut und Bein, Knochen, nic než kost a kůže, was darunter iſt, ſakožnj, podkožnj, er iſt eine gute Haut, geſt dobrý blázen, bláznjček, 2) mázdra, kožka, f.
Häutchen, n. Häutlein, mázdřička, kožka, kožička, kuzička, f. um den Halm, poſſwička, ſláma okolo ſtebla, f.
Häuten, z kože ſwlecy, ztáhnauti.
Häutler, n, ein Krebs, kabátnjk, m.
Häutig, kožnatý.
Hautſchlung, f. um die Finger, záděrek, oděrek, m. záděra, f.
Hauwald, m. meyný les, m. meyſko, n.
Hayn, Hain, m. háj, m.
Hebamme, f. bába, f. der Hebamme gehörig, bábin.
Hebammen babiti.
Hebammenamt, n Hebammendienſt.
Hebammenarzt, m. bábj, bábin, m.
Hebammenbuch, n. babj, babſká kniha, o babſkém, o babjm wměnj, f.
Hebammenkunſt, f. babj, babſké wměnj, babenj, n.
Hebebaum, m. ſochor, m.
Hebel, m. zdwihadlo, n. ſochor, m,
Heben, zdwihati, zdwihnauti, pozdwihnauti, zwednauti, zwedati, in die Höhe, pozdwihnauti, pozdwihowati, powednauti, wyzdwihnauti, wyzdwihowati, wywednauti, na horu zdwihati, zdwihnauti, wyſoko wyzdwihnauti, jemand an den Tiſch, auf das Pferd, někoho na ſtůl, na koně wſaditi, 2) ein Kind aus der Taufe heben, dřjti na rukau držeti, dřjti kmotrem být, za kmotra ſtát, 3) Geſchoß, Steuern, Geld, Gelder, Beſoldung heben, daň, berni wybírat, penjze, plat brát, přigimat, einen Streit, rozepři přeſrhnauti, (ſkončit) eine Krankheit, nemoc zahnat, zapudit, 4) die Füſſe heben, nohy zdwihati, 5) ſich davon weg heben, hýbati, klidit ſe prýč, heb dich weg, hýbey, klid ſe, 6) das Pferd hebt ſchön, ten kůn hezky wykračuge, 7) einen lüderlichen Menſchen, einen Dieben heben, wie die Polizey, zdwihnauti, wyzdwihnauti nedbaice, zloděge, 8) heben einen Zweifel, eine Schwierigkeit, ein Hinderniß, ec. zbawiti, zproſtiti pochybnoſti, překážky, těžkoſti, odnjti, odſtraniti, odkládati, překážku, pochybnoſt, těžkoſt, zpochybnoſti wywoſti, aus den Angeln heben, t. B. die Thüre, páčiti, wypáči t.
Heber, m. čep, hewer, m.
Hebezeug, n. hewer, m. wyzdwihadlo, (lihy, f.) ſtahadlo, n.
Hechel, f. Hechelkamm, wochle, hachle, krample, f. 2) durch die Hechel ziehen, třepati, přetřepáwati, česati, drbati, wochlowati, wachowati.
Hecheln wochlowati, česati, krampłowati; 2) jemanden, třepati, přetřepáwati, přetřáſati, wal-

chowati, potkepáwati, kesat, drbati, přetrépati, přetrásti.
Hechler, m. winočesak, krampljk, kohař, m.
Hechlen, das, wo hlowánj, keschnj, krampiowáni, n. 2) přetrásánj, přetrepánj.
Hechse, f. der Kniebug, ohbj, n.
Hecht, m. ſſtika, f. kleiner, ſſtička, f.
Hechtchen, n. ſſtička, f.
Hechtgrau, pomodralý, zamodralý.
Hechtſuppe, f. poljwka ſſtikowá, ze ſſtiky, f.
Hecke, f. Zaun, kel, kkow, m. křowina, f. kkowj, trnowiſſtě, trnisſtě, trnowé kkowj, n. 2) Dornhecke) Dornſtrauch, bodlák, m. bodláčj, n. 3) Vogelheck, hnizdo, n.
Hecken, lihnauti, wylihati, wylihnauti, a) beſonders nur von kleineren Vögeln, b) von größern, dann c) von einigen kleinen vierfüßigen Thieren ſagt man gewöhnlich brüten, plemeniti.
Heckenbuſch, m. křowiſſtě, n.
Heckerling, Häckerling, m. Häckſel, Hechſel, řezanka, f.
Heckerlingsbank, f. řezacý ſtolice, f.
Heckerlingskammer, f. řezárna, f.
Heckicht, heckig, voll Hecken, heckenhaft, trnowý, tkinowý, bodlawý, trnowatý.
Heckmutter, f. plemenice, f.
Heckroſe, f. růže ſſipkowá, f.
Heckſchlange, Heckenatter, f. geſſtěr, geſſtěrka gedowatá, f.
Heckzeit, f. čas mezy početim a porodem, čas porodu, porod, m.
Hederich, m. hořčice planá, f.
Heer, n. ſtádo, heyno, hluk, zaſtup, m. (zbor, m.) ein Heer Heuſchrecken, Wriber, Kindr ſk. ſtádo, heyno kobylek, žen, dětj, das Kriegsheer, wogſko, n.
Heerbiene, f. zlodějka, traup, f.
Heerd, m. ohniſſtě, n. kleiner Heerd, ohniſſtko, n.
Heerde, f. Herde, ſtádo, ſtádce, n. von, aus der Heerde, ſtádnj, von großem Vieh, ſkot, Schafe, braw, m.
Heerdenweiſe, in Heerden, ſtádně, w ſtádjch, walně.
Heerdeplatz, m. ſtádné mjſto, n.
Heerdſchnepp, ſluka, f.
Heereskraft, f. moc wogenſká, wálečná, f.
Heerfahrt f. wýprawa, wogenſká, wálečná, f.
Heerführer, m. wůdce, zprávce wogſka, wogenſký weywoda, Heerführer ſeyn, weywodau, wůdcem býti, weywoditi.
Heergeräthe, n. přjprawa wogenſká, f. nádobj wogenſké, n.
Heerhorn, n. trauba wálečnj, f.
Heermeiſter, m. mistr zástupnj, m.
Heerpauke, f. wlaſký buben, m.
Heerpauker, m. bubenjk, m.
Heerſchaaren, pl. zástupowé wogenſtj, plur.
Heerſtraſſe, f. ſylnice, hlučnice, f.
Heerwagen, m. nákladný wogenſký wůz, 2) na nebi wůz, m.
Hefen, plur. droždj, n. kwaſnice, plur. f. kal, m. pomyje, f. plur. Hefen des Pöbels, chátra, lúza, blata (lidj)
Heſig, kwaſničný, kwaſnicowý, pomygný.
Heft, n. oder m. Spange, zápona, ſponka, f. ſpinadlo, 2) Heft, Hätt, Handgriff, ſtřenka, f. ſtřenky, plur. rukowět, f. gilce, n. am Degen, gilce, n. držadlo, držadliſtě, n. 3) Heft von geſchriebenen Sachen, Papier, ſwazek, m. wazba, f. an der Wunde, ſſew rány, m.
Heftchen, n. Heftlein, wdička, f.
Heftel, n. ſponka, f. ſpjnáčko, n.
Heftelbrettel, n. prkýnko s háčkem, n.
Hefteln, ſepnauti, ſpinati, zapjnati, an etwas, připjnati, připjnuti, zaſtehnauti, přiſtehnau-

ti, přitknauti, hinein, werknauti, wepnauti.

Heften, spjnati, sepnauti, zapjnati, zapnauti, pnauti, zastehnauti, sessiti, etwas auf den Aermel heften, připnauti něco na rukáw, 2) den Wein, die Weinstöcke, die Reben, wázati, stanowiti rewy listnaté, das Heften der Weinreben, wazba winnych kmenů, f. 3) Gegen Papier zusammen, sessiti, zastehnauti, 4) die Wunde heften, ránu zawázati, 5) die Augen an etwas heften, oči, zrak na něco wpřiti, wpjrati.

Heftig, prudký, náramný, im Reden, prudký, náhlý, heftige Reden, prudká, náhlá řeč, f. heftige Hitze, Kälte, Krankheit, náramné, sylné, prudké horko, náramná, sylná zyma, nemoc, heftige Liebe, prudká, sylná, náramná láska, milost, f. heftiger Zorn, náramná zlost, f.

Heftig, adv. prudce, z prudka, do aupadu, heftig streiten, do aupadu se přjti.

Heftlein, n. zapinátko, n. sponka, záponka, f.

Heftpflaster, n. mázba swjragjcé, f.

Heftung, f. zapnutj, připnutj, přistehnutj, zastehnutj, n.

Hegen, chowati, odchowati, wychowati, pěstowati, wypěstowati, krmiti, živiti, Gedanken, Hoffnung, býti w myssleukách, w naděgi, mjti myssleuky, naděgi, obyrati se s myssleukami, einen Haß, Argwohn wider jemanden hegen, mjti někoho w nenáwisti, w domněnj, newražiti na někoho.

Heger, Häger, m. hagný, polesný, m.

Hegling, s. Blauling.

Hegung, Häguna, f. chowánj, odchowánj, wychowánj, pěstowánj, wypěstowánj, n.

Heiser, s. Häher.

Hehlen, Höhlen, kryti, skrywati, skryti, wkryti, wkrywati, tagiti, schowati, schowáwati.

Hehler, Höhler, m. pokrywač, wkrywač, tagič, tagitel, prechowáwač, m. 2) přigjmač, m.

Heide, f. ein Wald, ein fruchtbares Feld, suchopar, m. suchá louka, f. Heyde.

Heide, Heyde, m. pohan, neznaboh, m. ein Heide werden, pohaněti, s. Heyde.

Heidekorn, s. Buchweitzen.

Heidekraut, s. Heyde.

Heidelbeere, s. černé gahody, borůwky, plur. f.

Heyduck, m heyduk, m.

Heil, n. spasenj; zdrawj, n. Heil dir! zdráw buď! auch sláwa tobě, Heil diesem Hause, spasenj domu tomuto, sein Heil versuchen, okusyti swého štěstj, dies gereicht zum Heil seiner Seele, to gest, to slauží k spasenj gebo duse, Tag des Heils, den sstastný, stěstliwý, spasenj, m.

Heil, geheilt, wie die Person, zdrawý, wzdrawený, wie die Wunde, zahogený, zlěčený, heil werden, von der Person, zhogiti se, zlěčiti se, wzdrawiti se, wyhogiti, von der Wunde, zahogiti se.

Heil aller Welt, m. Kraut, zagečj oko, n.

Heiland, m. spasytel, m.

Heilbar, hogitedlný, zhogitedlný, zahogitedlný.

Heilbringend, spasytedlný.

Heilbrunn, s. Gesundbrunn.

Heilen, act. und neut. hogiti, zhogiti, zahogiti, lěčiti, zlěčiti, wiečiti, wzdrawiti, der Wundarzt heilte diese Wunde in kurzer Zeit, hogič ran w brzkém čáse (krze, w brzce,) ránu zhogil, zahogil, das Pflaster wird

die

die Wunde bald heilen, flastr brzy ráuu zhogi, jahògi, einen Bruch, ein Geschwür heilen, přetrž, wřed, (nezit) hogit, zhogit, zahogit. — Jemand von der Blindheit, von dem Fieber heilen, někoho od slepoty, od zymnice vzdrawit, was zu heilen ist, zhogitedlný, — die Wunde heilet zu, rána se hogi, die Wunde hat zugeheilet, rána se zhogila, zahogila, — die Wunde, Krankheit heilen, ránu, wadu, nemoc hogiti, zhogiti, lèkti, vlèčiti, ránu zahogiti, wyhogiti, einen Kranken, vzdrawiti, lèčiti, zhogiti, wyhogiti někoho.

Heilig, swatý, ein Heiliger, swatý, m. eine Heilige, swatá, swetice, f. 2) heilig, gottesdienstlich, poswátný, heiliger Ort, poswátné místo, n. heiliger Abend, sstědrý wečer, m. heilig sprechen, za swatého wyhlásyti, heilige Einfalt, swatá prostnost, f.

Heilig, adv. swatě, poswátně.

Heiligen, swětiti, poswětiti, posswěcowati, den Feyertag heiligen, swátek, den swátečnj swětiti, slawiti, hod slawiti.

Heiligkeit, f. swatost, f.

Heiligmacher, m poswětitel, m.

Heiligmachung, f. Heiligung.

Heiligsprechung, f. za swatého wyhlásenj, n.

Heiligthum, n. ein heiliger Ort, swatyně, f. poswátné místo, n. 2) heilige Sache, swatost, swátost, f. 3) Ueberbleibsel der Heiligen, swátosti, plur. ein Schränkchen für die Hostie, schrána, schránka, sstrině, f. swatyně, f.

Heiligthumskästchen, n. poswátná strecha, sstrině, f.

Heiligung, f. swěcenj, poswěcenj, n.

Heilkraut, n. obecný lék, m.

Heilkraut, n. hogicý kořenj, n. hogicý bylina, f.

Heillos, nesstastný, bezbožný, du heilloser, ty nesstastný, bezbožný člowěče, ty nesstastnjku, bezbožnjku.

Heillos, adv. nesstastně, bezbožně.

Heillosigkeit, f. nesstastnost, zbezbožnost, f.

Heilsam, spasytedlný, požitečný, zdrawý, dobrý, heilsames Kraut, zdrawá bylina.

Heilsam, adv. spasytedlně, požitečně,

Heilsamkeit, f. spasytedlnost, f. spasenj, n. požitečnost, f. zdrawj, n. zdrawota, f.

Heilsmittel, n. prostředek pro zdrawj, m.

Heilung, f. hogenj, zhogenj, lèčenj, zlèčenj, vlèčenj, vzdrawenj, n.

Heilungsart, f. způsob lèčenj, hogenj, n.

Heilungskraft, f. moc, sýla hogitedlná, vzdrawitedlá, f.

Heilungsmittel, n. prostředek hogitedlný, prostředek pro zhogenj, m.

Heilwurz, m. sléz wysoký, m. panar, m.

Heim, domů.

Heimath, f. domow, m. 2) s. Vaterland.

Heimbringen, etwas, domů přinesti, jemanden, domů přiwesti.

Heime, f. Heimchen, Ungeziefer in den Häusern, červotoč, m. červotočina, f. Grille im Felde, cwrček, m.

Heimfahren, domů geti.

Heimfahrt, f. domů geti, n.

Heimfallen, hoditi se, přihoditi se, nahoditi se, dáti se, zběhnauti se, es ist mir heimgefallen, přihodilo se mi.

Heimführen, domů wésti, dowésti 2) zu Wagen, wezti, dowezti.

Heimgang, m. domů gitj, n.

Heimgeben, domů sebau dáti.

Heim-

Heimgedenken, domů myſlitť.
Heimgehen, domů gjti.
Heimgehen, das, domů giti, n.
Heimholen, domů dowesti, wie ein Wagen, Schiff, domů dowesti.
Heimholung, f. domů dowedenj, n. mit Wagen, Schiff, dowezenj, n.
Heimkommen, domů přigjti, přicházeti, dogiti, nicht heimkommen dürfen, nesmjti domů přigjti, heimkommend, přichozj.
Heimkunft, f. přichod domů, m. přigitj domů, n.
Heimleuchten, domů ſwjtiti, poſwjtiti.
Heimlich, tagný, tegný, tagemný, ſkrytý, ſaukromný, potaugný, heimlich Gemach, ſaukromný pokogik, záchod, m. heimliches Gift, tagemný, potagemuý geb, Heimlich, ſ. Grille.
Heimlich, adv. tagně, tegně, tagemně, pod krytem, ſkrytě, pokrytě, ſaukromně, pod tagi, w tegnoſti, ſaukromj, pokaugně, krádj, aukradj, heimlich halten, tagiti, zatagiti, kryti, vkryti, vkrywati, ſkrywati, w tagnoſti, krádj chowati, ſkrytě zachowati, w ſkrytoſti, w ſkrytě, w tagnoſti mjti.
Heimhaltung, f. tagenj, zatagenj, kryti, vkrytj, vkrywánj, ſkrywánj, w tagnoſti, krádj chowánj, n.
Heimlichkeit, f. tagemſtwj, n. tagnoſt, tagemnoſt, f.
Heimreiſe, f. ceſta nazpět domů, f. wrácenj ſe domů, n.
Heimreiſen, domů geti, wbjrati ſe, domů ſe wracetj.
Heimreiten, domů geti na koni.
Heimſtellen, tak nechati, ponechati, zanechati wůle.
Heimſuchen, beſuchen, nawſtjwiti, eft, nawſtěwowati, 2) mit U glück, Krieg, Strafen, Wohlthaten, wie Gott die Menſchen, nawſtjwiti, nawſtěwowati neſtěſtjm, wálkau.
Heimſuchung, f. nawſtjwenj, n.
Heimtücke, f. potutedlnoſt, obmyſlnoſt, potměſſilnoſt, vtulnoſt, f.
Heimtückiſch, potutedlný, obmyſlný, ochalebný, ſſibalſký, zchytralý, autulný, lichý, potměſſilý.
Heimtückiſch, adv. potutedlně, obmyſlně, ochalebně, ſſibalſky, zchytrale, autulně, potměſſile.
Heimweh, n. tuzba, f. chtjc po domě, ſtegſkánj po wlaſti, m.
Heimweiſen, domů vkázati.
Heimziehen, domů táhnauti, odtáhnauti, odebrati, klidti ſe, odkliditi ſe domů.
Heirath, ſ. Heyrath.
Heirathen, ſ. Heyrathen.
Heiſch, heiſer, chřapawý, chrapliwý, zmlklý, chroptiwý ſeyn, werden, chraptěti, chroptěti, ochroptěti, zchraptěti, ochraptěti, zmlknauti, zchřjpnětj, zadjrati ſe w hrdle, ſypěť, ſich heiſer reden ſchreiben, od mluwenj, neb od křiku ochroptěť.
Heiſcherkeit, f. Heiſerkeit, chřapawoſt, chrapliwoſt, zmlkloſt, chroptiwoſt, f. chřjpnutj hlaſu, n. oſtroſt hrdla, f. ſypawoſt, f.
heiſch ſeyn, chřápati, chraptěti, zadjrati ſe w hrdle, heiſch werden, ochraptěti, zchraptěti, ſich heiſch ſchreyen, křikem ochraptěti; hrdlo ſy rozedřjti, rozkřiceti.
Heiſchen, ſ. Fordern, Begehren.
Heiſchklingend, heiſcher klingend, chřapawě zněgjcý.
Heiſer, ſ. Heiſch.
Heiſerkeit, ſ. Heiſcherkeit.
Heiß, horký, wřelý; pálčiwý, heißes Waſſer, Eiſen, heißer Stein, horká (wřelá woda) horkě, (wřelé) železo, horký kámen, heißes Verlangen, Wunſch, Begierde, wraucý, wraucná žádoſt, ſ. heiße Liebe, wraucý,

wraucná láska, (wyšeý) ſehr heiß, wedernj, heißer Tag wie im Sommer, horko, parno, wedro, n. horký, parný den, m. es iſt heute ſehr heiß, geſt dnes, weimi horko, parno, wedro, ein heißer, der heiße Tag, der Sommer, horký, wedernj, wey-parnégſſj den, léto, heiß ſeyn, horkým, wraucým býti, heiß werden, rozpáliti ſe, rozjſtiti ſe, rozhřiti ſe, rozhorčiti ſe, heiß machen, rozpáliti, rozžhnauti, rozjſtiti, rozhřiti; rozhorčiti, horčiti, zhorčiti.

Heiß, adv horce, páleˇwě, wkele, 2) wraucně, 3) horaucně.

Heißen, befehlen, welěti, kázati, rozkázati, přikázati, poručiti, 2) bedeuten, znamenati, was ſoll das heißen, co to má znamenati, 3) genennt werden, Namen haben, gmenowati ſe, ſlauti, wie heißeſt du? gak ſe gmenuges? gak, kterak ti kikagi? gak ſluges? ſloweſ? es heißt, man ſagt, prawj, powjdagi, prawj ſe, powjdá ſe, Jemand einen Narren, Eſel heißen, gmenowati, pogmenowati, nazýwati, nawati někoho bláznem, oſlem, nadati oſlá, b) wjdjti.

Heißgemacht, rozpálený, rozžatý, rozujcený; rozhorčený.

Heißhunger, m. hladowitoſt, hltawoſt, f.

Heißhungerig, hladowitý, hladowec, gicnégſſj, heißhungeriger Menſch, hladowitý člowěk, hladowec, hltawý člowěk, hltawec, hltoň, gicnégſſj, neſyt, m.

Heiter, gaſný, heiter machen, gaſiti, wygaſiti, es wird heiter, gaſnj ſe, wygaſiuge ſe, wybjrá ſe, proſwěcuge ſe, probjrá ſe, heiteres Geſicht, Miene, gaſná, weſelá, wtěſſená, ochotná twář, heiteres Gemüth, gaſná, weſelá, ochotná myſl, f. machen, wygaſiti, obweſeliti, zochotniti twář, myſl, heiterer Geiſt, gaſný, ochotný, weſelý duch, heitere Nacht, prozračná, ſwětlá, gaſná noc, heitere Luft, gaſné powětři, heiteres Wetter, gaſno, gaſný čas.

Heiter, adv. gaſně, 2) weſele, ochotně.

Heiterkeit, f. gaſnoſt, f. der Stirne, des Gemüths, gaſnoſt, ochotnoſt, weſeloſt duſſe, f.

Heiterneſſel, ſ. Eiterneſſel.

Heizen, Heitzen, hřiti, zahřjti, zahřiwati, mit Holze den Ofen, ein Zimmer, eine Stube, kopti, kamna, w pokogi, we ſwětnicy, den Backofen heizen, pec (chlebnau) wytopiti, geheiztes Zimmer, topený, zatopený pokog.

Heizer, m. topič, m.

Heizerinn, f. topička, f.

Held, m. hrdina, rek, m. muž hrdinný, hrdinſký, rekowný, rekowſký.

Heldendichter, m. hrdinſký werſowec, básnjk, m.

Heldengedicht, n. báſeň hrdinſká, rekowſká, o hrdinách, o rečech, f.

Heldenhaft, ſ. Heldenmäßig.

Heldenherz, n. ſrdce hrdinſké, hrdinné, rekowſké, rekowné.

Heldenmäßig, hrdinſký, rekowſký, rekowný, hrdinný.

Heldenmäßig, adv. hrdinſky, hrdinně, rekowſky, rekowně, po hrdinſku, po rekowſku.

Heldenmuth, m. myſl hrdinſká, hrdinná, rekowſká, rekowná, f. hrdinſtwj, rekowſtwj, n.

Heldenmüthig, hrdinſký, rekowſký, hrdinný, rekowný.

Heldenmüthig, adv. hrdinſky, rekowſky, hrdinně, rekowně.

Heldenthat, f. ſkutek, aučinek, čin hrdinſký, rekowſký, hrdin-

ný, rekowný, m. hrdinſtwj, rekowſtwj, n.

Helbentugend, f. cnoſt hrdinſká, rekowſká, f.

Heldinn, f. hrdina, rekyně, f.

Helfen, pomocy, pomáhati, ſpomocy, ſpomáhati, napomáhati, přiſpěti, (k pomocy, oder na pomoc) a) nuzen, pomocy, ſpomocy, proſpěti, platnu býti, was hilft das, was hilft es, co to ſpomáhá, ſpomůže, co to proſpiwá, co geſt platno, was hilfts, co plano, co geſt platno, co na plat, das hilft nichts, co nic nеſpomáhá, neproſpiwá, co nic nenj platno, wer kann helfen, kdo může pomocy, kdo nicht zu helfen wiſſen, newědě-ti ſy gak pomocy, Gott helfe, pomoz Boże, helf euch Gott, nadel wás pán Bůh, Gott helf euch, pomáhey pán Bůh, helfen, zu etwas, zu einem Dienſte, Ämte, einem, dazu beitragen, dopomocy, dopomáhati, někomu k něčemu, gako k ſlužbě, k vkazu, nápomocným býti, helfen, in der Geburt, babiti.

Helfenbein, n. ſlonowá koſt, ſklenowá koſt, f. mit Helfenbein belegt, ſlonowau koſtj, ſlonowými koſtmi obložený, obkládaný.

Helfenbeinern, ſlonowý.

Helfer, m. pomocnjk, ſpomocnjk, pomahač, pomahatel, napomahatel, ſpomahat l, m.

Helferinn, f. pomocnice, pomahačka, f.

Helfershelfer, m. ſpolupomocnjk, pomahač, ſpolupomahatel, ſpoluſpomahatel, ſpolupomahač, m.

Helfte, Hälfte, f. půl, polowice, f. des Buchs, Wegs, půl, polowice knihy, cesty, zur Helfte ferrig haben, ſeyn, polowic, na polowic, napoly, odpoly hotowé mjti, býti, aber die Hälfte, přes polowice, noch nicht zur Hälfte, ani ne polowic, in der Helfte, in zwo Helften theilen, w poly, na polowic, na dwě půly, polowice děliti, rozděliti, rozpůliti, rozpoliti, rozpoltiti, was ſo getheilt iſt, polowičný.

Hell, gaſný, ſwětlý, — čiſtý, — patrný, zřegmý, einerley hell, naſwětlý, trochu přiſwětlý, prozračný, heller Tag, helles Licht, gaſný den, gaſné ſwětlo, helles Zimmer, heller Stern, ſwětlý pokog, gaſná hwězda, helle Nacht, prozračná, gaſná, ſwětlá noc, beym hellen Tage, bjledně, helles Waſſer, helles Bier, čiſtá woda, f. čiſté piwo, n. heller Spiegel, čiſté zrcadlo, n. helles Glas, čiſté ſklo, n. helle Augen, dem Glanze nach, ſtkwětlí oči, plur. dem Scheine nach, gaſné, ſwětlé, čiſté oči, helle, reine Stimme, čiſtý, pozorný hlas, heller Abend, gaſný, ſwětlý wečer, m. helle Farbe, ſwětlá, gaſná barwa, f. helles Wetter, helle Luft, gaſno, gaſný čas, m. wygaſnění, gaſné powětřj, n. helle Lüge, patrná leż, helle Wahrheit, zřegmá, (patrná) prawda, es iſt hell, (klare Wahrheit,) zřegmo, patrno geſt, hell werden, gaſniti ſe, wygaſniti ſe, wygaſſowati ſe, rozſwjtiti, rozſwěcowati, oſwěcowati, zaſtrwěti ſe, proſwjtiti ſe, zaſwjtati, ſwjtati, helle Nacht, gaſná, ſwětlá, prozračná noc, hell machen, gaſniti, obgaſniti, ſwěrtié, gaſné činiti, učiniti, hell ſeyn, durch und durch, naſkrze ſwětlým býti, hell wie Eiſen, Metall, ſtkwětlý, es wird hell, ſwjtá, rozſwěcuge, rozkřeſtuge ſe, zaſwjtá.

Hell, adv. gaſně, ſwětle, patrně, čiſtě, hell ſchreyen, hlaſyté křiče-

ket, hell denken, swětle myslit.
Hellblau, gasně modrý.
Hellbraun, gasnohnědý, hnědý.
Helle, Helligkeit, f. swětlo, n. swětlost, gasnost, zhegmost, f.
Hellen, gasniti, obgasniti.
Hellbrennen, gasne hořeti.
Hellebarte, f. osstip, m. pýka, halaparna, f.
Heller, m. halíř, m. půl widenského.
Hellerhure, f. popenežnice, popenežnj, widenská kurwa, f.
Hellfärbig, gasnobarewný.
Hellgelb, gasně žlutý.
Hellgeschliffen, čistě nabrausseny.
Hellglänzend, stkwělý, stkwaucý.
Hellgrün, gasně zelený.
Hellklingend, gasně, hlasytě zněgicý, zwučný.
Hellautend, gasně zwučný, zwučicý.
Helleuchtend, swětle, gasně swjticý, stkwělý.
Hellroth, gasně čerwený.
Hellsehend, bystrý, čistě, ostře hledjcý.
Hellicht, am hellichten Tage, bjlodné.
Helm, m. lebka, přilbice, f.
Helmbusch, sstět, m. sstětka, f. lebky, chochol, m.
Helmdecke, f. nálicek, m.
Helmgesicht, n. Wisser, hledění, hled.
Helmschmied, m. přilbičnjk, (lebkář, m.)
Hemdchen, n. kossilka, f.
Hemde, n. kossile, f. oblečka, f.
Hemdknöpfen, n. knoflíček ke kossili, m.
Hemdkragen, m. okruží v kossile, n.
Hemdmacher, m. kossile sstitec, m. swadlj, f.
Hemmen, zdržeti, zdržowati, koło zawěsyti, skloniti, arazyti, durch Hinderniße, zastawiti, překaziti, stawowati, stawiti, zabawiti, zamezyti, einen Vergleich, Verkauf, einen Wagen, zastawiti, zadržeti, durch Verbote, zabawiti, die Handlung, obchod překaziti, přetážeti, obchod stewčowati, zarážeti, die Kühnheit hemmen, směloſti zabránit, den Zorn, hněwu zabránit, Freude hemmt meine Sprache, radoſt zastawuge, zarážj mi řeč, das Waſſer, zarazyti, zastawiti.
Hemmerling, m. Hammerling, Ammerling, Emmerling, posstolka, f. strnad, m.
Hemmkette, f. zawjrka wozu, f. hamulec, řetěz, m zawjračka kolnj.
Hemmung, f. zdrženi, zdržowáni, koła zawěšenj, skloněnj, zarazenj, n. durch Hinderniſſe, zastawnj, překaženj, n. mit Verboten, zabawenj, n. Hemmung des Wagens, zastawenj, zadržennj wozu, n. der Kühnheit, zabránénj směloſti, n.
Henfling, m. giřička, f.
Henkel, m. aussko, ucho, n.
Henkelbohrer, m. hemereyj, (uchowrt, m.)
Hengst, m. hřebec, (ek) worš, m. (hynsst, m.) verschnittener, walach, m. 2) Scheller, pussiák, kůň plemenný, pro plemeno, m.
Hengstfüllen, n. hřebčjk, m.
Henkelchen, aussko, n.
Henkeltopf, m. vssatý, rohatý hrnec, vcháč, m. hölzerner Krug, kokbel, m.
Henken, powěsyti, oběsyti, wěsseti, izt henken sie ihn, ten howěsseg, sich henken, oběsyti se.
Henkenswerth, sibeničnjk, sibenice hodný, m.
Henker, m. kat, katan, poprávce, m. der Henker! zum Henker! v kata, kyž to kat pálj, pálil, kyž to kat spere, weime! was zum Henker, co v kata, packe dich zum Henker, gdi k katu.
Henkerey, f. katowstwj, n. 2) das Gebäu, die Stube des Henkers, katowna, f.
Henkerinn, f. katowka, f.

Henkermahl, n. katowſký oběd, m.
Henkersherz, n. zakatilé, katowſké ſrdce, n.
Henkeriſch, katowſký.
Henkeriſch, adv. katowſky.
Henkersknecht, m. katu pacholek, holomek, pochop katowſký, m.
Henkersmäßig, katowſký, m.
Henkersmäßig, adv. katowſky, po katowſku.
Hennchen, n. ſlepička, f.
Henne, f. ſlepice, f. junge Henne, ſlepička, f. was von der Henne iſt, ſlepečj, ihr Stall, ſlepečj poſáda, f.
Her, ſem, komm her, pod ſem, přigď ſem, hin und her, ſem a, y tam, verſammlet euch um mich her, obſtupte mne, von oben her, von unten her, zhůry, z dóły, ſie ſtanden um uns her, ſtáli okolo nás, die Tage her, tu (těchto) několik dnj, wo iſt, wo kömmt er her, hieher, odkud geſt, odkud přicházý ſem, weit her, zdaleka, von Anfang her, von Ewigkeit her, von Alters her, od počátku, z počátku, od wěkoſti, od ſtarodáwna.
Herab, dolů, ſ. Herunter.
Herabbeugen, dolů ſehnauti.
Herabbringen, ſ. Herunterbringen.
Herabdonnern, dolů hřmáti.
Herabdrücken, herunterdrücken, ſtlačiti, tlačiti, ſwážiti.
Herabfahren, dolů ſgeti, 2) ſe ſwezti, wezti.
Herabfallen, dolů padati, padnauti, ſpadnauti, wie Obſt Blätter, opadáwati, opadati, ſprchnauti.
Herabfliegen, dolů letěti, ſletěti.
Herabfließen, dolů téci, ſtéci, ſtékati, ſtýkati.
Herabflößen, Hol. ſplawiti.
Herabgehen, dolů gjt, ſgjti.
Herabhängen, dolů wiſeti, ſwiſeti, ſchljpiti.
Herabhangen laſſen, ochljpiti, ſchljpiti, ſklopiti.
Herabhangend, odwiſlý, ſwiſlý, ochlipený, ſchljpený, herabhangende Ohren, odwiſlé uſſi, plur.
Herabhauen, ſeſadit, (dolů)
Herabhelfen, dolů pomocy.
Herabholen, jemanden, dolů koho gjti, přigjti.
Herabkommen, dolů přigjti, ſgjti, dolů ſgjti, komm zu mir herab, ſegdi ke mně dolů, 2) ſcházeti.
Herabkriechen, ſlezt, ſlýzat, dolů lezt, ſlezt.
Herablaſſen, dolů puſtiti, ſpuſtiti, ſpauſtěti, ochljpiti, ſchljpiti, ſich zu jemand, ſnižiti ſe, ſnižowati ſe, k někomu, ponžiti ſe, kořiti ſe, pokořiti ſe.
Herablaſſend, wie ein Großer, Gelehrter, Lehrer, ponžený.
Herablaſſung, f. eines Großen, ſnižený, ponžený, pokořený, kořenj, n. ſonſt, ſpuſtěnj dolů, ochljpenj, n.
Herablaufen, dolů běžeti, sběhnauti.
Herabnehmen, dolů brátí, wzjti, ſwundati, den Hut, ſmeknauti.
Herabregnen, dolů prſeti, deſtiti, ſprchnauti.
Herabreiſſen, dolů ztrhnauti, ſtrhati.
Herabrutſchen, ſweſti ſe, ſſaupnauti ſe dolů.
Herabſchauen, ſehen, dolů ſe dj wati, podjwati, hleděti, patřiti, kaukati, popatřiti, pohlédeti.
Herabſchicken, dolů poſlati,
Herabſchiſſen, ſ. Herunterſchiſſen.
Herabſchimmern, blýſkati ſe dolů.
Herabſchlagen, dolů ſrazyti, ſrážeti, wie Obſt u. d. gl. ſtřáſtiti, klátiti, ſrazyti.
Herabſchwimmen, dolů plawati.
Herabſehen, dolů hleděti, (pohleděti) ſhleděti, wzhleděti.
Herabſenden, dolů poſlat, poſýlat, ſoſlat.
Herabſenken, ſpuſtiti, b) ſklopiti.
Herabſchleudern, mit Gewalt dolů ſtřáſtiti.
Herabſetzen, vom Stuhle, Pferde, ſsaditi,

saditi, s) ſ. Erniedrigen.
Herabſpringen, dolů ſkočiti.
Herabſteigen, dolů ſtaupiti, ſtupowati, von dem Berg herab, oder den Berg herab, s, (z) wrchu dolů ſtupowat.
Herabſtimmen, Saiten, popuſtiti, ſpuſtiti.
Herabſtürmen, dolů baukiti.
Herabſtürzen, ſwrcy, dolů ſwrcy, wrcy, ſmecy, mecy, metati, ſ. H runterſtürzen.
Herabtaumeln, dolů ſe motati, ſeybrati, zamotati.
Herabtriefen, dolů kapati.
Herabwälzen, ſwaliti, dolů waliti, dolů ſwaliti.
Herabwerfen, dolů ſhoditi, ſwrcy.
Herabwürdigen, pokořiti.
Herabwürdigung, ſ. pokořenj, n.
Heran, ſemto, bljzko.
Heranarbeiten, ſich, wydjrati ſe.
Heranfließen, přitecy, tecy, (k němu)
Heranklettern, přileſt, přidrápat ſe.
Herankommen, nahen, bljž přicházeti, přibližowati ſe, přibljžiti ſe, bljžiti ſe, přiſtupowati.
Herankriechen, přileſt, přiljzat, připlazyt ſe.
Herannahen, bljžit ſe, přibljžit ſe, přibližowat ſe.
Heranrücken, ſ. Herankommen.
Heranſteigen, wſtaupiti, přilezti.
Herantreten, přiſtaupit.
Heranwachſen, dorůſtati, wyrůſtati, očrůſtati, wěkem doſpjwati.
Heraufliegen, wyletěť, nahoru letěť, nahoru wyletěſt.
Heraufgehen, wygjt, na horu gjt, nahoru wygjt.
Heraus, wen, zwenku, zewnič.
Herausackern, wyworati.
Herausarbeiten, etwas, wyprawiti, wen, ſich, dobyti, aus dem Kothe, wydjrati ſe, wydrati ſe, prodrati ſe, wydobeyti, dobeyti, dobyti ſe, dobeywati ſe wen z bláta.
Heraufkommen, na horu gjt, přigjt, wygjt, přicházet.
Heraufkriechen, wylezt, nahoru wylezt, lezt, wyplazyti ſe.
Heraufſteigen, wſtaupit, wylezt, wygjt, nahorů wylezt, wygjt, gjt, lezo, den Berg, die Treppe heraufſteigen, na wrch, po ſchodech nahoru gjt, lezt.
Herausbekommen, ſ. H rauskriegen.
Herausbeugen, wyhnauti.
Herausbitten, wyprošyti.
Herausblaſen, wyfaukati, wyfaukaunti, wydmauti, durch Blaſen heraustreiben, als den Staub, einen Ton, wyrazyti.
Herausbrechen, wypukaunti, wyrazyti ſe, etwas, wylomiti, wylámati, wyrazyti, ſ. Ausbrechen.
Herausbringen, wywesti, wyprawiti, wymocy, einen aus dem Elend, wymocy, wyprawiti někoho z bjdy, eine Summe im Rechnen, wyprawiti, wywesti, aus einem ein Geheimniß, Bekenntniß herausbringen, mit Gewalt, tagemſtwj a wyznánj z někoho wyprawiti, wymocy.
Herausbrudeln, wen wywřjti, wyswjrati, wykypěti.
Herausbrüllen, wyřwati.
Herausdampfen, wydychati, wypařiti.
Herausdonnern, wyhřmiti.
Herausdrängen, ſich, protlačiti ſe, prodrati ſe, wydrati ſe wen.
Herausdrechſeln, na ſaustru wytočiti, wykrautiti, wyſaustružiti.
Herausdrehen, aus etwas, wytočiti, wykrautiti, ſich auf etwas, wytočiti ſe, wykrautiti ſe z něčeho.
Herausbrennen, wen hoketi.
Herausdringen, wyřiti ſe, wywaliti ſe.
Herausdrücken, wytlačiti, einen, wycifnauti.
Herausdunſten, wůni, páru wypauſtěti.

Heraus-

Herausfahren, wygeti, plötzlich, wyniknauti, aus der Hand, wysmeknauti se, wie eine Rede, ein Wort, wyskočiti, wygeti, es fuhr mir heraus, wyskočilo mi to tak, probiekl sem to tak, etwas herausfahren, wie das Gewächse im Frühling, wyskakowati, wystřelowati.

Herausfallen, wypadnauti, wie die Zähne, wypadati, wypřsseti.

Herausfeuern, wystřeliti, wen střjleti, mit den Kanonen, z děl střjlet.

Herausfischen, wylowiti.

Herausfliegen, wyleczti, von Bienen, wyrogiti se.

Herausflüchen, kecy wen, wykecy, wytěkati.

Herausfolgern, wywáděti, wywodit.

Herausfordern, wen požádati, wyžádati, žádati, 2) zum Kampfe, wyžwati, wybjdnauti, posbjdnauti.

Herausfreyen, wdáti se ze swého stawu, neb rodu.

Herausführen, jemanden, wywesti, wywáděti, einen Missethäter zum Galgen, wywáděti zločince k sibenicy, Waaren sonst wie andere Sachen, wywážeti, wywezti.

Herausgeben, wydati, wydáwati, wen dáti; na gewo dát, wynest, ausserdem, darauf, übriges Geld z dodati, was herausgegeben, ausser dem gegeben wird, dodawek, m. er gab mir es zum Fenster hinaus, dal mi to oknem wen, etwas zurückbehaltenes herausgeben, něco wydati, ein Buch herausgeben, ediren, knihu wydati, wydáwati, wůbec na swětlo wydati.

Herausgeber, m. wydawatel, wydawač, m.

Herausgebung, f. Herausgabe des Buches, wydánj, n.

Herausgeblasen, wyfaukowany.

Herausgefordert, wyžádany, 2) zum Zweykampfe, wyzwany, wybjdnuty.

Herausgeführet, wywedeny.

Herausgegangen, wyssly.

Herausgezogen, wytažený.

Herausgehen, wycházeti, wygjti, herausgehen lassen ein Buch, nechat wygjti knihu, wydati knihu, wie der Degen aus der Scheide, wysmekowati se, wysmeknauti se.

Herausgiessen, wyljti, wylewati.

Herausgraben, wykopati, wyhrabati.

Heraushauen, wysekati, wyrubati

Herausheben, wyjmauti, wyswednauti, 2) eine Thür aus den Angeln heben, wypáčti.

Heraushelfen, pomocy z někeho wen.

Herausheulen, wykwati.

Herausholen, etwas, pkinesti wen, wynesti wen, wen dáti, wydati, jemanden aus dem Gefängnisse, da er selbsten nicht kömmt, wywesti, wen přiwesti.

Herushusten, wykaschlati.

Herausjagen, wyhnati, wypuditi, wen wyhnati, wyháněti, puditi, jage ihn zu mir heraus, wyžeň ho wen ke mně.

Herausklauben, wybjrati; wybrati.

Herausklügeln, wymydrowati.

Herauskommen, hervorgehen, wygjti, wycházeti, wen gjti, wygjti, wycházeti, přigjti, so oder so, auf die Weise herauskommen, wypadati, es kömmt eben so heraus, tak to právě wypadá, was kömmt heraus, co z toho wygde, die Rechnung kömmt nicht heraus, ten počet newychází, komm zu mir heraus, oder komm heraus, aus dem Hause, aus dem Zimmer, pod ke mně wen, pod wen, wygdi ke mně wen, wygdiž wen, es kömmt Niemand zu uns

heraus, žádný z nám wen negde, newychází, nepřichází, es kömmt auf eins heraus, gedna wěc gest, wssegedno gest, das käme schön heraus, to by bylo pěkně, (nebyloby pěkně) wenn es herauskömmt, (statt auskömmt, bekannt wird, gestli se to proneše, wygdelito, přigdelito na gewo, dabey kömmt nichts heraus, žádný užitek, nic z toho nepogde, wie eine Menge Menschen, schnell, wyrogiti se, wyniknauti.

Herauskozen, wykuckati.

Heranskratzen, es zu bekommen, wydrápati, wyškrábati, es wegzubringen, wyškrábati.

Herauskriechen, wen wylezti, wylizti, wzlizati,

Herauskriegen, wen dostati, wen dobyti, wydobyti.

Herauslaugen, wen dáti, podati.

Herauslassen, wypustiti, wen pustiti.

Herauslaufen, wyběhnauti, wen wybihati, wyběhnauti, běžeti, wytecy.

Herauslegen, wen wyložiti, wykládati.

Herauslehnen sich, wylehnauti sobě.

Herauslesten, wywesti, wywoditi, wywáděti.

Herauslesen, s. Auslesen.

Herausliegen, wyskytati se.

Herauslocken, wylauditi, wywabiti.

Herauslügen sich, wylhati se, wyklamati se.

Herausmachen, etwas, wegnehmen, wyprawiti, wen připrawiti.

Herausmahlen, Getreide, wymljti.

Herausmurmeln, wymumlati.

Herausnagen, wyhryzti, wyhlodati.

Herausnähen, wyšiti, wyšiwati.

Herausnehmen, wynjti, wen wzjti, wybrati, wyndati, wywundati, z

Herausneigen, sich, wyhnauti se wen.

Herauspeitschen, wymrskati, wyšlehati, wypráskati.

Herausplatzen, mit etwas, wypleskati, wyplesstiti něco, wygeti s něčim, den Staub, wybauchati

Herausprechen, jemanden, wythaucy, wytřiskati někoho.

Herauspressen, wytlačiti.

Herausprügeln, wymlátiti, wytlaucy, wytřiskati.

Herausquellen, prýsstiti se, wypršiti se, wytreyskati se, hmyzeti, prameniti se, wen wyskakowati, prandjti se.

Herausragen, wyniknati, strmiti, wystrkati se, wykaukati, wen kaukati, wykukowati, die Zunge, wyplazyti gazyk.

Herausrecken, wystrčiti wen.

Herausreden, přjmo, zpřjma mluwiti, sich, wymluwiti, wymlauwati se.

Herausreiben, wyšaustati, wytirati, wytřjti, Körner, wydrtiti.

Herausreissen, wytrhnauti, wytrhati, wyrwati, wydrápati, einem die Augen, wydrápati, die Haare, wytrhati wlasy, die Zähne, wytrhati.

Herausrennen, wygeti, wyrogiti se, wytecy.

Herausrinnen, wytecy, wytékati, wen tecy.

Herausrücken, wie die Armee, wytrhnauti, herausrücken mit dem Gelde, wytasyti se s peněz, mit etwas im Reden, wygeti wen s něčim, er wollte nicht damit herausrücken, nechtěl s tjm wen, nechtělo se z tjm wygeti, nechtělo to z něho wen.

Herausrufen, wen wywolati.

Herausſagen, wyřjcy, wyřeknauti, wypowědjti, powědjti zpřjma, ſage es nur frey heraus, gen to směle, zpřjma powěz.

Herausscharren, wyhrabati, wykopati.
Herausschäumen, wypěniti.
Herausscheinen, herausschimmern, wyhlýskati se, wen se swjtiti.
Herausschießen, wystřeliti, schnell herauskommen, wystřeliti se, wyskočiti, wymrsstiti se, wynikuauti se.
Herausschiffen, wyplawiti se.
Herausschinden, wydřjti.
Herausschlagen, wyrazyti, neut. herausschlagen, wie die Flamme, wyrazyti, wyniknauti; herausstreiben, wie die Besatzung, wytlaczy, wytepati, wytřjskati, wybiti.
Herausschleppen, wywlec, wywijknauti, wymeytnauti.
Herausschlendern, wymrsstiti, wyluciti.
Herausschneiden, wyřezati, wyřjznauti, wyrjesstiti, wie Papier mit der Scheere, wystřjhnauti, wie Brod, wykrogiti, wykrágeti.
Herausschöpfen, wywáziti, wytenziti.
Herausschreiben, wypsati, wypisowati, aus einem fernern Orte, psáti zdaleka.
Herausschreyen, wen křičeti, wykřjknauti.
Herausschütteln, wytřásti, wytrásati.
Herausschütten, wyliti, wylěwati.
Herausschwimmen, wyplawati, wyplauti, wyplynauti.
Herausschwingen, wypráhnauti, napřáhnauti.
Herausschwitzen, etwas, wypotiti se z něčeho, něco.
Herausehen, wyhljdnauti, wykaukuauti, wen kaukati, hleděti, patřiti, wyzřjti.
Herausspatiren, wycházeti wen na procházku, wen se procházeti.
Herausspringen, wyskočiti, wyskakowati, wen wyskočiti.
Herausspritzen, act. wystřjknauti, wypršknauti.
Herausstrossen, wypukati se, wypučiti se, pučeti se, prautiti se.
Herausprudeln, sprühen, pass. wyřinauti se, wyskakowati; blubonsiti.
Herausstammeln, wybreptati.
Herausstecken, wystrčiti.
Herausstehen, strměti, čumětí.
Herausstehlen, wykrásti, sich, wylanditi se, wykrásti se.
Heraussteigen, wystaupiti wen.
Herausstellen, wen wystawiti.
Herausstossen, vertreiben, wystrčiti, von einem, wie z. B. der Wind den Deckel, das Pulver die Kugel, wyrazyti; Reden, řeči wypuskiti, wypausstěti.
Herausstottern, wykoktati, wybrepkati.
Herausstrecken, wen roztáhnauti, z. B. die Zunge, wyplazyti.
Herausstreichen, s. Ausstreichen, loben, wychwalowati, wynásseti chwálau.
Herausströhmen, wywaliti se, wyřjtiti se, wyhrnauti se, b) prauditi se.
Herausstrudeln, hmyzeti, prauditi se.
Herausstudiren, wyhledati.
Herautragen, wynesti, wynásseti.
Heraustreiben, wypuditi, wyhnati, wylpássiti.
Heraustreten, wystaupiti, wyrostřjti.
Heraustrieren, wen kawati, kanauti.
Herauswachsen, wen růsti, wyrůsti, wyrostati.
Herauswälzen, wywaliti.
Herauswerfen, wyhoditi, wyhazowati, wywrey, wywrhnauti, wymecy, wymetati, wen hoditi, wen wyhoditi — — wirf es mir zum Fenster hinaus, hoď mi to oknem wen.
Herauswickeln, wywinauti, wyplesti, wymásti, sich herauswickeln

aus

aus etwas, wypleſti ſe, wymáſti ſe, wywinauti ſe z nèkeho.
Herausrinden, wydříti, wydjrati.
Herauswollen, wen chtjti.
Herauswurgen, wydáwiti, ſich, wywrtjti ſe.
Herausziehen, wyrwati, wydrápati.
Herausziehen, wytáhnauti, den Faden aus dem Ochr der Nadel, wywlikuauti, das Schwerdt, den Degen, meč, koš wytáhnauti, wytaſyti, potrhnauti, meče, kordu dobyti.
Herauszwingen, zwingen, wynutiti, wynutkati, ſich, mocý ſe wydobyti, wydrati ſe, prodrati ſe.
Herbe, trpký, hořký, krutý, krušný, das iſt, kömmt mir herb, geſt. přichází mně krušno, duſno, těžko, trpkě.
Herbe, adv. trpce, trop. krutě, krušně.
Herbe, ſ. trpkoſt, trop, ſ. krutoſt, ſ.
Herberge ſ. bey jemanden, hoſpoda, rčma, ſ. hoſtinice, ſ. dům hoſtinſký, geben, freywillig, hoſpodu dáti, do hoſpody přigjmati, hoſtiti.
Herbergen, einen, přechowati, přechowáwati někoho, pohoſtinu, do hoſpody přigjti, 2) bey einem herbergen, hoſpodowati, hoſpodau býti, mjti hoſpodu.
Herbeten, modliti ſe něco.
Herbey, herbei, ſem, ſemto, dále gi ſem.
Herbeybringen, ſem, ſemto nèſti, přinesti, přinášeti, jemanden, ſem wèſti, přiweſti.
Herbeyfahren, ſem geti, přigeti, přigížděti, 2) herbeyführen, als Steine, Schutt, Kalk, woizyti, přiwážeti (ſem)
Herbeyfliegen, přitecy, ſem tecy.
Herbeyführen, ſem wèſti, přiweſti, přiwážeti, 2) Steine, Kalk, Waaren, přiwážeti, woizyti (ſem) nj, wápno, zbožj.

Herbeygehen, ſem gjti, přigjti, přicházeti.
Herbeyholen, ſem přiweſti, přinesť.
Herbeykommen, ſem gjti, prigjti, přicházeti, přiſtaupiti; kommen ſie doch näher herbey, přiſtaupěgj pak bljže, die Zeit kömmt herbey, da ich abreiſen muß, čas přichází, ſe bljžj, w který odjeti muſým, ſ. Herzukommen.
Herbeykunft, ſ. přjchoz, m. přigitj, n.
Herbeylocken, přilauditi, přiwábiti, přiwnaditi.
Herbeyrücken, ſem přitáhnauti, přitrhnauti, přibrati ſe.
Herbeyrufen, ſem wolati, zawolati, přiwolati.
Herbeyſchaffen, ſem opatřiti, igednati.
Herbeyſchaffung, ſ. opatřenj, igednánj, n.
Herbeyſchwimmen, ſem připlawati, připlauti.
Herbeyſtellen, ſem poſtawiti, přiſtawiti.
Herbigkeit, ſ. Herbe.
Herbringen, jemanden, ſem přiwèſti, připrawiti, ich konnte ihn nicht herbringen, nemohl ſem ho ſem přiwèſti, připrawiti, doprawiti, etwas herbringen, ſem nèſti, přinesti, přinášeti.
Herbſt, m. podzym. podzymek, m.
Herbſtblume, ſ. ocun, m.
Herbſtfrüchte, plur. ſ. owoce podzymnj, n.
Herbſtheu, n. podzymnj ſeno, n.
Herbſtluft, ſ. podzymnj čas, m. powětřj, n.
Herbſtmäßig, podzymnj.
Herbſtmonat, m. 1) podzymnj měſýc, 2) Sep. měſýc Září, m.
Herbſtwetter, n. Witterung, ſ. čas podzymnj, m.
Herd, Heide, ſ. Heerd, Heerde.
Herdchen, n. ohniſtjtko, n.
Herdringen, přiwaliti ſe, přitiſkati ſe, přitrhnauti ſe, ſem ſe nahnati, hrnauti.

Hereilen, sem pospjchati, pospjssti, přispjssiti, kwapiti, sem přikwapiti.

Herein, sem, (do wnitř,) do (wnitřka) nur herein, gen sem, gen wkrocegj, gen sem wegdau, Licht herein, swjčku, swětlo sem, sem s swjčkau, swětlem, Freund, wie bist du herein gekommen, přjteli, kterak gsy sem wssel, wssel? Mat. 22. 12. es kömmt Niemand herein (in die Stadt) žádný sem nechodj, nepřichází (do města)

Hereinbrechen dobyti se, wlámati se, wlaupat se; wrazyti, 2) wie die Nacht oder Unfälle, připadati, připadnauti, über einen, připadnauti, přikwakti, wrazyti, dorazyti, wdekiti, dotkjti na někoho sem.

Hereinbringen, sem přinesti, wnesti.

Hereindringen, sem se tlačiti, kterti se, walitj se, trjsti se, wlačiti se, wkititi se, wetrjsti se, wedrati, prodrati se, pronikuauti.

Hereineilen, sem pospjchati, kwapiti, chwátati.

Hereinfallen, sem wpadnauti.

Hereingehen, hereinkommen, sem gjti, wgjti, wcházeti, přicházeti.

Hereinhelfen, jemanden, sem někomu pomocy.

Hereinholen, etwas, přinesti sem, přinášeti.

Hereinkommen, sem přigjti, wgjti, přicházeti, wcházeti.

Hereinkriechen, sem lezti, přilezti.

Hereinkriegen, jemanden, dostati někoho sem.

Hereinlassen, sem pustiti, wpustiti, paussteti, wpaussteti, nechati.

Hereinlaufen, sem wběhnauti, wie Wasser, wtecy.

Hereinlegen, sem wložiti, wkládati.

Hereinlocken, sem wlauditi, přilauditi, přiwábiti.

Hereinnehmen, sem wzjti, bráti.

Hereinnöthigen, sem wnutiti, wnutkati, donutiti, donutkati, přinutiti, přinutkati.

Hereinreiten, sem geti, wgeti, přigeti na koni.

Hereinrücken, s. Einrücken.

Hereinrufen, sem wolati, přiwolati, zawolati.

Hereinschießen, sem střileti.

Hereinsteigen, sem lezti, wlezti, wstaupiti.

Hereinstossen, sem strkiti, wstrkiti.

Hereinstreifen, dochážeti, dogjždžeti.

Hereinstürzen, wpadnauti, wrazyti sem, wřititi se sem.

Hereintaumeln, wmotati se sem, zamotati se, wžeybati se sem, přižeybati se sem.

Hereintragen, sem nesti, wnesti, přinesti, wnášeti, přinášeti.

Hereintreiben, sem hnáti, wehnati, přihnati, pudit.

Hereintreten, sem wstaupiti, wkročiti.

Hereintreten, das, s. Hereintritt.

Hereintritt, m. wstaupenj, wkročenj, n.

Hereinzerren, sem wtrhnauti.

Hereinziehen, was draußen war, sem wtáhnauti, 2) wieder hereinziehen, wstěhowati se, přistěhowati se.

Hererziehen, powjdati, wyprawowati.

Herfahren, etwas, sem přiwážeti, přiwezti, wozyti, 2) selbst, geti, přigeti sem, přigjždžeti? mit Ungestimm, dogjždžeti, da fahren sie her (näher zu uns, gedau sem (bljž k nám.

Herfliegen, sem letěti, přileteti.

Herfließen, sem tecy, přitecy.

Herführen, jemanden, sem westi, přiwesti, 2) etwas zu Wagen, Schiffe, wezti, přiwezti, přiwážeti.

Hergang, m. celý běh, příběh, m.
Hergeben, Geld, sem dáti, gieb her, dey sem
Hergebracht, fym přinesseny.
Hergeführt, přiwedený, připrawený
Hergegen, s. Dagegen, Hingegen.
Hergehen, herkommen, sem giti, přijjti, přicházeti, choditi, gehe her, pogď sem, er gehet schlecht her, on sy špatně chodj, 2) geschehen, hoditi se, zběhnauti se, státi, dáti se, přiházeti se, wie es herzugehen pflegt, gak se stáwá dáwá, přihází.
Hergeholt, sem přinesseny.
Hergelaufen, fičaný, řekmutý, powjdaný, odřikaný, odřikáwaný.
Herhalten, držeti, nadržeti, nastáwiti, nastrčiti, herhalten müssen, bůsen, odbeywati, etwas unangenehmes erdulden müssen, zakaussěti.
Herholen, einen, giti, přigiti pro někoho, přiwesti někoho, etwas, giti pro něco, přinesti něco, ju weit, jdaleka přimáděti, přiwozowati.
Hering, m. Häring, herynk, herník, okoleš, m.
Heringsbrühe, f. poljwka z herynka, herynkowá.
Heringskrämer, m. prodawač herynků, m.
Heringslacke, f. lák herynkowý, m.
Herkommen, přicházeti, přigjeti pocházeti, pogiti, komm her, pogď sem, přigď sem, wo kömmst du her, odkud přicházýš, gdeš, wo bist du hergekommen, kde gsy se tu wzal, kde gsy sem přissel, kde sy se tu ocrnul, odkud gsy sem přissel, 2) herstammen von etwas, als eine Wirkung, ein Wort, odtud přicházeti, pocházeti, das kömmt von ihm her, to od něho, z někho pochází, přichází, davon kömmt das Uebel her, od (z) toho pochází to zlé, hergekommen, bey etwas, zběhlý w něčem, er ist dorey, bey u Studiren herackommen, gest w tom wměnj zběhlý, 3) nabrati se, brátí se, wzýti se, mit dem Genitiv. wo kamen nur so viele Fliegen her? kde se tu gen těch mych nabralo, wzalo?
Herkommen, das, Geschlecht, kmen, rod, m. pogitj, n. gutes Herkommen, dobrý rod, kmen, vom guten Herkommen, guten Herkommens, z dobrého rodu, kmenu posslý, vom schlechten Herkommen, z rodu, kmenu chatrného, prostého, zprostného, sprasného posslý, 2) Weise, Gebrauch, obyčeg, způsob, m. es ist Herkommens, gest ten obyčeg, způsob.
Herkunft, f. přichod, m. přigitj, n. 2) Geschlecht, rod, kmen, m. pogitj, n. s. Herkommen, unehrliche Herkunft, nematný rod, m.
Herlallen, zwáštati.
Herlassen, pustiti, sem pustiti, man wollte ihn nicht herein lassen, nechtěli ho sem pustit.
Herlangen, sahati sem, sáhnauti, dosáhnauti, dosahowati sem, dosahati sem, b) geben, podati sem.
Herlaufen, sem zběžeti, přiběhnaut.
Herlegen, sem položiti, sem klásti, lege es mir her, polož mi to sem.
Herleihen, půgčiti sem, zapůgčiti, ich habe viel Geld bereits hergeliehen, giž gsem mnoho penéz rozpůgčil.
Herleiten, wo anders her an seinen andern Ort, přewáděti, přewesti, von etwas, ein Wort, odwozowati, půwod brátí.
Herleitung, f. des Worts, půwod, m. půwodu brátí, n. odwod slowa, m.
Herlesen, čjsti na hlas.
Herletung, f. čtenj na hlas, n.

Her-

ben, ſich, über etwas, dáti
s něčeho, puſtiti ſe, wpuſtiti
něčeho, einem etwas her
en, někomu něco namlu
, Poſſen, frwerácetwí, hříč
ſſ břinky, fraſſky prowozo
, prowáděti, laſſkowati.
lin, n. popelice, popelka, f.
linchen, n. popelička, f.
linpelz, m. kožich z popelice,
ličný, m. popelič.
ln, f. ein Kraut, hekmánek,

rmeln, mumlati, zamum

h, potom, nápotom, pak,
lange hernach, nedlauho
m, hernach erfuhr ich es,
(potom ſem ſe toho dowě
, gehen ſie nur, ich will her
ſchon kommen, gdau gen,
gá potom přigdu, acht
hernach gieng er gar weg,
eſm ónj potom dokonce o
l.

chmals, až potom:
hen, bližiti ſe ſem, přibližiti

hmen, kde wzíti, brátí, wo
ehmen, kde co wzíti, na
ti, wzíti, wo möchten denn
Leute ſoviel Geld hernehmen,
by ſe lidé nabrali peněz,
by ony wzali peněz? 2) fop
, brátí na ſſpičky, gebarl,
ati, dogimati, dorážeti na
cho.
nen, ſich, nach etwas, gme
ati ſe po něčem, ſlauti po
m.
ch, f. Heldenmäßig,
), m. Ausrufer, hlaſatel,
yſel, poſel wogenſký, m.
in Friedensſachen, wypowi
el, hlaſatel, zwěſtowatel,
f. wyſlanec pokoge, m.
ſſtab, m. hůlka, berla po
e, f.
ndern, herplappern, plyſſati,
ti, blekotiti.
m. pán, m. das ſind rech
reden, to gſau hodny páni,

über das Geſind, Dienſtboten, hoſ
podář, m. der Herr Gott, hoſ
podin, pán, m. der Tag des
Herrn, den páně, n. was des
Herrn iſt, páňſtwj.
Herrchen, n. panáček, pánek, m. pa
niátko, páně, n.
Herrechnen, wyčjtati, wyčjſti, wypo
čjtati.
Herreichen, podáwati, podati, ſem
podati, poſkytnauti, reiche mir
deine Hand her, podeg mi ru
ku.
Herreiſen, ſem geti, giti, ſem přij
get, přigjt, eben darum bin ich
hergereiſet, proto gſem ſem při
gel.
Herreiten, ſem geti na koni.
Herriſch, rozkazný, poručliwý.
Herriſch, adv. rozkazně, poruč
liwě.
Herrlein, n. Herrchen, pánek, paná
ček, m.
Herrlich, wýborný, znamenitý, ſlawný, ſtkwoſtný, welebný, wálný, nádherný, panſký, herrliche Mahlzeit, Tafel, Gaſterey, ſlawný, ſtkwoſtný, panſký oběd, kwas, m. eine herrliche Arbeit, znamenitě, wýborné dílo, n. ein herrlicher Junge, wýborný gonák, m. herrliche Tracht, nádherný krog, m. herrliches Leben, panſké, wýborné žiwo bytj, n. herrliches Geſchenk, znamenitý dar, m. herrliche That, ſlawný, znamenitý čin, m.
Herrlich, adv. wýborně, na wý bor, znamenitě; ſtkwoſtně, ſla wně, welebně, nádherně; pan ſky, herrlich tractiren, ſtkwoſtně hoſowati, ſich herrlich halten, wýborně ſe chowati, ſobě we ſti, herrlich hergehen, nádher ně ſobě chodit, herrlich leben, panſky, wýborně, na wýbor žiwu býti.
Herrlichkeit, f. Glorie, Geprange, Pruuk, oſlawa, f. oſlawenſtwj,

a.

ni: nádhernost, wýbornost, znamenitost, stkwostnost, slawnost, sláwa, welebnost, f. Gottes, sláwa, welebnost Božská, f. seine Herrlichkeit, geho welebnost, des Lebens, Vergnügens, výbornost, znamenitost f.

Herrnbefehl, m. Herrngebot, n. poručenj panské, n. panský rozkaz, m.

Herrndiener, m. sluha, služebnjk panský, m.

Herr dienst, m. služba panská, f.

Herrngasse, f. panská ulice, f.

Herrnhof, m. dwůr panský, m.

Herrnsitz, m. Herrnplatz, sídlo panské, n.

Herrnstube, f. panská světnice, f.

Herrschaft, f. Regierung, Macht, Oberherrschaft, Obergewalt, Botmäßigkeit, panstwj, wládařstwj, n. wláda, f. wládnutj, wládařenj, panowánj, n. wrchnost, zpráwa, f. das Land wo einer Herr ist, ein Inbegriff von Gütern, mit der Gerichtsbarkeit, panstwj, n. Herrschaft haben, führen, wládařstwj, panstwj, wládu, wrchnost mjtj, wládařstwj, zprákwu držeti, solche erlangen über — opanowati; von aus fremder Herrschaft, cyzopanský, Herrschaft über einen haben, mjti nad někým zprákwu, wládu, die Herrschaft, der Herr, die Herrn selbst im Lande, auf einen Gute, Gebiete, wrchnost, f. die junge Herrschaft, mladá wrchnost, f. Herrschaften, panstwo, n. wrchnostj, f. plur.

Herrschaftlich, panský, vom Landesherrn, wládařský, panownický, vom Grundherrn, Hausherrn, panský, wrchnostenský, herrschaftliche Bediente, überhaupt wenn man einen sieht, erkennt, panstj, wrchnostenstj slaužicý, plu. herrschaftlicher Verwalter, panský zprákwce, herrschaftliche Güter, panstj, wrchnostenstj statkowé, m. plur.

Herrschaftlich, adv. panský, herrschaftlich leben, pansky, po pansku žiwn býti.

Herrschen, panowati, wládařiti, wládnauti, zprawowati, wie König, kralowati, wie ein Herzog, weywoditi, herrschende Religion, panugicý wjra, f. herrschen, wie eine Gewohnheit, wie Sünden, panowati.

Herrscher, m. panownjk, wládař, wládce, zprákwce, m.

Herrscherinn, f. panownice, wládařka, wládkyně, f.

Herrschsucht, f. žádost panowánj, chtiwost k panowánj, f.

Herrschsüchtig, žádostiwý panowánj, tuha, chtiwý k panowánj.

Herrücken, přiterhowati sem, přistupowati sem, přistaupiti sem, přibližiti se sem, přibližowati se sem.

Herrufen, sem zawolati, přiwolati, powolati, zawolati, rufe ihn her, zawoleg ho sem.

Herrühren, pocházeti.

Hersagen, říkati, powjdati, wyprawowati, wypsawiti, rozprawěti, Lekzion, odříkáwati.

Herschaffen, opatřiti, zgednati.

Herschauen, sem hleděti, kaukati, patřiti.

Herschießen, schnell herzukommen, wie ein Vogel, Schiff, Pfeil, Kugel, přiletěti, wie das Wasser, wběhnauti, welnauti; Geld herschießen, penjze zapůjčiti, poskytnauti; herschießen im Kriege, auf uns, sem střileti, do střelowati, střelbau, střelenjm dorážeti.

Herschleichen, přilijzati, přileziti, přiluzowati se, přilauditi se, přiwlecy se.

Herschleukern, tahati se, potulowati se, talácetí se, plandati se, klackowati se.

Herschleudern, sem mrsstiti, zamrsstiti, wrcy, lučiti.

Herſchnattern, tlampati, tlachati, tlachem dělati.

Herſchreiben, einem Brief, Zeitung, pſáti ſem pſanj, nowinu.

Herſeyn, von einem Orte, býti od nekud, über einen mit Reden, býti w wěkom s kěmi, ſie waren alle über ihn her, byli wſichni w něm hned.

Herſetzen, ſem poſtawiti, přiſtawiti, ſetze den Stuhl her, poſtaw ſem ſtolicy, ſich, poſaditi ſe, ſednauti ſem.

Herſtingen, prozpěwowati.

Herſtrengen, einen, wyſtwati: a) wie jemand, auf dem Pferde, přitecy, dohnáti, vprkem, cwalem přigeti, přihnati.

Herſtammen, von einem herkommen, pocházeti, pogiti, wicházeti, wzegiti, wznikati, pſwod brátí, rodem býti, wo ſtammſt du her, odkud pochážyš, odkud gſy rodem?

Herſtammend, pocházegicý, wicházegicý.

Herſtammung, f. Urſprung, Abſtammung, pſwod, m. pogitj, pocházenj, n. počátek, wznik, m.

Herſtellen, an einen Ort, poſtawiti ſem, ſich, poſtawiti ſe ſem, einen Kranken, vzdrawiti, poſzdrawiti, nemocného k zdrawi, w předeſſlé zdrawj nawrátiti, etwas eingefallenes, zaſe wyſtawěti, wzáklati, oprawiti, w ſtaw nawrátiti, eine Gewohnheit, zwyk obnowiti, etwas beſſer machen, verbeſſern, w dobrý, w lepſſí ſtaw nawrátiti, vwesti; ein Werk liefern, prácy, dílo, k miſtu přiweſti, vdělati, die Freyheit, den Geſchmack wieder herſtellen, nawrátiti, opatřiti, opět zgednati, Verdorbenes, Beſchädigtes, w ſtaw nawrátiti.

Herſtellung, f. znowa wzdělánj, obnowenj, n. obnowa, oprawa, des Kranken, vzdrawenj, pozdrawenj, nawrácenj w. předeſſlé zdrawj, k zdrawj, n. w ſtaw nawrácenj.

Hertraben, klusati.

Hertragen, neſti, ſem neſti, přineſti, vor ſich hertragen, před ſe neſti.

Hertreiben, ſem hnáti; přihnati.

Hertreten, ſem wſtaupiti, přiſtaupiti, přikročiti, kročiti, wkročiti, tritt her, wſtup ſem, wkroč ſem.

Herüber, ſem na tu ſtranu, herüber fahren, ſem na tu ſtranu geti, herüber kriechen, ſem lezti, přelezti, kriech herüber, přelez ſem, herüber bringen, ſem neſti, přeneſti, herüber bringen, führen, ſem přiweſti, herüber gehen, ſem giti, přegiti, herüber tragen, ſem přeneſti, herüber werfen, ſem přehoditi, herüber treten, ſem ſtaupiti, přeſtaupiti, kročiti, překročiti, über den Fluß herüber locken, ſem přes řeku přilauditi, komm zu mir herüber, über den Fluß, přegdiž ſem ke mně, die Blumen biegen ſich herüber, kwěti ſem ſe přehybá.

Herum, okolo, wůkol, kolem, da herum, dort herum, tu okolo, tam okolo, überall herum, wůkol, wſſudy okolo, um und um herum, kolem, do kola, do koleaněe, ſich im Kreiſe herum drehen, do kola ſe točit, rings herum gehen, kolem okolo git, chodit, um das Haus herum gehen, okolo domu git, chodit, der Fluß fließet zum die Stadt herum, řeka teče okolo celého města, kommen ſie da herum, gdau tudy.

Herumbauen, kolem okolo, do kola ſtawěti.

Herumbeißen, ſich, wie Hunde, kauſati ſe, ſich mit einem, hryzti ſe, kauſati ſe, ſkorpiti ſe s někým.

Herumbeugen, ohybati kolem, okolo, ohnauti.

Herumbewegen, sich, točiti se okolo, kolem do kola obráčeti, otáčeti, jatáčeti, wrtěti se, um etwas, obcházeti něco, otáčeti se, obtáčeti se o něco, okolo něčeho.

Herumbinden, obwázati, okolo wázati.

Herumblättern, listy w knize překmitati, překmitati se, překývati se w listech, w knize, rozwijnati listy, knihu.

Herumblicken, sem a tam pokukowati, hlédčti, zewlowati, sem tam se ohlížeti.

Herumbreiten, ausbreiten, rozestříti, rozprostříti, prostříti okolo.

Herumbringen, um etwas herum, připrawiti, překwesti okolo.

Herumdenken, na rozlikné wěcy myšliti.

Herumdrehen, obtáčeti, otáčeti, otočiti, obtočiti, kolem obtáčeti, die Rede, obraceti řeč, den Hals, krk zatočiti, zakrautiti, herumdrehen, sich im Kreise, kolem, do kola se zatočiti, otočiti, was sich herum dreht, obratný, točkliwý.

Herumfahren, etwas an einen andern Ort, okolo wozyti, selbst herumfahren, obgjždčti, obgeti, okolo gezditi, geti, sem a tam se progjždčti, an einem Orte, überall, wssudy gezditi, mit der Hand, rukau gezditi sem tam, mit den Augen, oči obnášeti po něčem.

Herumfliegen, okolo litati, sem tam litati.

Herumfließen, okolo tecy, wůkol tecy.

Herumfragen, poptáwati se, doptáwati se, dotazowati se wůkol

Herumfreyen, namlauwati sobě.

Herumfühlen, omakáwati, omakati.

Herumführen, prowáděti, okolo, wůkol woditi, westi, einen Graben, Zaun, obehnati město příkopem, westi příkop, einen, um ihm alles zu zeigen, prowesti, prowáděti, herumgehen lassen, nechati okolo choditi, herumgehen wie die Krankheiten, panowati.

Herumgaffen, zewlowati, sem a tam lelkowati ohlížeti se.

Herumgaffen, n. zewlowánj, lelkowánj, n. zewly, lelky, pl. m.

Herumgehen, okolo dáwati.

Herumgehen, hin und her, prowáházeti se, herum gehen, vorbey, obcházeti, wie ein Kranker, chroditi, sich herumbewegen um etwas, obcházeti, choditi okolo, in dem ganzen Hause herumgehen, po celém domě chodit; einwenig herumgehen, pochodit; wie eine Rede, Sache, Schrift, Journal, Kurrende, rozcházetise, es gehet alles mit mir herum, wssecko semnau kolem gde, wie ein Becher, Glas, Krug, bey Tische, kolem obegjti; den ganzen Tag herumgehen můssig, celý den chodit, přechodit, genug wychoditi se.

Herumhangen, okolo wisetí.

Herumhauen, okolo sebe sekati.

Herumhüpfen, okolo, sem a tam poskakowati, obskakowati.

Herumjagen, honiti, hnáti okolo, prohánčti.

Herumkehren, obráciti.

Herumkommen, um einen Ort, obegiti, obgjti, wie eine Rede, Sache, eine Schrift, rozegjti se.

Herumkriechen, sem a tam, okolo lezti, plazyti se.

Herumlagern, sich, um einen Ort, rozhostiti se, rozložit se okolo.

Herumlaufen, sem a tam běhati, těkati, wie ein Rad, objhati, okolo běhati, obběhnauti, obcházeti, in der Stadt herumlaufen, běhat po městě.

Herumlaufen, das, běhánj, těkánj, n.

Herumläufer, m. běhaun, běhač, těkač,

těkač, tulák, m. im Lande, poběhlec, zběhlec, zběhlík, tulák, m.

Herumlegen, obkládati, obložiti, sich um etwas, kolem okolo se položiti, Besatzung, oder sonst etwas hin und da, rozložiti.

Herumlehnen, obyráti se okolo.

Herumleihen, rozpůjčiti.

Herumlenken, obráciti, obraceti okolo, jemanden in der Meynung, obrátiti, obrazyti někoho.

Herumliegen um etwas, ležeti okolo, wůkol, überall, sem a tam, okolo ležeti.

Herumnehmen, den Mantel, das Kleid, wzýti okolo sebe, na se be, jemanden überall mit, sebau brátí, wzýti, 2) herumnehmen, vexiren, durchziehen, foppen, brátí někoho.

Herumprügeln, einen, tepati, bíti, tlaucy, rtýskati, sich zusammen, tepati se, bíti se, tlaucy se, rtýskati se wespolek.

Herumreichen, s. Herumgeben, Herumgehen.

Herumreisen, sem a tam, wůkol ježdíti, oder chodíti, putowati.

Herumreisen, das, sem a tam ježdění, putowánj, n.

Herumreiten, obgížděti na koni, okolo geti, ge díti, progížděti se, progeti se na koni, sem a tam ježditi na koni, einem auf dem Halse, auf einem herumreiten, ježditi na, po někom.

Herumreiten, das, obgížděnj, sem a tam ježděnj, progížděnj se, n.

Herumrennen, s. Herumlaufen.

Herumschicken, sem a tam posýlati, wůkol posýlati.

Herumschiessen, sem a tam stříleti.

Herumschlagen, ein Kleid, obložiti, obkládati, den Mantel, die Decke, obhoditi okolo sebe, 2) sich herumschlagen, s. Herumprügeln; etwas um eine Sache, obaliti, zaobaliti; um den Kopf, Mund, otlaucy o hlawu, o hubu, okolo hlawy, huby, sich in der Welt, s. Herumtreiben.

Herumschleudern, herumstreichen, Herumstreifen, Herumschwärmen, s. Herumschlenkern.

Herumschleichen, als matt, táhati se, wláčeti se, trmáceti se, poklaukati se, tlaucy se; sich um etwas, ossaupnauti, ossauknauti se.

Herumschleichen, opletati se, omesetati se.

Herumschlenker, tulák, powalec, poběda, plahočil, obeyda, m.

Herumschleukern, schleudern, můžig, potulowati se, taulati se, talácetí se, potlaukati se, plahočiti se, powalowati se.

Herumschlenkern, das, potulowánj, taulánj, n. taulka, f. talácenj se, n. plahočenj se, powalowánj, n. potlauráni, n.

Herumschleppen, etwas, sem a tam táhati, wláčeti, smeykati, sich, táhati se, trmáceti se.

Herumschwärmen, těkati, taulati se, protulowati se, potulowati se.

Herumschwärmen, das, těkánj, taulánj, protulowánj se, potulowánj, n. taulka, f. plahocenj.

Herumschweifen, potlaukati se, pobýhati, těkati, taulati se, s. Herumlaufen.

Herumschweifen, n. taulánj, taulka, f.

Herumschweifend, taulawý.

Herumschwingen, ohánětí.

Herumsehen, ohlížeti se, okolo sebe hleděti, opatřiti.

Herumsehen, das, ohlíženj se, okolo sebe hleděnj, n.

Herumsenden, sem a tam posýlati, okolo posýlati.

Herumsetzen, kolem, okolo posaditi, sázeti, sich, posaditi se kolem, okolo, sázeti se kolem, okolo, do kola.

Herumseyn, býti po něčem, konec brátí, wýti.

Herum-

Herumſitzen, ſedĕti okolo, kolem okolo.

Herumſpatzieren, procházeti ſe ſem a tam, okolo.

Herumſpatzieren, das, procházenj ſe, n.

Herumſpeyen, plwati okolo sebe.

Herumſpringen, obſkakowati okolo.

Herumſpritzen, etwas, kropiti, wykropiti, wykrohowati nĕčim okolo sebe.

Herumſtehen, okolo státi, kolem okolo státi.

Herumſtellen, okolo ſtawĕti, poſtawiti.

Herumſtöbern, ſtárati, kutiti.

Herumſtöbern, ſtárati ſem y tam.

Herumſtreichen, ſtreifen, potlaukati ſe, holdowati, holdem choditi, taulati ſe, potulowati ſe, protulowati, powalowati ſe.

Herumſtreicher, m. tulák, běhal, pobuda, powalec, obeyda, m.

Herumſtreuen, okolo ſypati, poſypati, trauſyti, potrauſyti, rozſtrauſyti.

Herumtappen, fühlen, ſem a tam hmatati, im Finſtern, tápati we tmách, na oměť choditi, blauditi, der ſo herumtappet, tápawý, we tmách.

Herumtaumeln, ſem a tam, okolo ſe motati, žrybrati, potáceti ſe.

Herumtragen, obnáſſeti, roznáſſeti, ſich mit etwas, noſyti ſe s nĕčim, nĕco ſebau noſiti.

Herumträger, m. roznaſſĕl, m.

Herumtreiben, okolo hnáti, honiti, ſtwáti; wie das Meer, zmjtati; ſich, potlaukati ſe, plahočiti ſe, trmácet ſe po ſwĕtĕ, protulowati ſe, s aucy ſe.

Herumtrunken, kolem, do kola pjti,

Herumwachſen, obroſtati, zwůkol růſti.

Herumwälzen, okolo wáleti, waliti, ſich, obtáceti ſe, ſich herumwälzen in allen Oertern, powalowati ſe, prowalowati ſe, ſolcher Menſch, powalec, m.

Herumwälzen, das, powalowánj, n.

Herumwandeln, obcowati, obcházeti.

Herumwandern, obcházeti, choditi, po ſwĕtĕ, putowati, procházeti ſwĕt.

Herumwerfen, ſem a tem házeti, okolo ſebe házeti, metati, ſich im Bette, zmjſtati, házeti ſebau w poſteli.

Herumwühlen, in etwas, in Sachen, Büchern, přebirati ſe, (w něčem) pkmjtati wĕcy, im Kothe, Eingew ide, hrabati, kutiti, hmeyžditi, párati ſe, pitwati ſe, w bláte, we wnitřnoſtech.

Herumzanken, ſich mit einem, wadĭtr ſe, táhati ſe, ſwářiti s nĕkym.

Herumzerren, rwáti, táhati.

Herumziehen, um etwas, obtáceti, obočiti, otočiti, überall mit Muſik, Geigen, obcházeti ſe, táhati ſe, talácet ſe, trmácet ſe, wláčeti ſe po zemi, plahočiti ſe, choditi holdem, holdowati, potulowati ſe, poklaukati ſe, jemauden, ſem a tam táhati.

Herunter, dolů, komm zu mir herunter, pod (ſegdi) ke mně dolů, den Hügel, Berg herunter) s kopce, s wrchu dolů.

Herunterbeugen, dolů ſehnauti, ohnauti,

Herunterblicken, dolů popatřiti, hlĕdnauti, wjezřjti.

Herunterbrechen, dolů zlomiti, zlámati, vlomiti.

Herunterbringen, dolů přiweſtiti, připrawiti, etwas von oben holen, přineſti dolů.

Herunterdrücken, dolů zlačiti, zjſtnauti.

Herunterfahren, dolů sgeti, geti,
Herunterfallen, dolů padati, padnau, ei, spadnauti, vpadnauti.
Herunterführen, dolů westi, swesti, im Wagen, swezti.
Herntergefallen, dolů spadlý, vpadlý.
Heruntergehen, dolů gjti, sgjti.
Heruntergeschlagen, dolů sražený.
Heruntergestossen, dolů strčený.
Herunterheben, dolů wzýti.
Herunterhelfen, dolů pomocy.
Herunterhängen, dolů wiseti, swiseti.
Herunterholen, etwas, dolů střesti.
Herunterjagen, dolů sehnati, spudit.
Herunterkämmen, sčesati dolů.
Herunterkommen dolů přigjti, sgjti, a) verarmen, sgjti, pkegjti, w mizynu přigjti, gjti dolů.
Herunterkriechen, dolů lezti, slezti.
Herunterkriegen, dolů dostati.
Herunterlassen, dolů pustiti, spustiti, paussteti, spaussteti, 2) ich lasse keinen Heller herunter, ani trochnjku neslewjm.
Herunter laufen, dolů řecy, stecy.
Herunterlocken, dolů přilauditi, přiwábiti,
Heruntermachen, losmachen, herabnehmen, dolů brátí, wzýti, das Kleid, popustit i, 2) tadeln, wypjsniti, ipjsniti, zpeskowati.
Herunternehmen, dolů brátí, wzýti, swundati.
Herunterreissen, dolů zrhnauti.
Herunterreiten, dolů geti, sgeti na koni.
Herunterrollen, dolů waliti, sswaliti, zkutáleti, zkaulcei, zkuliti, neut. swaliti se, zkutáloti se, zkuleti se, zkuliti se, Thränen rollen die Wangen herunter, slzy po ljcech se wali, kanau.
Herunterschlagen, dolů sražyti.
Herunterschleudern, dolů mrsstiti, smrsst.ti, zamrsstit, wrcy.
Herunterschen, dolů hledéti, pohledéti, patřiti, spatřiti, kaukati, kauknauti.
Herunterselzen, dolů posadsiti, postawiti; schlechter machen, zteniřiti, sklonisi, Geld, slewiti na peněžích.
Herunterspringen, dolů skákati, skočiti.
Herunterspritzen, dolů stříkati.
Herunterſteigen, vom Baume, Dache, lezti, slezti, sstaupiti dolů, den Berg, die Treppe, sgjti, giti s wrchu, se schodů, po schodech dolů.
Herunterstossen, dolů strčiti.
Herunterstürzen, po hlawě dolů srazyti, swrcy, stočiti, 2) herunterfallen, dolů po hlawě spadnauti, vom Pferde, s koně padnauti, spadnauti.
Herunterwerfen, dolů shoditi, swrcy, smetati.
Herunterziehen, dolů stáhnauti, in einem Hause, stěhowati se dolů.
Hervor, z, ze, wen, wně; noch ist die Sonne nicht hinter dem Berge hervor, gesstě slunce za wrchem newyssło.
Hervorarbeiten, sich, dobýwati se wen, dobyti se wen, wydobýwati se wen, wydobyti se wen, wydjrati se, wydraki se, prodrati se wen.
Hervorblicken, wykaukati, wyhlj.ati, wynjrati, hinter dem Berge hervorblicken, wie ein Thurm, ec. wystrkowati, wynikati, (sskwěsti se) strmiti za wrchem.
Hervorblühen, wykwesti, wykwikati.
Hervorbrechen, wypuknauti, propuknauti se, wyrazyti.
Hervorbringen, etwas, wywesti, wynesti, wynalezti něco, wydati wen, die Erde bringt Pflanzen hervor, zem byliny wydáwá, plodj.
Hervordrängen, wytlačiti wen, wen tlačiti, sich, wydjrati se.
Hervordringen, wydřjti se wen, wydjrati se wen, dobyti se, wy-

dobyti ſe wen, wyſtititi ſe wen, wywaliti ſe wen, wyhrnauti ſe.

Hervorführen, wen wyweſti, wywáděti, wypukati.

Hervorgehen, wen wygjti, wycházeti, wzegjti.

Hervorgucken, wykaukati, wykaukſnauti, wie eine Sache, kaukati; wykaukati, wyſtyrati ſe.

Hervorhangen, wiſeti wen.

Hervorkeimen, wie Pflanzen, wyrážeti, puſtiti ſe, wzegjti, wypukati.

Hervorkommen, wygjti wen, ſ. Herauskommen.

Hervorkriechen, wen wylezti, wyliſzati.

Hervorlangen, wydati wen, podati wen.

Hervorlaſſen, před ſe puſtiti, nechati.

Hervorlaufen, wen wybjhati, wyběhnauti.

Hervorleuchten, wen wyblýſkati, wen ſe blyſkěti, ſwjtiti.

Hervorlocken, wen wylauditi, wywábiti.

Hervornehmen, wen wynjti, wſti,

Hervorquellen, wen ſe preyſſtiti, wyprevſſtiti, wyprýſkati, prauditi ſe.

Hervorragen, wyſtyrati ſe, wen čumětí, ſtrmiti, wynikati, dknjti, knjti, über andere, dieſelbe übertreffen, wynikati nad giné předčiti nad giné, přeyanoſſiti, přeſahati giné.

Hervorragend, dknjcý, ſtrmjcý; wypuklý, wyſedlý.

Hervorragung, in der Baukunſt, weypuſtek. m,

Hervorrecken, wen protáhnauti.

Hervorrücken, wen wytrhnauti, mit etwas, wytaſyti ſe s něčim.

Hervorſcheinen, ſ. Hervorleuchten.

Hervorſchießen, wyſtřeliti, wyſtřelowati, wyſkyrati, wypukati, wyrážeti, puſtiti ſe, hervorſchießen laſſen, als Blüthen, Strahlen, wypauſſtěti, wyſtyrati, wyrážeti.

Hervorſchimmern, wen ſe třpytiti, leſknauti.

Hervorſchleppen, wen wywlěknauti, wywlecy, wyſmeyknauti, wláketi, ſmeykati wen.

Hervorſehen, wyhlédnauti wen, wſthljžeti, wyzřjti.

Hervorſpringen, wyſkočiti wen.

Hervorſpritzen, wyſtřikowati, wyſtřiknauti wen.

Hervorſproſſen, ſ. Herausſproſſen.

Hervorſtechen, als Talent, Verdienſt, wynikati, ſtrdjti.

Hervorſtehen, hervorragen, wyſkyrati ſe, ſtáti wen, ſtrměti, wen wywſtati, dčnjti, čnjti, wykaukati. ſtrmiti.

Hervorſtrecken, als die Hand, den Kopf, wyſtyrati, wyſtyrnauti, wyſtrčiti.

Hervorſtrömen, wyhrnauti ſe, wyrogiti, wywaliti ſe; wyliti ſe.

Hervorſtürzen, wyřititi ſe, wywaliti ſe, wyrogiti ſe, wyhrnauti ſe, wyrazyti.

Hervorſtrudeln, ſtrömen, ſ. Herausſtrömen.

Hervorſuchen, wyhledati.

Hervorthun, ſich, hervorkommen, wygjti wen, dáti ſe widěti, 2) ſich vor andern, ſie übertreffen, wynikati, wynikauti nad giné, ſtkwjti ſe, wzneſti ſe, wyweyſſiti ſe nad giné, chowati ſe z, předčiti nad giné, přewýſſiti giné, ſahati nad giné

Hervortreiben, wen wyhánčti, hnáti, puditi wen.

Hervortreten, wyſtaupiti, wykročiti wen.

Hervorwachſen, wen wyrůſti, wyroſtati.

Hervorziehen, wen wytáhnauti, wytaſyti.

Hervorwärts, z oné, z této ſtrany.

Herweiſen, ſem ukázati, ukázati.

Herwenden, ſem obrátiti, obraceti.

Herwer-

Herwerfen, sem házeti, hoditi, metati, mecy, wrcy.
Herwollen, sem chtíti.
Herz, n. srdce, n. sich etwas lassen zu Herzen gehen, připustiti koho něco k srdcy, k srdcy gíti, přicházeti, docházeti, srdce dostihnauti, von Herzen, od srdce, z srdce, z prawého srdce, ze gehr von Herzen, gde ks. od srdce, wessen das Herz voll ist, gehet der Mund über, čjm srdce plné, tjm přetykagi ústa, von Herzen lieben, od srdce milowáti, 2) Herz, Muth, Herzhaftigkeit, srdce, mysl, f. ein Herz machen, srdce, mysli přidati, dodati, ein Herz fassen, srdce nabyti, zmužilau mysl na se wzíti, zsrdnatěti, zmužiti se, rozsrdnatěti se, anders im Herzen denken, anders reden, na srdcy giné, a na gazyku giné mjti, giné mluwiti, a giné w srdcy kýti, das Herz betreffend, srdečnj, srdečný.
Herzader, f. srdečnice, f.
Herzallerliebst, neymilegssj, přemilý.
Herzbeschwerung, f. obrjženj, n. těžkost srdce, f.
Herzbeweglich, pohnutedlný.
Herzbeweglich, adv. pohnutedlně.
Herzblatt, n. mázdřicka, bránice mezy srdcem a gátry, f. 2) geliebteste, oder sehr geliebte Person, srdečko, die Herzblätter an den Pflanzen, mačistě, n.
Herzbrechend, f. Herzbeweglich.
Herzchen, n. srdéčko, srdýčko, n.
Herzdrücken, n. tlačenj, dussenj na srdcy, n.
Herzehlen, herzählen, počjtati, wyčjtati.
Herzeleid, n. bolest, litost srdce, f. boke, f.
Herzen, celowati, milkowati, f. Küssen.
Herzenangst, f. wzkost, f. swjrání srdce, n.
Herzenbeschwerung, f. Herzbeschwerung.
Herzenbewegung, f. hnutj, pohnutj srdce, n.
Herzenbruder, m. bratříček, m.
Herzenfreude, f. srdečná radost, f.
Herzenfreund, m. neymilegssj přitel, m.
Herzenkummer, m. starost srdce, f.
Herzenkündiger, m. Raumarel, zpytatel srdcy, m.
Herzenlast, f. těžkost srdce, f.
Herzenlust, f. rozkoš srdečnj, radost, libost srdce, f. nach Herzenlust, podlé srdce, libosti.
Herzenseufzer, m. wzdechnutj w srdcy, srdečné, n.
Herzensprache, f. řeč srdce, f.
Herzenstich, Stoss, m. f. Stich, Stoss.
Herzenswunsch, m. žádost srdce, f. nach Herzenswunsch, dle žádosti srdce.
Herzquickend, herzerquikend, občerstwugicý srdce.
Herzfell, n. bránice, f.
Herzstreffend, srdce zzjrugicý, zeraněný.
Herzgespan, m. neymilegssj towarys, m. ein Kraut, srdečnjk, m.
Herzgrube, f. důlek w srdcy, m. srdečný, srdečnj.
Herzhaft, srdnatý, srdce smělého, wdatného, statečného, zmužilého, herzhaft werden, zsrdnatěti, rozsrdnatěti se, f. Herz fassen.
Herzkündiger, Gott, zpytatel srdcy, m.
Herzhaft, adv. srdnatě, statečně.
Herzhaftigkeit, f. srdnatost, wdatnost, statečnost, zmužilost srdce, f.
Herzkammer, f. komora srdečnj, f.
Herzkraut, n. srdečnjk, m.
Herzlos, f. Ruchlos.
Herzlosigkeit, f. Ruchlosigkeit.
Herziehen, sem táhnauti, přitáhnauti, um da zu wohnen, stěhowati se sem, přistěhowati se sem, herziehen über ein Werk, um es zu bearbeiten, pustiti,

sausstěti se, dáwati, dáti se do nějaké práce; herziehen, d. i. losziehen über etwas, über einen, ihn, es antasten, dorážeti, dogjžděti, dořeywati na někoho, na něco, dogjmati někoho, von ihm reden, tkepati, přetřepati, přetřepáwati, přeriásati.

Herzinnerlich, z prawého, z celého srdce, s. Herzlich.

Herzklopfen, n. tlučenj, klepánj srdce, n.

Herzleid, n. bolest, ljstost, žalost srdce, srdečná žalost, f. ljstost, f. hoře, n.

Herzlich, srdečný.

Herzlich, adv. srdečně.

Herzliebster, nevmilegssj.

Herznagend, srdce hryzaucý, hlodagicý, hnetaucý, s. Herzfressend.

Herzog, m. weywoda, wywoda, knjže, m. Herzog seyn, weywodau býti, weywoditi.

Herzogin, f. weywodkyně, wywodkyně, knežna, f.

Herzoglich, weywodský, wywodský, knjžecky, knjžecý.

Herzogthum, n. weywodstwj, wywodstwj, knjžerstwj, n.

Herzrührend, srdce hybagicý, pohybugicý.

Herzschneidende Worte, n. plur. slowa sekáwá, dogjmawá, n. plur. hnětiwá, srdce pronikagicý, prorážegicý.

Herzstärkend, srdce sylicý, posylugicý.

Herzstärkung, f. posyla, f. posylnění srdce, n.

Herzstechen, n. klánj, pichánj w srdce, n.

Herzwehe, n. bolenj, n. bolest srdce, srdečná, f.

Herzwasser, n. srdečná woda, f.

Herzwurz, f. kopřiwa, m.

Herzu, als ein Herzuruf, herzu, sem, z. B. herzueilen, sich herzunahen, posspjchati, přibližowati se (k něcemu)

Herzuarbeiten, sich, přidrati se, přižebrati se, přitarabiti se.

Herzubringen, einen, přiwesti, etwas, přinesti, durch Fahren, přiwezti, přiwážeti.

Herzudringen, přidrati se, přikititi se, přiwaliti se.

Herzueilen, sem chwátati, posspjchati, kwapiti, sem přispjssiti, přitwapiti.

Herzufahren, přiwezti, přiwážeti, pass. přigeti, přigjždžeti.

Herzufliegen, sem letěti, přiletěti.

Herzufliessen, sem teci, přitecy.

Herzuführen, přiwesti, s. Herzubringen.

Herzugeführt, přiwedený.

Herzugehen, sem gjti, přigjti, přicházeti.

Herzugehole, sem přinesseny.

Herzugerufen, sem přiwolaný.

Herzugewälzt, sem přiwalený.

Herzugezogen, sem přitažený, přitáhnutý.

Herzuhalten, nadržeti, nadržowati, přidržeti.

Herzuholen, sem přinesti, přinášseti.

Herzuhüpfen, přiskakowati.

Herzukommen, sem přigjti, přicházeti, přibrati se.

Herzulassen, sem pustiti, připustiti, připaustěti.

Herzulaufen, sem běžeti přiběhnauti, přiskjhati.

Herzulocken, přilaudit, přiwábiti.

Herzumachen, sich, přibrati, přitočiti se, přiwinauti se.

Herzunahen, bljžiti se sem, přibljžiti se, přibližowati se.

Herzurennen, přihnati sem, přitecy sem, hnáti se sem.

Herzureiten, geti sem na koni, přigeti, přigjždžeti na koni.

Herzurücken, přitrhnauti, přitáhnauti, im Sitzen, přisedowati.

Herzurufen, přiwolati, zawolati sem.

Herzuſchiffen, připlawati ſem, připlauti ſem.
Herzuſchleichen, ſem ſe lauditi, přilauditi.
Herzuſchleppen, ſem přiwlýknauti, přiwlecy, wláčeti.
Herzutraben, přiklusati, přiklopotati.
Herzutragen, ſem přinesti, přinášeti.
Herzutreiben, ſem hnáti, přihnati, puditi, připuditi.
Herzutreten, ſem přiſtaupiti, přikročiti.
Herzuwagen, ſich, ſem ſe odwážiti, opowážiti.
Herzuwälzen, ſem waliti, přiwaliti, přikulati.
Herzuziehen, ſem přitáhnauti.
Herzwaſſer, n. ſrdečná woda, f.
Herzweh, n. bolest ſrdce, f. hoře, n.
Hetze, f. ſſtwanice, f.
Hetzen, ſſtwáti, poſſtwati, einen Fuchſen todt, oder zu Tode hetzen, liſſku do ſmrti wſſtwat, den Hund an, oder hinter einen Ochſen, auf einen Ochſen hetzen, pſa na wola, za wolem ſſtwát, poſſtwat, 2) anreitzen, podſſtjwati, podſſtwáwati, auf ſich hetzen, na ſebe poſſtwati, zu Tode hetzen, wſſtwati.
Hetzer, m. ſſtwáč, m. 2) Anreitzer, podſſtjwač, podſſtjwáček, m.
Hetzhund, m. chrt, zwjřecý pes, m.
Heu, n. ſeno, n. von Heu, oder zu Heu gehörig, ſenný.
Heuboden, m. ſenjk, m. ſeniſſtě, plewen,
Heucheley, f. Häucheley, pochlebenſtwj, n. b) pokrytſtwj, ſwatáctwj, n. ljcoměrnoſt, f. přetwářenj, poſſmurnoſt, f.
Heucheln, häucheln, pochlebowati, liſſtj ocas prodáwati, po ſrſti hladiti, b) in der Frömmigkeit, ſich fromm ſtellen, přetwářiti ſe, přetwařowati ſe, poſſmuřiti ſe, ſſmaukiti ſe.
Heuchler, m. Häuchler, pochlebnjk, m. b) pokrytec, ſwatáček, ljcoměrný, pokrytý, poſſmaurný člowěk, ljcoměrnjk, m.
Heuchleriſch, häuchleriſch, pokrytſký, ljcoměrný, poſſmurný.
Heuchleriſch, häuchleriſch, adv. pokrytſky, ljcoměrně, poſſmurně.
Heubaum, m. pawlíza, pauza, ſ. der Strick am Heubaum, pawlíznjk, m.
Heubund, m. otep ſena, f.
Heuerndte, f. ſenoſeč, f. ſekba, ſekánj, klizenj ſena, n.
Heuerig, letoſſnj, bis heuer, až do letoſſka, až do letoſſnjho času, roku.
Heuer, adv. letos, ein heuriges Kalb, Schwein, Füllen, letoſſnjk, m.
Heuernder, m. ſenoſek, ſekáč ſena.
Heugabel, f. podáwky, widly ſenné, f. plur. rohatiny, f. pl.
Heuhaufen, m. kupa (hromada) ſena, f.
Heuhechel, f. gehlice, f.
Heulen, kwjliti, wpěti, wie Hunde, ſkučeti, ſkwučeti, ſweyti, wýti; ſkuhrati, huhlati, wie Wölfe, weyti, huhlati, wýti, wie der Wind, weyti, huhlati, hučeti, wie die Orgel, ſſkwičeti.
Heulen, das, kwjlenj, wpěnj, n. der Hunde, ſkučenj, ſkwučenj, wytj; ſkuhránj, n. der Wölfe, wytj, huhlánj, n. des Windes, wytj, wánj, huhlánj, hučenj, n. der Orgel, ſſkwičenj, n.
Heulend, kwjlicý, wpěgjcý.
Heſpe, f. Häſpe.
Heumagazin, n. ſenná ſtodola, f.
Heumonat, m. čerwenec, m.
Heunt, w tu noc.
Heurechen, m. ſenné hrábě, f. plu.
Heuſchober, m. Heuhaufen, kupa, f. ſtoh ſena, m.
Heuſchoppen, m. kulna pro ſeno, ſennáj, ſennjk, m. ſeniſſtě, n.
Heuſchrecke, f. kobylka, f.
Heuwage, f. ſenná wáha, f.

Heuwagen, m. senný wúz, m.

Heute, dnes, heutiges Tages, heut zu Tage, nynégšího času, nynégší chwile, za téchto časů, za téchto dnů, za dnů nynégších, von Heute übers Jahr, od dneška za rok.

Heutig, dnešnj, heutiger Tag, dnešnj den, dnešek; ich weis bis auf den heutigen Tag nicht, až po dnešnj den, podnes newim — ich weis es noch bis heutiges Tages, bis heute noch nicht, až do dnešnjho dne, až do dneška newim, noch heutigen Tages, gessté podnes.

Hexe, f. čarodégnice, kauzedlnice, trawička, f.

Hexen, čarowati, kauzliti, kauzla, čáry prowoditi.

Hexenmeister, m. čarodégnjk, kauzedlnjk, černoknéžnjk, trawič, m. s. Zauberer.

Hexenmeisterisch, kauzedlnický, čarodégnický.

Hexenwerk, n. kauzlo, n.

Hexerey, f. čáry, plur. čarowánj, n. kauzla, n. plur. kauzlenj, n.

Heyde, f. Heide, Heidekraut, ein Gewächs, oder eine Pflanze, wřes, m. bayli, n. pohanka, f. pohančj, n. von Heyde, wřesowý, der Ort wo Heyde wächst, wřesowiště, n. die Heide, Waldung, bor, m. ein fruchtbares Feld, Gefilde, Ebene, suchopar, m. sachá lauka, f. auf der grünen Heide sterben, na zelené lauce wmřjti.

Heyde, m. Heid Heide, pohan, nejnaboh, m' Heide werden, zpohanéti.

Heydekorn, Heidekarn, n. pohanka, f.

Heydelbeeren, Heidelbeeren, f. myrtowé gahůdky, borůwky, f. plu.

Heydelbeerstaude, f. Heydelbeerstrauch, gahodowj, n. gahodina, f. myrtowý strom, m.

Heydenbekehrer, m. pohanů obratitel, přewratitel, m.

Heydenbekehrung, f. obrácenj, přewrácenj pohanů, n.

Heydenlehrer, m. pohanský, pohanů učitel, m.

Heydenmässig, pohanský.

Heydenschaft, f. pohanstwo, n. pohanilost, f. Heydenthum.

Heydenschmuck, m. kokořjk lesnj, fe rula, f.

Heydenthum, n. pohanstwo, n. die Sache, pohanstwj, n. im Heydenthume, w pohanstwu.

Heydnisch, heidnisch, pohanský, ein heidnisch gewordener, zpohanilý.

Heydnisch, adv. pohansky.

Heydinn, f. Heidinn, pohanka, nejnaboška, f.

Heyduck, m. heyduk, m.

Heyland, f. Heiland.

Heyrath, f. Heirath, Heurath, sňátek manželský, m. vom Manns bild, ženitba, f. ženénj, n. vom Weibsbild, wdánj, n. wdawky, f. plur. Heyrath stiften, sňátek, wdawky způsobiti, Heyrath treffen, thun, wie der Mann, ženiti se, oženiti se, wie die Frau, wdáti se, wdáwati se.

Heyrathen, heirathen, heurathen, sich verehlichen, wie ein Mann, ženiti se, oženiti se, wie eine Frauensperson, wdáti se, wdáwati se za muže.

Heyrathsbrief, m. list wénnj, m.

Heyrathsgedanken, f. plur. myssleny, myssleni na ženénj, plur. von einer Weibsperson, na wdánj, na wdawky.

Heyrathsgut, n. wéno, n. wénnj zbožj, solches bestimmen, wénowati.

Heyrathsgütlein, n. wénko, wénnj zbožjčko, n. dahyl, wénnj.

Heyrathskontrakt, m. smlauwa sňatebnj, f.

Heyrathssache, f. wěc strany ženskénj, f.

Heyrathsſtifter, m. způſobitel ſňátku, ſnaubce, m.
Heyrathsverſprechung, f. ſwadebnj námluwa, ſmlauwa, zámluwa, f. záſelky, f. plur.
Heyrathsvertrag, m. ſwadebnj ſmlauwa, f.
Heyſa, heyſa.
Hieb, m. Hau, ſeč, f. ſeknutj, tnutj, n. rána, ſečná rána, (rážy) m. (vdeřenj ſečné, ſečmo, cuk, m. der Hieb gieng vorbey, rána chybila, auf den Hieb, ſečmo, ſečenjm, ſekánjm, rubnutjm, ječnau ranau einen Hieb geben, vdeřiti, vhoditi, drbnauti, ránu dáti, wrazyti, einem Hiebe ausweichen, ráně ſe wyhnauti, auf einen Hieb, geánau ranau, einen Hieb haben, býti chycenými, wrſtěným, ſ. Stich.
Hie und da, ſ. Hier.
Hiebey, hiebei, zkrátkom, zde.
Hiebweiſe, ſečně, ſečmo, ſečenjm, rubnutjm, ječnau ranau.
Hiedurch, ſ. Hierdurch.
Hieſ. orn, n. roh myſliwecký, lowecký.
Hieſtoß, m. ſ. Jagdhieſ.
Hieher, ſem, ſem to.
Hicherwärts, rudyto, na tuto ſtranu.
Hienieden, na onom ſwětě.
Hier, zde, tu, hier und da, hier und dort, hie und da, ſem a tam, onde y onde, weis von hier? daleko odtud?
Hier und da ſich verbergen, rozkrýt ſe.
Hier und da ſtecken, legen, rozſtrkati.
Hier und dahin fliehen, rozutjkati ſe.
Hieran, ſ. Daran.
Hierauf, darauf, na to.
Hieraus, z toho, odtud, von hieraus kann man die ganze Stadt überſehen, odtud ſe muže celé město přehlidnauti, hieraus iſt zu ſchlieſſen, hieraus folgt, odtud, (z toho) ſe muže ſaudit, následuge.
Hierben, přitom.
Hierdurch, dem Orte nach, tudy, tady, 2) tudy, tjm, skrze to, hierdurch kannſt du es erhalten, tudy, tjm, skrze to, toho muſ. ſ. ſobáhnauti.
Hierein, ſem, do toho, w to.
Hierher, hieher, ſem, ſ. Bisher.
Hierinn, w tom, hierinn lobe ich dich, w tom tě chwáljm.
Hiermit, tjm, s tjm.
Hiernach, dle toho, wedlé toho, podlé toho.
Hiernächſt, hienächſt, hierneben, hierneben, mimo to, ſ. Ueber das.
Hierſelbſt, tuto.
Hierſeyn, das, přjtomnoſt, f.
Hierüber, přes to mjſto — přes to, hierüber gehet nichts, přes to, nad to nic nenj, hieher, ſemto, darüber, nad to, nad tjm, hierüber ſind wir einig, w tom gſme swornj, hierüber ein Werk ſchreiben, o tom knihu ſepſati, hierüber ſtreiten, oto, ſtrany toho ſe přjti, hádati, waditi, hierüber ſich Kummer machen, o to, pro to ſobě ſtaroſt dělati, hierüber Vorwürfe machen, něco wytrykati, přehazowati, hierüber fragen, ſtrany toho, oto ſe ptáti, hierüber ſich wundern, diwiti ſe tomu.
Hierum, okolo, wůkol.
Hierunten, w dole.
Hieruuter, mezy tjm.
Hiervon, hievon, z toho, hievon verſtehe ich nichts, tomu nic nerozumjm, hievon weis ich nichts, o tom nic newjm.
Hierzu, hiezu, k tomu, was ſagen ſie hiezu, co tomu říkagi?
Hieſig, zdeyſſj.
Hilſe, ſ. Hülſe.
Hift, ſ. Hieſ.
Himbeere, f. malina, f. bawon, malinowý.

Himmel, m. nebe, n. nebesa, n. plur. unter freyem Himmel, pod ſſirým nebem. vom Himmel herab, s nebes, s nebe, 2) Himmel, darunter große Herrn gehen, ſitzen, oder etwas getragen wird Vorhang über ein Bett, nebesa, n. plur. um des Himmels willen! pro Bůh, pro Boha, hilf Himmel, pomoz Bože.

Himbeerenſtrauch, m. malinowý kek, m,

Himmelbette, n. poſtel s nebeſy, f.

Himmelbewohner, nebeſſkané, pl.

Himmelblau, blankytný, nebeſké barwy.

Himmelbrod, n. nebeſký chléb, m.

Himmelfahrt, f. na nebe wſtaupenj, n.

Himmelreich, n. králowſtwj nebeſké, n.

Himmelsangel, m. vhel nebe, m.

Himmelsbürger, m. nebeſſan, měſſkan nebeſký. m.

Himmelſchreyende Sünde, do nebe wolagjcý hřich, m.

Himmelskoſt, f. nebeſká ztrawa, f.

Himmelslauf, m. nebeſký běh, m.

Himmelsleiter, f. nebeſký žebřjk, m.

Himmelslicht, n. nebeſké ſwětlo, n.

Himmelsluſt, f. nebeſká radoſt, rozkoš, f.

Himmelsſchlüſſel, m. nebeſký klíč, m.

Himmelsſpeiſe, f. nebeſký pokrm, m.

Himmelsſtrich, m. prauh, pás nebe, m.

Himmelsſtürmer, m. obr, m.

Himmelswagen, m. wůz na nebi, m.

Himmelszeichen, n. znamenj nebeſké, n.

Himmliſch, nebeſký.

Himmliſch, adv. nebeſky.

Hin, dahin, tam, hin ſeyn, prýč býti, er iſt hin, dahin, ten tam, konec s nim, geſt po něm, weka po něm, der Fuß, die Hoffnung iſt dahin, konec dne, naděge, wera po naděgi, konec s naděgi, rechts hin, linkes hin, w prawo, w lewo, hin und her gehen, hin und wieder gehen, ſem y tam chodit, přecházet, er will hin (das iſt hinreiſen) chce tam gyt, er iſt ſchon hin, (das iſt: hingegangen, hingereiſet) gyž tam ſſel, gel, er ſoll hin (hingehen,) má tam gyt, — Hin iſt hin (was verlohren iſt, iſt verlohren,) co tam, to tam, es gehet noch ſo hin, geſſtě progde.

Hinab, dolů, ſ. Herab.

Hinabwärts, dolů.

Hinabfahren, dolů gety, sgeti.

Hinabfahrt, f. dolů getj, sgetj, n.

Hinabfallen, dolů padnauti, spadnauti, po hlawě ſe ſwrčky.

Hinabfliegen, dolů letěti, sletěti.

Hinabfließen, dolů rýcti.

Hinabführen, dolů weſti, ſweſti.

Hinabgehen, dolů giti, sgiti.

Hinablaſſen, dolů puſtiti, ſpuſtiti, ſpauſtěti, ſpauſſtěti.

Hinablaufen, dolů běžeti, sběhnauti.

Hinabſpringen, dolů ſkákati, ſkočiti.

Hinabſteigen, dolů ſtaupiti, ſtezi.

Hinabſtoſſen, dolů ſtrčiti.

Hinabſtürzen, dolů ſwrcy, ſrazyti. a) ſich, ſwrcy ſe po hlawě.

Hinabtreiben, dolů hnáti, ſehnat i pudiri, ſpudiri.

Hinabwerfen, dolů ſhoditi, ſwrcy, ſmecy.

Hinan, tam, na — do — ſ. Hinauf.

Hinanarbeiten, ſich, wydrápati ſe.

Hinanreichen, wyſáhnauti, doſáhnauti tam, na —

Hinanſpringen, wſkočiti.

Hinanſteigen, wſtupowati, tam na.

Hinauf, nahoru, b) wben, nawrch.

Hinaufbringen, etwas, Steine Leſten, nahoru neſti, přinesti přinášeti, jemanden, přivesti etwas mit Mühe, přiwleſti, připrawiti

prawiti, wir bringen es nicht hinauf, nepřiwedeme, nepřiprawjme to naboru.

Hinauffahren, etwas, naboru wezti, wozyti, ſelbſt, naboru geti.

Hinaufliegen, naboru letěti, ljrati, wyletěti.

Hinaufführen, jemanden, naboru weſti, přiweſti, Sachen, naboru weſti, wozyti, přiwezti, ein Gebäude, wybnati wzhůru, naboru.

Hinaufgeben, na boru dáti.

Hinaufgehen, naboru gjti, choditi.

Hinaufheben, helfen, naboru pomocy někomu, wyzdwihnauti, zwednauti někoho na boru, wzhůru.

Hinaufholen, einen, naboru přineſti, weſti, etwas, naboru přineſti.

Hinaufklettern, naboru lezti, wylezti, drápati ſe, wydrápati ſe, wyſaukati ſe.

Hinaufkommen, naboru přigjti.

Hinaufkonnen, naboru mocy.

Hinaufkriechen, ſchleichen, wylezti, wyplazyti ſe.

Hinauflangen, ſ. Hinaufreichen.

Hinauflegen, naboru kláſti, polożiti.

Hinaufnehmen, naboru wzýti.

Hinauſräumen, ſ. Räumen.

Hinaufreichen, etwas, naboru podati, neut. naboru wyſáhnauti.

Hinaufrücken, etwas, poſtrčiti naboru, poſſaupnauti, ſelbſt, poſtaupnauti; powytrhnauti naboru.

Hinaufrufen, ſchreyen, naboru wolati, einen, zawolati naboru.

Hinaufſchwingen, ſich, wznesti ſe, wypnauti ſe, wyweyſſiti ſe, wynirnauti, wymrſſiti ſe.

Hinaufſtehen, in die Höhe, in den Himmel, wzhljdnauti, wzezkſti, kaukſnauti wzhůru, w nebeſa ſpatřiti, patřiti wzhůru.

Hinaufſtegen, etwas, poſtawiti naboru, einen höher, poſaditi wyſſ.

Hinaufſpringen, naboru wyſkočiti.

Hinaufſteigen, naboru lezti, wylezti, ſtaupiti, wſtupowati, wyſtaupiti.

Hinaufſtellen, ſ. Hinaufſetzen.

Hinauftraben, naboru klusati.

Hinauftragen, naboru neſti.

Hinauftreiben, naboru hnáti, puditi.

Hinauftreten, naboru ſtupati, ſtlaczpnauti; kročiti.

Hinaufwälzen, naboru waliti, powaliti.

Hinaufwärts, wzhůru, ſ. Hinauf.

Hinaufwerfen, naboru hoditi, wyhoditi, házeti, metati, wrcy, wymecy, wywrcy.

Hinaufwinden, naboru wytočiti, wytáčeti.

Hinaufziehen, naboru táhati, táhnauti, wytáhnauti.

Hinaus, wen.

Hinausbeiſſen, wykauſati.

Hinausbringen, etwas, wyneſti, wynáſſeti, jemanden, wyweſti, wen připrawiti, etwas mit Mů, he, připrawiti, wyprawiti wen. wir konnten ihn nicht hinausbringen, nemohli ſme ho wen připrawiti, einen Wurf, Schuß, Hugel, eine Zahl hinausbringen, wen přiweſti, připrawiti, wyprawiti.

Hinausdehnen, wytáhnauti, ſich, wytáhnauti ſe, protáhnauti ſe,

Hinausdenken, na dálſſj čas, na jakauj kola myſliti, pamatowati.

Hinausdrängen, wen tlačiti, wytlačiti, wytiſknauti, von einer Menge, wybrnauti, ſich, wen ſe tlačiti, kititi, waliti, wytlačiti ſe, wykřiziti ſe, wywaliti ſe, wybrnauti ſe.

Hinausdringen, wydřjti ſe wen, von einer Menge, wybrnauti ſe.

Hinausfahren, etwas, jemanden, wywézti, ſelbſt, wygeti, wyjjde

dáti,

dáti, oben hinaus, wygeti horem, wyniknauti.

Hinausfallen, wen wypadnauti.

Hinausfinden, sich, wypleſti ſe, wymáſti ſe, wymorati ſe wen.

Hinausführen, ſ. Herausführen.

Hinausgeben, wen dáti, wydati.

Hinausgehen, wen gi..., wygiti, auf etwas zielen, gjti na něco, obmeyſſleti něco, wie ein Fenſter, eine Thüre, giti wen, hinausgehen über etwas, z. B. im Bieten, Haufen, překeneiti, překaupiti, über etwas hinausgehen, nicht achten, nedbati něčeho, na něco, newſſimati ſobě, přeběhnauti, přegjti něco, geh hinaus, gdi wen.

Hinausgehen, das, wygitj, wen gitj, im Hinausgehen, we wycháženi, wycházege.

Hinaushelfen, wen pomocy.

Hinausjagen, wen hnáti, wyháněti, wyhnati, wypuditi, wen puditi.

Hinauskommen, wen přigjti, wygjti.

Hinauskönnen, wen mocy.

Hinauskriechen, wen lezti, wylezti.

Hinauskriegen, ſ. Hinausbringen.

Hinauslangen, ſ. Hinausreichen.

Hinauslaſſen, wen puſtiti, wypuſtiti, nechati, wynechati.

Hinauslaufen, wen běhati, wyběhnauti, běžeti, wybjhati, er lief zum Hauſe hinaus, běžel z domu wen, 2) wohin ausſchlagen, ablaufen, na něco, k někemu ſe ſchylowati.

Hinauslegen, wyložiti, wykládati, ſ. Heranslegen.

Hinauslesen, wen wyčjſti, wyčjtati.

Hinausmachen, ſich, wybrati ſe wen, wydrápati ſe wen.

Hinausmögen, chtjti wen wygjti.

Hinausnehmen, jemanden zu ſich, wzěti někoho wen k ſobě.

Hinausragen, wyſtrytati ſe, wynikati, wykaurati, ſtrmiti.

Hinausreden, zum Fenſter, wen mluwiti.

Hinausreichen, geben, wen podati, dáti, wydati, ſich erſtrecken, doſahowati, doſáhnauti, auf lange Zeit, ſtaciti, poſtačiti, ſtačowati, poſtačowati, wyſtačiti, wyſtačowati.

Hinausreiſen, wen geti, giti, putowati.

Hinausrücken, ſ. Herausrücken.

Hinausrufen, wywolati.

Hinausſchaffen, wypowědjti; wen wykliditi, wyprawiti.

Hinausſchicken, wen poſlati, ſlati.

Hinausſchieben, wen wyſtrčiti, wyſſaufnauti, wyſſaufnati; den Termin, protahowati, protáhnauti.

Hinausſchiſſen, ſ. Herausſchiſſen.

Hinausſchlagen, wyklauci, wyklſkati.

Hinausſchleppen, wen wlecy, wywlecy, wywljknauti, wyſmeyknauti.

Hinausſchleudern, wymrſſtiti, wyhoditi, wylučiti.

Hinausſchlüpfen, wyklauznauti.

Hinausſehen, wyhlédnauti, wykawknauti, wen hledéti, kaukati wyzjrjti.

Hinausſetzen, wen poſaditi wyſaditi.

Hinausſtoſſen, wyſtrčiti wen.

Hinausſtrömen, hrnauti ſe, kititi ſe wen, wykititi ſe, wyhrnauti ſe, wyroggiti ſe, wywakiti ſe.

Hinaustragen, wen neſti, wyneſti, wynáſſeti.

Hinaustreiben, wen hnáti, wyhnati, wyhánéti, puditi, wypuditi, das Vieh, dobytek wyhánéti.

Hinaustreten, wykročiti wen, wyſtaupiti wen.

Hinauswälzen, wen wywaliti, wen waliti.

Hinausweiſen, wen ukázati, ukázati, aus dem Zimmer, wywowédit.

Hinauswerfen, wen wyhoditi, wymecy, wymetati, wywrcy, wywrhnauti.

Hinaus-

Hinauswollen, wen chtjti, wo wilt das hinaus, co má z toho wegiti, kam se to schyluge, hoch hinaus wollen, wysoko nazjnati, wysoko myſliti, wyſoko ljcat chtjti.

Hinauswünſchen, ſich, einem, přáti, žádati ſobě, někomu wen.

Hinausziehen, wytáhnauti, wytahowati, neut. ſtěhowati ſe, wyſtěhowati ſe.

Hinblaſen, etwas, ſaufknauti, žmychnauti (něco)

Hinbreiten, roſtřjti, zu etwas, für einen, podſtlati, podeſtlati, naſtlati, roſtřjti.

Hinbringen, an einen Ort, als Geld, Briefe, Nachrichten, donęſti, donáſſeti, přineſti, přináſſeti, Waren, wie ein Fuhrmann, Schiffer, Handelsmann, Lebensmittel, přiwezti, přiwážeti, dowezti, dowážeti: hinbringen, ſein Leben, ſich ſelbſt, die Jahre, die Zeit, žiwot, leta, čas tráwiti, ſtráwiti, jemand hinführen, dowesti, přiwesti.

Hinde, ſ. Hindinn.

Hindenken, ſ. Hingedenken.

Hinderer, m. překazytel, m.

Hinderlich, na překážu, na překáze, ku překáze, ſeyn, na překážu, na překáze, ku překáze, w překáze býti.

Hindern, překážeti, překazyti, zawážeti, na překáze, ku překáze, w překáze býti, dělati překážku, činiti, jemand an ſeinem Glücke, překážeti někomu w gebo ſtěſtj, překážku mu činiti, wer hindert dich, kdo ti překáží, ich bin von ihm gehindert worden, překázel mi.

Hinderniß, n. překážka, f. překáženj, n. záwada, f. ein Hinderniß in den Weg legen, překážku činiti, učiniti, w cestu, w ſtěze klásti, überwinden, záwady, překážky woraziti, porážeti, přemocy ge, přemáhati ge.

Hindeuten, kam okázati, ukázati, poukázati.

Hindinn, ſ. Hirſchkuh, Reh, laň, laně, ſ. junge, laňka, srna, ſ.

Hindrängen, ſich, tlačiti ſe, tiſknauti ſe, řiti ſe, walit ſe, wtlačiti, dotiſknauti, dotlačiti ſe.

Hindringen, dráti ſe, wedrati ſe, přidrati ſe, řiti ſe, tlačiti ſe, dodrati ſe, dotlačiti ſe.

Hindrucken, přitlačiti, wtlačiti, přitiſknauti, wtiſknauti.

Hindrücken, wtiſknauti, wtlačiti.

Hindurch, ſkrze, ſkrj, weſkrz, das ganze Jahr hindurch, ſkrze celý rok, zwey Nächte hindurch, giž po dwě nocy.

Hindurcharbeiten, ſich, wydobyti ſe, dobyti ſe, prodrati ſe wen.

Hindurchbringen, ſich, ſ. Durchbringen.

Hindurchdrängen, ſich, protlačiti ſe, prodrati ſe, ſ. Durchdringen.

Hindurchdringen, prorazyti, ſ. Durchdringen. Siehe das Uebrige nach Durch.

Hinein, do, w, we, tam, do wnitř, in den Tag hinein leben, bez ſtaroſti a péče žiwu býti, o zeytřek ſe neſtarati, in die Nacht, do nocy, geh hinein, gdi, wegdi tam, es gehet nicht alles hinein (in das Gefäß) wſſecko ſe tam newegde, (do nádoby) trage es hinein, nes, (wnes) to tam (do wnitř.)

Hineinarbeiten, etwas, dělati, wnutkati, ein Loch, eine Oeffnung, dělati, ſich hineinarbeiten, zabrati ſe, wedrati ſe w něco.

Hineinblaſen, faukati, dýmati w něco, doněčeho.

Hineinbohren, wrtati, zawrtati.

Hineinbrechen, dobyt ſe, ſ. Einbrechen.

Hineinbrennen, wpáliti.

Hineinbringen, etwas, wnesti, wnásseti, přinesti, přinásseti, etwas in den Kopf, überhaupt, wprawiti něco do hlawy, in eine Abhandlung, Rede, wprawiti, wložiti, klásti, wkládati; den Degen in die Scheide, den Nagel in die Wand, wprawiti, připrawiti.

Hineindenken sich, in etwas, wmysliti se do něčeho.

Hineindrängen, wtlačiti, wtěsniti.

Hineindringen, wedrati se, wkititi se, wnutkati se, wtlačiti se, webrati se, in ein Geheimniß, proniknauti.

Hineindrücken, wtlačiti, wtisknauti.

Hineinessen, žrát do sebe, požrati.

Hineinfahren, wgeti.

Hineinfallen, wpadnauti.

Hineinflechten, etwas, wplésti, wpletati, wmásti.

Hineinfliegen, wletěti.

Hineinfließen, wtecy tam, wtékati, s. Hineinlaufen.

Hineinflüchten, s. Hinflüchten.

Hineinfinden, sich in einen Ort, nalezti přístup, in etwas, a) es zu fassen, porozumět, b) zu dulden, wyhowěti, s. hineinschicken.

Hineinführen, gehend, wwesti, wwáděti, přiwesti, přiwáděti tam, etwas, oder jemanden im Fahren, přiwezti, přiwážeti, Waaren zum Verkauf, přiwezti, přiwážeti.

Hineinführung, s. wwod, m. wwáděnj, n.

Hineingehen, wgiti, wegiti, wcházeti.

Hineingießen, wliti tam.

Hineinhauen, wetnauti, zatnauti, sekati, wsekati, rubati do něčeho.

Hineinjagen, wehnati tam.

Hineinkaufen, sich, wkaupiti se.

Hineinkleben, wlepiti.

Hineinklettern, wlezti tam.

Hineinkommen, přigiti tam, přicházeti, in eine Materie, zabrati se do něčeho, přigiti do něčeho.

Hineinkönnen, mocy tam.

Hineinkriechen, wlezti tam.

Hineinlassen, wnititi tam, pauštěti tam, wpustiti, wpaušťěti.

Hineinlaufen, wběhnauti, wbjhati, hineinfließen, nabrati se, es lief mir Wasser in die Schuhe, nabralo se mi wody do střewjc.

Hineinlegen, wkládati, wložiti, sich wie in das Bette, položiti se, wie in einen Streit, wložiti se, wkládati se w něco, do něčeho, der Wind hat sich in den Mantel hineingelegt, wjtr se do plášťě zapěl.

Hineinleuchten, s. Hineinscheinen, mit dem Lichte, poswjtiti, swjtiti do něčeho.

Hineinlocken, přiwábiti, přilauditi.

Hineinlügen, sich, welhati se, wklamati se.

Hineinmachen, etwas, tadělati.

Hineinmelken, wdogiti.

Hineinmengen, mischen, wmjchati, wmjsyti, přimjchati, přimjsyti, sich in etwas, mjsyti, mjchati, pěřiti, plichtiti, připlichtiti se do něčeho, w něco.

Hineinmurmeln, wrepetati, wssepkati, wbručeti, wbraukati.

Hineinnageln, hřebem, hřebjkem zaklaucy, zaklauzyti, wklaucy, wraziti.

Hineinnähen, wssiti, zassiti.

Hineinnehmen, wzjti tam.

Hineinpflanzen, sáen, wsaditi, wsázeti, wssrjpiti.

Hineinprägen, wtlačiti, wtisknauti.

Hineinreden, mluwiti do něčeho.

Hineinregnen, zatýkati.

Hineinreiben, wie Zucker, wie eine Speise, wstraubati, nastraubati.

Hineinreichen, podati tam.

Hineinrufen, schreyen, wolati tam, zawolati tam.

Hineinscheinen, swjteti tam,

Hineinschicken, poslati tam; sich in etwas, propustiti se, wyhowěti němu, hoditi se k němemu.

Hineinschieben, wstrčiti tam.
Hineinschießen, střjleti tam.
Hineinschlagen, wbjti, wtjsskati, tjskati, práti, bjti do něčeho, 2) etwas, wrážeti, wrazyti, zarazyti.
Hineinschleichen sich, wlauditi se tam, webrati se kradmo, wkrádati se.
Hineinschleppen, wlačeti tam, wlj-knauti.
Hineinschließen, zawřjti, zamknauti tam.
Hineinschlucken, wpolknauti, požjti, požrati.
Hineinschlüpfen, wklauznauti.
Hineinschlürfen, wsrknauti.
Hineinschreiben, wepsati.
Hineinschütten, wsypati.
Hineinsehen, podjwati se, pohledati, pohlédnauti, kaukuauti, wkaukuauti, nahlédeti, nahljžeti, hledéti tam.
Hineinsetzen, posaditi, wsaditi tam, hineinsetzen in das Teſtament, postawiti, posaditi, wsaditi do Teſtamentu, in ein Buch, Abhandlung, do knihy, do pisma postawiti, wsaditi, wložiti, klásti, in die Lotterie, wsaditi, sich, posaditi se tam, sednauti, wsednauti sy tam.
Hineinſpeyen, plwati, plsti, wplj-ti, wpliwati, nawlsti tam.
Hineinſprengen, Waſſer, kropiti, wkropiti, mit dem Pferde, wskočiti, jemanden, wyssrwati.
Hineinſpringen, wskočiti tam.
Hineinſpritzen, wstřjknauti, stříj-knauti tam, střjkati tam.
Hineinſtechen, wpjchnauti, wbodnauti tam, wrazyti, wetknauti.
Hineinſtecken, wstrčiti tam.
Hineinſtehlen ſich, w kráſti se, webrati se kradmo.
Hineinſteigen, wstaupiti, wlezti, zum Fenſter, wlezti oknem.
Hineinſtopfen, wecpati, cpáti tam.
Hineinſtoſſen, strčiti, wstrčiti tam, 2) etwas, wrazyti.
Hineinſtreichen, in den Mund, wmazati, wmaznauti, wie der Wind, zarážeti, wnikati, zakukowati.
Hineinſtreifen, wbihati, wčlapkati.
Hineinſtreuen, wtrauiyti, natrauiyti tam.
Hineinſtürmen, wřititi se, řititi se tam, přihnjmiti tam; b) dorážeti, z. B. in die Geſundheit.
Hineinſtürzen, wrazyti; ein volles Glas, wychlaustnauti.
Hineintauchen, tunken, máčeti, namáčeti, namočiti, wmočiti, smočiti.
Hineinthun, dáti do něčeho, wpraw-iti, wendati do něčeho.
Hineintragen, wnesti, wnášeti, přinesti tam.
Hineintreiben, hnáti, wehnati, honiti, puditi, plášiti tam.
Hineintreten, wstaupiti, wkročiti, in eine Geſellſchaft, wstaupiti, wegiti w towarystwo, ſ. Ein-treten.
Hineintrinken, wpiti do sebe.
Hineintröpfeln, kapati, nakapati tam.
Hineintropfen, zamokati.
Hineinwagen, ſich, opowážiti se, pokuſyti se tam, wydati se.
Hineinwälzen, waliti, přiwaliti, wwaliti tam.
Hineinwärts, downitř.
Hineinwehen, wáti, fučeti, zawáti, čisseti tam.
Hineinwerfen, whoditi, wrcy, wmecy tam.
Hineinwirken, weben, wetkati, tkáti.
Hineinwellen, chrjti tam.
Hineinwürgen, wdáwiti do sebe, požrati oblo, saukati, wsaukati do sebe.
Hineinzeren, wrthnauti tam.
Hineinziehen, in einen Ort, mit Gewalt, wtáhnauti, neut. hineinziehen, in einen Ort, stěhowati se, wstěhowati se, přistěhowati se tam.
Hineinzwängen etwas, wtěſniti, wtlačiti, wmuknati, sich, wetřjti se, wtěſniti se, wie ein Fleck, wtáhnauti se.

Hineinwingen, nutiti, wnuziti do něčeho, wnurkati.

Hinfahren, 1) act. wezti tam, woziti tam, dowezti, dowážeti, odwezti. Der Fuhrmann hat die Waaren bereits hingefahren, wozka tam giž zbožj dowezl, (odwezlj); weg vom Ort, odgeti, tam geti. jemanden, etwas, odwezti, odwážeti, 2) neut. selbst, oder mit der Waare, das Schiff, geti tam, dogeti, odgeti. Er ist schon hingefahren, giž tam gel; 3) hinfahren, ferben, odgeti, odebrati se, im Hinfahren, seyn, na počepj býti.

Hinfahrt, f. odgetj, n. odgeth, m.

Hinfallen, tam padnauti, padati, upadnauti. Auf der ebenen Erde hinfallen, na čistě sowině padnaut, upadnaut.

Hinfallend, padaucý, hinfallende Sucht, padaucý nemoc, padaucnice, pjsotná nemoc, f.

Hinfällig, ostrážlivý, padaucý, padawý, prchlý, mizycý, pomjgegicý, hinfällig seyn, mjzeti, pomjgeti. ꝛc.

Hinfälligkeit, f. padaucnost, padawost, prchlost, f. pomjgegičnost f.

Hinfliegen, tam letěti, odletěti.

Hinfließen, tam tecy, odtecy, vplynauti.

Hinfort, hinführ, napotom, f. forthin, hernach.

Hinführen, tam westi, dowesti, odwesti. zu Wasser, zu Schiffe, tam westi, dowezti, odwezti.

Hingang, m. odgitj, n. chůze pryč, f. odchod, m.

Hingeben, odewzdati.

Hingedenken, hindenken an einen Ort, myslit někam, wo denkst du hin, kam myslíš.

Hingegen, wšak ale, naproti (tomu.) ich hingegen, já wšak naproti.

Hingehen, tam gjti, dogjti, odgjti, odebrati se, wie die Zeit, vplynauti, vgjti, wcházeti, vtecy vrýkati, wcházeti, minauti. Vierzehn Tage gehen bald hin, čtrnáct dnj brzy vgde, vteče, mine, die Zeit gehet hin, čas wchází, vgde, vteče, vrýká, mine, in seinem Irrthume, Laster einen so hingehen lassen, nechati někoho w omylu, w bludu, w neprawosti tápati, hingehen wie ein Verbrechen, progjti, es mag dir noch so hingehen, nechť gest ti to gesstě prominuto, nechť ti to tak projde, etwas, ein Verbrechen so hingehen lassen, prominauti něco, gehe hin, gdi tam. Es geht noch so hin, projde to gesstě, gehe hin, und komm bald wieder, gdi, (dogdi) tam, a přigdi brzy zas. Wo gehst du hin, kam gdeš? Ich will morgen hingehen, zeytra tam dogdu, pugdu.

Hingehören, tam patřiti, náležeti, dies gehöret nicht zur Sache her, to sem nepatřj, nenáležj.

Hingehörig, tam patřicý, náležicý.

Hingelangen, tam přigjti, dogjti se dostati, bald, geschwind, dospěti.

Hingerathen, podjti se, stj. djti se, ocitnauti se, dostati se někam.

Hingerissen werden ganz von etwas, gatu, pogatu, podgatu, lapenu býti něčjm.

Hinhalten, etwas, daß es der andere nehme, podáwati, podati, etwas aufzufangen, anzunehmen, držeti, nadržeti, nastawiti, um nahe bey etwas zu seyn, z. B. das Gesicht, Ohr, nastawiti, prosťúgiti ucha, nastawiti twáře.

Hinhangen, zawěsyti, odwěsyti, eine Sache hinhangen lassen, zanedbati, zawěsyti wěc.

Hinhelfen, 1) dopomocy tam, f. Befördern, 2) einem hinhelfen, ihn hinrichten, zprowoditi, zklidit někoho.

Hinholen, jemanden, tam přiwesti, etwas, přinesti, zu Wagen, přiwezti, přiwážeti.

Hin-

Hinken, kulhati, napadati na nohu.

Hinken, das, kulhánj, napadánj, n. kulhawost, f.

Hinkend, kulhawý, napadawý, hinkend werden, zkulhati, okulhawěti, hinkend machen, okulhawiti.

Hinkommen, přigjti tam, ungefähr, djti, podjti se někde, ocnauti se, přigjti. Wo ist er hingekommen, kam se děl, poděl, kam se octnul, kam přissel? wo kámo ich hin bei dieser Wirthschaft, kde pak bych se ocel při tomto hospodářstwj?

Hinkönnen, mocy tam.

Hinkriechen, tam lezti, přilezti.

Hinkunft, f. přjssti, n. budaucnost, f.

Hinlangen, hinrecken, podáwati, podati. s. hinreichen.

Hinlänglich, dostatečný.

Hinlänglich, adv. dostatečně.

Hinlänglichkeit, f. dostatečnost, f.

Hinlassen, tam pustiti, paussteti.

Hinläßig, s. Nachläßig.

Hinlaufen, tam běžeti, běhati, hin und her laufen, sem a tam běhati, přeběhati.

Hinleben, die Zeit, promarniti čas, f. odklátiti.

Hinlegen, tam klásti, položiti, wieder an seinen Ort, opět na swé místo položiti, klásti, sich hinlegen, rozprostřjti se, rozložiti se, wyložiti se. Die Kleider, den Mantel, Degen, složiti, odložiti.

Hinlehnen, etwas, podepřjti, sich an etwas, podepřjti se na něco, opřjti se o něco, hingelehnet, podepřený, opřený.

Hinlocken, tam půgčiti; rozpugčiti.

Hinlenken, etwas, obrátiti tam.

Hinliefern, odwážeti, selbst etwas, odwáděti, odwesti.

Hinmachen, sich, odebrati se tam, wybrati, wydati se tam.

Hinmögen, chtjti tam.

Hinmüssen, musyti tam.

Hinnehmen, bráti, wzyti tam.

Hinrecken, natáhnauti, das Ohr, nastawiti ucha.

Hinreichen, etwas, act. podati, podáwati. 2) neut. bis wohin, wysáhnauti, sahati, dosahowati, dosáhnauti, (stačiti), der Strick ist zu kurz, er reichet nicht hin, prowaz ge krátký, nedosáhne tam, nestačj, das Brod reichet nicht hin, nedostane se chleba, genug sein, stačiti, stačowati, postačiti, postačowati, dostačiti, dostati se.

Hinreichend, dostatečný.

Hinreichend, adv. dostatečně.

Hinreisen, tam geti, gjti, putowati.

Hinreissen, mocy k nečemu odtrhnauti, 2) sich bei nächtigen, zachwátiti, sich lassen, dáti se podegmauti, podgmauti, gjmati, zachwátiti.

Hinrichten, o hrdlo připrawiti, usmrtiti, do hrobu zprowoditi, ze žiwota zprowoditi, zklidit, zabiti, einen Verbrecher, odprawiti ho, poprawiti nad njm, ztratiti, vrátceti ho.

Hinrichtung, f. des Missethäters, odprawenj, poprawenj, n. poprawa, f. vrácenj. n.

Hinschicken, tam poslati, odeslati, sich, přisslusseti k tomu, slussetí k tomu.

Hinschieben, postrčiti tam, possaupnauti tam.

Hinscheiden, sterben, hinsterben, zesnauti, vsnauti (w Pánu) skonati, zbechnauti, ze swěta wykročiti.

Hinscheiden, n. skonánj, wykročenj ze swěta, ꝛc.

Hinschielen, tam sylhati.

Hinschießen, tam střjleti, dostřeliti.

Hinschiffen, tam plawiti, odplawiti.

Hinschleichen, wohin, tam se wlaudíti, laudíti, přilaudíti, vlaudíti.

Hinschleppen, wlyknauti, wláčeti tam.

Hinschmeissen, hoditi, wrcy tam.

Hinschmieren, namazati tam.

Hinschreiben, napsati tam.

Hinsehen, podjwati se tam, djwati se,

se, hleděti tám, pohljdnauti tam, kaukuauti, popatřiti.

Hinſenden, tam poſlati.

Hinſetzen, etwas, poſtawiti, wſaditi, jemand, wſaditi, poſaditi, (ho) ſich, poſaditi ſe, ſědnauti ſy, wſaditi ſe.

Hinſeyn, býti pryč, býti po někom.

Hinſicht, f. zřeni, n. zřetel, m. Hinſicht nehmen, zřetel, zřeni, ohled miti na něco, k něčemu, in Hinſicht deſſen wzhledem toho.

Hinſinken, ſklesnauti.

Hinſollen, mjti tam.

Hinſpeyen, tam napliti.

Hinſpringen, tam skočiti, doskočiti. Springe hin, und hol ihn, doskoč tam, skoč tam, a přiweď ho.

Hinſtellen, poſtawiti, wſtawiti.

Hinſterben, umřjti co mrcha.

Hinſtrecken, ſich, roztáhnauti ſe, rozprostřjti ſe.

Hinſtreuen, posypati, nasypati tam.

Hinſtürzen, wřiti ſe, wrazyti ſe.

Hinſudeln, napljhati, namazati, nasmalikowati, naſſmařiti.

Hinten, pozadu, za ſe, sezen, nachsezen, naposledy klásti, za se klásti, položiti, zadu, za hřbet položiti, klásti.

Hintanſetzung, f. napoſledy, za se, zadu, za hřbet kladenj, položenj, u mit Hintanſetzung dieſer Sache, s odložením té wěcy, s pomenánjm té wěcy.

Hintanſtehen, zadu, rozadu státi, von hinten, ze zadu, od zadu.

Hinten, zadu, pozadu, von hinten, z zadu, ze zadu.

Hinter, za, po, hinter ſich, za sebau, legen, za sebe klásti, položiti, hinter ſich werfen, za sebe hoditi, zahoditi, wrcy, zawrcy, metati, hinter einem hergehen, laufen, ihm folgen, za, po něm gjti, za někým běžeti, hinter dem Rücken, pozadu. Hinter her, po zadu, ze zadu. Hinter ihm her, za njm, hinter dem Tiſche ſitzen, za stolem seděti, hinter dem Vorhange ſtehen, za oponau stát. Sich hinter die Thüre ſtellen, za dwéře se postawit. Hinter eine Wahrheit, Sache kommen, domakat, dowědět se, dopjdit se prawdy, wěcy, wypátrat gi.

Hintere, der, die, das (Theil, zadnj, der hintere Theil, zadnj částka, f. zadek, m.

Hinter, m. zadnice, zachule, f. zadek, m. kit, prdel, f.

Hinterbein, n. zadnj noha, f. auf die Hinterbeine treten, dáti se w kopy.

Hinterbleiben, pozůſtati, zůſtati.

Hinterbringen, oznámit tajně, donesti něco, zprawiti o něčem, wznesti něco na někoho, zpráwu, wědomoſt dáti. Es iſt mir hinterbracht worden, bylo mi oznámeno.

Hinterbringer, m. donášſka, m.

Hinterbug, m. zadnj přjhyb, m.

Hintereinander, po sobě, za sebau, gedno po, za druhým. Sechs Jahre hintereinander, šeſt let po sobě. Hintereinander gehen, laufen, ꝛc. za sebau, po sobě gjt, běžet ꝛc.

Hintere, Hinteru, m. ſ. Hinter.

Hinterflügel, m. zadnj křjdlo, n.

Hinterfuß, m. ſ. Hinterbein.

Hintergebäude, ſ. Hinterhaus.

Hintergehen, podwesti, podwádětj, oklamati, zklamati, přewesti, klamati, ſſáliti, oſſáliti.

Hintergehung, f. podwedenj, podwáděnj, n. podwod, m. oklamánj, zklamánj, klamánj, n. klam, m. ſſálenj, oſſálenj, n. ſſalba f.

Hintergetreide, n. zadina, f.

Hintergrund, m. zadnj ſtrana, f. zadek, m. im Hintergrunde, w zadnj straně, w zadnj stranu, na zad.

Hinterhalt, m. zálohy, f. plur. wklad zadnj, po zadu, m. líčka f. Im Hinterhalt liegen, w zálohách býhat. Sich in den Hinterhalt legen, do záloh se položit, zálohy vdělat, dělat.

Hinterhälterisch, potutedlný, potagemný, pokrytý, possmaurný, zasmuslý. Hinterhälterisches Wesen, potutedlnost, rotagemnost, possmaurnost, zasmuslost, pokrytost, potměsslost. f.

Hinterhalten, zadržeti, zadržowati.

Hinterhaupt, n. zadnj částka hlawy, f. tyl, m.

Hinterhaus, n. zadnj dům, m. stawenj, n.

Hinterher, potom. pak.

Hinterhirn, f. Hirnchen.

Hinterkeulchen, n. podřitek, zadeček, zadeček, m.

Hinterkeule, f. zadek, zadeček, zadeček, podřitek, m. maso na zadku, n.

Hinterlassen, zanechati, pozůstawiti, zůstawiti, ostawiti, (po sobě) er hinterließ es so, tak to zanechal.

Hinterlassenes Werk, zůstawená, zanechaná (po sobě) pozůstalá práce.

Hinterlauf, m. des Hasen, nowj, n.

Hinterlegen, aufheben, vložiti, založiti.

Hinterlist, f. sslbalstwj, sslbalstwo, n. auskok, m. chytrost, zchytralost, f. wklad, m. zálohy, f. plur. sslba, ossemetnost, lichota, f.

Hinterlistig, sslbalský, zchytralý, auskočný, wkladný, podwodný, ossemetný.

Hinterlistig, adv. sslbalsky, zchytrale, chytře, wkladně, podwodně, ossemetně.

Hinterlistigkeit, f. sslbalstwo, n. auskočnost, f. Hinterlist.

Hinterrücks, f. Hinterwärts.

Hinterschlegel, f. Hinterkeule.

Hinterschlingen, pozřiti, pohltiti, polknauti.

Hintersegel, n. weslo ze zadu lodj, n. weslo zadnj, n.

Hinterst, neyzadněgssi. adv. neyzáz.

Hinterstellig, pozůstalý, seyn, bleiben, zůstati, pozůstati.

Hintertheil, m. zadnj částka, f. díl, m. zadnice, f. zadek, m. das Hauptes, zadnj částka hlawy, des Schiffes, der Schaubühne, zadek, m.

Hinterthüre, f. zadnj dwéře, f. plur.

Hintertreiben, zabnati něco, zabrániti, zabawiti, zamezyti, překazyti, dhánjti, das Vorhaben, ein Geschäft, předsewzetj zabrániti, překazyti, w předsewzetj, w práci. Er wäre befördert worden, wenn nicht seine Freunde es hintertrieben hätten, bylby byl dál dosseł, kdyby mu geho přátelé w tom nebyli překazyli, kdyby mu to nebyli zkazyli.

Hintertreibung, f. zabránénj, zabawenj, překazenj, n.

Hintertheil, n. zadnj čtwrt, f.

Hinterwärts, zadu, pozadu, ze zadu.

Hinthun, tam dáti, die Hände, přiciniti, wložiti, přiložiti ruce, er weis nicht, wo er die Hände hinthun soll, newj, kam má ruce dáti, newj kam s rukama, wo hast es, ihn hingethan, kam gsy to, bo dal, poděl, děl?

Hintraben, klusati tam.

Hintragen, tam nésti, donesti.

Hintreiben, tam hnáti, dohnati, pudti.

Hintreten, zu etwas, tam přistaupiti, wstaupiti, přikročiti.

Hintritt, m. tödtlicher, wykročenj, wygitj, n.

Hinterstube, f. zadnj swětnice. f.

Hinterstück, n. zadnice, f. zadnj kus.

Hintisch, Hintschkraut, pšenky červené, f. plur.

Hinüber, přes, na druhau stranu.

Hinüberbringen, jemanden, přewozyti, přeprawiti někoho na druhau stranu, etwas, přenesti.

Hinüberfahren, etwas, přewezti, přewážeti, selbst, přegeti, zu Wagen, Schiffe, přegeti.

Hinüberfahren, act. přewezti, 2) neut. přewezt se, přeget.

Hinüberfahrt, f. přegen, n. přegezd, m.

Hinüberfallen, tam přepadnauti.
Hinüberfliegen, tam přeleteti.
Hinüberführen, jemand zu Fuß, přewesti, über einen Fluß, přeplawiti, zu Wagen, Schiffe, přewezti, přewážeti.
Hinüberführung, f. zu Fuß, přewedenj, n. über einen Fluß, přeplawenj, n. zu Wagen, Schiffe, přewezenj, n.
Hinübergehen, přegiti, gjti přes —
Hinübergehung, f. přegitj, n.
Hinüberkehren, obrátiti se, obracetti se na přjk.
Hinüberlaufen, přeběhnauti, přebjhati.
Hinüberschicken, poslati na druhau stranu.
Hinüberschiffen, přeplawiti, přeprawiti se.
Hinüberschreiten, překročiti, přestaupiti.
Hinüberkommen, přegiti.
Hinüberschwimmen, přeplauti,
Hinübersetzen, přesaditi, f. Hinüberfahren.
Hinüberspringen, přeskočiti.
Hinübersteigen, přelezti, přestaupiti.
Hinüberwerfen, přehoditi, přewrcy.
Hinüberziehen, přestěhowati se.
Hin und her, sem a tam, onde a onde.
Hin und her denken, betrachten, sem a tam mysliti.
Hin und her fahren, sem a tam gezditi.
Hin und her gehen, sem a tam choditi, přecházeti.
Hin und her getrieben, sem a tam hnácený, zmjtaný.
Hin und her laufen, sem a tam běhati, přebjhati.
Hin und her reisen, sem a tam gezditi, putowati.
Hin und her reissen, sem a tam trhati.
Hin und hor slew, sem a tam sýrt.
Hin und her schweifen, sem a tam se toulati, talácetti, potůlowaci, potlaukati, plahočiti se.
Hin und her streuen, sem a tam sypati, strausyti.
Hin und her tragen, sem a tam nosyti, roznášseti.
Hin und her treiben, sem a tam zmjtati, 2) hnáti.
Hin und her wanken, sem a tam se klátiti.
Hin und her wehen, sem a tam saukati.
Hin und her wenden, sem a tam obracetti.
Hin und her werfen, sem a tam házeti, zmjtati.
Hin und her zerren, sem a tam trhati.
Hin und her zertheilen, sem a tam rozdělliti, rozděkowati, rozwrhnauti.
Hin und her ziehen, sem a tam táhati, 2) den Ort, die Wohnung verändern, sem a tam se stěhowati.
Hin und wieder, sem a tam, onde a onde, f. Hin und her.
Hin und wieder ausstreuen, sem tam rozstrausyti.
Hin und wieder fliegen, sem a tam litati, prolétati se, f. Fliegen.
Hin und wieder gehen, sem tam choditi, f. Hin und her gehen.
Hin und wieder suchen, sem tam prohledáwati, hledati.
Hin und wieder tragen, f. hin und her tragen.
Hin und wieder versazen, sem a tam rozsýpati, rozstrhiti, zahnati, rozplássiti, zaplássiti.
Hin und wieder zerstreuen, sem a tam rozstrausyti.
Hin und wieder ziehen, reisen, f. hin und her schweifen.
Hinunter, f. Herab, Herunter.
Hinunterbringen, einen, etwas, dolů přiwesti, připrawiti, 2) hinuntertragen, dolů snesti, přinesti.

Hin-

Hinunterfallen, dolů padnauti, spadnauti.
Hinunterführen, die Treppe, westi, swesti, po schodech, se schodů dolů.
Hinuntergehen, dolů gjti, sgjti.
Hinunterkriechen, dolů lezti, slezti.
Hinunterlassen, dolů pustiti, spustiti.
Hinuntersenken, dolů paussiti, spaussiti.
Hinuntersinken, dolů klesnauti, spadnauti.
Hinunterlaufen, dolů bežeti, zběhnauti.
Hinunterspringen, dolů skočiti.
Hinuntersteigen, dolů staupiti.
Hinuntersteigung, f. dolů staupenj, n.
Hinunterstossen, dolů strčiti.
Hinuntergiessen, dolů ljti, sljti.
Hinunterschlucken, požrjti, polknauti.
Hinunterstürzen, po hlawě dolů srazyti, swrcy, strčiti, 2) sich, hinunterfallen, dolů po hlawě spadnauti, skáceti, zwrátiti se, swrcy se, vom Pferde, s koně spadnauti, se swrcy, zwrátiti.
Hinunterwerfen, dolů shoditi, swrcy, smetati, házeti, wrcy.
Hinunterziehen, dolů stáhnauti.
Hinwälzen, powaliti.
Hinwagen, sich, opowážiti se, pokusyti se kam.
Hinweg, m. cesta kam, f.
Hinweg, pryč, pryč odtud, s. Weg.
Hinwegbegeben, sich, pryč se odebrati, odbjrati, vbjrati.
Hinwegbeissen, odkausati, pryč vykausati, jemanden, wykausati.
Hinwegblasen, pryč odfauknauti.
Hinwegbringen, pryč připrawiti, odprawiti.
Hinwegdrängen, pryč odtisknauti, wytisknauti.
Hinwegeilen, pryč pospjchati, chwátati.
Hinwegfahren, act. odwezti, odwážeti, neut. odgeti, vgeti pryč.
Hinwegfallen, abfallen, pryč odpadnauti, nicht mehr statt finden, přestáwati, nemiti místa.
Hinwegführen, pryč odwesti, odwáděti.
Hinweglaufen, pryč vtecy, vtjkati, odběhnauti.
Hinwegmachen, odegjti, pryč gjti, odcházeti.
Hinwegmachen, das, n. odchod, m. odgitj, n.
Hinwegnehmen, pryč wzjti, odnjti.
Hinwegraumen, pryč vklidit, odklidit.
Hinwegreissen, pryč vtrhnauti, odtrhnauti.
Hinwegreiten, pryč odgeti, vgeti, vgjždeti na koni.
Hinwegrufen, pryč wolati.
Hinwegschaffen, s. Hinwegräumen, Hinwegthun.
Hinwegschicken, pryč poslati.
Hinwegschlagen, pryč odrazyti.
Hinwegschleichen sich, pryč se odplaziti, wylaziti, vlaziti.
Hinwegschleppen, einen, odsmyknauti pryč, odwlecknauti pryč, smeykati, wláceti pryč.
Hinwegsehen, pryč hledeti, kaukati, přehljdnauti, über etwas hinvorragen, wynikati.
Hinwegsenden, schicken jemanden wohin, pryč poslati, odeslati.
Hinwegsetzen, sich über etwas, něčim pohrdat, zhrdat, pohrdnauti, ponedbat, newssimat.
Hinwegstehlen, vtrásti, sich, wykrásti se.
Hinwegthun, pryč dáti, odwandati.
Hinwegtreiben, odehnati, odpuditi.
Hinwegtreten, pryč odstaupiti.
Hinwegwälzen, pryč odwaliti.
Hinwegwischen, odmyti.
Hinwegziehen, odsaugnauti, odwáti.
Hinwegwenden, pryč obráceti.
Hinwegwerfen, odhoditi, odwrcy, zahoditi, sich, dáti se za pod

Hof,

nok, podnoží býti, být, podnožiti se, (dies Letztere nur von Vornehmen,) er hat auch nichts zum Wegwerfen, nemá také nic k rozhazowánj, na rozházku, co rozhazowati.

Hinwegschiffen, pryč se plawiti.

Hinwegwischen, act. vtřjti, neut. vprchnauti, wyniknauti.

Hinwegwollen, pryč, po swých chtjti.

Hinwegzaubern, odkauzlkti.

Hinwegziehen einen, odtáhnauti; von einem Orte, odstěhowati se, wystěhowati se pryč.

Hinwegziehen, das, odstěhowánj, wystěhowánj, n.

Was noch hier fehlet, suche man unter Weg. Im Reden ist weg gewöhnlicher, im Schreiben hinweg.

Hinwehen, tam faukati, wáti.

Hinweinen, sein Leben, seine Tage, wyplakati, wyjeleti swůg žiwot, své dny.

Hinweisen, okázati, vkázati tam.

Hinwelken, vwadnauti.

Hinwenden, tam obratiti, obraceti.

Hinwerfen, tam hoditi, wrcy.

Hinwieder, hinwiederum, s. Wieder.

Hinwollen, tam chtjti.

Hinzu, tam, s. Herzu, Dazu, Zu, Bey.

Hinzuarbeiten, přidělati.

Hinzubauen, přistawěti, přistawiti.

Hinzudenken, přimysliti.

Hinzudichten, s. Hinzudenken.

Hinzueilen, pospjchati k tomu, přispjssiti, kwapiti k něčemu.

Hinzuflicken, přissiti, přilátati, přilepiti.

Hinzufliegen, přiletěti.

Hinzufügen, připogiti, přidati, doložiti.

Hinzufügung, f. připogenj, přidánj, n. přjpogek, m.

Hinzuführen, přiwáděti, přiwesti.

Hinzugehen, gjti, přigjti, přicházeti k tomu i.

Hinzugesellen, přitowaryssiti.

Hinzuknien, přikleknauti, přiklekati.

Hinzukommen, přigjti, přicházeti, wie eine Krankheit, zč. přidati se.

Hinzukriechen, přilezti, přiljzati, přiwlecy se.

Hinzulegen, přiložiti, přikládati.

Hinzulügen, k tomu přilhati.

Hinzumahlen, přimalowati.

Hinzunehmen, přiwzjti.

Hinzuschleichen, přilauditi, přiwlecy se.

Hinzuschwimmen, připlauti, připlawati.

Hinwegschiffen, pryč se plawiti.

Hinzuschleudern, sich, zu einem, dotřjti se k někomu.

Hinzusetzen, přisaditi, zum Feuer, přistawiti, sich, přisednauti sy, ein Wort, eine Anekdote, přidati, přiložiti, přiwrcy, doložiti.

Hinzusetzung, s. Zusatz.

Hinzurechen, přihrabati.

Hinzuthun, přičiniti, přiložiti, přidati, přiwrcy, doložiti, eine Wache zu einem, dáti, přidati, přičiniti, připrawiti stráž k někomu.

Hinzuthuung, f. přičinění, n.

Hinzutraben, přiklopotati.

Hinzutreten, přistaupiti, eigentlich, mit den Füssen, přikročiti.

Hinzutreiben, přihánětí, přihnati.

Hinzuwägen, přiwážiti.

Hinzuwälzen, přiwaliti.

Hinzuwerfen, přihoditi, přiwrcy.

Hinzuwickeln, přiwinauti.

Hinzuwinden, přiwjti.

Hinzuzählen, připočjtati, připočjsti.

Hinzuziehen, přitáhnauti, zum Rathe, Gastmahle, zč. přiwzjti.

Hippchen, n. Hebackenes, Frywka, f. Krogek, m.

Hippe, f. kosýř, kosýřik, m. eine Art Gartenmesser, zahrn.

Hirn, n. mozek, m. ſ. Gehirn.
Hirnchen, n. mozeček, m.
Hirnhäutchen, n. kůže na lebu hlawy, plénka, mázdra, mázdřička okolo mozku, f.
Hirngeſpinſt, n. wrtochy mozku, m. pl.
Hirnkraut, n. ſwětlik, m.
Hirnlos, bez mozku, ſſilený.
Hirnſchale, f. Hirnſchädel, m. leb hlawy, m. lebka, f.
Hirſch, m. gelen, m. vom Hirſche, gelenj, ſchreyen wie der Hirſch kjti.
Hirſchchen, n. geljnek, kalauch, m.
Hirſchbrunſt, f. Hirſchſchwamm, gelenj hubka, f.
Hirſchfänger, m. kezák, teſák myſliwecký, m.
Hirſchfarbig, gelenj barwy.
Hirſchfleiſch, n. gelenina, f.
Hirſchgeweih, n. gelenj rohy, parohy, m. plur.
Hirſchhaut, f. gelenj kůže, f. gelenice, f. zwjkeč.
Hirſchhorn, n. gelenj roh, m.
Hirſchjagd, f. honba na geleny, f.
Hirſchkalb, n. kolauch, m.
Hirſchkuh, f. laň, laně, f.
Hirſchleder, n. gelenj, zwjkeč kůže, gelenice, f.
Hirſchledern, gelenj, z gelenj kůže.
Hirſchwurz, f. gelenj kořen, m.
Hirſchzunge, f. gelenj gazyk, m.
Hirſe, f. der Same, gahelné proſo, n. gáhly, f. plur. von Hirſe, proſný, 2) wälſche, ber, m.
Hirſebrey, m. Mus, n. kaſſe z gahel, gahelná, z proſa, f. gahelnjk, m.
Hirſekorn, n. zrno proſné, n.
Hirſenbrod, n. gahelný chléb, m.
Hirte, m. pastýř, pastucha, slauha, pastwec, pasowec, pasák, m. zum Hirten gehörig, pastýřſky, paſtuſſi, slauhowý.
Hirſchſchwamm, m. Hirſchling, gelenj hubka, f.
Hirtenamt, n. wřad pastýřſký, m. pastýřſtwj, n.
Hirtenart, f. způſob pastýřſký, m. auf Hirtenart, po pastýřſku, na způſob pastýřſký, způſobem pastýřſkým.
Hirtenbrief, m. liſt paſtýřſký, paſtýřſe, m.
Hirtenfeſt, n. ſlawnoſt paſtýřſká, f. ſwátek paſtýřſký, m.
Hirtengeſpräch, n. rozmlauwánj paſtýřſké, n.
Hirtenhaus, n. ſalaš, paſtuſſna, paſtuſſka, chalupa, f. domek paſtuſſi, m. paſtuſſi katrče, f.
Hirtenhorn, n. paſtuſſi, slauhowý roh, m.
Hirtengeſang, ſ. Hirtenlied.
Hirtenhund, m. paſtuſſi, owčácký pes, m.
Hirtenlied, n. pjeſeň paſtýřſká, f. zpěw paſtýřſký, slauhowý (slauhozpěw) m.
Hirtenmaſche, f. paſtuſſi kobolka, moſſna, braſſna, f.
Hirtenſtab, m hůl paſtýřſká, f.
Hirtinn, f. paſtýřka, paſacka, paſtuſſka, f.
Hiſtorikus, m. Hyſtoryk, ſ. Geſchichtſchreiber.
Hiſtorie, f. Hyſtorye, ſ. Geſchichte.
Hiſtorienſchreiber, ſ. Geſchichtſchreiber.
Hiſtoriſch, hyſtoryckỳ.
Hiſtoriſch, adv. hyſtoryckỳ.
Hitzblatter, f. pálčiwá, horká neſſtowice, f.
Hitze, f. horko, n. horkoſt, f. wřelost, pálčiwoſt, f. — horce, parno, wedro, n. parnoſt, f. pálčiwoſt, pálwoſt, f. horaucnoſt, innerliche Hitze, wnitřnj horkoſt, (pálčiwoſt, f.) ich habe Hitze im Kopf, mám horkoſt, pálčiwoſt w hlawe, ſie bethitze, zymnice, f. 2) Hitze, Zorn, heftige Begierden, horkoſt, horaucnoſt, wraucnoſt myſli, f. in die Hitze gerathen, rozjeřeti, rozpálili ſe, rozpalitti ſe, zanjkti ſe, zapálili ſe, za hnauti, einen in die Hitze bringen, roz-

pálíti někoho, rozjitřiti, in der Hitze, w rozpálenj, w rozjcenj. Hitze des Feuers, horkost, pálčiwost, pálnwost ohně, f. die Hitze geschmolzener Metalle, des siedenden Wassers, des Blutes ꝛc. wřelost rozpuſſtěných kowů, wřaucých wody, krwe. Man möchte vor Hitze zerschmelzen, horkem se muže člowěk zalknauti. In der grösten Hitze reisen, w newětſſim horku, parnu geti, gíti. Die Hitze nimmt ab, horko, parno slewuje. Auf die Hitze, in der Hitze trinken, z horka pjt, napit se, die Hitze der Jugend, Jugendhitze, wřaucnoſt mladoſti. In der Hitze des Gefechts, w newyprudſſim potýkánj. In der Hitze seyn, rozjcenu, rozpálenu být (hněwem) Ich habe es in der Hitze gesagt, z prudkoſti hněwu gſem to řekl. In die Hitze brungen, rozpálit, rozjitřit. In die Hitze kommen, rozjitřit se, rozpálit se.

Hitzen, horčiti, zhorčiti; hřáti, ohřiwati, zahřiwati.

Hitzig, horký, parný, wedrnj, pálčiwý, pálliwý, žahawý, das hitzige Fieber, hitzige Krankheit, horká nemoc, horká, pálčiwá zymnice, f. ein hitziger junger Mensch, zapálený, wřelý člowěk, m. hitziger Tag, parný, horký, wedrnj den, m. hitzige Speisen, horká, pálčiwá, zahřiwná gjdla, n. plur. hitziges Getränk, horký, pálčiwý nápog, m. hitziges Erdreich, horká, pálčiwá země, hitziges Geblüt, horká krew, hitzig von Geblüt, horkokrewný, hitziges Gefecht, prudká půtka, hitziges Pferd, hbitný kůň, hitziger Kopf, prchliwý, prudký, (z hoda na nakwaſſený, hitzig werden, rozpáliti se, rozjitřiti se, zapáliti se, zanitřiti se, zahořeti, rozhořeti se, rozzhnauti, zahnauti, rozhorčiti se, auf etwas hitzig, do něčeho zapálený.

Hitzig, adv. horce, pálčiwě. 2) prudce, ſprudka.

Hobel, m. struh, hladič, hladič, m. dlubna, f. hladidlo, n. hoblič, m.

Hobeln, hladiti, hoblowati.

Hobelspäne, m. plur. třiſky truhlářſké, f. plur.

Hoch, wysoký, wywýſſený, hoch, groſs, wysoký, prostřed, ohromný, hohes Alter, letitoſt, ſtarowěkoſt, f. ſtarý, ſtařecký, ſeſſlý, kmetſký wěk, ſtaroſt, f. kmetſtwj, n. hohes Alter seyn, letitým, dlauhowěkým, welmi ſtarým býti, hohe Schule, wysoká ſkola, f. sehr hoch, přewysoký, etwas hoch, obwyſſlý, wie hoch, gak wysoko, es iſt hohe Zeit, geſt ſwrchowaný, zrahný čas, Es iſt ſchon hoher Tag, giž geſt dlauho na den, wie hoch iſt es am Tage, dlauholi geſt do dne? hohe Farbe, ſylná, (wysoká) barwa, f. hoher Adel, wysoká, ſlawná, wyneſſená wrchnoſt, vrozenoſt, f. jemanſtwo wzneſſené, n. hohe, (dringende, triftige) Urſache, důležitá, náramná, podſtatná přičina, hoher Sinn, wysoſt myſli, wysoký ſmyſl, hoher Berg, hohes Waſſer, Weltmeer, wysoký wrch, welika woda, welike ſwěta moře.

Hoch, adv. wysoko, wysoce; welice, hoch hinaus wollen, wysoko ſobě počjnati, chtěti ſe wzneſti, wysoce wěſti, drey Ellen hoch, tři lokte wysoko, zweyſſl, hoch bieten, wysoko, draze ceniti, zu hoch kaufen, tuze draho kaupiti, hoch wohnen, wysoko zůſtáwat, hoch fallen, z wysoka padnauti. Es iſt noch hoch am Tage, geſtě geſt plný den, geſt daleko do wečera, hoch ſpielen, o welike penize wysoko hráti.

Hochachtbar, wysoce wážený, wzácný.

Hochachten, wysoce, welice wážiti, ſſetřiti, zjeni z někomu miti, we wážneſti miti.

Hochachtung, f. gegen einen, wáž-

noſt, ſ. ſtreni k uſkomu,n, bey Jedermann ingroſſer Hochachtung ſtehen, v każdého v welikė wážnoſti býti.

Hochadelig, wyſoce vrozený, ſſlechetný.

Hochamt, n. welikė mſſe, ſ.

Hochangeſehen, hochanſehnlich, wyſoce wzneſſený.

Hochangeſehen ſeyn, wyſoce wážennu býti.

Hochaltar, m. wyſoký, weiký oltář, m.

Hochanſehnlich, ſ. Hochangeſehen.

Hochbrüſtig, hochbuſicht, prſnatý, cecatý.

Hochdeutſch, wyſoko Německý.

Hochedel, wyſoce ſſlechetný, vrozený.

Hochedelgebohren, wyſoce vrozený.

Hochehrwürdig, wyſoce welebný, důſtogný, Ihre Hochwürden! in der Anrede, welebný pane!

Hocherhaben, wyſoko pozdwižený, wyzdwižený.

Hocherheben, wyſoce pozdwihnauti, wyzdwihnauti.

Hochfliegend, wyſoko létagjcý, wyſoko létawý.

Hochgebietend, mnohomocný.

Hochgebohren, wyſoce vrozený.

Hochgeehrt, wyſoce důſtogný, wzácně wážený

Hochgelehrt, wyſoce včený.

Hochgericht, n. ſpráwedlnoſt, ſſibenice, ſ. místo poprawy, poprawiſſtě, n.

Hochgräfliche Gnaden, wywegſſená hrabęcý miloſt.

Hochhalten, za mnoho držeti, mjti, mnoho ſobě wážiti.

Hochhaltung, ſ. Hochachtung.

Hochheben, wyſoko zdwihnauti, pozdwihnauti, wyzdwihnauti.

Hochheilig, ſwatoſwatucký, ſwatoſwatý,

Hochheilig, adv. ſwatoſwatě.

Höchlich, welice, hrubě, drahně, ſ. Heftig, Sehr.

Hochlöblich, weleſlawný, ſlawný, ſ. Löblich.

Hochmeſſe, ſ. Hochamt.

Hochmögend, welikomocný.

Hochmögenheit, ſ. welikomocnoſt, welikomoc, ſ.

Hochmuth, m. wyſokomyſlnoſt, wyſokomyſl, hrdoſt, zpupneſt, ſ. wyſoké o ſobě ſmeyſſlenj, n.

Hochmüthig, wyſokomyſlný, hrdý, zpupný, wyſoce o ſobě ſmeyſſlegjcý.

Hochmüthig, adv. wyſokomyſlně, hrdě, zpupně

Hochpreiſen, welebiti, weleſlawiti.

Hochſchallend, wyſoko zwučný, wyſoko zwučný.

Hochſchätzbar, wyſoce wážený.

Hochſchätzen, wyſoko, welice ſobě wážiti, ſ. Hochachten.

Hochſchätzung, ſ. Hochachtung.

Hochſchwanger, s těžkým žiwotem, na ſlehnutj, s autěžkem

Hochſchwingen, ſich, wyſoko ſe wznęſti, wyhnauti, wzmrſſtiti.

Höchſt, neywegš, co neywěc.

Höchſte, neywyšſſi, zum höchſten, aufs höchſte, na neywegš, při neywyšſſim, der höchſte Gott, ſwrchowaný, neywyſſi Bůh, höchſte Zeit, ſwrchowaný čas, auf das höchſte bringen, eine Kunſt, na neywegš přiweſti, wyneſti, das höchſte Gut, wrch čehokoli, neywyſſi, ſwrchowané dobré.

Höchſtens, na neywegš.

Hochtrabend, ſtolj, nádherný, zpupný, nádherný w ſlowjch, wyſoce komluwný.

Hochverrath, m. překuſſenj mageſtátu, ſpičenj ſe, ſpuntowánj ſe, ſpiknutj ſe, n. pikel, m. zrada zgrewná, ſ.

Hochverräther, m. odpowědnj nepřitel, odrowědnjk, pikauš, zrádce zgrewný, m.

Hochwürdig, wyſoce důſtogný, wyſoce welebný, přewelebný, hochwürdiges Sakrament, welebná ſwátoſt, neyſwětěgſſí ſwátoſt, ſ. Ihre Hochwürden, welebný pane otče.

Hoch-

Hochwürdigſt, nejdůſtognégſſſ.
Hochzeit, f. ſwadba, f. ſwadebnj ſnátek, m. Hochzeit machen, ſwádbu ſtrogiti, halten, ſlawiti, ſtrogiti, miti ſwadbu, zur Hochzeit gebeten werden, na ſwadbu pozwánu býti.
Hochzeitbette, n. ſwadebnj loże, n.
Hochzeitbitter, m. zwák na ſwadbu, m.
Hochzeitbrief, m. ſwadebnj liſt, m.
Hochzeiter, m. ženich, choť ſwadebnjk, m.
Hochzeitfeier, f. Hochzeitfeſt, ſwadebnj weſelj, n. ſlawnoſt, f.
Hochzeitfreude, f. weſelj, n. weſelioſt, weſelka ſwádebnj, f.
Hochzeitgaſt, m. ſwádebnj hoſt, ſwadebnjk, m.
Hochzeitgedicht, n. ſwadebnj báſen, f.
Hochzeitgeſchenk, n. dar ſwadebnj, m.
Hochzeitkleid, n. ſwadebnj raucho, n. ſſat, m.
Hochzeitlied, n. ſwadebnj pjſeň, f.
Hochzeitlich, ſwadebnj.
Hochzeitluſt, f. Hochzeitfreude.
Hochzeitmahl, n. ſwadebnj hody, pl. m. weſelj, n.
Hochzeitſtifter, m. ſnaubce, m.
Hocke, f. weyſluha, weyſluška, f. eine Reihe aufgeſtellter Korngarben, ſtoh, m.
Höcke, Höckler, m. Höker, hokynák, pkemykač, m. ein Höckler ſeyn, hokynařiti, hokynowáti, hokynákſtwj prowozowati, hokynákeni býti.
Höckerinn, f. Hökerinn, hokyně, hokynářka, pkemykačka, f.
Hocken, noſyti, nicht forkkönnen, wſtnauti, wážnauti, wézeti.
Höcker, m. zápkbeti, n. hrb, m.
Höckericht, hrbowatý, 2) ein höckerichter Ort, hrbowaté, pahrbkowité miſto, n.
Höckerfalk, m. tk. ſokol hrbowatý,

Höckerig, hrbatý, hrbowatý, f. hrbek, m.
Hode, m. maud, m. maudj, dj, n.
Hoden, m. plur. maudj, n. n. warlata, nároky, ſtrogiſſé, plur.
Hodenbruch, m. průtrž leyna keyla, f.
Hodenſack, m. ſſaurek, ſſurek maudnj, maudowý méſſek, dnj, maudowý ſſaurek, n einen groſſen hat, mnohák, m.
Hof, m. eines Fürſten, Wo eines Königs, dwůr, m. des Bauern, vor der S dworec, dwůr, m. 3) ein Hauſe, dwůr, m. dwokiſ 4) Hof um den Mond, měſſýčný, m. kolo okolo m zum Hofe gehörig, dwokſký, bi ſe leben, v dwora, při ke živu býti; dwokiti.
Hofarbeit, f. dwokſká prá dſlo, n.
Hofbedienter, m. Hofbeamter, ſký ſluha, ſlužebnjk, dw dwokan, dwokenjn, m.
Höfchen, n. dworek, dworec
Hofkapelle, f. dwokſká modlit modlitebnice, kaple, f.
Hofdame, f. dwokanka, dwokſ kna, ſſlechtična, f.
Hofdiener, m. dwokan, m.
Hofdienſt, m. Hofbedienſtur ſlužba dwokſká, při dwo dwora, f.
Hoffart, f. Hoffarth, pych cha, zpupnoſt, hrdoſt, noſt, f. pych, m.
Hoffärtig, pyſſný, hrdý, zp ſeyn, hrdým, pyſſným, zp býti, werden, hrdnauti, ſe, pýchati, zpýchati, ro ti, rozpyſſněti, zpyſſněti nauti.
Hoffärtig, adv. pyſſně, hrdě, z zhrda, zpupně, hrdau myſl

Hoffen, daufat, (vſaki) nadáti se, nadáti se, Frieden hoffen, pokog daufati, dieß hätte ich nicht gehofft, tohoto ſe nebyl nadál, wie ich hoffe, gak ſe nadégi, gak daufám, hoffen auf einen, daufati w někoho, na někoho, auf Gott hoffen, w Boha daufati, wir haben ſchon lange auf ſeine Ankunft gehofft, dawno gſme gho pſiſſtj očekáwali, wir hoffen mit Schmerzen auf ihn, s boleſtj ho čekáme, očekáwáme. Ich hoffe ihn heute noch zu ſehen, daufám, že ho dnes wyhlédám.

Hoffentlich, nerochybně.

Hoffiren, hófeln, einem, dwořiti (někomu).

Hoffnung, f. nadége, nadáloſt, f. daufánj, n. čáka, f. Hoffnung haben, nadégi, čáku mjti, ſie iſt wieder in der Hoffnung, iſt ſchwanger, čeká ſe do kauſy, die Hoffnung fällt in den Brunnen, iſt vergebens, nadége mne zmeylila, chybila, klamala, oklamala; vergebliche Hoffnung haben, marnau nadégi mjti, marnau nadégj ſe kegiti, marné, daremné ſe nadáti, naprázdno ſe nadáti, hrách w nadégi wařiti, ſeine Hoffnung auf, in jemanden ſetzen, nadégi w někoho kláſti, kládati. Hoffnung bekommen, nadégi nabýt, Hoffnung machen, nadégi dát, nadégj kogit. Eines Hoffnung vereiteln, něčj nadégi wdauſyt, w nic wweſt, zmařit.

Hoffnungslos, nadége prázden, bez nadége gſaucý, nadége zbawený.

Hoffnungsvoll, plin nadége.

Hofgarten, m. dwořſká zahrada, f.

Hofgärtner, m. dwořſký zahradnjk, m.

Höfgen, n. Höfchen, Höflein, dworek, dworeček, m.

Hofgeräth, n. dwořſké nářadj, n.

Hofgericht, n. dwořſké právo, n.

Hofgeſchmeiß, n. dwornj lůza, f. dwornj plemeno, n.

Hofgeſind, n. dwořſká čeleď, f.

Hofieren, fatiti ſe, pásti ſe.

Hofjunker, m. dwořſký gonák, mladota, ginoch dwořſký, m.

Hoflager, n. dwořſtwo, n.

Hofleben, n. dwořſké živobytj, n. dwořſký žiwot, m.

Höflente, m. plur. dwořané, dwořácy, dwořenjnowé, m. plur. komonſtwo, n.

Höflich, zdwořilý, dworný, höflicher Brief, zdwořilé pſanj, n.

Höflich, adv. zdwořile, dworně.

Höflichkeit, f. zdwořiloſt, dwornoſt, f. eine Höflichkeit erfordert die andere, gedna zdwořiloſt druhau ſtihá.

Höfling, m. dwořák, dwořan, dwořenjn, m.

Höker, m. hokynák.

Hökern, hóken, hokynakiti, hokynowati.

Hökerin, Hökin, f. hokyně, hokynářka, f.

Hökerey, f. hokynáſtwj, n.

Hofmann, m. dwořan, dwořenjn, dwořák, m.

Hofmänniſch, dwořanſký, dwořſký, dworný, dwořáný.

Hofmänniſch, adv. dwořanſky, dwořſky, dworně, po dworſku, dwořácku.

Hofmarſchal, m. dwořſký marſſalek, m.

Hofmayer, m. Hofmeier, nádwornjk, ſſaſák dwornj, dwořák, m.

Hofmayerinn, f. Hofmeierinn, nádwornice, ſſaſářka dwornj, f.

Hofmeiſter, m. eines Fürſten, zpráwce, mjſtr dwořſký, dworu, dwořnoſta, m. 2) eines jungen Menſchen, pěſtaun, (hofmiſtr,) rozkazowatel, m. 3) auf einem Mayerhofe, Gute, nádwornjk, dwořák, m.

Hofmeiſteriun, f. an einem Hofe, dwornoſtkyně, f. 2) eines Mädchens, pěſtaunka, (hofmiſtryně,) rozkazowatelkyně, f. 3) auf einem Mayerhofe, nádwornice, dwořačka, f.

Hofmeisterlich, dwornostſký, b) pě, ſtanſký

Hofmeiſtern, roſkazowati, poraučeti.

Hofnarr, m. dwoſký blázen, blázen při dwoře.

Hofrlaz, m. nádwoří, n.

Hofprediger, m. dwoſký kazatel, m.

Hofrath, m dwoſká rada, f. dwoſký rádce, m.

Hofrathinn, f. dwoſká rádcowá, rada, f

Hofrichter, m. dwoſký ſoudj, m.

Hofſchranzen, m. dworníci, dwoſké plemeno, holomſtwo, dwoſká hluza, chaſa, dworſtj holomci, mołowě, pl

Hofſtaat, m. Hofſtatt, komonſtwo dwoſké, dwokſtwo, n.

Hofſtadt, f. dwornj město. n.

Hofſtüre, f. dědina, f. poplužj, n.

Hofthüre, f. zadní dwěře, f. wrata, n. plur. v dwora, dwornj.

Höhe, f. wyſoſt, wyſokoſt, weyſſka, wýſka, weyš, f, in die Höhe heben, do weyſſky, wzhůru pozdwihnauti, in der Höhe, we weyſſce, Höhe des Berges, wyſoſt, wyſokoſt, weyſſka wrchu, hory, f. Höhe der Geſtalt, der Perſon, weyſſka poſtawy, oſoby, f. Höhe des Meeres, hlubina moře, f.

Hoheit, f. wýſoſt, zwýſſenoſt, powýſſenoſt, wywýſſenoſt, ſwrchowanoſt, f. wzneſſenoſt, f.

Höher, wyſſj.

Höher, adv. weyš, höher achten, ſchätzen, weyš, wíce ſobě wážiti.

Hohelied, n. pjſeň wyſoká.

Hoherprieſter, m. newyſſſj kněz, archikněz, m.

Hohl, hol, prázdný, dutý, poddutý, daupnatý, krabatý, wydutý, hohle Wege, klauzy, hluboké cesty, f. plur, hohler Weg, hluboká cesta, f. auwoz, m. hohle Zähne, ſtěrdiwé, kotlawé, prázdné, dutě, děrawé zuby, m. plur. hohle Stimme, chřapawý, temný hlas, hohl machen, dlabati, hlaubati, wyhlaubati, wydlabati, inwendig hohl, wydutý, uwnitř hohl, poddutý, holér Baum, dutý strom, hohle Augen, Wanzen, wſedlé wpadlé oči, twáře; hohle Hand, dlaň, f.

Hohlbohrer, m. dlubna, f.

Höhle, f. geſkyně, ſkrýš f. der Thiere, brloh, m. brloha, pelech, geſkyně, h daupě, n. daupata zwěři, plur. die inwendige, dutoſt, f. des Fußes, plocha, plocka, f. der Hand, hrſt, f. der Bruſt, dúlek prſnj, ſich in eine Höhle verkriechen, do geſkyně zalezti, in der Erde, ſtug, f.

Höhlen, ſ. Holmachen, Aushölen.

Hohleiſen, n. dláto, n.

Höhlen, beſſ. holen, herzubringen, přinesti, přinášeti, Athem holen, duch popadati, dychati, oddychat, den Arzt holen, lékaře přiwesti, dogíti, gíti pro lékaře, holet Bier, dogděte pro piwo, durch Fahren, dogati, (pro) Holen in der Fiſcherey, im Bergbau, tahnauti, einen tiefen Seufzer holen, těžce, welice wzdechnauti ſobě, einen Brief von der Poſt, Brod, jemand, oder ſich etwas zu eſſen, gíti, dogíti pro pſaní, pro chléb, někomu neb ſobě pro gidlo, někomu neb ſobě ukco přinest. Geh hin und hole mir das Buch, dogdi mi pro knihu, gdi, přines mi knihu, der Tod holet uns alle, ſmrt nás wſecky pobere. Hol ihn der Teufel, wenn ihn der Teufel, wenn ihn der Teufel! wenn ihn der Teufel! wenn ihn der Teufel!

Hohlkehle, f. rozhon, m.

Hohlſpiegel, m. dutě zrcadlo, n.

Hohlunder, m. bez, m.

Höhlung, f. dutoſt, poddutoſt, daupnatoſt, krabatoſt, podſe ohnutoſt, dutina, f.

Hohlziegel, m. hákowá cyhla, krycí, žlábkowitá cyhla, f. křidlice, žlabowica, ſſřidlice, f.

Hohlwinkig, wpadlé twáře.

Hohn, m. Hořkarey, Spötterey, poſměch, poſmjſſek, weyſměſſek, n poraubánj, poſmjwánj, n. Spott. Höh.

Höhnen, höhnisch halten, posmjwati, vyſmjwati ſe, wyſmjwati ſe, vorauhati ſe, poſmĕch, ſtrjch ſobĕ z nĕkoho dĕlati ſmjch, poſmjſſky z nĕkoho miti.

Hähnen, das, Höhnerey, poſmjwánj, weyſmĕſſky, pl. dûtky, pl. ſ.

Hohngelächter, n. poſmĕch, m. poſmjwánj, n.

Hohnlachen, poſmjwati ſe, wyſmjwati ſe.

Hohnlächeln, poſmĕſſky činic ſobĕ.

Hohnlächeln, n. poſmjſſek, m.

Höhniſch, poſmĕwačný, poſmĕſſný, ſmĕſſný, rauhawý, ein höhniſcher Menſch, poſmĕwač, poſmĕwáček, porûhač, m. höhniſche Schrift, Rede, poſmiwačná, rûhawá rĕč, f. poſmiwačné, rûhawé pjſmo, n.

Höhniſch, acv. poſmĕſſnĕ, poſmĕwačnĕ, rûhawĕ.

Hohnſprechen, poſmjwati, porûhati ſe.

Hohnſprecher, m. poſmĕwač, m.

Höhnung, f. poſmjwánj, wyſmiwánj, n. poſmĕch, m. porûhánj, rûhánj, n. ſ. Verhöhnung.

Hold, laſkaw, dobrotiwý, přjſnjwý, náklonný, naklonĕný, přjſnowýnj, zpanilý, miloſtný, holder Mund, zpanilá, ljbezná vſta, hold ſeyn, laſkawým, přjſnjwým, dobrotiwým býti, ſ. Gewogen.

Hold, adv. laſkawĕ, zpanile, miloſtnĕ, přjſnjwĕ, náklonnĕ.

Holder, m. Holunder, Hollunder, Flieder, Holderbaum, Hollunderbaum, Fliederbaum, bez, m. bzyna, f. von Holunder, bzowý, bezowý.

Holderbeere, f. Holunderbeere, bezowé zrno, n. bezynka, f.

Holderblühe, f. bezowý kwĕt, m.

Holderfeld, n. bzowiſſtĕ, n.

Holdermein, m. bezowé wino, n.

Holdſelig, miloſtný, laſkawý, přjwĕtiwý, ljbezný, ſpanilý, přjgemný, mily, ochotný.

Holdſelig, adv. miloſtnĕ, laſkawĕ, přjwĕtiwĕ, ljbezně, ſpanile, přjgemně, mile, ochotně.

Holdſeligkeit, f. miloſtnoſt, laſkawoſt, ljbeznoſt, přjwĕtiwoſt, ſpanilоſt, přjgemnoſt, milоſt, ochotnoſt, f.

Holla! hola!

Holen, ſ. Hohlen.

Hölle, f. peklo, n. geh in die Hölle, gdi na zatracenj, do pekla, 2) der enge Raum zwiſchen dem Ofen und der Wand, pekelec, m.

Höllenfahrt, f. wſtaupenj do pekel, n.

Höllenfluß, m. řeka pekelná, f.

Höllengeiſter, m. pl. duchowé pekelnj, pekelnjcy, m. pl.

Höllengott, m. pekelný bůh, pekelnjk, m.

Höllenhund, m. pekelný pes, obař, pekelný ſtĕkawec, m.

Höllenpein, f. pekelná muka, f.

Höllenpforte, f. pekelná brána, f.

Höllenpfuhl, m. pekelná propaſt, f. pekelné gezero, n.

Hölliſch, pekelný, hölliſches Feuer, pekelný ohĕň, m.

Holper, m. kamenitá, neſnadná, hrudowitá, ſlakowitá, rumowitá ceſta, f. kamenité, neſnadné, hrudowité miſto, n. paſeka, f.

Holpern, ſ. holperig.

Holperig, holpericht, kamenitý, neſnadný, bezceſtný, hrudowitý, drſnatý, draſlawý, draplawý.

Holunder, bez, m. ſ. Holder.

Holunke, ſ. Halunke.

Holz, n. die Materie, ein Stück, dřewo, drwo, n inſofern es gebracht, geführt wird, dřjwj, n. drwa, pl. vom Holze, dřewĕnný, ze dřewa, ein Fuder Holz, wůz dřjwj. Ein Scheit Holz, polena, n. ein Stück Holz, kus dřewa, beſchlagenes Holz, tesanice, f. zu Holz werden, zdřewĕnĕti, Holz hauen, dřjwj ſekati, ſekati, rubati; ſtjpati, 2) Wald, leſyna, f. les, m. der Weg gehet durch das Holz, ceſta gde ſkrze les. Ins Holz gehen fahren, do leſa gjti, ger.

Holzaxt, f. kladnj ſekera, kladnice, f.

Holzbirne, f. planá hruſſka, f.
Holzbock, m. ein Inſect, klíſť, m. (kléſť, m.) chlyſť, přípiſnák, 2) diwoký, leſnj kozel, m. 3) Menſchenſcheu, newhodný, newrlý, zakrněly člowěk, kuſa, m.
Holzboden, m. dřewěnná podlaha, f.
Hölzchen, n. dřjwko, dřewičko, n. 2) Wäldchen, liſek, m.
Holzen, Holz fällen, dřjwj ſekati, kálati, rubati, ſtripati.
Hölzern, dřewěnný.
Holzflöße, f. plawi lo, n.
Holzhacker, m. Holzhauer, drwoſtěp, dřewoſek, rubač dřew, m.
Holzhandel, m. obchod, handl w dřjwj, dřewný, m.
Holzhändler, m. obchodnjk, (handlijč dřewnj, w dřjwj, m. dřewař, m,
Holzhändlerinn, f. dřewařka, obchodnjce dřewnj, s dřjwjm.
Holzhaufen, m. hranice dřjwj, halda, hromada, f.
Holzhof, m. dřewnice, f. dwůr na dřjwj, m. ohrada na dřjwj, f.
Holzicht, holzig, holzhaftig, holzartig, wie Holz, dřewnatý, holzige Rüben, Rettige, dřewnaté řepy, řerkwe, holzig werden, zdřewnatěti.
Holzkammer, f. Holzlege, dřewnice, dřewárna, f.
Holzkirſchbaum, f. planá třeſně, f.
Hölzlein, n. dřjwko, dřewjčko, n.
Holzmangold, m. hruſtička, f.
Holzmarkt, m. dřewný trh, m. podſtalj w Praze, n.
Holzmehle, f. červotočina, f.
Holzſchlägel, m. pjch, m. palice, palička dřewěnná, f.
Holzſchuh, m. dřewěnný ſtřewjc, m. dřewěnka, trepka, f.
Holzſtoß, m. hranice, halda, wrſtwa dřjwj, f.
Holztaube, f. leſnj, diwoký holub, daupnáček, m.
Holzſchwamm, m. dřjnowá houba, f.
Holzſcheit, n. poleno, n. ſtěpina, f.
Holzſchneider, řezač, m.
Holzſchoppen, f. kůlna na dřjwj, dřewnice, f.
Holzträger, m. dřewonoſič, dřewonoš, m.
Holzung, f. dřjwj, n.
Holzwagen, m. nákladnj wůz, wůz na dřjwj, m. 2) wůz dřjwj, m.
Holzwerk, n. dřjwj, n. dřewa, pl. n.
Holzwurm, m. červotoč, červ dřewný, m.
Holzwurmkraut, n. podražek, m.
Honig, m. med, medek, m. ſtřed, f. Honig machen, med, medek dělati, ſtrogiti, plaſtowati, zum Honig gehörig, medowý, damit beſtreichen, omazeti.
Honigarſch, m. medowka, f.
Honigausnehmung, f. wybjránj medu, n. podřez wčel, m.
Honigbau, m. djlo medowé, dělánj, ſtrogenj medu, n. plaſtowánj, n.
Honigbauer, m. medak, m.
Honigbirne, f. medowka, medowá hruſka, f.
Honigbrühe, f. medowá polewka, f.
Honigfaden, m. Honigſeim, plaſt ſtředj, m. medowá ſtřed, f.
Honiggelb, medowé barwy.
Honigkuchen, m. koláč s medem, m.
Honiggeſchmack, medowá chuť, f.
Honigmachen, das, plaſtowánj, dělánj, ſtrogenj medu, n.
Honigmacher, m. plaſtnjk, medu ſtrůgce, m.
Honigmacherinn, f. plaſtnice, f.
Honigſaum, m. ſtřed, f. plaſt medowý, m. ſtřed, n.
Honigſcheibe, f. Wabe, plaſt medowý, m.
Honigſüß, ſladký co, jako med.
Honigthau, m. medowice, wodnoš, paſtwa, f.
Honigtrank, m. medowina, f.
Honigwerk, n. dělánj, ſtrogenj, plaſtowánj medu, n.

Hopfen,

Hopfen, m. chmel, m. daber, chmelný. 2) Hopfen und Malz verlieren, náklad y práci, ztratiti, zmarniti.

Hopfen, ver. chmeliti.

Hopfengarten, m. chmelnice, chmelowá zahrada, f.

Hopfenhändler, m. chmelař, m.

Hörbar, slyssitedlný.

Hörbarkeit, f. slyssitedlnost, f.

Horchen, poslauchati, poslyssetj, sslechtiti, (slauchati)

Horcher, m. Auslaurer, Spion, poslauchač, sslechtitel, slauchač, m.

Hören, slyssiti, vom Hören sagen, od slyssenj, hóre dobr, slyš pak, poslyš pak, sich hören lassen, dáti se slyssetj, er hört nicht wohl, nedobře slyssí, neslyssí dobře, sagen hören, doslechnauti, slyssetj, slechati, naslechati, naslechnauti, ich höre das — doslechl, naslechl gsem, slyssel sem že — 2) hörchen, poslauchati, poslechnauti, poslyssetj, es donnert, hören Sie nur einmal, břmj, gen poslechnau, ich habe nicht darauf gehört, (e gehorcht, gá toho nepostauchal, hören Sie nur, gen poslechnau, poslyssegj, wir wollen hören, was er sagen wird, pslyssime co řekne; laß hören, powěz, powjdeg.

Hören, das, slyssenj, n. (sluch, m. Hören und Sehen verlieren, sluch a zrak ztratiti.

Hören sagen, n. mluwenj, n. kěč lidská, f.

Hörer, m. poslauchač, poslauchatel, m.

Horizont, m. obloha, okrauhlost, oblost na nebi, f. nebeská, f.

Horizontalisch, adv. kolmo.

Horde, f. eine Horde Menschen, zástup lidj, (dáw) hluk, m. zběř, f. heyno, n.

Horde, ein Flechtwerk, s. Hürde.

Horizontalfläch, f. oblost, f.

Horn, n. roh, m. vom Horne, rohowý, das Hörner hat, rohatý, der Hörner hat, rohač, m. das ein, zwey, drey Hörner hat, gednorohý, dwaurohý, tjrirohý, in Horne werden, zrohowatěti, Hörner bekommen, rohatěti, zrohatěti, 2) in ein Horn blasen, sykati se, sykniauti se, puntowati se, syntowati se, s někým se smlauwati, smluwiti; Hörner, plur. roby, paroby, m. plur. mit den Hörnern stossen, trkati, jemand stark, sehr, potrkati, virkati.

Hornähnlich, hornartig, rohowatý, rohatý, jako roh.

Hornbaum, m. habr, m.

Hornbläser, m. trubač, na roh, m., trubitel, m.

Hörnchen, n. rožek, m.

Hornen, hörnen, hörnern, vom Horne gemacht, rohowý.

Hörnerträger, m. robúnosyč, rohonosyč, rohonoš, m.

Hornfisch, m. rohatá ryba, f.

Hornfüßig, rohonohý, rohonožný.

Hornicht, rohatý.

Horniß, f. Horneiß, Horniße, sršeň, sířeč, m. howadj, howadnj mauha, f. raup, traup, howadnice, f.

Hornung, m. Unor, m.

Hornungblume, f. narcyssek, m.

Hornvieh, n. skot, howězý dobytek, m. rohaté dobytče, n.

Hornwerk, n. rohowé dílo, n.

Hornwurm, m. rohowý čerw, m.

Hörsaal, m. Hörstube, poslauchárna, poslauchatelna, slauchárna, f.

Horst, f. ein Gebäsch, das Nest eines Vogels, hnizdo, n.

Hosen, f. plur. kalhoty, f. plur. spodky, m. plur. nohawice, potrciwice, ctnůstky, f. plur. auch die Hose, einfach.

Höschen, kalhotky, ctnůstky, pl. f.

Hosenband, n. podwazek, m.

Hosenbandsgeschichte, f. příběhy o podwazku, m. plu.

Hosen-

Hoſenflicker, m. , plackář, wetesſi uſk, m.
Hoſenknopf, m. knoflik od kalhot, m.
Hoſenlatz, m. poklopec, limec v kalhot m.
Hoſenpauker, m. Schilling, chlaſt, pardus, wevlupek, m.
Hoſpital, n. ſpitál, m.
Hoſpitalmann, m. ſpitálník, m.
Hoſpitalweib, n. ſpitálnice, f.
Hoſtye, f. haſkye, f.
Houe, f. rownadlo, hladidlo, tlukadlo n. beran, m.
Hub, m. zawihnutj, n.
Hübel, m Hügel, kopec, kopeček, pahrbek, m. b) Beule, hrbol, m. baule. f.
Hübſch, heſký, pěkný, ſſwarný.
Hübſch, adv. heſky, pěkně, ſſwarně.
Hucken, ſ. Hocken.
Hudeley, f. laſſkowánj, darečkowánj, tintěrkowánj, n. tintěrky, darečky, f. plur, 2) ſ. Pfuſcherey
Hudeln, laſſkowati, darečkowati, tintěrkowati, frasky prowozowati, a) quálen, beunruhigen, teyrati, pokauſſeti, laſ mich ungehudelt, nepokauſſeg mne, neteyrey mne, nech mne s pokogem. 3) hinmachen, hudlowati.
Hudler, m. laſſkownik, tintěrkář, m. 2) Pfuſcher teyrač, 3) hudlař.
Huf, m. kopyto, n. roh nohy, m. kleinere, kopeytko, n. růžek, m.
Hufe, f. poplužj, n.
Hufeiſen, n podkowa, f. mit Hufeiſen beſchlagen, kowati, podkowati.
Huflattich, m. děwezyl, koňſké kopyto, n.
Hüfener, poplužnjk, m ſ. Hüfner.
Hufnagel, m. hřeb, hřebjk podkownj, podkownjk, m.
Hufſchmied, m. kowáč, kowář, kugič, m,
Hüfte, f. H fublatt, n. kyčle, kyčla, f. kyčel, m. weiter unten das dike Bein, ſtehno, až do kolena, n. bedra, n. plur.
Hufſcheibe, f. kyčla v ſtehna, f.
Hüft, ſ. Hief.
Hüftbein, n. kyčelnj koſt, f.
Hüftenweh, n. kyčelnj boleſt, m.
Hüftwehe, n. kyčelni boleſt, f. kyčel bolenj, n. kyčelnice, f.
Hügel, m. pahrbek, kopec, chlumek, m. hůrka, f. wrſſek, m. pahorek, m. Hügel machen, kopčiti.
Hügelchen, n. pahrbček, kopeček, chlumek, wrſſeček, m. wrſſek, kopčak, m.
Hügelicht, Hügeln ähnlich, hügelig, Hügel entwaltend, pahrbkowatý, hrbowatý, pahrbkowitý, wrchowitý.
Huhn, n. kuře, n. kohaurek, m. das von Hühnern iſt, kuřj, kurecý, welſches Huhn, krůta, f. daher, krutj.
Hühnchen, n. Hühnlein, kuřátko, kohaurk, kuře, n.
Hühnerauge, n. kuřjoko, n. kuřjčit.
Hühnerbrühe, f. z kuřete gicha, f.
Hühnerdarm, m. ein Kraut, kuřjčkowce, n. kuřjmor, m.
Hühnereyer, m. kuňák, gladěg kurecý, ſlepičák, m.
Hühnerhaus, ſn. poſada na kuřata, kurecý, f. kurnjk, m.
Hühnerkohl, n. mateřj dauſſka, f.
Hühnerkorb, m. kuřaně, f.
Hühnermann, m. ſlepičnjk, ſlepičkář, kuřárnjk, m.
Hühnermarkt, m. kurnýtrh, m.
Hühnermiſt, m. kuřj howno, n. ſlepičj trus, m.
Hühnerſtange, f. kůl, m.
Hühnerſteige, f. poſada, f.
Hui, hus, huy, nuže, in einem Hui, w mžiknutj, w mženj.
Huld, f. laſkawoſt, přizeň, přichylnoſt, uchlonnoſt, miloſtiwoſt, miloſnoſt, dobroljbeznoſt, f.
Huldgöttinnen, f. plu. bohyně milo-ſti. f. plu.
Huldigen, holdowati, přiſahau, ſlibem zawázati, pod přiſahau

prawiti, na přísahu a závazek uwoliti z eniér Person huldigen, přiznáwat wérnost, nákloność, lásku, proſáziti wctu, welebiti, den Leidenſchaften, powolowati, ſ. Fröhnen.

Huldigung, f. holdowání, n hold, m. přísahau, sliben zawázánj, n

Huldigungseid, m. přísaha wérnosti, holdownj, f.

Huldreich, milostiwý, milostný, laſkawý, dobrotiwý, přjzniwý, dobroljbezný.

Huldreich, adv. milostiwě, milostně, laſkawě, dobroljbezně.

Hülfe, f. Hilfe, pomoc, spomoc, f. mit Gottes Hilfe, pomocý, s pomocý Božj, einem Hilfe leiſten, někomu pomoc wčiniti, spomocy, zu Hülfe kommen, na pomoc přiſpěti, k pomocy přiſpěti, ku pomocy, na pomoc přigiti, um Hülfe bitten, za pomoc, o pomoc proſyti, eine kleine, geringe, pomůcka, f.

Hülfeprediger, m. kazatel nápomocný, m.

Hülfleiſtung, f. Hülfe.

Hülfliche Hand, ſ. Hülfe.

Hülflos, bez pomocy, pomocy zbawený, wázdný.

Hülfreich, nápomocný.

Hülfsmittel, n. proſtředek pomocy, nápomocný.

Hülfsvölker, n. plur. lid nápomocný, na pomoc, m.

Hülfswort, n. ſlowo pomocliwé, n.

Hülle, f. přiſtěrek, m. přikrywka, f. zawěſydlo, obwěſydlo, n. přjkrow, m. zawitj, n. obál, m. obálka, f. obwitj, n. oſtěra, f. (raucho, n.) von irdiſcher Hülle umgeben, zemſkým tauchem přioděný, der Frauenzimmer, rauſka, závoj, zawjčka, f. chrbol. zawjgeč, m. přikrywka, f.

Hüllen, obaliti, zaobaliti, přiſtěrati, zaſtřjti, obeſtřiti, obſtjrati, přiſtjrati, zaſtjrati, zawinauti.

Hülſchen, n. luſtinka, f. ſlupinka, f.

Hülſe, f. beym Getreide, an Erbſen, luſtina, ſlapina, ſloſſulina, f. 2) luſt, m. Hülſe von Weinbeeren, Oliven, oliwowé luſtiny, plur. Hülſe von Hirſen, okruby, f. plur. die ſich beym Stampfen ablöſen, opiſky, wywěgky, otkepy.

Hülſen, ſich hülſen, luſtinu na ſeb brátj, 2) der Hülſen beraubet, wylapowat, loupat.

Hülſenfrucht, f. luſtinatá obilj, n wařenj polnj, n.

Hummel, f. Thrán, traun, wčela medogedná, eine Art Feldbiene, čmel, čmelik, m.

Hummeln, bzýti.

Hümpe, f. Humper, m. korbel, m.

Hümpel, m. pahrbek, hrbol, kopeček, m.

Humpeln, klecati, ſ. hinken.

Hümpler, klecawý.

Humſen, n. Sumſen der Bienen, bručenj, bzenj rogných wčel, n.

Hund, m. pes, m. ſuka, f. ſunger Hund, pýk, pýček, ſtěnec, viele Hunde ſind des Haſen Tod, mnoho chrtů zagečj ſmrt, proti palicy nenj ſtrmá, vam Hunde, pſý, peſtý.

Hundefell, n. pſý kůže, f.

Hundefett, n. pſý ſádlo, n.

Hundefleiſch n. pſý maſo, n.

Hundgebeiß, n. kauſánj, hryzenj ſe, n.

Hundehalsband, n. pſý obogek, m.

Hundejung, m. Hundsjung, pſywoch, pſowoch, m.

Hundert, ſto, hundert Jahre, ſto let, das Hundert, to ſto, hundert Männer, ſto muži, vor hundert Jahren, před ſty lety.

Hundchen, n. Hundlein, pýk, pýček, pejček, pſýčátko, n. ſ. Hundlein.

Hundertblätterige Roſe, f. ſtoliſtek, m.

Hunderte, der, die, das, ſty, ſtá, ſté,

ſtá, ſtě, das Hunderte ins Tauſendte mengen, ſmiſſatě w kulatě mjſyti.

Hunderterley, ſtonáſobný.

Hundertfältig, hundertfach, ſtonáſobný.

Hundertfältig, hundertfach, adv. ſtonáſobně.

Hundertfüßig, ſtonohý, ſtonožka, m.

Hundertjährig, ſtoletý, ſtoročnj.

Hundertköpfig, ſtohlawý, ſtohlawec, m.

Hundertmal, ſtokrát, naſtokrát.

Hundertne, ſtý.

Hundertpfündig, ſtoliberny.

Hundertweis, po ſtech, po ſtu, we ſtech, na ſta.

Hündinn, f. Pyſe, čubka, pſyſe, tiſta, f. čuba, čubice, ſunge, kleine, čubička, pſyčka, tiſtka, f.

Hündlich, peſký, pſý, pſowſký.

Hündisch, pſowſký, peſký, pſý.

Hündisch, adv. pſowſky, peſky.

Hündlein, n. Hündchen, pſe, pſyček, peyſek, m. ſtěně, ſtěňátko, n. ſtěnec, m.

Hundsbeerſtaude, f. chebdj, n.

Hundsblume, f. pſý rmen, m.

Hundsbiß, m. pſý kauſnutj, od pſa kauſnutj, n.

Hundsfliege, Hundsmücke, pſý mauſcha, f.

Hundsführer, m. Wärter, pſowod, m.

Hundsgeruch, m. pſyna, f.

Hundshöhlein, n wſtawáč, m. žeſ: hulka, f.

Hundsigel, m. ježek s pſý hlawau, m.

Hundslaus, f. pſý weš, f. klíſť m.

Hundsfott, m. pes, m. padauch, pſohlawec, m.

Hundskopf, m. pſý hlawa, f.

Hundskoth, m. pſý leyno, n.

Hundsleben, n. pſý, pſowſké žiwobytj, n.

Hundsſtall, m. pſynec, m. pſý ſtág, f.

Hundsſtern, m. pſý hwězda, f.

Hundstage, m. plu. pſý dni, dnowě pſý, m. plu.

Hundsſöttorey, f. Schlechtigkeit, pſowſtwj, peſtwj, n. pſota, f. Elend, pſota, f. ſwizel, m.

Hundszeit, f. pſota, f. pſý čas, m.

Hundszunge, f. pſý gazyk, m.

Hunger, m. hlad, m. hladowitoſt, (lačnoſt, f.) den Hunger ſtillen, hlad zahnati, ſpokogiti, vkrotiti, ſkrotiti, nagiſt ſe, Hungers ſterben, hladem vmřjti, Hunger haben, lačnět, chtjt ſe gjſt, mjt hlad, der Wein erweckt, macht Hunger, po wjně chce ſe gjſt, 2) draho, n. ſ. Hungersnoth.

Hungerig, hungrig, Hungerleider, lačný, hladowý, hladowitý, hladowec, hungerig werden, wieder, wyhladowěti, zlačnětj, ſeyn, býť hladowým, lačnětj, ich bin hungerig, chce ſe mi gjſt, gſem hladowý.

Hungern, hungrig ſeyn, Hunger leiden, lačnětj, hladowěti, hladowým býťi hlad trpěti, mjti, chtjti ſe gjſt, Hungers ſterben laſſen, hladem vmoriti, nechati vmřjti, mich hungert, mám hlad, chce ſe mi gjſt, gſem hladowý, lačný, lačnjm, mich hungert nach Brod, chce ſe mi chlěba, 2) ich hungere, hlad trpjm, ſich reich hungern wollen, bohatě ſtwj hladem odemřjti.

Hundsföttiſch, pſowſký, peſký.

Hungersnoth, f. hlad, m. drahota, f. draho, n.

Hunzen, peſkowat, huntowat, ſ. Aushunzen, Verhunzen.

Hüpfen, ſkákati, ſkočiti, poſkakowati, poſkočiti, wyſkočiti, laſſkowati, dodkowati, křepčiti, vor Freuden hüpfen, radoſtj poſkakowati, wyſkakowati, plěſati, poſkočiti.

Hüpfen, das, ſkákánj, poſkakowánj, wyſkakowánj, n.

Hüpfend, ſkákawý.

Hüpfend, adv. ſkákawě.

Hüpfer, m. ſkočec, m. ſkákač, m.

Hürde, f. Flechtwerk, liſta, f. ſtawadlo polnj, n. kleine, liſta, f.

Hure, f. kurwa, hurwa, newěſtka, kurwice, f. ſmilnice, f. Hure ums Geld, popenčžnáza, popenčžnice, f. eine gemeine, feile, jedermanns Hure, zgewná kurwa, běhlá, obecná kurwa, obecnj djwka, newěſtka, f. Hurey nachlaufen, po kurwách běhati, eine zur Hure machen, zkurwiti ženſkau, werden, zkurwiti ſe, eine junge, erſt angehende, kurwička, f. kurwiſko, kurwiſtě, n.

Hurey, Hurerey treiben, kurwiti ſe, kurewſtwj prowozowati, ſmilnici.

Hurengewinſt, m. kurewnj zyſk, m.

Hurenhandel, m. kurewſký ſaud, m.

Hurenhaus, n. Hurenherberge, kurewſký, kurewnj dům, domek, hampeys, pſynec, m. kurewna, f.

Hurenheugſt, m. Hurenjäger, kurewnjk, hampeyſnjk, newěſtkář, m.

Hurenkind, n. Hurkind, Hurenſohn, kurwy ſyn, z kurwy syn, m. cyzoložnč djtě, cyzoložnč, n.

Hurenleben, n. kurewſké ziwobytj, n. kurewſký žiwot, n.

Hurenpack, m. pelech, m.

Hurenwirth, m. kurwj, kurewſký hoſpodář, ruſtan, ſwodnjk, m.

Hurenwirthinn, f. kurewſká hoſpodyně, ruſtanka, ſwodnice, f.

Hurenwinkel, m. kurewſký kaut, kaurek, hampeys, pſynec, m.

Hurenwirthſchaft, f. ſwodnictwj, ruſtanſtwj, n. kurewſký, ſwodnický, ruſtanſký obchod, m. hoſpodářſtwj, n.

Hurer m. kurewnjk, m. kurwář, ſmilnjk, m,

Hurerey, f. kurewſtwj, kurewnictwj, kurwenj, ſmilſtwj, n. ſmilſtwo, treiben, kurewſtwj prowoditi, prowozowati, páchati, ſpáchati.

Hürgen, n. Hürchen, Hölzlein, kuwička, kurwice, f.

Huriſch, hureriſch, kurewſký, hureriſche That, ſmilſtwo, n.

Huriſch, adv. kurewſky, po kurewſku.

Hurtig, ſpěſſný, roſpěſſný, čerſtwý, čilý, obbitý, rychlý, doſkočný, ſkočný, bystrý, křepký, ochotný, ein hurtiger Kopf, eine hurtige Rede, ſchopná, bystrá hlawa, hbitá řeč, f. hurtige Füſſe, čilé, hbité, rychlé nohy, plur. hurtig zur Arbeit, ſpěſſný, ochotný, hbitý, čilý, doſkočný, bystrý k kupráci.

Hurtig, adv. ſpěſſně, čerſtwě, roſpěſſně, čile, hbitě, rychle, ſkočně, doſkočně, bystře, ſkokem, honem, ochotně, hurtig, hurtig, žčerſtwa žčerſtwa, ſpěſſně.

Hurtigkeit, f. ſpěſſnoſt, roſpěſſnoſt, čerſtwoſt, čiloſt, hbitoſt, rychloſt, ſkočnoſt, doſkočnoſt, ochotnoſt, f. bystroſt, křepkoſt, f.

Huſar, m. huſar, m.

Huſch! hriſſr! hrc.

Huſch, m. hrk, m.

Huſchen, cjhnauti, wyſáknauti.

Huſten, m. kaſſel, m.

Huſten, kaſſlati, einmenig, pokaſſláwati, zakaſſláwati.

Hut, m. klobauk, klohuk, m.

Hut, f. 1) Weide, paſtwina, f. paſtwiſtě, n. 2) Aufſicht, Wache, Fürſicht, ſtráž, hlídka, f. auf ſeiner Hut ſeyn, hleděti ſe, warowati ſe, wyſtřihati ſe, miti na pozoru, ſen auf der Hut, hleď ſe, měg ſe na pozoru, auf der Hut ſtehen, na ſtráži ſtáti.

Hüten, auf der Hut ſeyn, benachen, hlídati, oſtřihati, ſtřáhnauti, ſtřicy, ſtráž mitt, daß Held hüten, penize hlídati, ich kann ihn nicht immer hüten, nemohu ſe by dohlídat, das Get-

te, Zimmer hüten, z postele, z pokoge nemocy; hüte dich — ſkřeż, hleď ſe, ——, 2) ſich hüten, hleděti ſe, warowati ſe, wyſtříhati ſe, (ſtříci ſe) ſich vor Sünden, vor dem Laſter hüten, warowati ſe, wyſtříhati ſe hříchů, neprawoſti, hüte dich vor ihm, hleď ſe ho, warug ſe ho, wyſtříhey ſe ho, 3) das Vieh, die Heerde hüten, pásti, hlidati ſtádo, dobytek,

Hüter, m. ſtrážný, hlídač, ſtrážce, m.

Hüterinn, f. hlídačka, ſtrážce, f.

Hüten, das, n. die Hütung, hlídánj, ſtráž, oſtřihánj, n.

Hütlein, n. Hütchen, klobaučeck, m.

Hüter, m. Hutmacher, klobaučnjk, m.

Hüterinn, f. Hutmacherinn, klobaučnice, f. daher, klobaučnický.

Hutmacherhandwerk, n. klobaučnictwj, n,

Hutſchnur, f. ſſňůra, n. prowázek na klobauk, m. ſtranec, ſtaſnička klobauku, f. klobaučnj.

Hutſpitz, f. tyčjk v klobauku, m.

Hutſtock, m. palice na klobauk, f.

Hutzucker, m. homola cukru, f.

Hütte, f. banda, katrče, katrč, chalupa, f. Hütte wider die Sonne, ſtjnidlo, zawěſydlo, zaſtěradlo, n. záclona neb záſlona, f. 2) in Bergwerken, kopka, kawna, f. zur Werkſtätte, Fabrik beſtimmtes Gebäude, huť, f.

Hüttenmeiſter, m. hutnjk, m.

Hüttenrauch, m. wtreych žlutý, m.

Hüttchen, n. Hüttgen, Hüttlein, budka, chalaupka, katrčka, f.

Hütung, f. hlídánj, n. ſtráž, f. oſtřihánj, n. 2) des Viehes, paſſenj, hlídánj, n. 3) Weide, paſtwiſtě, n.

Hutweide, f. paſtwina, f. der Gemeinde, obczina, f.

Hutzicrath, m. ozdoba, f. ſperk na klobauku, m.

Hüzel, f. ſuchá ſljwa, ſchwrklá ſſwestka, f.

Huzeln, cwrkati, cwrknauti, ſchwrkati, ſchwrknauti.

Huy, ſ. Hui.

Hyacinth, m. Hyazinth, ein Edelgeſtein, jacynt, m.

Hyazinthe, f. eine Blume, hyacynt, březnowý kwět, m.

Hyſop, m. Yſop, Jſop, izop, m.

J.

Ja, ano, ja wohl, ba, nýbrž, ja auch, ano y, ano také, nýbrž y, nýbrž také, anobrž, alebrž, brž, nýbrž, ba y, ja vielmehr, nýbrž také, ano zaděgi, ja traun, owſſem že, ano tak, er iſt ja ſelbſt da geweſen, onť (ďyť) tu ſám byl, nimm dich ja in Acht, dey na ſe wſſak pozor, ich habe es ihm ja geſagt, gát mu to řekl, ja freylich wohl, ba ano, owſſem, že, ano owſſem že, ba pránť, ja nicht einmal, ba ani, 2) wždyť, ďyť, der Herr iſt ja zu Haus, wždyť ge pán doma, ich hab es ja geſagt, wždyť, ďyť gſem to powjdal, řekl, prawil, er hat ja ſchon getrunken, jeggeſcn, gezahlt, ďyť (ďyťž on) giž pil, gedl, platil.

Jähzorn, m. prchliwoſt, hněwiwoſt, hněwliwoſt, popudliwoſt, náhlooſt, ſ. vnáhlenj, n.

Jähzornig, prchliwý, prchlé, hněwliwý, hněwiwý, popudliwý, náhlý, ſnadný k rozhněwánj,

Jäck,

kwapný k hněwu, jáhzornig werden, rozprchliti se.
Jäckchen, n. hákenka, f.
Jacke, f. halena, f.
Jacobsbirne, f. Jakobsbirne, Jakubinka, f.
Jagd, f. Jagen, honba, f. low, shon, m. Jagd machen auf etwas, shánéti, hnáti se po něčem, shon vděłati, 2) Jagdrecht, Jagdkunst, f. myſliwoſt, f.
Jagdbar, honný, lowný.
Jagdbarkeit, f. myſliwoſt, f.
Jagdbedienter, m. myſliwecký, m.
Jagdgöttinn, f. bohyně myſliwoſti, f.
Jagdhief, m. zwuk rohu, lowčj, m.
Jagdhund, m. lowčj, lowecký, myſliwecký, lowný pes, m.
Jagdkleid, n. lowčj, myſliwčj oděw, m.
Jagdroß, n. myſliwecký, lowčj kůň, m.
Jagdſchiff, n. Jacht, f. hončj loď, f.
Jagdſtock, m. Jagdſpieß, proſtřip, lowecký oſtřip, m.
Jagdtaſche, f. myſliwecká, lowecká, lowčj kobolka, taſſka, f.
Jagdzeug, n. myſliwecké, lowecké, lowčj přjprawy, f. plur. nástrogowé, m. pl.
Jagen, forttreiben, hnáti, honiti, plaſſiti, uach Hauſe jagen, domů hnáti, honiti, pohnati, einen einander, honiti někoho, sebe wespolek, von etwas, odehnati, mit dem Wagen, Pferden, pryč hnáti, vháněti, vgjždéti, 2) das Wild, honiti zwěř, lowiti, myſliwoſt prowoſowáti, honbu, low, shon vděłati; jemand in Harniſch, roiljtiti (rozkatiti, f. Erzürnen.
Jäger, m. myſliwec, lowec, m.
Jägerey, f. myſliwectwj, n. myſliwoſt, f. lowectwj, n. (low) m.
Jägergarn, n. lowčj, myſliwecké tenato, n.
Jägerhaus, n. myſliwecký, lowecký dům, domek, m.
Jägerhorn, n. lowecká, lowčj, myſliwecká, myſliwčj, lowcowá trauba, f.
Jägerinn, f. myſliwcowá, f.
Jägeriſch, myſliwecký, lowecký, lowčj, myſliwčj,
Jägeriſch, adv. myſliwecky, lowecky.
Jägermeiſter, m. lowecký, lowčj, myſliwecký miſtr, m. miſtr lowcowſtwa, m.
Jägerkleid, f. Jagdkleid.
Jägermeiſteramt, n. lowcowſtwo, n. vřad lowčj, m.
Jägerruch, n. sýc myſliwecká, lowčj, f.
Jägerſpieß, m. lowecký oſtřip, m.
Jägerſtimme, f. myſliwčj, lowčj hlas, m.
Jägertaſche, f. Jagdtaſche.
Jäh, jähe, ſteil, přjkrý; plötzlich, ſchnell, übereilt, náhlý, kwapný.
Jähe, die, Jähheit, náhloſt, 2) přjkré miſto, n. přjkroſt, f.
Jaherr, m. takpán, m.
Jähling, plötzlich, náhlý, kwapný.
Jähling, jählings, adv. náhle, kwapně.
Jähnen, f. Gähnen.
Jähren, f. Gähren.
Jähzorn, m. náhloſt, prchliwoſt, f. hněwliwoſt, popudliwoſt, f.
Jähzornig, náhlý, hněwliwý, prchliwý, z horka nakwaſſený, jähzornig werden, rozprchliti se, (vnáhliti se) popuditi se, wzbauřiti se hněwem, prchliti, rozhořiti se.
Jahr, n. rok, m. zwey Jahre, dwě léta, drey, vier Jahre, tři, čtyry léta, fünf, ſechs, ſieben Jahre, pět, ſeſt, ſedm let, alle Jahre, každého roku, každoročně, auf ein Jahr, na rok, ein halb Jahr, půl roku, viele Jahre her, mnoho let, skrz mnohá léta, das Jahr iſt um, rok vy-

ſſel,

ssel, minul, vplynul, ein Jahr ums andere, rok po roku, bey oder in den besten Jahren, w nejlepssich letech, w nejlepssim wěku, ein Jahr alt, rok stary, stáří, bey Jahren, letity, lerny, vor dem Jahre, před rokem, wlonk, über das Jahr, přes rok, die Jahre haben, mjti léta, die Jahre laufen wie das Wasser, léta běžj co woda, in diesm Jahre, dieses Jahr, w tomto roce, tohoto roku, in einem Jahre, za rok, w roce, neues Jahr, nowé léto, n. nowý rok, začátek roku, m. ein Jahr altes Kind, dítě w roce, rok stary, gednoroční, ročně, ročňátko, n von vielen Jahren her, od mnohých, od mnoha let, zwölf Jahre alt seyn, stáří býti dwanácti let, dwanáctiletým, we dwanácti letech býti, auf hundert Jahre, na sto let, viele Jahre lang leben, mnoho let žiwu býti, viele Jahre überleben, mnoho let přečkati, es ist jetzt ein Jahr verflossen, es ist jetzt ein Jahr, rok minul, pominul, rok tomu gest giž, eine Zeit von zwey, drey, vier Jahren, dwauletý, třiletý, čtyrletý čas, von Jahr zu Jahr, rok do roka.

Jahrbücher, plur. letopisy, plur. m.

Jahrfest, n. roční, weyroční slawnost, f.

Jahrgeld, n. roční penjz, plat, mt.

Jahrgang, m. roční běh, m.

Jahrhundert, n. století, n. sto wěk. m.

Jährig, ein Jahr alt, gednoroční, ročňátko, roční.

Jährlich, roční, weyroční.

Jährlich, adv. ročně, za rok.

Jährling, m. roček, m.

Jahrmarkt, m. weyroční trh, walný, swobodný trh, m.

Jahrsfrist, f. geden rok, m. gednoho roku lhůta, f.

Jahrsfrucht, f. Jahrsgemächs, aurosa, roční auroda, obroda, f.

Jahrstag, s. Geburtstag.

Jahrwachs, f. Jahrsfrucht.

Jahrzahl, f. léta páně, n. plur. rok, m.

Jahrzeit, Jahreszeit, f. čas roční, m. vier Jahrszeiten, čtyři roční časy, m. pl.

Jammer, m. Elend, strast, těžkost, pseta, bjdnost, bjda, f. swjzel, m. (žádawa, f.) Gram, hóře, n Klage, nakikání, hořekowání, žalostění, n. žalost, es ist ein Jammer unter den Leuten, gest nákek, swjzel w lidu.

Jammergeschrey, n. hořekowání, n. křik tauzebný, žalostný, m. žalostění, n.

Jammerklage, f. tužba, f. tauzení, nakikání, n. žaloba žalostná, f. nákek, m.

Jämmerlich, voll Jammer, dem Zustande nach, strastný, pseiný, bjdný, dem Bezeigen nach, žalostné, ljtostné, žalostiwý, bjdný, zbědowaný, zbjdněný.

Jämmerlich, adv. bjdně, pseně, strastně, žalostně, ljtostiwě, ljtostně, aussehen, bjdně, wkrutně wypadati.

Jammerlied, n. pjseň žalostná žalostiwá, tauzebná, f. austimmen, žalostiwě hlasy wyčáwati, žalostiwě sobě wésti, tauzebné pjsně nastrogiti.

Jammermann, m. wbožec, hubenec, chudák, m.

Jammern, um einen, etwas, hořekowati, nakikati, žalostiti, žalostiwě, žalostně, ljtostně sobě wésti, es jammert mich sein, žel, ljto gest mi ho, želim ho, litugi, ho, žalost, ljtost mám nad nim.

Jammern, das, s. Jammer.

Jammerthal, n. bjdné, plačtiwé údolj, hudolj bjdy, trampot, n.

Jänner, ſ. Jenner.
Jäſchen, Jäſch, ſ. in G.
Jäſch, m. pěna, f. ſtehet ihm vor dem Munde, pěna mu ſtogj z huby.
Jätſchen, pěnit.
Jaſmin, m. Jaſmin, m.
Jaſpis, m. jaſpen, jaſpis, m. von Jaſpis, jaſpiſowy.
Jätemeſſer, n. plaňj, pleniwý nůž, m.
Jäten, pleti, plíti, planiti, wyplaniti, pleniti, wypleniti.
Jäten, das, pletj, wyplenj, n.
Jäter, m. plewač, m.
Jäterinn, f. plewačka, f.
Jäthacke, f. motyka, f. (k pletj)
Jauchert, m. anb. n. gitro, n.
Jauchzen, wýſkati, weyſkati, prozwýſkowati, prozpěwowati, weſele wykřikowati, prokřikowati.
Jauchzen, das, weyſkánj, wýſkánj, prowýſkowánj, prozpěwowánj, weſelé wykřikowánj, pokřikowánj, n. weyſkot, m.
Jauchzer, m. weyſkač, m.
Jauſen, m. ſwačina, f. ihn halten, ſwačiti, davon, ſwačitný.
Jauſen, ver. ſwačiti.
Jawort, n. přjpowěd, f. ſlowoſto, n. Jawort dazu geben, přiwoliti, přípowěditi, přiſlibiti, ſlowoſto dáti.
Ibenbaum, m. tis, tiſowý ſtrom, m.
Ibiſch, Eibiſch, m. bylina ſlézowá, f. wyſoký ſléz, m.
Ibiſchwurz, f. Eibiſchwurz, f. zahradnj ſléz, m.
Ich, gá, ich ſelbſt, gá ſám, ich weis nicht, newjm.
Ideal, n. welitwar, m. weytwar, m.
Idee, podobizna, ſ. Begriff, Vorſtellung.
Idiot, m. hlewěda, nedowk, m.
Idylle, f. idyla, f.
Je, čím, tím, je mehr, je beſſer, čím wjce, tím lip, je eher, je lieber, čím dřjw, tím lip.
Jedennoch, ſ. Jedoch.
Jeder, jede, jedes, jeglicher, jede, jedes, weder, każdý, á, é, gedenkaždý, á, é.
Jedermann, każdý.
Jederzeit, adv. każdého času, wždy, wždycky, po wždy, po każdé.
Jedesmal, pokaždé, po wždy, wždy, wždycky.
Jedoch, předce wſſak, wſſak předce, ale wſſak, alebrž, a wſſak, es ſchmeckt bitter, jedoch es iſt nichts Böſes, má to hořkau chuť, nenj to ale (wſſak) nic zlého, ich erlaube es dir, jedoch unter der Bedingung, dowolugi ti to, s tau wſſa wýminkau.
Jedesmalig, gedenkaždý, każdý.
Jeglicher, gedenkaždý, każdý.
Jeher, von jeher, oddáwna.
Je länger, je lieber, čím dřjwe, tím lépe, ywa, nizká borowička, f. pol. wýpytek, m.
Jemals, jemahls, někdy, gednák, haben ſie wohl jemals davon gehört, ſlyſſeli kdy co otom? er iſt wieder ſo geſund, als er jemals war, zas geſt zdráw gako kdy prwe.
Jemand, někdo, ſnad jemand, někdo giný, jemandes, něčí.
Jener, jene, jenes, onen, ten, ta, to.
Jenner, m. Leden, m.
Jenſeit, přes, dále, z oné ſtrany.
Jenſeitig, dálſſj.
Jenſeits des Grabes, po ſmrti.
Jeſuit, m. Jezowita, m.
Jetzt, jetzig, jetzo, jetzund, ſ. Itzt, Itzig.
Jetzumalen, někdy, časem, ſ. Bisweilen.
Jetzig, nynégſſj.
Igel, m, gežek, gěž, m.
Igelkolbe, ſ. Keule, gežkowá hůl, f.
Igelchen, n. gežeček, m. gežátko, n.
Igelſchnecke, ſ. Seigel.
Ihm, jemu, mu, er giebt ihm nichts, on mu nic neda.

Ihn,

Ihn, geho, ho, er hat ihn erschlagen, on ho zabil, ihn selbst, geho samého.

Ihnen, gim.

Ihr, wy, die ihr, kteří, genž, gesstto, einen Ihr heißen, als Freund, wykati někomu, 2) Ihr, dat. sing f. gi.

Ihre, der Frau, gegi, der Leute, gegich.

Ihro, Gegi.

Ihrzen, Ihr heißen, wykati.

Ilschen, bess. gäschen, pěniti se.

Ilme, f. Ilmenbaum, s. Ulme, Ulmenbaum.

Iltis, m. et. m. tchoř, m.

Iltisbalg, m. tchořowá kůže, f.

Iltisfalle, f. klopec, m.

Im, d. i. in dem, we, w, im Schlafe, we spanj, im Sacke, w kapse, im Zorn, w zlosti, im Anfange, z počátku, w, na počátku.

Imbiß, m. etwas zum Essen, na zob, k snědku (něco) 2) Frühstück, snjdanj, n. snjdaně, f.

Imme, f. wčela, f. s. Biene.

Immenschwarm, m. wčelnj chumel, rog, m.

Immenwolf, m. žlůwa, f. wlha, f.

Immer, stets, wstawičně, wstawně, wždycky, wždy, pořád, nevstále, einer ist immer schlimmer, als der andere, wždy, wždycky gest geden horssj, než druhý, auf immer, na wždycky, immer besser, schlimmer, wždy, wždycky lip, hůř, was will der immer da, co chce wždy ten zde, immer währen, wždy trwati.

Immerfort, wždy dál a dál, wstawičně.

Immerhin, nechť.

Immerwährend, wstawičný, nepřestáwagicý, wždy trwalý, trwagicý.

Immerzu, gen pořád, gen do toho, gen do čiju, nevstále.

Immittelst, zatim, mezy tim.

Impfen, štěpowati, štjepiti, očkowati, očiti, roubiti, rohowati.

Impfer, m. štěpjk. m.

Impfung, f. štěpowánj, štjpenj, očenj, očkowánj, rohowánj, n.

Impost, s. Auflage, Abgabe.

In, we, w, auf die Frage wo? mit dem Ablativ. wohin? mit dem Akkusativ, in etwelchen Fällen, w několika přjpadech, za několik dnj, in Sünden, Wollüsten leben, w hřjssjch, w rozkossech žiwu býti, in Sünden gebohren, w hřjssjch zrozený, in einem Buche lesen, w nějaké knize čjsti, in Leipzig, w Lipsku, in der Kirche seyn, w kostele býti, in die Kirche gehen, do kostela, w kostel gjti, Wasser in das Glas gießen, wodu do sklenice, w sklenicy lijti, in das Herz, in die Brust stechen, do srdce, w srdce, do prsau, w prsa bodnauti, pichnauti, in das Buch eintragen, einschreiben, do knihy, w knihu wnesti, wepsati, napsati, in etwas genauer, besser, w něčem wkrutnégssj, lepssj, in so fern, tak dalece, in der That, in der Wahrheit, w skutku, skutečně, w prawdě, wie weit ists in den Tag? dalekoli gest do dne? in Acht nehmen, s. Acht, Achtung; in der Mitte, w, u prostřed, w prostředku, in deutscher, böhmischer Sprache beschreiben, w Němectým, w Českým gazyku, Německým, Českým gazykem něco wypsat.

Inbegriff, m. Inhalt, zawřenj, obsazenj, n. obsah m.

Inbrunst, f. wraucnost, f.

Inbrünstig, wraucný, wraucý, in brünstiges Gebet, wraucná modlitba, f.

Inbrünstig, adv. wraucně.

Indelt, n. Inlied, sowek, m.

Indem, když, 2) weil, poněwadž.

Indeſſen, zatim, ſ. Unterdeſſen.
Index, m. zprawidlo, vkazatel, n. vkazatel, m.
Indianer, m. Indyán, m.
Indianiſch, Indyánſký.
Indich, Indig, m. Ndyk, m.
Indien, n. Indye, f.
Indigblau, n. ſ. Indich.
Indiapflanze, f.
Indiferent, vrogetný.
In einander, w hromadu, do hromady, do ſebe.
Ineinander fügen, wpogiti, ſpogiti w hromadu.
In einander ſchlagen, založiti, in einander geſchlagene Hände, založené ruce, f. plur.
In einander ſchlieſſen, zawříti whromadu.
In einander ſchränken, w hromadu ſewříti, ſwirati.
Infant, m. Králowic, Čzekanec, m.
Infanterie, f. pěchota, f.
Infanteriſt, m. pěchaun, m.
Ingber, m. ſ. Ingwer.
Ingedenk, pamětliw, ſ. Eingedenk.
Ingleichen, nápodobně, podobně.
Ingrün, n. ein Kraut, zymoſtráz, f. barwínek, m. zelenec, m.
Ingwer, m. zázwor, m.
Inhaben, wládnauti.
Inhaber, m. držitel, wládař, wlád, ce, m.
Inhalt, m. obſah, m. obſazenj, zawkonj, n.
Inlage, f. Einlage, přiložka, f. přiwěſek, m. wloženj, n. wklad, wkladek, m.
Injurienklage, f. Prozeſ, pře o hanku, f.
Inländer, m. tuzemec, wlaſtenec, tuzemec, m. tuzemcowé, m. plur. tuzemec, m. tuzemka, f. tuzemky, f. plur. tuzemec, m. tuzemka, f. tuzemky, f. plur. tuzemec, m. tuzemka, f. tuzemky, f

Insgesamt, společně.
Insonderheit, zwlášť, zwláštně, obzwlášťě, obzwláštně.
Insofern, insoweit, gelikož.
Insoweit, tak dalece..
Inständig, inständigst, stálý, vsylný, náramný.
Inständig, adv. stále, vsylně, welmi, welice, prosně, náramně, inständig bitten, vsylně, náramně prosyti.
Instehend, nastáwagicý.
Instrument, n. nástroj, m. stroj, nádlo, n. muſikaliſches, stroj hudebnj, strogidlo, n. přístroj, m. des Cotharenſpielers, womit er die Saiten reißt, kladiwec, n.
Instrumentalendung, f. pád nástrojnj, m.
Instrumentmacher, m. strůjce, nástrojnjk, m.
Inſul, f. Inſel, ostrow, m.
Intereſſe, n. záležitoſt, f. 2) Geld, aurok, m.
Invalide, m. nedužiwec, m.
Invalidenhaus, n. dům nedužiwých, m. nemocnice, f.
Inwendig, wnitřnj, das Inwendige, wnitřnoſt, f. wnitřek, m.
Inwendig, adv. wnitřně, wnitř, inwendig und auswendig, wnitř y zewnitř, wnitřně y zewnitřně.
Inzwiſchen, mezy tjm, f. Indeſſen.
Joch, n. gho, gha, n. das ein Joch trägt, saumařské howádo, n. unter das Joch bringen, pod gho přiwesti, das Joch abwerfen, gho swrcy, gha zniknauti, 2) Juchart, gitro, n.
Jochband, n. wazba, f.
Jochbar, spřeziteďný.
Jochholz, n. wog, f.
Johannisbeeren, f. swatojanské gahůdky, f. plur. rybes, m. rybizl, m.
Johannisbeerſtaude, f. Johannisbeerſtrauch, m. rybesowý strom, m.
Johannisbrod, n. swatého Jana chleb, swatojanský chleb, m.
Johannisgürtel, m. černobýl, m. bylina sw. Jana, f.
Johanniskraut, n. červený zwonček, m. a.
Johannispflaume, m. meruňka, f.
Johanniswedel, m. eine Pflanze, f. Gänſeleiterle.
Johanniswürmlein, n. swětlomuška, swětluška, f. červáček, n.
Jollen, zwuker, znic, hlučař.
Irden, hliněný, z hlíny
Irdiſch, swěſtký, zemſký, pozemſký, irdiſch geſinnter Menſch, swěsák, m. irdiſches Weſen, zemſtwj, n.
Irgend, někde, kdesy, irgendwo, někde, kdesy.
Irre, f. blud, m. in der Irre herumgehen, blauditi.
Irre gehen, in der Irre gehen, blauditi, zablauditi, zblauditi, poblauditi, irre machen, hindern, verwirren, másti, zmásti, meyliti, zmeyliti, irre seyn, meyliti se, na omylu býti, irre werden, zmeyliti se, omeyliti se, zmásti se, másti se, meyliti se, zpleſti se, irre führen, obluditi, zawesti, w blud, w omyl wwesti, swesti.
Irren, irre gehen, blauditi, zblauditi, poblauditi, fehlen, ſich irren, meyliti se, zmeyliti se, omeyliti se, na omylu býti, ſich in einer Perſon, Sache irren, omeyliti se, meyliti se, na omylu býti, 2) verwirren, konfus machen, másti, meyliti, ſich verwirrt werden, másti se, meyliti se, ſich irren laſſen, dáti se meylit.
Irrgang, m. Irrgarten, bludiſtě, n. mylná, bludná zahrada, cesta, f.
Irrgeiſt, m. bludná duſſe, f. bludak, bludný duch, m.
Irrglaube, m. bludná wjra, f.
Irrgläubig, bludný, bludak, (bludačka,) bludnjk, m.

Irrig, bludný, mylný, omylný, blaudjcý, ſceſtný, irrig ſeyn meyliti ſe, na omylu býti, irrig machen, meyliti, zmeyliti někoho, irriger Sinn, mylný, ſceſtný smyſl, m.

Irrig, adv. omylně, omylem, mylně, ſceſtně.

Irrlehre, ſ. bludné, ſceſtné wěnj, n. bludná, ſceſtná nauka, f.

Irrlehrer, m. bludný učitel, m.

Irrlicht, n. Irrwiſch, ſwětýlko, n. ſwětlice, bludička, f.

Irrthum, m. blud, m. poblauzenj, n. chyba, f. omyl, m. meylka, f. omylenj, n. aus Irrthume, meylkau, z omylu, omylem.

Irrſal, n. bludnoſt, f. bludakſtwj, n.

Irrſtern, m. bludná hwězda, zblaudilá, f.

Irrung, f. omyl, m. omylenj, n. meylka, f. meylenj, poblauzenj, n.

Irrſam, mylný, omylný.

Irrwahn, m. blud, m.

Irrweg, m. bludná, mylná ceſta, f. neſceſtj, n. oklika, f.

Irrwiſch, ſ. Irrlicht.

Iſabelfarbe, f. ſlonowá barwa, f.

Iſop, m. izop, yzop, m.

Iſópwein, m. izopowé wjno, n.

Itzig, jetzig, nyněgſſj, jetzige Zeit, nyněgſſj čas, m.

Itzt, itzo, jetzt, jetzo, jetzund, zde, nynj, nyněko, nynjčko, jetzt erſt, teď gen, bis itzt, až do nynjčka, von itzt an, od tě doby, chwile.

Jubel, m. pléſánj, oſlawné prowýſkowánj, n. (oſlawa, f.) ſ. Glorie.

Jubeln, jubiliren, pléſati, prowýſko, watt.

Jubelgeſchrey, n. pléſánj, oſlawné prowýſkowánj, n. pěnj, n. pléſot, křik, m.

Jubeljahr, n. miloſtiwé léto, n.

Juchart, Juchert, gittro, augeid, m. gjtro, n.

Juchten ſ. Juchta, f.

Jucken, ſwrběti, ſwěděti.

Jucke, das, ſwrběnj, ſwěděnj, n. (ſwrab, m.)

Juckend, ſwrbliwý, ſwrbjcý, ſwědjcý.

Jud, m. Jude, Jůd, Žid, Židák, Židowec, m. (Židauš)

Judengenaße, m. Židů nowowěrec, m.

Judenkirche, f. židowſký chrám, m.

Judenkirſche, f. boborelka, židowſká třeſně, mochyně, f. měchunka, f.

Judenleim, m. ſyrnatá křída, lyká země, f. zemſký kleg. m.

Judenſchaft, f. Židé, plur. židowſtwo, n.

Judenſchule, f. Židowſká ſſkola, f.

Judenſtadt, f. židowſké město.

Judenſtein, m. židowſký kámen, m.

Jude ſtube, f. Haus, židowna, f.

Judentändelmark, m. Židowſký tarmark, in den Judentand imark gehen, gjti do Židů, do Židowſkého tarmarku: mezy Židy.

Judentempel, m. Židowſký chrám, m.

Judenthum, n. Židowſtwo, n.

Jüdinn, f. Židowka, f.

Jüdiſch, Židowſký.

Jüdiſch, adv. židowſky, po židowſku.

Jugend, f. mladoſt, f. mládenectwj, n. wěk mladý, mladiſtwí, m. ginochſtwj, n. in der Jgend, w mladoſti, w mladém wěku, w mládi, w mládenectwj, za mládenectwj, za ginochſtwj, za mladého wěku, von Jugend an, auf, od mladoſti, za mladoſti, z mladoſti, z mládi, etwas jemandes Jugend zuſchreiben, přiſpſati něco něčj mladoſti, 2) die Jugend, Jünglinge, mládež, mládeř, f. mládenſtwo, n. die unerzogene Jugend, nedoſpělá mládež; die Jugend des Biers, des Weins, mladoſt pjwa, wjna.

Jugendfehler, m. chyba mladosti, mládeže, f. mládenčí
Jugendhitze, f. horkost mladosti, mládeže, f. mládenčí.
Jugendlich, mládenčí, ginochský, der Hitze, der Unvollkommenheit nach mládežnj.
Jugendjahre, pl. n. léta mladosti, plur. n.
Jugendblüthe, f. kwět mladosti, m.
Jung, mladý, mladistwý, sehr jung, welmi mladý, mladičký, noch junger Leute Art, dle powahy mladosti, dle způsobu mladého lidu, ein junger Mensch, mladjk, m. ginoch, m. mladý gonák (mládek) ein junges Mädchen, mladice, mladička, wie Jünglinge, po mládenecku, wieder jung werden, mladnauti, zmladnauti, omladnauti; junger Baum, mladstwý, (mladý) strom, junges Holz, mladistwé, (mladé) dřiwi, junge Pflanzen, mladistwé zrostliny.
Junge, m. ein Jung, pacholjk, chlapjk, hoch, hoffek, ginoch, mladjk, mládek, m. 2) Jünger, wědlnjk, m.
Junge, Magd, junges Mädchen, f. diwčice, mladice, mlzdička, f.
Jungen, Junge zeigen, werfen, roditi, wie Katzen, koťiti.
Jungenhaft, pacholčj.
Jünger, mladssj.
Jünger, m. Schüler, wědlnjk, žák, m.
Jüngerinn, f. wědlnice, f.
Jüngerschaft, f. wědlnictwo, n.
Junges, (ein Thier) mladé.
Jungfer, f. panna, f. eine Jungfer beschlafen, jum Falle bringen, schänden, násylj panně učiniti, pannu possworniti, poruššiti, panenstwj, poctiwost panně odnjti, ku pádu přiwesti, o poctiwost připrawiti, ze cti panenské oblauwiti, obtěžkati, obkřichtěti, ljhati pannu, zprzniti, zmrhati pannu.
Jungferchen, n. panenka, f.
Jungfernhonig, m. med, nejčistssj.
Jungferkind, n. z kurwy syn, m.
Jungferknecht, m. Jungfernknecht, děwkář, ženkyl, m.
Jungferkranz, m. panenský wěnec, m.
Jungferhäutchen, n. sslimek, m. mázdřička, f.
Jungferlich, panenský.
Jungfermädchen, n. služka, f.
Jungferraub, m. wuos, m. wtrj, wynesenj, wchwácenj panny, n.
Jungferschaft, f. panenstwj, panictwj, n., dieselbe verlieren, panenstwj ztratiti, o panenstwj přigjti.
Jungfrau, f (Jungfer) panna, f.
Jungfräulein, n. panenka, f.
Jungfräulich, panenský.
Jungfräulich, adv. panensky, po panensku.
Jungfrauschaft, f. panenstwj, n. f. Jungferschaft.
Jungfrauschänder, m. zprznitel, ljhatel, zmrhatel panny, m.
Junggesell, m. mládenec, mládeneček, (swobodný,) mladý gonák, ginoch, m. unverheyrather, panic, m. alter Junggesell, starý mládenec, bezženec, m.
Junggesellschaft, f. panictwj, bezženstwj, n.
Junggesellenstand, m. mládenectwj, n.
Jungknecht, m. pacholjček, m.
Jüngling, m. mládenec, mládeneček, mládenček, ginoch, m. wie Jünglinge, po mládenecku.
Jünglingsalter, n. wěk mládenecký, mládenectwj, ginochstwj, n.
Jungmeister, m. mladssj mistr, m.
Jüngst, dřewnj, nedáwný, onehdeyssj, nedáwnický, docela nowý, der jüngste Tag, das jüngste Gericht, saudný, poslednj den, poslednj saud.
Jüngst, neúlich, jüngsthin, nedáwno, onehdá, onehdy.
Jüngste, der, neymladssj.
Jüngsthin, s. Jüngst.
Junius, m. Čerwen, m.

Junker, m. panáček, mladoch, ginoch, gonák, mladík, m.
Jupiter, m. Peron, m. astron. Králomoc, m.
Juppe, Jupé, f. halena, f.
Jurist, m. Juryska, (f. Rechtsgelehrter.
Juristisch, jurystycký, prawowecký.
Just, dokonce.
Justiz, f. wyssí práwo, n.
Justizrath, m. rada wyssího prá wa, prawnj, m.
Juwelier, m. kamenák, m.
Juwele, f. drahý kámen, m.

K.

Kabale, f. Cabale, f. pisel, m. sibalstwo, n. wklad, obmysl, wymyslek, m. Kabalen wider jemanden, einer Sache wegen machen, oder schmieden, zradu kowati, sibalstwo kowati, pikel slúwati, strogiti.
Kabaliren, f. Kabalen schmieden, machen, anzetteln.
Kabalist, m. Kabalenmacher, m. pikaus, pikelk strágce, slúwak, m.
Kabbis, Kappis, Kappus, m. Kohl, weisses Kraut, n. f. hlawaté zelj, n.
Kabinet, n. pokogik, pokogiček, (tegný) komňata, n.
Kabinetssekretár, m. tagemnik, m.
Kachel, f. kachel, kachlik, m.
Kachelofen, m. kamna, n. plur.
Käcken, wie eine Krähe, kwákati.
Kaffe, m. Kofee, kafe, n.
Kaffebaus, n. dúm kafuj, m.
Kaffekanne, f. konew, konwice kafuj, na kafe, f.
Kaffetisch, m. stúl kafuj, na kafe, n.
Kaffeschaale, f. cissa kafuj, skliček kafuj, na kafe, m.
Käfer, m. chrobák, chraust, hownj wál, hrauk, prjnik, m.
Kaf, m. and. n. plewa, f.
Käficht, Käficht, Käfig, m. klec, klece, klička, posada, f.
Kahl, holý, lysý, plechatý, plchý, oplchalý, obleziý, bezwlasý, kahle Glatze, oder Platte, lysina, oplchalost oplchawost, plichost, hladkost hlawy, f. kahl machen, dělati lysinu, holiti, kahl werden, lyseti, olyseti, oplchati, oplchawěti, oblezti, oblezinauti, plechatěti, zplechatěti, ein wenig kahl, nálysý, lysáček, m. von vorne kahl, zpředu lysý, von hinten kahl, z zadu, pozadu lysý, kahl, wie ein Feld, Baum, Berg, Hügel, holý (holeny) ein kahles Lob, Zeugniß, chatrná, planá, galowá chwála, f. chatrné, galowé swědectwj, n. kahle Ausrede, Entschuldigung, prostá, galowá, chatrná wýmluwa, f. kahle zehn Thaler, holých deset tolarů, kahler Kopf, holá hlawa, kahler Hund, Pelz, oblezlý, holý pes, kožich, kahle Bäume, holé stromowj, n. kahles Tuch, oplchalé sukno.
Kahlheit, f. oplchalost, oplchawost, lysyna, f.
Kahlkopf, m. lysý, lysák, lysáček, holý, plechatý, plechák, oplchalý, obleziý, bezwlasý.
Kahm, kahmig, kahmen, f. Schimmel.
Kahn, m. kocábka, f. člún, člůnek, m. lodka, f. lodka, f. 2) Schimmel, plisek, plesniwost, f. rosol, m.
Kahnig, kahnicht, plesniwý, rosolowatý, werden, plesniwěti, zplesniwěti, rosolowatěti, zrosolowatěti, kahniger Wein, rosolowaté wino, n.
Kähnchen, Kähnlein, n. člůnek, m. lodička, f.
Kahre, f. im Pflügen, otáčenj, obracowánj, n.

Kaiser,

Kalbfreytag, m. welikỳ pátek, m.
Kalbmoche, f. passigowỳ tydden, (nedéle passigowá) passigowé dni, m. pl.
Kalcer, ſ. Kayſer.
Kalcken, ſ. Kácken.
Kalb, n. tele, n. vom Kalbe, telecỳ.
Kälbchen, n. telátko, n.
Kalbe, Kalbinn, f. galowiczka, prwotelka, galowice, krawice, f.
Kalben, ein Kalb werfen, telici ſe, otelíti ſe, wytelíti ſe.
Kälberbraten, m. telecỳ pečeně, f.
Kälbern, das Kalb antreiben, Luſt auslaſſen, bugniti, baugeti, laſſkowati, dedkowati, titrkowati, ſſibrinky, fraſſky, ſſaſſky prewáděti, ſſaſſkowati.
Kälbern, vom Kalbe, telecỳ.
Kalbfell, ſ. Kalbsfell.
Kalbfleiſch, n. telecỳ maſo, n. teletina, f.
Kälblein, Kälbchen, n. telátko, n.
Kälberhaft, albern, luſtig, ſſaſſek, fraſſák, m.
Kälbermagd, ſ. telačka, f.
Kalbleder, ſ. Kalbsfell.
Kalbsauge, n. ein Kraut, telecỳ oko, n.
Kalbsfell, n. kreteřina, teletinka, f. telecỳ kúže, f.
Kalbsgekröß, n. oſrdj telecỳ, n.
Kalbskopf, m. telecỳ hlawa, f.
Kalbszähne, m. plu. telecỳ zaubky, m. plur.
Kaldaunen, f. plur. drob, drobečky i huſy, huſỳ, m. plur. (Kaldaun, m.)
Kalender, m. kalendář, m. minucỳ, f.
Kalendermacher, m. kalendárnjk, m.
Kalesche, f. kalesa, f.
Kalk, m. wápno, n.
Kalkartig, wápenitỳ.
Kalkbrenner, m. wápenjk, m.
Kalkerde, f. wapená země, f.
Kalkgrube, f. wápenný dół, m.
Kalkhutte, f. wápenice, f.
Kalkicht, wápenatỳ.
Kalkig, wápeanỳ.
Kalkofen, m. wápenná pec, f. 2) wápenice, f.
Kalkſtein, m. wápenný kámen, m.
Kalkmäuſer, Kalkmäuſer, m. Pedant, ſſkolometa, m. Geizhals, ſtuchlik, ſkrblik, ſkrbec, m. držkreſſle, nevžilec, m. hauzwička, držkreſſlička, m. u. f.
Kalkmäuſerin, f. ſtuchlice, ſkrblice, držkreſſle, f.
Kalkmäuſern, ſkrbiti, ſkaupiti.
Kalmus, m. pruſtworec, m.
Kalt, ſtudenỳ, ſehr kalt, welmi ſtudenỳ, přeſtudenỳ, kalt ſeyn, zyma býti, ſtudeno býti, es iſt ſehr kalt, geſt hrozně zyma, ſtudeno, ſ. Frieren, kalt werden, wenn es heiß war, zyma býſi, ſtudeno býti, zyma, ſtudeno, chladno ſe dělati, mrznauti, wie das Eſſen, ſtydnauti, wyſtydnauti, oſtydnauti, wychládnauti, kalt werden, bey etwas, wie ein Menſch, oſtydnauti, kaltes Fieber, mrazywá zymnice, pſornice, ſtudenka, f. kalter Tag, zymawỳ, mrazywỳ, ſtudenỳ den, m.
Kaltblütig, wie Fiſche, ſtudenokrewnỳ, ſtydenokrwé, kaltſinnig, chladnỳ, wlažnỳ, wyſtydlỳ, oſtydlỳ, kalte Liebe, chladná, wſtydlá láſka, f.
Kaltblütigkeit, f. ſtudenokrewnoſt, chladnoſt, wlažnoſt, oſtydloſt, f.
Kälte, f. zyma, f. ſtudeno, ſychrawo, n. 2) des Waſſers, Eiſens, Eiſes, ſtudenoſt, mzywoſt, f. Kälte empfinden, zymu cýtiti, vor Kälte vergehen mögen, zymau mřjt, mit Kälte, ſtudeně.
Kälten, ſtuditi, oſtuditi, wyſtuditi.
Kältlich, chladnỳ, zymawỳ, zymawỳ, ſtudničkỳ, mzywỳ, ſychrawỳ.
Kaltſinn, m. ſtudenoſt myſli, f.
Kaltſinnig, ſtudenỳ, ſtudenė my-

ſli,

sti; kaltsinnig werden, ostudnéti se, machen jemanden, ostuditi někoho.

Kaltsinnig, adv. studeně.

Kaltsinnigkeit, s. Kaltsinn.

Kahm, m. plísen, vlesniwost, f. ihn bekommen, s. Kahmen.

Kahmen, plesniwěti, zplesniwěti.

Kameel, n, Kamyl, welbland, m. m. weibl. welblandice, f.

Kameelhaare, n. plur. welblandj wlas, m. plu haras, daraus, harasowý, ein daraus gemachtes Kleid, haraška, f.

Kamerad, m. spolutowaryš, s. Spießgesell.

Kameradschaft, f. towaryšstwo, n. s. Spießgesellschaft.

Kahmicht, plesniwý, werden, s. Kahmen.

Kamille, f. Pstanje, hekmánek, rmen, daher, hekmánkowý.

Kamisal, n. podwlečka, f.

Kamm, m. zum Haar und Weben, hřeben, sstěk, m. ein weiter, řídký hřeben, ein enger, hustý, zur Wolle, sstětka, krample, f. auf den Köpfen der Vögel, chocholka, chocholice, f. hřeben rtači, m. damit versehen, hřebenatý, Kamm oder Mähne an Pferden, hřiwa, f. Kamm an Trauben, ručička, f. der Weber, pawrslek tkadlcowský.

Kameelheu, Stroh, n. šyrj wonné, n.

Kamin, m. u. s. s. Schornstein.

Kämmchen, n. hřebjnek, m.

Kameeltreiber, m. welblaudák, m.

Kammmacher, m. hřebenář, m.

Kämmen, česati, Wolle kämmen, wlnu česati, mykati, krample wati, einen kämmen, česati, drbati někoho, zčesati někoho, kämmen (einmal) čjsnauti

Kämmen, das, česánj, mykánj, krample wánj, n.

Kammer, f. komňata, pl. komora, f.

Kämmerchen, n. komůrka, f.

Kameral, komornj.

Kammerherrschaft, f. komornj panstwj, n.

Kammerbecken, n. nočnj hrnec, stkep, stjpek, m.

Kammerblume, hekmánek, rmen, m.

Kammerdiener, m. komornjk, m.

Kammerdienerinn, f. komornice, f.

Kammerfrau, f. komorná, f.

Kammergeschirr, n. nočnj nadoba, n.

Kämmerer, m. komornj pán, m.

Kämmerinn, f. komornj paní, f.

Kammergericht, n. komornj saud, m.

Kammerjungfer, f. komorná, f. panna.

Kammerherr, m. komornjk, m.

Kammerjunker, m. komornj, m.

Kämmerlein, n. Kämmerchen, komůrka, f.

Kammrad, n. palečnj kolo, n.

Kämmerling, m. komornjk, m. der älteste, starosta komornjcj, m.

Kämmermädchen, Kämmermagd, n. služka, panská, f.

Kämmung, f. česánj, n.

Kamvelu, česati.

Kampf, m. bitwa, půtka, f. boj, m. potkánj se s někým, n. zápas, m. den Kampf antreten, bitwu swesti, innerlicher Kampf, wnitřnj boj; Treffen, m bitwa, f. boj, m.

Kämpfen, bogowati, bjti se, potýkati se, bitwau neb polem se potkati, mit einem auf Leben und Tod, zawražditi se s někým, s. Streiten.

Kampfer, m. kafr, m.

Kämpfer, m. bitec, bogownjk, potýkač, kolec, m.

Kampfplatz, m. bogistě, bogowisstě, místo bogistrné, potýkadlo, n.

Kampfrichter, m. saudce boge, bitwy, m.

Kampfspiel, n. hra bitewnj, f.

Kampfwesen, n. bitewstwj, n.

Kanapee, n. lenoch, m. kanape, n.

Känchen, n. konwička, f.

Kandelkraut, s. Knunenkraut.

Kandidat, m. čekanec, m.

Kaneel, m. skořice, f.

Kanal,

Kanal, m. awilabj, n. ſ. Rinne.
Kanarienvogel, m. kanár, kanárek, m.
Kanker, ſ. Spinne.
Kanne, f. konew, konwice, f. Weinkanne, winná konew, f.
Kannengießer, m. konwář, m.
Kannenkraut, n. přeſlička, f.
Kanin, n. králjk, m.
Kaninchen, n. králjček, m.
Kanisarde, f. mágka, f.
Kanzel, f. Predigtſtuhl.
Kanzeliſt, m. kanceliſta, m.
Kanzler, m. kancljř, m.
Kanzlerſtelle, f. kancljřſtwj, n. kancljřſký aukad, m.
Kanzley, f. kancelář, m.
Kanzleymäßig, kancelářſký, adv. kancelářſky, po kancelářſku.
Kanzleyſchreiber, m. kancelářſký, (pjſař)
Kapaun, m. Kappan, kapaun, m.
Kapellan, m. kaplan, m. deſſen Wohnung, kaplánka, f.
Kapelle f. kaple, kaplice, kleine, kaplička, f.
Kapellancy, f. kaplánka, f.
Kapital, n. giſtina, f.
Kapitel, ſ. Hauptſtück.
Kappiskraut, n. hlawatě zelj, n.
Kaper, m. Seeraub, laupežnjk mořſký, m. 2) ein Raubſchiff, laupežnická lodi, f.
Kappe, f. kápě, f. der Männer, kukla, kuklice, čapice, čapka, karkule, f.
Kappen, verſchneiden, wie einen Hahn, wykezati. wyklestiti, 2) Bäume, klest.ci, oklestiti ſtromy.
Käpplein, Käppchen, n. kuklička; čepička, f.
Kapzaum, m. wlčj neb twrdě, oſtré wdidlo, n.
Karakter, m. Gemüthsart, powaha, f. 2) Stand, ſtaw, m.
Karbuſche, f. karas, m.
Karabatſche, kleine, dudky, pl.
Karbe, f. kmjn lauční, m.
Karbe, f. ſſtěrka, f.
Karbendiſtel, f. ſ. Karbe.
Karfunkel, m. yhlik, karbunkul, karſunkel, m.
Karg, ſkaupý, ſkrbný, nevžilý, nerukotržný, hauzewný, držebný, ſkupec, nevžilec. ſkrbec, ſkrbjk, hauzwička, nicht karg, wžilý, karg mit etwas ſeyn, na něco ſkaupým býti, ſ. Filz. Geizig.
Karg, adv. ſkaupě, ſkrbně, nevžile, hauzewně.
Kargen, karg ſeyn, ſkaupiti ſobě, wſkaupiti ſobě, ſkrbiti, wſkrbiti, ſkaupě, ſkrbně ſobě wésti, počinati.
Kargheit, f. ſkaupoſt, ſkrbnoſt, nevžilost, hauzewnoſt, držebnoſt, f.
Kärglich, ſkaupě, ſkrbně.
Karmeſin, karmazynowý.
Karren, Schubkarren, m. kára, f. 2) kolečko trakařj, n. trakař, m.
Karner, m. Karrnſchieber, kolečnjk, kárnjk, trakárnjk, m.
Karnierſack, m. karnjk, waček, m.
Karnieß, n. krance, krancle, f.
Karnießchen, n. krancyčky.
Karnoffel, m. ſ. Bruch.
Karrnſchieber, m. ſ. Karner.
Karpfe, m. kapr, m. davon, kaprowý.
Karpfchen, n. kapřjček, kapřjk, m.
Karſt, m. ſ. Hacke.
Karre, f. Karren, m. kára, f. 2) trakař, m. kolečko, n.
Karren, wozyt na kolečku.
Karte, f. Blatt, zum Spielen, kart. m. in der Karte, Kartenſpielen, w karty hráti, 2) Mappe, mapa, f.
Karten, verb. etwas, karciti, kutiti, něco.
Kartenblatt, n. karetnj liſt, m.
Kartendiſtel, f. ſtěrka zahradnj, ſ. oſtropeň, kropačy.
Kartengeld, n. penjze za karty, i karet, m. plu.
Kartenhäuschen, n. kartowý domek, m.

Kartenmacher, m. kartář, kartář, m.
Kartenſpiel, n. hra w karty, karowný, f.
Kartätſche, f. kartáč, m.
Kartätſche, f. zur Wolle, ſtrčka, f. ſtrč, m. (kartáč, m.)
Kartätſchen, die Wolle, česati, mykati, kramplowati.
Kartätſchen, das, česánj, mykánj, kramplowánj, n.
Kartoffel, f. brambor, m. zemče, n.
Kartun, m. ſ. Kattun.
Käschen, n. syrček, syrečok, syrek, maldřík, m. homolka, f.
Käſe, m. seyr, m. sýr, geriebener, stlačený seyr, Käſe machen, seyr dělati.
Käſebude, f. krám syrnj, m.
Käſehorde, f. Käſekorb, syrnjk, m.
Käſeform, f. twokidlo, n.
Käſekammer, f. Käſehaus, syrnice, f.
Käsmodel, twokidlo sýrowé, n.
Käsklöße, f. syrné knedlíky,
Käſig, syrný.
Käſekuchen, m. seyrowý, syrný koláč, m.
Käſelaib, m. bochník seyrowý, seyra, syrný, m. syřiſtě, n.
Käſemolken, f. Waſſer, syrowátka, f.
Käſeſuppe, f. syrná polywka, f.
Käſicht, syrowý.
Käſetube, f. syrnice, f.
Kaſſe, f. kasa, f.
Kaſſeſchreiber, m. pisař v kasy, m.
Kiſten, m. Kiſte, ſtřjně, schrána, schowna, truhla, truhlice, f. Kaſten Noe, koráb, m. Kaſten am Ringe, swrchek, prostředek prsstenu, m. an der Kutſche, truhla, truhlice, f.
Käſtchen, Käſtlein, n. ſtřinka, schránka, truhlička, f.
Kaſtner, m. duchodnj, duchodnjk, obročnj, obročnjk, m.
Kaſtnerinn, f. duchodnice, obročnice, f.
Kaſtanen, tryznit.
Kaſteyen, das, tryznění, n.
Kaſtroll, n. kaſtrol, m.
Kaſtrat, klesstěnec, m.
Kaſtriren, klesstiti, wyklesstiti.
Kaſte, f. Kaſtanie, kaſſtan, m. baum, kaſſtanowý.
Käſtenbaum, m. kaſſtanowý strom, kaſſtan, m.
Käſtenbraun, kaſſtanowé, hřebičkowé, hnědé barwy.
Katechet, m. katecheta, m.
Katechismus, m. katechyzmus, m.
Katechiſiren, katechyzyrowat.
Katechiſation, f. katechyzacý, f.
Kathar, m. ſ. Huſten.
Kathedralkirche, f. stolični kostel, m.
Katheder, f. et. m. wysoká sudna, kadeřa, stolice, f.
Katholiſch, katolický.
Katholiſch, adv. katolicky.
Katholik, m. katolik, m.
Katholikinn, f. katolička, f.
Katzbalgen, ſich, kočkowati se, ſtorpiti se.
Katzbalgerey, f. kočkowánj, ſtorpenj, n.
Katze, f. kočka, f. von Katzen, kočičj, Kater, kocaur, macek, m.
Katun, m. kartaun, m. baſon, kaſſaunowý.
Katzenauge, n. kočičj oko, n.
Katzenäugig, kočičch očj, běloocý.
Katzenglas, n. kočičj ſklo, ža.
Katzengold, n. Blende, kočičj zlato, n.
Katzenklee, m. zagečj noha, f. kamonice, f.
Katzenkraut, n. polnj raua, f.
Katzenliebel, f. Katzenmünze, ein Kraut, planá, kočičá mára, f. kocaurnjk, m.
Katzenſchwanz, m. ein Kraut, přeſlička, f.
Katzenſilber, n. kočičj stříbro, n.
Katzenſprung, m. kočičj skok, m.
Katzentäubchen, Katzentäublein, n. netřeſt tietj, kukjnoha polnj, f.
Katzenwurzel, f. kozlík, m.
Katzlein, n. Kätzchen, kočička, f.

kotě,

kotě, kořáčo, n 2) an Bäumen und Früchten, ſſiſſky, kočičky, neb kořata, plur.

Kaudern, mie die Truthähne, kokrhati.

Kauderwälſch, zatmělý, zmatený, zplerený, hak mak, hak mak, kauderwälſch Zeug, zmatek, zplet'k, m. zmatenina, hamatilka, f.

Kauen, ſeiner, káuen, žweykati, rozžweykati, rozežweykati, ožweykati, rozežweykati, přežweykati, překusowati, žwáti.

Kauen, das, žweykánj, rozžweykánj, ožweykánj, rozežwánj, přežweykánj, překusowánj, žwánj, n.

Kauern ſich, ſkloniti ſe, vkloniti ſe.

Kauf, m. koupě, f. kup, m. koupenj, n, etwas durch Kauf an ſich bringen, trhem něco koupit, guten Kaufs, dobrá, mirná koupě, trh za mirné peněze, m. zu Kaufe, zu feilem Kaufe ſeyn, na prodag býti, einen Kauf thun, koupiti, vom Kaufe abgehen, od koupě odgiti, puſtiti, trh puſtiti, 2) Verkauf, prodag, m. Waaren auf den Kauf machen, zbožj na prodag dělat, 3) trh, m. einen Kauf treffen, ſchlieſſen, trh wykonat, včinit, zawřjt, den Kauf nicht halten, w trhu neſtát, trhu nezdržet,

Kaufbar, prodagný, na prodag.

Kaufbegierde, f. žádoſt kupowánj, f

Kaufbrod, n. chléb na prodag, m.

Kaufen, kupowati, koupiti, zuſammenkaufen, skupowati, skoupiti, viel kaufen mnoho nakoupiti, kaufen und verkaufen, kupčiti, garmarčiti, tarmarčiti.

Kaufen, das, kupowánj, n. das Kaufen und Verkaufen, kupčenj, garmarčenj, tarmarčenj, n.

Käufer, m. kupec, kupowač, kupowatel, m.

Käuferinn, f. kupowačka, kupowá, f.

Kauffahrer, m. Kaufartheyſchiff, lodj kupecká. f.

Kaufhandel, m. einer Sache, kupowánj a prodáwánj, kupectwj n. überhaupt auf Märkten, kupčenj, n. trženj, n. trh, m.

Kaufhaus, n. dům kupecký, m.

Kaufherr, ſ. Kaufmann.

Kaufladen, m. kupecký krám, m.

Kaufleute, m. plur. kupcowé, kupcy, m. plur.

Käuflich, kaufbar, zu Kaufe ſtehend, na prodag, prodagný, 2) durch Kauf erlangt, koupený.

Käuflich, adv. prodagně.

Kaufluſt, f. kupečnoſt, žádoſt kupowánj, f.

Kaufluſtig, kupečný, žádoſtiwý kupowánj, chut magicý k kupowánj, kupečnjk.

Kaufmann, m. kupec, m.

Kaufmänninn, f. kupcowá, f.

Kaufmännisch, kupecký.

Kaufmänniſch, adv. kupecky, po kupecku.

Kaufmannsbrief, m. liſt kupecký, m.

Kaufmannsbude, f. krám kupecký, m.

Kaufmannſchaft, f. kupectwj, n. Kaufmannſchaft treiben, kupčiti, kupecký obchod, kupeckau živnoſt wésti, kupectwj, obchod prowolowati, wésti 2) Kaufleute.

Kaufmannsfrau, f. kupcowá, f.

Kaufmannsdiener, m. mládenec kupecký, m.

Kaufmannsſchiff, n. lodj kupecká, f.

Kaufmannskyl, m. Gyrache, způſob pſanj, mluwenj kupeckých, m.

Kaufmannsmaare, f. zbožj kupecké, n. prodayná, kupecká wěc, f.

Kaufſchilling, m. cena, f. penjz kaupě.

Kaufſchlag, m. koupě, f.

Kaufſchlagen, koupiti.

Kaufvertrag, m. trhowá smlauwa, f.

Kaufweiſe, ſ. Käuflich.

Kaufſucht, ſ. Kaufbegierde.

Käulchen, n. klubičko, n.

Kaul-

Kaulbars, m. wokaun-ſčný.
Kaule, ſ. Keule.
Kaulichte, ſ. Rand.
Kaum, ſotwa, leżwa, gedwa, ſotnĕ, kaum konnte ich mich des Lachens enthalten, ſotwa gſem ſe ſmichy zdržel; das kann ich kaum glauben, ani tomu nemohu wĕřit, er iſt kaum hinausgegangen, gen wen wyſſel.
Kauz, m. Käuzchen, Kauzlein, n. ſowa, ſ. kalaus, kalauſek, m. 2) ein reicher Kauz, bohák, bohatec, m. 3) ein wunderlicher Kauz, diwný ſwatý, twor.
Käyſer, m. beſſer Kaiſer, cýſař, als Kaiſer regieren, Kaiſer ſeyn, cýſařowati.
Kaiſerlich, königlich, cýſařſký, králowſký.
Kayſerinn, ſ. Kaiſerinn, cýſařowná, cýſařowá, f.
Kayſerkrone, Kaiſerkrone, ſ. cýſařſká koruna, f.
Kayſerlich, kaiſerlich, cýſařſký.
Kayſerlich, kaiſerlich, adv. cýſařſky, po cýſařſku.
Kayſerthum, n. Kaiſerthum, cýſařſtwj, n.
Kebsehe, f. cyzoložſtwo, ženinſtwo, n.
Kebsfrau, ſ. Kebsweib, cyzoložnice, ženina, ženima, f.
Kebsmann, m. ženinec, cyzoložník, m.
Keck, wſſetečný, kecker Menſch, wſſetečka, m. ſ. Kühn.
Kauzen, wýri, weyri.
Keck, adv. wſſetečně, ſ. Kühn.
Keckheit, f. wſſetečnoſt, f. ſ. Kühnheit.
Kecklich, adv. wſſetečně, ſ. Kühn.
Kegel, m. kuželka, f. ſchieben, w kuželky hráti.
Kegelchen, n. kúželička, f.
Kegelförmig, chotholatý.
Kegeln, Kegel ſchieben, ſpielen, kauliti, w kuželky hráti.
Kegeln, das, kaulenj, n.
Kegelplan, m Platz, kuželnice, f.
Kegelbub, m. chlapec od kuželek, m.
Kegelſpiel, n. hra w kuželky, f.
Keel, (weibl.) chlapyně, f.
Kayſerrichter, m. cýſařſký, m.
Kaiſerſohn, m. cýſařowic,
Kavalier, m. panoš, m.
Kavaliermäßig, panoſſký.
Kehle, f. hrdlo, n. (chřtán) křtán, gſcen, m. zur Kehle gehörig, hrdelnj, die Kehle abſchneiden, hrdlo, chřtán podřezati, podříznauti.
Kehlſucht, f. bolenj, n. otok w hrdle. m.
Kehrbeſen, m. chwoſtiſtĕ, pometlo, n.
Kehlader, f. hrdlina, f.
Kehlchen, n. hrdýlko, n. chřtánek, chřtáneček, m.
Kehlen, hrdliti.
Kehrbürſte, f. chwoſtiſtko, n. ſtĕtka, f.
Kehren, mit Beſen, Wiſch, mýſti, mĕſti, ſmeſti, ſmĕtati, vmeſti, wymeſti, ſmeyčiti, 2) mit der Bürſte, kefati, wyčeſáwati, wykefati, (ſtrčkau) den Staub aus dem Kleide, aus dem Hute kehren, prach z ſſatů, z klobauku wyčeſat, 3) wenden, obracetí, obrátiti, das Unterſte zu oberſt kehren, wſſecko pkewrátiti, ipkewrátiti, na ruby, na opak obrátiti, die Augen gen Himmel, oči k nebi obrátit, 4) ſich an nichts kehren, ničeho ſe newſſímati, newſſímnauti, na nic nedbati, na nic ſe neohlížeti, neobracetí.
Kehricht, n. m. ſmetj, n. ſmetí, wómětky; odřezky, m. plu.
Kehrmann, m. wymetač, m.
Kehrwiſch, m. perautko, n. koſynka, f. ſmeták, m.
Keichen, dychati, dechati, (těžce) těžce oddychati; duſſnĕti.
Keichen, das, dýchánj, dechánj, oddychánj, n. ſolcher Zuſtand, dechawičnoſt, duſſnota, duſſnoſt, der ihn hat, duſſný, dechawičný, dychawý.
Keichend, dychagicý, dechagicý.
Keifen, ſſkorpiti ſe, hrýzti ſe, wadíti ſe, ſwáriti.

Keifen, das, ſtorpenj, ſwáda, f. ſwár, m. hryzenj ſe, waděnj, n.
Keil, m. klyn, probog, průbog, m.
Keilchen, n. klynek, m.
Keilhuſten, m. duſſný kaſſel, m.
Keilen, klyniti, klinowati, zaklinowati, klynem zaraziti, klyn zarážeti, wrážeti, wrazyti, zarazyti, dohánéti, dohnati.
Keiler, m. wilder Eber beym Jagern, kanec, m.
Keim, m. weyſtrelek, wyſtřelek, mladiſtwá bylinka, f. zárodek, m. klicka, f. kmen, m. wyrážka, f. aus Erdgewächſen, hromowé kořenj, n. am Kohle, hlawaté zelj, n. hlawka zelj, f. koſſtál od zelj, m. 2) Anbeginn, Urſprung des Werdens, wznik, prwopočátek, m. etwas im Keime erſticken, w wzniku wdusyt.
Keimchen, n. kmjnek, weyſtřilek, m.
Keimen, pučiti ſe, wypukati, wyroſtati, klýčiti ſe, 2) wznikati) ſe, wynikati.
Kein, er, e, es, žádný, žádná, žádné, nižádný, á, é, keiner von beiden, žádný z obau, neb ze dwau, ich habe kein Geld, nemám peněz, es iſt kein Mann geblieben, ani muže nezůſtalo, rede kein Wort, ani ſlowa nemluw, es war kein Haus, worinn — nebylo domu, w kterém by — er hat noch keine Frau, nemá geſtě panj, er iſt keiner der ſtärkſten, nenj z neyſylněgſſich.
Keinerley Weiſe, keines Weges, keinmal, deſſer niemals, nikoli, nikoliwěk, žádnau měrau, žádnym způſobem.
Kelch, m. kalich, m. čiſſe, f.
Kelchchen, n. kaliſſek, m. čiſſka, f.
Kelle, f. kadečka, f. 2, groſſer Löffel, maſchacra, f.
Keller, m. ſklep, m.
Kellerchen, n. ſklipek, m.
Kellerfenſter, n. ſklepowé okno, n.
Kellerey, f. ſklepnictwj, n. 2) ſklepna, f.
Kellermeiſter, m. ſklepnjk, ſklepnj miſtr, m.
Kellner, m. Kellerer, ſklepnjk, kljčnjk, m.
Kellnerinn, f. Kellerinn, ſklepnice, kljčnice, f.
Kellerthüre, f. ſklepnj dwéře, f. pl.
Kellerlaus, ein Wurm, m. ſwiřa, f.
Kellerwurm, f. Aſſel,
Kelter, f. lis, čekan, pres, m. preſownice, f.
Kelterbaum, m. dub, m. kláda, f.
Kelterer, wjnotlak, m.
Kelterfaß, n. děber, m. děbernice, f.
Keltern, preſowati, tlačiti.
Kelterwein, m. oſeč, m. tlačené, wytlačené wjno, n.
Kennbar, znalý, f. Kenntlich.
Kennen, znáti, poznati, Pſich kennen lernen, ſeznámiti ſe, wer ihn kennt, der kauft ihn nicht, kdo ho nezná, kaupil by ho.
Kennbarkeit, f. znalost, poznalost, f.
Kenntlichkeit, f. znalost, poznalost, f.
Kenner, m. znáč, powědomý wěcy, znalý we wěcy. znalec, m.
Kennerinn, f. znáčka, znalkyně, f.
Kenntlich, znalý, patrný, poznatelný, (znanliwý, poznauliwý,)
Kenntniß, f. von etwas, známoſt, powědomoſt, f. wědomj, wědenj, n. in einer Kunſt, znaloſt, powědomoſt, umělost, f. der Welt, známoſt ſwěta, f. Kenntniſſe, umenj, n.
Kennzeichen, n. znamenj, n. známenia, f.
Kerbe, f. wrub, m. nařezánj, n. ſtěrbina, ſtěrbinka, f. wykrauženj, n. (důlek! m.) an Blättern, ſtřihánj liſtu, n. an der Feder, rauſit, f. nařezánj, rozſtřipenj, n. rozparek, m. an Säulen, prutowánj, n. wydlabaná okenice, f.
Kerbchen, n. wrauběk, m.

Kerbel, m. Körbel, Kárbel, křebule, f.
Kerbelkraut, n. kerblik, m. křebule, f.
Kerbchen, n. wraubek, m.
Kerben, wraubiti, b) prytowati.
Kerbholz, n. wrub, m. rabusse, f.
Kerker, m. žalář, m. wězenj, n.
Kerkermeister, m. žalářný, žalářnjk, hospodář ssatlawnj, m.
Kerkern, einen, žalářowati.
Kerl, m. chlap, m. was ist das für ein Kerl, co gest to za chlapa.
Kerlchen, n. chlapýček, chlapik, m. chlapisko, n.
Kern, m. gádro, n. Samenkern, zrno, n. (semenické) den Kern ausnehmen, wygádkiti, gádro z ssťokyky wynjti, okech rozlusknauti, rozsskořepiti, Kern des Kriegsvolks, zrno, gádro wogska, n. Kern der Soldaten, zrno wogákú, n. Kern der Bürger, der Gelehrten, weyluprk, m. zrno měssťanú, včenych, Kern der Aepfel, Birnen, und dergl. gádro, n. der Kirschen, Pflaumen, pecka, f. Kern der Weinbeeren, und dergl zrno, Kern einer Schrift, gádro, n.
Kernchen, gadýrko, n. 2) zrnko, jrnhko, n.
Kernhaft, kernicht, gádrowý, gádrný, adv. gádrně.
Kernig, gádrný, zrnatný, a) peckowitý.
Kernmehl, n, wyražená mauka, f. běl, m. weyrážek, daraus, weyrážkowý.
Kernworte, n. plur. gádrná slowa, n. pl.
Kernpredigt, f. gádrná, důkladná kázauj, n.
Kerze, f. swjčka, swjce, gewithte, hromice, f.
Kerzchen, n. swjčička, f.
Kerzengerad, jako swjčka rowný.
Kerzengießer, m. litec swjček, m.
Kerzenmacher, m. swjcnjk, m.
Kerzenweib, n. swjčkowá, swjčkowá bába, f.
Keßel, m. kotel, kotljk, m. grofer, kotlina, f.
Kernstahl, m. ocel gádrný, m.
Keßelchen, n. kotljček, m.
Keßelgrube, f. kotlina, f.
Keßelloch, n. lowiss é, n.
Keßelpauken, f. plur. wlastě bubny, m. plu.
Keßelschmied, m. Keßler, kotlář, m. s. Kupferschmied,
Kettchen, n. řetjzek, m.
Kette, f. řetěz, m
Kettel, Kettchen, n. řetjzek, m.
Ketteln, klikkowati, kljkti.
Ketten, an einander, řetězem posgiti, spogowati, spogiti, přihjnati, připnauti, spjnati.
Kettenhund, m. wězňk, pes na řetěze, m.
Kettenring, m. článek, řetězu, m.
Ketzer, m. kacýř, m. einen gleich zum Ketzer machen, verketzern, kacekowati.
Ketzerinn, f. kacýřka, f.
Ketzerey, f. kacýrstwj, n.
Ketzerisch, kacýrský.
Ketzerisch, adv. kacýrsky, po kacýrsku.
Ketzergeschichte, f. přjběhy kacýřú, m. plur.
Ketzermacher, m. kladiwo, n. perrljk, bič kacýřú, kacekowatel, m.
Ketzermeister, m. arcykacýř, m.
Keule, f. palice, f. key, m. der ne führt, palicnjk, m. a) von einem Thiere, kyčle, f. zadnj kyka, f.
Keulchen, n. palička, f. kýgek, m.
Keuler, f. Keiler.
Keulenträger, m. palicnjk, m.
Keusch, čistý.
Keusch, adv. čistě.
Keuschheit, f. cistota, f.
Keuschbaum, m. Keuschschlamm, mdrmek, m.
Kibitz, Kibitz, m. čipka, f. wlastowička skalnj, f.

Kicher,

Kicher, f. cyzrnka, f.
Kichern, zubiti se, daher das Gekicher, zubenj se.
Kiefer, f. sosna, f. borowý strom, m. borowice, f. eine Art Fichten, smrčj, smrkowý strom, m. smrk. m.
Kiefer, m. et. f. ssige, f.
Kiefern, von der Kiefer, sosnowý, borowý.
Kiefern, f. plur. die Ohren der Fische, pleytwa, n. plur.
Kiefe, f. Gieke.
Kieferwald, m. bor, m. borowý les, m.
Kiel, m. einer Feder, brk, m. pelj, pisk od péra, des Schiffes, vor nebj, dno, spodnj křowno u spodek lodj, m. am Claveſſin, křidelnj, kosnatě péro, n. eines Gewächses, stawek zelný, m. wie junge Zwiebel mit Kielen, pernatý, opeřený, Kiel von geſchliſſenen Federn, ostenka, páperka, Kiel des Cytharenſpielers, kladiwce, n,
Kielchen, n. pérko, pérce, pýrko, n. brček, pisek, m.
Kiele, f. ſ. Kiefe, Fiſchohr.
Kien, n, Kienholz, lauč, smolnice, smolina, f.
Kienbaum, m. laučowina, f. krčj, laučowé dřjwj, n.
Kienholz, n, lauč, f. b) laučowá pochodeň, f. smolina, smolnice, f. dřewo laučowé, n.
Kienig, smolný, smolnatý.
Kienruch, Nuß, m. sáže, f. kopeč, m.
Kiepe, f. auborek, m.
Kies, m. kyz, sterk, sskremen, m. siel, stěrkowj, sskremenj, sskremenjčko, n. voller Kies, stěrkowitý, sskremenitý.
Kieſel, m. sskremen, oblátek, m. siel, sskremenj, n.
Kieſig, sskremenitý, stěrkowitý.
Kimme, f. aurory, pl. m.
Kiesſand, m. sskremenjčko, sskremenj drobné, n.
Kieſelſtein, m. Kieſel, oblátkowý kámen, oblátek, křemen, sskremen, sskremenatý, křesacý kámen, ein kleiner, sskremének, m. wie ein Kieſelſtein, sskremenitý, oblátkowý, sskremenowatý, zum Kieſelſteine werden, sskremenitj se.
Kieſicht, sskremenowatý, křemenatý, sskremenitý.
Kind, n. das noch nicht reden kann, nemluwně, nemluwňátko, dítě, děcko, děťátko, mládě, mlaďátko, n. ſonſt djtě, n. jemandes Kind, něčj djtě, Kind im Mutterleibe, djtě w žiwotě matky, nedochodilé, nedochůdče, n. ſey kein Kind, nebuď djtě, děcko, eines Kind, dobré djtě, mein Kind, mé djtě, zum Kinde werden, dětinětj, zděkinětj, Kind des Todes, djtě smrti, Kinder überhaupt, děti, djtky, f. plur. eine Mutter ohne Kinder, bezdětky, nž, f. Kind, das nach ſeines Vaters Tode gebohren wird, pohrobek, m. syrobě, n. Kind, ſo ein Jahr alt iſt, ročně, ročňátko, n. der Kinder hat, zdětilý, dem Kinde eigen, gemäß, dětinský, dětinný, dem Kinde angehörig, děcký, djtěcý, z. B. Kinderſchuhe, děcké střewjce, ein Kind ſeyn, das iſt: ſich kindiſch betragen, treiben wie ein Kind, děckowati, ſey kein Kind, neděckug, ſchreyen wie Kinder, křesstětj.
Kindchen, n. děťátko, kobě, robátko, n.
Kindbette, n. Niederkunft, ſſeſtine, dělnj čas, m. ſſeſtineděle, f. ſſeſtinedělj, n. kaut, m. im Kindbette liegen, ležeti w kautě, w ſſeſtinedělich, ins Kindbett kommen, přigjti do kautu, ſtehnauti.
Kindbetterinn, f. ſſeſtinedělka, f.
Kinderbette, n poſtel děcká, f. lůžko děcké, djtěcý, n.

Kinder-

Kinderblattern, f. plur. ošutiny; ošupky, ošpice, ošypky, dětinské nesstowice, f. pl.
Kinderbrey, m. Kindsbrey, děcká kasse. f.
Kinderbuch, n. kniha děcká, pro děti, f.
Kinderdegen, m. kord pro děti, m.
Kinderdieb, m. zloděg, krádce dětj, m.
Kinderey, f. dětinstwj, n. ssibřinek, m. dáreczka, f. treiben, dětinstwj, ssibřinky prowozowati, lasskowati, děckowati.
Kinderfeind, m. nepřjtel dětj, m.
Kinderfrage, f. dětinská otázka, f.
Kinderfresser, m. žraut dětj, m.
Kinderfreund, m. přjtel dětj, děcký, m,
Kindergeschrey, m. křik, bkesk dětinský, břesstěnj, n.
Kinderhaft, dětinský; děcký.
Kinderlehre, f. Katechismus, včenj dětinské, n. začátky včenj křesťanského, m. plu.
Kinderlehrer, m. včitel dětj, djtek, pěstaun, m.
Kinderlos, der Kinder beraubt, bez dětj, zbawený djtek, kinderlos werden, ošyřeti — machen, ošyřiti, kinderloses Weib, bezdětkyně, f.
Kinderlosigkeit, f. natúrliche, bezdětstwj, bezdětinstwj, n. jouſt syroba, f.
Kindermagd, f. chůwa, chowačka, děwčka k djtěti, k dětem, f.
Kindermord, m. wražda nad djtětem, f.
Kindermörder, m. wrah, wražedlnjk djtěte, dětj, m.
Kindermörderinn, f. wražedlnice djtěte, dětj, f.
Kindermutter, f. Hebamme, bába 2) eine gute Kindermutter, dobrá, hodná matka na děti, f.
Kindern, läppisch, dětinsky sobě wěsti, dowáděti, děckowati, lautky prodáwati.
Kinderantheil, m. děcký podjl, m.
Kinderpossen, f. plur. hřičky dětinské, f. plur. ſ. Kinderen.
Kinderschuhe, m. plur. děcké ſtkewjce, m. plur. Kinderschuhe vertrejen, ausziehen, ablegen, děcké ſtkewice zzauti, hřiček dětinſſých nechati, z dětinstwj wyrůſti, wygjti, wyſpěti.
Kinderspiel, n. hra dětinská, lautka, f. lautky dětinské, tatěrky, hřičky, f. plur.
Kinderspielwerk, n. hřičky dětinské. f. plur.
Kinderstillung, f. kogenj dětj, n.
Kindertaufe, f. děcký křest, m. křtiny, pl. křtěnj dětj, n.
Kindertragen, m. wozýček dětinský, m. sig. děcký
Kinderwärterinn, f. chowačka, chůwa, f.
Kinderwäsche, f. prádlo děcké, n.
Kinderzucht, f. kázeň dětj, dětinská, djtěcý, f.
Kinderzeugen, n. rozenj dětj, n.
Kindesart, f. dětinský způſob, m.
Kindesbeinen, von, od dětinstwj, z dětinstwj, od djtěte, od hřiček dětinſſých, hned od kolybky.
Kindeskind, n. wnuk, m. wnučka, f.
Kindeskindeskind, n. prawnuk, m. prawnučka, f.
Kindesliebe, f. synowská láſka, f.
Kindesname, m. gmého djtěte, n.
Kindesnoth, f boleſti porodu, pli, ku porodu, porodnj, f. plur. pracowánj, práce ku porodu, f. in Kindesnöthen ſeyn, liegen, w boleſtech porodu, porodnjch ležeti; pracowati ku porodu.
Kindesstatt, an, za syna, annehmen, za syna zwoliti, přigjti, der angenommen iſt, zwolenec, m.
Kindestheil, m. podjl, m
Kindestochter, f. wnučka, f.
Kindestochtermann, m. prawek, m.
Kindheit, f. dětinstwj, n. dětinský wěk, m. von Kindheit an, auf, od dětinstwj, z dětinstwj.

Kindiſch,

Kindiſch, dětinſký, kindiſch werden, dětinětí, zdětinětí.
Kindiſch, adv. dětinſky.
Kindlein, n. děťátko, paupě, paupátko, únmúdiges, nemlúwňátko, nemluwně, mládě, mladňátko, n.
Kindlich, vom Sohne, ſynowſký, — von der Tochter, dcerſký, kindliche Liebe, ſynowſká láſka, f. überhaupt, dětinný.
Kindlich, adv. ſynowſky, b) dcerſky.
Kindstaufe, f. křeſt, m. křtiny, f. plur.
Kindstaufſchmaus, m. křeſtné hody, ſtiny, plur.
Kindstheil, m. podíl dítěch, m.
Kinn, n. brada, f. podbradek; laſok, m. der ein großes Kinn hat, bradák, m. bradatý.
Kinnchen, n. bradka, f.
Kinnbacken, m. ſáně, Pl. čeliſt, f. ſſige, f. dazu gehörig, čeliſtnj.
Kippe, f. Spitze, wrch, chochol, m. makowice, wýſoſt, f.
Kippen und wippen, penjze zcyzoložiti.
Kipper und Wipper, m. cyzoložitel peněz, m.
Kipperey, f. cyzoloženj, zcyzoloženj penéz, n.
Kirche, f. Kirchengebäude, n. Tempel, m. koſtel, chrám, m. 2) Gottesdienſt der Zeit und Art nach, ſlužba Božj, f. služby Božj, plur. es iſt Kirche, gſau služby Božj, 3) Gemeinde der Gläubigen, cýrkew, f. dazu gehörig, koſtelnj, chrámowý, b) cýrkewnj.
Kirchenamt, n. wřad cýrkewnj, m. insbeſondere, wřad koſtelnj, žáduſſnj, m. žádoſt, f.
Kirchenbann, m. wyobcowánj, wylaučenj z cýrkwe, n. ſ. Bann.
Kirchenbau, m. von neuen, ſtawenj koſtela, chrámu, koſtelnj, chrámowé, n.
Kirchenbuch, n. kniha koſtelnj, f.
Kirchenbuße, f. pokánj cýrkewnj, n.
Kirchendieb, m. ſwatokrádce, ſwatokrádežnjk, m.
Kirchendiebſtahl, m. ſwatokrádež, f.
Kirchendiener, m. Geiſtlicher, ſlužebnjk cýrkwe, cýrkewnj, m. ſonſt einer, der bey der Kirche dient, Meßner, koſtelnjk, m.
Kirchendienſt, m. služba cýrkewnj, služebnoſt ſw. Ewangelium, f.
Kirchenfeſt, n. ſlawnoſt koſtelnj, f.
Kirchengebet, n. modlitba, f. modlitby koſtelnj, f. plur.
Kirchengebrauch, m. obyčeg, řád cýrkewnj, m. b) způſob, řád koſtelnj, m.
Kirchengehen, das, do koſtela, do chrámu chozenj, n.
Kirchengelder, n. plur. žáduſſnj peněze, f. plur.
Kirchengepränge, n. koſtelnj, b) cýrkewnj řádowé, m. pl. ſlawnoſt cýrkewnj, f.
Kirchengeräthe, n. nádobj koſtelnj, n.
Kirchengeſang, m. zpěw koſtelnj, m.
Kirchengeſchenk, n. dar koſtelnj, m.
Kirchengeſchichte, f. příběhowé cýrkewnj, m. plur.
Kirchengut, n. žáduſſnj ſtatek, m. žáduſſj, n.
Kirchengüter, n. plur. panſtwj, ſtatky koſtelnj, žáduſſnj ſtatky, plur. žáduſſj, n.
Kirchenhaus, n. Gebäude, dům, ſtawenj koſtelnj, chrámowé, n.
Kirchenlehrer, m. učitel cýrkwe, m.
Kirchenleuchter, m. ſwjcen koſtelnj, chrámowý, m.
Kirchenlied, n. pjſeň koſtelnj, f.
Kirchenmuſik, f. hudba koſtelnj, f.
Kirchenordnung, f. řád cýrkewnj b) koſtelnj, m. řádowé koſtelnj, m. plur.
Kirchenrath, m. das Kollegium, rada cýrkewnj, f. eine Perſon, rada cýrkewnj, f.
Kirchenraub, m. ſwatokrádež, f.
Kirchenräuber, m. ſwatokrádce, ſwatokrádežnjk, m.

Kirchenräuberisch, swatokrádežný.
Kirchenrecht, s. práwo cýrkewnj, n.
Kirchensäule, f. slaup cýrkwe, cýrkewnj, b) kostelnj, chrámowý, m.
Kirchenschlüssel, m. klič kostelnj, n.
Kirchenschmuck, m. ozdoba kostela, kostelnj, chrámowá, f.
Kirchenthüre, f. kostelnj wrata, n. dwéře, f. plur.
Kirchenvater, m. swatý, cýrkewnj otec, otec cýrkwe, m. a) Vorsteher einer Kirche, zpráwce, wědinjk, m.
Kirchenversammlung, f. sněm cýrkewnj, zbor, m. shromáždění cýrkwe, n.
Kirchenvorsteher, m. wědnjk, zpráwce kostela, kostelnj, m. b) cýrkwe.
Kirchenzucht, f. kázeň cýrkewnj, f.
Kirchenfenster, n. okno kostelnj, n.
Kirchgang, m. einer Wöchnerinn, auwod, wwod, m. halten, gjti k šauwodu, zur Kirchung, f. Kirchzug.
Kirchgemeine, f. osada, f.
Kirchhof, m. hřbitow, m. pohřebnice, hrobka, f. (kréhow, m.) Kirchhof der armen Sünder, rozhráni, poprawiště, rozhranně, poprawnj místo, n.
Kirchkind, n. osadnjk, m.
Kirchkleid, n. oděw kostelnj, m.
Kirchlein, n. kostelíček, kostelnjk, chrámek, chrámeček, m.
Kirchlich, cýrkewnj.
Kirchmauer, f. kostelnj zeď, f.
Kirchmesse, f. Kirchtag, m. Kirchweihfest, n. poswecenj chrámu, kostela, n. auf dem Dorfe als Lustbarkeit, poswjcenj, n. es ist Kirchmesse, gest poswjcenj.
Kirchmeskuchen, m. koláč z poswjcenj, m.
Kirchner, m. kostelnjk, zwonjk, m.
Kirchnerinn, f. kostelnice, zwonice, f.
Kirchrechnung, f. počet ládownj, kostelnj, m.
Kirchspiel, n. osada, f.
Kirchspitze, f. makowice kostela, chrámu, chrámowá, kostelnj, f.
Kirchspreugel, m. osada, f.
Kirchstuhl, m. stolice kostelnj, w kostele, f.
Kirchtag, m. den swátečnj, m.
Kirchthurm, m. kostelnj, chrámowá wěž, f.
Kirchvater, m. kostelnj wědnjk, m.
Kirchwächter, m. strážce kostelnj, chrámowý, m.
Kirchweihe, f. Kirchmesse.
Kirchzug, m. průwod do kostela, m.
Kirr, kirre, krotký, pitomý, werben, krotnauti, skrotnauti, pitoměti, zpitoměti, kirre machen, krotiti, okrotiti, pitomě dělati, skrotowati.
Kirren, lochen, wwabiti, wábiti, lauditi, 2) knarren, wrzati, sskřjpěti, 3) kirre machen, s. werben. Kirre.
Kirschbaum, m. třesně, f. třesňowý strom, m.
Kirsche, f. třesně, f. welsche Kirschen, dřinky, pl. f.
Kirschfärbig, třesňowý, třesňowé barwy.
Kirschsaft, m. šťáwa, třečka z třesněl, třesňowá, f.
Kiste, f. Kistchen, Kistlein, n truhlice, sskřině, truhlička, sskřinka, schránka, s. Kasten, Kistlein.
Kistenmacher, m truhlář, m.
Kitt, m. Kút, tlj, n.
Kitte, f. lepenice, f.
Kittel, m. halena, f. župice; kytle, f.
Kittelchen, n. halenka, f.
Kitten, klegowat, na tlj dát.
Kitzel, m. lekrawost, f. b) lekrání, n. s. Kützel.
Kitzeln, lekrati, lektwati, zalekrati, wen.; polektnuti, polektáwati, polekrati.

Kitzelig,

Klzelia, lekkawý, lekkiwý, lehkomyslný.

Klaffen, rozſſklebowati ſe, rozſedati ſe, rozwrátati ſe, rozſtaupiti ſe, rozpadati ſe, rozpukati ſe, b) plaudern, bleſotiti, ſſwehollti, klepati, pleſkati, tlampati.

Klaffen, das, rozſſklebowánj ſe, n.

Klaffend, rozſſklebugicý ſe, rozſtupugicý ſe, rozſedagicý ſe, rozwrátagicý ſe, rozpukagicý ſe, rozſſklibený, rozſſklebiwý, ſſkulinowatý, dupnatý.

Klaffer, m. klepač, pliſkač, tlampač, tlukhuba, m.

Kläffen, paſati.

Kläffer, m. haſač, m.

Klafterholz, n. ſáhowé dřjwj, n.

Klafterig, ſáhowý

Klaffung, f. rozſedlina, rozpuklina, ſſtěrbina, ſſkulina, f. (dupa, f.)

Klafter, f. ſáh, m.

Klagbar, žalowy hodný.

Klage, f. im gemeinen Leben, Verſchwerung, žaloba, ſſtjžnoſt, f. ſtreſkánj, nařkánj, hořekowánj, n. nářek, m. tužebnoſt, f. tauženj, n. tužba, f. tuha, Klage führen, vorbringen, ſſtjžnoſti, žalobu ſobě wésti, ſtěžowati ſobě, Klagen über etwas erheben, nařkati, ſtěžowati ſobě na něco, mache nicht, daß Klagen über dich kommen, ať žádný ſobě na tebe neſtěžuge, neſtreſkáš, es iſt Klage über ihn eingelaufen, gekommen, přiſſla na něg žaloba, haſt du Klage über ihn, ſtěžugeš ſy na něho, žaluges, nařjkáš ſobě na něho, in Thränen und Klagen ausbrechen, počjt plakat a nařkat, a) Anklage, rechtliche, žaloba, f. die Klage über Beſchimpfung, Diebſtahl, žaloba z nářku cti, a z pohaněnj, žaloba z krádeže, neb zlodějſtwa, ſeine Klage eingeben, žalobu počjt, z) Trauer, ſmutek, m.

Klagen, ſich beſchweren, žalowati, — ſtěžowati ſy, na někoho nařkati ſobě, hořekowati, taužiti, ſtuhrati, (ſukněti) über einen, etwas, nařkati, ſtěžowati, ſteyſkati, poſtěſknauti ſobě na někoho, na něco, ich kann nicht klagen, nemohu ſobě nařjkati, ſtěžowati, ſteyſkati, der Kranke klagt über nichts, nemocný ſobě na nic newnářká, neſtěžuge, neſteyſká, a) klagen vor Gericht, vor dem Richter, žalowgti, wider jemand klagen, na někoho žalowat, über einen klagen, ſtěžowati ſobě, ſteyſkati ſobě na někoho, einem etwas klagen, act. někomu na něco ſobě ſtěžowat, (nařjkat) žalowati, tauſiti někomu něco, klagen über einem Todten, nařkati, hořekowati nad vmrlým einem klagen, želet někoho.

Klagend, ſteyſkagicý, ſtuhrugicý, nařjkagicý, tauženjcý, ſukněgicý, hořekugicý, ſteyſkawý, ſtuhrawý, nářkawý, tauzebný, ſukawý, klagender Ton, klagende Stimme, ſteyſkawý, ſtuhrawý, nářkawý, tauzebný hlas, m. 2) anklagend, žalugicý, žalobný.

Kläger, m. žalobnjk, žalobce; tauzebnjk, m.

Klägerinn, f. žalobnice, f.

Klageton, m. hlas tužebný, žalowný, ſtuhrawý, ſukawý, ſtuhragicý, nářkawý, žalostiwý, žalostný.

Klagelied, n. plačtiwá žena, f.

Klaggedicht, ſ. Klaglied.

Klaggeſchrey, n. nařjkánj, n. nářek, křik, hlas žalostný, tužebný, žalostiwý, m.

Klaglich, žalostný, žalostiwé, ſukawý, ſtuhrawý, tauzebný, anzuhören, zu hören, zu leiden ſeyn žalostno býti zařjditi, ſtrſieti

čjsti, kläaliche Stimme, žalostiwý, žalestný hlas, m.

Klaglich, adv. žalostně, žalostiwě, zuzebně, thun, sich anstellen, stellen, žalostře, žalestiwé sobě wěsti, žalostiti.

Klaglich thun, das, žalostěnj, ljtostěnj, tauzenj, n.

Klaglied, n. pjseň tauzedná, žalostná, žalostiwá, f.

Klagrede, f. Klage.

Klagschrift, f. žaloba, f. list žalobnj, m.

Klagweise, žalobně.

Klagwürdig, f. Kläglich.

Klammer, f. skoba, stauha, stuha, f. swornjk, m. záwora, sponka, f. jwor, m. držadlo, n. an einer Thüre, petlice, f. in der Druckerey, swůrka, záworka, f.

Klammern, skobau, stuhau zapjnati, spjnati, swjrati.

Klang, m. znění, n. zwuk, ssum, m.

Klangbar, zwučný, hlučný.

Klange, f. zwučka, f.

Klappe, f. Klapp, m. weyložek, m. 2) Deckel, klapka, f. der Schlag, poklop, m. an der Hose, poklopec, m.

Klappen, klepati, chřestěti, sskrtati.

Klapper, f. klepačka, chřestačka sskrtačka, sskrkačka, řechtačka, f. Klapper an der Thüre, klepadlo, tlukadlo, n.

Klappermühle, f. klepačka, f.

Klappermaul, n. klepačka, f. klepna, f. klepač, m.

Klappern, klapati, klapnauti, klepatati, klekotati, třeskati, třesknauti, chřestati, mitden Zähnen, gekrati, zubami klapati, wie die Störche, klepati, klekotati.

Klapperud, klapawý, třeskawý, chřestawý.

Klapperschlange, f. f. Schlange.

Klapperrose, f. prasťawec, m. wlčj mák, mák hluchý, jm.

Klápper, m. f. Klepper.

Klapperspiel, n. Klapperwerk, chřestačky, sskrkawky, f. pl.

Klapps, cuk, plesk, chřest.

Klappsen, pleskati, chřestnauti.

Klar, helle, deutlich, zřetedlný, zřegmý, patrný, zgewný, swetlý, 2) rein, čistý, klares Wasser, čistá woda, f. klarer Himmel, klare Luft, gasné, swětlé nebe, powětřj, n. klarer Wein, čisté wjno, n. klare Wahrheit, čistá prawda, f. es ist klar, zřeymě, zgewně, patrně gest, klare Stimme, čistý, zřetedlný hlas, klare Leinwand, čisté, tenké plátno, n. klare Schrift, zřetedlné pjsmo, n. klar werden, wie der Himmel, gasnuti se, wygasáti se, wie das Bier, zčistiti se.

Klar, adv. zřegmě, zřetedlně, zgewně, gasně, patrně, čistě, klar schreiben, drucken, zřetedlně, zřegmě pjsáti, tisknauti, klar darthun, beweisen, zřetedlně, zřegmě, patrně, swětle, gasně, ljčně dokázati, doličiti.

Klare, Feinheit, f. čistota, f. čacost, f. čistost, f. des Biers, čistost piwa, f.

Klären, čistit, čýdit.

Klarheit, f. zřegmost, zřetedlnost, swětlost, gasnost, patrnost, ljčnost, čistost, f. zketel, m. des Himmels, gasnost nebe, f.

Klasse, f. třjda f.

Klatsch, m. plesk, m. der Peitsche, prást, m. zum Spielen, bauchačka, f. f. auch Klatscherey.

Klatsche, f. klepna, f. Klatscher, 2) f. Fliegenklatsche.

Klatschen, mit den Händen, plésati, rukama tleskati, pleskati, mit der Peitsche, prásknati, prásknauti, mit dem Munde mlaskati, klatschen, plaudern, klewetati, tlachati, žwáti, klepati.

Klatschen, das, mit den Händen, plésánj, tleskánj, pleskánj rukama, n. tleskot, pleskot, m. pleskot, plesk, m. mit der Peitsche, prásknj,

ſkánj, n. das Klatſchen, Plaudern, klewe ánj, n klewety, f. plur. mit dem Munde, mlaſkánj, n.

Klätſcher, m. Klatſchmaul, klewetár, klewetnjk, klewjcka, klewetrjk, darmotlach, pleſkač, žwáč, m. Händeklatſcher, pleſák, m.

Klätſcherinn, f. klewetárka, klewetnice, pleſkačka, žwáčka, f.

Klatſchery, f. klewetánj, n. klewety, f. plur. klachánj, n.

Klatſchhaft, Klatſchmaul, klewetawý, klewetný, klewetiwý, klachawý, žwawý, pleſkawý.

Klauben, zbjrati, an der Speiſe, objrati, an etwas mit den Zähnen, okuſowati, mit den Fingern, objrati, den Salat, Erbſen, Linſen, zč. přebjrati; klauben, in der Naſe, baubati, hlaubati, párati w noſe.

Klauber, m. zbrač, m.

Klauberinn, f. zbračka, f.

Klaue, f. pazaur, m. kleinere, pazaurek, m. große, an vierfüßigen Thieren, pazneht, m. kopyto (howadſké) mit Klauen verſehen, pazaurowatý.

Kläuchen, n pazaurek; kopeyſko (howadſké)

Klauſe, f. teynec, m. klauza, f. zawřeni, n. ſaukromi, n. (ſamotow, m.

Klauſner, m. ſaukromný klowěk, ſaukromnjk, m.

Klauſnerinn, f. ſaukromná oſoba, f.

Klavier, n. klawike, pl.

Klebefleck, m. poſſkwrna, f. einen anhängen, poſſkwrnu zawěſyti, wlepiti.

Kleben, hangen bleiben, lnjti, lepiti ſe, přilnauti ſe, přilepiti ſe, wjznauti, wwjznauti, wáznauti na lep, kleben bleiben, lepnauti, přilnauti, wiſeti na lepě, u. ſ. f. přilepiti ſe, na lep wáznauti, an einem, lepiti na někom, lnauti, přilnauti k někomu, kleben an etwas, als wie ein Menſch am Aeußerlichen, lnjti a wězeti na něčem, act. etwas darauf, daran kleben, wie einen Zettel, přilepiti, viel auf einander kleben, mnoho toho nalipati.

Kleber, m. lep, m.

Klebkraut, n. ſwjzel, m.

Klebericht, lepowatý.

Klebrig, lepký, (lepý) lepnatý, ljpawý, klebrig werden, hebnauti, wláčkowatěti, klebrige Hände von einem zähen Schweiße haben, lepké ruce mjt (od ljpawého potu)

Klebwerk, n. vom Lahm, lepenice, f.

Kleck, Klecks, m. kaňka, f. poſſkwrna, wada, ohyda, f. ſwině, zmaza, f.

Klecken, von ſich ſelbſt herunterfallen, wie Dinte, zč. kydnauti, zkydnauti, einen Fleck machen, kydnauti, kydati, pokydati, kaničiti, pokaničiti, rokáleti, zkáleti, auf etwas, na něco kydnauti, überall, nakydati, du haſt mit der Dinte, Brühe gar Fleckt, wkydl ſy inſaust, poljwku, klecke doch nicht ſo damit, nekydey pak tak s tim, ſeinen Namen, oder Schrift auf das Papier klecken, gměno, pjſmo ſwé na papjr nakydnauti, nakydati, naplſhati, naſſmařiti, načmalikowati, 2) flecken, zur ruhen, ſtačiti, poſtačiti, doſtačiti.

Klecken, das, kydánj, kaněnj, pokaněnj, pokydánj, n. 2) Flecken, ſtačenj, poſtačenj, n.

Klecker, m. ſchlechter Schreiber, kydač, mazač, m. mit Lahm, ſchlechter Maurer, pleſkač, m.

Kleckig, kydawý, mazawý; kawčiwý.

Klee, m. dětel, getél, m. davon, dětelowý, g telowý.

Kleeacker, m. getelisſtě, n.

Kleeblatt,

Kleeblatt, n. geteilowý list, dětel, m. lwowá tlapa, Fünfblatt, pětilistek, m.

Kleid, n. ſſat, m. ſſaty, plur. oděw, m. raucho, n. Kleider, ſſatſtwo, n. ſſaty, m. pl. oděw, Kleider machen Leute, oděw dělá muže, ein Kleid anlegen, anziehen, w ſſaty oblecy — ausziehen, ſſaty ſwlecy.

Kleiben, f. Kleben.

Kleidewerk, n. lovenice, f.

Kleidchen, n. ſſátky, m. plur. in den Kleidern gehörig, die Kleider betreffend, ſſatný.

Kleiden, ſtatiti, oděwati, oděwati něčím, w ſſaty oblecy, oſſatiti, přioděti, dies kleidet dich nicht, to ti nepřiſluſſj, na tě neſluſſj.

Kleiderbürſte, f. ſtětka, f. chwoſt ſſitý, pomětko, n. ječmen ſſatný, na ſſaty, m. ſſatná ſtětka.

Kleiderdieb, m. ſſatů kradec, m.

Kleiderhandwerk, n. ſſatné řemeſlo, n.

Kleiderkammer, f. ſſatnice, ſſatna, f.

Kleiderkaſten, m. ſſatní truhla, truhlice, f. ſſatník, m

Kleidermotte, f. ſſatní mol, m.

Kleiderordnung, f. řád ſſatní, pokázek ſſatní, m ſſatech, m.

Kleiderverwahrer, Kleiderbewahrer, m. hlídač ſſatů, ſſatní, m.

Kleidertracht, f. krog, m.

Kleidung, f. oděw, m. ſſatſtwo, n. ſſaty, pl. m.

Kleidungsſtück, n. ſſat, m.

Kleie, f. otruby, f. pl. f. Kleye.

Klein, malý, maličký; ſtrowný, der kleine Finger, malíſ, m. es iſt um ein kleines zu thun, nenj o mnoho, o málo geſt činiti, klein machen, maliti, zmaliti, vmaliti, klein werden, maliti ſe, zmaliti ſe, zerſchlagen, na drobno rozklauci, kleines Geld, drobné peníze, plur. kleines Büchel, ſtrowná, malá knížka, kleines Garn, kleine Leinwand, tenká plíže, tenké plátno, n. von kleiner Geſtalt, malé, ſtrowné poſtawy, in kleine, oder auf kleine Stücke, na drobné kauſky, na drobno, drobně, kleine Philoſophen, drobní filoſofowkowé, m. pl. mudráčkowé, mudrlanti, pl. m.

Kleinärſchigkeit, Kleinärſchig, prdelka, m.

Kleinäugig, widoureck, očko, m.

Kleinbärtig, bradáček, m.

Kleinen, menſſit kleiner machen, kleinern, menſſiti, zmenſſiti, vmenſſiti, ztenčiti.

Kleinerung, f. menſſenj, zmenſſenj, vmenſſenj, ztenčenj, n.

Kleingläubig, lehkowěrný.

Kleingläubigkeit, f. lehkowěrnoſt, f.

Kleinknecht, m. pohuner, m.

Kleinigkeit, f. maličkoſt, b) maſtoſt, f.

Klein, adv. drobně — něco málo, drobet, ein klein wenig Geduld, malé ſtrpenj, klein ſpinnen, wence přiſti, klein denken, nizce ſmyſſlet, ein kleinwenig beſſer, něco málo lepſſj.

Kleinheit, f. maloſt, ſtrownoſt, f.

Kleinlaut, chaulloſtiwý.

Kleinlich, maličký, malitký, ſtrowničký, malaučký.

Kleinmüthig, f. Kleinmüthigkeit.

Kleinmüthig, málomyſlný, chauloſtiwý, malé, chatrné myſli, kleinmüthig werden, zmálomyſliwěť, zchauloſtiwěť.

Kleinmüthig, adv. málomyſlně, chauloſtiwě.

Kleinmüthigkeit, f. málomyſlnoſt, chauloſtiwoſt, malá, chatrná myſl, f.

Kleinod, n. klénot, m.

Kleinodſchrank, m. ſchránka na klénoty, f.

Kleinſtädter, m. z městečka poſſý, m. městáček, m.

Kleinſtädtiſch, z městečka poſſý.

Kleiſter, m. klj n.

Kleiſtern, klíti, kljtij, ſlegowati.

Klemme, f. těsnost, f. těsno, n. sskipec, m. in die Klemme kommen, do těsna přijíti, in der Klemme seyn, býti w těsnu, w sskipcy.

Klemmen, těsniti, tisniti, stěsniti, sisniti, sauž ti, w hromadu stisknauti, slačiti, sewříti, swirati, sklíkti, slíčiti.

Klempern, cynkati.

Klemperer, m. Klempner, klempjř, m.

Klempererinn, f. klempjřka, f.

Klepper, m. mimochodnjk, (klepjř, m.

Klepperpost, f. possta klepawá, klempera, f.

Kleriseey, f. Geistlichkeit, duchowenstwo, kněžstwo, žákowstwo, n.

Klette, f. řepjk, lupen, m.

Kletchen, n. řepíček, lupjnek, m.

Klettenkraut, n. luwen, m.

Klettig, řepjkowatý.

Klettern, lezti.

Klettern, das, lezenj, n.

Kleye, f. besser Kleie, Kleyen, otruba, f. vbl. aus, wie Kleye, otrubný, otrubowý.

Kleyenbrod, n. chléb otrubný, otrubowý, m.

Kleyenhändler, m. otrubník, m.

Kleyig, otrubný, otrubowý.

Klieben, spalten, kálati.

Klient, m. swěřenec, m.

Klimmen, f. Klettern.

Klimpern, cynkati.

Klimperu, das, cynkánj, n. cynkot, m.

Klinge, f. ocylka, f. an einem Messer Degen, ocylka, hlawně, klinka, f. der Degen selbst, kord, meč, m. vor die Klinge fordern, na kord pobídnauti, wybjdnauti, wyzwati, s) an der Thüre, klička, f. klika, f. obratlik, m.

Klingel, f. zwoneček, zwonek, m. ronklička, f. břenčadlo, n.

Klingelbeutel, m. zwoneček, pytlíček, m. ronklička, f.

Klingeln, cynkati, klinkati, břenčeti, břinkati, wie der Adler, zwuceti, in den Ohren, znjti, zwoniti.

Klingen, znjti, břinčeti, zusammen klingen, sgednáwati se, srownáwati se, spolu znjti, die Ohren klingen, wssi znějj.

Klingen, das, znění, břinčenj, n. břinkot, m.

Klingend, znějscý, zwučný, Klingendes Spiel, břinkawá hudba, f.

Klingspiel, n. idem.

Klinke, f. an der Thüre, klika, f.

Klinken, an der Thüre, klinkati.

Klippchen, n. an der Stirne, sstiřec, m.

Klippe, f. ein schroffer Felsen, skalina, wysoká skála, f. auskalj, n.

Klippicht, skalinowatý.

Klippig, skalinný.

Klirren, břinkati, břinčeti.

Klirren, das, břinkánj, břinčenj, břinkot, m. f. Geklirr.

Klistir, n. klistěr, m.

Klistirspritze, f. klistyrowá, klisterni stříkačka, f.

Kloben, m. klin, m. Kloben zum Ziehen, plachta hlawnj, f. das Seil darinn, prowaz sučený. Kloben, Vogelkloben, prostřip, m. hidlko čihačské, Kloben Flachses, swazek, m. žemličky lnu, f. plur.

Klöbchen, n. klinek, m.

Klopfen, klepati, tlaucy, auf die Achsel klopfen, na ramena zaplesskati, poplesskati, Leinwand, Wäsche, Schleyer klopfen, hmoždíti, práti, es klopft jemand, někdo klepá, tluče, mit dem Schnabel, klubati.

Klopfen, das, klepánj, tlučenj, n. auf die Schulter, plesskánj, zaplesskánj, poplesskánj, n.

Klopffechter, m. pěstnjk, ze sucha tlučec, m.

Klopffechterey, f. ze sucha bitj, n.

Klopfhengst, m. walach, m.

Klopfholz, n. klepadlo, klukadlo, n. trdlo, n.

Klöppel, m. der Glocke, palice, palička, f. srdce, n. klepátko, klepadlo, n. trdlíko, n. klepačka, f. klápec, m. zu Pauken, Trommeln, palička, f.

Kloß m. vom Mehle, ssissska, f. knedlik, m. von Erde, hruda, f. trnpel, m.

Klößchen, n. ssissstička, f. koláček, m. von Erde, hrudka, f.

Klößicht, klokig, ssissatý, knedlikowatý, hrudowatý.

Kloster, n klásster, zeynec, (sammotow, m.) wie im Kloster iſt hier, gako w klásstere geſt tu.

Klosterfrau, f. klásternice, f.

Klostergeſchichte, f. příběh klásterský, m. příběhy klásſ erské, plur.

Klosterjungfer, f. klásterská panna, f.

Klosterleben, n. žiwot klásterský, m. žiwobytj klásterské, n. klásſternj, n.

Klösterlich, klásſterské, klásternj.

Klösterlich, adv. klásterſky, po klásterſku.

Kloſtermonne, f. geptiſka, bekyně, mniſſka, klásternj panna, ſ. Kloſterjungfer.

Kloſterzucht, f. kázeň klásterská, f.

Klotz, m. peň, kmen od ſtromu, ſpalek, parez, m. krč, m.

Klotzartig, co ſpalek, co parez.

Klub, m. ſpolek, m. zbor, hluk, m.

Kluft, f. rozſedlina, ſſerbina, ro puklina, f. dupa, f. zwiſchen Bergen, Felſen, klauza, f. wzké prúchodiſſtě, n. wzká ſtráně, f. ruzina, f. beym Bergwerke, zmrſk, m. klufka, f.

Klüftchen, n, rozſedlinka, ſſerbinka, f.

Klüftig, dupnatý.

Klüftigkeit, f. dupnatoſt, f.

Klötzchen, n. ſpaljček, kmjnek, parjzek, m.

Klotzig, parezowý, ſpalkowý.

Klubiſt, m. zbornjk, m.

Klug, maudrý, rozſſafný, (chytrý,) klug ſeyn, maudřeti, maudrým býti, klug werden, zmaudřeti, maudřeti, du biſt nicht klug, ty negſy maudrý, gſy blaud, bláhowý, mit Schaden klug werden, zmaudřeti, maudrým býti ſe ſwau ſſkodau, pozdě bycha houiti, werde doch einmal klug, zmudři pak gednau, duß paß gednau maudrým, klug werden aus jemanden, aus etwas, maudrým býti z někoho, i z něčeho.

Klug, adv. maudře, rozſſafně, (chytře.)

Klügeley, f. maudráctwj, maudrlanſtwj, n.

Klügeln, maudrowati, maudrlantiti, maudračiti.

Klugheit, f. maudroſt, rozſſafnoſt, f. (chytroſt)

Klugheitslehre, f. wčenj, nawčenj, powčenj maudroſti, n. nauka maudroſti, f. maudré powčenj, n.

Klugheitsregel, f. prawidlo maudroſti, n.

Klüglich, maudře, rozſſafně.

Klügling, m. Klügler, maudráček, maudrák, maudrlant, ſadjlek; nedowk, m.

Klump, m. der Klumpen, kruh, m. ſpauſta, ſtitina, f. ein Klump Erde, Thon, Butter, hruda, f. (trupel,) země, m. verwirrter Klump, chuchel, chuchlik, m. ſměſyce, f. ein Klump Gold, Silber, kruh, ſpauſta zlata, stříbra, in Klumpen bringen, w kruh ſljti, ſtitinu wdělati.

Klümpchen, n. ſpaufstka, kruſſec, m.

Klumpenweiſe, in Klumpen, hromadně, walně.

Klumper, m. Mauleiſen, Gebiß der Pferde, náhubek, m.

Klümperig, hrudowitý.

Klümpern, ſich, hrudowatěti.

Klümpicht, klumpig, klümperig, hrudowatý.

Klunker, m. chuchel, cucek, chuchlik, chuchwalec, ſſiſſworec, m.

Klum-

Klunſ, f. ſſkulina, ſſtěrbina, ſk. dupa, ſpara, f.

Klunſig, ſſkuliný, ſſkulinowatý, plný ſſulin, ſſěrbin, dupnatý, daupnatý, klunſiger Ort, dupnatoſt, f

Kluſtier, n. kliſter, m.

Knabe, m. Knab, Knábchen, pacholle, pacholátko, n. pacholik, pacholjček, m. robě, robátko, n. robenec, chlapec, m.

Knabenalter, n. pacholerſtwj, n. wěk pacholerſký m.

Knabenart, f. způſob pacholerſkj, dětinſkj, m. nach Knabenart, po pacholerſku, po dětinſku.

Knabenſchänder, m ſamcoložnik, ſamcoprznik, m.

Knabenkraut, n. wſtawač, m. žeſtica, f. mužátka, rozchodnik,

Knäbchen, Knäbchen, n. pacholátko, pacholjček, m. robátko, panſké panſtwo, robě, n.

Knack, knacká, m. třeſk, praſk, m. třeſk, bach, pleſk.

Knacken, třeſkati, třeſknauti, třjſkati, praſkati, wie ein Haus, praſkati, Núže knacken, ořechy łauſkati.

Knacker, m třeſkač, praſkač, m.

Knacken, das, třeſkot, m. třeſknutj, třjſkánj, n. praſkot, m. praſkánj, n.

Knackwurſt f. klobáſa wepřowá, f.

Knall, m. bauchnutj, n. bauch, třeſk, m. třeſſtěnj, n. (třeſkot,) hřmot, m. třeſknutj, n. praſk, (praſkot, m.) Knall geben, ránu dáti, wybauchnauti, Knall und Fall, z pátra, na mjſtě.

Knallbüchſe, f. bauchačka, f.

Knallen, bauchati, bauchnauti, třeſknauti, třjſkati, třeſſtěti, praſkati, praſſtěti, mit der Peitſche, práſkati, ein Gewehr knallet (wenn es gelöſt wird) ručnice třeſkne, bauchne, mit einem Gewehr knallen, z ručnice bauchat.

Knallen, das, bauchánj, bauchnutj, třjſkánj, praſkánj, třeſknutj, třeſſtěnj, n. třeſkot, praſkot, m. mit der Peitſche, práſkánj, n. práſkot, m.

Knapp, enge, wzký, těſný, anliegend genáu, těſně přilehagicý, ſparſam, ſkrownj, ſporý, knappes Kleid těſný kabát, m.

Knapp, adv enge, těſně, wzce, anliegen, těſně přilehati, wirthſchaftenj, ſkrownč, ſpoře hoſpodařiti, es gehet knapp zu, ſkrownč gedj, knapp, kaum, ſotně.

Knappen, ſ. knacken, kneipen.

Knappe, m. in Bergwerken, kowkop, hornik, hawjř, m. in Mühlen, chaſnik, m. Knappe eines Ritters, ſſjtenjk, kopinnjk, zbrognoš, ſſitonoš, ginoch, m.

Knappſack, ſ. Schnappſack.

Knappſchaft, f. hornictwo, n. der Ritter, panoſſi, ſſitonoſſi, plur. in der Mühle, chaſa, f.

Knappſchaftsgebühren, f. plur. hornické platy, m. plur.

Knarre, f. chřeſtačka, f.

Knarren, ſſkřjpěti, wrzáti.

Knarren, das, ſſkřjpěnj, n. ſſkřehot, m. wrzánj, n.

Knarrend, knarricht, ſſkřjpawý, wrzawý.

Knaſtern, einen ziternden und dabey raſſelnden Schall von ſich geben, (wie das Feuer,) praſſati.

Knaſtern, das, praſkánj, n. praſkot m.

Knäten, ſ. Kneten.

Knäuel, m. klubko, n. potáč, m.

Knäulen, ſwjgeti, motati w klubko.

Knauf, m. knoflik, m.

Knäufchen, n knoflíček, m.

Knauſer, m. ſkrbec, ſkrblik, hanžwička, ſuchlik, nevžilec, hanžkam.

Knauſern, ſkrbiti.

Knäuſerinn, f. ſkrblice, ſuchlice, f.

Knauſerey, f. držebnoſt, ſkrbnoſt, hanžewnoſt, nevžilost, f.

Knauserig, skrbý, hauzewný, držebný, nevžitý.

Knebel, m. Premse, Knábel, Knebek, krabuſſka, krabuſſe, f. nábyhbek, m. 2) am Spieße, keg, m. 3) den man einem in den Mund ſteckt, daß er nicht ſchreyen kann, raubjk, kolík, kolíček, m. 4) an einem Finger, kornjk, m. klanek, 5) an der Mutzel, odnoż, f.

Knebelbart, m. frſauſy, m. plur.

Knebeln, raubjk, kolíček do uſt dáti, ſkljčiti.

Knebelſpieß, m. myſliwecký, lowecký oſtjp, m.

Knecht, m. pacholek, ſlauha, ſluha, m. der im Hauſe gebohren iſt, mlaſtnj, domácý, domownj pacholek, ſlauha, m. Leibeigener, Sklave, im Kriege gefangener, oder erkaufter, otrok, chlap, pacholek, m. jemandes Knecht, Leibeigener ſeyn, býti někým pacholkem, Knecht eines Bauern, pacholek, m. Knecht Gottes, ſlauha páně, m. Knechte und Mägde, pacholcy a děwky, plur. als Knecht dienen, einen Knecht abgeben, pacholkit.

Knechtiſch, pacholčj, ſluzebnický, ſluzebnický, ſluzebný, unanſtándig, ſklawiſch, furchtſam, poddaný, otrocký, chlapſký, knechtiſcher Geiſt, otrocká duſſe, f.

Knechtiſch, adv. po pacholſku, pacholecku, pacholecky, ſluzebnicky, b) otrocky, poddaně, chlapſky, ſich knechtiſch an etwas binden, otrocky ſe na něco wázati.

Knechtſchaft, f. ſluzebnoſt, ſluzba, paroba, f. chlapſtwj, otroctwj, n. nezwole, f.

Knechtsdienſte, m. plur. pacholčj, otrocké ſluzby, f. pl.

Kneif, m. ſtruhadlo, rypadlo, n. woſſrd, ſtruh, řezák, m. des Schuſters, m. ſneyp, řezák, m. des Meſſers, rukowjtka, f.

Kneipen, ſkubati, ſkubati, poſkubkwark, in die Backen, do twáře ſtrpati, ſkubati, ſkubati, twář poſkubowati, am Fleiſchen, hóhnen, ſkubati, drbati, ze cti laupati, kneipen im Leibe, wehe thun, ſkubati, es kneipt mich im Leibe, ſkube mne w žiwotě, w těle.

Kneifen, ſ. Kneipen.

Kneipe, Kneipſchenke, f. krčma, f.

Kneipen, das, ſkubánj, ſkubnutj, ſkubánj, ſkubnutj, poſkubnutj, poſkubnutj, n. im Leibe, ſkubánj w těle, w žiwotě.

Kneiper, m. železný hřeb, pazaur, m.

Kneipzange, f. trhací kleſtě, f. plur.

Kneipzänglein, n. ſtjſſky, f. cwrnčáky, plur.

Kneten, hnjſti, hnésti, mjſyti, nahnjſti, zadělawati těſto.

Kneten, des, hnetenj, mjſenj, zadělawánj těſta, n.

Knetſcheit, n. kopiſt, f.

Knenel. ſ. Knäuel.

Knick, m, Knicks, polička, ſlink, zaſſgek, m. geben, dáti poličk, ſlink, zaſſgek.

Knicken, rozſſkubati, roztrhati, a) karg ſeyn, ſ. Karg.

Knicker, m. ſkupec, ſkrbec, ſkrbljk, ſtuchlic, držkreſſle, nevžitec, hauzwička, m. držkreſſlička, f.

Knickerey, f, ſkupectwj, ſtuchljctwj, n. hauzewnoſt, nevžitoſt, ſkrbost, m.

Knickerhaft, knickerig, ſkupý, ſtuchlý, nevžitý, ſkrbný, hauzewný.

Knickerhaft, knickerig, adv. ſkaupě, ſtuchle, nevžile, ſkrbně, hauzewně.

Knie, n. koleno, n. auf die Knie fallen, na kolena padnauti, ſkleſkati, kleknauti, die Knie beugen, kolěna křiwiti, klanětil ſe, kloniti ſe, poklonili ſe, wzklo-

pi ſe, klonili ſe, na kolena klekati, kolena ſ. hnauti, auf den Knieen ſitzen, beten, kleče proſyt, modlit ſe.

Kniehand, n. podwazek, m.

Kniebank, f. klekadlo, klekátko, n.

Kniebeugung, f. poklona, f. poklonění, kolem ſklonění, ohnutí, n.

Kniebeuge, f. přihbj, ohbj, n. (nod kolenem: podkolenj, n.)

Kniegürtel, ſ. Kniband.

Knien, richtiger knieen, klekati, klekauti, vor jemand knien (itzt niederknien, klekauc, klekat před někým, 2) perf. — haben gekniet, klečeti, ſie haben den ganzen Tag gekniet, celý den klečeli.

Knien, das, klečenj, n.

Knieend, kleče, knieend beten, kleče ſe modliti.

Kniekehle, f. Kniebiege, Kniebug, podkolenj, n. přihyb pod kolenem, m. přihbi, ohbi, n. kolenní ſeſſka, in den Hinterbeinen der Thiere, přihby, m. plur. přihbi, n.

Kniemiemen, m. powěh, m.

Knieſtück, ſ. obraz kleče, m.

Knieſcheibe, f. ſeſſka, f. čiſſka, f. kolenj.)

Knieſchürze, f. pasnička, f.

Knieſtiefel, m. ſſ orné holenka, f.

Knietief, až pod kolena.

Kniff, m. vſkok, obmyſl, m. der Kniffe hat, vſkočný, obmyſlný.

Knippchen, n. ſtilec, m. ſchlagen, ſtilec dáti,

Knirren, wrzati, ſ. Knarren.

Knirrend, ſkřipawý, wrzawý.

Knirſchen, ſkřipěti, ſkřipěti, ſkřipati, wrzati, mit den Zähnen, ſkřipěti, ſkřipati zubami.

Knaſtern, ſ. Knaſtern.

Knittel, m. keg, klacek, klicek, m. ſ. Knüttel.

Knittelwers, m. kuſ, prostý werš, m.

Knoblauch, m. česnek, m. von Knoblauch, česnekowý.

Knoblauchshaupt, n. česnekowá hlawička, f.

Knoblauchskraut, n. česnekowé koření, n.

Knoblauchsſuppe, f. česnekowá polywka, f.

Knochen, m. koſt, f. hnát, m. ſtark von Knochen, hnátowitý, nichts als Haut und Knochen, nic než koſt a kůže, daher, hnátowý, hnátowný.

Knochenmark, n. mosk hnátowný, m.

Knöchel, m. an den Füſſen, kámek, kornjk, koten, m. an den Fingern, klaub, klaubec, clanek, hnátek, m.

Knöchelchen, n. Knöchlein, hnátek, m.

Knochicht, hnátowitý.

Knöbel, m. raubjk, ſ. Knebel.

Knödel, m. knedlik, m. die Knödel. knedlíky, knedle.

Knirps, m. ſrcek, malik, nedoroſtlik, m.

Knöchern, koſtěnný, koſtliwý.

Knochig, hnátowitý, koſtlawý.

Knollen, m. hrbol, m.

Knöllchen, n. hrbolek, m.

Knollich, hrbowatý.

Knollig, hrbatý.

Knollrübe, f. tuřín, m.

Knopf, m. knoſtik, m. der Gipfel des Thurmes, makowice, báň, báně, des Degens, ſ. hruſka, f. knoſtik, m. des Stockes, knoſtik, m. am Kleide (knoſtik, mit Knöpfen, s knoſtiky, knoſtikowe watý.

Knöpfchen, n. knoſtiček, m. des Thurmes, makowička, báňka f.

Knöpfen, zapjnati, zapjti, zapnauti na knoſtiky, ſpjnati, ſknoſtiky.

Knopfloch, n. knoſtikowá djra, f.

Knopfmacher, m. knoſtikář, m.

Knarrel, m. chruſtačka, f. chruſtawá koſt, chřtálek, mehrere, viele, chruſtkj, n.

Knopfbeinchen, Hölzchen, n. čamrda, f.

Knorpelicht, chruſtowatý.

Knorpe-

Knorpelig, chrustawý, chrustkawý, chrustnatý.

Knorr, m Knorren, Knorre, f. vzel, vzlijk, suk, m. am Fuße, kotnjk, kůtek, m. am Holze, Baume, swal, suk, sauček, m. an Händen und Füssen, članek, m

Knorricht, sukowatý, vzlowatý, 2) kornjkowatý.

Knollrübe, f. tuřín, m.

Knorrig, sukowitý, (vzlowitý) sukowý.

Knospe, f pupě, n. pupen, pupenec, m. Knospen treiben, gewinnen, bekommen, pučiti se, pupeniti se, bručiti se, pupeny pausstěti.

Knöspchen, n. pupjnek, m paupátko, n.

Knospen, s. Knospen treiben.

Knospicht, pupenatý.

Knospig, pupenitý

Knötchen, n. vzljček, m. am Halme, sauček, m.

Knoten, m. vzel, vzlijk, m. klička, f. am Halme, Holze, Gewächse, suk, sauček, članek, m. kólinko, n. am Stabe, suk, m. ein kleiner, sauček, m. am Geleuke, kůtek, kotnjk, m. kotnjček, m. da steckt der Knoten, tu gest ta klička, ten cwok, einen Knoten in das Tuch binden, um etwas zu halten, vzliti, zavzliti, w vzel, vzlem, na vzel zawázati, um sich zu erinneru, vzel sy vděkati, ohne Knoten, bezsuký, voller Knoten, s. Knotig.

Knötchen, n. vzljček, vzljk, m.

Knotenstock, m. hůl sukowitá, f.

Knöteln, vzliti.

Knotenweis, na vzel, vzlowatě, sukowitě.

Knotholz, n. odnoj, f.

Knotig, (knoticht) vzlowatý, wie die Gewächse, sukowitý

Knüpfen, pnauti, spjnati, sopnauti, pogiti, spogiti, w bromadu wázati, swázati, etwas in eine andere Sache, něco w něco wepnauti, swázati, Bündnis, Freundschaft knüpfen, spoléciti se, w přátelstwj wgiti, spogiti se, an etwas, připjnati, připnauti, připogiti, při wázati. angeknüpft, z. B. am Kreuze seyn, pnjti.

Knüppel, oder Knüttel, s. Knüttel.

Knurren, reptati, mumlati, s. Murren.

Knurrig, reptawý, mumlawý, s. Murrend.

Kobalt, m. Kobald, Kobalt, m. kyz, m.

Kobe, Kob, m. ein Fisch, mřen, m. mřenek, m. hřiž, m.

Kobaltisch, kobaltowý.

Koben, m. Schweinkoben, Schweinstall, chlěw swinský, krmnjk, m.

Kober, m. koš, m. mossna, nůsse, f.

Kobold, m. hospodářjček, m. skotek, m.

Koch, m. kuchař, wařič, m. den Koch abgeben, kuchařiti.

Kochbuch, n. kuchařská kniha, f.

Knute, f. beykowec, prasťač, m.

Knüttel, m. keg, m. klápec, klacek, socher, womit das Stemmholz befestigt wird, auwin, m.

Kochen, act. waříti, das Essen, strogiti (gjdlo) kuchařiti, 2) neut. sieden, wallen, waříti se, wřieti, zum Kochen gehörig, kuchařský, was sich kochen läßt, wařkiwý, kocher, einen Koch abgeben, strogiti, (kuchařiti) als ein Sudler, Kucheljung, kuchtiti, er kann nicht kochen, newmj strogie, bey einer Hochzeit kochen, na swadbě strogiti, wie der Magen, jazit, zažiwat, was durch Kochen aufgeschwollen, zugewachsen ist, náwara, f.

Köcher, m. taul, taulec, m. pauzdro na sstjpy, n.

Kochholz, n. dřjwj do kuchyně, u.

Köchinn, f. kuchařka, wařička, f.

Kochkunst, f. kuchařstwj, n. kuchařské, wařičské umění, n.

Kochlöffel, m. wařecka, měchačka, kuchynská lžice, f. wrtidlo, n.

Kochtopf, m. hrnec kuchařský, m.
Köder, m. wnáda, f.
Ködern, wnaditi, nawnaditi.
Kofent, m. Kowent, Kowenthjer, patoky, plur. ředina, f. Kowent,
Kofee, ſ. Kaffe.
Koffer, m. Kuffer, truhla, truhlice, f.
Kohl, m. kapuſta, f. zelj, n. wild der, kapuſta planá, f. Haupt, kohl, hlawatý zelj, n. hláwa, f. Herzkohl, krauſer Winſching, kapuſta neb zelj kadeřawé.
Kohlbig, kohlbicht, hláwkowitý.
Köhlchen, n. uhlíček, uhlík, m.
Kohle, f. uhel, m. gelöſchte, haſſený, uhaſený, mrtwý uhel, brennende, glühende, kořawý, živý uhel, viele Kohlen, uhlí, n. wie auf Kohlen ſtehen, jako na uhlí ſtáti, Kohlen brennen, uhlí pálit.
Kohlbrennen, das, uhlířſtwí, pálenj uhlí, n.
Kohlenbrenner, m. uhlíř, m.
Kohlenbrennerinn, f. uhlířka, f.
Kohlenbecken, n. ohňiwadlo, n.
Kohlenkammer, f. uhelnice, f.
Kohlenkorb, m. uhelnj koš, f.
Kohlenſtaub, m. uhelnj popel, prach, m.
Kohlentopf, m. uhelnjk, m.
Kohlgarten, m. zelnj zahrada, zelnice f.
Kohlgärtner, m. zelinář, zelnjk, m.
Köhler, m. uhlíř, m.
Köhlerinn, f. uhlířka, f.
Kohlkorb, m. uhelný koš, koš, košík na uhlí, m.
Kohlmarkt, m. uhelnj trh, m. 2) zelný.
Kohlhütte, f. uhelnj huť, uhelnice, f.
Kohlofen, m. milíř, m.
Kohlpfanne, f. ohřiwadlo, n.
Kohlraupe, f. housenka, f. (zelná,) lezák, m.
Kohlrübe, f. kapuſta, f.
Kohlſchwarz, wranný, co uhel černý.
Kolbe, f. auch der Kolben, Keule, Knittel, f. palice f. leg, m. ralcář, ſochor, m. 2) Kolbe Korn, klasyna, opadaloſt, 3) Kolbe, ein Gewächs, wſeliký, okrauhlý kořjnek, kahanec, m. 4) Kolbe zum Leuchten, kahanec, m. 5) zum Diſtiliren, baňka, f. 6) am Meerrohre, palička, f. 7) der Flinte, střenek, m.
Kolbenrohr, n. palička rákoſowá, f.
Kolbicht, palicowý, keyowý.
Kölblein, n. ſſiſſka, ſſiſſička, f. kotě, n.
Kollekte, f. snůſka, zbjrka, f.
Koller, m. kaftán, kaftánek bez rukáwů, m. rukawce, f. plur. der Kuraßierer, krunýř, m. bremení, n. der Geiſtlichen, komže, f. der Pferde, witeklost, plachoſt, f.
Kollern, act. wie etwas rundes, kauleti, kotáleti, kuliti, ſwáleti, neut. kauleti ſe, kuliti ſe, kotáleti, wáleti ſe, 2) wie ein Pferd, plaſſiti ſe, witřkati ſe, ſrſſeti, kollern, im Reden, chauliti ſe w řeči.
Kollerig, kollericht, kollernd, plachý, witeklý, ſrſſatý.
Kolik, f. kolika, f. žŕenj, hryzenj, ſ. Grimmdarm.
Koloß, m. ſocha, f.
Koloßaliſch, hrubý, přenáramný, hrozný.
Kolonie, f. oſada, f.
Koloniſt, m. oſadnjk, m.
Kohl: Rabi, kapuſta, f.
Kohr, n. kůr, m. krufta, f.
Kohrrock, m. komže, f.
Koloriren, im Geſang, prodrobowat hlas.
Komißbrod, n. komiſnj chléb, komiſárek, m.
Komiſch, komický.
Komödie, f. komedye, ſ. Schauſpiel.
Kommen, přicházeti, přigiti, gjti, eben kommen, im Kommen begriffen ſeyn, právě přicházeti, oft kommen, přicházywati, gelaufen, geſprungen kommen, přiběhnauti, přitecy, přiſkočiti, přibjhati.

bjhati, přitékati, kommen geritten, přigeti na kori, kommen, entstehen als Wirkung, pocházeti, přicházeti, nastáwati, daher kömmt es, odtud to pochází, přichází, wie kömmt es, daß — čjm gest to, že — kommen, an einen, ihm gleich kommen, přirownati se, wrownati se někomu, ihn anzugreifen, přikročiti, přigiti k někomu, wie eine Sache, Nachricht, Vortrag, přigiti k někomu, na někoho, dógti někoho, bis in den Wald kommen, dogiti, přigsti až k lesu, in das Gefängniß, an den Galgen, do wězenj, na ssibenicy se dostati, přigjti, zu kurz kommen, prozyskat, prodělat, einem über das Geld kommen, na penjze se dostat, přigjt, zu Falle kommen, padnauti též zmrhat se, ich kann mit ihm damit nie zu rechte kommen, nemohu s nim s tim nic wyřjditi, pokjdjt; nemohu komu wyhowěť, zu Schaden kommen, škoditi, zrpět, wrátit, es kam eine Nachricht an mich, mi zu den Ohren, dossla mne zpráwa, přissla na mne, donesla se mi zpráwa, an einen kommen, ihn ereilen, dogjti, dostihnauti někoho, an einen kommen, wenn er stiehlt, přistihnauti na někoho, přigsti na někoho, zu etwas kommen, es erlangen, als zu einem Amte, Ansehen, přigjti k vřadu, dogjti vřadu, wážnosti, in jemandes Bekanntschaft, Freundschaft, přigjti, wgjti w známost, w přátelstwj, bis in einen Ort, přigjti, dogjti, dostati se, wie kömmt es, daß — — sterak to přichází, že děge, ge, že — — in Anschlag kommen, s. Anschlag, wo bist du hieher gekommen, kde sy se tu wzal? aus dem Gedränge kommen, zlakenice se dostat, an einen Stelle, přigjti, dostati se, na nějmisto, in die Jahre kommen, alt werden, přibrati se k starým letům, dogjti starých let, stárého wěku, přicházeti do starých let, das Gerücht kam mir zu Ohren, dossla mne, powěst, dostechl sem, die Rache Gottes wird über ihn kommen, bógdě ho pomsta, dokročj mstá pomsta, aus dem Wege kommen, zgiti, wyrazyti se z cesty, einem zu Statten kommen, s Statten, übel kommen, zle někomu přigjt, er kam zufälliger Weis des Weges, dostalo, bdalo se mu tam dostáu gjt, scharf an einander kommen (im Streit,) zle se do sebe dát, ich kann nie an ihn kommen, nemohu se na něho dostat, einem in den Wurf, nawástiti, nahoditi se, nastrknauti se, přigjt na ráu, ins Gedränge kommen, do tlačenice se dostat, (přigjt) nach Hause kommen, domu přigjt, dogjt; se dostat, komm mir nicht unter die Augen, nechod mi na oči, komme ich hier recht, gdauk jsi dobře? auseinander kommen, srownati, porownati se, aus der Noth, aus den Schulden kommen, z nauze, z dlužnj se wybyt, wydobyt, du kömmst heute schon nicht hin, dnes tam giž nepkigdeš, nedogdeš, nedostaneš se tam, kommen über einen, ihn überfallen, dokročiti, přigjti na někoho, der Tod wird über alle kommen, smrt na wssecky dokročj, přigde, über einen kommen, wie Strafen, Krankheiten, dostihnauti, dokročiti, přigjti, trhnauti na někoho, zu Athem, duch popadati, oddychati, zu Gelde, přigjti k penězům, wieder zu Kräften kommen, opět sily nabyti, opět k sjle přigjti, sylu febrati, zmocy se, zmáhati, zwotawiti se, zum Ende kommen, přigjti ku konci,

zh, dagzi konce, von Sinnen, außer sich kommen, smyslem se pominauti, o rozum přigiti, smyslu pozbyti, zu Hilfe kommen, k pomocy, na pomoc přigiti, přispěti, zu sich selbst kommen, přigiti opět k sobě, spamatowati se, davon kommen, wywázmauti, wyhnauti z něcehó, znikmauti, vyjíti někomu, ins Unglück kommen, přijíti, vpadnauti w nesstěstj, do nesstěstj, wie kommen Sie heute auf diesen Einfall, Gedanken, co sobě dnes smyslili, spomnělí, co gim dnes na mysl přissło, připadlo, hinter etwas, hinter die Wahrheit kommen, někeho, prawdy se dowědět, domakat, dopjdíti wysserkit.

Komödiant, inn. f. Schauspieler, inn.

Komödiantisch, s. Schauspielerisch, Schauspielermässig

Komödienhaus, s. Schauspielhaus.

Komödienschreiber, s. Schauspieldichter.

Komma, n. čárka, f. aukowk, m.

Kommet, m. hwězda ocasatá, wlasata, dwanocasnj, kometa, f.

Kommet, n. Kumet der Pferde, chomaut, m.

Kompitiren, das ist: plündern, berauben, bestehlen, z. B. Thams deutsch: böhm. Nationallexikon, — — oblaupiti, zlaupiti, laupiti, wybrati, zebrati, okrádati, okrásti; wykrásti, vkrásti, vkrádati.

Komisár, m. komisař, m.

Kommunion, f. d. h. přigjmání, n.

König, m. král, m. kleiner, králjk, králíček, m. König syn, králem biti, kralowati, werden, králem býti.

Königinn, f. královna, králowá, f. (králka)

Königlich, královský.

Königlich, adv. královsky.

Königreich, n. královstwj, n.

Königsmörder, m. wrah, wražedlnjk králie, m.

Königssohn, m. králowic, králowsyn, m.

Können, mocy, (mocti) 2) wissen, verstehen, vměti, znáti, eine Sprache, Wissenschaft, vměti, znáti řeč, auswendig, z paměti, nazpámět vměti, znáti, ich kann nicht dafür, nemohu za to, wer kann dafür, kdo může za to, lateinisch können, latinsky vměti, znáti, ich kann es nicht thun, nemohu, nelze mi to učinit, er kann trefflich trinken, umj, (gná) výborně pjt, er kann nichts, nic nevmj.

Kopf, m. hlawa, f seinen Kopf für sich haben, mjti swau hlawu pro sebe, býti swéhlawcem, der seinen Kopf für sich hat, swéhlawec, m. mit dem Kopf durch die Mauer rennen, hlawau zed prorazyti.

Konsistorium, n. konsystek, f.

Kopfarbeit, f. hlawnj, hlawy prace, f.

Kopfbinde, f. čáwoš, m. čepice, f, m. königliche, králowská pinta, čepice, wazebnice, f.

Köpfchen, n. hlawička, bey Gewächsen, hlávka, f.

Kopfdecke, f. Kopftuch der Frauenzimmer, chrtol, m. zawjčka, f. der Bauerweiber, plachetka, plena, f.

Köpfen, hlawu sjti, sraubiti, sraziti, sjti, sjnati, hrdlo srazyti.

Köpfen, das, sjnánj, n.

Kopfgeld, s. Kopfsteuer.

Kopfkohl, m. hlawatě zelj, n. hlawatice, f.

Kopfgeschmeide, n. sperk hlawy, m.

Kopfgeschwür, n. Kopfgrind, prassťwost hlawy, f.

Kopfkissen, n. podhlawnice, podhlawnička, f.

Kopfleur, n. Kopfchen, hlawička f.

Kopfpflaster, n. plastr na hlawu, m.

Kopfpuz, m. sperk hlawy, m. wzdoba hlawy, f.

Kopf-

Kopfschmerz, m. bolesť, f. bolenj hlawy, hlawnj, n.
Kopfsteuer, f. plat z hlawy, m. poplatné, zhlawj, n.
Kopfsalat, m. hláwkowý salát.
Kopfstöckel am Wagen, klanice, f.
Kopfstück, n. pohlawek, poliček, m.
Kopfweh, n. bolenj hlawy, n. vom Schiff, hřeb, m.
Kopfzeug, n. přjprawa hlawy, f.
Koppel, f. smečka, swářka, f. wwazek, m. eine Koppel Windhunde, smečka chrtů, f. Kuppel.
Koppeln, w hromadu wáziti, swázati, pogiti, spogiti.
Koquette, f. fifena. f.
Koquetterie, f. fifenj. n.
Koralle, f. korál m.
Koralchen, n. korálek. m.
Korb, m. koš, kossjk, m. nůsse, f. auf dem Wagen, kossatina, f. den Korb geben, dáti kossem.
Körbel, n. kabele f.
Körbchen, n. kossíček, kossjk, auborek, vborek, m. nůsska, f.
Korbmacher, m. kossař, m.
Körbträger, m. kossonoſyč, kossonoš, m.
Korbwagen, m. kossinowý wůz, m.
Korn, n. Samenkorn, zrno, n. 2) Getreid, žito, n. rež, f. das Korn lagert sich, žito leží, von Korn, žitný, režný.
Kornacker, m. žitná pole, n. žitnisstě, n.
Kornähre, f. obilný klas, m.
Kornblume, f. chrpa, f.
Kornboden, m. seypka, obilnice, f.
Körnchen, n. zrnko, zrnýčko, n.
Kornelkirschen, dřjnky f. plur.
Körnen, durch Körner anlocken, wnaditi, (lákati)
Kornerndte, f. žeň obilj, f.
Korngabel, f. obilné widly, rohatiny, f. plur.
Korngarbe, f. snop obilný, m.
Kornhalm, m. stéblo obilné, n.
Kornhandel, m. obchod w obilj, o obiljm, m.
Kornhändler, m. obilnjk, obchodnjk obilný, prodawač obilj, m.
Kornhaus, n. obilnice, seypka, f. žitnjk, m. žitnisstě, n. žitnice, f.
Kornhülse, f. lusstinka obilná, f. kožka, f.
Körnicht, kruhaftig, körnig, voll Körner, Körner habend, zrnatý, gádrný, körnige, kernige, körnichte Schreibart, gádrný způsob psanj, m. körnig, körnicht schreiben, gádrně psáti, körnichtes Fleisch, gádrné maso, m.
Korduan, m kerná gircha, f.
Korduanleder, idem
Kornjude, m. obilný Žid, m.
Kornkammer, f. obilnice, seypka, f. žitnjk, m.
Kornkasten, m. obilná kassna, truhla, f.
Kornland, n. pole žitné, n.
Körnlein, s. Körnchen.
Kornmaass, n. mjra na obilj, f.
Kornmagazin, s. Kornhaus.
Kornmangel m. nedostatek na obilj, m.
Kornmarkt, m. trh obilný, m.
Kornmaus, f. obilná myš, f.
Kornmesser, m. měřič obilj, m.
Kornsack, m. pytel na žito, obilný, m.
Kornschaufel, f. lopata wěgjcý, na obilj, f.
Kornschreiber, m. obročnj, m.
Kornschwinge, f. wěgička, wěgjcý lopata, f.
Kornspeiche, f. mjra obilná, f.
Kornverwalter, m. zprawce nad obiljm, m.
Kornwurm, m. obilnýmušška, f. čerw obilný, m.
Körper, m. Leib, tělo n. in der Physik, hmot, m. tělo, n. 2) todter, wmrlec, wmrlčina, f mrtwé tělo, n.
Körperchen, n. tjlko tělíčko, n.
Körperlich, tělesný; (hmotný) tělný, körperliche Beschaffenheit, tělesnost; hmotnost, f.

Körperlich, adv. tělesně, (hmotně)

Körperlichkeit, f. tělesnost, tělnost, (hmotnost, f.

Korporal, m. desátnik, m.

Korporalschaft, f. desátnictwo, n.

Körperalstock, m. hůl kaprálská, f.

Korpulent, tělnatý, složitý.

Korpulenz, f. tělnatost, složitost, f.

Korrektur, f. oprawa, opráwka, náprawa, f. zlepšenj, lepšenj, n.

Kost, f. strawa, f.

Kostbar, theuer, viel kostend, drahý, wzácný, autratný; herrlich, köstlich, skwostný, auprawný, nákladný; koly, nádherný.

Kostbar, adv. theuer, drahe, wzácně, mit Aufwand, skwostně, nákladně, auprawně.

Kostbarkeit, f. hoher Werth, drahost, wzácnost, f. Schmuck, skwostnost, f. eine, die, skwostnost, f. nákład, m. auprawa, f.

Kosten, f. plur. autrata, f. autraty, plur. nákład, m. Kosten aufwenden, nákład, wtratu wésti, činiti, auf meine, seine Kosten, mým, swým, jeho nákladem, 2) skoda, vgma, f. man muß nicht einen Freund auf Kosten des andern loben, nejmjmě gednoho přjtele s skodau, oder vgmau druhého chwáliti.

Kosten, schmecken, versuchen, pokusyti, okusyti, zkusyti, skusyti, zkaussen, (kosstowati,) den Wein kosten, okusyti, (kosstowati,) wjno, wjna, 2) so viel kosten státi, platiti, býti, přijiti za něco, was kostet es dir, co tě to stogj, was, wo. wie viel kostet das Haus, Gut? jak gest, jak přigde, co stogj ten dům, ten statek? dieses kostet nicht soviel, co nestogj kolik, co nenj tak drahé, der Proceß wird dich viel kosten, sauď tě mnoho stane, 3) potřebi býti, diese Kleider

tracht kostet viel Zeug, tomu krogi ge mnoho cagku potřebi, das kostet viele Mühe, to gest pracné, k tomu mnoho práce za potřebj, potřebuge mnoho práce, es kostet Sie nur ein Wort, gest gim třeba gen promluwit, — es wird den Kopf, Hals nicht kosten, o hrdlo nepoběhne.

Kosten, das, Schmecken, pokusenj, okusenj, zkusenj, kosstowánj, zkusenj, n.

Kostfrey, freygebig, der andere frey hält, etitedlný, utratný, darný, wžilý, zdlauý, darowný, cizitel domu, 2) der nichts geben darf, der freygehalten wird, kastowaný, strawowaný za darmo, halten, kastowati někoho, w strogně chowati, cjsti, strawowati darmo.

Kostfreyheit, f. kastowánj, strawowánj, n. strawa za darmo, etitedlnost domu.

Kostgänger, m. strawjk, f.

Kostgängerinn, f. strawnice, f.

Kostgeld, n. peněze, plur. plat za strawu, m.

Kostherr, m. hospodář, m.

Köstlich, nákladný, skwostný, drahý, vprawný, nádherný, köstliche Speisen, köstliche Mahlzeit, auprawné, skwostné, nákladné, wstrogné, nástrogné krmě, hody, f. plur.

Köstlich, adv. nákladně, skwostně, vprawně, wstrogně, nádherně.

Köstlichkeit, f. skwostnost, vpráwa, nádhernost f. nákład, m.

Kostspielig, drahý, autratný, nákladný.

Kostverächter, m. člowěk wybjravý, wybjrač, m.

Koth, m. blato, n. mit Koth werfen, duschmieren, besudeln blátem házeti, vblátiti, poblátiti, zmazati, zmazati, vkáleti, zkydati, kydati blátem 2) Menschenkoth, Pferd-

Koth, leyno: howno n. Koth von Schnben, násſlapek, m. Taubenkoth, holubj trus, m.

Kothig, blatný, blatnatý, blatitý, blátiwý, vi.ácený) es iſt heute kothig, ßne: gest bláto, blátiwo, kothig mach'n, vblátiti, poblátiti, blárem poláleti, vkáleti, pomazari.

Kotblacke, f. lauže, f. kalisstě, moskidlo, n.

Koze, f. hůně, hauně, f.

Kozen, huſten, chrkati, ſpeyen, kuckati, bljwati, blitt.

Kozen, das, chrkánj, 2) kuckánj bljwánj, n. blitj n.

Kozer, m. kuckač, m. blič, m.

Krabbeln, krauzeln, hmizeti ſe, hemzeti, čmjrati ſe, 2) ſchaben, krazen, dlabati, dlaubati, ſtrauhati, reypati, drbati, reyti, hmatati, ſſmatati, trtiti. kutiti.

Krabbeln, das, hmizenj ſe, čmjránj ſe, n. 2) Krazen, dlabánj, dlaubánj, ſtrauhánj, reypánj, drbánj, ryeyj, hmatánj, ſſmatánj, n.

Krach, m. třeſknutj, n. třeſk, m praſknutj, praſk, m. bauchnutj, n. buch m.

Krachen, třeſkati, třiſkati, třeſknauti, třeſſtěti, praſkati, praſtnauti, praſſtěti, chřeſtati, bauchati, bauchnauti.

Krachen, das, třeſkánj, třeſknutj, n. třeſk, třeſkot, m, třiſkánj, třeſſtěnj, praſkánj, praſſtěnj, n. praſk, praſkot, chřeſt, m. bauchánj, bauchnutj, n. buch, m.

Krachend, praſkawý, hřmotný.

Krächzen, wie der Rabe, krákati, krrkati, krokati, von Krähen, kwákati.

Krächzen, das, krákánj, n. krránj, krokánj, n. b) kwákánj, n.

Krächzend, krákagjcý, krragjcý, krosagjcy (kwákagjcý.)

Krackelfüſſe, m. plur. im Schreiben, kliky háky. plur.

Krackelicht, wie Buchſtaben, klikatý, mit den Füſſen, krocný.

Kräckeln, mit den Füſſen, rozkročiti, roztahowati, rozedkjti nohy.

Kräckeln, das, rozdjránj noh, roztahowánj noh, n.

Kraft, f. ſýla, moc, f. Kraft und Stärke, ſýla a moc, Kráfte, ſýly, f. plur. Kraft geben, ſýlu, poſýlu dáti, ſýliti, poſýliti, ſylniti, poſylniti, ſýly dodati, zu Kräften kommen, ſýly nabyti, zaſe k ſýle přigjti, zſýliti ſe, bey Kräften ſeyn, býti při ſýle. mit allen Kräften, wſſi ſylau, ze wſſi ſýly, násylim, 2) kraft, vermöge, zufolge, dle, podlé, wedlé, kraft ſeines Amtes, podlé, dle ſwého aukadu.

Kraftbrod, n. poſylňugjcý chléb, m.

Kraftbrühe, f. ſylná polewka, f.

Kräftig, ſylný, mocný, wie eine Schrift, Rede, Ausdruck, mocný, ſylný, wie eine Speiſe, Suppe, wie der Wein, wie ein Geruch von Pflanzen, Speiſen, ſylný, wie eine Arzney, mocný.

Kräftig, adv. ſylně, mocně.

Kraftlos, bez mocy, bez ſýly, nestatečný, nedužiwý.

Kraftloſigkeit, f. nestatečnoſt, neduživoſt, nemocnoſt, f.

Kraftmehl, n. ſſkrob, m. kraupy pſeničné, f. pl.

Kraftſuppe, f. Kraftbrühe,

Kragen, m. um den Hals, obogek, kreyzljk, m auch, okružj, n. beſonders der Bauerhemden, 2) Einfaſſung eines Kleides, Ueberſchlag, obkladek, m. oblozenj, obſſitj, wyložnj, n. 3) Schlund des Viehes, gicen, m. 4) Kragen bey den Thieren, chocholice, f.

Krähe, f. wrána, f. die ſchwarze, hawran m.

Krähen, wie ein Hahn, kokrhati, (pěti) Darnach wird kein Hahn krähen, na to nebude žádný čhát.

Krähen, das, kokrhánj, pěnj. n.

Krähenaug, m. wranj oko, f.

Kráben, von, wranj; hawranj;
Kráben, die, oder die Raben, krákanj, krkawcy krokagj, wrány kwákagj.
Krahn, m. ein Hebezeig, gekáb, m.
Krakel, m. ſ Zank.
Krakelen, ſ. Hadery, Zanken.
Krakſe, f. krosna, ſ,
Krakſenträger, m. krosnák m.
Krakſenträgerinn, f. krosnákka, f.
Kralle, f. pazaur, m. Krállchen, pazanrek, n.
Králleu, Kraken, ſtrábnauti pazaurem, drápnauti.
Kram, m. die Sachen, kupecké zbožj, n. der Handel, kupectwi, n. der Laden, krám, m. den Kram ausleegen, wyložiti ſe s krámem, wyložiti, wykládati krám, den Kram einlegen, ſtrzeti krám.
Krambude, f. krám, m. kramářſká hauda, f.
Krámchen, Krámlein, n. krámek, krámeček, m.
Kramdiener, m. krámſký, m.
Kramdienerinn, f. krámſká, f.
Kramen, in etwas, unter Sachen, pkehjrati ſe w něčem, kutiti, bakoliti ſe, was kramſt du hier, was haſt du da zu kramen? co ſe zde pkehjráš, co zde kutjš?
Krámer, m. kramář, m. Krámerſeyn, kramakiti, kramářſtwj prowozowati, ſchlechter, kleiner Krámer, kudlikář, m.
Kramerbude, ſ. Krambude.
Krámerey, n. kramářſtwj, n.
Kramergewicht, n. kramářſké libraſy.
Krámerinn, f. kramářka, f.
Krámerjunge, m. trámſký, m.
Krammetsvogel, m zuſammengezogen Kramsvogel, m. kwicala, ſ.
Kramladen, m. krám, m.
Krámpel, f. Wollkamm; krampole, ſtrzetka. f.
Krámpe, f. ſtrecha, ochiſpka, f.
Krámpeln, trampowati, mykati.
Krámpen, ochlipiti, ochlipowati, ſchlipiti.
Krámpler, m. mykač, čechrač, m
Krampf, m. tret, ſ. den Krampf bekommen, křečowatoſt.
Krampfader, f. křečnj žila, nabehlá, nabéhlina ſ.
Krampfaderig, žilnatý, ſtenž má žily nabéhlé, křečowaté.
Krampfaderlein, n. žilka křečnj, f.
Krampffiſch, m. lunoch, m.
Krampfhaft, krámpfig, křečowatý.
Krámpfung, f. křeč, f.
Kranich, m. gekáb, gekáb, jeraw, m junger, gekábé, n. ſein Geſchrey, kyhánj, n.
Krank, nemocný, nedužiwý, ſtonjch, krank ſeyn, liegen, nemocným, nemocen býti, nemocněti, ſtonati, malatnětj, nedužiwěti, nedužiti, w nemocy ležeti, ſchwer od. tödtlich, těžce, naſmrt, krank werden, znemocněti, roznemocy ſe, roſtonati ſe, znedužiwěti, er iſt krank, geſt nemocný, ſtůně, Krank, z. B. wie ein Fuß, die Hand, Kopf, Magen, bolawý, boleſtiwý, krank liegen am Fieber, an der Schwindſucht ꝛc. na lymanicy, na ſauchotiny ſtonat, Krank, z. B. auf, nach, ab von etwas werden, odſtonáwati, odſtonati, odležeti něčeho, ſtonat ze něčem. Sich krank lachen, ſmichy puknaut moct.
Kränkeln, nedužiwěti, nedužeti, churawěti, malatnětj, poſtonáwati.
Kränkelu, das, nedužiwěnj, churawěnj, malatnénj, poſtonáwánj, n.
Kranken, ſtonati, Kränkeln.
Kränken, ſaužiti, rmautiti, trápiti, trudit, ſtegrati, těžkoſt, náriſk činiti, přiſobiti, hněſti, mokiti ſich kränken, trápiti ſe, ſaužiti ſe, rmautiti ſe, hněſti ſe, es kränkt mich, trápj, hněwe mne to, rmauti, geſt mi protimyſlné, jemandes Ehre, guten Namen kränken, někomu na čti oblížowat, čeſt zlehčowat, ſtenčowat, ze čti laupit někoho.
Kränkend, trapiwý, rmautiwý, hněttiwý, ſaužiwý, tegrajicý, tegrawý, trudjcý, mrkiwý.

Krankenhaus, n. nemocnice, f. dům nemocných, m.
Krankenzimmer, f. Krankenstube.
Krankenstube, f. nemocnice, f.
Krankenwärter, m. hljdač, strážce, strážný nemocných, m.
Krankenwärterinn, f. hljdačka, strážná nemocných, f.
Kranker, m. nemocný.
Krankheit, f. nemoc, f. nezdrawi, n. (stenana) f. ansteckende, nakazugjcý, nakaziliwá, nakazytedlná, nakažliwá nemoc, f.
Kränklich, churawý, stonawý, neduživý, malatný, sepn, s. Kränkeln.
Kränklichkeit, f. churawost, stonawost, neduživost, malatnost, f. neduh, m.
Kränkung, f. saužení, sužowání, n. rmauceni, trudění, n. (trud, m. těžkost, f. natisk, m. tegrání, n) mokení, hnětení, n.
Kranz, m. wěnec, m. machen, wěnec wjti, wwjti, dělati, daher, wěnečný.
Kränzchen, n. wjnek, wěneček, wěnček, m. halten, mjti spolky.
Kränzkräuter n. plur. wěnečné byliny, f. plur.
Kränzmacher, m. wěnečkář, wěnečnjk, m.
Kränzmacherinn, f. wěnečkářka, wěnečnice, f.
Kranzeljungfer, f. družička, družice, f.
Krapfen, m. koblih, m. kobliha, sliska, f.
Krápfchen, n. Krápflein, koblisska, f.
Krapp, m. mořanka, mořenka, f.
Krasseln, chřestěti.
Krazbürste, f. sstětka sskrábačf.
Kratze, f. ein Werkzeug, struh, m.
Krätze, f. prassiwina, f. swrab, m. drbanina, strupowatost, f. strupy, m. plur. chrastawost, f. chrasty, m. pl. prassiwost, f. 2) ein Ausgang vom Heilen, odpilky, m. plur. okuge, odstružky, třisky, f. plur. das gehet in die Krätze, d. i. verlohren, to hyne, we psý gde, na mizynu gde, přichází.
Kratzen, sskrábati, drápati, (drbati) drásati; česati, in dem Kopf, osskrábati se, drbati, drápati se w hlawě, hinter den Ohren, za vssima se sskrábati, drbati, sich hin und her, wenig, podrbáwati, posskrabowati se, an der Thüre, sskrábati, drápati na dwéře, wie die Katzen, sskrábati, drápati, kratzen auf die Geigen, sskrtati, sskrábati, wie ein schlechter Barbier, drbati, sich am Leibe, sskrábati, drbati, drápati se po těle, die Wolle kratzen, winn česati.
Kratzer, m. Kratzeisen, sskrábadlo, drbadlo, struhadlo, n.
Krätzicht, Krätzig, prassiwý, swrabowitý, chrastawý, strupowatý.
Krätzsalbe, f. mast pro swrab, f.
Krauen, drbati, drápati, posskrabowati, s. Kratzen, Jucken.
Kraus, kräuslich, kadeřawý, kučerawý, kudrnatý, krauses Haar, Locken, kadeřawé wlasy, kadeře, kučery, etwas kraus, nakadeřawý, kraus machen, kadeřawiti, kadeřiti, kudrniti, kraus werden, kadeřawěti, zkadeřawěti, krause Beschaffenheit, kadeřawost, f.
Krause, f. obogek, m. okruži, n. a) Haarlocke, s. Locke, Haarlocke.
Krauseleisen, n. želizko na kadeře, n.
Kräuseln, kräusen, kadeřiti, kadeřawěti, kadeřawiti, kučerowati, kudrniti, 2) neut. sich in der Luft, wie eine Stimme, Hall, bučeti, sičeti, drnčeti.
Kräuseln, das, Kräuselung, kadeřawení, kadeření, n.
Kräuselmünze, f. Dcuments, balsám zahradní, m. kadeřawá máta, f.
Kraushaar, n. kadeře, kučery, kudrny, f. plur. kaderawé, kučerawé, kudrnaté wlasy, m. plu.
Kraushaarig, kraushaaricht, krausköpfig.

kowiſe, krauskopficht, kadeřawý, kadeřáwek, kuderawý, kuderna, kudrna, kudrnatý, kudruáč, m.

Krauskohl, m. zelj kadeřawe, n., kapusta, f.

Krauskopf, m. kadeřáwek, kuderna, kudrna, f.

Kraut, n. bylina, bylinka, zelina f. 2) Kohl zum Eſſen, Kohl zelj, n. zum Kraute gehörig, bylinný, zelný, dem Kraute ähnlich, zelnatý, voll Krautes, bylinowatý, 3) das Kraut, Blätter, z. B. an einer Ruben, ořnak f. das Kraut an einem Gewächſe abſchneiden, nať se zrostliny seřezat.

Krautacker, m. zelnisstě, n.

Krautartig, zelnatý.

Kräutchen, n. bylinka, zeliuka, f. 2) zeličko, bayličko, n.

Kräuterbuch, n. bylinář, zelinář, herbář, m.

Kräuter, plu. n. kořeny, n. byliny, zeliny, pl. f.

Kräuterfrau, f. Kräuterweib, zelenářka, bylinářka, f. kořenářka, f.

Kräuterkenner, m. bylinář, zelinář, kořenář, m.

Kräuterkunde, f. Kunſt, Lehre, znalosť, známosť bylin, f. wěcný o bylinách, o zelinách, bylinářstwj, zelinářstwj, zelnictwj, n.

Kräutermann, m. zelenář, bylinář, kořenář, m.

Kräutermarkt, m. bylinný, zelný, zelený trh, m.

Kräuterverſtändiger, zběhlý, powědomý, znalý, dospělý w bylinách, w zelinách, w kořenj.

Kräuterweib, ſ. Kräuterfrau.

Kräuterwein, m. kořenné wjno, (ſtrogené s kořenjm) der bittere, pelunkowé wjno, n.

Kräuterwiſſenſchaft, f. Kräuterkunde.

Krautgarten, m. zelnj, bylinná zahrada, (kořenná) zelnice, zahrada pro waření, n.

Krautfeld, n. zelnisstě, n.

Krautgärtner, m. zelinář, zelnjk, m.

Krautgericht, n. zelnj gjdlo, n.

Krauthacke, ſ. krátce, f.

Krauthaupt, n. Krautkopf, hlawkowé zelj, n. hlawka, f.

Kräutig, Krüuticht, n. bayly, zelj, n. byliny, zeliny, f. plur 2) der obere Theil, hlaubek, m.

Kräutig, voll Krautes, kräuticht krautvoll, kräuterhaft, bylino, waty.

Krautkuchen, m. zelnjk, m.

Krautland, ſ. Krautacker.

Kräuter, m. zelnjk, zelenář, m.

Krautmarkt, ſ. Kräutermarkt.

Krautſchabe, f. krujadlo, n.

Krautſalat, m. zelnj, ze zelj salát, m.

Krautſtengel, m. Strunk, kosstál, m.

Krautwächter, m. hlidač zelj, m.

Krautwaſſer, n. zelná woda, f.

Krautwurm, m. housenka, housenice zelnj, f. stromowý, zelný raup, oder červ, lezák, m.

Kreatur, ſ. Geſchöpf.

Kreatürchen, ſ. Geſchöpfchen.

Krebs, m. rak, m. 2) der Planet, rak, znamenj raka, 3) ein Geſchwür, rak, m. (rozgidawý)

Krebschen, n. ráček, m.

Krebsauge, n. račj oko, n.

Krebsbutter, f. račj máslo, n.

Krebſen, raky chytati, hledati, krebſen gehen, na raky gjti, gjti raky chytat.

Krebsgang, m. račj chod, m. den gehen, ráčeti, lezti, gjti zpět co rak.

Krebsſchale, f. račj skořápka, skořepina, f.

Krebsſcheere, f. klepeto račj, n.

Krechzen, ſ. Krächzen, Seufzen.

Krechzen, das, Krächzen.

Krechzend, ſ. Seufzend.

Krebsicht, krebsartig, račj.

Krebsig, krebsten, raka magjeh, nakem sjižony.

Kredenzen, kredenzowati.

Kredenzer, m. kredenc, m.

Kredenztisch, m. kredenczj stůl, kredenczjk, m.

Kreide, f. křjda, f. mit Kreide weiß machen, křidowati, pokřidowsti, křjditi, ganjti, zakřidowati, zakřjditi, wenig, nakřidowati, nakřiditi.

Kreideweiß, nak, co křjda bjly.

Kreidicht, křidowaty.

Kreidig, křidowy.

Kreditivschreiben, n. swědeczny list, m.

Kreis, m. Kreis, Zirkel, kolo, n. okolek, m. schliessen, obkličiti, otočiti kolem, kolo wočlati, halber Kreis, půl kola, kolečka, im Kreise, in einen Kreis, do kola, w kolo, Kreis der Versammlung, Zuhörer, Zuseher, um einen, um etwas herum, kolo, n. okolek, obor, m. ochoz, obchoz, f. Kreis um den Mond, der die Sonne, okolek měsýcznj, slunečny, obruč, ochoz, ochraublost, odchoz měsýczná, slunečná, f. kolo okolo měsýce, n. Kreis, Abtheilung des Landes, kraj, okrssek, m. okolj, n. obor, m. dazu gehörig, krajsky, okolnj, der Welt, Erde, okrssek zemsky, obor swěta, m.

Kreisamt, n. krajsky wůřad, m.

Kreisamtmann, m. Kreishauptmann, krajsky.

Kreiseln, točiti, wrtěti se do kolečka, dokola.

Kreisförmig, okrauhly, obly.

Kreisrund, okrauhly.

Kreischen, křjčati, křečeti, křečeti, von Hunden, oč štučeti.

Kreisstadt, f. krajsky město, n.

Kreisen, k porodu pracowati, žádat, rodili, o) úchtiti, wzdychati.

Kren, Krán, m. kren, m. davon, krenowy, rehhändler, Mann, m. krenař, m.

Krennelk. n. krenařka, f.

Krepiren, icypati, icypnauti, zcepenjti, zcepenati; von mehreren, vielen, pozcypati, pozcepenčti, etwas Krepirtes, icypljnka, f.

Kresse, f. řeřicha, f. wilde, pipenár, m. řeřicha lesnj, f. štěničnjk, m. e) ein Fisch, bjlj, m.

Kreusl, Krámel, m. Gabel, podáwky, fudlice, f. plur.

Kreusel, m. Kreisel, Kreisel, ssamrha, f.

Kreuz, n. křjž, m.

Kreuzberg, m. křjžowá hora, f.

Kreuzbrav, poctiwy, hodny, welmi hodny, poctiwy.

Kreuzbaum, m. Wunderbaum, ssočcowy strom, m.

Kreuzblume, f. Milchkraut.

Kreuzchen, n. křjžek m.

Kreuzdorn, m. bodlák, m. bodláčj, n.

Kreuzen, hin und her fahren, semtam mrskati křjžem a křjžem, (křjžowati) křjžiti.

Kreuzer, m. kreycar, m.

Kreuzerfindung, f. Erhöhung, wynalezenj, powýssenj křjže, n.

Kreuzgang, m. křjžowá cesta, obchoz, f.

Kreuzigen, křjžowati, wkřjžowati.

Kreuzherr, m. křjžownik, m.

Kreuzigung, f. křjžowánj, wkřjžowánj, n.

Kreuziger, m. křjžownjk, m.

Kreuzkirche, f. křjžowy kostel, m.

Kreuzkraut, n. přjmětné kořenj, n.

Kreuzträger, m. křjžonoš, m.

Kreuzweg, m. křjžowá cesta, f.

Kreuzweise, übers Kreuz, křjžem, přes křjž, schliessen, křjžem přes křjž sepnauti.

Kreuzwurz, f. starček, m. přjmětné kořenj, n.

Kreuzzug, m. křjžowé taženj, n.

Kriebeln, 1) d. i. wimmeln, 2) jucken.

Kriechen, auf Füssen, lezti, wie die Schlangen, Würmer, oder das Ungeziefer, oder ohne Füsse, plazyti se, wléci se, wljcy se, lizati, wie eine Schnecke, plžiti se,

se

se, lezkl-gaka plž, neb hlemýžď, wohin triechen, in die Höhe, wlezti, wylezti do weyssky, na horu, hinein, wlezti, wplazyti se, im Staube kriechen, vor einem, l-zti, plazyti se před někým, ein Kind kriecht so lange, bis es gehen lernet, dítě leze, dokud se chodit nenaučí.

Kriechend, lezaucý, plazýcý se, plazný, plazywý, lezawý, auf allen vieren, čtwermo lezt, gekrochen kommen, přilezti, přiwlecy se, das Hühnlein kriecht aus dem Ey, kuře se líhne, aus dem Bette kriechen, z postele wyljzat, wen lezt, in das Bette — do postele wlezt, lezt, kriechende Thiere, zeměplazowé, m. plur. zeměplaz, m. m živočich. plazýcý se po zemi, kriechende Schreibart, psímo lichotiwé, krausseně, ponižené, n kriechend, schmeichelhaft, plazný, plazýcý se, lezawý, lezáček, podlezawý, lichotiwý, krausserný, vlisný.

Kriech-nte, f. Kriechänte, Kriekänte, čirka, malá kačice, f.

Kriecher, m. podlezáček, zeměplaz, plazyč, m.

Krieg, m. válka, wogna, f. bog, m. es läßt sich zum Krieg an, schyluge se k wogně, Krieg führen, válku, wognu wésti, válčiti, Krieg erregen, anfangen, válku zdwihnauti, zbuditi, ztropiti, válku začjti, mit Kriege überziehen, pobogowati někoho, den Krieg endigen, zu Ende bringen, od války přestati, zanechati války, konec válce wésla i, dokonati wálku, in den Krieg gehen, Soldat werden, na wognu giti, dát se na wognu, in den Krieg ziehen, gehen, na wognu geti, giti, táhnauti, im Kriege dienen, na wogně, na wognách slauziti, ablassen, vom Krieg, nechati, zanechati wálky, den Krieg ankündigen, erklären, wognu opowědit, prohlásyt jemand in den Krieg schicken, někoho na wognu poslat.

Kriegen, Krieg führen, válčiti, wáleti, bogowati, válku wognu wésti, 2) krieegen, bey dem Kopfe, za hlawu popadnauti, popadati, dostati, bey dem Kleide, Arme, dostati, dosáhnauti, popadnauti, 3) bekommen, dostati, wjti, Verdruß kriegen, mrzutost dostati, Belohnung, odplatu dostati, wzyti; ich will dich schon kriegen, gák gá tě dostanu,

Krieger, m. válečnjk, bogownjk, m.

Kriegerinn, f. válečnice, bogownice, f.

Kriegerisch, válečný, bogowný, wogenský, ein kriegerisches Volk, lid bogowný, adv. válečně, bogowně, wogensky.

Kriegsanstalt, f. připrawa wogenská, válečná, bogowná, f.

Kriegsartikel, m. článek wogenský, m.

Kriegsbaukunst, f. stawitelstwj wogenské, n.

Kriegsbeamter, m. sluha wogenský, m.

Kriegsbedürfnisse, n. potřeby, potřebnosti wogenské, f. plur.

Kriegsdienst, m. plur. služba wogenská, f. služby wogenské, na wogně, f. thun, slauziti na wogně, nehmen, jjti, dáti se na wognu, darinn seyn, stehen, býti na službě wogenské.

Kriegserfahrenheit, f. we wěcech válečných, wogenských zběhlost, wěcý válečných, wogenských powědomost, na wogně bywalost, f.

Kriegserfahrener, m. we wěcech válečných, wogenských zběhlý, wěcý válečných powědomý, na wogně bywalý, m.

Kriegserklärung, f. prohlášenj, oznámenj wogny, wálky, n.

Kriegsfahne, f. praporec wogenský, m. korauhew wogenská, f.

Kriegsfeuer, n. oheň wogenský, m.

Kriegsflamme, f. plamen wogenský, m.

Kriegsgefangener, m. zagatý, gatý na wognĕ, m. dáti machen, zagimati, zagmauti, jágem vodĕlati, dáti werden, jagatu, gatu býti, ho zageti, do zágmu přijíti.

Kriegsgefangenschaft, f. jageti na wognĕ, wogenské, n. zágem wogenský, m.

Kriegsgeräthe, n. nádobj wogenské, n. přjprawa wogenská, walečná, f.

Kriegsgericht, n. práwo wogenské, n.

Kriegsgetümmel, n. Gewitter, wálečná bauka, válečný pohrom, rumrejch, m.

Kriegsgeschrey, n. křik wogenský, m.

Kriegsgott, m. bůh wálky, boge, Bůh bogowný, Smrtonoš, Lada, m.

Kriegsgöttinn, f. bohyně wálky, f.

Kriegsgurgel, f. dráb, pěšj wogák, m.

Kriegsheer, n. wogsko, n. wogenský lid, lid válečný, m.

Kriegsheld, m. hrdina, rek wogenský, válečný, m.

Kriegsheldinn, f. hrdina, rekyně wogenská, válečná, f.

Kriegshülfe, f. pomoc wogenská, válečná, f.

Kriegskamerad, m. spoluwálečnjk, wogák, spoluhogownjk, towaryš wogenský, m.

Kriegskasse, f. kladna, kasa wogenská, f.

Kriegskleid, n. oděw, šat wogenský, válečný, m.

Kriegsknecht, m. dráb, m. f. Soldat.

Kriegskosten, f. plur. wtraty wogenské, f. plur.

Kriegskunst, f. umĕnj wogenské, válečné, n. (mĕcy válečné, wogenské, f plur.

Kriegslast, f. břemeno wogenské, n.

Kriegsläufte, m. plur. běhy wálečné, wogenské, m. plur.

Kriegsleute, m. pl. lid wogenský, válečný, hogowný, m.

Kriegslist, f. válečný, wogenský rsťok, obmyssl, přjklad, m. walečná, wogenská chytrost, vskočnost, obmyslnost. f.

Kriegsmacht, f. wogenská, válečná moc, f.

Kriegsmanier, f. Kriegsgebrauch, způsob, běh wogenský, válečný, m. auf Kriegsmanier, během, způsobem válečným, wogenským, na způsob wogenský, válečný.

Kriegsmann, m. válečnjk, hogownjk, m.

Kriegsordnung, f. řád wogenské, válečný, m.

Kriegsrath, m. válečná, wogenská rada, f.

Kriegsrecht, n. práwo wogenské, walečné, n. z) f. Kriegsgericht bey der Armee, sauď wogenský, válečný, m. halten über einen, sauď wogenský, válečný nad někým držeti, wykicy, wynesti, válečným během odsauditi, odprawiti, vtratiti.

Kriegsrüstung, válečná, wogenská wýprawa, přjprawa, f. wogenské, válečné přjprawy, f. plur. wogenstj, válečnj přjstrogowé, m. plur. přjprawa k wogenskému taženj, f.

Kriegsschiff, n. wogenská, válečná lodj, f.

Kriegssold, m. žold, plat wogenský, válečný, m.

Kriegstapferkeit, f. vdatnost, statečnost wogenská, válečná, f.

Kriegsthaten, f. pl. činowé wogenstj, válečnj, skutkowé wogenstj, válečnj, m. plur.

Kriegstheater, n. bogowisstě, n.

Kriegs-

Kriegswagen, f. káď wogenský, wůz bojowný, m. zbrojenj wogenské, válečné, n.

Kriegsvolk, n. lid wogenský, válečný, wogsko, n.

Kriegswesen, n. wěcy válečné, wogenské, plur.

Kriegswissenschaft, f. Kriegskunst.

Kriegszahlmeister, m. důchodnjk wogenský, válečný, m.

Kriegszucht, f. kázeň wogenská, válečná, f.

Kriegszug, s. Zug.

Kriegszurüstung, f. válečná, wogenská přjprawa, f.

Kriminalgericht, n. práwo, vtrpné, n.

Kriminalsache, f. vtrpná pře, f.

Krippe, f. f. gesle, geslička, f. pl. měsle, žlab, m. 2) am Gestade, Ufer, hradba, f. plot, m.

Krist, m. křesťan, m.

Kristall, m. křjšťál, m. dagon, harauc, křjšťálowý.

Kristenheit, f. Kristenthum, křesťanstwo, n.

Kristenherz, n. křesťanské srdce, n.

Kristinn, f. křesťanka, f.

Kristlich, křesťanský, adv. křesťansky, po křesťansku.

Kristmonat, m. Prasynec, Prosynec, Wlčenec, m.

Krippchen, n. gesličky, plur.

Kritisch, saudný, kritischer Leser, saudný čtenjř, kritische Umstände, Zeiten, negistě, nebezpečné, pochybné okolčnosti, kasy.

Kritik, f. rozsudek, vsudek, m.

Kritteleyer, m. sadjlek, hlaubásek, m.

Kritiker, m. důwodný sudič, posuditel, m.

Kritzeln, sskrtati, sskrábati, ssmazkci, den Bogen voll kritzeln, plný arch naskrtati, nassmazkati, nahrbati, naskrábati.

Kröbs, m. obryzek, m.

Krokodill, n. krokodyl, m.

Krone, f. koruna, f. am Haupte der Pfaffen, korunka, f. plec, m.

Krönen, korunowati, zum Könige krönen, korunowat na králowstwj.

Kronengold, n. wěncowé zlato, pozlátko, n.

Kronerbe, m. dědic koruny, m.

Krönchen, n. korunka, f.

Kronik, f. letopisy, m. plur. kronyka, f.

Kronist, m. letopisák, letnikák, kronykář, m.

Kronleuchter, m. swjsutý swjcen, m. powěssené swětlo, n.

Kronprinz, m. králowic, knjže korunný, m.

Kronprinzessinn, f. des Kronprinzen Gemahlinn, králowá, knjžna, f. 2) die älteste königliche Prinzessinn, prynczezka, králowicka, f.

Krönung, f. korunowánj, n. korunacý, korunowacý, f.

Krönungstag, m. den korunowánj, korunacý, m.

Kropf, m. wole, n. lalok, m.

Kröpfchen, n. wolátko, n. lalocek, m.

Kropfgans, f. Kropfvogel, bukač, m.

Kropfig, křopatý, wolatý, wolowatý.

Kröte, f. žába zahradnj, zemská, f. (gedowatá, chrastawá)

Krötenkraut, n. hroznowá bylina, f.

Krötenstein, m. žabjstřewce, n. kuřjmor, m. kámen žabj, m.

Krückchen, n. berlička, stjplička, f.

Krücke, f. berla, chůza, stjdla, stjhla, f.

Krücken, berlau pkihrábnauti, pkitáhnauti,

Kruft, f. hrobka f. stljpek, m.

Krug, m. džbán, m. der Krug gehet zu Wasser, bis der Henkel zerbricht, tak dlauho chodjwe s džbánem pro wodu, až se vcho vrazý.

Krügelchen, n. džbánek, džbánecek, džbáneček, m.

Krüger, m, Wirth, krčmák, hospodský, m.

Krügleín, s. Krügelchen.

Krümchen, n. drobet, drobtek, m.

Krümchen, n. ſtřjdka, f.

Krümeln, oder Krumen, drtiti, drobiti, droponiti ſdreiti.

Krume, f. des Brods, ſtř da, f. a) Bruchſtück, drobet, drobtek, drobtje, m.

Krumen, ſ. Krüméln.

Krümlein, n. Krümchen, drobtek, drobeček, m.

Krumm, gebogen, nicht gerade aus, křiwý, křiwolaký, zkřiwený, zkraucený, einwärts gebogen, poſe křiwý, krumm machen, biegen, ſ. Krümmen, krumm werden, zkřiwiti ſe, hin und her gebogen, zatočilý, okolkowaný, wihnutý, zmotaný, krumm wie ein Haaken, klikatý, hákowitý, křiwý, wie eine Sichel, ein Säbel, křiwolaký, křiwý, ohnutý, halbrund, oblaučný, ein wenig, nákřiwý, krumme Klauen, kliſkaté pazaury, m. plur. jemand krumm ſchließen, někoho do koila ſwázat.

Krumm, adv. křiwě, křiwolace, der Weg gehet ſehr krumm, cesta ſe tuze rečj; Mit etwas krumm herumgehen, herumkommen, do kolka, zápolj w řeči vžjwat, okolkowati, okorowati.

Krummbein, d. i. krummbeinigt, křiwonohý, ſmithán, m. ſmatlawý, pathawý, ſmathawý, ſmithawý.

Krummgebogen, ſehnutý, ſhrbený, ſhrbený.

Krümme, f. křiwoſt, křiwolakoſt, ohlika, f. ſkřiwenina, f. die Krümme einer Linie oder des Weges, Baches, křiwoſt čáry, cesty, potoku, Krümme des Meers, zátoka moře, f. wcyſtupek moře, m. křiwolakoſt, a gako lúno neb chobot moře, Krumme des Weges oklika cesty, f. Kluzes, řeky, das viele Krümmen hat klikatý, křiwolaký, Krümme des Schwiebogens, křiwolakoſt f. oblauk, m. oblaunoſt, f. einer Faur, oklika, f. Krümme, oder Bogen am Rade, lauzor, f.

Krümmen, krumm machen, křiwiti, ſkřiwiti, nakřiwiti, wzkřiwiti, křiwolicitj, krautitj, krautiti, ſich krümmen wie ein Wurm, krautiti ſe, ſwigeti ſe, die Schlange krümmt ſich, had ſe krautj.

Krummſtroh, n. matená ſláma, matenice drchanice, drchanka, f.

Krummfuß, m. Krummfüßig, křiwonohý, křiwonožka, m.

Krummhals, m. krummhalſicht, Krummkopf, křiwokrký, křiwohlawý, křiwohláwek, ſwěſohlawý.

Krummnaſe, f. krummnaſicht, křiwonoſý.

Krummſchnabel, m. křiwonoſka, f.

Krummſtab, m. krummer Stab, (biſchöflicher,) berla, f.

Krümmung, f. das Krümmen, nakřiwenj, zkřiwenj; křiwoſt, křiwolakoſt, f des Waſſers, im Meere, zátoka mořſká, křiwolakoſt moře, f. Krümmung der Wege, oklika, f. oklíky, okolky, zápolj, ceſt, pl. derj Räder, laukotj, n. in die Krümme, křiwolace, in einem Buche, eingeſchlagen zum Zeichen, ohnutj, nawkřiwenj liſtu, n.

Krummweg, m. přjčnj cesta, f.

Krüniz, ſ. Grüniz.

Krüpel, m. Krüppel, mrzák, m. dazu machen, mrzákem wořlati, Krüppel vom Weibsbilde, mrzačka, mrzákyně, f.

Krüpelig, krüppelhaft, mrzácký.

Krüſte, f. kůra, f.

Krüſtig, kůrowý.

Kryſtall, Kriſtall, m. křiſtál, m. von Kriſtall, křiſtálowý.

Kryſtallen, křiſtálowý.

Kruſtaliſiren, w'kſiſtál obrátit, v-weſt.

Krylich, m. Jacynt, m.

Kübel, m. Jaſ, ſbel, ſbelik, ſbelec, ſbel, ſbelik, ſbelec, ſkopeček, ſbez ſtřizek, m. dřevnice, f. wědrce, n.

Kübelchen, n. ſbelíček, ſbelík, ſkopíce, ſtřizek, m.

Küben, bukati.

Küche, f. kuchyně, f. zur Küche gehörig, kuchyňſký.

Küchelchen, n. kuchynka, f.

Kuchen, m. koláč, m. buchta, pokruta, f. Kuchen von Metall, Lohe, kruh, m. geflochtener, pletenec, pletánek, m. für Dienſtmägde, poviodek, m. aus Brodmehl, podplamenice, f. ein zuſammengeſotter, ſtádanice, f. ſtádanka, f. mit Mohn, makowec, makowý koláč, m.

Kuchenbäcker, m. koláčnik, oplatečnik, buchář, m.

Kucheneiſen, n. železo na koláče, n.

Küchengarten, m. kuchyňſká zahrada, f.

Küchengeräthe, n. Küchengeſchirr, kuchyňſké nádobj, náčenj, n.

Küchengeruch, m. kuchyňſká wůně, f.

Küchenjunge, m. kuchtík, m.

Küchenkraut, n. zahradní, kuchyňſká zelina, f.

Küchenlatein, n. kuchyňſká latina, f.

Küchenlöffel, m. kuchyňſká lžice, měchatka, wařečka, f.

Küchenmagd, f. kuchyňſká, f.

Küchenmeiſter, m. kuchyňſký, kuchyňſký mistr, zpráwce, ſtaroſta kuchyně, (kuchlmiſtr,) m.

Küchenmeſſer, n. kuchyňſký nůž, m.

Küchenſchelle, f. ſwonec kuchyňſký, m.

Küchenſchürze, f. kuchyňſká záſtěra, n.

Küchenteig, m. koláčowé, oplatkowé, buchtowé řeſto, n.

Küchenthüre, f. kuchyňſké dwéře, f. plur.

Küchlein, n. ein kleiner Kuchen, Küchelchen, koláček, oplatečer, m. buchtička, f.

Küchlein, n. eine kleine Küche, f. kuchyňka, f.

Küchlein, n. ein Junges vom Hühnergeſchlecht, auch das Küchen, Kuke. kuřátko, n.

Kuckuck, m. Guckuck, Gauch, ježulka, ježhule, kukačka, f. ſchreyen wie ein Kuckuk, kukati.

Kufe, f. bečka, putna, f.

Küfener, Küfer, m. Faßbinder, Böttcher, bednář, bednák, m.

Kuffer, Koffer, m. truhla, truhlice, ſkříně, ſchrána, f.

Kugel, f. kule, kaule, f. zum Schießen in die Flinte, kulka, f. eine bleyerne, kulka olowěnná, f.

Kugelchen, Kugelein, n. kulička, (kulka, ráj, f.)

Kugelich, kugelig, kugelförmig, kugelrund, kulatý, okrauhlý, kulowatý, kulowý, kugelrund machen, okulatiti, zkulatiti, werden, okulatiti, zkulatiti ſe.

Kügeln, wälzen, kulálíti, kauleti.

Kugelzieher, m. zpařátko na kaule, n.

Kuh, Kühe, f. kráwa, f. junge, krawička, krawice, galowice, f. eine ſchwarze, černuſſe, f. gelbrothe, plawka, f. dunkelbraune, podwalka, f. ſchreyen wie die Kuh, mučeti, bučeti, von Kühen, krawſký, krawj.

Kühchen, n. krawička, f. galowička, f.

Kuhdreck, m. Kuhfladen, Kuhmiſt, krawſké howno, leyno, n. krawinec, m.

Kuheuter, n. krawſké wemeno, wýmě, n.

Kühhändler, m. krawař, m. ſeyn, krawařiti.

Kuhhaut, f. krawſká kůže, krawinn, f.

Kuhhirt, m. krawák, skoták, pastýř krawský, m. sepn, krawákem býti.
Kuhhorn, n. roh krawský, m.
Kuhkäse, m. krawský, krawj seyr, m.
Kühle, kühl, chladný, es iſt kühl, gest chladno, werden, chladnauti, ochladnauti, kühler Tag, kühle Zeit, chladný den, čas, chladno, n. es iſt heute kühl, dnes gest chladno, kühler Schatten, Ort, chladný ſtin, mjſto, chládek, im Kühlen ſitzen, w chládku, w chladu ſedět.
Kühle, ſ. chlad, chládek, m. chladno, n. chladnoſt, f. in der Kühle ſpatzieren gehen, za chládku gjt na procházku.
Kühlen, chladiti, wychladiti, ochladiti, ſyn Mütchen an einem, wychlazowat ſe, žáhu, chuť ſetřjt, ſehnat na někom.
Kühlend, chladjcý.
Kühlkaſt, n. chladnice, f.
Kühlpflaſter, n. chladjcý mázba, f.
Kühlung, f. chlazenj, ochlazenj, n.
Kuhmilch, f. krawské, krawj mlěko, n.
Kühl, adv. chladně.
Kuhmiſt, ſ. Kuhdreck.
Kühn, směly, opowážný, opowážliwý, kühn werden, osměliti ſe, opowážiti ſe, kühn machen, smělého wdělati, včiniti, směloſti zřjdyti.
Kühn, adv. směle, opowážně.
Kühnheit, f. směloſt, opowážliwoſt, f.
Kühnlich, směly, opowážný.
Kühnlich, adv. směle.
Kuhrfürſt, m. wolenec, wolkel. m.
Kuhrfürſtenthum, n. wolenſtwj, wolenectwj, n.
Kuhrfürſtinn, f. wolenkyně; wolenowá, f.
Kuhrfürſtlich, wolenſký, wolenecký.
Kuhrhaus, n. dům wolenců, m.
Kuhrprinz, m. knjže wolenſké, n.
Kuhrſtimme, f. hlas wolenſký.
Kühſtall, m. krawský chlěw, chljw, m. krawjn, m.
Kühtüll, m. wolowec, kwětec, m.
Kuhwärterinn, f. krawařka, f.
Kuhweizen, m. powazka, f.
Külſtern, chrkati, chrchlati.
Külſtern, das, chrkánj, chrchlánj, n. der es hat, chrchloň, m.
Kümmel, m. kmjn. m. aus Kümmel, kmjnowý.
Kümmelbrandwein, m. kmjnowá kořalka, f.
Kümmelbrod, n. kmjnowý chléb, m. s kmjnem.
Kümmelbrühe, f. kmjnowá, z kmjnu poljwka, f.
Kümmelholz, n. kaſſia, f.
Kümmelkäſe, m. seyr s kmjnem. m.
Kümmelöl, n. kmjnowý oleg, m.
Kümmelſuppe, f. kmjnowé poljwka, s kmjnem.
Kummer, m. Bekümmerniß, péče, lopota, ſtaroſt, f. 2) Noth, ſtraſt, nauze, f. Hunger und Kummer leiden, hlad a nauzy trpět, (trpěs) in groſſem Kummer ſtecken, v welikě nauzy, ſtraſti, pjſtě, klopotě wězeti, einen Kummer haben, mjti nějakau ſtaroſt, er hat einen Kummer, má ſtaroſt, Kummer machen, verurſachen, ſtaroſt dělati, činiti, půſobiti, in Kummer und Sorgen leben, ſchweben, lopotowati ſe, lopotiti ſe, klopotiti ſe, 3) Beſchlag, Arreſt, obſtawunk, ſtawunk, zátek, m. zarknutj, n.
Kummerhaft, ſtaroſtliwý, ſtarawý.
Kümmerleben, n. ſtraſtný, ſtaroſtliwý, lopotný, bjdný, těžký, nuzný žiwot, m. žiwobytj, n.
Kümmerlich, nuzný, bjdný, ſtraſtný, lopotný, těžký, ſtaroſtliwý, ſorný, ſtaroſtný, kein kümmerliches Auskommen haben, nuznau žiwnoſt mjti, kümmerlich leben, bjdně, ſtraſtně, nuzně žiwu býti, nuzowati, lopotiti ſe, nuzně ſe obáněti.

Kümmerlich, adv. starostně, nuzně, loporně, bjdně, těžce, starostliwě, sotně.

Kümmern, sich um etwas, starati se, pečowati, sehr, im Kummer leben, starostliti, lopotowati, lopotiti se.

Kümmernis, f. starost, starostliwost, pečliwost, lopotnost, lopota, strastnost, f. Hl. Kümmernis, sw. Starosta, f. Kummer.

Kummervoll, wie das Gemüthe, plin starosti, péče, starostliwý, starawý, pečliwý, mnohau péči a mnohými starostmi zanesseny, wie die Sache, strastný, nujný, lopotný, bjdný, těžký.

Kummet, n. chomaut, m. sle.

Kund, kundbar, známý, wědomý, powědomý, zgewný, ist es i. W. mir, známo gest, gest zgewně, známě, wědomě, na gewě gest, nenj tegně, vkryte, es ist überall allen kund, wšbec wsseehněm wědomě, zgewné, známe gest, rozhlássené, prowolané gest, kund machen, thun, überhaupt allen, als ein Gesetz, oder sonst etwas durch Aufhängen, známě, zgewně činiti, učiniti, wdělati, w. známost wyesti, na swětlo, na gewo wynesti, oznámiti, wygewiti, zgewiti, wšbec pronesti, prohlásyti, wyhlásyti, obláseti, jemanden etwas kund machen, známe, wědomě činiti, wědomost, na wědomj dáwati, dáti, oznámiti, zgewiti, kund werden, zgewným, zgeweným, známým, wygeweným býti, na gewo, na swětlo wyjiti, wyjti, wšbec se rozhlásyti, einem, wědomost dostati, dowěděti se, známosti dogiti.

Kunde, f. Kenntnis, Wissenschaft, znalost, wědomost, powědomost, známost, zběhlost, zkussenost, f. poznánj, n. poznalost, vměnost, f. vměnj, n.

Kunde, and. Kundmann, m. Kunden, Kundleute, plur. kunt, kupeč, m.

Kundig, wědomý, powědomý, swědomý, znalý, zběhlý, vmělý, kundig der Sachen seyn, býti w té wěcy powědomým, znalým, zběhlým, vmělým, miti powědomost, poznánj té wěcy.

Kündlich, (bib.) wůči, zgewně, wšbec.

Kundleute, plur. Kundmann, m. s. Kunde.

Kundmachung, f. w známost wwedenj, oznámenj, zgewenj, nawěstj, n.

Kundschaft, f. Kenntnis, powědomost, wědomost, známost, f. wědomi, poznánj, n. haben, miti wědomost, powědomost, známost, poznánj, einziehen, zwjdati, wyzwjdati, zpytowati, wyzpytowati, sich darauf verlegen, ausgeben, na spehy, na zwědy choditi, wycházeti, wyhjhati.

Kundschaft, Abkaufer, s. Kunde; Kundschaft, Zeugnis; Lehrbrief, wyswědčenj, n.

Kundschaften, zwjdati, wyzwjdati, zpytowati, wyjpytowati, (sspehowati)

Kundschaften, das, zwjdánj, wyzwjdánj, zpytowánj, wyzpytowánj, (sspehowánj) n. zwědy, (sspehy m. plur.

Kundschafter, m. zwědač, zwědák, wyzwědač, zpytak, (sspehéř,) auhledčj, m.

Künel, n. satorye, saturege, f.

Künftig, budaucý, přjstj, potomnj, künftiges Jahr, budaucý, přjstj rok, m. künftigen Freytags, w přjstj pátek, aufs, ins künftige, budaucně, w čas budaucý, potomnj, die künftige Woche, přjstj teyden, s neděle, das künftige Leben, die künftige Zeit, budaucý žiwot, budaucý časowé.

Künftig, adv. budaucně, potomně.

Künftighin, s. Künftig.

Künftigkeit, s. die Zukunft.

Kunkel, f. s. Spinnrocken; die Stube, přástwa, s. in die Kunkel gehen,

gehen, na přáſtwj chodit, die in die Kunkel gehet, přáſtewnice, f.

Kunſt, f. vm, m vměłoſt, f. vměnj, mistrowſtw, řemeslo vměłé, důwodné, wtipné, ſmyſlné, vměnj řemeſtné, n. die freyen Künſte, ſwobodná vměnj, n. plur. 2) Künſte, Liſt, chytroſt, f. vklad, ſſibalſtwo, n. obmyſl, vſkok, m. vſkočnoſt, obmyſlnoſt, zchytralſt, f. Nach der Kunſt, vměle, podlé vměnj, řemeſtné, mystrowſky, wedlé mistrowſtwj, důwodně, die Kunſt geht nach Brod, vměnj gde žebrat chleba, Künſte, verſchiedene, vměnj, vměłá, důwodná, mistrná řemeſła, das iſt keine Kunſt, to nenj žádný vm.

Kunſtarbeit, f. vměłé, mistrowſké, mistrné, řemeſlné, wtipné, důwodné, ſmyſlné djlo, n. práce mistrná, řemeſlná, f.

Kunſtarbeiter, m. vměłý, ſmyſlný, důwodný řemeſlnjk, m.

Künſteley, f. ljſtenj, točenj, kraucenj, wykraucenj, ljſtidlo, n.

Künſteln, ljſtiti, točiti, krautiti, na ſauſtro wytočiti, wykrautiti.

Kunſterfahren, Kunſterfahrener, vměłý, zběhlý, rozumný, powědomý w vměnj, w vměnjch cwičný.

Kunſterfahrenheit, f. vměłoſt, zběhloſt, cwičnoſt, rozumnoſt, powědomoſt, cwičnoſt w vměnj, f.

Kunſtfeuer, n. oheň ſtrogený, ſtrogeny, řemeſlný, dělaný, mistrné ſtrogený, důwodný, m.

Kunſtgeiger, m. vměłý huder, m.

Kunſtgriff, m. vſkok, obmyſl, m. chytroſt f. betrüglicher, ſſibalſtwo, n. lichota, zálcha, f. vklad, m.

Kunſthändler, m. kupec mistrný, m.

Kunſtkammer, f. komora důwodná, řemeſlná, f.

Kunſtkenner, m. Induſtrie, důwodná, mistrná pjle, f. pilnoſt, přičinliwoſt.

Künſtler, m. vměłec, vměłý, mistrowſký, mistrný, důwodný, wtipný, ſmyſlný řemeſlnjk, (Kunſtýř) člowěk řemeſlný.

Künſtlich, vměłý, mistrný, řemeſlny, ſmyſlný, wtipný, důwodný, ſtrogné, künſtlich gemacht beitere Rede, Biſſe, vměłé, mistrné, řemeſlné, wtipné, důwodně, ſtrogný, wypracowaná, ſlohařeč, f. poſtawa obrazowá f künſtlich in der Philoſophie, oder andern Wiſſenſchaften, bystrý, důwodný, důwtipný, ſmyſlný

Künſtlerinn, f. vměłkyně, mistrkyně, f.

Künſtlich, adv. vměle, řemeſlně, mistrowſky, důwodně; důwtipně, ſmyſlně, mistrně, ſtrogně, ein künſtlich geſchnitzter, gedrechſelter Kopf, ſtrogně wyřezaná, wytočená hlawa.

Künſtlichkeit, f. vměłoſt, důwodnoſt, řemeſlnoſt, wtipnoſt, f. mistrowſtwj, n. ſtrognoſt, f.

Kunſtliebend, řemeſla vměłého, vměłoſti milowný, na ně laſkawý

Kunſtmäßig, řemeſlný, ſ. Künſtlich.

Kunſtrad, n. kolo řemeſlné, ſtrogné, mistrowſké, n.

Kunſtreich, ſ. Künſtlich.

Kunſtrichter, m. ſudič, poſaudič, blaubač, wyčitel, m.

Kunſtrichteramt, n. ſudowna, ſ. Zenſur.

Kunſtrichterlich, ſudický, blaubačný, ſaudný, adv. ſudicky, blaubačně, ſaudně.

Kunſtſachen, Waaren, wěcy řemeſlné.

Kunſtſchreiber, m, vměłý pſař, m.

Kunſtſpiel, n. hra řemeſlná, rytná, mistrná, důwodná, f.

Kunſtſprache, f. řeč řemeſlná, důwodná, vměłá, ſmyſlná, mistná, f.

Kunſtſtück, n. mistrný, důwodný, ſtrogný, řemeſlný kus, m.

Kunſtwerk, n. mistrowſké, řemeſlné, ſmyſlné, ſtrogné djlo, n. ſtwůra, f.

Kunſtwort, n. ſlowo ſmyſlné, řemeſlné, důwodné, mistrné, n.

Kupfer, n. měď f. zwonowina, f. in Kupfer ſtechen, na měď wyrýt, rýt, im Geſichte, wyrowitoſt, vhrowatoſt, f. vhry, trudy, m. plur. b) ein Kupfer, ſ. Kupferſtich.

Kupferarbeit, f. měděnné djlo, z měděe, n.

Kunſtverſtändig, ſ. Kunſterfahren.

Küpe, ſ. Küſe.

Kupfer-

Kúper, f. Kúfer.
Kupferbergwerk, n. dúl měděnný, m.
Kúpferchen, n. kleiner Kupferſtich, rytinka, f.
Kupfererz, n. ruda měděnná, f.
Kupferblume, f. rez, kwět mě, m.
Kupferbraun, n. zlatý rýſek, m.
Kupfereidechs, f. Kupfercidexe, padaſlec, m.
Kupferfarbe, f. zčerna červená, měděnná barwa, f.
Kupferfárbig, zčerna červený, měděnné barwy.
Kupfergeld, n. Münze, měděnné peníze, mědáky, m. plur.
Kupfergrün, n. rez zelený, (á)na měði, kwět, rez měði, m.
Kupferhammer, m. huť, hutě měděnná, na měď, f.
Kupferhaltig, rudowitý.
Kupfericht, kupferig, zčerna červeny, im Geſichte, vhrowitý, v browarý, trudowitý, vhřiwý.
Kupferigkeit, f. vhrowitoſt, vhřiwoſt, trudowitoſt, f.
Kupfern, měděnný, im Geſichte, vhrowitý.
Kupferroſe, f. rez zelený, m. et f.
Kupferroſt, m. rez měði, m, et f.
Kupferroth, zčerna červený, ſtrwělý.
Kupferſchaum, m. ſlupina, okuge oð měðě, f.
Kupferſchmiedhandwerk, kotlářſtwj, n.
Kupferſchmied, m. kotlář, m.
Kupferſchmiede, f. kotlárna, f.
Kupferſtecher, m. rytec, wyrywač, rypák na měði, w měði, měděnný, m.
Kupferſtecherey, f. rytj, wy. ý wánj, rypánj na měði, w měði, n. rytſtwo, n.
Kupferſtich, m. rytina, rytba, f. rytj, wyrytj na měði, w měði, n. (row, m.
Kupferſtuffe, f. kruh měði, m.
Kupferwaſſer, n. witrolſm, m.
Kupferwurm, m. červotoč, m.
Kupye, f. wrch, m. makowice, f.
Küppchen, n. wrſſek, m. makowička, f.
Kurpel, f. Korpel, přepáſka, f. pás m. ſmečka, 2) ein rundes Dach, krytle, f.
Kuppeley, f. ſwodnictwj, ruſtanſtwj, (kupliřſtwj) n.
Kuppeln, ſwozowati, ſwoditi, ſwodnictwj, ruſianſtwj prowozowati, ſonſt im guten Sinn, namlauwati.
Kuppler, m ſwodnjk, ruſian, (kupliř) namluwčj, m.
Kupplerinn, f. ſwodnice, namluwčí, ruſianka, (kurliška), f.
Kupplerisch, ſwodnický, ruſianſký, kupliřſký.
Küraß, m. brněnj, oděnj, n. krunýř, m. zbrog, f.
Küraßier, m. oděnec, zbrogj odený, zbrogný, m. (kyryſaj)
Kürbiß, m. dyně, tykew, tykwice, f.
Kürbisgarten, m. tykwiſtě, n.
Kürſchner, m. kožiſſnjk, koženſnjk, m.
Kürſchnerinn, f. kožiſſnice, f.
Kirſchnerhandwerk, n. kožiſſnjřſtwj, n.
Kurz, krátký, in Kurzem, in kurzer Zeit, w krátce, w krátkém, w malém čaſe, w brzkém čaſe, w brzce, brzce, brzcy, co newidět, ſehr kurz, kratičký, kurz ſ. Proceß, kurze Arbeit machen, zkrátce odbyti, über kurz oder lang, buď na krátce neb na dlauze, in kurz kommen, zle ſobě načjti, ſſkodu wzýti, ſſkodowati, es kurz machen, z krátka odbyti, kurze Waare, drobné zboži, n. in kurzer Zeit, w krátkém, brzkém času, w krátkých, brzký čas, za krátký čas, co newidět, den kürzern ziehen, prohrat, prozyſſkat, vor Kurzem, vor kurzer Zeit, nedáwno, gedněž, kurze Grube, hluſká gicha
Kurz, adv. krátce, ſehr kurz, kratičce, kurz! kurz zu ſagen, daß ichs kurz mache, ačkrátce, zkrátka powjm, řeknu, kurz angebunden, hned hotowý, kurz faſſen, krátce obſáhnauti, kurz und gut, z krátka a dobře, kurz vorher, vor kurzem, nedáwno, málo před tjm, před nedawnými dny, nedawným časem, před málo kolika dny, kurz darauf, darnach, brzy, brzce w brzce potom, na to, er kam kurz nach mir, brzce po mně přiſſel, kurz entſchlieſſen, z krátka ſe rozmyſliti, kurz ſagen, krátce z krátka řjcy, powědjcy. Kur-

Kürze, f. krátkost, f. in einer Kürze, w rychlosti, na spěch, na posřech, w brzce.

Kürzen, krátiti, zkrátiti.

Kürzer, kratssi, den Kürzern ziehen, überwunden werden, prohrati, kürzer machen, zkrátiti, krátiti, wkrátiti, kratssi wdělati.

Kurzgewehr, n. malá zbraň, f.

Kurzhälsig, krátkokrký, s krátkým krkem.

Kürzlich, kratičce, nedáwno, onehdy, f. Kurz.

Kurzsichtig, blokrý, přístrkawý, breylawý, blýskawý, mhaurawý, mhaurán, krátkého, temného zraku, temnozraký, blyzkowid, 2) nepatrný, newidomý, newidaurný, newtipný, newtipa.

Kurzsichtigkeit, f. breylawost, blýskawost, mhaurawost, f. krátký zrak, m. přístrkawost, f.

Kurzum, kuri, zkrátka.

Kurzweile, f. kratochwile, chwyle krácenj, f. treiben, kratochwil prowozowati, machen, kratochwil činiti, wkiniti, zur Kurzweil, pro kratochwil.

Kurzweilen, kratochwiliti, kratochwil mjti, prowoditi.

Kurzweilig, kratochwilný.

Kurzweilig, adv. kratochwilně.

Kuß, m. poljbenj, n. hubička, f. wstka, f. celowánj, pocelowánj, ljbánj, n. Kuß geben, poljbenj, hubičku dáti, bekommen, hubičku, poljbenj dostati, wzýti.

Küßchen, n. hubička, hubka, wstka, f. polibenjčko, n. 2) Kopfküßchen, poduſſtička, f.

Küſſen, ljbati, poljbiti, celowati, pocelowati, hubičkowati, sie küßte ihn feurig, wraucně ho poljbila, sie haben sich oft geküßt, hubičkowali se.

Küſſen, das, Kissen, poduſſka. f. Haupt küſſen zum Haupte, podhlawnice, kleines, podhlawnička, f.

Küſſend, ljbagicý, celugicý.

Küſſlein, n. Pölſterlein, poduſſtička, f.

Küſſung, f. Küſſen, das, ljbánj, hubičkowánj, celowánj, n.

Küſte, f. břeh mořský, m. zábřeží, n.

Küſtenbewahrer, m. zábřežník, m.

Küſter, m. Kosteinik, zwonik, m.

Küſterinn, f. zwonicě, kostelnice, f.

Küſterey, f. kostelnictwj, zwonicerwj, n. 2) die Wohnung des Küſters, kostelna, f.

Kutſchchen, n. kočárek, wozýček, wozýwek, m.

Kutſche, f. kočár, kočj, panský wůz, kočárek, m. eine hangende, wisutý wůz, m.

Kutſchen, kutſchiren, wezti, wozyti, zprawdowati wůz

Kutſcher, m. wozka, kočí, powozný, m.

Kutſchkinn, f. kočová, powozná, f.

Kutſchyferd, n. kočarský, kočowský kůň, m.

Kuttel, f. kukla, kápě, (plaňka, standa, f.

Kuttenträger, m. standák, plandák, m.

Kütt, m. klj, n. lev, m. f. Kitt.

Kuttelfiſch, m. pawauk mořský, m.

Kuttelhof, m. masný krám, gatka, pl.

Kuteln, f. plur. drobečky, m plur.

Kütte, f. ğdaule, ğdule, f. ğdulowý strom, m. kdaule, kdule, f.

Küttenapfel, m. ğdulowé, ğdulowé jablko, n. ğdaule, kutna, f.

Kütten, lepiti, slepiti, sſisti.

Kützel, m. eingentl. Kitzel, f. Kitzel, lektwánj, lektánj, n. lektawost, f. den Kitzel vertreiben, hugnost zahnati, raupy wybnati.

Kützeln, eigentl. Kitzeln, jemanden, lektwati, lektati, lechtati, wenig, polektáwati, polotkati, weg kützeln nur die Ohren, to gen wſſi polektáwá, lektá, hladj.

Kützeln, das, Kitzeln, lektánj, lektwánj, polektáwánj, lektánj, n.

Kützelig, der das Kitzeln nicht leiden kann, lektawý, lektiwý, lechtawý, lektiwý, kůzlivé chuti, nezistá, nebezpečná, nedůtklivá á wěcech.

Kux, m. im Bergbaue, kuks, kus, m.

Kybitz, Kübitz, Kibitz, m. lesstowka, wlasstowice, lasstowice mnohá, f.

JAN 1 6 1958